

فرهنگ جامع
ترکی استانبولی و فارسی
دکتر محمد کاظم
انتشارات شیرین

B Ü Y Ü K

TÜRKÇE-FARSCA

S Ö Z L Ü K

Yazani

Dr Mehmet Kanar

Şirin Yayıncılık

P.K 14155/3387 , Tehran , Iran

ISBN 964 - 90015 - 0 - 6

انتشارات شیرین

□ نام کتاب: فرهنگ جامع ترکی استانبولی به فارسی

□ تألیف، تحقیق و تدوین: دکتر محمد کانار

□ نوبت چاپ: اول

□ تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۷۴

□ تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه

□ حروفچینی و صفحه‌آرایی: بیریم (استانبول)

□ حروفچین همکار: سایه‌نما سیستم (ایران)

□ چاپ جلد: جی.تی.او قدس

□ لیتوگرافی متن و جلد: بزرگمهر

□ شماره و کد شابک: ۹۶۴-۹۰۰۱۵-۰-۶

□ ناشر: مؤسسه انتشارات شیرین

این اثر با استفاده از کاغذ حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است.

تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - ساختمان پیک فرهنگ - شماره ۱۹۲

مقدمه ناشر

تا به امروز در ایران، هیچ فرهنگ جامعی در زمینه زبان ترکی استانبولی منتشر نشده و تنها فرهنگ منتشره نیز ناقص، دارای اغلاط چاپی فراوان و فاقد لغات جدید و فنی بود. ضرورت انتشار چنین فرهنگی ما را بر آن داشت تا این اثر را تقدیم حضور علاقمندان و دانش پژوهان بنمائیم... باشد که مورد قبول درگاه اساتید فن گردد.

تا حد توان سعی بر این شده که فرهنگ مذکور فاقد هرگونه اشتباه چاپی باشد و همکاران عزیز ما در سازمان چاپ **Birim** [استانبول] و حروفچینی «سایه نما سیستم» نهایت تلاش را در این امر مبذول داشته‌اند. با این حال، از تمامی خوانندگان خواهانیم چنانکه به نکته‌ای برخورد و یا اینکه لغتی را از قلم افتاده دیدند، از طریق نامه با ما مطرح سازند تا در چاپهای بعدی برطرف نمائیم.

در آغاز کار، تصمیم بر آن داشتیم تا «فرهنگ جامع فارسی به ترکی استانبولی» تالیف همین مؤلف را نیز همزمان با انتشار این فرهنگ تقدیم حضور علاقمندان و زبان‌شناسان نمائیم؛ ولی متأسفانه بنا به برخی از مشکلات، انتشار آن را به بعد از چاپ این اثر موکول نمودیم. امید آن داریم که هر چه سریع‌تر، آن را نیز تقدیم حضور شما عزیزان نمائیم.

ملاک تدوین این فرهنگ، روش قیاسی - ترتیبی بوده و با بهره‌جویی از روش اختصارات، نوع کلمه هم به روشنی مشخص شده است. در مورد کلمات هم مخرج و ریشه‌ای نیز تا حد توان سعی بر این گردیده که با آوردن عین کلمه و مثال‌های متداول، مراجعه‌کننده به سهولت لغت مورد نیاز را استخراج و مورد استفاده قرار دهد.

خلاصه تا آنجایی که در توان بود، تمام تلاش‌های خویش را به کار گرفته‌ایم تا فرهنگ جامع و بی‌نقصی را تقدیم حضور علاقمندان بنمائیم و اینکه تا چه حد در این

امر موفق بوده ایم، شما زبان شناسان عزیز تعیین خواهید کرد.
در خاتمه این مقدمه واجب می دانیم تا مراتب سپاس و احترام خویش را از:
وزارت محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی که با تسهیلات حمایتی خویش انتشار این
فرهنگ را میسر ساختند،
و جناب آقای امیر عزتی که در پیدایش و انتشار این فرهنگ نقش به سزایی
داشته اند،
اعلام نموده و سپاسگذاری نمائیم.

با بهترین آرزوها و شادباش ها برای تمامی دانش پژوهان
انتشارات شیرین

الفبای زبان ترکی استانبولی

نام حروف	حروف کوچک	حروف بزرگ
آ	a	A
ب	b	B
ج	c	C
چ	ç	Ç
د	d	D
ا	e	E
ف	f	F
گ	g	G
گ ملایم (غ بسیار خفیف)	ğ	Ğ
ه	h	H
ای ملایم	i	İ
ای خشن (بی نقطه)	ı	I
ژ	j	J
ک	k	K
ل	l	L
م	m	M
ن	n	N
ا	o	O
ا (ظریف)	ö	Ö
پ	p	P
ر	r	R
س	s	S
ش	ş	Ş

نام حروف	حروف کوچک	حروف بزرگ
ت	t	T
او	u	U
او (ظریف)	ü	Ü
و	v	V
ی	y	Y
ز	z	Z

حروف با صدا و بی صدا:

از این حروف، هشت حرف a, e, i, i, o, ö, u, ü با صدا و یست و یک حرف دیگر بی صدا می باشند.

ÖNSÖZ

Yabancı dil öğreniminde, çeviri işlemlerinde ve bilimsel çalışmalarda sözlüklerin büyük bir rol oynadığı ve her gün gelişen teknoloji sayesinde dillerdeki kelime sayısının da sürekli artış gösterdiği göz önünde tutularak, klasik ve modern Farsça'ya ait eserlerin geniş bir taramaya tabi tutulmasıyla elinizdeki sözlük meydana gelmiştir. Sözlükte, madde başı olan kelimelerin birden çok anlamı varsa, her biri ayrı ayrı gösterilmiştir. Devam eden kaynak taramalarıyla sözlüğün daha sonraki baskılarında madde sayısının artırılmasına çalışılacaktır.

Sözlüğün basımında emeği geçenlere yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Mehmet Kanar

KISALTMALAR

edebiyat	ادبیات	اد
terim	اصطلاح	اصط
ticârî terim	بازرگانی	باز
bankacılık terimi	بانکداری	بانک
tıp terimi	پزشکی	پز
tasavvufî terim	تصوّف	تص
coğrafya terimi	جغرافیا	جغ
matematik	حساب	حس
hukuk terimi	حقوق	حق
gramer terimi	دستور زبان	دس
trafik	راهنمایی	راه
politika terimi	سیاست	سیا
kimya terimi	شیمیایی	شیم
halk ağzı	عامیانه	عم
argo	عوامی	عو
fizik	فیزیک	فز
eski	قدیم	قد
kinaye	کنایه	کن
botanik	گیاهشناسی	گیا
mecaz	مجاز	مج
mûzik terimi	موسیقی	مس
teknik terim	مکانیک	مکن
astronomi	نجوم	نچ
askerî terim	نظامی	نظ
spor	ورزش	ور
geometri	هندسه	هس
meteoroloji	هواشناسی	هو

A

حرف اول الفبای ترکی، آ، ا، A

aba، عبا، عباء، قباء

abacı ۱- عبا فروش ۲- عبادوز

abadî نوعی کاغذ کلفت کاهی رنگ روشن

abajur آباژور، حباب

abajur mağazası آبا ژور سازی؛ چلچراغ فروشی

abalı عبا پوش، عباسی، عبا بدوش

abandırmak حیوانی را بزانو نشان دادن
روی دست تکیه دادن

abani نوعی پارچه سفید که با ابریشم زرد
دست دوزی شده باشد

abanmak روی چیزی خم شدن، تکیه دادن

abanoz (گیا) آبنوش

abanoz rengi آبنوسی

abartmak مبالغه کردن

abaza آبازه

abbâsî عباسی

abdest وضو، آبدست

abdest almak وضو گرفتن

abdest tazelemek وضو تجدید کردن

abes عبث، بیهوده

âbî hayat آب حیات، آب زندگی، آب خضر

âbide مجسمه، عابده، بنای یادگار تاریخی

âbla خواهر بزرگ، آباجی، خواهر بزرگتر،
به دختر یازن بزرگتر بر سبیل احترام می
گویند

ablak صورت گرد و چاق و گوشتالو

abluka (نظ) محاصره

ablukaya almak (نظ) محاصره کردن، تحت
محاصره قرار دادن

abone آبونه، آبو نمان

abonman آبونمان

abraş (پز) ابرش

(پز) پیسمی، پیس، پیسمه، حالت
ابرش بودن

abraş olmak پیس شدن

abstre مجرد

Abu Dabi ابو ظبی

abuk sabuk پرت و پلا، چرت و پرت

abuk sabuk konuşmak چرت گفتن، پرت و پلا
گفتن

abullabu کودن، احمق

abur cubur غذای نامرتب

abus عبوس

abusluk عبوسی

acaba آیا

acar پرقوت و قوی بنیه، پرحرکت

acayip عجیب، غریب، شگرف، عجائب،
عجایب

acayıplik شگرفی، عجاییبی، غرابت

acayip olmak غرابت داشتن

acele ۱- شتاب، عجله، جلدی، شتاب زدگی ۲-
فوری، سریع

aceleci پر عجله، عجول، شتابزده، دست پاچه،
شتافت

acelecilik عجولی

acele etme تعجیل

acele etmek عجله کردن، لك و پك کردن،
شتاب کردن، شتاب گرفتن، شتابیدن، جلدی
کردن

acele ettirme تعجیل

acele işe şeytan karışır (اصط) عجله
شیطان است

aceleyle عجلانه، به شتاب، شتابان، بسیعی،
عاجلانه، عاجلاً، عجاله، گزاونگان

Acem ایرانی، عجم، فارس

acemaşîrân (مس) نام آهنگی در موسیقی
ترك

acembûselik (مس) نام آهنگی در موسیقی
ترك

Acemce فارسی

۴- ناشی، تازه کار ۲- ناشناس، غریبه

acemi çaylak بی تجربه

acemiilik ناشیگری

acemkürdî (مس) نام آهنگی در موسیقی ترك

acente (باز) ۱- کار گزاری، نمایندگی ۲- کار

گزار، نمایندہ

acentelik نمایندگی

acep آيا

aceze عجزه، اشخاص عاجز

۱- تلخ، تیز، تند، ناگوار ۲- درد، درد ناک acı
۳- پر رنگ

acıağaç کاسیا (گیا)

acıbadem مزگ، بادام تلخ

acıbadem ağacı ارژن (گیا) منج،

acı bakla لوبیا گرگی (گیا)

acıca مزه تلخ

acı duymak درد کشیدن

acı elma هندوانه ابو جهل (گیا)

acı erik یسر (گیا)

acı hiyar هندوانه ابو جهل (گیا)

۱- رقت بار، رقت انگیز ۲- غمناک، acıklı
پر غصه، ماتمزده، پرغم

acıkmak گرسنه شدن

acıkmış olmak (کن) پایین افتادن شکم

acıktırmak گرسنه کردن

acılanmak تلخ شدن، تند شدن

acılaşmak تلخ شدن، تند شدن

۱- تلخی دار، تنیدی دار ۲- دلخون، acılı
داغدار، غمدیده، عزادار

acılık تلخی، تنیدی، تیزی

۱- درد ۲- رحم، ترحم، ترحیم، acıma دلسوزی
مروت

۱- رحم آوردن، رحم آمدن، دل سوختن acımak
۲- درد کردن

acımasız بیرحم، بیعاطفه، جان آهنی، سخت، بی‌درد

acımasızca بیرحمانهacımasızlık سنگدلی، سختی، بیرحمی

acı mercimek (گیا) اندو صارون

acımsi تلخ مزه، تند مزه

acımtırak تلخ مزه، تند مزه

acınacak رحم آوردنی

acındırmak کسی را برحم آوردن

acınmak بحال کسی دل سوختن، غصه خوردن

(اصط) acı palıcanı kırağı çalmaz بمانجان بمانجان
زوال ندارد

acı su آب معدنی

acı tere تره توت، ترتیزک (گیا)

۱- درد آوردن ۲- تند کردن، تلخ کردن

acıyan دلسوزacıyıcı سوزناک

acı zeytin (گیا) علقم، زن زلفت

acıbe عجیب، عجیب و غریب

âcil عاجل، مستعجل، فوری

âcil yardım کمک های فوری

âcip عجیب، غریب

âciz عاجز، ناتوانی

عاجز، بی سروپا، بیعرضه، بینوا، âciz
پاشکسته، در مانده، بی دست و پا

âcizâne عاجزانه

âciz bırakma اعجاز

عاجز کردن، پی کردن، پیل âciz bırakmak
افکندن

âcizce عاجزانه

درماندن، عاجز آمدن، عاجز âciz kalmak
شدن، عاجز گردیدن، عاجز ماندن، مانده شدن،
مانده گردیدن، مانده گشتن، گردن خم کردن،
ستوه شدن، موزه درگل ماندن، پر افکندن،
قاصر آمدن، پر نهادن، در گل ماندن، مثل خر
توی گل ماندن

âcizler عجزه

عاجزی، در ماندگی، بی چارگی، عجز، âcizlik
فرو ماندگی، واماندگی

âcizlik göstermek کلاه نهادن

دندان نمودن، عاجز گردیدن، پای در âciz olmak
گشتن، پای کم آوردن

acûl عجول

acun کائنات، گیتی، عالم، فلك۱- (گیا) خیار چنبر ۲- آژور (در خیاطی) acur

acûze عجوزه

aczini göstermek زمین بدنجان گرفتن

۱- گر سنه، گسسه، جایع ۲- حریص ۳- فقیر aç

açacak کلید

açan گشا، باز کننده

açar آچار

(اصط) شکم گرسنه ایمان aç ayı oynamaz
ندارد

گرسنه چشم، چشم و دل گرسنه، aç gözlü
تنگ چشم، حریص، باخل

açgözlüler گرسنه چشمها

aç gözölülük طمع، گرسنه چشمی، ولع

حرص، پستی
 دو قورت و نیمش هم باقی
 بودن

زاویه، گوشه

افشاء açığa vurma

شایع کردن، افشا کردن،
 آشکارا ساختن açığa vurmak

۱- باز ۲- آشکار، ظاهر، پدید، پیدا، بارز
 ۳- گشاده، وسیع، پهن ۴- روشن، کم رنگ،
 رنگ باز ۵- صریح، بدیهی، واضح، عیان،
 هویدا، مصرح ۶- رک ۷- فاش ۸- غیر ابری،
 صاف

تلماز açık ambar

تصریح açık anlatma

مزایده، حراج، به مزایده گذاشتن açık artırma

باز گذاردن، باز گذاشتن açık bırakmak

علناً، علنی، بظاهر، جهراً، چهاراً،
açıkça

تصریحاً، صراحه، صریحاً، بر ظاهر، بی پرده،
 بطور وضوح، رک، به وضوح

تصریح کردن açıkça söylemek

بینه açık delil

بینات açık deliller

دریای آزاد açık deniz

مناقصه، حضوری، مناقصه açık eksiltme

روشن بین açık görüşlü

زرنک، موقع شناس، مرد رند açık göz

زرنکی، مرد رندی açık gözlük

زرنکی کردن açık gözlük yapmak

هوای آزاد açık hava

اضافه بر داشت açık itibar

پشت گلی açık kırmızı

پوست باز کردن، رک و
 راست گفتن açık konuşmak

شیر شکر açık krem rengi

شرح، ایضاح، توضیح، تقریر،
 تفسیر، تشریح، تبیان açıklama

شرح دادن، شرح کردن، باز گفتن،
 توضیح کردن، توضیح دادن،
 تفسیر کردن، تصریح کردن، تشریح کردن،
 عرض کردن، عرضه داشتن، گزارش کردن، پیدا
 کردن، فاش کردن، عنوان کردن

مشروحه açıklanan

پهنی، پهنای، فراخی، گشادگی açıklık

۱- پهنی، پهنای، فراخی، گشادگی açıklık

فضادار، باز، روباز ۲- صراحت، وضوح
 علانیه کردن، به وضوح açıklık getirmek

رساندن

علانیه کردن، به وضوح açıklık kazandırmak

رساندن

چشم شدن، به وضوح açıklık kazanmak

رسیدن

سایه روشن açıklı-koyulu

۱- پیدا داشتن ۲- باز بودن açık olmak

دانشگاه آزاد açıköğretim fakültesi

بازار علنی açıkpazar

نیم رنگ açık renk

کمرنگ açık renkli

۱- سرو وضع نامرتب و باز ۲- açık-saçık

برهت

واضح، یک رویه، بین، باهر açıkseçik

راست گو açık sözlü

۱- بیرون، دور، رو باز ۲- بیکار ۳- بی
 محل açıkta

۱- مفت، بی زحمت ۲- از دور açıktan

تصریحاً و تلویحاً açık veya gizli olarak

یقه بر گردان açık yaka

صمیمی açık yürekli

گشاده رو، روباز açık yüzlü

شرح، تعبیر açılama

راه) açılan köprü پل متحرک

ترقی، گشایش açılım

بازو بسته شو، تاشو açılır-kapanır

نردبان دو طرفه açılır merdiven

گشایش، افتتاح açılış

گشایش، گشاده، انبساط، انشراح açılma

۱- گشوده شدن، باز شدن، واشدن،
 گشاده شدن ۲- شکوفتن ۳- دور شدن ۴- بحال

آمدن، جان گرفتن ۵- درد دل کردن ۶- دایر
 شدن ۷- افتتاح شدن، نوگشایی شدن

تفسیر کردن açımlamak

پهن کردن، گستردن، منطبق açındırmak

کردن

انکشاف açınım

زاویه یاب açıölçer

زاویه ای açısal

از نظر، بلحاظ، از لحاظ، از دیدگاه açısından

گرسنگی، گشنگی، جوع açlık

گرسنگی کشیدن açlık çekmek

سد جوع کردن açlık gidermek

۱- گشایش، افتتاح ۳- حل açma

۱- باز کردن، وا کردن، واز کردن، açmak
گشادن، گشودن ۲- افتتاح کردن ۳- در میان نهادن ۴- دایر کردن ۵- شکوفا شدن

بدست دیگری باز کردن açtırmak

نام، اسم ad

(جغ) جزیره، آب خست، گنگ ada

آداب، رسوم âdâb

(گیا) مرموک adaçayı

نذر، نذری adak

چله گرفتن، نذر کردن adak adamak

پذیرفتن نذر adak kabul olunmak

نامزد شدن adaklanmak

(جغ) جزایر، جزیره ها adalar

(جغ) گنگبار، مجمع الجزایر adalar topluluğu

(پز) عضله، کره، ماهیچه adale

عضلات adaleler

(حق) عدالت، عدل، داد، داد بخشی adalet

(حق) وزیر دادگستری adalet bakanı

(حق) وزارت دادگستری adalet bakanlığı

انصاف دادن، داد دادن adalet etmek

(پز) رعشه عضلات adale titremesi

(حق) داد دادن adaleti uygulamak

تعدیل کردن adaletle dağıtmak

عادل، باداد adaletli

بیداد adaletsizlik

مرد، آدم، انسان، کاک، (عم) یارو adam

(ور) تن به تن adam adama

نذر کردن adamak

حسابی، بخوبی adamakıllı

انسان وار، مثل آدم adamca

مردک، مرد بیچاره adamcağız

انسانیت، آدمیت adamlık

(گیا) مهر گیاه، ساج adamotu

۱- بی نوکر، بدون پیشخدمت ۲- بی شوه adamsız

(اصط) به کس داشتن adam yerine koymak

(اصط) کسی را به adam yerine koymamak

مرد نداشتن

اقتباس، تطبیق، تنظیم، نظیره adaptasyon

سازی

اقتباس، منطبق، موافق شده، adapte
تنظیم

اقتباس کردن، نظیره سازی، adapte etmek
کردن، تنظیم کردن

اداپتور adaptör

(جغ) گنگبار، ساحل جزیره ada sahili

همنام، هم اسم، آداش، ینام adaş

دشمنی، عداوت adavet

نامزد، متقاضی، کاندید، کاندیدا aday

نامزد تعیین کردن aday göstermek

نامزیدی adaylık

قرعه کشیدن ad çekmek

محسوب کردن، تصور کردن addetmek

محسوب شدن addolunmak

نیستی، نابودی، عدم، مرگ adem

بابا آدم، حضرت آدم âdem

بنی آدم، بشر âdemoğlu

عدسه adese

عدد، تعداد، تا، دانه، (برای هوا پیما و adet

کشتی) فروند، برگ، قطعه (عکس)، رأس

(اسب)، دستگاه (اتومبیل)، حلقه (چاه)

۱- عادت، شیوه، دستوری ۲- خو، خوی، âdet

خلق، پیشه ۳- آیین، رسم، سنت، عرف، ۴-

(پز)، رگل، حیض

درست مثل اینکه، مانند، تقریباً، âdeta

معمولاً

حایض kadın âdet gören

قاعدگی، حیض، بینمازی âdet görme

بینماز شدن، قاعدگی داشتن âdet görmek

عادت بر داشتن، ترک عادت âdeti bırakmak

گفتن

عادت داشتن، عادت شدن âdeti olmak

(پز) طمط، خون قاعدگی âdet kanı

(پز) حبس عادت âdet kesilmesi

گذاشتن، رسم گذاشتن âdet koymak

عادات، سنن، رسوم âdetler

لکه دار شدن نام کسی، سر زبانها çıkmaq adı

افتادن

مزبور، سابق الذکر، مشار الیه، adı geçen

نامبرده

نام کسی بد در رفتن رفتن adı kötüye çıkmak

(دس) ضمیر adıl

گام، قدم، خطوه adım

afyonlu پوستی

agucuk شیر خوار

ağ تور، شبکه، تار، خشتک

ağa ار باب، آقا، آغا

۱- ağababa جد ۲- سرآمد

ağabey برادر بزرگ، آقا داداش، کاکا

ağaç (گیا) درخت، چوب، شجر

۱- ağaç çileği (گیا) کبیه، تمشک

ağaç dalı شاخه، برزّه

ağaç dikimi درختکاری

ağaç dikmek کاشتن، غرس کردن، درختکاری کردن

ağaç etmek کاشتن کسی را در جایی

ağaç gövdesi (گیا) ساق درخت، تنه، پوزه، برز، بن

ağaç hızarı ماشین چوب بری

ağaç kakan دار کوب

۱- ağaç kavunu (گیا) ترنج، بالنگ

ağaç kesmek چوب بریدن

ağaç kökü (گیا) بنه

ağaç kurdu چو بخوار

ağaçlamak مشجر کردن

ağaçlandırmak درختکاری کردن، مشجر کردن

ağaçlar درختها

ağaçlık درختستان

ağaç matkabi درخت سنب

ağaç meyvesi سردرختی

ağaç oymacılığı منبتکاری

ağaç sakızı علك

۱- ağaç tomacılığı خراطی

۱- ağaç tomacısı خراط

ağaç yünü پشم چوب

ağaç zıkmı انگم

ağalık آقای، اربابی، سیدی

۱- ağarma سفیدی ۲- طلوع فجر

۱- ağarmak سفید شدن ۲- سپیده دمیدن، روشن شدن

۱- ağartı سفیدی ۲- لبنیات

ağartma تبییض، عمل سفید کردن

ağartmak سفید کردن

ağda ۱- شیره قند ۲- واجی

۱- ağdalanmak غلیظ شدن

ağdalaşmak غلیظ شدن

ağdalaştırmak غلیظ کردن

۱- ağdalı غلیظ ۲- پر طمطراق، پر رنگ

ağı زهر، سم

ağı ağacı (گیا) خر زهره

ağı اغل، اغال، چفته، غول، شبگاه، حظیره، زاغه، شوغا

ağılamak مسموم کردن، زهر دادن

ağılanmak مسموم شدن، زهر خوردن

ağıllı زهردار، سمی

۱- ağır سنگین، گران، ثقیل ۲- کند، یواش

آهسته ۳- سخت، شدید، خسته کننده

ağır ağır آهسته آهسته

ağır ağır yürümek پا چیدن، آهسته قدم زدن

ağır başlı باوقار، وقور، آهسته، شکوه مند

جدی، باصلابت، موقر، سنگین، متین

ağır başlılık وقار، متانت، سکونت

ağırca قدری سنگین

ağırceza (حق) جنایی

ağırceza mahkemesi (حق) محکمه جنائی، دادگاه جنایی

ağır çekmek چربیدن، گران آمدن

ağırdan آهسته

ağır davranma ثانی، سستی

ağır davranmak سستی کردن، ثانی کردن

ağır gelmek گران آمدن

ağır hasta ثقیل، مریض ثقیل

ağır işiten کند گوش

ağır işitme گرانی گوش، سنگینی گوش

ağır işitmek بلند شنیدن، گرانی گوش داشتن

ağırlama ضیافت، پذیرایی

ağırlamak گرامی داشتن، پذیرایی کردن

۱- ağırlaşmak گران شدن، گران گردیدن

گرانبار شدن، بطیء شدن ۲- متین شدن،

موقر شدن، ۳- درنگ کردن، کند شدن ۴- بیات شدن

۱- ağırlaşmak سنگینی کردن، گران کردن

گرانی کردن، سنگین کردن ۲- کند کردن

ağırlatmak گران کردن، سنگین کردن

۱- وزن، سنگینی، گرانی، ثقل، ثقالت

۲- مهمات ۳- بار ۴- رخاوت، سستی

ağırlık etmek گرانباری کردن

ağırlık hissetmek سنگین شدن

ağırlık merkezi (فز) مرکز ثقل، گرانیگاه

// ağırsamak سرسنگین شدن، بی اعتنائی کردن
 ağır sıklet (ور) سنگین وزن، وزن سنگینی
 ağır silah (نظ) جرار
 ağır tartmak چربانیدن
 ağır yara (پز) زخم کاری
 ağırıt نوحه، مرثیه، رثا، مویه
 ağırıtçı نوحه خوان، نوحه سرا، نوحه خوان
 ağırıtçılık نوحه خوانی
 ağırıt okumak نوحه خواندن
 ۱- دهان، دهن، بوسه دان، گاز ۲- سر، در
 ۳- لهجه ۴- زبان ۵- مصب رودخانه ۶- دفعه،
 وهله ۷- فله، آغوز
 ağırıt açma تفوه
 ağırıt açmak تفوه کردن، دهان باز کردن
 ağırıt açtırmamak لب کسی را گرفتن
 ağırıt lokma koymak زیان تر کردن
 ağırıt aramak یکدستی زدن
 ağırıt birliğı اتفاق کلام
 ağırıt çevresi پک و پوز، پوز
 // ağırıtta kavutla ney çalınmaz (اصط) پست
 خوردن و نای زدن بهم راست نیاید
 ağırıtza şafahā افوها، شفاها
 // ağırıt içi کام، کب، کپ، بج
 ağırıt kavgası قیل و قال، پیکار، مشاجره
 لفظی
 ağırıt kavgası yapmak قیل و قال کردن، داد
 قال کردن، بگو مگو داشتن
 ağırıt kokması بشاعت
 ağırıt kokusu بیاستو
 // ağırıtlık ۱- چوب سیگار، مشتوک ۲- دهانه ۳
 پوزه بند
 ağırıt mızıkası (مس) سازدهنی
 ağırıtsız بی سرو زبان
 ağırıt şapırdatmak ملج ملج کردن، ملوچ
 کردن
 ağlama گریه
 ağlamak گریستن، گریه زدن، گریه کردن
 گرییدن، گریه سر دادن، اشک ریختن، آب
 چشم ریختن، گریان شدن، مویه کردن، غوره
 چلانیدن
 ağlamaklı گریه آلود، گریان
 ağlamaklı olmak گریه در گلو داشتن
 ağlamaktan bayılmak ریسه رفتن از گریه

گریه افتادن، گریه سر
 دادن
 ağlantı گریه
 ağlaşmak باهم گریستن
 ağlatı تیراژدی
 ağlatıcı گریه آور
 ağlatmak گریان کردن، گریه
 انداختن، گریه گرفتن، به گریه آوردن
 ağlayan گریان
 ağlayıcı گریه کننده
 ağlayıp inlemek گریه و زاری کردن
 ağlayıp sızlanmak غش و ریسه رفتن
 ağlayış گریه، بکاء
 ağma شهاب
 ۱- پایین آمدن ۲- بالا رفتن
 ağmak تار تنیدن
 ağ örmek (پز) درد
 ağrı dinmek (پز) آرام شدن درد
 ağrılı دردمند، درد ناک
 ağrımak درد گرفتن
 ۱- بی درد، بدون درد ۲- بی غم
 ağrısız (پز) درد آوردن
 ağrıtmak ۱- سفیدی چشم ۲- شبکیه
 ağ tabaka زهر، سم
 ağ u otu (گیا) شوکران
 ağustos اوت
 ağustos böceğı جیر چیرک
 ağ yapmak تار تنیدن
 ağyâr اغیار
 ağzı bozuk بد زبان، پلید زبان، دهن دریده
 ağzı çarpık تاتول
 ağzı köpürmek کف افکندن، کف بر لب
 آوردن
 ağzı laf yapan زباندار
 ağzına götürmek به دهان کشیدن، به
 بردن
 ağzına kadar doldurmak لبالب کردن
 ağzına kadar dolmak لبالب شدن
 ağzına kadar dolu پرا پر
 ağzından بنام
 (اصط) حرفه
 ağzından çıkartı duymak آغز
 دهن را فهمیدن
 ağzından çıkarmak (çocuk) تیغ کردن

ağzından duymak از لب کسی شنیدن
 (اصط) پاشنهء ağzını açıp gözünü yummak
 دهن را کشیدن، هرچه بزبان آمد نثار کردن
 (اصط) لب از لبش باز ağzını bıçak açmamak
 نشدن
 (اصط) دك وپوز ağzını burnunu dağıtmak
 کسی را خرد کردن
 (اصط) قند در دل کسی ağzının suyu akmak
 آب شدن
 (اصط) بر فاب دادن ağzını sulandırmak
 (اصط) لب پر آب کردن ağzını sulandırtmak
 (اصط) لب زدن ağzını sürmek
 (اصط) آب افتادن دهان، آب ağzı sulanmak
 اندر دهان آوردن
 (اصط) پر شکر شدن کام ağzı tatlanmak
 ۱- آه، آخ، اوه ۲- دعای بد ah
 ببین، اینها aha
 اهالی، جمعیت، مردم ahali
 (شیم) آهار، چسب، آش âhar
 آهار مالیدن âharlamak
 دوست، رفیق ahbap
 دوستانه، صمیمی ahbapça
 دوستی، رفاقت ahbaplık
 دوست بودن، رفیق بودن ahbaplık etmek
 آشپز، پزنده ahçı
 سر آشپز ahçıbaşı
 آشپزی ahçılık
 عهد کردن، قرار کردن، پیمان ahdetmek
 بستن، پیمان داشتن، بیعت بستن
 تورات، عهد عتیق Ahdیاتیک
 انجیل، عهد جدید Ahdicedit
 به عهد خود وفا کردن، پیمان ahdinde durmak
 بسر بردن
 پیمان شکستن، از سر پیمان ahdini bozmak
 گشتن، وفا شکستن
 ۱- هارمنی، لحن، آهنگ، مقام، توافق، âhenk
 هم آهنگی
 توافق حاصل کردن âhenk kurmak
 هم آهنگ âhenkli
 خارج آهنگ âhenksiz
 یواش یواش âheste beste
 احفاد ahfat
 آخور، اسطبل، پایگاه ahır

آخرت، عقبی، داربقا، کشور بقا، عالم âhiret
 آخرت، عالم دگر، آخری، عالم ارواح
 آخر زمان âhir zaman
 عهد، پیمان، پند، بند، بیعت، قرار و ahit
 مدار، شرط
 بیعت گرفتن، پیمان گرفتن ahit almak
 زینهار خوردن، زینهار شکستن، ahit bozmak
 پیمان شکستن، وفا شکستن
 عهد و پیمان بستن ahitleşmek
 عهد نامه، قرار نامه، پیمان نامه ahitname
 گیرنده، آخذہ ahize
 بی تأمل و تماشای حکم دادن ahkâm kesmek
 اخلاق، خلق، خوی ahlak
 خلاف اخلاق، غیر اخلاقی ahlak dışı
 سقوط کردن، آلودن ahlakî bozulmak
 اخلاقی ahlakî
 خوش اخلاق، خوش خوی ahlaklı
 بد خوی، ظالم نهاد، بد آیین ahlaksız
 بد خوئی، بد اخلاقی ahlaksızlık
 آه کشیدن ahlamak
 (گیا) درخت گلابی جنگلی ahlât ağacı
 احمق، کالوس، پفیوز، دنگ، خل، ahmak
 خشک مغز، خر فهم، ریش گاو، بل، کله خر،
 بلید، چل، گول، گاودل، گوبروت، لاده، گیج،
 غراچه، پوچ مغز، کم عقل، نادان، (کن) گاو،
 کیرخر
 خرکی، احمقانه، ابلهانه ahmakça
 حمقاء ahmak kadın
 احمقان، حمقاء ahmaklar
 ۱- احمق شدن ۲- سر سام شدن ahmaklaşmak
 حماقت، گولی، چلی، بلادت، خریت، ahmaklık
 ابلهی
 مخ خر خوردن، مغز خر خوردن ahmak olmak
 تحمیق ahmak sayma
 کر و لال ahraz
 آخرت ahret
 اخشاب، چوب و تخته ahşap
 تارم، خانهء چوبی ahşap ev
 کشتی چوبی ahşap gemi
 ۱- هشت پا، اختاپوت، اختپوت، اذار ahtapot
 ۲- (پز) پولیپ
 آهو âhu
 (گیا) کیهه، تمشک ahududu

۱- وضعیت، احوال ۲- رفتارها ۳- وقایع، حوادث

ahzetmek گرفتن، اخذ کردن

aidât مدخل

aids (پز) ایدز

aile ۱- خانمان، خانواده، خاندان، فامیل، عائله، اهل، خانه وار، آل ۲- عیال، همسر

aile bireyleri خانوار

ailece با خانواده، باهمه افراد فامیل

aileli عیالمند

aile ocağı کانون خانوادگی

aile reisi نان آور، رئیس خانواده

ailesiz بی سامان

ait عائد، راجع به، متعلق به، مربوط

ait olmak عاید شدن، تعلق داشتن، مربوط بودن

ajan ۱- (باز) نماینده، اژان ۲- (سیا) جاسوس

ajanda سالنامه، گاهنامه

ajans ۱- خبر گذاری ۲- نمایندگی، آژانس

ajur آژور، ژور، ژوردوزی

ajurlu ژوردار، ژوردار

ak سفید، سپید، بیاض، آق

aka برادر بزرگ

akabinde متعاقباً، بلا فاصله

aka ۱- کانال، آبراهه ۲- لوله آب زیر زمینی

akağaç (گیا) سپیددار

akademi آکادمی، فرهنگستان

akademisyen عضو دانشگاه

akan جاری

akanyıldız (نج) شهاب ثاقب

akar ۱- عقار، مستغلات ۲- جاری، روان

akarca ۱- سل استخوان ۲- جو یبارک ۳- حمام آب گرم معدنی

akaret عقار، مستغلات

akarsu (جغ) آب جاری، آب روان، جویبار، جار

akaryakıt سوخت

akaryakıt istasyonu پمپ بنزین

akasya (گیا) اکاسیا، آکاسیا، اقاقیا

akbaba کرکس، نسر، عقاب

akbakla (گیا) لوبیای خشک

akbalık ماهی سفید

akballıbaba (گیا) گزنه سفید

akbasma کاتا راکت، آب مروارید چشم

akciğer ریه، ریتین، جگر سفید، شش

akciğere ait ریوی

akciğer kanseri (پز) سرطان ریه

akciğer zarı غشاء جنب

akça نسبتاً سفید

akçaağaç (گیا) افرا، آج

akçakavak (گیا) سفیدار، خدنگ

akçalı مالی، مربوط به پول

akça yel باب جنوب شرقی

akçe اخچه، آچه

akçılay (پز) ملك

akdari (گیا) ارزن سفید

akdeden عاقد

akdedilmek منعقد شدن

akdetmek منعقد کردن

akdoğan شهباز، جهره

akgürge ağacı (گیا) چلر

akibet عاقبت، فرجام، سر انجام

akıcı سیال، روان، جاری

akıcılık سلاست، روانی، انسجام

akıl خرد، هوش، عقل، هشا

akılcı واقع بین

akılta tutmak در مغز ثبت کردن، یاد داشتن

akıl dışı غیر عقلی

akıl dışı دندان عقل

akıl etme تعقل

akıl etmek تعقل کردن، بیاد آوردن

akıl gözü چشم بصیرت

akıl hastanesi دیوانه خانه، دار المجانین

akıl hastası دیوانه

akıllanmak عقل رس شدن، با عقل شدن

akıllar عقول

akıllı هو شمند، هوشیار، هشیار، باهوش، با

عقل، خردمند، عاقل، پرمنش، پرمایه، پر خرد،

فرهمند، بهوش، بیدار، پخته رای، با فراست،

گربز

akıllıca خردمندانه، عاقلانه

akıllılık خردمندی، هشیاری

akıllılık etmek عاقلانه رفتار کردن

akılsız بیعقل، بیخرد، ناقص عقل، بی

بصیرت، بی مغز، سبک مغز، سفیه

akılsızlık بی عقلی، سفاهت، بک و لك، حمق

akılsızlık etmek غیر عاقلانه رفتار کردن
akılsız olmak بی عقل شدن، بی عقل شدن

akım (فz) جریان

akımtoplar باطری، آکومولاتور

akın هجوم، حمله، ایلغار

akıncı مهاجم

akındırık علك

akın kayası گاو ماهی

akıntı ۱- جریان، روانی، ریزش ۲- جراحت،

چرك

akıntıya kürek çekmek (اصط) آب در هاون

کوبیدن

akışkan سیال، شاره

akışkanlık شاردنگی سیالی

akıtma اذهاب

akıtmak روان کردن، جاری کردن، ریختن

گشادن، پا دادن

âkibet، عاقبت، فرجام، سر انجام، انجامش،

خاتم

âkibeti hayırlı olsun عاقبت بخیر

âkibetler عواقب، فرجامها

akide عقیده

akideler عقائد، عقاید

akide şekerî آب نبات

akik عقیق

âkil عاقل، باهوش

akis عکس، انعکاس، وارو، بر عکس

akisli عکسی

akis uyandırmak انعکاس پیدا کردن

akit عقد، انعقاد

akitnâme صداق نامه

akit vaadi (حق) قرارداد قبلی

akıllı (گیا) سپیدار

akkefal ماهی سفید

akkor نار بیضا

akla gelmek، بیاد آمدن، به ذهن

بذهن متبادر شدن

aklamak ابراء کردن، پاک کردن

aklan (جغ) دامنه کوه

aklanmak ۱- سفید شدن ۲- تصفیه شدن

حساب ۳- ابراء شدن

aklaşmak سفید شدن

akla uygun عقلی، معقول

akla yatkın olmayan غیر معقول

aklen عقلاً

aklı almamak (اصط) فکر کسی بجائی

نرسیدن

aklı başka yerde olmak (اصط) فکر کسی جای

دیگر بودن

aklı çıkmak (اصط) پریدن هوش

aklı ermek قد دادن عقل کسی، سر کسی شدن

aklık سفیدی، پاکی

aklı karalı با سفید و سیاه

aklı karışma اختلاط عقل

aklına esmek به سر زدن

aklına koymak زیر سر گذاشتن

aklına sokmak حالی کردن

aklından çıkartmak از یاد بیرون کردن

فراموش دادن

aklından zoru olmak عقل کسی پارسنگ

برداشتن

aklında tutmak در ذهن نگه داشتن

aklını çelmek عقل کسی را دزدیدن

aklını kullanma تعقل

aklını kullanmak تعقل کردن

aklıselim مصلحت اندیشی

aklı عقلی

aklı denge bozukluğu اختلال حواس

akma جریان، سریان، ریزش

akmak، جاری شدن، جریان داشتن، ریختن

چلیدن

akman پاک دامن، عفیف

aknîlûfer (گیا) نیلوفر هندی

akordeon آکوردئون، گارمون

akort كوك

akort ediilmek كوك شدن

akort etmek كوك کردن، ساز کردن

akortsuz ناكوك

akraba خویش، قوم و خویش، خویشاوند

قرب، کس و کار، پیوسته، اقرباء

akraba bağılılığı صله، رحم

akrabalar اقارب، خویشاوندان

akrabalık، قرابت، قرابت داری، خویشی

خویشاوندی، صله، پیوستگی، قربت، تقرب

akraba olmak تقرب داشتن، قوم و خویش

بودن

akran همسال، همسن

akranlık همسالی، همسنی

akreditif اعتبار نامه

akrep ۱- کژدم، عقرب ۲- عقربه ثانیه شمار

akrep burcu کژدم

akrep çiçeği (گیا) گل عقرب

akrep iğnesi حبه

akrepler عقارب، کژدمها

akrobat آکروبات

akrostiş yapma توشیح

aks (مکن) محور

aksaçlı کافورمو، پیرسر، موسفید

aksaçlı ihtiyar پیر پنبه

aksak لنگ، شل، چلاق

aksakal ریش سفید، بزرگ محل

aksaklık لنگی، معطلی

aksamak ۱- لنگیدن، لنگان شدن ۲- نامنظم شدن

aksan شیوه، گویش، لهجه

aksetmek منعکس شدن

aksettirmek منعکس کردن، انعکاس دادن

aksırık عطسه

aksırıklı tıksırıklı فرتوت و علیل

aksırma عطسه

aksırmak عطسه دادن، عطسه کردن، خفیدن

aksırtmak به عطسه آوردن

aksi ۱- عکس، بر عکس، بر خلاف ۲- اجوج، ترش رو

aksiilik ۱- بر عکسی، خلاف قاعده ۲- لجاجت، ترش رویی

aksine ۱- بر عکس، بر ضد، بر خلاف، مخالف، وارونه

aksi takdirde وگرنه، در صورت دیگر

aksöğüt (گیا) سپید دست

aksu آب سفید چشم

aksüamel عکس العمل، واکنش

akşam غروب، سرشب، شام

akşamcı ۱- شرا بخوار، کسی که هر شب می نوشد

akşamdan akşama شب به شب

akşam güneşi خورشید بگاه غروب

akşamlamak شب بسر آوردن

akşamları هر شب

akşam namazı نماز مغرب

akşam üstü، طرف شب، طرف غروب، سرشب

akşam vakti شامگاه، سر شب

akşam yemeği شام، شبانه، ضیافت شامی

akşam yemeği yemek شام خوردن

akşam yıldızı ناهید، زهره، ونوس

aktar عطار

aktarlık عطاری

aktarmak تغییر دادن، نقل کردن

aktarmalı ارتباطی

aktarmalı uçuş پرواز ارتباطی

aktarma ۱- تغییر دادن ۲- تغییر وسایط کردن

akti دستمزد

aktif ۱- فعال ۲- فاعل

aktör آکتور، هنرپیشه، بازیگر

aktörlük هنرپیشگی، بازیگری

akustik آکوستیک

akü باتری

akümülatör باتری، آکومولاتور، انباره

akvaryum اکواریوم

akyuvar (پز) گلوبول سفید خون

akyüzlü سپیدرو

al ۱- حيله، حقه، گول زنی ۲- سرخاب ۳- سرخ، قرمز، ۴- عال

âl آل، عائله، خاندان

ala ۱- فور، رنگ میخی ۲- رنگ برنگ

âla اعلی، عالی، خیلی خوب، بسیار خوب

ala alaya kalkmak داد و فرباه راه انداختن

alabalık قزل آلا

alabanda vermek توبیخ کردن

alabaş (گیا) کلم قمری

alabildiğine با تمام سرعت، با تمام

alabora شدن، چپه شدن

alabalı hastalığı (پز) پیس

alaca ابلق، رنگا رنگ

alaca at چپار

alaca baykuş مرغ شب آویز

alacak طلب

alaca karanlık تاریک روشن، گریگ و میش

alaca karga کشکوک

خواهان، طلبکار، وامخواه، داین
 رنگ برنگ شدن، رنگ عوض کردن
 کردن

پیسه alaca lekeler
 رنگ برنگ، رنگارنگ bulacalı alacalı
 پیس شدن olamak alacalı
 عقیق چشم بلبلی alaca somaki
 فرنگی ماب، اروپائی alafraŋga
 آلا گارسون alagarson
 بستگی، علاقه، توجه، محبت alâka
 علاقه دار، علاقه مند، مربوط alâkadar
 علایق alâkalar
 علاقه دار، علاقه مند، متوجه، مربوط alâkalı
 خوش داشتن، در بند چیزی، olamak alâkalı
 بودن، علاقمند بودن

بی توجه، بی علاقه، لا قید، نامربوط alâkasız
 قطع علاقه کردن alâkayı kesmek
 علامت، نشان، نشانی، شعار، نماینده، alâmet
 رسم، پدیده، قرینه، اماره

علامت، اعلام، alâmetler
 بی نشان alâmetsiz
 ۱- (مساحت) سطح ۲- میدان ۲- alan
 حوزه ۴- گیرنده

یغما کردن alañ talan etmek
 حرم آبهای ساحلی alarga
 سوت خطر، تیقظ، آژیر alarm
 ساعت شماطه دار alarmlı saat
 آژیریدن alarm vermek
 ۱- خلع کردن، راندن ۲- بزمین etmek alaşağı
 زدن

(شیم) آلیاژ، امتزاج alایشim
 ترکی محلی، شرقی alaturka
 ۱- استهزاء، تمسخر، ریشخند، خریش alay
 خنده خریش، مسخرگی، طنز، رژیان ۲- (نظ)
 هنگ ۲- گروه، دسته، جمعیت
 تمسخر کردن، مچل کردن، (کن) alaya almak
 کلاغ زدن، کلاغ گرفتن
 مستهزی، افسوس کن، مسخره کن، alaycı
 استهزاکننده

هو شدن، مورد تمسخر قرار alay edilmek
 گرفتن
 تمسخر کردن، ریشخند کردن، alay etmek
 بریش کسی خندیدن، طنز کردن، بغلک زدن،

هو کردن، افسوس کردن، سر بسر کسی
 گذاشتن، دست انداختن، منتر کردن
 (نظ) فرمانده هنگ، فوجدار، alay komutani
 سرهنگ

دست خوش، مورد تمسخر alay konusu
 مورد تمسخر واقع گشتن alay konusu olmak
 (نظ) هنگ ها، افواج alaylar
 شعله alaz
 (نظ) سرهنگ، کلنل albay
 (نظ) سرهنگی albaylık
 پاسیار albay polis
 گیرایی، جاذب albeni
 گیرا، پر جاذب albenili
 آلبوم albüm
 آلبومین albümin
 خیلی پائین alçacık
 ۱- ناپکار، نا اصل، ناکس، نامرد، alçak
 فرومایه، دون، خوارمایه، دنی، حقیر، بد
 نشان، وضیح، فرودست، خاک بر سر،
 خسیس، جلب، بی سر و پا، تاز، سبکسر،
 سفیل، سفلی، سفله، سفله طبع، لثیم،
 پسرچه ۲- پست، پایین

نامردانه alçakça
 متواضع، فروتن، خاضع، افتاده alçak gönüllü
 تواضع، خضوع، وارستگی، alçak gönüllülük
 فروتنی، خشوع، افتادگی
 تحقیر کردن، توهین کردن alçaklamak
 پستی، حقیری، ذلت، رذالت، alçaklık
 فرومایگی، ناکسی، ذل، خسیسی، خست،
 سبکسری، مذلت، لچری

تدنی؛ (برای هواپیما) پرواز نزولی alçalma
 ۱- پایین آمدن ۲- پست شدن، پستی alçalmak
 گرفتن، تنزل کردن ۲- پرواز نزولی کردن

پرواز نزولی alçalma uçuşu
 تنکیل alçaltma
 ۱- خوار داشتن ۲- پایین آوردن alçaltmak
 گچ alçı
 گچ بر، گچ کار alçııcı
 گچ کوب alçı çekici
 گچ بری، گچ کاری alçı nakışçılığı
 تخته بند alçı tahtası
 سنگ قمر alçı taşı
 تجبیر alçıya alma

aldanış خوری، فریب خوری

aldanma ۱- گول خوری، غرور ۲- تغایب

aldanmak، فریفتن، فریب خوردن، فریب خوردن، اغوا شدن

aldanmış فریفت

aldatıcı گول زن، فریبنده، خدعه آمیز، جریز

aldatılmak نارو خوردن، گول خوردن، مغبون شدن، کلاه سرکسی رفتن

aldatma خدعه، کید، اغفال، گول زنی

aldatmak، گول زدن، گول کردن، فریب دادن

فریفتن، از راه بردن، غافل کردن، آب بزیار

هشتن، حق زدن، خر کردن، بنگ ساختن،

تدلیس کردن، چپ دادن، اغفال کردن، لابه

ساختن، لابه کردن، لابه گری کردن

aldatma savaşı (نظ) جنگ زرگری

aldırmak ۱- اهمیت دادن ۲- عمل خریدن یا

گرفتن را بکسی محول کردن

aldırmamak، اهمیت دادن، اهمیت ندادن

aldırış فاتحه نخواندن برای کسی، پروای امری نداشتن

aldırmazlık لا قیدی

alelacele گزاونگان، با شتاب، قورا

alelusul علی الاصول، اصولاً

âlem عالم، جهان، گیتی

alem بیرق، پرچم، علم

âlemler عوالم

âlem عشرت کردن

alenen علناً، به آشکاره، آشکارا

alenî علنی، آشکاره، آشکار، واضح

alerji ذرات آلرژی زا، آلیژا

alesta آماده، حاضر بکار

âlet دست ابزار، ساز، افزار، آلات، ابزار، آلت

âletler آلات، دست ابزارها

alev شعله، الو

Alevی علوی، طالبی

Alevilik علوی گری

alevlendirici شعله افشان

alevlendirmek شعله ور کردن

alevlenme شعله وری، تلهیب، توقد

alevlenmek ۱- آتش گرفتن، شعله زدن، شعله

ور شدن، زبانه کشیدن، زبانه زدن، افروختن،

گر گرفتن، ملتهب شدن، ملتهب گردیدن،

گرازه کشیدن، پر شرار گشتن ۲- (مج)

عصبانی شدن، خشمناک شدن

alevli شعله ور، مشتعل، ملتهب

aleyhine رغم انف کسی، بر خلاف کسی

aleyhtar معارض

alfabe الفبا، پلمه

alfabe harfleri حروف هجائی، حروف الفبایی

alfabe kitabı کتاب الفبا

alfa (فز) اشعه آلفا

۱- ادراک، احساس، حس ۲- سود ۳- رشوه

مالیات

algılamak ادراک کردن

۱- مشتری، خریدار، بستانکار، خیار

گیرنده، دریافت کننده ۲- دستگاه گیرنده

alıcı مرغ شکاری

alıcılık خریداری

alıcı sistem دستگاه گیرنده

alıcı tezgâh دستگاه گیرنده

alçıbağı (گیا) بارانک

alılık ساده لوح، بی دست و پا، احمق، کودن

alıklık ساده لوحی، حماقت، کودنی

alıklaşmak خیره ماندن، مات شدن

alıkoyma نگاهداری، حظر، بازداشت

alıkoymak نگاه داشتن، پناامیدن

۱- جاذبه، جذب، نمکینی، گیرائی، جذابیت،

۲- گرفت، دریافت، ستد، خرید

alımlı خوشگل، نمکی، تازه جوان، پرنمک،

جذاب، بانمک، جاذب، گیرا

۱- (مج) نمک، خوشگلی ۲- گیرایی، جذابیت

alımlılık جذب

alımlı olmak ۱- جذاب شدن، بانمک بودن

خرید و فروش

۱- پیشانی، چکاد، پیچه، جبین، بنجه،

۲- جلوه، رو، جبهه

alın سگرمه

alındı بر گرفته، رسید، قیض

alındı makbuzu واصل خط، رسید

alınan ۱- گنده دماغ، نازک طبع، نازک خلق

نازک دل، حساس، بد دماغ، زود رنج، نازک

alın kemiği استخوان پیشانی

۱- وصول شدن، دریافت شدن ۲- بخود

alınmak

گرفتن، رنجیدن

رنج، زحمت، عرق جبین alinteri

اقتباس alıntı

اقتباس کردن alıntılamak

اقتباس کردن alıntı yapmak

سرنوشت، تقدیر alın yazısı

خرید alış

آشنا، خو گرفته، معتاد alışık

غیر معتاد alışılmamış

عادی، معتاد alışılmış

ترك عادت کردن، عادت bırakmak alışkanlığı
بر داشتن

خوی باز کردن alışkanlığı terketmek

عادت، اعتیاد، انس، پیشه alışkanlık

عادت گرفتن، عادت پیدا کردن alışkanlık kazanmak
کردن

خوگر، معتاد alışkın

عادت داشتن alışkın olmak

آنس، تانس، تالف alışma

آنس گرفتن، آموخته شدن alışmak، عادت گرفتن، عادت کردن، عادت گرفتن، آموخته شدن

تمرین، تدریب alıştırma

عادت دادن، تمرین کردن، آموختن alıştırmak
کردن، معتاد کردن

داد و ستد، خرید و فروخت، خرید و فروش، ستد و داد، سوداگری، اخذ و عطا، معامله، سودا، تعاطی، تبایع، فروخت، کاسبی

سروکار داشتن alışverişi olmak

خریداری کردن alış yapmak

ربودن، تند گرفتن، بلند کردن alıvermek

عالی جناب، عالی حضرت، بلند âlicenap
همت، نظر بلند

عالم، دانشمند، فاضل âlim

عالمانه، فاضلانه âlimce

علماء، دانشمندان، فضلا âlimler

عالی، دانشمندی âlimlik

(اصط) کلاه Alî'nin külahını Velî'ye giydirmek

احمد را بر سر محمود گذاشتن

(شیم) قلیا alkali

قوس قزح alkım

دست زنی، کف زنی alkış

کف زدن، دست زدن alkışlamak

الکل alkol

الکلی، دائم الخمر، مشروب خور alkolik

مشروب، خمر، مشروبات الکلی alkollü içki

ایزد، الله، حق، خدا، خدای، خداوند Allah

خداوندگار، رب، آفریدگار، پروردگار

خدا حافظ، خدا نگهدار Allah'a ismarladık

خدا خدا کردن Allah Allah demek

خدا پرست Allah'a tapan

به حق، بخدا، بخدا، بخدا Allah'a yemin ederim

سوگند

خدا نصیب کافر! Allah düşmanıma vermesin!
نکند

خدایا Allahım!

خدا نگهدار، پناه بر خدا Allah korusun

۱- الوهیت، الهی، خدایی، پروردگاری Allahlık

۲- صاف، زودباور، ساده لوح، بی خاصیت

خدا رحمت کند، خدا rahmet eylesin
بیامرزد

ناخدا Allahsız

خدا رحم کرد Allah'tan

خدا ترس Allah'tan korkan

خدا داد، خدا داده Allah vergisi

شلوغ، درهم برهم، زیر و رو allak bullak

به هم ریختن، پریشان allak bullak etmek
کردن، زیر و رو کردن

پیراستن، زینت کردن allamak pullamak

علامه allâme

(مس) آلگرو allegro

۱- سرخاب، غازه، گل غنچه، آگونه allık
سرخی، قرمزی

گرفت، اخذ، وصول، در یافت alma

گیرنده، آخذه almaç

۱- ستادن، گرفتن، ستدن، ستاندن، بر almak

داشتن، ور داشتن، اخذ کردن، اتخاذ کردن، ۲-

وصول کردن، در یافت کردن، در یافت داشتن،

عز وصول بخشیدن ۳- خریدن، ۴- کسب کردن

۵- فتح کردن

آلمانی Alman

زبان آلمانی Almanca

ورشو و رشو Alman gümüşü

آلمان Almanya

روسفید، سر بلند، سرافراز، alını açık
پیشانی سفید

alo

alp قهرمان، پهلوان

alpinist (ور) کوه‌تور

۱- زیر، زیرین، پایین، پائین، فرود، پست، alt
تحت، چیر، ته ۲- فروستآرواره زیرین، فك اسفل، زفر زیرین، alt çene
چك و چانه

فك اسفل، آرواره زیرین alt çene kemiği

altıderi زیر پوست

alt dudak لب پایین

altıtmek سرنگون آوردن

altı شش (۶)

altıda dört چهار دانگ

altıgen (هس) شش ضلعی، مسدس، ششپیر

altı kapıda olmak (tavla) مهره در ششدر بودن

شش گوشه، شش زاویه altı köşe

ارتفاع یاب altılık

altın زر، طلا

altına işeyen شاشو

altıncı ششم، سادس

altınçağ عصر طلایی

altında زیر، تحت

altından زری، زرین، طلائی

altını üstüne getirmek (اصط) تار و مار کردن

زیر و رو کردن

altın işlemeci طلاکار، زرنکار

altın işlemeciliği زرنگاری

altın işlemeli زر افشان

altın kaplama طلا

altın kaplamacılık طلاکاری

altın kaplamalı زر اندود

altın kaplama yaptırmak زراندود کردن

altınlamak طلا گرفتن، طلا کردن

altın زهبی، طلائی

altın madeni زرخیز

altın rengi زرگون

altın renkli زرین، زرگون

altın sulu زر اندود

altın suyu زر آب، آب زر

altın tel گلابتون

altı patlar ششلول

altı üstü تحت و فوق، سروته

altı üstü bir olmak سر و ته یک کرباس بودن

altıyüz ششصد (۶۰۰)

altimetre (مکن) فرازیاب، ارتفاع سنج

altılık زیرگاه، زیر دستی

altmış شصت (۶۰)

altmış altı شصت و شش (۶۶)

altmışıncı شصتم، شصتیم

altmışlık شصت سالگی

alt sınıf کلاس پائین، درجه پست

altta kalmamak از رو نرفتن

alttaki زیرین، تحتانی

altüst زیر و زیر، زیر و رو، درهم برهم

altüst etmek لغت، وارونه کردن، لغت

دادن، لغت و لعاب دادن، لاد از لاد افکندن، زیر

و رو کردن

altüst olmak، تار و مار شدن، زیر و روشن شدن

زیر و زیر شدن

alt yapı زیر سازی، زیر بنائی

altyapı çalışması کار زیر بنائی

alüminyum آلومینیوم، آلومین

alüminyum boru لوله آلومینیومی

alüminyum sac ورق آلومینیومی

altıvyon (جغ) آب رقت، آب آورده، لات، لای

رسوب

alyans حلقه، انگشتر

alyuvar (پز) گلبول قرمز خون

am (عم) کس، فرج

âmâ نابینا، کور، پوشیده چشم، اعمی

ama ولی، اما، ولكن، ولیک، ولیکن

amacına ulaşmak پیش بردن، از پوست بریدن

آمدن، به هدف رسیدن

amacıyla در بند، به قصد آنکه، بمنظور

amacıyla منظور، آماج، مقصد، نشانه، هدف، ارب

amaçlamak استهداف کردن، هدف قرار دادن

amaçlar مقاصد

ama da عجب

âmâde مهیا، آماده، حاضر وقت

۱- زنهار، زینهار، هان ۲- امان، فریاد، aman

فغان

aman Allah! بپناه بخدا

âman dilemek امان خواستن، امان طلبیدن

طبل امان زدن، گاه در دهن گرفتن

amansız بی امان، سنگدل
 amatör آماتور
 ambalaj بسته بندی، تلفیف
 ambalaj kutusu جعبه بسته بندی
 ambalajlama بسته بندی
 ambalajlamak بسته بندی کردن، لفاف کردن
 ambalajlı بسته، بسته بندی شده
 ambalaj malzemesi مواد بسته بندی
 بندی
 ambalajsız بدون بسته بندی
 ambalaj yapmak بار بستن، بسته بندی کردن، تنیدن، لفاف کردن
 ۱- انبار مخزن، ۲- انبار خانه، مؤسسه ambar
 حمل و نقل
 ambarcı انباردار، انبار پناه
 ambargo تحریم
 amber عنبر
 amber balığı عنبر ماهی
 amberbu (گیا) برنج صدی، دم سیاه
 amber çiçeği (گیا) گل عنبر
 amber kokusu عنبر بو، شاهیو
 amberli عنبر آلوده، عنبرین، معنبر
 amber rengi عنبر قام
 ambülans آمبولانس
 amca عمو، عم، عموجان، اقد
 amca kızı عمقزی، دختر عمو
 amca oğlu پسر عمو
 amcazâde پسر عمو یا دختر عمو
 ۱- عمل، کنش ۲- اسهال amel
 کارگر، رنجبر، عمله، نغله ame
 ameleler عملیات
 amelelik رنجبری، عملگی، فعلگی
 ameliyat (پز) عمل جراحی، عملیات
 ameliyat etmek عمل کردن، عمل جراحی کردن
 ameliyathane اتاق جراحی، اتاق عمل
 ameliyat odası اتاق عمل جراحی
 ameliyat olmak عمل جراحی شدن
 âmennâ آمانا
 Amerika آمریکا، آمريک
 Amerikalı امریکایی
 amerikan elması (گیا) بلادر
 Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا

ametist یاقوت بنفش
 âmil عامل، کردگار، سازنده
 âmin آمین
 âmin deme تأمین، آمین گویی
 âmin demek آمین گفتن
 amip آمیب
 âmir آمر، متصدی
 amiral (نظ) امیرال، آدمیرال، امیر بحر
 âmirâne آمرانه، تحکم آمیز
 amma da عجب
 amme (حق) عامه، عمومی، همگانی
 amonyak (شیم) آمونیاک
 amonyak tuzu (شیم) نشادر
 amonyum (شیم) آمونیوم
 amorti در بخت آزمایی یا لاتاری کمترین
 برنده
 amortisman ساییدگی
 amortisör (مکن) کمک فنر
 amper (فz) آمپر
 ampermetre (فz) آمپر
 ۱- چراغ برق، چراغ الکتریکی، لامپ ampul
 لامپا ۲- آمپول
 amsalak (عم) کس خل
 amûd عمود، ستود
 amûdî عمودی
 amyant امیانت
 an ۱- لحظه، آن، دم، ساعت ۲- ذهن
 ۱- مادر، ننه ۲- مادر روحانی ۳- اساس ana
 پایه، اصل
 anababa والدین، پدر و مادر
 ana bir kardeş برادر مادری، خواهر مادری
 ana cadde شاه خیابان، شاهراه، خیابان اصلی
 anacı بچه نه
 ۱- زرنک، با تجربه ۲- درشت، پیر ۳- پز ana
 مادرزاد، عریان، برهنه anadan doğma
 anadili زبان مادری
 Anadolu آنا طولی، آسیای صغیر
 ۱- گرداب، گرده باد ۲- مفت، باد آورده anafor
 ۱- کلاه گذار، مفت خور anaforc
 کلید، آچار anahtar
 ۱- سنورخ کلید، جای کلیدی anahtar deliği
 تزه، تز dışi
 باب، در و آزه ana kapı

ana kara (جغ) خشکی، قاره، بزرگ

ana katili مادرکش

ana kent شهر مرکزی

anali مادر دار

anali babalı پدر و مادر دار

۱- مادری ۲- نامادری، مادر خوانده، مادر
اندر، زن پدر

analiz انا لوطیقا، آنالیز

analiz etmek تحلیل کردن

ana makas (مکن) شاه فتر

anane عتقه، رسم، عادت

ana okulu کودکستان

anarşi اغتشاش، بی صاحبی، هرج و مرج

anarşist اغتشاش طلب، هرج و مرج طلب

anarşizm آنارشیسم

anasını bellemek (عم) خواهر کسی را گاییدن

anason (گیا) بادیان، بادپانه، انیسون،
رازیانه

anasütü پهن، شیرمادر

anatomi تشریح، علم تشریح، کالبد شکافی،
کالبد شناسی، آناتومی

anavatan وطن اصلی

anayasa قانون اساسی

anayol (راه) خیابان اصلی، شاهراه

anayol bitimi (راه) پایان خیابان اصلی

anayol-tâli yol (راه) تقاطع فرعی و اصلی

anayön جهت اصلی

anayurt وطن اصلی، مادر وطن

anbean لحظه به لحظه، دمام، دمبدم، ساعت
به ساعت، آن به آن، هر لحظه

۱- ولی، ولیک، ولیکن، واگرنه، آلا، لیک،
لیکن، مگر، منتها، جزمگر، جزکه، جخت، فقط،
تنها، منحصر ۲- نهایت، حد اکثر

and سوگند، سوگند نامه

andaç خاطره، یادگاری

andavallı کودن، احمق

andiç تذکاریه

andik گفتار

۱- بیاد آوردن، بخطر آوردن ۲-
شیاهت دادن، تشبیه کردن

andız otu (گیا) راسن

and içme تخلیف، قسم خوری، سوگند خوری
قسم خوردن، سوگند خوردن،

سوگند دادن، عهد کردن، سوگند یاد کردن

anemometre باد سنج

۱- (پز) بیهوشی، بی حسی ۲-
بیهوشی عمومی

angarya بیگاری، شاکار

angarya iş yapmak کنگر زدن

angi خاطره، یادگاری

angin مشهور، بنام، معروف، شناخته

ani یادگار، یادبود، خاطره، تذکره

۱- حاضر ۲- قابل، مستعد

anılan مذکور، مزبور، مشار الیه، نا مبرده،
پیش گفته

anılara dönmek پیل کسی یاد هندوستان
کردن

anılmak مذکور شدن، یاد آمدن، بخاطر آمدن،
یاد شدن، ذکرش رفتن

۱- به یاد کسی آمدن ۲- به یاد
آوردن

anında دردم، در ساعت

anırma عرعر

anırmak عرعر کردن

anıt عابده، بقعه

aniz ریشه و ساقه ای که بعد از چیدن
محصول در زمین باقی می ماند

ân ناگهان، ناگهانی، فوری، دفعه، دفعی،
نجاه، آنی، غفله

âniden ناگاه، ناگه، ناگهان، ناگهانی، ناگهی،
فوراً، فی الفور

animal karbon زغال حیوانی

ânî مرگ مفاجات، موت فجاءه، اجل معلق

anjın (پز) آنژین، گلودرد

anka سیمرخ، عنقا

Ankara آنکارا، آنقره

Ankara kedisi گربهء آنقره

Ankara'lı آنقرولی، اهل آنکارا

anket پرسش نامه

anket formu فورم پرسش نامه

anlam معنی، مفهوم، فحوا، فحوی

anlama فهم، تفهم، ادراك، استدراك

fهمیدن، فهم کردن، دریافتن، ملتفت
شدن، سردر آوردن، متوجه شدن، ادراك
کردن، اندر یافتن، چشیدن، حالی شدن، فرا
یافتن

خود را به نفهمی زدن
 مترادف، مرادف، هم معنی
 مترادف، هم معنی بودن
 مترادف، مضامین
 (معنی دار، پر معنی)
 بی صرفه، پرت و پلا، پرت،
 گزاف، اجوف، کتره

احضات، لحظه ها
 ادراك پذير، قابل فهم
 استفاده شدن، مفهوم شدن
 ادراك ناپذير، لايدرك، غير قابل
 فهم

۱- (سيا) عهد نامه، عقد، اتفاق،
 بندوبست، شرطنامه، معاهده، قرار،
 تعهد، توطئه، قول و قرار، ۲- سازش، تفاهم
 ۱- (سيا) قول و قرار دادن، سازش
 کردن، ۲- تفاهم کردن
 عهد کردن، عهد بستن، تعهد
 کردن، قرار داد بستن

(تنازع، اختلاف، ستیز، منازعه)
 سازش دادن
 اقاله، عهد شکستی
 عهد شکستن
 ۱- نقل شدن ۲- تفهیم شدن
 توضیح، افاده، توجیه
 (افهام، توضیح، تعریف)
 نقل کردن، فهماندن، حکایت کردن،
 حالی کردن، تعریف کردن، توضیح دادن
 فهم، درک، دریا بندگی، اندر یافت،
 اندر یابایی، خرد
 قوت اندریافت، قدرت فهم
 (با فراست، فهم، خردمند، پرده
 شناس، با فهم، دراک)

نافهم، نفهم، بی شعور
 تذکر، یادبود، یادکرد
 یاد کردن، ذکر کردن، یاد آوردن، نام
 بردن، متذکر شدن، یاد آوری کردن، خاطر
 آوردن

مجلس تذکر، مجلس یاد بود
 مادر، والده، مام، ماما، مامان، مامی، ننه
 مادر بزرگ، جدہ
 مادران، امهات
 مادری

۱- سهامی ۲- بی نام، بی اسم
 (باز) شرکت سهامی، سهامی
 عام

اعلام
 غیر طبیعی، غیر معمولی
 حرامزاده، طفل نامشروع
 ناگهان، ناگهانی، ناگاه، بناگاه، يك
 بار، يك بارگی، يك باره، يك دفعه،
 هوا، سرزده، از ناگاه، غفلت، دفعه،
 اتفاقی، بی خیال، بغتة، فجأة، آنی

دائرة المعارف، انسیکلوپدی
 سوگند، قسم
 (سیا) قرارداد، قول و قرار
 سرون، آنتن
 (پز) سالک
 آنتی بیوتیک، پادزی
 ضد یخ
 آنتیک

۱- عتیقه، باستان، آنتیک ۲- ژور،
 آنتیک فروش
 اشیای عتیقه
 گاو وحشی، کل، نیله گاو
 تنفر، نفرت
 غیر مطلوب، منفور
 (پز) تریاق، پاد زهر، ضد زهر
 پیمان، قرارداد، میثاق، عهد نامه،
 تعاهد، قرار و مدار، انعقاد

پیمان کردن، پیمان گرفتن،
 پیمان بستن، قرار بستن، قرار داد بستن
 پیمان شکستن
 قسم خورده

انتولوژی، گلچین ادبی
 ۱- ۲- صف نعال، هشتی
 (ور) تمرین
 (ور) تمرین کردن
 (ور) مربی، معلم ورزش
 مردم شناس
 مردم شناسی، انسان شناسی
 مقعد، بن، هره
 (پز) شاف
 (پز) آنورت، شاهرگ
 آشکار، واضح، صریحاً، پاک و پوست
 کنده، پدیدار، چهارا، جهرا

apaçık konuşmak پوشت کنندن، آشکارا گفتن

apak بسیار سفید

apandis (پز) ضمیمه اعور، روده کور

apandisit (پز) آپاندیسیت

apansız فوری، آنی، فوراً، ناگهانی، ناگه

aparmak دزدیدن، زدن، بلند کردن

apartman آپارتمان، آپارتمان

apartman yöneticisi سرپرست

apar topar با عجله، با شتاب، سرهم بندی

apaş و لگرد، داش

apayrı ۱- کاملاً جدا گانه ۲- دیگر گونه

apaz يك مشت

۱- مشت کردن ۲- باد را در توی خود گرفتن

aperitif اشتها بازکن، حاضری

aperitif yiyecek حاضری

apış لای دو پا

apışarasi لای دویا، میانین

۱- گشاد گشاد راه رفتن ۲- (مج) apışmak

عاجز ماندن، متحیر شدن، یکه خوردن، خشک کسی زدن

apolet (نظ) سردوشی، پاکون، پاکن

apse (پز) آبسه، دمل، جراحت

apse yapmak (پز) پیله کردن

۱- پاکج ۲- خیلی خسته، مانده

apşak ابله، نافهم، خل، خشک مغز، بی عقل

aptal بی مغز، پوچ مغز، کله خر، کودن، لاده، گیج،

بلید، تاتول، جلف، پپه، آبد ندان، بی حس،

خرفت، خرفهم، احمق، بی شعور

aptalca ابلهانه، ابله وش

aptalca bir iş yapmak شتر را بوس دادن

aptallaşmak گول گردیدن، سرسام شدن

aptallaştırmak کایاوه کردن، سرسام کردن

aptallık گولی، حماقت، ابلهی، خری، خریت

سفیهی، بلاهت، جلافت

aptallık etmek چلی کردن، احمقی کردن، کار

ابلهانه کردن

aptes وضوء، آبدست

aptes almak وضو گرفتن

apteshane مستراح

aptesiz بی وضوء، وضوء نگرفته

aptes yapmak دفع حاجت کردن، بمستراح رفتن

ar عار، ننگ، حیا، آر

۱- وسط، بین، میانه، میان، مابین، لای، لا، ara

۲- فاصله، مسافت، میانه، ۳- خلال، ۴- واسطه، رابطه

araba گردونه، ارابه، عربه، گاری، کالسکه

arabacı ۲- ماشین، اتوبوس، اتو مبیل ۳- واگن

کالسکه چی، سورچی، چرخچی، ارا arabacı

به چی، ارا به ران، گاری چی، درشکه چی، علی شاه

araba devrilmek چپه شدن

araba ruhsatı دفترچه مالکیت

arabesk آرا بسک

ara bozma تفتین، دوبهم زنی

ara bozmak دوبهم زدن، تخلیط کردن، تفتین کردن

arabozucu فتنه انگیز، دوبهم زن، فتنه جو، منافق

arabulucu میانچی، متوسط، یایمرد، واسطه

arabuluculuk میانچیکری

یایمردی کردن، arabuluculuk yapmak

میانچیکری کردن، میانچی شدن

aracı خواهشگر، میانچی، متوسط، واسطه،

پاسبیز

aracılığıyla بواسطه، بتوسط

aracılık وساطت، توسط، میان گیری

aracılık yapmak وساطت کردن، توسط کردن

aracı olmak پای در میان نهادن، لنگ انداختن

araç وسیله، واسطه، اسباب

araçlar وسائط، وسایط، وسائل، وسایل

بسیج

aradan çekilmek زه زدن، کناره گرفتن

arafat عرفات

arakesit (هس) خط میانه، خط فاصل

arakiye عرقچین، عرقیه

araklamak کف رفتن، بلند کردن، دزدیدن

زدن (عم)، کش رفتن

۱- جدا کردن ۲- فاصله دار کردن

aralanmak ۱- فاصله یافتن، جدا شدن، ۲- کمی

باز شدن

aralı تنک

۱- فاصله، مسافت، میانه، وسط ۲- aralık

دسامبر ۳- دالان، گذر

فاصله دادن، فاصله گرفتن

aralıklar فواصل، فاصله ها

aralıkli دار، بفاصله

aralıksız متوالی، متوالیاً، بی وقفه، بمجرد،

پیوسته، بدون فاصله، بدون وقفه

aralıksız çizgi خط پر، خط ممتد

arama جستجو، جست، گشت، طلب،

تحری، تحقیق

aramak جست، گشت، در پی چیزی گشتن،

طلب کردن، به سراغ رفتن، کاویدن، توختن

aramızda kalsın (اصط) پیش خودمان بماند

aranılmak جستجو شدن، پر سیده شدن

aranmak ۱- جستجو شدن ۲- تعقیب شدن

arap عرب، تازی، تازیك

arap atı اسب تازی

arapça عربی، تازی، زبان عربی

arapçalaştırma تعریب

arapçalaştırmak تعریب کردن، معرب ساختن

arap dili زبان عربی، تازی

araplar اعراب، عرب ها

araplaşma تعرب، استعراب

arap olmayan اعجمی

arap saçı (گیا) بوماد ران

arap zamkı صمغ عربی

arap zamkı ağacı (گیا) طلع

arasat عرصات

arasi لابلا، میان

arasına girmek جزء چیزی یا کسی در آمدن

arasi açılmak میانء دو کسی بهم خوردن،

شکراپ شدن، پيله کردن

arasi iyi olmak میانء خوب با کسی داشتن

۱- در میان، بین، فیما بین، در لف ۲- arasında

در خلال، ضمن

arasıra، گاه گاهی، گاه گاهی، گاه

گاهی اوقات

arasız مرتباً، لاینقطع، بدون فاصله

ara sokak پس کوچه، غیر جاده

arasöz استطراد

araştırان، جويا، محقق، بررسی کننده،

پژوهشگر

araştırma پژوهش، تتبع، تحقیق، تدقیق،

تفحص، پی جویی، کندو کاو، استکشاف،

حفر، تحری، پرسش

araştırmacı پژوهنده، محقق، دانش پژوه،

پژوهشگر

araştırmak تفحص کردن، تحقیق کردن،

بررسی کردن، پژوهیدن، پژوهش کردن، پی

جویی کردن، کند و کور کردن، سراغ کردن،

سراغ گرفتن، استکشاف کردن، تجسس کردن،

پلیدن، کافتن، کافیدن، پلیدن

araştırma kazıları حفريات

araştırmalar تحقیقات، تدقیقات

araştırma yapmak بررسی کردن، تحقیقات

کردن، تحقیقات بعمل آوردن

ara vermek فاصله دادن، دم گرفتن

araya girme تخلل، پا در میانی

araya girmek قدم در میان گذاشتن،

در میانی کردن

arayan جویان، جوینده، جویا، جو

arayıcı جوینده، جستجو کننده

arayış جست، جست وجو

araz عرض، نشانه

arazi سر زمین، زمین، اراضی، عرضی

arazi vitesi (مکن) دنده کمک، دنده جلو

arbede عربده

arbede çıkarmak عربده کردن

ard عقب، پس، دنبال

۱- میخ چوبی ۲- قلم تراشکاری، قلم

خراطی

ardarda یکریز، توبتو، توبرتو، پی در پی

ardardına پی در پی، پیایی، استمراراً،

پایست، بند بر بند، دمام، پشتاپشت، پشت

اندر پشت

ardıç (گیا) درخت عرعر، سرو کوهی، تخم

اردج

ardıç ağacı (گیا) درخت عرعر

ardıç kuşu پوستین بکن حریر بپوش

ardına düşme تعقیب، دنبال کسی رفتن

ardınca از عقب، از پشت سر

ardından از پی، پشت سر، پی، پی آورد

ardından gitmek تعاقب کردن

ardısıra پیایی، پشت سر، عقب هم، تعقیب

هم، دنبال

۱- پشت سرهم، متوالی ۲- خلف، بعدی

ardışık متوالی

ardıye پستو، انبار، ارضیه

arduvaz سنگ لوح، صلابه
ar duymak ننگ داشتن، عار داشتن، شرم داشتن

argaç پود
argin ناتوان، مانده، خسته
argit دربند
argo عوامانه، عامیانه
argon (شیم) آرگون
ar۱- زنبور ۲- صاف، پاک، تمیز، خالص، مبرا
aribeyi شاه زنبور
arici کندودار، زنبورداری
aricilik کندوداری، زنبورداری، تربیت زنبور
عسل

anduru پاک، منزله، صاف
ar۱- تمیز، پاک، ۲- ضعیف، لاغر
arikel گل چینی سازی
arikovani کندو، زنبورخانه، خان، کبت خانه
ar۱ kovanları کندها
ar۱ kuşu کلاغ سبز
arılama تنزیه، پاک خوانی
arılık تنزه، خلوص
arındırılmış عاری
arınma تبرئه، برائت
arınmak برائت یافتن، تمیز شدن، پاک شدن
arıtma تنقیح، تصفیه، تزکیه، پالایش
arıtmak ساده کردن، تمیز کردن، تصفیه
کردن، پلیدن، پالودن، پالاییدن، پاک گرداندن،
زدودن، صاف کردن، صافی کردن

arıza عارضه، نقصان، خرابی، عیب
arızalanmak خراب شدن
arızalı خراب، معیوب، نا هموار
arıza yapmak خراب شدن
ârî عارضی، طاری
âr۱- عاری، خالی ۲- برهنه، عریان
ârîf عارف، صاحب دل
arife لیل، لیل، عرفه
ârif gönîlû (تص) پیمانه
ârîfî rabbânî (تص) انادان، عارف ربّانی
ârîfler (تص) عرفا
aristokrasi اریستو کراسی
aristokrat اریستو کرات
aritmetik علم حساب، حسابی
ariyen آریا

Arjantin آرژانتین
ark جدول، جوی
ar۱- عقب، پس، پشت، واپس ۲- پشتیبان، حامی

arka arkaya پی در پی
arka çıkma پشتی کردن، پشتیبانی کردن
arkadan birleşmek (عو) کون کردن
arkadaş دوست، رفیق، هم دم، هم پشت، هم قران، دمساز، مصاحب، مقارن
arkadaş canlısı رفیق باز
arkadaşlar رفقا، دوستان
arkadaşlık رفاقت، دوستی، همدمی، دمسازی
arkalı پشتیبان دار، محکم، قوی
ar۱- آرخالق ۲- پشتی، کوله پشتی
arkası مابعد، بقیه، بقیه اش
arkasından su dökmek گریستن آینه
arkasından verip verıştirmek (اصط) پشت سرکسی صفحه گذاشتن

arkeolog باستان شناس
arkeoloji باستان شناسی
arlanmak عار داشتن، ننگ داشتن، حیا کردن، خجالت کشیدن

arlanmaz بیحیا، (کن) چشم زاغ
arma آرم، علامت، نشان
armağan ارمغان، هدیه، تحفه، سوغات، تحفگی، راه آورد، دست موزه، بلك
armağan etmek هدیه کردن
armağan vermek تحفه آوردن، هدیه دادن، ارمغان دادن

armatör صاحب کشتی، صاحب سفینه
armonika (مس) هارمونیکا، سازدهنی
armudî شکل گلابی
armut (کیا) گلابی، پروند، ارمود، امرود، انبروت

armut ağacı (کیا) گلابی، درخت گلابی
armut tohumu (کیا) انچوچک، تخم گلابی
arnavut آلبانی
Arnavutluk کشور آلبانی
arpa (کیا) جو، شعیر
arpa başağı (کیا) کفه
arpacık (پز) گل مژه، آبله، چشم
arpacık soğanı (کیا) موسیر
arpa ekmeği نان جو

arsa عرصه، پهنه، قطعه زمینی
 arsenik (شیم) ارسنیک، مرگ موش
 arsız بی ننگ، بیعار، بیرگ، پفیوز، پنتی،
 پر رو، بی حیا

arsızlık بیعاری، لشبازی، بی حیائی
 arslan شیر، حیدر، ارسلان، غضنفر
 arslan avcısı شیرشکار
 arslan bakıcısı شیربان
 arslan yürekli شیردل
 arş عرش
 arşın ارش، ذراع، ذرع، آرشین
 arşınlamak ۱- ذراغ گیری کردن ۲- پرسه زدن
 arşidük آرشیدوک
 arşiv بایگانی، آرشیو
 arşiv memuru بایگان، ضباط
 art عقب، پشت، پی، پس، دنبال
 artakalan پس مانده، بازمانده، بقیه
 artan متزاید، مازاد، زائد
 artçı (نظ) ساقه، عقبدار، پس لشکر، پس
 قراول

arteriyolog رگ شناس
 arteriyoloji (پز) رگ شناسی
 artezyen آرتزین
 artezyen kuyusu چاه آرتزین
 artı (رض) زاید (+)
 artık ۱- زیاده، سنده، زاید، فضل، فاضول،
 پس مانده ۲- دیگر

artık gün روز اضافی
 artık madde پلییدی، ماده اضافی، ماده
 افزونی

artık سال کبیسه، سال افزون، کبیسه
 artım تزاید
 artımlı ری کردن برنج
 artırma مزایده، تزئید
 artırmak زیاد کردن، اضافه کردن، افزودن،
 مزاد کردن، پالانیدن، بالا بردن
 artış افزایش، اضافه، ازدیاد، تزاید، فزونی
 artış göstermek رو بتزاید رفتن، افزایش
 نشان دادن، افزایش داشتن

artist بازیگر، هنر پیشه، آرتیست
 artistlik هنرپیشگی، بازیگری
 art kafa محدوده
 artma افزایش، ازدیاد، تزاید

artmak ۱- زیاد شدن، اضافه شدن، بسیار شدن،
 شدن، برهم شدن، افزایش داشتن ۲- باقی
 ماندن ۳- متصاعد شدن

artoloji (پز) بند شناسی
 aruz عروض
 aruz tef'ileleri افاعیل عروضی
 aruz vezinleri بحر عروضی
 aruz vezni وزن عروض، بحر عروض
 arya (مس) آریا
 arz ۱- ارض، زمین، روی زمین ۲- عرض، تقدیم،
 بر گذار ۳- پهنه، گشادی، عرض
 arzetmek عرض کردن، عرض داشتن، به عرض
 رساندن، پیش داشتن، در پیش گرفتن، تقدیم
 داشتن، توضیح دادن

arz memuru پیشگو
 arz-talep عرضه و تقاضا
 arzu آرزو، خواهش، میل، تقاضا، هوس،
 ارمان، کام، شوق، رغبت، توقع
 arzu duymak آرزو کشیدن
 arzu etmek تمنا کردن، خواستن، آرزو کردن،
 هوس کردن، پر کشیدن، تشنه شدن، آرزو
 داشتن

arzuhal عریضه، دادخواست، عرضحال
 arzuhalci عریضه نویس
 arzulamak آرزو کردن، خواستن
 arzulandırmak تطمیع کردن، آرزومند
 ساختن
 arzulu آرزومند، پر هوس، هوا خواه، هوادار،
 هوس پیشه، هوس دار، هوسکار، مشتاق،
 جگر تشنه

arzulu olmak مشتاق شدن، آرزومند بودن
 ۱- آس، تک خال، قاقم ۲- جزء، یائین
 as عصا، چوبدستی، دست چوب
 asabı عصبانی، گرم مزاج، تند خلق
 asabîleşmek عصبانی شدن
 asabî mizaç عصبی مزاج
 asabiyet عصبانیت
 asabiyeci دکتر متخصص اعصاب
 asal اصلی، اساس
 asalak طفیلی، کاسه لیس، پرازیت
 asalet شرافت، بزرگزادگی، کرم
 asaleten اصالتاً، از طرف خود
 asamble هیئت

asansör بالارو، آسانسور
 âsap اعصاب
 âsayîş راحتی، آسایش، آرامش
 asbaşkan نایب رئیس، کفیل
 asbest آزبست، پنبه کوهی، پنبه نسوز
 asemptot بجانب
 asetat (شیم) آستات
 asetik asit (شیم) جوهر سرکه
 asfalt آسفالت، آسفالت، زفت، قطران
 asgarî اقل، دست کم
 ashap اصحاب، صحابه ها
 asî آویزان، تعلیق، نفع، منفعت
 asıcıl منفعت پرست
 asık surat اخم آلود
 asık suratlı ترش رو
 asıl اصل، منشأ، حقیقت، ریشه، عمده، عنصر، اصل
 کسنه، بیخ، پرو پایه، پر و پی، مایه، ام
 asılanmak نفع بردن
 asılı معلق، آویخته، آویزان، پلک، اندر وای
 asılı olma تعلق
 asılı olmak آویزان بودن، بند بودن، اندر آویختن
 ۱- آویختن، بدار کشیده شدن ۲- asılmak
 آویزان شدن ۳- بند شدن، اصرار کردن
 asılsız بی اصل، بی اساس، بی پا، بی سر، asılsız
 پادر هوا، موهوم، دروغ، غیر واقعی
 asılızade خانواده دار، اصیل
 asıntı تعویق، تعلیق
 asır سده، عصر، قرن، صده، دوره، دور، عهد، گاه
 asırlar قرون، اعصار
 âsî عاصی، عصیانگر، سرکش، گردنکش، باغی، âsî
 ستیزه جو، ستیزه کار، نافرمان، بزه گر
 ۱- asıl اصیل، با اصل، شرافتمند، شریف، عالی
 بزرگوار، بزرگزاده، پاک سرشت، پاکزاد، عالی
 نژاد، عالی نسب، والامنش، نجیب، بیکزاده،
 پدردار، پدر و مادر دار، بندار
 âsileşmek عاصی شدن، سرکش شدن
 âsîlik گردنکشی، سرکشی، عصیانگری
 asiller شرفاء، نجبا
 asillik اصلیت، نجابت، اصالت
 asil olmak اصالت داشتن، نجابت داشتن
 asılızade اصیل زاده، اصلی زاده، بهزاد

اقازاده، نجبا زاده

âsi olmak پیچاندن سر از، عاصی بودن
 asistan دستیار، آسیستان
 asit اسید، آسید (شیم)
 asit okzalik (شیم) ترشک
 asit yağmuru باران اسیدی
 asker (نظ) سرباز، لشکر، عسکر، جند، جیش
 ۲- نظامی، لشکری، لشکرپیشه، قشونی،
 ارتشی
 askerden arındırmak غیر نظامی کردن
 askere alma (نظ) سربازگیری
 askere almak (نظ) سرباز گرفتن
 askerî (نظ) نظامی، لشکری، قشونی، askerî
 ارتشی، جندی، سربازی
 askerî аташе (نظ) رایزن نظامی، اتاشه
 نظامی
 askerî darbe (نظ) سرنگونی نظام
 askerî durum (نظ) وضع نظامی
 askerî eğitim (نظ) مشق نظام
 askerî geçit (نظ) رژه
 askerî hâkim (نظ) قاضی عسکر، قاضی لشکر
 askerî harcamalar (نظ) مصارف نظامی
 askerî mahkeme (نظ) محکمه نظامی، دادرسی
 ارتش
 askerî marş (نظ) مارش
 askerî polis subayı (نظ) پایور
 askerî politika سیاست نظامی
 askerî selam vermek (نظ) احترام گذاشتن
 askerî şapka (نظ) کلاه نظامی
 askerî teçhizat (نظ) ساز و برگ
 askerî yardım almak (نظ) مدد گرفتن، مدد
 نظامی دریافت کردن
 askerler (نظ) سربازان، عساکر، جنود
 askerlik (نظ) سربازی، نظام وظیفه، خدمت
 سربازی
 askerlik hizmeti (نظ) نظام وظیفه
 askerlik yapmak (نظ) سربازی کردن، لشکری
 کردن، خدمت وظیفه انجام دادن
 asker olmak (نظ) سرباز شدن، به سربازی
 رفتن
 ۱- جارختی، چوب لباسی ۲- askı بند شلوار
 askıya alınmak معلق شدن
 asla ابدًا، هرگز، هیچ، اصلاً، حاشا، پرگست

احکامی، منجم

astroloji هیأت، علم احکام نجوم
astronom منجم، ستاره شناس، ستاره یاب،
ره‌داد، اختر شناس

astronomi علم نجوم، ستاره شناسی، علم
تشت و خایه، علم تنجیم، فلکیات

astronot فضانورد

astronotluk فضانوردی

astsubay (نظ) گروه‌بان، درجه دار ارتش

Asya آسیا

Asya oyunları آسیائی بازیهای

aş آش، خوراک، غذا

۱- زیر، پایین، پائین، فرود، پست، ۲- aşağı
دون، دون پایه، دون صفت، پستی

aşığı atmak پیش افکندن، پایین انداختن،
فرو افکندن

aşığı çekmek پایین کشیدن

aşığıda tutmak فرود داشتن

aşığı dökölmek فرو چکیدن، ریختن

aşığı gitmek فرو رفتن

aşığı indirmek سرازیر کردن، پایین کشیدن

aşığı inmek به زیر آمدن، پایین آمدن،
فروشدن، فرو آمدن، پستی گرفتن، سرازیر
شدن

aşığı kalmak تفریط کردن

aşığılama تذلیل، تحقیر

aşığılamak تحقیر کردن، خوار کردن، پست
شمردن

aşığılanma تذلل

aşığılatmak پست کردن، زیر افکندن، پائین
آوردن

aşığılayarak تحقیراً

aşığılayıcı تحقیرانه، تحقیر آمیز، استخفاف
آمیز

۱- لثیم، گدایپیشه، بد جنس، رذیل، aşığılık
فرومایه، خوار، پست فطرت ۲- ذلت، خواری،
پستی ۳- خساست

aşığılık insan حشو، خوار

aşığılık kimse خس، خوار

aşığısı پایین، پایان

aşığı sokmak فرو بردن

aşığı yukarı تقریباً، کما بیش، کم و بیش

۱- مرحله، منزل، وهله ۲- مرتبه، aşama

احیاناً، به هیچ وجه

aslan شیر، اسد

aslanağzı (گیا) گل کتانی، گل میمون

aslan burcu اسد، چشمه شیر

aslen اصولاً، از اصل، از بنه

aslı astarı تار و پود

aslında اصولاً، باطناً، ذاتاً، قاعدهً، از اصل، در
واقع، به واقع

aslını öğrenmek به غور چیزی رسیدن

aslı، اصلی، اساسی، حقیقی

asliye ceza mahkemesi (حق) محکمه، چنجه

asma ۱- (گیا) مو، میو، رزبن، انگور، رز،
کرم ۲- دار بست ۳- آویزان، آویخته

asma çardağı دار بست

asma dalı زغاک

asma fidanı رزبن

asmak ۱- آویزان کردن، آویختن ۲- دار
کشیدن، معلق کردن ۳- نصب کردن

asma kilit قفل

asma köprü پل معلق

asmalık تاکستان، رز، کرم

asma yaprağı برگ دله، برگ مو، برگ درخت
مو

aspidistra (گیا) گل عبابی

aspiratör مکنده، هواکشنده

aspirin (پز) آسپرین، آسپرین

asrî متجدد، عصری، امروزی، مدرن، معاصر

asrîleşmek معاصر شدن، مدرن شدن

asrîlik تچد

assubay (نظ) درجه دار ارتش، گروه‌بان

ast مادون، زیر دست، جزء

astar آستر، بادبان، بطانه

astar boya ته رنگ

astarlamak آستر کشیدن

astarlık پارچه آستری

astasım قیاس مطلق

asteğmen (نظ) ستوان سه، ستوان سوم

astım (پز) تنگی نفس، تنگ نفسی، بنگ

رنگ، ضیق النفس، نفستنگی، آسم

astımlı تنگ نفس

astigmatizm آستیگماتیسم

astma (پز) تنگ نفس، مرض آسم

astrolog اختر شناس، اخترچین، اختر شمار

درجه، رتبه، طبقه

aşamalar مراحل

aşçı آشپز، خورده پز، طبّاخ، خوالیگر

aşçıbaşı سر آشپز

aşçılık طبّاخی

aşerilen şey آرزوانه

aşerme تالواسه، تاسه، ویار

aşermek تاسیدن، ویار کردن، تالواسه کردن

aşevi سفره خانه

۱- (پز) واکسن، مایه، آبله کوبی ۲- پیوند؛ aş (درخت)

aşı boyası آجری، اخرا، رنگ اخری

aşıcı ۱- پیوندکار ۲- آبله کوب

aşığı cık oturmak (اصط) گربهء کسی بانبان فرو شدن

aşık قاب، قاب استخوانی

âşık عاشق، مفتون، گرفتار، پوست پوش،

شیفته، از دست رفته، دل باخته، شیدا، دل

بسته، دل داده، شوریده، پابند، پابست، پای

بست، بیدل، آشفته

aşı kalemi پیوند

aşık atan قاب انداز، قاب باز

âşıkça عاشقانه

âşık etmek گرفتار کردن، بلبل کردن

aşık kemiği قاب، قاپ، استخوان گونه،

بجول، شتالنگ

âşıklar عشاق

âşıklık عاشقی، دلباختگی، شیدایی،

شیفتگی، دل شدگی، گرفتاری

âşık olma تمشق، عاشقی، دلباختگی

âşık olmak عاشق شدن، شیفته شدن، پای

بست بودن، پابند بودن، دل دادن، دل سپردن،

گرفتار شدن، مفتون شدن، مفتون گردیدن،

شیفتن، عشق داشتن، دل باختن

aşık oyunu قاب بازی

۱- تلقیح، آبله کوبی، مایه کوبی ۲- aşılama پیوندکاری

۱- تلقیح کردن، آبله کوپیدن، aşılama

واکسینه کردن ۲- سرایت دادن ۳- (مج) تلقین

کردن، بخوردکسی دادن ۴- خنک کردن

۱- پیوند دار ۲- تلقیح شده aşılı

aşılı ağaç درخت پیوند خورده

aşındırmak ساییدن، سائیدن

asayidigi ساییدگی

asayidigi، فر سودگی، سایش، aşınma خوردگی

۱- فر سوند، ساییده شدن ۲- نخ نما aşınmak شدن

aşıntı سائیدگی

aşır عشر

مفرط، زیادت، فاحشاً، افزون aşırı

اشباع aşırı doyma

افراط، افزونی aşırılık

۱- دزدیده شدن، سرقت شدن، زده aşırılmak

شدن ۲- بیرون شدن، از کار خارج شدن

aşırı sıcak داغ

سرفت aşırma

۱- بلند کردن، دزدیدن، کف رفتن، aşırmak

کش رفتن، لغت ولیس کردن ۲- گذراندن، رد

کردن، جست ۳- دور کردن کسی

aşırta اختلاس

مختلس aşırıta

۱- بدزد دادن ۲- رد کردن، گذراندن aşırtmak

۱- پیوند نشده ۲- تلقیح نشده، مایه aşısız کوبی نشده

aşıtaşı گل اخری

۱- پیوند خوردن ۲- واکسن aşı yapılmak شدن، واکسینه شدن

۱- (پز) مایه زنی، مایه کوبی، aşı yapma

واکسن زنی ۲- پیوند زنی

۱- (پز) واکسن زدن ۲- پیوند زدن، aşı yapmak

پیوند کردن (درخت)

âşikâr آشکار، هویدا، پیدا، عیان، واضح،

ظاهر، پدید، پتی

âşikâr etmek هویدا کردن، پیدا کردن،

بیرون آوردن

âşikâr olmak مجسم شدن، پدیدار شدن، پدید

بودن، هویدا شدن، گشاده شدن، آشکار شدن

aşına آشنا، شناسا، دوست

aşinalık آشنائی، شناسائی، شناخت

aşinalık göstermek علاقه نشان دادن

aşına olma تعرف، آشنائی

aşına olmak آشنا شدن، پیوستن وصال

aşırân makamı (مس) عشیران

aşiret ایل، عشیرت، طایفه

aşiretler عشایر

عشق، دلبستگی، حب aşk
 بلبل شدن، عاشق شدن، aşka tutulmak
 دلباخته شدن
 کوبیدن، زدن (سیلی) aşketmek
 متجاوز، بیش aşkın
 گریبان دریدن، شیدا شدن aşkıyla tutuşmak
 عشق نامه aşk mektubu
 اختیار دارید، آفرین، بارک الله aşkolsun
 بشما !
 خنک جان aşksız
 گذشتن، جستن، عبور کردن، از حد aşmak
 گذشتن
 عشقبازی پنهانی، خاطر خواهی aşna-fişne
 آشفته aşûfte
 اسب at
 جد، نیا، نیاکان، پدر بزرگ، پدر ata
 آتابک atabey
 بر نشانندن ata bindirmek
 سوار شدن، بر نشستن ata binme
 رجعت به خوی نیاکان atacılık
 اجدادی ataç
 پدر شاهی ataerkil
 ۱- جسور، ماجراجو، نترس، پر جرأت، atak
 بی باک ۲- حمله
 جسارت، بی باکی، جرأت ataklık
 حمله کردن atak yapmak
 پیشینیان، پیشنگان، اجداد، نیاکان، atalar
 پدران
 نصب، تعیین atama
 تعیین کردن، نصب کردن، برگماردن، atamak
 برگماشتن، جا دادن، بر پای کردن، بیای کردن
 تعیین شدن، منصوب شدن atanmak
 گردونه، گاری، کالسکه، درشکه at arabası
 سرخ رگ، شریان atardamar
 سراین atardamarlar
 امثال، ضروب امثال atasözleri
 مثل، ضرب المثل atasözü
 گیره، سنجاقک ataş
 (سیا) رایزن، وابسته، آتاش ataşe
 (سیا) رایزنی ataşelik
 کمالیست Atatürkçü
 کوتل، برنشستن at binme
 دلال اسب، اسب فروش at cambazı

کیمخت at derisi
 کارگاه atelye
 ۱- آتش ۲- (پز) تب، گرمش، حمی ۳- شور ateş
 و هیجان
 آتش کردن، شلیک کردن، ateş açmak
 تیراندازی کردن، آتش گشودن
 آتش گرفتن، در گرفتن ateş almak
 ماهی ساردين ateş balığı
 شب افروز، شب تاب، کرم شب ateş böceği
 تاب، شب چراغ، چراغک، آتشک
 آتش افروز، آتش انداز، تونتاب ateşçi
 (پز) تب بر ilaç ateş düşürücü
 آتش زدن ateşe vermek
 آتش دار ateş gibi
 (پز) تب گرفتن، تب کسی بالا ateşi çıkmak
 رفتن
 (پز) گساریدن، تب کسی پایین ateş inmek
 آمدن
 (پز) تب گرفتن، تب کسی ateşi yükselmek
 بالا رفتن
 آتشکده، آتشگاه ateşkede
 (نظ) آتش بس، متارک ateşkes
 آتشکش ateş küreği
 ۱- (نظ) آتش کردن، شلیک کردن ۲- ateşlemek
 آتش روشن کردن، روشن کردن، آتش
 گیرانیدن
 آتشی کردن، گیرانندن ateşlendirmek
 ۱- (پز) تب کردن، تب گرفتن، تب ateşlenmek
 داشتن ۲- شعله ور شدن
 ۱- آتشی، آتشناک، آتشین، پر حرارت ateşli
 ۲- (پز) تب دار، حمائی
 (نظ) سلاح گرم ateşli silah
 (نظ) اسلحهء گرم ateşli silahlar
 (نظ) گلولهء آتش را ateş mermisi
 (پز) تب لرز ateş nöbeti
 کوره ateş ocağı
 آتشباز ateş oyunu
 آخگر ateş parçası
 آتش پرست، گبر، مجوسی، مغ ateş perest
 آتش پرستی، گبری ateşperestlik
 آتش گون، آتشفام ateş rengi
 (نظ) سلاح سرد ateşsiz silah
 آتش نشانندن ateş söndürmek

ateş yakma تذکيه، آتش روشن کردن

ateş yakmak آتش روشن کردن، آتش افروختن

ateş yalazı پرچم، زبانه

atfen عطفاً

atfetmek عطف کردن، اسناد کردن

at gübresi پهن

atıcı تیرانداز، (مچ) دروغگو، پراننده

atıf عطف (دس)

atık ۱- طغار کره گیری ۲- اضافی

atıl ۱- بیکار، تنبل، عاطل ۲- بدرد نخور

atılan gol sayısı (ور) زده

atılğan باجربزه، متهور، پر جرأت، جور

atılım هجوم، حمله، پرش ناگهانی

atılma ۱- حمله، هجوم ۲- دور شدن

atılmak ۱- حمله کردن، هجوم کردن ۲- خود را بوسط انداختن ۳- از کار دور شدن

atım تیررس

atış ۱- (نظ) تیراندازی ۲- طپش

atışmak ۱- منازعه کردن ۲- مشاعره کردن

atıştırmak ۱- وصله کردن شکم ۲- نم نمک باریدن

atik چالاک، چست، چابک، زرتک، فرز

atik tetik چست و چالاک

atkafalı کله خر، احمق

atkı ۱- پود، شال ۲- رو سری، چارقد، شال کردن

at kulağı (گیا) ترشک

at kuyruğu (گیا) دم اسب

atlama (ور) پرش، جهش

atlamak ۱- پریدن، جهیدن، جستن، برجستن، فروجستن ۲- گذشتن، رد شدن

atlambaç لی لی بازی

atlas (جغ) نقشه، اطلس

atlatmak ۱- جهانیدن، گذراندن، از خود رد کردن ۲- طفره رفتن، طفره زدن، از سر باز کردن، ۳- خلاص شدن

atlet ۱- (ور) پهلوان، زورمند ۲- عرق گیر

atlı سوار، اسب سوار، پادر رکاب

atlı karınca چرخ فلک

atlı öncü (نظ) جلودار

atma پرتاب

atmaca شاهین، باز، قوش، جره، قرقی

atmasyon لاف گزاف

atmak انداختن، افکندن، پرتاب کردن، پرتابیدن

atmosfer (هو) آتمسفر، هوا، فضا، جو، هوا سپهر

atol (جغ) جزیره مرجان حلقه ای

atom (شیم) اتم

atom başlığı (نظ) کلاهک اتمی

atom bombası (نظ) بمب اتمی

atom çağı عصر اتم

atom denizaltısı (نظ) زیر دریایی اتمی

atom fiziği (فز) فیزیک ذرات بنیادی

atölye آتلیه، کارگاه، کارخانه

at satıcısı بندار، اسب فروش

at sineği سگ مگس، خرمگس، مگس سگ

at sporu (ور) سوار خوبی، اسب سواری

at sürmek ران گشادن، ران افشردن، اسب سواری کردن

at sürüsü خیل، ایلخی

attar بو فروش، عطار

attarlık yapmak عطاری کردن

attığını vurmak پشه را در هوا نعل کردن

attırmak پراندن، رد کردن، بیرون انداختن

at yarışı اسب دوانی، کورس، حلبه

aut (ور) اوت

av شکار، صید، بشگرد

avadanlık ابزار آلات

aval ابله، کم عقل، ساده لوح

avam عامی، عوام، ادانی، عامه، مردم

avamca عوامانه، عامیانه

avanak احمق، زود فریب

avans پیشی، پیش پرداخت، پیشادست، آوانس، ربون، تقدمه، دستاران، مساعده

avanta پول هوایی

âvâre دریدر، سرگردان، سرگشته، خانه

âvâre بردوش، ویلان، ولگرد، ولنگار، هر جایی،

آواره، کوچه گرد، لات، تهی رو، حایر،

پریشان، الدنگ

âvâre etmek از کار باز داشتن، سرگردان کردن

âvârelik سرگردانی، سرگشتگی، ولگردی،

ولنگاری، آواری

âvâre yapmak پرگار کردن، سرگردان کردن

avarya ضایعات مال التجاره

avaz ۱- آواز، صدا، صوت ۲- فریاد

avaz avaz bağırmaq دادو فریاد راه انداختن
avcı شکارچی، شکاری، صیاد، دامیار، دامی، بشگرد

avcı gemisi کشتی صید نهنگ

avcı kuşlar جوارح

avcılık شکارچی گری

avcı otu çipeği (گیا) آدنيس

avcı tuzağı دام، کمین، پوشیده

avcı uçağı (نظ) هوا پیمای شکاری

avdet عودت، رجعت، برگشت، مراجعت

avdet etmek بازگشتن، بازگشتن

avene دار و دست

Avesta اوستا

av hayvanı شکار، صید، نخجیر

avize چلچراغ، آویزه، چار، لوستر، چراغ آویز

av köpeği سگ تازی، سگ شکاری، سگ
آموخته، تازی، توله شکاری، بوی پرست

av kuşları جوارح

avlak شکار گاه

avlamak ۱- شکار کردن، صید کردن، زدن ،

گرفتن ۲- (مچ) بدام انداختن، فریفتن
گرفتار شدن، بدام افتادن، شکار
شدن

avlu پیشگاه، پیشگاه، حیاط، عرصه

avrat عورت، زن، زوجه، عیال

avret yeri عورت

avruk پیچیده، منحنی، کج

Avrupa اروپا، فرنک، فرنکستان، اروپ

Avrupa Ekonomik Topluluğu جامعه اقتصادی
اروپا

Avrupa hayranı اروپایی مآب، فرنکی مآب

Avrupâi اروپائی

Avrupa'lı اروپائی، فرنکی، افرنجی

av torbası چنته

avuç کف دست، مشت، پشت دست

avuçlamak مشت کردن

avukat (حق) وکیل دادگستری ، وکیل دعوا،
وکیل عدلیه، وکیل

avukatlık bürosu (حق) دار الوکاله

avukatlık ücreti (حق) حق الوکاله

avunç تسلی

avundurmak تسلی دادن، ساکت کردن

avunma تسلی

avunmak تسلی یافتن، خود را تسکین دادن

avuntu مایه تسلی

avurt لپ

avurtlamak پز دادن، لاف زدن، فیس کردن

avurtlu پرفیس و افاده

avurt satmak پز دادن، لاف زدن

avurt zavurt etmek فیس و افاده کردن،
خودنمائی کردن

Avustralya استرالیا، استرالی

Avusturya اتریش، اطریش

Avusturya'lı اتریشی، اطریشی

avutmak تسکین دادن، ساکت کردن؛ سر بچه
را گرم کردن

av yeri صید گاه، شکار گاه، بشگرد

ay ماه، مه، قمر

aya کف، کف دست

ayağa düşmüş پیش پا افتاده

ayağa kalkma قیام

ayağa kalkmak بر خاستن، خاستن، به پای بر
آمدن، پا شدن

ayağı çabuk چالاک، زرنک، بدو

ayağı gitmemek پای کسی پیش نرفتن

ayağı kaymak پا در رفتن

ayağı kırık پا شکسته

ayağına çabuk سبک پا، تیزپا

ayağına giymek بپا کردن

ayağında olmak بپا داشتن

ayağını çekmek پا کشیدن از جایی

ayağını kesmek پا بریده، پا بریدن
بودن، قدم بریدن

ayağının tozuyla gelmek از گرد راه رسیدن

ayağını yorganına göre uzatmak (اصط) پا با
اندازه گلیم خود دراز کردن

ayağı taşa çarpmak پای بسنگ خوردن

ayağı uğurlu مبارک پا، فرخ پی، پی خجسته

ayağı varmamak پای کسی پیش نرفتن

۱- پای، پا، قدم، پی، ایاق، پیر و پا،
پل و پا ۲- فوت

ayak altına alınmak پایمال شدن

ayak altına alma پاکوب، پایمال

ayak altına almak پاکوب کردن، پایمال کردن

پی کوب کردن، پاسار کردن، در غورگی مویز
کردن، لگدکوب کردن، لگدمالی کردن

ayak altında ezilmek پایمال گشتن

ayak altında ezme پایمال

ayak altında ezmek پی سپار کردن، پایمال
کردن

ayak ayası کف پا

ayak bağı پاگیر، پابست، پابند، قید

ayak basmak قدم گذاردن، قدم نهادن، پی

زدن، پا نهادن، پی نهادن، گام گذاردن، گام
نهادن

ayakbastı parası پای مزد

ayak bileği قوزک، غوزک

ayak bilekliği پا پیچ

ayak burkulması (پز) پیچیدگی قوزک

ayak çekmek پای کشیدن

ayakçı پاکار، پیشخدمت سرپائی

ayak diremek پی افشردن

ayak/diretmek پا فشاری کردن

ayak freni (مکن) ترمز پایی

ayak hakkı پای مزد

ayak izi جاپا، رد پا، سراخ، بنگ، جای پا

ayak izini silmek پی کور کردن

ayakkabı کفش، لالکا، پاچپله، پوتین

ayakkabı boyacılığı واکس زنی

ayakkabı boyacısı واکس زن

ayakkabı boyamak واکس زدن

ayakkabı boyası واکس

ayakkabıcı ۱- کفشگر، لالک دوز، کفش ۲-

کفش فروش

ayakkabı çekeceği پاشنه کش

ayakkabı çıkarmak کفش از پا کندن

ayakkabı giymek کفش به پا کردن

ayakkabı hırsızı کفش ربا

ayakkabı kalıbı قالب

ayakkabı pençesi نیم تخت

ayakkabı tamircisi پینه دوز، لالک دوز

ayak kemeri مچ پا

ayak kemiği قلم

ayak koymak گام نهادن، قدم نهادن

ayak kösteği عقال

ayakla ezmek پاکوب کردن

ayaklamak ۱- با پا اندازه گرفتن ۲- لگد کردن

ayaklandırmak شوراندن

ayaklanma عصیان، شورش، ثورت، قیام

ayaklanmak ۱- شوریدن، سرپیچی کردن، سر

پیچیدن، قد علم کردن، بر خاستن، شورش

کردن، قیام کزدن، عصیان کردن ۲- راه افتادن
بچه

ayaklanmayı bastırmak غوغا شکستن،
سرکوبی کردن

ayaklar پایا، پایها، اقدام

ayakları dolaşmak پای درکشیدن

ayaklı پادار، پایه دار

ayaklık جای پا

ayaklı kütüphane دائرة المعارف سیار

ayaklı merdiven نرد بان دو طرفه

ayak öpen پا بوس

ayak öpmek پا بوسیدن

ayakta قایم، به پای

ayakta birleşme (عو) سر پایی

ayakta durmak بر پای ایستادن، ایستادن، در
ایستادن، بر پا بودن

ayakta kalmak بپای ماندن، بر پای بودن

ayak takımı رجاله، اوباش، سوقه، غشه رشه

ayakta olmak قایم بودن، به پای بودن

ayaktaş همراه، رفیق، هم پا

ayakta tedavi görmek سرپائی معالجه شدن

ayakta tutmak بر پای کردن، ایستانیدن

ayak teri مزد پا، انعام، بخشش

ayak ucu نك پا، نوک پا، سمت پا

ayak ucuna basarak yürümek پا برچین
رفتن، پاورچین رفتن

ayak uydurmak همپا شدن

ayak üstü سرپا، سرپایی، روی پا

ayak vurmak پا کوفتن

ayak yapmak پای کشیدن

ayak yolu قدمگاه، مستراح

ayan beyan آشکار، واضح

ayar معیار، معیار، میزان، اندازه

ayarlamak عیار کردن، میزان کردن، درست
کردن، تنظیم کردن

ayarlı olmak كوك شدن

ayartmak از راه بردن

ayar yapmak عیار کردن، میزان کردن، كوك

کردن، درست کردن، تنظیم کردن ساز برتد

بستن

ayaz (هو) اياز، پژ، سرماخشکه

۱- در اياز ماندن ۲- (مچ) ayazda kalmak
محروم ماندن

ayazlamak در اياز ماندن، يخ کردن

aybalta تبرزين

۱- سرماه، سر برج ۲- (پژ) رگل، aybaşı
حيض، قاعدگیaybaşı olmak لك دیدن، بینماز شدن، رگل
شدن

aybaşı sona ermek پاك شدن

ayça هلال، شایورد

ayçiçeği (گیا) آفتاب گردان، گل آفتاب گردان

ayçiçeği küspesi تفالء تخم آفتاب گردان

۱- تابناك، روشن، نورانی ۲- روشن فكر، aydın
روشن بین

aydinger چربه

aydınlanma تنور

aydınlanmak روشن شدن، افروختن، تاب
گرفتن، نورانی شدن

۱- تنویر ۲- تقرير، توضیح aydınlatma

۱- روشن کردن، تاباندن، تابان aydınlatmak
کردن، تافتن ۲- توضیح دادنaydınlık روشنایی، روشنی، درخشش،
درخشان، تابش، تابدار، تابان، تنور، تاو،
روشن، نور، ضیا، پاک

âyet آیت، آیه

âyetler آیات، آیه ها

âyetullah آية الله

aygın افسرده، بی حال

۱- خسته و مانده ۲- دلداه، aygın baygın
عاشق، دلباخته

aygıt جهاز

ay halesi داره، خرمن

ayی خرس، دب

ayı balığı فوك، خوك آبی، خرس آبی

ayıbını aramak پوست دریدن کسی را، عیب
جوئی کردن

ayıcı خرس باز

ayık هوشیار، بیدار

ayıklamak انتخاب کردن، جدا کردن، تمیز
کردن، پاك کردن

ayıklık هوشیاری، بیداری

ayıkamak با خود آمدن

ayılmak با هوش آمدن، باخود آمدن، جا
آمدن، حال کسی سر جا آمدن، بهوش آمدن،
بخود آمدن

ayı oynatan خرس باز

ayıp نقیصه، نقص، عیب، زشتی، عار

ayıp aramak کرم پلاس کسی بودن، عیب
جوئی کردن

ayıplama ایراد، تقبیح

ayıplamak عیب جوئی کردن، عیب کردن،
نكوهش کردن، نكوهیدن، قدح کردن، تقبیح
کردن، اخ و پف کردن

ayıplar معایب

ayıpsız بی نقص، بی عیب

ayırdedilmek متمیز شدن، تشخیص شدن

ayırdetme تشخیص، تفکیک

ayırdetmek تشخیص دادن، تمیز دادن، تمیز
دادن، گزیدن چیزی از چیزی، فرق گذاشتن،
تبعیض کردن

ayırıcı حایل، جدا کننده

ayırma فصل، تجزیه، تفریق، فك

ayırmak جدا کردن، تفریق کردن، فرق دادن،
فرق کردن، انتخاب کردن، پخش و پلا کردن،
تفکیک کردن، کنار گذاردن، بریدن، کنار
گذاشتن، تاراندن، حایل شدن، گشادن،
پیراگندن، بردن، گسیختن، گسستن، تمیز
دادن

ay işiği مهتاب

ayı terbiyecisi خرس باز

ayı üzümü (گیا) عنب الدب

ayı yavrusu خرس بچه

âyidat عایدات

ayin تشریفات، دین، آئین مذهبی، نماز و دعا،
رسم، مراسمaykırı مخالف، مغایر، خلاف، ضد، متغایر،
متضاد، نقیض، پاد، متناقض، وارونه، برضد،
بر عکس

aykırılık مغایرت

ayla هاله

aylak سورچران، عاطل، بی کار، معطل

aylakçı سایه پرورده

aylak olmak پهن پا زدن

aylık ماهیانه، ماهانه، سر ماهی، مواجب،

حقوق ماهیان

مواجه خوار، حقوق بگیر، کارمند، aylıkçı
نوکر باب

ماهنامه، مجله ماهانه، ماهنامه aylık dergi

مستمري، درآمد ماهانه aylık gelir

۱- به خود آمدن ۲- پی بردن aymak

آیین، آینه، آئینه، آبیگینه ayna

آبیگینه خانه، آینه خانه ayna atölyesi

۱- آئینه فروش ۲- آینه ساز ۳- (مج) aynacı
حقه باز

آینه ای، آینه دار ۲- (عو) شیک، قشنگ aynalı

۱- (عو) بی ریخت، بی قواره ۲- (عو) aynasız

بدخلق، ناسازگار ۳- (عو) مأمور پلیس

عیناً، کت و مت، گویی، همانند، عینه aynen

یکسان، همان، سویه، همانند، عیناً، aynı

کاملاً شبیه، مشابه، عین، عینه

از پیرهن کسی آمدن، هم aynı asıldan olmak
ریشه بودن

نقطه نظر مشترکی aynı görüşte olmak
داشتن

یکسانی aynılık

(گیا) همیشه بهار aynısafa

همین، همان، همانند aynısı

هم چنان، همان طور، چنان aynı şekilde
نچون، کذا، كذلك

همانگاه، در عین حال، همزمان aynı zamanda

ضیاع ayniyat

۱- (حرف ندا، بیشتر در محاوره زنان ayol

متداول است) آخه ۲- (مج) مأبون

۱- مه پاره، ماه پاره، ۲- (مج) ay parçası
پنجه آفتاب

مثل پنجه آفتاب ay parçası gibi

۱- پرانتز ۲- (شیم) معیار ayraç

دوغ، آبدوغ ayran

دوغ فروش ayrancı

۱- جدا، متفاوت، سوی ۲- گشاده، باز ayrı

جدا جدا، جداگانه ayrı ayrı

چاپ جداگانه ayrı basım

جداگانه، علاوه بر آن، بعلاوه، تازه ayrıca

مستثنای ayrıcalık

تبعیض ayrıcalık

تبعیض tanıma ayrıcalık

جدا، جدا از هم ayrı

(گیا) مرغ، بیدگیا ayırık otu

جدا نشدنی، غیر قابل تفریق، ayrılamaz
جدایی ناپذیر

۱- غیبوبت، بعد، مفارقت، جدایی، ayrılık
هجر، هجران، فراق، بینونت، افتراق،
انفصال، مهجوری، فرق، دوری، ۲- تفاوت،
تفرقه، تفرق، تغایر ۳- تمیز، تباین

پشم شدن، تفرقه افکندن ayrılık çıkarmak

تفرقه افکندن، تفرقه انداختن ayrılık sokmak

گسستگی، تفرق، افتراق، انفصال ayrılma
تمیز

۱- جدا شدن، گسستن، گسسته ayrılmak
گردیدن، گسیختن، ۲- پراکنده شدن، پرت و
پلا شدن ۴- متمیز شدن ۵- طلاق گرفتن

۱- فصل، باب ۲- تفاوت، فرق ayırım

فرق دار، جور بجور ayırmalı

تفصیل، فرع، فروع، فرق ayırintı

تفاصيل، فروع، فرق ayırintılar

مفصل، دامنه دار ayırintılı

مفصلاً، تفصیلاً ayırintılı olarak

مفصلاً، بطور تفصیل، با آب ayırintılı şekilde
و تاب

گوناگون، جوراجور، متفاوت ayırışık

تجزی، تحلیل ayırışım

۱- تجزیه شدن ۲- جدا شدن ayırışmak
از یکدیگر

تحلیل ayırıştırma

تحلیل کردن، فال فال کردن ayırıştırmak

مهو aytaş

(هو) ماه گرفتن ay tutulmak

ماه گرفتگی، خسوف، انخساف ay tutulması

(گیا) به، توج، سفر جل ayva

درخت به ayva ağacı

بهستان، باغ به ayvalık

ایوان ayvan

(گیا) بهدانه ayva tohumu

سبز خط، خط سبز ayva tüyü

شبرو ayyar

شبروی، قلاشی ayyarlık

شراب خوار، می خوار، دردکش ayyaş
عرقخور، میگسار، پیاله دار، باده پرست،
باده پیما، باده نوش، مشروب خوار، دائم
الخر، شارب اللیل والنهار

شرا بخواری، دردکشی، میگساری، ayyaşlık
مشروب خواری

ay yılı سال قمری (هو)

ayyuk عیوق (نج)

ay yüzlü ماهرخ، ماهرو

az کم، اندک، جزئی، قلیل، کمینه، ناچیز،
مختصر، تک

âzâ عضو، کارمند

âzâd آزاد

âzâdelik آزادگی، آزاد بودن

âzad etmek ول کردن، مرخص کردن، ول
کردن، رها کردن

âzâlık عضویت

azalma کاهش

azalmak کاهش یافتن، کم شدن، کاسته شدن،
کاهیدن، کاهش گرفتن، نقصان یافتن، نقصان
آوردن، نقصان پذیرفتن، نقصان گرفتن، پایین
آمدن، کاهش داشتن، تقلیل یافتن

azaltma تقلیل

azaltmak کم کردن، اندک کردن، اندک
گردانیدن، تقلیل دادن، کاستن، کاست کردن،
ناقص کردن، مختصر کردن، کاهش دادن

azamet عظمت، برز، چاه، حشمت،
بزرگواری، کرو و خر

azametli با عظمت، معظم، با ابهت، باشکوه

âzamî حد اکثر، بیشترین

âzamî sîrât (راه) حد اکثر سرعت

azap عذاب، شکنجه، آزار، اذیت

azap çekmek عذاب بردن، عذاب کشیدن،
جان کندن

azap meleği زنبی

azap verme تعذیب

azap vermek عذاب دادن، عذاب کردن، جان
کشیدن، پوست پیراستن، عقاب کردن

azar ۱- آزار، عذاب، اذیت ۲- سرزنش،
ملامت، تشر، سر کوفت

azar azar کم کم، متدرجاً، بتدریج

azarlama پرخاش، عتاب، تشر، تعزیر، ملامت
توبیخ، پيله، تکدير، گوش تابى،

azarlamak پرخاش کردن، تشر زدن، تکدير
گفتن، ملامت کردن، سرزنش کردن

azarlanmak ملامت شنیدن، مورد عتاب قرار
گرفتن

âzat آزاد

âzat etme تحریر

âzat etmek آزاد کردن، رها کردن

âzatlık beratı نجات نامه

az ۱- کم کم، اندک، اندک، پاره پاره، جوجو،
خرده خرده، ۲- بمرور، رفته رفته

az bulunma تحفگی، کمیا بی

az bulunur کم میاب، تنگیاب، نایاب، اندر، کم
نظیر

az çok کم و بیش، کم بیش، اقل و
اکثر

azdırılmak تحريك شدن؛ اوقات تلخ شدن

azdırmak ۱- تحريك کردن، بر انگيختن ۲-
منحرف کردن، گمراه کردن، از راه بردن

Azerî ۱- زبان آذری ۲- آذری

az gelirli کم در آمد

azgın عصبانی، خشمناک

azgınlık طغيان

azıcık لختی، کمکی، خردک، بادام بن، اندک،
حبه، شمت، يك شده

azıdişi طاحنه، دندان کرسی، دندان آسیا

azı dişleri کرسی

azık قوت، زاد، روزی، ذخیره، نواله، آذوقه،
خوار بار، آذوقه، برگ، بنه، توش، توشه

azık hazırlamak توشه بر داشتن

azıklanmak آذوقه گرفتن

azıklı شخص خیر

azıklık نفقه، معیشت

azık torbası توپره

azılı ۱- زورمند ۲- خطرناک

azımsamak کم و کوچک شمردن

azınlık اقلیت

azışmak شدت گرفتن، تند شدن، بالا گرفتن

azıştırmak شدت دادن، شدید کردن

azıtmak ۱- شدید کردن، ترقی دادن ۲-
منحرف کردن

azil عزل

azim عزم

azimli ثابت عزم، ثابت قدم، پرهمت، مصمم

az işitir گران گوش

aziz عزیز، گرانمایه، دردانه، جان، پرمایه،
سوگلی، معزز، گرامی

aziz etme تعزیز، عزیز شمردن

azizim جگرسياه

۱- عزیزی ۲- شوخی، خوشمزگی azizlik

az konuşan (کن) پنبه دهان

azledilmek پياده شدن، برکنار شدن

azletme خلع، برکنار کردن

azletmek عزل کردن، پياده کردن، فرو

نهانیدن، برکنار کردن از کار

azlık کمی، کمبود، کم و کسر، قلت، اندکی

نقصان، نقصانی، کاستی، کوچکی

azlolunmak معزول شدن

۱- عصیان کردن، طغیان کردن ۲- azmak

عصبانی شدن ۳- مست شدن بعلت احساسات

شهبانی ۴- احتلام شدن ۵- دورگی شدن

(حيوان)

۱- کندواله ۲- دورگی (حيوان) ۳- غول azman

آسا

azmetmek عزم کردن، همت بستن

۱- خشمگین، عصبانی ۲- دورگه azmiş

(حيوان)، مست شهوت

aznavur زمخت، گردن کلفت، متجاوز

azoik devir دورهء تهی از زندگی

az olmak کم آمدن

azot (شیم) نیتروژن، ازت

azot oksit (شیم) اکسید ازت

Azrail عزرائیل، جان ستان، ابو یحیی

azrak نادر، کم یاب

az sermaye پله

B

دومین حرف الفبای ترکی (ب) B, b

۱- پدر، بابا، بابو ۲- پیر، شیخ ۳- سر
ستون اسکله

babanne مادر بزرگ

baba bir kardeş برادر پدری، خواهر پدری

babaca پدر وار

babacan مردپخته و خوب

babaç خروس بزرگ و پیر

baba katili پدرکش

۱- پدردار ۲- تند خلق

۱- پدری ۲- پدر خوانده، ناپدری ۳- babalık
ولی، قیم

babalık etmek پدری کردن

baba mesleği پدر پیشه

babasına rahmet پدر آمرزیده

babayâni درویش مآب، باباواری، ساده پوش

babayiğit دلیر، جسور، دلاور، جوانمرد

Bâbî بابی

Bâbîlik بابیت، بابی بودن

babuna yağı روغن بابونه

baca دودکش، تنوره

baca deliği سوراخ بخاری، لوله بخاری

acak پا، ساق

acak arası میان ران

۱- تخم جن ۲- قدکوتاه، پاکوتاه

bacanak با جناق، سلف، هم ریش، هم زلف

bacanak olmak با جناق شدن، باجناغ شدن

۱- خواهر بزرگ ۲- آباجی، باجی

badana دوغ آب گچ

badanacı سفیدکار

badanacılık سفیدکاری

badanalamak سفیدکاری کردن

bâde باده، می، شراب

badem (گیا) بادام، بادم، لوز

badem ağacı درخت بادام

bademcik (پز) بادامک، لوزه

bademcik yangısı (پز) ورم لوزه

badem çağlası (گیا) چغاله بادام

badem ezmesi لوزینه، لوز

badem gözlü چشم بادام

badem içi بادام مغز

bademlik باغ بادام

badem şekeri آزاد میوه

badem yağı روغن بادام

badi badi تاتی تاتی

۱- مرغابی ۲- قدکوتاه

badire خطر

bagaj بنه، توشه، ثقل

(مکن) درب صندوق اتومبیل

۱- بند، قید، پیوند، بست، حبل، حباله، bağ

طناب، گره ۲- علاقه، بستگی، ارتباط ۳- باغ،
باغچه، حدیقه ۴- (دس) عطف ۵- تاختستان

bağa لاک

bagbozumu فصل چیدن انگور

bagcı باغ دار

bağdâdî çitısı توفال

bagdan kurtulmak بند بر گرفتن، از بند رها
شدن

bagdaş چهار زانو، چار زانو، چنباتمه، چنک

bagdaşık متجانس، هموزن

bagdaş kurmak چهار زانو نشستن، چنک

زدن، چمباتمه زدن، چمباتمه نشستن، گردپا
نشستن، مربع نشستن

۱- توافق کردن، سازش کردن ۲- bagdaşmak
هم فکر شدن

bagdaşmazlık اختلاف، ناسازگاری، عدم
توافق

bagdaştirmek سازش دادن، ربط دادن

bag fiil (دس) فعل رابط، صیغه ربط

bağımlı تابع، غیر مستقل، وابسته

bağımlılık وابستگی

bağımsız آزاد، مستقل، خودمختار

bağımsızca مستقلاً، آزادانه

bağımsızlık استقلال، آزادی، حاکمیت

bagıntı بستگی، علاقه، ارتباط، رابطه، ربط،
نسبت

bağı olmak ربط داشتن

سینه، آغوش bağır

جیر و ویر، توفیدن، داد و
فریاد bağırıp çağıрма

داد و فریاد زدن bağırıp çağırmak

جیغ، فریاد، صیحه bağırış

بانگ زدن، جیغ زدن، داد زدن،
فریاد کشیدن، داد کشیدن، ویله زدن، ویله
کردن، تهیب دادن، نهیب زدن، خروشدن

روده، ربض، امعاء، احشاء bağırısak

(پز) سده bağırısak düğümlemesi

کرم روده bağırısak kurdu

(پز) ورم روده bağırısak yangısı

فریاد، بانگ، داد، جیغ، صدا bağırıtı

جیغ کسی را در آوردن، فریاد
کسی را بلند کردن bağırıtmaq

بخشش، عطا، دهش، اعطا، اعطائیه،
عطیت، عطیه، هبت، هبه، گرمابه بها،
پیشکش، جود bağış

معافیت، ایمنی، مصونیت bağışıklık

ایمنی کسب کردن، bağışıklık kazanmak

معافیت کسب کردن، مصونیت کسب کردن

۱- گذشت، آمرزش، بخشایش، عفو bağışlama

۲- تبرع، احسان، ایثار، بخشش

۱- عطا کردن، میذول داشتن، bağışlamak

ارزانی دادن، ارزانی داشتن، ارزانی فرمودن،

هبه کردن، احسان کردن، کرم گستردن، دادن،

بذل کردن، بخشایدن، بخشیدن، بخشودن ۲-

عفو کردن، گذشت داشتن، گذشت کردن

عطایا bağışlar

بخشنده، آمرزشکار، آمرزگار،
باگذشت bağışlayan

ادرار نامه bağış mektubu

عطا کردن، بخشش کردن bağışta bulunmak

پیوند بر قرار کردن bağ kurmak

(دس) حرف ربط bağlaç

۱- (مس) سه تار ترکی ۲- اتصال، bağlama

بند و بست، بستگی

۱- بستن، بند کردن، پیوست bağlamak

کردن، بندیدن، بند بستن، بند بر نهادن،

وصل کردن، گره زدن، مربوط کردن، متصل

کردن ۲- گرفتار کردن، پای بستن، بند آوردن

۱- تقید ۲- دل بستگی، گرفتاری bağlanma

۱- بسته شدن، بهم آمدن، مربوط bağlanmak

شدن ۲- دل بستن، گرفتار شدن، علاقه پیدا
کردن

بستگی، ارتباط، پیوند bağlantı

پیوند بر قرار کردن bağlantı kurmak

مرتبط بودن bağlantılı olmak

کشور غیر متعهد bağlantısız ülke

۱- روابط، قیود ۲- باغها، حدایق،
باغچه ها bağlar

۱- مقید، پای بست، بسته ۲- وابسته،
منسوب، مربوط، مربوط به، بسته به، منوط
به ۲- گرفتار

۱- باغ و باغچه، باغستان، سبزه زار،
مرغزار ۲- تاکستان، باغ انگور

۱- ارتباط، رابطه، پیوستگی،
بستگی، پایبندی، وابستگی، تلازم،
دلبستگی، علاقه

۱- پایبند بودن، پای در بند
داشتن، پای پست بودن، موقوف بودن ۲-
ارتباط داشتن، مربوط بودن

متعصب bağnaz

داد و فریاد کردن

بسی قید، بی ارتباط، بلغتدر

بهاذر، شاهسوار

بهادری، شاهسواری

۱- بهائی ۲- دین بهائی

Bahâi

Bahâilik بهائیت، بهائی بودن

دست آویز، عذر، دم خروس، بهانه

bahane bahane arama بهانه جویی، بهانه تراشی

bahane aramak بهانه جستن، بهان طلبیدن،
بهانه جونی کردن

bahane bulma تعذیر، تعلل

bahane bulmak بهانه کردن، بهانه انگیزختن،

بهانه تراشیدن، گردن خاریدن، کار افزایی

کردن، شکم خاریدن
ایراد گر، ایرادی، بهانه تراش،

bahaneci بهانه جو

bahanesi olmak عذر داشتن، بهانه داشتن

bahane uydurmak بهانه ساختن،

تراشیدن

۱- بهار ۲- شکوفه ۲- ادویه

bahar bahar açmak بهار کردن

baharat ادویه، افویه،

۱- عطار، ادویه شناس ۲- عطار خانه

baharatçılık عطاری، ادویه فروشی

baharatlar ادویه ها، توابل

bahar çiçeği تازه بهار

baharlı ادویه دار

bahar şüri بهاریه

bahçe باغ، باغچه، بوستان، بوستان، پالیز، حقیقه، روضه

bahçe çapası کج بیل

bahçeler باغها، بساتین، حدایق

bahçelik باغستان، سبزه زار

bahçe tarhi کردو

bahçeye su vermek آبیاری کردن، پسانیدن

bahçıvan باغبان، باغچوان، باغچه بان، بوستان بان، بوستانبان

bahçıvanlık باغبانی، سبزی کاری

bahis بحث، مبحث، مسئله، مطلب، موضوع، فصل، مباحثه

bahis açılmak سخن بمیان آمدن

bahisler مباحث

bahriye (نظ) نیروی دریائی، بحریه

bahriye çavuşu (نظ) مهنای

bahriyeli (نظ) بحریه ای، افراد نیروی دریائی

bahse girmek شرط بستن

bahsetmek بحث کردن، طرح کردن، حرف زدن

bahsi geçmek ذکرش رفتن

bahşetmek بخشیدن، عطا کردن، احسان کردن

bahşiş بخشیدن، گرما به بها، انعام، سیم گرمابه، عطا

bahşişler عطایا

bahşiş vermek انعام دادن

baht بخت، اقبال، طالع

bahtıkara تاریک بخت، تیره بخت

bahtiyar بختیار، بختور، مسعود، کامران، شادکام، طالع مند، دولتمند، سعادتمند، کامرو، فرخنده بخت، اقبالمند، خوشوقت، مشعوف، مسرور

bahtiyarlık بختیاری، سعادتندی، مسعودی، کامرانی، شاد کامی

bahtsız بد بخت، بی طالع، بی اقبال

bakakalmak خیره شدن، حیران و متحیر ماندن، مات و مبهوت شدن

bakalit باکالیت

bakan ۱- (سیا) وزیر، ناظر ۲- نگاه کننده

bakanlar (سیا) وزراء

bakanlar kurulu (سیا) هیئت وزرا

bakanlar kurulu kararı (سیا) تصویب نامه

bakanlık ۱- (سیا) وزیری، وزارت، صدارت، ۲- بکارت (سیا) وزارت خانه

bakanlıklar (سیا) ارگ

bakara باکارا

bakarkör کوری که چشمانش باز است، حواس پرت

bakaya ۱- بقایا، باقیمانده ۲- بقایای مالیاتی

bakıcı ۱- پرستار، مواظب، تیمار خوار ۲- فال بین

bakıcılık ۱- پرستاری ۲- فال بینی

bakılmak پرستاری شدن، مواظب شدن

bakım ۱- مواظبت، نظارت، معاینه، تیمار داشت، نگهداری، تیمار ۲- نقطه نظر، لحاظ، حیث

bakımdan geçmek سرویس شدن

bakımından از لحاظ، به حیث، از نقطه نظر، از بابت

bakımlı مواظبت شده، نگهداری شده

bakımsız بی سرپرست

bakım yapmak بلند و کوتاه کردن

bakım yurdu دار العجزه

bakınmak نظر کردن به اطراف، اطراف را نگاه کردن

bakır ۱- مس ۲- ظرف مسی

bakır akça پیشیز

bakırcı ۱- مسگر ۲- مس فروش

bakırcılık ۱- مسگری ۲- مس فروشی

bakır çağı عصر مس

bakır eşya مسی

bakır kazan پاتیل

bakır oksit (شیم) زنگار

bakır para پول سیاه

bakır rengi رنگ مسی

bakır sülfat (شیم) زاج کبود

bakır sülfür (شیم) روی سوخته

bakır tas بادیه، پنگان

bakır tencere کماچدان

bakış نظر، نگرش، نگاه، دیده

bakiş açısı دیدگاه، نظرگاه

bakışimli متناظر

bakışlar نظرها، نگاه ها،

bakışma بهم نگری

bakışmak بهم نگریستن

bâkî باقی، به پای، بر قرار

bâkî kalmak باقی گرفتن، بپای ماندن، تتمه داشتن، باقی ماندن

bâkir دست نخورده، باکر

bâkire باکره، دختر، عذرا، دوشیزه، ترك

bâkire kız پویک

bâkireler دوشیزگان

bâkirelik بکارت، بکری، بکر

bakiye باقی مانده، مانده، تتمه، بقیه

bakkal بقالی، بقال، سقط فروش

bakkaliye . بقالی، سقط فروشی

bakkalık بقالی

bakla (گیا) باقلا، کرکر

baklagiller (گیا) بقولات

baklava باقلوا

baklava biçimi لوزی

bakliye بقولات

bakma نظر

bakmak ۱- نگاه کردن، نگریستن، نگریدن،

نظر کردن ۲- پرستاری کردن، تیمار داشتن ۳-

مواظبت کردن ۴- نظارت کردن ۵- معاینه کردن

bakraç سطل، دلو

baksana ببین، آهای نگاه کن، نگاه کن

bakteri باکتری

baktırmak ۱- نشان دادن ۲- مورد معاینه قرار دادن

bal انگبین

bala فرزند، بچه، کوچولو

balaban ۱- آدم چاق و گنده

balaban kuşu غمخورک

balalayka (مس) بالا لایکا

balans موازنه

balarıس زنبور عسل، پرمر، کبت

balayı ماه عسل

balcı عسل فروش

balçak قبضه

balçık گل، گل شل

balçıklı گل آلود

baldır ساق، ساق پا، ماهیچه پا

baldıran زهر، شوکران

baldırı kara (گیا) پرسیاوش، پرسیاو شان، سیاوشان

baldız خواهر زن، خازنه

bale بالت

balerin بالرین

balgam بلغم، بلغم، خلط، اخلاط سین

balgam taşı معیق چشم بلبلی

bal gibi عسل وار

balık ماهی

balık adam غواص

balık ağı تور ماهیگیری

balık avı ماهیگیری، شیل

balık burcu حوت

balıkçı ۱- ماهیگیر ۲- ماهی فروش

balıkçı teknesi لنج ماهیگیری، لنج صیادی

balıkçı gemisi کشتی ماهیگیری

balıkçı kayığı قایق ماهی گیری

balıkçıl ماهی خوار، مرغ ماهی خوار

balıkçılık ماهی گیری

balıkçı motoru قایق ماهی گیری

balık eti ۱- گوشت ماهی

balık hane انبار ماهی

balıklama شیرچه

balıklama atlama شیرچه

balık sırtı ماهی پشت

balık tuzağı پنجه

balık yağı روغن ماهی

balık yemi چشت

bâliğ olmak ۱- بالغت کردن، به سن رشد رسیدن

balina ۱- بالن، بال، وال ماهی ۲- طلق، لای یقه

balinagiller شناگران

balistik (نظ) بالیستیک، علم مربوط به تاثیر وحساب سلاح های آتش زا

bafistik füze (نظ) موشک بالستیک

balkabağı (گیا) کدو تنبل، کدوی شیرین، کدو زرد

Balkan بالکان

balkımak (قد) درخشیدن

balkır برق (رعد)، درخشش (قد)

balkon بالکن، ایوان

۱- آب و تاب دادن، مبالغه کردن ballandırmak

عسلی ballı

(گیا) نوعی گزنه ballıbaba

نوعی آفت درخت انگور ballık

موم، موم عسل balmumu

بسیار لاغر شدن balmumu gibi erimek

باله balo

۱- باد کتک ۲- بالون balon

عسلی bal rengi

تبر، تور balta

تبردار baltacı

خرابکاری، کارشکنی baltalama

کارشکنی کردن، خرابکاری کردن baltalamak

کارشکن، خرابکار baltalayıcı

(جغ) دریای بالتیک Baltık denizi

عدل، بسته، لنگه، عدل مال التجاره balya

باربند، بار پیچ balya ipi

عدل درست کردن balyalamak

پتک، پلوك، پكوك، خار، گزینه balyoz

پتک زدن balyozlamak

دگرگون bambaşka

(گیا) بامبو، نی خیزران bambu

(گیا) خیزران bambu ağacı

۱- (مس) سیم بم ۲- (مچ) نقطه ضعف bamteli

(گیا) بامیه bamya

(گیا) بان ban ağacı

مرا چکار، بمن چه bana ne

نوار، باند band

ببرق، پرچم کشتی bandra

فرو بردن، غوطه ور ساختن bandırmak

(مس) دسته موزیک bando

نوار چسب، باندل bandrol

بلند، های های bangır bangır

بانک banka

۱- کارمند بانک ۲- (بانک) صاحب بانک bankacı

(بانک) حساب بانکی banka hesap numarası

اعتبار بانکی banka kredisi

رسید بانکی banka makbuzu

(بانک) برات، پشتوانه banka mektubu

ضمانت نامه بانکی banka teminatı

بانکدار، صاحب بانک banker

اسکناس، پول کاغذی banknot

حومه، روض banliyö

لترتمه کردن banmak

باند، نوار bant

حمام، شستشو، غسل banyo

غسل پر آوردن banyo almak

بحمام رفتن، بگرمابه رفتن، استحمام کردن banyo yapmak

(گیا) با ایاب baobab ağacı

بار bar

سد، بند، سد آب، بنداك baraj

سد بندی baraj yapma

سد بستن، سد بندی کردن baraj yapmak

باراك، کلبه baraka

(پز) برص baras

بربر barbar

بربریت barbarlık

(گیا) لو بیای چینی barbunya

شاه ماهی، ماهی قزل آلا barbunya balığı

نوعی قمار با تاس barbut

(گیا) انجیر تازه bardacık

۱- لیوان، جام ۲- استکان bardak

جدول تعیین پایه barem

۱- پناهگاه، التجاجاه، ۲- (نظ) سنگر barınak

پناه دادن barındırmak

۱- پناه آوردن، ملتجی شدن ۲- بسر barınmak
بردن

۱- آشتی، صلح، مصالحه، صلاح barış

پیمان صلح barış anlaşması

صلح جو، مسالمت آمیز barışçı

صلح جو، سلامت جو barışçıl

صلح طلبیدن barış dilemek

نیروهای ناظر بر آتش barışgücü kuvvetleri
بس، گروه ناظرین

آشتی کرده barışık

آشتی کردن، صلح کردن، به صلاح barışmak
باز آمدن

صلح جو، صلح پرور، صلح دوست barışsever

سازش دادن، آشتی دادن، صلح barıştırmak
دادن

صلح کردن، آشتی کردن barış yapmak

اقلأ، باری bari

مانع، سد، سپر barikat

سد کشیدن barikat kurmak

مرز، دیواره bariyer

bâriz بارز، آشکار، واضح
 baro (حق) کانون وکلای دادگستری
 barograf فشارنگار هوا
 barok باروک
 barometre (هو) هواسنج، بارومتر، میزان
 الهوا، فشارسنج هوا

baron بارون
 barsak روده، امعاء، احشاء
 barut باروت، پودر، گندک
 baruthane کارخانه باروت سازی
 barut kabı قاروره، دبه باروت
 baryum (شیم) باریوم
 bas (مس) بم، باس
 basamak ۱- پله، پلکان، زین ۲- پایه، درجه، مرحله

basbayağı بطور ساده، صاف و ساده، صاف و پوست کنده

basıcı چاپ کننده، طبع کننده
 basık ۱- فشرده ۲- پست، پائین، پایین
 basılı مطبوع، مطبوعه، چاپ شده، طبع شده
 basılı kitap کتاب چاپی
 basılı para زده
 basılmak ۱- چاپ شدن، طبع شدن ۲- مورد
 شبیخون قرار گرفتن، غافلگیر شدن

basım چاپ، طبع
 basımevi چاپخانه، مطبعه، طبع خانه
 basın مطبوعات
 basınç فشار
 basınç yapmak فشردن، فشاریدن، افشردن
 basın kartı کارت خبرنگاری
 basın toplantısı جلسه مطبوعاتی، مصاحبه
 مطبوعاتی

bası ölçer فشارسنج، مانومتر
 basıl basیل
 basiret بینایی، بینش، بصیرت
 basiret gözü چشم بصیرت، چشم بینایی
 basiretler بصایر
 basiretli با بصیرت، دوراندیش
 basiretsiz بی بصیرت، کج بصیرت
 basit ۱- ساده، بسیط ۲- ساده لوح، ساده دل
 ۳- پست

basitlik ۱- سادگی ۲- ساده لوحی
 basketbol (ور) بسکتبال، باسکت بال

basketbolcu باسکت بالیست
 baskı ۱- چاپ، طبع ۲- فشار، زور، افشار
 baskı altında tutmak تحت فشار قرار دادن
 baskıcı چاپچی، طابع
 baskı hatası غلط چاپی
 baskı makinesi ماشین چاپ
 baskı mürekkebi مرکب چاپ
 baskın ۱- تهاجم، ترکتازی، هجوم ۲- غافلگیر، حمله ۲- سنگین ۳- پرفشار
 baskın yapmak ترکتازی کردن، غافلگیر کردن

baskı yapmak ۱- زور کوهن، فشار دادن، تحت
 فشار قرار دادن، فشار وارد آوردن ۲- چاپ کردن
 به دست چاپ سپردن
 baskıya vermek باسکول، قپان
 baskül ۱- چاپ، طبع ۲- باسمه، چیت
 basma ۱- چاپ کردن، طبع کردن، باسمه
 کردن ۲- چپاندن، تپاندن، طپاندن ۳- حمله
 کردن، غافلگیر کردن ۴- پا گذاشتن ۵- فشار
 دادن، زور دادن

basma kalıp قالبی، کلیشه
 bastı (تص) بسط
 bastıacak خپله
 bastık لو اشک میوه
 bastırma ۱- فشار ۲- تفوق
 bastırma dikişi پس دوزی
 bastırmak ۱- زور آوردن، فشار دادن، شپیلیدن
 ۲- خاموش کردن، خوابانیدن، ساکت
 کردن، ۳- فائق آمدن
 baston عصا، چوبدست، چوبدستی، دست
 چوب، وسه

baston vurmak عصا زدن
 basur (پز) باسور
 basurlar (پز) بواسیر
 basur otu (گیا) علف بواسیر
 baş ۱- سر، کله، رأس ۲- اول، آغاز ۳- رئیس
 başabaş سربسر، مطابق یکدیگر، بی حساب
 başa dikmek بسر کشیدن
 baş ağrısı (پز) دردسر، صداع
 baş ağrıtmak صداع کردن، کلکل کردن
 başak سنبله، خوشه
 başa kakma سرکوفت

başaklanmak خوشه بستن
başaltı (ور) پهلوان درجه دوم
başardı فرق، تارسر، تار، تارك، چكاد
başarı موفقیت، کامیابی، کامکاری، یارایی
başarılı موفق، پیروزمند، پیروز، کامور
başarılı olmak موفق شدن، موفقیت پیدا کردن
başarmak کردن، موفقیت بدست آوردن
başarmak موفق شدن، از عهده بر آمدن، انجام دادن
başasağı سرنگون، سرنگونسار، نگون، نگونسار، وارونه، وارون، سراسیب
başasağı çevirmek برهم زدن
başasağı gelmek نگونسار شدن
başasağı olmak برگشتن
başbağı سربند
başbakan (سیا) نخست وزیر، رئیس الوزرا، وزیر اعظم، صدر اعظم
başbakanlık (سیا) نخست وزیری، همدارت، عظمی
başbaşa سربسر
başbuğ فرمانده کل
başçavuş (نظا) سر گروهبان
başçı ۱- سر عمله، مباشر، سرکارگر، ۲- کله
پاچه فروش
başçoban سرپاس، سربند
baş dönmesi (پز) سرگیجه
baş eğen فرمانبردار، فرمانپذیر
baş eğme کرنش، فرمانبرداری
baş eğmek فرمانبرداری کردن، فرمان بردن
baş ezen سرکوب
baş ezme سرکوبی، قلع و قمع
baş gedikli (نظ) سر گروهبان
başgöz etmek (اصط) متأهل کردن، شوهر دادن، زن دادن
baş hademe سرپیشخدمت
baş hakem (ور) سرحکم، سرداور
baş hekim سر پزشک، سر طبیب، سر حکیم
baş hemşire سر پرستار
başı açık سر گشاده
başı ağrımak صداع رسیدن، سر درد کردن
başiboş ۱- ولگرد، ویلان، دبوری، کوچه گرد، عیار، ولنگار، آواره، لات، دربدر، لجام گسیخته، پریشان ۲- افسار گسیخته

pergar کردن، آواره کردن
başiboş bırakmak
başiboş dolaşmak پلکیدن
başiboşluk ولگردی، ولنگاری
başiboş olmak ویلان شدن
başiboş olmak بی ترتیب ۲- سویل، ۱- غیر منظم
غیر نظامی
başı dönmek گنج خوردن سر، گنج رفتن سر
başı kabak سر برهنه، بدون کلاه
başı karışık پریشان فکر
başına bört geçirmek (اصط) کلاه بر سر
کسی گذاشتن
başına buyruk خود رای، خود
مختار، سر خود
başına buyruklu خود سری، خود رای
başına buyruk olmak آب بی لجام خوردن، بر
مخیدن، خودسر بودن، خود رای بودن
başına çorap örmek (اصط) کلاه بر سر کسی
گذاشتن، کک بر سر کسی بستن
başına gelmek پیش آمدن کسی را، بر کسی
وارد آمدن
başına iş gelmek کار افتادن کسی را
başında در آغاز
başını ağrıtmak تصدیع
başını ağrıtmak تصدیع کردن
başını alıp gitmek (اصط) سر بر گرفتن
başını eğmek پیش کشیدن، سر بزیر
انداختن
başını ezmek سرکوب کردن
başını uzatmak سردر آوردن
başını yarmak فرق کسی را شکافتن
başın sağolsun سرت بسلامت، بقای عمر تو
باد !
başı sıkışık olmak سری پر شور داشتن
başı sonu سروته
başı yüce سرفراز
başka آخر، دیگر، دیگری، غیر، جدا
başka bir deyişle به عبارت دیگر، به گویش دیگر
دیگر
başkaca بطور جداگانه، غیر از این
başkaları سایرین، دیگران، آخرین
başkalarını düşünme خود نگهداری، همگونه
گرایی، همگونه داری
başkalaşmak دیگرگون شدن، تغییر شکل

دادن، عوض شدن
 başkalık دیگر گونی، دگر گونی، تغییر حال
 başkaldıran سرکش، گردنکش
 başkaldırı نافرمانی، خروج، سرپیچی، بغاوت، گردنکشی
 başkaldırma گردنکشی، سر کشی، تجبر، تطاول، تمرد، بلوی
 başkaldırmak گردن کشیدن، سرکشیدن، سرپیچی کردن، سرپیچیدن، تمرد کردن، بغاوت کردن، بغی کردن، عاصی شدن، خروج کردن، سر بر تافتن، طغیان کردن، کج تافتن، یاغی گشتن
 başkan رئیس، سر، سرور، سردار
 başkanlık ریاست، سروری
 başkan yardımcısı نایب رئیس
 baş kaşımak سر خاریدن
 başkâtip سردبیر، رئیس دفتر
 başkent (سیا) پایتخت، مقر
 baş kesmek سر بریدن، سر زدن
 başkomiser سر کلا نتر
 başkomiserlik سرکلا نتری
 başkomutan (نظ) فرمانده کلّ قوا، سپهدار، سر فرمانده
 başkomutanlık (نظ) فرماندهی کلّ قوا
 başkonsolos (سیا) سرکنسول
 başkonsolosluk (سیا) سرکنسولگری
 baş koymak سر تسلیم به پیش نهادن، سر سپردن
 başköşe بالادست، شاه نشین، پیشگاه، پیشگه
 başköşede oturma تصدیر
 başköşeye oturma تصدیر، صدر نشینی
 başköşeye oturmak تخییدن، بر صدر نشستن
 başkumandan (نظ) فرمانده کلّ قوا، سپهدار، سر فرمانده
 başkumandanlık (نظ) فرماندهی کلّ قوا
 başlama شروع، تصدیر، آغاز
 başlamak آغاز کردن، شروع شدن، شروع کردن، پیش گرفتن، پانهادن، پی افکندن، پی اندر افکندن، اندر گرفتن، از سر گرفتن، رو گذاشتن به ...
 başlangıç ۱- آغاز، مبدأ، اول، ابتدا، سر

آغاز، شروع، پیش دست، بدایت ۲- سر آغاز، سرلوحه، دیباچه
 başlangıçta در آغاز، در اول، در بادی امر
 başlanmak شروع شدن، آغاز شدن
 başlatmak شروع کردن
 başlayış آغاز، شروع، بدو، ابتدا
 başlıbaşına سرخود، مستقل، مستقلاً
 başlıca ۱- درجه اول ۲- سر آمد ۳- مهم، مهم و مشهور، عمده
 başlık ۱- سرلوحه، بر نامه، عنوان، ۲- (نظ) کلاهک، مغفر ۳- سرستون ۴- شیربها
 başlık parası شیر بها، صداق
 başmakale سر مقاله
 başmuhafız (نظ) سرپاس، سرنوبه
 başmüfettiş سرمفتش، سربازرس
 başmühendis سر مهندس
 başöğretmen مدیر دبستان
 başörtüsü روسری، چارقد، سرانداز، برقع، خمار، پرده
 baş parmak شست دست، شست پا
 başpehlivan پهلوان پایتخت
 başsağlığı تسلیت، سر سلامتی، تعزیت، تعزیه
 başsağlığı dilemek سر سلامتی گفتن، تسلیت دادن، تسلیت گفتن
 başsağlığı mektubu تسلیت نامه
 baş sallamak سر جنباندن
 baş sarığı چیره
 başsız بی سر، بی سرپرست، بدون رئیس
 başşehir پایتخت
 baş صداع کردن، کلکل کردن
 başta تاج سر
 başta gelmek ۱- سبقت گرفتن ۲- اول بودن
 baştan از سر، از نو، از سرنو
 baştan alma سرگیری
 baştan almak از سر گرفتن، اندر گرفتن
 baştan aşığı سراپا
 baştan ayağa سر تاپا
 baştanbaşa از سر تاپا، یکسره، یکسر، سراسر، سراپا، سربسر، سرتاسر، جملگی، جمیعاً، تمام
 baştan başlamak از سر آغاز کردن
 baştan çıkarmak از راه بدر کردن

baştankara kuşu چرخ ريسك
 baştan savma سرهم بندي، سرسری
 baştan savmak سنبیل کردن، دک کردن
 baştan sona kadar از اوّل تا آخر، از سیر تا
 پياز
 başucu بالين، بر بالين، سر
 başüstü çakılmak به سر افتادن
 başüstüne چشم، به سر و چشم
 başvekil (سيا) نخست وزير، رئيس الوزراء
 başvurmak سر زدن، متوسل شدن، تشبث نمودن
 başyardımcı معاون اوّل
 başyazar سردبير، سر مقاله نويس
 başyazı سر مقاله، مقاله اوّل
 bataک باتلاق
 bataklı۱- متقلب، کلاه بردار، مال مردم خور
 ۲- بدبده
 bataklık لجن زار، باتلاق، خلاب، مرداب
 bataklık kömürü تورب
 batarya ۱- (نظ) واحد آتشبار، واحد توپخانه
 ۲- باتری
 batı غرب، مغرب، باختر، قیروان
 Batı مغرب زمین
 batı hayranı فرنگی مآب
 batık غرق شده، مغروق
 bâtil باطل، بیهوده، فاسد، تباه
 batılı غربی، مغربی، فرنگی، افرنجی، اروپائی
 bâtil olma بطلان
 bâtil olmak باطل شدن، پنبه شدن، منسوخ شدن، پامال شدن
 bâtil yapmak بهم زدن، باطل کردن
 batın ۱- بطن، شکم ۲- نسل ۳- معنی
 bâtinî باطنی
 bâtinîye باطنیه
 batınlar بطن، بواطن
 batır قهرمان، پهلوان، شجاع
 batırmak ۱- غرق کردن، فرو بردن ۲- آلوده کردن، ملوث کردن ۳- رسوا کردن، بدنام کردن
 ۴- از بین بردن
 batış ۱- غرق ۲- غروب آفتاب ۳- نابودی
 batma ۱- غروب، افول ۲- استغراق، غرق
 batmak ۱- غرق شدن، استغراق یافتن ۲- غروب کردن، افول کردن (ستاره) ۳- فرو

رفتن، فرو آمدن، فرو شدن، خلیدن (خار) ۴- نابود شدن، محو شدن
 batman من
 batometre ژر فاسنج
 battal بی قواره، غوال
 battaniye پتو، ادیال
 battaniye fabrikası کارخانه پتو بافی
 batur پهلوان، قهرمان
 bavul چمدان، جامه دان
 bay آقا، بك، بیگ
 bayağı ۱- عادی، معمولی، ساده ۲- پست، دون
 ۲- صرف، محض، کاملاً
 bayan بانو، خانم
 bayat بیات، بانث، مانده، کهنه
 bayat ekmek نان بیات، پف تلنگر
 bayâti (مس) آهنگ بیات
 baygın بیهوش، بیخوشی، تاتول، بیخود
 بیهوش، بیحال، غش، غش کرده، مدهوش
 baygınlık بیهوشی، غشی، بیخودی، از حال رفتگی
 bayılma غشی، بیهوشی
 bayılmak ۱- غش کردن، غشی افتادن، ضعف رفتن، ضعف کردن، مدهوش افتادن، مدهوش شدن، از خود رفتن، از خویش رفتن، از دست رفتن، از دست شدن، تباستیدن، بیهوش شدن، از هوش رفتن ۲- بسیار دوست داشتن
 bayılmak بیهوش کردن، از دست بردن، گیج کردن
 bayındır معمور، آباد، آبادان، آبادی، آباد
 بوم، معموره
 bayındırlık عمران، آبادانی، آبادی
 bayındırlık bakanı (سیا) وزیر آبادانی و مسکن
 bayındırlık bakanlığı (سیا) وزارت آبادانی و مسکن
 bayındır olmak آباد بودن، معمور بودن
 bayır دامنه، محل شیب دار
 bâyî فروختار، بایع، فروشنده
 baykuş بوف، جغد، بوم، کنگر، بایغوش
 بایقوش
 bayrak پرچم، بیرق، درفش، علم
 bayrak çekmek علم کردن، بر افراختن، بر افراشتن

bayrak dikmek علم کشیدن
 bayraktar (نظ) پیر قدار
 bayrak yarışı (ور) دو امدادی
 bayram عید
 bayram etmek بسیار خوشحال شدن
 bayram hediyesi عیدی
 bayramlaşmak عید مبارکی کردن، تبریک
 عید گفتن، عید دیدنی کردن
 bayramlık عید هدیه
 bayrı قدیم
 baytar دامپزشک، بیطار
 baytarlık دامپزشکی، بیطاری
 baz ۱- (شیم) باز ۲- اساس
 bazalt سیاه سنگ، بازالت، مرمر سیاه،
 سنگ تیره رنگ
 bazen گاهی، بعضی اوقات، گهی، گاه از گاه،
 گاه بگاه، گاه گاه، گاه گاهی
 bazı بعضی، بعضی، برخی، پاره ای
 bazısı برخی، بعضی، قدری
 bazubent بازوبند
 bazuka (نظ) بازوکا
 be ۱- "ب" ۲- آخر
 bebe ۱- عروسک ۲- بچه شیر خوار
 bebek ۱- عروسک ۲- بچه شیر خوار
 bebek oyuncak عروسک، تتی
 becaş etmek عوض کردن
 becelleşmek دست به یقه شدن، پنجه نرم
 کردن، دست بگریبان بودن
 beceri چیره دستی، چربدستی، حذاقت،
 مهارت، کار آمدی
 becerikli ماهر، چیره دست، بزه بند، همه
 کاره، کار آمد، با عرضه، زرنگ
 beceriklilik زرنگی، چیره دستی، چربدستی،
 مهارت
 beceriksiz بی عرضه، هیچکاره، شپشو،
 بیکاره، بی دست و پا
 beceriksizlik بك و لك، بك و لك، بی دست و
 پای
 becerili چابکدست، ماهر، چیره دست
 becerili olmak مهارت داشتن
 becermek از عهده بر آمدن، موفق شدن، (مج)
 کار کسی را ساختن، خراب کردن کار کسی
 becit ۱- لازم ۲- عجله

beç tavuğu مرغ شاخ دار
 bedava مجانی، مجاناً، بی پول، مفت،
 رایگان، باد آورده
 bedava bulmak از صحرا آوردن، مفت زدن
 bedavacı مفتخور، مفتخوار
 bedava çalışma بیگاری
 bedbaht بد بخت، فلکزده، شوربخت، کور
 بخت، بلامدار
 bedbahtlık بد بختی، کور بختی، فلکزدگی
 bedbin بد بین
 bedbinlik بد بینی
 beddua نفرین، لعنت، پشور
 beddua etmek لعنت کردن، لعنت گفتن،
 نفرین کردن
 ۱- بدل، عوض، بجای ۲- قیمت، بها،
 مبلغ
 bedel vermek تاوان دادن
 ۱- جسد، کالبد، تن، پیکر، بشن، تنه
 ۲- دیوار، دیواره
 beden eğitim (ور) ژیمناستیک، تربیت بدنی
 Beden Terbiyesi Teşkilatı سازمان تربیت
 بدنی
 bedesten راسته بازار
 bedevî بیابان گرد، بیابانی، صحرا نشین،
 بدوی، بادیه نشین
 bedevîler اعراب، بیابان گردها، بادیه
 نشینان
 bedevîlik صحرا نشینی، بیابان گردی، بادیه
 نشینی
 bedî تازه، بدیع، علم بدیع
 bedir گردماه، بدر، ماه گرد
 begonya (گیا) بگونیا
 beğ (قد) بیک
 beğeni تحسین، پسند
 beğenilen دلنشین، دلپذیر، دلچسب
 beğenilmek پسند آمدن، پسند شدن،
 پسندیده شدن
 beğenme تحسین، پسند
 ۱- پسندیدن، پسند کردن، خوش
 آمدن چیزی کسی را، قبول کردن، احما
 کردن ۲- اختیار کردن، انتخاب کردن
 behey ای، آه، آهای
 Behmen بهمن

بی بهره behresiz

بژ، رنگ گاه bej

۱- (ور) مدافع، بك ۲- محكم، سخت bek

بقا، دوام bekâ

مجرد، عزب bekâr

بکارت، عذرت، دختری، دختره، bekâret
بستگی فرج

ازالء بکارت کردن bekâreti bozmak

(پز) پردهء بکارت، مهر bekâret zarı

تجرد، عزوبت، مجردی bekârlık

بقایا bekâyâ

قراول، پاسبان، داروغه، عسس، حارث، bekçi
نگهبان، مستحفظ، ناطور

سرپاس، عسس باشی bekçi başı

پاسبانی، نگاهبانی، پاسداری bekçilik

پاسبانی کردن bekçilik etmek

۱- بند آمدن ۲- عناد ورزیدن bekinmek

انتظار، معطلی، تأمل bekleme

۱- انتظار کشیدن، منتظر شدن، bekleme
تأمل کردن، چشم براه بودن، تاییدن، پای
داشتن، پاییدن، به پای بودن، دیده بر داشتن،
دندان داشتن، چشم داشتن ۳- صبر کردن ۴-
نگهبانی کردن

اطاق انتظار bekleme odası

ناگهان، اتفاقی، غیر منتظر، beklenmedik
غیر مترقب، طاری

کیسه دوختن برای چیزی beklenmek

چشم داشت، انتظار beklenti

۱- معطل کردن ۲- کاشتن کسی را bekletmek
در جایی

۱- انتظار، فروماندگی، دل واپسی bekleyiş
۲- توقع

مشروب خور، شارب اللیل والنهار bekrî

بکتاشی bektâşî

۱- میان، کمر، گردگاه، انگز ۲- بیل، bel
بیلچه ۳- اشاره ۴- منی

بلا، مصیبت، عارضه، بلیت belâ

سخنوری، بلاغت belâğat

بلیغ belâgat sahibi

بلفاء belâgat sahipleri

مصیبت رسیدن belâ gelmek

(پز) کمر درد bel ağrısı

مصائب، مصایب belâlar

۱- چاقوکش ۲- پریلا، پر مصیبت belâlı

دچار مصیبت شدن، بلیه belâya uğrama

میان بستن bel bağlamak

بر بر bel bel

بر بر نگاه کردن bel bel bakmak

کمر شکن bel bükken

بلژیک Belçika

کنگوی بلژیک Belçika Kongosu

بلده، شهر belde

بلاد beldeler

شهر داری، بلدیه belediye

شهردار belediye başkanı

شهردار belediye reisi

عوارض belediye vergileri

قنذاق کردن belemek

چشم را خیره کردن belermek

مفت، رایگان، مجاناً، beleş

مفتخور، مفتخور، سایه پرورده beleşçi

پول هوایی beleş para

مدرك، وثيقه، سند، برگه، شهادت نامه، belge
برگ

اثبات کردن، توثیق کردن، belgelemek
استناد کردن، سند ارائه کردن

مدارك، وثائق، وثایق، اسناد belgeler

پیردو تا beli bükük ihtiyar

بلیغ، شیوا، فصیح، گشاده سخن beliğ

کمر سیخ کردن، کمر belini doğrultmak
راست کردن، پشت راست کردن

پیدا، آشکار، معلوم، بارز، واضح، belirgin
شاخص

جدا شدن، بارز شدن، واضح belirginleşmek
شدن

پیدا کردن، جدا کردن، belirginleştirmek
واضح کردن

معین belirli

تبین، ظهور، پیدایش belirme

۱- پدید آمدن، پیدا گشتن، واضح belirmek
شدن، نمایان شدن، ظاهر شدن، پیدا آمدن،

پیدا شدن، عیان شدن، بر آمدن، ۲- سر
رسیدن، سبز شدن، سربر افراشتن

مبهم، موهوم، غیر معین belirsiz

گرد پای حوض گردیدن، مبهم belirsiz olmak
شدن

belirten: (دس) مضاف علیہ
 belirti علامت، عرض، اشارہ، نشانہ، پیامد
 belirtilen (دس) مضاف
 belirtiler علامات
 ۱- تعیین ۲- توضیح، یاد آوری
 belirtme تعیین کردن، واضح کردن، توضیح
 belirtmek دادن، یاد آورشدن، ذکر کردن، تصریح کردن
 belirsiz مبهم، مجهول، نا معلوم
 belkayışı گمربند، میان بند
 belkemiği ۱- (پز) ستون فقرات، صلب ۲- (مج) اساس مطلب، موضوع اصلی
 belki شاید، ظاهراً، بلکه، بل
 bel kuşağı بروفه
 bellek حافظه
 ۱- یادگیری، ازبر، حفظ ۲- بیل زنی
 ۳- عرق گیر
 ۱- یاد گرفتن، آموختن، ازبر کردن،
 حفظ کردن ۲- بیل زدن، بسار دادن
 Belleten بولتن
 belletmek آموختن، یاد دادن، فرادادن
 belli معلوم، ظاهر، مشهود، مشخص، عیان، بدیهی
 belsem ağacı (گیا) بلسان
 belsoğukluğu (پز) سوزاک، سوزنک
 bel suyu منی، نطفه
 bel vermek شکم دادن
 bembeyaz کاملاً سفید
 bemol (مس) بمل
 ۱- من ۲- خال، کبودی
 benci خود خواه، خودپسند
 bencil خود بین، خود خواه، خودکام، خود پرست
 bencileyin مانند من، مثل من
 bencilik خود خواهی، خود بینی، انانیت
 bend بند، تبصره
 bendeniz کمینہ، این جانب، این ضعیف، بنده، احقر، احقر انام
 benden sana söylemesi (اصط) از من بتو
 امانت
 bendetmek بخود جذب کردن، بخود جلب کردن
 benek خال، کک مک، لکه، خال، لکه، پیس
 benek benek آلا پلنگی، خالدار

benekli لکه، پیس دار
 Bengal'ce بنگله
 Bengalli بنگله
 bengi ادبی، دائمی
 bengi su آب حیات، آب حیوان، آب خضر
 ben hadımım diyorum, sen, oğul uşaktan ne (اصط) من میگم نره، تو haber diyorsun میگی برو بدوشش
 benim مال من
 benimsemek صاحب شدن، تصاحب کردن، مال خود شمردن
 beniz چرده، آب و رنگ
 ben koymak خال زدن
 benli خالدار
 ۱- شخصیت ۲- منیت، منی، خود
 خواهی، خود پسندی، انانیت
 benlikçi خود خواه، خودبین، متکبر
 bent ۱- بند، سد ۲- بند شعر
 ben yapmak خال زدن
 benzeme اشتباه، مانندگی، شباهت، تشابه، تشبیه
 benzemek مانند شدن، ماننده شدن، مانیدن، شباهت داشتن، شبیه بودن، ماندن، مانستن
 benzer شبیه، نظیر، مشابه، متشابه، همتا، یکسان، مماثل، عدیل، مثل، مانند، شبه، قام همانند، قرین، مثل، قرینه، هم
 مانند، نظیر، شبه، شبیه، مانند، به کردار، از قبیل، بسان، بکردار، بمانند، بمثل، تا
 benzeri olmaksun لنگه نداشتن
 benzerler امثال، نظایر، امثال
 benzerlik شباهت، مانندگی، مشابهت، تشابه، شبه، تماثل، تشبیه، شبهت، یکسانی، همتایی، همبازی، مانستگی، مجانست
 benzerlik aramak مانندگی جستن، شباهت جستن
 قرین شدن، شبیه بودن، نظیر
 بودن
 benzersiz کم نظیر، نا همتا، یگانه، بی تا، بیچون، بی همتا، بی نظیر، بی مانند
 benzeş مشابه، متشابه، همانند
 benzeşme تماثل، تشابه
 benzeşmek متشابه بودن، شباهت داشتن
 benzetme تشبیه، تماثل

benzetmek ۱- مانند کردن، تشبیه کردن ۲- (مع) کتک زدن، حال کسی را جا آوردن
 benzeyiş مشابهت، تشابه، مانندگی، شباهت
 benzin بنزین
 benzinci بنزین فروش، پمپ بنزین
 benzin deposu (مکن) باک
 benzin istasyonu پمپ بنزین
 benzin göstergesi (مکن) درجه بنزین
 benzin pompası (مکن) پمپ بنزین
 beraber ۱- باهم، باهمدیگر، باتفاق، یکجا، ۲- برابر، برابری
 beraber kalmak (güreş) (ور) قدر افتادن
 جنگ؛ مساوی شدن
 beraberlik تساوی، یک پارچگی
 berâet برائت، تبرئه
 beraet etmek از عیب پاک شدن، از عواز پاک شدن، برائت کردن
 ۱- فرمان اعطای مدال ۲- چک، چک
 berat gecesi روز چک
 berbat خراب، بد
 berber سلمانی، سر تراش، آرایشگر، پیرایشگر
 berber dükkânı سلمانی، آرایشگر
 Berberî بربری
 berber maymunu عنتر
 berduş ولگرد
 bere ۱- بره ۲- زخم
 berekât برکات
 bereket برکت، فراوانی، یمن، فیض
 bereketler فیوض، برکات
 bereketli حاصلخیز، پر برکت، بابرکت
 bereketli olma تبارک، بابرکت بودن
 berelemek زخمی کردن، خراشاندن
 berhudar بر خوردار
 beri اینجا، اینور، اینطرف، به اینطرف، جلو، نزدیک
 beriki این یکی، آن دیگر
 berk محکم، سفت، سخت، استوار
 berkitmek محکم کردن، سفت کردن
 berkleşme انعقاد، سفت شدن، سخت شدن
 Bermekî برمکی
 Bermekîler برامکه
 berrak زلال، صاف، براق

berraklaşmak براق شدن، زلال شدن
 berrak su زلال، آب زلال
 bertaraf etme رفع
 bertaraf etmek برطرف کردن، رفع کردن، خط کشیدن
 bertaraf olmak برطرف شدن، رفع شدن، گسارندن
 berzah پرزخ، باب
 besbedava مفت مسلم، کاملاً مفت
 besbelli کاملاً واضح، آشکار، روشن
 besi تغذیه
 besici مالدار، گله دار، دامدار، چوپدار
 besicilik دامداری، دامپروری، مالدار، گله داری
 besili پرورده، پرور
 besin غذا، مواد غذایی
 ۱- تغذیه ۲- کلفت خرد سال، کلفت
 beslemek پرورندن، تغذیه کردن، پرورش دادن، پروریدن، پروراندن
 besleme تغذی
 beslenmek پرورده شدن، تغذیه شدن
 besleyen پروردگار
 beslenmiş پرور
 besmele بسمله
 besmele çekmek بسمله گفتن
 ۱- بدون بسمله ۲- حرامزاده
 beste (مس) آهنگ، بسته
 besteci آهنگساز، نواز ساز
 bestekâr نواز ساز، مصنف، آهنگساز، چاه گو، حراره گوی
 bestekârlık نوا سازی، آهنگسازی
 besteleme آهنگ سازی، نوا سازی
 bestelemek آهنگ ساختن، نوا ساختن
 beş پنج
 beşbin پنجهزار
 beş duyu پنج حس، پنج حواس، پنجگاه، حواس ظاهره
 ۱- بشر، انسان، مردم ۲- (رض) پنج
 beşer پنج، پنج تائی
 beşer beşer پنج تا پنج تا، پنج پنج
 beşgen (هس) پنج گوشه، پنج ضلعی، مخمس
 beşik گاهواره، گهواره، ننی، ننو
 beşik sallamak گاهواره جنباندن

beşik sallayan گاهواره جنبان
 beşinci (رض) پنجم، پنجمین، خامس
 beşinci kol (نظ) ستون
 beşiz پنج قلو
 beş köşeli پنج گوشه
 beşleme تخمیس
 beşli ۱- پنجگانه، پنج تائی ۲- پنج خال، پنج
 لو

beş para etmemek پول سیاه نیرزیدن
 beş para etmez کلاهش پشم ندارد
 beş paralık olmak تشت کسی از بام افتادن
 beş parmak پنجه، پنج انگشت
 beş riyal پنجهزاری
 beşte bir خمس
 beş vakit پنج وقت
 beş vakit namaz پنجگانه، پنجگانه
 beşyüz پانصد
 beter بدتر
 beti benzi atmak گونه شدن روی کسی
 beti benzi kesilmek رنگ کسی پریدن
 beti benzi uçmak پالودن رنگ رخ کسی
 betik (قد) مکتوب، نوشته
 betim تصویر
 betimlemek تصویر کردن
 beton بتن
 betonarme بتون آرمه، بتون مسلح
 betoniye ماشین بتون ریزی
 bevlıye (پز) بولیه، امراض مجرای ادرار
 bevlıyeci متخصص اورولوژی
 bey آقا، بیک، بگ
 ۱- بیان، عرض، توضیح ۲- آشکار، beyan
 هویدا ۳- علم بیان
 beyanât توضیحات، بیانات
 beyan edilmek گفته شدن، عرض شدن، اظهار
 شدن
 beyan etmek اظهار کردن، تقریر کردن، عرضه
 داشتن، باز گفتن، اسفار کردن، ایراد کردن
 beyannâme اظهار نامه، بیانیه، اعلامیه
 ۱- سفید، سپید، بیاض، کافور گون ۲- beyaz
 سفید پوست
 beyaz altın طلای سفید، پلاتین
 beyaz ayı خرس سفید
 beyaz derili سفید پوست

beyazımsı قدری سفید
 beyazımtrak قدری سفید
 beyaz ırk نژاد سفید
 beyaz köşk سفید کاخ
 beyazlanmak سفید شدن
 beyazlaşmak سفید شدن، پنبه شدن
 beyazlatmak سفید کردن
 beyazlık سفیدی
 ۱- سینما ۲- پرده سینما beyaz perde
 سفیداب beyaz pudra
 Beyaz saray کاخ سفید
 beyaz tenli (کن) کافور پیکر
 beyaz zambak (گیا) ایرس، سوسن سفید
 beyefendi آقا، جناب آقا
 beygir بارگی، باره، یابو، اسب بارکش، اسب
 باری، حصان
 beygir gücü (فز) اسب بخار
 beyhude بیخود، گزافه، عبث، بی فایده
 بیهوده، مثل پوستین تابستان
 beyin مغز، دماغ، تارک، مخ
 beyin cerrahı جراح مغز
 beyincik مخچه، دماغچه
 ۱- بی مغز ۲- غراچه، غبی، کله
 beyinsiz خراب، بیمغز
 beyin yıkama مغز زدایی، مغز شویی
 beyit بیت
 beyitler ابیات
 beylerbeyi (قد) (تخ) بیگلر بیگی
 ۱- مال دولت، دولتی ۲- حرفهای
 تشریفاتی و تعارفاتی
 beynamaz بینماز، نماز نخوان، تارک الصلوة
 beynelmilel بین الملل، بین کشوری
 ۱- بیگزاده ۲- نجیب، اصیل beyzâde
 beyzî بیضی
 ۱- پارچه، چیت، کرباس ۲- کهنه، پارچه ۲- bez
 (پز) غده
 bezdirmek به ستوه آوردن، ستوهانیدن
 کاس کردن، امان کسی را بردن، بجان آوردن،
 به تنگ آوردن، جان به لب آوردن
 beze (پز) غده
 bezek بزک، آرایش
 ۱- آرایشگر زنانه، مشاطه ۲- bezekçi
 مزین bezeli

bezelye (گیا) نخود فرنگی، نخود سبز، خلر
bezemek مزین ساختن، آرایش کردن، بزک
کردن، بافرندیدن

bezenmek مزین شدن

bezenmiş مزین

bezgin بیحوصله، سیر، بستوه آمده

bezginlik بیحوصلگی، بستوه آمدگی

bezik نوعی بازی ورق

bezir ۱- روغن بزرک ۲- تخم کتان

۱- (قد) بازرگان، تاجر ۲- (مچ) bezirgân
سودجو، نفع پرست

bezme ستوه

bezmek سیر شدن، ملال گرفتن، به تنگ
آمدن، بستوه آمدن، از زندگی خسته شدن

bıclıgan زخم متعفن بزرگ شده

۱- کارد، پیچاق، پچق ۲- نشتر ۳- تیغ
سلمانی، چاقو، تیغ ریش تراشی

bıçak ağız تیغه

bıçak bilemek چرخ کردن کارد

bıçak çeken چاقوکش

bıçak çekmek کارد کشیدن، کارد بر کشیدن

bıçakçı کارد ساز، چاقو ساز، سکنک

bıçak kemiğe dayanmak (اصط) کارد
باستخوان آمدن، کار بجان آمدن

bıçaklamak کارد زدن

bıçaklanmak کارد خوردن

bıçkı اره دوسره

bıçkın ماجرا جو، داش، گردن کلفت

bıkkın افسرده، بستوه آمده

bıkmak زده شدن، به ستوه آمدن، بتنگ آمدن

bıktırmak کاس کردن، به ستوه آوردن، بتنگ
آوردن

bıldır سال گذشته (در زبان دهاتی)
بیلدرچین، بدبک، بد بده، وشم، سلوی، کرک

bingıldak ملاج، ملاذ

bırakma تطلیق، گزار، ترک

bırakmak گذاشتن، گذاردن، ولش دادن، ولش

کردن، ول کردن، ول دادن، ترک کردن، هشتن،

نهادن، فرا نهادن، گزاردن، پاپس آوردن،

پرهیختن، واگذار کردن

bıyık سبیل، سبلت، بروت

bıyık altından gülme (اصط) پوزخند

bıyık altından gülme (اصط) پوزخند زدن، در
پوست خندیدن، پیش کشیدن

bıyık kesmek سبلت بر کندن

bıyıklı سبیل، سبیلی، سبیل دار

bıyıklı balık ماهی ریش دار

bızır چوچوله، چچول، چچوله، بظر

biat بیعت

biat etmek تبایع، بیعت

biat etmek بیعت بستن، بیعت کردن

biber (گیا) فلفل

biberlik فلفل دان

biberon پستانک بچه، پستانک شیر

biber turşusu ترشیء فلفل

bibi عمه (بزبان دهاتی)

bibliyograf کتاب شناس

bibliyografi کتاب شناسی

۱- علم کتاب شناسی ۲- مأخذ

biblo مجسمه کوچک، گلدان کوچک

bıçâre بیچاره، درمانده، فقیر

biçen حاصد

biçerdöver خرمن کوب

biçici دروگر، اره کش

biçim طرز، طور، صورت، هنجار، ترکیب،
نوع، شکل، جور، قواره، جنم

۱- خوش شکل، خوش قواره، موزون ۲- biçimli
مشکل

biçimsiz ناجور، بی قواره، زشت، بی ریخت

biçki برش

۱- درو ۲- برش

۱- بریدن، برش کردن ۲- تراشیدن ۳- biçmek
درویدن، درو کردن

bid'at بدعت

bidon چلیک، بشکه، بشکه آهنی

biftek بیفتک، پشت مازه

bîgûnah بی گناه، بی تقصیر

bîhaber بی خبر

bilanço مانده، ترازنامه، بیلان

bilardo بلیارد

bilardo oyunu بازی بلیارد

۱- آشنا دوست ۲- دوست، مشهور

bildik اطلاعات، اعلامیه، قطعنامه، تبلیغ،
بیانیه

bildirilmek اطلاع یافتن، اعلام شدن، اطلاع

داده شدن
 اعلام، ابلاغ، تخبیر bildirme
 آگاه کردن، اعلام دادن، اعلام کردن، bildirmek
 اعلام داشتن، معلوم کردن، اطلاع دادن، فهماندن، ابلاغ کردن، به اطلاع کسی رساندن
 حتی، هم، نیز bile
 مع، سردست bilek
 باسلیق bilek damarı
 مع بازی bilek gūreşi
 مع بازی کردن bilek gūreşi yapmak
 مع دست bilek iskeleti
 زند bilek kemiği
 مع پیچ bileklik
 تیز کردن، سائیدن، تشخیص کردن bilemek
 تیز شدن، سائیده شدن bilenmek
 تعمداً، قصداً bilerek
 مرکب bileşik
 (فز) ظروف مرتبطه bileşik kaplar
 (شیم) مرکبات bileşikler
 ترکیب همآوندی bileşim
 بلیت، بلیط، پت bilet
 بلیت فروش، بلیط فروش biletçi
 تیز گردانیدن، دادن برای تیز کردن biletmek
 چاقوتیزکن، کارد تیزکن bileyici
 ساو، افسان biley taşı
 النگو، دستبند bilezik
 فعلاً، عملاً bilfiil
 فرزانه، فرزانه، بلکه، حکیم، فاضل bilge
 دانشمند
 حکیمانه bilgece
 فرزاندگی، حکمت bilgelik
 معلومات، اطلاع، دانش، معرفت، علم، bilgi
 دانائی، دانایی، خبر، بصر، عرفان
 اطلاع bilgi alma
 خبر گرفتن، باخبر شدن bilgi almak
 فضل فرش، عالم‌نما bilgiç
 بیرون‌نویسی bilgi çıkarma
 بیرون‌نویسی کردن bilgi çıkarmak
 فضل‌فروشی bilgiçlik
 اظهار فضل کردن، فضل bilgiçlik taslamak
 فروشی کردن
 فرم اطلاعاتی bilgi formu
 استعمال bilgi isteme

استعلام کردن bilgi istemek
 (راه) علائم اخباری bilgi işaretleri
 ۱- با اطلاع، مطلع، صاحب خبر ۲- روشن bilgili
 دل، فهم، پخته، تازه دماغ، دانشمند، عالم، دانا
 دانشمند، دانشگر، عالم، دانشور، دانا bilgin
 فاضل، فقیه، علامه، پرمایه، پارسا، حیل، حبر
 عالمانه، فاضلانه bilgince
 دانشمندان، دانایان، علماء، افاضل bilginler
 حکماء
 دانشمندی، علمی bilginlik
 دانشمند بودن، عالم بودن، بلد بودن، بصیر شدن bilgin olmak
 وقوف داشتن، سردر bilgi sahibi olmak
 آوردن، اطلاع پیدا کردن
 اپراتور کامپیوتر bilgisayar operatörü
 برنامه نویس bilgisayar programcısı
 کامپیوتر
 نادان، جاهل، بی اطلاع، بی ربط bilgisiz
 کالوس، بی علم
 جهلاء، جهل bilgisizler
 نادانی، غفلت، جهالت، بیمایگی bilgisizlik
 خبر دادن، باخبر کردن، گزارش bilgi vermek
 به استحضار رساندن
 بویژه، مخصوصاً، خصوصاً، علی bilhassa
 الخصوص، بطور اخص
 چاچا bili bili
 چاچا کردن bili bili demek
 دانش، علم bilim
 علوم bilimler
 علمی، علمیه bilimsel
 پژوهش علمی bilimsel araştırma
 تحقیقات علمی bilimsel araştırmalar
 شعور، هوش bilinç
 ذی شعور، پر خرد، باشعور bilinçli
 بی شعور bilinçsiz
 معلوم شدن، معلوم گردیدن bilinmek
 مجهول، نا معلوم bilinmeyen
 خبره bilirkışı
 خبرگی، خبرویت bilirkışılık
 بلور، آبگینه billur
 تبلور billurlaşma

billur tuz نمک ترکی، ساده نمک

bilmece لغز، معما

bilmedik بیگانه، ناشناس، نا معلوم

bilmek دانستن، بلد بودن، بلد شدن، شناختن

bilmezlik ۱- ندانم کاری، تجاهل ۲- جهالت، نادانی

bilmezlikten gelme تجاهل، تجاهل عارف، تغافل

bilmezlikten gelmek چشم خواباندن، تغافل کردن

bilmukabele متقابل، متقابلاً

bilye تیل، مهره، پگ

bilye oyunu تیل بازی

bilye oynamak تیل بازی کردن

bin (رض) هزار، الف

bina ساختمان، عمارت، بنا، بقعه

bina çıkmak بر افراختن، بر افراشتن، بنا کردن

binaen حسب، بنابر

binaenaleyh لهذا، بنابراین

bina etmek ساختن، دایر کردن، بنیاد کردن

bina بنیاد نهادن، بنیان نهادن، پی افکندن، بنا افکندن، بنا کردن

binalar ساختمانها، ابنیه

bina yapmak بنا کردن

bina yıkmak بنا افکندن

binbaşı (نظ) سرگرد، مائور، مین باشی

binbaşılık (نظ) سرگرایی

bindebir ۱- هزار يك، يك در هزار ۲- بندرت، خیلی کم

bindiği dalı kesmek (اصط) به پای خود بگور آمدن

bindirme ترکیب، سوار

bindirmek ۱- سوار کردن، پا رکاب بر داشتن ۲- خوردن، تصادف کردن

binek سواری

binek hayvanı سگ

binek otomobil اتومبیل سواری

bingöz çiçeği (کیا) بنیوله

bingüçlülük بهزار زحمت

binici سوارکار، اسب سوار، سواره، راکب

binicilik سوارکاری، اسب سواری، سوار خوبی، سواری

binilmek سوار شدن

bininci هزارم، هزارمین

biniş سوار

binit مرکب

binlerce هزاران، آلاف

binlik ۱- اسکناس هزاری، الفیه ۲- شیشه، بزرگ

binme سوار، ارتکاب

binmek ۱- سوار شدن، پای در آوردن ۲- پای باسب اندر آوردن، بر نشستن

bir يك، احد، واحد

bira آب جو، فقا

biracı ۱- آب جو فروش ۲- آب جو فروشی

biracılık آبجو سازی

birader برادر

bira fabrikası آبجو سازی

bir ağızdan به يك صدا، یکزبان

birahane آبجو فروشی

bir an چشم زد، يك لحظه

bir an evvel هرچه زودتر، سریع

bir anda در يك لحظه

bir arada یکجا، بر روی هم

birandi براندی

bir aralıkla یکی در میان

bir araya gelme گرد هم آیی، تجمع

bir araya gelmek گرد هم آمدن، گرد آمدن، تشکیل جلسه دادن

bir araya getirmek بهم رسانیدن، فراهم آوردن، الفاختن

biraz قدری، يك خرده، اندك مایه، شمه، اندکی، يك کمی، پرزه

birazcık لختی، پارگ، يك کمی

birazdan حالا حالا، يك کمی بعد

birbir به يك، يکا، يك، جدا جدا، تك تك، فرد فرد

birbiri هم دیگر، هم دگر، یکدیگر، یکدیگر

birbiri ardışına یکی بعد از دیگری

birbirinden çıkarmak از هم کم کردن

birbirine bağlanmak در بند قبا بستن

birçok بسی، بسیار، مقدار زیادی

bir daha یکبار دیگر، ايضاً

bir defa يك بار، تارۀ

bir defada دفعۀ واحدۀ

4

- / يك مرتبه، يك دفعه، ناگهان birden
 / ناگاه، ناگهان، ناگهانی، ناگهی، يك birdenbire
 / هو، يك دفعه، يكباره، يكبار، بغتةً، دفعهً، دفعی
 / تا حدی bir dereceye kadar
 / (اصط) پوست و bir deri bir kemik kalmak استخوان شدن
 / پیمانه بر سر کشیدن bir dikişte içmek
 / جفتك چاركش birdirbir oyunu
 / يك قطار، يك سري bir dizi
 / (اصط) يك كلاغ چهل كلاغ bire bin katmak کردن
 / كاملاً مؤثر bire bir
 / (اصط) يك bir elin nesi var, iki elin sesi var دست صدا ندارد
 / (اصط) نان bir eli yağda, bir eli balda olmak توی روغن بودن
 / يك بيك، يكی یکی birer
 / يكايك، يك بيك، يكی یکی، تك تك، birer birer فرد فرد
 / فرد، نفر، واحد birey
 / فردیت bireylik
 / فردی bireysel
 / 2 دوست و حسابی bir güzel
 / چندین، خیلی bir hayli
 / کسی، یکی، کس biri
 / يگانه، يكتا، واحد، وحيد، فريد biricik
 / ۱- تراكم، ۲- پس انداز birikim
 / جمع شده، گرد آمده birikinti
 / تراكم birikme
 / جمع شدن، گرد آمدن، تراكم کردن birikmek
 / فراهم، متراكم birikmiş
 / صرفه جویی، پس انداز biriktirme
 / ۱- جمع کردن، انبار کردن، biriktirmek
 / اندوختن، گرد آوردن، انباشتن، دوختن، پس
 / دست کردن، پس افكندن، توختن، آكندن،
 / الفنج کردن، الفنجیدن ۲- صرفه جویی کردن،
 / پس انداز کردن
 / واحد، بخش birim
 / نخستین، نخست، اولین، اولاً birinci
 / (باز) دست نخست birinci el
 / (ور) دسته اولی birinci lig
 / اول شدن birincilik

- اول شدن birinci olmak
 / (ور) نیمه اول birinci yarı
 / پای پیش نهادن از کسی birinden üstün olmak
 / به کار کسی در بودن birine çalışmak
 / پذیرفتن از کسی birine söz vermek
 / كفايت کردن birinin üstesinden gelmek
 / کسی، یکی، شخصی، فردی birisi
 / چند، چندی، مقداری، تعدادی، چند birkaç
 / تائی
 / گاهی، باری bir keresinde
 / قدری bir kısmı
 / يك نك پا bir koşuda
 / پای گرد کردن، منزوی bir köşeye çekilmek
 / شدن، بگوشه ای خزیدن
 / توحيد birleme
 / توحيد کردن، یکی شمردن، واحد birlemek دانستن
 / (رض) آحاد birler evi
 / (رض) يکان birler hanesi
 / متحد، پیوسته، متفق birleşik
 / (فز) لوله، مرتبطه birleşik kap
 / جلسه، نشست birleşim
 / پیوند، پیوستگی، اتحاد، التصاق، birleşme اجتماع
 / متحد شدن، یکی شدن، پیوند birleşmek
 / گرفتن، پیوسته شدن، بهم پیوستن، بهم آمدن،
 / ملحق شدن، اتصال نیافتن، باهم شدن، گشن
 / کردن، گشنى کردن
 / متحد، متفق birleşmiş
 / سازمان ملل متحد Birleşmiş Milletler
 / پیوند کردن، پیوسته کردن، birleştirmek
 / پهره کردن، متحد کردن
 / تك خال birli
 / ۱- يگانگی، اتحاد، وحدانیت، وحدت، يك birlik
 / پارچگی ۲- (نظ) يگان
 / متفق شدن، متحد شدن، دست birlik olmak
 / یکی داشتن، شرکت کردن، برابر شدن
 / ۱- باهم، بهم، روی هم، يکجا، بر روی birlikte
 / هم ۲- همراه، همراه با، باتفاق
 / تشريك مساعی birlikte çalışma
 / به جایی رسیدن bir mevkie gelmek
 / چندی، مدتی bir müddet
 / (اصط) گاهی به bir nalına bir mihına vurmak

نعل و گاهی به میخ زدن، یکی به نعل و یکی به میخ

یک چند، مدتی، چندی، برهه bir süre

چندی پیش، مدتی پیش bir süre önce

(اصط) عقل کسی پاره bir tahtası eksik olmak

مقداری، دسته ای، نوعی birtakım

بغل رفتن bir tarafa gitmek

هم فال و هم تماشا bir tahta iki kuş

همسنگ شمردن bir tutmak

که سهل است bir yana

قبول زحمت کنید bir zahmet

پر شدن پیمانہ bir yerde durmaktan sıkılmak

از جایی

(اصط) جا گرم کردن bir yere ısınmak

دو چرخه، بیسکلت bisiklet

چرخ ساز bisikletçi

چرخ سواری، دو چرخه bisiklete binme

سواری

پا زدن، دو چرخه سواری bisiklete binmek

کردن

(راه) محل عبور دو چرخه bisiklet geçebilir

سوار

(راه) عبور دو چرخه ممنوع bisiklet giremez

بیسکویت bisküvi

بسم الله bismillah

کارد جراحی bisturi

بغستان، کوه بی ستون Bîsütun dağı

شپش، نارد bit

انجام پذیر bitebilir

۱- رویا ۲- انجام پذیرنده biten

مرتباً، یکنواخت، یک جور biteviye

بی تاب، خسته و مانده، ناتوان، بی طاقت bitik

ختم، انتها، انتهی، آخر کار bitim

لغایت bitimine kadar

همه کاره، پرست و پا bitirim

تمام کردن، به پایان آوردن، پایان bitirmek

دادن، خاتمه دادن، فاتحه چیزی را خواندن، سر آوردن، فیصل دادن، گزاردن

۱- پیوسته، متصل، چسبیده ۲- bitişik

مجاور، بغل بست، پهلوئی

پیوسته ابرو bitişik kaşlı

(دس) ضمیر اضافه، ضمیر bitişik zamir

متصل شدن، متصل گشتن، مقرون، bitişmek

بهم وصل کردن، بهم چسباندن، bitiştirmek

بند زدن، ملحق کردن، مقرون کردن، پا دوسانیدن

گیاه، نبات، رویا bitki

(جغ) جغرافیای گیاهی bitki coğrafyası

نباتات bitkiler

درمانده، وامانده، خسته، کوفته، bitkin

شل کردن bitkin bırakmak

خرد و خمیر شدن، از پا bitkin düşmek

افتادن، گسسته گردیدن، عاجز شدن

خسته کردن bitkin düşürmek

واماندگی bitkinlik

(جغ) پوشش گیاهی bitki örtüsü

شپرابه bitki salgısı

ساقه bitki sapı

نباتی، گیاهی bitkisel

روغن نباتی bitkisel yağ

قند ران bitki sütü

دان bitki tohumu

شپش چستن bitlemek

شپش گذاشتن bitlenmek

شپشو، شپشه دار bitli

۱- سر آمدن، فیصل یافتن، تمام شدن، bitmek

پایان یافتن، خاتمه یافتن، مختوم شدن، منتها

شدن ۲- روستن، روییدن، سبز شدن ۳- سر رسیدن، سبز شدن ۴- محو و نابود شدن، بی

طاقت شدن ۵- (مج) خیلی دوست داشتن

پایان ناپذیر bitmek bilmeyen

بی پایان، بی نهایت bitmez

بازار کهنه فروشی bit pazarı

طبعاً، بالطبع، البته، طبیعی، طبيعياً bittabi

(مج) مقصود پنهانی bit yeniği

بی وفا bîvefâ

(جغ) جغرافیای زیستی biyocoğrafya

ترجمه، حال، زندگی نامه biyografi

تراجم، تراجم احوال biyografiler

تذکره biyografya

(شیم) شیمی زیستی biyokimya

زیست شناسی، بیولوژی، علم الحیات biyoloji

biyolojik kontrol کنترل زیست شناختی و پاد زیستی

biyolojik sınıflandırma رده بندی زیستی

biyolojik silah (نظ) سلاح میکروبی

biyolojik sistem نظام زیستی، سازگان زیستی

biyometri زیست سنجی

biyopsi بافت برداری، امتحان نسج زنده

biyopsi yapmak بافت برداری کردن

biyosentez، سنتز بیولوژیکی

biyosfer زیست کره، زیست سپهر

biyosistematik رده بندی جانداران، زیو گانی

biyotik جاندار، زیوه، زنده، زیا

biz ۱- ما ۲- درفش، دروش، گردبر

bizâr بیزار، متنفر

bizâr olmak متنفر شدن، بیزار شدن، سیر شدن

bizim مال ما، متعلق به ما

bizon öküz گاو ختایی

bizzat شخصاً، حضوراً، خودش

blok توده، بسته

blöf بلف، قمعز

blöf yapmak قمعز در کردن، بلف زدن، توپ زدن

bluz بلوز

boa yılan مار بوآ، اشتر خوار

bobin (مکن) بوبین، پیچک

bobinaj (مکن) سیم پیچ

bobinajcı سیم پیچی

bocalamak تردد کردن، شبه کردن، نودل شدن

bodrum زیر زمین، طبقه زیر زمین

boduk شتربچه، بوته

bodur خپل، کوتوله

boğa گاونر، گاو تخمی، گاوجنگی، ثور

boğa burcu گاو، ثور

boğaça نان کره ای چند لا

boğa dikenی (گیا) خار خسک

boğa güreşçisi (ور) گاوباز

boğan otu (گیا) هلاهل

boğaz ۱- گلو، حلق، حلقوم، حنجره، بغاز، ۲- تنگه

boğaz ağrısı (پز) دردگلو، وجع حلق

boğaz düğümlemesi تاسه

boğazına kadar borç içinde olmak (اصط) خرخره در قرض بودن

boğazında düğümlemek (اصط) گره شدن در حلق

boğazından geçmemek (اصط) پایین نرفتن چیزی از گلو کسی

boğazını ıslatmak (اصط) گلو تازه کردن، گلو تر کردن

boğazını sıkamak گره در گلو زدن، گلو گرفتن، تاسانیدن

boğazını temizlemek سینه را صاف کردن

boğazi oturmak (اصط) صدا نشستن

boğazi tıkanmak (اصط) گلوگیر شدن

Boğaziçi بسفر

boğazlama تذکبه

boğazlamak بسمل کردن، سر بریدن، ذبح کردن

boğazlaşmak بست به یقه شدن، جدال کردن

boğazlayan گلوپر

boğaz sıkışması خبک

boğazsız (مچ) کم اشتها

boğazi tıkanmak گلوگیر شدن

boğaz yanması (پز) سوزش گلو

boğmaca (پز) سیاه سرفه

boğmak ۱- خفه کردن ۲- غریق کردن، غرقه کردن، غوطه دادن، تاسانیدن

boğucu خفه کننده، خفکان آور، مخنق، نفس گیر

boğuk خفه

boğulma ۱- خفگی، اختناق، انخناک ۲- غرق

boğulmak ۱- خفه شدن، غرق شدن، غرق گشتن، غرقه گشتن، غرقه گشتن غریق شدن، غوطه خوردن

boğulmuş ۱- غریق ۲- خفه شده

boğum گره، بند، گره خوردگی

boğuntu تضییق، احتکار

boğuşmak باهم دست به یقه شدن، نزاع کردن، منازعه کردن

bohça ۱- بغچه، بوغچه، بقچه، بستا

bohçacı دلاله زن

bok (عم) گه، گوه، غایط

bok böceği جعل، سرگین غلطان، پشگل غلطان

bok etmek (عم) گه زدن

boklu (عم) گه آلود، گهی

boks (ور) مشت زنی، مشت بازی، بوکس

boksör (ور) مشت زن، بوکس باز، بوکسور

boks yapmak (ور) مشت زدن

bok yemek (عم) گه خوردن

bol فراوان، بسیار، وافر، کثیر، فایض، جزیل، پیش پا افتاده، زیاد، پر

bolca وافر

Bolivia بلیوی

bollanmak فراوان شدن، زیاد شدن

۱- bolluk فراوانی، افزونی، کثرت، بیشی، وفور، یمن ۲- گشادگی، گشادی، فراخی ۳- برکت، ار زانی، رفاهیت

۱- bol olmak ۲- غلبه داشتن، غلبه شدن ۳- فراوان شدن ۴- ارزان شدن

bomba (نظ) بمب، (مج) چاق و چله

bombalama (نظ) بمباران، بمباردمان

bomba koyma بمب گذاری

bombalamak (نظ) بمباران کردن

bomba maşası (نظ) بمب گیر

bombardıman (نظ) بمباران، بمباردمان

bombardıman uçağı (نظ) بمب افکن، هواپیمای بمب افکن

bombok (عم) افتضاح

bomboş کاملاً خالی

bonbon şekerı آب نبات

boncuk منجوق، مهره

bonfile پشت مازه

bonkör دریا دل، سخاوتمند، سخی

bonkörtük سخاوتمندی

bono سفته

bono alım satımı سفته بازی

bonocu سفته باز

bonoculuk سفته بازی

bonservis رضایت نامه، رضایت خط

bora طوفان باران، باد باران، تندباد

boraks بوره، براکس، تنکار

borazan کرنا، شیپور، بوق

borazancı شیپورچی، شیپورزن

borazan çalmak شیپور زدن

borcunu inkâr etmek پا زدن بکسی

borç قرض، بدهی، وام، قسط، دین

borç almak قرض کردن، قرض گرفتن، وام

کردن، به وام بردن

borç bonusu قرضه

borç harç etmek قرض و قوله کردن

borç isteme وام خواهی، استدانه

borç istemek وام خواستن

borç isteyen قرض خواه

borçlanma اقتراض، استقراض

borçlanmak قرض کردن، وام کردن، بستن، مقروض شدن، قرضدار شدن

borçlar دیون، قروض

borçlu بدهکار، وام دار، وامی، قرضدار، باقی دار، مدیون، مقروض

borç ödemek استهلاك دین

borç ödenmek کار سازی کردن

borç para vermek پول قرض دادن

borç vermek قرض دادن

borda عرشه

bordo بردو

bordro لیست حقوق

bornoz تطیفه، پوشاک گرمابه، تن خشکن

borsoz بورس

۱- boru لوله ۲- (مس) بوق، شیپور

borucu لوله ساز

boruculuk لوله سازی

boru çalmak (مس) شیپور زدن

boru çiçeği (گیا) شیپوری، لبلاب، گل شیپوری

استکانی

boru dirseği زانویی

boru döşeme لوله کشی

boru döşemek لوله کشیدن

boru döşemek جالیز، بوستان، پالیز، بوستان، صیفی

bostan صیفی کاری، جالیزکاری

bostancılık صیفی کاری، جالیزکاری

۱- boş خالی، خلوت، فارغ، پتی، پردخت، کتشک، پوده، پوچ، هیچ و پوچ، میان خالی، گزاف ۲- بیکار، بیکاره، ول ۳- شل، سست

boş خالی، خلوت، فارغ، پتی، پردخت، کتشک، پوده، پوچ، هیچ و پوچ، میان خالی، گزاف ۲- بیکار، بیکاره، ول ۳- شل، سست

boşa çıkmak پنبه شدن

boşa kürek çekmek (اصط) مشت در تاریکی

کردن، گاو نر دو شیدن

boşalma اخلاء، تخلی

boşalmak خالی شدن، تخلیه شدن، تهی شدن

boşaltma تخلیه، اخلاء، تجویف

boşaltmak خالی کردن، تخلیه کردن، پردخت

کردن، فرو کردن، پاک کردن، پالودن

boşama تطليق، طلاق

boşamak (حق) طلاق دادن، طلاق گرفتن، پای گشادن

boşanma طلاق

boşanma ilâmi (حق) طلاقنامه

boşanmak (حق) طلاق گرفتن

boşboğaz روده دراز، فضولی، فضول

پرچانه، چرند گو، سست زبان، پر حرف

boşboğazlık روده درازی، پر گویی، قاف و

دال، پر حرفی، سست زبانی

boşboğazlık etmek پر گویی کردن

boşgezen بیکاره

boş kalmak معطل ماندن، پردخت ماندن

boş konuşmak گزاف گفتن، پراکنده گفتن،

چرند بافتن، چرند گفتن، چسی آمدن

boş kovan (نظ) پوکه

boş laf چرند، ژاژ، بند تنبانی

boşlamak بی علاقه شدن، سست گرفتن کاری

boşluk ۱- فاض ۲- جای خالی، خلاء

Boşnak اهالی شهر بسنه

boş olmak پردخت بودن، پردخت شدن

boş söz بند تنبانی، چرند، ژاژ

boşuboşuna دستی دستی، بیهوده، بیخودی

boşuna بیهوده، بی صرفه، بیفایده، بی جهت

پرت و پلا، ترفند

boşuna bekletmek غافل گذاشتن کسی را،

کاشتن کسی درجایی

boşuna heveslenmek سودا پختن، سودا

پیمودن

boşuna kürek çekmek (اصط) باد با زنبیل

گرد آوردن

boşuna konuşma تطویل بال طائل

boşuna olma بیهودگی

boşuna olmak پل آن سوی رود بودن

boşuna uğraşmak گونه بدريا بردن، ماهتاب

بگز پیمودن، از انبان تهی پنیر جستن، باد

پیمودن، آب سفت کردن، آهن افسرده کوفتن،

آب بغربال پیمودن، مهتاب پیمودن

boşuna zahmet çekmek

خر حمالی کردن

boş vermek ولش دادن، ولش کردن، ول

کردن، ول دادن

boş vites (مکن) دنده خلاص

boş yere دستی دستی، بیهوده

۱- کشتی کوچک ۲- پوطی bot

botanik گیاه شناسی، صیدله

botanist گیاه شناس، صیدلانی، ادویه شناس

۱- قد، قامت، بلندی، درازا، طول، ارتفاع boy

۲- اصل، نسب

۱- رنگ ۲- رنگ روغن، آب رنگ ۲- واکس boya

boya astarı آستر رنگ

boy abdesti غسل

boy abdesti almak غسل کردن

boya bulaşmak شتک زدن

۱- واکسی ۲- رنگ زن، نقاش، صباغ، boyacı

رنگ کار، رنگرز ۲- رنگ فروش

boyacılık رنگرزی، نقاشی، صباغی

boya fabrikası کارخانه رنگرزی

boya fırçası پتاره، قلم مو

boya kalemi مداد رنگی

boya kökü روناس

boyalamak رنگی کردن

boyalanmak رنگی شدن، رنگ خوردن

boyalı رنگی، رنگین

boyama رنگرزی، تلوین

۱- رنگ زدن ۲- واکس زدن، واکس boyamak

کردن

۱- رنگ خوردن، رنگی شدن، boyanmak

رنگین شدن ۲- واکس خوردن

boy atmak استخوان ترکاندن، قدکشیدن

boyatmak ۱- رنگ کردن، رنگ زدن توسط

کس دیگر ۲- واکس زدن توسط کس دیگر

boy aynası آیینه، قد نما

boybos قد و قامت

boydaş هم قد، اقرا

boy göstermek قد علم کردن

boykot تحریم، بایکوت، قهر

boylam (جغ) نصف النهار، طول

boylamak قطع طریق کردن، راه گز کردن

boylanmak قد کشیدن، دراز شدن

استخوان ترکاندن

boylu دراز، بلند بالا، طولانی، طویل

boyluboslu خوش قد و قامت

boynu kıldan ince olmak (اصط) گردن باریک

داشتن

boynu kırılmak گردن شکستن

boynuna bırakmak تحمیل کردن

boynunu bükme کج کردن گردن

boynunu kırmak گردن شکستن

boynunu vurmak گردن زدن

boynuz شاخ، سرون، سروی، سرو

boynuzcuk شاخک

boynuz çıkarmak شاخ بر آوردن

boynuzlamak شاخ زدن

boynuzlaşmak سر شاخ شدن

boynuzlu ۱- شاخدار ۲- بی غیرت

boynuz vurmak شاخ زدن

boyotu (گیا) سنبله

boypos اندام، پرز، قامت، بش و بالا، بشن

boy salmak ۱- قد کشیدن

boyun ۱- گردن ۲- (جغ) گردنه، کوه

boyuna متمادیا، پشت سرهم، لا ینقطع

boyun adaleleri عضلات گردنی

boyun bağı کراوات

boyunca ۱- در امتداد، سرتاسر، در سرتاسر

۲- در طول

boyun damarı وچ

boyunduruk ۱- یوغ، غول، غل ۲- (مج) فشار،

ظلم، سبطه

boyun eğdirme تسخیر

boyun eğdirmek به راه آوردن، گردن نرم

کردن، رام کردن

boyun eğme تسلیم، انقیاد، الجامیشی، ایلی،

تطوع

boyun eğmek گردن خم کردن، گردن نرم

داشتن، گردن نهادن، تسلیم شدن، ایل شدن

boyun omurları مهره های گردنی، فقار عنق

boyut (فز) بعد

boyutlar ابعاد

boyu uzamak قد کشیدن

boz ۱- عاری، بور، خاکستری ۲- زمین بایر

boza بوزه، آخسه

bozacı بوزاگر

bozahane بوزه خانه

bozarmak بور شدن، رنگ رفتن، رنگ

خاکستری شدن

bozdoğan ۱- پاشه ۲- (قد) گرز شش پر

bozdurmak ۱- پول خرد کردن ۲- خراب کردن

bozgun (نظ) هزیمت

bozguna uğramak (نظ) هزیمت شدن، منهزم

شدن، پاپس آوردن

bozguna uğratmak (نظ) هزیمت دادن

bozguncü فتنه جو، فتنه گر، غوغا طلب،

غوغاگر، اخلال گر، بلاده، خرابکار، مفسد،

آشوب طلب

bozgunculuk اخلال گری، اغالشگری،

خرابکاری، تخلیط

bozgunculuk yapmak تخلیط کردن،

خرابکاری کردن

bozkır (جغ) کویر، کلاک، گور، لوت

bozkurt گرگ خاکستری رنگ

bozma اخلال، فسخ

bozmak ۱- خراب کردن، ضایع کردن، از کار

انداختن، تباہ ساختن، اخلال کردن، فاسد

ساختن، برهم ریختن تباہانیدن ۲- خرد کردن

پول ۳- شرمسار کردن، عصیانی کردن

bozucu سیاه کار، بی سیرت، تباہکار، (کن)

تردامن

bozuk ۱- فاسد، ضایع، تبه، تباہ ۲- خراب، از

کار افتاده

bozuk düzen بی ترتیب، نا مرتب، غیر

منتظم

bozukluk ۱- خرابی، بی ترتیبی، نا منظمی

۲- پول خرد ۳- فساد، خلل

bozuk mal بنجل

bozuk meyva میوه پوسیده، آبگز

bozuk olmak پوچ شدن، خراب بودن

bozuk para پول خرد

bozuk şiveli بد لهجه

bozuk yol بیراهه

bozuk yumurta تخم مرغ لق، گنده خایه

bozulma ۱- پوسیدگی ۲- بطلان

bozulmak ۱- پوسیدن، پلغده گردیدن، فاسد

گشتن ۲- خراب شدن، تباہ شدن، معیوب شدن

۳- ضعیف شدن ۴- بهم خوردن (مردم)

bozulmalık عدم انحلال

bozum ۱- خرابی ۲- خجل، شرمساری

bozum olmak خجل شدن، شرمسار شدن

bozuntu ۱- تقلبی غیر واقعی ۲- خراب شده

bozuşmak میانه دو کس بهم خوردن، پيله

کردن

böbrek کلیه، کرده، قلو

böbrek hastası (پز) بیمار کلیوی

böbrek taşı سنگ کلیه

böbürlenmek تکبر کردن، مغرور شدن، فیس و افتاده کردن

böcek کرم، کنج، حشره

böceklenmek کرم گذاشتن، کرم افتادن

böğür پهلو، خلع، طرف، گرده

böğürmek صدای گاو بر آوردن

böğürtlen (گیا) تمشک

böğürtü صدای گاو

bölen (رض) مقسوم علیه، صورت

bölge (جغ) حوزه، محوطه، منطقه، ناحیه، بخش

bölgeler نواحی

bölge merkezi کرسی

bölgesel منطقوی، موضعی، ناحیه ای

bölgesel kalkınma planı برنامه عمرانیه ناحیه ای

bölme تقسیم، تقسیم بندی، تجزیه، اقتسام

bölmek قسمت کردن، تقسیم کردن، بخش کردن، فال فال کردن، پاییدن، قسمت بندی کردن

bölünme (رض) ممیز

bölücü فتنه جو، فتنه انگیز، فتنه گر

bölücülük فتنه، فتنه جوئی، فتنه گری، نفاق افکنی

bölük ۱- (نظ) فوج ۲- گروه، دسته، قسمت

bölük başı سر نفر

bölük bölük فوج فوج، دسته دسته، جوق جوق

bölüm باب، بخش، قسمت، فصل، مبحث، جزوه، بخش، قسم، پاره، بعض

bölümlemek طبقه بندی کردن، تصنیف کردن

bölümlendirme تفصیل، طبقه بندی

bölümler فصول، اقسام، ابواب

bölünebilir قسمت پذیر

bölünebilmek قابل تقسیم بودن

bölünem (رض) مقسوم

bölünen (رض) مقسوم

bölünme انقسام، انشعاب، تجزیه، تقاسم

bölünmek تقسیم شدن، قسمت شدن، بخش شدن، تکه تکه شدن

bölünmez غیر قابل قسمت، لا یتجزا، جدا نشدنی، غیر قابل تقسیم

bölüşmek بین خود تقسیم کردن

bölüştürme تقسیم، بخش

bölüştürmek تقسیم کردن، بخش کردن، سرشکن کردن

bön ابله، احمق

börek بورك

börülce (گیا) لوبیای چشم بلبلی

böyle چنین، این طور، ایدون

böylece بدین ترتیب، این چنین، هم چنین

böylelikle بدین ترتیب، از این طراز، این طوری، از این قرار

böylesi از این سان

böylesine این طور، این چنین، این طوری، چندین، ایدون

Brahman برهمن

branda برزنت، پارچه بادیان

bravo بر او، شاد باش، شاباش، آفرین، مرجبا

Brehmenler براهم، براهمه

Brezilya برزیل

briyantin بریا نتین، روغن موی سر

brom (شیم) برم

bronş نایژک

bronşit (پز) برنشیت

bronz برنز، مفرغ

bronz çağı عصر مفرغ

broş گل سینه

broşür جزوه، رساله

brovnik (نظ) برر و نیک

brüt غیر خالص، ناخالص

brüt ağırlık وزن ناخالص

brüt kilo وزن ناخالص به کیلو

bu این

۱- دهستان، ناحیه ۲- گوشه، کنج، bucak حجر، گنار

bu cümleden olarak از این جمله، از جمله اینک

buçuk نیم، نیمه، نصف

budak گره، شاخ، شاخه

budala احمق، ابله، لاده، پخمه، بل

budalalık ابلهی، احمقی، خرییت

budama هرس، پرخو

budamak قلم کردن، درودن، چیدن، خشودن

هرس کردن، کوتاه کردن
 budanmak زده شدن، قلم کرده شدن
 budanmış زده
 budanmış dal کردو
 bu defa این دفعه، این بار، این سفر
 bu denli این قبیل، از این قبیل، چندین
 budist بودائی
 bu esnada در این اثنا، اینجا، در این هنگام
 bufa balığı مار ماهی
 bu gece امشب
 bugün ۱- امروز ۲- امروزی، امروزه
 bugünkü کنونی، امروزی
 bugünü yarına bırakmak امروز و فردا کردن
 buğday (کیا) گندم، بر
 buğday başağı کفه
 buğday benizli گندم گون
 buğday biti شیشک، سن، شیشه
 buğdaycı گندم فروش
 buğdaygiller (کیا) گندمیان
 buğday kabuğu سپوس
 buğday küfü زنگ گندم
 buğday rengi گندم رنگ
 buğday tatlısı سمنو
 buğday tüccarı گندم فروش
 buğu بخور، بخار
 buğulamak بخور دادن
 buğu evi بخور خانه
 buhar بخار
 Buhara بخارا
 Buhara'lı بخارایی، بخاری
 buhar çıkmak بخار بر خاستن
 buhar kazanı (مکن) دیگ بخار
 buharlaşma تبخیر
 buharlaşmak بخار شدن، تبخیر شدن، پدیدن
 buharlı gemi کشتی بخار
 buharlı vapur کشتی آتش، کشتی بخار
 buhar ölçer (مکن) بخار سنج، دم سنج
 buhar yapmak بخار کردن
 buhran بحران
 buhranlı بحرانی
 buhur کندر، بخور
 buhurdan مجمر، بخوردان

buhuru meryem گل مریم، پنجه (کیا)
 نگونسار
 buji (مکن) شمع
 bu kabilden از این سان، از این قرار، از این
 گونه، از این قبیل
 bu kadar این قدر، این همه
 bukağı بخو، بخاو
 bukağılık بخولق
 bukalemun خامالون، آفتاب پرست، حرباء
 buket دسته گل
 bu kez این سفر، ایندفعه، این بار
 bukle پیچ، دالبر، بوکله
 bukle bukle پیچا پیچ
 bu konuda در این مورد، در این خصوص
 bulak چشمه، منبع
 bulama شیراء غلیظ انگور
 bulamaç اماج
 bulamak آلودن، آغشتن، مالیدن
 bulandırmak ۱- گل کردن، بهم زدن ۲- بهم زدن
 معده، حالت تهوع آوردن
 bulanık آغشته، تار، بهم خورده
 bulanık su سیاه آب، آب آمیخته
 ۱- درهم شدن، مکدر شدن، گل شدن
 ۲- دل بهم خوردن ۳- آلوده شدن
 bulantı تهوع، دل بهم خوردگی
 bulaşıcı ساری، واگیر دار، عفونی
 ۱- آلوده، کثیف، پلید، پزآگن، پلشت
 ۲- ظروف چرک
 bulaşıklık آلودگی، آلایش، آغشتگی
 bulaşık makinesi (مکن) ماشین ظرف شویی
 bulaşık suyu چرک آب
 bulaşık yıkama ظرف شویی
 bulaşık yıkamak ظرف شستن، ظرف شویی
 کردن
 bulaşma سرایت، واگیر
 ۱- سرایت کردن ۲- لوٹ شدن
 آلودن، آلوده شدن، کثیف شدن
 ۱- لوٹ کردن، آغشتن، آلوده
 کردن، آلوده ساختن، مالیدن ۲- سرایت دادن
 (مکن) بولدوزر، ماشین جاده سازی
 buldirmek وادار کردن به پیدا کردن
 Bulgaristan بلغارستان
 bulgu پیدایش، کشف

bulgur، بلغور، چشیش، پرغول، برغول، افشه
 bulgur pilavi بلغور، برغول
 bulmaca ۱- لغز، معما ۲- جدول کلمات متقاطع
 bulmak ۱- پیدا کردن، یافتن، بدست آوردن، دست یافتن ۲- کشف کردن ۳- اختراع کردن
 bulundurmak حاضر نگاهداشتن، موجود داشتن، باهم داشتن
 ۱- حاضر بودن، بودن، حضور داشتن، داشتن، حضور بهم رساندن، ۲- یافت شدن، پیدا شدن، کشف شدن
 bulunmama ۱- غیبت ۲- فقد، فقدان
 bulunmamak غایب شدن
 bulunmayış ۱- فقدان ۲- غیبت
 bulunmaz کمیاب، نایاب
 bulunmaz fırsat فرصت کم نظیر
 buluş ۱- اختراع ۲- کشف
 buluşma ملاقات، تلاقی، التقا، تلقی
 buluşmak ملاقات کردن، بر خورد کردن، بهم رسیدن، تلاقی کردن
 buluşma yeri وعده جا
 buluşturmak ملاقات دادن، بهم رسانیدن، گرد هم آوردن
 buluş yapmak اختراع کردن
 bulut (هو) ابر، میغ
 bulutlanmak (هو) ابر گرفتن، ابری شدن، میغ بستن
 bulutlu (هو) ابر آلود، ابر ناک، ابری، ابردار
 bulutsuz غیر ابری
 bulüz بلوز
 bulvar بولوار
 bumar روده ضخیم حیوانات
 bu münasebetle بنابراین، بدین وسیله
 buna göre از این قرار، از این جهت
 bunak خرف، فر توت
 buna kıyasla بر این قیاس
 bunaklık خرفت، فرتوتی
 bunalmak به تنگ آمدن، تنگ آمدن، تنگی نفس یافتن، در تنگی افتادن، حوصله کسی سرفتن
 bunaltmak به تنگ آوردن، در تنگنا گذاردن، تحت مضيقه قرار دادن
 bunamak پوچ شدن مغز، عته یافتن
 bunamış خرف، معتوه، فرتوت

اینهمه، اینقدر
 bundan başka از این گذشته، غیر از این، سوای اینها
 bundan önce پیش از این، قبل از این
 bundan sonra بعد از این، از این پس
 bu nedenle بهمین جهت، بدین وسیله، از این قبل، باین سبب
 bunlar اینها
 bunun gibi هم چنین، هم چین، چنین، مانند این
 bunun için لهذا، از این جهت، برای این
 bununla beraber با این، با اینکه، معذک، با اینحال
 bununla birlikte معذک، با وجود این، با این، با اینکه، اکنون، با اینحال
 bunun yanısıra علاوه بر این، از این گذشته، غیر از این
 bu ölçüde چندین، بهمین اندازه
 bura اینجا، همینجا
 buradan از اینجا
 burak خنک شب آهنگ
 buram buram خیلی زیاد
 burası اینجا، ایدر
 burç ۱- برج، جوسق، باستیون ۲- بارو ۳- شرفه، بخش
 burçak (کیا) ماش
 burçlar بروچ
 burgu برقو
 burguç گرداب، گرداب
 burgulamak برقو زدن
 burhan فرنود
 burkmak پیچاندن، پیچ دادن
 burkulma پیچیدگی
 burkulmak پیچیدن، در رفتن، پیچ خوردن
 Burma برمه
 burmak ۱- پیچاندن، تاب دادن، تاب افکندن ۲- آخته کردن
 burnubüyük ۱- گنده دماغ ۲- متکبر
 burnunu sokmak (اصط) فضولی کردن
 burnunu sürtürme ارغام
 burs بورس
 ۱- گس ۲- پیچیده
 ۱- کسی ۲- پیچیدگی

۱- پیچان شدن، پیچیده شدن، پیچ
 خوردن ۲- اخته شدن

burumsu کس

۱- بینی، دماغ، انف ۲- (جغ) دماغه ۳-
 نك، منقار

buruna koku gelmek بوی دماغ زدن، بوی
 بشمام رسیدن

burun kanaması خون دماغ

burun kılı موی دماغ

burun kıvrırmak (اصط) پوزخند زدن

burunlu (مج) متکبر، مغرور

burun perdesi پلك، پوست

buruntu (پز) پیچش، دل پیچه

buruşmak چین خوردن، مچاله شدن، چین بر
 داشتن

buruşturmak مچاله کردن، مچاله کردن

buruşuk چین و چروك، چین خوردگی، ترنج،
 چین دار، چین خورده

bûse بوسه، بوس

bu sebeple از این وجه، از اینجهت، بنابراین،
 باین سبب

bûse vermek لب دادن

bu sırada در این اثنا، در این هنگام

bu şekilde هم چنین، چنین، به همین صورت

but ران، سرین، قمبر، کفل

bu taraf این ور، این طرف، این سو

buut بعد

bu yan این ور، این طرف

bu yıl امسال، سال جاری

bu yolla از این طراز، از این راه، بدین طریق

buyruk فرمان، امر، فرمایش، فرموده

buyruklar فرمایشات، اوامر

buyruk sahibi فرمانفرما

buyurmak فرمودن، فرمان دادن، امر کردن،
 فرمایش کردن

bu yüzden از این رو، از این قبل، از این و

جه، بهمین جهت، بهمین علت، پس، بنابراین

buz یخ، جمد

buzağı گوساله، گودره

buzağı derisi گودره

bu zamanda امروزه، در حال حاضر

buz çekici یخ شکن

buz çiçeği گل یخ (گیا)

buzdağı (جغ) کوه یخ، یخ کوه

buzdeposu سردخانه

buzdolabı یخچال

۱- سردخانه ۲- کارخانه یخ سازی

buz kesmek (اصط) یخ کردن

buzkıran یخ شکن

buzkıran gemisi کشتی یخ شکن

buz kuyusu یخچال

buzlanmak یخ بستن، یخ زدن

۱- یخ دار ۲- یخبندان

buzluk یخدان، صندوق یخ، یخچال

buz tutmak یخ بستن

buzul (جغ) توجال، بهمن، یخبندان

bücür کوتوله، کوچولو، ریزه

bûfe بوفه

bühtan چفته، بهتان، افتراء

پیچ، پیچ و تاب، جعد، شکن، تاب،
 چین

büklüm büklüm پیچا پیچ، پیچ بر پیچ، پیچ
 در پیچ، شکن در شکن

büklümlü پیچاک، تابدار

bükmeک پیچاندن، پیچان کردن، پیچ دادن،

پیچیدن، خم کردن، فتیله کردن، رشتن،

ریستن، تافتن، تاباندن، تاب افکندن، تاب

دادن، تابیدن، تا کردن

bükük جفت، پیچیده شده

bükülgenlik قابلیت انعطاف، پیچیدگی

bükülme پیچش، پیچیدگی، پیچیدگی
 عضو، چم و خم

bükülmek پیچان شدن، پیچ بر داشتن، پیچ و

تاب خوردن، پیچ و تاب زدن

bükülü پیچیده

bülbül بلبل، شباهنگ، هزار، عندلیب، شب

خوان، مرغ سحر، بوبر، هزار دستان

bülbül sesi گریستنک، چهچه

bülbül şakımak چهچه زدن

bülten مجله، مجموعه

bülüğ بلوغ، رسیدگی، رشد

bülüğe ermek بعد بلوغ رسیدن

bülû (عو) چچول، بلبل

bünye بنیه، ساختار

bürçük زلف

bürhan برهان، دلیل

būro دفتر، اداره
būrokrasi مراهل، تشریفات، قرطاس بازی، کاغذ بازی

būrūlmek خود را پیچیدن
būrūlū پیچیده
būrūmcək گلوله، نخ
būrūmcūk کرباس
būrūmek پوشانیدن
būrūnmek پوشیده شدن با چیزی
būsbūtūn کاملاً، تماماً
būst مجسمه، نیم تنه
būtçe بودجه، بودجه
būtçe açığı کسری بودجه
būtçe tasarısı لایحه بودجه
būtūn تمام، کل، جمیعاً، همه، جل، لا یتجزا، تمامی

būtūn bu این همه، چندین
būtūnleme امتحان تجدیدی
būtūnlemek کامل کردن، تمام کردن
būtūnlūk تمامیت
būtūnū کلیه، تمام، همه، تمامی
būyū جادو، جادو جنبل، سحر، افسون، فسون
būyūcek نسبتاً بزرگ، بزرگتر
būyūcū جادوگر، سحر باز، افسونگر، علاج گیر، ساحر، سحر، دعانویس، جادو
būyūcū kadın ساحره، جادو زن
būyūcūlūk افسونگری، جادویی، چشم بندی
būyūcūlūk yapmak جادویی کردن
būyūk بزرگ، عظیم، کبیر، گران، کلان
būyūkanne ننه، مادر بزرگ
būyūk aptes تقوط
būyūk aptes yapmak قضاء حاجت کردن، (عو) ریدن

būyūk ayı yıldızı (نچ) دب اکبر
būyūkbaba پدر بزرگ، بابا بزرگ
būyūkbaldıran (گیا) شوکران
būyūkbaş سر بزرگ
būyūk bir ihtimalle به اقرب احتمال، به احتمال نزدیک به یقین

būyūk çadır خرگاه
būyūk dalga کولاک
būyūkelçi (سیا) سفیر کبیر، ایلچی بزرگ
būyūkelçilik (سیا) سفارت خانه، سفارت

کبری

būyūk gūnah گناه کبیره
būyūk gūnahlar کبائر، کبائر
būyūk kapı دروازه
būyūk ihtimalle به احتمال قوی، به احتمال قریب بیقین

būyū kitabı نیرنگ نامه
būyūk kesir (رض) جمله کسری
būyūklemek بزرگ داشتن
būyūklenme تکبر، تعظم، تجبر
būyūklenmek تکبر کردن، خود را بزرگ شمردن

būyūkler اکابر، کبار، کبراء، اجله، عظماء
būyūk lokma گلوگیر، غازی
būyūklūk بزرگی، عظمت، جسامت، بلندی، فخامت

būyūklūk etmek بزرگی کردن، کرامت فرمودن، کرامت کردن

būyūklūk taslama تشخیص
būyūklūk taslamak تشخیص بخرج دادن
būyūklūk yapmak بزرگی کردن
būyūk olasılıkla به اقرب احتمال، به احتمال قوی

būyūksemek بزرگ شمردن
būyūk sözler söylemek بلغور کردن
būyūk şehir مرکز شهر، شهر مرکزی
būyūlemek جادو کردن، سحر کردن، (مج) مفتون کردن، عاشق خود کردن
būyūlenmek جادو شدن، مفتون شدن، مسحور شدن

būyūleyici سحر آمیز، فسونگر
۱- بزرگ کردن ۲- مبالغه کردن، بزرگ جلوه دادن

būyūme توسعه، نشو
būyūmek بزرگ شدن، توسعه دادن، توسعه یافتن، پا گرفتن، پالودن

būyūteç ذره بین
būyūtme تعظیم
۱- بزرگ کردن، بلند کردن ۲- پروریدن ۳- مبالغه کردن

būyū yapmak جادو کردن، افسون کردن، نیرنگ زدن، جادو جنبل کردن، جادویی کردن، چشم بستن، از ماه شیر دوشیدن، افساییدن،

بسمت

būyūyū bozmak طلسم گشادن

būzgū ساسون، چین لباس

būzmeک چین دادن، کز کردن، درهم کشیدن

būzūk ۱- چین خوردگی، درهم کشیدگی ۲- نشین، مقعد

būzūlme کز، انفلوانزا

būzūlmek ۱- چین خوردن ۲- کز کردن، جمع

شدن، خود را جمع کردن، بهم پیچیدن

būzūšmek ۱- کز کردن، خود را جمع کردن، بهم پیچیدن ۲- چین خوردن

C

سومین حرف الفبای ترکی "ج" c, c

caba مفت، مجانی، غوز بالا غوز

cabadan مفت، مجانی، مفتکی

cabbar جبار

cacık آبدوغ خیار

cadaloz عجوزه پر حرف

cadde خیابان، جاده

caddeler خیابانها، شوارع

cadı جادو، پتیاره، کنج

cafcac ۱- (عم) پر حرفی ۲- طنطنه ۳- خودستانی

cafcacılı (عم) پر طنطنه، متظاهرانہ

Caferi جعفری

cağ ۱- پرہ چرخ ارابہ ۲- کیسہ بزرگ ۳- گودال آب ہرز

cahil نادان، جاہل، بی دانش، بی سواد، گول، سفیہ، جہول، بی شعور، چل، اندک مایہ، برناس، کانا، کالوس

cahiliye devri دورہ جاہلیت

cahiliyet جاہلیت

cahiller جہلاء، جہل، جہال

cahillik نادانی، برناسی، جہل، جاہلیت، جاہلی

cahillik etmek نادانی کردن

câiz جایز، مجاز

câiz görmek روا دیدن، پذیرفتن

caka (عم) خود نمائی، پز

caka satmak پزدادن، خود نمائی کردن

caka yapmak پز دادن، خود نمائی کردن

cam شیشہ، جام

cam bardak ۱- استکان چایخوری ۲- لیوان آبخوری

cambaz ۱- جانباز، بند باز، رسن باز، طناب باز، دار باز ۲- دلال اسب ۳- (مچ) حقہ باز

cambazlık بند بازی، جانبازی

camcı شیشہ بر، شیشہ ساز، شیشہ گر، شیشہ فروش

camcılık شیشہ گری، زجاجیہ

camekan ۱- ویتترین مغازہ ۲- قفسہ شیشہ دار

cam fabrikası شیشہ گر خانہ

camgöbeği رنگ سبز فام، سبز کم رنگ

camgöz ۱- چشم مصنوعی ۲- (مچ) حریص، آدم طمعکار ۳- نوعی سگ ماہی

camız گامیش، گامیش، جاموس

cami مسجد جمعہ، مسجد، مسجد آدینہ، جامع، مسجد بزرگ، مسجد مرکزی

camia جامعہ

camiler جوامع

cam kavanoz شیشہ دھن گشاد

camlamak شیشہ انداختن، شیشہ گذاردن

camliatmak توسط دیگری شیشہ انداختن

camlı شیشہ دار

cam macunu زاماسکہ

cam sileceği برف پاک کن

can ۱- جان، روح ۲- دل

can almak جان گرفتن، قبض روح کردن

canan جانان

can atmak خدا خدا کردن

canavar ۱- جانور، حیوان وحشی ۲- (مچ) انسان بیرحم ۳- هیولا

canavar düdüğü سوت خطر

canavarlık وحشیت، بی رحمی

canavar otu (گیا) اوروبنجی

cana yakın دلچسب

can çekişme سكرات، تلواسہ، احتضار، نزع
can çekişmek جان کندن، ساق بر ساق مالیدن، دست و پا زدن

candan صمیمی، از صمیم قلب

candanlık صمیمیت

candarma ژاندارم

can eriği (گیا) آلوجہ شیرین

cangıl zılgıl زلنگ زلنگ

canhıraş دلخراش

canı burnuna gelmek (اصط) جان بہ لب آمدن

canı istemek هوس کردن، دل کسی خواستن

canına düşkün تن پرست، تن پرور

canına kasdetmek قصد کردن جان کسی را،
قیمه و قرمه کردن

canına kıymak جان باختن

canına yetirmek بجان آوردن

canına yetmek بجان آمدن، جان به لب آمدن،
کار بجان رسیدن، به ستوه آمدن

canını almak جان ستاندن، جان ستدن

canını çıkarmak جان کشیدن، جان ستاندن،
جان ستدن

canını feda etmek جان بدستارچه دادن، جان
فشاندن

canını kurtarmak جان بدر بردن

canını yakmak کباب کردن کسی را

canını yoluna feda etmek جان در قدم کسی
کردن

canı sıkılmak حوصله نداشتن، قیض شدن

canı sıkın olmak دل گران داشتن

canı tez تیز پا

canı کش کار، جانی، آدم کش

canı kurtaran ۱- کمر بند نجات ۲- آمبولانس

canlandırmak مجسم کردن، تازه کردن، زنده
کردن، رونق بخشیدن، رواج دادن

canlanma تجسم

canlanmak جان گرفتن، تازه شدن

canlı زنده، ذیروح، جاندار، سرزنده، جانور،

زیوه، زیا، حیوان، حیوانی، تازه نفس، باجان

canlı cenaze تابوت خشکه، جسد متحرک

canlılar جانوران، جانداران، حیوانات

canlılık ۱- زندگی، جاندار ۲- حیوانیت

canlılık kazanmak بالا گرفتن کار

canlılık vermek صفا دادن

cansız بی جان، بیروح، بیحرکت، مرده،

جامد، بی حس

cansızlar جمادات

cansızlık جمادی، بی حسی، بی روحی

cansız varlıklar جمادات، جامد

can simidi کمر بند نجات

cansiperane فداکارانه، شجاعانه، بطور

جانفروسا

canu gönülden از بن دندان، از صمیم قلب،

از بن گوش، از نومه گوش

can veren جان بخش

can vermek ۱- احیا کردن ۲- جان کندن، جان

سپاردن، جان دادن

can yakan دلدوز، جان ازار

can yakıcı جان سوز، جان گداز

can yoldaşı مونس

car چادر زنانه

caraskal (مکن) جر ثقیل

carcar (عم) پر حرف، پرچانه

cârî جاری، در جریان ۲- معمولی، متداول

cârî hesap (بانک) حساب جاری

cârî olmayan hesap (بانک) حساب ثابت

câriye کنیز، کنیزک، جاریه، پرستار

câriye almak پرستار گرفتن

cariyeler جوار ۱

cart çekme شیشکی

cart çekmek شیشکی انداختن، شیشکی
بستن، شیشکی زدن

cascaviak طاس، عریان

casus جاسوس، زبانگیر، خبرچین، کار آگاه،
کار آمد

casusluk جاسوسی، خبرچینی، زبانگیری،
پژوهش

casusluk etmek جاسوسی کردن، انقباس
کسی را شمردن

casusluk şebekesi شبکه جاسوسی

cavalacoz (عم) بی ارزش، چرت پرت، بی
معنی

caviak طاس، بی مو، عریان، برهنه، لخت

caymak قول خود زدن، عدول کردن، پشیمان
شدن

caydırmak پشیمان کردن

cayır cayır گر گر

cayır cayır yanmak گر گر سوختن

cayırtı جیغ

caz (مس) جاز

câzibe ۱- جاذبه، کشش، خوشگلی ۲- (فz)
کشش

câzibeli ۱- دلکش، پر جاذبه، ۲- سکسی،
خوشگل، بامزه

câzip جاذب، جان پرداز، دلکش، اندر کشنده،
شایان توجه

cebe ۱- زره ۲- سلاح

cebelleşmek جدل داشتن، ستهیدن

ceberût (تص) جبروت، عالم جبروت

cebir جبر
 cebirsel جبری
 cebr جبر، زور
 Cebrail پیک الهی، امین
 وحی، امین حضرت
 cebren جبراً، بعنف، بشدت، مجبوراً
 cebretmek مجبور کردن
 cebrî زورگی، مجبوری
 ced جد، نیا، نیاکان
 cedel جدال، نزاع، کشمکش
 cedelleşmek جدل داشتن
 cefa جفا، گناه، جور، اذیت، ستم
 cefa çekmek ستم کشیدن
 cefa etmek ستم کردن
 cefakâr جفاکار، جفاپیشه، ظالم
 cefakeş جفاکش، مظلوم
 cehalet جهالت، نادانی
 cehennem جهنم، دوزخ
 cehenneme gitmek به درک رفتن
 cehenneme kadar به درک
 cehennem dibi درک
 cehennemlik جهنمی
 cehennem zebanisi زبانی
 cehiz جہیز، جهاز
 ceket کت، ژاکت
 ceketçi کتکار
 -cek şekilde به طوری که
 celacil kuşu جلجل
 celâl، بزرگی، شکوه
 celâllenmek جر آمدن، خشمناک شدن،
 عصبانی شدن
 celbetmek جلب کردن، واکشیدن، بخود
 کشیدن
 celep مال فروش، چو بدار
 celeplik چویداری، چوبداری
 celese جلسه، نشست
 celeseler تراویح، جلسات
 cellât جلاد، سربرنده، میر غضب، دژخیم
 cellâtlık جلادی
 celp جلب
 celp kağıdı خواست برگ، ورقه جلب، جلب نامه

celpnâme خواست برگ، ورقه جلب، جلب نامه
 celse جلسه، نشست
 cemaat گروه، فوج، جماعت، حزب، بلوک، امت
 cemaatler جوامع
 cem'an جمعاً، مجموعاً
 cemnetmek ۱- گرد آوردن، دورهم جمع کردن
 ۲- (رض) جمع کردن، علاوه کردن
 cemiyet جمعیت
 cemre (هو) چمره
 cenabet جنابت، ناپاکی
 cenabet guslû غسل جنابت
 cenaze جنازه، نعش، تخته
 cenaze arabası نعش کش، عماری
 cenaze namazi چهار تکبیر
 cenaze namazi kılmak چهار تکبیر زدن
 cendere آلت فشار
 Cenevre ژنو
 cengâver جنگاور، جنگجو، سلحشور جنگی
 cengâverlik جنگجویی
 cenge ۱- کرم شب تاب ۲- چرکه
 cenin (پز) رویان، جنین، حبل، افگانه، بار
 cenin bilim رویان شناسی
 cenk جنگ
 cenk etmek جنگ کردن، جنگیدن
 cennet بهشت، جنت، فردوس، عدن، رضوان
 خلد، باغ بدیع، باغ رفیع، باغ قدس
 cennet kızı حور
 cennet kuşu مرغ بهشتی
 cennetler جنات، چنان
 cennetlik بهشتی، فردوس مکان، جنت مکان
 cennetmekân فردوس مکان، جنت مکان
 cennet meyvesi (گیا) خرما
 centilmen جنتلمن، شریف
 cenup جنوب
 cep جیب، بادبان
 cepçi کیسه بر، جیب بر
 cepçilik کیسه بری، جیب بری
 cep defteri دفترچه جیبی
 cephe (نظ) مهمات نظامی
 cephanelik (نظ) قورخانه، زراد خانه، انبار
 اسلحه

۱- (نظ) جیهه، فرونت ۲- پیشانی ۳- cephe طرف، سمت

cepheler جباه

cep saati ساعت جیبی

cerahat چرك (پز) زرداب، جراحت، چرك

cerahatlanmak چرك (پز) جراحت جمع شدن، چرك کردن

cerahatli (پز) پر جراحت، چرك دار

cerbeze جربزه، خوش نطقی، خوش سرزبانی

cerbezeli جربزه دار، پر سر زبان

cereme جریمه، تاوان، غرامت

ceremeler جرائم

۱- (فز) برق، الکتریک ۲- جریان، cereyan تفرج ۳- روش

ceriha جریحه، زخم

cerrah جراح

cerrahlık جراحی

cerrahi جراحی

ceryan برق

ceryanlı radyo رادیو برقی

cesaret شجاعت، دلوری، جسارت، جرأت

دلیری، بهادری، جنگاوری، بسالت، گستاخی

cesaret etmek گستاخی کردن، دلوری کردن

cesaret gösterme تجاسر

دل داشتن، گستاخی داشتن، cesaretli olmak جرأت داشتن

cesaretle جسورانه

cesaretlendirmek پر دادن، جرأت دادن

cesaretlenmek دل گرفتن، جسارت یافتن

cesaretli جسور، دلیر، شجاع، باجرات

cesaretsiz ترسو، چبان

cesaret verme تشجیع

تشجیع کردن، دل دادن، cesaret vermek جرأت دادن

ceset جسد، کالبد، نعش، لاشه

cesetler اجساد

ceset yakma احراق لاشه

cesur شجاع، دلیر، دلور، باشجاعت، بی باک

غیور، متهور، کند، کنداور، گریز، شیردل،

رستم دل، جسور، بطل، تهم، تهمتن، جاسر،

پردل، دلداری، گستاخ، پلنگ افکن، پلنگ گوزن

افکن

cesurca دلیرانه، جسورانه، گستاخانه

cesur kılmak گستاخ کردن

cesurlaşmak دم در آوردن، شجاع شدن

cesurluk دلیری، دلادت، دلوری، دلیری

cesur olmak گستاخ گردیدن

۱- خط کش ۲- cetvel جدول

cetvel çizme جدول بندی

cetvel çizmek جدول انگیزتن

۱- جداول ۲- خط کشها

cevaben در جواب، جواباً

cevahir جواهر، گوهر

cevahirci جواهر فروش، جواهر تراش

جواهر ساز، جواهری

cevap جواب، پاسخ؛ پاسخ گوئی

cevap getirmek پاسخ آوردن

cevapla جواباً

cevaplamak جواب دادن، جواب گفتن، پاسخ

دادن، جواب ارائه دادن

cevaplandırmak جواب دادن، جواب گفتن، پاسخ

دادن

cevaplar اجوبه

cevap vermek جواب دادن، جواب گفتن، پاسخ

پاسخ دادن، پاسخ کردن، پاسخ گفتن، پس

گفتن، پیمودن جواب

۱- جوهر، گهر، گوهر ۲- اصل، اساس

ceviz (کیا) گردو، گردکان، جوز، گوز، اقوز،

انغوزه

ceviz ağacı (کیا) درخت گردو، گردکان

cevizci گردو فروش

cevizlik گوزستان

ceviz oynamak گوز باختن

ceviz yağı روغن گردو

cevval جوآل، پر حرکت

ceylan آهو، غزال، چیران

ceylan gözü غزال چشم

۱- جزا، کیفر، عقاب، سیاست ۲- جریمه، ceza

تاوان، مجازات

cezaevi زندان، محبس

cezaî کیفری

cezalandırılmak جزادیدن، جریمه شدن، تنبیه

شدن؛ گوشمال خوردن، گوشمال دیدن

تنبیه، تأدیب، گوشمال، cezalandırma

گوشمالی، عقوبت، عقاب، تنکیل، کوبکاری

cezalandırmak گوشمال دادن، گوشمالی

دادن، جزا دادن، سرکوب کردن، تأدیب کردن،
عقوبت کردن، تنبیه کردن، جریمه کردن، حال
کسی را چا آوردن
جزا دیدن، جریمه شدن، تنبیه
ceزالانmak شدن

ceزالى كىفرى

ceza sahası (ور) سه مترى

ceza vermek جزا دادن، تأدیب کردن، تنبیه
کردن، سرکوب کردن، گوشمال دادن، تاوان
دادن، جریمه کردن، پاداش دادن

Cezayir جمهوری الجزایر

cezayir menekşesi (گیا) پیچ تلگرافى

cezbe جذب، انجذاب، خلسه

cezbedici گیرا، خاطر پسند، جلاب

cezbetme اجتناب، جذب

cezbetmek جذب کردن، کشیدن، ربودن،
اندر کشیدن

cezim (دس) جزم

cezimli (دس) مجزوم

cezir ۱- جزر، آب جزر ۲- ریشه، پی، اساس

cezve قهوه جوش، بلبله

cıcık آبکی، آبدار، شل

cıdağu محل بین دو کتف اسب

cigara سیگار

cılız مفلنگی، لاغر، ضعیف، زار، بی بنیه،
تابوت خشکه، انچوچک، باریک، نزار، نحیف

cılızlaşmak لاغر گشتن، کاهیدن

cılızlaştırmak لاغر کردن

cılızlık نحیفی، لاغری، ناتوانی

cılık گندیده، فاسد، خراب شده

cımbız موکن، موچین، انبورك موکن

cıncık مهره و شیشه آلات

cırcır جیرجیر

cırcır böceği جیرجیرک، انگشت برک،
آبدزدک، زنجره

cırcır ötüşmek جیر جیر کردن

cırlak صدای بلخراش، صدای ناهنجار

cırmak چنگ، چنگال، پنجه

cıva (شیم) جیوه

cıvata مهره پیچ

cıvık ۱- آبکی، آبدار ۲- بی مزه

civil جیک جیک

civildama جیک جیک

civildamak جیک زدن، چهچه زدن

civıldaşmak جیک کردن

cıvımak شل شدن، آبکی شدن، آبدار شدن

cıvıtmak بی مزگی کردن

cıyak جیغ جیغ

cıyaklamak جیغ جیغ کردن

cızbız کباب بریان

cızıktırmak قلم انداز کردن، سیاه کردن

cızırdamak صدای جزوز در آوردن

cibilliyet جبلت، طینت، طبیعت

cibinlik پشه بند، ستاره، گهواره پوش،
استاره

cibre تفاله

cici خوشگل، زیبا

cicili bicili زرق و برق دار، پر زینت

cidar حایط، جدار

cidden واقعاً، حقیقتاً

ciddî جدی، خطیر، جد

ciddiye alınmak جدی گرفته شدن

ciddiye almak دندان داشتن، جدی گرفتن

ciddiyet جدیت

cife ۱- لش، لاشه، جسد مرده ۲- منفور، بد

cigara سیگار

cigara içmek سیگار کشیدن

ciğer ۱- جگر، کبد، جگر سیاه ۲- جگر سفید،
شش، ریه

ciğer kalyesi پوت

ciğerköşe گوشه جگر، پاره تن، بضعه

ciğer tava جغور بغور، جگرک

cihan جهان، دنیا، کیهان

cihangir جهانگیر، گیتی گشا

cihat جهاد

cihaz ۱- دستگاه، جهاز ۲- جهیز

cihet جانب، جهت، طرف، سمت

cihetiyle از جهت، از جهت

cik جیک جیک

cilâ صیقل، جلا، روغن واکس کش، (مج)
ظاهر سازی

cilâcı صیقلگر، صیقل کار، جلاکار

cilâcılık صیقل کاری

cilâlama پرداخت

cilâlamak پرداخت کردن، پرداختن، صیقل
دادن، جلا دادن

صیقلی، جلا دار، صیقل دار، مجلّا، cılâlı
مجلی، پیراسته

cılâsın (قد) شجاع، دلیر

cılâ yapma پرداز

cılâ yapmak صیقل دادن، جلا دادن، پرداخت کردن

cilbap جلباب

cilt ۱- جلد ۲- پوست

ciltçi صحاف، مجلد

ciltçi dükkânı صحافی

ciltçilik صحافی

ciltçilik yapmak صحافی کردن

cilt kesme makinesi (مکن) ماشین برش

ciltleme تجلید، شیرازه بندی، ته بندی

ciltlemek صحافی کردن، پوست کردن، جلد کردن

ciltlenmek جلد شدن

ciltletmek توسط دیگری صحافی کردن

ciltli مجلد، جلد دار، باجلد

cilve جلوه، کرشمه، عشوه، ناز

cilveleşmek دل و قلوه گرفتن

cilveli کرشمه باز، جلوه گر، عشوه گر، عشوه پرداز، عشوه دار

cilve yapmak جلوه کردن، عشوه کردن، طاق ابرو نمودن، بشك زدن

cimâ آمیزش، جماع

cimnastik ورزش

cimri بخیل، سیاه دست، کم کاسه، کوتاه نظر،

کاسه سیاه، چشم تنگ، چس خور، جوکی،

جان سخت، گنک، زفت، زمخت، خسیس

cimrilik بخیلی، بخل، خساست، لچری

cimri olmak بخیل بودن، تاوان پس ندادن، آب از کره گرفتن

cin جن، بوی پرست، پری

cinâî جنائی

cinas جناس

cinas yapma تجنیس

cinayet جنایت، آدم کشی، تاوان

cinayet işlemek جنایت کردن

cinci جن گیر

cin çarpmış جن زده، پریدیده، دیوزده

cingöz آدم زرنک

cinler از ما بهتران، اجنه

cinli پری گرفته

cinnet دیوانگی

cinnet getirme تجنن

1- نوع، تیپ، گونه، جنس، جور ۲- سکس

cinseل جنسی

cinseل birleşme جماع، (مج) کثافتکاری

cinseل güç قوت شهوانی، قوه، باه

cinseل ilişki مباشرت، مخالطه، خفت و خیز

cinseل ilişkide bulunmak نزدیکی کردن،

سپوختن، بنداز کردن، بند کردن

cinseل ilişki kurmak سر و سر پیدا کردن

cinseل isteksizlik ضعف باه

cinseلлік جنس، جنسیت

cinseل münasebet جماع، چالش

cinseل münasebette bulunmak مباشرت

کردن، آبی گرم کردن باکسی، گاییدن، گادن،

مرزیدن، گرد آمدن، کردن، مخالطه کردن،

جفتی زدن، انداختن، کیف کردن باکسی،

نزدیکی کردن، (کن) هندل زدن

cinseل organ شرمگاه، آلت تناسل، آلت

cinseل جنسی

cinseل isim (دس) اسم جنس

cinseلیت جنسیت

cin tutmuş پری گرفته، پریدیده

cirit (ور) نیزه بازی

ciro (باز) جیرو، پشت نویسی، ظهر نویسی

ciro etmek (باز) پشت نویسی کردن، ظهر

نویسی کردن

cisim جسم

cisimlenme تجسم

cisimler اجسام، اجرام

cisimleşmek مجسم شدن

cisimleştirmek مجسم کردن

cismânî جسمانی

civa (شیم) جیوه، مرکور، زیبق، لین،

سیماب، آبک

civalamak (شیم) زیبق کردن

civan جوان، جوانک

civanmert جوانمرد

civanmertlik جوانمردی، جود، جودت

civanperçemi (گیا) هزار برگ، بومادران

civar نزدیکی، جوار، کنار، طرف

1- حول و حوش، ۲- نزدیک، حدود، در civarında

حدود

civata پیچ، مهره پیچ
 civciv جوجه، جوژه
 civciv çıkarma جوجه کشی
 civelek جلوه دار، خوش دماغ، خوش حالت
 ciyaklamak لوکه کشیدن، جیغ جیغ کردن
 cizye جزیه، باج، گزیت، سرگزیت
 coğrafi جغرافی، تخطیط بلاد
 coğrafi durum عرض جغرافیایی
 coğrafi konum عرض جغرافیایی
 coğrafya جغرافیا
 coğrafya atlası اطلس
 cokey سوار کار
 conta (مکن) و اشتر چرمی
 cop چماق سر کلفت، باتون پلیس
 coşkun پر جوش و خروش، پر حرارت، پر نشاط
 coşma فوران
 coşmak جوش کردن، شوریدن، جوشیدن، جوشش یافتن
 coşturmak انگیزختن، بهیجان آوردن، به نشاط آوردن
 cömert سخاوتمند، سخی، کریم، کرم پیشه، زاد مرد، جوانمرد، گشاده دست، گشاده دل، فراخیال، رادمرد، جواد، ارجمند، پرهمت
 cömertçe جوانمردانه
 cömert davranmak التفات کردن
 cömertlik سخا، سخاوت، کرم، جوانمردی، جود، گشاده دستی
 cönk جنگ
 cudad آدم بی دست و پا، بی عرضه
 cuma جمعه، آدینه
 cuma namaz نماز جمعه
 cumartesi شنبه
 cumba بر آمدگی
 cumhur جمهور
 cumhurbaşkanı (سیا) رئیس جمهوری
 cumhuriyet (سیا) جمهوریت، جمهوری
 cumhuriyetçi (سیا) جمهوریخواه
 cumhuriyetçilik (سیا) جمهوریخواهی
 cumhuriyetler جماہیر
 cura (مس) نوعی سه تار
 curcuna شلوغی، بی ترتیبی، چار و چنجال

ژورنال curnal

curnalcılık نامی، خبربری
 cübbe جبه، قباء، رداء، خرقه
 cübbe giymek قبا بستن
 cüce کوتوله
 cüce karınca yiyeن خاکشیر
 cücük ۱- جوانه، غنچه ۲- پیچ، توی گاهو ۳- بچه پرنده
 cülûs جلوس
 cülûs etmek جلوس کردن، بر تخت نشستن
 cümbür جمعیت انبوه
 cümbüş ۱- جنبش، شادی ۲- (مس) نوعی ساز دستی
 cümle ۱- (دس) جمله ۲- تمام، کلیه، فراز، همه
 cümle kurma جمله بندی
 cümleler جمل، جملات
 cümleten همگی، همه باهم
 cümle yapısı جمله بندی
 cünûp ناپاک، جنب
 cünûplük جنابت
 cünûp olmak جنب شدن
 cüppe جبه، قبا
 cüret جرأت، دل، جسارت
 cüreti olmak جرأت داشتن
 cüretkâr پر دل، دلیر
 cüretkâr olmak زهره داشتن
 cüretli پر دل
 cüruf جوش، تفاله
 cürûm جرم، چم، گناه، تقصیر
 cüsse جثه، توش، هیکل
 cüz جزو، جزء، کراسه، جزوه
 cüzdan جزوه دان، کیف، کیف بغلی
 cüzî جزئی
 cüzler اجزاء، جزوه ها
 cüz zam (پز) جزام، خوره، جذام
 cüz zam hastanesi جذام خانه
 cüz zamli (پز) مجذ

Ç

« چ » چهارمین حرف الفبای ترکی
 Ç, ç کوشش و تلاش، جهد، سعی
 çaba کوشیدن، کوشش کردن، جد
 çaba harcamak وجهد کردن، سعی کردن، سعی بعمل آوردن
 çabalama جهد، تقلا
 çabalamak کند وکوکردن، جد کردن، جهد کردن، کوشیدن، تقلا کردن، تلاش کردن، پوش کردن، دوندگی کردن، (کن) کاسه شدن، تلاش بکار گرفتن
 çabucacık فوری، فوراً، سریعاً، جلد
 çabucak بغور، فوراً، سریعاً
 çabuk سریع، زود، تند، بزودی، چست چابک
 çabuk anlayış جدوت فهم
 çabuk inanan زود باور
 çabuklaşmak تند شدن، سرعت گرفتن
 çabuklaştırmak تند کردن، سرعت دادن، تسریع کردن، شتاباندن
 çabukluk چابکی، تندی، سرعت
 cabuk tesirli تیز فعل
 ۱- کشتی بان جوان، ناخدای کشتی
 ۲- (مج) رئیس زنهای هرچانی
 ۳- پرچانه، پر حرف، شارلاتان
 ۴- خیمه، چادر، بنگه، خرپشته، تتق
 ۵- خیام، خیمه دوز
 ۶- چادر
 ۷- چادر کورماق
 ۸- چادر کورماق
 ۹- چادر کورماق
 ۱۰- چادر کورماق
 ۱۱- چادر کورماق
 ۱۲- چادر کورماق
 ۱۳- چادر کورماق
 ۱۴- چادر کورماق
 ۱۵- چادر کورماق
 ۱۶- چادر کورماق
 ۱۷- چادر کورماق
 ۱۸- چادر کورماق
 ۱۹- چادر کورماق
 ۲۰- چادر کورماق
 ۲۱- چادر کورماق
 ۲۲- چادر کورماق
 ۲۳- چادر کورماق
 ۲۴- چادر کورماق
 ۲۵- چادر کورماق
 ۲۶- چادر کورماق
 ۲۷- چادر کورماق
 ۲۸- چادر کورماق
 ۲۹- چادر کورماق
 ۳۰- چادر کورماق
 ۳۱- چادر کورماق
 ۳۲- چادر کورماق
 ۳۳- چادر کورماق
 ۳۴- چادر کورماق
 ۳۵- چادر کورماق
 ۳۶- چادر کورماق
 ۳۷- چادر کورماق
 ۳۸- چادر کورماق
 ۳۹- چادر کورماق
 ۴۰- چادر کورماق
 ۴۱- چادر کورماق
 ۴۲- چادر کورماق
 ۴۳- چادر کورماق
 ۴۴- چادر کورماق
 ۴۵- چادر کورماق
 ۴۶- چادر کورماق
 ۴۷- چادر کورماق
 ۴۸- چادر کورماق
 ۴۹- چادر کورماق
 ۵۰- چادر کورماق
 ۵۱- چادر کورماق
 ۵۲- چادر کورماق
 ۵۳- چادر کورماق
 ۵۴- چادر کورماق
 ۵۵- چادر کورماق
 ۵۶- چادر کورماق
 ۵۷- چادر کورماق
 ۵۸- چادر کورماق
 ۵۹- چادر کورماق
 ۶۰- چادر کورماق
 ۶۱- چادر کورماق
 ۶۲- چادر کورماق
 ۶۳- چادر کورماق
 ۶۴- چادر کورماق
 ۶۵- چادر کورماق
 ۶۶- چادر کورماق
 ۶۷- چادر کورماق
 ۶۸- چادر کورماق
 ۶۹- چادر کورماق
 ۷۰- چادر کورماق
 ۷۱- چادر کورماق
 ۷۲- چادر کورماق
 ۷۳- چادر کورماق
 ۷۴- چادر کورماق
 ۷۵- چادر کورماق
 ۷۶- چادر کورماق
 ۷۷- چادر کورماق
 ۷۸- چادر کورماق
 ۷۹- چادر کورماق
 ۸۰- چادر کورماق
 ۸۱- چادر کورماق
 ۸۲- چادر کورماق
 ۸۳- چادر کورماق
 ۸۴- چادر کورماق
 ۸۵- چادر کورماق
 ۸۶- چادر کورماق
 ۸۷- چادر کورماق
 ۸۸- چادر کورماق
 ۸۹- چادر کورماق
 ۹۰- چادر کورماق
 ۹۱- چادر کورماق
 ۹۲- چادر کورماق
 ۹۳- چادر کورماق
 ۹۴- چادر کورماق
 ۹۵- چادر کورماق
 ۹۶- چادر کورماق
 ۹۷- چادر کورماق
 ۹۸- چادر کورماق
 ۹۹- چادر کورماق
 ۱۰۰- چادر کورماق

çalışma همزمانی، هم عصری
 çalışmak شر شر کردن
 çalıştır شر شر
 çalıştır mektubu احضار نامه
 çalıştır دعوت، احضار
 ۱- دعوت کردن، صدا زدن، احضار کردن
 ۲- خواندن، طلبیدن، صدا کردن، خبر کردن، فراخواندن
 ۳- آواز خواندن
 ۴- کسی رفتن
 ۵- (گیا) اخکوک
 ۶- شر شر کردن
 ۷- (جغ) شلاله، آبشار، پی شار، دافق
 ۸- دعوت
 ۹- دعوت کننده، صدا کننده، منادی
 ۱۰- تداعی
 ۱۱- شغال، توره، گال، شار
 ۱۲- چاقو، کارد، گزک
 ۱۳- سنگریزه، ریگ، شن، ریگ گرد، حصب
 ۱۴- کوبیده شدن
 ۱۵- به زمین سقوط
 ۱۶- کردن، ساقط شدن
 ۱۷- چشم زاع، چشم کبود
 ۱۸- (گیا) شش شاخ
 ۱۹- سر خوش، پرکیف
 ۲۰- میزان شدن
 ۲۱- منطبق شدن، غزیدن، بهم گیر
 ۲۲- کردن
 ۲۳- میخ کوبی
 ۲۴- کوبیدن، فرو کوفتن
 ۲۵- فندک
 ۲۶- چخماق، چخماق، چخماق
 ۲۷- برق زدن
 ۲۸- (عم) فهمیدن، ملتفت شدن
 ۲۹- (عم) قبول نشدن، در کلاس ماندن
 ۳۰- سنگ آتش، سنگ چخماق
 ۳۱- چخماق
 ۳۲- پکیدن
 ۳۳- چقشور، چاقچور، چاقشور
 ۳۴- چاقچوری
 ۳۵- تندنویس، تند قلم، جف القلم
 ۳۶- ساعت زنگ دار
 ۳۷- پرچانه، پر حرف، پرگو
 ۳۸- (مس) بپاد دادن
 ۳۹- نوازاندن
 ۴۰- (مس) ساز، ضرب، رود
 ۴۱- ساززن، مطرب، قوال، رود ساز، ساز

خوردن

چنگی، رامشگر، نوازشگر، پرده سرای

چالغیچیلیک مطربی سازندگی،

چالغی چالمak نواختن، زدن

چالی (گیا) بوته، بته

چالی bülbülü زیگ

چار و خس، خار و بوته، گیرونه چالی چارپی

چالیک معوج کچ

چالی kuşu زیگ

چالılık بوته زار، خارستان، شاخه زار

چالیم چم و خم، بوش، خوبنماشی، خود

فروشی، پز، فیس، بار بروت

چالیملی پر پز، پر فیس

چالیم satma خوبنماشی، تیختر

چالیم satmak قرو غمزه آمدن، افاده فروختن

چالıntı دزدیده، ربوده، زده، بر گرفته

چalışamaz olmak ازکار افتادن

چalışan کارکن، کارکننده، کارکنش، بکار آمد

چalışanlar کارکنان

چalışıp çabalamak جد داشتن، جد و جهد کردن

چalışır بکار

چalışır halde motor موتور روشن

چalışır olmak به فعل بودن

چalışkan کارکن، فعال، عازم، ساعی، پرکار،

کوشا، جاهد، کاری، پر همت

چalışkanlık سعی، پر کاری، کوشش، کارکنی

چalışma کوشش، جهد، فعالیت، کار

چalışma bakanı (سیا) وزیر کار

چalışma bakanlığı (سی) وزارت کار

چalışmak کارکردن، کوشیدن، کوشش کردن،

جهد کردن، سعی کردن، جد کردن، خدمت

کردن، فعالیت داشتن، رنجه گشتن

چalışma odası کاپینه، اتاق کار

چalışma programı برنامه تمرینی

چalışma ruhsatı جواز کسب، پروانه کسب

چalışma ruhsatı almak امتیاز گرفتن

چalışma saatleri ساعات کار، ساعات اداری

چalışma süresi سابقه خدمت

چalışma yapmak تمرین کردن، کار کردن

۱- چالıştırماک بکار انداختن، کارانیدن، بکار

واداشتن ۲- استخدام کردن ۳- روشن کردن

(موتور)

çalkalamak آب کشیدن، در آب تکان دادن

çalkalanmak آب کشیده شدن، در آب تکان

çalkantı موج

çalkantılı موج دار، موج، موج زن

çalma دست برد، استراق، سرقت

۱- çalmak دزدیدن، ربودن، بلند کردن، زدن،

دزدی کردن، کش رفتن، کف رفتن، سرقت

کردن ۲- (مس) نوازدیدن، نواختن، زدن،

کوبیدن

çalpara چالپاره، چهار باغ، سنج

çam (گیا) کاج، صنوبر

۱- çamaşır لباس زیر ۲- رخت

çamaşırıcı رخت شو، لباس شو، جامه کوب،

قصار

çamaşırıcı kadın گازر

çamaşırıcılık رخت شویی، گازرگری

çamaşırhane رخت شوخانه، گازرستان

çamaşır ipi بند، رجه

çamaşırılık رخت شوخانه

çamaşır makinesi ماشین رخت شویی، لباس

شوئی

çamaşır yıkama لباس شویی، رخت شویی،

جامه شویی

çamaşır yıkamak لباس شستن، رخت شستن،

جامه شستن، کهنه شوریدن

çam fıstığı (گیا) بادام کاج

çam fıstığı ağacı (گیا) تراز، صنوبر

çam kozalağı (گیا) چلغوزه

çamlik کاجستان

çam sakızı رزین

çam tahtası چوب سفید

çamur گل، خرد، لای، لجن

çamur atılmak لجن مال شدن

çamur atmak لجن مالی کردن

çamur-kireç harcı ملات گل و آهک

çamurlamak لجن مالی کردن، گل مالی کردن،

گل آلود کردن

çamurlanmak گلی شدن، گل مالی شدن، لجن

مالی شدن

çamurlaşmak گل شدن

çamurlu گلی، گل آلود، تار، پر گل ولای

çamurluk (مکن) گلگیر

çamurlukçu گلگیر

çamur tarayıcı لاروب

çamur temizleme لاروبی
 çamur temizleme gemisi کشتی لاروب
 çamur topağı زواله
 çamur yapmak گل کردن
 çamur yoğurmak گل سرشتن
 çamur yumuşatmak پشنگر زدن
 çan زنگ، ناقوس، جرس، جلجل
 çanak سفال، ظرف گلی، ظرف سفالی، کاسه
 çanak çömlek سفال
 çan çan پرچانگی، پر حرفی
 çan çiçeği (گیا) گل استکانی
 çangıl çungul زلنگ و زولونگ
 çangır çungur زلنگ، چرنک، چلنگ، درنگ
 çangırdamak صدای زلنگ و زولونگ در آمدن
 çan sesi چرنک، چلنگ، درنگ، تبناک
 çanta کیف، چمدان، چنته، جامه دان، خورجین
 çap قطر، اندازه
 ۱- کج بیل، کلنگ دوسر ۲- لنگر کشتی
 çapaçul وارفته
 ۱- کیخ، خیم، زنگ ۲- کثافت چشم
 çapak ماهی سیم
 çapalanmak خیم شدن، کیخ شدن، چسبناک شدن چشم، قی گرفتن گوشه چشم
 çapalamak کندن با کج بیل
 çapan نامه بر، پیک، چاپار، قاصد
 çapanoğlunun abdest suyu (اصط) آب جفت است
 ۱- چاپار، پیک ۲- لك و پیس دار ۳- çapar نوعی قایق
 çapani قارماق ماهیگیری
 ۱- چاپاول، غارت ۲- غارتگر
 çapında به قطر، با قطر
 çapkın چشم چران، مالشگر، بدچشم
 çapkınlık چشم چرانی، مالشگری
 çapkınlık yapmak چشم چرانی کردن، چشم چراندن
 ۱- قطور، گشاد، پر قطر ۲- با استعداد
 çapmak چهار نعل رفتن
 çapraşık پیچیده، مفلک، تودر تو
 çapraz چلیپا، صلیب
 çapraz kiriş خرپا

çapraz kuşatma (نظ) محاصره، گازانبیری
 çaprazlamak بشکل چلیپا در آوردن
 çaprazlaşmak پیچیده شدن، مفلک شدن
 çaptan düşmek (اصط) از پرگار افتادن
 çapul یغما، چپاول، تالان، غارت
 çapulcu یغماگر، غارتگر، چپاولچی
 çapulculuk یغماگری، غارتگری
 çapulculuk yapmak چاپیدن، غارت کردن، غارتگری کردن
 çaput لته، لك
 çar تزار
 çarçabuk فوری، باعجله، زود
 çarçur ولخرجی، خرج بیهوده، ریخت و پاس، تبذیر
 çarçur etmek ولخرجی کردن
 çardak آلا جق، آلا حق، وادیچ، طارم، آلا چیق، سایه بان
 çare چاره، درمان، حیل، گزیر، علاج، گزر
 çare arama چاره جویی، چاره اندیشی
 çare aramak چاره جویی کردن، چاره جستن، به دست و پا افتادن
 çare bulan چاره ساز
 çare bulma گزیرش، چاره اندیشی
 çare bulmak گزیردن، چاره ساختن
 çaresi bulunan چاره پذیر
 ۱- ناچار، لابد، لاجرم ۲- لا علاج، çaresiz
 بینوا، بیدرمان، بیچاره، بیکیس
 çaresizlik بی چارگی، درماندگی، ناچاری
 çârgâh (مس) چارگاه
 çarık گیوه، پایتابه، پاپوش، پاپیج، پاتابه، چارق، چارق، چارخ، چاروخ، چقشور
 çarıkçı گیوه دوز
 çarık çıkarmak پایتابه گشادن
 çariçe ملکه تزار
 çark چرخ
 ۱- ماشینبست کشتی ۲- کارد
 çarkçı تیزکن، چرخچی
 çarlık حکومت تزاری
 çarmıh چار میخ، چهار میخ، صلیب، خاج
 çarmiha germek چهار میخ کردن، چار میخ کردن، دار زدن
 çarnâçar خواه ناخواه، خواهی نخواهی
 çarpan (رض) مضروب فیه

çarpı (رض) ضرب

çarpıcı جماش زننده،

çarpıcı güzel فتان

çarpıcılık زنندگی

çarpık کج و معوج، پیچیده

çarpılan (رض) مضروب

çarpılma (پز) پیچیدگی عضو

1- به چیزی خوردن، ضرب دیدن،

تصادف کردن 2- یکه خوردن

çarpım (رض) حاصل ضرب

çarpım cetveli جدول ضرب

çarpım tablosu جدول ضرب

çarpınmak تولا کردن، درهم غلتیدن

çarpıntı ضربان، طپش، خلجان، خفقان

çarpış ضربیه، ضربیت

çarpışma مصادم، تصادف، تصادم، پیکار،

زدو خورد، برخوردن

1- تصادف کردن، بهم خوردن،

مصادف شدن 2- (نظ) جنگیدن

1- ضرب، صدمه، تصادف، بهم

خوردگی 2- (رض) عمل ضرب

1- خوردن، برخوردن 2- گوش بری

کردن، گوش بردیدن، تصادف کردن، کوبیدن 3-

(رض) ضرب کردن

1- باعث تصادف شدن 2- (مع) چارپرتیر

دزدانیدن

1- ملافه 2- چادر

çarşamba چهارشنبه، چارشنبه

çarşı بازار، پاساژ، سوق

çarter uçuş پرواز چهارتر

çesar قیصر

1- چنگال 2- دو شاخه

çatal چوب زیر بغل

çatalanmak دوشاخ شدن، از هم جدا شدن

çatallaşmak غامض شدن، پیچیده شدن

çatalı دو شاخه ای، جناقی

çatana قایق موتوری

1- شیروانی، بام 2- اطاق زیر

شیروانی 3- پایه چوب بندی، بنیاد

çatik پیوسته، متصل بهم، بهم در رفته

çatı kirişi خرپا

1- ترق ترق، دراق دراق 2- (مع) çatır çatır

باسانی، با زور

çatırdamak صدای شکستگی در آوردن، ترق

ترق کردن

çatırtı صدای شکستگی، ترق ترق

çatışık متناقص، متغایر

çatışma مشاجره، منازعه، دعوا، درگیری

1- بهم خوردن، بهم رسیدن، بهم

گیر کردن 2- مشاجره کردن، منازعه کردن،

دعوا کردن، جنگیدن

1- ترک، چاک، تراك، رخنه، رخنه دار،

شکافته، درز، چر 2- (مع) کم عقل

çatlamak ترک خوردن، شکافتن،

شکاف بر داشتن، شکست برداشتن، ترک بر

داشتن

çatlatmak ترکانیدن

çatma پرخاش

1- پرخاش کردن، تشر زدن، اوقات

تلخی کردن 2- درهم کردن، پیوستن، متصل

کردن، بهم آوردن 3- کوك زدن پارچه

çat pat شکسته بستر، غلط غلط

çavdar (گیا) چاودار، چو دار، بارنج

çavlan (جغ) آبشار بزرگ، مه آبشار

çavşır گاوشیر

1- (نظ) گروهبان، چارك 2- سرکارگر،

سرعمله

çavuş kuşu هدهد، شانه بسر، شانه سر

çavuş üzümü (گیا) ریش بابا

1- (گیا) چای 2- چوببار، رود

çay bardağı استکان

çaycı چایچی

çaycılık چایکاری

çaydan قوری

çaydanlık قوری

çayhane قهوه خانه، چای خانه

çayır علف زار، چمن، مرغزار، چمن زار

çayır kuşu جل

çayırılmak چراندن

çayırılık چمن زار، مرتع، علف زار

çayır mantarı (گیا) غاریقون، غاریقون

çay içme چای خوری

çay kutusu چای دان

1- غلیوچ، زغن، کورکور، خاد، پند

2- (مع) بی تجربه

çay söylemek چای خواستن

çay süzgeci چای صاف کن
 çay tabağı نعلبکی
 çehiz جهاز، جهیز
 çehre صورت، چهره، وجه، قیافه، سیما، روی
 çek ۱- چک ۲- اهل چکو سلاوی
 çek defteri ته چک، دفتر چک
 çekecek پاشنه کش
 çekememek ۱- حسد کردن ۲- تحمل نداشتن، طاقت نداشتن
 çekemezlik حسد، حسادت
 çeki ۱- وزنه ۲- نظم، ترتیب ۳- توزین
 çekici جاذب، جذاب، گیرنده، خاطر پسند، جالب
 çekicilik ۱- جاذبه، لطف، جذابیت، جذب ۲- (فز)مانیستم
 çekiç میخکوب، چکش، چاکوچ
 çekiç sesi دنگ
 çekiç vurmak چکش زدن
 çekidüzen vermek سرو سامان دادن
 çekik کشیده، بلند، دراز شده
 çekilmek ۱- عقب کشیدن، عقب رفتن، پس نشستن ۲- کشیده شدن ۳- کناره گرفتن، استعفا کردن، بر کنار شدن، کناره گیری کردن ۴- رد شدن، کنار رفتن ۵- وزن شدن ۶- پارک شدن
 çekim ۱- انجذاب، پک، جاذبه ۲- (دس) صرف ۳- فیلم برداری
 çekimci فیلم بردار
 çekimsiz مستنکف
 çekingen کمرو، خوددار
 çekingenlik کمرویی، خودداری
 çekinme ۱- امتناع، استنکاف، تحاشی، رودر بایستی
 çekinmeden بی تحاشی، بدون رودر بایستی
 çekinmek دست باز داشتن، خود داری کردن، امتناع کردن، امتناع ورزیدن، احتراز کردن، اسنکاف کردن
 çekirdek هسته، هسته، تخمه، مغز، تخم
 çekirdekli تخم دار، باهسته
 çekirdeksiz بیدانه، بی هسته
 çekirge ملخ، میگ، جراد، جرادہ
 çekiş کشش
 çekişme نزاع، تنازع، کشمکش، ستیزه

ستیزگی، ستیزه
 çekişmek کشمکش کردن، نبرد کردن، پرخاش کردن، تیپ یکدیگر زدن، ستیزه کردن
 çekiştirme بدگونئی، غیبت
 çekiştirmek گناه کسی را شستن، پوست دریدن کسی را، در پوست کسی افتادن، چکش زدن برای کسی، غیبت کردن، (عو) مایه گرفتن برای کسی
 çek koçanı سوش
 çekme ۱- کشش، جذب، تمديد ۲- کشو
 çekmece کشو
 çekmek ۱- کشیدن، کشاندن ۲- جلب کردن ۳- جلب کردن ۴- حمل کردن ۵- تحمل کردن ۶- توزین کردن
 çekoslovakya چکوسلواکی
 çektiri (قد) نوعی کشتی قدیم
 çektirmek کشاندن، کشانیدن
 çekül شاغول
 çek yazmak چک کشیدن
 çelebi با تربیت، آقا، محترم
 çelebilik آقامنشی
 çelenk حلقه گل، تاج گل
 çelik ۱- پولاد، فولاد، آهن پولاد ۲- قلبه
 çelik aşı پیوند لوله یی
 çelik başlık مغفر
 çelikçilik فولاد سازی
 çelik çomak الک دولک، پل، چالیک
 çelik çomak oynamak غوک چوب باختن، چلک بازی کردن
 çelik çomak oyunu الک دولک، چلک بازی
 çelik kalem قلم فولاد، اسکنه
 çelik kama اسکنه
 çelik kasa گاو صندوق
 çelik kollu پولاد باوز
 çelik rengi پولادی، پولادین
 çelikten فولادی، فولادین، پولادی، پولادین
 çelik ustası پولاد دگر
 çelik zırhlı پولاد درع
 çelim ریخت، هیكل، شکل، قواره
 çelimli خوش قواره
 çelimsiz نحیف، بی ریخت، (مچ) سوسک
 سیاه

çelimsizlik نحیفی

çelişik متناقض

çelişki تضاد، تناقض، مغایرت

çelişkili متناقض، مغایر، نقیض

çelişkili olmak مغایرت داشتن، تضاد داشتن
باهم

çelişme تناقض

çelişmek مغایرت داشتن، متناقض بودن، به
تناقض افتادن

çelme پشت پا زنی، زیر پازنی

çelmek ۱- پشت پا زدن، زیر پا زدن ۲- از
راه در بردن ۳- اریب بریدن

çeltik (گیا) شالی، شلتوک، چلتوک

çeltikçilik شالی، کاری

çeltik tarlası شالیزار، چلتوک زار

çember (هس) چنبر، گردانه، حلقه، دایره،
جرگه، بادبهره، پرهون

çembere almak (نظ) محاصره کردن، در حلقه
گرفتن

çemberlemek ۱- (نظ) محاصره کردن ۲- به
چرخ حلقه انداختن ۳- گرد کردن

çemberli fiçi بشکه، چنبره دار

çemen (گیا) شنبلیله، چمن

çemremek ۱- آستین توشکستن، پاچه شلوار
توشکستن ۲- کنار زدن دامن، تو زدن دامن

çemrenmek ۱- ور مالیدن پاچه شلوار
۲- (مج) برای کاری آماده شدن

çene ۱- چانه، زنخدان، زنج، کاجک، چک،
فک، چنه، پوزه ۲- (مج) پرچانگی، پر حرفی

çene altı تحت الحنک، تحت فک

çene altı bezleri غده های تحت فکی

çene çalmak برگزینی کردن

çenek (گیا) لپه

çene kemiği آرواره، فک، چانه

çenesi düşkün فراخ دهن، فراخ سخن

çene yormak وز وز کردن

çeng (مس) بریبط، کران

çengel قلاب، چنگ، چنگال، گیره

çengellemek قلاب کردن، قلاب انداختن

çengelli iğne قزن قفلی، سنجاق

çengi چنگی

çenilemek زنویدن

çenk (مس) چغانه، چنگ

çentik تو رفتگی، زدگی

çentmek دندانان ای کردن

çepeçevre گرد بر گرد، گرادگرد، دورا دور

çepel گل آلود، مخلوط، پر آشغال

çepellik گل ولای، پر آشغال، مغشوش

çeper شامه

çepiç بزیك ساله

çepken كت کوتاه

çepreşik پیچیده، شلوغ، مغلق

çepreşmek پیچیده شدن، مغلق شدن

çerçeve چهار چوب، چهار چوبه، چار چوب،
قاب، قاب عکس

çerçevenci قابساز

çerçevelemek قاب گرفتن

çerçevesinde در پیرامون، در چار چوب

çerçi دست فروش، خرازی دوره گرد

çerçöp خارو خاشاک

çerden çöpten غیر محکم

çerez آجل، آجیل، نقل

çerezci آجیل فروش

çerez yeme تنقل

çerge چادر، چادر کوچ نشین

çergi چادر

çeri (قد) سرباز

çerkes چرکس

çerkesler چراکسه

çermik معدن آب گرم

çeşit نوع، جور، قبیل، طور، قسم

çeşit arttırmak تنوع بخشیدن

çeşit çeşit جورا جور، رنگارنگ

çeşitler انواع، اقسام

çeşitli مختلف، گوناگون، متنوع، جورا جور،
جور بجور، تو بتو، پراگنده

çeşitlilik تنوع

çeşitli yollarla به عناوین مختلف، به راه
های گوناگون

çeşme شیر، شیر آب

çeşmeci تعمیر کننده، شیر آب

çeşni چاشنی، مزه، لوس، قاتق

çete چریك، چنداؤل، حشر، سرکرده

çetele چوب خط، جو خط، چتکه

çetin سر سخت، سخت، مشکل، پر زحمت،
دشوار

پیچیده، مفلق، تو در تو، مبهم،
çetrefil درهم برهم

چوگان، صولجان، چوب گوی زنی
çevgen گوی بازی کردن، گوی زدن
çevgen oynamak (ور) گوی بازی، چوگان بازی
çevgen oyunu گوی
çevgen topu چالاک، تردست، چر بدست، چا بک،
çevik زرنک، زیر و زرنک، سبل کار، چست، سبک،
جلید، تند، تاشک، تندکار، جلد
çeviklik چلاکی، چابکی، چر بدستی، جلدی،
جلادت، تندى، چستى

ترجمه
çeviri ترجمه کردن، بر گرداندن
çeviri yapmak نقل کردن از

۱- ترجمه ۲- احاطه
çevirme ۱- ترجمه کردن، بر گرداندن ۲-
çevirmek چرخاندن، چرخانیدن، گرداندن ۳- واژگون
کردن ۴- پس فرستادن، اعاده کردن ۵-
احاطه کردن، محاصره کردن

مترجم، برگرداننده
çevirmen توسط کسی ترجمه کردن یا
çevirtmek چرخانیدن

محیط، گراگرد، دور و بر، دور و ور،
çevre دور، حوش، حوالی، حول و حوش، اکناف،
پسپیش، پیرامون، محیط زیست
çevreci متخصص محیط زیست، محیط
زیست شناس

۱- محیط زیست شناسی ۲-
çevrecilik محیط زیست گرایی، یرمون گرایی
çevre kirliliği آلودگی محیط زیست
çevrelemek احاطه کردن، محصور کردن،
گردکسی را گرفتن، دایره زدن، پره زدن، دور
چیزی را گرفتن

حمایت زیست محیطی،
çevre koruma نگهداشت زیست محیطی، حفاظت زیست
محیطی

بر گرد، دور
çevresinde کارشناس محیط زیست
çevre uzmanı محصور
çevrili ۱- محصور شدن، پیچانیده شدن،
احاطه شدن، محاصره شدن ۲- هدف گیری
شدن (آنتن)

جهاز، جهیز، جیزیه
çeyiz

جهیزیه
çeyizlik

چهاریک، چاریک، چارک، ربع
çeyrek (ور) به یک چهارم
çeyrek finale kalmak نهایی ماندن

دمل
çıban

جهود، یهودی
çifit

نارس، بهمن
çığ

صداهاى درهم برهم
çığıltı

۱- راهی که در اثر سقوط بهمن
çığır ایجاد می شود ۲- طرز نوین، راه نوین
۱-(مچ) بازار گرم کن ۲- منادی،
çığırkan دلال

ور زدن، چیغ زدن
çığlı çığlı basmak

چیغ، چار، شیون، فریاد، غریو، غیو،
çığlık غیه، فغان، نعره

چیغ کشیدن، چیغ زدن، ور
çığlık atmak زدن، غیه کشیدن، گال زدن، قیه کشیدن

باهم داد و فریاد کردن
çığırışmak سر رسیدن، طاری شدن، سر در
çıka gelmek آوردن

مخرج
çıkak

منفعت، نفع، سود، فایده
çıkar

سود جو، نفع پرست، استفاده جو،
çıkarıcı استفاده چی

بیرون آورده شدن، خارج کرده
çıkarılmak شدن

مصالح، منافع
çıkarlar

۱- اخراج، استخراج ۲-(رض)تفریق
çıkarma

۱- اخراج کردن، اخراج ساختن، بر
çıkarmak آوردن، جا آوردن، بره یختن، بیرون کردن،
خارج کردن ۲-(رض) ناقص کردن، تفریق
کردن ۳- ظاهر ساختن ۴- بلند کردن

۱-(نظ) سرباز پیاده کردن
çıkarma yapmak ۲-(رض) تفریق کردن، ناقص کردن، کاستن

بر چسب
çıkartma

خارج کردن، در آوردن، بیرون
çıkartmak کردن، رسانیدن، بجا آوردن

بسته کوچک، بچء کوچک
çıkı

بند در رفتگی، از جادر آمده
çıkık

شکسته بندی، استخوان بند
çıkıkçı

شکسته بندی، استخوان بندی
çıkıkçılık

بغچه بند کوچک، توبره، بسته
çıkın

۱- در آمدگی، بر آمدگی، پیش آمدگی،
çıkıntı

بالا آمدگی، پیشرفتگی، تحدب، حدبه ۲-
خارج سطر

چاځانتلی دارای در آمدگی، دارای بر آمدگی

۱- خروج، حرکت ۲- پرخاش ۳- درب
خروجی

چاځاځ کاپی در خروجی، درب خروجی

چاځاځا تحصیل فارغ

چاځاځما تعزیر پرخاش،

۱- پرخاش کردن، تاخت آوردن ۲- چاځاځماک
کفایت کردن

چاځاځا نکات حرکت، نقطه عزیمت

۱- در رو ۲- راه حل

۱- خروج ۲- بر آمدگی، بیرون

آمدگی ۳- حاشیه نویسی ۴- مدرک فارغ
التحصیلی

۱- خارج شدن، در رفتن، صادر رفتن،

در آمدن، بیرون آمدن، بیرون رفتن

۲- روییدن ۳- فارغ التحصیل شدن ۴- بالا

رفتن ۵- حاصل شدن

۱- مخممه ۲- بن بست

چاځمازا در مخممه گرفتار شدن

چاځمازا گirmek کلاف سردر گم شدن، به بن

بست رسیدن

چاځمازا sokak بن بست، کوچه بن بست

چاځکریک چرخ، چرخه، چرخ، جهره، غرغره،

غلطک، دوک، چرخ چاده، چرخ ریسندگی

چاځلبیر ۱- نوعی غذا ۲- افسار

چاځلدیرماک از کوره بدر رفتن، دیوانه شدن،

شیفته شدن

چاځلدیرتماک دیوانه کردن

چاځلغین دیوانه، مجنون

چاځلغینچا دیوانه وار

چاځلغینلک دیوانگی، بی عقلی

چاځما طناب کلفت کشتی

چاځمکریک فضله، مدفوع

چاځا طنین

چاځاځا چنار، صنار

چاځا چنار چنار چنار

چاځاځا عربده، دعوا، داد و بیداد، مشاجره

چاځاځا چاځاځا عربده کردن

چاځاځا خوشه کوچک انگور

چاځاځا زنگله، زنگوله، جلاجل، چغچه

چاځاځا زنگی

مار زنگی چاځاځاځا

چاځاځا زنگوله

چاځاځا طنین انداز

چاځاځا صدای زنگوله در آوردن

چاځا طنین، طنین انداز

چاځا طنین انداختن

چاځا صدای زنگ بیرون آوردن

چاځا برهنه، عریان، عور، لخت، عاری، پتی

چاځا برهنگی، لختی، تجرد

چاځا گیرونه، چوب چرب

چاځا شاگرد، تلمیذ، پیشکار، دستیار، غلام،

نو آموز، کمک اوستا، وردست

چاځا شاگردی، دستاران، دستیاری

چاځا شاگردانه

چاځا لخت، عریان، لخت مادر زاد، کاملاً

برهنه

۱- چین، چین پنبه پاک کنی ۲- چاځاځا

چشمه کوچک، جویبار ۳- جیر جیرک

چاځا کارخانه پنبه پاک کنی

چاځا جین

چاځا لوت ولندر، لخت و پتی، عریان،

لخت مادر زاد

چاځا تراشه، سرشاخه، خرده چوب

چاځا گازر، قصار

چاځا گازر گری

چاځا بال و پر زدن، تلواسه کردن، تقلا

کردن، دست و پا زدن

۱- تقلا، تلاش، دست و پا زنی ۲- چاځاځا

تموج

چاځا پر پر زدن، پر و بال زدن

۱- ترکه زدن، چوب زدن

۲- (مج) قلم انداز نوشتن، سرهم بندی کردن

چاځا غیر مرغوب

۱- تکان دادن، تکاندن، چوب زدن

۲- پر و بال زدن ۳- کف زدن، دست زدن

۴- زدن، ربودن، دزدیدن

چاځا تیک، ترق، تف

چاځا توفال، تخته باریکه

چاځا توفال برای بسته بندی

۱- بد اخلاق، بد خوی ۲- بد لهجه

چاځا نفس کسی در نیامدن

چاځا صدای چرت چرت

چاځا صدای چرت چرت در آوردن

çitkırıldım خانم وار، قرو غمزہ دار
 ۱- (مچ) گوشزد کردن ۲- صدای تک
 از چپزی در آوردن
 ۱- یک جفت اسب یا گاو
 نوعی هزار پا
 ۱- گل، شکوفه، چچک ۲- (پز) آبله
 گل شکفتن، شکفتن، واشدن
 (پز) آبله کوبی، واکسن
 (پز) واکسن زدن، آبله
 کوبی کردن
 گلش، گلستان، گلزار
 آبله رو، مجدر، چو چور
 آبله بر آوردن، آبله شدن،
 آب از هم گسستن
 گل فروش
 گل فروشی
 گلدهی
 گل و بوته
 گلدار
 گل نشانیدن، گل کاشتن
 گل فرستادن
 (پز) آبله
 گل چیدن
 گل کردن، گل بستن، گل باز
 کردن
 ۱- گلی، گلدار، گلدوزی شده ۲- (پز)
 آبله دار
 ۱- بهارستان ۲- گلستان
 گلخانه
 (گیا) بساک
 (گیا) گلبرگ
 ۱- جفت، زوج، زوج، توأم ۲- جفت گاو
 شخم کاری
 کشاورز، دهقان، زارع، زراعتکار،
 برزیگر، برزکار، برزگر، کشتگر،
 فلاح، حارث، حراث، روستایی، رعیت، اکار
 کشاورزان، حراث
 کشاورزی، حراثت، فلاح،
 زراعت کاری، برزگری
 ۱- جفتک، لگد، الیز، آلیز ۲- دولول
 ۲- دوتائی، جفتی ۴- قایقی که دو جفت پارو
 دارد
 لگد افکندن، لگد انداختن، لگد

پراندن، لگد زدن، جفتک انداختن، جفتک زدن،
 آلیزیدن
 قفس خانه
 اسکیزه، لگد اندازی، جفتک زنی
 لگد انداختن، جفته انداختن،
 جفتک زدن
 دولا پهنا
 نوعی رقص
 لگد خوردن، جفتک خوردن
 جفت کردن حیوانات
 مجامعت، مباشرت، جماع
 مباشرت کردن، جفت شدن،
 گشنی کردن، گشن کردن، جفت گیری کردن
 جفت کردن، جفتی زدن، جفت
 گیری کردن حیوانات
 ده زراعتی، مزرعه، کشت زار
 (رض) عدد جفت
 (ور) دوضربه
 (هو) ژاله، شبنم، پشک ۲- ناپخته، خام
 عناب
 (گیا) گل حسرت
 پنبه دانه، تخم خربزه
 خامی، ناپختگی، کالی
 معبر
 پایمال
 بلع کردن، اوباریدن،
 اوباریدن، اوباشتن، بلعیدن
 ۱- جویدن، خاییدن، خائیدن،
 پیخستن ۲- پایمال کردن، لگد کوب کردن،
 لگد مال کردن، زیر پا گذاشتن له کردن، خرد و
 خمیر کردن ۳- هتک حرمت کردن، بی
 احترامی کردن
 ۱- جویده شدن ۲- له شدن، لگد
 مال شدن
 خوست، جویده شده
 جونده
 (مس) چهارگاه
 آدامس، سقز آمریکائی
 شکلات، شکلا
 ۱- کک مک، خال خالی ۲- دراج، مرغ کوهی
 ۱- چله، اربعین ۲- کلافه، کلاف
 چله داشتن
 از کورده در رفتن

çilek (گیا) توت فرنگی، شاکله
 çilekeş زحمت کش، چله کش، چله نگهدار، ریاضت کش، عذاب کش
 çile odası چله خانه
 çilesiz بی غم و غصه
 çileye girmek چله نشستن، چله داشتن
 çilingir قفل ساز، چلنگر، دواتگر، کلید ساز
 çillenmek ککمک پیدا کردن، لکه دار شدن صورت
 çilli ککمک دار، لکه دار
 çim چمن
 çimdik نیشگون، نشگون
 çimdik atmak نیشگون گرفتن
 çimdiklemek نیشگون گرفتن، نشگون گرفتن
 çimen چمن، سبزه
 çimenlik چمن زار، مرغزار، سبزه زار
 çimento سمنت، سیمان
 çimento fabrikası کارخانه سیمان سازی
 çimento harççısı سیمانکار
 çimentolamak سمنت کاری کردن، سمنت مالیدن
 çimentolu سیمانی
 çimlemek علفزار کردن، سبز کردن
 çimlenmek ۱- علفزار شدن، سبز شدن ۲- وصله کردن شکم، نهاریدن، تندیدن، مزمزه کردن
 çimmek آب تنی کردن، غوطه خوردن
 çimrenmek پاچه ور مالیدن
 çin طنین، صدای زنگ
 Çin کشور چین
 çinakop ماهی کولی
 Çince زبان چینی
 ۱- قطبی، کولی، غر شمال ۲- (مج) çingene خسیس، پست، بیعار
 çingenelik کولی گری
 Çin Halk Cumhuriyeti جمهوری خلق چین
 çini چینی، فروری، کاشی
 ۱- کاشی پز، کاشی ساز، بدل چینی
 ۲- کاشی فروش
 ۱- کاشی پزی، کاشی کاری، بدل
 چینی ساز ۲- کاشی فروشی
 çin ipeği پرنیان
 çini sanatı کاشی کاری، هنر کاشی گری

çini işi کاشی کاری
 çinko (شیم) روی، زنگ
 çinkocu رویگر
 çinkoculuk رویگری
 çinkodan رویین
 çinkograf کلیشه ساز
 çinkografi کلیشه سازی
 çinko oksit (شیم) سفید اب، توتیا
 çinko silikat (شیم) سنگ زخم
 çinli چینی
 Çin Seddi دیوار چین
 çipura نوعی ماهی
 çiriş سریش، سریشم
 çirişlemek سریش مالیدن، سریش مالی کردن
 çirişli سریش دار، سریش مالیده
 çiriş otu (گیا) سریش
 çirk چرك، چخ، پچل
 ۱- چرك آب، فاضلاب، گنداب ۲- (مج) çirkef شریر، بدچنس، خبیث
 çirkeflik خباثت، بدجنسی، شریری
 ۱- زشت، کریه منظر، کریه، زشت رو، çirkin زشت صورت، بد، بد گل، بد لقا، بد نما، بی ریخت ۲- فاحش، ناسره، ذمیمه، قبیح، پزاکن
 çirkin bulmak شناخت کردن
 çirkin görme تقبیح
 çirkin görmek تقبیح کردن
 çirkinleştirme مشوه ساختن
 çirkinlik زشتی، قبح منظر، گندگی
 çirkin olmak قباحه داشتن
 ۱- نوعی ماهی خشک ۲- (مج) لاغر، çiroz نحیف، آدم خشکیده
 çise نم نم باران
 çiselemek نم نم باران باریدن، نرم باریدن
 çiş ایش، جیش، شاش
 çiş etmek شاش کردن (زبان بچگان)
 çiş tutmak سر پا گرفتن
 ۱- چپر، تاره، تارم، خاربست، پرچین ۲- çit چارقد نقش دار
 ۱- دکمه فشاری، دکمه قابلمه ای
 çitçit سبد
 çiten بهم مالیدن پارچه
 çitlemek (گیا) تاقوت

çitli چپر دار، پرچین دار
 ۱- رفو کردن ۲- وصله کردن، بهم
 آوردن

çitmik مقداری از چیزی
 çit yapmak پرچین کردن، پرچین ساختن
 çivi میخ، گل میخ
 ۱- میخ ساز ۲- میخ فروش
 çivi çakmak کوبیدن
 çividi لاجوردی، نیلی
 çivileme میخ کوبی
 çivilemek میخ کوبی کردن، میخ کوبیدن
 çivilenmek میخکوب شدن
 çivit نیل، لاجورد
 çivitlemek نیل زدن
 çivit otu (گیا) وسمه
 çivit rengi نیل، لاجوردی
 çivi yazısı خط میخی
 ۱- شبنم، ژاله ۲- خام، ناپخته
 çizdirmek خط کشانیدن
 çizelge جدول، نمودار
 çizelge hazırlamak جدول انگیزختن، جدول
 بندی کردن

çizelge yapma جدول بندی
 çizge خط
 çizgi خط
 çizgi çekmek خط کشیدن
 çizgi çizmek تخطیط، خط کشی
 çizgilendirme تخطیط، خط کشی
 çizgiler خطوط
 çizgili خط دار، خط کشی شده
 çizgili kumaş راه راه، پارچه راه راه
 çizgisiz بی خط، بدون خط
 çizi خط، شیار
 çizik تو رفتگی، خط زده، خط کشی شده
 çizili کشیده
 çizilmiş خط زده شده، کشیده، خط خورده
 çizim ترسیم، رسم
 ۱- چکمه، موزه ۲- خط کشی
 çizmeci چکمه دوز، موزه دوز
 ۱- خط زدن، خط کشیدن، رسم کردن،
 کشیدن ۲- خراش انداختن
 çoban شبان، چوپان، گله بان، گله چران،
 رامیار

çoban dağarcığı (گیا) قدومه کوهی
 çoban köpeği سگ چوپان، سگ گله
 çobanlık شبانی، چوپانی، گله بانی، گله
 چرانی، رامیاری
 çoban yıldızı ستاره زهره، ونوس، ناهید
 çocuk بچه، کودک، پسر بچه، طفل، صبی،
 کوچولو، خرد، فرزند
 çocuk bakımı دایگانی، پرورش کودک
 çocukcağız طفلکی
 çocukça کودکانه، کودک سرشت
 çocuk doğurmak زاییدن، پس انداختن
 çocuk düşmek ساقط شدن بچه
 çocuk düşürme (پز) اسقاط جنین، سقط جنین
 çocuk eğitimi پرورش کودک
 çocuklar اطفال، بچه ها
 çocuklar geçebilir (راه) محل عبور اطفال
 çocuklaşma تصابی
 çocuklaşmak کودکانه رفتار کردن، بچه شدن
 çocuklu بچه دار
 çocukluk خرد سالی، طفولیت، بچگی،
 خردی، کودکی

çocukluk etme تصابی
 çocuk psikolojisi روانشناسی کودکان
 çocuksu کودکانه، کودک سرشت
 çocuk yuvası دار الرضاعه
 çoğalma افزایش، تکثیر، تکثر
 çoğalmak زیاد شدن، زیاد گشتن، افزایش
 یافتن، فزودن
 çoğaltma تکثیر
 çoğaltmak زیاد کردن، زیادت گردانیدن،
 تکثیر کردن، بسیار کردن، بسیار گردانیدن،
 افزودن

çoğu اکثر، بیشتر
 çoğu kez غالباً
 çoğul (دس) جمع
 çoğul yapmak (دس) جمع بستن به
 çoğulsamak زیاد شمردن، زیاد دیدن
 çoğunluğu بیشتر، اکثر
 çoğunluk اکثریت
 çoğunlukla غالباً، بیشتری، اکثراً، به وجه
 غالب
 çoğunluk sağlanamaması عدم حضور حد
 نصاب

اکثر اوقات، اغلب اوقات
çoğu zaman
بسیار، خیلی، بس، بسا، فراوان، زیاد،
çok
فزون، افزون، فت و فراوان، کثیر، وافر،
غالب، بغایت

پر زدن دل برای چیزی
çok arzu etmek
انگشت شمار، خیلی کم
çok az
دانا، پلیل
çok bilen
وافراً
çokça

بزودی زود، هرچه زودتر
çok çabuk
پر اولاد
çok çocuklu
اکثر، غالباً
çok defa
دیرگاه، از دیرباز
çok eskiden
پشکل برچین
çok fakir
بی شمار، خیلی زیاد
çok fazla
زیاد آمدن، اضافه بودن
çok gelmek
(هس) کثیر الاضلاع، چند ضلعی
çokgen
مثل پیه
çok ham
تاو مو، خیلی نازک
çok ince
چند ضلعی
çok kenarlı
پر چانگی، تطویل، پر گوئی
çok konuşma
پر چانگی کردن، بلبل شدن،
çok konuşmak
پر گرفتن

باختن زهره
çok korkmak
کثرت، فراوانی، فزونی، بیشتری،
çokluk
بسی، انبوهی، انبوه، زیادی

پر خرج
çok masraflı
پر سکنه، پر جمعیت
çok nüfuslu
پر یورت
çok odalı
پر شدن، غلبه داشتن، غلبه شدن
çok olmak
پا روی پا بند نشدن، بادم
çok sevinmek
خود گردو شکستن
خیلی وقت است، از خیلی وقت
çoktan beri
پیش

خیلی وقت است
çok tandır
شاه را از اسب پیاده
çok utanmaz olmak
کردن

یک طومار، بسیار دراز
çok uzun
پر غم گشتن، پکر شدن
çok üzölmek
۱- عافیت باد ۲- زنده باد
çok yaşa
پیر دالو
çok yaşlı
چار پهلو شدن
çok yemek yemek
همه جانبه، پر جانبه
çok yönlü
تحمیل کردن
çok yüklenmek

چلاق، دستکج، تباه دست
çolak
چلاقی
çolaklık
بی عرضه، بی دست و پا، بی دقت
çolpa
زن وبچه، عیال، حواشی، اهل
çoluk çocuk
وعیال

عیالمند
çoluk çocuk sahibi
۱- چماق، دگنک، پاده، پادار ۲-
çomak
دولک

سگ چوپان، سگ بزرگ
çomar
آبله رو، چوپور
çopur
۱- مرض، درد ۲- (پز) و بای گاوی
çor
لم یزرع، شور، بایر، کویر، لخت، گرگن
çorak
خشک سار، شوره، شوره زار،
çorak arazi
غامر، شورستان، لم یزرع، نارویان
۱- شوره زار، شورستانی، خشک
çoraklık
سار ۲- خشک سالی

جوراب، پایتابه
çorap
۱- جوراب باف، جورابچی ۲-
çorapçı
جوراب فروش
۱- سوپ، شوربا، آش ۲- (مچ) نا
çorba
مرتب، شلوغ پلوغ

بشقاب گود
çorba kasesi
سوپ خوری
çorba kaşığı
کنده
çotuk
پهن، پخش، دماغ پخش، دماغ پهن
çotur
صابونی چوبک، چوبه، بیخ
çöğen
(گیا) لوبیای دریایی
çöğen otu
(مس) نوعی تار
çöğür
(نظ) بزانو!
çok

۱- ته نشست، ته نشین، رسوب،
çökelek
رسوبی ۲- دوراغ

فرو نشستن، فرو نشانندن، ته
çökeltmek
نشین شدن، رسوب کردن

ته نشین، ته نشسته، رسوب، دردی،
çökelti
جرم

۱- بزاندو در آوردن ۲- بزاندو
çökeltmek
نشانندن حیوان

۱- ضعیف، ناتوان، زمین گیر شده
çökkün
۲- زانو زده

انخفاض، ضعف، ناتوانی
çökkünlük
۱- فرو شدن، گود افتادن ۲- بزاندو
çökmek
زدن، بزاندو نشستن ۳- ضعیف و پیر شدن ۴-
خوابیدن

خوابانیدن
 ۱- فرو شده، گود افتاده ۲- ناتوان، çökük
 ضعیف و پیر شده ۳- خوابیده
 ۱- ته نشینی، نشست ۲- ناتوانی çöküntü
 و ضعف ۳- گود افتادگی
 فرودی، انحطاط çöküş
 هامون، کویر، بادیه، بیابان، صحرا، دشت çöl
 اعرابی، بدوی، بادیه نشین çöl arabı
 بادیه پیما çöl aşar
 غموض çölleşme
 بیابان بی آب و علف çöllük
 (گیا) بدسغان çöl nilüferi
 (گیا) ظیان çöl yasemini
 چنك çömelme
 چنك زدن، چتلی نشستن، چك çömelmek
 زدن، چنباتمه زدن
 شاگرد çömez
 شاگردی çömezlik
 سوفال، حب çömlek
 گل رُست çömlek çamuru
 سوفالگر، سوفال ساز، کوزه گر çömlekçi
 سوفالگری، سوفال سازی، کوژه çömlekçilik
 گری
 سوفالگری çömlek imalathanesi
 رُست çömlek toprağı
 آشغال، خاکروبه، زباله، خس، خاشاک، çöp
 خاش، زبیل، پلیدی
 میانجی برای ازدواج çöp çatan
 رفتگر، خاشه روب، خاک بیز، خاک çöpçü
 روب، سبور، خاکروبه چی، کناس
 رفتگری، سپوری çöpçülük
 خاک دان، آشغالدان çöp kovası
 آشغالدان، زباله دان çöp kutusu
 ۱- خوردن ۲- استفاده کردن çöplenenmek
 خاک دان، مزبله، زباله دان، شله، çöplük
 خاکروبه دان، آشغالدان
 خس و خاشاک، خرده ریزی، زباله، çörçöp
 خس، خاش، خاشاک، خاکروبه پلیدی، آخال
 چرك çörek
 پیچیدگی، پیچش çöreklenme
 ۱- چنبر زدن، تنجیدن، حلقه çöreklenmek
 زدن ۲- (مچ) جایگیر شدن آدم مضر
 (گیا) سپند çörotu

چوبك، بیخ çöven
 (گیا) چوب çöven kökü
 باز گرداندن çözdürmek
 محلول çözültü
 حل çözme
 ۱- باز کردن ۲- حل کردن ۳- از çözmek
 طناب باز کردن
 ۱- باز ۲- حل شده çözüük
 ۱- گسستگی، فروپاشی ۲- انحلال çözülmek
 ۱- باز شدن، گسسته گردیدن ۲- çözülmek
 حل شدن ۳- پراکنده شدن، متلاشی شدن،
 متلاشی گردیدن، از هم پاشیدن ۴- ذوب
 شدن، آب شدن ۵- شل شدن
 عدم انحلال çözülmeyizlik
 حل، حل و فصل çözüm
 تحلیل، تجزیه çözümleme
 ۱- حل کردن، گشادن ۲- تحلیل çözümlemek
 کردن، تجزیه کردن
 فیصل یافتن، بر طرف شدن، çözümlemek
 کاشف بعمل آمدن
 گشاده، حل شده çözümlemiş
 راه حل çözüm yolu
 راه حل یافتن، راه حل çözüm yolu bulmak
 پیدا کردن
 ۱- چیق، چوب سیگار ۲- چوبخُط çubuk
 ۳- باتون ۴- چوب کوتاه، ترکه
 تیر آهن çubuk demir
 چیق کشیدن çubuk içmek
 ۱- تکان دادن قالی با چیق ۲- çubuklamak
 پنبه زدن با چوب
 راه راه، پارچه راه دار çubuklu kumaş
 ماهوت، چوخا çuha
 جولخی، ماهوت فروشی çuhacı
 (گیا) گل نوروز، پریمور çuha çiçeğı
 گود، گودال، گودی، چال، چاله، چه، çukur
 حفر، حفره، چاه
 گود بر داشتن، چاه کندن çukur kazmak
 حفاير، گودال ها çukurlar
 گود افتادن، گودال شدن çukurlaşmak
 حفر çukurlaştırma
 گود انداختن، گود کردن çukurlaştırmak
 گودال، گودالی، محل گود çukurluk
 پستی çukur yer

جل از

çulha شعلراف، پارچه باف، بافتنده

çulha kuşu مرغ نساخ

çullanmak واسرنك رفتن، حمله كردن، به سرگسی ريختن

çulluk نوك دراز

çulpa بی دست و پا، بی عرضه، شلخته

çulpan ستاره، زهره، ناهید، ونوس

çultarı جل چهار پایان

çurçur ۱- (مچ) بی ارزش ۲- نوعی ماهی ریز بی قیمت

çuval گونی، جوال، کیسه، بارخانه، غنچ، گوال، تنگ، الرد

çuvalcı گونی باف

çuvaldız جوالدوز

çuvallamak (مچ) موفق نشدن

çük (عم) چوک، چک، بلبل، دول، دودول، چل

çünkü چون، چونکه، زیرا، زیراکه، چو، برای آرنگه، برای اینکه

çürük فاسد، خراب، پوسیده، پلاسیده، پوک

çürük meyve خراش

çürük tahta پوده

çürüme پوسیدگی

۱- فاسد گشتن، تباه شدن، çürümek

پوسیدن، خراب شدن، فاسد شدن ۲- سیاه شدن، زیر پوست

پوسانیدن، پوساندن، خراب کردن، فاسد کردن، تباهانیدن

چش، چشو، هش (عم) çüş

D

D

« د » پنجمین حرف الفبای ترکی D,d

۱- در، اندر، به ۲- هم، نیز da

۱- بدعات شدن ۲- لذت بردن dadanmak

داداش dadaş

دایه، قابله، پازاچ dadı

دایگی، حضانت، لله گی dadılık

۱- (جغ) کوه، جبل ۲- سوز، داغ dağ

تغار، طغار dağar

انبان، خریطه، خیک، انبان، dağarcık
کیسه چرمی

پژ، کوهسار dağbaşı

(ور) کوه نورد، کوه پیما dağcı

(ور) کوه نوردی، کوه پیمانی dağcılık

دغدغه، داد و فریاد dağdağa

المیس dağdaşam

کوه سنب dağdelen

(گیا) سیب صحرائی، سیب کوهی dağ elması

دامنه، گریبان کوه dağ eteği

گریوه dağ geçiti

پخش، پراکندگی، انتشار، داغانی dağılım

تطایر dağılışıma

تفرق، پخش، فروپاشی dağıılma

۱- پراکنده شدن، گسسته گردیدن، dağıılmak

پرت و پلا شدن، متلاشی شدن، متلاشی

گردیدن، لت و پار شدن، تار و مار شدن،

پریشان شدن، از هم پاشیدن، برهم خوردن،

پشم شدن، گسستن، ژولیدن ۲- پخش شدن،

شیوع یافتن

پراکنده، متفرق، گسسته، پریشان، dağınık

ترت و مرت، داغان، بی نظم، پاشیده، ریخته

پریشانی، برهم خوردگی، dağınıklık

گسستگی، تلاشی، تفرقه، پاچیدگی، توزع،

پراکندگی، پاشیدگی، بی نظمی

حشر، سپاه پراکنده dağınık ordu

۱- موزع ۲- پراکنده کننده، پخش dağıtıcı
کننده

۱- پاشیده شدن، پراکنده شدن dağıtılmak
۲- پخش شدن

توزیع، پخش dağıtım

توزیع dağıtma

۱- توزیع کردن، پخش کردن، dağıtmak

پخش و پلا کردن ۲- شیوع دادن ۳- پراکنده

کردن، پراگندن، افشاندن، پنبه کردن،

پاشیدن، تاراندن، پرت و پلا کردن، پشم

شدن، پژولانیدن، دلو کردن، بشولیدن، ریختن

۴- پر آشوب کردن، بهم زدن، منحل کردن

بزکوهی، پازن dağ keçisi

کبک دری dağ keklığı

پنبه کوهی، پنبه نسوز dağ keteni

سیخول dağ karpisi

غرم dağ koyunu

آلت داغ کردن، ساقور، فر dağlağı

داغ، توسیم dağlama

ساقور، فر dağlama demiri

داغ کردن dağlamak

تویدن، داغ کرده شدن، داغ خوردن dağlanmak

کوه ها، جبال dağlar

۱- کوهی، کوهستانی ۲- داغ کریه dağı

شده، نشان دار ۳- ورق شاه (در ورق بازی)

گوسفند پروار، گوسفنداخته شده dağlıç

کوهپایه، کوهسار، کوهستان dağlık bölge

(کیا) اوقیمون dağ reyhanı

(کیا) عرعر، ورس، اورس، ارس dağ servisi

عقبه dağ yolu

دیگر، بعلاوه، بازهم، هنوز، بیشتر daha

فروتر، پایین تر daha aşağı

بیشتر، اکثر، اغلب، غالباً daha çok

بهتر، خوتر daha güzel

بهتر daha iyi

بهتر آمد، بهتر در آمد دار daha kazançlı

بهتر، سزاوارتر daha lâyı

دیگرچه daha neler

بیشتر daha önce

بالا تر از همه dahası

سپس daha sonra

چند پیرهن زیادتر daha tecrübeli olmak

پاره کردن از کسی

daha üstün برتر
 daha yararlı مفیدتر آمد،
 daha ziyade به وجه غالب
 dahi نیز، هم، همینیز، حتی، اعم از اینکه
 dâhî داهی، نابغه
 dahil داخل، درون، جوف، تو، میان، اندرون
 dahil edilmek ضمیمه گشتن
 dahilî داخلی، درونی، اندرون
 dahiliye داخله، داخلی
 dahiyâne داهیانه، نبوغانه
 dâi داعی، باب
 dâima همیشه، همواره، پیوسته، دائماً،
 شباروز، ابدالابد، ابدالابد، الی الابد
 dâimi همیشگی، دایم، دائم، مؤبد، پایدار
 جاودان، پیوست، بازمان، ابدی، دائمی
 dâir دایر، راجع به، در خصوص، در باره
 مبنی بر، در موضوع، در باب
 daire ۱- (هس) دائره، دایره، حلقه، پرهون
 ۲- اداره ۳- آپارتمان ۴- در حدود
 daire dilimi قطاع
 ۱- دواير ۲- ادارات ۳- آپارتمان ها
 dairemsi مدور، گرد
 dairesel گرد، مدور
 daire teşkil etme تدوير
 dairevî گرد، مدور، مانند دایره
 dakik دقیق، وقت شناس، خرد
 dakika دقیقه
 dakikalar دقائق
 dakiklik سخت گیری، وقت شناسی، دقیق
 ۱- ماشین تحریر، تایپ ۲- ماشین
 نویس
 daktilo etmek ماشین نویسی
 کردن
 daktilograf ماشین نویس
 daktilografi ماشین نویسی
 ۱- شاخه، شاخ ۲- فرع، شعبه، فن
 dalak سپرز، اسپرز، طحال
 dalâlet ضلالت، بیرهی، گمراهی
 dalâlete düşmek از راه بچاه بردن، گمراه
 کردن، از راه بردن
 dalamak گاز گرفتن، گزیدن
 ۱- نزاع کردن، دعوا کردن، عریده
 dalaşmak کردن، بهم پریدن، مشاجره کردن، مناقشه

کردن ۲- جنگ کردن (سگها)
 dalavera حقه، حيله، تزوير، کلاه برداری
 dalavereci حقه باز، کلاه بردار
 dalbudak شاخسار، شاخ و برگ
 ۱- غوطه ور ساختن، در آب فرو
 بردن ۲- سیوختن
 ۱- موج، خیزاب، آبکوه، کوه
 ۲- (عو) منتر، مسخره، گول ۳- (عو) موضوع
 ۴- اهتزاز
 dalgacı (عو) هواشی، سردر هوا
 ۱- (اصط) منتر کردن، مسخره
 کردن، بست انداختن ۲- تضييع اوقات
 کردن، حرام کردن وقت
 dalga kıran موج شکن
 dalgalanma تموج، تلاطم، ارتجاج
 dalgalanmak موج زدن، تلاطم داشتن، کولاک
 کردن، بموج آمدن، به اهتزاز در آمدن، در
 اهتزاز بودن
 dalgalandırmak به اهتزاز در
 آوردن
 dalgalı موج زن، مواج، موج دار
 dalgıç غواص، غوطه باز، آب باز، غوطه ور
 غواصی، آب بازی
 dalgıçlık غواصی کردن
 dalgıçlık yapmak (مکن) پمپ شناور
 dalgın حواس پرت، بیهوش، پریشان حواس
 حواس پرتی، پریشان حواسی،
 غفلت، بیهوشی
 dalgıcı غواص، غوطه باز، آب باز، غوطه ور
 غوطه، غوطه خوری
 dalış غوطه گاه
 dalış yeri چابلوس، متعلق، لابه گر، لوه گر،
 سالوس، زبان باز، چرب زبان، کاسه لیس،
 کارنگ، آشمال
 dalkavukluk چابلوسی، چرب زبانی، تعلق،
 سالوسی، دم لابه، لابه، ترب، لوه، لوه و
 لامانی، لابه گری
 dalkavukluk etmek لابه گری کردن، کاسه بند
 کردن، چابلوسی کردن، تعلق کردن، کاسه
 لیمی کردن
 dalkılıç شمشیر کشیده
 ۱- شاخه در آوردن ۲- (مج) شاخ
 و برگ پیدا کردن، مفصل کردن، يك كلاغ چهل

کلاغ کردن
 dallanıp budaklandırmak يك كلاغ چهل كلاغ
 کردن
 dallanıp budaklanmak شاخ زدن، شاخ بر شاخ
 زدن
 dallanma تفرع، شاخ یابی
 dallanmak ۱- شاخه یافتن ۲- متفرع شدن،
 مفصل شدن
 dallar شعبات، شاخه ها
 dallı ۱- شاخدار، شاخه دار، پر شاخه ۲-
 دارای تفرعات
 dallı budaklı پر شاخ و برگ
 dalma ۱- غوطه، غوص، شیرجه ۲- غرق در
 فکر
 dalmak ۱- غوطه خوردن، فرو رفتن، فرو
 شدن، استغراق یافتن، پاغوش زدن ۲- در
 چرت فرو رفتن، از حال رفتن
 daltaban پا برهنه، (مج) بی سرو پا
 daltaşak (عم) کبر و خایه
 dalya ۱- کوکب ۲-(گیا) گل کوکب
 dalyan شیلات
 dalyancı شیلاتی
 dam ۱- بام، پشت بام، سطح ۲- خانه
 کوچک ۳- آخر ۴- زندان، حبس خانه ۵- بی
 بی در ورق بازی ۶- خانم در مجلس رقص
 dama بازی داما
 damacana غرابه، کپ، شیشه، دهن گشاد
 damak سقف دهان، کام، حنك، سق
 dam aktarmak سقف بر داشتن، شیب دادن
 damalı خانه خانه، شطرنجی، خشت خشتی
 damalı desen خشت خشتی
 damar ۱- رگ، شریان، سیاه رگ ۲- خط
 ترك خوردگی ۳- خوی، اخلاق، مزاج
 damarımسی رگ، مانند رگ
 damarına basmak (اصط) حرص کسی و
 آوردن
 damar kıskacı شریان بند
 damarlar عروق، شرایین
 damarlı ۱- رگ دار ۲- بدرگ، بد خلق
 damarsız ۱- بی رگ ۲-(مج) بدخو، بی
 غیرت
 damat داماد
 damga مهر، تمغا، طمغا، انگ، علامت، نشان

damgacı تمغاجی
 damgalamak ۱- مهر کردن، تمغا زدن، نشان
 زدن ۲-(مج) کسی را لکه دار کردن
 damgalanmak ۱- مهر خورده، نشان داغ
 خوردن ۲-(مج) لکه دار شدن
 damgalı مهر شده، مهر دار، نشان دار
 damga pulu تمبر مالیاتی
 damgasız بدون مهر
 damıtık مقطر
 damıtık su آب مقطر
 damıtma تقطیر
 damıtmak تقطیر کردن، پالیدن
 damızlık فحل
 dam koruğu (گیا) همیشه جوان، گل ناز،
 فاونیا
 damla قطره، چکه، چکید
 damla damla چکه چکه، قطره قطره
 damlalar قطرات
 damlalık قطره چکان
 damlamak ۱- چکیدن، فرو چکیدن، تراویدن،
 چکه کردن ۲-(عو) سر رسیدن، رسیدن
 ناگهانی، بی موقع آمدن
 damlatmak چکاندن، چکانیدن، چکه کردن،
 پالیدن، قطره فشاندن
 damlaya damlaya göl olur (اصط) قطره قطره
 جمع گردد وانگهی دریا شود
 dana گوساله
 dana burnu نوعی کرم زمینی
 danalık گوسالگی
 dan dun دنگ و دونگ، ترق تروق
 dane حبه
 dangalak غبی، مهمل، بی مخ، بی عرضه
 احقق، خل
 danış مذاکره، مشورت، مشاوره
 danışık مواضعه، همدستی
 danışıklı doğuş جنگ زرگری
 danışma ۱- مشورت، مشاورت، کنکاش،
 استشاره، تدبیر، مشاور ۲- دایره اطلاعات
 مشورت کردن، مشاوره کردن،
 استشاره کردن، شور کردن
 danışma meclisi (سیا) مجلس مشورتی
 danışman مشاور، رایزن، مستشار
 danışmanlık رایزنی، مستشاری، مشاوری

جلسه رايژنی، جلسه
استشاره ئی، دانشق

(سیا) دیوان کشور، شورای دولتی

daniel pili (فز) پیل دانیل

Danimarka دانمارک

Danimarka'lı دانمارکی

daniska (عو) بهترین، عالیترین، مطلوبترین

dans رقص، پا بازی، دانس، پایکوبی

dansetmek رقص کردن، پای کوبیدن

dansör رقص، پای کوب

dansöz رقصه، پایکوب

dansöz giysisi چل بند

dans salonu رقصخانه

dantel تور

dantelâ تور

dapdar تنگاتنگ، بسیار تنگ

dapdaracik تنگاتنگ، تن و تروش، خیلی تنگ

۱- تنگ، تنگنا، تنگین، باریک، چست، کم دار
عرض، محد ۲- (مج) بسختی

dara پارسنگ، پاسنگ، پاره سنگ، لفاف

daraban تپش، ضربان

daracik تنگاتنگ

daraçi (هس) زاویه حاده، گوشه تند

darağacı دار، صلابه، چوبه دار

darağacına çekmek دار زدن، بر پای کردن

daralan yol (راه) جاده باریک میشود

daralı ağırlık وزن کلی با پاره سنگ

daralmak ۱- تنگ شدن، فشرده شدن ۲-

سیر آمدن، به ستوه آمدن، تنگ آمدن

۱- تنگ کردن ۲- تنگ آوردن، کز
کردن، به ستوه آوردن

۱- ضرب، ضربه، ضربیت، زخم، صدمه
۲- (سیا) کودتا

darbe indirmek صدمه زدن، زخم زدن، پوست
از سرکسی کندن

darbeler ضربات

darbe yemek ضربیت خوردن، صدمه خوردن

darbimesel ضرب المثل

darboğaz تنگنا، برزخ

darbuka (مس) تنبک، دنبک

darbuka çalmak (مس) دنبک زدن، تنبک زدن

darçın دارچین

در بداغان، شلوغ پراکنده و
پزیشان

dardağan otu (گیا) هفت بند

dargeçit دربند، تنگه

dar gelirli کم در آمد

dargın رنجه، رنجیده، مکدر، قهر، دلگیر

dargınlık رنجیدگی، دلگیری، دلتنگی، تکدر

dargörüşlü کوتاه نظر، کوتاه بین،
خرد اندیش، پوست خرکن، نظر تنگ

dargörüşlülük کوتاه فکری

darı (گیا) ارزن، زغاره، دخن

darı etmek نان ارزن

darıfanî دار فانی

darılğan زود رنج

darılğanlık زود رنجی

darılma تکدر

darılmak رنجیدن، مکدر شدن، دلتنگ شدن،
دلگیر شدن

darılmak رنجاندن، دلگیر کردن، دلتنگ کردن

darı tarlası ارزن زار

dar kafalı کوتاه فکر، متعصب

darlaşmak تنگ شدن

۱- تنگی، کز ۲- تنگنا، تنگدستی،
مضيقه

darmadağan پخش و پلا، در بداغان

darmadağanık پخش و پلا، تند و خند

darp ضرب، زدن، کوبیدن

darphane ضرابخانه، درمسرا

dar sokak کوچه، کوچه باریک

darülaceze دار المساکین، دار العجزة

darülfünun (قد) دار الفنون

dar vakit عصر تنگ

Darvin nazariyesi قانون نشوء و ارتقاء

dar yol راه گذر، ترفتنج

dava (حق) دعوی، دعوا، قضیه، مسئله، ادعا،
اختلاف

daya açma (حق) داد خواهی، موافقه

۱- (حق) داد خواه، مدعی، دعوی دار،
دعوی طلب ۲- پژوهش خواه

dava etmek (حق) دعوا کردن، ادعا کردن

davalar (حق) دعاوی

davali (حق) ۱- مدعی علیه، مدعا، مدعی ۲-
پژوهش خوانده

davar دام

davar satıcısı چوبدار

davet دعوت

davetçi دعوتگر، دعوت کننده

davet edilmek از کسی دعوت به عمل آمدن

davet etmek دعوت کردن، خواندن، دعوت به عمل آوردن

davetiye دعوت نامه، کارت دعوت، احضاریه

davetli مدعو

davetsiz ناخوانده

davetsiz misafir ناخوانده، تخته پوست انداز

davlumbaz سپر اجاق

davranış رفتار، کردار، کنش، شیوه، کرد و کار، روش، حرکت، طرز، سلوک

davranmak رفتار کردن، حرکت کردن، عمل کردن، تا کردن، معامله کردن، گام زدن

davudî داودی، صدای بم

davul طببل، دهل، کوس، بالابان

davulcu طببلچی، طببل زن، بالابان چی، دهل زن

davul çalmak دهل زدن، طببل زدن، طببل کوبیدن، کوفتن، طببل فرو کوفتن

dayak ۱- کتک، چوب، چماق ۲- پایه، تیر، شمع

dayak atmak کتک زدن، چوب زدن، چوبکاری کردن، هشر کردن، شیلای کردن

dayak delisi olmak کتک خور خوب نداشتن

dayaklamak پایه زدن، تیر زدن، شمع زدن

dayak yemek کتک خوردن، چوب خوردن، کوب خوردن، کتک نوش جان کردن

dayalı تکیه داده شده، بر پایه، مبنی بر

dayalı döşeli مبله

dayamak تکیه دادن

dayanak پشتیبان، پشت بند، بنداد، مسند، تکیه گاه

dayanaksız غیر واقع

dayanarak بر پایه، مبنی بر اینکه، بر اساس مبنای، با استناد به، باتکیه بر، بر اساس

dayanaklı استوار، بادوام، مستحکم، قوی، مقاوم، سرسخت، رویین، پرمقاومت، محکم، بامقاومت، با استقامت

dayanıklılık محکمی، استواری، بادوامی

dayanıklı olmak با تحمل بودن، تحمل داشتن،

محکم بودن، مقاوم شدن

dayanıksı نا محکم، کتره یی، گسسته بنیاد،

سست، بی دوام، بی مقاومت، بی استقامت

dayanıksız yapmak بنیاد بریخ نهادن

dayanılmaz طاقت فرسا، غیر قابل تحمل

dayanılmaz olmak کران آمدن، طاقت فرسا بودن

dayanışma هم پشستی، پیوستگی، هم

بستگی، مناسبت، مشترک

dayanışmak هم پشستی کردن، پشتیبانی

کردن از یکدیگر

dayanma تحمل، مقاومت، استناد، اتکاء

dayanma gücü پشت کار

۱- تکیه کردن، لم دادن، لمیدن،

اتکاء کردن، تکیه داشتن ۲-استناد کردن

۲-تحمل کردن، طاقت آوردن، پشت گرم

بودن، بر تافتن، مقاومت کردن ۴- دوام

کردن، صبر کردن، استقامت کردن

۱- تکیه دادن ۲- اصرار کردن ۳- dayatmak

تحمل وا داشتن

۱- دایی، دانی، کاکو، خال، خالو ۲-(مج) dayı

گردن کلفت ۲-(مج) پشتیبان، پارتی، پشت

پسردایی، پسر خالو dayıoğlu

پسر خالو، دختر خالو dayızade

dayire (مس) جلجل، کفه

daz ۱- طاس ۲- زمین بایر

dazlak طاس، تاس، کرک، دغسر، اصلع

dazlaklık طاسی، تاسی، دغسری، حصص

de هم، نیز

debağat دباغی

debbağ پوست پیرا

debbe دب

debdebe دبده، طاق و طارم، طنطنه، شکوه

debdebeli با دبده، باشکوه، با جلال و شکوه

۱- دست و پازنی ۲-(مج) debelenme

بیهوده

۱- دست و پا زدن ۲-(مج) debelenmek

بیهوده کردن ۳- مراغه کردن (برای حیوانات)

debriyaj (مکن) کلاچ

debriyaj pedalı (مکن) پدال کلاچ

deccal دجال

۱- پدر بزرگ، بابا بزرگ، جد ۲-(مج) dede

پیر مرد ۳- شیخ مولوی

dedektif کار آگاه

dediğine göre بقول

dedikodu قیل و قال، زشت یاد، بدگوئی، قال

و قیل، قال مقال، سخن چینی، غیبت

dedikoducu خبرچین، غیبتگر، غیبت گو،

سخن چین، بدگو، عیب کن

dedikodu yapmak غیبت کردن، زشت یاد

کردن، قیل و قال کردن، بگوگو کردن،

سوسه دادن

dedirtmek بسخن آوردن، وادار بگفتن کردن

def (مس) دایره، دف، جلجل، کفه

defa بار، نوبت، مرتبه، دفعه، کره، باره،

وهله، گزک، راه، باز، تاره، حمله، سفر، کرت

defalar دفعات، کرات

defalarca مکرراً، به کرات، تارات، بکرات،

دفعات

def çalmak دف زدن، دایره زدن

defedici دافعه

defedilme بیرون کرده شدن، رانده شدن، دفع

کرده شدن

defetmek دفع کردن، راندن، بیرون کردن، زد

کردن، پر نهادن

defile دفیله، رژه

defin دفن

define دفینه

defineci گنج جو

defineler دفائن، دفاین

deflasyon کم یابی

defne (گیا) غار

defne ağacı (گیا) دهمست، درخت غار

defnedilmek مدفون شدن

defnetme تدفین

defnetmek دفن کردن، مدفون داشتن، مدفون

کردن، به گور کردن، گور کردن، چال کردن،

خاک کردن، به خاک سپردن

defol خفه شو، گم شو، دور شو، جهنم شو

defolmak دور شدن، جهنم شدن، دفع شدن

defolup gitmek گور خود را گم کردن

deformasyon بدشکلی

defter دفتر، کراسه، دفترچه، کتابچه

defterdar دفتردار، پیشکار دارائی،

مستوفی، امین مالیه، رئیس دارائی استان

defterdarlık دفترداری، پیشکاری، ریاست

دارائی

defterden silinmek از لیست خارج شدن

defterden silmek از لیست خارج کردن

deftere geçmek ثبت کردن

defterler دفاتر

değdirmek تماس دادن، دست بچیزی زدن

değer ۱- قیمت، بها، ارز، ارزش ۲- ارچ،

پایه، قابلیت، لیاقت، حسب

değer biçme ارزیابی، تقدیر

değer biçmek ارزیابی کردن، تقدیر کردن،

تقویم کردن، تعیین قیمت کردن، قیمت

تخمین زدن، بها تخمین زدن

değerbilir قدر شناس، قدردان

değer bilmez قدرنشناس

değer kazanmak بها گرفتن، بلند افتادن

değerlendirmek ۱- بالا برد قیمت، افزودن

قیمت، ارزنده کردن ۲- به پول بر گرداندن

değerlenmek ۱- بلند افتادن، ارزش پیدا

کردن ۲- عزیز شدن

değerli ۱- گرانبه، گران قدر، گران قیمت،

گرانبها، ذیقیمت، قیمتی، بهادار، ثمین، با

ارز، با ارزش، ارزشمند، ارزان، نفیس، والا،

پر ارزش، پر قیمت ۲- گرام، گرامی، فاخر،

خطیر، جان، ارجمند، عزیز، شایسته، لایق

değerli evrak اوراق بهادار

değersiz بی ارزش، بی قیمت، ناچیز، بی

اهمیت، بزیبها، بیواره، بی فایده، مثل

پوستین تابستان، پست، بایت سر پل

değer vermek عزیز داشتن، گرامی داشتن، قدر

شناختن، وقع نهادن، مهم شمردن، اعتبار قایل

شدن، وزن نهادن

değgin مربوط، راجع، اجمع به، متعلق

değil ۱- نه، نی، نیست، نه خیر ۲- نه فقط

değim لیاقت

değim ۱- تازمانیکه، تا وقتیکه، الی، تا

جائیکه

değinerek با اشاره به

değinmek اشارت کردن، تلمیح کردن، تماس

کردن، بر خورد کردن، اشاره کردن

değirmek ۱- ابلاغ کردن ۲- بر خورد کردن،

تماس کردن

değirmen آسیا، آسیاب، طاحون، طاحونه

۱- آسیابان، صاحب آسیا ۲- değirmenci
سازنده آسیاب

değirmenlik محل آسیاب، سر آسیاب
سنگ آسیا، اس، آسیاسنگ
۱- مدور، چرخ، دایروی، گرد ۲- değirmi
مربع

değirmilenmek گردش

değiş تبادل، مبادله

değişebilir تغییر پذیر

değişen متغیر

۱- دیگرگون، عوض شده ۲- متنوع، değişik

چوربچور ۳- تازه، جدید، نوظهور

değişiklik دیگرگونی، تغییر، تبدیل، فرق، عوضی

değişim تحول، گردش، تبدل، تغیر، انقلاب، گشت، تبدیل، تغییر و تبدیل، تعویض

değişken متغیر، بیقرار، تغییر پذیر

değişim تغییر یافته

۱- تبدل، تحول، تغییر ۲- مبادله değişme

۱- مبدل گشتن، تغییر یافتن، بر değişmek
گردیدن، برگشتن، گشتن، تبدیل یافتن، عوض
شدن ۲- عوض کردن، معاوضه کردن

۱- مبادله ۲- تغییر، تعویض، değiştirme
تحویل، تبدیل

değiştirmek عوض کردن، گرداندن، مبدل
کردن، تغییر دادن، تعویض کردن، مبادله
کردن، تبدیل کردن

değiştirtmek وادار به عوض کردن

değiş-tokuş مبادله، معاوضه، عوض

değiş tokuş yapmak معاوضه کردن، عوض
کردن

۱- تماس، لمس، دست زنی ۲- بهترین، değme
عالیترین ۲- هر، هرکس، هرکسی

۱- بر خوردن، تماس کردن، دست değmek
زدن، دست خوردن ۲- رسیدن، اصابت کردن،
خوردن ۳- ارزیدن

değnek باتون، چوب، چماق، دگنک، عصا

deha دها، نبوغ

۱- التجاء، پناهندگی ۲- دخالت dehalet

۱- التجاء کردن، پناه آوردن dehalet etmek
۲- دخالت کردن

۱- (عو) دفع کردن، دست بسر کردن dehlemek

۲- جلو راندن حیوانات

dehliz دهلیز، دالان، راهرو، هشتی

dehşet دهشت، بطر

dehşete kapılmak مدهوش افتادن، مدهوش
شدن

dehşetli مدهوش، دهشت انگیز، دهشتناک،
سهمناک، سهمگین، دهشت آور، ترسناک،
هولناک

dehşet verici دهشت ناک، دهشت انگیز،
دهشت آور

dek تا، الی

dekagram ده گرام، دکا گرام

dekalitre دکالیتتر

dekametre دکامتر

dekan رئیس دانشکده

dekanlık ریاست دانشکده

dekar جریب، ده آر

dekbaz حقه باز، متقلب

dekbazlık حقه بازی، تقلب، حيله گری

dekolte دکولته

۱- تنزیل از حساب، تخفیف از dekont
۲- حساب قیض پرداخت بانکی

dekor دکور، آرایش، زیور

dekorasyon دکوراسیون

dekoratör آرایشگر، دکوراتور

dekovil خط آهن کم عرض

delalet دلالت، راهنمایی

delalet etmek دلالت کردن

deli دیوانه، مجنون، شیدا، بیعقل، چل

delibozuk خل، دیوانه

delice دیوانه وار، شلمک

delice otu (گیا) سبوسه، تلخک

delicesine دیوانه وار

delidolu خل، دیوانه

delifişek آدم هواهوسی، آدم سبک

delik سوراخ، رخنه، سفته، سفت، منفذ

delik açmak سوراخ کردن، سوراخ باز
کردن

delikanlı جوان، جوانمرد، نورس، برنا، تازه
جوان، نو جوان، دولار

delikanlılık جوانی، نو جوانی، جوانمردی،
عنفوان، نوگسی، تازه جوانی

delik deşik شبکه دار، چشمه چشمه، سوراخ
سوراخ، پراز سوراخ

delik diş کروه

delikli دار، شبکه دار، سوراخ دار

deliksiz بی سوراخ، بدون سوراخ

delil ۱- حجت، برهان، دلیل، گواه، فرمود،

پروانه ۲- راهنما، رهبر

delil aramak دلیل جستن، حجت جستن

delil getirmek حجت آوردن، حجت انگیزختن،

دلیل آوردن

delilik جنون، دیوانگی

delilik etmek چلی کردن، دیوانگی کردن

delil isteme استدلال

deliller دلایل، دلائل، براهین، حجج

delinmek سوراخ شدن

deli olmak پارسنگ بر داشتن عقل کسی،

دیوانه شدن

delip geçmek گذر کردن

delirmek دیوانه شدن، سر بر کمر زدن، سر

به صحرا نهادن، عقل را از دست دادن

delirtme تخبیل

delirtmek دیوانه کردن، شوراندن

delişmen آدم لوس و سبک

delk مالش، تماس

dellal دلال

dellallık دلالی

delme سوراخ کنی، سفت و سنب

delmek سوراخ کردن، سفتن، سنبیدن

delta (جغ) دلتا

dem ۱- آن، لحظه، دم ۲- نفس ۳- دم

demagog هوام فریب

demagoji عوام فریبی، دماغوژی

dem çekmek نغمه سرانی کردن پرندگان

dem dökmek خونریزی اضافی کردن زنان در

موقع قاعدگی

demeç بیانات، قطعنامه، بیان، نطق

demek ۱- گفتن، خواندن، بیان کردن، نام

بردن ۲- یعنی، گویا، در این صورت

demek oluyor ki در این صورت

demek öyle که این طور

demet بسته، بسته

demetlemek بسته کردن

dem gelmek عادت شدن، قاعده شدن زنان

demincek قدری پیش تر، پیش تر از این، قبلاً

demincek قدری پیش تر، قدری قبل از این

۱- آهن، حدید ۲- لنگر demir

demir ağacı (گیا) آسوندار

demir alet حدید، حدده، آلت آهنین

demir almak لنگر بر داشتن، لنگر گرفتن،

لنگر جمع کردن

demir atmak لنگر افکندن، لنگر انداختن،

پوست تخت افکندن

demir atma yeri بندرگاه، بستگاه

demirbaş اموال منقول، اموال غیر مصرفی

demirci آهنگر، حداد، پولادگر

demirci çekici مهره، چکش انگری

demircilik آهنگری، حدادی

demirci önlüğü پیش لنگ

demir cürufu ریم آهن

demir çağı عصر آهن

demirden آهنی، آهنین

demirhane آهنگر خانه

demirhindi تمر، تمر هندی

demirkapan آهن ربا، مغناطیس، مقناطیس

demirkazık گاز

demirkırı فلکلنکی

۱- لنگر انداختن، لنگر افکندن demirlemek

۲- آهن کوبی کردن ۳- آهن درب را انداختن،

کلون درب را انداختن

۱- لنگری ۲- آهن دار demirdi

demir oksit (شیم) مانیتیت

demir pası موریانه، داشخار، ارضه

demir pençeli آهنین پنجه

demirperde ülkeleri (سیا) پشت پرده آهنین

demir sülfat (شیم) زاج سبز

demir talaşı براده آهن

demir testeresi آهن بر، آهن بره

demir törpüsü سوهان آهن سای

demiryolcu مأمور راه آهن، کارمند راه آهن،

راه آهنی

demiryolu راه آهن، خط آهن

demiryolu kavşağı (راه) تقاطع راه آهن

demlemek دم کردن، دم گذاشتن

۱- دم کشیدن ۲- مشروب demlenmek

خوردن

demlendirmek دم کردن، دم گذاشتن

۱- دم کشیده ۲- مشروب خورده demli

demlik قوری، غوری

demode مد کهنه شده

demografi جمعیت نگاری

demokrasi (سیا) دموکراسی

demokrat (سیا) دموکرات

Demokratik Almanya آلمان شرقی

-den başka جز ، بغیر ، بغیر از

-den dolayı از آن روکه ، بعلت آنکه ، به دلیل
اینکه

denek taşı سنگ محک

deneme آزمایش ، امتحان ، تست ، بلوی ،
بلیت ، تجربه ، محک

denemek آزمایش کردن ، امتحان کردن ،
تجربه کردن ، بغل گشادن ، آز ماییدن ،
آزمودن ، چشیدن

deneme sınavı آزمون سنجشی

deneme uçuşu پروان آز مایشی

deneme yapmak آزمایش کردن ، امتحان
کردن ، تجربه کردن ، جوشاندن ، چشیدن ،
آزمودن

denet باز رس ، کنترل ، رسیدگی

denetçi مراقب ، باز رس

denetim مراقبه

denetleme مراقبه ، سرپرستی ، کنترل ، باز
رسی ، رسیدگی

denetlemede bulunmak رسیدگی کردن ،
تفتیش کردن ، بازرسی کردن ، کنترل کردن ،
مراقبت کردن

denetlemek رسیدگی کردن ، تفتیش کردن

deney بازرسی کردن ، کنترل کردن ، مراقبت کردن

deney تجربه ، آزمایش ، امتحان ، آزمون

deneyen آزماینده ، آزمایش کننده ،
آزمایشگر

deneyim کار آزمایی ، تجربه ، عملی

deneyimler آزمایش عملی سابقه کار

deneyimli باتجربه ، کار آزموده ، کار دیده ،
صاحب تجربه ، کرده کار ، تجربه دیده ، کهنه
کار ، پخته ، با سابقه ، تجربه کسب کرده

deneyisel تجربی ، آزمایشی

deneyersiz بی تجربه

deney yapan آزمایشگر

deney yapmak آزمایش کردن ، امتحان کردن ،
تجربه کردن ، اختیار کردن ، آزمودن

denge تعادل ، موازنه ، عیار

dengeleme تعدیل

denmeli ترازمند

dengesiz بی موازنه ، بی تعادل ، سردبیان

denilen مذکور ، مزبور

denilmek گفته شدن ، نامیده شدن ، ذکر شدن ،
خوانده شدن

deniz دریا ، بحر

denizaltı زیر دریایی ، تحت البحر

denizanası مدوز ، مدوس ، چتر دریایی ،
عروس دریایی

deniz araştırma gemisi کشتی دریاشناسی

deniz askeri (نظ) سرباز دریایی

denizaşırı ماوراء بحار

deniz aygırı اسب آبی

deniz ayısı خرس دریایی ، شیر دریایی

denizci دریانورد ، ملوان ، ملاح ، بحریه ای ،
بحری ، دریائی

denizcilik دریا نوردی ، کشتی رانی ، بحر
پیمائی

denizden geçip derede boğulmak (اصط)
گاهی از چشم سوزن بیرون رفتن و گاهی از
در وازه تو نرفتن

deniz dibi âlemi ته زی

deniz eri (نظ) تابین بحری ، سرباز دریایی

deniz feneri فانوس دریایی ، منار ، فار

deniz fırtınası کولاک ، طوفان دریایی

deniz filosu (نظ) ناوتیپ ، فلویت

deniz gergedanı ختو

deniz kadayıfı نوعی خزه دریائی

deniz kestanesi توتیا

deniz kıyısı لب دریا ، دریا کنار ، ساحل ، کنار
دریا

denizkızı دختر دریایی

deniz kuşatması (نظ) محاصره بحری ،
محاصره دریایی

deniz kuvvetleri (نظ) قوای دریایی ، قوای
بحری ، بحری ، نیروی دریایی

deniz kuvvetleri komutanı (نظ) فرمانده کل
نیروی دریایی

denizler بحار ، دریاها

deniz onbaşı (نظ) سر جوخه دریایی

deniz tabanı (جغ) کف دریا

deniz teğmeni (نظ) ناوبان

deniz yıldızı ستاره دریایی

deniz yolları اداره کشتی رانی

deniz yosunu جلبك خزه دریایی

deniz yüzbaşı (نظ) ناوسروان

denk ۱- لنگه، بار، عدل ۲- معادل، مساوی،
برابر، هم ترازو، همتا، همطراز، سربسر،
موافق، هم عیار

denklem (رض) معادله

denklemek میزان کردن، عیار کردن، جور
کردن

denkleşmek توازن یافتن، معادل شدن، هم
عیار شدن، میزان شدن

denkleştirmek برابر کردن، هم تنگ کردن،
جور کردن، معادل کردن

denklik تعادل، همتایی، توازن

denk olmak متساوی شدن، سروه يك كریاس
بودن، سربسر شدن، تعادل داشتن

denkteş هم سنگ، هم عیار، برابر

denli ۱- مقدار، قدر، مانند ۲- آدم معقول

denmek گفته شدن، نام بردن، خوانده شدن
مقدم بر، پیش از آنکه، قبل از
آنکه

densiz بی مناسبت، نامعقول، آدم بی معنی
بعد از آنکه، پس از آنکه

deplasman maçı دیدار رفت

depo مخزن

depo etmek انبار کردن، جمع کردن

depolama ادخار

deplamak انبار کردن، انباردن، جمع کردن

depolar مخازن

depo memuru انباردار

depozito سپرده، ودیعه، بیعانه

deppoy مخزن ارتشی

deprem زلزله، زمین لرزه، بومهن

depremler زلازل

deprenmek تکان دادن، بهم زدن

depreşmek بحرکت آمدن، برگشتن، باز
آمدن، عود کردن

derbeder دریدر، سرگردان، هرجایی،
متواری، سرگشته، تهی رو، آلا خون و لا خون،
سفیل

derbederlik تواری، دریدری، سرگشتگی،
سرگردانی

derbeder olmak متواری شدن، آلاخون والاخون
شدن، سرگردان شدن، دریدر شدن

dercetmek درج کردن

derdini açmak پوست باز کردن

dere ۱- دره، وادی ۲- جوی، نهر، رود،
جویبارک

derebey فئو دال، ملوک الطوایف، (مچ)
زورگو، ظالم

derebeylik فئو دالیسم، فئودالیت، ملوک
الطویفی، خانقانی، تیول

derece ۱- درجه ۲- مرتبه، رتبه، جاه، طبقه،
گروه، زینه ۳- میزان الحراره

derecelendirme درجه بندی

derecelendiirmek درجه بندی کردن

dereceler درجات، مراتب

dereceli درجه دار

derecesinde بمثابة، به منزله

dere kayası ماهی ریز قنات

dereke درکه

dere otu (گیا) شوید، شود، شبت، شویت

dereyi görmeden paçaları sıvamak (اصط)
بی گدار بآب زدن

dergah درگاه، خانقاه، جناب

dergi مجله، جریده، نشریه

dergiler جرائد، جراید

derhal برفور، فی الفور، فوراً، بغور، الان،
پیدرنک، بلا فاصله، اندر وقت، بمجرد، بنقد،
در وقت، الساعه

deri ۱- پوست، جلد، پوسته، ادیم ۲- چرم

derialtı زیر پوست

derialtı bezleri غده های چربی

deri atmak پوست افکندن

derici پوستی، ایمگر

deri çıkarmak پوست آوردن، پوست بر
آوردن

deri değiştirmek پوست انداختن، پوست باز
کردن، پوست بیرون کردن

deri elbise پوستین لباس چرمی

deri fabrikası چرم سازی، کارخانه چرم
سازی

deri farsçası دری، فارسی دری

deri kalınlaşmak غازه بستن

deri kalkmak پوست دادن

derilenmek پوست پیدا کردن، پوست گرفتن، پوست آوردن، پوست بر آوردن

derilmek جمع شدن، گرد آمدن

derim قطف

derim zamanı قطاف

derin -۱ عمیق، ژرف، گود، بی پیاب، ته دار،

تودار -۲ (مج) متبهر، عالم -۳ زیاد، فراوان، سنگین

derin bilgi sahibi olma تبحر

derin düşünceye dalmak دست بزیار زنج

ستون کردن

derinlemesine araştırma ژرف بینی

derinleşmek -۱ گود شدن، عمیق شدن

-۲ (مج) تخصص پیدا کردن

derinleştirme تعمیق

derinleştirmek گودکردن، گود انداختن، چال کردن، عمیق کردن

derinlik گودی، عمق، قعر، ژرفا، غور، پایاب

derinlikler اعماق

derin nefes نفس عمیق

derin olmak پایاب داشتن

derin su غرقاب، آب ژرف

derin uyku خواب گران

deri önlük پیش دامن

derisel پوستی

derisini yüzmek پوست کندن

derişmek متکاثف شدن، متمرکز شدن

deri yüzme سلخ

deri yüzmek سلخ کردن، پوست کندن

derken در همان لحظه

derketmek درك کردن

derleme گرد آوری، جمع، تدوین، تصنیف

derlemek گرد آوردن، فراهم آوردن، جمع

آوردن، جمع کردن، جمع آوری کردن، جمع

و جور کردن، انتخاب کردن

derlenmek -۱ جمع آوری شدن، گرد آوری

شدن -۲ خود را جمع کردن

derleyen مصنف، گرد آورنده، حایز

derlitoplu منظم، مرتب، جمع و جور

derman -۱ درمان، شفا، علاج، چاره -۲ قوت،

قدرت، طاقت

derman bulma تداوی

dermansız -۱ علاج نشدنی، بیدرمان -۲ بی

تاب

dermansızlık بیدرمانی، ناتوانی، بیچارگی

derman vermek علاج کردن، شفا دادن

dermatoloji (پز) پوست شناسی

derme -۱ جمع آوری، گرد آوری -۲ انتخاب شده

derme çatma سرهم بندی، ناجور، ناقص، نامرتب

dermek چیدن، درویدن، جمع کردن، جمع آوردن

dernek جمعیت، انجمن، مجمع

ders درس

ders almak -۱ درس گرفتن، تلمذ کردن -۲ عبرت گرفتن

ders anlatmak -۱ پس دادن -۲ درس دادن

dershane کلاس

dersini bilmek روان شدن

ders kredisi واحد درسی

ders kredisi okumak واحد درسی را گذراندن

dersler دروس، درس ها

derslik کلاس

ders ücreti حق التعلیم

ders vermek -۱ درس دادن، تدریس کردن

-۲ سزایش را کف نستش نهادن

ders yılı سال تحصیلی، سال تدریس

derd -۱ درد -۲ مرض، بیماری، الم -۳ غم،

غصه، اندوه -۴ مشکل، زحمت

derd çekmek رنج بردن

derd çıkarmak درد آوردن

dertlenmek الم رسیدن، دردمند بودن، درد داشتن

dertleşmek درد دل کردن، همدردی کردن

dertli درد آلوده، درد زده، دردمند، دردناک

derdliک، اندوهناک، بیمار غنچ

derd ortağı غمگسار، غمخوار، هم دردی

derd ortaklığı غمخواری، هم دردی، غمگساری

dertsiz -۱ بیدرد، بی غم، بی غصه -۲ (عو) پوست کلفت

derd yanmak درد دل کردن

deruhte etmek تعهد کردن، عهده دار شدن

derviş -۱ (تص) درویش، صاحب دل، قلندر

-۲ فقیر، بی بهره، گدا

derviş hırkası بادامه
 derviş külâhı طبلک
 dervişlik درویشی، خرقه بازی
 dervişmeşreplik دوریش نهادی، قلندری
 derviş tabiatlı درویش نهاد
 derya دریا، بحر
 derz بندکشی دیوار
 desen ۱- نقش، طرح، نقشه ۲- نمونه
 desenli منقش
 desenli ipek پرند
 desenli kumaş پیکر، پارچه گل و بوته دار
 desibel دسی بل
 desigram دسی گرام
 desilitre دسی لیتر
 desimetre دسی متر
 desinatör جدول کش
 desise دسیسه، تدلیس، دغل، حیل
 desiseler دسائس، دسایس
 despot ۱- مستبد ۲- اسقف
 destan حماسه، حکایت، داستان، افسانه
 destan nazmetmek پیوستن داستان، حماسه سرودن
 destan şairi حماسه سرای
 destar عمامه، سرپیچ، قوته، چیره
 deste دسته، بسته، توده
 destelemek دسته کردن
 destek ۱- پایه، تیر، شمع ۲- کمک، پشتیبانی
 destek gemisi کشتی پشتیبانی
 desteklemek ۱- پایه زدن، شمع زدن ۲- کمک کردن، پشتیبانی کردن، حمایت کردن، تقویت کردن، قوت قلب دادن، پشتی کسی را گرفتن
 ۲- جانبداری کردن
 destere اره، اره دستی
 destroyer (نظ) ناوشکن
 destur اجازه، اذن
 destursuz بدون اجازه، بی اذن
 deşlemek کندن، سوراخ باز کردن
 deşilmek کنده شدن، سوراخ شدن، سر باز کردن جراثیم
 deşmek کندن، سوراخ کردن
 detay تفصیل
 detaylı تفصیلاً، مفصلاً

detone olmak (مس) خارج خواندن
 ۱- دیو، غول ۲- عظیم ۳- (مچ) شخص
 بسیار قوی
 deva دوا، درمان، علاج چاره
 devam دوام، ادامه، مداومت
 devam etmek ادامه داشتن، ادامه یافتن
 پیوسته شدن، پی کردن، پای آوردن، دنبال کردن، تداوم یافتن، تعقیب کردن، حاضر بودن
 devam ettirme ادامه
 devam ettirmek ادامه دادن، استمرار دادن، دنبال کردن
 devamı بقیه، تتمه
 devamı olmak تتمه داشتن، بقیه داشتن
 ۱- مداوم ۲- مدام، پشت سرهم، متداوماً، مرتباً ۳- پابرجا، دیرپا ۴- ساعی، پشت کاردار
 ۱- مداومت، استمرار ۲- devamlılık پابرجائی، دیرپائی
 devamlı olmak استمرار داشتن
 ۱- بیدوام، ناپایدار، موقت، غیر devamsız ثابت، غیر مرتب ۲- غیبت دار
 ۱- عدم حضور، غیبت، نامرتبی devamsızlık ۲- بیدوامی، ناپایداری
 devanası زن فوق العاده چاق، پیرزن گنده
 devaynası آینه بزرگ نما، آینه محدب
 deve شتر، جمل، بعیر، اشتر
 deveboynu شترگلو، شتر گردن
 deveboynu makas مقرض شترگردن
 deveci شتربان، ساربان، اشتربان، جمال، حادی
 devecilik ساربانی، شتربانی
 deve çanı زنگ شتر
 deve dikenı (گیا) خارشتر، مغیلان، عاقول
 ۱- باد آورد، اشتر خار، اشتر غاز، اشتره، اشتره، راویز، بوته خار، بوته کنگر
 ۱- دانه درشت
 ۱- اسب لاغر
 ۱- (گیا) شش شاخ
 ۱- نواله
 ۱- کاروان شتر
 ۱- شتر مرغ، مرغ آتش خوار، اشتراک

develer شترها، جمال، آبال
 deveran دوران، گردش، دور
 deveran etmek گردش کردن، دور زدن
 deve sesi قرقار
 deve sūrūcūsū پس ران، ساربان
 deve tabanı (کیا) پاخر، بخور مریم
 deve tımarı کار سطحی، سرهم بندی
 ۱- پشم شتر ۲- رنگ شتری، deve tūyū رنگ بز
 deve yavrusu شتربچه، بوته
 deveye binme شتر سواری
 deve yūkū شتربار، شتروار
 dev gibi غول آسا، غول پیکر
 devim (فز) حرکت
 devindirmek بحرکت در آوردن، تحریک کردن
 devinme حرکت
 devinmek حرکت کردن
 ۱- زمان، دوره، دور، عصر، عهد، قرن، devir دهر، روز، گاه، ایام، زمان ۲- (فز) دوران، گردش ۳- مبادله، تبدیل، تحویل
 devir almak تحویل گرفتن
 devirler ادوار
 devirmek واژگون کردن، وارونه کردن، سرنگون کردن
 ۱- (سیا) دولت ۲- طالع، بخت، سعادت devlet خالصه، املاک خالصه
 devlet arazisi (سیا) وزیر کشور
 devlet bakanı (سیا) وزارت کشور
 devlet bakanlığı (سیا) رئیس دولت، پرزیدنت
 devlet başkanı (سیا) ریاست دولت
 devlet başkanlığı دوایر دولتی
 devlet daireleri دولت سرا
 devlethane شغل دولتی
 devlet hizmeti هما، همای، همای سعادت
 devlet kuşu بسلامت و سعادت
 devletle دول
 devletler ملی کردن
 devletleştirmek حضرت اجل
 devletli پشت میز نشین، خدمتگزار، کارمند
 devlet memuru مدرسه دولتی
 devlet okulu (سیا) رئیس جمهور، رئیس دولت
 devlet reisi تلویزیون دولتی
 devlet televizyonu

۱- قرن، عهد، دوران ۲- طالع، قدر، devran سرنوشت، فلک
 ۱- دوره، عهد ۲- دوران، الکتريک devre هم دوره
 devre arkadaşı پذیره devren
 ۱- تحویل دادن، منتقل کردن ۲- devretmek گردیدن
 devridâim (مکن) پمپ آب، دور دانه
 devrik بر گشته، پیچ خورده، واژگون شده
 ۱- واژگون شدن، سرنگون شدن ۲- devrilme (راه) پرت شدن، چپ شدن
 ۱- (سیا) کودتا، انقلاب ۲- نهضت، devrim تحول، اصلاح
 devrimci انقلابی، نهضت طلب، اصلاح طلب
 devrimciler انقلابیون
 devrin adamı بوجار لنجان
 devrisci روز بعد، فردای آن روز
 devriye (نظ) مأمور گشت، نگهبان، پاسدار
 devşirim جمع آوری
 devşirimli جمع و جور، مرتب و منظم
 devşirimsiz پریشان، نا منظم، نا مرتب، ریخته واریخته
 ۱- جمع و جور، جمع آوری ۲- (قد) devşirme جمع آوری سربازینی چری
 ۱- چیدن، درویدن ۲- خود را جمع devşirmek آوری کردن ۳- جمع کردن
 deyim اصطلاح، تعبیر، گفته، قول
 deyimli مصطلح
 deyim yapmak اصطلاح کردن
 ۱- گویش، قال، افاده ۲- شعر deyiş دیوث، ریشمال، قرمساق، جا پیچ، deyyus قلتهبان، زن بمزد، خوزی خوار، کس کش، غراچه، غرچه، غرزن، غلتبان، گیدی، قرت، قواد، شاخدار، جاکش
 deyyusluk دیوثنی، کس کشی، قوادی، زن بمزدی، جاکشی
 dezenfekte edici ضد عفونی کننده، گند زدا
 dezenfekte etmek عقیم کردن، رفع عفونت
 کردن، گند زدودن
 بعد از آنکه، پس از آنکه، diktan sonra بعد از اینکه، پس از اینکه
 ۱- تنهای تنها ۲- خالی، عریان، dîmdızlak

تهیدست

غرغر، لند لند دirdir
 بگو مگو، غرولند dirlı
 غرغر کردن، لندیدن dırlamak
 بیرون، خارج، پشت، خارجی dıř
 (هس) زاویه خارجی dıřaçı
 واردات dıřalım
 ۱- بیرون، خارج، برون ۲- خارجه dıřarı
 بیرون آوردن، بیرون بردن، بیرون کردن، در آوردن، بر کشیدن dıřarı çıkarmak
 خروج dıřarı çıkma
 ۱- بیرون آمدن، بیرون رفتن، خارج شدن ۲- به خارجه رفتن dıřarı çıkamak
 بیرون فرستادن dıřarı göndermek
 دهاتی، دهقانی dıřarılık
 (فز) محدب dıřbükey
 تحدب dıřbükeylik
 تحدب داشتن dıřbükey olmak
 روپوست، بشره dıřderi
 پرواز خارجی dıř hatlar (uçak)
 پالوده بازار dıřı güzel içi kötü
 (سیا) وزیر امور خارجه dıřışleri bakanı
 (سیا) وزارت امور خارجه dıřışleri bakanlığı
 مدفوع، غایط، کثافت، (عم) که dıřkı
 تغوط dıřkı çıkarma
 غایط کردن dıřkı çıkarmak
 که آلود bulanmış dıřkıya
 مقدسات نشناس dıřkutsal
 تایر dıř lastik
 بیرونی، خارجی، ظاهری dıřlı
 بازار خارجی، بازار خارج dıř pazar
 صادرات، اخراجات dıřsatım
 ظاهری dıřta
 ظاهراً، از بیرون، از خارج dıřtan
 خارجه، کشورهای خارجه dıř ülkeler
 بیرون، ظاهر، بدنه، صورت ظاهر dıř yüz
 پوسته خارجی dıř zâr
 طاس dızlak
 دیبا diba
 ته نشستن dibek
 هاون بزرگ سنگی dibek
 ته نشستن dibek oturmak
 تعلیمی، یاد دهنده didaktik

خرده، ریزه، تکه، پاره didik
 تریش تریش، پاره، تکه تکه didik didik
 تریش تریش کردن، پاره کردن didiklemek
 خرده ریزه کردن، نك زدن
 و رفتن، مشغول شدن didinmek
 ایرادگیر، غرغری، ستیزه گر didişken
 ستیزه کردن، نزاع کردن، سربسر didişmek
 گذاشتن
 (مکن) دیفرانسیل diferansiyel
 (پز) دیفتری، خناق، خناک، بادزهره difteri
 دیگر، دگر، آخری، سائر، سایر، آخر، غیر، غیره diğér
 بگویش دیگر، بعبارت دیگر bir deyişle
 آخری، به عبارت دیگر
 غیری، کس دیگر، کسی دیگر diğér biri
 غیری، غیر diğéri
 دیگران، سایرین، آخرین، غیره diğérleri
 نوع پرست، نوع دوست diğérkâm
 نوع دوستی، نوع پرستی، خودنگهداری، همگونه گرایی، همگونه داری diğérkâmlık
 آنقدر که، بقدری که diğí kadar
 آنقدر که diğince
 در صورتیکه diğí takdirde
 ۱- عمود، عمودی، قائم، قائم، قائمه dik
 قائمه، راست، سرپا ایستاده ۲- سربالائی dik
 (هس) گوشه، راست، زاویه، قائمه dikaçı
 قائمه، قائم
 کله شق، لجوج، عنود dik laşalı
 تندە dik bayır
 (هس) خط قائم، عمود dik çizgi
 (هس) مربع مستطیل dikdörtgen
 راست شدن، راست ایستادن، پر dikelmek
 پا ایستادن
 خار، تیغ، غاز، شوک diken
 خاردار، تیغ دار dikenli
 خارزار، خارستان، خار ناك dikenlik
 سیم خاردار tel dikenli
 بی خار dikensiz
 خارکش، خارکن diken toplayan
 (گیا) زرشک، انبرباریس diken üzümü
 آب زرشک diken üzümü şerbeti
 عمودی، عمود، قائم dikey
 قائمه، عمودی dikgen

۱- دوخت گرو، بخیه دوز ۲- درخت کار dikici
 ۱- دوخته شده، بخیه دار ۲- عمود، dikili
 راست ۲- کاشته شده
 ۱- دوخته شدن ۲- به پای بودن، شیخ dikilmek
 شدن ۳- نعوظ کردن (آلت رجولیت) ۴- راست شدن، راست ایستادن ۵- کاشته شدن
 دوخت، بخیه، دوزندگی dikim
 خیاطخانه dikimevi
 بطور قائم dikine
 لچ کردن dikine gitmek
 بخیه، دوخت، دوخت و دوز، خیاطی dikiş
 بخیه زدن، بخیه کردن dikiş atmak
 بخیه زدن، درزی کردن، dikiş dikmek
 خیاطی کردن
 بند، نخ، نخ بخیه dikiş ipliği
 تلی dikiş kutusu
 ماشین خیاطی، چرخ چنبری dikiş makinesi
 تلی dikiş sepeti
 درز dikiş yeri
 (عو) چشم اندازی dikiz
 (عم) نگاه کردن، چشم چرانی dikiz etmek
 کردن، چشم انداختن
 (عو) نگاه کردن، چشم چرانی dikizlemek
 کردن، چشم انداختن
 سرسخت، خیره سر، خودسر، dik kafalı
 لجباز، کله شق
 سرسختی، لجبازی dik kafalılık
 دقت، توجه، مواظبت، بن گوش، خطر dikkat
 شایان توجه dikkat çekici
 بی نمک dikkat çekmeyen
 قطع نظر از dikkat alınmadan
 پیش آوردن، مورد توجه قرار dikkat almak
 گرفتن
 متنه بخششاش گذاشتن، dikkat kesilmek
 خیره شدن
 با دقت dikkatle
 مواظب، دقیق، باریک بین، پر دقت، dikkatli
 بادقت
 مواظب بودن، بدست بودن dikkatli olmak
 بی دقت، سهل انگار، بی ملاحظه، dikkatsiz
 لاپابلی
 بی دقتی، بی مبالاتی dikkatsizlik
 (هس) خط قائم، راست کنار dikkenar

عمودی، قائم، راست diklemesine
 ۱- عمود شدن، ۲- (مج) سر در diklenmek
 آوردن
 پیشانی کردن dikleşmek
 ۱- دوخت، دوزندگی ۲- درخت کاری dikme
 ۱- دوختن، دوزیدن، درز گرفتن، بخیه dikmek
 زدن ۲- کشتن، نشانیدن، کاشتن ۳- نصب کردن،
 شیخ کردن، خیزاندن، خیزانیدن، راست کردن،
 بر پا کردن ۴- (عو) سر کشیدن، بالا انداختن
 تپه، مخروطی شکل dikmen
 (گیا) سرو سهی dik selvi
 دیکتاتور، زورگو، مستبد diktatör
 دیکته، املاء dikte
 گردنه dik yamaç
 زبان، لسان dil
 زبان باز dilbaz
 دلبر dilber
 دلبری dilberlik
 دستور زبان، دستور dilbilgisi
 لغت شناسی، زبان شناسی dilbilim
 لغت شناس، زبان شناس dilbilimci
 علوم لسانی dilbilimleri
 زبان نفهم، لسان ندان dilbilmez
 زبان شناس، لغت شناس dilci
 ۱- زبان کوچک، ۲- چوچک dilcik
 زبان بیرون آوردن dil çıkarmak
 زبان بازی کردن dil dökmek
 زبان بچیزی باز کردن، تفوه dile getirmek
 کردن
 ساخته شدن کار کسی dileği yerine gelmek
 خواهش، طلب، درخواست، مراد، dilek
 غرض، آرزو، میل، دربابیست، تقاضا، تمنا
 عریضه، درخواست، عرض حال، dilekçe
 تقاضا نامه، دادخواست
 عرایض dilekçeler
 آرزو کردن، تقاضا کردن، مسئلت dilemek
 داشتن، درخواست کردن، درخواست، آرزو داشتن، تمنا کردن، خواستن، التماس کردن
 گدای، گدا، گدا پیشه، دریوزه، dilenci
 پارسه، سائل، فقیر
 گدایی، دریوزگی، تکدی، پارسه dilencilik
 گدایی کردن، تکدی کردن dilencilik yapmak
 گدایی، دریوزگی، تکدی dilenme

dilenmek گدایی کردن، دست کشیدن،
صدقه خواستن، کاسه بر کف داشتن، تکی
کردن، دق زدن، دق کردن

dili dönmek گردان بودن زبان، بخوبی تلفظ
کردن

dilim قاج، قاش، قاج، برش، شرحه
قاج دادن، قاج کردن، قاش کردن

dilimlenmek قاج خوردن

dilimisi زبان، مانند زبان

dilinmek قاج خوردن

dili sürçmek تپق زدن زبان کسی

dili tutulmak به تته پته افتادن، تپق زدن
زبان کسی

dili uzun زبان دراز

dilllenmek ۱- بزبان آمدن، بحرف آمدن ۲-
بسر زبانها افتادن

diller السنه، زبانها

dilli زباندار، خوش زبان، پر سرزبان

dilmaç (قد) مترجم

dilmek قاج دادن، قاج کردن، قاش کردن

dil peyniri پنیر بی نمک

dilsiz ۱- لال، گنگ، بی زبان، ابکم، اخرس ۲-

زبان بسته، بسته زبان ۳- خاموش، ساکت، کم
حرف

dilsiz hayvan زبان بسته

dilsizlik لالی، گنگی، خرس

dilsiz olmak گنگ شدن، لال شدن

dil tutukluğu زبان گرفتگی، لکنت، لقلقه، تته
پته، حبسه، بستگی، پیچدگی زبان

dil ucu كاك، سر زبان

dil yarası زخم زبان

dimağ دماغ، مغز، مخ

dimdik تمام راست، راست و صاف

Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan
olmak (اصط) هم از گندم ری افتادن هم از
خرمای بغداد

din دین، کیش، مذهب

din adamی آخوند، ملا، پیشنماز، واعظ

dinamik دینامیک، پر حرکت، متحرک، پویا

dinamit دینامیت

dinamo دینامو

dinamometre نیروسنج

dinar دینار

dincelmek حال آمدن، پر قوت شدن،
سرزنده شدن

dinç سرزنده، دل زنده، سر و مر، سر حال

dinçleşmek سر حال آمدن، سرزنده شدن

dindar دیندار، متدین، بادیانت، پرهیزگار،
پارسا، تارک دنیا، متقی، زاهد

dindar kadın پارسازن، زن صالحه

dindarlar زهاد

dindarlık زهد، دینداری، زاهدی، دیانت،
تدین، پاکی، تنسک

dindar olmak پرهیزکار شدن، پرهیزیدن،
پارسا شدن

dindar olmamak پالان کسی کج بودن

dindaş هم دین، هم مذهب، همکیش

dindaşlık هم دینی، هم مذهبی، همکیشی

dinden çıkma الاتحاد

dinden çıkmak بر گشتن، ملحد شدن

dinden dönme ارتداد

dinden dönmek بر گشتن، ملحد شدن

dindirmek آرام کردن، ساکت کردن،
خوابانیدن

dinelmek بپاخاستن، ایستادن، برپا ایستادن

dineri خال خشتی در ورق بازی

dingil (مکن) محور، میل

dingildemek لنگ زدن، تکان خوردن، لرزیدن

dingin ۱- خسته، مانده، کوفته، درمانده ۲-
آرام، ساکت

din hocası ملایی، آخوندی

din hocası ملا، آخوند

dinî دینی، شرعی، مذهبی

dinî bozuk کافرکیش

dinî bozuk olmak پالان کسی کج بودن

dinî bütün دیندار، متدین

dinî ilimler شرعیات، علوم دینی، علوم شرعی

dinî lider روحانی

dinî liderlik ریاست روحانی

din kardeşi برادر دینی

۱- شنیدن، شنودن، گوش کردن، dinlemek

گوش دادن، گوشداری کردن، به گوش کردن،
شنفتن، گوشیدن، استماع کردن ۲- اطاعت
کردن

۱- گوش ندادن، گوش نکردن، dinlememek
نشنیدن ۲- اطاعت نکردن

dinlendirmek استراحت دادن، بحال خود گذاردن

dinlenme آرام، استراحت
dinlenmek استراحت کردن، آرام گرفتن، آرام یافتن، آرامیدن، آسایش جستن، آسودن، بر آسودن، فراغت کردن، فارغ شدن، فارغ گشتن، غنودن، آرام شدن، رفع خستگی کردن، آرام نمودن

dinlenme odası اتاق استراحت

dinlenme yeri آرامگاه، آرامگه

dinler ادیان

dinletmek شنواندن

dinleyen شنونده

dinleyici شنونده، سامع

dinleyiciler شنوندگان، سامعین

dinme سکون، آرامش

dinmek آرام گرفتن، قطع شدن، پایان پذیرفتن، منتهی شدن، بند آمدن باران

dinozor دینوسور

dinsel دینی

dinsiz بی‌دین، لا مذهب، ملحد، زندیق، دین‌هریزی مذهب، بلغندر، یشم

dinsizin hakkından imansız gelir (اصط) آدم بی‌دین آدم بی‌ایمان است

dinsizlik الحاد، بی‌دینی

dip ته، قعر، بن، تگ، درک، عمق، توه، بیخ، اسفل، زیر

dipçik (نظ) ته تفنگ

dipdiri سرزنده، ترو تازه، باروح

dip koçanı لاشه، ته‌چک، ته‌سوش

dipli پی‌دار، با‌اساس، بیخ‌دار، پایه‌دار

diploma دیپلم، گواهی‌نامه، شهادت‌نامه، تصدیق‌نامه

diplomalı دیپلمه

diplomasi (سیا) دیپلماسی

diplomat (سیا) دیپلمات، سیاستمدار

diplomatik (سیا) دیپلماتیک

diplomatik dokunulmazlık (سیا) مصونیت دیپلماتیک

diplomattık (سیا) سیاستمداری

dipnot پاورقی، زیر‌نویس، هامش

dipnot yazma تعلیق، زیر‌نویسی

dipsiz بی‌اساس، بی‌اصل، بی‌ته

dirayet درایت، گزینش، اقتدار، لیاقت
1- دیرک، ستون، پای‌چوب، پایه، پادیر، تیر، تیرک، عمود، عماد ۲- یک راست، مستقیم

direk çakma تیرکوبی

direk çakmak تیرکوبیدن

direksiyon (مکن) رل، فرمان

direksiyon mili (مکن) سگدست

direktif دستور، امر، دستور العمل

direktif vermek دستور دادن، دستور العمل دادن

direktör رئیس، مدیر

diren چنگال باد افشان

1- ایستادگی، مقاومت، پایداری، استقامت ۲- عناد، لجاج

1- ایستادگی، مقاومت، پایداری، استقامت ۲- اصرار، عناد، لجاج

1- مقاومت کردن، تاب‌بردن، ایستادن ۲- اصرار کردن، اصرار داشتن، اصرار ورزیدن، (مچ) پنجه کردن

مقاومت، پایداری، پافشاری

پایداری کردن، پافشاری کردن، پای‌بردن، پاییدن

dirhem درم، درهم

diri زنده، جان‌دار، باجان، سرزنده، حی، تازه نفس

diri diri gömmek زنده به‌گور کردن

diriler زندگان، زنده‌ها

dirilik حیات، جان‌داری، سرزنده‌ای، باجانی

1- زنده شدن، جان گرفتن ۲- تازه شدن، جان پیدا کردن

diriltme بعث

زندگی کردن، احیاء کردن، بعث کردن

diriltmek گذران، معیشت، رفاهیت، زندگی

1- آرامش، آسایش، حال، رفاه، حیات، تعیش، تنعم

dirsek آرنج، مرفق

dirsek çevirmek (مچ) روبر گرداندن، پشت کردن

dirsek çürütmek (مچ) استخوان خرد کردن، زحمت کشیدن

dirsek kemiği زند اسفل

disiplin دیسیپلین، انضباط

با انضباط disiplinli

disk (ور) دیسک، گرده

diskalifiye olmak (ور) از بور مسابقه کنار رفتن

disk atmak (ور) دیسک پراندن، دیسک انداختن

diskotek دیسکوتک

dispanser درمانگاه

distribütör (مکن) دلو

diş ۱- دندان ۲- (مکن) دندان، دنده ۳- دندان (شانه)

diş ağrısı دندان درد، درد دندان

diş apsesi (پز) پیله

diş bademi بادام کاغذی

diş bilemek (مج) دندان تیز کردن، دندان قروچه کردن ۹۱۲۴۵ ۹۱۲۱۴

dişbudak ağacı (گیا) زبان گنجشک

diş çekmek دندان کشیدن

dişçi دندان پزشک، دندانساز

dişçilik دندان پزشکی، دندانسازی

diş çürümek کرم خوردن دندان

diş çürümesi پوسیدگی دندان

diş doktoru دندان پزشک

diş eti (پز) لثه، بضعه

diş eti iltihabı (پز) ورم لثه

diş fırçalamak مسواک کردن، مسواک زدن

diş fırçası مسواک، دندان شو

diş gıcirtısı دندان قرچه، غرچه

diş hekimi دندان پزشک، دندانساز

diş hekimliği دندان پزشکی، دندان سازی

dişhekimliği fakültesi دانشکده دندان سازی

dişi ۱- ماده ۲- ماده گی، جای دگمه، جای کلیه

dişicik başı کلاه

dişi deve ناقه

dişi diş (مکن) لاس

dişi hayvan مادینه، لاس

dişi köpek لاده، سگ ماده

dişil ماده، مؤنث

dişilik مادگی، انوشت، آنوشت

dişini sıkamak (مج) سنگ صبر بردل بستن، دندان روی جگر گذاشتن

dişi ördek چکاوک

dişi takırdamak دندان بهم خوردن

diş kesmek چرخ کردن

diş kirası دندان مزد، دندان حق الپرچین

diş kökü بن دندان، سنخ

dişlek گازو

dişleme گاز

dişlemek گاز گرفتن، گاز زدن، گزیدن، به گاز کردن، دندان گرفتن

dişlenmek گاز زده شدن، گاز گرفته شدن

dişleri dökük ihtiyar پیرها فهاو

dişleri kenetlenmek کلید شدن دندان کسی

dişli ۱- (مکن) دندانه دار، مضرس ۲- متنفذ ۳- استخوان دار

dişli çark dişli (مکن) دنده

dişli olmak دندان داشتن

diş macunu خمیر دندان

diş minesı مینا

diş nezlesi (پز) نزله، دندان

diş sıkamak دندان برهم فشردن

dişsiz ۱- بی دندان ۲- بدون دندانه، بی دنده ۳- فاتوان

diş teknisyeni دندانساز

diş teknisyenliği دندانسازی

diş temizleme tozu گرد دندان

ditmek ازهم باز کردن، شانه کردن

dival سرمه دوزی

divan ۱- دیوان ۲- مجلس، دیوان ۳- مبل، نیمکت

divan durmak دست بسینه ایستادن

divane دیوانه، مجنون

divanı harp (نظ) دادرسی ارتش، دیوان حرب

divanı yazı دیوانی، خط دیوانی

divan katibi دیوان نویس

divanlar دواوین

divan reisi صاحب دیوان، سردیو

divit (قد) دوات، قلمدان

diyabet (پز) مرض قند

diyaliz makinesi (پز) دستگاه همودیالیز

diyafram ۱- (پز) حجاب، حاجز ۲- دیافرام

diyagram دیا گرام، نمودار

diyalekt گویش، لهجه

diyalektik دیالکتیک

diyalog مکالمه، دو طرفه

diyanet دین، دیانت

diyar دیار، کشور، مرز و بوم

diye مثل اینکه، بتصور اینکه، بعنوان
اینکه، بنسبب اینکه، که، تا

diyet ۱- خو نبها، چریمه، دیت ۲- پرهیز
غذائی، برنامه غذایی

diyez (مس) دیز

diz زانو، چک

dizanteri (پز) دیسانتری، پیچاک، زحیر،
اسهال خونی

diz bağı بند جوراب

diz çökmek زانو زدن، به چک نشستن، بزانو
نشستن

dizdar قلعه بان

dize سطر، رده، مصراع

dize getirmek بزانو در آوردن

dizel (مکن) دیزل

dizgi ۱- حروف چینی ۲- ترتیب، نظم

dizgici حروفچین

dizgin افسار، زمام، عنان، پلاهنک، پالهنک،
لجام، جلو

dizgin çekmek فرو کشیدن، افسار فرو
کشیدن

dizgin gevşetmek عنان ریز کردن

dizginlemek لجام زدن، لجام کردن، عنان دادن

dizi صف، رشته، رده، ردیف، سری، ریس،
سلك، راسته، قطار، رج، سطر، تصاعد

dizici حروف چین

dizi film سریال تلویزیونی

dizili ۱- حروف چینی شده ۲- ردیف شده، رج
شده

dizilme انسلاک

dizilmek ۱- حروف چینی شدن ۲- ریس، شدن،
ردیف شدن، پشت سرهم قرار گرفتن

dizin اندکس، فهرست کلمات

dizisel سریال

diz kapağı کاسه زانو، گردناکشک

dizlik ۱- ساق بند، زانو بند ۲- تنبان کوتاه

dizmek ۱- حروف چینی کردن ۲- ردیف
کردن، رج کردن، قطار کردن

do (مس) دو

dobra رک

dobra dobra رک و راست، رک و پوست کنده

dobra dobra konuşmak از پوست بر آمدن،
رک و راست گفتن، رک و پوست کنده حرف
زدن

dobralık رک گویی

doçent دانشیار

doçentlik دانشیاری

doğa طبیعت

doğacılık ناتور الیسم

doğal طبیعی

doğal ben خال گوشتی

doğal cam عقیق سیاه

doğal karşılamak طبیعی فرض کردن

doğal ölüm مرگ طبیعی

doğal sıcaklık گرمی، طبیعی

doğan ۱- باز، قوش ۲- زانیده

doğa üstü فوق العاده، ما فوق الطبیعه

doğma ۱- زاد، تولد ۲- طلوع ۳- ظهور

doğmak ۱- تولد یافتن، متولد شدن، بدنیا
آمدن، بدنیا چشم گشودن، پا به عرصه وجود

گذاشتن، تولد کسی اتفاق افتادن، چشم

بجهان گشودن، ولادت کسی اتفاق افتادن،

آمدن، از افق غیب جمال نمودن، از افق

ولادت طلوع نمودن، از خشت افتادن، از کتم

عدم قدم به عرصه عالم نهادن، از کتم عدم

قدم به معموره وجود نهادن، از کتم عدم قدم

در عالم وجود نهادن، از مادر بیرون آمدن، از

مادر جدا شدن، از مادر زادن، از مشیمه

بطون در آغوش ظهور جا گرفتن، از مکن

عدم به عرصه وجود آمدن، از مکن مکن بر

مسند شهود نشستن، از نهان خانه بطون

سوی جلوه گاه شهود قدم بر داشتن، با ضائت

شبستان شهود پرداختن، بخشش افتادن،

بدنیا پا نهادن، بدنای دون فرود آمدن، بر

دامان زندگی افتادن، بزم شهود آراستن،

بظهور آمدن، بوجود آمدن، بجهان آمدن، به

عرصه ظهور رسیدن، به عرصه وجود آمدن،

پا به دنیا گذاشتن، پا به عرصه جهان نهادن،

پا به عرصه حیات نهادن، پا به عرصه شهود

گذاشتن، پا به عرصه ظهور گذاشتن، پا به

عرصه ظهور نهادن، پا به عرصه وجود نهادن،

پا به عرصه هستی گذاشتن، پا به عرصه

هستی نهادن، پدید آمدن، تولد نمودن، جا

گزین مهد شهود گشتن، چشم بدنیا گشودن،

چشم گشودن، چشم واکردن بتماشای عالم
 شهود، در خشت افتادن، درخشیدن آغاز
 کردن، در وجود آمدن، درین جهان چشم
 گشودن، دیده به جهان گشودن، دیده به دنیا
 گشودن، دیده به عالم هستی گشودن، دیده
 گشودن، زندگی کسی آغاز شدن، ظهور کسی
 از عالم باطن واقع شدن، ظهور کسی از عالم
 بطون واقع شدن، قدم برآورنگ ولادت
 گذاشتن، قدم بر سجاده وجود گذاشتن، قدم
 بر مسند ظهور گذاشتن، قدم به عرصه وجود
 گذاشتن، قدم به عرصه وجود نهادن، کوکب
 وجود کسی از کتم عدم طالع شدن و برافق
 ظهور جلوه کردن، متولد گردیدن، متولد
 گشتن، مسند آرای ظهور گردیدن، مهد آرای
 شهود گشتن، مهد آرای ظهور گشتن، مهد آرای
 ظهور گشتن، ولادت کسی بوقوع پیوستن،
 ولادت کسی به اورنگ آباد اتفاق افتادن،
 ولادت کسی واقع گردیدن، ولادت یافتن ۲-
 طلوع کردن، دمیدن، بر آمدن ۳- پدید آمدن،
 ظهور کردن

doğmatik دگماتیک

doğmuş زاده، زاد

doğramacı نجار، ارّه کش، نجار شیروانی ساز

doğramacılık نجاری، ارّه کشی، تخته بری
 doğramak بریدن، قیمة کردن، خرد کردن،
 تکه کردن، پارچه کردن

doğru ۱- درست، حق، تمام، حقیقت ۲-
 مستقیم، سر راست ۳- (هس) خط مستقیم ۴-
 بطرف، بسمت، به سوی، به جهت
 doğru bilmek صواب دیدن، صواب داشتن،
 صواب دانستن

doğru bulma تصویب
 doğru bulmak تصویب کردن، صواب دانستن
 doğruca مستقیماً، یک راست، سر راست
 doğrucu راست گو، صدوق
 doğru çıkmak درست در آمدن
 doğru çizgi (هس) خط مستقیم
 doğrudan doğruya مستقیماً، یک راست، به
 طور مستقیم

doğru dürüst قویم کامل، حسابی

doğru dürüst olmak بوجه بودن

doğru itikadlı پاک اعتقاد

doğrulama تصدیق، تأیید

doğrulamak تصدیق کردن، به ثبوت
 رسانیدن، راست داشتن، ثابت کردن، تأیید
 کردن

doğrulanmak ثابت شدن، تأیید گردیدن، به
 ثبوت رسیدن

۱- از چاپلند شدن، ۲- راست
 شدن، مستقیم شدن

doğrultma تصحیح، تشکیل

۱- راست کردن، مستقیم کردن،
 بلند کردن، استوار کردن ۲- صحیح کردن

doğrultu راستا، استقامت

doğrultusunda بوجه، باستقامت، براستای
 راستی، درستی، درست کاری،
 صداقت، صحت، صدق، تصادق، حقانیت،
 انصاف، راستگیری، راستا، استقامت

doğru olarak صادقانه

doğru orantı (رض) تناسب مستقیم

doğru sanmak صواب داشتن

doğru söylemek راست گفتن

doğru sözlü راست گو، حقیقت گو، حق گو،
 پاک زبان، صادق القول

doğrusu تحقیقاً، راستش، الحق، حقیقت امر

doğru yol göstermek راه راست نمودن

doğruyu aramak صواب جستن

doğu شرق، مشرق، خاور، بر آمدنگاه

Doğu Bloku بلوک شرق

doğuda شرقاً

doğudan شرقاً

doğulu خاوری، شرقی

doğum ولادت، تولد، زه، زایش، زایمان، زاد
 و ولد

doğum evi زایشگاه

doğum kağıdı برگ زایچه

doğum kıvranaşı گداز

doğumlu متولد سال

doğum sancısı درد زه

doğum sonrası ağrılar پس درد

doğurgan پر زاء، ولود

doğurganlık تولد، پر زائی، ولودی

doğurma زایش، تولید

doğurmak زائیدن، زاییدن، زادن، فارغ
 شدن، فارغ گشتن، بچه آوردن

doğurtmak فارغ ساختن، فارغ کردن، زایانیدن

۱- زایش، تولد ۲- طلوع، طلعت، اشراق doğuş
۳- مادرزادی، فطری، خلقتاً doğuştan

نابینای مادر زاد doğuştan kör
کر مادر زاد doğuştan sağır

۱- حوضچه دریائی ۲- بار انداز ساحل dok
دریا، انبار ساحل دریا

(رض) نمود، تسعون (۹۰) doksan
نودم، نودمین، نودمی doksanıncı

پزشک، دکتر، طبیب، حکیم doktor
دکترا doktora

دانشجوی دکتري doktora öğrencisi
پایان نامه، تز، رساله دکترا، doktora tezi
رساله دکتري

اطبا، پزشکان doktorlar
۱- پزشکی، دکتري، طبيبی، doktorluk
حکیمی، تطبیب ۲- پایه دکتري

پزشکی کردن doktorluk yapmak
مسلك، عقیده، اصول، نظریه، دکتري doktrin
مسالك doktrinler

بافت، نسج doku
هیستولوژی، بافت شناسی، نسج doku bilim
شناسی

انساج dokular
۱- بافندگی، پارچه بافی ۲- بافت، dokuma
تنیده

نساج، بافنده، تارتن، جولا، dokumacı
شعرباف

نساجی، بافندگی، جولاھی dokumacılık
دفت dokumacı tarağı

طراز خانه dokuma evi
کارخانه پارچه بافی dokuma fabrikası

تار و پود، فلات dokuma ipi
بافتن، تنیدن dokumak

ماشین نساجی dokuma tezgahı
بر خورنده، رنجاننده، غم انگیز، dokunaklı
حزن آور

۱- تماس دادن ۲- (مچ) کنایه dokundurmak
زدن

تماس، لمس، استلام، پرواس، دست dokunma
زنی

حس لامسه، احساس گرمی dokunma duyusu

و سردی

۱- لمس کردن، دست زدن، سودن، dokunmak
پرواسیدن، بر ماسیدن، استمساک کردن،

پاسیدن، بر خوردن، اصابت کردن ۲- تأثیر
کردن خوراک ۳- اذیت کردن، سربسر گذاشتن

تماس کرده شدن dokunulmak
مصونیت dokunulmazlık

حس لامسه dokunum
ضرر دار dokunur

به بافتن دادن، برای بافتن دادن dokutmak
تننده، بافنده، نساج dokuyan

نه، تسع (۹) dokuz
نه نه dokuzar

گران جان، سخت جان، جان dokuz canlı
سخت

جان سختی، گران جانی، dokuz canlılık
سخت جانی

نهم، نهمی، نهمین، تاسع dokuzuncu
نهم، نهمین، تاسعاً dokuzuncu olarak

نهمد dokuz yüz
مدرك، سند doküman

مچ پیچ، پاپیج dolak
پیچ، دور dolam

۱- پیچ خوری ۲- عقربک انگشت dolama
پیچیدن dolamak

پیچ، مارپیچ dolambaç
پیچ پیچ، پیچ در پیچ، پیچ و خم dolambaçlı

دار
حقه، حیل، گول dolan

کلاهبردار، حقه باز، کلاه گزار، dolandırıcı
مقلب

کلاهبرداری، کلاه گذاری، حقه dolandırıcılık
بازی

۱- گوش بریدن، گوش بری dolandırmak
کردن، کلاه گزاردن، کلاهبرداری کردن، گول

زدن ۲- چرخاندن، چرخانیدن، دور گردانیدن
جولان، گردش dolanma

۱- لولیدن، لول خوردن، چرخیدن، dolanmak
دور گشتن ۲- گردش کردن، گردیدن، گشتن

۱- گنجه، کمد، دولاب، دولابچه ۲- dolap
چرخه، چرخک، چرخ چاه ۳- تقلب، حیل، حقه،

گول ۴- چرخ فلک (اسباب بازی)
پل و پخت کردن، تقلب کردن dolap çevirmek

dolar, دلار

dolaşık سر بگم، بفرنج، پیچیده، مغشوش، درهم

dolaşıklık پیچیدگی، درهمی، بفرنجی

dolaşım گردش، دوران

dolaşma ۱- گردش، گشت، جولان، پرسه، تماشا، ترکتازی ۲- چرخش ۳- گره افتادگی

dolaşmak ۱- گشت زدن، گشت کردن، گشتن، پرسه زدن، پازدن، جولان کردن، گردش کردن، گردیدن ۲- چرخیدن، دور زدن، پیچیدن ۳- گرد گشتن، گره افتادن

dolaştırılmak ۱- گردش داده شدن ۲- پیچ داده شدن، چرخ داده شدن

dolaştırmak ۱- چرخانیدن، چرخاندن، گردان کردن، چرخ دادن، گردش دادن، پیچاندن، گردانیدن، گردان کردن ۲- گوراندن (نخ)

dolay حومه، حوالی، اطراف

dolayı از آن سبب، بمناسبت، بسبب، برای بواسطه، بنسبت، ضمناً، dolayısıyla بمقتضای، بدان سبب، بدان جهت، از آن جهت، بالمناصبه

dolaylı ضمنی، بالواسطه، غیر مستقیم dolaysız بلاواسطه، مستقیماً

doldurmak ۱- پر کردن، لبریز کردن، كوك کردن، انباردن ۲- کسی را پر کردن

doldürtmak دادن برای پر کردن

doldurulmak پر کرده شدن، تکمیل گشتن

dolgu پرکنی

dolgun ۱- توپر، پر ۲- چاق و چله

dolgunluk پری

dolgu yapmak پر کردن دندان

dolika sefal کله دراز

dolma ۱- دله ۲- پر کرده شده

dolmak ۱- پر شدن، پر گردیدن، لبریز شدن، سرشار شدن، پریدن ۲- اشغال شدن

dolmakalem خودنویس

dolmalık دله ای

dolmalık kabak کدو سفید

dolmuş ۱- پر شده ۲- پنجزاری، تاکسی عمومی، تاکسی پنجزاری

dolu ۱- پر، لبریز، مملو، پرپشت، مال، سرشار ۲- (هو) تگرگ، برد، سنگک

dolu dizgin سرعت تمام، چهار نعل

doluluk پری

dolunay گرده ماه، بدر، پرماه، ماه تمام، شش انداز، چتر سیمین، ماه پر

dolunmak ۱- غروب کردن خورشید ۲- بحالت بدر آمدن ماه

dolu olmak پر بودن

doluş پری، پرشدگی

domalmak دولا شدن، سر بزمین دم بهوا کردن

domates (کیا) گوجه فرنگی، تمات، تماته

domates turşusu ترشی گوجه فرنگی

dombay گاو میش، گاو میش ماده

Dominik Cumhuriyeti دومینیک

domino دومینو

dominyon (سیا) مستعمره، مستملکه

domuz خوک، خنزیر، بغرا

domuzlar خنازیر، خوک ها

domuzluk خوک صفتی، بد خلقی

don ۱- زیر شلوار، توبان، پا جامه، ازار، تنک، تنبان ۲- (هو) سرمازدگی، منجمد ۳- رنگ اسب

donakalmak یخ زدن، درجای خود خشک شدن، مات و متحیر ماندن، (کن) میخکوب شدن

donanım تجهیزات

donanma ۱- (نظ) نیروی دریایی، قوای بحری ۲- چراغانی، آتش بازی

donanma fişegi ترقه

donanmak ۱- مجهز شدن ۲- ملبس شدن، خود را تزئین کردن، لباس نو پوشیدن

donanma merasimi آتشبازی، چراغانی

donatılmak ۱- مجهز شدن ۲- تزئین شدن

donatım (نظ) تجهیز، تجهیزات نظامی

donatma تجهیز، تحلی، پیرایش

donatmak ۱- تجهیز ساختن، تجهیز کردن، ساختن، ۲- تزئین کردن، پیراستن، پیرایه کردن، آراستن ۳- ملبس کردن، پوشانیدن، ۴- (مج) فحش و بدگوئی کردن

don bağı ازار بند

donbolan فطر

dondurma ۱- بستنی ۲- یخ بسته شده

dondurmacı ۱- بستنی فروشی ۲- بستنی فروشی

donma یخبندان، جمود، سرما زدگی

بی نیاز

بستناکی، یخ زدگی

donmak یخ زدن، یخ بستن، ماسیدن، یخ کردن، سفت شدن

donmuş سُر مازده، یخ زده، یخ کردن

1- بی تنبان 2- سرو پا برهنه، donsuz

بینوا، لخت آسمان جل

1- منجمد، سرمازده، جامد، بسته، یخ donuk

بسته، یخ زده، منجمد شده 2- مات، رنگ مات

3- (مج) بیحال، بی حس و حرکت

donukluk جمود

donyağı پیه آب کرده، چربی پیه

dopdolu مالا مال، لبریز، سرشار، لبالب، لب

بلب، کاملاً پر

doru at کهر، سمند

doruk قلّه، نوك قلّه، اوج، کلیماس

dorum کره شتر، بچه شتر، شتر بچه

1- يك راست، مستقیم، مستقیماً، dosdoğru

سر راست، کاملاً راست 2- رك و راست،

صادقانه، راست راست

dost دوست، رفیق، آشنا، یار، مقارن،

صدیق، مصاحب، انیس، الیف، خبیب، حامی،

هم صحبت، هم پشت، هم قران

dostane دوستانه

dost canlısı رفیق باز

dostça دوستوار

dostlar رفقا، اصحاب، دوستان، اخوان،

احباء، احباب، اصدقاء

dostluk دوستی، مصاحبت، مصاحبه، رفاقت،

محبت، تصادق، انس، مهر، تودد، عطوفت،

مودت

dostluk anlaşması (سیا) قرار داد دوستی

dostluk anlaşması yapmak عهد مودت

بستن، بیعت کردن

dostluk etmek مراوده داشتن

dostluk kazanma تودد

dostluk kurmak گرم گرفتن باکسی، یار

شدن، آمیختن

dost olmak یار شدن، قرین شدن

dosya پرونده، دوسیه، پوشه

dosya dolabı کمد بایگانی

dosya kapanmak پرونده بسته شدن

dosyalama بایگانی

1- سیر، شکم پر، اشباع 2- مستغنی، doygun

doygunluk سیری، سیر خوردگی

doyma سیری، پری، اشباع

doymak سیر شدن، سیر آمدن، پر شدن،

اشباع شدن

doymaz چشم و دل گرسنه، طماع، سیری

ناپذیر

doymazlık حالت سیری ناپذیر

doymuş سیر، سیر شده

doyum سیری

doyumluk سیرائی، سیری، يك شکم سیر

doyurma اطعام

doyurmak سیر کردن، اشباع کردن

doyurulmak سیر کرده شدن

doz مقدار

döğmek زدن، کتک زدن، کوفتن، کوبیدن،

خرد کردن

döğüş نبرد، کتک کاری

döğüş horozu خروس جنگی

döğüş koçu غرم

1- ریخته، ریزش، افشان 2- ریخته dökmek

گری 3- رویهم ریخته

dökmeci ریخته گر، قالب گیر، قالب ریز

dökmecilik ریخته گری، قالب گیری، قالب

ریزی

dökme çelik خشکه

dökme demir چدن

1- ریختن، پاشیدن، پاچیدن، خالی dökmek

کردن، افشاندن 2- قالب ریختن

döktürmek ریزاندن، پاشانیدن

dökük ریخته شده، افشان، افت دار

dökülme ریزش

dökülmek ریختن، ریخته شدن، فرو ریختن،

سرازیر شدن

1- ریزش 2- ریختگی، ریخته گری dökm

dökümcü ریختگر، ریخته گر، گدازشگر

dökümcülük ریخته گری، ریختگری

گدازشگری

dökümevi ریخته گرخانه

dökümhane ریخته گرخانه

dökümlü برارنده

dökünmek آب روی خود ریختن

döküntü خرده ریزه، پس مانده، چس و فس،

کردن

خس، خدره، خرت و پرت

۱- نطفه، منی ۲- نسل، پشت، سلاله dö

با تائی، سنگین، متین dölek

تلقیح، القاح، جفت گیری döleme

تلقیح کردن dölemek

جنین dölü

رحم، زهدان، بچه دان dö yatağı

مجرای رحم، محبل dö yolu

۱- گرداندن، گردان کردن، گردش döndürmek

دادن، چرخاندن، چرخانیدن، گردانیدن، چرخ

دادن ۲- بر گرداندن، پس فرستادن

چرخانیده شدن، گردانیده شدن döndürülmek

بد قول، غیر قابل اعتماد، هردم dönek

مزاج، بی ثبات

بد قولی، بی ثباتی döneklik

(راه) میدان dönel kavşak yaklaşımı

دوره، فصل، موسم dönem

(راه) سر پیچ، پیچ dönemeç

چرخان، گردان، گردنده döner

زند اعلی döner kemik

تن خواه گردان، اعتبار döner sermaye

متحرك

زالزالک، ازگیل döngel

دور، دوران، گردش، چرخش، برگشت، dönme

گردیدگی، گردان، تحول، مکياز

دولاب، چرخاب dönme dolap

۱- چرخ خوردن، چرخ زدن، چرخیدن، dönme

گردیدن، گرد گشتن، ۲- متوجه شدن، روی

پیچیدن از ۳۰۰۰- عدول کردن ۴- برگشتن،

مراجعت کردن، رجعت کردن، باز آمدن ۵-

تبدیل شدن

توبه، پشیمانی dönü

۱- متوجه ۲- رو بر گرداننده، روی dönük

پیچیده ۳- برگشته ۴- چرخیده

بر گردانیده شدن dönülmek

مقیاس سطح معادل تقریباً ۹۴۰ متر dönüm

مربع

نقطه، عطفی dönüm noktası

۱- باز گرد، برگشت، باز گشت، dönüş

رجعت، عودت ۲- چرخش، گرد

در آمدن، تبدیل شدن، مبدل شدن، dönüşmek

گشتن، تبدیل گردیدن، تغییر شکل دادن

گرداندن، تبدیل کردن، مبدل dönüştürmek

گردش dönüşüm

متناوب dönüşümlü

کت و دامن döpiyes

چهار چهار، چهار تا چهار تا dölder

تربیع dördün

چهارم، چهارمی، چهارمین، رابع dördüncü

چهار قلو dördüz

چهار، چار، اربع (۴) dört

چارپا، چهارپا dört ayak

چهارپا، چارپا dört ayaklı

بهیمه dört ayaklı hayvan

بهایم dört ayaklı hayvanlar

جفت چهار (در بازی تخته) dört cihar

تمام عیار dört dörtlük

(هس) چهار ضلعی، مربع، مستطیل dörtgen

(اصط) چشم هارا چهار dört gözle beklemek

کردن، چشم براه بودن

نو جوان dört kaşlı

چهار گوشه، چهار ضلعی، خشتی dört köşe

چهار تائی، چهار مصراع dörtlük

چار نعل، یورتمه، یرتمه dörtlü nala

تاخت dört nala gitme

تاخت زدن dört nala koşmak

تازیدن dört nala koşturmak

تاخت کردن، چهار نعل dört nala sürmek

رانندن

چار ترك dört tarafı

چهار يك، ربع، يك چهارم، چار يك dörtte bir

سه ربع dörtte üç

چار راه، چار سو، چار سوق، چهار راه dört yol

(راه) چهار راه dört yol kavşağı

چهار ارکان، چهار جهت، چهار بالاش، dört yön

چهار آخر سنگین

چار ترك dört yönlü

چهارصد، چارصد dört yüz

(هس) شکل چهار طرفی، چهار dört yüzlü

جانبی

۱- سینه ۲- تهیگاه ۳- آغوش döş

توشك، دوشك، تشك، زیرانداز، بستر، döşek

بر خوابه

۱- مفروش، مبله ۲- پهن شده، گسترده döşeli

شده

۱- فرش، مفروشات ۲- پوشش ۳- döşeme
سنگ فرش

۱- مبیل ساز ۲- مبیل فروش döşemeci
فرش کردن، مفروش کردن، رویه döşemek
انداختن، پوشانیدن

۱- فرش شدن، مفروش شدن ۲- döşenmek
(مچ) نوشتن نامه سنگین ۳- لوله کشیده شدن

مفروش گرداندن döşetmek
گوشت کوب döveç
خرمن کوب، گندم کوب döven
۱- ارز، اسعار ۲- شعار döviz
ارز تبدیل کردن döviz bozdurmak
تسعیر کردن döviz çevirmek
نرخ ارز döviz kuru
حساب جاری ارزی döviz hesabı
۱- خال کوبی ۲- کوبیدگی، کوفتگی dövmek
۳- زدن، کتک زدن

خالکوب dövmeci
خالکوبی dövmecilik
۱- زدن، کتک زدن، شیلای کردن ۲- dövmek
کوبیدن، کوفتن، خرد کردن ۳- (نظ) بمباران کردن
خال کوبی dövmek yapma
خال کوبی، خال کوبی dövmek yapmak
کردن

قابل کوبیدن dövülgen
قابلیت کوبیده شدن dövülgenlik
۱- کوب خوردن، کوبیده شدن، dövülmek
کوفته شدن، ۲- زده شدن، کتک خوردن
بسر و سینه خود زدن، خود را dövünmek
زدن

کتک کاری، زد و خورد، دعوا dövüş
جنگجو، دعوا جو، دعوا طلب، dövüşken
دعواکن، زد و خوردکن
کتک کاری، زد و خورد، دعوا dövüşme
کتک کاری کردن، زد و خورد dövüşmek
کردن، دعوا کردن، جنگ کردن
دعواکن هم انداختن، بهم dövüştürmek
انداختن

اژدها dragon
درخمی drahmi
درام dram

۱- دراماتیک ۲- تهییج آمیز، dramatik
هیجان آور

زه کشی، فاضل آب drenaj
درزین drezin
دعا، خواهش dua
دعاگو، ثناگو، دعاکن duacı
دعا کردن، دعا گفتن، ثنا گفتن dua etmek
بیاض، کتاب دعا، کتاب ادعیه dua kitabı
(دس) صیغه دعا dua kipi
ادعیه، انکار dualar
دوبه duba
۱- «جفت دو» در تخته بازی ۲- dubara
حیله، حقه، تقلب

حقه باز، متقلب dubaracı
دوبلاژ dublaj
دوبله کردن dublaj yapmak
بچار، مبتلا، گرفتار duçar
بچار شدن duçar olmak
لب به دندان زدن، لب dudağını ısırarak
خاییدن

لب dudak
غنچه کردن لب dudak büzmek
۱- طوطی ۲- پیرزن ۳- پیرزن ارمنی dudu
طوطی dudukuşu
دوک duka
بیوه dul
ارمل، ثیب dul erkek
بیوه زن، ثیبه، کالم dul kadın
بیوگان، ایامی dullar
بیوگی، بیوه گی، ثیبوبیت dulluk
۱- زیر آب رفتن، غرق شدن ۲- dulanmak
غروب کردن، افول کردن

دود، دخان duman
ترس و وحشت بوجود آوردن duman attırmak
دود زاد، دود زار duman çıkaran
دود چیزی را بلعیدن dumanını içine çekmek
دود دادن، دود زدن dumanlamak
دودی شدن، پر از دود شدن dumanlanmak
دودناک، پر دود، دود دار dumanlı
دودی
دود زدن duman vermek
تنوره زدن، تنوره duman yükselmek
کشیدن

durur دمور، تباهی، هلاکت
 dur ایست ۱، به ایست ۱
 durağan ناروان، ایستاده
 durağan yıldızlar (نچ) ثوابت
 durak ایستگاه
 duraklama درنگ، درنگی، فتور، تانی، توقف، بازمان، مکث، وقفه، سکوت، فاصله
 duraklamak توقف کردن، مکث کردن، درنگ کردن، تأمل کردن، ایستادن، ایست کردن، تاییدن، فاصله دادن
 duraksamak تردد کردن، تردید کردن، مکث کردن، تأمل کردن
 ۱- نگاه داشتن، متوقف کردن ۲-
 durdurmak باز داشتن، جلوگیری کردن، مانع شدن، تعطیل کردن
 durdurulmak متوقف شدن
 ۱- وقفه ۲- تقطیع شعر
 durgu راکد، ناروان، کاسد، کساد، ساکت، بی حرکت، متوقف
 durgun hava هوای راکد
 durgunluk سکون، ناروانی، فتور، کساد
 durgun su تالاب، آب راکد، آب استاده، آب خفته، مانداب
 durma توقف، ایست
 durmadan بیپایی، علی الاتصال، يك راست
 ۱- توقف کردن، ایستادن، وا
 durmak ایستادن، ماندن، ساکن شدن، در ایستادن، بس کردن، صبر کردن، قدم کشیدن، مکث کردن ۲- خوابیدن (ساعت) ۳- دوام نکردن، باقی ماندن ۴- موجود بودن
 durmaksızın يك راست، پیایی، بی وقفه
 duru زلال، صاف
 durulmak آب کشیدن
 durulanmak آب کشیده شدن
 ۱- زلال شدن، صاف شدن، ته نشین شدن ۲- ساکت شدن، خاموش شدن، آرام شدن ۳- متوقف شدن
 ۱- زلالی، صافی، شفافی
 durum وضع، وضعیت، رویه، موقعیت، حالت، روند، حال، هیأت، شکل، حیثیت
 durumlar اوضاع
 durum raporu حسب حال، گزارش اوضاع
 durum sâkin olmak آب از تکان نخوردن

durumu değişmek بهم خوردن حال کسی
 duruşma (حق) جلسه، محاکمه، محاکمه، دادرسی
 duş دوش
 duş almak زیر دوش ایستادن، حمام رفتن
 duş yapmak زیر دوش خود را شستن، حمام رفتن
 dut (گیا) توت
 dutluk توتزار، باغ توت، توتستان
 dut yaprağı تره توت
 duvak تور صورت
 duvar دیوار، پشت بند
 duvara öğüt vermek (اصط) یأسین بگوش خر خواندن
 duvarcı بنا، دیوارگر، دیوارساز، دیوارکش
 duvarcı ustası دیوارگر، دیوار ساز، بنا، دیوارکش
 duvar deliği روزن
 duvar dibi بنیان
 duvar gölgesi پناه
 duvarlar دیوارها، جدران
 duvar saati ساعت دیواری
 duvar saçağı لغاز
 duvar sarmaşığı (گیا) هزار چشم
 duvar zili زنگ دیواری
 duy سرپیچ لامپ برق
 duyan شنوا، شنونده
 duyar حس دار، باحس
 duyarga شاخک، شاخه، سرو
 duyarlı حساس
 duyarlık حساسیت
 duygu حس، عاطفه، حاسه، احساس، حساسیت
 duygulanmak احساساتی شدن، حظ کردن، کیف کردن
 duygular حواس، حسیات
 duygulu حساس، باحس
 duygusal احساساتی، حسی
 ۱- بیحس ۲- بی عاطفه
 duygusuz بیحس ۲- بی عاطفه
 duygusuzlaşmak لس شدن، بی عاطفه شدن
 duygusuzluk عدم احساس
 duyma سمع، استماع
 ۱- شنیدن، شنودن، ۲- حس کردن، ۳- شنیدن

احساس کردن

duymamış olmak نشنیده گرفتن

duyu حاسه، احساس، حس

duyulmak ۱- به گوش آمدن، به گوش

رسیدن، شنیده شدن ۲- احساس شدن

۱- بگوش رساندن، شنواندن، خبر

دادن، به آگاهی رسانیدن، فهماندن ۲-

احساس گردانیدن، محسوس کردن

۱- شنوایی ۲- حس، احساس

düş ۱- جفت پنج (در تخته بازی)

dübeyit ۱- دوبیتی، ترانه

düşar ۱- دچار، دوچار، مبتلا، گرفتار

düşar olmak ۱- دچار شدن، دوچار شدن، مبتلا

شدن، گرفتار شدن

۱- سوت، سوت سوتک، نی، نی لبک ۲- düdük

(عو) تهی مغز، کم عقل

düdük çalmak ۱- سوت کشیدن

düdüklemek (عم) مباشرت کردن، گاییدن

düdüklü tencere ۱- دیگ زودپز

düello ۱- دوئل

dügâh (مس) دوگاه

۱- دگمه، دگمه، تکمه، انگل، انگله ۲- düğme

کلید برق

dügmelemek ۱- دگمه کردن، دگمه بستن، گره

کردن

dügür ۱- بلغور ریز

dügüm ۱- گره، عقده، عقد، گند، پیل

dügüm açmak ۱- گره باز کردن، گره گشادن

dügüm atmak ۱- گره افکندن، بند بستن، تاب

افکندن، پیچ انداختن

dügüm çözme ۱- عقده گشایی، گره گشایی

dügüm çözmek ۱- گره باز کردن، گره گشادن،

باز کردن بند، بند بر گرفتن، باز کردن

dügüm düğüm ۱- گره بر گره، پیچ بر پیچ

dügümleme ۱- تعقید، عقد

dügümlemek ۱- گره بستن، گره دادن، گره زدن،

گره کردن، بند بستن، گره انداختن، گره

افکندن، تاب افکندن، پیچ انداختن

dügümlemek ۱- گره خوردن، گره شدن

dügümlü ۱- گره ناک، بغرنج، پیچیده، گره دار،

گره افتاده

dügün ۱- عروسی، جشن، سور، پیوگانی

dügün çiçeği ۱- (کیا) آلاله

dügüne gitmek ۱- عروسی رفتن

dügün evi ۱- عروس خانه

dügün yapmak ۱- عروسی کردن، پیوستن

جشن، عروسی برپا کردن

dügün ziyafeti ۱- ولیمه

dük ۱- دوك

dükân ۱- دكان، مغازه

dükâncı ۱- دكانچی، دكاندار، مغازه دار

dükâncılık ۱- دكانداری

dükânı açmak ۱- تخته بر داشتن از دكان

dükânı kapamak ۱- تخته زدن دكان، تخته

کردن دكان، تخته بند کردن دكان

dükân kapalı olmak ۱- تخته بند بودن دكان،

تخته بند شدن دكان

dükânlar ۱- دكاكين

düldül ۱- دلال، دلدل

dülgör ۱- درودگر، نچار

dülgörlik ۱- درودگری، نچاری

۱- دنبک، دنبک، تمبک، ضرب، dümbelek

۲- دنبک (عو) احمق، ابله، خل

dümbelek çalmak ۱- دنبک زدن، دنبک زدن

تنبک زدن

۱- dümdüz ۱- يك راست، سر راست، صاف،

راست درست، مستقیم، راست ۲- (مج) آدم

صاف و ساده

dümen ۱- سکان

۱- dümenci ۱- ساکناندار ۲- آخرین شخص

dümencilik ۱- ساکنانداری

dün ۱- دیروز، روز قبل، روز پیش، دی، پرن،

امس

dün akşam ۱- دیشب، دوش

dünden beri ۱- از دیشب به این طرف، از دیروز

dün gece ۱- دیشب، دوش، دی، دوشین، باره

dün geceki ۱- دیشبی، دوشین

dünkü ۱- دیروزی

dünür ۱- خواستار، خواستگار

dünya ۱- جهان، دنیا، عالم، گیتی، کیهان،

دارقانی

dünya atlası ۱- نقشه جهان نما، جهان نما

dünya görüşü ۱- نگرش جهانی

dünya haritası ۱- نقشه جهان نما، جهان نما

dünya kupası ۱- (ور) جام جهانی

۱- dünyalık ۲- مال دنیا ۲- پول

dünya rekoru (ور) رکورد جهانی
 dünya sağlık örgütü سازمان بهداشت جهانی
 dünya şampiyonası (ور) مسابقات قهرمانی جهانی
 dünya şampiyonluğu (ور) جهان پهلوانی
 dünya şampiyonu (ور) قهرمان جهان، جهان پهلوان
 dünya turu جهانگردی
 dünyaya gözlerini kapamak چشم از جهان بستن
 dünyevi دنیوی، دنیائی
 düpedüz راست و درست، صاف و پوست کنده، محض
 dürbün دوربین
 dürmek لوله کردن، درهم پیچیدن
 dürtleniş سیخک
 dürtme سقلمه
 dürtmek ۱- سقلمه کردن، تنه زدن ۲- سیخ زدن، سیخ کردن، سک زدن، سیخک کردن، سیخونک زدن، افگلک کردن ۲- (مچ) تحریک کردن، برانگیختن
 dürtü ۱- انگیزه ۲- سیخک، سیخونک
 dürtüklemek ۱- سقلمه کردن ۲- سیخ زدن
 dürtülmek تنه خوردن
 dürtüş سک، سیخ، سیخونک
 dürülmek درهم پیچیده شدن، لوله کرده شدن
 dürum لوله شده، پیچیده، تا شده
 dürust درست، راستکار، راستکردار، بکار آمد، حسابی، پاکدست، پاکدامن، صواب، درست کار، صحیح، راست
 dürustlük درستى، راستى، درست کارى، صداقت، صحت، راست کردارى
 düz ۱- درزی ۲- مذهب درزی
 düse جفت سه (بازی تخته)
 düstur ۱- قواعد عمومی، ۲- دستور ۳- مجموعه قوانین ۴- فورمول های شیمی
 düş خواب رویا
 düş azma احتلام
 düş azmak محتلم شدن
 düşe kalka افتان و خیزان
 düşe kalka gitmek پلکیدن، افتادن و خیزان رفتن
 düşes دوشش

düşüş جفت شش (در بازی تخته)
 düşey عمودی، شاغولی
 düşey dümen سکان عمودی
 düş görmek خواب دیدن، رؤیا دیدن
 düşkün ۱- زبون، خاک بر سر، فرو دست، حقیر، ذلیل، از پا افتاده، پایه، عاجز ۲- کم قیمت ۳- پست، بی شرف ۴- علاقه مند، دل بسته علاقه دار
 düşkün ezen ضعیف کش، زبون کش
 düşkünler عجزه، مساکین
 düşkünler evi مسکین خانه، خسته خانه، تکیه، دار العجزه
 düşkünlük ۱- کلت، پستی، بیچارگی، افتادگی، خفت ۲- دلبستگی، علاقه
 düşman دشمن، عدو، خصم، بدخواه، مخالف
 düşmanca خصمانه
 düşmanlar اعداء، دشمنان
 düşmanlık دشمنی، عداوت، خصومت، خصمی، پيله، تخاصم، جدال، پتیاره، غل و غش، نزاع، کین، بغض
 düşmanlık beslemek عداوت داشتن، دندان زدن، پيله پیدا کردن بکسی، غرض و مرض داشتن
 düşmanlık gütmek غرض و مرض داشتن، پيله پیدا کردن بکسی، دندان زدن
 düşmanlık yaratmak کاشتن تخم عداوت
 düşme ۱- افت، سقوط، تساقط
 düşmek ۱- افتادن، سقوط کردن، پایین آمدن، ۲- نقش زمین شدن ۳- از پای فرود آمدن ۴- (نظ) سقوط کردن ۵- بسرور آمدن ۶- اصابت کردن ۷- باریدن ۸- جور آمدن، موافق بودن ۹- تصادف کردن، راست آمدن ۱۰- کسر کردن، تفریق کردن، منها کردن ۱۱- ساقط شدن بچه ۱۲- علاقه نشان دادن، میل نشان دادن ۱۳- تعلق گرفتن، مربوط شدن ۱۴- در افتادن ۱۵- تقابیل یافتن
 düşük ۱- (پز) ساقط، سقط جنین، جنین ساقط ۲- پست، افتاده، نازل
 düşük ayar کم عیار
 düşük cenin (پز) سقط، آفگانه، جنین ساقط
 düşük değer ثمن بخش، ارزش کم، بهای کم

düşüklük پستی، ذلت، نزول، حقیری
 düşük yapmak اسقاط کردن، افگانه کردن،
 ابگانه کردن، سقط چنین کردن
 düşünce فکر، اندیشه، رای، رای، سگال،
 سگالش، تفکر، پندار، عقیده ۲- غم، غصه
 düşünceler افکار، اندیشه ها
 düşünceli متفکر، پر اندیشه، اندیشمند،
 اندیشناک، اندیشه گر، با رای، با فکر ۲-
 محزون، فکر و خیالدار ۲- عاقل، بارای
 düşüncesinde olmak در بند چیزی بودن
 düşüncesini dağıtmak رشک افکار کسی را
 پاره کردن
 düşüncesiz بی فکر، بی خیال، بی غم
 düşünceye dalmak بفکر فرو رفتن، بفکر
 رفتن، سر در گریبان فرو بردن، زرخدان
 بجیب فرو بردن
 düşündürmek بفکر انداختن، بخیال واداشتن
 düşünme تفکر
 düşünmek فکر کردن، خیال کردن، تفکر
 کردن، اندیشه کردن، اندیشیدن، سگالیدن،
 غور کردن، ملاحظه کردن، سر بگریبان بردن،
 زرخدان بجیب فرو بردن، تأمل کردن، در فکر
 بودن، تصور کردن، خیال داشتن
 düşünülme بخاطر خطور کردن، بخاطر
 آمدن، بیاد کسی آمدن
 düşünür متفکر
 düşünüş فکر، اندیشه، تفکر
 düşüp kalkma افت و خیز
 düşürme اسقاط
 düşürmek ۱- اسقاط کردن، پائین انداختن،
 ساقط کردن، نازل کردن، پائین آوردن، تنزل
 دادن، انداختن ۲- گیر آوردن، بچنگ آوردن،
 بدست آوردن
 düşüş افت، نزول، سقوط، افتادگی، تنزل
 düşüş kaydetmek پایین آمدن، کاهش نشان
 دادن، کاهش داشتن
 düve گوساله، ماده، یک ساله
 düyek ۱- (مس) آهنگی از موسیقی شرقی ۲-
 طاس ۱، ۲ در بازی تخته
 düz مسطح، راست، هموار، پهن، تراز،
 مستقیم، صاف، مستوی
 düz arazi دستگرد
 düz çizgi (هس) خط راست، خط مستقیم

düz duvara tırmanmak (اصط) از دیوار
 راست بالا رفتن
 düzeç آب تراز، تراز آبی
 düzelmek راست شدن، صلاح پذیرفتن،
 درست شدن، خوب شدن، مرتب شدن، منظم
 شدن، رو برآه شدن، مستقیم شدن
 ۱- تصحیح ۲- تسطیح ۳- اصلاح،
 düzeltme تعدیل
 düzeltmek ۱- هموار کردن، پهن کردن، طراز
 کردن، صاف کردن ۲- اصلاح کردن، تعدیل
 کردن، تصحیح کردن، درست کردن، مرتب
 کردن، منظم کردن
 ۱- سامان، نظم، نظام، انتظام، düzen
 درستی، دم و دستگاه، ترتیب، سر و صورت،
 انضباط، برگ، ترب ۲- حیل، دغل، حقه،
 فریب، شیل و پیل، تیتال، چاره، خدعه،
 بازی، تقلب، تزویر
 düzenbaz حیل گر، حیل باز، حیل کار،
 مکار، حیلت گر، حقه باز، دغل باز، فریبکار،
 خر رنگ کن، کلک باز، کلاه گذار، کلاهبردار،
 متقلب، جلب، پرفتن، ناکس
 düzenbazlık حیل کاری، جلبی، کلاهبرداری،
 حقه بازی
 düzene girmek ساز گرفتن، سامان یافتن،
 صلاح پذیرفتن
 düzene koymak ترتیب دادن، تنظیم کردن،
 تمشیت دادن، سامان دادن
 düzene sokmak سامان دادن، سر و سامان
 دادن، در سمط کشیدن، سر و صورت دادن،
 ترتیب دادن، تنظیم کردن، سازماندهی کردن
 düzene geç ناظم
 düzeni bozulmak بهم خوردن بساط، از
 پرگار افتادن، از هم گسیختن شیرازه چیزی
 düzenini bozmak بهم زدن
 düzeniyle بقاعده
 düzenle بنظم
 düzenleme نظام، ترتیب، تدسیق، برپایی
 düzenlemek مرتب کردن، منظم کردن، سر و
 صورت دادن، جور کردن، تلفیق کردن، اندام
 دادن، برپای کردن
 düzenlenmek برپاشدن، مرتب شدن
 düzenler حیل
 düzenli منظم، منتظم، سازمند، با انضباط

انتظامی، جور، پدram

düzenli olmak سامان داشتن

düzensiz نامرتب، ناهموار، بی سامان، بی

ناسامان، نا بهنجار، بیقاعده، خرتوخر، بی

ربط، بی انضباط، غیر مرتب، بی انتظام، بی

رویه

düzensizlik هرچ و مرج، نا سامانی، بی انتظامی

پیشانی، نابهنجاری، بی انتظامی

düzey سطح، تراز، سویه، مرتبه

düzeyinde در سطح

düzgün ۱- هموار، مسطح، صاف، سر راست،

مرتب، منظم ۲- بی کم و کسر، تمام و کمال

düzgünleşmek هموار گردیدن

düzgünleştirmek طراز کردن، مسطح

گردانیدن

düzgünlük همواری

düzgün zemin پست

düzine دوجین

düzkanathılar راست بالان

تراز، مستوی، سطح صاف düzlem

düzleme تسویه

تراز کردن، تسویه کردن، صاف düzlemek

کردن

۱- سادگی، صافی، راستی، درستی ۲- düzük

جای صاف و هموار

düzme جعلی، ساختگی، تقلبی

düzmece جعلی، ساختگی، تقلبی

۱- مرتب کردن، حاضر کردن، ردیف düzmek

کردن، جمع کردن، پهلوی هم گذاردن ۲- تجاوز

کردن بکسی، (عم) گاییدن

düz tabak لب تخت

۱- آدم پا پهن ۲- بدین، شوم düz taban

۱- مرتب شدن، ردیف شدن، پشت düzölmek

سرهه قرار گرفتن

düz yazı نثر، منشور

düz yol سر راست، راه خفته

مضامنه حل - yatiq - dal

E

E,e ششمین حرف الفبای ترکی

ebabil kuşu ابابیل

eb'adında به ابعاد

ebat ابعاد

ebced ابجد

ebe ۱- قابل، ماما ۲- در بازی «اوستا»

ebedî جاودان، جاوید، جاویدان، ابدی

پایدار، دایم، لایزال، سرمدی، سرمد، باقی، پاینده، انوشه

ebedî kalma بقاء

ebedî kılma تأیید، تخلید

ebedîleştmek جاویدان ساختن

همیشگی، جاودانی، پایداری، ابدیت

ebediyeن برای همیشه، تا ابد، بطور دائم

همیشگی، ابدیت، جاودانی، پایداری، دائمی

ebegümeci (گیا) بنیرک

ebe kuşağı قوس قزح

ebelik قابلیگی، مامائی

ebem kuşağı قوس قزح (طوق) بهار، علامت السماء

ebe ابد، جاوید، باقی، دائم

ebeveyn ابوین، پدر و مادر، والدین

ebleh ابله، گول، گاو دل، پخمه، کالیو، نادان، ساده لوح

eblehlik ابلهگی، گولی، ساده لوحی

ebru ابرو

ebrulu دارای رنگ موجی مخطط

ebucehil hurması (گیا) پیش

(گیا) هندوانه، ابو جهل، کبست، کبسه، حنظل

ecdat اجداد، نیا، نیاکان

ecel اجل

ecel gelmek فرمان رسیدن، (کن) پرشدن

پیمانه، اجل رسیدن

eceli yetmek اجل رسیدن، (کن) پر شدن پیمانه

eceli yetmiş اجل رسیده، اجلش برگشته

ecir اجر، ثواب، حسبت، مزد

eciş bücüş کج و معوج، کج و کوله، بی قواره

ecnebi خارجی، بیگانه، اجنبی

ecza ۱- داروها، دواها، اجزاء دارو ۲- جزءها

eczacı دواساز، دارو ساز، داروگر، دار و

فروش، بندار، دواچی، دار و خانه چی

eczacılık دارو سازی، دوا سازی، دار و

فروشی، داروگری

eczacılık fakültesi دانشکده دارو سازی

eczane داروخانه، دواخانه، دوا فروشی

eda ۱- ادا، طرز ۲- ناز، کرشمه ۳- پرداخت، اداء

eda etmek ادا کردن، پرداختن، توختن

edalı پرادا، خوش ادا، ادا دار

edat (دس) حرف، ادات

edeb ادب

edebî ادبی، ادبیانه

edebî sanatlar صنایع بدیعی

edebiyat ادبیات

edebiyatçı ادیب، عالم ادبیات، دانشمند

ادبیات

edebiyat fakültesi دانشکده ادبیات

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

edep ادب، تربیت، اخلاق

edepî مؤدبانه، با ادب

edepli با ادب، مؤدب، خجالتی

edep öğretmek ادیبی کردن، ادب آموختن

edepsiz بی ادب، بیعار، بی تربیت، گستاخ

ناجنس، بد لحاظ، بی محابا، تارک ادب

edepsizlik بی ادبی، بی تربیتی، پرده

دریدگی، بیعاری

edepsizlik etmek بی ادبی کردن، بی

تربیتی کردن، پرده دری کردن

ederi بها، قیمت، اجرت المثل

edevat دست ابزار، ادوات، آلات، لوازم

edib سخنور، سخن سنج، سخن دان، ادیب

edibâne ادیبانه

ediblik سخنوری، ادیبی

edilgen (دس) مجهول

edilgen ortaç (دس) مفعول، اسم مفعول
 edilmek انجام شدن، کرده شدن، شدن
 edinmek صاحب شدن، اخذ کردن، بدست آوردن
 edip ادیب، ادب آموز، سخن سنج، سخنور، سخن دان
 edipler ادباء، سخنوران
 efe ۱- داداش، آقاداداش، برادر بزرگ ۲- داش، گردن کلفت
 efektif پول نقد در جریان، خدماتی
 efelik آقامنش، شجاعت
 efendi خواجه، آقا، ارباب، خان، افندی
 efendilik خواجگی، آقائی، نجابت، اصالت
 efendime söyleyeyim جانم واسه تان بگوید
 efkâr ۱- افکار ۲- (عو) غم، غصه، حزن
 efkârlanmak (عو) غصه خوردن، محزون شدن
 efkârlı غمگین، محزون، نگران
 eflâtun رنگ بنفش، کبود روشن
 eflâtun rengi بنفش رنگ، کبود رنگ
 efrat افراد، اشخاص، نفرها
 efsane افسانه، فسانه، اسطوره، قصه، داستان
 efsanevî داستانی، افسانه ای
 efsun فسون، افسون، جادو جنبل، علاج
 efsuncu علاج گیر، فسونگر
 efsunlamak فسون کردن
 efsunlar عزایم، فسون ها، علاج ها
 Ege denizi دریای اژه
 egemen حاکم، مستقل
 egemenlik حاکمیت
 egoist خودبین
 egzama (پز) اکزما، سودا
 egzersiz ورزش، تمرین
 egzersiz yapmak تمرین کردن
 egzoz (مکن) اکزوز، اکزوس
 egzoz borusu (مکن) لوله اکزوز
 eğe سوهان
 egelemek سوهان زدن، سائیدن باسوهان
 ege kemiği استخوان دنده
 eğer اگر، اگرچنانچه، ار، چنانچه
 eğer زین اسب
 eğiç چنگ دست دار
 eğik کج، سرکج، خم، خمیده، مایل، منحنی،

متمايل، کماله، جفت، جفته، چول، چام، چفته، پیچیده
 eğik çizgi (هس) خط خمیده، خط مایل
 eğiklik خمیدگی، خمی، کجی، تاب، چفتگی، میل
 eğik olmak پشت دوتا بودن، کج بودن
 eğilim میل، گرایشی، گرایش، گرای، تمایل
 eğilimli میال، مایل، گراینده
 eğilme خمیدگی، خمی، پیچش، انحراف، تورب، کرنش
 eğilmek خم شدن، کج شدن، خمیدن، لام
 eğilme کردن، چفتن، چفته شدن، چفتیدن، پیچ بر داشتن، شکم دادن
 eğim میل، شیب
 eğimli ۱- کج ۲- میل دار، شیبدار
 eğin پشت، دوش
 eğirmek ریسیدن، ریستن، تابیدن، رشتن، فتیله کردن
 eğiten پروردگار، پرورنده
 eğitici پرورنده، ارمگان، مربی
 eğitilmek پرورده شدن، پروردن
 eğitim پرورش، فرهنگ، تربیت، تربیه
 eğitim alanı (نظ) میدان مشق
 eğitimci مربی، آموزگار، معلم
 eğitim görmüş olmak پرورده شدن
 ۱- تربیت شده، تعلیم یافته ۲- تربیتی، تعلیمی
 eğitim mermisi (نظ) گلوله آموزش، گلوله مشقی
 eğitim psikolojisi روانشناسی پرورشی
 eğitimsel فرهنگی، تربیتی
 eğitim ve öğretim تعلیم و تربیت، آموزش و پرورش
 eğitim yeri پرورشگاه
 eğitmek پرورش دادن، تعلیم دادن، ادب کردن، پروراندن، پروریدن، تعلیم و تربیت کردن، بر کشیدن
 eğitimci پرورنده، مربی، آموزگار
 eğlemek مشغول کردن، معطل کردن
 eğlence عشرت، تفریح، خوشی، سرگرمی، سور، سیر
 eğlence düşkünü عیاش
 ۱- آجیل، تخمه ۲- مشغولیات، سر

اهلیت، بی صلاحیت

بندی

ehram (مصر) ۲- اهرام (مصر)
 Ehirimen اهرمن، اهریمن
 ehven اھون، ارزان تر
 ejder اژدها، اژدرها
 ejderha اژدرها، اژدها، اژدر، شعبان، تنین، مار بزرگ، برغمان
 ek علاوه، لاحقہ، پیوست، ضمیمہ، فرع، چسبیدہ
 ekâbir بزرگان، رجال، اعیان، اکابر
 ekici زراعتکار، زارع، فلاح
 ekicilik زراعتکاری
 ekilemez arazi بوار، بایر
 ekili کاشته، مزروع، کشتہ
 ekili arazi کشتان، مزروع، کاشته
 ekilmek کاشته شدن
 ekilmemiş alan بوم
 ekim ۱- کاشت، کشت، زراعت، زرع ۲- ماه اکتبر، اکتوبر
 ekin کشت، بار، محصول
 ikinci کشاورز، کشتکار، برزگر، زارع، فلاح
 ekincilik کشاورزی، کشتکاری، برزگری
 ekin ekmek کشت کردن، کاشتن
 ekin yeşermek جوشیدن
 ekip واحد، دسته، گروه
 eklem مفصل، بند
 eklem bağları رباط
 eklemek ۱- پیوست کردن، متصل کردن، وصل کردن ۲- ضمیمہ کردن، علاوہ کردن، اضافه کردن
 eklemeler مفصل
 eklemli مفصلدار
 eklem sıvısı مایع زلالی مفصل
 eklenmek ۱- علاوہ شدہ ۲- وصل شدن، متصل شدن، پیوستن
 ekler ضمائم، ضمایم، اذیال
 ekletmek متصل گرداندن
 ekli ضمیمہ دار، پیوست، پیوست دار، الحاقی، ملحق، علاوہ شدہ
 ekmek ۱- نان، چرک، پیہ (زبان کودکان) ۲- کاریدن، کاشتن، کشت کردن، کشتن ۳- (عو) غال گذاشتن، از سر باز کردن
 ekmek bıçağı کارد نانبری

عشرت خانہ، رامشگاہ
 تغریح دادن، سرگرم کردن، مشغول کردن، بازی دادن
 ۱- تغریح ۲- استراحت
 ۱- تغریح کردن، طرب کردن، مشرت کردن، مشغول شدن، سرگرم شدن، کیف کردن ۲- مسخرہ کردن ۳- استراحت کردن، وقت گذراندن
 مهمانی، تغریح، ضیافت
 اقامت کردن، ساکن بودن، مقیم بودن
 کج کردن، خم کردن، خم دادن، پیچ دادن، خمائیدن، چفتن، چلیپا کردن
 (گیا) پرسیاوش، پرسیاوشان
 عاریہ، عاریت، مستعار، موقتی
 ۱- خم، کج، کشر، منحرف، لوس و لیموس، منحنی، قوس، انحنا، اعوج، اریب، چپ اندر قیچی، چام، چول ۲- متقلب، نادرست
 کج میج، چپ اندر قیچی، قناص
 ۱- کجی، تورب، اعوجاج ۲- نادرستی
 کج شدن، خم شدن، خمیدن، مایل شدن، تابیدن، چفتیدن
 کج کردن، کج داشتن، خم کردن، منحنی کردن
 اه، ای ... خوب، بلی
 اهمیت
 مهم، با اهمیت
 بی اهمیت، غیر مهم
 اهمیت دادن
 ۱- اہل، خبرہ، ۲- اہل وعیال ۳- صاحب
 نست آموز، اہلی، رام، خانگی
 اہل بیت
 اہل کیف
 استیناس، اہلی شدن
 صلیبی، اہل صلیب
 سنی، اہل سنت
 خبرہ
 ۱- (راہ) گواہی نامہ، گواہی رانندگی
 ۲- اہلیت، صلاحیت، وقوف
 ۱- (راہ) گواہینامہ، تصدیق رانندگی ۲- اجازہ نامہ
 ۱- بی گواہینامہ ۲- ناشی، بدون

نان پز، نانوا، خمیرگیر، خباز،
نان فروش

نانواچی dükkânı نانفروشی

ekmekçilik خبازی، نانواچی

ekmek fırını خبازی، نانواچی

ekmek kırıntısı خرده نان

ekmek küreği چوب نان پز، نان چین

ekmeklik نان دان

ekmek parası kazanmak کسب کردن

ekmek sacı ساج، طابق

ekol مکتب

ek olarak به اضافه، لفاً،

ekoloji بوم شناسی، بوم شناخت

ekonomi اقتصاد، علم اقتصاد، اکونومی،
علم ثروت

ekonomi bakanı وزیر اقتصاد

ekonomi bakanlığı وزارت اقتصاد

ekonomik اقتصادی

ekonomik ambargo تحریم اقتصادی

ekonomik baskı فشار اقتصادی

ekonomik gelişme توسعه اقتصادی

ekonomik yapı ساختار اقتصادی

ekose شطرنجی

ekran اکران، صفحه

eksantrik ۱- خارج از مرکز ۲- (مج) غیر عادی

ekselâns والا حضرت

eksen محور

+ eksen kemik محوری

ekseriya عموماً، غالباً، اکثرأ،

ekseriyet اکثریت

ekseriyetle اکثرأ، غالباً

eksi (رض) ناقص، منها، علامت منها (ـ)

eksiği bulunmak کسر داشتن

eksik کم، ناقص، کاسته، کسر، عیبناک

eksik akıllı خام رای، کم عقل

eksik çıkmak کم آمدن

eksik gelmek کم آمدن

eksikli ۱- محتاج ۲- مقهر

eksiklik کمی، نقصان، نقصانی، کاهش،

کاست، کاستگی، کاستی، کم و کاست،

خردگی، دست کمی، کم و کسر، کمیود

eksiksiz کامل، تام، سر راست، بدون کم و

کسر، بدون کم و کاست

eksiksiz olmak کامل گردیدن، کامل بودن

eksilme کاهش، کاست

eksilmek کم شدن، کاسته شدن، کاهش

گرفتن، نقصان یافتن، کاهشیدن، کسر شدن

eksiltme منقصه، تخفیف

eksiltmek کم کردن، کاست کردن، ناقص

کردن، کاستن، تقلیل کردن، تخفیف کردن،

کوتاه کردن، کسر کردن، پائین آوردن

eksiz یک تکه، یک پارچه، بدون ضمیمه،

بدون وصله

ekskavatör ماشین حفاری

eksper ارزیاب، ممیز، کارشناس، خبره

eksperlik ارزیابی، ممیزی

ekspres سریع السیر، اکسپرس

ekstra اعلا، عالی

ekşi ترش، حامض

ekşice قدری ترش مزه

ekşili ترشی دار

ekşilik ترشی، ترشیدگی، حموضت

ekşi limon (گیا) لیموی ترش، لیمون

ekşime ترشیدگی، حموضت

ekşimek ۱- ترشیدن، ترش شدن ۲- (عو)

خجل شدن، آبرو رفتن

ekşi meyve گنجال، میوه ترش

ekşimsi دلبش، ترش مزه، میخوش، ملس

ekşimtrak ترش مزه، گس، حامض، میخوش،
ملس

ekşi patates ترنوف

ekşi suratlı ترش رو

ekşitmek ترشانیدن، ترشانندن، ترش کردن

ekte جوفاً

Ekvador اکوادور

ekvator (جغ) خط استوا

ekzema (پز) اگزما، سودا

۱- دست ۲- دسته، دستگیره ۳- توسط، el

واسطه، وسیله ۳- خارجی، بیگانه ۵- کشور،

دیار، مملکت ۶- ایل، عشیره

elâ میشی، رنگ بلوطی

el açıklığı بسط ید، جوانمردی

el açmak بست کشیدن، گدایی کردن

elâ göz چشم میشی

elâlem همه کس، همهء عالم، تمام مردم، مردم

elaman امان، فریاد، الامان

اجازه گرفتن el almak

پنهانی، مخفی، زیرکی، زیر el altından

حالا، الان، فعلاً، اکنون elan

ارابه، دستی el arabası

(عو) جلق زدن el arabasına binmek

ارتجاعی elâstik

کشدار elâstiki

کشداري elâstikilik

تمسك، تصاحب، تشبث، مبادرت el atma

تمسك کردن، توسل جستن، دست el atmak

بردن، تشبث کردن، دست زدن، مبادرت

کردن، شلیدن

کف دست، کف، پنجه el ayası

البتة elbet

البتة، محقق elbette

پارچه، دست پاک کنی elbezi

سردست، مچ دست el bileği

همکاری، دست یکی elbirliği

دست یکی داشتن، همکاری elbirliği yapmak

کردن

جامه، رخت، لباس، پوشاک، چندر elbise

جارتختی elbise askısı

لباس گردانیدن، لباس elbise değiştirmek

عوض کردن

جالباسی، کمد جالباسی، جامه elbise dolabı

دان

ماهوت پاک کن elbise fırçası

آستین elbise kolu

پارچه لباسی elbiselik

عبیه، جالباسی elbise sandığı

جامه دریدن، یقه چاک کردن elbise yırtmak

(نظ) نارنجک el bombası

(مکن) پرماء، متاء نجاری el birezyi

چشم بندی، دست برد، شعبیده، el çabukluğu

شعبیده بازی

ساک دستی el çantası

دست بر داشتن، دست کشیدن، el çekmek

کراشه کردن، منصرف شدن

دست زدن، کف زدن el çırpma

۱- سفیر، ایلچی، نماینده، فرسته، elçi

پیامبر، رسول ۲- میانچی، واسطه

سفراء، سفرا elçiler

۱- (سیا) سفارت، ۲- رسالت، رسولى elçilik

۳- سفارت خانه، ایلچی خانه

دبیر elçilik görevlisi

تنگ دستی، فقر el darlığı

(رض) يك عدد باقى elde bir

تحصيل، کسب، باز یافت elde etme

به دست آوردن، به دست کردن، elde etmek

به کف در آوردن، تحصيل کردن، وصول

کردن، تصرف کردن، تأمین کردن

دستاس eldeğirmeni

دست عوض کردن el değiştirmek

دست نخورده، باکر el değmemiş

بکر، دست نخوردگی eldeğmemişlik

۱- روی دست ماندن ۲- باقى elde kalmak

ماندن، فروش نرفتن

از دست اول خریدن، از دست elden almak

خریدن

شل کردن، بی elden ayaktan düşürmek

سروپا کردن

از پر و پا افتادن، elden ayaktan kesilmek

شل شدن

به باد دادن، بفروش رساندن elden çıkarmak

مال

تداول elden ele dolaşma

تعمیر کردن، تصحیح کردن، elden geçirmek

سر و صورت دادن، تمیز و مرتب کردن

از دست بر آمدن، از دست elden gelmek

کسی ساخته بودن

از دست رفتن، گم شدن elden gitmek

به هدر دادن، از دست دادن elden kaçırmak

دستکش eldiven

۱- در پیش گرفتن، قبضه کردن ۲- ele almak

مورد مذاقه قرار دادن، مطرح کردن

سرکرده، محرک، سردسته elebaşı

دستیاب elegeçen

به دست آوری، احراز ele geçirme

۱- به دست آوردن، به گیر ele geçirmek

آوردن، گیر آوردن، قبضه کردن، به کف در

آوردن، وصول کردن، تحصيل کردن، بهم

رسانیدن، گرد کردن ۲- فتح کردن

به دست آمدن، به گیر افتادن، ele geçmek

بهم رسیدن، وصول شدن، گیر آمدن، گیر

افتادن

غربال، الک، آردبیز، ماشو، تنکبیز، elek

پرویزن
۱- بوجار، الک فروش، الک ساز ۲- elekçi
کولی، قبطی

elektrik الکتریک، برق
elektrik cereyanı کوران
elektrikçi الکتریکچی، مأمور برق
elektrik düğmesi دکمه، دکمه برقی
elektrik fişi دوشاخه
elektrik kesintisi قطع برق
elektrik lambası چراغ الکتریکی
۱- برقی، الکتریکی ۲- پر آشوب، الکتریکی
پرهیجان، هیجان انگیز
elektrikli su ısıtıcısı آب گرم کن برقی
elektrikli vantilatör باد بزن برقی
elektrikli yılan balığı ماهی برقی
elektrikli zil زنگ الکتریکی
elektrik motoru الکتروموتور
elektrik ocağı اجاق برقی، اجاق الکتریکی
elektrik sayacı کنتور
elektrik süpürgesi جاروب برقی، جاروب الکتریکی
elektrik teknisyeni تکنیسین برق
elektrod الکترود
elektroliz (فز) الکترولیز
elektromanyetik الکترومغناطیسی
elektromıknatıs آهن ربای الکتریکی، الکتروامان

elektron (فز) الکترون
elektronik الکترونیک
elektronik cihazlar لوازم الکترونیکی
elektronik mühendisi مهندس الکترونیک
elektronik saat ساعت الکتریکی
elele دست بدست
elele vermek دست به دست دادن
elem غم، غصه
۱- عنصر، جزء، رکن ۲- عضو، eleman
کارمند، کارگر
۱- عناصر ۲- اعضا، کارکنان
elem çekme تآلم، درد کشی
elem çekmek درد کشیدن
elemegi مزدست، کارمزد، دسترنج، دست
مزد، کدیمین
۱- بیختن، غربال بیختن، غربال زدن، elemek

غربال کردن، سرند کردن، پیش زدن ۲- جدا کردن، انتخاب کردن

element عنصر
elementler عناصر
elementsel عنصری
elense çekmek (ور) کش زدن
eleştiri انتقاد، نقد، خرده گیری، تنقید
eleştirme ایراد، انتقاد
۱- نقد کردن، انتقاد کردن، تنقید کردن، ایراد کردن، موشکافی کردن، خرده گیری کردن
eleştirmen سخن سنج، سخن شناس، منقد
eleştirmenlik سخن سنجی، سخن شناسی، منقذی
el etmek با دست اشاره کردن، دست تکان دادن
لو دادن، مشت کسی را باز کردن، مچ کسی را باز کردن
el falı کف بینی، فال کف بینی
elfeneri چراغ دستی، چراغ قوه ای
elfreni (مکن) ترمز دستی
elhasıl خلاصه، باری، الحاصل
eliaçık دست باز، فراخیال، فراخ دست
eli açıklık گشاده دستی، دست بازی
فراخیالی، فراخ دستی
۱- بدیده، سخت بد ۲- سنگین دست، eli ağır
دست سنگین ۲- متانی
دست پاچه شدن، دست eli ayağına dolaşmak
و پارا گم کردن
پر شر و فساد، شریر، دواکن، eli bayraklı
بی ادب
eli bıçaklı چاقوکش، چاقو بدست
eli boş باد بدست، تهی دست، با دست خالی
eli çabuk تردست، چابکدست، تند دست، چالاک، زرنک
تردستی، چابکدستی eli çabukluk
تنگ دست، تهی دست، دست خالی، eli çar
بی پول
پریشیدن، تنگ دست eli darda bırakmak
گذاشتن
فرهت کردن، فرهت داشتن، eli değmek
فرهت شدن
elif الف

elifba

eli genişlemek گشایش یافتن، استطاعت پیدا کردن، پولدار شدن

eli kıvrak سبک دست، چابک دست

eli kulağında گوش بزرگ

elim دردناک

eli maşalı شریر، پر شر و فساد، پر بلا، غر شمال

elinde bulundurmak در اختیار داشتن

elinden almak سلب کردن

elinden gelmek از دست بر آمدن، از عهده بر آمدن

elinden tutma دستگیری

elinden tutmak دستگیری کردن، دست گرفتن، نگاه داشتن

elinde oyuncak olmak ملعبه دست کسی شدن

elinde tutmak در کف داشتن

eline düşmek به گیر کسی آمدن، بدست کسی افتادن

eline geçmek به تصرف کسی در آمدن

eline giymek در دست کردن

eline sağlık! دست مریزاد

elini bağlamak دست بستن، دست بند کردن

elini kana bulamak پنجه بخون کسی تر کردن

elini sürmemek دست بسیاه و سفید نزدن

elini vicdanına koymak کلاه خود را قاضی کردن

eliniz dert görmesin! دست شما درد نکند

elips (هس) بیضی شکل، قطع ناقص

eliptik (هس) بیضی

elisıklı کم کاسه، دست بسته، معسک

eli sıkı olmak گریه در زندان کردن

eli sopalı چماقدار، قلچماق، چوب بدست، کردن کلفت

elişçisi بستورز

elişi کار دستی، دستکار، بستورز، صنعت یدی، هنر دستی

eli uğurlu سبک دست

eli uzun دست دراز، کج دست

eli yatmak عادت داشتن دست، مهارت داشتن

eli yetmemek کوتاه بودن دست کسی

eliyle توسط، به توسط

el kıvraklığı تردستی، چابک دستی

el koymak مصادره کردن، ضبط کردن، دست گذاردن

elle doyum زلق، جلق، استمناء بالید

elleme دست مالی، دست زدگی، دست کاری

ellemek دست مالیدن، دست زدن، تماس کردن، دستکاری کردن، لمس کردن

ellenmek دست زده شدن، دست کاری شدن

ellerini bağlamak کت بستن

ellerini kenetlemek با دست قلاب گرفتن

ellerini ovuşturmak دستها را بهم مالیدن، دستها را بهم سائیدن

elle su serpmek پشنگ زدن

elli ۱- پنجاه، پنجه ۲- دسته دار ۳- دست دار، با دست

ellilik ۱- اسکناس پنجاه لیره ای، پنجاهی ۲- پنجاه ساله ۳- پنجاه تایی

ellinci پنجاهم، پنجاهمی، پنجاهمین

ellişer پنجاه پنجاه، پنجاه تایی، پنجاه تا پنجاه تا

elma (گیا) سیب

elmacı ۱- وچنه ۲- سیب چه

elmalık باغ سیب، سیبستان

elmas الماس

el matkabı پرماه

el öpen دستبوس

el öpme دستبوسی

el öpmek دست بوسیدن، دست بوسی کردن

el örgüsü دست باف

el rendesi رنده دست

el sallamak دست تکان دادن

el sanatı کار دستی

el sanatları صنایع دستی

el sıkışma مصافحه

el sıkışmak مصافحه کردن، دست دادن

el sıkmak دست دادن، دست فشردن

elsiz ayaksız بیدست و پا

el sürmek دست مالیدن، دست کشیدن

دست زدن، لمس کردن، سودن، مالیدن، بر مچیدن، پرماسیدن، بر ماسیدن، پسودن

el şakası شوخی دستی

elti جاری، هم عروس

el ulağı ورست، بچه شاگرد، شاگرد، زیر
ست، پادو، خانه شاگرد

el üstü سر بسته، سر دستی

el üstünde زیر دستی

elveda بدرود، وداع، الوداع، خدا
حافظی

elverişli دسترس، صالح، مناسب، موافق،
بدربخور، سهل الوصول

elverişsiz نامناسب، غیر متناسب

el vermek ۱- دست دادن ۲- پا افتادن، کافی
بودن، بدر خوردن

elyaf الیاف، لیف ها، لیف ها

elyazısı دست نویسی، دست خط، خطی،
دست نوشته، خط دستی

el yazması نسخه خطی، کتاب خطی

el yıkama دستشویی

el yıkamak دست شستن

el yordamı پلماس، کورمال، کورمالی

el yordamıyla yürümek پلماس کردن،
کورمالی کردن

el yummak دست را مشت کردن

elzem الزم، لازم تر، واجب تر

em (قد) دارو، دوا، علاج، چاره

eman امان

emanet امانت، ودیعت، ودیعه، سپرده

emanet bırakmak ودیعه دادن، امانت گذاشتن

emanetçi امانت دار، امانت کار، امانت
نگهدار

emanet etmek سپردن، امانت گذاشتن

emanetlik امانتی

emanet vermek ودیعه دادن، امانت گذاشتن،
سپردن

emanne امان عقد

emare اماره، علامت، نشانه، اثر

emaye لعاب، لعابی

emayeli لعاب دار

embriyoloji رویان شناسی

emdmek مکاندن

emek سعی، زحمت، کار، دسترنج، خدمت

emekçi زحمتکش، کارگر، رنجبر

emeklemek سینه خیز کردن

emekli باز نشسته، متقاعد

emeklilik باز نشستگی، تقاعد

emekli olmak متقاعد شدن، باز نشسته
شدن، باز نشست

Emekli Sandığı سازمان بازنشستگی

emek parası حق الزحمه، دست مزد

emektar خانه زاد

emel امل، آرمان، ارزو، میل

emeller آمال

emici مکنده

emin امین، درست، خاطر جمع، استوار،
ایمن، با امانت، راستکار

emin kılma تأمین

eminlik امانت، درستی، ایمنی، راستکاری

emin olma اطمینان، خاطر جمعی

emin olmak اطمینان داشتن، اطمینان
کردن، یقین کردن، قاطع بودن، قاطع شدن،
استوار داشتن، یقین داشتن، حتم داشتن

emir فرمان، امر، فرمایش، دستور، حکم

emir خدیو، رئیس، حاکم، بزرگ، خان

emir almak فرمان یافتن، فرمان گرفتن

emirber امیر، فرمان بردار

emir çıkmak فرمان شدن

emir içeriği فرمایشی

emirler اوامر، احکام، فرمایشات

emirler امراء

emirlerine حسب الامر

emirlik خانی، امارت، امیری، امیرنشین

emirlik yapmak امارت داشتن

emir vermek حکم کردن، امر دادن، دستور
دادن، فرمان دادن

emimame امریه، امرنامه

emlâk املاک، اراضی، ملک

emlakçı دلال ملک

emlak komisyoncusu دلال معاملات ملکی،
دلال ملک

emme ربایش، عمل مکیدن، مک زنی

emmek مکیدن، مک زدن، چکیدن، پوشیدن،
جذب کردن

emmi عمو

emmioğlu پسر عمو

emniyet ۱- امنیت، امن، تأمین، آسایش ۲-
شهرداری ۳- اعتماد، اطمینان

emniyet dairesi شهرداری

emniyet genel müdürlüğü شهرداری کل کشور

emniyetli باامن، مورد اعتماد، مطمئن، امین
 emniyet memuru پلیس
 emniyetsizlik عدم اعتماد، عدم اطمینان، بی امنی

emniyette olmak ایمن شدن، در امان بودن
 emniyet teşkilatı نظمیه، سازمان امنیت
 emperyalist امپریالیست، وسعت طلب
 emperyalizm امپریالیسم، وسعت طلبی
 emretmek امر کردن، فرمان دادن، امر دادن، فرمودن

emre uyan فرمان شنو
 emrivâki امر واقع
 emsal ۱- امثال، مثل ها، ضریب ۲- اقران ۳- نمونه، سرمشق، نظیر

emzik ۱- پستانک، مک ۲- لوله قوری
 emzikli ۱- زن بچه شیرده ۲- قوری لوله دار
 emzirme ارضاع، شیردهی
 emzirmek پستان دادن، بچه شیر دادن
 en پهنا، پهنایی، گشاد، گشادی، عرض، پهنی
 en aşağı اسفل، پایین ترین
 enayi (عو) احمق، ابله، ساده لوح، خل
 enayilik ابلهگی، بلاهت، حماقت، احمقی، ساده لوحی

en az اقل، اقل قليل، بست کم، کمینه
 en azından لا اقل، حد اقل، اقل، دست کمی،
 دست کم، کم از آنکه، حد کمین
 enbiyâ انبیا
 en büyük بزرگترین، عظمی، کبری، اعظم، اکبر

encam انجام
 encek توله
 encik توله
 encümen انجمن، کمیسیون
 en çok نصاب کمال، حد اکثر
 endam اندام، قامت، قد، ریخت
 endamlı نازک اندام، خوش قواره، خوش
 قیافه، خوش هیكل، خوش اندام
 endaze ۱- اندازه، میزان ۲- (قد) واحد طول
 (معادل ۶۵ سانتیمتر)

endeks فهرست
 ender اندر، کمیاب، نایاب
 endişe دل وا پس، نگرانی، اندیشه، واهمه، تشویش

endişelenmek نگران شدن، اندیشیدن
 endişeli دل واپس، نگران، اندیشناک
 پراندیشه، دل نگران
 endüstri صنعت، صناعت، پیشه و هنر، حرفه

endüstri meslek lisesi مدرسه حرفه یی
 endüstri mühendisliği مهندسی صنایع
 enek ۱- غیب ۲- اخته شده
 enerji (فز) قوه، قوه، فعلیه، انرژی، قدرت
 enerji çevrim merkezi مرکز تبدیل انرژی
 enerjik تازه نفس
 enerji nakil hattı سیم انتقال نیرو
 enerji santralı نیروگاه

enerji ve tabii kaynaklar bakanı (سیا) وزیر آب و برق
 enerji ve tabii kaynaklar bakanlığı (سیا)
 وزارت آب و برق

enfarktüs (پز) سکتة قلبی
 en fazla نصاب کمال، بیشترین، زیادتین، خیلی باشد
 enfeksiyon (پز) عفونت، ناسور
 enfes انفس، بسیار لذیذ، قشنگرین، لذیذترین

enfiye انفیة
 enfiyelik انفیة دان
 enflasyon تورم اسکناس، تورم
 enflasyonist تورم زایی
 engebe شیب، بر و فرود، ناهمواری
 engebeli ناهموار
 engebeli arazi (جغ) زمین ناهموار، بزه، پڑ
 en geç حد اکثر
 engel مانع، حایل، حائل، جلوگیری، عایق، گیر، دامگیر، پاکیر، اشکال، پرچین، پاپوش، سد، حاجز، بست و بند

engel aşmak شکستن بست و بند
 engel çıkarmak پیش بستن، مانع شدن، اشکال تراشی کردن

engelden atlama (ور) پرش ارتفاع
 engelleme جلوگیری
 engellemek جلوگیری کردن، مانع شدن، بازداشتن

engel olma جلوگیری، بازداشت
 engel olmak جلوگیری کردن، پیشگیری

کردن، معانعت کردن، مانع آمدن، مانع شدن،
سد کردن، سنگ راه شدن، حایل شدن، پیش
نهادن، حجاب گشتن

engel olucu گیردار، مانع
engel yaratmak اشکال تراشی
کردن

engerek otu (گیا) گل افعی
engerek yılıni مادر شیبیا
۱- پهنآور، وسیع، بیکران ۲- کم
ارتفاع، کم عمق ۳- کم قیمت، پست

enginar (گیا) کنگر فرنگی، انگنار، انگینار
enik توله
eniklemek توله کردن
enikonu حسایی، سرتاسر، تمام کمال، بطور
تفصیل
enişte شوهر خواهر، آیزنه، شوهر خاله،
شوهر عمه

en iyi şekilde بنحو احسن
enjeksiyon تزریق
enjeksiyon yapmak تزریق کردن
enkaz آوار، هوار، خرده ریزه
en kısa zamanda به اسرع اوقات، هرچه
زودتر، در اسرع وقت

enlem (جغ) عرض
enlemesine kesmek قط زدن
enlendirmek پهنآور کردن
enli با پهنا، گشاد، پهن، عریض
en önde پیشاپیش
ensar انصار
ense پشت سر، قفا، کاهل، پس کردن، پشت
کردن، یال

ense kökü محرك
enselemek (عو) گیر آوردن، بقاء کسی را
بدست آوردن، بچنگ انداختن
ensesine vurmak پس گردنی زدن
ense tokatı پس گردنی
ense yapan کاهل پای مرود
enseye tokat vurmak پشت گردنی زدن، پس
گردنی زدن

enseye tokat yemek قفا خوردن
enseye vurmak قفا زدن
ensiz تنگ، کم عرض، باریک
ensizlik تنگی

enstitü بنگاه، انستیتو
enstrüman (مس) ساز
enstrüman çalmak (مس) ساز نواختن
entari پیراهن زنانه
enteresan جالب، افد، جالب توجه
enterkonnekte sistem شبکه سراسری
enterne زیر نظر
entertip (مکن) ماشین حروف چینی اتوماتیک
entipütten چرت و پرت، بی ارزش
entrika، أنتریک، أنتریک، حقه بازی،
تحریک

entrikacı دسیسه کار، حقه باز، متقلب
entrika çevirme زمینه چینی
entrika çevirmek پاپوش دوختن، زمینه
چینی کردن

en uzak ihtimalle ابعد الاحتمالات
enzerut انزروت
epey خیلی زیاد، فراوان
epeyce نسبتاً زیاد، بقدر کافی، بطور
حسابی

epik ۱- حماسی ۲- هنر، صنعت
۱- (نظ) سرباز، نفر ۲- مرد ۳- زود ۴- دلیر،
شجاع، قهرمان ۵- صاحب، ارباب متخصص

er (نظ) جیره
erbain (نظ) چله، زمستان
erbap ارباب، اهل کار
erbaş (نظ) پاکون دار، درجه دار
erdem فضل، فضیلت
erdemli فاضل، صاحب فضیلت
erdemliler فضلا
erden باکره
erdirmek رسانیدن، ایصال کردن
erek منظور، هدف، مقصد، همسر
erenler راشدین، واصلین، (تص) رسیدگان
بحق، اولیا

erganun (مس) ارغنون، ارگ
ergeç دیریا زود، هروقت باشد
۱- بالغ ۲- عذب، مجرد
ergenlik عزوبت
۱- رشید، بالغ، کامل ۲- پخته
erguvan (گیا) ارغوان، درخت ارغوان
erguvan rengi ارغوانی، رنگ
ارغوانی

erik (گیا) آلو، گوجه، آلوچه، اروك

erik pestili لواشك

erik suyu آب آلو

eril (دس) مذکر ۲- نر، نره، گشن، مذکر

erime گدازش، گداخت، پخس

erimek ۱- آب شدن، گداخته شدن، ذوب شدن

۲- تحلیل رفتن، کم شدن ۳- (مج) از خجالت آب

شدن ۴- گوشت کسی آب شدن

erişkin عاقل مرد، بزرگ، بالغ

erişkinlik بلوغ

erişmek ۱- نایل شدن، بهم رسیدن، واصل

شدن ۲- رسیدن میوه

erişte رشته

erişte çorbası رشته، سوپ رشته

eriten حلّال، گدازنده، ذوب کننده

eritilmek آب کرده شدن، ذوب کرده شدن

eritme گدازش، گداز، اذاب

eritmek ۱- گداختن، ذوب کردن، آب کردن

تحلیل بردن، حل کردن، گداز دادن ۲- بریاد

دادن، ولخرجی کردن، اسراف کردن

eriyik (فز) محلول، گداخته، مذاب، گداز، آب

کرده

erk قدرت، اقتدار، نفوذ

erkan ۱- ارکان ۲- اصول، قاعده ۳- بزرگان،

رجال، اعیان

erkânî harp (نظ) ارکان حرب

erkeç بز نر

erkek ۱- مرد، نر، نره، ذکر، گشن، كاك ۲-

مردانه ۳- شوهر، زوج ۴- بی باك، شجاع ۵-

خوش قول

erkekçe مردانه

erkek çocuk پسر، پسر بچه

erkek-dişi zıvana (مكن) كام و زیانه

erkek düşkünü گشن

erkek hayvan نر حیوان

erkek kardeş كاكا برادر

erkekler مردان

erkeklik مردی، مردانگی، رجولیت، رجولت

فحولیت، شجاعت، جرأت

erkeklik bezi خصیه، آستینه

erkeklik organı الفیه، اندام، آلت تناسل

erkek olma تذکیر

erkeksi مردوار، شبیه مرد

erkeksiz بی شوهر، بی مرد، بدون سر پرست

erken (زود)

erkence [قدری زود، کمی زودتر]

erkenci (صبح خیز، سحر خیز)

erkenden زود، پگاه

erken kalkmak پگاه خاستن

erken uyanmak پگاه خاستن

erkin آزاد، مستقل

erkinlik آزادی، استقلال

erlik ۱- (نظ) سرباز ۲- مردانگی، مردی

ermek ۱- نایل شدن، موفق شدن ۲- رسیدن،

واصل شدن ۳- پخته شدن، رسیده شدن ۴-

ارشاد شدن

Ermeni ارمنی

Ermenice زبان ارمنی

Ermeniler ارمنه

eroin هر، هروئین

erozyon (جغ) فرسایش

ersiz بی شوهر، بی مرد

erte روز بعد، فردا

ertelemek یتأخیر انداختن، تعلیق کرد،

موکول به بعد کردن

ertesi بعد، بعدی

ertesi gün دیگر روز، روز دیگر، فردای آن

روز، روز بعد

ertesi sabah صبح روز بعد

erzak ارزاق، سورتات، آذوقه، خوراك

esans اسانس، عطر، جوهر

esanslı عطر آمیز

esâret بردگی، اسارت، قیادت

۱- اساس، اصل، عمده، مایه، بنیان، esas

بنیاده، خمیره، پی، بنداد، بیخ، پایگاه، پا،

پرو پایه، پروپی، پایه ۲- ذات، جوهر، حقیقت

esâsen اساساً، اصولاً، ذاتاً

esaslar میانی

esaslı اساسی، حسابی، اصلی، کامل

esaslı olmak پروپا داشتن، کامل بودن

esassız بی ربط، بی اساس، بی اصل، بی

پایه

esatir اساطیر

esef اسف، تأسف، افسوس

esef etme حسرت، تأسف

تأسف خوردن، حسرت خوردن،
أسف خوردن

(سالم، نیرومند esen
(سلامت، صحت esenlik
تحمیت esenlik dileme
(بسلامت esenlikle

۱- اثر، نشان، علامت، نشانه ۲- کتاب، eser
تألیف ۳- چاپ، ردپا، نشان قدم ۴- تأثیر

آثار eserler

حصه ها، سهم ها، اسهام esham

(۱- نسیم، وزش، باد ملایم ۲- الهام esin

بدل کسی برات شدن، بدل الهام esinlenmek
آمدن، ملهم شدن

نسیم، باد، وزش esinti

برده، اسیر، پای بست، دربند، گرفتار esir

اخذ، اسیر گیری esir alma

اسیر کردن، اسیر گرفتن، بقید esir almak
اسارت در آوردن، بند کردن، گیر آوردن

بند، بند اسارت esir bağı

برده فروش esirci

برده فروشی esircilik

به اسارت افتادن esir düşmek

اسیر کردن، به اسارت بردن، esir etmek
اسیر گرفتن، گرفتار کردن

کوتاهی، دریغ، فروگذار esirgeme

بیدریغ esirgemeden

۱- دریغ داشتن، کوتاهی کردن، esirgemek
فرو گذاردن، مضایقه کردن ۲- حمایت کردن،
حفظ کردن، صیانت کردن

بنام esirgeyen, bağışlayan Allah adıyla
خداوند بخشنده مهربان

۱- رحمن، حافظ، رحیم ۲- بخیل، esirgeyici
خسیس، لئیم

اسراء esirler

اسیری، اسارت، گرفتاری، بردگی esirlik

اسیر شدن، تخته بند شدن، esir olmak
گرفتار شدن

برده فروش esir tüccarı

۱- کهنه، کهن، پیشین، باستان، eski
پیشینه، بنسباله، عتیق، دیرین، دیرینه،
پوک-سپز ۲- مندرس ۳- سابق، قدیم، قدیمی

قدیم سرباز eski asker

(۱- کهنه فروش، کهنه خر، کجینه eskici

فروش، سمسار ۲- پینه دوز، پنبه دوز، لایه
دوز

۱- کهنه فروشی ۲- پینه دوزی eskicilik
قدیم، قدیمانه، از پیش، درگذشته eskiden
از پیش، از قدیم و ندیم، از eskiden beri
قدیم الایام

خرده حساب eski düşmanlık

آثار عتیقه، آثار باستان eski eserler

پار، پوشاک کهنه eski giysi

(کن) تخته، سالخورد eski hikâye

کهنه پرست eski kafalı

پیشینگان، پیشنگان، قدمات eskiler

دیرینگی، کهنی، قدم، پارگی، بلی eskilik

اندراس، کهنگی eskime

کهنه شدن، مندرس شدن، فرسودن، eskimek
فرسوده شدن

اسکیمو eskimo

کهنه کردن، فرسوده کردن eskitmek

کهنگی پذیر eskiyebilir

پیل کسی یاد هندوستان eskiyi hatırlamak
کردن

(ور) شمشیر بازی eskrim

(ور) شمشیر باز eskrimci

وزش esme

۱- وزیدن، دمیدن، هوا آمدن ۲- (مچ) esmek
بخاطر آمدن

سیاه چرده، اسمر، گندم گون، سیزه esmer

سمرت esmerlik

اثنا، خلال، هنگام، درمیان esna

کاسب، کاسب کار، اصناف، پیشه ور، esnaf
رسته، کسبه، صنف، بازاری، دسته

شهبندر، کلو esnaf başkanı

پیشه ور شدن esnaf olmak

در اثنا، در خلال، درمیان، در esnasında
جریان، هنگام، ضمن

کش دار esnek

کش داری، قابلیت انعطاف esneklik

خمیازه، دهان دره، دهن دره، esneme
خیاستو، پاسک، باسک، تشاوب

۱- خمیازه کشیدن، دهن دره کردن esnemek
۲- کج و کوله شدن، خم شدن

اسپرانتو esperanto

۱- اسرار، سرها ۲- تریاک، حشیش esrar

لت و پار کردن

افیون

esrar çekmek اسرار کشیدن، اسرار کشیدن
کشیدن، تریاک کشیدن
esrar içmek اسرار کشیدن، اسرار کشیدن، تریاک کشیدن
وافوری، افیونی، حشیشی، esrarkeş
حشاش، تریاک کش، بنگی، تریاکی

esrarlı آمیز اسرار
esrar otu (گیا) چرس
esrar sarmak بست زدن
esre (دس) کسره، زیر
esreli (دس) مجرور
esrik (قد) مست، مشروب خورده
estağfirullah اختیار دارید
estek-köstek حرف مزخرف، حرف چرت و پرت

estetik زیبا شناسی
esvap لباس، جامه، رخت، پوشاک
eş ۱- همسر، عیال، زوج، زوجه، خانم، زن، شوی، شوهر
۲- همتا، شبیه، نظیر، مثل، مانند، مساوی، ۳- جفت، قرین

eşanlamlı (دس) مترادف، مرادف، هم معنی
eşantiyon نمونه
eşarp روسری
eşbası (جغ) تکفشار
eşcinsel نر ماده، خنثی، همجنس باز
eşdeğer هم قیمت، معادل
eşek ۱- خر، الاغ، راز گوش، حمار، ایشک
۲- (مج) نادان، احمق، ابله

eşek arısı زنبور
eşekçi خرکچی، خربان، خربنده
eşekçilik خربندگی، خربانی
eşek gibi pişman olmak (اصط) مثل سگ پشیمان شدن

eşek gübresi پهن
eşek hoşaftan ne anlar (اصط) گاو لوزینه
چه دانند؟

eşek kafalı کله خر
eşekler حمر، الاغ ها
eşeklik (مج) خربت، خری، حماقت
eşek otlatma خر چرانی
eşek otu (گیا) عدس تلخه
eşek sudan gelinceye kadar dövme (اصط)

eşek sürücüsü خرکچی، خربان
eşek sürüsü پاده
eşek şakası شوخی خرکی
eşek yükü خروار
eşelemek ۱- کندن، کاویدن
۲- (مج) تعقیب و پی گیری کردن

eşiğinde b:ılunmak در آستانه چیزی قرار گرفتن
eşik آستان، آستانه، پلندین، چرد، پایگاه، جناب، درگاه

eşik halısı پادری
eşik taşı پادری
eşinmek کاسه انداختن، کندن زمین، زمین گود کردن

eşit ۱- برابر، یکسان، همطراز، همتا، هم
تراز، مساوی، متساوی، سویه، معادل
۲- علامت مساوی (=)

eşitleme تسویه
eşitlemek تسویه کردن، معادل کردن، مساوی کردن

eşitlik برابری، مساوات، یکسانی، همتایی، هم چنانی، استواء، تعادل، تساوی
eşitlik davasına kalkmak پهلو ساییدن با کسی

eşitlik yapmak بر زدن
eşit olarak بتساوی
eşit olmak متساوی شدن، توازن یافتن، تعادل داشتن

eşit olmayan نابرابر
eşitsizlik عدم تساوی، عدم برابری، عدم تعادل

eşkâl اشکال
eşkenar (هس) متساوی الاضلاع
eşkenar dörtgen لوزی
eşkin یورغه، یرغه، تاخت، چهار نعل
eşkiya راهزن، حرامی، گردنه بر، اشقیا، باغی، قطاع الطريق

eşkiyalık راهزنی، باغی گری، گردنه بری
eşlemek متعادل نمودن، متقارن کردن
eşler ازواج
eşlik ۱- تقارن، تعادل
۲- رفاقت، هم آهنگی، همراهی، همکاری

eşlik etmek همراهی کردن، همراهی کردن
 eşmek کندن، کاویدن، گود کردن
 eşraf اشراف، اعیان، بزرگان
 eşsıcak (هو) تکدما
 eşsiz کم نظیر، بی مانند، ناهمتا، بی همتا، بی تا، بی چون، بی نظیر
 eşya اشیاء، دم و دستگاه، اجناس، اثاثیه
 et گوشت
 etajer قفسه، رف
 etamin پرچم، پارچه، شمان دوزی
 etçil گوشتخوار
 ۱- daman، دامن، پایه، پایین، پاچین، پره، etek
 حجر ۲- دامنه، دامنه کوه ۳- محل عورت
 etek çekmek تسحب
 etek kılı موی زهار
 eteklemek دامن بوسیدن
 etekleri zil çalmak (اصط) دم کسی گردو شکستن
 etekli دامنه دار
 eteklik پارچه، دامن
 eter (شیم) اتر
 ۱- etiket، برچسب ۲- (مج) آداب، تشریفات، تعارفات
 etilen (شیم) اتیلن
 etimoloji علم ریشه شناسی کلمات
 etine dolgun آدم نسبتاً چاق
 et kafalı ابله، احمق، کله خر، کودن، نادان
 ۱- etken، عامل، فاکتور، کردگار، کارساز، مؤثر ۲- (دس) معلوم
 etkenler عوامل
 etki تأثیر، اثر، نفوذ
 etkilemek تأثیر کردن، کارگر آمدن، جاگیر شدن، نفوذ کردن، تحت تأثیر قرار دادن
 etkilenme اثر پذیری
 etkilenmek متأثر گردیدن، اثر پذیرفتن، اثر گرفتن، انفعال پذیرفتن، تحت تأثیر قرار گرفتن، تحت تأثیر واقع شدن
 etkileyici گیرا
 etkili مؤثر، اثر دار، گیرنده، دلنشین، بانفوذ
 etkili olmak مؤثر افتادن، مؤثر شدن، مؤثر گشتن، اثر داشتن
 etkili söz سخن گرم
 etkin کارکن، کارکنش

در اثر etkisiyle
 نامفید، بی اثر etkisiz
 etkisiz hale getirmek از میدان خارج کردن، خنثی کردن
 etli گوشتالو، گوشت دار، گوشتمند، گوشتی، پر گوشت، چاق
 etli butlu فربه، گوشتالو
 etmek کردن، نمودن، انجام دادن، بجا آوردن، به خرجی دادن
 etnik قومی، نژادی
 etnografya شرح نژادها
 etnoloji نژاد شناسی
 etnolojist نژاد شناس
 etobur گوشت خوار، گوشت خواره
 et parçası شرحه
 etraf دور، اطراف، دور و بر، دور و ور، حوالی، جوار، گرد، گردا گرد، پیرامون، حوش، پساپیش
 etrafında بر گرد، حول و حوش، در اطراف، در دور
 etraflı دامنه دار، مفصل، کامل
 et sakatâtı دمار
 etsiz لاغر، بی گوشت
 et suyu آبگوشت، نخود آب
 ettiğini bulmak کیفر بردن
 ettirgen (دس) متعدی
 etüt مطالعه
 etüv اتو
 etyaran (پز) عقر بك
 Etyopya اتیوپی
 ۱- ev خانه، منزل، جایگاه، بیت، مسکن ۲- ev خانواده، عائله
 ev âletleri کاپار، پك، لواز، لوازم خانه
 evbark اهل و عیال، اهل خانه
 evbark sahibi olmak سامان یافتن
 evbaş اوباش
 evçek مع عائله، با اهل و عیال
 evçi محصل شبانه روزی
 evcil اهلی، خانگی، رام، متعبد
 evcil hayvan دام
 evcilik لعبت بازی
 evcilik oynamak لعبت باختن، لعبت بازی کردن

evcilik oyunu لعبت بازی، عروسک بازی
 evcil kuş خانگی
 evcimen خانه دار
 evden eşikten irak (اصط) پیرگست باد
 evden kuş sütünü eksik etmemek (اصط) نگذاشتن آب تو دل اهل خانه تکان بخورد
 ev ekonomisi خانه داری
 evermek خانه دار کردن، متأهل کردن، شوی دادن، شوی کردن
 ev eşyası اثاثیه، اثاث، کاسه و کوزه، کالا، رخت، جهاز
 evet بلی، بله، آری، آهان
 ev halkı اهل خانه، افراد عائله
 evham اوهام، خیالات
 evhamlı وهمی، خیالاتی
 ev hanımı خانم خانه دار، کدبانو، خدیش
 evirip çevirmek زیر و رو کردن
 evirmek برگرداندن، عوض کردن
 ev kadını زن خانه دار، کدبانو
 evkaf اوقاف
 ev kedisi گربه اهلی، گربه خانگی
 ev kirası کرایه خانه
 evlâ اولی، بهتر، برتر
 evlâdiye بادوام، محکم
 evlat فرزند، اولاد
 evlat edinme تبنی
 evlat edinmek به فرزندی برداشتن
 ۱- فرزند خوانده، پسر خوانده، evlatlık دختر خوانده، ناپسری ۲- فرزندی، بنوت
 به فرزندی برداشتن، evlatlık edinmek فرزند کسی در گریبان انداختن
 دختر اندر، دختر خوانده evlatlık kız
 ۱- شیار، شیار شخم ۲- ربع هکتار evlek
 ۳- زهکش، آب رو
 evlendirme تزویج
 evlendirmek تزویج کردن، متأهل کردن، شوی دادن، شوی کردن، دادن، شوی کردن، شوهر دادن، عروس کردن، داماد کردن، زن دادن
 زناشویی، ازدواج، تأهل، عقد، evlenme تزوج، احصان
 evlenme cüzdanı عقد نامه
 evlenmek زناشوی کردن، عقد بستن، عقد کردن، متأهل شدن، ازدواج کردن، عروسی

کردن، شوهر کردن، زن گرفتن، زن کردن
 evler بیوت، خانه ها
 evli متأهل، خانه دار، پابند، بندار
 evli kadın شوهر کرده
 evliya اولیاء
 evliya otu (گیاه) عدس تلخه
 ev malı خانگی، اثاثیه خانه
 ۱- اوراق، اسناد ۲- بایگانی evrak
 evrak dairesi بایگی
 evrak memuru ضابط، کارمند بایگانی
 evre مرحله
 ۱- کائنات، کاینات، عالم خلق، evren طبیعت، فلک، دنیا ۲- آزدها ۳- روزگار، زمانه ۴- بزرگ
 evrensel عالم گیر، عالم شمول، جهانی، دنیائی
 evrim تکامل، تحول
 evsaf اوصاف
 evsahibi صاحب خانه، میزبان، خانه خدا
 ev sahibi olmak خانه دار شدن
 ev sahipliği میزبانی
 evsiz barksız خانه بردوش، خاکستر نشین
 ev taşıma اسباب کشی
 ev taşımak اسباب کشی کردن
 ev temizliği خانه تکانی
 ev temizliği yapmak خانه تکانی کردن
 ۱- اول، نخست، نخستین ۲- جلوتر، evvel قبل
 نخست، اول، اولاً evvelâ
 قبلاً، اولاً، در سابق، نخستین evvelce
 پیشین، اولی، نخستین، گذشته، evvelki قبلی، پیرار
 evvelki gece پریشب، پریدوش
 evvelki gün پیروز
 evvelki yıl پیرار سال
 ev yıkan خانمان برانداز
 ey ای، ایا، هی، یا، های، آی
 eyalet استان، ایالت
 eyalet başkanı استاندار
 eyaletler ایالات
 eyalet savcılığı (حق) داد سرای استان
 eyalet valisi والی
 eyer زین

eyerlemek زین کردن
 eylem فعل، کردار، کرد و کار، کار، عمل
 eyleme dönüşmek به فعل آمدن
 eylemek کردن، نمودن
 eylemli فعلی، عملی
 eylemsel فعلی، فعله
 eylemsiz بدون عمل، بی اثر، پاسیف
 Eylül سپتامبر
 eyvah ای وای، اوای، حیف، آو، وای، واه، ای داد بی داد
 eyvallah ۱- ای واللّه ۲- متشکرم ۳- بسیار خوب ۴- خدا حافظ
 evan ایوان، خرپشته، بهو، طاق
 eyvan kemerی چرخ
 eyvanlı طاقدار
 eza رنج، اذیت
 ezan بانگ نماز، اذان، گلبانگ محمدی
 ezber ازبر
 ezber dersler حفظی، درس های حفظی
 ezberde tutmak ازبر داشتن
 ezbere ازبر، ازبرم
 ezbere bilmek ازبر دانستن
 ezberleme حفظ، بیر
 ezberlemek ازبر کردن، حفظ کردن
 ezcümle از جمله، منجمله، از قبیل
 ezel ازل، قدیم اول الاول
 ezeli ازلی، قدیمی
 ezgi لحن، آهنگ، نوا، مقام
 ezgil ازگیل
 ezgin له شده، لهیده
 ezici ۱- خرد کننده، له کننده ۲- قطعی، قوی، قهار
 ezicilik قهاری
 ezik کوفته، وارفته، کچل زده، له شده، خرد شده، لهیده
 ezik büzük olmak ترنجیدن
 eziklik کوفته حالی، ماندگی، کوفتگی
 ezilip büzülmek مچاله و محو شدن
 ezilmek له شدن، خرد و خمیر شدن، کوب خوردن، چلیدن، خرد شدن، پایمال شدن
 ezilmiş خوست، له شده
 ezinti بیحالی، کوفته حالی، ماندگی، کوفتگی

eziyet رنج، شکنجه، زجر، جفاء، اذیت، اذّا، هجر
 eziyet çekmek اذیت کشیدن
 eziyet etmek ازار دادن، ازار کردن، اذیت دادن، اذیت کردن، شکنجه کردن، شکنجه دادن، آزدن، جفا کردن، پيله کردن، پر و پاچه کسی را گرفتن، درد آوردن، پایی شدن کسی را، تخم کسی را خوردن، پدرش را بیرون آوردن، پیسی در آوردن، پژوانیدن
 eziyet görmek رنج دیدن
 eziyet vermek ازار دادن، رنجانیدن، رنجان دادن
 ۱- له کردن، لگدکوب کردن، لگدمالی کردن، پایمال کردن، ریزه کردن، کستن ۲- کوفتن، کوبیدن، نرم کردن ۳- شکست دادن، غالب شدن
 Ezrail عزرائیل

F

F

F, f «ف» هفتمین حرف الفبای ترکی

fa (مس) فا

faal فعال، متحرک، کردگار، پرکار، با حرارت، کاری جدی

faaliyet فعالیت

faaliyetli پر حرارت، پر جنب و جوش

faaliyetli olmak حرارت بخرج دادن، فعال بودن

fabrika کارخانه، فابریک، کارگاه

fabrikalar کارخانجات

fabrikatör صاحب کارخانه

1- فاجعه، فجیعت، فجیعه، مصیبت
2- تراژدی

fahiş فاحش، زیاد، فزون از حد

fahişe فاحشه، جنده، جلب، سرپایی، روسپی، روسپی، دو برجی، قحبه، کس ده، لولی، شب باره، سیاهه، هرجایی، کولی، شلف، بلاده، جاف جاف

fahişeler فواحش

fahişelik فاحشگی، جلبی، قانوره

fahrî افتخاری، مجانی

fail فاعل، کننده، عامل، سازنده

fâilâtün فاعلاتن

fâillik فاعلیت

fâilün فاعلن

faiz ربا، سود، تنزیل، ربح، بهره، نزول

faiz almak ربا خوردن، سود خوردن

faizci ربا خوار، سود خور، نزول خور، ربح بگیر

faizcilik ربا خوری، سود خوری، نزول خوری

faiz vermek تنزیل دادن، سود دادن

fak تله، دام

faka basmak بدام افتادن

fakat ولی، ولیک، ولیکن، لیکن، اما، فقط

fakih فقیه

fakihler فقهاء

fakihlik فقاہت

1- فقیر، ندار، ندار، حاجتمند، بی سر و تهیدست، تنگدست، بی سامان، بی سر و سامان، بیچیز، خرده پای، بی بضاعت، مفلس، مسکین، درویش، بینوا 2- بنده، من 3- چوکی، درویش هندی

1- کلبه درویش، بنده منزل 2- fakirhane دار المساکین

fakirler فقراء، مساکین

fakirlik فقر، درویشی، در یوزگی، نداری، تنگدستی، تهیدستی، احتیاج، فاقه

faktör عامل، فاکتور

faktörler عوامل

fakülte دانشکده، فاکولته

fal فال، طالع

fala bakma تغال، طالع بینی

tغال کردن، فال دیدن، فال زدن، fala bakmak فال کردن، فال گرفتن

fal açma تغال

tغال کردن، فال دیدن، فال زدن، fal açmak فال کردن، فال گرفتن

falaka فلکه، چوب فلک

fakaya yatırmak دراز کردن، چوب فلک کردن، فلکه کردن

filan فلان

bashtar و بیستار، فلان و بهمان

tغال کردن، فال دیدن، فال زدن، fal bakmak فال کردن، فال گرفتن

طالع بین، طالع گو، رمال، فال انداز، falcı فال بین، فال زن، فالگو، فالگیر، فالچی

فال بینی، فال شناسی، طالع بینی، falcılık فال اندازی، فال زنی فالگویی، فالگیری

falçata نشکرده

fal kitabı فالنامه

1- (مس) اشتباه درنت 2- (مج) خطا، falso اشتباه

falso yapmak غلط کاری کردن، کار خطا کردن، اشتباه کردن

faltaşı سنگ فالگیری، نخود فال

فال دیدن، فال زدن، فال کردن، fal tutmak فال گرفتن، سر کتاب باز کردن، اختر

افکنند

familya فامیل، خانواده، عائله
 fanatik فناتیک
 fanatizm فناتیسیم
 fânî فانی، فناپذیر، فنانی
 fânî dünya دنیای فانی، عروس خشک پستان، جهان فانی، عروس مرده شوی
 fanila عرق گیر، فلانل
 fani olmak فانی شدن
 fantazi فانتزی، تجملی، خیالی، توهمی
 ۱- fanus فانوس، مشکات، چراغدان، مردنگی، حباب، چراغ پرهیز، چراغ بادی ۲- چراغ دریائی
 far (مکن) چراغ
 faraş خاک انداز
 faraza فرضاً، بالفرض
 farazî فرضی، تصویری
 faraziye فرضیه
 farbala دامن چین دار
 fare موش
 fare kapanı تله موش
 farenhayt (فز) فارنهایت
 fare zehiri مرگ موش، سم الفار
 farfara پر چانه، پر حرف، پرگو
 farfaralık پر چانگی، پر حرفی، پرگویی
 Farisî فارسی، زبان فارسی
 fariza فریضه، وجیبه
 fark فرق، تفاوت، تمیز
 fark bulmak تفاوت دیدن
 ۱- fark etmek تفاوت کردن ۲- ملتفت شدن، متوجه شدن، فهمیدن
 farkına varmak ملتفت شدن، پی زدن، پاییدن، اذعان کردن
 fark koyma افتراق
 fark koymak ازهم جدا کردن
 farklı متفاوت، فرق دار، متغایر، مختلف
 farklı gelmek کم و بیش آمدن
 farklı olmak تفاوت آمدن، تفاوت داشتن، متفاوت بودن، فرق داشتن
 farksız یکسان، بدون تفاوت، بدون فرق
 ۱- farmason فراماسون، ماسون ۲- (مج) بی دین، بی ایمان
 farmasonluk فراماسونری

Fars فارس، پارس، ایرانی
 Farsça فارسی، پارسی، فرس، زبان فارسی
 Farça konuşan فارسی زبان، پارسی زبان
 ۱- farz فرض ۲- واجب، لازم
 farzetmek فرض کردن، خیال کردن، گرفتن، پنداشتن
 farzlar فرائض، قرایض
 Fas مراکش
 fasafiso چرت و پرت
 fasarya حرف پوچ، بی دست و پا، کودن
 ۱- fasıl فصل، در، باب ۲- غیبت، ذم ۳- (مس) اصطلاحی در موسیقی شرقی
 fasıla فاصله، میانه
 fasıla bırakmak میانه کردن، فاصله گذاشتن
 fasılalar فواصل
 fasılalı فاصله دار، بفاصله، با فاصله، دور
 ازهم
 fasılasız بلا فاصله، بدون فاصله، پشت سرهم
 fasıllar فصول، تفاسیل
 fasih فصیح، گشاده زبان، گشاده سخن، بلبل زبان، سره، شیوا، بلیغ
 fasih dilli شیوا زبان، گشاده زبان
 fasihler فصحاء
 fasih okumak گشاده خواندن
 fasikül جزوه، کراسه، جزء
 ۱- fâsit فاسد، خراب، بد ۲- دو بهم زن، مفسد
 حل و فصل کردن، تصفیه کردن، جدا کردن
 Fas'lı اهل مراکش
 fasulye لوبیا، غندماش، فصولیه
 fâş فاش، ظاهر
 fâş etme اشاعت
 fâş etmek فاش کردن، ظاهر کردن، بروز دادن
 faşîst فاشیست
 faşizm فاشیسم
 fâş olmak شایع شدن، فاش شدن
 fatih فاتح، عالم گیر، جهانگشا، کشور گشا
 fâtiha فاتحه
 fâtiha okumak فاتحه خواندن
 fatihce فاتحانه

fatura صورت حساب، سیاهه، فاکتور
 faul (ور) فول
 fay (جغ) شکاف زمین، شکست زمین
 fayans کاشی، چینی
 fayda فائده، فایده، سود، منفعت، نفع، حاصل، گزیر، ثمر، ثمره
 faydacılık سود پرستی
 fayda gelmek فایده رسیدن
 faydalanan برخوردار
 faydalanmak سود بردن، استفاده کردن، نفع بردن، تمتع بردن، فایده بستن، افاده رسانیدن
 faydalar فوائد، فواید
 faydalı مفید، سودمند، پر فایده، پر ثمر، بافایده
 faydası dokunmak فایده رسیدن، فایده دادن
 faydası olmak صرفه داشتن، نفع داشتن
 faydasız بیفایده، نامفید، لا طائل، بی سود
 faydasız iş yapmak باد پیمودن
 fayton درشکه، کالسکه، فایتون
 faytoncu درشکه چی، کالسکه چی
 fayton körüğü کروک
 fayton yolu کالسکه رو
 faz ۱- فاز ۲- (فز) دوره
 fazilet فضیلت، فضل
 faziletler فضائل، فضایل
 faziletli فاضل، فضیلت گستر، بلفضول
 faziletliiler فضلا
 fazla زیاد، زیاده، زیادت، بیش، خیلی، کثیر، افزون، اضافی، بسیار، زائد، زاید، فزون، چشک، فاحشاً، بیشتر، بیش از حد
 fazla kilo وزن اضافی
 fazlalaşma افزایش
 fazlalaşmak افزایش یافتن، زیاد شدن
 fazlalaştırma تزئید
 fazlalaştırmak افزودن، زیاد کردن
 fazlalık افزونی، زیادی، کثرت، بیشی، علاوه، لاحق، گوالش، چشک، فزونی، تفاضل، تزاید، رجحان، فاضل، فضل
 fazla masraf gösterme حسابسازی
 fazlasıyla بیش از حد کافی، بیش از اندازه
 fecâat فجیع، افتضاح

fecâatler فجایع
 fecî فجیع، الیم، دردناک، جانگداز، فاجعه
 آمیز
 fecir فجر، سفیده دم، سپیده دم، سفیدی صبح
 feci şekilde فجیعانه
 feda فداء
 feda etme ایثار
 feda etmek فدا کردن، فدا داشتن
 fedai فدائی، فدایی، سرانداز، جانفشان، جان سپار، دار و دسته، برخی، پیش مرگ
 fedakâr فداکار، جانفشان، جانباز
 fedakârlık فداکاری، جان سپاری، جانفشانی، جانبازی، از جان گذشتگی
 fedakârlık yapmak از خود گذشتن، جانفشانی کردن، فداکاری کردن
 feda olmak فدا شدن، فدا گردیدن، قربان رفتن کسی را، پیش مردن، تصدق شدن کسی را
 federal (سیا) فدرال
 Federal Almanya آلمان غربی
 federal hükümet حکومت محلی
 federasyon فدراسیون
 federe (سیا) فدرال
 felâket فلاکت، مصیبت، گزند، آسیب، غایله، بلا، بدبختی
 felâkete uğramak آسیب یافتن، بلا دیدن، آسیب دیدن، مصیبت دیدن
 felâket verici فلاکت بار
 felâketzede آسیب دیده، مصیبت دیده، مصیبت زده، منکوب
 felç فلج، سکنه، افلیج
 felçli مفلوج، فالج، فالج زده
 felç olmak مفلوج شدن، مفلوج گردیدن، لس شدن
 feldispat فلدسپات
 feleğin çemberinden geçmek (اصط) مار واقعی شدن، بلند و پست دیدن
 feleğin çemberinden geçmiş بلند و پست دیده
 ۱- فلک، گردون، چرخ، آسمان، سپهر، (کن) تارم ۲- (مج) تقدیر، قضا
 felekler افلاک

felek vurgunu فلك زده
 felekzede فلك زده، مصیبت زده، بد بخت
 Felemenk هلند
 Felemenkçe زبان هلند
 Felemenkli هلندی، اهل هلند
 fellâh ۱- فلاح، دهقان ۲- (مچ) کاکسیاه
 felsefe فلسفه
 felsefeci اهل فلسفه، فیلسوف
 felsefî فلسفی
 feminist طرفدار حقوق زنان، فمینیست
 fen فن
 fena زشت، بد، فاسد
 ۱- غش کردن، از حال رفتن
 fenalaşmak خراب شدن حال کسی ۲- خراب شدن، فاسد شدن
 fenalaştırmak باعث خرابی شدن
 ۱- بدی، زشتی ۲- غش، از حال رفتگی
 fenalık رفتگی
 fend فند
 ۱- فانوس، فنار، چراغ بادی ۲- چراغ
 fener دریایی ۳- سینی قهوه چی
 fenerci فانوس کش، فانوس ساز
 fen fakültesi دانشکده فنی
 Fenike فنیقه
 fenler فنون
 fennî فنی
 fenol فنل
 fenomen حادثه، عارضه، عرض، تجلی
 ۱- فند، حيله، حقه ۲- عشوه، کرشمه
 fent فنودال
 feodalite خان خانی
 feodalizm فنوالیسم
 ۱- فر، روشنی، پرتو، نور ۲- شوکت، جاه
 fer ferâgat فراغت
 ferâgat etmek فراغت کردن، پرداخته آمدن، صرفنظر کردن
 ۱- فرح، شاد، خشنود، شادی، راحتی
 ۲- فراخ، جادار، پهناور، پهن، وسیع، واسع
 ferahlama تفریح
 ferahlamak شاد شدن، سینه گشادن، خوشحال شدن، فرحناك شدن، شادی کردن، فراخ شدن، فراخ گشتن

ferahlandırmak شاد کردن، خوشنود کردن، خوشحال کردن
 ferahlanmak شادی کردن
 ferahlatıcı فرح بخش، فرحناك
 ferahlatmak فرح بخشیدن، خوشحال کردن، شاد کردن
 ۱- شادی، فرج، خوشی ۲- گشادی، گشادگی، پهنی، فراخی، انشراح، وسعت
 feraset فراست
 ferasetli روشن قیاس، با فراست
 ferdî انفرادی
 ferdiyet فردیت
 ferî فرعی
 feribot کشتی حمل و نقل اتومبیل
 ferman فرمان، گشادنامه، امر، اشارت، دستور، چك، توقیع، بيلك، قدر
 fermanlar فرامین
 ۱- فرمان بدست ۲- (مچ) پر بلا
 fermantasyon تخمیر
 ferman vermek فرمان دادن، اسارت کردن، پایزه دادن
 دگمه فشاری، دگمه قابلمه ای
 fermejüp زیپ
 fermuar فرسنگ
 fersah بی فر، بی نور، بی شعاع
 fersiz فرسوده، کهنه
 fersûde فرد، واحد، نفر، شخص، تاه، تایی، طاق، تک
 fertiği çekmek فرار کردن، (عو) جیم شدن
 fertik (عو) فرار
 fertler افراد
 ferverdın فروردين
 feryat فریاد، واویلا، غریو، بانگ، جیغ، شیون، صیحه، داد و فریاد، فغان
 feryat etmek فریاد کردن، فریاد بر آوردن، غریو بر داشتن، غریوان شدن، غریو بر زدن، غریو کردن، غریویدن، جیغ کشیدن، جیغ زدن، ناله زدن، ناله کردن، ناله کشیدن، نالیدن، گال زدن، گلیدن، شیون کردن، چغزیدن، توفیدن
 feryat figan داد و فریاد، داد
 fes فینه
 fesahat فصاحت، گویایی، سخنوری، جادو

سخنی
 ۱- فساد، خرابی، برهم خوردگی، fesat
 بطلان، تباهی ۲- دو بهم زنی، فساد، نفاق،
 فتنه
 فتنه جو، خراب کار، دو بهم زن fesatçı
 فتنه افکندن، فتنه انداختن، fesat çıkarmak
 تباهی آوردن، تباهی کردن، اسباب چینی
 کردن
 فسخ fesh
 فسخ کردن، گسیختن، ملغی feshetmek
 کردن، نسخ کردن، باطل کردن، الفا کردن
 (گیا) ریحان، ضمیران fesleğen
 (گیا) ریاحین fesleğenler
 فستیوال، جشن، شادی festival
 (دس) فتحه، زبر fetha
 فتح fetha işareti
 گشوده شدن، گشاده شدن، fethedilmek
 مسخر شدن
 گشاده fethedilmiş
 تسخیر، فتح fethetme
 فتح کردن، تسخیر کردن، fethetmek
 گشودن، گشادن، گرفتن، مسخر کردن
 فتح، پیروزی، گشایش fetih
 فتوحات fetihler
 فتح نامه fetihname
 فتی شیست fetişist
 فتی شیسم fetişizm
 فترت، بحران fetret
 فتنان، دلربا، فریبکار fettan
 فتوا، فتوی، حکم fetva
 استفتاء fetva isteme
 فتوی پرسیدن، فتوی fetva istemek
 خواستن
 فتاوی، احکام fetvalar
 افتاء fetva verme
 فتوی دادن، حکم کردن fetva vermek
 ۱- فوران ۲- هیجان، جوش و feveran
 خروش
 فوق العاده، خیلی زیاد، خیلی fevkalâde
 عالی
 فوری، آنی fevrî
 فیض، ریزش feyiz
 استفاضه، فیض گرفتن feyiz alma

فیوض feyizler
 فیاض، فیاض، با فیض، پر برکت، feyizli
 فراوان
 فیلسوف، حکیم feylesof
 فیض، برکت feyz
 فضاء، هوا، جو fezâ
 فذلکه، راپورت، خلاصه، تلخیص fezleke
 بشکه، چلیک fiçı
 بینوا، بیچاره، درویش fıkara
 فقه fıkıh
 فقیه، دانشمند fıkıhçı
 فقهاء fıkıhçılar
 فقهائت fıkıhçılık
 پرحرکت، پر جنب و جوش، پر ناز fıkırdak
 وغمزه
 غلغل، قلقل fıkırdama
 غلغل کردن، قلقل کردن، جوشیدن، fıkırdamak
 پک پک خندیدن، غر دادن، عشو و ناز کردن
 ۱- غلغل، قلقل ۲- پر حرکت، جلوه fıkır fıkır
 گر، پر غر و فر
 ۱- لطیفه ۲- (مج) فقره ۳- قالد، کوچک fıkra
 لطیفه گفتن fıkra anlatmak
 لطایف، فقرات fıkralar
 (گیا) فندق، جلوز fındık
 ۱- فندق فروش ۲- (مج) زن سبک، fındıkçı
 زن عشو گر
 انبر فندق شکن fındıkkıran
 فنادق fındıklar
 نان سفید fırancala
 ۱- فرچه ۲- مسواک ۳- قلم مو ۴- fırça
 بروس، ماهوت پاک کن، چتکه، لباس
 ۱- ماهوت پاک کن کشیدن، fırçalamak
 ماهوت پاک کن زدن، فرچه کشیدن، چتکه زدن
 ۲- گوشمال دادن
 (عو) گوشمال خوردن، گوشمال fırça yemek
 دیدن
 دورادور، گردا گرد، دور و بر firdolayı
 ۱- محور چرخ، چرخنده ۲- شخص firdöndü
 دمدمی، آدم متغیر، آدم متلون
 فر فر fır fır
 سجاف چین دار fırfır
 ۱- فرفره، باد فر، باد افراه، چرخ fırıldak
 ۲- بادنا ۳- بادگیر، بادکش دیواری ۴-

afkar افکار
 fikirli با فکر
 fikirsiz بی فکر ، بی خیال
 fikrî فکری
 fikrini söylemek اظهار عقیده کردن
 fil فیل، پیل
 filama بیرق، پرچم
 filan، بیستار، فلانی
 filanca فلان، فلانی
 filarmonik فیلارمونیک
 filayağı پیلپا
 filbahar (کیا) شقایق پیچ
 filbakıcısı فیلبان
 fil bekçisi فیلبان
 fildişi عاج، پیل دندان، پیلسته، پالغ
 ۱- شبکه، پیله، زنبیل توری ۲- تورسر
 ۲- تورسیم
 fileto پشت مازو، پشت مازو
 filhakika فی الحقیقه، در حقیقت، در اصل
 fil hortumu خرطوم
 fi'li فعلی، عملی، واقعی
 filibit (پز) ورم جدار ورید
 filika ناوچه، قایق بارژ
 filim فیلم
 filinta (نظ) قراپینه
 Filipinler فیلیپین
 filitre فیلتر، صافی
 filiz جوانه، فلز، شاخه، نورسته
 filizî سیزکم رنگ
 filizlenmek تنیدیدن، سبز شدن، روئیدن،
 رستن، بن زدن
 fil kulağı (کیا) گوش فیل، پیلگوش
 film فیلم
 film çekimi فیلم برداری
 film çekmek فیلم برداری
 کردن، فیلم ساختن
 ۱- فیلم بردار ۲- هنرپیشه
 film kağıdı کاغذ عکاسی
 film yapımcısı فیلمساز
 film yapmak فیلم ساختن
 film senaryosu فیلم نامه
 filo (نظ) ناوگان، ناو تیپ، فلوٹ
 filolog لغت شناس، زبان شناس

filoloji لغت شناسی، زبان شناسی
 filotilla (نظ) ناو گروه
 filozof فیلسوف، حکیم، بلگا
 filozofça حکیمانه
 filozofi فیلسوفی
 filozoflar فلاسفه، حکماء
 filört لاس
 fil rengi فیلی
 fil sürücüsü فیلبان، پیلبان
 filtre فیلتر، صافی، پالایه
 filzahre çiçeği (کیا) حضض
 فنلاندی، اهل فنلاند
 Fin (ور) فینالیست، مرحله نهایی
 finale kalmak (ور) به مرحله نهایی ماندن
 finalist (ور) فینالیست
 finalist olmak (ور) به مرحله نهایی راه
 یافتن، فینالیست شدن
 ۱- فنجان، کاپ ۲- مقره چینی برق
 fincan فنجان فروش، فنجان فروشی
 fincancı
 fince زبان فنلاندی
 finge پر غر و فر، پر ناز و غمزه
 fingirdek قلقل
 fingirdeme عشوه و غمزه کردن، غرو غمزه
 در آوردن
 Finlandiya فنلاند
 firak فراق، هجران، دوری
 ۱- حزن آور ۲- محزون، فراق دار
 firaklı
 firar فرار، گریز
 firar etme تواری
 firar etmek فراری شدن، گریزان شدن، گریز
 جستن، فلنگ را بستن
 firarî فراری، قاچاق
 firaset فراست
 firasetli فراست مند
 ۱- فرعون ۲- (مچ) متکبر ، بد
 firavun صورت
 firavun faresi موش
 firavunlar فراعنه
 firdevs فردوس، بهشت، جنت
 fire کم شدگی
 firen ترمز
 firengi (پز) سفلیس، سوزاک، آتشک، آبله
 افرنگ

firenk inciri (گیا) گل تافتونی

fireng üzümü (گیا) انگورک

firigorifik خنك كننده

firkat فرقت ، دوری، جدائی

firkete سنجاق، سنجاق مو، سنجاق سر

firma شرکت، فیرم

firûze فیروزه، پیروزه

fiske تلنگر، تلنگ

fiske atmak تلنگر زدن

fiskelemek تلنگر زدن

fiske vurmak تلنگر زدن

fiskos زیر گوشی، فس فس

fistan شلیته، دامن، پاچین

fiş ۱- فیش، پته، بیجك ۲- دوشاخه، پرز

fişe almak فیش نوشتن

fişek . فشنگ، گلوله، تیر، چارپاره

fişekçi فشنگ ساز

fişekçilik فشنگ سازی

fişlemek فیش کردن، فیش برداری کردن

fit ۱- پا ۲- تحريك، انگیزش، خبر چینی

۲- تصفیه حساب

fitçi دوبهم زن، مفسد

fitil ۱- فتيله، فتيل، شاف، شياف ۲- مست

لا يعقل، پاتیل

fitil fitil olmak فتيله شدن

fitil gibi sarhoş olmak پاتیل شدن، مست

خراب شدن

fitillemek ۱- فتيله روشن کردن ۲-(مچ) تحريك کردن

fitlemek تحريك کردن، تفتين کردن

fitne فتنه، فساد، برهم خوردگی، بلاى سیاه

آشوب، غار و غور

fitneci فتنه انگیز، فتنه جو، غوغا طلب

غوغاگر، فتنه گر، مفتن، مفسد

fitne çıkarmak غوغا بر

افكندن، غوغا کردن، فتنه افكندن، فتنه

انداختن، تفتين کردن، بلغاق افتادن، بلغاق

نهادن، افساد کردن، آتش افروختن، آتش

روشن کردن، آغالیدن

fitne çıkarmak برهم خوردن، فتنه بپاشدن

fitnelemek فتنه بپا کردن، تفتين کردن

fit olmak (عو) حساب پاک شدن، تصفیه شدن

حساب

fitre فطریه

fiyaka (عو) خودنمائی، پز، ژست

fiyakalı خوش پز، ژست دار

fiyaka yapmak (عو) ژست کردن، پز دادن

fiyango پا پیون، فکل

fiyat ارزش، بها، ارج، نرخ، قیمت، فی

fiyat ayarlama تعديل قیمت

fiyat biçme تسعیر، ارزیابی

fiyat biçmek ارزیابی کردن، تقویم کردن

تسعیر کردن، سنجیدن، قیمت گذاشتن

fiyat çizelgesi تعرفه

fiyat düşürmek شکستن نرخ

fiyat endeksi فهرست بها

fiyat kırmak شکستن نرخ

fiyatların dondurulması تثبیت قیمت ها

fiyat listesi تعرفه

fiyat teklifi استعلام بها

fiyat tespiti yapmak ارزش گذاری شدن

fiyat yükseltmek گران کردن نرخ

fizik فیزیک، سماع طبیعی

fizik balçığı گل حکمت

fizik bilgini فیزیكدان

fizikçi فیزیکدان، استاد فیزیک

fizik ötesi متافیزیک، مافوق الطبیعه

ماوراء طبیعت

fiziksel فیزیکی

fizioloji فیزیولوژی

fizyonomi قیافه، صورت، رو

flama بیرق، پرچم

flama kuşu پادراز

flamingo مرغ آتشی

flavta فلوت

flebit (پز) التهاب سیاه رگ

flit داروی مگس کش، امشی

flor (شیم) فلونور

florin فلورن

floş ۱- خالهای هم رنگ در ورق بازی ۲-

ابریشم خام

flört لاس

flört etmek لاس زدن، لاسیدن

flüt (مس) فلوت

flüt çalmak (مس) فلوت زدن

flütçü فلوتچی

fob رعب، چين، هراس، ترس
 fobi رعب، ترس، چين
 foby (مج) سور چران، مفت خور
 fodlaci خودپسند، گستاخ، مغرور
 fodul خودپسند، گستاخ، مغرور
 fok سگ دريایی، فك
 fokstrot (مس) فوكستروت
 fokus yapmak فوكوس كردن
 folklor توده شناسی، فولكلور
 fon تنخواه، صندوق
 fondan شكررس
 fonem (دس) صدا، حرف، صوت
 fonetik (دس) علم اصوات
 fonksiyon ۱- اثر، عمل، كار كردن ۲- (رض) عامل
 fonograf گرامافون
 font چدن
 fora شل كن، باز كن
 forklift بالابر
 form فرم، نمونه پرسش نامه
 forma فرم، جزوه، شكل
 formalite فرمالیته، اقدام مقتضی، اداره
 بازی، مسمی، تشریفات
 formül فرمول، قاعده، دستور
 formüler فرمولر
 fors پرچم دریایی
 fos مزخرف، خراب، بد
 fosfat (شیم) فسفات
 fosfor (شیم) فسفر
 fosforlu سنگ روشنائی
 fosil فسیل، متحجر، سنگواره
 foslamak خراب شدن، بی اثر شدن
 fosseptik çukuru چاهك مستراح، چاه مبرز، آبریز
 fosurdatmak پف به سیگار زدن
 fotin پوتین، كفش
 foto عكاس
 fotoğraf عكس
 fotoğraf albümü جنگ، مجموعه عكس
 fotoğraf çekme عكس اندازی، عكس برداری
 fotoğraf çekmek عكس انداختن، عكس بر
 داشتن، عكس گرفتن، صورت بر داشتن، صورت کشیدن

fotoğrafçı عكس بردار، عكاس
 fotoğrafçı dükkânı عكاسخانه
 fotoğrafçılık عكاسی، فن عكاسی
 fotoğraf makinesi دوربین عكاسی، قوطی عكاسی، عكس برداری
 fotokopi çekmek فتوكپی برداشتن
 fotometre (فز) فتومتر
 fotosentez فروغ آمایی، کرین گیری
 foyası meydana çıkmak (اصط) پایه اش روی آب افتادن، آبرویش رفتن، رسوا شدن
 fötr کلاه
 frak فراك
 fraksiyon فراکسیون، گرایش
 frason فراماسون
 frasoneri فراموشخانه
 francala نان سفید
 frank فرانك
 Frankfurt فرانکفورت
 Fransa فرانسه
 Fransız اهل فرانسه
 Fransızca زبان فرانسه
 freeshop فروشگاه آزاد
 frekans (فز) فرکانس، بسآمد، فراوانی
 fren (مكن) ترمز
 fren boşalmak ترمز بریدن
 frengi (پز) كوفت، سفلیس
 frengili سفلیسی
 Frenk اروپائی، فرنگی
 frenk inciri انجیر، انجیر هندی
 frenk üzümü (گیا) انگور فرنگی
 frenlemek ۱- ترمز كردن ۲- (مج) مانع شدن، جلوگیری كردن
 frenoloji مغز شناسی
 fren patlamak ترمز بریدن
 fren pedalı (مكن) پدال ترمز
 fren yapmak ترمز كردن
 fresk فرسك
 freze (مكن) فرز
 frigorifik (مكن) دستگاه سرد كننده
 friksiyon عطرپاش، تدهین
 fuar مکاره، نمایشگاه
 fuhuş فحشاء

fukara فقراء

۱- (گیا) یاس ږڅختی ۲- (گیا) نوعی ful
باقلاي کوچک

fulltime تمام وقت

fulya (گیا) نرگس، نسرين

funda بته خاروئی، خلنگ بته خار

fundalık خارستان

furgon واگن توشه

furun فر، فر نانواشی

furya فراوانی، فزونی

fut فوت

futa لنگ حمام

futbol (ور) فوتبال

futbolcu (ور) فوتبالیست

futbol federasyonu (ور) فدراسیون فوتبال

futbol takımı (ور) تیم

futbol topu (ور) توپ فوتبال

fuzûlî فضولی، بیخودی، بیجا

fuzûlî masraf برج

füme rengi رنگ دودی، خاکستری

fûsun افسون، فسون، جادو

fütûhat فتوحات، فتح ها، گشایش ها

fütur فتور، سستی، بیحالی، کوتاهی

fütüvvet فتوت

fütüvvetname فتوت نامه

۱- موشک، فوزه ۲- فشنگ چهنده füze

füze rampası (نظ) سکوی موشکی

G

G

هشتمین حرف الفبای ترکی "گ" G, g

gabardin کاپاردین

gabi احمق، کودن، کم هوش، غبی

gaco (عو) فاسق، زن فاسق

gaddar غدار، ظالم

gadir غدر، ظلم، تعدی، بی حقی

gadretmek ظلم کردن، تعدی کردن

gaf اشتباه، لپی، خطا

gafil غافل، بی خیال، کوتاه نظر، برناس، بی

خیر، بی فکر، (کن) پنبه در گوش

gafil avlamak غافل کردن، غافل گرفتن،

غافلگیر کردن، ناگرفت زدن

gafil avlanmak غافلگیر شدن

gafilce غافلانه، غافلوار

gafillik غافلی، برناسی

gafil olmak غافل شدن، غفلت داشتن، غافل

ور زیدن

gaflet غفلت، غافلی، بی خبری، فراموشی

gaflet etmek غفلت کردن، شیر خام خوردن

gaflette bulunmak غفلت داشتن، پنبه به

گوش نهادن

gafletten kurtulmak پنبه از گوش برداشتن

gafûr غفور

gaga منقار، نوك، نك، نول، تك، يتفوز

gagalamak نوك زدن، نول زدن، نك زدن،

منقار زدن

gagalaşmak نوك به همدیگر زدن، منقار به

همدیگر زدن

gagasını kapatmak (عو) نوك کسی را قیچی

کردن

gaile غائله، گرفتاری

gaip غایب، غیب

gaipten haber vermek غیب گفتن، پیش

بینی کردن

غانط، غایط، قاذوره، فضله، مدفوع، gaita
پیخال، پیخال، (عم) گه

gaitalar قاذورات

gak gak غار غار

galaksi کهکشان

gala جشن

galat غلط، خطا، اشتباه

galatı meşhur غلط مشهور

galebe غلبه، چیرگی، پیروزی

galebe çalmak تسلط داشتن، تسلط یافتن، غلبه کردن

galen سنگ سرب

galeri ۱- گالری، دالان، راهرو ۲- سالن نمایش، سرسرا

galeta نان سوخاری، سوخاری

galeyan غلیان، جوشش

galeyana gelmek جوش کردن، به جوش و خروش آمدن

galiba گویا، مثل اینکه، بنظرم، احتمالاً

galibarda رنگ سرخ کبودی، رنگ بادمجانی

galibiyet غالبیت، چیرگی، غلبه، تغلب،

تسلط، ظفر، فتح، (ور) برد

galibiyet kazandırmak غالب کردن، غالب

گرداندن

galip غالب، مظفر، پیروز، ظفرمند، چیره،

چیر

galip gelmek غالب آمدن، غالب شدن، غالب

گشتن، قهر کردن، به پیروزی رسیدن، پیروز

شدن

galip olmak مظفر شدن، پیروز آمدن، پیروز

شدن، چیر شدن، دست بردن، دست یافتن،

غلبه داشتن، بر سر آمدن

galiye yapmak غالبه ساختن

galiz ۱- غلیظ، سفت ۲- سخت، درشت

galizlik غلیظی

galon گالن، کیله

galoş گالش

galvanize گالوانیزه

gam ۱- گرد، غم، غصه، اندوه ۲- (مس) گام

gama گاما، صلیب شکسته، چلیپای شکسته

gam çekmek غصه خوردن، غصه کشیدن، غم

کشیدن

gamlanmak غصه خوردن، غم خوردن، غمگین

شدن، غم کردن
 gamlı غم آلود، غمدار، غمدیده، غم کش، gamli
 غمگین، غمناک، غمی، غصه دار
 به غم داشتن دل gamli olmak
 غماز، سخن چین، جلبیز، خبرکش، gammaz
 فتنه گر
 سخن چینی کردن، گیر دادن، gammazlamak
 چغلی دادن، چغلی کردن
 غمازی، سخن چینی، سعایت gammazlık
 پالتوی بارانی gamsele
 بی غم، بیعار gamsız
 غم خوردن، غصه خوردن gam yemek
 غمزه، کرشمه، ناز gamze
 (پز) غانقاریا، قانقاریا، شقاقولوس gangren
 گانگستر، دزد gangster
 غنی، زیاد، فراوان gani
 غنیمت ganimet
 غنیمت آوردن، غنیمت ganimet almak
 بردن، غنیمت گرفتن
 اغتنام ganimet bilme
 غنیمت داشتن، غنیمت ganimet bilmek
 دانستن، غنیمت شمردن
 غنائم، انفال ganimetler
 غنیمت دادن ganimet vermek
 ۱- گار، ایستگاه راه آهن ۲- غار، مغاره gar
 غرابت، غریبی garabet
 گاراژ garaj
 گاراژ زدن garaja çekmek
 گاراژداری garajcılık
 گاراژداری garaj işletmesi
 گارانتی، تضمین، ضمانت garanti
 کارت گارانتی، ضمانت نامه garanti belgesi
 ۱- غرض، مقصد، هدف ۲- دشمنی، garaz
 کینه
 ۱- غرض آمیز ۲- مغرض، پرکین garazkâr
 غرض آلود، غرض آمیز garazlı
 بی غرض، بی مقصد garazsız
 مغرب، غرب garb
 گاردن پارتی garden parti
 گاردن، ترمزبان gardifren
 جامه دان، کمد چالباسی، گنجه، gardirop
 اشکاف
 زندانبان، بندیوان، گاردین، حداد gardiyan

جامه دان، گنجه، کمدچالباسی gardrop
 غرض، کینه، دشمنی garez
 غرغره، مضمضه gargara
 غرغره کردن، مضمضه کردن gargara yapmak
 ۱- غریب، بیگانه، بیواره، بیرونی ۲- garip
 عجیب، تعجب آور، بی معنی، ناپسند
 غریبانه garipçe
 غربا garip
 ۱- غریبی، غرابت، بیگانگی ۲- gariplik
 عجیبی
 غرایب gariplikler
 احساس غریبی کردن garipselemek
 غرق، خفه شدگی gark
 غرق شدن garkolmak
 (نظ) پادگان، ساخلو garnizon
 غرب، مغرب garp
 غربی، اروپائی garpli
 گارسون، پیشخدمت garson
 گارسونی، پیشخدمتی garsonluk
 غصب کردن، تلکه کردن gasbetmek
 غاصب gâsıp
 غصب gasıp
 غسل دادن میت gasletmek
 غصب gasp
 غاصبانه gaspedercesine
 غصب کردن gaspetmek
 غسل، مرده شو، مرده شور، مرده gassal
 شوی
 غسلخانه، مرده شورخانه gassalhanne
 ۱- کافر ۲- (مچ) بی رحم، سنگدل، لجوج gavur
 (عو) زبان های غربی gavurca
 غیب gayb
 عالم غیب، پس پرده، خال سیاه gayb âlemi
 علم غیب gayb ilmi
 آماج، غایت، منظور، مقصد، هدف gaye
 بغایت، زیاد، خیلی gayet
 غیر، دیگری gayr
 ۱- کوشش، جد، سعی، غیرت، همت gayret
 ۲- حمیت، مردانگی
 غیرت آمدن gayrete gelmek
 تشجیع کردن gayrete getirmek
 کوشیدن، سعی کردن gayret etmek
 اهتمام gayret gösterme

gayret göstermek جد کردن، سعی کردن، اهتمام ورزیدن
 gayretlenmek به غیرت آمدن
 gayretli غیور، غیر تمند، غیرتی، کوشا، تخشا، جاهد، باهمت، ساعی، با سعی
 gayretlilik غیر تمندی
 gayretsiz پفیوز، بی حال، بی همت
 gayrı دیگر، سوی، من بعد
 gayrılık غیریت
 gayrı دیگر، غیر
 gayrı ihtiyârî غیر اختیاری، بی اراده
 gayrı menkul مال غیر منقولی
 gayrı meskûn غیر مسکون
 gayrı meşrû غیر مشروع
 gayrı meşrû çocuk ولد الزنا
 gayrı müslim ülke کافرستان
 gayrı resmî من غیر رسم
 gayrı sâfi ناویژه
 gayrı sâfi kazanç سود ناویژه
 gayrı sâfi millî hasıla تولید ناخالص ملی
 gayrı tabîi غیر طبیعی
 gayta غایط، مدفوع، براز، سنده
 gayta çıkarma تغوط
 gayta çıkarmak پلیدی کردن
 gayûr غیور، با غیرت
 gayya غیا
 gayz غیظ، کینه، غضب
 gayzer (جغ) آبفشان
 gaz ۱- گاز، غاز، باد ۲- نفت ۳- پارچه نازک
 gaza غزاء، غزوه
 gaza basmak گاز دادن
 gaza etmek غزا کردن
 gazal آهو، غزال
 gazam سستبز
 gazap خشم، غضب، حدت
 gazaplanmak غضب راندن، غضب کردن، بر دمیدن، غضبناک شدن، خشمناک شدن
 gaz çıkarmak بو دادن، گوزیدن
 gaz dağıtım şebekesi شبکه، لوله کشی گاز
 gazel ۱- غزل ۲- برگ خزان
 gazelhan غزل خوان، غزلگو
 gazeliyat غزلیات
 gazellenmek خزان کردن درختان

gazeller غزلیات
 gazel okumak غزل بر داشتن، غزل خواندن
 gazel söylemek غزل گفتن، غزل پرداختن، غزل بر داشتن
 gazel şairi غزل سرا، غزل لیاف، غزل پرداز، غزل گو
 gazete روزنامه، ژورنال، جریده
 ۱- روز نامه نویس، خبرنگار، gazeteci
 جریده نگار، روزنامه نگار، ژور نالیست ۲- روز نامه فروش
 ۱- روز نامه نویسی، خبرنگاری gazetecilik
 ۲- روز نامه فروشی
 gazeteler جراید، جرائد، روزنامه ها، روزنامجات
 gazete muhabiri خبرنگار
 gazete satıcısı روزنامه فروش
 gazete yazarı روزنامه نگار
 gazete yazarlığı روزنامه نویسی
 gazhane کارخانه، گازسازی
 gazi غازی، کهنه سرباز، مجاهد، جانباز
 gaziler غزات
 gazino کازینو
 gaz lâmbası چراغ نفتی
 ۱- گازدار، گازی، پرگاز ۲- نفتی gazlı
 gaz maskesi ماسک ضد گاز
 gaz memesi سرپیچ
 gazoz لیموناد
 gaz pedalı (مکن) پدال گاز، گاز
 gaz toplamak باد کردن
 gazve غزوه، جهاد، غزا
 gaz vermek گاز دادن
 gazyağı نفت چراغ، نفت
 gaz yapıcı بادانگیز
 ۱- باد کردن ۲- گوزیدن، باد دادن gaz yapmak
 آبستن، حامله، حامل، باردار، زه gebe گرفته، حبل
 زه کردن، آبستن کردن gebe bırakmak
 آبستن شدن، حامله شدن، gebe kalmak
 باردار شدن
 gebelik حاملگی، آبستنی، پری، حمل
 gebe olmak آبستن بودن، آبستن شدن، آبستن گشتن، حامله شدن
 (عو) مردن، تلف شدن، سقط شدن gebermek

gebertmek (عز) کشتن

gebeş ۱- شکم گنده، بد ترکیب ۲- (مج) مزخرف، ناشی، احمق

gebrelemek تیمار کردن

gebre otu کبر

gece شب

gece aydınlatma شب چراغ

gece baskını شبیخون، شب تاز، بیات

gece baskını yapmak شبیخون زدن، شبیخون کردن

gece bekçiliği شبگردی

gece bekçisi شبگرد، گشتی، گزمه، عسس، پاسبان شب

gececi شب کار

gece geçirme شب گذراندن، شب را صبح کردن

gece gündüz شب و روز

gece intikali شبیخون

gece işçisi شبکار

gece işi شبکاری، شبکار

gece kalmak شب گذراندن

gece körlüğü شبکورگی

gece körü شب کور، امشی

gece kuşu ۱- جغد، کوف، بوم ۲- (مج) شب زنده دار

geceleme بیات، بیتوته

gecelemeک بیتوته کردن، شب کردن، شب بسر آوردن، شب را صبح کردن، شبانه در محلی ماندن

geceleyin شبگاه، شبانگاه، شبانه، لیل، وقت شب

gecelik لباس خواب، رب دو شامیر، شبینه، شبی، پروز

gece mesâisi شبکار

gece misafirligi شب نشینی، مهمانی، شبانه

gece namazı نماز تهجد

gece olmak شب شدن، شب رسیدن

gece otlatması شب چره

gece partisi شب نشینی

gece sefası (گیا) لاله، عباسی

gece uzamak بلند شدن شب

gece vakti شبانگاه، شبانه

gece yarısı نیمه شب، نصف شب، نیم شب

gece yürüyüşü شبروی

gecikme دیرکرد، معطلی، درنگی، تأخر، تأخیر، بعدیت

gecikmek دیر کردن، معطل ماندن، تأخیر کردن، درنگ کردن، دیر ماندن، پس افتادن

gecikme zammı جریمه دیر کرد

geciktirilmiş پس افت

geciktirmek دیر کردن، معطل کردن، تعویق کردن، از پس افکندن، کج داشتن، بتأخیر انداختن

geç دیر، دیر وقت

geçen ۱- سابق، گذشته، ماضی، قبل ۲- عابر اخیراً، در گذشته، در سابق

geçen gün دیروز، روز گذشته، روز پیشین

geçen yıl سال گذشته، پارسال، پار، پارینه

geçer جاری، رایج، مرغوب

geçerliğini sürdürmek رایج بودن، به قوت خود باقی بودن

geçerlik رواج، کارائی

geçersiz کاسد، بی رواج، باطل

geçici ۱- موقت، گذران، بی دوام ۲- واگیر، ساری

geçici olarak موقتاً، بطور موقت

geçilmek سبقت شدن

geçilmez غیر قابل عبور

geçim ۱- معیشت، گذران، معاش، حیات، مخارج، زندگانی، زندگی ۲- سازگاری، معاشرت

geçim darlığı çekmek تنگ آمدن قبا

geçim kaynağı چشمه

geçimli خوش خلق، خوش رفتار

geçimsiz ناساز، ناسازگار، کج خلق، بد خلق، بد معاشرت، گوشت تلخ

geçimsizlik نا سازگاری، بد خلقی، عدم سازش

geçindirmek تأمین زندگی کردن، اداره کردن زندگی

geçinecek در آمد، عایدات، معیشت، مخارج زندگی، وسیله زندگی

geçinme ۱- گذران، تعیش، معاش، وسائل زندگی ۲- حسن معاشرت

geçinmek ۱- گذران کردن، معاش کردن، امرار معاش کردن، زندگی خود را چرخاندن ۲-

سازش داشتن، موافق بودن

✓ geçirgenlik قابلیت نفوذ

geçirilmek ۱- عبور داده شدن، گذرانیده شدن ۲- مشایعت کرده شدن

✓ geçirmek ۱- گذراندن، گذرانیدن، عبور دادن، گذراندن، گذاشتن، نقل دادن، رد کردن ۲- مشایعت کردن

geçirtmek عبور دادن یا گذراندن بوسیله دیگری

// geçiş گذر، عبور، گذشت، گذاره، گذارش

(geçiş belgesi گذرنامه، جواز عبور

geçiş emniyeti sağlama تأمین عبور

geçiş hakkı (راه) حق تقدم

geçiş izni پروانه، جواز عبور

geçiş izni vermek گذر دادن

geçişli (دس) متعدی

geçişme (شیم) حلول، تراوش

geçişsiz (دس) لازم

geçıştirmek رد کردن، گذراندن

geçiş ücreti حق العبور، مزد عبور

geçit ۱- راه گذر، معبر، گذر، رهگذر، گذاره، گذرگاه، تنگه، برزخ، گدوک ۲- رژه، مراسم عبور

geçitler معابر

geçit töreni رژه

geçit töreni yapmak رژه رفتن

geçit verme گذارش

geçit vermek عبور دادن، گذراندن، گذاره بردن، گذاردن، اندر گذرانیدن

۱- عاقل مرد، سالخورده ۲- خیلی geçkin رسیده

۱- عبور، گذشتگی، گذشت ۲- (مکن) geçme زبانه، فاق، کام

۱- گذشتن، عبور کردن، رد شدن، گذاشتن، گذار کردن، گذاردن، در نوریدن، پیمودن، بر گذشتن، گذر کردن، گذر آمدن، پی سپار کردن، در گذشتن ۲- سرایت کردن ۳- به ارث رسیدن ۴- منتقل شدن ۵- نفوذ کردن

دیگر geçmek bilmeyen گذشت، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

۱- گذشتن، عبور کردن، رد شدن، گذاشتن، گذار کردن، گذاردن، در نوریدن، پیمودن، بر گذشتن، گذر کردن، گذر آمدن، پی سپار کردن، در گذشتن ۲- سرایت کردن ۳- به ارث رسیدن ۴- منتقل شدن ۵- نفوذ کردن

دیگر geçmek bilmeyen گذشت، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

۱- گذشتن، عبور کردن، رد شدن، گذاشتن، گذار کردن، گذاردن، در نوریدن، پیمودن، بر گذشتن، گذر کردن، گذر آمدن، پی سپار کردن، در گذشتن ۲- سرایت کردن ۳- به ارث رسیدن ۴- منتقل شدن ۵- نفوذ کردن

به ارث رسیدن ۴- منتقل شدن ۵- نفوذ کردن

دیگر geçmek bilmeyen گذشت، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته، ماضی، گذشتگی، باستان، geçmiş سلف

گذشته شدن geçmiş olmak

انشاء الله خیر باشد geçmiş olsun

دیر وقت، دیرگاه geç vakit

شکاف، رخنه، فاق، بریدگی gedik

۱- شکاف دار، فاق دار ۲- دائمی، gedikli همیشگی

geğirme آروغ، آروق، باد گلو

geğirmek آروغ زدن، آروق زدن

geğirti آروغ، آروق، بادگلو

geko مارمولک باغی

gelberi چنگال آتش کش

gelecek آینده، آتی، مستقبل، آتیه

(دس) استقبال، آتی، آتیه، gelecek zaman مستقبل، زمان آینده

عرف، سنت، رسم، عنعنه، رسوم gelenek وعادات

geleneksel عرفی، سنتی

gelgeç موقت

gelgelelim چه فایده که، چه چاره، مسئله اینجاست که

gelgit رفت و آمد، آمد و شد

gelin عروس، بیو، پیوگ، پیوگان، گلین

gelin böceği کفشدوز

۱- راسو ۲- (کیا) گل لاله gelincik

۱- عروسی ۲- لباس عروسی gelinlik

gelin olmak عروس شدن

gelip çatma حلول

gelip geçici عاریتی

gelip geçmek گذشتن

بر آمد، دخل، مدخل، عاید، عایده، عائد، gelir عانده، عایدات، واردات، مداخل

توزیع در آمدها gelir dağılımı

gelirler عایدات، واردات، عوائد، عواید، مداخل

gelirler genel müdürlüğü اداره کل مالیات

بردر آمد

پر در آمد، پر مداخل gelirli

دخل و خرج gelir ve gider

آمد geliş

رفت و آمد، آمد و شد، ایاب و geliş gidiş ذهاب

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

۱- نمو، نماد، تنمیه، پیشرفت، gelişme

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

نشو، گوالش، تنمیه gelişim

ترقی، بہبودی، توسعه ۲- گشایش، تحول
نشو و نما کردن، توسعه یافتن،
بزرگ شدن، پیشرفت کردن، رونق گرفتن،
تکوین پیدا کردن، پا گرفتن، گوالیدن، نیرو
گرفتن

پیشروی کردن gelişme kaydetmek
گسترش دادن، تکمیل کردن geliştirmek
آمدن، رسیدن، واصل شدن، وارد
شدن، حضور یافتن، حضور بهم رساندن
لجام، لگام، دهنه gem
کشتی، سفینه، جنگ gemi
عرشہ کشتی gemi bordası
کشتی بان، دریانورد، ناودان،
ناوران، ملّاح gemici

کشتی رانی، دریا نوردی gemicilik
دکل، دکل، بادبان gemi direği
سکان، فروند gemi dümeni
پنجرہ gemi gözcüsü
کشتی سازی gemi inşası
کشتیبان gemi komutanı
کشتی راندن gemi kullanmak
محل کشتی سازی gemilik

دکل gemi oku
محل کشتی سازی gemilik
۱- وسیع، گشاد، پهن، چادار ۲- خاک gen
متروک ۳- کنار، ضلع ۴- زن ?
گنجوی، گنجہی، گنجہ ای Genceli
نوجوان، برنا، جوان، پیشرس، تازہ
برگ، خیلی جوان، جوانک genç

پرپر زدن genç ansızın ölmek
جوان شدن، تر و تازہ شدن gençelmek
جوان شدن gençleşmek
۱- جوان کردن، تر و تازہ کردن
gençleştirmek

۲- تقویت کردن
۱- جوانی، جوانہ، نوجوانی، شباب،
جوانمردی ۲- جوانان gençlik

محل، اردوگاہ جوانان gençlik kampı
۱- تازہ شدن ۲- جوان بودن genç olmak
تازہ جوان genç sevgili
باز، بازہم، مجدداً gene
عموم، عمومی، کل، کلی، همگانی،
کلیہ، عام genel
(حق) عفو عمومی genel af

نظر اجمالی کردن genel bakış yapmak
جندہ خانہ، قحبہ خانہ، فاحشہ genelev
خانہ، خانہ فساد، زغارو، لولی خانہ

بخشنامہ، متحد المال، تعمیم genelge
کارپرداز genel hizmetler müdürü
در سطح genelinde
غالب ظن genel kanı
(نظ) ستاد، ستاد ارتش، ارکان
جرب، ارتشتاران genelkurmay
(نظ) فرماندہ کل
قوی، رئیس ستاد ارتش genelkurmay başkanı

مجمع عمومی genel kurul
جلسہ همگانی genel kurul toplantısı
تعمیم genelleme
تعمیم کردن، عمومیت دادن
کلی شدن، تعمیم یافتن،
عمومیت پیدا کردن genelleşmek

تعمیم دادن genelleştirmek
عمومیت، کلیت genellik
غالباً، اغلب، اکثر، اکثرأ، بطور
کلی، عموماً، بطور عموم genellikle

مرکز اصلی genel merkez
حسابداری عمومی genel muhasebe
مدیر کل، رئیس کل genel müdür
مدیریت کل، ادارہ کل،
ریاست کل genel müdürlük

بطور کلی، روی ہم رفتہ، بہ
وجہ غالب، قاعدتاً genel olarak

سر دبیر، دبیرکل genel sekreter
سر دبیری genel sekreterlik
عزای عمومی genel yas
سر دبیر genel yazman
سر دبیری genel yazmanlık

(نظ) ژنرال، جنرال، تیمسار general
(نظ) ژنرالی، ژنرالیسم،
تیمساری generallik

ژنتیک، علم وراثت genetik
۱- وسیع، عریض، پهن، پهنار، بایہنا،
گشاد، فراخ، واسع، بزرگ، چادار ۲- شل،
بیحال، خونسرد ۳- کلی، عمومی geniş

(ہس) گوشہ باز، زاویہ منفرجہ geniş aç
توسعہ، انبساط genişleme
توسعہ یافتن، توسعہ پیدا کردن،
genişlemek

گشایش یافتن، پهن شدن، وسعت پیدا کردن،
گشاد شدن

genişletme توسیع، تعریض، توسعه
genişletmek گشایش دادن، پهن کردن، پهن
ساختن، پهناور کردن، بسط دادن، پهنیدن،
گسترده کردن، توسعه دادن

1- genişlik وسعت، گشاد، عرض، بسط،
گشادی، فراخی، گشادگی، پهنی، پهنه،
پهناوری، پهنایی، پهناء، بزرگواری ۲- (مج)
فراوانی، رفاه

1- geniş olmak ۲- بی فکر بودن
geniş ölçüde در مقیاس وسیع تر

geniş tutmak پهن کردن
geniş vajinalı (عم) کس فراخ
geniş zaman (دس) مضارع
geniz دماغ، توی دماغ، غنه
genizden konuşmak تو دماغی صحبت کردن

genleşme (فز) انبساط
genlik (فز) انبساط

gensoru (سیا) استیضاح
geometri هندسه

geometrik هندسی
geometrik dizi تصاعد هندسی

gerçek حقیقت، واقع، واقعی، حقیقی،
(صحیح، حق، درست)

gerçekçi واقع بین
gerçek dışı غیر واقع

gerçek dışı göstermek باطل کردن، غیر
واقع نمودن

gerçek dost صديق
gerçeklemek تصدیق کردن، تأیید کردن،
تحقیق کردن

gerçekler حقایق
gerçekleşme تحقق

gerçekleşmek تحقق پیدا کردن، تحقق
یافتن، درست شدن، وقوع پیوستن، تحقق
پذیرفتن، صورت و قوع پیدا کردن، به
واقعیت پیوستن

gerçekleştirmek جامه عمل پوشاندن، به
ثمر رساندن، محقق ساختن

gerçeklik راستی، حقیقت، صحت، درستی،
واقعیت

gerçekte در واقع، فی الحقیقه، باطناً

gerçekten واقعاً، تحقیقاً، حقیقاً، حقاً، فی
الواقع، راستی راستی، در حقیقت، حقیقتاً،
راستی، الحق

gerçekten de واقعاً، بدرستی
gerçi اگرچه، گرچه، هرچند، با اینکه،
کوائنکه

gerdan غیغب، گردن
gerdan kırmak سر انداختن، گردان کردن
gerdanlık گردن بند، گلوبند، قلاوه، کلیه،
طوق، طوقه

gerdeğe girmek به حجله رفتن
gerdek زفاف، حجله، گردک
gerdek gecesi شب زفاف، شب گردک

gereç لوازم اسباب کار
gereçler لوازم، وسائل، وسایل

gereğince به موجب، بلحاظ، بقرار،
بمقتضای تطبیق

1- لازم، ضروری ۲- خواه، هم، نیز
gereke موجب، سبب، علت

gereken مقتضی
gerekli لازم، واجب، لازمه، بایست، بایسته،
ضروری، مورد لزوم، مقتضی

gerekli görmek واجب دیدن، واجب دانستن،
واجب داشتن، واجب شمردن

gereklilik وجوب، لزوم، ضرورت، (دس) وجوب
gerekli olmak واجب آمدن، واجب شدن،
واجب گردیدن، ملزم شدن، ملزم گردیدن، لازم
آمدن، لازم داشتن، لازم شدن، اقتضا کردن،
بواجب بودن

gerekmek بایستن، لازم آمدن، لازم داشتن،
لازم شدن، لزوم داشتن، باییدن، لازم بودن،
ایجاب نمودن، اقتضا کردن

gereksinme احتیاج
gereksinmeler حوایج، احتیاج ها

gerektiği gibi بوجه، چنانکه شاید و باید
gerekltirmek لزوم یافتن، ایجاب کردن،
اقتضا کردن

gergedan کرگدن
gergef چهار چوبه، گلدوزی، مهار گلدوزی،
کارگاه دستی گلدوزی

1- سفت، کشیده شده ۲- (مج) تیره،
وخیم

gergin ۲- (مج) تیره،
وخیم

gergin ۲- (مج) تیره،
وخیم

gergin ۲- (مج) تیره،
وخیم

gergin ۲- (مج) تیره،
وخیم

تیرگی

geri ۱- عقب، پس، پشت، باز پس، واپس ۲-
بقیه، ادامه، مابقی

geri almak پس گرفتن

gerici کهنه پرست، ارتجاعی، مرتجع، متعصب

gericilik ارتجاع، کهنه پرستی

geri çekilme (نظ) عقب نشینی، پس نشینی

geri çekilmek ۱- (نظ) پس نشینی کردن،

عقب نشینی کردن، پس نشستن ۲- قدم باز

پس گرفتن

geri çekmek پس کشیدن

geri çevirme اعاده

geri çevirmek رد کردن، مردود کردن، اعاده

کردن

geri çevrilmek مردود شدن

geride پشت سر، در عقب

geride bırakmak پشت سر گذاشتن، پس

گذاشتن، پس هشتن، پس زدن

geride kalan ۱- بازمانده، باقی مانده ۲- عقب

مانده

geride kalmak پس ماندن، باز ماندن، پس

افتادن، پای باز پس نهادن

geride kalmış پس مانده

geri döndürmek پس فرستادن، بر تافتن

geri dönmek بر گشتن، باز گشتن، باز آمدن

پس آمدن، مراجعت کردن، عودت کردن، رجوع

کردن، رجعت کردن، بر گردیدن، بر تافتن،

عنان بر تافتن، عنان تافتن

geri dönülmez (راه) دور زدن ممنوع

geri dönüş بازگشت، باز کرد، بر گشت،

عودت، مراجعت، رجوع، رجعت

geri durma امتناع

geri durmak امتناع ورزیدن، امتناع کردن

geri düşmek پس ماندن

geri gelmek پس آمدن، پای گشادن

geri getirmek پس آوردن

geri gitmek پس رفتن

geri göndermek بر گرداندن، باز گرداندن،

باز گردانیدن، ارجاع کردن، پس فرستادن

geri götürmek پس بردن

geri kalmak عقب افتادن، عقب ماندن،

بازماندن

geri kalmamak دست کمی نداشتن از کسی

عقب افتاده، عقب مانده، بازمانده

gerikalmışlık بازماندگی، عقب ماندگی،

واپسی، عقب افتادگی

gerilemek پس رفتن، پس شاشیدن، سیر

قهقراپی پیمودن

gerili سفت شده، کشیده شده

gerilik بازماندگی، عقب ماندگی، واپسی،

عقب افتادگی

gerilim ۱- (فز) قوه، کشش ۲- بحران

gerilla چریک، جنگجوی محلی

gerilmek سفت کشیده شدن

gerinme تمدد، تمطی

gerinmek تمدد کردن

geri püskürtmek دفع کردن

gerisi ما بعد، مابقی

gerisin geri gitme قهقرا

gerisin geriye عقب عقب

gerisin geri yollamak پس فرستادن

geri tepmek پس زدن

geri verilme بازپس داده شدن، برگرداندن

شدن، مسترد شدن

geri vermek پس دادن، وادادن، تحویل کردن

geriye atma انشاء، تأخیر

geriye bırakmak از خود باقی گذاردن

geriye dönüş عقبگرد

geriz زه کش

geri zekâlî کردن، غبین، خرفت

germek از دو طرف سفت کشیدن

getirilmek آورده شدن

getirmek آوردن

۱- جویدن ۲- حرف را جویدن، من

من کردن، زمزمه آغاز کردن

geven گون

geveze پر حرف، پرچانه، گزاف گو، فراخ

دهن، فراخ سخن، پر نفس، وراج، ژاژ خای،

حراف، بسیار سخن، چس نفس، دهن دریده،

روده دراز

gevezelik پرگویی، پرچانگی، گزاف گویی،

وراجی، ور و ور، قاف و دال، روده درازی،

اسباب

gevezelik etmek پر گویی کردن، وراجی

کردن، پر چانگی کردن

gevezelik yapmak پرچانگی کردن، پر گویی

کردن، وراجی کردن

geveze olmak مغز گنجشك خوردن، پر حرف بودن، پرچانه بودن

geviş نشخوار

geviş getirenler نشخوار کنندگان

geviş getirmek نشخوار کردن

gevmek جویدن، خاشیدن

gevrek ۱- ترد، شکننده، برشته، نان حلقه ای برشته

gevremek ترد شدن، برشته شدن، شکننده شدن

gevretmek ترد کردن، برشته کردن، شکننده کردن

gevşek ۱- سست، نا محکم، گسسته بنیاد، شل، وارفته، بستار، گشاد، پز وایی، پیزه شل، واز و ولنگ ۲- کاهل، تنبل، بی حال، پشت گوش فراخ

gevşek davranmak سستی کردن، کاهلی کردن

gevşekleşmek شل شدن

gevşeklik سستی، رخاوت، ضعف، فتور، لختی، کهالت، کاهلی، اهمال، پرویش، تهاون

gevşek malzemeli zemin (راه) پرتاب سنگ

gevşek sev (راه) ریزش کوه

gevşek yay گیاده

gevşeme سستی، شلی، وارفتگی، رخاوت، توانی

gevşemek گسستن، گسسته گردیدن، شل شدن، سست شدن، از هم پاشیدن، گشاد شدن، لق شدن، پکیدن

gevşetmek شل کردن، کند کردن، پرده فرو گذاشتن

geyik گوزن، نخجیر، شوکا

geyik otu (گیا) مشکطر مشیر

gez ۱- (نظ) مگسک ۲- فاق تیرکمان ۳- گز، طول ۴- شاقول، شاهقول

gezdirmek گردش دادن

gezegen (نچ) سیاره

gezegenler (نچ) سیارات

gezengebin گز انگبین

gezgin سیاح، جهانگرد، گیتی نورد، جهان پیما

gezginci جهانگرد، جهان پیما، سیاح

gezginci esnaf پيله ور

gez گردش، گشت، سیر، سفر

gezici دوره گرد، سیار

gezinme گشت، گردش، سیر، تفرج

gezinmek گشت کردن، گردش کردن، تفرج کردن

gezinti گردش، سیران، سیر، تنزه، تفرج، جولان، راه پیمایی، گشت، پیاده روی، تماشای تفریح

gezinti yapmak تفرج کردن، جولان کردن، گردش کردن

gezintiye çıkmak گردش رفتن

gezinti yeri سیرگاه، تفرجگاه، جولانگاه، گردشگاه

gezi yapmak سفرکردن

geziye çıkmak سفر کردن، به سفر رفتن

gezlemek ۱- (نظ) نشانه گیری کردن ۲- اندازه گرفتن

gezme گردش، گشت، راه پیمایی

gezmek گردش کردن، گشت زدن، گشت کردن، گشتن، تفریح کردن، تفرج کردن، گردیدن، راه رفتن، راه پیمایی کردن

gıpta غبطه

gıcık ۱- خراش توی گلو ۲- غلغلک گلو ۳- (عو) غلغلک دهنده

gıcıklamak ۱- غلغلک کردن ۲- (مچ) تحریک کردن، دست انداختن

gıcır غرچ، غرچ

gıcırdamak غرچ غرچ کردن، غرغز کردن

gıcır gıcır ۱- غرغز، قرچ، قرچ خش خش ۲- تمیز و پاک

gıcırıtı خرخره، خرخر، غرغز، غرچ غرچ

gıda غذا، خوراک، خوراکی، قوت

gıda fabrikaları کارخانجات خوراکی

gıdaklama غد غد

gıdaklamak غد غد کردن، قیق کردن

gıdalandırmak غذا دادن، تغذیه دادن

gıdalar اغذیه، خوراکها

gıdalı مغذی

gıdasız غیر مغذی

gıdı غبغب

gıdık ۱- غبغب ۲- غلغلک، غلغلی

gıdıklama غلغلک، قلقلک

gidıklamak غلغلك دادن، غلغلك كردن، قلقلك
دادن، قلقلك كردن

gidıklanmak غلغلك آمدن

gigi غیغی

gık demek به تنگ آمدن، پستوه آمدن

gipta غیبطه، رشك، حسرت

gipta etme اغتباط

gipta etmek غیبطه خوردن

gır geçmek (عو) كلاغ گرفتن، كلاغ زدن

gırgır غرغر، لندلند

gırgıra almak كلاغ گرفتن

gırgır etmek غر و لند كردن

gırgır geçmek كلاغ گرفتن

gırta (عو) فراوان، زیاد، وافر

Gımata'lı غرناطی

gırtlağına kadar borçlu olmak تا گلو قروض داشتن

gırtlak گلو، حلقوم، حلق، خرخره، خر، حنجره، (مع) شك

gırtlak gırtlağa gelmek خر به خر گرفتن، دست به یقه شدن

giyab غیاب

giyaben غایبانه، غایباً، غیابی

giyabında در غیبت کسی، در پشت سر کسی

giyabı غیابی

giyap غیاب

giybet غیبت، زشت یاد

giybetçi غیبت کننده

giybet etme اغتیاب

giybet etmek غیبت كردن، زشت یاد كردن

به پوستین کسی افتادن، پوست كندن، بهتان گفتن، پوست كردن، پوست دریدن کسی را،

در پوست کسی افتادن

gibi مانند، مثل، همچو، همچون، همانند،

چون، شبیه، قرین، نظیر، هم مانند، مثال،

به كردار، از قبیل، چو، چنان، بمثل، همانند،

بكردار، بسان، فام، تا، عدیل، جور، طور

gibi yapmak تظاهر به چیزی كردن، خود را

به چیزی زدن

giden رونده، پیمای

gider خرج، مخارج، مصرف

giderayak پا برکاب، دم رفتن، در موقع رفتن

giderek تدریجاً، یواش یواش، بتدریج

gidermek بر طرف كردن، رفع كردن، از بین بردن، نیست كردن، محو كردن

gidi قرمساق، جاكش، دیوث (مع) پدرسوخته

gidip gelme رفت و آمد، آمد و شد

gidiş روش، روند، روندگی، رویه، رفتار، سلوك، مسلک

gidişat وضعیت

gidiş dönüş دوسره، آله آرتور

gidiş geliş رفت و آمد، آمد و رفت، آمد و شد، پرفت

gidişmek خاریدن، خارش آمدن

Gilekçe گیلکی، گیلی

girdap گرداب، چرخاب، پایاب، آبگرد

girdi çıktı ۱-علاقه، ربط و ارتباط ۲-جزئیات

girgin تودل برو، چشم و گوش باز، زرنک، پرتشبت، کاربر

girginlik کاربری، زرنکی

girift تودر تو، مغلط، مشکل، پیچیده، بغرنج

girilmek داخل شدن، وارد شدن

girilmez (راه) دخول قسديغ است، ممنوع، قديغ، غير قابل دخول

giriniz بفرمائيد، وارد شويد، داخل شويد

girinti فروشدگی، تورفتگی، پیشرفتگی

girintili گودی دار، دارای تورفتگی، دارای فرو شدگی

girintili çıkıntılı دارای پست و بلندی

giriş ۱-ورود، مدخل، دخول، پیش در آمد، دهانه، دهان ۲-مقدمه، دیباچه

giriş-çıkış belgesi برگ تردد

girişik تودر تو، شلوغ، درهم

girişim تشبیت، مبادرت، اقدام، توطئه، کارگیری

girişimci متشبث

girişimde bulunmak اقدام كردن، مبادرت

نمودن، تشبیت كردن، توسل جستن، اقدام نمودن، اقدامات به اجرا گذاشتن

giriş-olmayan yol (راه) عبور ممنوع

giriş izni istemek بارخواستن

giriş izni vermek راه دادن، گذر دادن، بار دادن

giriş kapısı در ورودی، درب ورودی

girişken باتشبت، کاربر، آویزگن، اندر آویزنده، چنگ زن

girişken olmak پیزی کاری داشتن

girişme تشبث، تبادر، تشبث

girişmek ۱- تشبث کردن، چنگ زدن، شلیدن

۲- دعوا کردن، بهم افتادن

giriş sınavı کنکور

giriş ücreti / ورود حق

giriş yapmak مقدمه چینی کردن

giriş yeri مدخل، دهنه

girisgâh گریز، گریزگاه

girmek وارد شدن، وارد آمدن، داخل شدن، در

آمدن، در رفتن، تو رفتن، فرو رفتن

gişe گیشه، باجه

gitar (مس) گیتار

gitgide / رفته رفته، بتدریج، خرده خرده، لحظه به لحظه

gitmek رفتن، رهسپار شدن، روانه شدن، گام زدن، شدن

gitmeye hazır پا برکاب

gittikçe / رفته رفته، بتدریج، بمرور

giydirmek پوشاندن، پوشانیدن، پوشیده کردن، لباس در بر کردن

giyecek لباس، پوشاک، رخت و پخت، جامه

giyilmek پوشیده شدن، ملبس شدن

giyilmiş پوشیده

giyim ۱- پوشاک، لباس، جامه ۲- گسترش

giyimli لابس، لباس تن کرده، لباس پوشیده

giyimli olmak پوشیده داشتن

giyim mağazası لباس فروشی، پوشاک فروشی

giyinme تلبیس

giyinmek پوشیدن، لباس پوشیدن، جامه پوشیدن، لباس تن کردن

giymek پوشیدن، تن کردن، در بر کردن

giyotin گیوتین

giysi لباس، جامه، پوشاک، پوشش، پوش، رخت، ثوب، جندر، کسوت

giysiler ثیاب، لباس ها

giysi odası جندرخانه

giz راز، سر

gizleme / کتم، کتمان، اخفاء

gizlemek نهران داشتن، نهران کردن، پنهان داشتن، پنهان کردن، نهفتن، مخفی کردن، قایم کردن، کلوخ بر لب زدن، کتمان کردن، پس

دست کردن، پوش کردن، پوشاندن، پوشانیدن، پوشیدن، پوشیده داشتن، پوشیده کردن

gizlenme اختفاء، استخفاء

gizlenmek پنهان شدن، نهران شدن، گم زدن، قایم شدن، مخفی شدن، غایب شدن، غایب گردیدن، غایب گشتن، رو پوشیدن، بعید کردن

gizli پنهان، نهران، نهانی، نهفته، نهفت، مخفی، غیبی، غایب، قایم پوشیده، خفی، سری، بطن، ضمنی، محرمانه، گمزده، پس پرده، پوشیده روی

gizli anlaşma ساخت و پاخت، پل و پخت

gizlice پنهانی، نهانی، نهفته، محرمانه، در مخفی، مخفیانه، مخفیاً، غایبانه، دزدکی، پوشیده، پنهان پسله، سرأ، قاچاقی، خفیه، به خفیه، در خفیه، در اختفا، در پوشش

gizlice anlaşma تبنانی، ساخت و پاخت

gizlice anlaşma yapmak پل و پختشان یکی بودن، پل و پخت کردن

gizliden gizliye در پوشش

gizli görev مأموریت سری

gizli kalmak مخفی ماندن، پوشیده شدن

gizli kapalı پنام

gizli kapı در مخفی

gizlilik نهفتگی، پنهانی، خفاء

gizli örgüt شبکه، مخفی

gizli rapor گزارش محرمانه

gizli tutmak کلوخ بر لب زدن

gladyatör گلادیاتور

glayöl (گیا) گلايول

glukojen نشاسته حیوانی

glukoz گلوکز

gliserin (شیم) گلیسرین، گلیسرین

gocuk پوستین نیم تنه

gocunmak بخود پیچیدن

gol (ور) گل، قل

gol atmak (ور) گل کردن، گل زدن

golcū (ور) گل زن

golf (ور) گلف

golsüz berabere kalmak (ور) به تساوی بدون گل رسیدن

gonca غنچه

gondol گوندولا

goril گوریل، نسناس

Got گتی

gotik گوتیک، گتی

göbek ۱- ناف، نافه، شکم، بطن ۲- مرکز،
وسط ۳- نسل، پشت ۴- نقش وسط

göbek atmak ناف بالا انداختن

göbek bağı بند ناف، ناف بند

göbek bağını kesmek ناف زدن، نافه زدن

göbek bağlamak چاق شدن، گنده شدن شکم

göbek dansı رقص شکم

göbeklenmek ۱- شکم بیرون آوردن، شکم
گنده شدن ۲- تو بستن، مغز بستن

göbekli ۱- شکم دار، شکم گنده ۲- تودار

göbektaşی سنگ حمام

göç کوچ، مهاجرت، هجرت، رحلت

göçebe کوچ نشین، چادر نشین، صحرائنشین،
بیابانی، بیابانگرد، بادیه نشین

göçebe çadırı سیاه چادر

göçebelik چادر نشینی، صحرائنشین، کوچ
نشین، بادیه نشینی، بی خانمانی، ایلاتی،
بداوت، تعرب

göç etmek ۱- کوچ کردن، کوچیدن، هجرت
کردن، مهاجرت کردن، عزیمت کردن، بیه
بستن، تحویل کردن ۲- (مچ) درگذشتن، رخت
بر بستن

göç ettirmek کوچانیدن، به کوچ واداشتن

göçme رحلت، کوچ، ترحال

göçmek ۱- کوچ کردن، کوچ دادن، کوچیدن،
هجرت کردن، رحلت کردن ۲- پائین ریختن،
خراب شدن ۳- درگذشتن، مردن

göçmen مهاجر

göçmenlik مهاجرت

göğermek ۱- سبز شدن، روئیدن ۲- کبود
شدن

göğüs ۱- سینه، صدر ۲- پستان ۳- آغوش،
بغل

göğüs germek تاب بزدن

göğüs hastalığı (پز) سینه درد

göğüs kafesi قفس سینه، قفس صدر،
قفسه سینه، قفسه صدر، صندوقه سینه،
سینه

göğüs kemiği تریبه، قص

göğüs kemikleri ترايب

göğüslemek مقاومت کردن، سینه سپر
کردن

göğüsli بزرگ پستان

göğüslük پیشبند، پیشگیر

göğüs üstü صدره

göğüs zarı (پز) غشاء جنب

gök ۱- آسمان، گردون، فلک، آسمان کبود ۲-
رنگ آسمانی، آبی رنگ

gökçe ۱- آسمانی، سماوی ۲- آبی رنگ ۳-
زیبا، خوشگل، قشنگ

gökçen قشنگ، خوشگل

gökdelen آسمان خراش

gök gürültüsü رعد، غرش آسمان، تندر، ازیز

gökkuşağı قوس قزح، رنگین کمان، طوق

gökler بهار، طاق بهار، تیرازه، کرک، قزح، آژنداک

gökler سماوات

gök mavisی پیروزه، فیروزه

gök olayları حوادث جو

göksel سماوی، آسمانی

göktaş سنگ فیروزه

göktaşی (نج) سنگ آسمانی، حجر سماوی

gökyüzü آسمان، سما، گردون، چرخ، چرخ

کبود، چرخ ازرق، (کن) پنجره لاجورد، تنق
نیلی، تارم

göl (جغ) دریاچه، استخر، برکه

gölcük دریاچه کوچک، برکه، مرداب

gölek گودال آب، برکه، استخر مرداب

gölet دریاچه

gölge سایه، ظل

gölgelemek ۱- سایه انداختن، سایه دادن ۲- از
اهمیت انداختن، تحت الشعاع قرار دادن

gölgelenmek زیر سایه نشستن

gölgeler سایه ها، ظلال، اشباح

gölgesi سایه دار

gölgelik سایبان، سایه گاه، چتر

gölge salma تظلیل

gölge salmak سایه انداختن، سایه گستردن

göl kestanesi (گیا) چلیم

gömlek ۱- پیراهن، پیرهن، کرت ۲- درجه،
رتبه ۳- میتیل مبل، روکش مبل ۴- نسل،
قامیل ۵- دوسیه، پوشه، شمیز

gömlek çıkarmak پیراهن کشیدن از

۱- پیرهن دوز، پیراهن دوز ۲- gömləkçi
پیراهن فروش
gömlək giydirmek پیراهن کیشیدن بر تن کسی

پارچه پیراهنی gömləklik
پیرهن دوز gömlək terzisi
تدفین، دفن gömmə
دفن کردن، خاک کردن، مدفون gömmək
کردن، زیر خاک کردن، چال کردن، به گور کردن، گور کردن

دفینه gömü
کنج پژوه gömü avcısı
دفائن، دفاین gömüler
مدفون شدن، دفن شدن gömülmək
مدفون، دفن شده gömülü
چرم، میشن gön
سراج göncü
۱- تیر پرچم، چوب پرچم ۲- سیخونک، gönder
سیخک

فرستنده gönderen
فرستنده gönderici
ارسالی gönderilen
ارسال، بعثت gönderilme
فرستاده شدن، ارسال شدن، gönderilmek
روانه شدن

اعزام، ارسال، بعث gönderme
فرستادن، ارسال داشتن، ارسال göndermek
کردن، ارسال نمودن، روانه کردن، روان کردن،
گسل کردن، گسیل کردن، گسیل داشتن، پنبه
نهادن، انفاذ داشتن، بعث کردن

۱- رطوبت، نم ۲- مرطوب، نمدار } gönen
رفاه، آسایش، سعادت } gönenç
مرفه کردن } gönenndirmek
آسایش یافتن، سعادتمند شدن } gönenmek
ترخیه gönlünü alma

دل بردن، بنگ ساختن gönlünü çalmak
دل شکستن، پخش کردن روز gönlünü kırmak
بر سرکسی

کام دل خواستن gönlünün muradını istemek
خاطر آسوده، فراخیال، فارغ بال gönlü rahat
قرار گرفتن دل gönlü rahatlamak
خاطر جمع بودن، فارغ gönlü rahat olmak
داشتن دل از کسی، اطمینان داشتن، خیال

کسی را راحت کردن

دل کسی را ضعیف نشدن gönlü razı olmamak
دل، قلب gönlü
استمالت gönlü alma
استمالت دادن، استمالت کردن، gönlü almak
دل کسی را بدست آوردن

پریشانی خاطر gönlü darlığı
دل نهادن gönlüden bağlanmak
هم دل، هم فکر gönlüdeş
صاحب دل gönlü ehli
صاحب دل gönlü eri
چشم دل، جهان بین gönlü gözü
دلازاری gönlü kırma

۱- داو طلب، دلخواه ۲- عاشق، دلداده gönlü lü
خاطر جمعی، اطمینان خاطر gönlü rahatlığı
۱- بی میل ۲- متواضع، بیدل gönlüsüz
دل دادن، دل باختن، دل نهادن gönlü vermek
بیدل، دلداده gönlü vermiş
سوزش gönlü yangısı
گونیا gönye
گونیا کردن gönyelemek
به نظر، نظر به، حسب، بر حسب، بر göre
مبنای، بر طبق، بنا بر، برابر، برپایه
دستی دستی göre göre

نسبی görelî

بینا، بصیر gören

عادت، رسوم، عنعنه görenek

دلش تنگ شدن، آرزوی دیدار göresi gelmek
کردن

وظیفه، خدمت، مأموریت، تکلیف görev
جامگی

اخراج شدن، از کار görevden alınmak
برکنار شدن

عزل کردن، ساقط کردن، görevden almak
از کار برکنار کردن

عزل کردن görevden uzaklaştırmak

موظف شدن görevlendirilmek

تعیین، نصب görevlendirme

مأمور کردن، نصب کردن، görevlendirmek
گماردن، گماریدن، گماشتن، بر گماردن،
موظف کردن، وظیفه دار کردن

تکالیف، وظائف، وظایف görevler

موظف، مأمور، گماشته، وظیفه مند، görevli

دست نشانده، دست نشان، فرستاده، اجرى
خور

görevliler عمال

görevli olmak مأموریت داشتن

görev vermek گماریدن، گماشتن، گماردن، مأمور کردن

görgü ۱- تجربه ۲- بینش، چشم دل، آداب معاشرت ۳- مشاهد

görgülü ۱- تجربه دیده، پخته ۲- چشم و دل سیر، کار آزموده

görgüsüz ندید بدید، نوکیسه، خود رو، ندیده، بی تجربه

görkem شکوه، شوکت، کر و فر، مهابت، احتشام، حشمت، دم و دستگاه، دیدبه، جلال، تجمل، جاه، شگرفی، اورنگ، افرند، ارون

görkem bulmak احتشام یافتن

görkemli باشکوه، باهویت، محتشم، فره مند، شگرف، با ابهت

görlü خوشگل، خوش صورت، زیبا

görme دیدار، دید، شهود، تعین، بصر

görme duygusu حاسه بصر، باصره، احساس بصری، حس باصره

görmek ۱- دیدن، مشاهده کردن، ملاحظه کردن ۲- فهمیدن ۳- دیدن کردن، ملاقات کردن

görmemezlik چشم پوشی، اغماض، مسامحه ندید بدید، نوکیسه، ندیده، کوته نظر

görmez ناپینا، کور

görmezden gelme غمض، چشم پوشی

görmezlikten gelmek نادیده گرفتن، چشم پوشیدن

görmüş تجربه دار، دنیا دیده

görmüş geçirmiş بلند و پست دیده، سالدیده، جهان دیده، دنیا دیده، پست و بلند دنیا دیده

görsel عینی

görücü خواستگار، خواستار، خاطب

görücülük ۱- خواستگاری، خواستاری، خطبیت ۲- بینایی

görücülük etmek خواستگاری کردن، به زن خواستن

görülen مشهود

görülme دیده شدن، مشاهده شدن، رویت شدن

görülmemiş نادیده

görülmez نامرئی، غیر مرئی، ناپدید

görülmezlik ناپیدی

görümce خواهر شوهر

görümlük رونما

görünen پیدا

görünme تجلی

۱- نمایان شدن، دیده شدن، به چشم آمدن، به نظر رسیدن، به نظر آمدن، به چشم خوردن ۲- خود را نشان دادن

görünmez olma انطماس

görünmez olmak نیست شدن، ناپدید شدن

۱- دورنما، شیم، خیال، وهم ۲- طیف

görüntü منظره، دورنما، رویه، چشم انداز، چشم افکن، نما، کالبد

görünürde olmak پیدا بودن

görünüş قیافه، پک و پوز، سر و کله، ظاهر، صورت ظاهر

görünüşe bakan ظاهر بین، ظاهر پرست

görünüşe göre بر حسب ظاهر، بظاهر

ظاهر، بطوری که بنظر می رسد

görünüşler ظواهر

ظاهر، ظاهری، بظاهر، بصورت، بصورت ظاهر

۱- دید، بصیرت، بصر، تماشا ۲- عقیده، لحاظ، ملاحظه، نقطه نظر، فکر، نگرش

görüş تبادل نظر

görüş alışverişinde bulunmak تبادل نظر کردن

görüş alma اخذ رأی

görüş almak نظر خواستن، رای خواستن

görüş ayrılığı دو دستگی، اختلاف نظر

görüş bildirmek نظر دادن، اظهار عقیده کردن

görüş birliği موافقت، اتفاق نظر

görüş birliğine varmak موافقت کردن، به توافق رسیدن

görüşler انظار

görüşlü olmak بصیر شدن

görüşme دیدار، تلقی، تلاقی، ملاقات، بازدید، التقا

۱- دیدار کردن، ملاقات کردن، تلاقی کردن، تلاقی یافتن، دیدن کردن، به گفت و گونشستن ۲- مذاکره کردن، مشاوره

کردن، صحبت کردن

آوردن

görüşmek üzere بامید دیدار
 görüşme yapmak به گفت و گو نشستن
 görüşmeye açılmak مورد بحث قرار گرفتن
 görüşme yeri وعده جا
 görüş sahası گشاد
 görüş sahibi اهل نظر، بینا
 görüş sahibi olma بصارت
 görüş sahipleri اهل نظر
 görüştürmek ملاقات دادن
 görüşülme شدن مذاکره
 görüşünü almak مصلحت بینی کردن از کسی

(مکن) عقربه، عقریک gösterge
 gösteri نمایش، تظاهرات
 gösterilmek نمایش شدن
 gösterim نمایش
 gösterime girmek به نمایش در آمدن
 gösterime sokmak به نمایش در آوردن
 [gösteriş، خودنمایی، وانمود، بوج
 تظاهر، عرض اندام، جلوه، بوش، بوج
 خودنما، متظاهر gösterişçi
 خوش نما، خوش هیكل، خوش اندام gösterişli
 خودنما gösteriş meraklısı
 ۱- بی قسواره، بی اندام، بد gösterişsiz
 ترکیب ۲- متواضع، بدون تظاهر
 تظاهر، تصنع gösteriş yapma
 تظاهر کردن، فیس دادن، gösteriş yapmak
 فیس کردن، وانمود کردن، وانمودن، گندم
 نمایی کردن، پز دادن، پرده سازی کردن،
 گردنکشی کردن، ظاهر سازی کردن
 راهپیمایی gösteri yürüyüşü
 ارائه gösterme

۱- نشان دادن، نمودن، عرضه göstermek
 داشتن، عرضه کردن، باز نمودن، ارائه کردن،
 نمایاندن ۲- فهماندن
 نمونه ای، نشان دانی göstermelik
 ۱- (عم) کون، کن، گوت، مقعد ۲- (عم) göt
 جسارت، جرأت، غیرت

(عم) کون کردن göt ...mek
 (عم) کون لخت götüçiplak
 ۱- بردن، نقل کردن، حمل کردن، به götürmek
 پیش بردن ۲- بر داشتن ۳- تحمل کردن، تاب

گوترو، چکی götürü
 (عم) کون ده، کونی g.. veren
 تنه، بدنه، گوده، ساق gövde
 قدرت نمائی gösterisi
 تنه دار، بدنه دار، درشت، هیكل gövdeli
 (قد) سوزاندن göymek
 (قد) سوختن göyünmek
 ۱- چشم، دیده، عین، بصر ۲- نظر ۳- göz
 سوراخ، چشمه ۴- کفه، ترازو، لنگه، ترازو ۵-
 کشو میز

چشم باز کردن göz açmak
 فرصت ندادن، امکان ندادن göz açtırmamak
 درد چشم، چشم درد göz ağrısı
 چشم رس، تا آنجا که چشم göz alabildiğince
 کار می کند

جاذب، جذاب göz alıcı
 تحت نظر گرفتن، به چشم göz altında tutmak
 کردن
 پشت گوش انداختن، نادیده gözardı etmek
 گرفتن
 چشم انداختن، چشم افکندن، نظر göz atmak
 انداختن

نور چشم، چشم افروز، سرمه کش göz aydını
 چشم روشنی، نور بصر göz aydınlığı
 ۱- چشم بند ۲- چشم بندی، حقه بازی gözbağı
 تردست، حقه باز göz bağıcı
 مردمک، مردمک چشم، کیک، کاک gözbebeği
 شعبده بازی، تسویل göz boyama
 به چشم کسی کشیدن، پالانش göz boyamak
 را لوخ زدن، ظاهر آرائی کردن
 سیاه بند، چشم بند، شعبده göz boyayıcı
 باز

۱- نگهبان، دیده ور، راصد، پاسبان gözcü
 قراول، طلوع ۲- چشم پزشکی، دکتر چشم
 نگهبانی، ترقب gözçülük
 حدقه، کاسه، چشم، چشمندان göz çukuru
 چشمخانه

زهر چشم، چشم زخم gözdağı
 دندان نمودن، زهر چشم gözdağı vermek
 دادن، تاراندن

خزر göz darlığı
 ۱- گزیده، بر گزیده ۲- معشوقه، شاه gözde

göz değmek چشم رسیدن، گزیدن چشم، چشم خوردن، به چشم آمدن، نظر خوردن، نظر زدن
göz değmesi چشم زخم، گزند، چشم زدگی، چشم

gözden çıkarmak فدا کردن
gözden geçirmek مرور کردن، باز نگری کردن، از مد نظر گذراندن

gözden kaybolmak از نظر ناپدید شدن، ناپدید شدن

gözden uzak tutmak از نظر دور داشتن
göz dikmek چشم دوختن، چشم به چیزی دوختن

göz doktoru چشم پز شک

göze چشمه
göze gelmek به چشم آمدن، نظر خوردن، چشم رسیدن، چشم زخم دیدن

göze görünmek به چشم در آمدن
göze hoş görünmek در چشم آمدن

göze ilişmek به چشم خوردن
gözemek رفو کردن، وصله کردن

gözenekler مسامات

gözenekli olma تخلخل

gözetim نظارت

gözetlemek پائیدن، پاییدن
gözetleme kulesi دیدگاه، دیده گاه

gözetleme yeri دیده گاه

gözetleyici دید بان، چشم باز، حفیظ

gözetmek مواظبت کردن، نگاهداری کردن

göz tedavisi معالجه کردن، ملاحظه کردن

göz evi کاسه چشم

göz göre göre جلو چشم همه

göz göz سوراخ سوراخ

gözgü آینه (قد)

göz hapsinde tutmak تحت نظر گرفتن

göz ingini (پز) ورم ملتحمه

göz kaçmak پله جوراب در رفتن

göz kamaşmak خیره شدن چشم

göz kapağı پلك، پلكه، پله

göz kapağı iltihabı (پز) ورم پلك، سقوط جفن

göz kararı yapmak ورا ابداز کردن

göz kırpmak چشمك، كرشم، غمزه

göz kırpmak چشمك زدن، بشك زدن، چشم

göz زدن، جلوه کردن، كرشم کردن

göz koymak چشم داشتن به چیزی، چشم دوختن

göz lekəsi لك

gözlem مشاهده، رصد، تنجیم، نظارت

gözlemci رصد، مشاهده، ناظر، نظارت بر

gözleme ترصد، مشاهده، ارتصاد، تربص

gözlemek مشاهده کردن، مترصد بودن، منتظر بودن

gözlem evi رصدخانه

gözlem yapmak رصد بستن، مشاهده کردن

gözlem پاییدن

gözlenmek مشاهده شدن، رصد شدن

gözler دیدگان، چشم ها، انتظار، ابصار، عیون

gözleri çökmek گود انداختن چشم

gözleri dolmak آب در چشم کسی جمع شدن

gözleri faltaşı gibi açılmak (اصط) چشم کسی

از حلقه در آمدن

gözleri yaşarmak اشك از چشمان کسی

سرازیر شدن

gözlük عینك

gözlükçü ۱- عینك ساز، عینك چی ۲- عینك فروش

gözlükçülük ۱- عینك سازی ۲- عینك فروشی

gözlük kullanmak عینك زدن، عینك استعمال کردن

gözlüklü عینكی

gözlüklü yılan مار عینكی

gözlük takmak عینك زدن

göz merceği عدسی

göz nuru نور عین، نور چشم، قره العین

gözönünde bulundurmak پیش نهادن، پیش چشم داشتن

gözönünde olmak در مد نظر بودن

gözönünde tutmak پیش چشم داشتن، منظور داشتن

gözönüne getirme تصور

gözönüne getirmek تصور کردن

gözönüne semmek عرضه کردن

göz pınarı چشمه چشم

göz siniri (پز) عصب باصره

göz süz بی چشم، کور، نابینا

göz tansiyonu (پز) ضغط عین

göz taşı (شیم) کات کبود، سنگ جهنم

سولفات مس

داشتن

göz ucu پیغله، گوشه چشم
 gözü almamak چشم ور نداشتن
 gözü dalma اختطاف، خیره شدن چشم کسی
 gözü doymamak در قورت و نیمش هم باقی بودن
 gözü gönlü tok olmak چشم و دل سیر بودن
 gözü ilişmek چشم افتادن بر چیزی
 gözü kara خیره چشم
 gözü kararmak تاریک شدن چشم، تار شدن چشم
 gözükme دیدن شدن، ظاهر شدن
 gözü morarmak طوق انداختن چشم
 gözün alabildiği kadar چشم رس، تا آنجا که چشم کار می کند
 gözünde canlanmak پیش چشم آمدن
 gözünden düşmek از چشم کسی افتادن
 gözüne mil çekmek میل در چشم کسی کشیدن
 gözüne uyku girmemek خواب بچشم کسی نیامدن
 gözünü açmak دیده گشودن
 gözünü almak چشم کشی رازدن
 gözünü budaktan esirgememek (اصط) کفش از دستار ندانستن
 gözünü dört açmak چشم دراندن
 gözünü kapamak ۱- چشم بستن، چشم فرو بستن ۲- مردن، در گذشتن
 gözünü oğuşturmak چشم مالیدن
 gözünü silmek اشک چیدن، چشم پاک کردن
 gözü olmak چشم داشتن، گمان داشتن، طمع ورزی داشتن
 gözüpek دلیر، نترس، پر جرأت، دلیر
 gözüpeklik دلیری، دلیری
 gözü tok چشم و دل سیر، نظر بلند
 gözü tutmak چشم کسی گرفتن
 gözü yememek چشم ور نداشتن
 gözü yılmak چشم ترسیده
 gözü yılmak چشم پریدن کسی را
 gözü yolda چشم براه، دل واپس
 gözü yolda olma ترصد، چشم براهی، دل واپسی
 gözü yolda olmak چشم براه بودن، چشم براه

göz yangısı (پز) ورم چشم، سوزش چشم
 göz yaşı اشک، سرشک، آب چشم
 göz yaşı bezleri غده های اشکی
 göz yaşı dökmek اشک افشاندن، آب چشم ریختن، (کن) گلاب افشاندن
 göz yumma چشم پوشی، اغماض، غمض
 göz yumma غمض عین، تغافل
 göz yummak چشم پوشیدن، نادیده گرفتن
 göz yummak چشم پوشی کردن، پوشیدن چشم، اغماض کردن، تغافل کردن، چشم افکندن، از چشم خواباندن، چشم خوابیدن از کسی، چشم فرو بستن از، چشم گرفتن
 göz yuvarı مقله
 göz yuvası چشمخانه، چشمدان، حدقه
 grafik نمودار، گرافیک
 grafit گرافیت
 gram گرم، گرام
 gramer دستور، دستور زبان، گرامر
 gramofon (مس) گرامافون
 granit گرانیت، سنگ خاره، خارا، خاره
 gravür گراور
 gravürçü گراور ساز
 gravürçülük گراور سازی
 grekoromenci (ور) فرنگی کار
 grekoromen güreş (ور) کشتی فرنگی
 gres گریس
 gresçi گریسکار
 gres pompası (مکن) پمپ گریس
 gres yağı گریس
 grev اعتصاب، گرو
 grevci اعتصابی، اعتصابچی
 grev yapmak اعتصاب کردن
 greyfruit (گیا) دارابی، گریپ فروت
 gri خاکستری، سربی، فلفل نمکی
 grip (پز) گریپ
 gros قراصه
 grup گروه، دسته، صنف، زمره، جرگه، جوخه
 grup بلوک، توده، طبقه
 grup grup جوق جوق، دسته دسته، گروه گروه
 grup گروه گشتن
 Guatemala گواتمالا

guatr (پز) غمباد، گواتر
 guatr hastalığı (پز) گواتر، غمباد، جخش
 gудde نیشل، غده
 gудdeler غده، غده ها
 gудubet بی ریخت، بد ترکیب، زشت
 guguk kuşu کوکو، فاخته
 gul غول
 gulyabani دوال پا، غول، عفریت، تند، غول بیابانی
 gurbet غربت، غربی
 gurbetçi غربتی
 gurbetçi olmak غربت اختیار کردن
 gurbete düşmek آواره شدن، آوار گشتن، غربت دیدن
 gurbete gitmek غربت اختیار کردن، غربت کشیدن
 gurbette ölmek غریب مرگ شدن
 gурk کرک، کرچ
 gurka yatmak کرچ شدن، کرک شدن
 gurlamak غرغر کردن، غار و غور کردن
 gurûb غروب
 gurûb eden آفل
 gurûb etmek غروب کردن، ناپدید شدن، فرو آمدن
 guruldamak غار و غور کردن
 gurultu غار و غور، قار و قور، قرقر، غرغر
 gurur ۱- افتخار، ۲- غرور، سرمستی، پیه، عزت نفس، کبر
 gururlanma ۱- افتخار، ۲- تکبر، خود بینی
 gururlanmak ۱- افتخار کردن، ۲- مغرور شدن، تکبر کردن، پر باد شدن
 gururlu ۱- مفتخر، ۲- مغرور، متکبر، گردن فراز، خودپسند، خود بین
 gururu terketmek باد از سر نهادن، باد از سر بیرون کردن، بیل افکندن
 gusletmek غسل آوردن، غسل بر آوردن، غسل کردن
 gussa غصه، غم
 gusûl غسل
 gut hastalığı (پز) نقرس
 gûya گویا، پنداری، گو اینکه
 gübre کود، پهن، سرگین، فضله، زبل، پاره، پلاس آخر

gübre böceği جمل
 gübrelemek کود دادن، بار دادن
 gübreli کوددار، پرکود
 gübrelik تواره، انبار کود
 gücendirmek دل آزرده کردن، دلخور کردن، دل آزرده کردن
 gücenik دل آزرده، دلگیر، اوقات تلخ
 güceniklik دل آزدگی، دلگیری، دلخوری
 gücenme رنجش، تکدر، دلگیری
 gücenmek رنجیدن، سر خوردن، آزرده شدن، دلگیر شدن، دلخوار شدن
 gücenmiş دلگیر، دلخور
 gücü dışında olmak بیای کسی بافته نبودن
 gücü olmak طاقت داشتن، توانستن، پی آوردن
 gücü tükenmek طاقت رسیدن
 gücü yetmek طاقت آوردن، سر کسی به کلاشه ارزیدن
 gücü yetmemek کوتاه بودن دست کسی، از پیش کسی نرفتن، طاقت نیاوردن
 ۱- زور، نیرو، توان، قوت، قوه، تاب، güç
 تاب و توان، طاقت، قدرت، دسترس، دسترسی، یارایی، پروا، پا و پر، حول، فشار
 ۲- دشوار، مشکل، سخت، بفرنج، پیچیده، شدید
 güç bulunur دشوار یاب، کم یاب
 güç deneme زور ورزی
 güç denemek زور ور زیدن، کوشیدن
 güç gelmek گران آمدن
 güç göstermek قدرت نمودن
 güç iş عقده، بن بست، کار مشکل
 güç işler تکالیف، عقده ها
 güç kudret زور و زر، پی و پخش، پایاب، توان
 güçlendirmek نیرومند کردن، قوی گردانیدن، پر زور کردن، فشار آوردن، شدید کردن
 güçlenmek نیرومند شدن، نیرومند گردیدن، قوی شدن، قوت گرفتن، پر و بال کردن، پر زور شدن، مقتدر شدن، پر قوت شدن، زور پیدا کردن، قدرتمند شدن
 güçleşme تعمس
 güçleşmek سخت شدن، مشکل شدن، دشوار شدن

تعییر güçleştirme

سخت کردن، مشکل کردن، güçleştirmek
دشوار کردن

نیرومند، پُر زور، بازور، پر قوت، پر güclü
توان، زورمند، با استخوان، سخت بازو،
توانمند، زور آور، زور آزما، مقتدر، قوی،
قادر، توانا، توانگر، تناور، زبردست،
سرسخت، تهمتن، تهم، بی نیاز، بزرگوار،
قدیر

دشواری، سختی، اشکال، سوسه، güçlük
غایله، زحمت، صعوبت، بلوی، اذیت
اشکال تراشی کردن، گره güçlük çıkartmak
بکار انداختن
پا بسنگ آمدن güçlülükle karşılaşmak
کسی را

توانا ساختن güçlü kılmak
مشکلات، مصاعب güçlükler
نیرومندان، زورمندان، اقویاء güçlüler
توانایی، تنومندی، پرقوتی güçlülük
زور داشتن، قادر شدن güçlü olmak
ناتوان، بیطاقت، ضعیف، فرودست، güçsüz
کاهل، کم زور، شکسته بال، بی دست و پا،
پاتال، زار، بی قوت

عجزه güçsüzler
۱- عجز، بی قوتی، ضعف ۲- بی güçsüzlük
کاری

مقوی güç verici
یاری دادن، یاری کردن، پا دادن güç vermek
گودره، جیر، چرم جیر güderi
بی دم، دم بریده güdük
راهنمایی، رهبری، هدایت شونده güdümlü
متن اشعار، متن آوازه güfte
لولهین، لولهنگ güğüm
شوره، آذونات دو پطاس، شوره güherçile
قلمی

(گیا) گل سرخ، گل güli
گلاب دان، گلاب پاش gülabdan
گل شکفتن gülaçmak
گلستان، گلشن، گلزار، بست güli bahçesi
گلابانگ gülibank
گلبدن gülibeden
گلبن güldalı
خندانیدن، بخنده انداختن، بخنده güldürmek

آوردن

خنده آور، خندناك، مضحك güldürücü
خندان، خنده رو، متبسم güleç
بسلامت، خدا حافظ güle güle
خندان gülen
روی خوش، خنده روی güler yüz
خوشرو، خنده رو، خندان، روی güler yüzlü
گشاده، گشاده پیشانی، گشاده دل، گشاده رخ،
گشاده رو، بشاش، بسیم، بسام
گره از پیشانی güler yüz göstermek
گشودن، تازگی کردن

بشاشت güler yüz lülük
خنده رو بودن، تازه güler yüz lü olmak
داشتن، از پوست بر آمدن

کشتی güleş
(گیا) گل ختمی gülihatmi
گلستان gülistan
صورتی رنگ güli kuruşu
گلوه، توپ، گلوله، گوی gülle
وزنه بردار güllenci
گلستان، گلزار güllük
خنده gülmek
خندیدن، خنده زدن، خنده کردن، gülmek
نیش باز شدن

از خنده روده بر شدن، gülmekten katılmak
از خنده غش کردن، از خنده ریسه شدن

(گیا) ناروان، گلنار gülnar
گلغام güli rengi
گلگون güli renkli
گلاب، آب گل، جلاب gülsuyu
گللابی gülsuyu çıkaran
گلاب کشیدن، گلاب گرفتن gülsuyu çıkarmak
گلاب افشاندن gülsuyu serpmek
گللابی gülsuyu şişesi
گلاب گیر gülsuyu üreticisi
گلاب گیری gülsuyu üretimi
لبخند، خنده güllücük
لبخند، تبسم güllümseme
لبخند زدن، تبسم بر لب güllümsemek
آوردن، تبسم کردن، خنده بر لب آوردن، لب
شیرین کردن

مضحك، خندناك، خنده آور gülünç
گلاب پاش، گلابدان gülüptan

خنده، تبسم gülüş

تضاحک gülüşme

باهم خندیدن gülüşmek

عطر گل سرخ، روغن گل gülüyağı

گل غنچه، گلرخ gülü yanaklı

گلبرگ gülü yaprağı

گلرخ gülü yüzlü

گمب، بم güm

۱- گمبی صدا کردن ۲- (مچ) gümbürdemek

مردن، از بین رفتن

گمب گمب gümbür gümbür

گمب، صدای گمب gümbürtü

کندوی زنبور عسل gümec

۱- گمبی صدا کردن ۲- (مچ) gümlemek

از بین رفتن، هپرو شدن

۱- گمره، شوریده راه ۲- پرپشت، gümrah

فراوان، انبوه، وافر

گمرک، گمرک خانه، باج gümruk

وزیر گمرک gümruk bakanı

(سیا) وزارت گمرک gümruk bakanlığı

ترخیص کالا gümruk çıkış izni

گمرک چی، مأمور گمرک، بندار، gümrukçı

تمفاجی

گمرک خانه، باج خانه gümrukخانه

گمرک چی، مأمور گمرک، gümruk memuru

تمفاجی

حق الورود gümruk parası

نقره، سیم gümüş

سیم، نقره ای، نقره فام gümüşî

نقره کاری کردن gümüşlemek

(شیم) سنگ جهنم gümüş nitrat

پول سفید gümüş para

نقره بی، سیمین gümüş rengi

۱- روز ۲- زمان ۳- آفتاب، خورشید gün

گناه، گنه، وبال، معصیت، تقصیر، günah

جرم، جریمه، بزه، سینه

ارتکاب günaha girme

۱- طوق لعنت بگردن کسی günaha girmek

افتادن ۲- گناه کردن

از لال günaha sokma

گناه بخشیدن günah bağışlamak

گناه کردن günah etmek

عمل کسی پا پیچ او günahı boynuna olmak

شدن، گناه زدن

تاوان پس ندادن günahını bile vermemek

تجرم günah işleme

گناه کردن، تقصیر کردن günah işlemek

گناهکار، گنه کار، تقصیر کار، günahkâr

مقصر، جرم دار، بزه کار، بزه گر، عاصی،

فاسق، فاجر، مجرم، سیاه نامه، آثم

گناهکاری، مجرمی، تهرج günahkârlık

معاصی، ذنوب günahlar

بی گناه، بی تقصیر، بی جرم، بی günahsız

پارسایی، تهرج günahıtan kaçınma

پارسایی کردن günahıtan kaçınmak

یک روز درمیان günâşırı

صبح بخیر، روز بخیر، سلام صبح günaydın

مغرب، باختر، غرب ganbatısı

روزبروز، هر روزه günbegün

آفتاب گردان günçeği

روزانه günde

۱- روز مزد، یومیه، دست مزد ۲- gündelik

یومیه، روزنامه

کارگر روز مزد gündelikçi

برنامه، پرگرام، دستور جلسه gündem

پیش آوردن gündeme getirmek

روز به روز günden güne

(اصط) نان کسی توی روغن gün doğmak

افتادن

خاور، مشرق، شرق gündeğusu

روز gündüz

(نظ) روزخون gündüz baskını

روزکار gündüzcü

شبانه روز، شبانروز gündüz gece

(پز) روز کوری gündüz körlüğü

وقت روز، در موقع روز، در gündüzün

روشنائی روز

آفتاب گردان güne bakan

(گیا) گل آفتاب پرست، گیا، gündeğrulan

عقرب

خورشید، آفتاب، مهر güneş

حمام آفتاب güneş banyosu

غروب کردن güneş batmak

غروب güneş batması

آفتاب زدن güneş çarpmak

آفتاب زدگی، صداع شمسی güneş çarpması

- güneş doğmak طلوع کردن، آفتاب زدن
 güneşe bakan yer آفتاب رو، آفتاب گیر
 güneş enerjisi انرژی زرد
 güneşe tapan خورشید پرست
 / güneş gözlüğü عینک دودی
 güneş ışığı شعاع خورشید
 güneşi balçıkla sıvamak گل به خورشید اندودن
 güneş lekesi کلف
 güneşlenmek آفتاب خوردن
 < güneşlik آفتاب، سایبان، شمسیه، چتر
 جای آفتابی
 güneş saati ساعت آفتابی
 güneş sistemi منظومه، خورشیدی
 güneşten bozulmak آفتاب خوردن
 güneş tutulması کسوف، گرفت، انکساف
 güneş yılı (نچ) سال شمسی، سال خورشیدی
 güney جنوب
 Güney Afrika Cumhuriyeti اتحاد افریقای جنوبی
 güne yönelen (گیا) گیاه عقرب، گل آفتاب پرست
 gün ışığına çıkarma توضیح
 gün ışığına çıkmak بر سر دست در آمدن
 günler روزها، ایام
 / günlük ۱- روزانه، روزه، یومیه، شبانهروزی، تازه
 ۲- روزنامه، دفتر، روزنامه، کندر
 günlük defter دفتر روزنامه
 günlük ücret روزمزد
 gün ortası نیمه روز، نیم روز
 < gün uzamak بلند شدن روز
 günübirlilik یک روزه
 < günügününe همه روزه، روزبروز، روزانه
 güpegündüz در روز روشن، در عین روز
 / gür ۱- پریشان، انبوه، فراوان ۲- کلفت (صدا)
 gürbüz ستبر، تنومند، قوی
 Gürcistan'lı گرجی
 Gürcü گرجی
 Gürcüce زبان گرجی، گرجی
 < güre ۱- کره اسب ۲- رمو، مردم گریز
 (ور) کشتی
 (ور) کشتی گیر
 (ور) کشتی گیری

- güreşme (ور) کشتی گیری
 güreşmek (ور) کشتی گرفتن
 güreş minderi (ور) تشک کشتی
 güreş ortada bitmek (ور) کشتی درمیان بودن، کشتی گره شدن
 güreş salonu (ور) زورخانه
 güreş tutma (ور) کشتی گیری
 güreş tutmak (ور) کشتی گرفتن
 gürgen ağacı (گیا) ممز، آتش، توسکا
 gür gür گرگر
 gürlmek غریدن، غرش کردن، غرنیدن
 gürlen غران
 ۱- فراوانی، انبوهی، وفور ۲- رفاه
 gür ses بم، صدای بم
 gür dar و دسته، فرقه، گروه
 gürlütü غرش، غوغا، همهمه، دمدمه، قال
 وقیل، غرنیه، جنجال، های و هوی، سر و صدا، شلوغ
 gürlütücü جنجالی، آدم پر سر و صدا
 gürlütü çıkarmak غوغا انگیزتن، غوغا بر افکندن، غوغا بر آوردن، سر و صدا راه دادن، همهمه کردن، های و هو کردن، شلوغ کردن
 gürlütü پر صدا، پر همهمه، پر سر و صدا
 gürlütü patırtı سر و صدا، جار و جنجال
 جنجال، هنگامه، ولوله، قال مقال، شلوغ، تاب
 توپ، تلا توف، غلغله
 gürlütü patırtı çıkarmak غلغله افکندن، شلوغ کردن، جیر و ویر کردن، جار و جنجال کردن، سر و صدا راه انداختن
 جیر و ویر کردن، جارو جنجال کردن، سر و صدا راه انداختن
 gürz گرز، ششپر، کوپال، پولاد
 gürzdar گرزدار
 ۱- پائیدن، هدایت کردن، پویانیدن، توختن
 ۲- چوپانی کردن، چرانیدن
 güve موریانه، بید، پیت
 güve دیزی، دیگ گلی، دیگ سفالی
 güven امنیت، اعتماد، اطمینان
 güvence تأمین
 güvence almak اطمینان گرفتن
 güvence altına almak پوشاندن، پوشانیدن، تأمین کردن

güvenilir با امانت، قابل اعتماد، درست کار،
حسابی، مسلم، معتمد، پرده پوش، پشت گرم،
امین، استوان

güvenilir kaynaklar منابع آگاه، مأخذ معتبر
güvenilirlik درست کاری، با امانتی
güvenilmek مورد اعتماد بودن، شایان اعتماد
بودن، مورد اطمینان بودن

güvenilmez ناسالم
güvenlik امنیت، استواری، مصونیت
güvenlik gücü نیروی امنیتی
güvenme اعتماد، پشت گرمی، دلگرمی
güvenmek اعتماد کردن، اطمینان کردن،
اعتماد داشتن

güven mektubu روانامه
güven oyu رأی اعتماد (سیا)
güven verme تأمین
güvercin کبوتر، گفتار
güvercinci کبوتر باز، گفتار باز
güvercinlik کبوتر خانه
güvercin yuvası ورده
güverte عرشه
güve بید
güvey داماد
güve yeniği بید خورده
güvey girmek رفتن داماد
güveylik دامادی

güz پاییز، خزان
güzel زیبا، قشنگ، خوش، خوب، شاهد،
گشاده رو، صاحب جمال، نیک، نیکو، خوشگل،
پدرام، ظریف
güzcelce ۱- قدری خوشگل، نسبتاً زیبا ۲-
حسابی، با دقت، خوب

güzel endamlı بهار اندام، خوش اندام
güzel göstermek کش آمدن
güzel hatun çiçeği (گیا) آماریلیس
güzel kadın زن خوشگل، حور سرشت،
حوروش، جمیل، پری، زن زیبا

güzel kokulu خوشبو
güzel konuşan سخن پرداز
güzellik خوبی، خوشی، زیبایی، قشنگی،
وجاهت، ملاحظت، ظرافت، خوشگلی، حسن،
جمال، بهی، بهجت، شاهی
güzel sanatlar هنرهای زیبا

güzel sanatlar akademisi هنر سرای عالی
güzel sesli خوش آواز، خوش
الحن

güzel yüzlü خویرو، باجمال، پری روی،
گلرخ، بهشتی، پاک تن، پاکیزه، جمیل، بشیر
güzergâh مسیر، گذرگاه، پاساژ، مسیر عبور
güzide گزیده، ممتاز، منتخب، برجسته
güzin گزین

güzün هنگام پائیز، وقت خزان
güz vebası (پز) هیضه

H

H

دهمین حرف الفبای ترکی "هـ، ح، خ" H, h

۱- ها، هان ۲- به، بلی ha

haber, پیغام، آگاهی، اطلاع

haber ajansı خبر گزاری

haber alma استخبار، اطلاعات

haber almak آگاهی خواستن، خبر گرفتن

haberci خبر آور، قاصد، پیک، خبر رسان، پیامبر، پیغمبر

habercilik خبر آوری

haberdar خبردار، با خبر، با اطلاع، مطلع، واقف

haberdar etmek با خبر کردن، واقف کردن، واقف داشتن

haberdar olmak با خبر شدن، آگاه شدن، آگاه بودن، مطلع شدن، دانستن، بدست بودن

haber etmek پیغام کردن، خبر کردن

haber gelmek خبر رسیدن

haber getirmek پیغام آوردن، خبر آوردن

haber göndermek پیغام فرستادن، پیغام دادن، پیغام فرستادن، پیغام کردن

haber götürmek پیغام بردن

haberi olmak خبر داشتن، خبر شدن کسی، کف دستش را بوکردن

haberler اخبار، خبرها

haberleşme مخابره، اطلاع رسانی

haberleşmek مخابره کردن، مکاتبه کردن

haberleşme kaynağı رسانه

haberleşmeler مخابرات

haberleşme uydusu ماهواره پیغام رسان

haberli خبردار، با خبر، مطلع، صاحب خبر

haberli olmak با خبر بودن، واقف شدن، خبر داشتن

haber salmak پیغام فرستادن

habersiz بی خبر، غافل، بی اطلاع

habersizce غافلانه، سر زده، پنهان از کسی

habersizlik غفلت، بی خبری

habersiz olmak نا آگاه ماندن

haber vermek خبر آوری، اخبار، تخبیر

haber vermek خبر دادن، خبر آوردن، اخبار

کردن، اعلام دادن، اعلام داشتن، بیدار کردن

Habeş حبشی

Habeşistan حبشه، اتیوپی، حبشه

Habeşistan'lı حبشی، اهل حبشه

habis گجسته، خبیث، بد جنس

۱- خبیث، ۲- بد جنسی، پدر سوختگی

habislik

hac حج

hacamat حجامت، بادکش، فصد، اخراج دم، خونگیر، رگ زنی

hacamatçı رگ زن، خونگیر، حجامتچی، حجام

hacamat yapma تحجم، رگ زنی، خونگیری

hacamat yapmak بادکش گذاشتن، رگ زدن، خون گرفتن

hacetmek حج کردن، حج گزاردن

hac emiri امیر حاج

hacet مراد، نیاز، حاجت، در بایست، پروانه، غاز، احتیاج، لزوم

hacet namazı نماز حاجت

hacette bulunmak دخیل بستن، نیاز کردن

hacı حاجی، حاج

hacı ağa حاجی آقا

hacıbektaş taşı عقیق چشم بلبلی

hacılar حجاج

hacılar yolu کهکشان

hacim حجم، ظرفیت، گنجایی، گنجایش

hacimli حجیم، درشت، گنجایش دار

hacimli olmak گنجایش داشتن

hacim ölçer گنج نگار

hacimsiz بی حجم، تنک

haciz (حق) حجز

haciz memuru (حق) مأمور جلب

hacmi olmak ظرفیت داشتن

haç صلیب، چلیپا، خاج

haçan (عو) کی، چه وقت

haçlamak بر صلیب آویختن، صلیب کردن

haçlı صلیب، اهل صلیب

haçlılar صلیبیون

جنگهای صلیبی haçlı seferleri

چلیپا ساختن haç yapmak

۱- (پز) حاد ۲- حد، حدود ۲- درجه، مرتبه، had شمار

حدیده hadde

کشیده haddeden geçmiş

زده haddeli

حد و حصر نداشتن haddi hesabı olmamak

بمثابه haddinde

زیاده از حد، بشدت، فت و فراوان haddinden fazla

پا درازی، تعدی، تخطی، زیاده haddini aşma روی

تجاوز کردن از حدود خود، پا haddini aşmak از گلیم خویش درازتر کردن، تعدی کردن، تخطی کردن، فتور کردن، از اندازه در گذشتن، زیاده روی کردن، از حد گذراندن، گام بیرون نهادن، غلو داشتن، غلو کردن، پا فراخ نهادن، از گلیم خویش پا بیرون نهادن، پای از اندازه اندر گذ را نیدن

پای برجای نگهداشتن haddini aşmamak

پای برجای نگهداشتن haddini bilmek

فتور کردن، غلو کردن haddini bilmemek

غالی haddini bilmez

خدمتکار، خادمه، پیشکاره، فراش، hademe پیشخدمت

اخته، خصی، خواجه، خایه کشیده hadım

آغاجی، خواجه، حرمسرا hadım ağası

اخته کردن، عقیم کردن، خواجه hadım etmek کردن

زود باش، یا الله hadi

حدیث، خبر hadis

محدث hadis bilgini

محدث hadisçi

واقعه، حادثه، پیش آمد، رویداد، hadise اتفاق، جنجال

حوادث، حادثات hadiseler

پر حادثه hadiseli

علم حدیث hadis ilmi

احادیث، اخبار hadisler

حضر می Hadramut'lu

بی حد و حساب hadsiz

خفقان، خفگی hafakan

حافظ hafız

حافظه، خاطر، بیر hafıza

قوت یاد داشت، قوه حافظه hafıza gücü

حفاظ hafızlar

خفیف، سبک، آسان، (مج) آدم سبک hafif

استخفاف، توهین hafife alma

استخفاف کردن، حقیر شمردن hafife almak

سبک شدن، آسان شدن، راحت hafiflemeک شدن

تخفیف دادن، تخفیف کردن hafifletmek

۱- سبکی، آسانی، راحتی ۲- خفت hafiflik

سبکی کردن hafiflik etmek

سبکسر، گران جان hafifmeşrep

سبکسری، سبکی hafifmeşreplik

سبک شمردن، کوچک شمردن، hafifsemek حقیر شمردن

(ور) وزن کوچک، خروس وزن، hafif sıklet سبک وزن

پلیس خفیه، پلیس مخفی، خفیه hafiye

حفریات، خاک برداری، کاوش hafriyat

حافر، حفار، کاونده، خاک بردار hafriyatçı

کاویدن، خاک بر داشتن، حفر hafriyat yapmak کردن

هفته، اسبوع hafta

هفته ها، اسابیع haftalar

هفتگی haftalık

مجله هفتگی، هفته نامه haftalık dergi

هفتگی، بطور هفته ای haftalıklik

ها ! hah

خاخام haham

هخامنشی Hahamenişî

۱- خائن، خاین، خیانت پیشه، نادرست، hain

خیانتکار ۲- بدجنس، مودی

خاینانه haince

خیانت، بی ایمانی، نادرستی hainlik

خیانت کردن، نادرستی hainlik yapmak کردن

هائی تی Haiti

حائز، دارنده hâiz

۱- حق ۲- ایزد، خداوند، الله ۳- اجرت، hak

حقوق

۱- گشت ۲- حك hâk

احقاق حق hak alma

hakan خاقان
 hakanlar خواقین
 hakanlık خاقانی
 hakaret توهین، حقارت، تحقیر
 hakaret etmek تحقیر کردن، توهین کردن
 hakbilir حق شناس
 hakbilirlik حق شناسی
 hakça عادلانه، از روی حق و حقانیت
 hakem داور، حکم
 hakemlik داورى، حکمیت
 hak etmek سزاوار شدن، مستحق شدن، درخور شدن

hâkî رنگ خاکی
 hakikat حقیقت، حق، راستی، درستی
 hakikaten واقعاً، تحقیقاً، جداً، حقیقاً
 hakikati arama تحری حقیقت
 hakikatler حقایق
 hakikatli با وفا، وفادار
 hakikatsiz بی وفا
 hakikatte در واقع، فی الحقیقه، در حقیقت
 hakiki حقیقی، واقعی
 ۱- hâkim حاکم، فرماندار، پادشاه ۲- قاضی، دادرس

hakîm حکیم، فیلسوف، عالم
 hakimâne حکیمانه
 hakimiyet حاکمیت
 hakim kılmak قهرمان کردن، حاکم کردن
 ۱- hakimler حکام ۲- قضات، دادرسان
 hakimlik حاکمی، دادرسی
 hakim olma برقراری
 hakir خوار، ذلیل، حقیر، محقر، زبون
 hakir görme تحقیر، احتقار، تحسیر
 hakir görmek سبک داشتن، سبک گردانیدن
 بر پا خاک کردن، حقیر دانستن، استخفاف کردن

hakirlik حقیری، زبونی، ذلیلی، خواری
 Hakk حق، ایزد، خدا، الله
 hakkâk حكاك، رقمكار
 hakkâk dükkânı حكاكی
 hakkâklik حكاكی، مهرکنی
 hakkaniyet حقانیت، معدلت، عدالت
 Hakk'a yönelmek با خدا بودن، روبه خدا کردن

hakketmek حكاكی کردن، حكاكی کردن
 hakkında در باره، در حق، بابت، راجع، راجع به، باب، در خصوص، به جای، از جانب، در رابطه با، پیرامون، برآستا، سر، درشان، در، در باب، بر زمینه
 hakkını avucuna vermek (اصط) سزایش را کف دستش نهادن، سزای کسی را در کنارش نهادن، پدر از کسی در آوردن
 hakkiyla تمام کمال، بطور شایسته
 hakkiyla yetinmek رگ خود را زدن
 ۱- haklamak حقش را کف دستش گذاشتن، سزایش را کف دستش نهادن، پدر از کسی در آوردن، سزای کسی را در کنارش نهادن، کلکش را کندن، از عهده بر آمدن ۲- چیزی را خوردن، تمام کردن ۳- کشتن

haklar حقوق
 ۱- haklaşmak تصفیء حساب کردن ۲- بایکدیگر کتک کاری کردن
 ۱- haklı حقدار، ذیحق، حقور، محق ۲- درست، بجا

haklı olmak حق بجانب کسی بودن
 haklınız حق با شماست
 hak sahibi حقدار، با حق، حقور
 haksever حق دوست، حق پرست
 haksız ناحق، بی حق، نایحق
 haksızlık بی حقی، بی عدالتی، ظلم، ناحقی
 hakşinas حق شناس، حق دوست، حق پرست
 hakşinaslık حق شناسی، حق دوستی
 haktanmaz حق نشناس، بی چشم و رو
 haktanır حق شناس، حق دوست
 hak yemek حق خوردن
 hak yemez در ستکار، عادل، امین
 ۱- hâl حالت، حال، طور، وضع، وضعیت ۲- قدرت، تاب، توان
 hal بازارچه، دالان، تیمچه، بازار کل فروشان
 سبزیجات و میوچات

hala عمه، کاکای
 hâlâ هنوز، تاکنون، تا حال
 halat طناب، ریسمان
 halâvet حلاوت، خوشی، شیرینی
 halay پنجه
 halayık کنیز، کنیزک
 halazade عمه زاده

halbuki در صورتیکه، در حالتیکه، با وجودیکه

hal dili زبان حال

hale هاله، خرمن ماه، شادورد، شایورد، شاهورد

halecan خلجان، طپش قلب

halef خلف، جانشین، بدل، خلیفه

halefler اخلاف

haleflik جانشینی

halel آسیب، زیان، خلل، ضرر، عیب، نقصان، علت

hâlen فعلاً، الان، درحال حاضر

Halep حلب

halep çıbanı سالک

Halep'li حلبی، اهل حلب

hale yola sokmak سر و صورت دادن

halhal خلخال، پای بندن

halhatır sorma احوال پرسشی، پرسش، تفقد

halhatır sormak احوال پرسشی کردن، احوال گرفتن، تفقد کردن، پرسیدن

halı قالی، فرش

halıcı ۱- قالی فروش ۲- قالی باف

halıcılık ۱- قالی فروشی ۲- قالی بافی

halı çırpma قالی فشاندن

halı dokuma قالی بافی

halı dokumacısı قالی باف

halı dövmek قالی فشاندن

halı fabrikası کارخانه قالی بافی

halı mağazası قالی فروشی، مغازه قالی فروشی

halı yıkama قالی شویی

halı yıkamak قالی شستن

hâlî خالی، تهی

halîç (جغ) خلیج

hali değişmek بهم خوردن حال کسی

halife خلیفه، جانشین

halifeler خلفا

halifelik خلافت

halife tayin etme تخلیف

halihazır الان، اکنون، درحال حاضر

halihazırda در حال حاضر

halim حلیم، ملایم، سلیم، خوشخو

halinde در صورت، بصورت

haline saygı göstermek پاس خاطر کسی را داشتن

halis خالص، صافی، ساده، ناب، ویژه، صریح، پاک، خشک، ظروف در رفته، سره، پاکیزه

halis altın زر پخته، زر خالص

hâlisâne خالصانه، صمیمانه، بدون غرض

hâlis emlak صوافی، املاك خالصه

halislik پاکی، خالصی

halita (شیم) آلیاژ

halıyle بالنتیجه، همانطوریکه هست، در نتیجه

halk مردم، عوام، اهالی، اهل، جمهور، رعایا
۱- حلقه، دائره، دایره، چنبر، چنبره، halka
زرفین، چشمه ۲- حلقه انگشتر

halk ağzıyla yazmak عامیانه نویسی کردن

halkalı حلقوی، حلقه ای، حلقه دار، دایره ای

halka oluşturmak دایره زدن

halkavî حلقوی

halkçı خلق پرست، مردم دار

halk dili عوامانه، عامیانه

halkevi خانه مردم

halkla ilişkiler روابط عمومی

halkla ilişkiler uzmanı کارشناس روابط عمومی

halk yığını توده

hallaç حلاج

hallaçlık حلاجی

hallaçlık yapmak پنبه زدن، تخته زدن، پنبه غاز کردن

hallaç topu کندش

halledilmek حل شدن، کاشف بعمل آمدن

haller احوال، حالات

hallesmek احوال پرسشی کردن، درد دل کردن، حال و احوال کردن

۱- حل کردن، فیصله دادن، پیش
بردن کاری را، گشادن، تصفیه کردن ۲- آب کردن، ذوب کردن

hallice راحت تر، نسبتاً بهتر

halojen هالوژن

halsiz بیحال، بی دماغ، وارفته، ازکار افتاده، ضعیف، خسته و مانده

halsiz düşmek لخت شدن، بیحال شدن

halsiz düşürmek تاب و توان را از بین بردن

halsizlik بی حالی، وارفتگی، ضعف، اختی،
بی تابى، ناتوانى، افسردگی

halt (عو) غلط

halta تسمه، حلقه

halter (ور) وزنه، هالتر

halterci (ور) وزنه بردار

haltercilik (ور) وزنه برداری

hal tercümesi ترجمه، حال، تذکره، سیرت

halt etmek (عو) غلط کردن، گوه خوردن، گه
خوردن، مزخرف گفتن

halt karıştırmak (عو) دسته گلی به آب دادن

halüsinasyon وهم

halvet ۱- خلوت، تنهائی ۲- حجابگه، اطاق
خلوت، اطاق حمام

halvethane زاویه، اطاق خلوت

Halvetî خلوتی

hal zarfı (دس) قید حال

ham ۱- خام، نارس، ناپخته، کال ۲- ناشی،
تازه کار ۳- ناهنجار، بی معنی

hamail حمایل

hamak بارکش، ننو، نه نی

hamal باربر، حمال، باربردار

hamaliye ۱- باربری، حمالی ۲- مزد حمالی

hamallik حمالی، باربری، باربرداری

hamal semeri کوله پشتی، پشتی

hamam گرمابه، حمام

hamama gitmek گرمابه زدن، به گرمابه
رفتن، حمام رفتن

hamam böceği بالش مار، سوسک

hamamcı ۱- گرمابه بان، حمامی، حمامچی ۲-
محتلم، واجب الفسل

hamam kesesi لیف

hamam lifi لیف

hamam ocağı گلخن

hamam otu (گیا) نوره، واجبی

hamam parası گرمابه بها، سیم گرمابه

hamam taşı سنگ حمام

hamarat ماهر، با مهارت، زبردست، زنگ

hamarat hanım کدبانو، زن پرکار

hamase حماسه

hamase şairi حماسه سرا

hamasî حماسی، رزمی

Hambeli حنبلی

hamburger همبرگر

hamd حمد، سپاس، ثنا

hamdetmek ثنا کردن، حمد کردن، ثنا گفتن،
شکر کردن، سپاس کردن

hamdolsun الحمدلله، شکر خدا را، حمد خدا
را

hamhalat چلفتی، نتراشیده، نخراشیده، بی
دست و پا

hamhum etmek منمن کردن

hâmî پشتیبان، حامی، سایه گستر، پشت،
حمایه کننده، پناه، اندخس، پاد، پارتی

hâmî bulmak پشت یافتن

hâmil حامل، آورنده

hâmile آبستن، باردار، حامله

hâmile bırakmak آبستن کردن، القاح کردن

hâmilelik آبستنی، حاملگی، حمل

hâmile olmak آبستن بودن، آبستن شدن،

آبستن گشتن، گرانبار شدن، بار بر داشتن،

بار داشتن، باردار شدن، باردار گشتن، شکم

داشتن، حمل بر داشتن

haminne مادر بزرگ، نه نه خانم، نه نه جان

ham ipek کج، خامه، کثر، ابریشم خام

hâmiş هامش، حاشیه، درکنار

hamiyet حمیت، غیرت، مروت

hamiyetli با حمیت، با غیرت

hamiyetsiz بی حمیت، ریشمال، پزوایی

hamle حمله، یورش، هجوم، صولت، سورن،
بطش

hamle etmek حمله آوردن، حمله بردن، حمله
کردن، تازیدن، یورش کردن

hamleler حملات

hamletmek ۱- حمل کردن ۲- (مج) تعبیر
کردن، تصور کردن

hamlık ۱- خامی، ناپختگی، نارسى، غورگی،
کالی ۲- بی تجربگی، نا آزمودگی

hammadde مواد خام، مواد اولیه

ham meyve کالک، میوه، نارس

ham petrol نفت خام

hamse خمسه

hamse şairi خمسه سرائر

hamur ۱- خمیر ۲- خمیر کاغذ

hamurkâr خمیرگیر

hamurlaşmak بحالت خمیر در آمدن، شل

شدن، سمست شدن

hamur mayası خمیره

hamur topağı غنده، زواله، چونه، زغاره، گنده

hamurumsu خمیرمانند، نسبتاً خمیر

han ۱- خان ۲- کاروانسرا، مسافرخانه، رباط

hanay ۱- راهرو، دالان، سرسرا ۲- خانه، طبقه دار

Hanbelî حنبلی

hanci کاروانسرا دار

hancılık داری کاروانسرا

hançer (نظ) خنجر، دشت

hançere خنجره، مخرج

hançerlemek خنجر فرو بردن

handikap هندیکاپ

hane ۱- خانه، منزل ۲- (رض) خانه، حساب

hanedan ۱- خاندان، دودمان، سلسله، خانواده ۲- اسیل، نجیب

Hanefî حنفی

haneli ۱- خانه دار ۲- خانوار

hanende آوازه خوان، خواننده

hangar گاراژ هوا پیما، گاراژ لکوموتیو، آشیانه هواپیما

hangi کدام، کدام یک

hangisi کدام، کدام یک، کدامین، کدامیکی

hanım خانم، بانو، عیال، خاتون

hanım böceği کفشدوز

hanım efendi ۱- خانم، سرکار خانم، بانو، خاتون ۲- خانم اسیل

hani کو، کجاست، چه شد

hanidir مدت مدید، مد تهاست، از کی تا بحال، مدتی است

hanif حنیف

hanifler حنفاء

haniya پس کو، پس چطور، کجاست ؟

hankah خانقاه، خانگاه، زاویه، بقعه، سردم

hankahlar خانقاه ها، بقاع خیر

hanlar ۱- خانه ها، خوانین ۲- کاروانسراها

hanlık خانی

hantal تنه لش، گنده، حجیم، غوال، زمخت

hanüman خانمان، خانه

hap حپ، قرص

hapır hapır هلف هلف

۱- حبس، زندان ۲- محبوس، زندانی

hapise atmak بزدان انداختن

hapis giymek محکوم به حبس شدن، زندانی شدن

hapishane زندان، محبس، بازداشتگاه، حبس خانه، بندخانه

hapishaneler زندان ها

hapislik زندانی، بند

hapse atılmak زندانی شدن، بندی شدن

hapsedilmek محبوس شدن، زندانی شدن

hapse girmek به حبس افتادن، به زندان افتادن

۱- محبوس کردن، بازداشت کردن، توقیف کردن، حبس کردن ۲- (مج) از کار باز داشتن، معطل کردن

hapsolmak حبس شدن، محبوس شدن، زندانی شدن

hapşırma عطسه

hapşırma عطسه دادن، عطسه کردن، خفیدن

hap yapmak حب ساختن

hap yutmak قرص بلعیدن

har بسیار فراوان

harâbât خرابات، میخانه، میکده

harâbâtî رند، خراباتی، درویش، صوفی

harâbe خرابه، ویرانه، بیغوله

harabeler خرابات

haraca bağlamak خراج بستن

haraca kesmek خراج بستن

haraç ۱- خراج، باج، خرج، جبا، پاره ۲- مزایده، خراج

haraç alma جبايت

haraç almak باج ستاندن، باج گرفتن

haraççı باجبان، باجگیر، سودخور، اخاذ

haraçgüzar خراج گذار

harakiri هارا کیری

haram حرام

haram etmek حرام کردن

haramî حرامی، راهزن، دزد

haram kılma تحریم

haram kılmak تحریم کردن، حرام کردن

haram olmak حرمت داشتن

haramzâde حرام زاده، حرام خواه، دوتخمه

فاجره بچه، لقمه، حرام، غیرزاد

- haramzâdelik حرامزادگی، بی ایمانی
- ۱- خواب، ویران، قصور ۲- پریشان، harap ناتوان
- ۲- تخریب harap-etme
- خراب کردن، ویران کردن، بهم harap etmek
- زدن، غاب کردن، بنیاد ریختن، بنیاد کندن، برباد دادن، ویران ساختن، بنیاد برکندن، بنیاد بر انداختن، بنیاد بردن، از پای در آوردن، تباه ساختن، تباه کردن، برباد ساختن
- ویرانی، خرابی، پالغز haraplık
- انهدام harap olma
- خراب شدن، ویران شدن، تباه شدن harap olmak
- (جوال بزرگ موشی) harar
- ۱- حرارت، گرما، گرمی، تفت، تف، hararet تبش، تاب ۲- (پز) تب ۳- تشنگی، عطش
- ۱- حرارت پیدا کردن، گرم hararetlenmek
- شدن، جوشیدن ۲- (مج) عصبانی شدن
- با حرارت، پر حرارت، پر شور، پر hararetli
- جوش، سوزنده، گرم، پر هیجان
- haraza (عو) نزع، دعوا
- حربه، زوین harbe
- حراب، حربه ها harbeler
- حرب کردن، کارزار کردن، harbetmek جنگیدن، جنگ کردن
- harbi (نظ) سنبه
- (نظ) جنگی، حربی harbî
- ۱- (نظ) دانشکده افسری، دانشکده harbiye
- جنگ ۲- امور جنگی
- دانشجوی دانشکده افسری harbiyeli
- خرج، صرف، انفاق harcama
- ۱- صرف کردن، هزینه کردن، خرج harcamak
- کردن، به مصرف رساندن، مصرف کردن، ۲- از بین بردن، نابود کردن
- مخارج harcamalar
- صرف شدن، مصروف شدن، harcanmak
- مصرف شدن، بکار رفتن
- بخرج انداختن harcatmak
- خرج کردن، صرف کردن، مصرف harcetmek
- کردن
- ارزان، کم قیمت harcı
- مبتذل، عمومی، بی قیمت harcîâlem
- خرج سفر harcîrah
- ۱- خرج، مصرف، هزینه ۲- شفته، آرزو، harç ملاط، گل آهک، کاهگل
- پول خرجی، خرجی، ملات harçlık
- (حق) وکیل خرج harç vekili
- خردل، اسپندان، فاترسین، آهوری، hardal
- حرشاء
- ۱- خارا، سنگ خارا ۲- پارچه موج دار hare
- ۱- (نظ) مانور، حرکات لشکرکشی ۲- harekât رفتار
- (دس) حرکت، اعراب hareke
- ۱- حرکت، جنبش، سیر، تکان، hareket
- عنان، نهضت ۲- رفتار ۳- زمین لرزه، زلزله
- (ور) درفش حرکت hareket bayrağı
- حرکت کننده، در حال حرکت hareket eden
- تحريك hareketeye geçirme
- راه بردن، به گردش در hareketeye geçirmek
- آوردن، بحرکت در آوردن
- به حرکت در آوردن hareketeye geçirtmek
- در گردش آمدن، به حرکت hareketeye geçmek
- در آمدن
- تحرك hareket etme
- ۱- حرکت کردن، تکان خوردن، hareket etmek
- جنبیدن، از جا جنبیدن، ۲- رهسپار شدن، روان شدن، روانه شدن، عازم شدن، به راه افتادن، عزیمت کردن ۳- رفتار کردن
- بحرکت در آوردن، حرکت hareket ettirmek
- دادن، بردن، از جای اندر آوردن، بشولانیدن
- در حال حرکت hareket halinde
- قابلیت حرکت hareket kabiliyeti
- به حرکت در آوردن hareketlendirmek
- حرکات hareketler
- پر حرکت، با حرکت، پر جنب و hareketli
- جوش، جوال
- نقطه حرکت hareket noktası
- ۱- ساکن، بی حرکت، راکد، ساکت hareketsiz
- ۲- بی جان
- راکد ماندن hareketsiz kalmak
- رنگ برنگ شدن، موج دار شدن harelenmek
- موج دار، براق hareli
- ۱- حرم، حرمسرا ۲- (قد) عیال، همسر harem
- حرمسرا harem dairesi
- حرمسرا، حرمخانه، پرده سرای، haremlik
- شبستان، پس پرده، اندرون

harf حرف
 harfendazlık متلك گفتن، حرف پرت کردن
 harfiyyen کلمه به کلمه، تحت اللفظی
 harf kasası کاس
 harfler حروف، حروفات
 harıl harıl لا ینقطع
 harıltı صدای گرگر
 haricen از بیرون، از طرف خارج
 haricî بیرونی، خارجی، عینی
 hariciler خوارج
 ۱- خارجیہ ۲- وزارت امور خارجه
 hariciyeci مأمور وزارت خارجه
 ۱- خارج، بیرون ۲- جز، مستثنی، به استثناء
 hârika خارق العاده، فوق العاده
 hârikulâde خارق العاده، خارق عادت، عجیب، بیمانند
 harim حریم
 haris خریص، چشم تنگ، پر طمع، آزمند، طماع، لثیم
 harislik ولع، سخت گیری
 harita نقشه، خریطه
 haritacı نقشه کش
 haritacılık نقشه کشی
 harita ressamı نقشه کش
 Harizmüşah خوار زمشاه
 hark جوی
 harlamak گرگر کردن
 harlatmak آتش را شعله ور کردن
 harlı پر شعله
 ۱- خرمن، بیدر، محصول ۲- چای
 harman مخلوط، توتون مخلوط
 harmanbiç کوهاموی
 harmanî شنل
 harman kaldırma خرمن کوبی
 harman kaldırmak خرمن کوبی کردن
 ۱- خرمن کردن ۲- مخلوط کردن
 harmanlamak خرمن کوب، آبدنگ
 harman makinesi پاتی کردن خرمن
 harman savurmak خرمن کردن
 harman yapmak خرمن کردن
 harman yeri بیدر، خرمن گاه
 harman savurmak باد دادن خرمن
 harmoni هارمنی، هم آهنگی

harmoniyum اورک کوچک
 hamup (کیا) خرنوب
 ۱- (نظ) جنگ، حرب، رزم، پیکار ۲- harp (مس) هارپ، جنگ
 harp çalmak جنگ زدن
 harpler جنگها
 harp okulu دانشکده افسری
 hars معارف، فرهنگ، پرورش
 har vurup harman savurmak (اصط) ولخرجی کردن
 Hartum خارطوم
 ۱- خاض، مخصوص ۲- خالص، بی مخلوط، بی غش ۳- تیول
 hasar خسارت، زیان، ضرر، خرابی
 hasar görmek خسارت دیدن، نقصان پذیرفتن، ضرر دیدن، زیان رسیدن
 hasar tespiti تقویم خسارت
 hasat درو، حصاد، برداشت، ارتفاع
 hasatçı دروگر
 hasat mevsimi حصاد، فصل برداشت
 hasat yapma بهره برداری
 hasat yapmak بهره برداشتن، برداشت کردن
 hasbıhal حسب حال، احوال پرسى، گفتگو
 hasbî صمیمانه، بدون غرض
 hasebiyle بر حسب
 hasenat حسنات، ثواب ها
 hasep حسب، نسب
 haset حسد، رشک، چشم تنگی
 hasetçi حسود
 hâsıl حاصل، نتیجه، محصول
 hâsıla نتیجه، حاصل
 ۱- محصولات ۲- پول جمع شده
 hâsıl etmek حاصل کردن، فرا آوردن
 hâsılı خلاصه، بالنتیجه، در نتیجه
 hâsıl olma حصول، تحصیل
 hâsıl olmak به دست آمدن، حاصل شدن، صورت حصول پیدا کردن
 hasım خصم، دشمن، عدو
 hasımlaşma تخاصم
 hasır بوریا، حصیر
 hasıraltı etmek (عو) سمبل کردن، از سر باز کردن

hasırcı حمیر باف، بوریا باف،
حاصر، حمیر فروش

hasır çuval شکیش

hasır otu (گیا) نی بوریا، سمار، پوشال

hasır perde حمیری

hasis خسیس، پست، لثیم

hasislik خساست، خسیسی، لثامت، دنات

haslet خصلت، طبیعت، خلق، خوی

hasletler خصائل، خصال

hasmâne خصمانه

haspa شریر، شیطان

hasret حسرت، تاسه، آرزومندی، اشتیاق،
آرزو

hasret çekme تحسر

hasretli آرزومند

hasretmek حصر کردن، منحصر کردن،
تخصیص دادن، محدود کردن

hassa ۱- حاسه ۲- خاصه، خصوصیت

hassalar حواس

hassas حساس، احساساتی، تنگ دل، نازک،
نازک دل، نازک طبع، دقیق

hassasiyet حساسیت، نازکی، حساسی، دقت

hassaslık حساسیت، حساسی

hassas mevki بزنگاه

hasta بیمار، مریض، دردمند، رنجور،
ضعیف، علیل

hastabakıcı پرستار، بهیار، بیماردار،
تیماردار، امه

hastabakıcılık پرستاری

hastabakıcılık yapmak پرستاری کردن

hastalanıvermek کله پاشدن، زدن و بستری
شدن

hastalanmak مریض شدن، مریض گردیدن،
ناخوش شدن، بیمار شدن

hastalığa tutulmak مرض گرفتن

hastalık بیماری، مرض، رنجوری، ناخوشی،
ناتوانی، علت، کسالت

hastalık hastası بیمار غنچ

hastalık kapmak واگرفتن مرض

hastalıklar امراض

hastalıkli علیل، علتناک، مریض، مرض دار

hastane بیمارستان، مریض خانه، شفاخانه،
دار الشفاء

hastaneye kaldırmak به بستری کردن،
بیمارستان بردن

hasta olmak مریض شدن، مریض گردیدن،
بیمار شدن

hasta rejimi رژیم بیماری

hastaya bakmak تیمار داشتن، پچردن

hasta yatağı بستر ناخوشی

hasta ziyareti عیادت، پرسه

hasta ziyaretine gitmek به پرسه کردن،
پرسش کردن

hasut حسود

haşa جل زین، نمد زیر زین

hâşâ حاشا، پرگست، ابدأ، اصلاً

haşarat حشرات

haşarı ۱- حشری، شیطان، شر، تخم جن ۲-
وحشی، شرور

haşarılık شیطننت، نافرمانی

haşere حشره، کنخ، کرم

haşere filtresi حشره کش

haşere ilacı حشره کش

haşereler حشرات

haşhaş (گیا) خشخاش، حشیش، افیون،
تارخیرا، بابلس، پوست

haşhaş ekmeği نان خشخاش

haşhaş kapsülü حبوره

haşhaş salgısı شیرابه، شیرک

haşhaş yağı روغن خشخاش

haşır haşır خش خش

haşır neşir شدن محشور

haşin خشن، قلنبه، عنیف، بد خلق، زمخت،
ناهنجار

haşinlik خشونت

haşır حشر، روز قیامت

haşiş ۱- (گیا) حشیش ۲- تریاک

haşiye زیر نویس، حاشیه، هامش، بغل بر

haşiyeci حاشیه نویس

haşiyeler حواشی

haşiye yazma تحشیه، زیرنویسی

haşiye yazmak تحشیه کردن، حاشیه نوشتن

haşlama آب پز

haşlamak ۱- آب پز کردن ۲- اوقات تلخی
کردن، سرزنش کردن

haşamlılar مژک داران

haşlanmak آب پز شدن، جوشیده شدن
 haşlanmış جوشیده شده
 haşmet حشمت، جاه، جلال، بوج
 haşmetli محشتم، با حشمت، با احتشام
 haşmetmeap جلالت مآب
 haşretmek هشر کردن
 haşrolmak محشور شدن
 hat ۱- خط، نوشته ۲- راه
 hata اشتباه، خطاء، غلط، سهو، لغزش، زل
 گناه، تقصیر، بزه، پا لغز، سیئه، اشکوخ
 hata görmek غلط دیدن
 hata işlemek خطا کردن، اشتباه کردن
 hatalı غلط دار، خطا کار، دارای خطا
 hatalı bulma تخطئه
 hatalı bulmak تخطئه کردن
 hatalı okuma تزییف
 hatasını çıkarmak تخطئه کردن
 hatasını yüzüne vurmak دست گرفتن برای
 کسی
 hatasını göstermek غلط گرفتن
 hataya düşmek به غلط افتادن، اشتباه کردن
 hata yapmak اشتباه کردن، کج باختن، دسته
 گل بآب دادن
 hatayı anlama تدارك، تدارك غلط
 hat çekme سیمکشی
 hat çekmek سیم کشیدن
 hatem خاتم، مهر، نگین انگشتر
 hatır ۱- خاطر، یاد، ذهن، حافظه ۲- دل، میل
 خاطر، یادگار، یاد بود، تذکره
 hâtıra یادگار گذاشتن
 hâtıra bırakmak یادگاری، ره آورد
 hatıra eşya یاد آمدن
 hatıra gelmek یادگاری
 hatıralık تمبر یادگاری، تمبر یاد بود
 hatıra pulu یاد نامه، خاطرات، تذکره
 hatırat به یاد داشتن
 hatırında tutmak یاد کرد، تذکار
 hatırlama یاد آمدن، یاد کردن، متذکر شدن
 hatırlamak یاد گرفتن، در یاد بودن، به یاد چیزی افتادن
 hatırlar خواطر
 hatırlatarak تذکره
 hatırlatılmak خاطرنشان شدن
 hatırlatma یاد آوری، خاطر نشان، تذکیر

اخطار، تذکر، تذکار، تذکره
 hatırlatmak یاد آوری کردن، خاطر نشان
 ساختن، یاد آوردن، یاد آور شدن، یاد کردن،
 تذکر دادن، اخطار کردن، کسی را به یاد
 انداختن، چیزی را بخاطر آوردن
 hatırlayiverme تبادر
 hatırlı محترم، پرمایه، معزز، معتبر
 hatırşinas مهربان، با ملاحظه، حرمت نگاهدار
 hatif آواز دهنده، هاتف
 hatim ختم قرآن
 hatime ۱- خاتمه، پایان ۲- نوشته ای که در
 آخر کتاب می آید
 hatim inme ختم
 hatim inmek ختم کردن
 hatip ۱- سخنران، خطیب، ناطق ۲- واعظ
 hatipler خطبا
 hatiplik خطابت، سخنرانی
 hatmetmek ختم کردن
 hatmi (گیا) خطمی، ختمی
 çiçeği hattâ حتی، بلکه
 hattat خوش نویس، خطاط، قلم زن
 hattatlık خوش نویسی، خطاطی، قلم زنی
 hattıdest دستخط
 hâturn خانم، کد بانو
 hâturnlar خواتین
 hav کرک، پرز، پشم، مو
 hava ۱- هوا ۲- باد ۳- آسمان ۴- آهنگ ۵-
 میل، هوا و هوس ۶- باد بروت
 hava ağarmak سپیده دمیدن، هوا روشن
 شدن
 hava alanı ۱- فرودگاه ۲- باند فرودگاه
 hava alma هوا خوری
 hava almak هوا خوردن
 hava basıncı فشار هوا
 hava basmak ۱- (مکن) باد کردن لاستیک، باد
 دادن ۲- پز دادن
 hava boşaltmak تخلیه کردن هوا
 hava boşaltma tuluması ۱- (مکن) تلمبه
 تخلیه هوا
 hava cereyanı کوران
 havacı (هوا) هوانورد، خلبان
 havacılık (هوا) هوانوردی، هوا پیمایی،
 خلبانی

۱- القانت، شنگ، شنگار ۲- چرت hava cıva
پرت، پوچ، مزخرف، بی معنی

havadar هوایی، وسیع

hava deliği بادکش

hava desteği (نظ) حمایت هوایی

havadis حوادث، قضایا، اخبار

havagazi گاز زغال

hava gergin olmak هوا پس بودن

۱- لا ابالی، سر در هوا، بی بند و بار havaî

۲- کبود، آسمانی رنگ

hava indirme birliği (نظ) نیروی هوایرد

hava kapanmak بستن هوا

hava kirliliği آلودگی هوا، کثافت هوا

hava konşimentosu (باز) بارنامه هوایی

havaküre هواسپهر، جو

havalandırma تهویه

havalandırma aracı کولر

havalandırmak هوا کردن، تهویه کردن

havalandırma penceresi بادگیر

havalandırma sistemi دستگاه تهویه

۱- هوای تازه گرفتن، هوا havalanmak

خوردن ۲- پرواز کردن، به پرواز در آمدن

۳- هوایی شدن

۱- حواله، ارجاع، واگذاری، مراجعه ۲- havale

سند حواله، پروانه، برات ۳- (پز) نشنچ

بواسطه تب زیاد

havale alan (باز) براتگیر

havale alma احتیال

havale çekmek حواله دادن

havale edinmek واگذار شدن، موکول شدن

havale etme پشت نویسی، تحویل

havale etmek حواله کردن، تحویل کردن

احاله کردن، موکول کردن، برات کردن،

واگذاریدن، وا گذاشتن، پا بپا کردن

havale gönderen برات کش

havale kabulü پذیره نویسی

۱- گنده، غوال ۲- (پز) متشنچ havaleli

۱- هوادار، هوایی ۲- دل باز havalı

حوالی، اطراف، نواحی havalî

hava limanı فرودگاه

hava meydanı (هوا) فرودگاه

۱- هاون، کابیل ۲- (نظ) توپ هاون، havan

خمپاره انداز

havanda su döğmek (اصط) آب بهاون
کوبیدن، آب درهاون سودن، آب یغربال
پیمودن

havañ eli گرز، کوتک

havan kolu گرز، کوتک

havan topu (نظ) خمپاره انداز، توپ هاون

hava parası سرقفلی

havari حواری

havariler حواریون

hava sahası (نظ) حریم هوایی

hava savunması (نظ) دفاع هوایی

havasız بی هوا، خفه، کم هوا

hava üssü (نظ) پایگاه هوایی

hava yolları شرکت هوا پیمایی، خطوط

هوایی، اداره هوایی

hava yolu خط هوایی

havayolu şirketi شرکت هوا پیمانی، کمپانی

هوایی

havî حاوی، متضمن

havlama عوعو، پارس

havlamak عوعو کردن، پارس کردن، وغ وغ

کردن

۱- پرزدار، کرک دار ۲- حوله havlı

مشک زمینی، خولنجان، ریشه، جوز havlıcan

هوله، حوله havlu

(ور) لنگ انداختن havlu atmak

کنشت، کنیسه havra

کنایس havlar

havruz (عو) پیشاب دان، کاسه بچه، لگن

بچه

۱- حوصله، قابلیت، قدرت، ظرفیت havsala

۲- لگن خاصره ۳- چینه دان مرغ

(کیا) هویج، حویج، گزر، زردک، جزر، havuç

بشناقه، گاجر

havut بالان شتر

۱- استخر، حوض، آبگیر، برم، برکه havuz

۲- لنگرگاه، حوض تعمیر کشتی

(پز) مئانه havuzcuk

Havva حوا

havya حاویه، هاویه

havyar خاویار، اشیل، تخم ماهی

havyar balığı ماهی خاویار، تاس ماهی،

خاویار

havza (جغ) حوزه، آبگیر
 hay ۱- حی، زنده ۲- های، هی، ای
 haya خایه، خصیه، بیضه، تخم
 hayâ حیا، حجب، شرم، آبرو
 hayâ etmek حیا کردن، حجب داشتن، شرم داشتن

hayal ۱- خیال ۲- (فز) عکس، تصویر
 hayakci بازیگر قره گز
 hayele sevkette تخیل
 hayalet شبح
 hayal etme تخیل
 hayal etmek تخیل کردن، خیال پردازی کردن

hayal gücü مخیله، قوت خیالی
 hayalhane مخیله
 hayâli حیا دار، با حیا
 hayâli olmak حیا دار بودن، با حیا بودن، چشم بر پشت پا دوختن
 hayâli خیالی، پنداری، فانتزی، مخیل
 hayâli fener پوست و استخوان
 hayal kırıklığına uğramak پکر شدن
 hayal kurma خیال بازی، خیال بافی
 hayal kurmak خیال بستن، خیال بازی کردن، خیال بافی کردن، خیال پردازی کردن

hayaller خیالات
 hayal meyal غیر واضح، بفهمی نفهمی
 hayalperest خیال اندیش، خیال پرست، جادو خیال، خیال باف
 hayalperestlik خیال پرستی، خیال اندیشی، خیال بافی
 hayâsız بی شرم، بی حیا، بی عار، چشم بی
 آب، چشم دریده، درو، باردم ساییده
 hayat ۱- زندگی، زندگی، حیات، عمر ۲- حیات

hayat bulmak جان گرفتن
 hayatını kazanmak زندگی خود را تأمین کردن
 hayatını sürdürmek ادامه حیات دادن
 hayatî حیاتی، مهم
 hayatîyet قوه زندگی، نیروی زندگی، قوه زیست
 hayat suyu آب حیات، آب زندگی، آب خضر،

آب حیوان، چشمه حیات، چشمه خضر
 hayattan bıkmak سنگینی کردن سر بتن کسی
 hayat veren زندگی بخش، حیات بخش، حیات انگیز
 hayat verici جان پرور، زندگی بخش، حیات بخش
 hayat vermek کسوت جان دادن، زندگی بخشیدن، حیات بخشیدن
 haydalamak های زدن به حیوانات، راندن چهارپایان
 haydamak راندن حیوانات، هی گفتن به حیوانات

Haydarî حیدری
 haydi زود باش، یا الله
 haydut راهزن، قلدز، قطاع، دزد سر گردنه
 haydutluk راهزنی، قلدری، راه بری
 hayhay باکمال میل، از بن دندان، خیلی خوب، بسیار خوب، چشم
 hayhuy های وهوی، سرو صدا، هياهو
 hayıflanmak غبن خوردن، غبن آمدن، متأسف شدن، متأثر شدن

hayın خائن، بد جنس
 hayır ۱- خیر، نه خیر، نه ۲- خیر، نیک
 hayır cemiyeti جمعیت خیریه
 hayır dua دعای خیر
 hayır görmek خیر دیدن
 hayırhah خیرخواه، خوش نیت
 hayırlaşmak (خیرش را بین) گفتن
 hayırlı باخیر، پر فایده
 hayırlı olsun خیرباد
 hayırlısıyla به سلامتی
 hayırlı yolculuklar! سفر بخیر، اوغور بخیر
 hayır sahibi صاحب خیر
 hayır sahipleri اخبار
 hayırsever خیر خواه، نیک اندیش، نیک خواه، نیکوکار، خیر پرست
 hayırseverlik خیر خواهی
 hayırsız بی خیر، قلاش، بی فایده
 hayırsız dost رفیق نیمه راه
 hayırsız evlat ناخلف
 hayit (گیا) فلفل بری
 hayız قاعدگی، حیض، عادت، رگل

hayız gecikmek پس انداختن

hayız günleri عده

hayız hali عذر

hayız kanı لك

hayız olmak عذر داشتن، رگل شدن

hayız temizlenmesi پاکی

haykırış نعره، داد، فریاد، بنگه

haykırmak نعره کشیدن، نعره زدن، فریاد زدن، داد کشیدن، جیغ کشیدن

haylaz شیطان، الدنگ، بی عار، تنبل

haylaz çocuk شیطان، تخم جن

haylazlık شیطنیت، شیطانیت، هرزگی، بی عاری، تنبلی

hayli خیلی، بغایت، بسیار، زیاد

hayran حیران، شیفته، هوادار، مات، مبهوت

hayranlık حیرانی، شیفتگی، هواداری، بهت، حیرت

hayrat خیرات

hayrat yapmak خیرات کردن

hayra yormak به فال داشتن، فال نیکو دانستن

hayret! ۱- حیرت، تعجب، خیرگی، شگفتی، شگفت، سرگشتگی، دهشت، بطر ۲- عجب!

hayrete düşmek تعجب کردن

hayreta düşürmek به حیرت انداختن

hayret etme تعجب، تحیر

hayret etmek تعجب کردن، عجب آمدن،

عجب داشتن، در شگفت ماندن، شگفت آمدن کسی را، شگفت داشتن، شگفتن، تحیر داشتن، به ششدر حیرت افتادن

hayretler içinde kalmak عجب ماندن، در شگفت ماندن، به ششدر حیرت افتادن

hayretten donakalmak خشک کسی زدن

hayret verici حیرت آور، حیرت انگیز، تعجب آور، تحیر آور

hayrını gör خیرش را بین

haysiyet حیثیت، آبرو، شرف، عزت، اعتبار

haysiyetli با حیثیت، آبرو دار، با اعتبار، با شرف

haysiyetsiz بی حیثیت، بی شرف، بی اعتبار

hayta گردن کلفت، داش، الوط

hayvan ۱- حیوان، جانور، جاندار ۲- مال

hayvan ağızlığı پوزبند

hayvanat حیوانات، حیوانها

hayvanat bahçesi باغ وحش، شیر خانه

hayvan beslemek حیوان نگهداشتن

hayvanca مثل حیوان، با خشونت

hayvancılık گله داری، مال داری، حیوان داری

hayvan gübresi گسته، غوشا

hayvanî حیوانی

hayvanî ruh روح نفسانی

hayvanî yağ روغن حیوانی

hayvanlaşmak بصفت حیوان در آمدن، از انسانیت خارج شدن

hayvanlık حیوانیت

hayvansal aşılama پیوند حیوانی

hayvansal gübre سرکین، گسته، غوشا

hayvan salyası روال

hayvan yemi علف، خوراک دام

hayvan yemi satıcısı علاف، علف فروش

haz حظ، لذت، خوشی

hâzâ هذا، این است

hazân خزان، پائیز

hazar ۱- حضر، صلح، آشتی ۲- اره، دو سره

hazaran خیزران

hazarcı اره کش

haz duymak حظ بردن

Hazer denizi بحر خزر، دریای خزر

hazfetme حذف

hazfetmek حذف کردن، خط زدن، قطع کردن، خارج کردن

hazım هضم، گوارش

hazımlı (مج) مجرب، با حزم

hazımsız ۱- گران ۲- بی تحمل، بی طاقت

hazımsızlık سوء هضم، ضعف هضم، رودل، تخمه، گنده آروغ، ناهضمی

hazım sistemi دستگاه گوارش

hazır ۱- حاضر، موجود ۲- مهیا، آماده، میان

hazır بسته، فراهم، روبراه، مستعد، تهیه ۳- پیش ساخته

hazıra konmak بل گرفتن

hazır bulunanlar حاضرین، حضرات، حاضران
 hazır cevap حاضر جواب
 hazırcevaplık حاضر جوابی
 hazırlama احضار، تدارك، توطئه، تحضیر
 hazırlamak آماده کردن، درست کردن، حاضر کردن، تهیه کردن، روبراه کردن، جمع آوردن، ساز دادن، ساز کردن، آمادگی، پروودن، به عمل آوردن، اندر شکستن
 ۱- hazırlanmak آماده شدن، درست شدن، حاضر شدن، به عمل آمدن ۲- کمر بستن
 hazırlık آمادگی، بسیج، ساخت و ساز
 hazırlık maçı (ور) مسابقه، مقدماتی
 hazırlık yapmak آمادگی کردن، ساختگی کردن، وسایل چیزی را فراهم کردن
 hazır ol! (نظ) خبردار!، به دست باش!، بار، فنگ!
 hazır olma احتضار
 ۱- hazır olmak حاضر شدن، حضور یافتن، حضور بهم رساندن، میان بستن ۲- آماده بودن، روبراه شدن، مهیا شدن، درست شدن
 hazine خزین، غمگین، اندوهناک
 ۱- hazine خزینه، خزانه ۲- گنج، گنجینه
 ۳- کنز، آب انبار، مخزن آب
 hazine arazisi خالصه، املاک خالصه، زمین های خالصه
 hazine avcısı گنج پژوه
 hazinedar خزانه دار، گنجینه سنج، بایگان، دفتردار
 hazine geliri واجبی
 hazineler خزائن، خزاین، گنجها، کنوز
 hazine muhafızı گنجور
 hazine müdürü خزانه دار
 hazine odası گنج خانه
 hazineye konmak سر گنج نشستن
 Haziran ژوئن، حزیران
 hazîre حظیره
 hazmedilme انهضام
 hazmedilmek هضم شدن، گساردن، گساریدن
 ۱- hazmetmek هضم کردن، تحلیل بردن
 ۲- (مج) تحمل کردن
 hazmı güç ناگوار
 hazmı kolay گوارا
 hazmı kolay olmak گوارا شدن، گوارانیدن

hazne مخزن، خزینه، انبار
 haznedar خزانه دار، خزینه دار
 hazret حضرت
 hazretler حضرات
 hazzetmek حظ کردن، لذت بردن، کیف کردن
 heba هبا، تباه، محو، پوچ
 heba etmek هبا داشتن، هبا کردن
 heba olmak هبا شدن، هبا گردیدن
 hebenneka احمق
 hece هجا، هجی
 heceleme تهجی
 hecelelemek هجی کردن، تهجی کردن، هجا کردن
 heceli هجائی، هجاء، هجاءدار
 hecin devesi دوكوهانه، چماز، چمازه، شترباری
 ۱- hedef هدف، آماج، مقصد، برجاس، غرض، سیبل ۲- نشانه، هدف، نشان تیراندازی
 hedef almak هدف قرار دادن
 hedef اهداف
 hedef olmak هدف قرار گرفتن
 heder هدر، تباه، تلف
 heder etmek هدر کردن، هدر دادن، هدر ساختن
 به هدر رفتن، هدر شدن
 heder olmak ارمغان، هدیه، سوغات، تحفه، راه آورد، پیشکش، عرضه، صلہ، دست موزه، کادو، تقدیمه، بلك، پاره، خدمتی، بخشش
 hediye edilmek عنایت شدن
 hediye etmek هدیه کردن، عنایت کردن، ارمغان کردن
 هدیه آوردن، تحفه آوردن
 hediye göndermek هدیه فرستادن
 hediyeler هدایا
 hediyeelik تحفگی
 hediye vermek هدیه دادن، تحفه بردن، تحفه دادن، تحفه کردن، پیشکش کردن، تعارف دادن
 hegemonya تسلط، حکمرانی، استیلا
 hekim پزشك، حكيم، طبيب، دكتر

hekim başı حکیم باشی
 hekimce حکیمانه
 hekimler حکماء، اطباء
 hekimlik حکیمئی، طبابت، طبیبی، پزشکی،
 دکتری

hektar هکتار
 hektolitre هکتولیتre
 hektometre هکتومتر
 hela مبرز، مستراح، کنیف، قدمگاه، خلا،
 جایی، تشتخانه، چرخ، ابد خانه، ابدست
 خانه، آبخانه، مبال

helâk ۱- هلاک، نیستی، نابودی، مرگ
 ۲- (مج) خیلی خسته و مانده

helâk etmek هلاک کردن، طبرخون زدن
 helâk olmak هلاک شدن

helal ۱- حلال ۲- (مج) عیال، همسر

helal etme احلال، تحلیل

helal etmek حلال کردن

helal kılma اطابہ

helallaşma حلالت

helallaşmak حلال بودی طلبیدن، همدیگر را
 حلال کردن

helallik (قد) عیال، همسر، زوجہ

helal sayma استحلال

helal süt emmiş حلال زاده

helalzade حلال زاده

hele فعلاً، حالاً، اقلاً

helecan خلجان، جوش، جهش

helezon مارپیچ، حلزون

helezoni مارپیچ، حلزونی، پیچ دار، موج

helikopter (هوا) هلیکوپتر

helile (کیا) هلیله

helis پیچه

helme لعابی

helmelenmek لعابی شدن، لعاب دار شدن

helva حلوا

helvacı ۱- حلوا پز، حلوائی ۲- حلوا فروش

helyum (شیم) هلیوم

hem هم، همچنین

hemcins هم جنس، متنوع، مجانس

hemcinslik مجانست، تجانس

hemcins yapma تجنیس

hemdem همدم

۱- ہر فور، فی الفور، فوراً، عجالاً،
 ہفور، الان، در وقت، در ساعت، دردم، در
 زمان، بنقد، اندر وقت ۲- تقریباً

hemencecik فوراً، فی الفور، همین الان

۱- همانا ۲- نزدیک به تمام

hemfikir همفکر

hem hudut هم مرز، هم حدود

hemişe bahar çiçeği (کیا) خجسته، زبیده،
 خیری

hemofili (پز) هموفیلی

hemoglobin (پز) هموگلوبین

(اصط) دست از
 hem suçlu hem güçlü پادرازتر

hemşehri همشهری، همشهر، شهری،
 شهروند

hemşehrilik همشهری گری

۱- پرستار، بهیار ۲- همشیره،
 خواهر، اخت

hemşirelik پرستاری

hemze (دس) همزه

hemzemin زیرهم عرض، هم کف

(اصط) هم فال و
 hem ziyaret hem ticaret هم تماشا

hendek خندق، سنگر ترک، خاکریز، گودال

hendese هندسه

hendesî هندسی

hengâme دار و گیر، هنگامه، معرکه،
 شلوغی، غوغا

hentbol (ور) هندبال، هند، حند

۱- هنوز، تابحال، تاکنون ۲- الان،
 همین حالا

هه، هه اش، همیشه، دائم، عموم،
 hep کل، جمله

hep beraber جملگی، دسته جمعی

hepsi همه اش، همگی، کلی، تمام، جمیعاً

تمامی، جمله، جملگی، سرتاپا، از سیرتا پیاز،
 کلیه، کلیه، سر مجموع، آنهمه، یکجا، یکسر،
 هرچه، کافه، عموم

hepten یکجا، تماماً، رویهم

hepyek جفت کور، جفت یک، کور کور

۱- هر، هر یک ۲- همه

her ağızdan bir ses çıkmak (اصط) شلوغ
 پلوغ شدن

her an هر دم ، دمیدم
 Herat şebboyu (گیا) منشور
 her bakımdan از هر حیث، من کل الوجوه، به
 همه ابواب

her biri هر کدام، هریک
 hercâyî هر جایی، هر دم بیل، بی تصمیم، بی
 اراده

hercümerç ۱- هرج و مرج، خردر چمن،
 حسین قلی خانی، بلبشو، درهم برهم

her çeşit هر قبیل
 her dem دائم، مدام، همیشه
 hergün همه روز، همه روزه، روزمره
 herhalükârda در هر حال، در هر صورت، بهر
 حال، بلکه، بهر روی، بهر تقدیر

herif (عو) یارو، مردک، مردک
 herifçiöğlü (عو) یارو، مردک
 her işe burnunu sokmak (اصط) نخود هر
 آش شدن

herkes هرکس، هرکه، همه کس، همگان،
 همه، خاص و عام
 herkese lolo, bize de mi lolo? (اصط) با همه
 بله، با ما هم بله؟

her kimse هر آنکه
 her ne kadar اگرچه، اگرچند، چندان که،
 گرچه، گویانکه، با اینکه

Heredot هر دوت
 herşeyden önce قبل از همه چیز، اول از
 همه، پیشاپیش

her taraf همه جانب، گرد برگرد
 her türlü همه گونه

her yer همه جا
 her yıl هر ساله
 her yönden بطور کلی، از هر لحاظ، از هر
 جهت

her zaman هر وقت، همیشه
 her zamanki معهود
 her zamanki gibi مثل همیشه

herze قلماش، یاهو، بی معنی، پوچ
 ۱- داخل حساب نکردن hesaba almamak
 ۲- داخل آدم نکردن، اهمیت ندادن
 hesabına havale gelmek (بانک) پاگیر کسی
 شدن
 hesabını görmek (اصط) کلک چیزی را کردن

hesabî حسابگر، مقتصد، محاسب، خسیس
 hesap حساب، شمار، تعداد
 hesap açmak حساب افتتاح کردن، حساب
 باز کردن

hesap cedveli جدول ضرب
 hesap cüzdanı دفترچه پس انداز
 hesapça تقریباً، تخمیناً
 hesap çetelesi چتکه
 hesapçı حسابگر، دقیق
 hesap defteri دفتر حساب، ایاره
 hesap dökümü yapmak واریختن
 hesap görmek حساب کردن، حساب
 کردن، محاسبه کردن

hesap kapama تفریغ
 hesaplama حساب کردن، محسوب داشتن،
 محسوب کردن، بر شمردن، شماردن، شمردن،
 اندازه کردن، اندازه گرفتن، انگشت گرفتن

hesaplanmak محسوب شدن
 hesaplaşmak تصفیه حساب کردن
 ۱- حسابگر ۲- شمرده، ارزان hesaplı
 hesap pusulası فاکتور
 ۱- بی شمار، بی حساب، فراوان hesapsız
 ۲- حساب ندان

hesaptan düşmek کاستن
 hesaptan düşürmek افکندن
 hesap tasfiyesi واریز حساب
 hesap tutmak حساب نگاهداشتن
 hesap uydurma حسابسازی
 hesap uydurmak حسابسازی کردن
 hevenk آونگ
 heves هوس، شوق، اشتیاق
 heves etmek هوس کردن
 hevesini kursağında bırakmak (اصط) آب
 پاکی بدست کسی ریختن

hevesi tükenmek از دل و دماغ افتادن
 heveskâr خودکام، علاقمند، هوسکار
 hevesleşmek هوس کردن، هوا کردن، ویر
 گرفتن، میل کردن
 hevesli هوس پیشه، هوس دار، هوسکار
 بلهوس، هوا پرست، پر هوس، با هوس،
 علاقمند

hevesli olmak بلهوسی داشتن، ویر داشتن
 hey آهای، های، هی، ای، ایا، آی

heybe خرجین، انبان، باردان، بارچامه
 heybet هیبت، شکوه، مهابت، جلال
 heybetli با هیبت، با عظمت، با مهابت، با جلال، با شکوه
 heyecan هیجان، شور، شورش، دل هره، دست پاچگی، سراسیمگی، غلیان، جوش و خروش، جوشش، تلاش
 heyecanlandırmak به هیجان آوردن، تهییج کردن، شوریدن، دستپاچه کردن
 heyecanlanmak به هیجان آمدن، به تلاش افتادن، دستپاچه شدن، آشفتن
 ۱- heyecanlı دست پاچه، پر شور، پر هیجان، سراسیمه ۲- شور انگیز، هیجان آور
 heyecansız بی هیجان، خونسرد
 heyecan verici مهیج، هیجان آور، شور انگیز
 heyelân ریزش کوه، لخشک، هیلان، بهمن
 ۱- heyet هیئت، جمعیت، کمیسیون، لجنه
 ۲- شکل، ترکیب ۳- (قد) اختر شناسی، علم هیئت، علم نجوم
 heyhat هیهات
 heyhey هله، هی هی، هیاهو
 heykel مجسمه، تمثال، پیکره، پیکر، تندیس
 heykeltıraş مجسمه ساز، سنگتراش، صورتگر، هیکل تراش، پیکر تراش، پیکر آرای
 heykeltıraşlık مجسمه سازی، سنگتراشی
 heyula هیولا، هیولا
 hezaren (گیا) چوب خیزران، بمبو
 hezel هزل، شوخی، مزاح، لطیفه
 hezeliyat هزلیات
 hezeyan پریشان گوئی، هذیان
 hezimet هزیمت، انهزام، شکست
 hezimete uğramak هزیمت، شدن، پشت پازدن، پشت دادن، پای پس آمدن، منهزم شدن
 hıçkırık سکسکه، هکچه، هغ هغ، هق و هق
 hıçkırmak سکسکه کردن، هکچه کردن، هق و هق کردن، هغ هغ کردن
 ۱- hıfzetmek ازبر کردن، از حفظ کردن ۲- حمایت کردن، حفظ کردن
 hıfzıssıhha بهداشت، حفظ صحت، حفظ الصحة

hık mık etmek من و من کردن
 hılt گش، خلط
 hıltlar اخلاط
 hım هوم
 hımbıl احمق، وارفته، ابله
 hımhım هوم هوم
 hıncahınc لبالب، پر
 hınc کینه، انتقام
 hıncıla bakmak چشم زهره رفتن
 ۱- hınzır خوک، خنزیر ۲- بد جنس، بدخو، پست
 ۱- hınzırlık بدجنسی، بد خوئی ۲- حقه بازی، حيله گری
 hır (عو) دعوا، غوغا، جنجال
 ۱- hıra پرخور ۲- مریض، ضعیف
 hırbo (عو) احمق، ابله، کودن
 hır çıkarmak دعوا راه انداختن، جنجال بپا کردن، غوغا بپا کردن
 hırçın کج خلق، لجاجت، لجوج، بد خلق
 hırçınlık بد خلقی، کج خلقی، لجاجت
 hırdavat ماشین آلات، آهن آلات
 hırdavatçı خرده فروش
 hırdavatçılık خرده فروشی
 hırgür دعوا، بگو مگو، سر و صدا
 hırıldamak خر خر کردن، خس خس کردن، خر کردن و خر کردن
 ۱- hırılı خر و خر، خرخر، غرنبه، غرنگ
 ۲- (مچ) دعوا، سر و صدا
 hıristiyan مسیحی، ترسا، نصرانی، عیسوی، چلیپا پرست، نصاری
 hıristiyanlar نصارا، مسیحیان
 hıristiyanlaşma تنصیر
 hıristiyanlaştırma تنصیر
 hıristiyanlık مسیحیت، نصرانیت
 hırka خرقة، لباده
 hırka giyme خرقة بازی، خرقة پوشی
 hırlamak غرنبیدن، خرخر کردن
 hırlaşmak گلاویز شدن، بهم افتادن، باهم نزاع کردن
 ۱- hırpalamak بد رفتاری کردن ۲- تکان دادن ۳- بد نگاهداشتن، از بین بردن، خراب کردن
 hırpalanmak خراب شدن، ناراحت شدن

به سر و پز، بد ترکیب، پریشان،
hırpanî جلنبر

حرص، آز، طمع، شره، ولع، غرام
hırs دزد، سارق، اغری، طرار
hırsız دزدانه، دزدکی
hırsızca دزدانه، دزدکی، یواشکی،
hırsızlama مخفیانه

hırsızlık سرقت، طراری
hırsızlık yapmak دزدی کردن
hırslandırma تحریص
hırslandırmak تحریص دادن، طبع تیز کردن
hırslanmak طمع کردن، حرص خوردن
hırsلی حرص، دندان گرد، سخت گیر،
طمعکار، پر طمع، چشم تنگ، آژناک، آژور،
آزپیشه، آزجوی، بشکول
hırsلی olmak طمع داشتن؛ حرص بودن، انگ
انداختن، بشکولیدن

hırt (عو) احمق، ابله، خشن، کودن
hırtı pırtı خرت و پرت، خرده ریز
hırtlamba ضعیف، جلنبر
Hırvat کروات، کرواسی
hısım کس و کار، قوم و خویش، خصم،
خویشاوند

hısım akraba قوم و خویش، کس و کار
hısımlık قوم و خویشی
hışhış خش خش
hışım خشم، حدت، غضب
hışırdamak خش خش کردن، خش و خش
کردن

hışırdatmak صدای خش و خش در آوردن
hışır hışır خش خش، خش و خش
hışırıtı خش خش، خش و خش
hiyanet خیانت

hiyar ۱- (گیا) خیار ۲- (عو) احمق، ابله، خشن
hiyarcık (پز) خیارک
hiyar turşusu خیار شور، خیار ترشی
hız سرعت، تند، شتاب، شدت
hızارء دو سر، منشار، میشار
Hızır خضر

hızlandırma تسریع
hızlandırmak تسریع کردن، سرعت دادن، تند
کردن، شتاب بخشیدن، شتاب دادن، سرعت
بخشیدن

hızlanmak سرعت گرفتن، تند شدن، شدت
پیدا کردن، تسریع یافتن

hızlı سریع، تند، با سرعت، باشتاب
hızlı gitmek تند رفتن، گلبانگ بر قدم زدن
hızgöstergesi (مکن) شتاب نما
hızlı hızlı gitme پوی
hızlı hızlı gitmek پوییدن، گام رفتن، باشتاب
رفتن

hızlı hızlı yürümek گام رفتن، باشتاب رفتن
hızlı sürmek تند راندن، عنان سبک کردن
hibe هبه، بخشش
hibe etmek هبه کردن

hicap ۱- شرم، حیا ۲- پرده، حجاب
Hicaz ۱- حجاز ۲- (مس) آهنگ حجاز
Hicaz'lı حجازی
hicaz makamı (مس) حجاز

hiciv هجو، هجاء
hicivleşme مهاجرات
hicle حمله
hicran هجر، هجران، فراق، جدائی

hicret هجرت، کوچ
hicret etmek هجرت کردن، کوچ کردن
hicrî هجری
hicrî tarih تاریخ هجری

hicvetme هجاء
hicvetmek هجو کردن، هجو گفتن، هجا
کردن

hicviye هجونامه
hiç هیچ، اصلاً، ابداً، هرگز، احياناً
hiçbir هیچیک، هیچ
hiçbiri هیچکس، هیچیک، هیچ کدامش

hiçbir şekilde هیچگونه
hiçbir zaman هیچگاه
hiçe saymak بر یخ نوشتن
hiç kimse هیچکس، کسی، کس، احدی

hiç mi hiç هیچ
hiç olmazsa لا اقل، لا محاله، دست کم
hiçten ۱- از هیچ، بی سبب ۲- بی ارزش
hidayet هدایت، راهنمایی، رهبری

hiddet حدت، تند، خشم، شدت، عصبانیت
hiddetlenmek حدت بخرج دادن، عصبانی
شدن، غرشییدن، پرتاب شدن، خشمگین شدن
hiddetli خشم آلوده، خشمگین، عصبانی

hidiv خدیو

hidivlik خدیوی

hidroelektrik هیدرو الکتریک

hidroelektrik santral نیروگاه هیدرو الکتریک

hidrografi علم آب شناسی، هیدرو گرافی

hidrojen (شیم) هیدروژن، نیدروژن، هیدروژن

hidrogen bombası (نظ) بمب نیدروژنی

hidrokarbon (شیم) هیدروکربن

hidrolik هیدرولیک

hidrolik yağ روغن هیدرولیک

hidroliz هیدرولیز، تجزیه بوسیله آب

hidroloji هیدرولوژی

hidrometre هیدرومتر

hidrosfer آب سپهر، آبکره

hiffet ۱- سبک مغزی ۲- خفت، سبکی

hikâye داستان، حکایت، قصه

hikâye anlatmak قصه گفتن، قصه دادن

hikâyeci داستان نویس، داستان سرائ، قصه نویس، حکایه نویس

hikâye etmek حکایت کردن

hikâyeler حکایات، قصص، امثال، قصه ها

hikâye yazarı داستانسرای، داستان نویس، قصه نویس، حکایه نویس

hikâye yazarlığı داستان نویسی، قصه نویسی

hikemî ۱- حکمی، فلسفی ۲- فیزیکی

hikemiyât حکمیات

hikmet ۱- حکمت، فلسفه ۲- (قد) علم فیزیک

hikmetler حکم

hikmetli حکمت آمیز

hilâf خلاف، ضد

hilâfet خلافت

hilâfına برخلاف

hilâfsız یک رویه

hilâl ۱- هلال، ماه نو، نوماه ۲- گوش پاک کن، ۳- خلال دندان

hil'at خلعت، پوشیده

hile حیل، حیلت، شیل و پیل، فریب

hile دسیسه، دغل، مکر، کلک، خدعه، بند و

بست، تقلب، چاره، فند، سوسه، کید، بازی

افسون، حقه، او رنگ، پتیاره، تدلیس، ترام،

ترب، ترفند، تنبل، تیتال

hilekâr حیلہ کار، حیلہ باز، حیلت

گر، حقه باز، فریکار، فریبنده، دسیسه کار،

مکار، متقلب، شیوه گر، شیشه باز، طاسباز،

شمعبدہ باز، خر رنگ کن، پر چاره، جلب،

خادع، بریده دم، کلک باز، مردم فریب، پر

حیلہ، پر فن، مزور، پرهنر، کاسه باز، عیار،

عیار پیشه، بد حساب، غاش، گریز، (کن) گرگ

hilekârlık حیلہ کاری، حقه بازی، جلبی، سالوسی

hileler حیل

hileli تقلبی، حیلہ ناک، خدعه آمیز، کلکی،

حیلہ دار، دغلی

hilesiz بی تقلب، خالص

hile yapmak حیلہ کردن، تقلب کردن، مکر

ساختن، مکر کردن، سالوسی کردن، افسون

کردن، شید آوردن، روباهی کردن، (کن) گربه

در اثبان داشتن، گربه شانه کردن

hilim حلم، نرمی، ملایمت

hilkat خلقت، آفرینش

himâye حمایت، نگاهداری، پشتیبانی، محافظت

himâye altında تحت الحمايه

himâye etmek حمایت کردن، پشتیبانی

کردن، امان دادن، نگاهداری کردن، زیر علم

کسی سینه زدن، پروردن، اندخسیدن،

پروریدن

himâyesine almak پناه دادن

himâyesine girmek امان یافتن، پناهندن

himmet همت، غیرت، سعی، یاری

himmet etmek همت گماشتن

Himyerli حمیری

hin ۱- حین، موقع ۲- حقه باز

hindi بوقلمون

hindiba (گیا) هندبا، گل قاصد، کاسنی

Hindistan هندوستان

hindistan cevizi (گیا) نارگیل، گردگان،

هندی، نارگیله، نار گیل، جوز هندی

hindû هندو

hinoğluhin حقه باز، متقلب، دم بریده

Hint هند

Hint bədemi (گیا) بادام هندی
 hint biberi tohumu کبابه
 Hintçe هندی، هندوستانی
 hint domuzu خوک هندی
 hint gülü گل جعفری
 hint hurması انبله
 hint imiği ساجی
 hint kamışı (گیا) نی خیزران، بامبو
 hint karanfili (گیا) گل جعفری
 hint kılıcı پولاد هندی
 Hintli هندی
 hint patatesi (گیا) سیب زمینی هندی
 Hint sarığı شاره
 Hint üslubu (اد) سبک هندی
 hint yağı ۱- روغن کرچک ۲- (گیا) کرچک
 hiperbol (هس) هذلول
 hipermetrop (پز) دوربین
 hipermetropluk (پز) دوربینی
 hipnotize etmək خواب بستن
 hipnotizma تنویم مغناطیسی
 hipodrom (ور) میدان اسب دوانی، اسپ
 رس، مضمار، لرد، کرنک
 hipofiz bezi (پز) هیپوفیز
 hipotenüs وتر، زه
 hipotez فرضیه
 hippilik هیپیکری
 his حس
 hisar حصار، بارو، دژ، باره، برج، قلعه
 hisli حساس، باحس
 hisse حصه، بهره، رسد، سهم، نصیب، بخش،
 سر بخش، دانگ، قسمت، تیر، پای، برخ
 hisse alma بهره برداری
 hisse almak بهره برداشتن
 hissedar حصه دار، بهره مند، سهام، بهره
 مند، بهره بردار، شرکت کننده، سهم دار،
 سهام دار، صاحب سهم
 hissedilmek محسوس شدن
 hisse kapmak ۱- حصه بر داشتن، بهره بر
 داشتن ۲- پند گرفتن
 hisseler سهام، اسهام، حصص
 hisseli سهمی، سهامی، مشترک، حصه ای،
 شریکی
 hisse senedi (باز) ورقه سهم

hissetme احساس
 hissetmek احساس کردن، حس کردن،
 چشیدن
 hissettirmek محسوس کردن
 hissî حسی، احساسی
 hissiyât حسیات، احساسات
 ۱- بی حس، بی شعور، کرخ، بیهوش،
 هسته ۲- سنگدل، بی عاطفه
 hissiz bırakmak تخدیر کردن، بی حس کردن
 hissizleşmek کرخ شدن، بی حس شدن
 histeri (پز) هیستری، صرع
 histerik (پز) هیستریک
 histoloji هیستولوژی، بافت شناسی
 histolojist بافت شناس
 hiş! هیشت، هیس
 hiş! هیشت، هیس
 hitâbe خطابت، خطاب، سخنرانی، نطق
 hitâben خطاب به، روبه
 hitâbet خطابت، سخنرانی، نطق
 hitap خطاب
 Hitit اتی، هیتیت
 hiyanet خیانت
 hiyanet etmek خیانت کردن، خیانت
 ورزیدن، غدر کردن، غش کردن
 hiyerarşi سلسله مراتب
 hiyeroglif خط تصویری، خط هیروگلیف
 hizâ حذاء، تراز، میزان، ردیف
 ۱- حذو ۲- رام کردن
 hizâyâ sokma حزب، شعبه، قسمت
 hizip احزاب
 hizipler احزاب
 hizipleşme تحزب، دسته بندی، انشعاب،
 جناح بندی
 hizmet خدمت، وظیفه، تیمار، بودباش، کار،
 شغل
 hizmetkar خدمتکار، خدمتگزار، نوکر، کلفت،
 مستخدم، پیشخدمت، چاکر، خادم، پیش
 دامن، پیشرو، پیشکار، پیشکاره، پیشگر،
 بستک، پادو، پایمرد، پاکار، فراش، کمردار،
 غلام، پرستار، گماشت
 hizmetçi aylığı واجب
 hizmetçiler خدمه، خدام
 hizmetçilik خدمتکاری، چاکری

پیشکاری، زاوری، بندگی، پیشخدمتی
 hizmete hazır بسته میان
 hizmete hazırlanmak قدم جفت کردن، میان بستن
 hizmete sokulmak نوگشایی شدن، مورد بهره برداری قرار گرفتن
 hizmet etmek خدمت کردن، بندگی کردن، تیمار داشتن
 hizmetler خدمات
 hizmetli مستخدم، خدمتگزار
 hizmet sabıkası دیرینگی، سابقه خدمت
 hizmet süresi سابقه خدمت، دیرینگی
 hobi سرگرمی
 hoca ۱- آخوند، ملا، پیشنماز ۲- معلم، استاد، آموزگار، مدرس
 hocalar ۱- آخوندها ۲- معلمان، اساتید
 hocalık ۱- آخوندی، پیشنمازی ۲- معلمی، آموزگاری، استادی
 hohlamak هوه کردن
 hokey (ور) بازی هوکی
 hokka حقه، دوات، مرکب دان، خوالستان
 hokkabaz حقه باز، تردست، تاس باز، شعبده باز، شیشه باز، سیاه بند، چاخان، کاسه باز، پاچه ور مالیده، شاید، چشم بند
 hokkabazlık حقه بازی، شعبده بازی، شعبده، شامورتنی، پلتیک، تردستی، چشم بندی
 hokna حقه
 hol راهرو، هشتی، سرسرا، دالان، دهلیز
 Hollanda هلند
 Hollanda'lı هلندی، فلمنک
 homojen هموژن
 homoseksüel خنثی، کولنگ، هموسکسو
 آل، همجنس باز
 homoseksüel erkek امرد، مفعول، مخنث
 مزلف، تاز، غر، مکیاز، ابنه، ابنه زده، بی ریش
 homoseksüellik هموسکسو آلیسم
 homurdanma غر و لند
 homurdanmak لندیدن، زکیدن، غر و لند کردن
 homurtu غر و لند، غرغر، لنده، قرقر
 hop هپ
 hoparlör (مکن) بلندگو

hoplama جست و خیز
 hoplamak جهیدن، پریدن، جستن، جست و خیز کردن
 hoplatmak جهاندن، جهانیدن، پراندن
 hoppa سبک، سبکسر، ژيگولت، ژيگوله، سبک مشرب، نازک نارنجی
 hoppalık سبکسری، سبکی، سبک مشربی، نازک نارنجی
 hopurdlatmak هرت کشیدن
 hor خوار، پست، حقیر
 Horasan üslubu سبک خراسانی
 horlama خور خور، خرناس، خرخر
 horlamak ۱- خرخر کردن، خرناس کردن، خرناس کشیدن ۲- حقیر کردن، خوار کردن، بی اعتنائی کردن
 horluk حال حقارت، حقیری، پستی، خواری
 hormon هورمون
 horoz ۱- خروس ۲- چخماق تفنگ
 horoz ayağı برقوی فشنک پرکنی
 horozcuk سپندان
 horoz ibiği ۱- تاج خروس ۲- (گیا) تاج خروس
 horozlanmak گردن کشی کردن
 horoz tacı خروه
 hortlak زنده بگور، از گور در آمده، (مج) لاغر و بد صورت
 hortlamak زنده بگور شدن، از گور در آمدن
 hortum ۱- خرطوم ۲- (جغ) گرداب، گردابه، گردباد
 horuldamak خرخر کردن، خرناس کشیدن، خرناس کردن
 horultu خرخر، خورخور، خر و پف، خرناس
 hoş ۱- خوش، خوب، مطبوع، بامزه، مرغوب، دلکش، تازه، قشنگ ۲- گواينکه، گرچه
 hoşaf کمپوت، خوشاب
 hoş giden دلچسب
 hoş gitmek خوش کسی آمدن
 hoş gitmemek ناخوش آمدن
 hoşbeş احوال پرسی، حال و احوال پرسی، خوش و بش
 hoşçakalın بامید دیدار، خدا حافظ
 hoşça vakit geçirmek کام راندن

hoşgeldin خیر مقدم، خوش آمدی
 hoşgeldiniz خوش آمدید
 hoşgeldiniz demek تازگی گفتن، خوشامد کردن

hoşgörü مسامحه، تسامع، گذشت، اغماض
 hoş karşılamak تازگی کردن، مقدم کسی را
 گرامی داشتن

hoşkokulu خوش بوی، بویا
 hoşlanmak خوش داشتن، خوش کسی آمدن، پسندیدن

hoşluk خوشی
 hoş mizaçlı تر مزاج
 hoşnut خشنود، راضی، خوشحال، ممنون
 hoşnut etmek ارضا کردن، خشنود کردن
 hoşnutluk رضایت، خشنودی، ممنونیت، بسنده کاری

hoşnut olarak به عین رضا
 hoşnutsuzluk عدم خشنودی، عدم رضایت، عدم ممنونیت

hoşsohbet خوش صحبت، بامزه، زبان آور
 hoşşözlü لطیفه گو
 hoşşözlülük لطیفه گوئی
 hoş! چخ
 hoş tutmak تازه داشتن
 hoşuna gitmek خوش کسی آمدن، خوش آمدن چیزی کسی را

hotoz كلاهك
 ۱- مالشگر، زن باز، الواط ۲- hovarda
 ولخرج، مسرف، دست و دل باز، خوش گذران
 ۱- مالشگری، زن بازی ۲- hovardalık
 ولخرجی، خوش گذرانی، عیاشی

hoyrat لندهور، آدم خشن، بی تربیت
 hoyratlık خشونت، بی ادبی، بی تربیتی
 hödük ندیده، احمق، ابله
 höl نم، رطوبت
 höpürdetmek هورت کشیدن
 hörgüç کوهان
 hörgüçlü کوهان دار
 höt هوی، های، آهای
 höyük تپه، خاک، تپه، باستانی

hu آهای، هو
 hububat حبوبات، غله
 hububatçı غله فروش

huccet حجت، تمسك
 hû çekmek هوکشیدن
 hudut (سیا) مرز، سرحد، حدود، حد، کران، کرانه

hudutsuz بی نهایت، بی حد و حصر
 hukuk حقوق، علم حقوق
 hukukçu حقوقدان، قانون دان، عدلیه چی
 hukukî حقوقی

hulâsa خلاصه، مختصر
 hulk خوی، خلق
 hulkum گلو، حلقوم

۱- hulûl، ورود، دخول ۲- نفوذ، تاثیر
 hulûl خلوص، اخلاص، صفای قلب
 ۱- hulûskâr مخلص ۲- چاپلوس، متملق

hulûskârlık چاپلوسی، تملق
 hulya خولیا، خیال، وهم
 hulyalı خیال دار، خیالیاف

humâ kuşu استخوان خور، هما
 humar خواب آلودگی
 humbara خمپاره

humma (پز) حمأ، حمی، تب
 hummalı حمائی، محموم، تب دار
 humus گیا خاك

hunhar خونخوار، ظالم
 hunharlık خونخواری
 huni قیف

hunnab عناب
 hunriz خونریز
 hunsa خنثی، هموسکسوال

hurâfe خرافه، خرافت
 hurç خرج
 ۱- hurda خرده، ریزه ۲- فرسوده، خرده، جزئی

hurdacı خرده فروشی، خرده ریزه فروش
 hurdacılık خرده فروشی
 hurdahaş خرد خاکشیر

hûri حوری
 hurmâ (گیا) خرما
 hurma ağacı (گیا) نخل، درخت خرما، تمر

hurmacı تامر، خرما فروش
 hurma çekirdeği استخوان خرما، هسته

خرما
 hurma çiçeği کاردو

hurma dali جریده، پیش، شاخه، خرما

hurma kurutma تتمریر

hurmalık خرماستان، خرماسان

hurma lifi پیش

hurma rengi خرماکون، خرمائی

hurma şarabı کسپس

hurma sırası دبس

hurma yaprağı پیشو برگ خرما

hurra هورا

hurra çekmek هورا کشیدن

hurûfat حروفات

hurûfî حروفی

hurûfîlik حرفیگری، حرفیگری

husûl حصول

husumet دشمنی، خصومت

husus مخصوص، ممنوع، مطلب

hususî خصوصی، شخصی

hususî park پارک شخصی، قرق

hususîyet خصوصیت

hususîyetler خصوصیات

hususîyle بخصوص، مخصوصاً، علی

الخصوص

hususlar نکات

hususunda در خصوص، در حق، درباره

husye خصیه، خایه، گن، تخم

husyeler بیضتین

huşu خشوع

hutbe خطبه

hutbeler خطب

huy خو، خوی، خلق، سرشت، طبع، خصلت،

سیرت، طبیعت، طینت، سلیقه، نهاد، جبلت

huy edinme تخلق

huy edinmek خو کردن

huylandırmak روم دادن اسب

huylanma تخلق

huylanmak روم کردن، توهم پیدا کردن، خوی

برداشتن

huyilar خصایل، خصائل، خصال، شمایل،

عادات

huylu خوی گرفته

huysuz بدخوی، زشت خو، کج خلق، گنده

دماغ، ناساز، ناسازگار، گوشت تلخ، بدخلق،

سردبیان، بد اخلاق، ترش رو، بدرگ

huysuzluk بد خلقی، کج خلق، تلخی، زشت خویی

huysuzluk çıkarmak عربده کردن

huysuzluk etmek گوشت تلخی کردن، بد خلقی کردن

huyu değişmek بهم خوردن خوی

huzme حزمه، شعاع، بسته، بسته

huzmeler اشعه

huzur ۱- حضور، آسایش، آرامش، رفاه،

سکون، سعادت‌مندی، فراغت، رامش، راحت،

راحتی، انس، امن ۲- پارگاه، خدمت، پیش

۳- موجود بودن، حاضر بودن

huzura çağırma استحضار

huzura çağırmaک پیش خواندن، پیش شدن،

استحضار کردن

huzura çıkmak بار یافتن، به حضور رسیدن

huzura gelmek خدمت رسیدن، به حضور

رسیدن

huzura getirmek پیش آوردن، حاضر کردن

huzura gitmek پیش رفتن، به حضور رفتن

huzura götürmek پیش بردن، به حضور

رساندن

huzur aramak فراغ جستن، آرامش جستن

huzur bulmak تسلی یافتن، بر آسودن، راحت

کردن، حضور یافتن، اطمینان یافتن

huzurlu مستریح، مرفه، با آسایش،

بسامان، مطمئن

huzurlu olmak مطمئن شدن، آرامش داشتن

huzursuz ناراحت، نا آرام

huzursuzluk ناراحتی، تالواسه، عدم سکون،

عدم آرامش، نا آرامی

huzuruna gitmek به نزد کسی رفتن، به

پابوس کسی رفتن

huzur verme ترویج، آرام بخشی

huzur vermek آسایش دادن، آرامش دادن

hüccet حجت، دلیل، برهان

hücre دروخت، پرت، دور افتاده

۱- (پز) سلول، یاخته ۲- حجره، غرفه،

طاق کوچک، زاویه، کلبه

hücreler حجرات

hücum یورش، هجوم، حمله، تازش، تاخت

وتاز، بطش، ایلغار

hücumbotu (نظ) ناوشکن

hücum etmek هجوم آوردن، هجوم بردن،
هجوم کردن، حمله آوردن، حمله بردن، حمله
کردن، یورش بردن، تاخت آوردن، بغاوت
کردن، تاز کردن، تاختن، تازیدن

Hüda خدا، ایزد
hüdhüd kuşu هدهد، پوپک، پوپو، شانه بسر،
شانه سر

hükmedici تحکم آمیز

hükmetme تحکم

hükmetmek حکم کردن، تحکم کردن، تحکم
بردن، حکم دادن، امر کردن، فرمودن

hükmi قانونی، حکمی

hükmi şahsiyet (حق) شخصیت حقوقی

hükmi geçmek ۱- ورافتادن ۲- حکم کردن

hüküm ۱- حکم، فرمایش، قضیه، فرمان، امر
۲- اعتبار، تأثیر ۳- اهمیت

hüküm çıkarmak فایز شدن

hükümdar حکمدار، حکمران، حکم فرما،
جهاندار، شهریار، پادشاه، سلطان، خان

hükümdarlık حکم فرمایی، حکمرانی،
فرمانروایی، سلطنت

hükümet حکومت، دولت، فرمانفرمایی،
فرمانروایی

hükümet darbesi (سیا) کودتا

hükümet etmek حکم کردن

hükümet merkezi مرکز حکومت، پایتخت

hükümet tabibi پزشک قانونی

hükümler احکام

hükümlü محکوم، زندانی، سابقه دار

hükümler حکمران، حکمفرما، مستقل

hükümler حکمرانی، استقلال،
حکمفرمایی

hükümsüz منسوخ، بی اعتبار، بی نفوذ، بی
اثر، باطل

hükümsüz kılma تبطیل

hükümsüz olmak از درجه اعتبار ساقط
بودن، اعتبار نداشتن

hüküm vermek داوری کردن، حکم دادن

hüküm yürütme ارتسام

hülâsa ۱- خلاصه، سرچشمه، مختصر ۲-
القصه

hülâsa etmek تلخیص کردن

hulle حله

hulleci محلل

hüma هما، عنقا

hümanist انسان دوست، نوع پرست، بشر
دوست

hümanizm انسان دوستی، نوع پرستی،
بشر دوستی

hümayun همایون، خجسته، مبارک

hüner هنر، صنعت، کار، پیماوار

hünerli هنرمند، هنرور، هنرپرور، پرهنر،
صاحب هنر

hünersiz بی هنر

hüngür hüngür ağlamak زار زار گریه کردن

hünnap سدر

hünsa نرماده، خنثی

hüpdürdetmek هرت کردن، هرت کشیدن

hür آزاد، حر، وارسته، مستقل

hür irâde خود مختاری

hürmet حرمت، احترام، پاسداری

hürmet etme تحرم، احترام

hürmet etmek احترام کردن، گرامی کردن،
بزرگ داشتن، عزیز داشتن، گرامی داشتن

hürmetkâr با حرمت

hürmetkârâne محترمانه

hürmetle eğilme تعظیم

hürmetli محترم

hürmetsizlik بی احترامی، بی حرمتی، هتک
حرمت

Hürmüz هرمز، هورمزد، اورمزد

hürriyet حریت، آزادی

hürriyetperver آزادی خواه

Hüseyinî حسینی

hüsniyet حسن نیت

hüsran خسران، ضرر، زیان

hüsran uğrama تباب، زیان دیدن

hüthüt هدهد، شانه سر

hüviyet ۱- هویت، ماهیت ۲- معرفی نامه،
ورقه هویت، برگ هویت

hüviyet kartı برگ هویت

hüzün حزن، غصه، غم، اندوه

hüzünlenme تحزن، غمگینی

hüzünlenmek محزون شدن، غمگین شدن،
غمناک شدن، اندوهگین شدن

hüzünler için

hüzünler için, hüzünler için, hüzünler için

hüzünler için, hüzünler için, hüzünler için

ırk نژاد، نسل، جنس

ırkçı نژاد پرست

ırkçılık نژاد پرستی، تبعیض نژادی، آپارتاید
(در افریقای جنوبی)

ırktaş هم نژاد

ırlamak آواز خواندن

ırmak (جغ) جویبار، نهر، رود، جو، جوی

ırz عرض، ناموس، شرف

ırza geçmek هتك ناموس کردن، تجاوز به
ناموس کردن، انتهاك کردن

İsfahan ۱- اصفهان، سپاهان ۲-(مس)
آهنگ اصفهان

ısı گرما، گرمی، حرارت، گرم، داغ، داغی

ısı düşmek فرو نشاندن، فرونشستن

۱- گرم کردن ۲-(مج) عادت دادن،
مأنوس کردن

ısınma gereçleri وسایل حرارتی

۱- گرم شدن، گرم گشتن، تفتن،
تویدن ۲-(مج) عادت کردن، خو گرفتن، انس
گرفتن

ısırgan (گیا) گزنه

ısırgangiller (گیا) گزنه ها

ısırgan otu (گیا) گزنه، انجره

ısırgın عرق سوز، عرق جوش

ısırik جای گاز گرفتگی

ısıрма گاز

ısırmak گاز گرفتن، گاز زدن، گزیدن، به گاز
کردن، با دندان گزیدن، دندان زدن

۱- گرم کنی، گرم کردگی ۲- تب
نوبه، مالاریا

ısıtmak گرم کردن، حرارت دادن، هوکردن

ıska geçmek (عو) اصابت نکردن، به هدف
نخوردن

iskarmoz چوبهای بدنه قایق

iskarta قراضه

iskat ساقط کردن

islah اصلاح، تهذیب، تنقیح، ترمیم، تأدیب،
رفرم

islahat اصلاحات

islah etme اصلاح، احیا، تعدیل

islah etmek اصلاح کردن، تهذیب کردن

islahhane دارالتأدیب

islah olmak درست شدن

I

«ی» یازدهمین حرف الفبای ترکی

iblik خروس اخته

ibrik آفتابه، آبدستان

ıgrip نوعی تور ماهیگیری

ih اخ! خخ!

ıhlamur (گیا) اخلامور، زیزفون، زیرفون

ihmak زانو زدن، شتر

ıhtırmak بزانو نشاندن، خخ کردن، زمین
نشانیدن شتر

iklim tıklım پیش از حد پر

ılgar ایلغار، چهار نعل

ılgın (گیا) درخت گز

ılgıncar (گیا) گیلان جنگلی

ılıca آب گرم، حمام آب جلی

ılıcak قدری گرم، ولرم

ılık نیم گرم، شیر گرم، ولرم

ilim اعتدال

iliman معتدل

ılımlı معتدل، متوسط، میانه رو

ılıştırmak ولرم کردن، نیم گرم کردن، قدری
گرم کردن

ılıtmak ولرم کردن، نیم گرم کردن، قدری گرم
کردن

۱- چرت زدن، پینکی زدن ۲-
بحال خاکستر در آمدن ۳- بی قرار شدن

ırak دور، دور دست

Irak عراق

Irak'lı عراقی

Irak üslubu سبک عراقی

ırgalamak حرکت دادن، تکان دادن، لرزاندن

ırgalanmak حرکت کردن، تکان خوردن،
لرزیدن

ırgat عمله، فعله، کارگر، رنجبر

ırgatlık عملگی، کارگری، فعلگی

islak خیس، تر، آبدیده، نمناک، مرطوب

islaklık خیس، تری

islamak ۱- خیس کردن، تر کردن ۲- (مج) کتک زدن، تازیانه زدن

islanmak خیس شدن، خیسیدن، تر شدن

islatmak ۱- خیس کردن، تر کردن، خیساندن، خیسانیدن، پرnm کردن، آغاردن،

آغاریدن ۲- (مج) کتک زدن، تازیانه زدن

islik سوت، صغیر، هتک

islik çalmak سوت کشیدن، سوت زدن، صغیر

کشیدن، صغیر زدن، صغیر بر آوردن، هتک زدن، شپلیدن

ismlarlar سفارش، سفارشی، توصیه، حواله

ismlarmak سفارش کردن، سفارش دادن،

سپاردن، سپردن، تحویل دادن

ismlanmak سفارش شدن

ispanak (گیا) اسفناج، اسفناخ، اسپناج

israr اصرار، ابرام، الحاح، پافشاری،

سماجت، پژوژ، تأکید

israr etmek اصرار کردن، اصرار داشتن،

اصرار ورزیدن، پافشاری کردن، پیله کردن،

در ایستادن، پا دریک کفش کردن، استوار ساختن

israrla مصرراً، مصرانه

israrlı مصر

issiz خلوت، تنها

issizlik خلوت

istampa ۱- استامپ، مهر ۲- مهر، انگ

istavroz صلیب، چلیپا، خاج

istilah اصطلاح

istilahlı مصطلح

istirap ۱- اضطراب، پریشان، نگران ۲- درد،

عذاب، برهم خوردگی

istiraplı ۱- مضطرب، پریشان، نگران ۲-

درد دار، عذاب دار

ışgın (گیا) ریوند

ışık نور، پرتو، ضیا، روشنی، تاو، روشنائی، تاب

ışık almak تاب یافتن، نور زدن

ışık saçmak پرتوافشانی کردن

ışık demeti حزمه

ışık kırılması (فز) انعکاس نور

ışıklandırmak روشن کردن، پر نور کردن

نورانی کردن

ışıklar نورها، پرتوها، اشعه، انوار

ışıklı işaret cihazı (راه) بچراغ راهنما نزدیک می شوید

ışık penceresi دریچه، روزن

ışık saçmak پرتو افکندن

ışıksız سوت و کور، کمسو، بی نور

ışık yılı سال نوری

ışıldama تلالق

ışıldamak پرتو افکندن، برق زدن

ışıldak نورافکن، پرتو افکن، پروژکتور

ışıl ışıl براق، روشن و براق

ışılty نورکم، روشنی کم

ışıltylık تابناک، فروغمند

ışırma انعکاس نور

ışın پرتو، شعاع، نور، باریکه

ışınım تشعشع

ışın saçma تشعشع، پرتو افکنی

ışın vermek پرتو افکندن

ıtır عطر

ıtırly عطر آمیز، معطر، عاطر

ıtırlyat عطریات

ıtırlyatçı عطر فروش

ıtırlyat kokusu قمطره

ıvır zıvır خرت و پرت، هنزر و پنزر، چرت و

پرت، مزخرف

ızbandut ۱- آدم نتراشیده ۲- (عو) غول

بیابانی

ızgara شبکهء آهنی

i

دوازدهمین حرف الفبایی ترکی "ی" *ı*
 iâde اعاده، پس دهی، برگشت
 iâde edilmek برگردانده شدن، بازپس داده شدن، مسترد شدن
 iâdeli سفارشی
 iâdeli taahhütlü سفارشی دو قبضه، نامه سفارشی
 iâne کمک، اعانه
 iâşe اعاشه
 ibadet عبادت، پرستش، نیایش، طاعت
 ibadet etme تعبد، طاعت
 ibadet etmek عبادت کردن، پرستش کردن، نیایش کردن، نیایش گرفتن، طاعت کردن
 ibadetgâh عبادت گاه، معبد، عبادت خانه
 ibadethane عبادت خانه، عبادت گاه، معبد
 ibadetler طاعات
 ibâdullah (عو) مفت مسلم، فراوان، بسیار
 ibâre جمله، عبارت
 ibaret مرکب، تشکیل شده، عبارت از
 ibibik شانه سر، شانه بسر، هدهد
 ibik کاکل، خوج، جیفه، جیفه، تاج
 ibikli kuş کاکلی
 iblağ ابلاغ، رساندن
 ۱- ابلیس، شیطان ۲- بدجنس، بد طینت
 (عو) مخنث، مأبون، مفعول، کونی، ابنه، ibne
 کون پاره، کون ده، کون دیده، مزلف، تاز، بی ریش
 ibnelik مفعولی، مأبونی
 ibrâ مفاصا
 ibrâ makbuzu مفاصا حساب
 ibrânâme ورقه مفاصا حساب
 ibrânî عبرانی، عبری
 ibrânice عبرانی، عبری، زبان عبرانی
 ibrâz ابراز
 ibrâz etmek ابراز کردن، پدید کردن

ibre (مکن) عقربه، عقربك
 ibret عبرت، پند
 ibret almak عبرت گرفتن، درس عبرت
 گرفتن، عبرت پذیرفتن، پند گرفتن
 ibretli عبرت آمیز، عبرت نما
 ibret verici پند آموز، عبرت آمیز، عبرت نما
 ۱- آفتابه، ابریق، بلبله ۲- کنزی
 ibrik آفتابه دار
 ibrişim بریشم، نخ ابریشمی، پله، پروند، ابریشم
 ابریشم
 icâbet اجابت، پیواز
 icâbet etmek قبول کردن، پیواز کردن، اجابت کردن
 icap اجاب، لزوم، اقتضا
 icap etmek اجاب کردن، لازم بودن
 icar کرایه، اجاره
 icare کرایه، اجاره
 icara vermek به کرایه دادن، به اجاره دادن
 icar etmek کرایه کردن، کرایه گرفتن، اجاره کردن، اجاره گرفتن
 icat ایجاد، سازندگی، اختراع
 icat etmek اختراع کردن، ساختن، پیش آوردن، ایجاد کردن
 icatlar اختراعات
 ۱- اجازه، اذن ۲- (قد) دیپلم، گواهی نامه
 icâzet (قد) دیپلم، گواهی نامه
 icazetnâme (قد) دیپلم، گواهی نامه
 icbar اجبار
 icbar etmek مجبور کردن، وادار کردن
 icbârî الزامی
 icmâl اجمال، اختصار، خلاصه
 icrâ اجراء، برگزار
 icrâcî مجری
 icrâ edilebilir انجام پذیر
 icrâ edilemez پیش نرفتگی، انجام ناپذیر
 icrâ edilmek انجام شدن، ادا شدن، به عمل آمدن، به عمل بر آمدن، شدن
 icrâ etmek انجام دادن، برگزار کردن، به عمل آوردن، اجرا کردن، صورت دادن، تنفیذ کردن، بموقع اجرا گذاشتن
 icrâî اجرایی
 icrâ memuru مأمور اجراء
 icrâya vermek اجرائیه صادر کردن، برای

کسی، به اجرا گذاشتن

۱- داخل، درون، اندرون، پشت، لا، تو ۲- یچ
مغز، هسته ۳- دل، ضمیر، جوف ۴- بطن، باطن
یچ اچیق دلگشا
دل گشودن، مفرح شدن، خشنود
یچ açmak شدن

یچ astar لایه، لایی
یچ badem مغز (گیا) بادام مغز
یچ bulantısı غشیان، آشوب بودن دل، دل بهم خوردگی

یچ bükey (فز) مقعر، کاس، تو گرد
یچ ceviz مغز (گیا) گوز مغز
یچ çamaşırı زیر پوش، زیر پیراهن، زیر جامه
یچ çekmek آه کشیدن

یچ daralması پاس
یچ donu زیر جامه
یچecek نوشیدنی
یچ çekme در آشامی، جذب
یچe dönük تودار

یچeren حاوی، متضمن
یچeri داخل، تو، اندرون، درون
یچeri girmek وارد شدن، داخل شدن، فرو رفتن، در شدن، اندر شدن، اندر آمدن

یچerik فحوی، مضمون
یچerikli پر مغز
یچerisi داخل

یچeri sokmak در آوردن، فرو بردن، داخل کردن
یچerlek پرت، دور افتاده، کنار
یچerlemek توهم رفتن، اوقات تلخ شدن

یچerme تضمین، احتواء
یچermek احتواء کردن، محتوی بودن، شامل بودن، مشتمل بر

یچ etmek بالا کشیدن، زیبق کردن
یچğüdü غریزه، انسیاق
یچğüdüler غرائز

یچğüdül غریزی
یچğüveyi داماد سرخانه
یچ hatlar (uçak) پرواز داخلی
یچی açılmak مفرح شدن
یچی boş پوست بر پوست، پوچ، توخالی

یچی bulanmak دل بهم خوردن
یچی bula پرده، پاره، پاره
یچی bula پرده، پاره، پاره

یچی çekmek دل خواستن، هوس کردن، حسرت کشیدن

یچی erimək دل آب شدن، دل کسی کباب شدن
یچی ezilmek دل ضعف کردن، دل مالش رفتن
یچی geçmek دل ضعف کردن، از حال رفتن، از کار افتادن

یچی gitmek دل خواستن
یچی içine sığmamak در پوست نگنجیدن، پیرهن نگنجیدن
یچی içini yemek خودش را خوردن

یچی dolu توپر
یچی kabarmak دل آشوب شدن
یچی kan ağlamak در دل خون گریستن، گریستن

یچی kapanmak دلتنگ شدن، غصه خوردن
یچی kararmak بدبین شدن، نا امید شدن
یچی kazanmak دل ریسه رفتن از گرسنگی

یچی lebilir قابل خوردن
یچی m غرت، غرت
یچی m نوشیدنی، قابل شرب
یچin برای، بهر، از بهر، واسه، از پی، پی، از برای

یچinde ۱- داخلش، تویش، درونش ۲- ضمن، در، اندر ۳- درمدت، در اثناء، در زمان، در عرض، در ظرف

یچindekiler فهرست، مندرجات
یچinden çıkmak از عهده بر آمدن، از توی کاری سلامت جستن
یچinden geçirmek از دل گذراندن، بخاطر آوردن

یچinden geçmek از دل گذشتن، به فکر آمدن، به خاطر آمدن
یچinden gelmek از ته دل خواستن
یچinden gülmek از ته دل خندیدن

یچinden okumak بدون صدا خواندن
یچinden pazarlıklı مار خوش خط و خال، آب زیر گاه، زیر زیرکی

یچine alan مشتمل بر، حاوی، شامل
یچine almak گنجیدن، مشتمل بودن، شامل بودن، احتوا داشتن

یچine atmak در دل ریختن
یچine çekme ربایش

içine çekmek فرو بردن

içine doğmak بدل گذشتن کردن، بدل

içine işlemek متأثر شدن

içini çekmek آه کشیدن

içini dökmek دل را خالی کردن، خالی کردن

عقده خود

için için سرآ، باطناً، پیش خود، پنهانی، در

درون خود

içi rahat خاطر آسوده، فراخبال، فارغ البال

içirmek نوشاندن، نوشانیدن، پیمودن

içi sürmek روش معده داشتن

içişleri داخله

içişleri bakanı (سیا) وزیر داخله

içişleri bakanlığı (سیا) وزارت داخله

içi temiz پاک درون، پاک دل

içi tez تندکار، چابک، عجلو

içi titremek شدیداً خواستن، خیلی دوست داشتن

داشتن

içi varmak دل کسی آمدن

içi yağ bağlamak دل غنچ زدن، آسوده خاطر

شدن، خیلی خوشحال شدن

iç karartıcı کدورت انگیز

içki مشروب، شراب، می، نوشابه، الکلی

içki arkadaşı حریف

içkici مشروبخوار، عرقخور، شرابخوار

içki içmek مشروب خوردن، شراب خوردن، پیمودن

içkili عرق خوردن، گساردن، پیاله زدن، پیمودن

içkili ۱- مشروب دار، با مشروب ۲- مست، مشروب خورده

مشروب خورده

içki meclisi بزمگاه

içki mezesi مزه، عرق

içkisiz بدون مشروب

içki vermek گساردن، گساریدن، مشروب

تعارف کردن

içkiye tövbe etmek جام بر سنگ زدن، سنگ بر شیشه زدن

سنگ بر شیشه زدن

iç kulak صماخ

iç kulak labirenti دهلیز گوش

iç lastik توی لاستیک، تویی

içlem تضمین، ضد شمول

içlenmek بخود گرفتن، در دل ریختن، بدل گرفتن

گرفتن

içli ۱- پر مغز، مغزدار، تودار، توپر ۲- آ

حساس، زود رنج

içli dışlı بی تعارف، بی تکلف

içli dışlı olmak معاشرت داشتن، دریک پیرهن

بودن

۱- توشی ۲- لباس زیر

içme چشمه های آب معدنی

içmek ۱- نوشیدن، نوش کردن، خوردن، گساردن، گساریدن، کشیدن،

آشامیدن، گساردن، گساریدن ۲- کشیدن،

سیگار کشیدن، دخان کشیدن ۳- مشروب

خوردن

içme suyu آب آشامیدنی

iç organ اندرونه

iç pazar بازار داخلی

içre (قد) درون، طرف داخل

içrek (قد) درونی، باطنی

iç savaş (نظ) شهرجنگی

içsiz پوک

iç taraf اندرون، درون

içten ۱- از ته دل، از ته قلب، از صمیم قلب

۲- تویی

içten kararlı olmak در دل داشتن

içtenlik خلوص، صمیمیت

iç tırmalayan جان خراش

içtihat اجتهاد

içtikleri aynı gitmemek دو مغز در یک پوست

بودن

içtima ۱- اجتماع ۲- جمع شدن، گرد آمدن

içtimai اجتماعی

iç tüketim مصرف داخلی

iç tüzük آئین نامه داخلی، نظامنامه داخلی

iç yağı چربی، پیه

içyüz ضمیر، وضع داخلی، باطن، تو

idam اعدام، مجازات اعدام

idâme ادامه

idam etmek اعدام کردن، ادب کردن، بدار

کشیدن

idare ۱- اداره ۲- سرپرستی ۳- صرفه جویی

۴- اغماض، مدارا

idâreci مدیر، اداره کننده

idare erkânı مصادر امور

idarehane دفتر، اداره کار

idarei maslahat مصالحه

idareli صرفه جو

۱- ولخرج، مسرف ۲- بیعرضه idaresiz
 فعلاً، از روی مدارا، بطور مدارا idareten
 اداری، دیوانی idari
 عده iddet
 ۱- ادعا، دعوی، داعیه ۲- واخواست، باز iddia
 خواست ۳- اصرار، لجاج
 مدعی شدن iddia edilmek
 ادعا کردن، جدل زدن، مدعی بودن iddia etmek
 پرمدها، لوج، پر ادعا iddialı
 ادعانامه، داد خواست، کیفر iddianâme
 خواست
 بی ادعا، متواضع، بی سر و صدا iddiasız
 ایده آل، ایدآل، آرمان، غایت مطلوب ideal
 ایده آلیست idealist
 ایده آلیسم idealizm
 ایدئولوژی، عقیده ideoloji
 اخته idiş
 اخته کردن idiş etmek
 (ور) ورزش، تمرین، مشق idman
 تمرین کردن idman yapmak
 ادراک، اندر یافتن، اندر یابایی، خرد، idrak
 هوش، دریابندگی، فهم، خرده بینی، شعور، حس
 ۱- ادراک کردن، درک کردن، فرا idrak etmek
 یافتن، حالی شدن، اندر یافتن، فهمیدن ۲-
 واصل شدن، بدست آوردن
 عاقله، شوه، درک idrak gücü
 با ادراک، با شعور، بافهم، خردمند idrakli
 بی ادراک، بی فهم، بی شعور idraksiz
 بی ادراکی، بیهوشی، بی فهمی idraksizlik
 پیشاب، ادراک، گمیز، شاش، میزه، idrar
 زهراب، بول، چامین، پیشیار
 قاروره، پیشیار، بگینه بیمار idrar şişesi
 شاشدان، پیشابدان idrar torbası
 ادرار کردن، گمیز کردن، idrar yapmak
 گمیزیدن، شاشیدن، شاش کردن، بول کردن،
 چامیدن، پیشاب کردن، آب افکندن، آب انداختن
 پیشابدان idrar yolu
 ایفا، اجرا ifâ
 ۱- افاده، تقریر، توضیح، شرح ۲- گفته، ifade
 بیان
 استنطاق کردن ifade almak

استنطاق پس دادن ifade vermek
 بجا آوردن، ایفا کردن ifa etmek
 عفت، عصمت، ناموس، شرم، پاکدامنی iffet
 عفیف، با عفت، پاکدامن iffetli
 بی عفت، بی ناموس، آلوده دامان iffetsiz
 افلاح
 افلاح iflah
 (باز) ور شکستگی، افلاس، ورشکست iflas
 ور شکستن، ور شکسته شدن iflas etmek
 تصفیه حساب قضائی کردن iflasını istemek
 افراط، زیاده روی ifrat
 ۱- افراز ۲- ترشح، تراوش ifraz
 تراوشات، ترشحات ifrâzat
 عفریت ifrit
 افشاء ifşa
 فاش کردن، افشا کردن، شایع ifşa etmek
 کردن، آشکارا کردن، پرده بر افکندن، علم بر بام زدن
 فاش شدن، فاش گشتن ifşa olmak
 افطار iftar
 افطاری iftarlık
 افتخار، فخر، مباهات iftihar
 سرافراز شدن، بالیدن، فخر iftihar etmek
 کردن
 افترا، بهتان، بهت iftira
 مفتری، اره زبان iftiracı
 بهتان گفتن، افترا کردن iftira etmek
 دوك، جهره، ماسوره، آسه iğ
 (گیا) سنجد، چوب دانه، پستانك iğde
 اخته، خصی، خایه کشیده iğdiş
 اخته، خصی، خایه کشیده iğdiş
 اخصاء iğdiş etme
 اخته کردن، خواجه کرد، خایه iğdiş etmek
 کشیدن، خصی کردن
 اخته شدن، خصی شدن iğdiş olmak
 اغفال، گول زنی iğfal
 گول خوردن، اغفال شدن iğfal edilmek
 اغفال کردن، گول زدن iğfal etmek
 خم شدن iğilmek
 خم کردن iğmek
 ۱- سوزن، نیش ۲- آمپول iğne
 (اصط) iğne atılsa düşecek yer olmamak
 پشه را گذر نبودن، سر سوزن جانبودن، جای

سوزن انداختن نبودن

iğneci آمپول زن

iğnedan سوزن دان، جای سوزن

iğne deliği چشم سوزن

iğnelemek ۱- با سوزن وصل کردن ۲- (مع) نیش زدن، متلك گفتن

iğnelenmek ۱- با سوزن وصل شدن ۲- سوزن سوزن شدن ۳- نیش زده شدن

iğneli نیشدار، گوشه دار، گوشه کنایه، تعریض، متلك، گلك

iğnelik سوزن دان، جای سوزن، قوطی سوزن
iğneli söz söylemek گوشه کنایه زدن، مضمون كوك کردن

iğne vurmak سوزن زدن، آمپول زدن

iğne yapmak سوزن زدن، آمپول زدن

iğremek نمره زدن حیوانات

iğrenç منفور، مکروه، کراهت آور، کریه، نفرت آور

iğrendirmek متنفر کردن، باعث نفرت شدن

iğrenilmek منفور شدن

iğrenme تنفر، کراهت، کراهیت، اکراه، استکراه

iğrenmek تنفر داشتن، متنفر شدن، نفرت داشتن

iğreti عاریه، قرضی، امانتی، عاریتی

iğri کج، منحني

iğrilik کجی

ihâlê احاله

ihale açmak به مناقصه گذاشتن، به مزایده گذاشتن

ihale etmek احاله کردن، تفویض کردن، حواله کردن، واگذار کردن

ihale kazanmak مناقصه (مزایده) را بردن، برنده (مناقصه) مزایده شدن

ihanet خیانت

ihanet etmek خیانت کردن

ihâta احاطه، شمول، اشتمال

ihatalı ۱- دور اطراف دار ۲- محیط، (مع) با اطلاع، با معلومات، پر احاطه

ihbar اخبار

ihbar etmek خبر دادن، اخبار کردن، راپورت دادن

ihbarnâme اخباریه

ihdas احداث

ihdas etmek احداث کردن، ظاهر ساختن، بوجود آوردن

ihlâl etmek اخلاص، خلوص قلب
ihlâl etmek اخلاص، خلوص قلب، برهم زدن

ihlâs اخلاص، خلوص قلب

ihmal اهمال، سهل انگاری، اهمال کاری، تنبلی

ihmalci سهل انگار، اهمال کار، تنبل

ihmal etmek اهمال کردن، تنبلی کردن، سر خاریدن، معطل کردن، سهل انگاری کردن

ihmalkâr اهمال کار، پشت گوش فراخ، سهل انگار، تنبل

ihracat صادرات، اخراجات

ihracatçı صادر کننده، صادراتچی

ihraç ۱- صادر، صدور ۲- اخراج

ihraç edilmek ۱- صادر شدن ۲- اخراج شدن

ihraç etmek صادر کردن، بیرون کردن

ihraç malı (باز) فرستاده، کالای صادراتی

ihram احرام

ihسان، بخشش، صلہ، عطیہ، عطیت، دهش، نیکوئی، فصل، انعام

ihسان etmek انعام فرمودن، بخشش کردن، احسان، کردن

ihtar اخطار

ihtar almak اخطار گرفتن، اخطار دیدن

ihtar etmek ۱- اخطار کردن ۲- خبردار کردن، آگاه کردن، تذکرات دادن

ihtar mektubu پیش آگهی، اخطار نامه، به اخطار

ihtamâme اخطارنامه، اخطاریه، پیش آگهی

ihtida اهتدا

ihtida etmek اهتدا کردن، هدایت یافتن

ihtifal احتفال، مجلس تذکر

ihtikâr احتکار

ihtikârçı کیسه دار، احتکاری، محترک

ihtilâç خلجان، اختلاج، تلواسه

ihtilâf اختلاف، ناجوری

ihtilâflı olma تعارض

ihtilâflı olmak اختلاف داشتن

ihtilâl (سیا) کودتا، انقلاب، اختلاف، شورش

ihtilâlci کودتاجی، انقلابی

ihtilam احتلام

ihtilat ۱- اختلاط، قاطی شدن ۲- تماس یافتن

۳- سرایت کردن مرض

ihtimal احتمال

ihtimalî احتمالی

ihtimalle محتملاً

ihtimaller احتمالات

ihtimal vermek دادن احتمال

ihtimam اهتمام، سعی، کوشش، دقت

ihtiras آزمندی، حرص، آز

ihtiraslı آزمندی، حریص، طمعکار

ihtisap (قد) احتساب

ihtisas اختصاص، تخصص، کارشناسی

ihtişam احتشام، دبدبه، طمطراق

ihtivat احتواء، گنجایش، احاطه

ihtiyaca cevap vermek تقاضای چیزی را در نظر داشتن

ihtiyacı olmak احتیاج داشتن، حاجت داشتن

محتاج شدن، احتیاج افتادن

ihtiyaç ۱- احتیاج، حاجت، لزوم، لازمه، غاز، نیازمندی، ۲- ضرورت، فقر، بیچارگی

ihtiyaç duyulan اندربایست

ihtiyaç duyulmak اندربایستن، احتیاج داشتن

ihtiyaç gidermek رفع احتیاج کردن

ihtiyaçlar ضروریات، حوایج، حاجات

ihtiyaç maddeleri مایحتاج، مواد لازمه

ihtiyar کهن سال، پیر، سالخورده، بزرگسال

پیرسر، پیر و پاتال، گندپیر، پاتیل در رفته

پاتال، بارو، بارو، کهنه، زوار در رفته ۲-

انتخاب

ihtiyarî اختیاری، میلی، دلخواهی، افتخاری

ihtiyar kadın پیرزن، زن پیر، پارو

ihtiyarlama تشیخ، سالخوردگی، پیرشدگی

ihtiyarlamak پیرشدن، به زاد بر آمدن، چین

بر ابرو افکندن، مس شدن، سالخورده شدن

ihtiyarlatmak پیرکردن، سالخورده کردن

ihtiyarlık پیری، کهنسالی، سالخوردگی

مشیخت، گیس سفیدی، شیخوخت، زالی

ihtiyarlık günleri پیران سال، پاییز عمر

۱- احتیاط، دور اندیشی، پرهیز، ihtiyat

دقت، پختگی، ۲- (نظ) طرح ۳- ذخیره، یدک

ihtiyaten احتیاطاً، محض احتیاط

ihtiyatî احتیاطی

ihtiyatî tedbir پیش بینی

ihtiyatkâr احتیاط کار، محتاط، دور اندیش

ihtiyat kuvvet (نظ) مؤخر

ihtiyatlı محتاط، دور اندیش، احتیاط کار،

پیش بین، پرهیز کار، بادقت

ihtiyatlı adım atmak گام شمردن، احتیاط

کردن

ihtiyatlı davranmak احتیاط کردن، پیش

بینی کردن، عنان فرو گرفتن، دست بعضا رفتن

ihtiyatlı olmak محتاط بودن، دم بتله ندادن

ihtiyatlı yürümek قدم شمرده نهادن

ihtiyatsız بی احتیاط

ihtiyatsızlık بی احتیاطی

ihvan دوستان، اخوان

ihyâ احیاء

ihyâ etmek احیاء کردن، تازه داشتن، تازه

کردن، زنده کردن

ikâme اقامه

ikâme etmek اقامه کردن، بجا آوردن

ikâmet اقامت

ikâmet etmek اقامت کردن، مقیم شدن

ساکن شدن، پاتا به درجایی باز کردن، رحل

اقامت افکندن، پای داشتن، ما ندن، بودن،

مقام کردن

ikametgâh محل اقامت، اقامتگاه، جای باش،

محل سکونت، مسکن

ikamet yeri جای باش، محل اقامت، محل

سکونت

ikaz ایقاز

ikaz etmek ایقاز کردن، آگاه ساختن، اخطار

کردن، بیدار کردن، هشیار کردن

ikbal اقبال، طالع، دولت، بخت

ikdam اقدام، پیش درآمد، سعی و کوشش

iken در اثنائیکه، در زمانیکه، در مدتیکه

وقتی که

iki دو

iki ayağını bir pabuca sokmak (اصط) دست

و پای کسی را توی پوست گردو گذاشتن

iki büküm olmak (acıdan) به پیچ و تاب

افتادن

iki dirhem bir çekirdek (اصط) هفت قلم،

هرهفت

iki dirhem bir çekirdek süslenmek (اصط)

هرهفت کردن ، غرو کردن
 iki hörgüçlü deve شتر دو کوهانه
 iki kat etme تضعیف ، دو برابر کردن
 iki katlı دو طبقه نئ
 iki kat olmak تاشدن
 ikil تثنيه
 ikilem قیاس مقسم ، قیاس دو شقی
 ikileme تثنيه
 ikilemek دوتا کردن ، دوتائی کردن ، تثنيه کردن
 ikileşmek دوتائی شدن ، دوتاشدن
 ikili ۱- دوگانه ، دوتائی ۲- دو عددی ،
 دورقمی ۳- دوخال (در ورق بازی)
 ikili ilişkiler روابط دوجانبه
 ikilik ۱- دوی دوتائی ، جفتی ۲- جدائی ،
 اختلاف
 ikinci دوم ، دومی ، دومین ، دویگر ، ثانی ،
 ثانوی
 ikinci el (باز) دست دوم
 ikinci kez بار دوم ، ثانیاً
 ikinci lige düşmek (ور) به دسته دوم سقوط
 کردن
 ikinci yarı (ور) نیمه دوم
 ikindi عصر
 ikindi kahvaltısı عصرانه ، آب چرا
 ikindi namazı نماز دیگر ، نماز عصر ، عصر
 ikişer دوتا دوتا ، دوه دو ، جفت جفت ، دو
 عدد دوعدد
 iki taraflı دو جانبه ، دوطرفه
 iki taraftan daralan kaplama (راه) جاده
 باریک میشود
 iki yanlı دوجانبه ، دوطرفه
 ikiye ayırma تصنیف
 ikiye bölmek دو نیم کردن ، شقه کردن
 iki yönlü trafik (راه) جاده دو طرفه
 iki yönlü yol (راه) جاده دو طرفه
 iki yüz دو یست
 ۱- دورو ، دورویه ، منافق ، دورنگ ،
 ۲- ریاکار ، دو طرفه ، دوجانبه ، دورویه
 دورویی ، منافقی ، دورنگی ،
 ۲- دغل داری ، مداهنه ، ریا
 ikiz دوقلو ، توأم ، جنبه
 ikizler burcu جوزا

(جغ) آب و هوا ، اقلیم
 iklim اقلیم پذیری ، بوم پذیری
 iklimler اقالیم
 ۱- اکمال ۲- تجدیدی (در امتحانات)
 ikmâl تجدیدی شدن
 ikmâle kalmak اقناع ، قانع سازی
 iknâ قانع کردن ، ارضا کردن ،
 پختن کسی را
 ikrah اکراه
 ikrah etmek کراهت داشتن ، بد آمدن
 ikrahlik (عو) کراهت ، تنفر
 ikrahlik gelmek کراهت داشتن ، متنفر شدن
 ۱- پیشکش ، پختن ، هدیه ۲-
 ikram اعزاز ، احترام ۳- تخفیف
 ۱- تخفیف دادن ۲- گرمی
 ikram etmek داشتن ۳- پیشکش دادن
 ۱- جایزه ۲- حقوق بلا عوض که به
 ikramiye کارمند اداره داده می شود
 ikrar اعتراف ، اقرار
 ikrar etmek اقرار کردن ، مقرر شدن
 ikraz اقراض ، وام گیری ، قرض گیری
 iksir اکسیر ، کیمیا
 iktâ اقطاع
 iktibas اقتباس ، نقل
 ۱- اقتدار ، توانایی ، قدرت ۲-
 ۳- حزب سرکار
 iktidara gelmek (سیا) به قدرت رسیدن
 iktidardan çekilmek از قدرت کناره گیری
 کردن
 iktidarlı صاحب اقتدار ، زبردست ، توانا
 ۱- عاجز ، بیعرضه ۲- عنین
 iktidarsız کافور دادن
 iktidarsız erkek عنین
 iktidarsız kalmak کافور خوردن
 ۱- عدم توانائی ، بی قدرتی ۲-
 عنینی
 iktifa اکتفا
 iktifa etmek بس کردن ، کافی شمردن
 iktisadi اقتصادی ، صرفه دار ، مقرون بصرفه
 iktisat صرفه جویی ، اقتصاد ، علم اقتصاد
 iktisatçı متخصص علم اقتصاد
 iktisatlı صرفه جو
 iktizâ اقتضاء ، لزوم ، ضرورت

لازم بودن ، بایستک **iktizâ etmek**
 ولایت ، استان ، ایالت ، ایل **il**
 ۱- دارو ، دوا، درمان ، علاج ، گزیر ۲- **ilâç**
 چاره ، علاج
 صلابه کردن **ilâç dövmek**
 دواسازی ، کارخانه دواسازی **ilâç fabrikası**
 دارو خوراندن ، دارو تجویر کردن **ilâç içirmek**
 جادو جنبل **ilâç karaç**
 گرم خانه **ilâç kurutma odası**
 دارودان ، حب دان **ilâç kutusu**
 سمپاشی **ilâçlama**
 ۱- سمپاشی کردن ، ۲- دوا زدن ، **ilâçlamak**
 دواکاری کردن
 سمپاش **ilâçlama makinesi**
 ۱- سمپاشی کردن ۲- **ilâçlama yapmak**
 دواکاری کردن دوازدن
 ادویه ، داروها **ilâçlar**
 ۱- سمپاشی شده ۲- دوازده ، دوا دار **ilâçlı**
 اله ، معبود ، ایزد ، خدا **ilah**
 اله ، ایزدبانو **ilâhe**
 سرود ، سرود دینی ، سرود روحانی **ilâhi**
 ۱- الهی ، آسمانی ، ربانی سبحانی ، **ilâhî**
 لاهوتی ، رحمانی ، ۲- ای خدای من، الهی
 (تص) عشق حقیقی **ilahi aşk**
 الهیات ، علم دین ، علوم دینی **ilâhiyat**
 دانشکده معقول ومنقول ، **ilâhiyat fakültesi**
 دانشکده الهیات
 خدایی، ایزدی **ilâhlık**
 (حق) اعلام ، دادنامه **ilâm**
 آگهی ، اعلان ، رکلام **ilân**
 آگهی گشتن ، اعلام شدن **ilân edilmek**
 علاوه ، اضافه ، اضافی ، زیادی ، **ilâve**
 ضمیمه ، لاحق
 علاوه شدن ، پیوستن **ilâve edilmek**
 علاوه کردن ، اضافه کردن **ilâve etmek**
 لواحق ، ضمائم ، اضافات **ilâveler**
 ضمیمه دار ، اضافه دار **ilâveli**
 گذشته از ، باضافه ، بعلاوه **ilâveten**
 (سیا) شهر ستان ، حاکم نشین **ilçe**
 (حق) دادسرای شهر ستان **ilçe savcılığı**
 با ، باتفاق ، بوسیله ، بواسطه **ile**
 همیشه ، دائم ، الی الابد ، مادام **ilelebet**
 نفرین ، لعنت **ilenme**

نفرین کردن ، لعنت کردن **ilenmek**
 ۱- جلو ۲- پیش رفتن ، جلو افتاده ۳- **ileri**
 آتی ، مستقبل ، آینده ۴- (نظ) به پیش!
 حمله ور ، پیشرو **ileri atılan**
 حمله ور شدن **ileri atılmak**
 ترقی خواه ، متجدد **ilerici**
 پیش رفتن **ileri çıkmak**
 در آینده ، در آتی **ileride**
 تقدم داشتن **ileride olmak**
 سربزرگ ، سرآمد ، برگزیده ، **ileri gelen**
 اعیان ، اشراف ، رجال
 رجال ، کبار ، فحول ، اشراف ، **ileri gelenler**
 اکابر
 آب گرفتن ، ناشی شدن **ileri gelmek**
 کلفت گفتن **ileri geri konuşmak**
 پیش رفتن **ileri gitmek**
 پیش فرستادن **ileri göndermek**
 دور بین ، دور اندیش ، پیش بین ، **ileri görüşlü**
 عاقبت اندیش ، عاقبت نگر ، غایت اندیش ،
 روشن فکر ، پایان بین ، پیش اندیش ، آخربین
 ، بلند نظر
 دور بینی ، دور اندیشی **ileri görüşlülük**
 دور بین بودن ، بشولیدن ، **ileri görüşlü olmak**
 دور اندیش بودن
 (نظ) پیش قراول **ileri karakol**
 (نظ) طلابه **ileri karakol vazifesi yapmak**
 کردن
 (راه) عبور یکطرفه **ileri mecbûrî yön**
 (ور) مهاجم **ileri oyuncu**
 فرا راندن **ileri sürmek**
 ۱- پیشرفت ، پیشرفته **ileri teknoloji**
 تکنولوژی عالی
 پیش بینی کردن ، دور **ileryi düşünmek**
 اندیشیدن
 پیش بینی، تدبیر ، خرده بینی **ileryi görme**
 ترقی پیشرفت ، پیشروی ، توسعه ، **ilerleme**
 اوچگیری، گشایش
 ۱- جلو رفتن ، پیش شدن، پیش **ilerlemek**
 زدن، فرا رفتن ۲- پیشرفت کردن، پیشروی
 کردن ، ترقی کردن
 پیش تاختن ، پیشرفت **ilerleme kaydetmek**
 کردن
 پیشرفته، پیشرفت کرده **ilerlemiş**

ilerletmek جلو انداختن، ترقی دادن ، پیشرفت دادن، به پیش بردن

iletişim رسانی

iletişim araçları رسانه ها

iletken (فز) هادی ، ناقل، رسانا

iletkenlik (فز) هادی بودن

iletki نقاله، آلت نقاله

iletmek رساندن ، واصل کردن ، ایصال کردن ، منتقل کردن

ilga لغو

ilgeç سنجاق، گیره

ilgi توجه، علاقه، برگ، ربط، ارتباط

ilgi çekici جاذب

ilgi çekmek توجه جلب کردن، مورد توجه بودن

ilgi duymak میل داشتن ، دل بر بستن، دل بستن، نظر داشتن، گرمی کردن، خوش داشتن، دل نهادن، علاقه مند شدن، علاقه پیدا کردن

ilgi göstermek میل داشتن، استقبال کردن، گرمی کردن، علاقه نشان دادن

ilgi kesme قطع علاقه، پرافشانی

ilgi kesmek قطع علاقه کردن

ilgilendirmek مربوط بودن، ربط داشتن

ilgilenmek نظر داشتن، توجه داشتن، توجه پندار کردن، علاقمند شدن

ilgiler علایق

1- علاقه دار ، علاقه مند ، ذی علاقه ، 2- دست اندرکار ، متعلق، دایر، وابسته، مربوط، زیربط، برخورد با

ilginç جالب، قالب توجه، شایان توجه

ilgisini çekmek مورد توجه کسی قرار گرفتن

ilgisi olmak سروسر داشتن، علاقه داشتن

ilgisiz بیعلاقه، نامربوط ، بی مناسبت، غیر مربوط، لاقید

ilgisizlik بی علاقگی، نامربوطی ، لاقیدی، عدم ارتباط، بی ربطی

ilgiyi kesmek دل بر داشتن، دل بر کندن، قطع علاقه کردن

ilhak الحاق، پیوستگی

ilhak edilmek ملحق شدن

ilhak etmek پیوسته کردن، الحاق کردن

ilham الهام ، پیام

ilham gelmek بدل کسی برات شدن

ilham kaynağı الهام بخش

ilham olmak بدل کسی برات شدن

ilhan ایلخان

ilhat الحاد

1- مغز استخوان ، مادگی ، ضریع ۲- ilik سوراخ جای دگمه

ilik açmak جای دگمه باز کردن

iliklemek دگمه کردن ، دگمه رابست

1- استخوان مغزدار ۲- لباس دگمه 3- شده سوراخ دگمه دار

1- استخوان بی مغز ۲- دگمه نکرده، 3- بدون جای دگمه

ilim دانش، علم

ilimler علوم

ilimler akademisi دار العلوم

ilim merkezi حوزه علمیه ، مرکز علم

1- نسبت، ارتباط ۲- دل شوری

ilinti متعلق، مربوط ، منسوب

1- پیوست، ضمیمه ۲- تعلق ، ilişik بستگی ، ربط ، ارتباط

مربوط، دارای ارتباط، دارای مناسبت

ilişikli تلوأ ، بضمیمه، جوفأ

ilişik olarak بدون قید، غیر مربوط

ilişiksiz تلوأ ، جوفأ ، لفا

ilişikte رابطه ، مناسبت ، ربط ، ارتباط

ilişki kurmak پیوند برقرار کردن

ilişkili مربوط

ilişkili olmak مربوط شدن

ilişkin مربوط، در زمینه، مبنی براینکه، مبنی بر ، به روی

1- دست زدن، تماس کردن ۲- ilişmek خیزیدن، در شدن ۳- مداخله کردن، سربسر گذاشتن، ۴- بند شدن ، گیرشدن

iliştirmek پیوست کردن ، چفت کردن، بند کردن، گیردادن، ربط دادن

1- نخست ، نخستین ، اول ، اولین ، ilk اولی ، ابتدا ، درآغاز ، ابتدائی

ilk aşamada در وهله نخست

ilkbahar بهار ، نوبهار، بهاران، ربیع

ilkçağ قرون اولی، عهد باستان، عهد قدیم

ilk defa نخست اول، اول دست، دست نخست، بار اول، اولین بار، دفعه اول

۱- اساس - مبدأ ۲- ماده اولیه ، بوهر ،
اصل

ilkeldانی

ilk etapta نخست وهله

ilk gençlik تازه جوانی

ilk in ، در ابتدا ، دفعه اول ، اولین مرتبه ،
نخست ، نخستین ، پیشین

ilk kez اول دست ، بار اول ، نخستین بار

ilk mektep دبستان ، مدرسه ابتدائی

ilkokul دبستان ، مدرسه ابتدائی

ilköğretmen okulu دانشسرای مقدماتی

ilk süt فله

ilk taksit پیش قسط

ilk yardım (پز) پست امدادی ، کمک اولیه

illâ - مطلقاً ، فقط و فقط ۲- وگرنه ، والا

illâllah امان ، پناه بخدا

ille الا ، حتماً

illegal در اختفا

iller ولایات ، ایلات

illet ۱- سبب ، علت ، ۲- مرض ، بیماری

illetli بیمار ، مریض ، علیل ، علتناک ، بیمار
غنج

illüzyon غرور ، ایلوزیون

il mahkemesi محکمه بدایت (حق)

ilmî علمی ، علمیه

ilmik گره ریشه قالی

ilmiye علمیه ، صنف علماء

ilmühaber علم وخبر ، گواهی نامه وضع حال

iltica التجا ، پناه

iltica etmek پناه آوردن ، پناه بردن ، زنهار
خواستن ، پناهنده شدن ، ملتجی شدن

iltifat التفات ، عنایت ، برگ ، سیورغامیش ،
لطف ، محبت

iltifat etmek لطف داشتن ، لطف کردن ،
پروا کردن

iltihak التحاق ، پیوستگی

iltihak etmek ملحق شدن

iltihap (پز) التهاب ، سوز ، ناسور ، جراحت

iltihaplanmak (بز) جراحت کردن ، ناسور

شدن ، چرك کردن ، ورم کردن ، جراحت جمع
شدن

iltihaplı ملتهب ، چركین

iltimas پارتی بازی ، توصیه ، سفارش

iltimasçı سفارش کننده ، پارتی

ima ایما ، تلویح ، رمز ، اشاره ، کنایه

imal اعمال

imalât مصنوعات

imalâtçı کارخانه دار ، سازنده

imalâthane کارخانه ، کارگاه

imale اماله

imâli کنایه دار ، ایما دار ، اشاره دار

imam پیشنماز ، امام ، آخوند ، امام جماعت

imâme مهره دراز سر تسبیح

imâmet امامت ، پیشنمازی

imamlar انچه

imamlık پیشنمازی ، امامت

imamlık yapmak امامت ، امامت
کردن

imamsuyu (عو) راقی ، عرق

imamzâde امامزاده

iman ایمان ، عقیده

iman etme گروش

iman etmek ایمان آوردن ، گروش کردن ،
گرویدن

imansız بی ایمان ، بیسیدن ، (مج) بی
انصاف ، بی رحم ، بی وجدان

imar اعمار ، عمران

imaret عمارت

imar etmek آباد ساختن ، معمور کردن ،
آبادان کردن

imâ yollu تلویحاً

imbik انبیک

imdada yetişmek فریاد رسیدن ، به فریاد
کسی رسیدن

imdat ۱- مدد ، امداد ، کمک ۲- فریاد! امان!
بدام برسید!

imdat istemek مدد خواستن ، هوار کشیدن ،
کمک خواستن

imdi حالا ، اینک ، در این صورت

imge تصور ، عکس ، خیال

imhâ امحاء

imhâ etmek محو کردن ، از بین بردن ، نابود
کردن

imik ملاذ ، ملاج

imizgenmek چرت زدن

imkân امکان ، شایست ، فرصت ، توانائی

imkân dahilinde امکان پذیر
 imkânsız غیر ممکن ، محال ، ناممکن ، غیر
 مقدور ، امکان ناپذیر
 imkânsızlık عدم توانائی
 imkânsız olmak غیر ممکن بودن ، گردگان بر
 گنبد بودن

imlâ املاء ، انشاء
 immunoloji ایمنی شناسی
 imparator امپراتور ، شاهنشاه
 imparatorçe ملکه
 imparatorluk امپراتوری ، شاهنشاهی
 imrahor میر آخور ، میر آخر
 imren غبطه
 imrendirmek به هوس آوردن
 imrenilme مورد غبطه قرار گرفتن
 imrenme غبطه
 imrenmek غبطه خوردن ، دل خواستن
 imsak وقت روزه گیری درسحر
 imtihan امتحان ، آزمایش
 imtihanı kazanmak قبول شدن
 imtina خودداری ، امتناع
 imtiyaz امتیاز ، جدایی ، برتری ، مزیت
 imtiyaz hakkı حق الامتیاز
 imtiyazı olmak امتیاز داشتن
 imtiyazlı برتر ، ممتاز ، صاحب امتیاز
 imtiyaz sahibi صاحب امتیاز
 imza امضاء
 imzalamak امضاء کردن
 imzalanmak منعقد شدن ، امضاء شدن ، به
 امضا رسیدن

imzalatmak بامضاء رسانیدن
 imzalı امضاء دار ، دارای امضاء
 imza örneği نمونه امضاء
 imzasız بی امضاء
 in غار ، غال
 inadı bırakmak از خر شیطان پایین آمدن
 inadına از روی لجبازی ، از لجاجت او
 inan باور ، اعتقاد ، ایمان
 inanan گراینده ، معتقد
 inanç ایمان ، عقیده ، اعتقاد
 inançlar عقائد ، عقاید
 inandırılmak اقناع کرده شدن ، باور کرده
 شدن

inandırmak اقناع کردن ، قبولاندن
 inanılmak باور شدن ، قبول شدن
 inanış باور ، ایمان ، عقیده ، اعتقاد ، تصدیق
 inanlı معتقد ، مؤمن
 inanma اعتقاد ، باور ، ایمان
 inanmak باور کردن ، ایمان آوردن ، ایمان
 داشتن ، گروه کردن ، گرویدن ، اعتقاد کردن ،
 قبول کردن ، باور کسی شدن

inansız بی عقیده ، ایمان
 inat عناد ، لج ، لجاج
 inatçı لجباز ، لجوج ، عنود ، عنید ، یکدنده ،
 ستیزه جو ، ستیزه گر ، عاند ، خیره دست ،
 کج خلق ، کله شق ، خیره ، بدرگ
 inatçılık لجاجت ، لجبازی ، ستیز ، یکدندگی
 inatçılık etmek لجبازی کردن
 inat etmek لجبازی کردن ، لجاج کردن ، لج
 کردن ، پادریک کفش کردن
 inatlaşma تعاند ، بهم لجبازی کردن
 inâyet عنایت ، لطف ، احسان ، سیورغامیش ، تحفه

ince ۱- باریک ، نازک ، رقیق ، تنگ ،
 ضعیف ، دقیق ، ظریف ، ۲- مؤدب
 ince bağırsak روده باریک
 ince belli باریک میان ، نازک میان ، لاغر
 میان

incecik تار مو ، خیلی باریک
 ince çorap پانما
 ince düşünce نازک اندیشی
 ince düşünceli نازک اندیش
 ince görüş خرد بین ، خاک بیز
 ince iş ریزه کار ، فوت و فن
 ince kabuk پوسته
 ince kumaş گردی ، پارچه نازک
 inceleme بررسی ، رسیدگی ، تحقیق ، تحری
 تتبع و تدقیق ، تفحص ، تفتیش ، مطالعه
 incelemek بررسی کردن ، بررسیدن ،
 رسیدگی کردن ، تفحص کردن ، تحقیق کردن ،
 مطالعه کردن ، موشکافی کردن ، تدقیق کردن
 ، مورد مذاقه قرار دادن ، مطالعه کردن ، پژ
 و هیدن ، غور کردن
 inceleme yapmak بررسی کردن ، مورد
 بررسی قرار دادن
 incelenmek مورد بررسی قرار گرفتن

inceletmek مورد بررسی قرار دادن

inceleyen پژوهنده، بررسی کننده

incelik نازکی، رقت، باریکی، ظریفی، لطافت، نزاقت

incelikler دقائق، دقائق

incelmek باریک شدن، نازک شدن، ضعیف شدن، لاغر شدن

inceltmek نازک کردن، باریک کردن، تنک کردن، لاغر کردن، ضعیف کردن

ince yaprak برگ نازک

inci گهر، مروارید، لؤلؤ، در، جمان، کسبرج

inci çiçeği (گیا) سوس بری

incik ساق، قلم پا، ساق پا

İncil انجیل

İnciller اناجیل

incinme رنجش، غباردل، تادی

incinmek ۱- رنجیدن، آزرده، دل گرفتن،

مکدر شدن، افکار شدن، تابیدن (مع) تافتن

۲- ضرب خوردن، دل آزرده

incinmiş خاطر آزرده، آزرده، دل آزرده

incir (گیا) انجیر، انجی

incir ağacı (گیا) درخت انجیر، انجیر بن

incir kuşu مرغ انجیر خوار، مگس خوار

incirlik باغ انجیر

inciten خاطر آزار، دل آزار

incitici رنجاننده، آزار دهنده

incitme آزار، پيله، تحسیر

incitmek رنجاندن، رنجانیدن، آزار کردن،

غبار بر دل نهادن، دل شکستن، دل آزرده

کردن، پا توی کفش کس کردن، درد آوردن،

ضرب وارد آوردن

incitmeye kararlı olmak در بند آزار کس بودن

indeks فهرست

indeks defteri دفتر نماینده

indî خود سرانه، از پیش خود

indifa آتش فشانی، اندفاع، فوران

indifa etmek آتش فشانی کردن، اندفاع کردن

indinde پیش او، در نزد او، در نظر او

indirme انزال، تنزیل، تخفیف، ایراد، استزال

indirmek ۱- پایین آوردن، فرو آوردن، انزال

کردن ۲- پیاده کردن ۳- تخفیف دادن ۴- بر

زمین نشانیدن (هواپیما)

ineğe tapan گاوپرست

۱- گاو، گاو ماده، جودر، ۲- (مع) خرکار، inek

کله خر، احمق ۳- (مع) خرخوان

inek buğdayı (گیا) قمع احمر

inekçi گاو دار، گاوچران

inekleme خرخوانی کردن

۱- آخور گاو ۲- (مع) حماقت، خریّت، ineklik کله خری

inek sürüsü گله گاو

inek yuğu زوج

infak انفاق

infaz انفاذ

infilar انفجار

infilar etmek منفجر شدن، ترکیدن

infilar ettirmek منفجر کردن

ingiliz انگلیس

ingiliz anahtarı (مکن) آچار فرانسه

İngilizce انگلیسی، زبان انگلیسی

İngiltere انگلستان

inhisar انحصار

inildemek ناله کردن

inilmek پیاده شدن

inilti ناله، نالش، زاری، زار، زوزه، فغان، چغز، جزع

inim inim ناله و فغان، زار زار

۱- سرپایینی، شیب، فرودی، سرازیر، iniş

سراشیب، پستی، سرازیری، نشیب ۲- پیاده شدگی، فرود آمدگی

iniş aşağı سرازیری، سرازیری

iniş çıkış فراز و نشیب، برو فرود

iniş izni istemek درخواست فرود کردن

inişli سرازیری

iniş takımları اربابه های فرود

inkâr انکار، جحد، عدم قبول

inkâr edilemez غیر قابل انکار

inkâr etme استنکار

inkâr etmek انکار کردن، منکر شدن، پینه کردن، حاشا کردن

inkilâp انقلاب، ثورت، کودتا، آشوب

inkilâpçı انقلابی، شورش طلب، آشوب گر

inleme مویه، ناله، تشکی

۱- ناله کردن، ناله زدن، ناله inlemek

کشیدن، متلیدن، نالش زدن، نالش کردن،
مویه کردن، ویله کردن، جز زدن، چغزیدن،
چاویدن، ناله وزاری کردن، ۲- فریاد و غرش
کردن

نالاندن، به نالش آوردن، به فریاد
آوردن

نال، زاری، انین inleyiş

۱- عمل پیاده شدن ۲- فلج سگته ، inme
افلیج ۳- کشش آب دریا ، جزر

۱- پیاده شدن، پیاده گردیدن، پائین
آمدن، فرود آمدن، پی رفتن ، تنزل کردن ۲-
برزمین نشستن (هواپیما)

مفلوج، فالج inmeli

غیر آلی inorganik

انصاف ، داد، آزرم insaf

با انصاف insafli

بی انصاف ، پیراه insafsız

بی انصاف insafsızlık

انسان ، آدم ، آدمی، مردم، بشر، خلق، insan
انس

انسان وار، مثل آدم insanca

۱-بشر دوست ۲- اهلی، خانگی، insancıl
دست آموز

آدم وار insanımsı

انسانی، بشری insanî

علوم انسانی insanî bilimler

انسانیت insaniyet

آدم نما insan kılığında

انسانی ، انسانیت، بشریت، انسی، insanlık
مردمی، آدمیت

خند بشری insanlık dışı

آدمیزاد ، آدمی، مردم insanoğlu

بنی آدم insan oğulları

غائط insan pisiği

آدم شناس insan sarrafı

آدم ربا insan tâciri

زیر مرد ، فوق البشر، خارق insan üstü
العاده

انسجام insicam

منظم ، سلیس ، با انسجام insicamlı

غیر سلیس، غیر منظم، ناجور، insicamsız
بی انسجام

۱- انشاء ۲- ساختمان، بنا ۳- نثر ادبی inşâ

ساختمان، بنا عمارت inşaat

بنّا ، معمار، مقاطعه کاری ، inşaatçı
ساختمانی

سازندگی، مقاطعه کاری، inşaatçılık
ساختمان سازی

تله بست inşaat iskelesi

عملجات inşaat işçileri

عملگی، فعلگی inşaat işçiliği

عمله ، فعله inşaat işçisi

روسازی inşaat kaba işi

قالب کاری inşaat kalıpcılığı

قالب کار inşaat kalıpcısı

مصالح ساختمان، مصالح inşaat malzemesi
ساختمانی

مهندس ساختمانی inşaat mühendisi

مقاطعه کار inşaat müteahhiti

انشاء الله، بامید خدا inşallah

انشاد inşat

(پز) داخلی، عفونی intan

(پز) عفونی ، مرض عفونی، میکروبی intaî

(پز) عفونی شدن intanîleşmek

(پز) مسریه، قسمت امراض عفونی intaniye

انطباق intiba

انطباق، سازش همساری intibak

سازش پذیری intibak kabiliyeti

عدم انطباق، ناجوری intibaksızlık

(حق) انتفاع intifa hakkı

خودکشی، انتحار intihar

خودکشی کردن intihar etmek

انتقال، تنقل، تحویل درك intikal

انتقال کردن ، انتقال یافتن intikal etmek

انتقام ، کینه، کین، کینه توزی ، ثار intikam

انتقام گرفتن، داد ستاندن، intikam almak
کین توختن

انتقام جو، منتقم، کین گر ، کینه intikamcı
بی

۱-انتساب، بستگی ۲-انتصاب intisap

انتشار intişar

انتظام ، سروصورت، انضباط intizam

منظم ، مرتب intizamlı

نامرتب، بی ترتیب intisamsız

۱-انتظار، چشم براهی ۳- (عو)نفرین intizar

انضباط inzibat

inziva انزوا، عزلت، گوشه گیری، گوشه نشینی
 inzivaya çekilmek گوشه گیری کردن، گوشه نشستن، گوشه نشینی کردن، گوشه گرفتن، گوشه گزیدن، عزلت گزیدن، دامن باغی گرفتن
 ip نخ، رسن، طناب، ریسمان، بند، رشته، حبل
 ip ağacı (گیا) سیاه گیله
 ip düğümlemek پیچ افتادن در رسن
 ip eğirme نخ ریس
 ip eğirmek نخ ریسیدن
 ipek ابریشم، حریر، دیبا، پرند، پروند
 ipek böceği پيله، تارتن
 ipekçi ابریشم فروش، حریر فروش
 ipek çorap پانما
 ipek elbise حریر خز، جامه، حریر
 ipek halı قالی لهستانی
 ipek iplik کانوا، نخ ابریشمی
 ipek kağıt پرنیان
 ipekli ابریشمی
 ipekli kumaş دیبا، حریر، حریره
 ipek tüccarı حریری، حریر فروش، ابریشم فروش
 ipe sapa gelmez بند تنبانی، پوچ، بی سروت
 ipham ابهام
 ipince مثل پوست مار، خیلی نازک
 ipin ucunu kaçırmak (اصط) سر رشته از دست دادن
 iple bağmak طناب انداختن
 iplememek (عو) بحساب نگرفتن، اهمیت ندادن
 iple tüy almak بند انداختن
 iplik نخ، تاره
 iplik boyacısı صباغ
 ۱-نخ ریستن ۲-نخ کشی کردن
 از پارچه
 iplik çilesi چله
 iplik fabrikası کارخانه نخ ریس
 iplik geçirmek نخ کردن سوزن
 iplikhane کارخانه نخ ریس

ipliklenmek نخ نخ شدن، ریش شدن
 ipotek گرو، رهن
 ipotek etmek گرو گذاشتن، گرو کردن، مرتهن کردن
 ipotekli مرتهن، رهنی، گروی
 ipotekli olmak به گرو بودن
 ipotез فرضیه
 ۱-بی نخ، بی بند ۲-(مج) بی بند و بار، بی اراده
 ipsiz بی سروت
 iptal ابطال، فسخ، لغو
 iptal etmek باطل کردن، فسخ کردن
 iptida ابتداء، آغاز، اول
 iptidâi ابتدائی، بدوی، اولی
 iptilâ گرفتاری، ابتلاء، اعتیاد
 ip ucu سر رشته
 irâb (دس) اعراب
 irâbda mahalli olmamak (اصط) محلی از اعراب نداشتن
 irâde اراده، میل، خواست، عزم، قصد
 irâdeli با اراده، با عزم
 irâdeli olmak اراده داشتن
 irâdesiz بی اراده، بی تصمیم، خرد نفس، بیخود، بی میل
 İran ایران
 İran Hava yolları هوا پیمایی ملی ایران
 هُما
 İran'lı ایرانی، فارسی، فرس، عجمی، پارسی، پارسا، پارس
 İranolog ایران شناس
 İransever ایران دوست، ایران پرست
 irap (دس) اعراب
 iraplı معرب
 irapta mahalli olmamak (اصط) محلی از اعراب نداشتن
 irat دخل، در آمد، عیدی
 ircâ ارجا
 irfan عرفان، معرفت
 iri درشت، کلفت، ستبر، زمخت، غلیظ، بزرگ، جسیم
 iribaşli سه کله
 irigözlü فراخ چشم، اعین
 irikiyım بزرگ جثه

irileşmek بزرگ شدن ، درشت شدن ، ترنجیدن
 irilik گندگی ، بزرگی ، جسامت ، درشتی
 irin (پز) زرداب ، ریم ، چرك ، جراحت
 irinlenmek چرك جمع شدن ، جراحت جمع شدن
 iri cüsseli پهلوان ، تنومند ، چارشانه
 iri yarı تنومند ، چهارشانه ، تناور ، چارشانه ، پك ، كوه پيكر ، گومبول ، كلان ، ضخيم ، نره خر ، درشت وگنده
 iriyarılık تنومندی ، ضخامت
 irilmek يكه خوردن ، رم کردن
 irkinti بركه ، يكه خوری
 İrlanda ایرلند
 irs ارث
 irsal ارسال ، فرستادن
 irsâliye defteri دفتر رسید ، بارنامه
 irsî ارثی ، موروثی
 irşat ارشاد ، هدایت ، راهنمایی
 irşat etmek ارشاد کردن ، هدایت کردن ، راهنمایی کردن
 iribat ارتباط ، وابستگی ، بستگی ، پیوستگی ، مربوطیت
 iribatı olmak ارتباط داشتن ، ربط داشتن
 irticâ ارتجاع
 irticâcı مرتجع
 irticâی ارتجاعی
 irticâl ارتجال
 irticâlen مرتجلاً ، ارتجالاً ، بدیهه ، بالبداهه ، ارتجالی
 irticâlen konuşma بداهت ، بدیهه گوئی
 irticâlen konuşmak بدیهه گفتن
 irtifâ لندی ، ارتفاع ، برز ، بلند ، فرازا
 irtifâ kaybetmek پستی گرفتن
 irtihaal ارتحال ، مرگ ، فوت
 irtihaal etmek فوت کردن ، مردن ، در گذشتن
 irtikâp ارتکاب
 is دوده ، سیاهی دوده
 isa عیسی ، مسیح
 isabet اصابت ، بر خوردگی
 isabet etmek اصابت کردن ، خوردن ، بر خوردن ، بهدف رسیدن ، راست آمدن
 isabetsizlik عدم صحّت

ise de با اینکه ، اگر باشد ، هر چندکه
 İsevi مسیحی ، عیسوی ، چلیپا پرست
 İsevilik مسیحیت
 İsfenks مجسمه ، ابو الهول
 ishak kuşu مرغ حق
 ishal (پز) اسهال ، شکم روش ، رانش ، دل پیچه ، برینش ، زحیر ، اختلاف
 ishal olmak نرم شدن ، اسهال داشتن
 ishal yapmak نرم کردن
 isilik عرق سوز ، عرق گز ، عرق جوش ، جوش بدن
 isim اسم ، نام
 isim almak گرفتن ، نام گرفتن
 isimler اسامی
 isimsiz بی نام ، گمنام
 isim vermek نام دادن ، نام گذاشتن ، نامیدن
 iskambil ۱- گنجفه ، بازی ورق ۲- ورق بازی ، گنجفه بازی
 iskambil kağıdı ورق کارت
 iskambil oynamak گنجفه بازی کردن ، ورق بازی کردن ، گنجفه زدن
 iskambil oyunu گنجفه بازی ، ورق بازی
 iskân اسکان
 iskandil ۱- آب نما ، گمانه ۲- (مج) بررسی ، آزمایش
 iskandil âleti ژرفاسنج
 iskandinav اسکاندیناوی ، کشور اسکاندیناوی
 iskân etmek ساکن کردن ، سکونت دادن
 iskele ۱- اسکله ۲- تله بست ۳- سمت چپ کشتی
 iskelet اسکلت ، استخوان بندی
 iskemle چارپایه ، کرسی
 isko اسکاتلندی
 İskoçya اسکاتلند
 İskoçya'lı اسکاتلندی
 iskolastik اسکولاستیک
 iskonto تخفیف ، تنزیل
 iskonto yapmak تخفیف دادن ، تنزیل دادن
 İslâm ۱- اسلام ، مسلمانی ۲- مسلمان
 İslâm hukuku فقه
 İslâmın beş şartı پنج ارکان
 İslâmiyet مسلمانی ، دین محمدی ، اسلامیت

İslav اسلاو سقلاب

İslemek ۱-دود دادن ۲-دوده دادن ، سیاه کردن

İslenmek دوده گرفتن، از دوده سیاه شدن

İslim بخار

İslovak از اهل اسلواک

İsme اسماً

İsmet عصمت ، پاکدامنی ، عفت

İsnat اسناد

İsnat etmek اسناد دادن، اسناد کردن

İspanya اسپانیا

İspanyol اسپانیائی

İspanyolca زبان اسپانیائی

İspanyol gitar گیتار

İspat اثبات

İspat edilmek به ثبوت رسیدن، ثابت شدن

İspat etmek ثابت کردن ، به ثبوت رساندن

İspati ورق گشیزی (در ورق بازی)

İspatlı مدلل ، ثابت گردیدن

İспенç مرغ کتوله، خروس کتوله

İспенçyârî دوا سازی ، داروگری، داروسازی

İspermeçet موم سفید ، موم کافوری

İspinos گنجشک کوهی، سهره

İspir مهتر

İspirtizme احضار ارواح

İspirto (شیم) الکل

İspirtoluk چراغ الکلی

İspirto ocağı اجاق الکلی ، چراغ الکلی

İspit پره های چرخ ارابه

İspitizma احضار ارواح

İsraf اسراف ، ولخرجی ، ریخت وپاش، گشاده

İsraf بازی ، تبذیر، زیاده روی

İsraf etmek ولخرجی کردن ، اسراف کردن، گزاف کردن

İsrafil suru صور اسرافیل

İstakoz خرچنگ دراز ، عروس دریایی

İstanbul استانبول

İstanbul'lu استانبولی، استانبولی

İstanbul اسلامی، اسلامبولی

İstanbul pilavı اسلامبولی پلو ، استامبولی

İstanbul Türkçesi ترکی استانبولی

İstasyon ۱-ایستگاه راه آهن ۲-مرکز

İstasyon مطالعات

İstatistik آمار ، احصائی

İstatistikçi مأمور احصائی، آمار شناس، آمارگر

İstatistik merkezi اداره آمار

İstatistik yapmak آمار کردن ، آماریدن

İstavroz خاج، صلیب

İsteği olmamak کام شکستن درکام

İstek آرزو ، دلخواه، میل، درخواست، طلب

İstikaza تقاضا، خواهش، خواست، خواستاری، تمایل،

İstikaz شوق، مراد، هوس، نیاز، اراده، ارادت،

İstikaz پیشنهاد، رغبت

İsteka چوب بیلبارد

İsteklendirme تشویق کردن ، سرمیل

İsteklilik آوردن

İstekli آرزو مند ، طالب ، خواهشمند،

İstekli خواهان، خواهشگر، داور طلب ، میل ، میال،

İstekli آرزوخواه ، مشتاق ، گراینده

İstekliler داور طلبین

İsteklilik اشتیاق ، آرزومندی ، خواهشگری

İstekli olmak اشتیاق داشتن ، رغبت داشتن

İstekli رغبت کردن، گراییدن

İsteksiz بی حوصله، بی میل، بیزار، بی

İsteksiz اشتها

İsteksizlik بی میلی، بیحوصلگی ، بیزاری،

İsteksizlik دل سردی

İstem آرزو ، خواهش ، اراده

İsteme طلب ، تقاضا، اراده ، استدعا

İstemek خواستن ، طلبیدن ، طلب کردن ،

İstemek درخواست کردن ، درخواست، آرزو کردن،

İstemek تقاضا کردن ، خواهش کردن ، خواستار شدن ،

İstemek آرزو داشتن ، میل داشتن ، مطالبه کردن،

İstemek قصد داشتن

İstemeyerek بنا خواست ، ناخواسته

İstenilen دلخواه ، مطلوب

İstenmek خواسته شدن ، تقاضا شدن

İstenografi تند نویسی

İstep (جغ) استپ ، کلاک

İstepne یدکی

İsteri هیستری

İsterik هیستریک

İster istemez خواه ناخواه ، کام ناکام ، قهرأ،

İster istemez قهرانه، طوعاً وکرهاً

İsteyerek طوعاً ، قصدأ

istryf etmek طرفیت ، استیعاب
 istryf etmek فرا گرفتن ، در خود گرفتن
 istryf استعاره
 istryfdat (سیا) استبداد
 istryfdat hükümeti (سیا) سلطنت استبدادی
 istryfda عریضه ، عرضحال
 istryfda olmak قابلیت داشتن ، مستعد بودن
 istryfda قابلیت ، استعداد
 istryfdatlı مستعد ، با استعداد
 istryf روی هم چینی
 istryfa استعفاء ، کناره جویی ، کناره گیری
 istryfda استفاده ، فایده
 istryfda etmek فایده بردن ، استفاده کردن
 istryfa etmek مستعفی شدن ، کناره جستن ، برگرداندن
 istryfasını geri çekmek استعفای پس گرفتن
 istryfçi ۱-صفا ۲-محتکر
 istryfçilik احتکار
 istryf etmek برهم نهادن ، چیدن ، کوچه کردن ، باهم نهادن ، روی هم چیدن
 istryflemek برهم نهادن ، باهم نهادن ، روی هم چیدن ، کوچه کردن
 istryfırağı قی ، استفراغ
 istryfırağı etmek قی کردن ، استفراغ کردن
 istryfırağı طلب آموزش
 istryfırağı etmek استغفار کردن ، توبه کردن
 istryfırağı بی نیازی ، توانگری ، عدم احتیاج
 istryfîre استخاره
 istryfîrât اطلاعات ، استخبارات
 istryfîdam استخدام
 istryfîkak ۱-استحقاق ۲-حصه ، حق ، سهم
 istryfîkâm (نظ) استحکام
 istryfîkâmcı (نظ) مهندس استحکام
 istryfîkâmcılık (نظ) مهندسی استحکام
 istryfîkâmlar استحکامات
 istryfîlâk مصرف ، خرج
 istryfîlâk etmek مصرف کردن ، خرج کردن ، بمصرف رساندن
 istryfîraç استخراج ، بیرون آوردن
 istryfîsal استحصال ، تولید ، استخراج
 istryfîsal etmek تولید کردن
 istryfîzâ استهزا ، ریشخند ، خریش طنز ، خند ستانی ، دست اندازی

istryfzâ etmek استهزا کردن ، ریشخند کردن ، مسخره کردن ، دست انداختن
 istrykamet ۱-سمت ، سو ، طرف ، ۲-راستی
 istrykamet پاداری ، درستی ، در ستکاری ، استقامت
 istrykametinde درجهت ، در راستای
 istrykbal آینده ، آتیه ، استقبال
 istryklâl استقلال ، آزادی ، خودمختاری
 istrykrar استقرار ، پاداری
 istrykrar bulmak پادار شدن ، قرار گرفتن ، مستقر شدن
 istrykraz استقراض ، وام گیری
 istrylâ غلبه ، استیلا ، چیرگی
 istrylâcı مستولی ، استیلاگر
 istrylâ etmek مستولی شدن ، استیلا پیدا کردن ، دست یافتن ، چیر شدن ، تحت تسلط در آوردن
 istrylo قلم خودنویس
 istrym بخار
 istrymbot کشتی کوچک بخاری
 istrymlâk استملاک ، تملک
 istrymlak etmek دولتی کردن ، استملاک کردن
 istrymnâ خلق ، استنما
 istrymnâ etmek خلق زدن
 istrynâden بر ، با استناد ، به استناد ، باتکیه
 istrynaf (حق) استیناف ، پژوهش
 istrynaf mahkemesi (حق) محکمه استیناف
 istrynkaf استنکاف ، خودداری ، سرپیچی
 istrynsah استنساخ ، رونویسی
 istrynsah etmek نسخه گرفتن ، نسخه بر داشتن ، رونویسی کردن ، استنساخ کردن ، نسخه برداری کردن ، صورت برداشتن
 istryrahat استراحت ، آسایش
 istryrahat etmek آسایش کردن ، فراغت کردن ، خستگی در کردن
 istryrham استرحام ، خواهش ، تمنا ، استدعا
 istryrham etmek استدعا کردن ، تمنا کردن ، خواهش کردن
 istryrîdye صدف خوراکی ، گوش ماهی
 istrysmar استعمار
 istrysna استثناء ، جدا
 istrysna etmek بیرون کردن
 istrysnaî استثنائی
 istrysnasız بدون استثناء

istişâre استشاره ، مشورت ، مشاوره
 istişâre etmek مشورت کردن
 istop ایست
 istop etmek ایستادن ، توقف کردن
 İsveç سوئد
 İsveççe زبان سوئدی
 İsveç'li سوئدی ، اهل سوئد
 İsviçre سویس ، سوئیس
 İsviçre frangi فرانک سوئیس
 İsviçre'li سویس ، سوئیس
 isyan عصیان ، نافرمانی ، شورش ، خروج ، طغیان ، سرپیچی ، بغاوت ، برمخ
 isyancı عصیانگر ، یاغی ، عاصی
 isyancılar بغات ، عصیانگران ، یاغیان
 isyan etmek گردنکشی
 کردن ، تمرد کردن ، سرکشیدن ، خروج کردن ، عاصی شدن ، برمخیدن ، برخاستن ، سراز فرمان پیچیدن
 isyankâr عاصی ، عصیانگر ، یاغی ، پرمنش
 isyankârlık عصیانگری ، یاغی گری ، شیطانی
 is yapmak دوده گرفتن
 ۱- کار ، عمل ، امر ، شأن ، فعل ، کردار ، ۱- صنعت ، خصوص ، سروکار ، قضیه ، برز
 ۲- شغل ، پیشه ، اشتغال ، کاروکاسبی ، وظیفه
 درد سر تولید کردن ، کار را مشکل ۱-۲
 کردن
 işadam! مردکار ، کاری ، اهل کسب و کار
 iş Allah'a kalmak کاربخدا افتادن ، کارچیزی
 باخدا بودن
 iş aramak دنبال کار گشتن
 iş arayan کارطلب ، کارجو
 ۱- اشارت ، علامت ، نشان ، نشانه ، ۱- اشارت ، نشان ، علامت ، علم ، سراغ ، رمز ، پیامد ، رهنمود ، شعار ، رقم ، رسم ، پدیده ، تلویح ، بنک ، ۲- اشاره
 işaret etmek اشارت کردن ، اشاره کردن
 işaret koymak نشانه گذاشتن
 işaretle تلویحاً ، با اشاره به
 işaretlemek نشان کردن ، نشانه گذاشتن
 işaretler علامات ، علائم ، اشارات
 işaretleşmek به هم اشاره کردن
 işaretli نشان دار
 işaret parmağı سبابه

علامت دادن ، اشاره کردن
 işaret vermek (دس) ضمیر اشاره ای
 işaret zarfı (دس) قید اشاره ای
 ۱- سرکار ۲- سرساعت کار
 işbaşı روی کار آمدن
 işbaşına gelmek سرکار رفتن
 işbaşına gitmek شروع به کار کردن
 işbaşı yapmak کارآگاه ، کاربین ، پیرکار ، این کاره ، بلد
 کاردانی ، کارگاهی ، تمیز
 işbilirlik همکاری ، توحید مساعی ، همدستی ، ۱- همکاری ، اشتراک مساعی ، مشارکت
 işbirliği تعاون ، اشتراک مساعی ، مشارکت
 işbirliği yapmak ۱- کار بر آوردن ، کار برگزار کردن ۲- کار کسی را انجام دادن
 iş bitirmek به سر رفتن کار
 iş bitmek شکن کاری
 iş bozma تقسیم کار ، نقسیم وظائف
 iş bölümü تقسیم کار کردن
 iş bölümü yapmak این
 iş bu کارپیدا کردن ، کارتراشیدن
 iş bulmak کار افزایی کردن ، دربستر تولید کردن
 iş çıkarmak کارگر ، مزدور ، رنجبر ، زحمتکش ، ۱- عمله ، عامل ، کارمند
 işçi سازمان استخدام ، سازمان کارگزینی
 işçi bulma kurumu کارگران ، عملجات ، عمال
 işçiler ۱- کارگری ، فعلگی ، کارمندی ، رنجبری
 işçilik ۲- کارمزد ، مزد ، اجرت
 سابقه کار
 iş deneyimi گره درکار افتادن ، پیچ
 iş düğümlemek افتادن درکاری ، طلسم افتادن برکاری
 بکار گرفته شدن ، واردعمل شدن
 işe alınmak سرویس کار
 işe başlama saati دست بکار شدن ، دست به کاری
 işe el atmak زدن ، کمر بستن در کاری
 سرکار رفتن
 işe gitmek گمیز ، ادرار
 işek به کار کشیدن
 işe koşturmak شاش کردن ، شاشیدن ، گمیز کردن ، گمیز زدن ، پیشاب
 گمیزختن ، بول کردن ، زهراب ریختن ، آب ریختن ، آب تاختن ، آب افکندن ، آب انداختن ، چامیدن

işe sokmak وارد خدمت کردن
 işetmek سرپا گرفتن، گمیزانیدن
 işe yaramak به کار خوردن، به درد خوردن، به کار آمدن
 ۱- به درد نخور، خراش، işe yaramaz
 ۲- کلاهش پشم ندارد
 işe yerleştirmek وارد خدمت کردن
 işgal اشغال
 işgal altındaki topraklar سرزمین های اشغالی
 işgalci جاگیر، اشغالگر
 işgal etmek اشغال کردن، متصرف شدن، تصرف کردن، به تصرف در آوردن
 ۱- کارکردن ۲- بدرد خوردن، بکار iş görmek
 آمدن
 iş görüşmesi yapmak اجلاس کردن، اجلاس داشتن
 iş göstermek کارنمودن، کارفرمایی کردن
 iş gücü کارویار، وظیفه، کار
 işgüder (سیا) کارگذار، نایب سفیر، شارژ دافر
 işgüzar متظاهر، خودنما
 işhanı کاروانسرا
 iş hazırlığı کار ساخت
 işi bitik olmak (اصط) حساب کسی تمام بودن
 işi bitirmek غال کاری را کندن
 işi bozmak کار برهم زدن، خیکی بالا آوردن، خیکی در آوردن، پیچانیدن کار
 işi ele almak در پیش گرفتن کاری
 işi geciktirmek کار واپس کردن
 işi iyi olmak پای برجای بودن
 işi iş olmak زار بودن کارکسی
 iş inceliği ریزه کاری
 işine gitmek سرکار رفتن
 işine koyulmak سرخود گرفتن
 işini bitirmek فاتحه چیزی را خواندن، کک
 چیزی را کندن، کارکسی را ساختن، تمام ساختن کارکسی، تمام کردن کار
 işini bozmak سنگ در آبگینه کارکسی انداختن
 işin içinde iş olmak (اصط) کاسه در زیر نیم کاسه بودن
 işini güçleştirmek کار افزایی کردن

işini kolaylaştırmak کار برسر کسی آسان کردن
 işinin ehli کاردان، کارشناس
 işini yoluna koymak کارکسی را ساختن، کار را روبراه کردن
 işini zorlaştırmak کار بر کسی تنگ کردن
 işin kurdu olmak کرم کاری بودن
 işi olmak کار داشتن، سروکار داشتن، درپیش
 داشتن شغلی را
 işi sağlama almak محکم کردن کار
 işi sallamak کار واپس کردن
 işi sıkışmak تنگ گرفتن کار
 iş işten geçmiş است کشک خاله
 işitme شنوا، شنونده، سمیع
 işitme شنیدن، شنیده شدن
 işitme شنوایی، شنود، سمع، سماع
 işitme سمعک
 işitme duyusu شنوایی، حس سامعه، سامعه
 احساس سمعی، حاسه سمع
 işitmek شنیدن، شنودن، گوش کردن، شنفتن
 işitmezlikten gelmek نشنیده گرفتن، خود را به نشنیدن زدن
 işitsel سمعی
 işittirmek شنواندن، بگوش رساندن
 işi yarım bırakmak استخوان لای زخم گذاشتن
 işi yoluna girmek بالا گرفتن کار
 işi yoluna koymak چاق کردن کاری را
 işi yolunda gitmek راست بر آمدن کاری، روبراه بودن
 کار را بهم زدن، خراب کردن، افساد کردن
 işkembe شکمبه، سیرابی
 işkembeci شکمبه فروش
 işkembe yemeği سیرابی
 işkence شکنجه، شکنجه، آزار، رنج، عذاب، عقوبت، زجر، بغی، باهک
 işkence etmek شکنجه دادن، شکنجه کردن، عذاب کردن، عقوبت کردن
 işkil شک، شبیه، گمان، ظن، وسوسه
 işkillenmek شک و شبیه کردن
 işkilli شکاک، وسوسه ای
 işleک کارگر، پرکار، پرفت و آمد
 işlem معامله، عملیات

۱- کاربستی، گلدوزی، زربافی
۲- عمل کرد

۱- کارکردن، عمل کردن، ۲- کارگر
شدن، نفوذ کردن، اش کردن، به خوردکسی
یاچیزی دادن ۳- کاربستی کردن ۴- شرح چیزی
رایجیان آوردن، مطرح کردن ۵- رفت و آمد
کردن

ترتیب اثر داده شدن
۱- ترتیب اثر داده شدن
پرنقش، گلدوزی شده، کاربستی،
دست دوزی

معامله شدن
تشریفات
بعمل آمدن، بکار افتادن، عمل
آورده شدن

امور، مشاغل، افعال، اعمال
کار بر آراستن
مؤسسه، بهره برداری
بهره بردار، کارشناس امور اداری
بهره برداری
دانشکده مدیریت
بهره برداری کردن، کار انداختن
۲- (عو) مسخره کردن، ریشخند کردن،
سربسر گذاشتن، دست انداختن

کارپرداز
کارگاه
( )
جار، شریک
دستگاه دست فروش
دست فروش، دوره گرد
دست فروشی
عشرت، خوشی، خوش گذرانی،
میخواری، عیش و نوش
عشرت کردن، عیش و نوش
کردن، میخوارگی کردن

ساعت کار
تنگ آمدن قباء
بیکار، بیکاره، بطال، عاطل
از کار بردن
تعطل
بیکار شدن، معطل شدن، فارغ
ماندن، در عطلت ماندن
بی کاری، بی شغلی، آسوده کاری،
عطلت، مگس پرانی، تعطل، بطالت
پیمانی

اشتهاء
۱- پاشتهاء، پراشتهاء ۲- مایل،
خواهان، طالب
کم اشتها، بی اشتها، بی میل
عدم اشتها
پای بردن، پا پی شدن در
امری
اینک، این، این است، آهای، بفر
مانید، اینه هاش
پای خوردن
کسی را از کار دور کردن،
کسی را جواب گفتن
کناره جستن
اخراج کردن، ساقط
کردن، جواب گفتن
(عو) قاجاق شدن
فارغ شدن
(همکاری)
همکاری
(دس) فعل مشارکت
اشتغال
شرکت، اشتراك، مشارکت
شرکت کردن، شریک شدن
کارگیری
کارگیری کردن، کارگرفتن
عشوه، شیوه، غمزه، ناز، ادا
عشوه باز
عشوه گر
عشوه گر، عشوه ساز،
عشوه پرداز، پر عشوه
( ) کارفرما، سرکار، ارباب
کارفرمایی
کارفرمودن، کار دادن، به
کار دادن، بکارداشتن
عشوه کردن، ناز کردن
۱۷۷ کارگاه
سگ، (مج) آدم پست
اطاعت، فرمانبرداری، انقیاد، طاعت،
بندگی، بن دندان، بن گوش، پذیره، پاسخ،
پذیرش، ایلی، الجامیشی، اذعان
تطوع
فرمانبرداری کردن، فرمان
بردن، گردن نرم داشتن، گردن نهادن، طاعت

داشتن، سرسپردن، بندگی کردن، تمکین کردن،
غاشیه زیر بغل کشیدن، ایل شدن

فرما نبرداری نکردن، پای itaat etmemek
از خط بیرون نهادن

رام کردن، گردن نرم کردن، itaat ettirmek
به راه آوردن، تسخیر کردن، ایل کردن

فرمان بردار، فرمان بر، فرما itaatkâr
نپذیر، مطیع، سربراه، سربزیر، رام، گردن
باریک، حلقه بگوش، چاکر، زبردست، غاشیه
دار، غاشیه بردوش، با اطاعت، خوش فرمان

گردن باریک داشتن itaatkâr olmak

با اطاعت، سخن شنو، طاعتدار، تابع، itaatli
فرمانبردار، فرمانبر، فرمانپذیر، مطیع،
سربزیر، رام، گردن باریک، حلقه بگوش

نافرمان، خلافکار، حرف نشنو، itaatsiz

سخن نشنو، رویگردان، عاصی، بی اطاعت

نافرمانی، رویگردانی، بی itaatsizlik

اطاعتی، بلوا، سرپیچی

سرپیچی کردن، itaatsizlik etmek

سرپیچیدن، نافرمانی کردن، ستهیدن، پای
پیچیدن از

خوا بیده، حروف خوابیده، کج italik

ایتالیا İtalya

ایتالیائی، اهل ایتالیا İtalyan

زبان ایتالیائی İtalyanca

(گیا) ایت بورنی it bumu

(گیا) گل مژه، سنده سلام it dirseği

هل دادن، زور دادن، فشار دادن، itelemek
چلوراندن

آتش نشانی، اطفائی itfaiye

آتش نشان، مأمور اطفائی itfaiyeci

مأمور اطفائی، آتش نشان itfaiye memuru

سگ دو زدن it gibi koşmak

اتحاف ithaf

اتحاف کردن ithaf etmek

۱- ادخال ۲- (باز) واردات ithal

(باز) واردات ithalat

تاجر وارد کننده ithalatçı

(باز) مال وارداتی، واردات تجارتی ithal mal

اتهام، پلمس itham

متهم کردن، تهمت زدن، بدنام itham etmek
کردن

اعتبار، آب رو، آب رخ، وجاهت، itibar

شرافت، قدر، عزت، حرمت، پاداری، پایه
ومقام، ارزش، قدر و منزلت

از آن به بعد، از آن موقع به بعد، itibaren
از آن تاریخ، از تاریخ

پای باز جای آوردن itibarını kazanmak

از طاق دل افتادن، پشم itibarını yitirmek
ریختن

فرضی، اعتباری itibarî

با اعتبار، با آبرو، معتبر، پادار، itibarlı
محترم، دارای اعتبار

پشم در گلاه داشتن itibarlı olmak

بی اعتبار، بیوارة، بی ادب، بی itibarsız
آب، خوار، خوارمایه، لاش، غیر قابل اعتماد

پشم در کلاه نداشتن، از itibarsız olmak
اعتبار ساقط بودن

اعتدال، میانه روی، حد وسط، حد itidal
متوسط

اعتکاف، گوشه نشینی، انزوا itikâf

اعتقاد، عقیده، عقیدت، باور، ایمان itikat

با اعتقاد، معتقد، مؤمن، با عقیده itikatlı

بی اعتقاد، بی ایمان، بی عقیده itikatsiz

ایتلاف، دوستی itilâf

هل داده شدن، تکان داده شدن itilmek

اعتماد، اطمینان، باور itimat

اعتماد کردن، استواری کردن itimat etmek

اعتماد نامه، اعتبار نامه، itimatname
استوارنامه

بی اعتمادی، عدم اعتماد itimatsızlık

اعتنا، اهمیت، دقت، اهتمام itina

اعتنا کردن، اهتمام ورزیدن، itina etmek
پرداختن

با اهمیت، قابل اعتناء، itinalı

بی اعتناء، بی اهمیت itinasız

فشار بدهید itiniz

(اصط) سگ خور itin köpeğin eline düşmek
شدن

تنه زدن itip kakmak

اعتراف، اقرار، اذعان، افشاگری itiraf

اقرار دادن، اقرار کردن، اعتراف itiraf etmek
کردن، هستو شدن، پذیرفتن، استو شدن

اقرار نامه، اعتراف نامه itirafnâme

اعتراض، واخواست، واخواهی، ایراد itiraz

ایراد گر، معترض itirazcı

itiraz etmek ایراد کردن، ایراد وارد کردن، انگشت نهادن، انگشت گذاشتن بر

itışmek همدیگر را هل دادن

itiyat اعتیاد، عادت، خو

itlik (مچ) پستی، بی ادبی

itmek فشار دادن، افشردن، هل دادن، جلو راندن

ittifak اتفاق، هم پیمانی، همراهی

ittihat اتحاد

it üzümü (گیا) سگنگور، سگ انگور، فناء

ivedi فوری، عجله

ivedilikle با عجله، بطور فوری

ivmek عجله کردن، عجله داشتن، شتاب کردن

iyâl عیال

ıye مالک، صاحب

ıyelik ملکیت، مالکیت

ıyi نیک، نیکو، خوب، صالح، خوش، خیر، سالم، صحیح

ıyi ad بهنام، نیکنام

ıyi adlı پاکنام

ıyi amelli ثواب کار

ıyi amelli olmak حساب کسی پاک بودن

ıyi atıcı قادر انداز

ıyice ۱-نسبتاً خوب، قدری خوب، ۲-حسابی

ıyi davranış حسن سیرت

ıyi davranmak خوب کردار کردن

ıyi düşünceli خوب اندیش، پاک اندیش، حسن رأی

ıyi düşünme تأمل، حسن ظن

ıyi düşünmek تأمل کردن

ıyi fal فال نیک، تفال

ıyi geceler شب بخیر

ıyi gelmek نیک آمدن، نیکو آمدن، به آمدن

ıyi gün روزبه، بهروزی

ıyi haber alan kaynaklar منابع موثق، مأخذ معتبر

ıyi hal kâğıdı رضایت نام

ıyi huy حسن اخلاق

ıyi huylu نیک سرشت، نیک سیرت، نیک

نهاد، خوش خلق، خوش خو، خوش نهاد، پاک خو، بهشتی خو

ıyi ilişkiler روابط حسنه

ıyi iş حسنه

ıyi işli درستکار، صالح، بهلول

ıyi karşılamak مقدم کسی را گرمی داشتن، تازگی کردن

ıyileşme بهبود، التیام، افاقه

ıyileşmek خوب شدن، بهبودی یافتن، سالم

شدن، صحت پذیرفتن، صحت یافتن، شفا یافتن، جان گرفتن، چا آمدن، اصلاح شدن، اندمال یافتن، حال کسی خوب شدن

ıyileştirmek خوب کردن، سالم کردن، اصلاح کردن

ıyilik خوبی، نیکی، نیکویی، خوشی، عنایت، لطف، بهی، خیر، صلاح، انعام، انسانیت

ıyilikçi نیکوکار، خیرخواه، خیر

ıyilik düşünmek صلاح اندیشیدن

ıyilik görmek احسان یافتن

ıyilik meleği فرشته نیکوکار

ıyiliksever نیک خواه، نیکو خواه، خیرخواه

ıyilikte bulunmak محبت را در حق کسی انجامدادن

ıyilik yap denize at, balık bilmezse hâlik bilir

(اصط) تونیک میکن ودر دجله انداز

ıyilik yapmak نیکویی کردن، نیکی کردن، خیر رساندن

ıyimsen خوش بین، نیک بین، نیک اندیش

ıyimsenlik خوش بینی، نیک بینی، نیک اندیشی

ıyi niyetli نیک نیت، نیکو نیت

ıyi olmak به آمدن

ıyi saatte olsunlar از ما بهتران

ıyi sabahlar صبح بخیر

ıyi talih فرخنده فال، طالع خوب

ıyiye yorma تبارک

ıyiye yormak به فال داشتن، فال نیکو داشتن

ıyon (فز) ایون

ıyot (شیم) ید

ız ردپا، اثر، نشان، علامت، بنک، قدم، ایز

ızabe اذابه

ızafe اضافه

ızafet (دس) اضافت، اضافه

ızafet terkibi (دس) ترکیب اضافی

ızafî نسبی، اضافی، عارضی

ızah توضیح، ایضاح، شرح، تعریف

ızahat توضیحات

izah etmek توضیح کردن، شرح دادن

izale ازاله

izan فراست، شعور، ادراک

izanlı با شعور، بافهم، با فراست

izansız بی فراست، بی شعور، بی فکر

izbe آلونک، کومه

izci پیشاهنگ

izdiham ازدحام، خرنبار، شلوغ، شلوغی، ازدحام
معرکه، بلوا

izdiham yaratma تزاحم

izdiham yaratmak شلوغ کردن

izdivaç ازدواج، تاهل

izdüşümü مرتسم

izhar اظهار

izhar etmek ظاهر کردن، آشکار کردن

izin ۱- اجازه، اجازت، اذن، رخصت، دستور، پروانه، بار ۲- مرخصی

izin almak ۱- اجازه گرفتن، اذن گرفتن

۲- مرخصی گرفتن، رخصت یافتن

izinden بر اثر، تلو

izinden gitme پیروی، تتبع

izinden gitmek پیروی کردن

izinde olmak پی چیزی داشتن

izine çıkmak به مرخصی رفتن

izini bulmak پی بردن

izini kaybetmek پی کور کردن، پی کسی را
گم کردن

izin isteme استیذان، استجازه

izin istemek اجازه خواستن، اذن گرفتن

izin kağıdı برگ مرخصی

izin kullanmak از مرخصی استفاده کردن

izinli مرخص، مأذون

izinli olmak اجازه داشتن، اذن داشتن

izinsiz نا دستور، بدون اجازه، غیر مجاز

izin tezkeresi جواز عبور

izin verme ترخیص

izin vermek مرخص کردن، اجازه دادن، اذن
دادن، ترخیص کردن

iz kaybetmek ایز گم کردن

izleme پیروی کردن، تعاقب، ارداف

izlemek پیروی کردن، تعاقب کردن، پی

کردن، بر پی کسی رفتن، پیروی کردن،

تعقیب کردن، ردپا گرفتن، تبعیت کردن

izlenim انطباع، تاثیر

izleyen پیرو، تابع

izmarit ته سیگار

izobar (هوا) تکفشار

izolatör عایق

izoterm (هوا) تکدما

izsiz گم نشان

iz sürme پی جویی

iz sürmek پی جویی کردن، پی پر داشتن،

ایز کسی را گرفتن، رد کسی را گرفتن، پای

بر پی کسی نهادن، پی گرفتن

iz sürücü پی شناس

izzet عزت، عز، احترام

izzetinefis عزت نفس

J

J

«ژ» سیز دهمین حرف الفبای ترکی ژ، J

jale ژاله، شبنم، جلید

jaluzi کرکره

jambon ژامبون

jandarma ژاندارم، ژاندارمری، ضبطیه، امنیه

jandarma dairesi اداره امنیت

jandarma karakolu ژاندارمری، پست ژاندارم

jant (مکن) منقش

jant kapağı (مکن) قالباق

japon ژاپونی، اهل ژاپون

Japonca زبان ژاپونی

japon patatesi (گیا) سیب زمینی هندی

Japonya ژاپن، کشور ژاپن، کشور ژاپون

jardiniyer جای گلدان

jarse ژرسه، جرسه، ژرسه

jartiyer بند جوراب زنانه

javel suyu آب ژاول

jelatin ژلاتین، دله

jeneratör (مکن) ژنراتور، دینام، موتور ژنراتور

jeobiyołoji زمین زیست شناسی

jeofizik ژئوفیزیک

jeolog زمین شناس

jeoloji زمین شناسی، ژئولوژی

jeosinklinal ناودیس

jeotermal enerji انرژی سرخ، انرژی زمینی گرمائی

jep جیب، جیب

jerse جرسه

jest ژست، پز

jet جت، هواپیمای جت

jeton ژتون

jigolo ژیگولو، قرتی، مزلف، مموش

jigololuk قرتی بازی

jiklör (مکن) ژیکلور، سوخت پاش

jile یل، چلیتقه

jilet تیغ، تیغ ژیلت

jimnastik ژیمناستیک

jips ژیپس

jokey اسب سوار، سوارکار، سواره

jokeylik اسب سواری، سواری، سوارکاری

jop باتون

jöle ژله، لرزانک

jöl (فز) ژول

jurnal چغل

jurnalci چغلی

jurnalcilik چغلی

jurnal etmek چغلی دادن، چغلی کردن

jüpiter مشتری، ستاره مشتری

jüpon ژوپن

jüri ژوری، هیئت ممحنه، هیئت منصفه

jüt چتانی، پارچه کنف

K

«ك»، «ق»، چهارمین حرف الفبای ترکی K, k

kaan قآن

kab قاب

۱- زمخت، ستبر، سخت، قلنبه، kaba
درشت، ضخیم، خشن، عنیف، کلفت، پچل،
پک ۲- بی ریخت، بی سروپا، بی تربیت

۱- خشونت آمیز ۲- قدری بزرگتر ۳- kabaca
کم و بیش

گردن کلفت، لوطی، بابا شمل، kabadayı
داش، داش مشتی

kabadayılık لوطی بازی، لوطی گری

kaba et قمیل

۱- گناه، تقصیر، قباح ۲- (حق) kabahat
تخلف

kabahatler قبايح

kabahatli گناهکار، مقصر

kabahatsiz بی تقصیر، بی گناه

۱- (گیا) کدو ۲- (مچ) احمق، ابله kabak
۳- هندوانه نارس ۴- کله طاس، کله کچل

kabakulak (پز) اوربون

kabala گوترو، بطوریکجا

۱- غلیظ شدن ۲- خشن شدن، بی kabalaşmak
ادب شدن، بی تربیت شدن

۱- غلیظ کردن ۲- بی ادب kabalaştırmak
کردن

۱- درشتی، خشونت، گندگی، عنف، kabalık
زمختی ۲- بی تربیتی

kabalık etmek تندیدن، بی ادبی کردن

kabarcık حباب، جوش، کورک

kabarcık çıkarmak تاول کردن

kabare کاپاره، میخانه، میکه

۱- جوش، آماس، پف ۲- برآمده، kabarık

برآمدگی، برجستگی، بالا آمدگی

۱- وراآمدگی، برجستگی، بالا kabarma

آمدگی بلندی، پف کردگی ۲- (جف) مد
بالا آمدن، جوش زدن، وراآمدن، kabarmak
جوشیدن، پف کردن

۱- برجستگی ۲- (پز) پینه kabartı

برجسته کاری، برجستگی kabartma

باد کردن، برجسته کردن kabartmak

ناتراشیده، درشتخو، بددهن، نره kabasaba
خر، بك ولك

kabasakal ریش دبه

kabasöz غلمبه، غلمبه

چرك نويس kabataslak yazı

آرد درشت kaba un

کعبه، خانه خدا Kâbe

سدانت Kâbe perdedarlığı

عقص، ناروان، قبض kabız

یبوست، ناروانی، بند، انقباض kabızlık
بار

قبض شدن kabız olmak

kabil ممکن، قابل

Kâbil کابل

kabil نوع، امثال

قبيله، طائفه، طایفه، دودمان، گروه، kabile
ایل، عشیره

kabileler قبائل، قبایل، طوایف، ایلات

kabile reisi کلانتر، سردار، بیک، سر حلقه

kabiliyet قابلیت، لیاقت، عرضه، ظرفیت

kabiliyetli قابل، با قابلیت، بالیاقت، با استعداد

ناقابل، بی قابلیت، بی عرضه kabiliyetsiz

Kâbil'i کابلی

kabin کابین

۱- (سیا) کابینه، هیئت وزراء kabine

۲- مطب دکتر ۳- مستراح ۴- اطاق کوچک

kabir قبر، گور، مرقد، مزار، حفر، خاک

kabirler قبور

kabkacak قاب، ظروف

kablo سیم، کابل

kablo çekme سیمکشی

kablo çekmek سیم کشیدن

kabristan قبرستان، گورستان

kabuğu çıkartmak پوست کندن

kabuğuna çekilmek گوشه نشینی کردن

kabuğundan çıkmak از پوست بر آمدن

پوست ، روپوست، قشر، ظاهری، جلد، kabuk
پوسته، بشره، رویه، غلاف، پوشش

کبره بستن، پوست گرفتن kabuk bağlamak

پوست آوردن kabuk çıkarmak

پوست بستن ، پوست گرفتن kabuklanmak

پوست دار ، باپوست kabuklu

سلخ، پوست کنی kabuk soyma

پوست کردن، کندن، پوست کندن kabuk soymak

بی پوست kabuksuz

قبول ، پذیرش ، پذیرایی kabul

۱-پذیرفته شدن ، مقبول شدن kabul edilmek

۳- به حضور کسی رسیدن

۱-قبول کردن، پذیرفتن، اجابت kabul etmek

کردن ، تقبل کردن، پسندیدن، استجاب

کردن ، به گوش آوردن ، گرویدن، قلمداد

کردن، به حساب آوردن ۲- به تصویب

رساندن

قبول کردن، پذیرفتن kabullenmek

قبول شدن kabul olmak

قبول شدن، قبول آمدن، kabul olunmak

مورد قبول واقع شدن

= سالن پذیرایی kabul salonu

= تشریفات، مراسم پذیرائی kabul töreni

۱-دنده ۲-چوب بندی بدنه، کشتی kaburga

دنده kaburga kemiği

کابوس ، فرنجک ، بختک ، بخت، kabus

استنبه، برفنچک ، در فنجک، فرانچ ، خواب

پریشان

قبضه ، دستینه، دسته، قائمه، گیره kabza

دست دار kabzalı

(تصر) بستگی kabz hali

// دلال تره بار، عمده فروش kabzımal

// دلالی تره بار، عمده فروشی kabzımallık

چند ، چقدر ، چندان kaç

۱-فراری، قاچاق ، گریزان ، هزیمتی kaçak

۲-تراوش

قاچاقچی kaçakçı

قاچاقچی گری kaçakçılık

قاچاق کالا kaçak mal

قاچاق کردن kaçak mal sokmak

قاچاقی kaçak olarak

فراری شدن kaçak olmak

جنس، مواد مخدر kaçak uyuşturucu madde
قاچاق

گریزه ، گریز ، دزدکی ، طفره kaçamak

جواب دو پهلو ، جواب طفره آمیز kaçamaklı

گریزان kaçan

چند عددی ، چند چند ، چندتا چندتا kaçar

قاچاری Kaçarlı

۱-دررفته ، گریخته ۲- دیوانه kaçık

۳-دررفتگی پله جوراب ۴-(عو) بالاخانه خالی

بهاه درست کردن kaçımsamak

خویشتن دار kaçınan

چندمین ، چندم kaçınıcı

مردم گریز ، گریزپا kaçıngan

خودداری شدن ، پرهیز شدن kaçınılmak

لازم ، اجتناب ناپذیر kaçınılmaz

اجتناب، احتراز، تجنب ، حذر، kaçınma

پرهیز

پرهیز کردن ، حذر کردن ، kaçınmak

اجتناب کردن ، تحاشی کردن، اجتناب گرفتن

، احتراز کردن ، فروماندن ، تن زدن، پله نگه

داشتن، پهلوگردن، سرباز زدن، دامن در

کشیدن، دامن کشیدن، ابا ورزیدن

فرار داده شدن، رבוده شدن kaçınılmak

فرار دادن، فراری کردن، در بردن، kaçırarak

فراری دادن ، گریزانیدن ، گریزانیدن، پیشانی

از قفا کردن، پنبه کردن، ۲-تراوش کردن

۳-دیوانه کردن

فرار ، گریز kaçış

پای گریز kaçış gücü

همه باهم گریختن kaçışmak

گریزگاه kaçış yeri

فراری ، پایفرار kaçkın

از قرار چند ، چندی kaçıklık

گریز ، فرار kaçma

۱-گریختن ، فراری شدن، فرار kaçmak

کردن ، گریزان شدن، گریز جستن ، فلنگ را

بستن، در رفتن، دويدن ، چنبیدن، پشت دادن

، پنبه شدن، پای پس آمدن ، پای پیچیدن از،

پای بر داشتن، برمال زدن، برمال کردن،

برمالیدن، مثل طومار درهم پیچیدن ، (مج)

پنبه کردن، ۲-روی پیچیدن از ، روگرفتن از

نامحرم ۳-در رفتن پله جوراب ۴-اجتناب

کردن، پرهیز کردن

۱-قدر ، مقدار ، اندازه ، چند ۲-تا ، kadar
الی ، ل ۳-مثل ، مانند ۴-درحدود ، حدود

kadara غداره

kadastro ثبت اسناد ، نقشه برداری

kadavra جسد مرده برای تشریح طبی

kadayıf قطایف ، قطائف ، قطاب

kadeh پیمانه ، قدح ، جام ، ساغر ، پیاله ، ایاغ ، کیهلاس ، ظرف

kadeh almak پیاله گرفتن

kadeh atmak پیمانه آشامیدن ، پیمانه خوردن

kadeh kaldırmak ساغر برگرفتن

kadeh kırmak ساغر شکستن

kadem ۱-قدم ، پا ، فوت ، ۲-یمین ، فرخنده

kademe پله ، درجه ، سلسله مراتب

kademhane (قد) مستراح

kademli خوش قدم ، خوش یمن

kademsiz بدقدم ، بی سفید ، بد یمن ، مشنوم

kader قدر ، سرنوشت ، قضاء ، ارادت ، مقدرات

kaderiye فرقه قدریه

kadı قاضی ، حاکم شرع

kadılar قضات

kadılık قضاوت

۱-زن ، خانم ، بانو ، (کن) جنس ضعیف

۲-زن شوهر کرده ۳-کدبانو ، زن خانه دار

kadın alma تاهل ، زن گیری

kadın almak زن گرفتن

kadın ayakkabısı کفش زنانه

kadın ceketi ژکت

kadincıl خاله زنانه ، لاسی

kadın cinsi سکس ، جنس ضعیف

kadın çantası کیف ، کیف زنانه

kadın çorabı جوراب زنانه ، جوراب پانما

kadın doktor طبیبه ، پزشک خانم

kadın hizmetçi کلفت ، خادمه ، باجی

۱-زنی ، خانمی ، ۲-خانه داری ، kadınlık کدبانو گری

kadınsal زنانگی

kadın şair شاعره

kadın şapkası تپه ، کلاه زنانه

kadın şıret olmak سوارهارا پیاده کردن

kadife مخمل

kadife çiçeği (کیا) همیشه بهار ، آپرون ، آزرگون

kadim قدیم ، عتیق ، باستان ، دیرینه ، قدیمی ، باستانی

kadir قدر ، ارزش ، قیمت ، مرتبه ، مقدار

kâdir قادر ، مقتدر

kadir bilir قدردان ، قدر شناس

kadirbilirlik قدردانی ، قدرشناسی

kadir bilmez قدرنشناس

kadir gecesi لیلة القدر ، شب قدر

Kâdir قادری

kâdir olmak قادربودن

kâdir olmamak از پیش کسی نرفتن ، مقدور نبودن

kadirşinas قدرشناس ، قدردان ، حق گزار

kadirşinaslık قدرشناسی ، قدردانی

kadran عقربک

kadranlı barometre جوسنج فلزی

kadro کادر

kadro derecesi گروه

kadro derecesi yükselmek به گروه ارتقاء یافتن

kadrolu رسمی

kâf کاف

۱-سر ، کله ، ۲-پشت سر ، قفا ۳-عقل ، kafa نکاوت ۴-فکرو عقیده

kafadar رفیق ، دوست ، هم عقیده ، هم فکر

kafa içi yangısı (پز) ورم جرم دماغ

kafa kağıdı شناسنامه

kafalı باعقل ، باهوش

kafası atmak (عو) از کوره بدر رفتن

kafasını kaşımak سرخاریدن ، قفا خاریدن

kafasız بی مغز ، احمق ، کله خر ، کله خراب

kafatasçı مغز شناس

kafatası جمجمه ، کاسه ، سر ، قحف

kafatası bilimi مغز شناسی

kafatası derisini yüzmek سکالپ گرفتن

kafatası kemiği صفيحه

kafa ütölemek (عو) کلکل کردن

kafa vuruşu (ور) ضربه سر

kaf dağı کوه قاف

kafe کافه

kafein کافئین (شیم)

kafe restoran کافه رستوران

kafe ۱- قفس، پنجره ۲- قفسه ۳- زندان

kafeşçi ۱- قفس ساز ۲- قفس فروش ۳- (مچ)

kafeş ۱- حيله گر، گول زن، متقلب

kafeşli قفسه دار، قفسی شکل

kafeş sandık (باز) صندوق بشکل قفس

kâffe همه، کافه، کلیه، عموم

kâfi کافی، بس، بسنده، بسند

kâfi gelmek اکتفاء کردن، بس آمدن، کفاف دادن

kafile قافله، کاربان

kafileler قوافل

kafile reisi قافله دار

kâfilik کفایت

kâfi olmak کافی بودن، کفایت کردن، بسند آمدن

kâfir ۱- کافر، کبر، کبرک، تباه کیش

۲- ظالم، جفاکار (در مقام شوخی)

kâfirler کفره، کفار

kâfirlik کفر، کافری، کفران، کبری

kafiye (اد) قافیه

kafiyeler (اد) قوافی

kafiyeli (اد) مقفا، قافیه دار، باقافیه

kafiyesiz (اد) بی قافیه، بدون قافیه

Kafkasya (جغ) قفقاز، قفقازی

Kafkasya'lı قفقازی

kaftan قبا، ردا، خلعت

kâfûr کافور

kâfûrî کافوری

kâfûr içirtmek کافور دادن

kâfûr içmek کافور خوردن

kâfûr kabı کافوردان

kâfûr rengi کافورگون، کافوری

kâgır خانه کاغذی

kağan قآن، خان، خاقان

kâğıt ۱- کاغذ ۲- نامه، سند، مدرک

۳- اسکناس ۴- کاغذ ورق بازی ۵- پول

اسکناس

kâğıt ambalaj بسته بندی کاغذی

kâğıtçı ۱- کاغذی، کاغذ فروش، نوشت افزار

فروش ۲- کاغذ ساز

۱- کاغذ فروشی ۲- کاغذ سازی

kâğıt fabrikası کاغذ خانه، کارخانه کاغذسازی

kâğıt fırıldak ۱- فریره

kâğıt imalâtı کاغذ سازی

kâğıt karmak برزدن

kâğıtlar کاغذها، اوراق

kâğıt para اسکناس

kâğıt parçası خورده کاغذ

ارابه گاوی kağı

۱/ kağışamak لق شدن، شل شدن

kâh گاه، گه، گاهی، بعضی اوقات

kahır ۱- قهر، ظلم ۲- غصه، غم

kahırlanmak قهر گرفتن، غراشیدن، غم

خوردن، غصه خوردن

kâhin کاهن، غیب گو، پیشگو، پیش بین

اختر گو

kâhinler کهنه، غیب گویان

kâhinlik کهنانت، پیشگویی

kâhinlik etmek پیشگویی کردن، غیب گویی

کردن

kahkah قه قه

kahkaha قهقهه

۱/ kahkaha atmak قهقهه زدن

قهقهه خنده اش را سر

۱/ kahkahayı basmak دادن

۱- قحبه، غرزن، سیاهه، فاحشه

غر، پلید کار، بلایه کار، جاف جاف ۲- (مچ)

نامرد، بدقول

kahpe (عم) زن قحبه

۱- قحبگی، فاحشگی، غری، kahpeli

پارگی ۲- (مچ) نامردی، بدقولی

kahraman پهلوان، قهرمان، دلیر، شجاع

جسور

kahramanlık دلیری، شجاعت، جسارت

پهلوانی

kahramanlık göstermek دلیری کردن

کردنکشی کردن

kahredici قهار، قاهر

kahredicilik قهاری، قاهری

kahretmek ۱- قهر کردن، محو و نابود کردن

پریشان کردن ۲- زیاد رنجاندن

kahrolmak پریشان شدن، زیاد غصه خوردن

kahrolsun... لعنت باد، مرده باد، لعنت بر

- ۱-صبحانه، ناشتائی، زیر قلیانی kahvaltı
صبحانه خوردن kahvaltı etmek
۱-(گیا) قهوه ۲-قهوه خانه، کاف kahve
۱-قهوه چی، کاف چی، چایچی kahveci
۲-قهوه فروش kahvecilik
قهوه چی گری kahvecilik
فال قهوه kahve falı
قهوه خوری، فنجان kahve fincanı
قهوه خانه، قهوه kahvehane
قهوه ای، قهوه بی kahve rengi
۱-کدخدا، دخو، ۲-ناظر خرج kâhya
۲-مالدار ۴-(قد) سرسته اصناف kâhyalık
۱-کدخدایی، کدخدگری ۲-نظارت kâhyalık
خرج ۳-حقوق کدخدا ۴-مالداری
۱-قاعده، کردار، اساس، پایه، قانون kaide
۲-پی
قواعد kaideler
بقاعده kaidesiyle
اصولاً، قاعدتاً kaideten
ایستاده، قائم kâim
۱-اسند، کاغذ رسمی، کاغذ اداری kâime
۲-(هس) زاویه قائمه ۳-(قد) لیله کاغذی kâin
واقع، موجود، کائن kâinat
۱-کائنات، کاینات، عالم خلق kâinat
موجودات ۲-(مج) همه، عموم، مردم
۱-قاق، کاک، کاکا، برگه، خشک kak
۲-برگه ۳-(مج) ضعیف، خشک شده ۴-جزقاله
اخ، ایی، مدفوع، کثافت، نجاست kaka
۱-منقار، نوک، نک، نول، ۲-گوشت kakaç
خشک
۱-فرو بردن ۲-(عو) مال kakalamak
نامرغوب را فروختن ۲-هل دادن
کاکائو kakao
احمق، ابله، کودن، خرف، خل kakavan
چنگال، قلاب، قارماق kakiç
۱-هل داده شدن، ۲-میخکوب شدن kakılmak
قائم kakım
جزقاله kakırdak
۱-صدای خرت خرت کردن، kakırdamak
۲-(عو) مردن
همدیگر را هل دادن، همدیگر را kakışmak
تکان دادن
۱-خاتم کاری، خاتم بندی، جواهر kakma
- نشانی ۲-عمل تکان
خاتم بند، خاتم ساز، خاتم کار kakmacı
خاتم بندی، خاتم کاری، خاتم kakmacılık
سازی
خاتم، استخوان کاری kakma işi
فرو بردن، هل دادن، تکان kakmak
دادن، زور دادن
گوهر آموده، جواهر نشان، سنگ kakmalı
نشان
خاتم بستن kakma yapmak
۱-لاغر، ضعیف، بی ریخت kaknem
۲-زشت رو
۱-(گیا) کاکتوس، صبیر ۲-(گل) kaktüs
زبان مادر شوهر، گل اطلسی
۱-(گیا) هل، کاکله kakule
قائم kakum
کاکل، پرچم، طره kâkül
کسمه شکستن kâkül koymak
تویل، کاکلی kâkülü
ازدحام، غلبه، شلوغی kalaba
۱-شلوغ، شلوغی، ازدحام، kalabalık
پرجمعیت، جماعت، جم غفیر، انبوه،
انبوهی ۲-پرسکته ۳-غوغا، معرکه، علم
شنگ، سرو صدا
شلوغ شدن، ازدحام شدن kalabalıklaşmak
۱-بند کشتی، درزگیری کشتی kalafat
۲-(قد) کلاه بینی چری ۳-تعمیر
استاد بند کشتی، استاد درزگیری kalafatçı
۱-درزگیری کردن، ۲-(مج) kalafatlamak
سرور و دادن، تعمیر و درست کردن
۱-نوک بینی ۲-تاج عروس kalak
کف دریا kalamar
بقیه، مازاد، مابقی، باقی مانده، kalan
مانده، تتمه
بقایا kalanlar
کرو فردار، خودنما، متظاهر kalantor
گردن کلفت
۱-الوار ۲-(عو) نره غول، آدم kalas
نتراشیده نخراشیده
نتراشیده نخراشیده kalas gibi
۱-(شیم) قلع، ارزیز، روی ۲-(مج) kalay
فحش، دشنام
سفیدگر، رویگر، ارزیزگر، مس kalaycı

سفیدکن

kalaycılık سفیدگری، رویگری، آریزگری

kalaylamak ۱- سفید کردن، قلع کاری کردن،

۲- (عو) فحش کاری کردن، دشنام دادن

kalaylı ۱- قلعی، قلع دار، سفید شده،

۲- ساختگی، دروغی

kalaysız سفید نشده

kalbî از ته دل، قلبی

kalbi kara سیاه دل

kalbini kırmak دل آزده کردن

kalbini kazanmak قلب کسی را تصاحب کردن

kalbi tükenmek خراب شدن قلب

kalbur غربال، سرند، پرویزن

kalburcu ۱- غربال ساز، بوجار ۲- غربال فروش

kalburlamak غربال کردن، سرند کردن

kalburla su taşımak آب بغریال پیمون

kalbur üstü ۱- نخاله ۲- برگزیده، سرشناس، ممتاز

kalbur yapmak غربال بافتن، غربال بستن

kalça سسرين، کفل، ران، مرز، غنچ،

تهیگاه، ساغری، (عو) کن، گوت

kalça kemiği خاصره، ورك، کونسته، لکن

kaldı ki تاجه برسد، چه برسد، چه رسد،

تاجه برسد به اینکه

kaldıraç (فز) اهرم، دیلم

kaldırılma الفاء

kaldırım ۱- پیاده رو ۲- سنگفرش خیابان

kaldırımcı استاد سنگفرش

kaldırmak ۱- برداشتن، برداشتن، برگردن،

برخیزانیدن، برآوردن، ۲- بلندکردن، بالا

کردن، شخ کردن، ۳- رفع کردن، رد کردن،

کنار زدن ۴- تحمل کردن، تاب آوردن

kale ۱- قلعه، حصن، حصار، دژ ۲- (ور)

دروازه

kalebent محبوس، مسجون، قلعه بند

kale beyi کوتوال

kaleci (ور) دروازه بان، قلعه بان

kale duvarı سور، بارو، باره، حصار

kaleler قلاع، حصون

kalem ۱- قلم، مداد، خامه، خودنویس

۲- (مکن) قلم فولادی ۳- دفتر اداره، اداره،

دایره، دفتر، ۴- نوع، جور

kalem açmak قلم تیز کردن، قلم سر کردن، تراشیدن

kalem çekmek قلم کشیدن

kaleme alınmak قلمی شدن، به رشته تحریر در آمدن

kaleme alma کتابت

kaleme almak به قلم دادن، به قلم گرفتن، کتابت کردن، نوشتن، به سلك تحریر کشیدن

kalem fidan قلمه

kalem kutusu قلمدان، جای قلم

kalemlik قلمدان، جای قلم

kalem pil باطری قلمی

kalem tıraş قلمتراش، کاردقلم

kalem ucu سرقلم

kale muhafızı کوتوال

kalem yapmak قلم کردن

kalem yontmak قلم سرکردن

kalender قلندر، شوریده سر، رند مشرب، درویش

kalenderce قلندرانه

kalenderhane قلندرخانه

kalenderlik قلندری، درویشی، شوریده سری

kalender sopası سردستی

kalevi قلیا، قلیائی، قلیاوی

kalfa ۱- کمک استاد، سرکارگر، مباشر ۲- ساختمان (قد) لله ۳- سرکاتب

kalfalık ۱- کمک استادی ۲- اجرت کمک استادی

kalgımak پریدن، جستن

kalıba dökmek قالب زدن، به خشت افتادن، سرشتن

kalıba koymak قالب کردن

kalıba sokmak قالب کردن، قالب زدن

kalıcı ۱- پایدار، دیرپا، ماندنی، ماندگار، پایدار، پاینده، جاودان، بادوام، باقی، برجای، درازمدت

kalıcılık باقی ماندگی، بقاء، پافشاری، دوام، پایاب

kalıcı olmak به جا ماندن، پایدار بودن

kalıç داس

۱- ناقص ۲- دختر خانه مانده kalik

پایدار ، باقی ، بی زوال kalımlı

فانی kalımsız

قطر ، کلفت ، ضخیم ، غلیظ kalın

کرمان. kuş kalınbacaklı

رودهء فراخ ، قولون ، رودهء kalın bağırsak
بزرگ

کند ، خط درشت kalın çizgi

لفچه kalın dudak

لب شتری kalın dudaklı

احمق ، نفهم ، کودن kalın kafalı

دم کلفت kalın kuyruklu

کلفت شدن ، ضخیم شدن ، غلیظ kalınlaşma
شدنکلفت کردن ، ضخیم کردن ، kalınlaştırmak
غلیظ کردن

ضخامت ، کلفتی ، غلظت kalınlık

۱- بقیه ، باقیمانده ، مانده kalıntı
۲- رسوب

قالب ، کالبد ، تندیس kalıp

قالب گیر ، قالب دار ، قالب ساز kalıpçı

قالب گیری کردن ، قالب تهی kalıp çıkarmak
کردن

قالب زنی ، قالب سازی kalıpçılık

قالبی kalıp gibi

قالب کردن ، در قالب گذاردن ، kalıplamak
قالب زدن

قوالب kalıplar

دادن برای قالب کردن kalıplatmak

میراث kalıt

وراثت kalıtım

ارثی kalıtsal

(نظ) کالیبر kalibre

استاد ، ماهر kalifiye

خوش نویس ، خوش خط ، خطاط kaligraf

خوش نویسی ، خطاطی kaligrafi

مرغوبیت ، جنسیت ، جنس ، پسند ، kalite
وصف ، صفت ، چگونگی

مرغوب ، عالی ، فاخر kaliteli

نامرغوب kalitesiz

بیدار باش ! kalk!

سپر kalkan

سپر ماهی ، سفره ماهی ، kalkan balığı
ماهی چهار گوش

سنگ آهن kalker

بالا رفته ، برآمده ، بلند شده kalkık

ترقی دادن ، توسعه دادن ، آباد kalkındırmak
کردن ، بالا بردنتوسعه ، پیشرفت ، عمران ، آبادی kalkınma
ترقیپیشرفت کردن ، ترقی یافتن ، kalkınmak
توسعه یافتن ، آباد شدن

اعتبار عمرانی kalkınma kredisi

برنامهء عمرانی kalkınma planı

برنامهء عمرانی kalkınma programı

۱- خیز ۲- حرکت ۳- پرواز kalkış
تشبث کردن ، مبادرت کردن ، kalkışmak
جسارت کردن۱- برخاستن ، بلند شدن ، خاستن kalkmak
قیام کردن ، برپا شدن ، بالا رفتن ، مرتفع
شدن ، ۲- بیدار شدن ، از خواب بیدار شدن ،
۳- رفع شدن ، حذف شدن ، از بین رفتن ، ۴-
حرکت کردن ، به پرواز در آمدن ، پرواز
کردن ، ۵- بیکاری اقدام کردن ۶- نعوذ کردن

۱- عماء بلند مخروطی ۲- بزرگ kallavi

قلاش ، کلاش ، بدقول ، جرزن ، حق kalleşmak
باز ، متقلب

بدقولی ، حق بازی ، تقلب ، جرزنی kalleşlik

۱- ماندن ، پاییدن ، بس کردن kalmak
باقی ماندن ، ابقاشدن ۲- مردود شدن
(در امتحانات) ۳- باز ماندن ، ایستادن
۴- ارث ماندن

(فز) کالری kalori

شوقاژ kalorifer

رادیاتور kalorifer radyatörü

(فز) گرماسنج ، کالری متر kalorimetre

گالش kaloş

قلب ، دل kalp

قلابی ، قلب kalp

(پز) درد دل kalp ağrısı

قلپاق ، قلیپاق kalpak

قلپاقچی ، قلیپاق دوز kalpakçı

(پز) ضربان ، ضربان قلب kalp atışı

قلب زن ، قلاب kalpazan

قلب زنی ، قلابی kalpazanlık

- kalp çarpıntısı اضطراب قلب
 kalp kırma دل آزاری
 kalp kırmak دل آزدن
 kalp krizi (پز) سکتة قلبی
 kalp krizi geçirmek سکتة کردن
 kalplaşmak تنبیل شدن
 kalpler قلوب
 kalp nakli (پز) پیوند قلب
 kalp orikülü (پز) دهلیز قلب
 kalp para basmak قلب زدن
 kalp sektesi (پز) سکتة قلبی
 kalpsiz سنگدل ، بی قلب ، بی رحم
 kalpten از ته دل ، صمیمانه
 kalsit (شیم) کالسیت
 kalsiyum (شیم) کلسیوم
 kalsiyum sülfat (شیم) گچ کاشان
 kaltaban قلتبان ، غلتبان ، کس کش ، غرزن ، قرت ، شاخدار ، شار لاتان ، دروغگو ، حیلہ گر
 kaltabanlık قلتبانی ، غلتبانی ، کس کشی ، شاخدار ، دروغگوی
 kaltak ۱- قالتاق ، قلتاق ، ۲- فاحشه
 kâlûbelâ از روز ازل
 kalya ۱- نوعی خوراک کدو ، ۲- قلیا
 kâm کام ، مراد ، آرزو
 kama ۱- قمه ، قام ، دشنه ، ۲- قسمت
 گشاد عقب توپ
 kamacı ۱- قمه ساز ، قمه فروش ، ۲- تعمیر کار توپ
 kama çekmek قمه کشیدن
 kamalamak قمه زدن
 kâm almak کام گرفتن
 kamara کابین
 kamarot پیشخدمت کشتی
 kamaşmak ۱- خیره شدن چشم ، ۲- کور شدن دندان
 kambiyo مبادله اسعار خارجی
 kambiyo servisi شعبه ارزی
 kambur غوز ، قوز ، قوز پشت ، گوژ پشت ، احذب
 kamburlaşma تحذب
 kamburlaşmak گوژ شدن ، غوز شدن ، چفته شدن
 شدن ، کاسه شدن ، غوز در آوردن
 kamburlu قوزی ، غوزی ، تحذب ، گوژ پشتی

- خمیدگی ، حدب ، حدبه ، (مج) بر آمدگی
 kamçı شلاق ، تازیانه ، قمچی ، چوبه ، چرم شیر ، چابک
 kamçılamaک ۱- شلاق زدن ، تازیانه زدن ، ۲- (مج) سرعت دادن بکار
 kamelya (گیا) کاملیا ، گل ژاپونی
 kamer قمر ، ماه
 kamerî قمری
 kameriye آلاچیق ، مهتابی
 kâmet قامت
 kâmet etmek قامت کردن
 karnî ۱- نی ، نای ، قامیش ، جگن ، ۲- (مج)
 آلت رجولیت مذکر
 karnî kalem کلک ، خامه ، قلم نی
 karnî keşişi نازک نی
 karnîlik نیزار ، نیستان
 kâmil کامل ، رسیده
 kâmilan کاملاً ، تماماً
 kâmil insan (تص) انسان کامل ، جان شناس
 kâmil mürşid (تص) پیر خرابات ، مرشد کامل
 kamineto چراغ الکلی
 kamp کامپ ، اردوگاه
 kampana زنگ ، چرس
 kampanya دوره فعالیت ، دوره شدت کار ، دوره محصول برداری
 kamping کمپینگ
 kampüs شهرک
 kamp yeri کمپینگ چادر
 kamu ۱- عموم ، عام ، همگان ، عامه ، ۲- همگانی ، معشر ، جمع
 kamuflaj استتار ، روپوشی
 kamuflaj yapmak روپوشی کردن ، استتار کردن ، پنهان کردن ، مخفی کردن
 kamuflie استتار ، روپوشی
 kamuflie etmek روپوشی کردن ، پنهان کردن ، مخفی کردن ، استتار کردن
 kamulaştırmak بتملك دولت در آوردن ، دولتی کردن
 kamu hakları حقوق عامه
 kamuoyu افکار عمومی
 kamus قاموس ، کتاب لغت
 kamusal عمومی
 kamyon کامیون ، ماشین باری

کامیونت ، کامیون سبک ، kamyonet

کامیون نیمه سنگین

کامیون گیرهز (راه) عبور کامیون ممنوع kamyon giremez

کامیونلار için öndeki taşıtı geçmek yasaktır (راه) سبقت برای کامیون ممنوع

کان ۱- خون ۲- نژاد ، نسل kan

کاناعت ، خرسندی ، ۲- عقیده ، kanaat

فکر ، نظر

کاناعت etmek ، خرسند شدن ، قانع شدن

اختصار کردن

کاناعتکار ، سازگار ، خرسند ، kanaatkâr

کانا bulanmış ، خون آلود غرقه بخون ، kana

کانادا Kanada

کان اکیمی دم غلبه ، kan akımı

۱- خون ریختن ۲- قربانی کردن کان اکیتماک kan akıtmak

کان اکماک ، خون جاری شدن خون جاری شدن

۱- کانال ، ترغه ، تنگه ، باب ، آبراه kanal

۲- لوله ، مجرا ، قناعت ۳- برنامه تلویزیونی

کانال açma ، جدول بندی ، جدول کشی

کانال açmak ، جدول کشیدن ، آبراه باز کردن

کان آلان ، رگزن ، خون گیر kan alan

۱- کانالیزا سیون ، قنات کانالیزاسیون kanalizasyon

کشی ، لوله کشی ، زهکشی ۲- کانال سازی ،

آبراه سازی

کانالیزاسیون suyu ، فاضلاب

کانال کپاğı ، آب بند

کان آلما ، قصد ، حجامت ، خون گیری kan alma

کان آلماک ، رگ زدن ، خون گرفتن ، حجامت کردن

کان آلما neşteri ، گزار

کانال temizleme ، تنقیه

کاناما ، خون ریزی ، غلبه دم kanama

کاناماک ، خون آمدن ، خون ریختن ، خون

بند نیامدن

کاناپه ، نیمکت ، kanape

کانار ، سلاخ خانه

کانارا ، سلاخ خانه ، کناره ، کشتار

گاه ، مذبحه

کاناریا ، قناری kanarya

۱- بال ، جناح ، پره ، پر ۲- لنگه kanat

پر گستردن ، بال گستردن ، کانات açmak

شهر گشادن

کانات چیرپماک ، پروبال پر زدن ، پر پوزدن

داشتن

کاناتلانماک ، پروبال در آوردن

۲- بسیار خوشحال شدن

کاناتلی دار ، بالدار کاناتلی

مورچه کاناتلی karınca

کاناتماک ، خون انداختن ، خون آوردن

کاناویچه ، تلیس

کان باğı ، پیوسته خون ، رابطه خون

کان بانکا ، مخزن خون ، بانک خون

کان باسینچی ، فشار خون

۱- قلاب ، چنگک ، رزه ، نشپیل ، چفت kanca

۱- قلاب انداختن ، چنگال کاندالاماک

انداختن ، چفت کردن ۲- (مچ) مسلط شدن

کانکالی ، قلاب دار ، چنگال دار

۱- حیوان ماده ۲- سگ ماده ۳- (مچ) کاندیک

بدقول ، نامرد ، بی شرف ۴- زن

کاندیکلیک ، نامردی ، بدقولی ، بی شرفی

پستی

کاندیکلیک etmek ، نامردی کردن

کان چیبانی ، دمل

از توی کاری خون در آمدن کان چیکماک

کانچیلار ، کنسول یار

دبیرخانه ، دفتر کنسولگری کانچیلارلیک

دفتر کنسولگری کانچیلارلار

کانداش ، هم خون ، هم نژاد

کان دایواسی ، دعوی خون

کاندیریلماک ، نارو خوردن ، گول خوردن

فریب خوردن ، اغفال شدن ، مغبون شدن

۱- فریب دادن ، گول زدن ، گول کاندیرماک

کردن ، چپ دادن ، خر کردن ، فریفتن ، اغفال

کردن ، سرکسی را شیره مالیدن ۲- اشباع

کردن ، سیر کردن

۱- قندیل ، پیه سوز ، چراغ ، کاندیل

شمعدان ۲- (عو) مست ۳- شب مقدس

وفات کردن ، کاندیلین yağı tükenmek

کاندیللر ، قنادیل

۱- قندیل دار ۲- مست خراب کاندیللی

فحش چاروادار کاندیللی küfür

گردش خون ، دوران دم کان دولاşımı

کان دökme ، خونریزی

کان دökme ، خون ریختن ، آدم کشی کردن

کان دökücü ، سفاح ، سفاح

کاناپه ، نیم تخت ، نیمکت راحتی

kangal کلافه ، حلقه ، غرغره ، لوله
 kangren (پز) قانقرایا ، غانقرایا ، کله ، شقاقلوس ، بافتمیری

kanguru کانگورو
 kan grubu گروه خون ، نوع خون
 kan gütmeک خونخواهی کردن ، انتقام جوئی کردن

kani عقیده ، نظر ، فکر ، نظریه
 kanik قناعت گر ، قانع ، راضی ، مقنع
 kaniklanmak قانع شدن ، قانع بودن
 kanikmak مطمئن شدن ، اعتماد حاصل کردن ، اطمینان حاصل کردن
 kanıksamak ۱- عادت کردن ، خوگرفتن ، ۲- معتاد شدن ، به تنگ آمدن

kanımca بنظرم ، به عقیده من
 kanırmak ۹ بزور کندن ، کندن ، از جا در آوردن
 kanısıcak خون گرم
 kanısında olmak ۹ بر آن بودن ، بر سر آن بودن
 kanı soğuk آدم سرد ، نجست
 kanış ۱- گول خوری ۲- قناعت
 kanit برهان ، دلیل ، حجت
 kanit getirmek دلیل انگیزختن ، دلیل جستن ، حجت آوردن

kanit gösterme احتجاج
 kanit göstermek احتجاج کردن ، حجت آوردن ، دلیل جستن
 kanıtlama اثبات ، حجت آوری
 kanıtlamak اثبات کردن ، ثابت کردن ، حجت آوردن

kanıtlar دلائل ، دلائل ، حجج ، ادله
 kanıtlı مدلل
 kanıtsız بی دلیل ، بی جهت ، بی سبب ، بیعلت

kani قانع ، معتقد
 kan içen خون آشام
 kani olmak قانع شدن
 kan kanseri (پز) سرطان خون
 kan kardeşi برادر هم خون
 kan kaybetmek خون رفتن از کسی ، خونریزی کردن ، خون خود را از دست دادن
 kankurutun otu (گیا) مهرگیاه ، ساج
 kan kusmak ۱- خون قی کردن ، ۲- خیلی زیاد اذیت کشیدن

kanlamak خون آلود کردن ، خونی کردن
 kanlanmak خونین شدن ، خونی شدن ، آلود شدن

۱- خونی ، خونین ، خون آلوده ، kanlı
 ۲- خونخوار ، خونیز ۳- پر خون
 kanlı basur (پز) دیسانتری
 kanlı ishal (پز) اسهال خونی ، دیسانتری
 kanma گول خوری ، فریب خوری
 ۱- گول خوردن ، فریب خوردن ، kanmak
 ۲- فریفتن ، پا خوردن از کسی ۲- قانع شدن ، ۳- سیراب شدن ۴- اکتفا کردن

kanmış فریفته ، گول خورده ، فریب خورده
 kan parası سربها ، خون بها ، ديه
 kan parçası علقه
 kan pıhtısı لخته ، دله خون ، خون دله
 kan revan içinde غرقه بخون
 kanser (پز) سرطان ، چنگار ، هزارچشمه
 kanserojen سرطان زا
 kanserojen maddeler مواد سرطان زا
 ۱- کم خون ، بی خون ۲- ضعیف ، kansız
 زردنبو ۳- بدون خونریزی ۴- بی شرف ، نامرد
 ۱- قلت دم ، بی خونی ، کم خونی ، kansızlık
 فقر الدم ۲- نامردی

kant قنداب ، آب داغ
 kan tahlili تجزیه ، خون
 kantar قپان ، قنطار
 ۱- قپان دار ، ۲- قپان ساز ، قپان kantarcı فروش

kantariye حق قپانداری
 ۱- وزن گرفتن باقنطار kantarlamak
 ۲- فکرگزدن ۳- امتحان کردن
 kantarlar قناطر ، قپان ها
 kantarma دهنه ، لجام
 kantaşı سنگ کافوری سلمانی
 ۱- خیس عرق ، پوشیده از عرق kanter içinde
 ۲- خیس عرق شدن ، kanter içinde kalmak
 پوشیده از عرق گشتن

kantin آبدار خانه
 kan tutmak از دیدن خون غش کردن
 kan türevleri فراورده های خونی
 ۱- قانون ، قاعده ، راه ۲- (مس) قانون kanun
 قانوناً kanunen

kanunî قانونی

kanûn-i esâsî (حق) قانون اساسی

kanun kitabı (حق) قانون نامه

kanun koyucu قانون گذار

kanunlar قوانین ، رسوم

kanunlaşmak قانونی شدن

kanunlaştırmak قانونی کردن

kanunnâme قانون نامه ، کتاب قانون

kanunsuz غیر قانونی ، خلاف قانون ، بدون قانون

kanunsuzluk بی قانونی

kanunsuz şehir شهرهت

kanun taslağı لایحه

kanun yapma تقنین ، قانون گذاری

kanun yapmak قانون کردن ، قانون گذاری کردن

kan vermek خون دادن

kan yağı چربی خون

kanyak کونیاک

kanyon (جغ) ژرف دره ، تنگ

kaolen (شیم) کانولن

kaos ۱-هرج و مرج ، بی نظمی ۲-هیولای روز ازل

kap ۱-ظرف ، کاسه ، طبق ، قوطی ، ظروف ۲-روکش ، روپوش ۳-جلد ۴-کیف ، زنبیل

kapacık دریاچه قلب

kapak سرپوش ، پوشش ، دریاچه ، در ، سر

kapaklanmak ۱-نقش زمین شدن ، زمین خوردن ۲-ارونه شدن

kapaklı پوشیده ، سرپوش دار

kapaklık سرپوش سنگی ، دریاچه سنگی

kapaklı tencere قابلمه

kapalı ۱-بسته ، سر بسته سرپوشیده ۲-تعطیل

kapalı zarf usulü مزایده کتبی

kapamak ۱-بستن ، مسدود کردن ، محصور

کردن ، تعطیل کردن ، ۲-روگرفتن ۳-مانع

شدن

۱-تله ، دام ، ۲-قاپنده ۳-حیل ، حقه

۱-بسته شده ، مسدود ، پوشیده

۲-حجاب دار ، زن چادر دار ۳-دلتنک ، خفه

۴-خجالتی ، محجوب ، کم معاشرت

۵-آسمان تیره ، آسمان پوشیده

۱-بسته شدن ، پوشیدن شدن ،

محصور شدن ، مسدود شدن ، تعطیل شدن ،

۲-نقش زمین شدن ۳-آسمان تیره شدن

kaparo (باز) بیعانه ، پیش پرداخت

kapasite ظرفیت ، گنجایی ، گنجایش ، گنج ، وسعت

kapasitesi olmak ظرفیت داشتن

kapasitesiz کم ظرف ، کم ظرفیت

kapatılma بر چیدگی

۱-عمل بستن ۲-مترس

۱-بستن ، پوشاندن ، مسدود

کردن ، ۲-محصور کردن ۳-مالی را خیلی

ارزان بچنگ آوردن ۴-مترس گرفتن

kapçak چنگال دسته بلند

۱-ظرف کوچک ۲-کندوی زنبور عسل

۳-کاسبرگ

۱-در ، درب ، دریچه ، باب ، قاپی ،

قاپو ۲-خانه (در بازی تخته نرد)

دربان ، قاپوچی ، روزبان ، کلیددار ،

بواب ، حاجب

kapıcılık درباری

kapı çalmak در زدن ، درکوبیدن

kapı eşiği آستان ، پلندین

kapı kanadı ۱-لنگه ، لته ، لخت ، پره

۲-در بستن ، فرا کردن

kapılanmak وارد خدمت شدن

kapılar ابواب ، درها

kapılğan زود باور

۱-غریفته شدن ، غریف خوردن ،

باور کردن ، منجذب شدن ، جذب شدن

kapı örtüsü پرده ، چق

kapı perdesi چق

۱-بدون در ۲-بی کار ، بی شغل

kapı sürgüsü مترس

۱-چنگ زدگی ، عمل قاپیدن

۲-کشمکش

kapışılmak قاپیده شدن ، ربوده شدن

۱-باهم قاپ زدن ، همه باهم

قاپیدن ۲-بست به یقه شدن ، بجان هم

افتادن ۳-بامیل عجله خریدن

kapıştırmak مردم را بجان هم انداختن

غات شدن (در بازی تخته نرد)

kapı yapmak در زدن ، درکوبیدن

kapıyı çalmak در زدن ، درکوبیدن

kapıyı çarpmak برهم زدن
 kapı zili زنگ اخبار ، زنگ در
 kapik کوپیک ، یکصدم روبل
 kapital (باز) سرمایه ، کاپیتال
 kapitalist ، کاپیتالیست ، صاحب ثروت
 kapitalizm سرمایه داری ، کاپیتالیسم
 kapitone پنبه دوزی لحاف
 kapitülasyon (سیا) کاپیتولاسیون
 kapkacak ظروف ، ظرف و ظروف
 kapkara مثل پرزاغ ، کاملاً سیاه ، بکلی سیاه
 kaplam شمول ، احاطه ، دربرگرفتن
 kaplama ۱- اندود ۲- روکش ، پوشش ، روپوش
 kaplama ağaç دار
 kaplamacı قابلمه کار ، انداینده ، مطلقار
 kaplamacılık قابلمه کاری ، اندایندگی
 kaplamak ۱- اندودن ، اندایندگی کردن
 ۲- فراگرفتن ، پوشانیدن ، دربر گرفتن ، شامل بودن
 kaplan پلنگ ، ببر
 ۱- اندوده شدن ۲- پوشیده شدن ، فراگرفته شدن
 kaplan postu پلنگانه ، پوست پلنگ
 kaplar ظروف
 kaplatmak پوشانیدن
 ۱- جلد دار ۲- پوشیده شده
 ۱- آب گرم ، حمام آب گرم ۲- (گیا) kaplica نوعی گندم
 kaplumbağa لاک پشت سنگ پشت ، باخه ، کاسه پشت
 ۱- قاپیدگی ، عمل قاپیدن ۲- ربایش
 ۱- قاپیدن ، قاپ زدن ، قاب زدن ، چنگ زدن ۲- ربودن ، جذب کردن ، درخودگرفتن ، اخذ کردن ۳- زود یادگرفتن
 بیعانه ، پیش بها ، پیشکی ، پیش kapora پرداخت
 ۱- پیشکی دادن ، بیعانه دادن ، kapora vermek پیش پرداخت کردن
 kaporta گلگیر
 kaportacı کاپوت ساز ، تعمیر کار کاپوت ، صافکار ، گلگیرساز
 kapris بهانه جوئی ، هوس

بهانه جوئی کردن kapris yapmak
 شمول kapsam
 شمول ، اشتعال ، استیعاب ، kapsama تضمین
 فرا گرفتن ، در بر گرفتن ، احتوا kapsamak کردن ، شامل بودن ، درخود گرفتن
 شمول kapsamına giren
 محوی ، عمیق ، پر دامنه ، دامنه kapsamalı دار
 شامل kapsar
 شامل ، حاوی ، مشتمل بر kapsayan
 ۱- کپسول ۲- در شیشه kapsül
 ۱- ناخدا ، کشتیبان ، کشتی ران ، kapitan
 کاپیتان ، کاپیتن ، قاپودان ، ناوخدا ۲- (ور) رئیس تیم فوتبال ، کاپیتن
 (قد) فرمانده کل نیروی kaptanıderya دریایی در امپراتوری عثمانی
 ناخدایی kaptanlık
 کاپیتن هوا پیم ، خلبان اول kaptan pilot
 ۱- کامسویت کوچک ، اتوبوس kaptıkaçtı کوچک ۲- نوعی ورق بازی
 ۱- بچنگ کسی انداختن ۲- (مکن) kaptırma اره دست کوچک
 قاپانیدن ، بچنگ کسی انداختن kaptırmak
 خوراک کلم باگوشت kapuska
 ۱- کاپوت ۲- (نظ) پالتوی سربازی kaput ۳- دربازی ورق هیچ شماره نبردن
 ۱- تنگه ۲- چنگل انبوه kapuz
 (هو) برف kar
 سود ، حاصل ، برد ، بهره ، فائده ، فایده kâr ، منفعت ، نفع
 ۱- سیاه ، سیه ، تیره ، شبیدیز ۲- (چغ) kara خشکی ، بر ، قاره ، قره ، زمین ۳- سیاه چرده ، ۴- (مج) بدیمن ، مشنوم
 (گیا) نارون ، درخت نارون ، درخت karaağaç ناروند ، آغال پشه
 سیاه روز ، سیاه بخت karabahtlı
 کابوس karabasan
 ۱- راهب ، رهبان ، ۲- (مج) مرد karabaş مجرد ۳- (گیا) نوعی گندم سیاه ۴- اسم سگ
 ماهی خوار karabatak
 قوم خویش ، قرابت karâbet
 ۱- (گیا) فلفل سیاه ۲- (مج) سیاه karabiber

چرده

- karabina (نظ) کارابین ، قرابین
 karaborsa (پاز) بازارسیاه ، بورس سیاه ، بازار آزاد
 karaboya (شیم) جوهر گوگرد ، اسید سولفوریک
 karabuğday (گیا) گندم سیاه ، سیاه گندم
 karabulut (هو) ابرسیاه ، ابرتیره ، پیل آبکش
 ۱- کار وحشی ، شوکا ۲- قدری سیاه karaca
 ۳- استخوان بالای بازو
 karacedvar (گیا) ماه پروین
 ۱- (نظ) منسوب به نیروی زمینی karacı
 ۲- مفتری
 karacığer (کبد ، جگرسیاه
 karacığer nakli (پز) پیوند کبد
 ۱- (گیا) آلوزچه جنگلی ۲- دوبهم زن ، karaçalı
 فتنه جو
 karaçam (گیا) کاج سیاه ، صنوبر
 karaçayır (گیا) تلخک ، تلخه
 Karadağ (جغ) قره داغ
 karadan kuşatma (نظ) محاصره بری
 karadan kuşatmak (نظ) محاصره بری کردن
 karademir آهن کوبیده شده
 Karadeniz (جغ) دریای سیاه ، بحر سیاه
 karaderili سیاه پوست
 karadoğan قرا طغان
 karadut (گیا) شاه توت ، توت سیاه ، توت مجنون
 ۱- الماس سیاه ۲- (مج) زغال سنگ kara elmas
 سوسک سیاه ، سوسک حمام kara fatma
 ۱- خیمه شب بازی قره گوز kara göz
 ۳- چشم سیاه
 karagözlü سیاه چشم
 kara gün روز سیاه ، بدروز
 kara günlülü تیره روز
 ۱- سیخ سرکج آهنی ۲- کوری ، karağı
 نابینائی
 karahumma (پز) حصه ، دامن
 kara iklimi (جغ) اقلیم قاره ای
 karakabarcık (پز) سیاه زخم
 karakaşan خر ، الاغ
 karakalem سیاه قلم

سیاه قلم ، نقاشی سیاه قلم kara kalem resmi

کلاغ بذری ، زاغ ، کلاغ سیاه kara karga

سیاه ابرو karakaş

(گیا) تبریزی kara kavak

چله زمستان ، زمهریر ، زمستان kara kiş
سیاه ، صندیدکلانتری ، پاسگاه ، کمبیری ، نظمیه karakol
سرو کار کسی به کلانتر karakolluk olmak
افتادنسجیه ، خو ، اخلاق ، سرشت ، karakter
نهاد ، جنم ، صفت

وصف ممیزه ، نمونه ای karakteristik

ناکس ، ناجنس karaktersiz

(ور) کشتی ترکی kara kucak

سیاه گوش karakulak

قره قوش kara kuş

(نظ) نیروی زمینی ، قوای kara kuvvetleri
زمینی ، قوای بری ، نیروهای زمینی(نظ) فرمانده kara kuvvetleri komutanı
نیروهای زمینی(نظ) فرماندهی kara kuvvetleri komutanlığı
نیروهای زمینی

۱- خط زدن ، سیاه کردن karalamak
 ۲- کثیف کردن ، سیاه کردن ۳- لکه دار کردن
 ، بدنام کردن ۴- مسوده کردن ، مینوت کردن
 ۵- مشق کردن درس

سیاه شدن karalanmak

طیف ، تاریکی ، سیاهی karaltı

۱- بدنام کردن ، لکه دار کردن karamak
 ۲- باچشم تعقیب کردن ۳- استخفاف کردن

قرنباذ karaman kimyonu

کارامل ، طبرزد karamel

بدبین ، بدگمان karamsar

بدبینی ، بدگمانی karamsarlık

(گیا) شلمک ، گندم تلخ karamuk

۱- (گیا) قرنفل ۲- میخک karanfil

۱- تاریکی ، سیاهی ، تیرگی ، karañlık
 تیره ، تیر ، تاره ، تار ، تور ، ۲- (مج) میهم

ظلمات karanlıklar

تاریک شدن karanlık olmak

قرنطین ، قرنطینه karantina

(جغ) خشکی kara parçası

بازار سیاه kara pazar

karapelin otu (گیا) قيصوم

1-قرار، حکم، تصمیم، قطعنامه karar

2-ثبات، استقامت 2-معتدل، متوسط

karar alınmak تصمیم اتخاذ شدن

karar alma اخذ تصمیم

karar almak تصمیم گرفتن، مصمم شدن، اخذ تصمیم کردن

karar bulmak قرار گرفتن

karargâh (نظ) قرار گاه

kararınca به مقدار لازم

kararıyla بقرار

karar kılma استقرار

karar kılmak استقرار یافتن، استقرار پیدا کردن

kararlama بطور تخمین، بطور تقریب

kararlamaadan از روی حدس، از روی تقریب

kararlamak از روی تقریب حساب کردن، حساب تخمینی در آوردن

kararlaşmak قرار داشتن، قرار شدن، مقرر شدن

kararlaştırılmak مقرر شدن، مقرر گردیدن

kararlaştırmak مقرر کردن، قرار گذاشتن

kararlı مصمم، ثابت عزم، پادار، پابرجا

kararlılık پابرجایی، استقرار، تقرر، بنا

kararlı olmak تصمیم داشتن، جازم شدن، مصمم شدن، بنا بودن

1-تاریک شدن، تارشدن، سیاه kararmak

2-تیره شدن، خاموش شدن

kararname قرار نامه، شرطنامه

1-بی قرار، بی ثبات، بی kararlı

2-تصمیم آشفته رای، شوریده سر، بی تاب

4-متروک

1-تالواسه، تپ، بی تابی kararlılık

بی تصمیمی

karartı شبح، سواد، سیاهی، تاریکی

1-تسويد 2-تمرین خاموشی karartma

1-سیاه کردن 2-تاریک کردن، karartmak

خاموش کردن چراغ، تارکردن، تاروتنگ آوردن، سنگ بر قندیل زدن

karasaban گاو آهن قدیمی

1-خشکی، زمینی، بری karasal

2-نظ جنگ نظامی kara savaşı

kara sevda مالیخولیا، سوداء

2 karasinek کرمگس

karasör (مکن) اطاق اتومبیل

1-آب سیاه، 2-آب مرواریدچشم karasu

2-آب رودخانه ای که آهسته حرکت می کند

karasuları آب های منطقه

karasungur قرا سنقر، قرا قوش

karataç ağacı (گیا) قار تاج

2 kara tahta تخته سیاه

kara tavuk قرا طاووس، توکا، ترقه، طرقة

karateci (ور) کاراته باز

karaturp (گیا) ترب سیاه

karaüzüm (گیا) انگور سیاه

karavan اتوکاروان

1-بشقاب گود 2-بشقاب گودمسی karavana

2-(نظ) خوراک سربازی 4-نوعی الماس

5-اصابت نکردن، نخوردن

karavanlı kamp yeri (راه) کمپینگ اتوکاروان

karavela (قد) نوعی قایق بزرگ

1-تپه خشک 2-خارشتر kara yandık

karayanık (پز) شاربن، سیاه زخم

karaya oturmak به شن نشستن

kara yazı بخت سیاه

karayel باد شمال غربی

karayemiş (گیا) رند

kara yer مزار، قبر

kara yolları شوارع، اداره راه سازی

karayolu شوسه، جاده

karbit (شیم) کاربیت

1-(شیم) کاربن، کربن 2-ذغال سنگ karbon

(شیم) کاربنات، کربنات، جوش karbonat

شیرین

karbondioksit (شیم) گاز کربنیک

(شیم) گاز کاربنیک karbonik

karbon kağıdı کاغذ کاربن

(شیم) منواکسید کربن karbonmonoksit

(مکن) کاربوراتور، سوخت پاش karbüratör

ادم برفی، انسان برفی، kardan adam

ادمک برفی

kardelen (گیا) گل بهمن

1-برادر 2-خواهر، همشیره kardeş

kardeşçe برادرانه، خواهرانه

1-برادری 2-خواهری 3-اخوت kardeşlik

4-برادرخوانده، برادرخواندگی 5-خواهر

خواهونده

kardinal کاردینال

kardinallik کاردینالی

kare ۱- (هس) چهار گوشه ، چهارکوشه ،
چهارگوش ، مربع ، ۲- (رض) مال

kare almak (رض) تمویل کردن

kare bulmaca جدول

karekök almak (رض) تجذیر کردن

kareli خشکی ، خانه خانه ، شطر نجی ،
مربعی شکل

karga کلاغ ، زاغ

karga turnu (مکن) انبردست کلاهی

kargaburun بینی غوزدار ، بینی عقابی

kargacık کلاغچه ، کلاغ کوچولو

kargacık burgacık خط خرچنگ ، خط قور
باغه ای ، خط توهم رفته

kargadelen بادام پوست نازک

karga sesi غاک ، غار غار ، کاغ ، قاق

kargaşa غانله ، بلوا ، گیرودار ، غوغا ، هرج
ومرج ، شلوغی ، درهم برهمی ، آشوب ،
شورشkargaşa çıkmak کاسه ها بهم خوردن ،
آشوب بر پاشدنkargaşalık شلوغی ، غانله ، بلوا ، گیرودار ،
غوغا ، هرج و مرج ، درهم برهمی ، آشوب ،
شورش

kargı ۱- نیزه ، مزارق ، نی

kargılık ۱- کمربند جای فشنگ ۲- نیزار ،
نیستانkargımak لعنت کردن ، نفرین کردن ، لعن
کردن

kargin ۱- رنده بزرگ نجاری ۲- برف و باران

kargış نفرین ، لعنت

kargo uçağı هواپیمای باری

karha (پز) زخم معده قرچه

karhane چال برف ، انبار برف و یخ

karı ۱- زن ، همسر ، خانم ، عیال ، زوجه

karı (عم) زنیکه ۲- پیرزن

karık ۱- چشم زدگی ۲- شیار ۳- آبراه

karıkoca جفت ، زوجین ، هم خواب ، هم خواب

karıkocalık جفتی ، همسری ، زن و شوهری

karılı زن دار ، دارای همسر ، دارای زن

karılık زنی ، خانمی ، همسری ، زوجیت

karılmak ۱- مخلوط شدن ۲- جفت شدن

حیوان ، جفت گیری شدن حیوان

karınmak پیر شدن ، مسن شدن (در مورد زنها)

karın ۱- شکم ، معده ، ۲- بطن ، پهلو ۳- (مج)
دل ، ۴- زهدان ، رحمkarın ağrısı (پز) شکم درد ، درد دل ، کمد ، دل
درد ، دل پیچه

karın ameliyatı (پز) شکم بری

karın boşluğu محفظه شکم ، بطن

karınca ۱- مورچه ، مور ۲- زنگ ، زنگار ،
موریانه زدگی

karıncalanma ۱- مور مور ۲- موریانه زدگی

karıncalanmak ۱- گزگز کردن ، مور مور شدن
، سوزن سوزن شدن ، ۲- زنگ زدن ، زنگار
بستن ۳- پراز مورچه شدنkarıncalı ۱- زنگ زده ، زنگار بسته ،
موریانه زده ۲- پراز مورچه

karınca yiyen مورچه خوار

karınca yuvası مورچه خانه

karıncık بطن ، قلب

karındaş (قد) برادر ، خواهر

karın gurultusu قراقر

karınlamak پهلو گرفتن کشتی

karınlar بطن ، شکم ها

karınlı شکم گنده ، شکم دار ، بطن

karınmak ۱- مخلوط شدن ۲- جفت شدن

karınsa موقع پر ریختن پرندگان

karın sancısı درد شکم

karıntı پیچ گرداب ، حلقه گرداب

karın zarı صفاق ، پرده صفاق

karınzan yangısı (پز) ورم صفاق ، (iltihabı)
آماس صفاق

kân olmak فایده داشتن ، سود داشتن

karışıklık بیوکی

karışık وجب ، شیر ، بیلست ، پنک

۱- مخلوط ، قاطی پاطی ، غاتی ،

سربگم ، قاتی ، قاتی پاتی ، ژولیده

۲- مشوش ، درهم ، درهم ، درهم ، شلوغ

۳- دغل ، دغلی ، تقلبی

karışıklık بی نظمی ، شلوغی ، درهم برهمی

، غاروغور ، ناسامانی ، تشویش ، حسین قلی

خانی ، اختلال ، آشوب ، شوریدگی ، شورش ،

اغتشاش

karışık rüyalar احلام ، خواب های پریشان

ترشی مخلوط karışık turşu

مداخله شدن، دخالت شدن karışılmak

مزج، مخلوط، درهم، اختلاط karışım

وَجِب کردن karışlamak

۱-دخالت ۲-امتزاج ۳-تشوش karışma

۱-مخلوط شدن، قاتی شدن، karışmak

قاطی شدن، آمیختن، درهم آمیختن، ازهم

پاشیدن، پاشیده شدن، برآمیختن، بهم

آمیختن، ژولیدن، در آمدن ۲-درهم شدن،

درهم برهم شدن، اختلاط افتادن، بی نظم

شدن، ۳-دخالت کردن، مداخله کردن،

۴-خراب شدن فکر

پای خود را کنار کشیدن، karışmamak

دخالت نکردن

۱-خلیط، مخلوط کننده ۲-مفسد karıştırmacı

دوبهم زن

مخلوط شدن karıştırılmak

مزج karıştırma

۱-مخلوط کردن، قاطی کردن، karıştırmak

قاتی پاتی کردن، قاتی زدن، قاتی کردن،

آمیختن، بهم آمیختن، درهم کردن، حل

کردن، آشوردن، سرشتن ۲-مشوش کردن،

بهم زدن، برهم زدن، شلوغ کردن، تحریک

کردن، فساد کردن، بشولیدن، ۳-مداخله

دادن ۴-عوضی گرفتن، اشتباه کردن

kari قاری، خواننده

kariyes میگو، روبیان، ملخ دریایی

kariha قریحه

karihalar قرائح، قرائع

karikatür کاریاتور

karikatürçü کاریکاتورساز،

طراح

karikatürist کاریکاتورساز،

طراح

karine قرینه

karineler قرائن، قرائن

kariyer پیشه

karkara دورنای افریقائی

karkurdu زلال

kar küreği پارو، داموز

karlamak برفی شدن، برف زدن، برف

باریدن

karlı برفی، برف دار

سودمند، سودآور kârlı

برف چال، چاله برف، انبار برف karlık

۱-عمل مخلوط کردن، مخلوط، karma مختلف

آلت مخلوط کنی karmaç

۱-مخلوط کردن، بهم زدن، ۲-بهم karmak

آمیختن ۳-برزدن (در ورق بازی)

درهم برهم، بهم ریخته، karmakarışık

خرتوخر، خیلی شلوغ، قاتی پاتی

درهم برهم، قاطی پاتی، karman çorman

خرتوخر، غیر منظم

مغلط، پیچیده، غامض، بفرنج، karmaşık

درهم برهم

کرمطی karmatî

سد کوچک دهانه، رودخانه karmık

چنگال بزرگ، قلاب بزرگ karmuk

(گیا) کلم گل، گل کلم karnabahar

(گیا) کلم گل، گل کلم karnabit

کارناوال karnaval

کارناوال راه انداختن karnaval düzenlemek

۱-کارنامه ۲-کوپن، دفترچه kame

جیره بندی شدن karneye bağlanmak

پایماه karnı burnunda

پیچ گرفتن دل کسی karnı burulmak

شکم گنده karnı büyük

۱-صبور، متحمل، بامسامحه karnı geniş

۲-بی غم

سفره کردن شکم کسی را karnını deşmek

قرع وانبیق karni

۱-خال خشتی (در ورق بازی) karo

۲-شطرنجی ۳-مربع

karoçe درشگه، فایتون

طاق اتومبیل، کاپوت، اطاق karoser

سازی ماشین

karpit (شیم) کاربیت

karpuz (گیا) هندوانه، قارپوز

karpuz dilimi تراشه

karpuz göbeği گل

kâr sağlamak سود بردن

karsak نوعی روباه کوچک

kârsız بی سود، بی منفعت

kar suyu برفاب

karşı مقابل، برابر، رویرو، جلو، متقابل،

حذاء ، مخالف ، هند

karşı casusluk

(راه) حق تقدم عبور

باوسیله هتقلیه مقابل است

عبور کردن ، رد
karşıdan karşıya geçmek شدن

روبرو ، رویاروی ، متقابلاً ،
karşı karşıya مقابل ، رودرو ، بمواجهه

مواجه ساختن karşı karşıya bırakmak

تاب بردن ، مقاومت کردن karşı koymak

۱- پذیره بردن ، استقبال ، karşılama
پیشواز ، برابری ۲- جبران

۱- پیشواز آمدن ، پیشواز کردن karşılamak
استقبال کردن ، برابر آمدن ، برابر داشتن ،

۲- مقابله کردن ۳- جبران کردن ۴- تلقی کردن
۵- جلو گیری کردن ، پوشاندن ، پوشانیدن

پذیره رفتن ، پیشواز karşılamaya çıkmak
آمدن ، پیشواز رفتن ، استقبال کردن ،

پیشباز آمدن ، پیشباز رفتن ، پیش رفتن
کسی را ، پیشوا رفتن

۱- استقبال شدن ۲- جبران شدن karşılanmak

۱- تصادف ، تلقاء ، تقابل ، karşılaşma
برخورد ۲- (ور) مسابقه ، دیدار

۱- مصادف شدن ، برخورد کردن ، karşılaşmak
مواجهه شدن ، مواجهه شدن ، برخوردن ، راست

آمدن ، روبرو شدن ، روبروی هم آمدن
۲- (ور) مسابقه کردن

دیدار برگزار شدن karşılaşma yapılmak

(ور) مسابقه کردن ، karşılaşma yapmak

دیدار کردن ، دیدار برگزار کردن

مقایسه ، مقابله ، قیاس ، karşılaştırma
تطبیق

۱- قیاس کردن ، مقایسه karşılaştırmak
کردن ، مطابقه کردن ، به مقایسه در آوردن

۲- مقابله کردن

قیاسی karşılaştırmalı

در قبال ، در برابر ، در مقابل ، karşılığında
به ازاری

کیفر دادن karşılığını vermek

۱- مقابل ، قبال ، عوض ، بدل ، معادل karşılık

۲- کیفر ، جزا ، ۲- جواب ۴- اعتبار بودجه

معادل سازی karşılık bulma

۱- متقابل ، بمواجهه ، مقابل karşılıklı

یکدیگر ، دوجانبه ، عوض دار ، ۲- روبرو

بدون عوض دار ، بدون جواب karşılıksız

جواب دادن karşılık vermek

با آنکه ، بالینکه ، بنسبت karşıın

برابر ، پیش ، روبروی karşıısı

پیش گرفتن karşıısına almak

در برابر ، درقبال karşıısında

ضد ، مخالف ، معارض ، نقیض ، مقابل ، karşııt
مغایر

ضدیت ، مخالفت karşıılık

رد کردن ، از آب گذراندن karşıya geçirmek

جهت مخالف karşı yön

۱- کارت ، کارت ویزیت ، کارت پستال kart

۲- پیر ، مسین (در مورد انسان) ۳- پیر ، چغل
سفت ، سخت

عقاب kartal

پیر شدن ، سفت شدن ، چغل kartalmak
شدن ، کهنه شدن

(عو) پیر ، خرف kartaloş

(عو) پیر ، خرف kartaloz

(باز) کارتل kartel

برف پاک کن kar temizleyicisi

طرفدار فلسفه دکارت kartezyen

پیر شدن ، سفت شدن ، کهنه شدن kartlaşmak

پیری ، سفتی ، چغلی kartlık

نقشه کشی جغرافیائی kartografi

نقشه کشی جغرافیائی kartografya

کارتن ، مقوا karton

قوطی مقوا karton kutu

گلوله برف kartopu

گلوله برف بازی kartopu oyunu

کارت پستال ، کارت پستی kartpostal

شن کش kartuk

پا گرفتن برف kar tutmak

کارت ویزیت ، کارت kartvizit

قارون karun

تختخواب karyola

عضله kas

۱- صندوق ۲- صندوق پول kasa

۲- گیشه پول ۴- صندوق حروف چینی

۵- چهارچوب درب ، چهارچوب پنجره

کصبه ، شهرک ، خرده شهر kasaba

کصبات kasabalar

kasadar صندوق دار

kasap قصاب ، گوشت فروش ، سلاح

kasaplık ۱- قصابی ۲- خونخواری ، خونریزی

kasap önlüğü پیش لنگ

kasatura (نظ) سر نیزه

kasavet قساوت ، دل تنگی ، غم ، غصه

kasavetlenmek غم خوردن ، غصه خوردن

kas doku بافت عضله ، انساج عضله

kâse کاسه ، ظرف

kasem سوگند ، قسم ، حلف

kasem etmek قسم خوردن ، سوگند خوردن

kaset نوار ، کاست

kasetçi نوار فروشی

kasık کشاله ، ران ، زهار ، کش

kasıkbağı فتق بند ، کمربند فتق

kasık kemiği شرمگاه

kasılma تمدد ، انقباض ، تقلص

kasılmak ۱- کوتاه شدن ، کسر آمدن ، کم

شدن ، چنگ شدن ۲- بیدار در دماغ انداختن ۳-

تقلص کردن

Kasım نوامبر

kasımpatı (گیا) گل داودی

kasıncı انقباض عضله

kasır قصر ، گوشه ، کاخ ، جوسق

kasırğa گردباد ، تندباد ، طوفان ، گردبادتند

kasırlar قصور ، کاخ ها

kasıt قصد ، نیت ، همت ، عمد ، عزم

آهنگ ، هدف ، بن دندان ، برگ ، حج

kasıtla بقصد ، تعدد

kasıtlı olarak عمد ، به قصد

متعدد ، تعدد ، قاصدا

kasıtlı öldürme قتل عمد

kasıtsız بی خیال ، بدون قصد

kaside قصیده ، چامه ، چکامه ، چغامه

kasîdeci قصیده خوان ، قصیده نویس

قصیده سرا

kasîdeler قصائد ، قصاید

kasîde söylemek چکامه سرودن ، قصیده

سرودن

kasîde şairi چکامه سرا ، قصیده سرا

kasis (راه) دست انداز

kasisli yol (راه) دست انداز

kask کاسک

kaskatı کاملاً سفت ، سخت ، خشک

kaskatı kesilmek خشک شدن

kasket کاسکت ، کلاه کارگری ، کلاه کپ

کلاه فرم نظامی

kasko بیمه وسایل نقلیه

kaslar عضلات

kasmak ۱- سفت بهم کشیدن ۲- تنگ

کشیدن ، سفت کشیدن ۳- تنگ کردن

۱- چنبر ، حلقه ۲- کمربند چرمی

kasnak طبقه مردم ، کاست (در هندوستان)

kast عمداً ، قاصداً ، به قصد ، بمعداً

kasten قاصداً ، دستی ، عمدی

۱- قصد کردن ، عزم شدن ، قرار

کردن ، غرض کردن ، نیت کردن ، اراده کردن

بدی کردن ، ضرر رساندن

kastıyla در بند ، بقصد ، بمنظور

kastî قاصداً ، عمدی ، عمداً

kasvet تنگی ، سختی ، عذاب ، شدت

ناراحتی ، دلتنگی

kasvet basmak دل تنگ شدن ، حوصله

سورفتن

kasvetli خفه ، گرفته ، دل تنگ کننده

kasvet vermek دل تنگ کردن

kas zarı نیاخ ماهیچه ، غلاف وتری عضلات

عضله

۱- ابرو ۲- نگین انگشتر ۳- برآمدگی

kaşağı قشو

kaşağılamak قشو کردن

kaşalot کاشالو ، کاشالوت ، عنبر ماهی

kaşamak قشو کردن ، تیار کردن ، خاراندن

kâşâne کاشانه

Kâşân'lı کاشانی ، کاشی

kaşanmak شاش کردن حیوانات

kaşar نوعی پنیر

۱- (عو) بیعار شدن ۲- (عو) kaşarlanmak

باتجربه شدن

(عو) بیعار ، بی حس ، پوست kaşarlanmış

کلفت

kaş çatma اخم ، گره بر ابرو اندازی

kaş çatmak ابرو کج کردن ، ابرو تابیدن بر

گره بر ابرو افکندن ، گره برجبین زدن ، گره

در ابرو زدن

kaşe کاشه ، کپسول بزرگ ۲- مهر

kaşgöz işareti شكل

kaşgöz işareti yapmak شكلك در آوردن ، شكل کردن ، کرشمه کردن

kaşık قاشق

kaşık çalımı وقت صرف شام

kaşık çalmak قاشق زدن

kaşıkçı قاشق ساز ، قاشق فروشی

kaşıkçı kuşu مرغ سقا

kaşık düşmanı (شوخی) زن ، همسر ، زوجه

kaşıma خارش

kaşımak خارش کردن ، خاریدن

kaşındırıcı محسک ، خارش آور

kaşındırmak خارانیدن ، خاراندن

kaşınma خارش

kaşınmak خود را خارانیدن ، خود را خاریدن ، گرداشتن

kaşıntı خارش

kâşif کاشف ، مخترع

kaş işareti خط ابرو

kaş kalemi مداد ابرو

kaşkarık ۱- حیل ، حقه ۲- دروغ

kaşkol شال گردن

kaşkorse زیر پیراهنی زنانه

kaşlı ۱- پیرابرو ۲- تگین دار

kaşlı göz(خوش) چشم و ابرو

kaşmer مسخره ، لوده

kaşmerlik مسخرگی ، لوده گی

kaşmir شال کشمیری

kaşsız yüzük بیچک

kaş yapayım derken göz çıkarmak (اصط) پاشنه خانه کسی را در آوردن

kat ۱- طبقه ، لا ، لای ، ۲- تا ، تایی ، لایه

۳- چین ۴- طی ۵- رفعه ، مرتبه ، برابر

۶- دست لباس ۷- پیشگاه ، حضور ۸- فکر ، نظر ، عقیده

katakulli حقه ، حیل ، کلک ، تقلب ، دروغ

katalepsi کاتالپسی ، تخشب

kataliz (شیم) کاتالیز

katalizör (شیم) کاتالیزر

katalog کاتالگ ، کاتالوک ، فهرست

kataloglamak مفهرس کردن ، مفهرست نویسی کردن

kataloglamak مفهرس کردن ، مفهرست نویسی کردن

kataloglamak مفهرس کردن ، مفهرست نویسی کردن

kataloglamak مفهرس کردن ، مفهرست نویسی کردن

kataloglamak مفهرس کردن ، مفهرست نویسی کردن

kataloglamak مفهرس کردن ، مفهرست نویسی کردن

۱- قطار ، ردیف ۲- قطار راه آهن ، ترن

katarakt (پز) آب مروارید ، آب سیاه

kat bilim چینه شناسی ، لایه شناسی

kateden پیمای

katedral کلیسای بزرگ

kategori زمره ، صنف ، طبقه ، دسته

kateter (پز) سوند

katetme پیمای ، پیمایش ، طی

katetmek پیمودن ، طی کردن ، در

نوردیدن ، گذشتن ، گذاردن ، بر مالیدن ، راه

پیمودن ، اندرونوشتن ، به پای آوردن

katgüt (پز) نخ بخیه

۱- سفت ، غلیظ ، ۲- جامد ، صلب

۱- شدید ، سخت ۴- سنگدان

katı davranmak سخت گرفتن به کسی

katık قاتق ، خورش ، ادام

katık etmek قاتق کردن ، نانخورش کردن

katiksiz خالص ، ناب ، صاف ، بدون مخلوط

katıla katıla gülmek قهقهه خندیدن

katılanmak سفت شدن ، سخت شدن ، غلیظ شدن

شدن

katılaşma جمود ، تصلب

katılaşmak سفت شدن ، سخت شدن ، غلیظ شدن

شدن

۱- سفتی ، غلظت ، غلیظی ۲- جمود

katılım اشتراك

katılma التحاق ، اشتراك ، انضمام

۱- علاوه شدن ، منضم شدن ،

۲- شرکت کردن ، مشارکت دادن ، اشتراك

کردن ، انباز شدن ، انباز کردن ، انبازی

کردن ، ۳- لاحق گردیدن ، ملحق شدن ، بهم

پیوستن ، رسیدن ، وارد شدن ، داخل شدن ،

۴- از خنده روده بر شدن ۵- از حال رفتن ،

۶- قاطعی شدن ، مخلوط شدن

۱- از خنده روده بر کردن ۲- جزء

katılmak چیزی یا کسی درآمدن ۳- حضور یافتن ،

حضور داشتن ، حضور بهم رساندن

۱- علاوه ، مخلوط ، اختلاط ، ۲- عمل

katım جفت گیری

۱- قاطر ، رهوار ، استر ۲- (مج) لوج ،

۲- لجاز ۲- بی ادب ، خشن

katır boncuğu خر مهره

۲- قاطرچی ، قاطر بان ، خر بنده

katır gübresi پهن

2 katırlaşmak اجبازی کردن

katışık مخلوط، غیر خالص

2 katışiksız ویژه، خالص، صاف، بی غش و غل

2 katıştırmak مخلوط کردن داخل کردن، قاطی کردن

2 katı yağ پیه

2 katı yoğurt ماست قالبی

katı yürekli دل سخت، بیرحم، بیعاطفه، سنگدل

2 katı yüreklilik قساوت، دل سختی، بیرحمی

kat'î قطعی، حتمی

kâtil قاتل، آدمکش، کشنده، جان ستان، خونی

kat'îleşmek قطعی شدن، حتمی شدن، محقق شدن

katiller قتله

kat'î olarak بطور قطع، قطعاً

kâtip کاتب، نویسنده، دبیر، منشی

kâtipler کتبه، کتاب، منشیان

kâtiplik کاتبی، نویسندگی، منشی گری، دبیری

katiyen محققاً، قطعاً، ابداً، هرگز، بهیچوجه

2 katiyet قطعیت، یقین

2 katiyetle قطعاً، بطور قطع

2 katkı ۱-علاوه، اضافه ۲-کمک

2 katkı maddeleri مواد افزودنی

2 katkısız خالص، صاف، بدون مخلوط، بدون اضافه

2 katlamak تا کردن، دولا کردن، در پیچیدن، در نور دیدن

2 katlanılmak تحمل کرده شدن

2 katlanma تحمل

2 katlanmak ۱-تحمل کردن، تن در دادن، قبول کردن، زیر بار زحمت رفتن، متحمل شدن

2 katlar ۲-تا شدن، تاه شدن، دولا شدن، بخم شدن طبقات، لایه ها

2 katletme قتل، کشتار

2 katletmek قتل کردن، آدم کشی کردن

2 katlı طبقه دار، دارای طبقه، لایه دار

2 katliâm قتل عام، کشتار دستجمعی، اعدام دسته جمعی

2 katma مزج، علاوه، اضافه

2 katma değer vergisi مالیات اضافه ارزش

katmak ۱-علاوه کردن، اضافه کردن، زیاد کردن، ضمیمه ساختن ۲-شرکت دادن، داخل کردن

2 katman طبقه، لایه

2 katman bilgisi چینه شناسی، لایه شناسی

2 katmanlar طبقات، لایه ها

2 katmanlaşmak چین خوردن

2 katmerleşmek طبقه طبقه شدن، تودر تو شدن

2 katmerli (طبقه طبقه، لایلا، تودر تو، چندلا، (مج) مضاعف)

2 katmerli gül (گیا) صدپر، گل صدپر

2 katolik کاتولیک

2 katot (فز) کاتد

2 katran قطران، قیر

2 katranlamak قیر اندود کردن، قیر مالیدن

2 katranlanmak قیر اندود شدن

2 katranlı ۱-قیر اندود ۲-قیردار

2 katran taşı قیر معدنی

2 katre قطره

2 katreler قطرات

2 katrilyon (رض) کاترلیون

2 katsayı (رض) ضریب

2 kauçuk کائوچوک

kav ۱-آتش زنه، کاو، گیرونه آتش

2 kav ۲-کاو (در بازی پوکر)

kavaf کفش فروش

kavaflık کفش فروشی

2 kavak (گیا) بید، اسپیدار، سفیددار

2 kavaklık بید ستان

2 kaval توتک، نی چوپانی

2 kaval kemiği نازک نی، قصب

2 kavalye کاوالیه

kavanoz ظرف سفال یا شیشه دهن گشاد

2 kavara ۱-گوز ۲-چس ۳-سروصدا، شلوھی

2 kavas پیشخدمت کنسولگری، محافظ

2 kavat (عم) قواد، زن بمزد، جاپیج، جاکش

2 kavatlık کس کش

2 kavatlık (عم) قواد، زن بمزدی، کس کشی

2 kavatlık جاکشی

2 kavela میخ چوبی

kavga نزاع، دعوی، شلوغ، داد و بیداد، ستیزه، ستیز، ستیزگی، مناظره، غوغا، جدال، جدل، قیامت، بغراو، مشاجره، اختلاف، اوقات تلخی، درگیری

kavgacı عربده جو، ستیزه جو، قول دور، غازی

kavga etmek دعوا کردن، ستیزه کردن، نزاع کردن، داد و بیداد کردن، بهم پریدن

kavgalı دعوانی

kavgalı olmak در افتادن، دعوانی بودن، باکسی

kavî ۱-پر قوت، پر زور، قوی ۲-قویم

kavil ۱-قول، حرف، کلام، ۲-قول و قرار

kavilleşmek قول و قرار گذاشتن

kavim قوم، ملت، طایفه، قبیله

kavim büyüğü بهلول، رئیس

kavimler اقوام، طوائف، طوایف

kavis قوس، کمان، منحنی، خم

kavlak بی پوست

kavlamak خشک شدن و ریختن پوست درخت

kavram ۱-مفهوم، معنی ۲-(پز) روده بند

kavrama انتقال، فهم، درک، احاطه

kavrama gücü سرعت فهم، حدس، دراکه

kavramak ۱-فهمیدن، حالی شدن، ملتفت شدن

شدن، درک کردن، ۴-در برگرفتن، احاطه

کردن، شامل شدن، در دست گرفتن، قبضه کردن

kavranılmak درک شدن، فهمیده شدن

kavrayış دریا بندگی، دراکه، انتقال، درک، ادراک

kavrayışlı سریع الانتقال، با ادراک، دراک، با شعور، با فهم

kavruk ۱-سرخ شده، برشته شده ۲-(مج) لاغر، کم رشد، ضعیف

kavrulmak ۱-سرخ شدن، تف داده شدن، برشته شدن ۲-(مج) لاغر شدن

kavşak ۱-(راه) تقاطع ۲-شل، لق

kavşaklar (راه) مقاطع

kavşak ve geçit yaklaşık levhaları (راه) تقاطع جاده و راه آهن نصب

kavuk ۱-عمامه، عمامه بزرگ ۲-مثانه ۳-توخالی

kavuklu عمامه دار، عمامه بسر

kavun (گیا) خربزه

kavun dilimi تراشه

kavun içi رنگ زرد نارنجی

۱-قرمه، قورمه ۲-قهوه، تف داده شده

۱-قرمه کردن، سرخ کردن، تف دادن، ۲-خشک کردن، ۳-قیرق کردن

۴-سوختن، محوکردن، پریشان کردن

وصل، وصلت، توصل، وصول، kavuşma

تلاحق، دستیابی، تواصل، پیوند، پیوست

kavuşmak واصل شدن، لاحق گردیدن، تلاقی

شدن، پیوستن، بهم رسیدن، نائل شدن

kavuşturmak واصل کردن، واصل گردانیدن

ملاقات دادن، بهم رسانیدن، نائل گردانیدن

kavut قاووت

۱-محکم گرفتن ۲-نگهداشتن، محافظه کردن

kaya صخره، تخته سنگ

kaya balığı گاوماهی

2 kayağantaş سنگ لوح، صلابه

kaya ilmi سنگ شناسی

۱-(ور) اسکی ۲-(ور) بازی اسکی

kayakچی (ور) اسکی باز

kayakçılık (ور) اسکی بازی

kayak sporu (ور) اسکی

2 kayak yeri (ور) لغز شگاه

kayalık سنگلاخ

kayan لغزنده

kayan yıldız (نج) نجم ثاقب

kayar نعل گیره دار

۱-فحش دادن ۲-تعویض میخ نعل کردن

kayatuzu نعل سنگ، نعل سنگی

۱-گم کردن، غایب کردن، ازبست دادن، ضایع کردن، ضرر کردن، ۲-باختن

kaybolma غیوبت، گم شدگی

kaybolmak گم شدن، گم گشتن، گم و گور

شدن، ازبین رفتن، نابود شدن، گمراه شدن،

غیب شدن، ضایع شدن، ناپدید شدن، مفقود شدن

۱-ثبت شدن، ۲-اسم نویسی kaydedilmek

۱-ثبت کردن، یادداشت کردن، kaydetmek

قید کردن ، نوشتن ، ۲-ثبت نام کردن ، اسم نویسی کردن ، ۲-ذکر کردن
 ۱-سنگ صاف وپهن ۲-لی لی بازی kaydırak
 لغزانیده شدن ، سرانده شدن ، kaydırılmak
 سر داده شدن
 لغزاندن ، لغزانیدن ، سُر دادن ، kaydırmak
 خیزاندن ، غلتانیدن
 حق ثبت ، حق اسم نویسی kaydiye
 ثبت آمدن ، اسم نویسی کردن ، kaydolmak
 ثبت نام کردن
 لغزان ، لغزنده ، لیز ، پالغز kaygan
 قیقناق kaygana
 لیزی ، لغزندگی kayganlık
 پالغز ، جای لغزان kaygan yer
 (راه) جاده لغزنده kaygan yol
 نگرانی ، اندیشه ، تخس ، تشویش kaygı
 نگران بودن ، انیشناک بودن kaygılanmak
 نگران ، اندیشناک ، دلتنگ ، گرفته kaygılı
 حال ، دل نگران
 ۱-لیز ، شفاف ، صاف ۲-شتر حامله kaygın
 لاقید ، بی غم ، بی فکر ، بی غصه kaygisız
 لاقیدی ، عدم تأثر kaygisızlık
 ۱-قایق ، کرجی ، بلم ۲-خمیده ، کج kayık
 قایق ران ، قایق چی ، کرجی بان kayıkçı
 قایق رانی kayıkçılık
 گاراژ قایق kayıkxane
 پارو kayık küreği
 قاین ، برادرزن kayın
 (کیا) غان ، چلر ağacı kayın
 پدر زن ، پدر شوهر kayın baba
 قاین ، برادر زن ، برادر شوهر kayınbirader
 (عو)قاین kayınço
 پدرزن ، پدرشوهر ، خسر kayın peder
 مادرزن ، مادرشوهر ، خاش ، kayınvalide
 خوشدامن ، خسر
 کم ، گمراه ، غایب ، فاقد ، ضایع ، kayıp
 ضایعه ، کم شده ، مفقود
 ضایعات ، تلفات kayıplar
 مفقود شدن ، ناپدید شدن kayıplara karışmak
 گم شدگی kayıplık
 ۱-ساحل شنی ۲-ماسه ریز kayır
 حامی ، طرف گیر ، پشتیبان ، پارتی kayıran

حامی ، طرف گیر ، پشتیبان ، پارتی kayırıcı
 پشتیبان شدن ، حمایت شدن kayırılmak
 پشتیبانی ، حمایت kayırma
 ۱-حمایت کردن ، پشتیبانی کردن kayırmak
 طرف گیری کردن ، طرافداری کردن ،
 ۲-تبعیض کردن
 (کیا) زردآلو ، قیسی kayısı
 ۱-کمربند ، قیش ، تسمه ، ۲-زل ، kayış
 لیزش
 ۱-اسم نویسی ، نام نویسی ، ثبت ، kayıt
 یادداشت
 حق را محفوظ نگه داشتن kayıt dondurmak
 ۱-قید کردن ، ثبت کردن ، kayıtlamak
 ۲-مقید کردن
 قیود kayıtlar
 ۱-ثبتي ، ثبت شده ، نام نویسی kayıtlı
 شده ۲-قید شده ، مقید
 اسم نویسی ، نام نویسی ، ثبت kayıt olma
 نام
 نام نویسی شدن ، ثبت نام kayıt olmak
 شدن ، ثبت شدن
 حق الثبت kayıt pulu
 لاقید ، بی فکر ، بیقید ، سهل انگار kayıtsız
 ، سر بهوا ، پایند بریده ، گسسته عنان ، بی
 بندوبار ، بی خیال ، پشت گوش فراخ ، رند ،
 بلغندر
 لاقیدی ، بیفکری ، بی قیدی ، kayıtsızlık
 سهل انگاری ، رندی ، بی خیالی
 کرکری خواندن ، لاقید بودن kayıtsız olmak
 ۱-نام نوشتن ، ۲-ضبط کردن kayıt yapmak
 تکیه دادن ، لم دادن kaykılmak
 لغزش ، لغز ، سر ، زل ، سکندری kayma
 ۱-سر خوردن ، لیز خوردن ، لیز kaymak
 دادن ، ازجارفتن ، سکندر خوردن ، خیزیدن ،
 سریدن ، بسرور آمدن ، پادر رفتن ، پای از
 جای رفتن ، چوخیدن ۲-سرشیر ، خامه ،
 قیماق ، چریه . چربی ۲-(ور) اسکی بازی
 کردن
 ۱-(سیا) فرماندار ، نیابتگر ، kaymakam
 بخشدار ۲-(قد) نایب سرهنگ
 ۱-(سیا) فرمانداری ۲-دار kaymakamlık
 الحکومه ۳-شهرستان
 دار الحکومه kaymakamlık dairesi

kaymaklı خامه دار ، سرشیردار

kaymaktaşı مرمرقم

kayme (عو) اسکناس ، پول کاغذی ، لیره کاغذی

kaynak ۱- (جغ) سرچشمه ، منبع ، مأخذ ، چشمه ، منشأ ۲- (مکن) جوش اکسیژن ، جوش الکتریک ۳- محل جوش

kaynakça مأخذ

kaynakçı جوشکار

kaynakçılık جوشکاری

kaynaklanmak صادر شدن ، نشئت گرفتن ، ناشی شدن ، آب گرفتن

kaynaklar مأخذ ، منابع

kaynak yapmak جوش دادن

kaynama جوش ، فوران ، جوشش ، ازیز

kaynamak ۱- جوشیدن ، جوش آمدن ، جوش خوردن ، غلغل کردن ، غلیان کردن ، ۲- (پز) پیوند گرفتن استخوان ، جوش خوردن

۳- (عو) گم شدن ، ازبین رفتن

kaynana مادرزن ، مادر شوهر ، خاش

kaynarca ۱- چشمه آب گرم ۲- چشمه ، منبع آب

kaynar su آب جوش ، آب گرم

kaynaşma ۱- پیوند ، جوشش ۲- ازدحام ، شلوغی

kaynaşmak ۱- بهم جوش خوردن ، بهم چسبیدن ، پیوند گرفتن ، پیوند یافتن ۲- باهم دوست شدن ، ۳- طغیان کردن ، غلیان کردن

kaynaştırmak بهم جوش دادن ، دو چیز را جوشش دادن

kaynata پدر شوهر ، پدرزن

kaynatılmak جوشانده شدن

kaynatılmış جوشانده

kaynatmak ۱- جوشاندن ، جوشانیدن ۲- جوش دادن ، ۳- (عو) بلند کردن ، ۴- صحبت کرد

kaypak ۱- لیز ، شیب دار ، ۲- (عج) دروغگو

kayrak ۱- لغز شگاه ۲- زمین سست ، خاک شن دار ۳- سنگ صاف شیب دار

kayrılmak پشتیبانی شدن ، حمایت شدن

kayser قیصر

kayserler قیاصره

kayserlik قیصری

kaytan زه ، بند ، قیطان

kaytancı زهتاب ، قیطان دوز

kaytancılık قیطان دوزی ، زهتابی

kaytarmak ۱- تنبلی کردن ۲- رجعت دادن ، برگرداندن

kayyım قیَم

kayyum قیوم

kayyumluk قیومی

kaz ۱- غاز ، خربط ، خرچال ۲- (عج) احمق ، ابله ، کودن

kaza ۱- قضاء ، قدر ، ۲- ارادت ، عارضه ۳- تصادف ، تصادم ، سانحه ، حادثه ۴- قضاوت ، قضاء ۵- (سیا) شهرستان ، حاکم نشین بخش

kazâen تصادفاً ، برحسب تصادف ، برحسب اتفاق ، از قضا ، قضا را

kaza etmek قضا کردن

kazak ۱- پلیور ، جلپتقه ۲- شوهر باضابطه

Kazak قزاق

kaza-kader قضا قدر ، پرگار

kazalar ۱- سوانح ۲- شهرستانها

kazan ۱- دیگ ، قزغان ، ربیع ، پاتیل ، قازغان ۲- دیگ بخار

kazanan متمتع

kazancı ۱- دیگ ساز ۲- آتشباز

kazancı olmak فایده داشتن

kazanç سود ، فایده ، فائده ، نفع ، بهره ، عمل کرد ، کاسبی ، درآمد ، منفعت ، استفاده ، برد ، سوددهی

kazanç elde etmek بهره برد داشتن

kazançlar منافع

kazançlı سود آور ، پرمفعت ، برومند ، بهره بر ، بهره ور

kazanç sağlamak فایده دادن ، صرفه بردن ، طرف بر بستن ، طرف بر داشتن ، بهره بردن ، استفاده کردن

kazandırmak فایده رساندن

kazanılmak بدست آورده شدن

kazan kaldırmak تمرد کردن ، عصیان کردن ، شورش کردن ، شلوغ کردن

kazanma کسب ، اکتساب

kazanmak ۱- کسب کردن ، سود بردن ، نفع بردن ، منفعت کردن ، استفاده بردن ۲- بردن

در قمار بازی ۳- گیر آوردن، بدست آوردن
اتفاقاً، تصادفاً، از قضا، قضا را

kazâra (قد) قاضی عسکر

kazasker قاز-ایاگی

kaz ayağı قاز-ایاگی

kaza yapmak تصادف کردن

kazaz ابریشم کار

kazâzede مصدوم، فلک زده، مصیبت زده، منکوب، ملهوف

kazazedeler مصدومین

kazdığı çukura düşmek بپای خود به گور آمدن

kazein ماده پنیری

kazel برگ خزان

kazevi سبد حصیری

۱-حفر، حفريات، کاوش، کاواو kazı
۲-حک، کنده کاری

kazı bilimi باستان شناسی

kazıcı کاونده، حفار، حافر

kazık ۱-تیر، فانه، میخ چوبی ۲-(عو) قالب، حیل، تقلب

kazık atmak (عو) کلاه سر کسی گذاشتن، آب در گوش کسی کردن

kazıkçı (عو) گران فروش، متقلب، گول زن

kazık kakma تیر کوبی

kazık kakmak تیر کوبیدن

kazıklamak قالب کردن، کلاه سر کسی گذاشتن، آب در گوش کسی کردن، گران فروختن، گول زدن

kazıklanmak ۱-(عو) فریب خوردن، کلاه سر کسی رفتن ۲-(قد) بمیخ نشانیده شدن

kazık yeme تغابن

kazılar حفريات

kazılmak ۱-حفر شدن، کنده شدن ۲-حک شدن

kazıma تراش، کندگی

kazımak ۱-کندن، تراشیدن، حک کردن، کابیدن، کافیدن، کاویدن، کافتن، بشکلیدن، پاک کردن

kazı makineleri ماشین آلات حفری

kazınmak تراشیده شدن

kazınmış تراشیده

kazıntı خراشیدگی، تراشیدگی

kazı yapma حفر، کاوش

kazı yapmak کاوش کردن، کاوش گرفتن، کاویدن، حفر کردن، کندن، گودال کندن

kazma ۱-کلنگ ۲-حفر

kazmak ۱-کنندن، حفر کردن، گودال کنندن، کاوش کردن، کولیدن ۲-حک کردن

kazulet (عو) هیولا، درشت، گنده

Kazvin'li قزوینی

Kazvin'liler قزاونه، قز وینی ها

kazyâğı اطر یلال

kebab کباب

kebabçı ۱-کباب پز، کبابی ۲-کباب فروشی

kebabçı dükkânı کباب پزی، کباب فروشی

kebabçılık کباب پزی

kebab etmek کباب کردن، برشتن

kebab lokantası کباب پزی

kebab olmak کباب شدن، بریان شدن

kebab şişi سیخ، بابزن، چوب، بلسک

kebab yapmak کباب کردن، کباب افکندن، بریان کردن

kebe نمد، نمدی

kebebe کبابه

kebze استخوان شانه، استخوان کتف

keçe نمد

keçeci ۱-نمد ساز، نمد مال ۲-نمد فروش

keçe külâh ۱-کلاه نمدی، برکی ۲-بدچشم، کج کلاه

keçe külâh etmek ۱-(قد) (نظ) کسی را از رتبه خلع کردن ۲-فریب دادن

۱-مانند نمد شدن ۲-بی حس keçeleşmek شدن بدن

keçeli نمدی

۱-بیز ۲-(مج) لجباز، لوج، کله شق keçi

۱-(گیا) خرنوب، بچه گربه، keçiboyunu درخت خرنوب

keçi derisi کیل، پوست بز

keçi kulağı (گیا) ریوند، راوند، ترشک

keçi mantarı (گیا) قارچ سفید

keçi yavrusu بزغاله، بزرک بچه

keçi yolu کوره راه

keder غم، حزن، کدر، غصه، اندوه

kederlendirmek اندوزه، داغ، رنج، تاسه، بگماز

kederlenme غمگین داشتن، غمگین کردن

kederlenme تکرر، غمگینی

پیشگوئی کردن

غمگین شدن ، پرغم گشتن ، kederlenmek

محزون شدن ، غم بردن ، اندوه کردن

غم آلود ، غمگین ، غمناک ، غمکش ، kederli

غم دار ، متأسف ، محزون ، پر زحیر ، پژمان ،

خدوک ، بطر زهمار ، گرفته

غمگینی ، غمناکی ، گرفتگی ، kederlilik

تکدر داشتن ، غمگین بودن ، kederli olmak

بی غم ، بی درد ، بی غصه ، kedersiz

گرچه kedi

صمغ درخت زرد آلو kedibalı

اسپرماهی ، سفره ماهی ، kedibalığı
سپرماهی

کدی (گیا) سنبل الطیب ، آلك kedi otu

بچه گرچه kedi yavrusu

ماهی کفال ، کفال kefal balığı

کفالت ، ضمانت kefâlet

کفالت نامه ، ضمانت نامه kefâletnâme

ضمانت نامه kefâlet senedi

تن بها ، سربها kefâlet ücreti

کفار ، کفارت kefâret

کفار داند kefâret vermek

۱- کفه ، کپه ، پله ۲- کیسه تیماری kefe

کپره kefeği

کپره بستن kefeği bağlamak

تیمار کردن اسب kefelemek

کفن kefen

کفن دوز kefenci

کفن دزد kefen hırsızı

(اصط) کفن پاره کردن kefeni yırtmak

کفن بریدن kefen kesmek

تکفین kefenleme

تکفین کردن ، کفن کردن kefenlemek

کفره ، کفار kefere

کفارت ، کفار keffâre

ضمین ، کفیل ، ضامن kefil

ضمانت kefillik

تکفل ، ضمانت ، تضمین ، تضمین kefil olma

تکفل کردن ، متکفل شدن ، kefil olmak

پذیرفتار شدن

ضامن گرفتن kefil tutmak

ضامن داند kefil yapmak

کهانیت ، غیب گوئی ، پیشگوئی kehânet

غیب گوئی کردن , kehânette bulunmak

(نچ) کهکشان keheşan

شیش kehle

کهریبا ، کهریبا kehribar

کهریارنگ ، کهریائی kehribar rengi

کاریز ، قنات kehriz

کاریز کنی kehriz açma

کاریز کنندن kehriz açmak

قنآء ، کاریزکن kehrizci

کیک kek

(عو) خوش ، خوب kekâ

زبان گرفته ، الکن keke

لکنت زبان داشتن ، من من کردن kekelemek

زبان گرفتگی ، لکنت زبان kekelik

زبان گرفته ، الکن kekeme

لکنت ، لکنت زبان ، زبان گرفتگی kekemelik

(گیا) سوسنبر ، آویشن ، مرزه ، kekik otu

آفشن ، سیسنبر ، سعت

کیک keklik

کیک جوان چاق keklik palazı

دیش ، گس kekre

دیش ، گسی ، گس بودن kekrelik

گس مانند ، قدری گس kekremsi

۱- کچل ، داغسر ، دغسر ، کل ، کرک ، kel

خشنک ، تز ، چسنگ ، (مج) طاس ، سوطاس

۲- زمین بایر

کلام ، سخن ، حرف kelâm

قرآن کریم ، قرآن مجید kelâm-ı kadîm

سخنان بزرگان ، کلام کبار ، kelâm-ı kibâr

سخن وجیز

کلدانی Keldânî

کل ، گاوانر kele

۱- پروانه ، شاهپره ، ۲- پره kelebek

عینک پنس kelebek gözlük

(عم) کلک بر سر کسی keleğe getirmek

بستن ، چپ دادن

۱- (گیا) کالک ، کاله ، خربزه نارس ، kelek

۲- کلک ، قایق رودخانه ای

(عم) چپ دادن ، کلک بر سر کسی kelek atmak

بستن

۱- کالی ۲- احمقی keleklik

۱- دستبند ، دستیانه ، دستینه ، kelepçe

زند ، ۲- گیره ، بست

kelepçelemek دستبند کردن
 kelepçe vurmak دستبند زدن
 kelepirci داغینه ، مفت مسلم ، خیلی ارزان
 ارزان بخر ، پوست خرکن
 keler مارمولک ، سوسمار ، چلپاسه
 ۱-قشنگ ، خوشگل ۲-کچل ، کل ، keleş
 داغسر ۳-زشت ، بدريخت ، ۴-بهادر
 kelik کفش کهنه
 kelime (دس) کلمه ، واژه ، لغت ، حرف
 kelime-i şehâdet آوردن ، شهادت
 ایمان تازه کردن
 kelimeler کلمات ، لغات
 kelime türetme (دس) واژه سازی
 ۱-کله ، سر ۲-دانه ، پارچه ، عدد ۳- kelle
 (کیا) خوشه ، گندم
 kelle paça کله پاچه
 kelle şekeri کله قند
 kelli felli دنگ و فنگ ، باکروفر
 kelliik کچلی ، کلی ، حصص
 keipe داربست درخت مو ، تیرانگور ، دیرک
 انگور
 kem بد ، پست ، زشت
 kemâl کمال
 Kemâlizm کمالیسم ، مسلک کمال آتاترک
 keman (مس) ویولا ، ویولون
 kemancı (مس) ویولونیست ، ویولون زن ، ۲-ویولون ساز
 keman çalmak (مس) ویولون زدن
 kemane آرشه ، ویولون
 kemânî (مس) ویولون زن ، ویولونیست ،
 کمانچه زن
 keman kaşlı کمان ابرو
 kemankeş کمانکش ، تیرانداز
 keman yayı (مس) آرشه کمانه
 keme موش صحرائی
 kemençe (مس) کمانچه
 ۱-کمانچه ساز ۲-کمانچه زن kemençeci
 (مس) کمانچه زدن kemençe çalmak
 ۲ kement کمند ، جلبیز
 kement atmak کمند انداختن ، طناب انداختن
 kemente yakalanmak به کمند افتادن
 ۱-کمربند ، بند ، میان بند ، میان ، kemer
 شلواربند ۲-ایوان ۳-تسمه

kemer bağlamak کمر بر میان بستن
 ۱-کمر فروش ، کمر بند فروش kemerci
 ۲-کمر بند ساز
 ۱-کمر بند دار ، کمر دار ۲-ایوان kemerli
 دار ، طاق دار
 kemerlik کمر بند جادار
 kem gözlü بد چشم
 kemha مخمل ابریشمی ، کمخا
 ۱-استخوان ، عظم ۲-استخوانی kemik
 علم عظام ، استخوان شناسی kemik bilimi
 بافت استخوان ، نسج kemik doku
 استخوان ، انساج استخوان
 kemik kaynamak پیوند گرفتن ، جبران شدن
 kemik kırılması شکست استخوان ، تفرق
 اتصال
 kemikler استخوان ها ، عظام
 kemikleşmek استخوانی شدن ، سخت شدن
 kemikli استخوان دار ، با استخوان
 kemik sarma تجبیر
 kemiksiz بی استخوان ، بدون استخوان
 kemik yerine oturmak جا افتادن
 غضروف ، نرمه استخوان kemircik
 استخوان بندی دم حیوانات kemirdek
 چونده ، قارض kemirgen
 چونندگان kemirgenler
 چونندگان kemiriciler
 جویدن kemirmek
 کمیت ، چندی ، مقدار kemiyet
 من من کردن kemküm etmek
 بدر فتاری کردن kemlik etmek
 کود kemre
 ۱-کنار ، لبه ، لب ، طرف ، کران ، kenar
 کرانه ، پیش ، پهلو ، جنب ، سمت ، بغل بر ،
 حجر ، گوشه ۲-ضلع
 kenara çekilme کناره جویی ، کناره گیری
 kenara çekilmek کناره جستن ، پهلوتهی
 کردن ، جا خالی کردن
 kenar bucak گوشه کنار
 kenarlar حواشی ، لبه ها ، کنارها
 kenarlı کناره دار ، حاشیه دار ، لبه دار
 kenar ortay (مس) میانه
 خود ، خویش ، خویشتن ، خودش kendi
 به طوع و رغبت ، بآرزوی خود kendi isteğiyle

kendi kendine ، بخودی خود ، باخود

kendi kendini yiyen خود خور

۱/ kendiliğinden ، از پیش خود ، بنفسه

kendinden از طرف خود ، از خود

kendinden geçmek غش کردن ، از خود بیخود شدن

۲/ kendine çeki düzen vermek جا خالی کردن

kendine çekmek پیش کشیدن ، جذب کردن

kendine gelmek جا آمدن ، حال کسی سرجا

* آمدن ، باخود آمدن ، باهوش آمدن

kendine hâkim olmak بر خود مستولی شدن

kendine kıyaslamak در پوستین خود بودن

kendine sahip olma تمالك

۱/ kendine yetmek به خود پرداختن

kendini ateşe atmak پیشانی شیر خاریدن

۲/ kendini beğenme ، پزمنشی ، خود پسندی

* kendini beğenmiş ، خودپرست ، خودپسند ، پزمنش

• kendini beğenmişlik خود پسندی ، شاه اندازی ، انانیت

kendini haklı göstermeye çalışmak قیافه

حق بجانب خود گرفتن

kendini kollamak خود را پاس داشتن ، خود را داشتن

kendini korumak خود را پاس داشتن ، خود را داشتن

kendini övmek بلند پروازی کردن

kendini tehlikeye atmak پای بر دنبال مار

نهادن ، پیشانی شیر خاریدن

۱/ kendir otu (گیا) شاهدانه ، کنف

kendisi خودش ، خود ، خویش ، شخصاً

kene کنه ، قراد ، نارد

۱- (عو) کنیف ، مستراح ، جانی ، خلاه

۲- کنیف ، کثیف

kene gibi yapışmak (اصد) مثل کنه چسبیدن

۱/ kenet بست فلزی

۲/ kenetlemek بهم بستن ، قفل کردن ، وصل کردن

۱- (عو) کنیف ، مستراح ، جانی ، خلاه

۲- کنیف ، کثیف

kene gibi yapışmak (اصد) مثل کنه چسبیدن

۱/ kenet بست فلزی

۲/ kenetlemek بهم بستن ، قفل کردن ، وصل کردن

۱- (عو) کنیف ، مستراح ، جانی ، خلاه

۲- کنیف ، کثیف

kene gibi yapışmak (اصد) مثل کنه چسبیدن

وصل شده ، کلید شده ، بست شده

kenetli (گیا) شاهدانه ، کنف ، چتائی

kenevir tohumu (گیا) شاهدانه

kenger (گیا) کنگر

kenger ağacı (گیا) غملول شوکی

kenger otu (گیا) کنگر ، سرم

kent شهر ، بلده ، بلد

kentçilik شهر سازی

kentli شهری

kep کلاه

۱- مبتذل ، رسوا ، مفتضح ، بی kepâze

آبرو ۲- بی حیا ، پررو

افتضاح ، رسوایی ، بی آبرویی ، kepazelik

پر رویی

۱/ kepbastı تور ماهیگیری دو ترک ای

۲/ kepçe کفچه ، ملاغه ، ملاقه ، بستک

۳/ kepçe kulak بلبلی گوش ، پهن گوش

۴/ kepçe kulaklı پیلگوش ، بلبلی گوش ، پهن گوش

۵/ kepçe kuyruk (عو) مفت خور ، طفیلی

۱- شوره سر ، پوسته ، پوسه kepek

۲- کپک ، سیوس ، سپوس

kepekli خشکار

kepenek کپنک ، نمد ، چوخا ، داقو

kepenk در کرکره ای

۱- کوه ۲- تاج عروس ۳- تاج پرندگان kepez

۲/ kepir زمین شوره زار ، کویر

۳/ kepmek از پا افتادن ، ناتوان شدن ، در مانده شدن

۱/ kerahet کراهت ، زشتی

۲/ kerahet vakti (مج) وقت میگساری

۳/ keramet کرامت

keramet göstermek کرامت کردن

kerametler کرامات

۱- پاشنه کش ۲- پدر سوخته ، kerata

۳/ دیوث ، جاکش

Kerbelâ کربلا

Kerbelâ'lı کربلایی

۱- دفعه ، کره ، وهله ، نوبت ، نوبه ، kere

سفر ، بار ، باره ، کرت ، پستا ، تاره ، حمله ،

۲- پرانتز ، هلالین

Kerec'li کرجی

kereler دفعات ، مراتب

kerem کرم ، احسان ، لطف
 ۱-قله کوه ، ۲-دماغه kerempe
 کیره بزرگ ، طاس بزرگ keres
 تخت ، تخت آلات ، لوحه تخته kereste
 تخته فروش ، تیر فروش keresteci
 (عو) قوی هیکل ، استخوان دار ، درشت keresteli
 نیمکت تخته ای ، تختخواب چوبی kerevet
 (گیا) کرفس kereviz
 فاحشه خانه ، چنده خانه ، خانه ، فساد kerhane
 جاکش ، صاحب فاحشه خانه kerhaneci
 کرهأ kerhen
 کره ، زشت ، بد شکل ، نامطلوب kerih
 کریم ، کرم پیشه ، جوانمرد kerim
 دختر kerime
 ۱-کاریز ، ۲-(عم) کودن ، احمق ، ابله keriz
 چرخ kerkenez
 تیر بزرگ kerki
 باکروفر ، دنگ و فنگ kerli ferli
 ۱-قلعه ۲-دوک پشم ریسی kermen
 جشن kermes
 گازانبر ، کلپتان ، کلپتین ، گاز ، گیره ، پنس kerpeten
 خشت kerpiç
 قالب ساز ، خشتمال kerpiççi
 خشت زدن kerpiç dökmek
 خشت زن ، خشتمال kerpiç işçisi
 کالبد kerpiç kalıbı
 پشنک kerpiç tahtası
 دفعه ، مرتبه ، کرات kerrat
 (رض) جدول ضرب kerrat cetveli
 راده ، درجه ، اندازه kerte
 تدریج kerteleme
 مارمولک ، چلپاسه ، بزمنجه ، سوسمار kertenkele
 جهات یابی ، اندازه گیری kerteriz
 جهات یابی کردن ، اندازه گیری کردن kerteriz almak
 تورفتگی kertik
 خراشیده شدن ، فاق زده شدن kertilmek
 فاق گذاردن ، علامت گذاردن kertmek
 کاروان ، کاربان ، قافله kervan

کاروان زدن kervan basmak
 سرقافله ، ساربان ، ساروان ، kervanbaşı
 کاروان سالار
 کاروان سالار ، کاروانکش ، kervancı
 ساربان ، اشتربان
 گیلانشاه kervan çulluğu
 کروان شکن kervan hırsızı
 کاروانسرا ، کاروانسرای ، kervansaray
 کاروان خانه ، خان ، رباط
 کاروان زدن kervan vurmak
 راه کاروان رو kervan yolu
 ۲-کفش ورزشی kes
 انبوهی ، زیادی ، جمعیت kesâfet
 کساد ، کاسد kesat
 کساد ساختن kesat bırakmak
 کساد ، نارواچی ، کاستگی kesatlık
 ۱-کیسه ، چنته ، پیرو ، ۲-جیب kese
 ۳-راه میان بر
 کیسه کش ، مالشگر keseci
 مالشگری ، کیسه کشی kesecilik
 کیسه کشیدن kese çekmek
 کلوخ kesek
 ظرف کاغذی kese kağıdı
 کیسه کشیدن ، کیسه کردن keselemek
 کیف کشیدن
 کیسه کشی شدن ، خودراکیسه keselenmek
 کشیدن
 کیسه دار ، جیب دار keseli
 کیسه داران keseliler
 ۱-قاطع ، برنده ، ۲-(هس) خط قاطع kesen
 مالیات مقطوع kesenek
 (اصط) سر کیسه kesenin ağzını açmak
 راشل کردن
 تیشه ، پشنگ keser
 (اصط) تیشه بر پای keseri ayağına vurmak
 خود زدن ، به پای خود بگور آمدن
 قاطع ، تیز ، برنده kesici
 ثنا یا kesici dişler
 لبه ، کنار برنده kesici yan
 غلیظ ، انبوه ، چگال ، متراکم kesif
 ۱-بریده ، قطع شده ، ۲-ختنه شده kesik
 ۳-کوتاه ۴-دله شده
 پا بریده kesik ayaklı

kesik çizgi (هس) خط مقطع ، خط بریده بریده

kesikli بریده بریده

kesiklik ۱-بریدگی ، انقطاع ، تورفتگی

۲-سستی

kesiksiz بی انقطاع ، لا ینقطع ، مداوم ، مدام

kesilme گسستگی ، تصرم

kesilmek ۱-بریده شدن ، قطع شدن ، مقطوع

شدن ، قلم شدن ، ۲-گسسته گردیدن ،

گسستن ، سست شدن ، ناتوان شدن ، ۳-بند

آمدن (مایع)

kesim ۱-سلاخی ، ذبح ۲-قطع ، جزء

kesin قطعی ، حتمی ، مسلم ، قطع ، بی شک ، مصرح

kesin bilgi عین الیقین

kesin bilme تیقن

kesin bilmek یقین داشتن

kesin delil برهان قاطع

kesin emir دستور اکید

kesin karar تصمیم

kesin karar almak تصمیم گرفتن ، پوستین

بازگونه کردن

kesin karara varmak نیت جزم کردن

kesinleşmek مسلم شدن ، محقق شدن ، قطعی شدن

kesinlik قطعیت ، تحقیقی

kesinlik kazandırmak قطعیت بخشیدن

kesinlikle بطور قطع ، بقطع ، حتماً ، محققاً ،

مسلاً ، به هیچ وجه ، یقیناً ، قطعاً ، اکیداً

kesin olarak بطور قطع ، قطعاً ، حتمی ، یقیناً ،

بطور حتم

kesin olmak مسلم شدن

kesinti ۱-بریدگی ، قطعه ۲-انقطاع ، فاصله

۳-نقصان

kesintisiz ۱-لا ینقطع ، بدون وقفه ،

۲-مالیات کسر نشده

kesir (رض) کسر ، برخه

kesire çevirme (رض) تجنیس

kesirli (رض) عدد کسری ، کسردار

kesişme تقاطع ، مقاطعه

kesişmek ۱-تقاطع کردن ، ۲-قطع کردن

معامله

kesit (هش) مقطع ، برش

keski ۱-قاطع ، اسکنه ، قلم فولادی ۲-تبر

کوچک

۱-تیز ، برنده ، قاطع ۲-تند ، keskin

جازم ، تندوتیز

keskin gözlü تیز بین ، تیز طرف

keskin kılıç صام ، حسام ، شمشیر برنده

۱-تیز گردیدن ، تیز شدن ، keskinleşmek

برنده شدن ۲-تندوتیز شدن ، تندیدن

keskinleştirmek تیز کردن

۱-تیزی ، برش ، برندگی ، keskinlik

۲-تندی

keskin nişancı قادر انداز

keskin nişancı olmak پشه رادر هوا نعل

کردن

keskin viraj (راه) پیچ خطرناک

kesme قطع ، برش ، حذف

۱-بشروط چاقو ۲-قیمت مقطوع kesmece

۱-قطع کردن ، بریدن ، کوتاه kesmek

کردن ، کوتاه ساختن ، قیچی کردن ، ۲-بسمل

کردن ، ذبح کردن ، سر بریدن ، کشتن ۳-بر

زدن (در ورق بازی) ۴-قطعی کردن ، ۵-دروغ

گفتن ، مبالغه کردن

kesmelik معدن سنگ ، کوه سنگ

kesme şeker قند

kesmez کارد کند ، چاقوی کند

kesmik شیر دله شده

kespetmek بدست آوردن ، کسب کردن

kesre (دس) کسره ، زیر ، جر

kesreli (دس) مکسور

kestane (گیا) بلوط ، شاه بلوط

kestane ağacı (گیا) درخت شاه بلوط

kestanecik (پز) پروستات

kestane dorusu بلوطی رنگ

kestanelik بلوطستان

kestere کتیرا

۱-راه میان بر ۲-قنداغ ۳-قیلوله kestirme

میان بر کردن kestirmeden gitmek

۱-چرت زدن ، پینکی رفتن ، kestirmek

پینکی رفتن ۲-درک کردن ، ملتفت شدن

۳-تخمین کردن

kestirme yol میان بر ، راه میان بر

۱-سوراخ ، پنیر بی روغن ۲-تریاک ، keş

تریاک کش ۳-(عو) لا ابالی ، گیج ، ابله

keşen غل ، زنجیر ، بخو ، بخاو

keşfetme اکتشاف

keşfetmek کشف کردن ، پیدا کردن ، معلوم کردن

keşfi کشفی ، اکتشافی

keşide قرعه کشی ، حواله

keşif کشف ، (نظ) اکتشاف

keşif bölüğü (نظ) گروه اکتشافی

keşifçi (نظ) دیده ور

keşif kolu (نظ) طلایه ، گروه اکتشافی

keşif raporu صورت مجلس

keşif uçağı (نظ) هوا پیمای اکتشافی

keşiş کشیش ، قسبیس

keşişleme (هو) باد جنوب شرقی

keşişlik کشیشی

keşke کاش ، ای کاش ، کاشکی ، کاشک ، کاشی ، کاج ، ای کاج

keşkek حلیم

keşki کاش ، ای کاش ، کاشکی

keşköl کشکول

keşmekeş کشمکش ، هچل ، کشاکش ، تشاجر

Keşmir'li کشمیری

ket ۱-نشاسته ۲-مانع ، رادع

ketare کتاره

keten ۱-(گیا) کتان ۲-پارچه ، کتان ، فارق

keten helva پشمک

keten kumaş کتان

keten tohumu (گیا) بزرک ، تخم کتان

keten yağı روغن بزرک

kethüda کدخدا ، سردهقان ، دهخدا ، دهدار ، خدیش

ketmetmek پنهان کردن ، کتمان کردن ، پوشاندن

ketum تودار ، کتوم ، سرنگهدار

ket vurmak مانع شدن ، اشکال کردن

keven (گیا) گون

kevgir کفگیر ، چلو صاف کن ، چلو صافی

kevser کوثر

Keyânî کیانی

Keyânîler کیانیان

keyfetmek کیف کردن

keyfi سرخود ، میلی ، دلخواهی ، بمیل خود

keyfi gıcır (عو) کیفش کوک است

keyfi kaçmak کلافه شدن ، ناراحت شدن ، منقلب شدن

keyfini kaçırmak کلافه کردن

keyfi olmak حوصله داشتن

keyfi yerinde کیفش کوک است

keyfiyet کیفیت ، چگونگی ، چونی ، صفت ، صورت ، ماهیت

keyf کیف ، حال وحوصله ، حوصله ، خوشی ، حظ ، تفریح

keyifle کیفاً

keyiflenmek کیف کردن ، کیف بردن ، حظ کردن ، تفریح کردن ، خوشی کردن

keyifli سرحال ، سردماغ ، ذوق زده ، پرنشئه ، خوش حال

keyifli olmak سرحال بودن ، کیف داشتن

keyifsiz ۱-بی حوصله ، ناراحت ، بی دماغ ۲-ناخوش ، مریض ، کسل

keyifsizlenmek ناراحت شدن ، مریض شدن

keyifsizlik ۱-بی حوصلگی ، ناراحتی ۲-مریضی

keylus کیلوس ، عصاره

kez مرتبه ، دفعه ، کره ، بار ، باره ، سفر ، وهله ، راه ، تاره ، پستا

kezâ همچنین ، کذا ، هم ، كذلك

kezâlik همچنین ، کذا

kezzap (شیم) تیزاب ، اسید نیتریک

kible ۱-قبله ، قبله گاه ، ۲-(هو) باد جنوبی استقبال ، تحری ، به قبله kibleye yönelme رونهادن

Kıbrıs قبرس

Kıbrıs'lı قبرسی

kıç ۱-کون ، کونسته ، کونه ، دبر ، قمبل ، گوت ، مرز ، سرین ، ۲-ران حیوان ۳-پشت گشتی

kıç atmak ۱-جفتک زدن ، جفتک انداختن ۲-(عو) خیلی میل داشتن ، دل خواستن

kıçın kıçın (عو) عقب عقب ، پس پس

kıç kaşımak (عو) کون خاریدن

kıç oynatmak (عو) کون جنباندن ، کاپول کردن

kıdem قدم ، دیرینگی ، تقدم ، سابقه

kıdemli با سابقه ، متقدم

kıdemli başçavuş (نظ) استوار ، آجودان

تقدم ، تقدم kıdemlilik

تقدم داشتن kıdemli olmak

بی سابقه kıdemsiz

تاپه ، تاپاله ، تاپوله ، پوشگل kiğ

تاپه ، تاپاله ، تاپوله ، پوشگل kiği

تاپاله انداختن kığılamak

غضروف kıkırdak

۱- کرگر خندیدن ۲- (عو) مردن kıkırdamak

کرگر خندیدن kıkır kıkır gülmek

۱- مو ، مو ۲- موی بز kıl

تیز کردن تیغ سلمانی kılağılamak

گلابتون ، نخ سرمه ای kılaptan

۱- راهنما ، راهنما ، رهبر ، راهبر ، kılavuz

راهدان ، قلاویز ، قلاوز ، بدرقه ، مرشد

۲- (مکن) قلاویز ، مته برقه

(مکن) قلاویز کردن ، جای kılavuz açmak

بیج باز کردن

کاپیتان راهنمای بندر kılavuz kaptan

۱- راهنمایی کردن ، راهبری kılavuzlamak

کردن ۲- (مکن) قلاویز کردن

راهنمایی ، راهنمایی ، kılavuzluk

راهنمون ، رهبری ، راهبری ، قلاووزی ،

هدایت ، قیادت ، دلالت ، ارشاد

(جغ) زبانه kılburun

مویین kılcal

موی رگ kılcal damar

۱- تیغ ماهی ۲- تیغ کناره لوبیا kılçık

۱- ماهی تیغ دار ۲- (مچ) کار اشکال kılçıklı

دار

۱- بدون تیغ ، ماهی بدون kılçiksiz

استخوان ۲- داماد بی پدر و مادر

تیغ در غلاف کردن kılıcı kınına sokmak

شمشیر ، سیف ، تیغ kılıç

پاچه kılıç bacak

نیزه ماهی ، شمشیر ماهی kılıç balığı

شمشیر کشیدن ، آختن kılıç çekmek

شمشیرها ، سیوف kılıçlar

چرنگ ، چرنگ kılıç şakırtısı

شمشیر زدن ، تیغ زدن kılıç vurmak

غلاف ، ظرف ، روکش ، نیام ، جلد ، متیل kılıf

ریخت ، قیافه ، قواره ، سروشکل kılık

تبدیل قیافه ، لباس عوضی kılık değiştirme

تبدیل قیافه کردن ، لباس kılık değiştirmek

عوضی کردن

خم برابر وی کسی نیامدن kılı kıpırdamamak

(اصط) موشکافی کردن kılı kırk yarmak

خوش سر و شکل ، خوش سروپز kılıklı

بی ریخت ، بدقلق ، بدقیافه ، بدیک kılıksız

وپوز ، کریه منظر ، غدنک ، بی سرو پز ،

بدلباس

انجام داده شدن ، اجرا کرده شدن kılınmak

(پز) موخوره kılkıran

۱- آب کوپیل ۲- بی پول ، بی kılkuayruk

سرو وضع ، جلنبوری

مودر آوردن ، موسبز کردن ، kılınmak

موناک شدن

مودار ، موی ناک ، پشمالو ، پرمو ، kılı

پرپشم

کردن ، انجام دادن ، بجا آوردن ، کمر kılmak

زدن ، ادا کردن ، ایفا کردن

منقاش kıl makası

۱- بی مو ۲- (مچ) خیلی جوان kılısız

پزدک kımil

تحرك ، جنبش kımıldama

حرکت کردن ، جنبیدن ، kımıldamak

از جاجنبیدن ، تکان خوردن ، جم خوردن

جنبان kımıldanan

جنبش kımıldanma

حرکت کردن ، جنبش کردن ، kımıldanmak

جنبیدن

تکان دادن ، حرکت دادن ، kımıldatmak

جنباندن ، جنبانیدن ، بشولانیدن ، بشولیدن

قمیز ، کمیس kımız

معطل شدن kım kım etmek

غلاف ، نیام ، چخ kın

حناء ، خضاب kına

(کیا) ارقان kına ağacı

زنگ گندم kınacık

(کیا) گل حنا kına çiçeği

شب حنا بندان kına gecesi

گنه گنه ، کنین kınakına

حنا بستن kınalamak

حنا بسته ، حنا دار ، حنا گذاشته kınalı

تقبیح ، توبیخ ، نکوهش ، ملامت ، kınama

پیغاله ، تقریع ، تلویم ، شناعیت ، طعن ، طعنه

ایراد ، سرزنش

تقبیح کردن ، ملامت کردن ، شناع
 کردن ، شنعت کردن ، طعن زدن ، طعن کردن ،
 طعنه زدن ، قدح کردن ، نکوهش کردن ،
 نکوهیدن ، گرفته زدن ، چشم نمودن ، بفک
 زدن ، (مچ) کیسه کردن
 فندق بستن ، حنا بستن
 کینا yakmak
 تقبیح شدن ، مورد طعن قرار ،
 کینانmak گرفتن

کینap نخ قند
 کینایıcı ایراد گر ، ایرادی
 کیناا koymak غلاف کردن
 کین kanatlı آله کلو
 کپیرdak ۱-جوال ، پرحرکت ۲-پرورشده ،
 پرجلوه
 کپیرdamak تکان خوردن ، جنبش کردن
 کپیرdanmak تکان خوردن ، جنبش کردن
 کپیرdatmak تکان دادن ، حرکت دادن ،
 جنبانیدن

کپیر kıpır پرحرکت
 کپیرtı جنبش ، لرزش ، تکان
 کپیرkırımı قانی ، خیلی قرمز ، قرمز قرمز ،
 کاملاً قرمز ، سرخ سرخ

کپیرkızıl قانی ، کاملاً قرمز ، سرخ سرخ
 کپیرmak مژه بهم زدن ، چشمک زدن
 کپیرti قبطی ، کولی

کیر ۱-دشت ، صحرا ، هامون ، بیابان ، دشت
 و دمن ۲-سیاه سفید ، جوگندمی
 ۱-قرائت ، تلاوت ، ۲-کتاب قرائت
 کیرâat تلاوت کردن ، قرائت کردن
 کیرâathane قهوه خانه

کیرacak انبر فندق شکن
 کیرaç ۱-بایر ، دق ولق ، لم یزرع ، کویر ، شوره
 ۲-زار ، بی حاصل

کیرaçlaşma غموض
 کیرağı ۱-شبنم یخ زده ، پژ ، پشک
 ۲-یخ زدن سبزی
 کیرağı çalmak ۱-شکننده ۲-انبر فندق شکن
 ۳-آفت ۴-ساحل ، کنار ، سینه کوه

کیرan بیرحمانه
 کیرanta عاقل مرد
 کیرasıya شدید ، سخت ، خرد کننده
 کیرat گراد ، قیراط
 کیر at خنگ ، چرمه ، الوس ، اسب سفید

کیرba مشک ، چغل ، قربه ، خیک آب
 کیرbaç شلاق ، تازیانه ، چرم شیر ، چابک ،
 قمچی

کیرbaçlamak تازیانه زدن ، شلاق زدن
 کیرbaç vurmak تازیانه زدن ، شلاق زدن

کیرcı ۱-تگرگ
 کیرcın مرگ حیوانات
 کیرçil ۱-دومو ، جوگندمی ، آمیزه مو
 کیرçil saçlı ۲-دومو ، آمیزه مو
 کیر çipeği گل صحرائی
 کیرdirmek (باز) کسر کردن
 کیرgin ۱-دلخور ، دل آزرده ، رنجه ، رنجور ،
 دلگیر ، دل شکسته ، رنجیده

کیرginlik ۱-دل آزدگی ، رنجیدگی ،
 رنجوری ، رنجش ، دل گیری ، دل ماندگی ،
 دلخوری ، دلگرانی ، دل شکستگی ، آزدگی ،
 کدورت ، دلتنگی ۲-کوفتگی ، بی حالی
 کیرgiz قرغیز

کیر ۱-دل شکن ، گوشت تلخ ، دل گیر کننده
 کیرcı ۲-دل آزار ۳-شکننده ، خرد کننده ۴-صرف
 گوشت تلخی کردن ، دل شکن
 کیرcı olmak بودن

کیرcı söz سخن زننده ، سخن تلخ
 کیرık ۱-شکسته ، کسر ۲-شکستگی
 کیرıkçı شکسته بند

کیرıkçılık شکسته بندی
 کیرık çizgi (هس) خط شکسته ، خط منکسر
 کیرık dökük ۱-شکسته بسته ۲-خرت و پرت
 کیرıklık ۱-شکستگی ۲-کوفتگی ، کوفته
 حالی ، کسالت

کیرık sarmak ۱-شکسته بندی کردن ،
 جبران کردن

کیرilabilir قابل انکسار
 کیرilacak شکستنی
 کیرilgan ترد ، منکسر ، قابل انکسار
 کیرılma ۱-شکست ، شکستگی ، تکسر
 ۲-کسر (فز) ۳-انکاس ۴-دلگیری

کیرılmak ۱-شکسته شدن ، سرخوردن ، خرد
 شدن ، ریز شدن ، ۲-کسر (فز) انکاس کردن ،
 شکستن نور ۳-دلگیر شدن ، رنجیدن
 کیرılma sesi تراك

کیرım ۱-قتل عام ۲-مرگ حیوانات
 کیرınmak ۱-خرامیدن ۲-رقص کردن

۱-خرده ریزه ، حطام ، تکه ، پارچه **kırıntı**
 ۲-خرده نان ، ریزه نان

چین ، چین و چروک ، چین خورده ، خم ، **kırışik**
 چغل ، ترنج ، لا ، کنج ، گره ، کلج ، کرس ،
 اشکنه

چین دار ، چین و چروک دار **kırışiklı**
 پر چینی ، چروک **kırışiklik**
 بی تا **kırışiksız**
 شکن در شکن ، شکست و مکست **kırış kırış**
 ترنجیدن **kırış kırış olmak**

کش و قوس ، چین خوردگی **kırışma**
 ۱-چین خوردن ، پخسیدن ، **kırışmak**
 انجوخیدن ، چین و چروک پیدا کردن ، چین
 برداشتن ، ۲-(عو) تقسیم کردن ، تسهیم
 کردن ۳-همدیگر را کشتن

۱-پر چین کردن ، برکشیدن **kırıştırmak**
 ۲-چماله کردن ، چماله کردن ، ۲-لاس زدن
 قرو فردار ، تن ناز ، کرشمه دار **kırıtkan**
 غر ، قرو فر **kırıtkma**
 غر دادن ، نازو عشوه کردن ، قرو **kırıtkmak**
 فر دادن

۱-چهل ، چل ، اربعین ، ۲-(مج) بسیاریار **kırk**
 شخص با اطلاع **kırk ambar**
 چهل تا چهل تا **kırkar**
 هزارپا **kırkayak**

هزارلا **kırkbayır**
 چیده شدن پشم حیوانات **kırkılmak**
 موسم چیدن پشم **kırkım**
 چهل ، چهلیم **kırkinci**
 ریزه ، خرده ، تکه **kırkinti**
 ۱-چله را تمام کردن ، ۲-پیشلمه **kırklamak**
 کردن

۱-چهل تائی ، چهل عددی ۲-سیسمونی **kırklık**
 تراش **kırkma**
 ۱-تراشیدن ، چیدن ، زدن ، **kırkmak**
 ۲-چیدن پشم گوسفند

(اصط) سرکه **kırk yıllık yani, olur mu kâni**
 هفت ساله شهدو عسل نمی شود
 ۱-بلا ۲-(پز) طاعون ، وبا ۳-(پز) **kırklagan**
 مرض مسری

پر ستو ، چلچله ، دالبوزه ، بالوایه **kırlangıç**
 موسم اوائل اکتبر **kırlangıç dönümü**
 (گیا) نستنبو ، شمامه **kırlangıç kavunu**

(گیا) مامیران **kırlangıç otu**
 بوادی ، دشتها **kırlar**
 ۱-روستاکنار ۲-سفیدی **kırlık**
 ۱-عمل شکستن ، تکسیر ، کسر **kırma**
 ۲-آرد درشت ۳-نژاد مخلوطی
 ۱-شکستن ، خرد کردن ، ریز کردن **kırmak**
 ۲-دو لا کردن ، تا کردن ، ۳-رنجانیدن ،
 رنجانیدن ، دل شکستن ۴-تنزیل کردن ،
 تخفیف کردن ، نزول کردن ۵-محو کردن ،
 نابود کردن ، ازبین بردن ۶-کشتن مهره در
 بازی تخته نرد

چین دادن ، تو گذاشتن پارچه **kırmalamak**
 چین دار ، توگذاشته شده **kırmalı**
 کرم قرمز **kırmız böceği**
 سرخ ، سرخ فام ، قرمز ، احمر ، **kırmızı**
 حمراء ، گلگون ، لعل

عقیق سرخ **kırmızı akik**
 زر سرخ **kırmızı altın**
 فلفل قرمز **kırmızı biber**
 قرمز بانه **kırmızı böceği**
 (عو) خانه فاسد **kırmızı fener**
 (شیم) گوگرد **kırmızı fosfor**
 (گیا) گل سرخ **kırmızı gül**
 (راه) چراغ قرمز ، چراغ قرمز **kırmızı ışık**
 چشمک زن

(ور) کارت قرمز **kırmızı kart**
 (گیا) لاله احمر ، لاله سرخ **kırmızı lâle**
 لعل شدن ، لعل گرفتن ، قرمز **kırmızılaşmak**
 شدن ، سرخ شدن
 قرمزی ، سرخی ، غازه ، سرخاب ، **kırmızılık**
 حمرة ، حمرة

قدری قرمز ، قدری سرخ فام **kırmızımsı**
 قدری قرمز **kırmızımtrak**
 قرمز شدن **kırmızı olmak**
 پانید **kırmızı şeker**
 (گیا) تربچه **kırmızı turp**
 زرنیخ قرمز **kırmızı zımık**

۱-جاریه ۲-قشنگ ۳-باعشوه **kırnak**
 ۴-بلند بالا

(عو) جلف **kıro**
 (تراشیده شده ، چیده شده **kırpık**
 چیده شدن ، تراشیده شدن **kırpılmak**
 (سرقیچی) موها یا پشم های تراشیده **kırıntı**

- شده
- 1- kırpmak تراشیدن ، زدن ، چیدن ، چشمک زدن 2- kırsal صحرائی ، دشتی
- نوشت افزار ، لوازم التحریر ، kirtasiye قرطاس
- 1- نوشت افزار فروشی ، کاغذ kirtasiyeci باز
- 1- نوشت افزار فروشی ، لوازم kirtasiyecilik التحریرفروشی 2- قرطاس بازی ، کاغذ بازی
- بی ارزش ، بی قیمت ، خرده ریزه ، kır tipil بی معنی
- (گیا) گل خیار kır yasemini
- کوتاه ، مختصر ، باپایان ، اندک kısa
- قد کوتاه ، پست بالا kısa boylu
- 1- خلاصه ، مختصراً ، سخن کوتاه ، kısaca القصه ، باری ، اجمالاً ، اجمالی ، باختصار ، اختصاراً 2- قدری کوتاه
- قصه کوتاه ، قصه مختصر ، kısacası
- خیلی کوتاه kısacık
- (گیره انبر ، انبر ، پنس kısaç جرابه ، جوراب ساقه کوتاه kısa çorap تفریط کردن ، کوتاه شدن kısa gelmek کوتاه ساختن ، قصه کوتاه kısa kesmek کردن
- کوتاهی kısalık
- (کوتاه شدن ، کوتاه آمدن ، کم شدن ، kısalmak پستی گرفتن
- اختصار ، تلخیص ، قصر ، kısaltma تقصیر ، اقتصار
- علامت اختصاری kısaltma işareti
- کوتاه کردن ، کوتاه ساختن ، kısaltmak مختصر کردن ، تلخیص کردن ، تقصیر کردن ، پست کردن
- زودمیر ، کم عمر ، باپایان ، kısa ömürlü کوتاه مدت
- کم قد کوتاه kısarak
- قصاص kısas
- شله kısaşa شله کردن kısaş yapmak تاریخچه kısa tarih پاشنه کوتاه kısa topuklu
- کوتاه مدت kısa vadeli
- بهمین نزدیکی kısa zamanda
- 1- صدای خفه ، صدای گرفته 2- جای kısıklık باریک ، تنگ ، جای تنگ 3- چراغ پائین کشیده شده
- 1) خفگی ، گرفتگی kısıklık
- 1- خفه شدن ، گرفتن 2- کم شدن kısılmak
- قسم ، فصل ، بخش ، برخ ، برخه ، kısım پاره ، پارچه ، لخت ، بهر ، جزء ، جزو ، جنس ، بعض ، بلوک ، چشمه
- اقسام ، اصناف kısımlar
- 1) kısınmak امساک کردن
- (حالت کم کردن ، حالت کسر کردن ، kısıntı کم و کسر
- 1- نازا ، نازاد ، عقیم ، بسته رحم ، kısır 2- مزرعه بی حاصل (مج) بی سود ، بی فایده ، بی نتیجه
- (دائره فاسده kısır döngü)
- زن نازا ، عروس خشک پستان kısır kadın
- بی حاصل شدن ، kısırlaşmak قصور شدن ، عقیم شدن
- عقیم کردن ، kısırlaştırmak خنثی کردن ، اخته کردن
- نازایی ، حالت عقیم ، نازادی kısırlık
- محدود کردن ، کم کردن ، حجر kısıtlamak کردن
- محدود شدن ، کم شدن ، محجور kısıtlanmak شدن
- محدود ، محجور kısıtlı
- (گیره ، کلبتین ، انبر ، پنس kısaç حسود ، حسد پیشه ، حسدناک ، kıskanç حساد ، شورچشم ، چشم تنگ ، حاسد
- حسادت ، حسد ، رشک ، kıskançlık چشم تنگی ، حسودی
- 1) kıskançlık damarı kabarmak (اصط) به رگ غیرت کسی بر خوردن
- از حسادت ترکیدن kıskançlıktan çatlamak
- حسدناک kıskanılan
- 1- حسادت کردن ، حسد بردن ، kıskanmak رشک بردن ، غیرت آوردن ، غیرت خوردن ، غیرت داشتن 2- دریغ کردن ، مضایقه کردن
- (بق بق خندیدن kıs kıs gülmek)
- سفت وسخت ، سفت و محکم kiskivrak

- ۱- kısmak کاستن ، کم کردن ، کوتاه کردن ،
۲- پاشین کشیدن
کسمنا ، تا اندازه ای ، مقداری ، kısmen
قسمتی
قسمت ، شانس ، بهر ، داده ، kismet
نصیب ، طالع ، بخت
۱- پی قسمت رفتن ، پی روزی kismet aramak
رفتن ۲- در انتظار شوهر بودن دختر
نصیب دار ، قسمت دار ، پر روزی ، kismetli
خوش شانس ، طالع دار
بی نصیب ، کم روزی ، بی طالع ، kismetsiz
بدبخت
جزئی ، نسبی ، kısmî
(هو) کسوف جزئی kısmî güneş tutulması
مادیان ، قسراق ، جارحه kışrak
(بی دست و پا ، بی عرضه kısırik
قصه ، حکایت ، افسانه ، اسطوره kassa
قصص kışsalar
(جغ) باب ، برزخ kışak
قسطاس ، میزان ، مقیاس ، قیاس kıştas
قسطاس قرار دادن kıştas tutmak
۱- درگیر انداختن ، درتله انداختن ، kıştırmak
۲- فشار دادن ، کم کردن ، کسر کردن
زمستان ، شتا kış
موقع زمستان kışın
قشر ، پوست kışır
(تحريك ، انگیزش kışkırtı
تحريك آمیز ، آشوبگر ، آشوب kışkırtıcı
انگیز ، آغا لشکر
تهییج ، تحريك kışkırtılma
تحريك شدن ، گرم شدن ، بپای kışkırtılmak
خاستن ، برانگیخته شدن
تحريك ، تحریص ، تهییج ، انگیزش kışkırtma
تحريك کردن ، انگیزختن ، kışkırtmak
انگیزیدن ، شوراندن ، تهییج کردن ، کوك
کردن ، برخیزانیدن ، غالبیدن ، برانگیختن ، بشولانیدن
(نظ) سرباز خانه ، قشلا kışla
قشلا میشی کردن ، قشلاق kışlağa gitmek
کردن
قشلاق ، قیشلاغ ، زمستانگاه ، kışlak
زمستانی
قشلامیشی کردن ، زمستان را kışlamak
بسر بردن ، قشلاق کردن
- زمستانی ، شتایی kışlık
لباس گرم kışlık elbise
تابخانه ، مسکن زمستانی kışlık ev
گنده بهار kış yağmuru
۱- قطعه ، پاره ، تکه ، بخش ، ۲- (جغ) kışta
قطعه ، قاره ، کشور ۳- شعر چند مصرعی ،
قطعه
(جغ) حرکت قاره ای ، رانش kışta hareketi
قاره ای
بیحواس ، پخمه ، کم عقل kışta akıllı
کشتار ، قتال kıştal
(جغ) قطعات kıştalar
(جغ) فلات قاره ، ژرفاشیب kışta sahanlığı
کوتاه نظر ، خرداندیش ، کوتاه kışta görüşlü
بین ، تنگ چشم
(سرقتچی kıştik
(به زحمت kıştikitina
(عو) آشغال ، بی ارزش ، مزخرف kışti piyos
۱- چس فیل ۲- (عو) دروغ ، كلك kıştir
(عو) درغو kıştırıcı
(صدای خرت خرت در آوردن kıştırdamak
(ترد ، برشته ، تف داده kıştir kıştir
چای قند پهللو ، دیشلمه kıştlama
کم یاب شدن ، قحط شدن kışlaşmak
قحطی ، قحط ، تنگسالی ، نایابی ، kışlık
قحط و غلاء
قوام ، غلظت kışlam
باقوام kışamlı
۱- بی قوام ۲- ناپخته ، نارس kışamsız
سرافزای ، سربلندی ، طرب kışanç
سرافراز شدن ، مسرور شدن kışanç duymak
، حظ کردن ، سربلند شدن
سرافراز ، سربلند kışançlı
فخر کردن ، مباحثت کردن ، مسرور kışanmak
شدن ، خوشحال شدن ، سرافراز شدن
جرقه ، شراره ، بلك ، سؤز ، ايڭ kışilcim
پر شرار گشتن kışilcimlanmak
موی مجعد ، پشم مجعد ، فرفری kışircik
مجعد ، فرفری kışir kışir
۱- زدن مو ، ۲- پیچیدن ، kışırmak
پیچاندن ، پیچان کردن ، برتافتن ، تابیدن ،
تاباندن ، خم دایین ، کج کردن ۳- تاکردن
۴- تو زدن پارچه ۵- غر و فر دادن ، سر پز

گرفتن ۶- موفق شدن ، از عهده بر آمدن

۱- تودادن ، توشکستن ۲- توجه به kivirtmak
دروغ کردن

چرت و پرت ، مزخرف ، آشغال kivir zivir
چالاک ، چابک ، چمت ، تند ، سریع ، kivrak
چربد ست ، سبک کار ، خفیف ، جلد ، جلید ،
تندرفتار ، تند رو ، بشکول ، تاشک

چالاکانه ، باچربدستی kivrakça
چربد ستی ، چستی و تندى ، جلدی kivraklık

جلدی کردن kivraklık göstermek

بشکولیدن ، چست بودن kivrak olmak

تیز هوش ، جوشیده مغز ، kivrak zekâli
پاکیزه دها

بر خود پیچیدن ، پیچیدن ، چرخ kivranmak
خوردن ، بر پیچ و تاب افتادن ، پیچ و تاب
خوردن ، عذاب کشیدن ، دست و پا زدن

(کج ، خمیده kivrik
پیچ و خم ، خمیدگی kivrilma

۱- پیچیدن ، پیچان شدن ، پیچ بر kivrilmak
داشتن ، پیچ و تاب خوردن ، پیچ و تاب زدن ،
لولیدن ، تاب خوردن ، تاب یافتن ۲- بهم

پیچیدن ، چین بر داشتن ، بر خود پیچیدن
پیچ ، خم ، پیچ و تاب ، تاب ، طى ، kivrim
شکن ، جعد ، تاو ، چین ، پیچیدگی

پیچا پیچ ، پیچ در پیچ ، پیچ kivrim kivrim
بر پیچ ، خم اندر خم ، پر پیچ و تاب ، شکن
در شکن ، گشت بر گشت

پیچاک ، پیچ پیچ ، تابدار ، خم ، پیچ kivrimli
و خم دار

پیچ خوردگی ، تیزدگی ، تاخوردگی kivrintı
(جنایت ، آدم کشی kiya

۱- لباس ، سرو وضع ، پوشش ، kiyafet
قیافه ، ریخت ، چک وچانه ، صورت ، جنم
۲- اونیفورم ، لباس متحد الشکل

بی سرو وضع ، بد لباس ، kiyafet düşkünü
بی سر وپز

بالباس ، لباس پوشیده kiyafetli
بد لباس ، بی ریخت ، بی سر وپز kiyafetsiz

۱- (عو) خوب ، قشنگ ، خوشگل ، زیبا kiyak
۲- ظالم

{ از دل نیامدن ، دل سوختن ، kiyamamak
قلب کسی قبول نکرد ، وجدان کسی قبول

نکردن ، رحم کردن }

۱- قیامت ، روز باز پرس ، روز kiyamet
انجامش ، بعث ۲- پسر سر و صدا ، شلوغ

روز محشر ، روز پسین ، روز kiyamet günü
محشر ، رستاخیز ، يوم تلاقى ، يوم بعث ،

روز باز پرس ، (مچ) روز پنجاه هزار سال
قیامت کردن ، قیامت را kiyameti koparmak

بر پا کردن
قیامت شدن ، قیامت بر پا kiyamet kopmak
شدن

قیاس kiyas
قیاساً ، از روی قیاس kiyasen

در نهایت سرسختی و شقاوت ، بی kiyasiya
رحمانه ، باشقاوت

قیاسی ، تطبیقی kiyasî
غیر قابل قیاس kiyas kabul etmez

نظراً ، نسبت به kiyasla
قیاس کردن ، مقایسه کردن ، kiyaslamak
تطبیق کردن ، حمل کردن

قابل قیاس kiyaslanabilir
مقایسه شدن kiyaslanmak

{ مفسور ، مظلوم kiygin
۱- ساحل ، کنار ، طرف ، ۲- حاشیه ، kiyi
کناره

۱- قیمه کننده ، قطع کننده ، ۲- بی kiyıcı
رحم ، غدار ، ظالم

ظلم کردن ، غدر کردن kiyıcılık etmek
۱- بریده شده ، تکه ۲- جوالدوز kiyık
۳- سوزن

سواحل kiyılar
۱- بریده شدن ، قطع شدن ، ۲- انجام kiyılmak
شدن ، منعقد شدن (نکاح)

۱- برش ، قطع ، ۲- کشتار kiyım
مخفیانه kiyın kiyın

۱- قیمه* گوشت ماشین شده ، گوشت kiyma
چرخ شده ۲- ظلم ، قصد جان

۱- قیمه کردن ، بریدن ، خرد کردن ، kiymak
ریز کردن ، ۲- دریغ نکردن ، مضایقه نکردن

۲- رحم نکردن ، قصد جان کردن
قیمه دار ، قیمه ای kiymalı

قیمه پلو kiymalı pilav
تخته ، قیمه kiyma tahtası

قیمت ، ارز ، بها ، ارزش ، ارج kiymet
قیمت سنج kiymet biçen

kıymet biçmek بها نهادن ، قیمت سنجیدن ، بر آورد کردن

kıymeti olmak ارزیدن ، ارزش داشتن

kıymetlendirme تثمین

kıymetlendirme قیمت دار کردن ، پر ارزش کردن ، مفید ساختن ، بقیمت رساندن

kıymetli گرانبها ، گران قیمت ، گرانبه ، گرانبه

ذیقیمت ، قیمتی ، ارجمند ، عزیز ، بها دار

kıymetli evrak اوراق بهادار

kıymetsiz بی ارزش ، بی قیمت ، بی ارج ، خوار

kıymettar قدر شناس

kıymet vermek اهمیت دادن

kıymık تیغ

kıymıklı خار دار ، تیغ دار ، پراز خار

kıytırık } بی ارزش ، ساده

kız - دختر ، دوخت ، دوشیزه ، بنت ، صبیبه

۲- باکره ۳- ماده

[سورتمه kızak

kızamık (پز) سرخک

kızamıkçık (پز) سرخک سبک ، سرخک آسان

kızamık çıkarmak (پز) سرخک در آوردن

kızamık şekeri پانید

kızan (جوانک ، پسر ، جوان دلیر

kızarma قرمز شدگی ، سرخ شدگی

kızarmak ۱- سرخ شدن ، قرمز شدن ، لعل

شدن ، لعل گرفتن ۲- رسیدن میوه ، سرخ

شدن میوه ۳- برشته شدن ، ۴- ازخجالت سرخ

شدن

kızarmış سرخ ، بریان

kızartı سرخی

kızartılmış تاب دیده ، سرخ کرده شده

kızartma ۱- عمل سرخ کردن ، تحمیر

۲- یخنی ، گوشت سرخ شده

kızartmak بریان کردن ، کباب کردن ، تاب

دادن

kızdırmak ۱- گرم کردن ، کفر کسی را در

آوردن ، غضبناک کردن ، خشمناک کردن ، جر

انداختن کسی را ، آشوفتن ، طیره کردن ،

اوقات را تلخ کردن ، عصبانی کردن

kızgın ۱- گرم شده ، خشمگین ، خشمناک

متغیر ، اوقات تلخ ، عصبانی ، زیان

kızgınlık تغییر ، خشمگینی ، عصبانیت ، خشم

kızgırmak (سوت زدن مار

۱- قزل ، قرمز ، سرخ قام ، سرخ ، بور ، kızıl

حمراء ، احمر ۲- (پز) مخمک ۳- (مج) شدید ،

تند ، متعصب ۴- (مج) کمونیست

kızılağaç (گیا) توسکا

kızıl at (بور

kızıl ay هلال احمر ، شیر و خورشید

kızılbaş قزلباش

kızılboya روناس

kızılca نسبتاً سرخ ، قدری قرمز

kızılca kıymet kopmak قیامت برپاشدن

kızılçık ۱- (گیا) زغال اخته ۲- (پز) قزله ،

حموت

kızıl deniz دریای سرخ ، دریای قلزم ، بحر

احمر

kızıl derili سرخ رو ، سرخ پوست

kızıl derililer سرخ رویان ، حمر

kızıl elmas الماس فلمنک

kızıl haç صلیب سرخ

kızıl hastalığı (پز) مخمک

kızıl ırk نژاد سرخ

kızıl kan علق

kızıl kuş باز خشین

kızıl laşmak سرخ قام شدن

kızılık ۱- سرخی ، قرمزی ، بوری ، حموت ،

حموه ۲- شفق سرخ ، ۳- سرخاب

kızılmak (عصبانی شدن

kızıl ötesi (فز) نور ماوراء سرخ ، فروسرخ

kızıl somaki سنگ سمان

kızıl yaprak (گیا) مامیران

kızıyara (پز) کفگیرک

kızıl yel باد جنوب

kızılyörük (پز) باد سرخ

kızışik (گرم و پر حدت

kızışmak ۱- گرم شدن ، به غیرت آمدن

۲- شدت پیدا کردن ، حدت پیدا کردن

۳- شهوت پیدا کردن حیوانات

kızıştırmak بازار گرمی کردن ، دعوا را گرم

کردن ، بجان هم انداختن ، گیراندن ، تحریک

کردن

kızkardeş خواهر ، هم شیر ، اخت ، باجی

kızlar دختران ، بنات

kızlarağası (تخ) غلام خواجه سرا ، غلام

سرایی

۱-دوشیزگی ۲-بکر، بکارت، دخترگی kızlık
۱-گرم شدن، داغ شدن، ۲-متغیر kizmak
شدن، متغیر گردیدن، تغیر کردن، بر
آشفتن، عصبانی شدن، اوقات تلخ شدن،
وروت کردن، طیره گرفتن، طیره شدن،
آتش شدن

(گیا) دارابی، گریپ فروت kizmemesi

عذرا kizoglan kiz

دادن، دختر دادن kiz vermek

که ki

موقر، نجیب، بزرگ زاده، باتربیت، kibar
آقامنش

با تربیت شدن kibarlaşmak

نزاكت، بزرگی، آقامنشی، نجابت kibarlık

کبر، غرور، نخوت، جبروت، بار kibir
بروت

تکبر، عظمت، استکبار، بوج، kibirlenme
اختیال

تکبر کردن، مغرور شدن، غرور kibirlenmek
بر آراستن، غرور داشتن، غرور کردن،
عظمت فروختن، پف کردن، باد باآستین
انداختن، باد ببروت انداختن، استغنا بخرج
دادن، برتنی کردن

متکبر، مغرور، پر نخوت، خودبین، kibirli
خود منشی، برمنش، تابه

کبریت kibrit

کارخانه کبریت سازی kibrit fabrikası

قوطی کبریت kibrit kutusu

(گیا) گرگ پا kibrit otu

زهر kibrit suyu

۱-کفایت، ۲-لیاقت، قابلیت kifâyet

کفایت کردن، بس آمدن، kifâyet etmek
کافی بودن

باکفایت، کافی، بالیاقت، باقابلیت kifâyetli

بی کفایت، غیر کافی، بی لیاقت kifâyetsiz
، نالایق

لاغر، ضعیف، نحیف kikirik

(هو) طوفان، گردباد kiklon

رست، گل رس، خاک رس kil

کله kile

سرداب، نهران خانه، انبار آذوقه kiler

(قد) آیدار، پیشخدمت، سر آشپز kilerci

گلیم، پلاس، پا انداز، جاجیم، زیلو kilim
گلیم باف، پلاس باف، جاجیم باف kilimci
۲-گلیم فروش

کلیسا، دیر kilise

کلیساها، بقاع خیر kiliseler

قفل، بند kilit

قفل کردن، بند بر نهادن، کلید kilitlemek
کردن

کلید شدن، قفل شدن، بسته شدن kilitlenmek

بسته، قفل شده، کلید شده، قفلی kilitli

بند و بسته بودن kilitli olmak

بدون قفل، بی قفل و بسته، بی کلید kilitlessiz
(نی) kiliz

(نیستان) kilizman

گلی، گلدار، گل رس دار، رست دار killi

کیلو kilo

حال آمدن، گوشت روی گوشت kilo almak
کسی آوردن، چاق شدن

کیلو گرام، کیلو گرم kilogram

(فز) کیلو گرم قوه kilogram kuvvet

(فز) کیلو گرم متر kilogrammetre

کیلو متر kilometre

کیلو مترشمار kilometre göstergesi

کیلو متر شمار kilometre saati

کیلو متر شمار kilometre sayacı

(فز) کیلو وات kilovat

خود را لاغر کردن kilo vermek

(سنگ آهک، کلس، گچ) kils

(یک بفل، یک دسته) kilte

کیلوس، عصاره، شیره kilüs

که، کی، هرکه، چه کسی، کسی kim

کیست، کیه kimdir o

(بعضی) kimisi

گاهی، بعضی اوقات، گهی، kimi zaman

گاهگاهی، گاه گاه، گاه بگاه، گاه از گاه

هویت، کیی kimlik

شناسنامه، ورقه هویت، برگ kimlik kartı

هویت

کیست، کیه kim o

کس، کسی، هرکس، هیچکس kimse

کسی، هیچکس kimsecik

اشخاص، کسان kimseler

بیکیس، بی سرو سامان، بیواره kimsesiz

بی کس و کار ، بی فک و قاملیل ، دست تنها ،
تنها ، غریب

بیکیسی ، تنهایی ، غریبی

kimüs کیموس

kimya شیمی ، کیمیا

kimyacı کیمیا گر ، کیمیا ساز ، شیمی دان ، شیمیست

kimyager کیمیا گر ، شیمی دان ، کیمیا ساز ، شیمیست ، لیسانس شیمی

kimyagerlik کیمیا گری ، شیمی دانی ، کیمیا سازی

kimyasal کیمیایی ، شیمیایی

kimyasal gübre کود شیمیایی

kimyevî شیمیایی ، کیمیایی

kimyevî gübre کود شیمیایی

kimyon زیره ، کراویا

kimyonî رنگ زیتونی ، رنگ سبز روشن

kin کینه ، کین ، غل و غش ، پيله ، بغض ، ثار

kinâye کنایه ، ایما ، اشاره

kinâyeler کنایات

kinâyeli کنایه آمیز ، کنایه دار ، تعریضاً

kinâyeli konuşmak کنایه زدن ، گوشه کنایه زدن

kinâyeli söz گوشه دار ، گوشه کنایه

kin beslemek کین بستن ، کین ورزیدن ، زلیفن بستن ، دندان داشتن ، غرض کردن ، غرض داشتن ، غرض ورزیدن

kinci کینه دار ، کینه توز ، کینه جو ، کینه بی ، کین گر ، منتقم ، اشتروخی ، اشتردل ، حاقد

kinçilik کینه جویی ، کینه توزی

kindar کینه دار ، بد پيله ، کینه توز ، کینه جو ، کینه بی ، کین گر ، منتقم ، حاقد

kin gütme کینه توزی ، کینه داری ، کینه جویی ، انتقام ، کین گری

kin gütme کین بستن ، کین ورزیدن ، دندان داشتن ، غرض داشتن ، غرض ورزیدن ، غرض کردن ، پدرکشتگی داشتن ، زلیفن بستن ، کینه جویی کردن ، کینه توزی کردن

kinin (کینین ، گنه گنه)

kinin gibi (خیلی تلخ)

kinlenmek (بغض کردن)

kinli کینه دار ، کینه بی ، شترکین

(دس) وجه ، صیغه افعال kip

kir چرک ، چرکی ، پیخ ، پیخال ، پیخاله ، کثافت ، گردو خاک

kira کرایه ، اجاره ، اجرت ، کراء

kiracı کرایه نشین ، اجاره نشین ، مستأجر

kiracılık کرایه نشینی ، اجاره نشینی

kira kontratı اجاره نامه

kiralama اجاره ، استجاره ، استیجار

kiralamak اجاره کردن ، کرایه کردن ، کرا کردن ، کرا گرفتن

kiralı کرایه ای ، اجاره ای

kiralık اجاره ای ، کرایه ای ، جاری

kiralık ev خانه اجاره ای

kiralık otomobil اتومبیل کرایه ای

kiraya vermek اجاره دادن ، کرایه دادن

kiraz (گیا) گیلان

kiraz ağacı (گیا) درخت گیلان ، گیلان

kirazlık باغ درخت گیلان

kireç (آهک ، گل سفید ، جیر ، حص)

kireççi ۱- آهک پز ، گچ پز ، گچ کار ، ۲- آهک فروش

kireç harcı شفته ، ساروج

kireçleme آهک مالی

kireçlemek آهک مالی کردن ، گچ اندود کردن ، سفید کردن

kireçleşmek آهکی شدن ، بصورت آهک در آمدن ، کلسیم دار شدن

kireçli آهکی ، آهکدار

kireç ocağı (کوره پزخانه)

kireç rengi (گچ گون)

kireç taşı (سنگ آهک)

kiremit آجر سفالی

kiremitçi کوره پز

kiremit ocağı کوره پزخانه

۱-زه ۲-شاخ ، قاطع ، زرد پی kiriş
۳-(هس) وتر ، قاطع

kirişçi زهتاب

kirişi kırmak (عو) فلنگ را بستن ، فرار کردن ، بند را پاره کردن

kirişlemek (بند انداختن به کمان)

kirlenmek ۱-کثیف شدن ، چرک شدن ، ملوث شدن ، لوٹ شدن ، گرد نشستن ، پلیدنک شدن ، پرشوخ شدن ، ۲-لکه دار شدن

- بی ابرو شدن ، ۲-قاعدگی شدن ، رگل شدن
 ۱-کثیف کردن ، چرک کردن ، kirlətmək
 پلیدکردن ، لوٲ کردن ، آلوده ساختن ۲-آبرو
ریختن ، لکه دار کردن ۳-هتک ناموس کردن
 ۴-زیر خود را کثیف کردن بچه
 ۱-کثیف ، شوخگین ، چرک ، پلید ، kirli
 ملوث ، چرکی ، چرکین ، چرک آلود ، پچل ،
پلشت ، آلوده ، ریمناک ۲-زن حائض
 ۳-لباس چرک ، رخت چرک
 کثافت ، چرکی ، آلودگی kirlilik
 (۱-حصار ، قلعه ۲-کرمان kirman
 کرمانی Kirman'lı
 کرمانشاهی Kirmanşah'lı
 (چرخ ، دوک ، ماسوره ، نخ ریس kirmen
 خارپشت ، جوچه تیغی ، خارانداز ، kirpi
 خارانو ، کرپی ، چزک ، اشغر ، زافه
 مژگان ، مژه kirpik
 مژک kirpikcik
 (تنگه ، تنبان kispet
 کسری ، خسرو kisrâ
 (پز) کیست kist
 (پز) کیسه بستن kist bağlamak
 کسوه ، رخت ، لباس ، پوشاک kisve
 شخص ، کس ، نفر ، آدم kişi
 (۱-شخصیت ۲-انسانیت ۳-نفره kişilik
 (باشخصیت ، بامروت kişilikli
 بی شخصیت kişisiz
 ذاتی ، شخصی kişisel
 کارنامه kişisel dosya
 شریف ، نجیب ، اصیل kişizade
 شیهه kişneme
 شیهه زدن ، شیهه کشیدن kişnemek
 گشنیز kişniş
 (گیا) گشنیز kişniş otu
 کتیه ، کتاب ، سنگ نوشته ، سنگ kitâbe
 نبشت
 کتاب فروش kitabevi
 به لفظ قلم صحبت کردن kitabî konuşmak
 ۱-کتاب ۲-کتاب قدسی kitab
 بند ، فصل kitab bölümü
 کتاب فروش ، کتاب فروشی kitapçı
 کتاب فروشی kitapçılık
 کتاب فروشی kitab evi

- کتاب فروشی kitaphane
 کتب kitaplar
 ۱-کتابخانه ۲-قفسه کتاب kitaplık
 کتابدار kitaplık memuru
 کتاب دوست kitab sever
 ۱-بی کتاب ۲-بی ایمان ۳-ظالم kitapsız
 تالیف ، تصنیف kitab yazma
 تالیف کردن ، تصنیف کردن ، kitab yazmak
 کتاب ساختن
 توده ، انبوه kitle
 رسانه های همگانی kitle iletişim
 (عو) قفل کردن ، کلید کردن kitlemek
 (عو) بسته ، قفل شده kitli
 کتیرا kitre
 (گیا) گون ، درخت گون kitre ağacı
 مرغ بی بال kivi
 (کمک بخشدار در دهات kizir
 بوق klakson
 (راه) بوق زدن ممنوع klakson çalınmaz
 بوق زدن klakson çalmak
 کلان ، قبیله ، طایفه klan
 یقه برگردان لباس klapa
 (مس) قره نی ، کلارنیت ، سرنا ، klarinet
 سورنا ، کرنا
 کلارنیت زن klarinetçi
 کلاس klas
 ۱-کلاسیک ۲-کهنه و قدیم klasik
 (مس) ۱-موسیقی کلاسیک klasik müzik
 ۲-موسیقی سنتی
 رده بندی klasman
 کلاسور ، جزوه دان klasör
 (مس) کلایسن klavsen
 ردیف جای انگشتی klavye
 (پز) جنون دزدی kleptomani
 معاملات پایاپای ، تهاتر klering
 حزب klik
 کولر klima
 اقلیم شناسی klimatoloji
 درمانگاه ، کلینیک ، بالینی linik
 پایاپای ، معاملات پایاپای kliring
 کلیشه ، گراور klişe
 کلیشه ساز ، گراور ساز klişeci
 گراور سازی ، کلیشه سازی klişecilik

- klîşe çıkartmak ، گراور ساختن ، گراور کردن ، کلیشه ساختن
- klitoris ، چچول ، چچول (شیم) کلر
- klorofil ، کلروفیل
- kloroform ، کلروفرم (شیم)
- kloş ، کلوش
- klüp ، کلوب ، باشگاه
- koalisyon ، ائتلاف (سیا)
- koalisyon kabinesi ، کابینه ، ائتلافی ، کابینه مؤتلف
- kobalt ، کوبالت ، کوبالت
- kobay ، ۱-خوک هندی ، ۲-حیوان آزمایشگاهی
- kobra ، کبرا ، مار کبرا
- ۱-شوهر ، مرد ، شوی ، شو ، زوج ، بعل koca ، ۲-پیر ، سالخورده ، مسن ، فرتوت ، ۳-بزرگ ، گنده ، عظیم
- ۱-کله گنده ، فراخ دهن koca ağızlı ، ۲-کله گنده kocabaş ، کدخدای ده kocabaşı ، فراخ چشم ، درشت چشم kocagözlü ، ۱-کله گنده ، سربزرگ ، سه کله koca kafa ، ۲-(مج) احمق ، کله خر
- کعوزه ، عجوز ، پتیاره ، پیرزن kocakarı ، دوی خاله زناتک kocakarı ilâcı ، (هو) سرمای پیره زن ، برد kocakarı soğuğu ، العجوز
- ۱-زغن kocalak ، شوهران ، بعل kocalar ، پیر شدن ، مسن شدن kocalaşmak ، شوهر دار kocalı ، ۱-شوهری ، ۲-پیری ، فرتوتی kocalık ، مسن شدن ، پیر شدن kocalmak ، پیر کردن kocaltmak ، پیر شدن ، فرتوت شدن kocamak ، خیلی بزرگ ، گنده ، عظیم الجثه kocaman ، ۱-پسره گنده ، ۲-(مج) خرس گنده kocaoğlan ، ۱-بیوه ، بی شوهر ، ۲-شوهر نکرده kocasız ، بیوگی kocasızlık ، پیرکردن ، مسن کردن kocatmak ، شوهر دادن ، به شوهر دادن ، kocaya vermek ، شوی دادن
- ۱-قچاق ، جوانمرد ، جسور ، شجاع koçak ، ۱-سوش ، ته چک ، ته شوش ، ۲-چوب koçak ، ذرت
- ۱-قد) سرستون koçbaşı ، ۲-چنگک جفتی ، حلقه جفتی koç boynuzu ، برج حمل koç burcu ، ۱-قوچ جنگی koçkar ، ۱-بغل گرفتن ، در آغوش کشیدن koçmak ، ۲-جفت شدن حیوانات
- ۱-کالسکه ، دلیجان ، ۲-انبار غله koçu ، جوان دلیر و خوش هیکل koçyiğit ، دنبان koç yumurtası ، کد kod ، ۱-بزرگ ، گنده ، ۲-اعیان ، kodaman ، اشراف ۲-(مج) کله خر
- ۱-کدین ، کدین ، کدین kodein ، دفتر چه ، فرمول داروها kodeks ، (عو) محبس ، زندان ، هلفدونی kodes ، رقم بندی کردن ، حرف بندی کردن kodlamak ، (عم) جاکش ، قرمساق ، دیوس kodos ، ۱-میان خالی ، پوچ ، پوک ، اجوف ، kof ، ۲-توخالی ، بی مغز ، ۲-احمق ، ابله
- ۱-کف (گیا) گیاه حصیر بافی kofa ، ماهی لوفر بزرگ kofana ، کلاک شدن ، توخالی شدن koflaşmak ، ۱-پوچی ، پوکی ، بی مغزی ، جلافت kofluk ، ۱-کاف ، ۲-اجلاف kof şeyler ، ۱-کفتی (عو) مزخرف ، توخالی ، چرت kofiti ، غیبت ، بدگوئی koğ ، ۱-نیبال کردن ، تعقیب کردن koğalamak ، ۱-سلول ، ۲-کریدور ، بخش koğuş ، زغال کک kok ، کوکائین kokain ، بدبو ، متعفن ، بودار kokar ، ۱-نشان جلو کلاه kokart ، زن شوخ و شنگ ، زن عشوهر گر ، شیک koket ، کک ، زغال کک ، پوکه ، زغال kok kömürü ، سنگ
- ۱-اشمام ، بویش koklama ، مشام koklama duyusu ، بوکردن ، بوییدن ، بوخوردن ، koklamak ، بو برداشتن ، بو بردن ، انبوییدن ، هم دیگر را بوییدن koklaşmak ،

koklatmak بویانیدن

koklatmamak ۱) نم پس ندادن

kokmak ۱- بپودان ، بو گرفتن ، بوکردن ،
پلغده گردیدن ، ۲- فاسد شدن ، ۳- (مج) علامت
چیزی ظاهر شدن

۱- بو گرفته ، متعفن شده ، فاسد kokmuş
۲- (مج) تنبل ، بی حرکت ، بی حال

kokoreç کباب روده

kokoroz ۱- بلبل ۲- (مج) بی قواره ، زشت

kokot قحبه ، فاحشه ، روسپی

kokoz (عو) فقیر غنی نما ، بی پول

kokteyl کوکتیل

۱- بوی ، بو ، رایحه ، عطر ۲- (مج) koku
(جزئی ، مقدار کم)

koku alma استشمام ، بوگیری

koku alma duyusu حس شامه ، حاسه شم ،
شامه

بو بر داشتن ، بو کشیدن ، بو koku almak
گرفتن ، تفرس کردن

koku gelmek بوی بمشام رسیدن

koku kabı بوی دان

koku kötüleşmek بو تراویدن

kokulandırmak معطر کردن ، خوشبو کردن

kokular روائح

بودار ، بویا ، معطر ، رایحه دار ، kokulu
خوشبو

kokuluk بوی دان ، طبله

kokulu tütsü کندر

kokulu yonca (گیا) ناخنک

koku saçma عطر پاشی

koku salmak بو دادن

kokusu çıkmak گند چیزی بالا آمدن

kokusu kaybolmak بو پریدن

kokusunu almak بو بردن ، بو کشیدن

kokusuz بی بو ، بی رایحه

koku sürünme تطیب

kokuşma عفونت ، پوسیدگی

kokuşmak گندیدن ، متعفن شدن ، بوی
گرفتن ، فاسد شدن

۱- گنداندن ، گندانیدن ، بد بو kokutmak
کردن ، بوی بد در کردن ۲- (عو) کاری را
طولانی و بی مزه نمودن

koku vermek بوی دادن ، گنداندن ، گندانید

kokusu yayılmak بلند شدن بو ، بو پیچیدن

۱- بازو ، بغل ۲- (مکن) دستگیره ، kol
هندل ، بسته ۳- شاخه ۴- شعبه ۵- (نظ)
قول ، ستون ۶- گروه ، اکیب

۱- آهار ، نشاسته ۲- چسب نشاسته kola
۳- آهار یقه ۴- (گیا) کلا

kolacı لباس شو ، آهارزن

kolaçan etmek (عو) یواشکی اطراف را
وارسی کردن ، سرو گوش آب دادن ، اطراف
را ورنانداز کردن

kol açmak بازو گشادن

kolalamak آهار زدن ، آهار کردن

kolalanmak آهار داده شدن

kolalı آهار دار ، آهاری ، گازرشست

۱- تنگ اسب ، تنگ الاغ ۲- بند پهن kolan
۳- نوار پهن و کلفت

kolasız بی آهار ، بدون آهار

kol atmak دست انداختن ، دست اندازی کردن

kolay آسان ، سهل

۱- براحتی ، آسانی ، سهولت ، kolayca
بسادگی

۱- باکمال آسانی ، بکمال سهولت kolaycacık

۱- باین آسانی ، باین سادگی kolay kolay

۱- آسان کردن ، نزدیک به پایان kolaylamak
آوردن

۱- آسان شدن ، نزدیک به خاتمه kolaylanmak
یافتن

۱- آسان شدن ، تسهیل شدن kolaylaşmak

۱- تسهیل ، تساهل ، تیسیر kolaylaştırma

۱- آسان کردن ، تسهیل کردن ، kolaylaştırmak
ساده کردن

۱- آسانی ، سهولت kolaylık

۱- کمک کردن ، آسان kolaylık göstermek
کردن ، راحت کردن ، مساعدت کردن

۱- آسان شدن kolay olmak

۱- بازوبند ، انگو kolbağı

۱- سردسته ۲- رئیس شعبه kolbaş

۱- (نظ) پاسبان ، نگهبان ، قراول kolcu

۱- دستکش پشمی بدون انگشت kolçak
۲- بازوبند

koldan vites (مکن) دنده فرمانی

koldaş (همکار ، رفیق کار

kol demiri (کلون آهنی ، میله آهنی

kol düğmesi دگمه سردست ، دگمه سر آستین

kolej کالج

koleksiyon کلکسیون

koleksiyoncu کلکسیونچی ، کلکسیونر

koleksiyon yapmak کلکسیون درست کردن

kollektif دستجمعی ، مشترک

kolera (پز) وبا ، کلرا

koleralı (پز) وبایی

kol gezme (نظ) گشتی

kol gezmek (نظ) گشتی کردن ، کشیک

کشیدن ، نگهبانی کردن

koli کلی ، بسته پستی ، امانت پستی ، بسته تجارتي

koli basili کلی باسیل

kolit کولیت

kol kanat پرو بال ، بال

kol kanat geren سایه گستر

kolkanat germek پر دادن ، سایه گسترده کردن

حمایت کردن ، پشتیبانی کردن

kol kanatlılar بالداستان

kol kemiği قلم دست

kol kola بازو در بازوی هم

kollama مواظبت ، صیانت

kollamak ۱- مواظب بودن ، نگاه داشتن

حفظ کردن ، مواظبت کردن ، بلند و کوتاه

کردن ، پاسیدن ، (اسرامیشی) کردن ، ۲- در

کمین بودن ، چشم نهادن ، پی فرصت گشتن

kollar شعبات

kollektif şirket (باز) سهامی خاص

kollektör کلکتور ، دینام

kollu دست دار ، آستین دار

kolluk ۱- بازو بند ۲- سرآستین ۳- (قد) مأمور ضابطه

kolluk kuvvetleri قوای انتظامی

kolodyum سریشم پنبه

kolpid کلونید

Kolombiya کلمبیا

kolon ستون ، پایه ، کلون

koloni ۱- مستملکه ، مستعمره ۲- کلنی

بهرگی ، پرکنه

kolonya ادکلن ، ادکلن

kolonyacılık عطر سازی

kolordu (نظ) سپاه

kolordu komutanı (نظ) سپهبد

kolorimetre آلتر رنگ سنج

kol saati ساعت مچی ، ساعت دستی

kolsuz ۱- بدون دست ۲- بی آستین ۳- بی

دست

koltuk ۱- بغل ، ستر ۲- مبیل ، صندلی

راحتی ۳- (مچ) چاپلوسی ۴- (مچ) پشتیبانی ،

حمایت

koltuk altı زیر بغل ، بغل دست ، بن بغل ،

کش

koltuk altı bezi (نظ) سجده

koltukçu ۱- اسمسار ۲- چاپلوس ، متعلق

koltuk değneği چوب زیر بغل ، چوب پا

koltuk düşünüşü جاه طلب

koltuk hırsı حب جاه

koltuklamak ۱- زیر بغل کسی را گرفتن

۲- تعلق گفتن ، چاپلوسی کردن

koltuklu دست دار

koltukluk عرق گیر زیر بغل

koltuk örtüsü رو مبلی

koltuk saati ساعت بگلی

koltuk sevdası جاه طلبی

kolye کلیه ، گل سینه ، گردن بند

kolza (گیا) منداب

koma اغماء

komada olmak حالت اغماء داشتن

komandit şirket (باز) شرکت تضامنی

komando (نظ) کماندو

komando birliği (نظ) واحد کماندو

komaya girme اغماء

kombinezon ۱- نظم ، ترتیب ، ۲- زیر

پیراهن زنانه

komedi کمدی ، مضحکه

komedyen کمدین

komik کمدین ، مضحک

komik ۱- مضحک ، خنده آور ، خنده دار

دار

komisef کمیسر ، کلانتر

komiserlik کلانتری

komisyon ۱- کمسیون ، قمشیون ، انجمن ،

هیئت ۲- کارمزد ، حق العمل

komisyoncu حق العمل کار ، کارگشا ،

کمسیونچی ، دلال معاملات

- کارگزاری، کارگشایی، کارگزارى komisyonculuk
 کارگشایی کردن komisyonculuk yapmak
 حق العمل العمل komisyon ücreti
 کمیته komite
 اجنه، کمیته، انجمن، کمیسیون komite
 کمد کوچک komodin
 (نظ) دریادار komodor
 کوبه، واگون kompartman
 ۱-مقده ۲- مجتمع kompleks
 تعارف، تعارفات، تعریف، خو kompliman
 شگونی
 تعارف دادن kompliman yapmak
 توطئه، دوز و کلک komplo
 دوز و کلک جور کردن، توطئه کردن komplo düzenlemek
 کمپوت، خوشاب komposto
 انشاء، تألیف، ترکیب kompozisyon
 کتاب ترسل، کتاب kompozisyon kitabı
 انشاء
 انشاء نوشتن kompozisyon yazmak
 کمپرس kompres
 (مکن) کمپرسور، کمپرس kompresör
 (مکن) سوپاپ کمپر سور kompresör süpabı
 حب، قرص داروئی komprime
 کامپیوتر kompüter
 همسایه، هم جوار، مجاور، جار komşu
 همسایگی، هم جوارى، تجاور، komşuluk
 جوار
 همسایگی کردن komşuluk etmek
 ارتفاع komşuluk hakkı
 komşunun tavuğu komşuya kaz görünür
 (اصط) مرغ همسایه تخم غاز میکند
 (نظ) فرمان، امر، حکم، دستور komut
 (نظ) فرمان، حکم komuta
 (نظ) فرمانده، کماندان، سالار، komutan
 سر
 ۱- (نظ) فرمان دهی ۲- مرکز komutanlık
 فرماندهی
 (نظ) فرمان دادن، فرمودن، komut vermek
 امر دادن
 (سیا) کمونیست komünist
 (سیا) کمونیسم komünizm
 ۱-منزل، عمارت، ۲-مهما نسرا konak

- ۲- (پز) کبره، چرک، کپک konaklamak
 (منزل کردن)
 غنچه konca
 ساق کفش، ساق جوراب konç
 ساقه دار، ساقه کوتاه konçlu
 بدون ساق، ساقه کوتاه konçsuz
 (مکن) مکث، کندا نساتور kondansatör
 ۱-نشانندن، پائین آوردن ۲- (مچ) kondurmak
 نسبت دادن
 کندوکتور kondüktör
 کنفدراسیون، اتحادیه konfederasyon
 لباس حاضر فروش konfeksiyon
 ۱- سخن رانی، کنفرانس konferans
 ۲- مجلس سخنرانی
 کنفرانس دادن، سخن konferans vermek
 راندن، سخن رانی کردن، سخنرانی ایراد کردن
 سخنران konferansçı
 راحتی، آسایش، رفاه konfor
 دارای وسائل راحتی konforlu
 کنفوسیوس Konfüçyüs
 کنگره kongre
 (هس) مخروط koni
 (مخروطی، قیفی) konik
 بارنامه کشتی konişmento
 (فز) مقعر، توگرد konkav
 (ور) مسابقه konkur
 ۱-نشستن ۲-منزل کردن، ۲-مفت konmak
 بدست آوردن ۴-علاوه شدن
 (سنگدان مرغ) konsa
 (مس) کنسرت konser
 (مس) کنسرواتوار konservatuar
 کونسرو، کنسرو conserve
 کنسرت دادن konser vermek
 هیئت مشاوره، شورای عالی konsey
 کمدآینه دار konsol
 کمیسیونچی اسهام konsolitiği
 (سیا) کنسول، قنصل، قونسول konsolos
 کنسولگری، قنصلگری، konsoloshane
 قنصل خانه
 کنسول گری konsolosluk
 (سیا) ویسکنسول konsolos yardımcısı
 کنسرسیوم، شرکت konsorsiyum

کنسول konsülکنسولتاسیون ، مشاوره konsültasyon
 طبیکنشمنو بارنامه konşimentoکنت kontکنتاکت ۲- (مج) خل ، دیوانه kontakکنتاکت سوچ kontak anahtarıکنتاکت کردن kontak yapmakکنتنژان ، سهمیه kontenjanکنتس kontesکنتینر konteynerکنتور kontörضد kontraمخالفت کردن kontra gitmekفرق نمایان ، تباین ، ضد kontrastکنترات ، قولنامه ، مقاوله ، پیمان ، kontrat
 قراردادکنترات بستن ، کنترات kontrat yapmak
 کردنکنترباس kontrbasگوشت پشت مازو kontrfileکنترا kontrgerillaکنترل ، معاینه ، وارس ، بازدید ، kontrol
 وادید ، ناظریدر کنترل داشتن kontrol altında tutmakکنترلور ، مفتش ، معیز kontrolcuوارسی شدن ، کنترل شدن kontrol edilmekکنترل کردن ، واریسی کردن ، kontrol etmek
 بازدید کردن(راه) تقاطع جاده kontrollü demiryolu geçiti

وراه آهن با مستحفظ نصب در محل تقاطع

(راه) تقاطع جاده kontROLSÜZ demiryolu geçitiوراه آهن بدون مستحفظ نصب در محل
 تقاطع(راه) تقاطع kontROLSÜZ kavşakکنترلور ، بازبین kontrolörسر رشته از دست دادن kontrolü yitirmekتخته سه لا kontrplakموضوع ، مطلب ، مبحث ، مسئله ، konu
 بحث ، زمینه ، خصوص ، مقوله ، تم ، باره ،
 مورد ، سوژهمهمان ، میهمان ، ایرمان konukمنتفی شدن موضوع konu kapanmak(مهمان کردن ، پذیرایی کردن) konuklamak۱- مهمانی ۲- مسافرخانه konuklukدر و همسایه konu komşuمهمان دوست ، مهمان نواز konukseverمهمان دوستی ، مهمان نوازی konukseverlikمطالب ، ابواب ، مباحث ، نکات konularگذاشته شدن ، گذارده شدن ، قرار konulmak
 داده شدن((جغ) عرض جغرافیائی ۲- (رض) konum
 وضعیت(موضع konumluk)۱- گندم گون ، سبزه ، تیره بلوطی konur
 ۲- رنگ ، دلیر ، شجاع ، جسوردر باب ، در باره ، در حق ، konusunda
 بابت ، راجع ، راجع به ، در زمینه ، در مورد(حرف ، پر حرف ، جریر konuşkan)۱- صحبت ، گفتگو ، گفتار ، مکالمه konuşma
 ۲- سخنرانی ، کنفرانسسخن ران konuşmacıزبان گفتار ، زبان روز مره konuşma dili۱- صحبت کردن ، حرف زدن ، konuşmak
 سخن گفتن ، گفتن ، دم زدن ، سروکله زدن ،
 زبان ترکردن ، گپ زدن ۲- نطق کردن ،
 سخنرانی ایراد کردنبیچون وچرا konuşmaksızınخاموش بودن ، ساکت بودن ، konuşmamak
 حرف نزدن ، قهر بودنسخن راندن ، سخن رانی konuşma yapmak
 ایراد کردن ، نطق ایراد کردن ، سخنرانی
 کردنبحرف آوردن ، حرف کشیدن ، konuşturmak
 حرف در آوردنمسکن ، جایگاه ، خانه ، اقامتگاه ، konut
 محل اقامت ، مأوی
 qonaسکنی کردن ، صاحب مسکن konut edinmek
 شدنمساکن konutlarسرپوش از طبق بر داشتن konuyu açmakخلط مبحث کردن konuyu karıştırmak/ (فز) محدب ، بر آمده ، کوژ konveks/ قافله ، کنووی konvoy/ کنیاک konyak/ شرکت تعاونی ، کنوپراتیف kooperatif

koordinasyon هماهنگی، همکاری
 koordinat (رض) مختصات
 koparilmek کنده شدن، چیده شدن، قطع شدن، گسستن

koparma (ور) يك ضرب

koparmak کندن، چیدن، گسستن، گسیختن

kopça (سگک، دگمه، قلاب دار، قزن قفلی)

kopça dikişi بخیه سنجاقی

kopçalamak وصل کردن باقزن قفلی

kopçalı قزن قفلی دار، سگک دار

kopili (بچه) کوچه گرد

kopmak ۱-کنده شدن، گسیختن، گسسته شدن

شکن، قطع شدن، ۲-شروع شدن

kopuk ۱-کنده شده، قطع شده ۲-(عو) بابا

شکل، بی بند و بار، آواره

kopuz (مس) قپوز

kopya ۱-کپی، رونوشت، رونویس، نسخه

کپی، ۲-تقلب

kopya alma رونویسی، نسخه برداری، کپی

برداری

kopyacı متقلب

kopya çekmek تقلب کردن

kopya çıkarmak کپی برداشتن، ثبت بر

داشتن، نسخه بر داشتن، نسخه برداری کردن

kopya etme رونویسی

kopya etmek ۱-رونویسی کردن، نسخه

برداشتن ۲-تقلب کردن

kor اخگر، آتش پاره، آتش، جذوه

kora hastalığı (پز) قطرب

koram سلسله مراتب

koramiral (نظ) دریا سالار

koramirallik (نظ) دریا سالاری

kordelâ نوار

kordiplomatik (سیا) هیئت سیاسی خارجی

kordon ۱-نوار، بند، سیم ۲-محاصره

kordon altına almak تحت محاصره در آوردن

محاصره کردن

korgenaral (نظ) سپهبد، سپاهبد، اسپهبد

koridor کریدور، دالان، راهرو، دهلیز

korindon سنگ سنباده

korkak ترسو، بزدل، ترسکار، جبان، کم

دل، بدزهره، گنجشک دل، خائف، بددل

korkaklık ترسویی، بزدلی، جبانیت

korkma توحش، ترس

korkmak ترسیدن، ترسودن، هراس داشتن

هراسیدن، وحشت کردن، باک داشتن، بیم

داشتن، پراندیشه بودن، پروا داشتن، پروا

کردن، پرواسیدن، اندیشیدن، (تولیدن)

وهم کردن، هول کردن، اندیشمند شدن

۱-ترس، هراس، وحشت، خوف، بیم korku

باک، تول، پروا، پرواس، هیبت

۲-اندیشه، نگرانی

korkulu وحشتناک، ترسناک، بیمناک

۱-مترس، مترسک، پیرپنبه، korkuluk

داهل، هراسه، پکوک، افچه ۲-طارمی،

نرده، دارافزین، نرده جلو، پرچین ۳-(مج)

آدم بی هنر و بی کاره

korkun ترسناک، بیمناک، مخوف، خوفناک،

دهشتناک، وحشت ناک، وحشت آمیز،

هولناک، هراس انگیز، هراسناک، سهمگین

سهمناک، هائل، هایل، وحشت آور

korkunçlaşmak مخوف شدن، ترسناک شدن

بی باک، بی پروا، بی ترس، korkusuz

متهور، سرسخت، دلیر، خودسر، گستاخ،

سخت پیشانی

korkusuzluk تهور، بی باکی، بی پروایی،

بی ترسی

korkutma تخويف، تحذير، ترهيب، اخافه

ارهاب، ارعاب، انذار

۱-ترساندن، هراساندن، korkutmak

دادن، دندان نمودن، تهدید کردن، (تاراندن)

بیم دادن ۲-پاترس رفتن (برای بچه)

korkutucu هراس انگیز، وحشت آور

korkuya kapılmak ترس کسی بر داشتن،

متوهم شدن، هراس آمدن، هراس افتادن

korkuluk منقل

korna بوق

korna çalmak بوق زدن

kornea (پز) قرنیه

korner (ور) کرنر

korniş چوب پرده، قرنیز

۱-شاخ جای باروت ۲-(مس) کرنو korno

koro (دستجمعی)

korozyon (جغ) خوردگی

korsa (کرسه، شکم بند زنانه)

Korsakow sendromu (پز) سندرم کورساکو

- / korsan دزد دریایی ، راهزن دریایی
 / korse کرست ، شکم بند
 / kort (ور) میدان تنیس
 / kortej معیت
 / koru بیشه ، بک ، اجم
 / korucu ۱- جنگلبان ۲- محافظ ، حامی
 / koruk غوره ، غاش
 / korukluk غورگی
 / koruksuyu آبغوره
 / koruk suyu çıkarmak آبغوره گرفتن ، غوره
 افشردن

- / koruluk (بیشه ، بیشه زار
 / koruma محافظت ، محافظه ، صیانت ،
 حفاظت ، حفظ ، تحفظ ، حراست ، حمایت ،
 عنایت ، احتفاظ
 / korumak حمایت کردن ، حفظ کردن ،
 محافظت کردن ، نگاه داشتن ، صیانت کردن ،
 پاییدن ، دفاع کردن ، اندخسیدن
 / korumaya almak ایمن گردانیدن ، تحت
 حمایت قرار دادن

- / korunak (ملجاء ، پناه
 / koruncak محفظه
 / korunga (گیا) عدس تلخه
 / korunmak حمایت شدن ، خود را محافظه
 کردن

- / koruyan حامی ، محافظ
 / koruyucu محافظ ، حامی ، پشتیبان ،
 مدافع ، حفیظ ، پاد ، بلاگردان ، حرس ،
 بایگان ، اندخس
 / koruyucular حراس ، حامیان
 / koruyuculuk حراست ، محافظی ، پشتیبانی
 / korvet (نظ) کشتی کوچک جنگی
 / kosinüs (رض) کسینوس ، جیب تمام ، جیب
 متمم

- / koskoca گنده ، بزرگ
 / koskocaman گنده ، بسیار بزرگ
 / koskoslanmak (عو) با تکبر راه رفتن
 / kosmos جهان ، گیتی
 / kostüm یک دست لباس ، کت وشلوار
 / kostümlük پارچه لباسی
 / koşa ۱- همزمان ، مقارن ۲- موازی
 / koşaç (دس) حرف ربط
 / koşa koşa دوان دوان

- / koşaltı دواسبه
 / koşarak گزاونگان ، دوان دوان
 / koşma (ور) دو ، دوندگی ، تک
 / koşmaca بزن بدو
 / koşmak ۱- دویدن ، شتافتن ، شتابیدن ،
 شتاب کردن ، پابلند کردن ، تازیدن ، تکیدن ،
 عجله کردن ، ۲- همراه کردن
 / koştura koştura دوان دوان
 / koşturma تازش ، دو
 / koşturmak دوانیدن ، دوانیدن ، بتک تاختن
 / koşu ۱- (ور) دو ، کورس ، دوندگی ، تک ،
 تگ ، مسابقه دو ۲- مسابقه اسب دوانی
 / koşucu ۱- (ور) سوار کار اسب دوانی
 ۲- (ور) دونده

- / koşuk ۱- بیت شعر ۲- نظم ، منظومه
 / koşul شریطه ، شروط
 / koşullar شروط ، شرایط
 / koşulmak همراه شدن ، ملازم شدن ، بسته
 شدن ، مهار شدن
 / koşulu (مهار شده ، بسته شده
 / koşuluyla مشروط بر اینکه ، بشرطی که ،
 بشرط آنکه

- / koşum (حشام ، بند و مهار
 / koşun قشون ، ارتش
 / koşuntu (طایفه ، قبیله ، توده
 / koşuşmak باهم دویدن
 / koşuşturma تکاپو
 / koşuşturmak تکاپو کردن
 / koşut موازی
 / kot (رض) بلندی ، نقطه ارتفاع ، نمره ، رقم
 / kota سهمیه
 / kotanjant (رض) کتا نژانت
 / kotarmak ۱- خالی کردن ، ۲- تمام کردن کاری
 / kotlamak ۱- رقم بندی کردن ، نمره گذاری
 ۲- اندازه گیری کردن ۳- حرف بندی
 کردن

- / kotlet کتلت دسته دار
 / kova (سطل ، ستل ، دلو
 / kova burcu برج دلو
 / kovalamaca بازی بزن بدو ، گرگم بهوا
 / kovalamak تعقیب کردن ، دنبال کردن ، عقب
 سر کردن ، دنبال کسی دویدن
 / kovan ۱- گندو ۲- استوانه ۳- (نظ) پوکه

فشنگ

kovboy کابووی

kovcu (سخن چین، خبر کش)

kovlamak سخن چینی کردن

kovma طرد، بطش، اخراج

kovmak بیرون کردن، خارج کردن، اخراج

کردن، راندن، طرد کردن، مردود کردن، ازاله کردن، پرنهاندن، پی کردن، تاخت

kovu سخن چینی، غیبت

kovuk غال، غار، حفره، سوراخ، گودال

kovulmak مردود شدن، بیرون رانده شدن

ازکار بیرون کرده شدن

kovuntu مطرود، مردود شده، بیرون رانده شده

kovuş (۱-سلول ۲-اخراج)

kovuşturma پی کرد، باز پرس، تعقیب قانونی

kovuşturmak تعقیب کردن، دنبال کردن، تعقیب قانونی کردن

kov (جغ) خلیج کوچک

koyak (جغ) وادی، دره، تنگ

koyma گزار، گذار

koymak ۱-نهاندن، گزاردن، گذاردن

گذاشتن ۲-جادادن، هشتن، قاب کردن، جعل کردن ۳-دل کردن، ۴-تاثیر کردن

koyu ۱-غلیظ، تند، تیره، سیر، شدید

قوی، متعصب ۲-پررنگ، رنگ تند جگری، لاک، زرشکی، احمر

koyu kırmızı قانی

koyu kumaş چرکتاب

koyulaşma تکاثف

koyulaşmak غلیظ شدن، پررنگ شدن

شدید شدن

koyulaştırmak غلیظ کردن، پررنگ کردن

koyulmak ۱-درپیش گرفتن، تشبیه کردن

شروع کردن، دنبال کاری افتادن، ۲-پررنگ شدن، غلیظ شدن

koyuluk تیرگی، تند، پررنگی، غلظت

شدت

koyu mavi آبی سیر

koyun ۱-گوسفند، گوسپند، میش

۲-بغل، آغوش

koyun bağırsağı رود

جگړک، پوت

koyun gözü (گیا) گل بابونه، گل مروارید

koyun gübresi پشگل

koyun kırkma پشم چینی

koyun kırkmak پشم چینی کردن

koyun kuyruğu دنبه

koyunlar گوسفندان، اغنام

koyuntu (غم، اندوه)

koyu renk تیره رنگ، پررنگ

koyu renkli پررنگ

koyuvermek ول دادن، ول شدن، ولش کردن

ول کردن، آزاد کردن، مرخص کردن

koyu yeşil ماشی

۱-ورق بهتر در ورق بازی ۲-گردو

koz ۱-غوزه، پیله ۲-(گیا) غوزه

koza yapma پیله بندی

koza yapmak پیله کردن

koz helvası حلوا گردونی، حلواجویی

koz kırmak گردو شکستن، (مچ) کار زشتی

انجام دادن

kozmetik مواد معطره، مواد زیبایی دهنده

kozmozoni افسانه، پیدایش گیتی، کیهان

زایی

kozmozografya کیهان شناسی

kozmozoloji کیهان شناسی، کیهان شناخت

kozmonot (هوا) فضا نورد، آسترونوت

kozmos جهان، گیتی، کائنات، عالم

köçek ۱-کره شتر ۲-زن رقاصه

köçeklemek زانیدن شتر

köfte کتلت، کوتلت، کوفته، کوفته بریان

köfteci کتلت فروش

köftehor (عم) خوزی خوار، پدرسوخته

بدجنس

köftün (کنجواره، کنجاره، کنجال)

köhne کهنه، کهن، قدیم، پوده، پارینه

فرسوده، قدیمی

köhne elbise (چپان)

köhneleşmek (=köhnemek) مندرس شدن

کهنه شدن

köhnelik کهنی، پارگی، سالخوردگی

kök ۱-ریشه، بیخ، بن، پا، جذر، پی

۲-اصل، پایه، اساس، بنیانه، بنه، پی

منشاء

kök boya روناس

kökçü عطار (قد)

köken ۱- منشاء ۲- شاخه، بوته

kök kurdu انگشت برک

köklemek ۱- ریشه کن کردن، از ریشه در

آوردن ۲- کوك زدن و گیر دادن دگمه ها

۳- (عو) کاملاً گاز دادن

köklenmek ریشه کردن، محکم شدن، ریشه دوانیدن، ریشیدن

kökleşmek ریشه کردن، محکم شدن، ریشه دوانیدن، ریشیدن

köklü ۱- بندار، ریشه دار ۲- اساسی،

استوار ۳- نجیب

kök nar (گیا) کوکنار، نارکوک، پوست،

انارگیرا

kök salma تبرق، تأثل، ریشه گیری

kök salmak ریشه گیر شدن

kök sökmek ریشه کن کردن

köksüz ۱- بی ریشه، بی پایه، بی مایه

kökten جذری، اساسی

kökünden kazıma استیصال

kökünden kazımak از بیخ برکندن

kökünden sökmek از بیخ برکندن، از پیش

برداشتن، بر کردن، کولیدن، برکندن

kökünü kazımak ریشه کن کردن، از جا بردن

kölçer (آفت غله، زنگ گندم)

köle برده، غلام، بنده، حلقه بگوش، چاکر،

دادو، مولی، مملوک

köleler غلمان، بندگان

kölelik بردگی، بندگی

kölemen (مملوک)

köle tüccarı برده فروش

kömeç balı شهد

kömür زغال، ذغال، انگشت

kömürcü ۱- زغال فروش، زغالی،

انگشتگر ۲- آتشکار

kömür katranı قطران زغال سنگ

kömürleşmek زغال شدن، زغالی شدن

kömürlük انبار زغال، جای زغالی، زغال

دانی

kömür tozu خاکه زغال

köpek سگ، کلب

köpek balığı کوسه ماهی، سگ ماهی

köpek dişi سگ دندان، گاز، دندان نیش

köpek dişleri ثنایا، انیاب

köpek eğitici sığı

köpek eniği سگ بچه، سگ توله، توله سگ

köpek işemekle deniz murdar olmaz (اصط)

از دهن سگ دریا نجس نمی شود

köpek kuyruğu ساهر، دم سگ

köpeklenmek تملق کردن، منت کشیدن،

پست شدن

köpekler سگها، کلاب

köpekleşmek تملق کردن، منت کشیدن،

پست شدن

köpeklik پستی، دونی

köpek memesi دمل زیر بغل

köpek pisliği سگاله

köpek üzümü (گیا) سگ انگور، غناب

الثعلب

köpoğlu پدرسگ، پدر سوخته

köpoğluluk پدرسگی، پدرسوختگی

حرامزادگی، حق بازی

köprü ۱- پل، جسر، کرپی، قنطره ۲- محل

ناخدا

köprücü (نظ) رسته پل ساز

köprücük kemiği ترقوه، چنبر، آخره

köprü tahrir etmek (نظ) پل شکستن

köpük کف

köpüklü کف دار، باکف، پر کف

köpürmek ۱- کف کردن، سر رفتن ۲- جوش

آمدن، کپک زدن، ۳- (مج) جوش زدن،

عصبانی شدن

kör ۱- کور، نابینا، پوشیده چشم، اعمی،

بی چشم ۲- کند، نیر ۳- کم نور ۴- (مج) بی

دقت، بی احتیاط

kör bağırsak روده کور، روده اعور،

اعور، آپاندیسیت

körboğaz پرخور، شکم پرست

kördüğüm (گره کور)

körebe oyunu چشم بندک

körelmek ۱- کم نور شدن ۲- کند شدن

۳- بی ارزش شدن

köreltmek ۱- کند کردن ۲- کم نور کردن

kör etmek کور کردن

körfez (جغ) خلیج

kör kadı (مج) رك گو

körkandil سپاه مست ، بدمست ، مست لا
يعقل ، خرمست

kör kuyu 'پناه بی آب ، چاه خشک شده
körkütük خرمست ، بدمست ، مست لایعقل ،
سپاه مست

körkütük sarhoş olmak خراب شدن ،
خرمست شدن ، سپاه مست شدن

körlemek کور شدن ، کند شدن ، ازکار
افتادن

körleşmek کور شدن ، کند شدن ، ازکار
افتادن

körleştirmek کور کردن ، کند کردن

körletmek کند کردن ، کور کردن

körlük کوری ، نابینایی

kör ocak خانواده بی فرزند

۱- کور اوغلی ۲- (مج) عیال ، همسر
kör olma کور شدن ، کوربودن ، (کن) پیه
گرفت

۱- جوان ، بچه ، تازه ، ۲- زودپز
körşümek کورکوری بودن ، بضیع افتادن ،
رو به زوال رفتن

körtopal لنگ لنگان ، بست وپاشکسته ،
سرو پا شکسته

körtopuk غوزک ، کعب ، رسغ

۱- کړوک ، ۲- دم آهنگری ، کوره
körük آهنگری

۱- دم دادن ، باد زدن ، ۲- (مج)
körüklemek تحريك کردن

körüklü کړوک دار

körü körüne کور کورانه ، تعبداً

kös کوس ، کاس ، دمامه ، دهل ، طبل

kös çalmak کوس بر کشیدن ، گورگه زدن ،
کوس زدن

köse کوسه

kösele چرم

köselik کوسه کی

kösem بز پیش آهنگ ، بز جنگی ، قوچ
جنگی

kösemen بز پیش آهنگ ، بز جنگی ، قوچ
جنگی

kösemenlik (مج) رهنمایی ، رهبری

köskötürüm مغلول

شہوت

kösnü شہوت

kösnümek زمان جفت گیری رسیدن حیوان

۱- موش کور ، خلد ، کور موش
köstebek

۲- (پز) خنازیر

۱- زنجیر ساعت بغلی ۲- بند حیوان
köstek ۳- مانع

۱- بند کوتاه به دو پای حیوان
kösteklemek بستن ۲- مانع شدن ، قلع کردن کار

۱- گوشه ، زاویه ، کران ، کنار ، کش ،
köşe کنج ، کلبه ، بیغوله ۲- جای خلوت

آهن زاویه ، آهن گوشه ، گوشه بند
köşebent

(هس) قطر كثير الاضلاع
köşegen

köşek کره شتر

köşeler زوایا ، گوشه ها

köşeli گوشه دار ، زاویه دار

köşeli parantez کروشه

تخیز ، انزوا ، گوشه نشینی
köşeye çekilme

کران جستن ، گوشه
köşeye çekilmek نشینی کردن ، منزوی شدن

köşeyi dönmek (عو) خود را بستن

köşk کوشک ، کاخ ، قصر ، بهو ، ویلا

köşkler قصور

kötek کتک

kötek atmak کتک زدن

kötek yemek کتک خوردن ، کوتک خوردن

بد ، زشت ، تبه ، قبیح ، نامطلوب ،
kötü ناپسند ، تلخ ، اثر

آلودگی ، آرایش ، عادت بد
kötü alışkanlık

kötücül بدخواه ، بداندیش

۱- پیچیدن نسخه
kötü davranmak

۲- بد رفتاری کردن

kötü dilli پلید زبانی

بد سگال ، بد ظن ، بد
kötü düşünceli اندیش

kötü düşünme سوء ظن ، بد اندیشی

kötü düşünmek سگالیدن ، سوء ظن کردن ،
بد اندیشیدن

kötü göz چشم بد ، چشم کمی

چشم زن ، چشم بد ، شور چشم ،
kötü gözlü پلید چشم

kötü huylu بدخلق ، بداغاز ، اعوج ، بدخو

kötü işli پلید ، بدکار

kötü kadın جاف جاف ، فاحشه ، روسپی

kötü kalpli دل سیاه

kötü kokma تعفن

kötü kokmak گندیدن ، پوسیدن ، بوگرفتن

kötü koku گند ، گران ، بوی گران ، بوی بد

kötü kokulu گنده ، بویناک

kötü koku yayılmak گند بر خاستن

kötü konuşmak تشنیه کردن

kötüleme مذم ، مذمت ، بدگویی

kötülemek ۱- بدی گفتن ، مذمت کردن ، ۲- خراب شدن ،

غیبت کردن ، بدگویی کردن

ضعیف و لاغر شدن

kötülenmek مذمت شدن ، بد قلمداد شدن

kötüleşmek خراب شدن ، بد شدن ، بحال

بدی افتادن

kötülük ۱- بدی ، خلل ، سیئه ، تلخی ، اسائه ،

اذیت ، بدجنسی

kötülükler بدی ها

kötülük yapmak شرارت کردن ، شر

رسانیدن ، بدی کردن

kötümsemek بد شمردن

kötümser بدبین ، بد دل

kötümserlik بدبینی ، بد دلی

kötü niyet سوء نیت

kötü niyetli بد خواه

kötürüm مفلوج ، فالج ، بی حرکت

kötürümlük مفلوجی ، فلج

kötürüm olmak مفلوج شدن ، مفلوج گردیدن

kötü sabıka سوء سابقه

kötü ses خرد در چمن ، صدای بد

kötü sonlu بد فرجام

kötü söyleme تشنیه ، بدگویی

kötü söylemek تشنیه کردن ، کم زدن ، پاتوی

کفش کسی کردن ، فحش دادن ، فحش گفتن

kötü söz حرف بد ، فحش

kötü sözlü بدگوی ، کژ گو

kötü talih اختر بد ، بخت بد ، بخت پریشان

kötü yazı خط خرچنگ ، خط قورباغه

kötüye kullanma سوء استعمال

kötüye yorma تطیر

kötü zanlı سیاه دل ، بدگمان

kötü zanlı olmak گمان داشتن ، بد گمان بودن

köy روستا ، ده ، دیه ، دهکده ، قریه ، بلوک

köy kâhyası دهخدا

köy kethüdası دهبان ، دهخدا

köyler دهات ، قری

köylü روستایی ، دهاتی ، دهقان

köylülük روستایی گری ، دهقانی گری

köy muhtarı کدخدا

köy sahibi دهقان

köyünü özmek تاسیدن

köz اخگر ، خاکستر گرم

kral شاه ، فرمانروا ، ملک

kraldan çok kralcı olmak (اصط) کاتولیک

ترازپاپ شدن

kraliçe ملکه ، شهبانو ، بانو ، بانوی بانوان ،

ترکان

kraliçe arı شاهنگ

kraliçe hazretleri علیا حضرت

kraliyet سلطنت ، شاهی

kramp (پز) کرامپ ، انقباض عضله

krank mili (مکن) میل لنگ ، میله لنگ

kranoloji مجمعه شناسی

krater (جغ) دهانه کوه آتش فشان

kravat کراوات

kravatlı فکلی

kredi ۱- (بانک) اعتبار ۲- واحد

kredi açmak (بانک) اعتبار باز کردن

kredili (بانک) اعتبار دار ، معتبر ، با اعتبار

kredi mektubu (بانک) برات ، اعتبار نامه

kredisiz (بانک) بی اعتبار ، غیر معتبر

kreml krem کرم

krema ۱- کرم ، کرم شیرینی ۲- خامه

krema krematoryum محل سوزاندن مرده ها ،

کرماتوریوم

krem rengi کرم

kreozot (شیم) کر نوزوت ، جوهر قطران

krepi کرپ

krepon پارچه کرپن

kreş شیر خوارگاه

kreteş (پز) آدم ناقص الخلقه

kriko (مکن) جک

kriminoloji (حق) جرم شناسی ، جنایت

شناسی

kripton (شیم) کریپتن

kristal بلور ، کریستال

kristal avize چلچراغ ، لوستر

بلورین kristalden
 بلور شده kristalize
 تبلور kristalleşme
 بلورشناسی kristal uzmanı
 معیار، میزان، محک، مقیاس kriter
 ۱-انتقاد ۲-موقع بحرانی، موقع خطر kritik ناک
 خرده گیری، انتقاد kritisizm
 ۱-بحران ۲-سکته kriz
 (گیا) گل داودی krizantem
 (پز) سکتہ کردن kriz geçirmek
 سکتہ ور krizli
 کروکی، طرح، نقشه، مسوده، عمومی kroki
 نهنګ krokodil
 (سیم) کروم krom
 لونی kromatik
 کره، لونیہ kromatin
 کروموزوم kromozom
 مزمن، کهنه kronik
 وقایع نگاری، علم ترتیب تاریخ، کرونولوژی kronoloji
 شتاب نما، کرونومتر kronometre
 تپہ، نوردی kros
 قلاب kroşe
 قلاب دوز kroşeci
 قلاب دوزی kroşecilik
 (نظ) ناوشکن، رزمناو krüvazör
 (شیم) اکسن ksenon
 ۱-آرایشگر ۲-سلمان ۲-آرایشگاه kuaför
 کوارتز kuarts
 کار را مشترکاً انجام دادن kubaşmak
 بیقواره، درشت، زبر، نخاله kubat
 قبه، گنبد، خرپشته، طارم kubbe
 قبه دار، گنبددار kubbeli
 ۱-راهی که از مستراح به مادر چاه می رود ۲-(قد) نوعی طیانچه kubur
 جای باروتی kuburluk
 بغل زدن، به کنار گرفتن، kucağa almak
 کنار گرفتن، در بر کشیدن
 آغوش، بغل، کنار، کنارہ kucak
 بغل باز کردن، بغل گشادن kucak açmak
 به آغوش کشیدن، به آغوش kucaklamak
 گرفتن، بغل کردن، بغل گرفتن، در بغل

گرفتن، بغل باز کردن، به کنار گرفتن، کنار گرفتن، در بر کشیدن، در آغوش کشیدن، بسکلیدن
 همدیگر را بغل گرفتن، دست kucaklaşmak
 بگردن یکدیگر انداختن
 قدرت، قادری، قوت، نیرو، kudret
 یارایی، تاب و توان، تاب، توانایی، توان، دسترس، دسترسی، طاقت، زبردستی، حیلت، حول، پاوپر، بنیہ
 من، گز kudret helvası
 مقتدر، باقدرد، توانا، قدیر kudretli
 قادر، قهار، توانمند
 ناتوان، بی قدرت، بی قوه، kudretsiz
 ضعیف
 ۱-سگ هار، ۲-خشمگین kudurgan
 ۱-هار شدن، ۲-خشمناک شدن، kudurmak
 دیوانه شدن، خشمگین شدن
 ۱-هار کردن، ۲-دیوانه کردن، kudurtmak
 خشمگین کردن، عصبانی کردن
 ۱-(پز) هاری ۲-حیوان هار kuduz
 (پز) هاری، هار kuduz hastalığı
 سگ هار، هار kuduz köpek
 هار شدن، مبتلا به هار شدن kuduz olmak
 (مس) دنبک کوچک، قدوم kudüm
 قدس، اورشلیم، بیت المقدس، Kudüs
 صهیون
 کوفی، خط کوفی kûfî
 کاف کوفی kûfî kâf
 خط کوفی، کوفی kûfî yazı
 قو، غو kuğu
 صدای قو در آوردن kuğurmak
 گلولة، نخ kuka
 ۱-لعبت، عروسک، آدمک ۲-(مج) kukla
 دست نشانده، پوشالی
 (سیا) دولت پوشالی، دولت kukla hükümet
 دست نشانده
 لعبت بازی، خیمه شب بازی، kukla oyunu
 نمایش عروسکی
 فاخته، مرغ حق kuku
 باشلق پالتو، کلاهک سر پالتو kukuleta
 بوم، بایقوش kukumav
 بنده، عید، غلام، برده، حلقه بگوش، kul
 چاکر، مولی

kula اسب سمند
 ۱- قلاج ۲- (ور) شناگر kulaç
 قلاج زدن kulaç atmak
 قلاج زدن kulaçlamak
 گوش نواز kulağa hoş gelen
 گوش خیزک ، گوشالپنگ kulağa kaçan
 (اصط) گوشوار بوبن سفن kulağa küpe olmak
 گران گوش kulağı ağır
 گوشمال خوردن kulağı bükölmek
 پرشدن گوش kulağı dolmak
 گوش بزنگ kulağı kirişte
 گوش بزنگ نشستن kulağı kirişte beklemek
 به گوش گفتن kulağına fısıldamak
 به گوش کسی خواندن kulağına fısıldanmak
 آویزه گوش کردن kulağına küpe yapmak
 به گوش کسی نشستن kulağında yer etmek
 پنبه از گوش کسی بر kulağını bükmek
 آوردن ، گوش پیچ دادن ، گوش پیچیدن
 گوش ، اذن kulak
 گوش پهن گشادن kulak açmak
 (پز) گوش درد kulak ağrısı
 جریان چرك kulak akması
 بزاق ، غده بنا گوشي kulak altı bezi
 غده های بنا گوشي kulak altı bezleri
 بنا گوش kulakardı
 پشت گوش انداختن kulakardı etmek
 گوش دادن ، گوش کردن ، بگوش گرفتن kulak asmak
 گره بر گوش زدن kulak asmamak
 گوشمال ، گوش تابي kulak bükme
 گوشمال کردن ، گوش تابي kulak bükmek
 کردن
 سند گوش kulak çekici
 دکتر گوش ، دکتر گوش وحلق وبینی kulakçı
 گوشک قلب ، دهلیز قلب kulakçık
 گوش پر بودن ، پری گوش kulak dolgunluğu
 دروازه گوش ، صماخ kulak deliği
 گوش تیز کردن kulak kabartmak
 لاله وپره گوش kulak kepçesi
 گوش تیز کردن ، گوش به kulak kesilmek
 سنگ بودن ، گوش یازی کردن ، گوش فرا دادن ، به گوش ایستادن ، پهن گوش گشادن ، سراپا گوش شدن ، بدقت گوش کردن

چرك گوش kulak kiri
 گوشدار kulaklı
 گوشي ، سمعک kulaklık
 (گیا) برنج صدري kulaklı pirinç
 نرمه گوش ، پره گوش kulak memesi
 زده گوش دادن ، kulak misafiri olmak
 زده کردن ، گوش نهادن ، گوشداری کردن ، گوش داشتن
 عصب سامعه kulak siniri
 گرفته بودن گوش kulak tıkanmak
 اذیت در سمع ، گوش خراشی kulak tırmala
 بنا گوش ، بن گوش kulak tozu
 استماع kulak verme
 گوش دادن ، گوش داشتن ، kulak vermek
 گوش کردن ، پهن گوش گشادن ، گوش نهادن ، گوش بکسی سپردن ، گوشیدن ، شنیدن ، شناسا کردن ، گوش فرادادن
 پرده گوش kulak zarı
 (م) بچه باز ، ساده باز ، غلا kulampara
 پیاره ، لاطی ، لوطی ، لواط ، کون پرست ، کون کن
 بچه بازی ، غلامبارگی ، کون kulamparalık
 پرستی
 برج ، تارك ، برج نگهبانی kule
 آسمان آرتیستهای تاتر ۲- بازار سیاه kulis
 آپیخت وپز
 پتار واداشتن ، مورد استفاده kullandırmak
 قرار دادن
 کارگیری kullanılma
 عمل در آمدن ، به کار kullanılmak
 بکار برده شدن ، مورد استفاده قرار گرفتن ، بکار گرفته شدن ، بکار رفتن
 غیر مستعمل kullanılmaz
 مستعمل ، کار کرده ، بکار ، kullanılmış
 کهنه ، کارزده ، استعمال شده
 اثاثیه دست دوم kullanılmış eşya
 مصرف ، کاربرد kullanım
 طرز استعمال ، طرز بکار بردن ، kullanış
 کاربرد
 قابل استفاده ، راحت ، آسان kullanışlı
 قابل استفاده ، سخت ، kullanışsız
 استعمال ، کارگیری kullanma

kullanmak کاربردن ، به کار داشتن ، به کار
زدن ، به کار آوردن ، صرف کردن ، بکار بردن
، استعمال کردن ، استفاده کردن ، به کار
گرفتن

kullar بندگان ، عباد

۱-بندگی ، چاکری ، نوکری ، عبودیت ، kulluk
عبودت ، عبادت ، ۲-(قد) کمیسری ، کلانتری
۱-(قد) نوکر ، مأمور ۲-(تخ) افسر kullukçu
پلیس در دستگاه ینی چری

kulluk etme تعبد

kulluk etmek پرستیدن ، بندگی کردن

kul olmak بندگی کردن ، بنده شدن

kulp دسته ، دستگیره ، گیره

kulplu دسته دار

kulplu beygir (ور) خرك

kulplu tas آبگردان

kulpsuz بی دسته

۱-دسته انداختن ۲-(مج) kulp takmak
اشکال تراشی کردن ، موش دوانیدن ، بهانه
جوئی کردن ، عیب گرفتن ، عذرو بهانه
تراشیدن

kuluçka مرغ کرچ ، مرغ کرک

kuluçka makinesi ماشین جوجه کشی

kuluçkaya oturmak کرچ شدن ، کرک شدن ،
روی تخم نشستن

kuluçkaya yatmak کرچ شدن ، روی تخم
نشستن ، کرک شدن

kulun کره خر ، کره اسب تازه زائیده شده

kulun atmak بچه انداختن (اسب ، خر)

kulunç (پز) قولنج

kulunç kırmak قولنج شکستن

kulûbe کلبه ، کومه ، حجره

kulûp کلوب ، کلوپ ، باشگاه

kum ماسه ، ریگ ، شن

kuma هو و ، هبو ، وسنی ، انباغ ، اموسنی

kumanda (نظ) فرمان ، امر ، حکم

kumanda etmek (نظ) فرمان دادن

kumandan (نظ) فرمانده ، کماندان ، سردار

kumandanlık (نظ) فرماندهی ، سرداری

kumanya جیره ، آذوقه ، سفر ، باروبنه

kumar قمار ، بازی

kumarbaz قمارباز ، قماردوست ، قاب
انداز ، قاب باز

kumarbazlık قماربازی ، قاب بازی

kumarcı قمار باز ، قماردوست ، قاب انداز ،
قاب باز

kumarhane قمارخانه ، قاب خانه ،
قماربازخانه

kumarhane işletmek قمارخانه داشتن

kumar oku قدح

kumar oynamak قماربازی کردن ،
قمارکردن ، بازی کردن

kumar oynatmak قمارخانه داشتن

kumaş پارچه ، قماش

kumaşçı پارچه باف ، ثیابی

kumaş dokuma پارچه بافی

kumaş dokumak پارچه بافتن ، جامه بافتن

kumaş topu پرونده

۱-صندوق پس انداز ، غلک ۲-(قد) kumbara
(نظ) خمپاره

kumbaracı (نظ) خمپاره انداز

kumcu ماسه فروش ، شن فروش

kumcul ماسه زی

kum çıkarma gemisi کشتی شن کش

kum çölü (جغ) شنزار

kum hastalığı (پز) سنگ کلیه

kumla شن زار ، ریگزار ، ریگستان

kumluk شن زار ، ریگزار ، ریگستان

۱-(باز) کمپانی ۲-(مج) هم kumpanya
مشروب ۳-هم پالکی ، از زمهره همفکران

kumpas kurmak پخت وپز کردن

kumral خرمایی ، بور ، موبور

kumrallık بوری

kumral saçlı موخرمایی ، موبور

kumru قمری ، فاخته ، نازو

kum saati ساعت ماسه ای

kumsal ماسه زار ، شن زار ، کرانه شنی ،
ساحل شنی

kum taşı سنگ ماسه ، سنگریزه

kumul (جغ) ریگ روان ، ریگ زار

kum yıkama ریگ شویی

۱-قنداق ، قماط ، اشتک ، پایند kundak

۲-قنداق تفنگ ۳-گلوه نفتی

kundakçı تحریک کننده ، آشوبگر ، مفتن ،
آتش زن ، فتنه جو

kundakçılık آشوبگری ، فتنه جوئی ، آتش

زنی
 ۱-قنداق کردن بچه ۲-آتش kundaklamak
 زدن ۳-موهای سر را باهم پیچیده و باطور بستن
 قنداق شده ، قنداق دار ، قنداقی kundaklı
 کفش kundura
 کفشدوز ، کفّاش ، کفشگر ، لالک kunduracı
 دوز ، پینه دوز
 کفش دوزی ، کفّاشی ، لالک kunduracılık
 دوزی ، پینه دوزی
 پینه دوزی کردن ، kunduracılık yapmak
 کفش دوزی کردن
 سگ آبی ، قندز ، بیدستر kunduz
 محکم ، سخت ، ضخیم ، بادوام kunt
 ۱-کاپ ، جام ۲-لیوان آب خوری kupa
 ۳-کالسه
 خشک خشک ، کاملاً خشک kupkuru
 کوپن kupon
 کوپنی شدن kupona bağlamak
 ۱-لاس ، حرفهای دوستانه ۲-کوس ، کور ، kur
 ۳-رایج ، نرخ ، جریان پول ۴-ساعات درس
 قرعه kur'a
 کلیجه ، غرابیه ، غرابی ، قرابیه kurabiye
 استقراع ، قرعه کشی kur'a çekme
 قرعه کشیدن ، قرعه انداختن kur'a çekmek
 قراضه ، اسقاط kurada
 (هو) قرق ، خشک kurak
 (جغ) خشک سار ، قحط آباد kurak arazi
 خشک سالی ، خشکی ، تنگسالی ، kuraklık
 قحطی ، قحط ، بی بارانی ، کم آبی
 قحط شدن kuraklık çıkmak
 (جغ) خشک سار ، قحط آباد kurak yer
 قاعده ، اصول ، قانون ، هنجار ، راه ، kural
 دستوری
 مستثنی kural dışı
 مقررات ، قواعد ، رسوم kurallar
 باقاعده ، اصولی kurallı
 بیقاعده ، ناهنجار ، بی نظم kuralsız
 نظریه kuram
 قرآن ، قرآن کریم ، کتاب مجید Kur'ân
 فرقان ، کلام الله
 مؤسس ، پایه گذار ، سازنده kuran
 قرآن فرو خوردن Kur'ân'a el basmak

قورباغه ، غوک ، غورباغه ، بزغ ، kurbağa
 وزغ ، چغز ، پک ، بک
 ۱-قورباغه کوچک ۲-(مکن) kurbağacık
 نوعی آچار فرانسه کوچک ۳-(پز) غده
 کوچک در سق دهان ۴-زبانۀ کشوپنجره
 ذو حیاتین ، خانواده دو kurbağagiller
 زیستی
 (ور) شنای قورباغه ای kurbağalama
 ۱-قربان ، برخی ، ذبح ، قربانی kurban
 ۲-(مج) فدائی
 عید قربان ، اضحی kurban bayramı
 قربان کردن ، خون کردن ، فدا kurban etmek
 کردن
 توضیح kurban kesme
 قربان کردن kurban kesmek
 قربانی ، گوسفند قربانی ، بلا kurbanlık
 گردان
 قربانت کردم ، قربانت بروم kurban olayım
 قربانی داشتن kurban vermek
 ۱-انگلك کردن ، ور رفتن ، kurcalamak
 زیرورو کردن ، دستکاری کردن ، ۲-خراشیدن
 زخم ۳-بحثی را از نو بمیان آوردن ، مسئله
 ای را تازه کردن
 فاق وزبانۀ kurdağzı
 (گیا) رصن ، گیاه کبریت kurdayağı
 روبان kurdela
 (پز) کهیر ، جوش ، دانه kurdeşen
 برپا ساختن kurdurmak
 قرشی Kureyş'li
 ۱-قلعه ، دژ ، حصار ، ۲-مزار kurgan
 خیال ، خیالی ، وهم kurgu
 (پز) عقربک kurlağan
 ۱-تشکیل ، تأسیس ۲-کوک kurma
 ۱-دایر کردن ، تشکیل دادن ، kurmak
 سازمان دادن ، پی ریزی کردن ، تأسیس کردن
 ، برپا کردن ، بنیاد گذاردن ، برقرار ساختن
 ۲-کوک کردن ۳-خیال بافی کردن
 (نظ) ستاد ارتش ، ارکان حرب kurmay
 (نظ) سرهنگ ستاد kurmay albay
 سنگاب kurna
 زرنک ، ناقلا ، پشت هم انداز ، kurnaz
 شیطان ، باهوش ، حقه باز ، مرد رند
 روباهی ، شیطننت ، پشت هم kurnazlık

اندازی، مرد رندی
 kumazlık düşünmek روباهی کردن
 kuron روکش فلزی دندان
 kurs کور، کورس
 ۱-چینه دان، حوصله ۲-(مچ) معده kursak انسان
 چینه دان دار kursaklı
 ۱-(شیم) سرب ۲-گلوله، تیر، kurşun فشنگ، چارپاره
 تیر باران kurşuna dizme
 تیر باران کردن kurşuna dirmek
 (شیم) شکر سرب kurşun asetat
 تیر انداختن، تیراندازی کردن kurşun atmak
 ۱-فالگیر ۲-فشنگ ساز kurşuncu
 گلوله ریزی kurşun dökme
 گلوله ریختن kurşun dökme
 سربی، خاکستری رنگ kurşunî
 مداد، قلم سرب kurşun kalem
 ۱-تیر باران کردن ۲-مهر kurşunlamak
 سربی کردن، پلمب کردن، ۳-سرب گرفتن،
 سرب ریختن، باسرب پر کردن
 kurşunlanmak گلوله خوردن
 سربی kurşunlu
 (شیم) سفیداب، سرنج kurşun oksit
 سربی kurşun rengi
 تیر انداختن، تیر افکندن،
 تیر اندازی کردن kurşun sıkmak
 سرنج kurşun tozu
 گلوله باران کردن kurşun yağdırmak
 گلوله باران kurşun yağmuru
 گلوله باران کردن kurşun yağmuruna tutmak
 مسمومیت سربی kurşun zehirlenmesi
 ۱-گرگ ۲-کرم، حشره، قورت kurt
 ۳-متخصص، کاردان، اهل کار
 نجات داده شدن kurtarılmak
 رستگار kurtarılmış
 تخلیص kurtarma
 کشتی نگهبان kurtarma gemisi
 ۱-رها کردن، رهااندن، نجات kurtarmak
 بخشیدن، نجات دادن، فایز کردن، گشادن
 خلاص کردن، رهااندن ۲-خرج برداشتن
 (عو) صرف نمیکند، نمی صرفه kurtarmaz
 (کیا) برگ نو kurt bağı

(کیا) گیاه تاج ملوک kurtboğan
 از روده کرم دفع کردن kurt dökmek
 (کیا) جلبان kurt fasulyesi
 گرگ سگ kurt köpeği
 ۱-کرم افتادن، کرمو شدن، کرم kurtlanmak
 گذاردن ۲-از بیکارنشستن خسته شدن،
 از بیصبری ناراحت شدن
 ۱-کرمو، کرمکی، کرم افتاده، کرم kurtlu
 دار ۲-بچه بی قرار، شیطان
 حکایت تمام نشدنی وساختگی kurt masalı
 کرم کشتن kurt öldürmek
 (کیا) رصن kurt pençesi
 (کیا) رصن kurt tırnağı
 رهایش، تخلص kurtulma
 ۱-نجات یافتن، رها شدن، جان kurtulmak
 بردن، خلاص شدن، آزاد شدن، نجات
 پیدا کردن، رهایدن، رستگاری یافتن، رستن
 ، وارستن، وارهایدن ۲-فارغ شدن، زائیدن
 ۳-کنده شدن، ول شدن، باز شدن، در رفتن
 فدی، گرونی، رهن، فدی نجات kurtulmalık
 رستگاری، نجات، خلاص، رهایی، kurtuluş
 رها، خلاصی، وارستگی، آزادی
 ۱-بید خوردگی لباس ۲-کاسه ای kurt yeniği
 زیر نیم کاسه، اشکال
 ۱-خشک، یابس ۲-ضعیف، لاغر kuru
 شکر بادام kuru badem
 مؤسس، قائد، بانی، تشکیل kurucu
 دهنده، ایجاد کننده
 (سیا) مجلس مؤسسان kurucu meclis
 صلصال kuru çiçek
 جریده، شاخه خشک kuru dal
 ذریه kuru ilaç
 زبیب kuru incir
 خشک مغز kuru kafa
 هیئت kurul
 خشک کردن kurulamak
 خشک کرده شدن، خشک شدن kurulanmak
 ۱-تشکیل یافتن، دایر شدن، بنا kurulmak
 شدن، تأسیس شدن، ایجاد شدن ۲-کوک
 شدن، کوک کرده شدن ۳-باد کردن از روی
 غرور
 قوریلتهای، کنگره kurultay
 خشکی، یبوست kuruluk

۱-مؤسسە ، سازمان ، بنگاه kuruluş
 ۲-تشکیل ، تأسیس
 kuruluşlar تشکیلات ، مؤسسات ، سازمان ها
 ۱-مؤسسە ، بنگاه ، سازمان ۲-دوده kurum
 ۲-نخوت ، کبر و غرور
 kurumak خشک شدن ، خشکیدن ، پژمردن
 kuru meyve قاق ، خشکبار
 kurumlanmak ۱-پزدادن ، بانخوت رفتار
 کردن ۲-دوده گرفتن
 kurumlar مؤسسات ، تشکیلات ، سازمان ها
 ها ، بنگاه ها
 ۱-باتکیر ، متکبرانه ۲-دوده دار ، kurumlu
 دوده گرفته
 kuruntu وهم ، وسوسه ، وسواس ، توهم ،
 خدشه ، ایهام ، خیال ، اوهام
 kuruntucu وسواسی ، وسوسه مند ، موهوم
 دار ، پروهم و خیال
 kuruntulu وسواسی ، وسوسه مند ، موهوم
 دار ، پروهم و خیال
 kuruntuya-düşürme توهیم
 kuru ot خف ، علف خشک
 kuru öksürük سعال یابس ، سرفه خشک
 kuru pil پیل خشک
 kuruş غروش
 kurut کشک ، قروت
 kuru temizleme لکه گیری ، لباس شویی
 kuru temizleme dükkânı لباس شویی
 kurutma تجفیف
 kurutmaç کاغذ آب خشک کن ، جوهر خشک کن
 kurutmak خشک کردن ، خشکانیدن ،
 خوشانیدن
 kurutma kağıdı خشک کن ، کاغذ نشاف ، آب
 خشک کن ، آب چین ، جوهر خشک کن
 kurutulmak خشک کرده شدن ، خشکانیده شدن
 kurutulmuş et قدید ، گوشت خشکیدہ
 kuru üzüm زبیب ، کشمش ، میمیز ، انگور
 خشک
 kuru yemiş آجل ، شب چره ، آجیل
 kuruyemişçi آجل فروشی ، آجیل فروشی
 kuru yoğurt قرا قروت
 kuru ziraat دیم ، بش
 kurye کوریه ، پیک ، پیک دیپلماسی
 kuskun قشقون ، یاریم

kuskus پلو آماج
 kuma استفراغ ، قی ، هراش ، غشیان ، تهوع
 kumak قی کردن ، استفراغ کردن ، بالا
 آوردن ، هراش کردن ، بهم خوردن حال کسی
 kumuk مواد قی
 kusturmak به قی آوردن
 kusturucu قی آور ، دل بهم زننده ، متهوع
 kusur عیب ، شایبه ، علت ، قصور ،
 نقیصه ، تقصیر ، کوتاهی ، کم و کاست ،
 نقصان ، گناه ، کم و کسر
 kusur aramak زاغ گرفتن ، عیب جوئی کردن
 kusur bulmak لغاز خواندن ، عیب جوئی کردن
 kusur etmek کوتاهی کردن ، تقصیر کردن
 kusur kondurmama تنزیه
 kusurlar معایب ، شوایب
 ۱-مقصر ، گناهکار ، تقصیر کار kusurlu
 ۲-معیوب ، ناقص ، عیبناک ، قاصر ، نقص
 دار ، غیر کامل
 kusursuz بی عیب ، کامل ، سالم ، پاکیزه ،
 پخته ، بی نقصان ، بی گناه
 kuş پرندہ ، مرغ
 ۱-شال ، دولبند ، بروفه ، کمر ، kuşak
 ۲-کمر بند ۲-نسل ، ۲-(جغ) مدارات روی کره
 زمین
 kuşaklamak مهار کردن
 kuşaklı کمربنددار ، شال بکمر بسته
 ۱-قفس بزرگ پرندگان ۲-دیگچه kuşane
 ۱-به کمر بستن ۲-لباس پوشیدن kuşanmak
 محصور شدن ، محاصره شدن kuşatılmak
 محصور ، محاصره شدن kuşatılmış
 (نظ) محاصره ، حصار ، حصر kuşatma
 (نظ) در محاصره kuşatma altında tutmak
 داشتن
 kuşatma çemberi (نظ) چنبره محاصره
 kuşatmak (نظ) محاصره کردن ، محاصره
 دادن ، محصور کردن ، گرد گرفتن ، حصار
 دادن ، پره زدن ، فراگرفتن
 kuşbaz پرندہ باز ، قوشچی
 kuşburnu (گیا) نسترن
 kuşçu قوشچی ، پرندہ باز
 kuşdili زبان زرگری ، لوترا
 kuş ekmeği قدمه کوهی
 kuş gübresi چلسه

kuşhane قفس بزرگ پرندگان
kuş kanadı پر
kuşkonmaz (گیا) شبودی، شوییدی، مارچوبه
، هلیون
kuşku شك، شبهه، شبیه، گمان، خدشه، kuşku
خیال، ظن، حدس، شایبه، تردید، ارتیاب
kuşkucu olmak بد گمان شدن
kuşkulandırma تشکیک، ارتیاب
kuşkulandırmak به شك انداختن، نگران
کردن، گرفتار تردید کردن
kuşkulanma تردید
kuşkulanmak به شك افتادن، دل دل زدن،
شبهه کردن، وهم کردن، تردید کردن
kuşkulu دودل، شك دار
kuşkusuz بی شك، بی شبهه، بدرستی،
لاجرم، بی تردید، بیگمان، بی شك و ریب،
بی شك وشبهه، تحقیقاً، ناگمان، بدون
شبهه، بیسخن، هر آینه، بی ریب، بدون
شك وشبهه
kuşkuya kapılmak به شك افتادن، به تردید
افتادن
kuşkuyu gidermek دفع شبهت کردن
kuşlar پرندگان، طیور
kuşluk ۱-چاشت ۲-جای پرندگان
kuşluk namaz: نماز اشراق
kuşluk vakti چاشت
kuşotu (گیا) آزرگون
kuşpalazı (پز) خناق، دیفتری، خارش
kuştüyü پر، پرمرغ
kuştüyü yastık بالش پرغو
kuş yavrusu جوجه
kuş yemi ارزن
kuş yuvası آشیان، آشیانه، چال، کابوک،
لات
kut شگون، اقبال، خوشی، سعادت،
اوغور
kutan گاو آهن بزرگ، خیش بزرگ
kutlama تبریک، تهنیت
kutlamak ۱-تبریک گفتن، مبارک باد گفتن،
شادباش گفتن، تهنیت کردن، ۲-چشن گرفت
kutlanmak تبریک گفته شدن ۲-چشن
گرفته شدن
kutlu مبارک، خجسته، میمون، فرخ،

فرخجسته، فرخنده، همایون، باشگون،
خوش یمن، خوش قدم
kutlulamak مبارک باد گفتن، تبریک گفتن
kutluluk خجستگی
kutlu olsun مبارک باشد، مبارک باد، شاد و
خرم باشید
kutsal مقدس، قدسی، مبارک، همایون
kutsallık پاکی، قدسیت
kutsal topraklar اماکن متبرکه، اماکن مقدسه
kutsama تقدیس
kutsamak تقدیس کردن
kutsi قدسی، مقدس
kutsiyet قدسیت
kutsuz بدیمن، بد قدم، بدشگون،
نامبارک، منحوس، بدبخت
kutü قوطی، جعبه
kutup ۱-قطب ۲-(تص) غوث
kutup dairesi (جغ) دایره قطبی، مدار قطبی
kutuplar اقطاب
kutuplaşma جناح بندی
kutuplaşmak جناح بستن، جبهه گرفتن، دو
دسته شدن
kutup yıldızı (نج) فرقد، ستاره قطبی،
ستاره شمال
kutur قطر، پهنا
kuturlu قطور
kuaför ۱-آرایشگر، پیرایشگر، سلمانی
۲-پیرایشگاه، آرایشگاه
kuvarsit ماسه ریز
kuvartz کوارتز
kuvvet ۱-زور، نیرو، قدرت، قوه، قوت،
۲-(رض) توان
kuvvet dengesi توازن قوا
kuvvetini göstermek بغل گشادن
kuvveti olmak پی داشتن
kuvvet komutanları (نظ) رؤسای قوا
kuvvet kullanmak نیرو کردن
kuvvetle بقوت
kuvvetlendirme تأیید، تقویت
kuvvetlendirmek تقویت کردن، نیرومند
کردن، قوت دادن، تأیید کردن
kuvvetlenmek نیرومند شدن، نیرومند
گردیدن، نیرو گرفتن، قوت گرفتن، تقویت

شدن

kuvvetler قوا، قوی، نیروها

kuvvetli پر زور، بازور، نیرومند، قوی،
زورمند، پر قوت، توانگر، تناور، مقوی،
تهم

kuvvetsiz بی قوت، ضعیف، کم قوت

kuvvetsizlik بی قوتی، کم قوتی، ضعف

kuvvetten düşme تحلیل قوه

kuvvetten düşmek بی قوت شدن، ضعف
رفتن

kuvvetten düşmüş پشمش ریخته

kuvvet verme تأیید

kuvvet vermek تأیید کردن، قوت دادن،
نیرو دادن، نیرو بخشیدن

kuyruğa girmek صف زدن، توی صف نوبت
گرفتن

kuyruğu kesik بریده دم، دم بریده

kuyruk ۱- دم، دنبال، دنب، دنباله ۲- دنبه
۳- صف، ردیف

kuyruk kakan دم جنبانک

kuyruk kemiği دنبالچه، دنبلیچه، عصص

kuyruklu ۱- دم دار، دنباله دار، ذو دنب
۲- دنبه دار ۳- عقرب، کژدم

kuyruklu yalan دروغ شاخدار

kuyruklu yıldız (نج) ستاره دنباله دار،
اختر دنباله دار، دم دار، ستاره ذو دنب

kuyruk sallama دم لایه، تبصمص

kuyruk sallayan kuşu دم جنبانک، آبدارک،
مرغ فاطمه، گازر، چلچله

kuyruk sokumu دمبلیچه

kuyruksuz بی دم، دم بریده، بریده دم

kuyruksuzlar بی دم ها، وزغها، تیره
قوربا غگان

kuyruk yağı دنبه

kuytu جای خلوت، پرت، دنج

kuyu چاه، چاه، بئر

kuyucu چاه کن، چاهخو، چاخو، چاهجو

kuyu çıkırığı غرغره

kuyular چاه ها، آبار

kuyumcu جواهر ساز، زرگر، زرکوب

نقره ساز، نقره چی، جواهر فروشی

kuyumculuk زرگری، جواهر سازی

زرکوبی، نقره سازی، جواهر فروشی

kuyumcu çekici مسه

kuyumcu dükkânı زرگر خانه، جواهر فروشی

kuyumcu potası بوته زرگری، ساوه

kuzen پسر عمو، پسر دایی

kuzey شمال

kuzeybatı شمال غربی

kuzeydoğu شمال شرقی

kuzeydoğu rüzgârı صبا، باد شمال شرقی

kuzey kutbu (جغ) قطب شمال

kuzey yıldızı (نج) جدی، ستاره شمال

kuzgun نوعی زاغ

kuzguncuk ۱- زاغچه، کلاغچه ۲- پنجره
مشبک

Kuzgun Denizi (جغ) بحر خزر، دریای خزر

kuzgunî siyah مثل پر زاغ، سیاه یکدست،
سیاه پررنگ

kuzgun otu (گیا) سرخس

kuzin دختر عمو، دختر خاله

kuzina فر آشپز خانه، فر آشپزی

kuzu بره، حمل

kuzu çevirmek بره را روی میله ای کباب
کردن

kuzudişi دندان شیری

kuzu göbeği (گیا) نوعی قارچ خوراکی

kuzu kestanesi (گیا) شاه بلوط ریز

kuzu kulağı (گیا) ترشک

kuzulamak بره زائیدن گوسفند

kuzu mantarı (گیا) نوعی قارچ

Küba کوبا

kübik مکعبی شکل، کوبیک

kübizm کوبیزم

küçük köçلو، کوچلو، مثل پشکل

۱- کوچک، ریزه، صغیر، خرده،
خرد، ریز، که ۲- کوچولو، بچه، خردسال،
پسرک، کودک

küçük aptes شاش کوچک، ادرار

küçük arazi sahibi خرده مالک

küçükayı (نج) دب اصغر، خرسک

küçük cep پوشیت

küçük çocuk خردسال، کودک، پسرک

küçük dil زبانک، زبانچه، زبان کوچک،
ملاز، ملازه

küçük düşmek خوار شدن، کوچک شدن

پست شدن

küçük görmek تحقیر کردن ، کوچک شمردن

küçük kabile بطن

küçük kız دختر بچه ، دخترک

küçüklük ۱- کوچکی ، صغر ، صغر سن ،

خردسالی ۲- خردگی ، ریزگی ۳- حقیری

پستی ، خواری

küçük olmak کوچک شدن

küçük parmak انگشتک ، انگشت کوچک

küçüksemek خوار شمردن ، حقیر شمردن ،

کوچک شمردن

küçük yaşlı سالخرد ، خردسال

küçülme افتادگی

küçülme کوچک شدن ، افتاده شدن

küçültme تصفیر

küçültmek ۱- کوچک شمردن ، خوار شمردن ،

حقیر شمردن ۲- کوچک کردن

küçümene کوچولو ، کوچولو ، خرد ، ریز

küçümseme حقارت ، استخفاف

küçümsemek کوچک شمردن ، خوار شمردن ،

حقیر شمردن ، سهل گرفتن ، استخفاف کردن ،

کوچک کردن

küçürek نسبتاً کوچک

küf کپک ، کفک ، سفیدک ، سوزاک ، ارغ ، زنگ

سفید

küf bağlamak ۱- ارغ زدن ، کپک زدن ، کفک زدن

küfe کاله

küfeci حمال ، باربر

küfelik بدمست

küffar کفار ، کفره

küflenmek ۱- ارغ زدن ، کپک زدن ، گل زدن

۲- (مج) بیات شدن ، کهنه شدن

küflendirmek خراب کردن غذا

küflü کپک زده ، ارغ زده ، کهنه

küfretme تفاحش ، فحش گوئی ، دشنام دهی

küfretmek فحش دادن ، فحش گفتن ، دشنام

دادن ، نافر جام گفتن ، کفر گفتن ، پاشنه

دهن را باز کردن

küf tutmak ارغ زدن ، کپک زدن ، گل زدن ،

کفک زدن

küfür دشنام ، فحش ، ناسزا ، کفر ،

نافرجام

küfürbaz بد دهن ، بد زبان ، بدگوی ، فحاش

küfürbaz kadın زن بدزبان ، فحاش

küfürbazlık بددهنی ، بدزبانی ،

بدگوئی ، دشنام گوئی

küheylân اسب عربی اصیل

kükreme غرش

kükremek غرش کردن ، به غرش در آمدن ،

خرنه کشیدن ، غریدن ، توفیدن ، شمانیدن

kükremiş ژبان

kükreyen غران

kükürt (شیم) گوگرد ، گندک

kükürt çiçeği (گیا) گرد گوگرد

kükürtdioksit (شیم) اسد گوگرد

kükürtlü گوگردی ، گوگرد دار

kükürtlü su آب گوگردی

kükürt rengi گوگردی

kü خاکستر ، پرز

külah ۱- کلاه ، کله ، بره ۲- (مج) حقه ، قالب

، حیل ، تقلب

(مج) کلاه گذار ، حقه باز ، کلاه بردار külahçı

külah giydirmek قالب کردن ، کلاه برداری

کردن ، کلاه گذاشتن

külahları değiştirmek کلاه کسی توی هم رفتن

külbastı گوشت بریان

külçe شمش ، شوشه

külçe altın شمش طلا

külçe gümüş شمش نقره

külek ظرف شیر دسته دار

külemek ۱- خاکستر کردن ۲- (مج) نابود

کردن

külfet کلفت ، ناراحتی ، سختی ، دردسر ،

زحمت ، اسباب زحمت

külfetli پردرد سر ، پرزحمت ، خسته کننده

külfetsiz بی زحم ، آسان ، راحت

külhan گلخن ، تون ، تونتاب

külhanbey بابا (شمل) ، آس و پاس ، داش ،

غرتشن ، گردن کلفت ، لوطی ، الواط ، بی

بند و بار ، آدم لات

külhanbeylik لوطی گری ، اوباشی ، گردن

کلفتی

külhancı گلخنی

külhâni بابا (شمل) ، داش ، گردن کلفت ،

لوطی

küll کل ، همه

küllecek باخاکستر پوشانیدن
 küllenmek ۱- خاموش و خاکستر شدن
 ۲- (مج) از خاطره ها فراموش و محو شدن
 külli کلی ، همگی
 külliyyat کلیات
 külliye (قد) دار الفنون
 külliyeن تماماً ، کلیاً ، همه ، کلاً
 külliyyet کلیت ، همگی
 külliyyetli بسیار زیاد
 küllü خاکستر دار
 küllük ۱- زیر سیگاری ، خاکستردان
 ۲- آشغال دان ، جای زباله
 külot ۱- زیر شلوار ، زیر شلواری ، شلوار
 زیر ، زیر جامه ۲- شلوار گالیوه ، شلوار
 اسب سواری
 küll rengi خاکستری ، ارمد
 küll suyu (شیم) سود سوزآور
 küllte ۱- شمش ۲- توده ، انبوه ، ۳- صخره ،
 تخته سنگ
 kültür فرهنگ ، معارف ، پرورش
 kültür ataşesi (سیا) رایزن فرهنگی
 Kültür Bakanı (سیا) وزیر فرهنگی ، وزیر
 فرهنگ و هنر
 Kültür Bakanlığı (سیا) وزارت فرهنگ
 و هنر ، وزارت فرهنگ
 kültürel فرهنگی
 kültür fizik تربیت بدنی
 kültürli با فرهنگ
 kültür merkezi فرهنگ سرا
 kültür müdürlüğü اداره کل میراث فرهنگی
 kültürsüz بی فرهنگ ، بی معارف ، بی تمدن
 küllünk کلنگ
 küllüstür قراضه ، کهنه ، ابو طیاره ، اسقاط ،
 از هم در رفته
 kümbet گنبد ، قبه ، خم ، نیم خایه
 küme توده ، کومه ، پشته ، کپه ، انبوه ،
 تل ، حشر ، جمع ، ازدحام
 kümebulut (هو) ابر انبوه غلیظ
 küme küme فوج فوج
 kümeler تلال ، فوج ها ، توده ها
 kümes مرغدان ، سراچه ، آغل ، خم
 kümes hayvanı دانه خوار
 kümük اجدع

küncü کُنچ
 künde (ور) کنده
 künde çekmek (ور) کنده کردن ، کنده
 کشیدن
 kündeye getirmek (ور) کنده بالا کشیدن
 künh کنه ، اصل ، اساس
 künk انگ
 künye کنیت ، کنیه
 küp ۱- خم ، خمره ۲- (رض) مکعب
 küp alma (رض) تکعیب
 küpe گوشواره ، گوشوار ، آویزه ، آویزه
 گوش ، قرط
 küpe çiçeği (گیا) گل گوشواره ، علف خر ،
 گل آویزه
 küpeli گوشواره دار ، حلقه بگوش
 küpkök (رض) کعب
 küplü ۱- خمره دار ۲- جای کوچک مشروب
 خوری
 kür دوره تداوی
 kürdan خلال دندان
 Kürdistan'lı کردستانی
 küre ۱- کره ، کره زمین ۲- (هس) کره
 ۱- پارو ، خاده ، خله ۲- بیل ، بنکن
 kürek پارو زدن ، پارو کشیدن
 kürek çekmek ۱- پارو زن ، پارو کش ۲- پاروساز ،
 پارو فروش
 kürek kemiği پارو ، لوح ، استخوان پشت
 شانه ، استخوان بیلک
 kürelemek پارو زدن ، بیل زدن
 küreler کرآت ، کره ها
 küremek پارو زدن ، پارو کردن
 küresel کروی ، گلوله ای
 kürevî کروی
 küri کوری
 kürk ۱- پوستین ، پوست ، کرک ۲- پالتوی
 پوستی
 kürkçü ۱- پالتوی پوست فروش ، پوستین
 فروش ۲- پوستین دوز
 kürklü پوستی ، کرک دار ، پوست دار
 kürsü ۱- کرسی ، افزار ، میز ۲- گروه ، رشته
 کرد
 Kürt (پز) کورتاژ
 kürtayı کردی ، زبان کردی

Kürtler اکراد

۱-پالان ۲-توده برف kürtün

دلخور küs

قلم فلزی küskü

دلخور ، تنگ دل ، دل گران ، küskün

رنجیده ، قهر کرده

دلخوری ، دلگرانی ، رنجیدگی küskünlük

۱-بدمست ، مست لا یعقل ۲-تنه küskütük

درخت ، کنده

رنجیدگی küslük

قهر کردن ، روگرداندن ، دلگیر küsmek

شدن ، دلخور شدن ، رنجیدن

کنجاله ، ازدو ، انکم ، کنجواره ، küspe

تفاله

سخت رو ، گستاخ ، چشم سفید ، küstah

تارک ادب ، بی حیا ، بی ادب ، شوخ ، خودسر

گستاخانه küstahça

تبسط küstahlaşma

گستاخ گردیدن ، چشم küstahlaşmak

شکستن ، ازپوست ، برآمدن

گستاخ کردن küstahlaştırmak

گستاخی küstahlık

گستاخی کردن ، پیشانی küstahlık etmek

کردن

گستاخی داشتن küstah olmak

۱-سنگ آسیا ۲-سنگ سنباده ، küstere

سنگ کارد تیز کنی

(گیا) گل ناز ، گل قهر آشتی ، küstüm otu

گل فتنه

(گیا) گل ابریشم ها küstümotugiller

بقهر آوردن ، رنجانیدن küstürmek

بضع ، اند ، کسور ، خرده ، جزء küsur

کسورات küsurat

قهر کرده küsülü

ازهم قهر کردن küsüşmek

کوتاه ، کلفت و کوتاه küt

۱-انبوه ، جمع ، توده ، مقدار زیاد kütle

۲-(فز) انبوهی اجسام ، فشردگی اجسام

کلفت و کوتاه شدن kütleşmek

۱-کنده ، تنه درخت ۲-دفتر کل ثبت kütük

اسناد ثبت احوال kütük defterleri

(نظ) کمربند جای فشنگ kütüklük

۱-کتابخانه ، کتب خانه ، خزانه kütüphane

کتب ۲-کتاب فروشی

کتابداری kütüphane memurluğu

کتابدار kütüphane memuru

صدای « تراق » در آوردن kütürdemek

طشت ، طشتک ، وان حمام ، حوضچه küvet

شیرآب

L

پانزدهمین حرف الفبای ترکی «ل»، ا.ا.

la (مس) لا

labada ترشک (گیا)

labirent دهلیز حلزونی

laborant کارمند لابراتوار

laboratuvar آزمایشگاه، لابراتوار

Labrador لابرادور

lâcivert لاجورد، لاجوردی، نیلگون، نیلی، کبود، زاغ

lâçin نوعی باز

laçka هرز، شل، سست

laçkalaşmak شل شدن، وارفتن

laçka olmak شل شدن، وارفتن، سست شدن

laden (گیا) لادن، گل لادن

lâdes جناغ، جناق

lades kemiği جناغ، جناق، استخوان جناق

lâdes tutuşma جناغ، جناق شکنی

lâdes tutuşmak جناغ شکستن، جناق شکستن

ladin ağacı (گیا) درخت صنوبر

ladinga کمر بند قشنگ

laf -حرف، سخن، ۲-لاف گزاف

laf atmak ال کردن و بل کردن

lafa tutmak به حرف گرفتن، از کار بازداشتن و به حرف مشغول کردن

lafazan لفاظ، پر حرف، حرف مفت گو

lafazanlık لفاظی، پرحرفی

laf dinleyen حرف شنو

laf ebesi دهان لق، چانه لق، پر حرف

laf etmek گفتار کردن، سخن گفتن

lafı gediğine oturtmak (اصط) میخ خوبی کوبیدن

lafız لفظ، حرف، سخن

lafızlar الفاظ

laf işitmek حرف شنیدن، سرزنش شنیدن

laflamak دم زدن

laf taşıma تضریب، سخن چینی

laf taşımak غمازی کردن، غماز شدن، سخن چینی کردن

laf yetiştiren سخن چین

laf yetiştirme سخن چینی

laf yetiştirmek سخن چینی کردن

lafzen tercüme گزته برداری

lağım ۱-چاهک، زهکش ۲-(نظ) مین

lağım açmak سمج گرفتن

lağımçı چاخو، چاه کن، چاهخو، چاهجو، کمانه، کناس

lağım çukuru چاهک، مستراح

lağır لغو، فسخ، نسخ، ابطال

lağvedilmek ملفی شدن، لغو شدن

lağvetmek ملفی کردن، لغو کردن، برانداختن، الغاء کردن، نسخ کردن، ابطال کردن

lağvolmak لغو شدن، ملفی شدن، نسخ شدن، فسخ شدن، ابطال شدن

lahana (گیا) کلم

lahana dolması کلم دله

lahana sarması کلم پلو

lahana turşusu ترشی کلم

lâhika لاحقه، پیوست، ضمیمه

lahit لحد، گورسنگی

lahmacun لحم آجین

lâhuti الهی، لاهوتی، خدائی

lahza لحظه، آن

lahzada دریک لحظه، دریک آن

lahzalar لحظات

lâik غیر دینی، غیر مذهبی

lak لاک

lakabı olmak لقب داشتن

lakap لقب

lakap alma تلقب

lakap almak لقب گرفتن

lakaplandırma تلقیب

lakaplandırmak لقب دادن، لقب کردن، نهادن، ملقب کردن

lakaplar القاب

lakaplı ملقب

lakap vermek لقب دادن، لقب کردن

lâkayt لا قید ، بی قید ، لا ابالی

lâke لاک خورده

lakırdı چک ، حرف ، سخن ، صحبت ، لاف ، گزاف

lâkin لکن ، لیکن ، ولی ، اما

laklak پرحرفی ، لقلق زبان

laklakiyât حرفهای بیخودی ، چرت و پرت ، چرندیات

lâk rengi لاکي رنگ

laktik asit (شیم) اسید لاکتیک

laktöz لاکتوز ، شکر شیر ، قند شیر

lâl ۱- لعل ، یاقوت ۲- قرمز

lal لال ، صامت

lala ۱- له ، له ، لا ، لا ، کا ۲- اتابک ، خواجه حرم سرا

lâlâlik لالیی

lâle (کیا) لاله ، الاله ، گل لاله

lâle bahçesi لاله زار

lâle rengi لاله گون

lâl rengi لعل فام

lâl taşı شب چراغ

lam لام

lama ۱- لاما ، شتر بی کوهان ۲- نام راهب بودائی

lamba لامپ ، لامپا ، چراغ ، چراغ برق

lambader چراغپا

lamba fitili کنه ، فتیله ، چراغ

lamba görmeli تور چراغ گاز

lambalık مشکات

lamba sehpa چراغدان

lamba şişesi لامپ چراغ نفتی ، شیشه

lâme پارچه ، مليله دوزی

lâmel صفحه چهار گوش شیشه ای

lânet لعنت ، نفرین ، پشور

lânet etmek لعنت کردن ، لعنت گفتن ، فریه کردن ، بشوریدن

lânetlemek لعنت کردن ، نفرین کردن ، لعن کردن

lânetlenmiş لعین ، ملعون

lânetli لعنتی ، ملعون ، لعین

lânetlik لعنتی ، لعین ، ملعون

lânet olası! لعنتی

lanolin لانولین ، روغن یشم

lantân (شیم) لانتان

lapa کته

lapacı آدم چاق پوفالو

lâpa lâpa گوله گوله ، تکه تکه

lapçın نوعی مست نرم

lapilli خاکستر کوه آتش فشان

lâp lâp لپ لپ

larenjit (پز) ورم حلقوم ، آماس حنجره

larva غنچ

laskine نوعی بازی ورق

lastik ۱- لاستیک ۲- گالوش ۳- کفش لا

ستیکی ۴- لاستیک اتومبیل ۵- مداد پاک کن

lastik aşınması صاف بودن لاستیک

lastikli لاستیکی ، لاستیک دار

lastik patlamak پنجر شدن ، پنجه شدن

lastik şişirmek باد کردن لاستیک

lastik tamircisi پنجر گیری

lastik teker چرخ لاستیک

lastik top توپ ، توپ لاستیکی

lata ۱- تخته ، باریک ۲- عبا

latama نوعی ارگ

latif لطیف ، تنک ، خوب ، خوش آیند

latîfe لطیفه ، بذله ، شوخی

latîfeci لطیفه گو ، شوخ ، بذله گو

latîfeler لطائف

latîfe söylemek لطیفه گفتن

Lâtin لاتین ، لاتینی

Lâtince لاتینی ، زبان لاتینی

la abalı لا ابالی ، سهل انگار ، ولنگار ، پابند

lâubâlî بریده ، بی قید ، بی بند و بار ، غیر جدی ، بی پروا

lâubâlîleşmek لا ابالی شدن ، بی قید شدن ، بی پروا شدن

سهل انگار شدن ، بی پروا شدن

lâubâlîlik ولنگاری ، لا ابالی گری ، بی قیدی

بی پروایی

lâubâlî olmak ولنگاری کردن ، کرکری

خواندن

lav گدازه

lava بالا بکش

lavabo دستشویی ، روشویی

lavaj شستشوی روده ، شستشو

lavaj yapmak تنقیه کردن ، اماله کردن

روده شستن

lavanta عطر لاوانتا ، ادکلن لاوانتا
 lavanta çiçeği (گیا) لادن ، اسطوخدوس ، گل
 لاوانتا ، گل لاواندر
 lavman تنقیه ، امالہ ، شستشو ، آلت تنقیه
 lav püskürtmek گدازه افشاندن
 lavta ۱-(مس) لوت ، ۲-فرسپس ۳-دکتر
 قابلہ

lavtacı (مس) عودزن
 lâyiğini bulmak کيفر بردن
 lâyiğini vermek کيفر دادن
 lâyık لایق ، سزاوار ، درخور ، درخور ،
 شایسته ، فراخور ، بجا ، بابت ، اندرخور ،
 بسند ، بسزا ، سزا ، قابل ، مستحق ، سازگار ،
 زیبنده ، شایان

- lâyık görmek پسندیدن
 lâyıklık زیبندگی ، اولویت
 lâyık olma استیجاب
 lâyık olmak سزیدن ، درخور آمدن ،
 درخوردن ، لیاقت داشتن ، قابلیت داشتن ،
 اندر خوردن ، اندرزیدن ، برازیدن

lâyiha لایحه
 lâyihalar لوائح
 layik غیر دینی ، کشور غیر دینی
 lâyiklik حالت غیر دینی
 laz لاز
 lâzım لازم ، واجب ، بایسته ، ناگزیر ،
 ضروری

lâzımlık پیشابدان ، لگن بچه
 lâzım olmak واجب آمدن ، واجب شدن ، لازم
 واجب گردیدن ، لزوم داشتن ، لازم آمدن ، لازم
 داشتن ، لازم شدن ، بایستن ، بواجب بودن ،
 به کار بودن
 lebâleb لب به لب ، لبالب ، پر ، لبریز ، مالا
 مال

lebiderya لب دریا ، دریا کنار ، ساحل دریا
 leblebi نخودچی ، نخودتف داده شده
 leblebici نخودچی فروش ، آجیل فروشی
 ledünnî لدنی
 leğen لگن طشت ، تشت ، پنگان
 leğenci طشتدار
 leğen kemiği لگن خاصره ، لگن
 leh له ، موافق ، طرفدار
 Leh لهستانی ، اهل لهستان

Lehçe زبان لهستانی
 lehçe لهجه ، گویش ، شیوه ، تلفظ
 lehim لهیم
 lehimci لهیم کار ، لهیم گر ، آبگیر
 lehimcilik لهیم کاری
 lehimleme آبگیری
 lehimlemek لهیم کردن
 lehimlenmek لهیم شدن ، لهیم پذیرفتن
 lehimli ملتحم ، لهیم دار ، لهیم شده
 lehim yapmak لهیم کردن ، آبگیری کردن ،
 جوش دادن

Lehistan لهستان
 lehistan halısı قالی لهستانی
 Lehli لهستانی ، اهل لهستان
 leke لکه ، لک ، سیاهی
 lekelemek لک کردن ، لکه کردن ، لکه دار
 کردن ، (مچ) متهم کردن
 lekelenmek لک شدن ، لکه دار شدن ، (مچ)
 آبرو رفتن

lekeler شوایب ، لکه ها
 lekeli لکه دار ، (مچ) بی آبرو
 lekende کوك لباس ، دوخت درشت
 leke olmak لک شدن
 leke yapmak لک کردن
 lekesiz ۱-بدون لکه ، پاکیزه ، تمیز ، صاف
 ۲-(مچ) شرافتمند ، آبرودار

lektör معلم زبان ، لکتور
 lemha لمحہ
 lenduha لندهور ، نتراشیده ، گنده
 lenf لmf ، لنف
 lenfatik لفاتیک ، لفاوی
 lenfavi لفاوی ، لفاتیک
 lenf bezleri غده های لفاتیکی ، غده های
 لنفی

lenf damarları وعاء لنفاوی
 lenf damar sistemi عروق جذابه
 lenger تشت بزرگ
 lengüistik علم زبان
 lens عدسی
 lepiska ابریشم بلژیک
 leş لاش ، لش ، لاشه ، مردار ، لاشه گندیده
 leş kargası (مچ) لاشخور ، لاشخوار
 leş yiyen لاشخور ، مرده خوار ، مرده خور

لاشخوار ، لاشخور
 لطافت ، رقت ، نازکی ، نرمی ، letâfet
 زیبایی ، خوبی
 (پز) مرض خواب letarji
 لوا leva
 لوازم ، تدارکات ، لوازمات levâzım
 (نظ) صنف تدارکات و لوازم levâzımcı
 سر رشته داری levâzım dairesi
 ۱- جوان قشنگ ۲- (قد) لوند ، نفر levent
 بحریه ای
 لوحه ، لوح ، تابلو ، تخته levha
 (تص) لوح محفوظ ، تقدیر الهی levhimahfuz
 لی ، واحد پول رومانی ley
 (کیا) گل یاسı leylâk
 لکک ، لق لق leytek
 همجنس بازی زنها lezbiyenlik
 لذیذ ، خوش گوار ، خوش مزه ، گوارا leziz
 خوش طعام ،
 لذت ، چاشنی lezzet
 حظ بردن ، لذت بردن lezzet almak
 گوارا شدن lezzetlenmek
 لذات lezzetler
 بامزه ، خوشمزه ، لذیذ ، لذت بخش lezzetli
 گوارا ، خوش طعام ،
 لذت داشتن lezzetli olmak
 بد مزه ، ناگوار ، بی مزه ، بی لذت lezzetsiz
 لذت بخشیدن ، لذت دادن ، lezzet vermek
 گوارا کردن ، گوارانیدن
 رسوب گل ولای ٚlı
 صدای غل غل کردن ، غل غل lıkırdamak
 جوشیدن
 لباس ، جامه ، پوشاک libas
 لیبرال ، آزادیخواه liberal
 اقتصاد آزاد liberal ekonomi
 لیبرا لیسم ، آزادمندی liberalizm
 لیبرالیسم liberallik
 لیبر libre
 لیبی Libya
 پیشوا ، سرور ، لیدر ، قاعد ، قائد ، lider
 پیش پای ، رهبر
 زعما ، پیشوایان liderler
 پیشوایی ، سروری ، رهبری ، liderlik

زمامداری

پیشوایی کردن liderlik yapmak
 لیف ، رشته ، پوشال ، پود lif
 الیاف lifler
 (ور) دسته lig
 ۱- لایقه ، ابریشم خام ۲- لاک lika
 مایع likid
 (گیا) گلشنک liken
 (باز) تصفیه حساب در تجارت likidasyon
 گاز مایع likid gaz
 گلاس لیکور خوری likör kadehi
 بندر ، بندرگاه ، اسکله ، لنگر liman
 شهیندر liman başkanı
 به بندر نزدیک شدن و توقف limanlamak
 کردن کشتی ، لنگر انداختن
 بنادر limanlar
 شهیندر liman reisi
 ۱- آرامش هوا ، سکونت دریا limanlık
 ۲- جای آرام
 بنادر liman şehirleri
 بندر liman şehri
 تکه ، رگ ، پاره ، پارچه lime
 تکه تکه ، رگ رگ ، پاره پاره ، lime lime
 پارچه پارچه ، شرحه شرحه
 اندراس lime lime olma
 تکه تکه شدن ، رگ رگ شدن lime lime olmak
 ، پاره پاره شدن ، پارچه پارچه شدن ، شرحه
 شرحه شدن ، مندرس شدن
 حد ، نهایت ، غایت ، حدود ، سقف limit
 میزان مجاز ، حد مجاز
 (باز) شرکت نسبی limited şirket
 (گیا) لیمو limon
 شربت آب لیمو limonata
 ۱- رنگ لیموئی ۲- زود رنج ، بهانه limonî
 گیر ، خود خور ۳- شکر آب شدگی
 (شیم) اکسید هیدرات ، کلوخه آهن limonit
 طبیعی ، آهن طبیعی
 لیمویی ، لیمودار limonlu
 ۱- باغ لیمو ۲- آلت آب لیمو گیری limonluk
 ۳- گلخانه

لیمویی limon rengi
 آب لیمو limon suyu

limon tuzu (شیم) جوهر لیمو، زاج، زمه
 link یورغه ناموزون اسب
 linoleom مشمع کف اطاق، مشمع فرش
 linotip (مکن) ماشین حروف چینی
 linyit لینیت، زغال لینیت
 lir (مس) لیر
 lira لیره، لیر
 liralalar لیور، لیره ها
 liralik يك لیره ای
 lirect لیره، واحد پول ایتالیا
 lirik شعر غنائی، شعر احساساتی
 lisan زبان، لسان
 lisaniyat علم زبان، زبان شناسی
 lisanlar السنه
 lisans ۱- لیسانس، کارشناسی ۲- (باز) گواهی ورود مال التجاره
 lisans diploması لیسانسی
 lisans programı دوره کارشناسی
 lise دبیرستان، لیسه
 lise öğrencisi دانش آموز
 lise öğretmeni دبیر
 lise öğretmenliği دبیری
 liste لیست، صورت، سیاهه
 ۱- ادبیات ۲- نوشتجات دریک
 موضوع
 litografya چاپ سنگی
 litoloji سنگ شناسی
 litosfer (هو) سطح کره ارض
 litre لیتر
 litrelik يك لیتری
 ۱- (قد) لواء، بیرق ۲- (قد) (نظ) تیپ
 livâta بچه بازی، لواط
 livâkat لیاقت، شایستگی، شایانی، سازگاری، کفایت، پیشانی، اندازه
 livâkati olmak شایستگی کردن
 liyakatli بالیاقت، لایق
 liyâkatsiz بی لیاقت، بی مایه
 liyâkatsizlik بیمایگی
 liyezon تماس، ارتباط
 Lizbon لیسبون
 lobut چوب دستی، عصای کوتاه، تعلیمی
 loca لژ، پایگاه
 loda کپه کاه، توده کاه

۱- بادی جنوب ۲- جنوب، سمت قبله
 lodoslamak شروع بوزیدن باد جنوب
 lodosluk سمت جنوب غربی، سمت قبله
 logaritma (رض) لگاریتم
 loğ سنگ غلتان، سنگ غلتک
 loğlamak چرخاندن سنگ غلتک
 loğusa زانو
 lohusa زانو، زاج
 lohusalık نفاس، زانویی
 lohusalık kanı (پز) خون نفاس
 lojik منطقی
 lojistik (نظ) لجستیک
 lojistik kuvvet (نظ) لجستیکی
 lojman جایگاه
 lokal anestezi (پز) بیحسی موضعی
 lokanta رستوران، لقانطه
 lokantacı رستورانچی، صاحب رستوران
 lokma لقمه، نواله
 Lokman لقمان
 lokmanruhu (شیم) اتر
 lokomobil لکومبیل
 lokomotif لوکوموتیو، لکوموتیو
 lokum راحت الحلقوم
 lokur lokur kaynamak پلغ پلغ زدن
 lombard ریچه کشتی
 lombos پنجره گرد کشتی
 lonca رسته، صنف، جمعیت، دسته
 Londra لندن
 ۱- لپ ۲- تخم مرغ سفت
 lop lop yemek لپ لپ خوردن
 lop yumurta تخم مرغ سفت
 lor پنیر لور، پنیر لر
 lord لرد، لارد
 lordlar kamarası مجلس اعیان، مجلس لردها
 Lorlar الوار
 lor peyniri لور
 lorta قالب کفش
 lostra کفش واکس زنی
 lostracı واکسی، کفش واکس زن
 lostromo رئیس کار گران کشتی تجارتی
 losyon ادوکلن، شویه، مایع
 loş کمسو، نیمه روشن، سوت، سوت و

کور
 loş ışık vermek سوزدن، سوسوزدن
 loşluk کم سویی، تاریکی، نیمه روشنی،
 خفگی، تیرگی
 lotarya لاطاری، قرعه، بخت آزمایی
 lo taşı بام غلطان، بام گلان
 loto لوتو
 loto oyunu لتو
 lotus ağacı (گیا) سدر، درخت سدر
 lök سنگین، گنده، بی قواره
 lökosit (پز) گویچه های سفید خون،
 گلبولهای سفیدخون
 lömün زامسکه، خمیر درزگیری
 löpür löpür لپ لپ
 lős خاک رس
 lösemi (پز) سرطان خون
 Lufthansa لوفت هانزا
 lumbago (پز) لمباگو، درد کمر
 Lübnan لبنان
 lüfer ماهی لوفر
 ۱- فرهنگ، لغت نامه ۲- لغت،
 lüğat لسان، واژه
 lüğatçe فرهنگ کوچک، فرهنگ جیبی
 lüğatçi لغوی، فرهنگ نویس، لغت نویس
 lüğat kitabı قاموس، فرهنگ، لغت نامه،
 لغت
 lüğatler لغات
 lüks لوکس، مجلل
 Lüksemburg لوگزامبورگ
 lüks lambası چراغ توری، چراغ گاز
 ۱- لوله، پیچیده ۲- سر چپق
 lüle گل رس قرمز
 lüle taşı سنگ سلیکات ماگنزیوم طبیعی
 lümen (فز) واحد مقیاس نور
 lüp لپ
 lüpçü مفت خور، شارلاتان
 lütfen لطفاً، بی زحمت، خواهش میکنم
 lütfetme تلطیف
 lütfetmek لطف کردن، لطف داشتن،
 مرحمت کردن، تلطف کردن، تلطیف کردن،
 تفضل کردن
 lütfunuz daim olsun الطاف عالی مستدام
 lütüf لطف، مرحمت، نوازش، سپاس

عاطف، مرحمت گستر
 lütüfkâr
 لزوم، اقتضاء، ضرورت، احتیاج
 lüzum
 لازمه، لازم، ضروری، واجب
 lüzumlu
 لزوماً
 lüzumlu olarak
 غیر لازم، غیر ضروری، بیخودی
 lüzumsuz
 عدم ضرورت
 lüzumsuzluk
 لازم نبودن
 lüzumsuz olmak

M

M

شانزدهمین حرف الفبای ترکی ، د م ، M,m
 ماعدا ، بجز ، بغیر از ، به استثناء mâadâ
 با خانواده ، باعائله ، مع عائله mâ aile
 متأسفانه ، بدبختانه ، مع الاسف maalesef
 معاریف ، فرهنگ maârif
 فرهنگی maârifçi
 وزیر معارف maârif vekili
 حقوق ، ماهانه ، ماهیانه ، سرمایه ، maaş
 مواجب
 حقوق بگیر ، مواجب خوار maaşlı
 معاذ الله ، پناه بر خدا ، خدا نکند maâzallah
 ، خدا نکرده
 معبد ، عبادتگاه mâbet
 معابد mâbetler
 ۱- (قد) سرای سلطان ۲- (قد) اطاق mâbeyin
 مابین
 ۱- (قد) (تخ) پیشکار ، ناظر ، پرده mâbeyinci
 دار ، حاجب
 معبود ، خداوند mâbut
 مجار ، مجارستانی ، اهل مجارستان macar
 اهل هنگری
 زبان مجاری ، زبان هنگری macarca
 مجارستان ، کشور هنگری Macaristan
 ما چرا ، سرگذشت ، قضیه ، پیش macera
 آمدها
 ماچرا جو maceracı
 پر حادثه ، پر ماجرا ، پر سرگذشت maceralı
 ما چرا جو ، ما چرا پرست maceraperest
 ۱- زاماسکه ، زاماسکه ، بطانه ۲- (یز) mâcun
 معجون ۳- معجون افلاطون
 معجون افلاطون فروش mâcuncu
 زاماسکه کاری کردن ، بطانه mâcunlamak
 کاری کردن
 بحالت معجون در آمدن mâcunlaşmak

ماچ (ور) مسابقه ، بازی maç
 خال پیک maça
 تک خال سیاه در ورق بازی maça bēyi
 ماشین جر ثقیل بخاری maçula
 ماشین جر ثقیل بخاری maçuna
 (ور) دیدار کردن ، بازی کردن ، maç yapmak
 مسابقه دادن

مدال ، نشان madalya
 مدال گرفتن madalya almak
 مدالیون madalyon
 مادام madam
 ۱- ماده ، جسم ، شیء ۲- عنصر ، عضو madde
 ، جزء ۳- ماده قانون ۴- مطلب ، موضوع
 تبصره madde bendi
 مادی ، ماده پرست ، ماتریالیست maddeci
 طبیعی مشرب

مادیون maddeciler
 ماده پرستی ، ماتریالیسم ، مادی maddecilik
 گرایشی

مواد ، اجرام maddeler
 از لحاظ ماده ، مادتا maddeten
 مادی maddî
 خسارت مالی maddî hasar meydana gelmek
 به بار آمدن
 مادی شدن ، به مادیات علاقه maddîleşmek
 پیدا کردن

مادیت maddîlik
 مادیات maddiyât
 (قد) مادیون ، طبیعیون ، ماده maddiyûn
 پرست ها

عدالت ، معدلت madelet
 مادام ، مادام که ، حالا که ، پس ، چون madem
 مادام ، مادام که ، حالا که ، چون mademki
 ۱- معدن ، فلز ، ۲- کان maden
 (سیا) وزیر معادن Maden Bakanı
 (سیا) وزارت معادن Maden Bakanlığı
 ۱- معدن شناس ، کان شناس madenci
 متخصص معدن ، ۲- کان کن ، کارگر معدن
 ۳- صاحب معدن ، صاحب کان
 معدن شناسی ، کان شناسی madencilik
 استخراج کردن معدن ، maden çıkarmak
 کندن کانی را
 رگه maden damarı

maden direği تیر، شمع
 madeni معدنی، فلزی
 madeni çaydanlık کتری
 madenî kap ظرف فلزی
 madenî para مسکوک، پول فلزی
 madenî raf قفسه فلزی
 maden işçisi کان کن
 madenî talaş توپال
 maden kömürü زغال سنگ
 madenler معادن، فلزات
 maden münendisliği مهندسی معدن
 maden ocağı کان، اجاق معدن
 madensel فلزی، کانی
 madensi (شیم) شبه فلز
 madensiler (شیم) شب فلزات
 maden suyu آب معدنی، آب جوشان
 maden tüccarı بندار
 maden yatağı رگه معدن، لایه معدن
 mâderşahi مادرشاهی
 madik (عو) حيله، کلاه، خدعه
 madik atmak (عو) کلاه گذاشتن، حيله کردن، خدعه کردن
 madlen مادلن
 ۱-فروشنده حیوانات ۲-گران
 ۳-فروش (مج) حقه باز، کلاه گذار، حيله گر
 شارلاتان
 madrabazlık حقه بازی، شارلاتانی، پشت
 هم اندازی
 madrup (رض) مضروب
 mâdum نابود، معدوم
 madun زیردست، مادون
 madut محسوب، معدود
 mafîş (عو) نیست
 mafsal (پز) بند، گره، مفصل، پیوند
 mafsal bilimi (پز) بند شناسی
 mafsallar مفاصل
 mafsalı مفصلدار
 mafsal romatizması (پز) باد مفاصل
 magazin ماگازین
 magma (جغ) مواد مذاب، هسته مرکزی
 زمین
 magri نوعی مارماهی
 mağara غار، مغاره، کهف، غال، اشکفت

mağarada yaşayan غارنشین
 mağaza مغازه، فروشگاه
 mağaza sahibi مغازه دار
 mağdur مغدور، ستم کش، مظلوم
 mağduriyet مغدوریت، ستم کشی، مظلومی
 mağdurluk مغدوریت، مظلومی، مظلومیت
 mağdur olmak مغدور شدن، مورد بی حقی
 قرار گرفتن، مورد بی عدالتی قرار گرفتن
 mağfireت مغفرت، آمرزش
 mağfur مغفور
 mağlubiyeت مغلوبیت، شکست، باخت
 (درورزش)
 mağlup مغلوب، شکست خورده
 mağlup etmek مغلوب کردن، شکست دادن
 ازپای آوردن، ازپای در آوردن
 mağlup olmak مغلوب شدن، شکست خوردن، شکست یافتن
 (جغ) مواد مذاب هسته مرکزی زمین
 magnetit سنگ آهن ربا
 mağnezyum منیزیوم، ماگنزیوم
 mağribi مغربی، اهل طرابلس غرب، اهل مراکش
 مغرب، غرب، باختر
 mağrip طرابلس غرب، مراکش
 mağrur مغرور، خودمنش، سرگران، متکبر
 مغرورانه، متکبرانه
 mağrurca مغرورانه، متکبرانه
 mağrurlanmak مغرور شدن، غرور یافتن
 mağrurluk مغروری، خودخواهی
 mağrur olmak مغرور شدن، غرور بر آراستن
 mağşuş غیر خالص
 mahal محل، جا، جای، مکان
 mahal kalmamak احتیاج باقی نماندن، لزوم نداشتن، مورد نداشتن
 mahalle محله، کوی، برزن، حله
 mahallebi فرنی، حریره
 ۱-فرنی پز ۲-فرنی فروش
 ۳-ماز پرورده
 mahalle karısı زن شرور، زن بی تربیت، زن محله
 داش مشهدی
 mahalleler محلات

mahalleli محلاتی، محله ای، اهل محل، هم محل

mahallî محلی

mahâret مهارت، ترستی، خذاقت، چیره دستی، استادی، ترستی

mahâretli ماهر، بامهارت، پرهیز، چیره دست، ترست

mahâretli olmak مهارت داشتن، خذاقت داشتن

mahâretsiz بی مهارت، بی هنر، ناشی، نابلد

1-mahcûbiyet ۱-خجالت، خجلت، شرمندگی

2-mahcup ۲-محبوبیت، شرم و حیا، کم روشی، حجب

1-mahcup ۱-محبوب، منفعل، کم رو، با حیا

2-mahcupluk ۲-شرمنده، سر بزیز، خجل، خجالت زده

1-mahcupluk ۱-محبوبیت، ۲-شرمندگی، خجلت

mahcur (حق) محجور

mahcuz (حق) محجوز، حجز شده

mahçe ماهچه، منجوق

mahdum مخدوم، حافد، بنده زاده، پسر

mahdut محدود، محصور، منحصر

mahfaza محفظه، ظرف، صندوق، قوطی، حفاظ

mahfazalı دارای محفظه، محفظه دار، پوشیده، حفظ شده

mahfe محفه، هودج، کجاره، کجابه

mahfi پوشیده، پنهان، مخفی

mahfil محفل، مجلس، انجمن

mahfiller محافل

mahfuz محفوظ، حفظ شده، نگاهداری شده

mahfûzen تحت الحفظ، تحت نظر، حبس نظر

mâhir ماهر، حاذق، زبردست، زیرک، کاردان، استاد، چیره دست، ترست

mâhiye (قد) ماهانه، شهریه، ماهیانه

mâhiyet ماهیت، بودنی، چیستی، چگونگی، اصل، جوهر

mahkeme (حق) محکمه، دادگاه، داوری گاه

mahkeme kararı (حق) دادنامه

mahkemeler (حق) محاکم

mehkemeli (حق) دعوای

mahkemelik (حق) دادگاهی، محکمه ای

mahkemeye çağırmaک (حق) جلب کردن

mahkûk محکوم، حک شده

1-mahkum ۱-محکوم، زندانی ۲-(مج) مجبور

mahkumiyet محکومیت، پیشینه بد، سابقه بد

mahkumiyet kararı (حق) حکم محکومیت

mahkumluk محکومیت

mahkum olmak محکوم شدن، محکوم گشتن، به حبس افتادن

mahlas مخلص

mahlas kullanma تخلص

mahlas kullanmak تخلص کردن

mahlas zikretmek تخلص کردن

mahlep محلب، پیوند مریم

1-mahluk ۱-مخلوق، خلق شده، آفریده

2-mahluk ۲-(مج) شخص بی سروپا

mahlûkat مخلوقات، آفریدگان، خلائق، جمع مخلوق

mahluklar مخلوقات، خلائق، آفریدگان

mahlut آمیخته، قاطی، درهم، مخلوط

mahmil محمل

mahmil bağlamak محمل بر بستن، محمل نشانیدن

1-mahmul ۱-محمول، بار کرده شده

2-mahmul ۲-مشغول، گرفتار

mahmur مخمور

mahmurlaşmak مخمور شدن

mahmurlaştmak مخمور کردن

mahmurluk مخموری، خماری

mahmuz مهمیز، غوشنگ، اسب انگیز، ازنگو

mahmuzlamak مهمیز زدن، پاشنه خیز کردن

mahpus محبوس، زندانی، بندی، حبسی، تخت بند

mahpushane زندان، محبس، حبس خانه

mahpus olmak در بند بودن، زندانی بودن

1-mahreç ۱-مخرج، در رو، محل خروج

2-mahreç ۲-(رض) عدد زیر خط کسری

mahrek (هوا) مدار، مسیر، دایره حرکت

mahrem محرم، بطانه، مخفی

mahremiyet محرمیت

mahrem kılmak پوست کردن ، محرم کردن
mahremlik محرمیت
mahrum محروم ، ناکام ، بی بهره ، بازمانده
mahrum bırakmak محروم داشتن ، محروم کردن ، ناکامکار کردن
mahrum etmek محروم کردن
mahrumiyet محرومیت ، حرمان
mahrumiyet bölgesi منطقه محروم
mahrum kalmak محروم ماندن ، ناکام شدن
mahrumluk محرومی ، محرومیت ، ناکامی
mahrum olmak محروم شدن
mahrut محروط ، هرم
mahrutî محروطی
mahsuben علی الحساب
mahsul ۱- محصول ، حاصل ، کشت ، ساخت ۲- نتیجه
mahsulât محصولات
mahsuldar ۱- حاصل ، حاصل ، پر برکت ، پر محصول ، محصول دار
mahsup محسوب
mahsup etmek قلمداد کردن ، شمردن ، کسر کردن
mahsur محصور
mahsur kalmak محصور شدن
mahsur kalmış حصاری ، محصور
mahsus مخصوص ، خاصه ، ویژه ، اختصاصی
mahsus olmak مخصوص شدن ، اختصاص داشتن
mahşer ۱- محشر ، رستاخیز ۲- (مج) جای شلوغ و پر جمعیت
mahşerî خیلی شلوغ ، پر هیاهو
mahun چوب ماهون
mahun ağacı (گیا) آکاژو
mahun elması (گیا) بلادر
mahunya (گیا) ماهون
mahur (مس) ماهور
mahut معهود ، مذکور
mahvedilmek محو شدن ، از بین برده شدن
mahvetmek محو کردن ، محو گرداندن ، تباه ساختن ، نابود ساختن ، از بین بردن ، كلك چيزی را كندن ، پی بر داشتن ، پنبه

کردن ، گساردن ، گساریدن
mahvolma تباه ، محو ، تبار
mahvolmak محو گردیدن ، محو شدن ، از بین رفتن ، نابود شدن ، معدوم شدن
mahvolmuş تبه ، تباه ، نابود شده ، محو شده
mahzâ محضاً ، صرفاً
mahzen مخزن ، سرداب ، انبار خانه
mahzenler مخازن
mahzun محزون ، غمدار ، غمدیده ، بهم ، حزن
آلود ، دل آزرده ، غمگین ، غصه دار ، غمناک
mahzun olmak غمگین شدن ، غمگین گشتن ، غمناک شدن ، غم داشتن ، محزون شدن ، حزن آلود شدن
mahzur محذور ، ناروا ، اشکال ، مانع
mahzurlu محذوردار ، اشکال دار ، مانع دار
mahzuz محظوظ ، بهره مند ، خوشوقت
mâil ۱- مایل ، میل دارنده ۲- کج ، خم
mâile (جغ) دامنه ، سرازیری ، زمین شیب دار
main (هس) شکل لوزی
maîşet معیشت ، وسیله زندگی
maiyet معیت ، موکب ، همراهان
majeste اعلیحضرت
majör (مس) گام بزرگ
makad مقعد ، ماتحت
makâlê مقاله ، نوشته
makaleler مقالات
makam ۱- مقام ، منصب ، سمت ، جایگاه ، جا ، محل ، جایگاه ، مرتبه ، پایگاه ، بوم ، پست ، نهاد ۲- (مس) آهنگ ، نوا ، آواز ، هوا
makam sahibi صاحب منصب ، بلند پایه ، صاحب مقام
makara غرغره ، غرغر ، قرقره
makaralı غرغره دار ، قرقره دار
makarna ماکارنی ، ماکارونی ، رشته فرنگی
makas ۱- قیچی ۲- سوزن راه آهن
۳- (مکن) فنر
makasçı ۱- سوزن‌بان (راه آهن) ۲- تعمیر کار
makasla kesmek قیچی زدن ، قیچی کردن

makaslamak ۱-قیچی کردن ، قیچی زدن ،
 ۲-(مج) بریدن ، قطع کردن ، مختصر کردن
 makastar خیاط
 makat مقعد ، ماتحت ، مرز ، نشین ، نشیمن
 ، پشت ، پیژی ، (کن) چشم پشت ، (عم)
 چشمه ، سلسبیل ، کون
 makat deliği بن
 makber گور ، مزار ، قبر ، آرامگار ، مقبره
 makbere مقبره ، گورخانه ، مزار ، قبر
 makbul مقبول ، مستجاب ، مرغوب ، قبول ،
 دلنشین ، دلپذیر ، پسند ، مورد پسند
 makbul olmak مقبول شدن ، پسند آمدن
 makbuz رسید ، قبض ، بیجک ، قبض
 رسید
 maket ماکت
 makhur مقهور ، مغلوب
 maki (جغ) خارستان
 ۱-ماشین ، آپارات ۲-موتور
 ۳-(عو) اتومبیل
 makine aletleri ماشین آلات
 ۱-ماشینبست ، مکانسین
 ۲-غروشنده ماشین آلات
 makine dairesi ماشین خانه
 makineler ماشین آلات
 makineleşmek مکانیزه شدن ، ماشین
 شدن
 makineleştirmek مکانیزه کردن ، ماشین
 کردن
 makineli مکانیزه ، ماشین دار ، موتوردار
 makineli tüfek (نظ) مسلسل ، تفنگ
 مسلسل
 makine mühendisi مهندس مکانیک
 makine sökmek پیاده کردن
 makine teknikeri تکنیسین مکانیک
 makine yağı روغن ماشین
 makinist ماشینبست ، مکانسین ، راننده
 لوکوموتیو ، لوکوموتیوران
 makkap (مکن) پرما ، مثقب ، متقاب ، مقاب
 makreme مفرمه
 makruz (قد) مقروض
 maksadı olmak غرض داشتن
 maksadıyla به قصد آنکه ، به منظور اینکه
 maksat منظور ، مقصد ، مرام ، غرض

کام ، قصد ، غایه ، هدف
 maksatlar مقاصد ، اغراض
 maksatlı غرض آلود ، غرض آمیز ، غرض
 دار ، قصد دار ، باغرض ، مقصد دار ، مفرض
 maksatsız بیغرض
 maksimum ماکزیموم ، حد اکثر
 maksûm (قد) مقسوم
 maksûmunaleyh (قد) مقسوم علیه
 maksûr (قد) کوتاه ، مقصور ، محدود
 makta beyti مقطع
 maktel مقتل
 maktu مقطوع ، قطعی
 maktul مقتول ، کشته ، قتل
 maktul düşmek مقتول شدن ، کشته شدن
 mâkul معقول ، منطقی ، عاقلانه
 ۱-نوع ، جنس ، مقوله ۲-طبقه ،
 دسته ، گروه
 makyaj توال ، تجمل ، آرایش چهره ،
 آرایش صورت ، بزم
 makyaj malzemesi تجمل ، لوازم آرایش
 makyaj yapma تزین ، آرایش
 makyaj yapmak گریم کردن ، فرزدن ، بند
 انداختن ، آرایش کردن ، صورت را آرایش
 کردن
 ۱-مال ، کالا ، کاله ، عمار ، مایه ، متاع ،
 ملک و دارائی ، اروس ۲-عنوان عمومی
 حیوانات مانند گاو و گاومیش ۳-(مج) آدم
 پست ، بد جنس ، فرومایه ، حیوان منش
 mala مال
 malak بچه گاومیش
 malakit سنگ مس ، مرمر سبز
 malalamak ماله کردن ، ماله کشیدن
 Malarya (پز) مالاریا ، تب لرز ، تب نوبه
 Malatya'lı ملطیوی ، ملطی
 malaz زمین شخم نخورده
 malca مالا ، از لحاظ مالی
 mal canlıs مال پرست
 malen مالا ، از لحاظ مالی
 Malezya مالزی
 Malezya domuzu بابیروسا
 malgama (شیم) ملقمه
 mâli مالی
 mâli destek کمک مالی

mâlihûlya (پز) مالیخولیا ، ملا نکولی ،

صبارا

malik مالک ، دارنده ، دارا ، صاحب ، حائز ،
بعل

malikâne مالکانه ، قصر بزرگ ، کاخ بزرگ

Mâlikî مالکی

malikiyet مالکیت

mâlik olmak مالک ، تصرف کردن ، مالک
بودن

mâli tahlil صورت های مالی

maliye مالیه ، دارایی

Maliye Bakanı (سیا) وزیر دارایی

Maliye Bakanlığı (سیا) وزارت دارایی ،
وزارت مالیه ، وزارت بقایا

maliyeci کارشناس مالی

maliye memuru مأمور مالیه ، بیتکچی

maliyet مالیت

mali yıl سال مالی

malkıran (پز) وبای گاوی

mallanmak صاحب ملک شدن ، پولدار شدن

mallar اموال ، امتعه ، اسباب ، اجناس

mal mülk مال و منال ، بضاعت ، دارائی

malolmak تمام شدن ، هزینه در بر داشتن

mal örneği مسطوره

malt مالت

Malta مالت ، جزیرهء مالت

malta eriği (گیا) زرد آلوئی ژاپونی

malta hastalığı (پز) (= malta humması)

مالت ، تب مالت

Maltız اهل جزیرهء مالت

maltız نوعی منقل فرنگی

mâlul معلول ، معیوب

mâlulgâzi غازی معلول

malûliyet معلولیت ، علیلی

mâlum ۱- معلوم ، معین ، واضح ، آشکار

۲- (دس) فعل معلوم

mâlumat معلومات ، اطلاعات

mâlumatlı با معلومات ، مطلع ، با اطلاع ،
باعلم

malumatsız بی اطلاع ، بدون معلومات ، بی
علم

mâlûmat vermek اطلاعات دادن ، معلومات دادن

malum olmak معلوم شدن ، معلوم گردیدن

پدید آمدن ، آشکار شدن

malzeme لوازم ، ملزومات ، اسباب و آلات

۱- پپه ، پوف ، ممه (بزیان کودکان)

۲- خوراک بچه شیرخوار

mamafih معذالک ، معهذا ، مع ما فيه ،
بنابراین

mâmul معمول ، مصنوع ، ساخت ، ساخته

mâmûlât مصنوعات ، معمولات ، محصولات

mâmul madde مادهء مصنوع ، مادهء معمول

mâmul olmak عادت شدن

mâmur معمور ، معموره ، آباد ، آبادان ،
آبادی ، آبادیوم

mâmure معموره ، آبادیوم ، محل آباد

mâmur etmek معمور کردن ، آباد کردن ،
احیا کردن

mâmurluk عمران ، آبادی ، آبادانی

mâmur olmak معمور شدن ، معمور گردیدن

دایر شدن ، آباد بودن ، اصلاح یافتن

mâmur yapmak آباد کردن ، آبادان کردن

mâmut ماموت

manâ معنی

mânalar معانی

۱- معنی دار ، ۲- (مج) حرف تودار ،
حرف دو پهلو

mânâsız بی معنی ، بی سروته ، بی جا ،
بی مورد ، بند تنبانی ، مزخرف ، چرت و

پرت ، پوچ

mânâsız söz سخن بی مغز ، طبل تهی

manastır دیر ، صومعه ، بقعه

manav میوه فروش ، سبزی فروش

manav dükkânı میوه فروشی ، سبزی
فروشی

manca خوراک سگ و گربه

mancana مخزن آب درکشتی ها

۱- منجنیق ، سنگ انداز ،

دستا سنگ ، عراده ، بلکن ، پلکن ، کلکم

mancınık پنجه ، سنگ منجنیق

۱- گاومیش ، جاموس ۲- (سیا) manda
قیمومت

manda idaresi (سیا) قیمومت ، تحت
الحمايگی

۱- گیره ، چفت ، ۲- قلاب ، اشکک

۳- (مس) پیچهای سیم

mandalina (گیا) نارنگی
mandallamak چفت کردن
mandater (سیا) دولت قیم
mandıra ۱- شیرخانه ۲- آغیل گوسفند
mandolin (مس) ماندلین ، ماندلین
manej ۱- تعلیم اسب سواری ۲- جای تعلیم اسب سواری

mānen معنا ، از لحاظ معنی
mānevî معنوی
mānevî evlat اولاد معنوی ، پسر خوانده
māneviyat ۱- معنویات ۲- (مج) روحیه
manevra (نظ) مانور
manevra çevirmek (مج) حقه بازی کردن
manevra yapmak ۱- (نظ) مانور کردن ، ۲- (مج) رجوع کردن از حرف
manga (نظ) جوخه ، جوقه ، دسته
manga komutanı . (نظ) سرجوخه
mangal منقل ، ناردان ، انگشتوانه
manganez منگنیز
mangır پول سیاه پشیز ، منغر ، پول خرد
mangiz (عو) پول
mani دیوانگی ، جنون ، خلی ، بلاهت
māni مانع ، عایق ، جلوگیری ، حایل
mânia ۱- اشکال ، مانع ، حایل ۲- دیواره ، مرز

mânialı پرمانع ، اشکال دار ، مانع دار
mânidar معنی دار ، پرمعنی
manifatura البسه پارچه ای ، منسوجات
manifaturacı بزاز ، پارچه فروش
manifaturacılık بزازی ، پارچه فروشی
manifesto صورت بار کشتی ، بارنامه
manikür آرایش ناخن
mâni آمدن ، مانع شدن ، جلوگیری کردن ، سد کردن

maniple (مکن) آلت بزر
manipülâtör (مکن) آلت بزر
manisa lâlesi (گیا) شقایق نعمانی
manitacı جیب بر
manitacılık جیب بری

manivela ۱- اهرم ، دسته ، میله
mâni yaratmak ۱- پاپوش درست کردن برای کسی
mankafa ۱- کله خر ، خل ، کودن ، آدم بی

کله ۲- (پز) مرض مشمشه
کله خری ، خلی ، حماقت ، بی عقلی
mankafalık

manken مانکن
manolya (گیا) مانولیا ، ماگنولیا
manometre (مکن) فشارسنج ، مانومتر
mansap (جغ) مصب
mansıp مقام ، منصب
mansiyon جایزه ، دیپلم افتخار
mansiyon almak برنده دیپلم افتخار شدن
manşet ۱- سرآستین ۲- خط بالای روزنامه ، تیتر

mantalite ذهن ، فکر
mantar ۱- (گیا) قارچ ، سماروغ ، فطر ۲- چوب پنبه ۳- (مج) حرف دروغ
mantarcı ۱- قارچ فروش ۲- (مج) دروغگو
mantarlaşmak به حالت قارچ در آمدن
mantarlı ۱- قارچ دار ۲- چوب پنبه ای
mantı جوش واره ، آش جوشواره
mantık منطق
mantikî منطقی
mantıklı منطقی ، بامنتق
mantıksız بی منطق
mantılıya زنجیرهای بالا کشیده دکل کشتی
mantıs مانتیس
manto مانتو
mantol (شیم) جوهر نعنا
manya دیوانگی ، جنون
manyak دیوانه ، مجنون ، خل
manyetik alan (فز) میدان مغناطیسی ، حوزه مغناطیسی

manyetik fırtına (فز) طوفان مغناطیسی
manyetit (شیم) مانیتیت
manyetizma مانیتیسیم ، پاس
manyeto ماگینت
manyezi منیزی
manyok (گیا) مانیوک
manzara منظره ، دورنما ، دیدگاه ، شاگاه ، چشم افکن ، چشم انداز ، نظر گاه ، نظر انداز

manzaralı منظره دار ، خوش منظره
manzarasız بدمنظره
manzum منظوم

manzûme منظمه ، شعر

manzur منظور

mapa فانوس سپر سیمی دار

maral مرال ، آهو

marangoz نجار ، دروگر

marangoz balığı ماهی اره

marangoz keseri تیشه

marangozluk درودگری

marangoz matkabi مته ، نجاری ، گردبر

marangoz rendesi مشت رند

marangoz törpüsü سوهان چوب سای

marangoz tutkalı سریشم

maraton (ور) ماراتن

maraton koşusu (ور) دو ماراتن

maraz مرض ، ناخوشی

maraza کشمکش ، مجادله ، معارضه

maraza çıkarmak سبب معارضه شدن

marazî مرضی

marda جنس اسقاط ، قراضه

mareşal (نظ) مارشال

margarin مارگارین ، روغن نباتی ، کره مصنوعی

margarit papatya (گیا) گل داودی

marifet معرفت ، هنر ، فرهنگ

marifetli هنرمند ، با معرفت ، با هنر

marifetsiz بی معرفت ، خشک جان ، بی هنر

marihuana ماری جوانا

mariz ۱-مریض ، ناخوش ۲-(عو) کتک

marizlemek (عو) کتک زدن

marizlenmek (عو) کتک خوردن

mark مارک

marka مارک ، علامت ، نشان

markalamak علامت زدن ، نشان گذاردن

markalı مارک دار ، علامت دار ، نشان دار

market فروشگاه

marki مارکی

markiz ۱-مارکین ۲-صندلی بدون پشت

markizet مرکزت

marksist مارکسیست

marksizm مارکسیسم

marmelat مارمالاد ، لیچار ، لرزانک

marpuç بادگیر قلیان ، لوله مارپیچ قلیان

mars مارس

Mars (نچ) مریخ

mars etmek مارس کردن

marsık زغال چوب دوددار

mars olmak مارس شدن

marş ۱-(مس) سرود ۲-(نظ) مارش ، استارت

marşandiz قطار باری

marş söylemek سرود گفتن

mart ماه مارس

martaval (عو) دروغ ، مزخرف

martaval atmak (عم) کس شعر گفتن ، دروغ چاپ زدن

martavalcı دروغ چاپ زن ، شارلاتان

martı گاکی

martini (نظ) تفنگ مارتینی

maruf معروف ، مشهور

marul (گیا) کاهو

marulcuk (گیا) گل کندس ، گل غار ، خربق سفید ، چوپلمه

marunî مارونی

maruz معروض

maruzât معروضات ، عرایض

mâruz bırakmak دستخوش چیزی ساختن

marya ۱-گوسفند ماده ۲-حیوان ماده

mas مکش ، جذب

masa میز

masa ayağı پایه ، پایه میز

masadak ماصدق ، گواه راستی

masaj ماساژ ، مالش ، مشت مال ، مشت مالی

masajcı مشت مال کردن

masaj yapmak ماساژ دادن ، مشت مال دادن ، مشت مال کردن

masal قصه ، داستان ، حکایت ، مثل ، مثال (مع) حرف پوچ ، ساختگی ، دروغ

masal anlatmak قصه گفتن ، قصه دادن ، قصه پرداختن

masalcı گوینده ، قصه گو ، قصه پرداز

masallar قصه ها ، حکایات

masa örtüsü رومیزی ، روکوسی

masarîf مضارف ، مخارج

masa saati ساعت رومیزی

masat کاردیز کن

masa tenisi (ور) تنیس روی میز
 masdar مصدر
 mask ماسک، پوشانه
 maskara ۱- مسخره ۲- بازیچه، سرگرم کننده ۳- کارناوال
 maskara etmek تمسخر کردن، مسخره کردن
 maskaralık ۱- مسخرگی، مسخره بازی، اداو اطوار ۲- افتضاح
 maskaralık yapmak مسخره بازی در آوردن
 maskarata رویه پوزه جلو کفش
 maske ماسک، نقاب
 maskelemek ماسک پوشاندن، (مج) پنهان کردن، روپوشی کردن
 maskeli ماسک دار
 maskeli balo بال ماسک
 maslahat ۱- مصلحت ۲- (عم) ذکر، احلیل، آلت مردی
 maslahatgüzar (سیا) مصلحت گذار، کاردار، وزیر مختار، کارگذار سفارت
 maslahatgüzarlık کارداری، کارگذاری، مصلحت گزاری
 maslak شیر آب، مسلخ
 masmavi آبی، کاملاً آبی
 masnu ساخته شده، مصنوع
 mason ماسون، فراماسون
 masonluk ماسونی، فراماسونی
 masraf خرج، هزینه، مصرف
 masraf etmek هزینه کردن
 masrafı karşılanmak خرج چیزی در آمدن
 masrafını karşılamak مخارج چیزی را پرداختن
 masraflar مصارف، مخارج
 masraflı پر مصرف، پر خرج، گران
 masraf parası خرجی
 masraf tutmak خرج بر داشتن
 masruf خرج شده
 mastar مسطر
 mastara عضاره، آلت اندازه گیری زاویه
 mastar çekmek مسطر کشیدن
 master فوق لیسانس
 master öğrencisi دانشجوی فوق لیسانسی
 mastıbacak آدم پاکوتاه

mastı çiçeği (گیا) ارنيکای کوهی، تنباکوی کوهی
 mastika مشروب ماستیک
 mastur (عو) بدمست، مست کامل، مست تریاک
 masturbasyon استمناء، جلق، زلق
 masturbasyon yapmak استمناء کردن، (عو) جلق زدن
 mâsum بی گناه، بی پناه، (مج) معصوم، بچه کوچک
 mâsumiyet معصومیت، بیگناهی
 mâsumluk معصومی، معصومیت، بی گناهی
 mâsun مصون، محفوظ، حمایت شده
 mâsûniyet مصونیت، محفوظ بودن
 masura ۱- ماسوره ۲- غرغره ماکو
 maş (قد) ماش
 maşa ۱- ماشه، انبر، حصب ۲- گیره، پنس
 maşallah ۱- ماشاء الله ۲- نظر قربانی
 maşatlık قبرستان یهود
 maşeri دستجمعی، عمومی
 maşlah مشلح
 maşrapa مشربه، آبگردان
 maşrık مشرق، شرق، خاور
 mâşuk معشوق، جانان
 mâşûka معشوقه
 mat مات
 matador گاوباز، ماتادر
 matah کالا، متاع، مال، جنس پست
 matara (نظ) قمقمه، متاره
 matbaa چاپخانه، مطبعه، طبع خانه
 matbaacı چاپچی، باسمه چی، صاحب مطبعه
 matbû مطبوع، چاپی بچاپ شده
 matbûa چاپی، چاپ شده، مطبوعه
 matbûat مطبوعات
 matbû kitap کتاب چاپی
 matem ماتم، سوگواری، سوگواری، شیون، عزاداری، عزاء، تعزیت
 matematik ریاضی، علم حساب، حساب، ریاضیات
 matematikçi ۱- ریاضی دان، ۲- معلم

ریاضیات

matematik dizi (رض) تصاعد عددی
 matem elbisesi جامهء تعزیت
 matem etmek عزا گرفتن، عزا گرفتن
 matemhane عزاخانه
 matemli ماتم زده، سیاه پوش، عزا دار، داغدار، داغدار، داغدیده، سبزهپوش، غمدیده، غمزده
 matemli olmak ماتم داشتن، پلاس در کردن کردن، عزاداشتن، عزا دار بودن
 matem tutmak عزاداری کردن
 materyal ۱-لوازم، اسباب، اثاثیه، آلت و ادوات ۲-ماده
 materyalist مادی، ماتریالیست
 materyalistler مادیون
 materyalizm ماتریالیسم
 mat etmek ۱-مات کردن، پیل افکندن، ۲-اسکات کردن
 matiz ۱-دوخی باهم تابیده شده ۲-بدمست، لول مست
 matkap (مکن) مته، ماهه، برماه، گردبر، مثقاب، مثقاب
 matla beyti مطلع
 matlup مطلوب، دل انگیز، دلاویز
 matmazel مادموزال
 mat olmak مات شدن
 matrah قیمت اصلی مالی
 matrak ۱-(عو) مسخره، غیر جدی ۲-چماق، چوب کلفت
 matris قالب حروف چینی
 matrut طرد شده
 matuh خرف، معتوه، عته آورده
 maun (گیا) درخت ماعون، چوب ماهون
 maval (مج) مزخرف، چرند، چرت و پرت
 maval okumak به جاروب زبان گردی کردن، چرت بافتن، چرند گفتن
 maveraünnehir فرارود، ماوراءالنهر
 mavi آبی، نیلی، پیروزه، کیود، ازرق
 mavi gözlü زاغ چشم، چشم زاغ
 mavimsi قدری آبی رنگ
 mavimtrak قدری آبی رنگ
 maviş چشم آبی
 mavna بارژ، دوبه، کر جی باری، باربر

mavzer موزر، تفنگ ماوزر
 ۱-خمیر مایه، خمیره، خمیرترش، maya مایه ۲-(مج) اصل ونسب، ماده، اصلی
 mayalama تلقیح، مایه زنی
 mayalamak مایه زدن، تلقیح کردن
 mayalanmak مایه گرفتن، تخمیر شدن
 mayalı مایه دار
 mayalık مایه
 ۱-(پز) بواسیر ۲-(پز) ورم mayasil سرمزدگی، آماس
 maydanoz (گیا) جعفری
 mayestro (مس) استاد موزیک، رئیس دسته ارکستر
 mayhoş میخوش، ملس، ترش و شیرین
 mayın (نظ) مین، اژدر، ترپیل
 mayın gemisi (نظ) شناور مین گذار
 mayınlamak (نظ) مین گذاری کردن
 mayınlanmak (نظ) مین گذاری شدن
 ۱-ماه می، ماه مه ۲-سرگین گاو mayıs
 mayıs böceği سوسک طلایی، جعل
 mayi مایع، سیال، گداخته
 mayiler مایعات
 ۱-میمون، بوزینه، عنتر، بهنانه maymun ۲-(مج) بی ریخت، زشت
 maymuncuk قفل بازکن
 maymunluk لودگی، مسخرگی
 mayna etmek پائین کشیدن بادبان کشتی، (مج) دل کردن، خاتمه دادن، بست کشیدن
 mayo مایو، لباس شنا
 mayonez مایونز
 maytaba almak دست انداختن
 maytap فشفشه، موشک
 maytap geçmek دست انداختن، مسخره کردن
 mayup معیوب، ناقص، عیب دار
 mâzallah پرگست، خدا نکند
 mazarrat ضرر، مضرت
 mazbata مضبوطه
 ۱-مضبوط، استوان، منظم، مرتب mazbut ۲-ساختمان محکم
 Mâzenderan مازندران
 Mazenderan'lı مازندرانی
 mazeret معذرت، عذر، پوزش

mazeretli معذور
 mazeretsiz بدون معذرت، بدون عذر
 mazgal مزغل
 mazhar ۱-مظهر ۲-(مج) نائل، واصل
 mazhariyet ۲-(مج) موفقیت، نیل
 mazharlar مظاهر
 mazhar olmak مورد چیزی قرار گرفتن
 mazi (گیا) سرو خمره یی، مازو
 mazi ماضی، گذشته، پار
 mazlum ۱-مظلوم، ستم دیده، ستم کش
 ۲-ظلم دیده ۲-(مج) آرام، بی سرو صدا، ساکت
 mazmaza مضمضه، غراره
 mazmun مضمون، مفهوم، معنی، موضوع، مطلب
 mazmunlar مضامین
 maznun مظنون، متهم
 mazoşizm مازوخیسم
 mazot مازوت، گازوئیل، نفت سیاه
 mazruf مطروف، پاکت شده
 mazul عزل شده
 mazur معذور
 mazur görmek معذور داشتن
 mazurka مازورکا
 meâl مال، معنی
 ۱-مالاً، ۲-اجمالاً، مختصراً، meâlen
 نتیجتاً
 mebiz بیضه دان، تخم دان
 meblağ مبلغ، بلنج
 mebni مبنی، بنابر
 mebus (سیا) نماینده، مبعوث
 mebuslar meclisi (سیا) دار الشوری
 mebusluk (سیا) نمایندگی
 mebzul فراوان، مبذول
 mebzûliyet فراوانی
 mecal مجال، فرصت، طاقت، قدرت، قوت
 mecali olmak مجال داشتن
 mecalsiz ناتوان، بی قدرت، بی مجال
 mecaz مجاز
 mecazen مجازاً
 mecazi مجازی
 mecaz söyleme تجوز

mecbur مجبور، ناچار، ناگزیر، لاعلاج
 mecbûren ناچار، لامحاله، اضطرار، الزامی
 mecbur etmek وادار کردن، واداشتن
 mecbûri اجباری، الزام آور، مجبوری
 بزور، زور
 mecburî asgarî hız (راه) حد اقل سرعت ۲۰
 کیلومتر
 mecburî bisiklet yolu (راه) منطقه مخصوص عبور دوچرخه
 mecburî yaya yolu (راه) منطقه مخصوص عابرین پیاده
 mecburiyet مجبوری، ناچاری، ناگزیری
 meccani مجانی، رایگان، مفت، بی پول
 ۱-نشریه، قوانین ۲-(قد) مجموعه، mecelle قوانین شرعی
 mecdiye مجديه
 ۱-مجلس، انجمن، محفل، بزم، حله meclis
 حلقه ۲-پارلمان، مجلس شورای ملی
 meclis kurmak انجمن داشتن، بزم آراستن
 meclisler مجالس
 meclup مجذوب
 mecmû مجموع، عموم، همه
 mecmûa مجله، نشریه
 mecnun مجنون، شیدا، شوریده حال، دیوانه، پریدار، چل
 mecnunluk شیدایی، مجنونی
 mecra مجرا، مجری، گذرگاه آب
 mecûsî مجوسی، گبر، آتش پرست، زردشتی
 mecnûsîlik مجوسیت
 ۱-مجنوب، کشیده، برده meczup
 پراکنده ۲-(عو) دیوانه
 meç نشنه، شمشیر راست باریک
 ۱-مجهول، ناشناس، بهمان meçhul
 نامعلوم ۲-(دس) مجهول
 ۱-مجهولات ۲-اسرار الهیه meçhulât
 مدّ med
 ۱-مدار ۲-سبب، وسیله، واسطه medar
 کشند med-cezir
 انرژی کبود med-cezir enerjisi
 ۱-مدّاح ۲-نقال meddah
 ۱-مداحی ۲-نقالی meddahlık

meddücezir (جغ) جزرومد ، کشند
 medenî متمدن ، فکلی ، مدنی ، مترقی
 medenî hukuk (حق) حقوق مدنی
 medenileşmek متمدن شدن ، ترقی کردن
 medenîlik تمدن
 medeniyet تمدن ، مدنیت ، پرورش
 medeniyetsiz غیر متمدن ، وحشی
 medet مدد ، کمک ، یاری ، اعانت
 medet ummak استمداد کردن
 medih مدح ، ستایش
 Medli مادی
 medlûl مدلول ، مفاد ، دلالت
 med olayı (جغ) آبخیز
 medrese مدرسه
 medreseler مدارس
 medreseli طلبه دینی
 medüz مدوز ، چتردریایی
 med ve cezir (جغ) مد و جزر ، کشند
 medyum مدیوم ، پیشگو
 medyun مدیون ، قرض دار ، مقروض
 mefahir مفاخر
 mefharet مفخرت ، مایه فخر
 mefhum مفهوم ، فحوی ، فحواء ، معنی ، مقصود
 mefkûre ایده آل ، غایت آمال ، مفکوره
 mefluç فالج ، مفلوج
 mefruş مفروش ، فرش گسترده شده
 mefrûşat فرش
 ۱- افراض شده ، تقسیم شده ، mefruz
 ۲- فرض شده
 meftun مفتون ، شیفته
 meftuniyet مفتونیت ، دچار عشق بودن
 meftun olmak مفتون گردیدن
 meful (دس) مفعول
 megafon بلندگو
 megaloman خودبزرگ بین
 megametre مگامتر
 meğer مگر ، گویا ، مگوکه ، مگر اینکه
 mehabet مهابت
 mehbil زهدان ، رحم زن
 mehenk taş محک ، سنگ محک
 mehil مهلت ، مدت ، فرصت
 mehil istemek مهلت خواستن

mehir صدق ، کابین ، شبر ، اجر
 mehir istemek کابین خواستن
 mehir vermek کابین دادن
 mehir ayı مهر ماه
 mehtap مهتاب ، ماهتاب
 mehtaplı مهتابی
 mekân مکان ، جا ، جایگاه ، محل ، بنك
 ۱- مکانیک ، مکانیکی ۲- علم مکانیک
 مکانیک
 mekanik tıp طب مکانیکی
 mekanize مکانیزه
 mekanizeleştirmek مکانیزه کردن
 ۱- مکانیزم ۲- (نظ) گلنگدن مکانیزم
 mekik مکوک ، ماکو ، تننده ، ماکوب
 mekik dokumak رفت و آمد زیاد کردن
 mekkâre حیوانات بارکشی
 mekkâreci خربنده
 mekruh مکروه ، کراهت دار ، زشت ، ناپسند
 meksefe (مکن) مکشفه
 meksetmek مکث کردن
 Meksika مکزیك
 mekşuf عیان ، آشکار شده
 mektep مکتب ، دبستان ، مدرسه
 mektepler مکاتب
 mektepli مکتبی ، دانش آموز
 mektup پنهان
 mektup نامه ، مکتوب ، کاغذ ، رساله ، نوشته
 mektup almak نامه رسیدن ، کاغذ دریافت کردن
 mektup başlığı سرنامه
 mektupçu (قد) منشی اداره ولایت
 mektuplaşmak مکاتبه کردن ، نامه نگاری کردن
 mektup ulaşmak رسیدن نامه ، پیوسته شدن نامه
 mektup yağdırmak نامه پرانی
 mektup yazmak نامه نوشتن ، کاغذ نوشتن
 melâhat ملاحه ، خوشگلی
 melâike فرشتگان ، ملائکه
 melâl ملال ، دلتنگی ، افسردگی
 melâmeti ملامتی ، ملامی

melâmetîler اماناء ، ملامیان
 melâmî ملامتى ، ملامى
 melanet ملعنت ، پليدى ، بدى
 melankoli (پز) ملانكولى ، ماليخوليا ، سوداء
 melankolik (پز) ماليخوليائى
 melas ۱-ملاس ، ۲-(پز) بهق
 melbusat لباس ها
 melce ملجأ ، پناهگاه ، آسایشگاه
 melek فرشته ، سروش ، ملك ، بڃ ، بوى پرست
 melekât ملكات
 meleke ملكه
 melek gibi بهشتى خو
 melekler فرشتگان ، ملائك ، ملائكه ، ملايك ، ملايكه
 meleklik فرشتگى
 melek otu (گيا) گل فرشته
 melekût (تص) عالم ملكوت
 melekût âlemi (تص) عالم ملكوت ، عالم مجردات
 melemek بيع بچ كردن
 melengiç (گيا) درخت مصطكى
 melez دورگ ، دورگه ، دوتخمه
 melhem مرهم
 melhuz ملاحظه شده ، ملحوظ
 melih خوشرو ، مليح ، بانمك
 melik ملك
 melike ملكه ، شهبانو ، بانوى بانوان ، ترکان
 melikler ملوك
 melik zâde پادشاهزاده ، ملك زاده
 melodi (مس) ملودى ، آهنگ ، نوا
 melodik (مس) ملوديك
 melodram ملودرام
 melon şapka كلاه ملون
 melûf آشنا ، مألوف
 melûl ملول ، شوریده خاطر
 melun ملعون ، لعنتى ، لعین ، گجسته ، رچيم
 memat ممات ، موت ، مرگ
 memba چشمه ، منبع
 meme ۱-پستان ، چچو ، ثدى ۲-سرپستانك
 meme iltihabı (پز) ورم پستان
 memeliler پستانداران
 memeş بزاق ، آب دهان گاور

meme vermek پستان دادن ، شیر دادن
 memişhane (عو) مستراح ، مبال ، جانی ، خلا
 memleha كان نمك
 memleket ۱-كشور ، مملكت ، ملك ، سرزمین ، وطن ۲-ولایت ، شهر
 memleketini özlemek تاسه آوردن ، تاسیدن
 memleketler ممالك
 memleketli همشهرى ، هم ولایتى
 memlû پر ، مملو
 memluk مملوك ، بنده ، غلام ، كنيز
 memnû قدغن ، ممنوع
 memnun ممنون ، خرسند ، خشنود ، خوشمال ، خوشبخت ، تازه دماغ ، خوشوقت ، متشكر
 memnuniyet امتنان ، ممنونیت ، خو شوقتى ، خوشحالى
 memnuniyetle ازبین دندان ، باكمال میل
 memnunluk امتنان ، ممنونیت ، خوشوقتى ، خوشمالى
 memnun olmak خوشوقت شدن ، مشعوف شدن ، خوشحال شدن ، خوشبخت شدن
 memorandum (سیا) اخطار سیاسى ، یادداشت سیاسى
 me'mûl مورد انتظار
 memur مأمور ، کارمند ، حقوق بگیر ، گماشته ، مستخدم ادارى
 memuriyet مأموریت
 memurluk مأموریت ، کارمندی ، شغل دولتی
 men منع ، جلوگیری
 menacer سرپرست
 menakıp مناقب
 menam (قد) خواب ، رؤیا
 menasik مناسك ، مراسم زیارات حج
 menat منات
 menba منبع ، سرچشمه ، چشمه گاه ، مأخذ
 menbalar منابع ، مأخذ
 mendebur آدم بیخود ، تنب ، مزخرف ، مغفور ، شل ، وارفته
 menderes (جغ) قسمت پیچ و خم رودخانه
 mendil دستمال ، منديل ، پوشت ، ايزار
 mendirek موج شکن
 menedilmek جلوگیری شدن ، منع شدن

menekşe (گیا) بنفشه ، گل بنفشه
 menekşegiller (گیا) فامیل بنفشه ای
 menend مانند ، مثل
 menenjit (پز) مننژیت ، سرسام
 menetme منع ، حجر
 menetmek منع کردن ، جلوگیری کردن ، مانع شدن ، باز داشتن ، نهی کردن ، برهم زدن ، پناامیدن
 meneviş ۱- (گیا) میوه تربانتین ۲- خارا ، خار ، موج دار
 ۱- موج دار ، ۲- صفحه فولادی موج
 menevişli دار ۳- نوعی پارچه ابریشمی موج دار
 menfa (قد) منفا ، تبعیدگاه
 menfaat منفعت ، نفع ، سود
 menfaatçı استفاده جو ، منفعت پرست ، نفع پرست
 menfaatler منافع
 menfaatperest استفاده جو ، منفعت پرست ، نفع پرست
 menfez منفذ ، درز ، سوراخ
 ۱- منفی ، برعکس ، وارونه ۲- رانده (دس) شده ، تبعید شده ، سرگون شده ۳- (دس) منفی
 menfur منفور
 mengeç ماسوره بزرگ ، ماکوی بزرگ
 mengel النگوی پا
 mengene ۱- (مکن) منگنه ، دستگاه پرس
 ۲- گیره ، گیره رومیزی
 menhiyat (تص) مناهی
 menhus منحوس ، شوم ، بدشگون ، بداختر
 meni منی ، نطفه ، تخم ، آب پشت ، آب نشاط ، آب نطفه
 meni akmak آب رفتن
 meni çıkması انزال منی
 menkıbe منقبه ، منقبت
 menkıbeler مناقب
 menkübiyet مصیبت زدگی
 menkul منقول ، نقل شده
 menkup مصیبت دیده
 men olunmak ممنوع شدن ، منع کرده شدن
 menopoz یائسگی
 mensubiyet منسوبیت
 mensucât منسوجات

mensup منسوب
 mensur منشور
 menşe منشأ
 ۱- منشور ۲- فرمان پادشاه
 menteşe لولا
 mentol جوهر نعناع
 menû صورت غذا
 menûs مأنوس ، انس گرفته
 ۱- منزل ، محل نزول ۲- (نظ) برد
 ۳- فاصله یک روز مسافت
 menzil uzaklığı (نظ) برد
 menzul فالج ، مفلوج
 mera مرعى ، چراگاه ، مرتع
 ۱- نگرانی ، دل واپسی ، تشویش
 ۲- کنجکاوى ، کند و کاو ، تجسس ۳- علاقه ، میل ، هوس ، ذوق
 merakeş مراکش
 merakeş zeytini (گیا) ارجان
 merak etmek نگران شدن ، تجسس کردن ، کنجکاوشدن ، کندو کو کردن
 meraklanmak نگران شدن ، دلواپسی شدن ، علاقمند شدن ، تجسس کردن ، کنجکاو شدن ، کندو کو کردن
 meraklı نگران ، کنجکاو ، دل واپس ، علاقه دار
 meraksız بی علاقه ، بی ذوق
 meral گوزن ماده
 meralar مراعى
 meram مرام ، مقصود ، آرمان ، هدف ، مقصد
 meram etmek قصد کردن ، نیت کردن ، هدف قرار دادن
 meraret (قد) تلخی
 merasim مراسم ، تشریفات ، تعاراف ، آئین و عادات
 merasimler رسوم
 merbut مربوط ، وابسته
 mercan مرجان ، سنگ شجرى
 mercan adası جزیره مرجان
 mercan balığı ماهی مرجان
 mercan köşk otu (گیا) مرزنگوش ، گلپر
 merccek (فز) عدسه ، عدسی
 merci مرجع

merciler مراجع

mercimek (گیا) مرجمک ، عدس ، مچک ، نسک ، دانجه

mercimek yemeği عدسی

merdane ۱-نورد ، گردونه ، استوانه ، غلتک

۲-مردانه ، شجاعانه ، دلیرانه

merdiven نردبان ، زین

merdut (قد) مردود

merdümünüz مردم گریز ، گوشه گیر

meret (عم) سرخر ، دردر ، بلای جان ، مزخرف

mergup مرغوب ، مطلوب ، پسندیده

merhaba سلام

merhabalaşma ترحیب ، احوال پرسى

merhabalaşmak بهمد یگر سلام و علیک گفتن ، حال و احوال پرسیدن

merhale ۱-مرحله ، منزل ، ۲-دوره

merhaleler مراحل

merhamet رحم ، مرحمت ، رحمت ، شفقت ، مروت

merhamet dilemek استرحام کردن

merhamet etme ترحم ، ترحیم

merhamet etmek رحم آوردن ، رحم آمدن

merhametli بارحم ، مرحمت گستر ، بامروت

merhametsiz بی رحم ، سنگدل ، ظالم

merhametsizlik بی رحمی ، سنگدلی ، قسوت

merhem مرهم ، پماد ، پزنده ، ضماد

merhem kutusu روغندان

merhûm مرحوم ، خدابیامرز ، آمرزیده ، شادروان

merhûme مرحومه

merhun گرو گذارده شده ، رهن گذارده شده

merî ۱-جاری ، مرعى ۲-رعایت شده ، مراعات شده

merî مرى

meridyen (جغ) نصف النهار ، طول

Merih (نچ) مریخ

merîyet جاری بودن ، مرعى بودن

merkat (قد) مرقد ، مزار ، گور ، قبر

merkep الاغ ، خر ، مرکب

merkepçi چاروادار

merkez مرکز ، بنگاه ، کانون ، نقطه

میان ، میان ، وسط

merkez bankası بانک مرکزی

merkezcilik مرکزیت

merkezî مرکزی

merkezî hükümet (سیا) حکومت مرکزی

merkezîleşmek تمرکز یافتن

merkeziyet مرکزیت

merkezkaç kuvvet (فز) قوهء فرار از مرکز

merkez kuvvet (نظ) قلب لشکر

merkezler مراکز

merkezleşme تمرکز

merkezleşmek تمرکز یافتن

merkum مرقوم ، مذکور ، مزبور

Merkür (نچ) عطارد

merlengeç (گیا) پیسته کوهی ، انجره ، توخ ، دغدان

mermer مرمر ، سنگ مرمر

mermer döşemeli مرخم

mermerlik مرمری

mermersâhî ملل

mermertaşı رخام

mermi (نظ) تیر ، گلوله ، فشنگ

mermi atmak درکردن تیر ، تیرشلیک کردن ، تیر خالی کردن

mermi vınlamak غز کردن تیر

mersa بندر ، لنگرگاه

mersedes-benz بنز

mersi مرسی ، متشکرم ، ممنونم

mersin ağacı (گیا) مورد ، آس

mersin balığı تاس ماهی

mersiye مرثیه ، روضه ، شعر رثائی

mersiyehan مرثیه خوان ، روضه خوان

mersiyeler مرثی

mersiye okuma مرثیه خوانی ، روضه خوانی

mersiye okumak مرثیه خواندن ، نوحه خواندن ، روضه خواندن

mert مرد ، جوانمرد ، خوش قول

mertçe مردانه ، مردانه وار

mertebe منزلت ، مقام ، رتبه ، مرتبه ، جاه ، جایگاه ، اندازه ، پاکاه ، شأن

mertebeler مراتب

mertlik مردانگی ، مردی ، حمیت ، آزادگی ، خوش قولی ، شجاعت

Meryem حضرت مریم

Meryem ana حضرت مریم

meryemiye (گیا) گل تشنگ، سلوی

merzenguş (گیا) مرزنگوش، گلپر

mes مس، تماس، دست مالی

mesabe مثابه، اندازه، درجه، مانند

mesabesinde به منزله، به مثابه

mesafe فاصله، مسافت، دوری

mesafe bırakmak میانه کردن، فاصله دادن

فاصله گرفتن، فاصله گذاشتن

mesafe ölçmek فاصله گرفتن

mesağ اجازه، جواز

mesâha ۱-مساحت، سطح ۲-مساحت

گرفتن زمین

mesâi ۱-مساعی، کار، خدمت، فعالیت

۲-اضافه کار

mesaj پیام، پیام، خبر

mesaj getirmek پیام آوردن

mesamat مسامات، خلل و فرج

mesamatlı olma تخلخل

mesane مثانه، آبدان، آبگاه، پیشابدان

شاشدان

mesbuk گذشته، مسبوق

mescit مسجد کوچک، مسجد، جامع

mescitler مساجد

mesel ضرب المثل، مثل

meselâ مثلاً، فی المثل، بطور مثال

mesele مطلب، قضیه، مسئله، اشکال

واقع

mesele kapanmak قضیه تمام شدن

meseleler مسائل، مسایل

meserret شادی، مسرت، خوشنودی

mesh مسح

meshetmek مسح کردن، مس کردن، دست

مالیدن

mesih مسح

Mesih مسیح، عیسی

Mesihî مسیحی، عیسوی

mesire yeri گردشگاه، تفرج گاه، جولانگاه

mesken خانه، مسکن، منزل، محل سکونت

mesken edinmek مسکن کردن، منزل کردن

meskenet مسکن، بی نواشی، فقر

بدبختی

meskenler مساکن

meskûkat مسکوکات، سکه ها

mêskun مسکون

meskun olmak مسکون شدن

meskût خاموش، ساکت، مسکوت

mesleği olmak پیشه داشتن، شغل داشتن

meslek پیشه، شغل، حرفه، کار و کاسبی

کسب، صنعت، صناعت

meslek edinmek پیشه کردن کاری را

پیشه گرفتن

meslekî حرفه ای، پیشه ای، کسبی

meslekler پیشه ها، حرف، حرفه ها

meslek sahibi پیشه ور

meslek sahibi olmak پیشه ور شدن

mesleksiz ۱-بدون شغل، بدون پیشه

۳-بی مسلک، بی ثبات

meslektaş هم پیشه، همکار، هم مسلک

حریف، هم شغل، هم حرفه، همتا

meslektaşlık همکاری، هم شغلی

mesnet ۱-مسند، مدرک، برهان، دلیل

۲-مسند، مقام

mesnevî مثنوی

mesnevihan مثنوی خوان

mesruk مال دزدی، مسروق

mesrur شاد، خوشوقت، مسرور

messetmek ۱-مس کردن، ۲-وقوع یافتن

mest مست

mest lastığı گالش

mest olmak سرمست شدن

mestur مستور، پوشیده

mestûre سرپوشیده، روی پوشیده

مستوره

mesul مسئول

mesuliyet مسئولیت، عهده

mesut مسعود، شاد، شادان، کامران

خوشبخت، سعادت مند، پدram، نیکبخت

فرخنده بخت

mesut olmak شاد شدن، خوشبخت شدن

meşakkat مشقت، سختی، محنت، رنج

meşakkat çekmek استخوان در گلوگرفتن

استخوان خرد کردن، محنت کشیدن

meşakkatli محنت بار

meşale مشعل، مشعل

meşaleler مشاعل

meşayih مشايخ، شيوخ، شيخ ها

meşbu پر، مشبوع

meşe ۱-(گیا) درخت بلوط ۲-چوب بلوط

meşelik جنگل بلوط

meşgale مشغله، شغل، کار

meşgul مشغول، سرگرم، بکار گرفتار

meşgul etmek ۱-مشغول کردن، سر کسی

را گرم کردن، وقت کسی ا گرفتن، معطل کردن ۲-بازی دادن

meşguliyet مشغولیت، گرفتاری،

سرگرمی، شغل شاغل، اشتغال، بازی

meşguliyetler مشاغل

meşgul olmak مشغول شدن، گرم گشتن،

سرگرم بودن، کار داشتن، پرداختن به، وقت گذراندن

meşher نمايشگاه

meşhet مشهد

meşhur معروف، مشهور، نامی، نامور،

نامدار، سرشناس، شهیر، شهره، بلندنام،

بنام، نام آور، نام بردار

meşhur etme تشهير

meşhur etmek نام بخشیدن، نامبردار

کردن، علم کردن

meşhurlar مشاهير

meşhur olmak مشهور شدن، نام پر آوردن،

نامبردار شدن، نامدار شدن

meşhut مشهود، آشکار

meşihat ۱-(قد) دستگاه شيخ الاسلام

۲-شيخ های تکیه

meşime جفت، جفت چنین در حیوانات،

مشیمه

meşk مشق، سرمشق، سرخط، تمرین،

مشق خط، مشق موسیقی

meşk etmek چلیپا نوشتن، تمرین کردن،

مشق کردن

meşkûk شبهه دار، شک دار، مشکوک، مبهم

meşrep مشرب، خوی، خلق، مسلک

meşrû مشروع، مشروعه، قانونی، موافق

شرع

meşrûbat مشروبات، نوشیدنی های بدون

الکل، آب میوه

meşrûhat ۱-مشروبات، توضیحات

۲-حاشیه، هامش

meşrûiyet مشروعیت، تطابق قانون

meşrut شرط دار، مشروط

meşrutî krallık (سیا) سلطنت مشروطه

meşrutiyet (سیا) مشروطه، مشروطیت

meşrutiyet hükümeti (سیا) ادارهء مشروطه،

حکومت مشروطه

meşrutiyet yanlısı مشروطه خواه

meşum شوم، بدیمن، مشنوم، بد شگون

meşveret مشورت

meşveret etmek مشورت کردن، انجمن

کردن

met(=med) (جغ) مد

meta متاع، مال، مال التجاره، جنس

metabolizma متابولیسم، سوخت و ساز

metafizik متافیزیک، مابعد الطبیعه،

ماوراء الطبیعه

metal فلز، معدنی

metalik فلزی، معدنی

metaller فلزات، معادن

metalurji متالورژی

metal üzerine yazmak قلم زدن

metamorphoz استحاله، تغییر هیئت، تغییر

صورت

metan (شیم) متان، گاز متان

metânet متانت، جزالت، حصانت،

محکمی، وقار

metanetli بامتانت، باوقار، باصلابت

metanol (شیم) الکل متیلیک

metapsişik ماوراء روح، ماوراء النفس

metazori (عو) زورکی، بازور

metbu متبوع

meteliği olmamak يك پاپا سی نداشتن

metelik پاپاسی، پشیز، پول سیاه، غاز،

پول خرد

metelik etmemek پول سیاه نیرزیدن

meteliksiz بی پول، مفلس، بدون يك غاز

meteor (نچ) سنگ آسمانی، شخانه، شهاب

meteorit (نچ) شهاب سنگ

meteoroloji هوا شناسی، مترولوژی، آثار

علوی، علم معرفت الجوی

meteoroloji haritası نقشهء هواگزاری

meteor taşı (نچ) سنگ آسمانی، حجر

سمای ، شهاب سنگ
 metfen مزار ، مقبره ، گور ، مدفن
 metfun دفن شده ، مدفون
 meth مدح ، تعریف ، ستایش
 methal مدخل ، محل ورود
 methaldar مذاخله دار ، ذیعلاقه
 methedici شناگو ، مداح ، ستایشگر
 methedilmek مدح شدن ، ستوده شدن
 methedilmiş پسند ، مدوح ، مدح شده ، ستوده
 methetme تعریف ، تمجید ، تحمید ، تحسین
 methetmek مدح کردن ، ستایش کردن
 ستودن ، تحسین کردن ، تمجید کردن ، ثنا خواندن ، ثنا کردن ، ثنا گستردن
 methiye مدحیه ، قصیده
 metil (شیم) متیل
 metilen (شیم) متیلن
 metin ۱- متن ۲- متین
 metinler متون
 metis حیوان دورگه
 metod متد ، روش ، سبک ، اصول ، وجه ، گونه ، طرز
 metod bilim سبک شناسی
 metodlar اطرار ، متدها ، سبک ها
 metodoloji متدولوژی ، متد شناسی ، سبک شناسی
 شناسی
 metraj مترای
 metre متر
 metrekar متر مربع
 metreküپ متر مکعب ، فوت مکعب (گاز)
 (مایع)
 metres مدل ، مترس
 metrik متری ، متریک
 metrik sistem متری ، سیستم متری
 متری ، سیستم متری
 metris (نظ) سنگر ، خندق
 metro مترو ، ترن زیر زمینی ، قطار های
 زیر زمینی ، واگن زیر زمینی
 metronom مترونوم
 metropol متروپل
 metropolit متران سراسقف
 metropoliten ترن زیر زمینی
 metruk متروک ، دور افتاده

متروکات ، میراث ، ترکه metrûkât
 ۱- رئیس ها ۲- عبدها ، بندگان ، mevâli
 غلام ها
 mevânî (قد) مانع ها ، موانع
 ۱- مواد ، ماده ها ۲- اشیاء mevât
 موجودات ، مخلوقات mevcûdât
 نایاب mevcudu yok
 موجود ، حاضر ، بودنی ، کائن ، mevcut
 کاین
 وجود داشتن ، تحقق پیدا ، mevcut olmak
 کردن
 mevcut şartlar شرایط حاکم
 مدوع ، سپرده شده mevdu
 (بانک) حسابهای پس انداز ، mevdûat
 سپرده های بانکی
 دوستی ، مودت ، محبت meveddet
 لطف ، عنایت ، موهبت ، بخشش mevhibe
 خیالی ، موهوم mevhum
 موهومات mevhumât
 ۱- موقع ، موقعیت ، وضعیت ، جای ، mevki
 محل ۲- مرتبه ، مقام ، پگاه ، منصب
 جاه طلب ، عزت طلب mevki düşkünü
 قیافه را باختن ، مقام خود mevkiini yitirmek
 را از دست دادن
 احراز مقام mevki kapma
 صاحب جاه ، صاحب مقام ، صاحب mevkilli
 منصب
 صاحب جاه ، صاحب منصب ، mevki sahibi
 صاحب مقام
 ۱- وقف شده ، ۲- توقیف شده mevkufl
 ۱- خدا ، مولی ۲- صاحب ، آقا mevlâ
 ۲- بنده ، نوکر ، عبد
 مولوی mevlevî
 مولویگری ، مولویه mevlevîlik
 ۱- ولادت حضرت محمد ۲- اشعار mevlit
 دینی ، مولد
 موروث mevrus
 ۱- فصل ، موسم ۲- موقع ، زمان ، mevsim
 وقت
 فصل ها ، فصل mevsimler
 موافق فصل و موسم mevsimlik
 ۱- بی موقع ، بی وقت ۲- خارج mevsimsiz
 ازفصل

mevsuf موصوف، وصف شده

mevsuk موشوق

mevt مرگ، موت

mevta مرده، موتی

mevût موعود، وعده داده شده

mevzi ۱-(نظ) موضع ۲-موضع، جا، محل

mevziî موضعی، محلی

mevzilenmek (نظ) موضع گرفتن

mevziler مواضع

mevzû موضوع، مطلب

mevzûat موضوعات، مقررات

mevzûlar مطالب

۱-موزون، متعادل بقعاده ۲-وزن دار

۱-می، باده، شراب، مشروب ۲-نوعی mey سورنای کوچک

۱-میان، بین، وسط، مابین meyan ۲-(گیا) شیرین بیان

meyancı میانچی

meyankökü (گیا) شیرین بیان، ریشه شیرین بیان

meydan میدان، عرصه، پهنه

meydana çıkarmak به ظهور آوردن، آشکار کردن

meydana çıkmak به میدان آمدن

meydana gelme پیدایش، ظهور، تصادف، بروز

meydana gelmek اتفاق افتادن، وقوع داشتن، وقوع یافتن، حادث شدن، تصادف کردن، بپای شدن، بهم رسیدن، خاستن، هست آمدن

meydana getirmek پیدا ساختن، به ظهور آوردن، هست کردن

۱-رفته گر ۲-ناظر در میدان meydancı محبس ۲-(قد) مهماندار درآویش

meydanda پدید، آشکار

meydan gûreşi (ور) کشتی میدانی

meydanlık میدان، محوطه، محل میدان

meydan okumak رجزخوانی کردن، دعوت به مبارزه کردن

meydan vermek فرهست دادن، امکان دادن

meyhane میخانه، میکده، شراب فروشی

خرابات، خمخانه، خمکده، کاباره،

شرابخانه

meynaneci می فروش، صاحب میخانه

مشروب فروش، پیرخرابات

۱-میل، رغبت، خواست، گرایشی، meyil

گرایش، گرای، تمایل ۲-کجی، تورب

۳-شیب، گرا دیان

۱-مایل، خمیده، کج ۲-میل، meyilli

راغب، مایل

meyilli olmak گراییدن، مایل بودن

meyletme تمایل

۱-کج شدن، خم شدن ۲-میل meyletmek

کردن، ملیل شدن، مایل گردیدن، گرایش

کردن، تمایل داشتن، پی سودن، رغبت کردن

میل داشتن، تمایل داشتن meyli olmak

میمنت، شگون، یمن meymenet

میمون، بامیمنت، باشگون، meymenetli

خوش یمن، خوش قدم

شوم، بد شگون، بی meymenetsiz

میمنت، بد یمن

meyus مأیوس، نومید، ناامید

meyva میوه، ثمر، ثمره، بار

meyva bahçesi بوستان، باغ میوه

meyvacılık میوه کاری، زراعت میوه

تجارت میوه

meyva çürümek پلاسیدن

meyvalanmak گرانبار شدن

meyvalar میوه ها، ثمار

meyvalı میوه دار، بارور، بردار، باردار

meyvalı ağaç درخت باردار، باردار

meyvalık باغ میوه، بوستان، بوستان

meyva presi منگنه

meyva püresi پوره میوه

نتیجه چیزی به بار meyvāsını vermek

نشستن

meyva suyu رب، افشوده، شیر، پیشاب

آب میوه

meyyasuyu çıkarmak آب گرفتن

meyva verme تثمیر، باردهی

meyva vermek بار دادن

meyve میوه

۱-میل، بامیل، پر رغبت ۲-کج، meyyal

خمیده، مایل

meyyit مرده، میت

meyzin مؤذن ، اذان خوان
 mezahip مذهب ها ، مذاهب
 mezâlim ظلم ها ، مظالم
 mezamir زبور ، مزامیر
 mezar ، قبر ، گور ، مرقد ، مقبره ،
 حفیر ، تربت ، ضریح ، خاک ، دخمه ، مدفن
 mezarci گورکن ، قبرکن ، حفار
 mezarçılık گورکنی ، قبرکنی ، حفاری
 mezar kazmak گورکندن ، قبرکندن
 mezarlar قبور ، گورها
 mezarlık گورستان ، قبرستان
 mezarlık bekçisi پاسبان ، گورستان
 mezar odası سرداب
 mezar taşı لوح قبر ، سنگ قبر
 mezat مزاد ، مزایده ، حراج
 mezbaha سلاخ خانه ، کشتارگاه ، مذبحه ،
 قصابخانه
 mezbele مزبله ، آشغال دان ، خاکروب دان
 mezbelelik محل آشغالدان ، مزبله دان ،
 خاکروب دان
 mezcetmek آمیختن ، مزوج کردن ، درهم
 کردن ، مزج کردن ، مخلوط کردن
 Mezdek مزدک
 Mezdekî مزدکی
 meze پیش خورد ، چشته ، گزک ، پیش
 دندان ، چاشنی
 mezeci مزه فروش
 mezelik مزه
 mezellet خواری ، مذلت ، پستی
 mezhep مذهب
 mezhepsiz بیبدین ، لامذهب
 meziyet مزیت ، برتری ، شایستگی
 meziyetler مزایا
 meziyetli با مزیت ، بالیاقت
 mezkur مذکور ، نام برده ، مزبور ، ذکر
 شده ، اشاره شده
 mezleka مزلقه ، لغزش گاه ، محل لغزش
 mezmum مذموم ، نکوهیده ، ناشایسته
 mezre مزرعه ، زمین زراعت
 mezru کاشته شده ، مزروع
 ۱-فارغ التحصیل ۲-دارای اجازه ،
 دارای صلاحیت

۱-اجازه مرخصی ۲-فارغ
 التحصیلی ۳-اختیار وصلاحیت
 mezuniyet tezi تز ، پایان نامه
 mezun olmak فارغ التحصیل شدن
 mezura سانتیمتر خیاط
 mih میخ
 mihladiz (عو) مغناطیس
 mihlamak میخ کوبیدن ، میخ کردن ،
 میخکوب کردن
 ۱-میخکوب شدن ، ۲-(مج) دریک
 میخکوب شدن ، میخکوبی شده
 mihli میخ دار ، میخکوبی شده
 miknatis مغناطیس
 miknatislamak مغناطیسی کردن
 miknatislanmak مغناطیسی شدن
 miknatisli مغناطیسی
 mincıklamak ناخنک زدن ، انگشت کردن ،
 دست واشوری کردن ، دست کاری کردن ،
 دست مالی کردن
 mincıklanmak دست مالی شدن ، ناخنک زده
 شدن
 mincık mincık etmek ناخنک زدن ، دست
 زدن
 mintika منطقه ، حوزه ، بوم ، مرز و بوم ،
 قسمت ، بخش ، ناحیه
 mintikalar مناطق
 mırıldamak غرغر کردن ، غرولند زدن ، لند
 لند کردن
 mırıldanma دندنه
 mırıldanmak منگیدن ، منگ منگ کردن ، من
 من کردن ، زمزمه کردن ، فتنه کردن ،
 دندیدن ، ونگ زدن ، لند لند کردن
 mıriltı زمزمه
 mırın kın etmek بهانه تراشی کردن ، بهانه
 جوئی کردن ، من من کردن
 mimav مرنو
 mısır (گیا) ذرت ، جواری ، بلال
 Mısır مصر
 Mısır'lı مصری ، اهل مصر
 mısırlık مزرعه ذرت ، مزرعه بلال
 Mısır lirası جنبه
 mısır narı (گیا) انار مشک
 mısırözü yağı روغن مصری

۱-نى ، نى لېك ۲-مصقله miskal
 مصرع misra
 مصاريع misralar
 شمشه mistar
 (گيا) زرد آلو ، قيسى mışmiş
 فس فس ، من من miymıntı
 من منى ، فس فسى بودن miymıntılık
 ۱-(دس) دسسته موزيك ۲-(مس) ساز mızika
 دهنی

موزيكانچى ، موزيك چى mızıkacı
 جرزن mızıkçı
 جرزنى ، جر mızıkçılık
 جرزدن ، لاپ آمدن ، لنجه mızıkçılık etmek
 زدن ، دبه در آوردن
 جر ، جرزنى mızıklanma
 جر زدن ، لاپ آمدن ، لنجه mızıklanmak
 زدن ، دبه در آوردن
 اشكال تراش ، بهانه جو ، مشكل mızımız
 پسند
 اشكال تراشى كردن ، بهانه mızımızlanmak
 چوئى كردن ، مشكل پسندى كردن
 اشكال تراشى ، بهانه چوئى ، mızımızlık
 مشكل پسندى

نيزه ، بيغال mızrak
 نيزه كشيدن mızrak atmak
 سنان ، سرنيزه mızrak başı
 نيزه دار mızraklı
 مضراب ، زخمه mızrap
 مضارب mızraplar
 زخمه زدن mızrap vurmak
 (مس) مى mi
 ميعاد ، موعد miat
 ماشين پذرپاش mibzer
 معده ، شكم ، يطن mide
 (بز) درد معده ، دل درد mide ağrısı
 پيچ انداختن (حب) mide ağrıtmak
 قم معده mide ağzı
 (پز) دل به هم خوردگى ، تهوع mide bulantısı
 سور چران ، منفعت پرست ، سود جو mideci
 (پز) حيضه ، پرى mide dolgunluğu
 (پز) تخمه mide ekşimesi
 (پز) باد شكم mide gurultusu
 (پز) عصير معدى mide salgısı

عق شدن ، عق گرفتن midesi bulanmak
 معده كسى
 (مج) بى سليقه ، بى ذوق midesiz
 (پز) پرى ، پرى معده mide şişkinliği
 موافق معده midevi
 ميدللى Midilli
 گوش ماهى midye
 (پز) ميگرن migren
 (نظ) كلا هخود ، مغفر ، كاسك ، خوى، miğfer
 خود

مكانيك mihanik
 مكانيكى mihaniki
 سنگ محك ، عيار mihenk taşı
 مهر mihir
 مهریه mihir parası
 (قد) مهمان mihman
 مهماندار mihmandar
 مهمانداری mihmandarlık
 محنت ، رنج ، زحمت mihnet
 محن mihnetler
 مهارچه mihrace
 ۱-نقطه ، اصلى ، نقطه احتراق mihrak
 ۲-كانون عدسى ذره بين

محراب ، پيشگاه مسجد mihrap
 مهر Mihr ayı
 محور ، وردنه mihver
 ميكا mika
 ميكادو mikado
 مغناطيس ، آهن ربا ، آهن كش miknatis
 مغناطيسى كردن miknatislamak
 مغناطيسى شدن miknatislanmak
 مغناطيسى ، كهربايى miknatislı
 قارچ شناسى mikoloji
 ميكروبيولوژى ، علم ميكروب mikrobiyoloji
 شناسى

ميكروب شناس mikrobiyolojist
 ماكرويو mikrodalga fırın
 ميكرو فيلم ، ميكروفيلم mikrofilm
 ميكرفون ، ميكرفن ، ميكروفون mikrofon
 موافق ميكرفون mikrofonik
 خرد نگارى mikrografi
 عالم كوچك mikrokozmos
 ميكرومتر ، ريز سنج mikrometre

میکرومتر

mikron میکرون
 mikroorganizma میکروارگانیسم
 ۱- میکروب ، جرثوم ، سازواره
 ۲- مضر
 mikroplar جراثیم
 mikroplu میکروب دار ، پلشت ، عفونی
 mikrop öldürücü (پز) ضد عفونی کننده
 mikropsuz پاک ، بی میکروب
 mikroptan arınma پاک ، عقیم شدن
 mikroptan arıtmak عقیم کردن
 mikroskop میکروسکپ ، ذره بین ، ریز بین
 mikroskopi ذره بینی
 mikroskopik میکروسکپی
 miksodem hastalığı (پز) میکسدم
 miktar مقدار ، قدر ، بلنج ، میزان
 mikiyas میزان ، مقیاس
 ۱- میل ۲- میله ، میل ، سیخ ۳- لای
 لجن ، خاک رسی
 milâdî میلادی
 milâdî tarih تاریخ میلادی
 milat میلاد
 mil çekmek میل زدن ، میل کشیدن
 milel ملل ، ملت ها
 miligram میلی گرم
 milim میلی متر
 milimetre میلی متر
 millis (نظ) نیروی ملی ، نیروی محلی
 millitarizm میلیتاریسم
 ۱- ملت ، قوم ۲- طایفه ، طبقه ،
 صنف ، جنس
 milletler ملل ، اقوام
 milletlerarası بین الملل ، بین کشوری
 milletvekili (سیا) وکیل ، نماینده مجلس
 شورای ملی
 milletvekili olmak وکیل شدن
 milletvekili seçmek وکیل کردن
 millî ملی ، ناسیونال
 Milli Eğitim Bakanı (سیا) وزیر آموزش
 وپرورش
 Milli Eğitim Bakanlığı (سیا) وزارت آموزش
 وپرورش
 Millî Güvenlik Kurulu (سیا) شورای عالی

امنیت ملی

millî kütüphane کتابخانه ملی
 millîleşirmek ملی کردن ، دولتی کردن
 millî marş سرود ملی
 Millî Savunma Bakanı (سیا) وزیر دفاع ملی
 Millî Savunma Bakanlığı (سیا) وزارت دفاع
 ملی
 millî takım (ور) تیم ملی
 milliyet ملیت
 milliyetçi ملی ، ناسیونالیست ، ملیت
 پرست ، ملیت چی
 milliyetçiler ملیون
 milliyetçilik ناسیونالیسم
 milliyetperver ملیت پرست ، ناسیونالیست
 milyar میلیارد ، ملیارد
 milyarder میلیاردر
 milyon ملیون ، ملیون
 milyoner میلیونر
 mimar معمار ، بناگر
 mimarlık معماری
 mimarî معماری
 mimber منبر ، تخت ، افراز
 mimik میمیک
 mimlemek سنو ظن آوردن ، نظر و غرض
 پیدا کردن
 mimlenmek جلب بد بینی کردن ، مورد
 غرض و بدبینی واقع شدن
 mimli مورد سوء ظن واقع شده
 minare منار ، مناره ، گلدسته
 minare şerefesi قفسه منار
 minder مخده ، پشتی ، تشکچه
 ۱- مینا ، لعاب ۲- میناکاری
 mine (گیا) شاه پسند ، مینا ، گل مینا
 mine çiçeği مینا کاری کردن
 minelemek مینایی ، لعاب دار
 mineli کانی ، معدنی ، مواد معدنی
 mineral بهالت فلز در آوردن
 mineralleştirme کان شناسی ، مینرالوژی ، کانی
 شناسی
 mineralojist کان شناسی
 mine rengi مینایی
 mine tabakası مینا
 minibüs مینی بوس

minicik کوچولو ، خیلی ریز
 minik کوچولو ، ظریف
 minik minik ریز ریز
 mini mini خورد ، کوچولو
 minimum کمینه ، حد اقل
 minkale نقاله ، زاویه سنج
 minnacık خیلی کوچولو و ریز
 minnet منت
 minnet etmek منت کردن ، تمنا کردن
 minneti olmak سپاس داشتن
 minnettar سپاسگزار ، منت دار ، ممنون
 minnettarlık سپاسگزاری شکران ، شکرانه
 minör (مس) گام کوچک
 minşar اره بزرگ دوسر ، منشار
 mintan پیراهن ، جلپتقه آستین دار
 minüskül حرف کوچک
 minval منوال ، طرز ، نوع
 minyatür مینیا تور
 minyatürcü مینیاتور ساز
 minyatürcülük تذهیب
 minyon ریز ، کوچک ، ظریف
 mir (قد) میر ، امیر
 miraç معراج
 miraç kandili لیلئه اسری ، شب معراج
 mirahur آخر سالار ، اختاجی
 miralay (قد) (نظ) سرهنگ ، میرآلای
 miras میراث ، ارث ، ارثیه ، ترکه ،
 متروکات ، موروث ، موروثی ، ماترک
 mirasa konmak به ارث بردن ، توارث کردن
 miras alma توارث
 miras bırakma توارث ، توریث ، ایراث
 miras bırakmak میراث دادن ، پس افکندن
 mirasçı وارث ، میراث خوار ، میراث خور
 mirasçılar ورثه ، وراث
 mirasçılık میراث خوری
 miras hakkı ارث
 miraslık میراثی
 mirasyedi میراث خور
 miras yoluyla ارثاً
 miri (قد) مال دولت ، دولتی
 mis مشک ، مشک
 misafir مهمان ، میهمان
 misafir ağırlamak پذیرایی کردن ، ضیافت

کردن
 misafirhane مهمان خانه ، مهمان سرا ،
 مهمان کده ، مسافر خانه ، ایرمان سرا
 misafirlik مهمانی ، پذیرایی ، بگماز
 misafirperver مهمان دوست ، مهمان نواز ،
 مهمان پرور
 misafirperverlik مهمان دوستی ، مهمان
 نوازی
 misafirseven مهمان دوست ، مهمان نواز
 misafir severlik مهمان دوستی ، مهمان
 نوازی
 misafir şekerı شکر مهمانی
 misal مثال ، شاهد ، سرمشق
 misil ۱-مقابل ، دفعه ، مرتبه ، برابر
 ۲-مثل ، مانند ، مثابه
 misilleme مقابله ، بمثل ، قصاص
 misillemede bulunmak مقابله به مثل کردن
 misilli شبیه ، مانند ، مثل
 misk ۱-مشک ، مشک ، نافه ۲-خوش عطر ،
 خوشبو ۳-عالی ، خوب و مناسب
 miskal مثقال
 misket ۱-تبله ۲-مشک دار
 miskin مسکین ، آشفته حال ، تنبل ،
 شپشو ، بی حس ، بی حرکت
 miskinhâne جزام خانه ، آسایشگاه جزامی
 ها
 ۱-جزام ، جزامی ۲-تنبلی ، بی
 حسی ، بی حرکتی ۳-فقیری ، بی نوازی ،
 بی چیزی
 miskli مشکلی ، مشکین
 misli مثل ، بمثل ، مانند ، بسان ، چون
 mistik تصوفی ، باطنی ، درونی ، سری
 mistisizm تصوف ، صوفیگری
 misvak مسواک
 misvak ağacı (گیا) اراک
 misyon مسیون ، هیئت نمایندگی
 misyoner مسیونر ، مبلغ ، باب
 mit اساطیر
 mitil متیل
 miting میتینگ
 mitoloji اساطیر ، میتولوژی
 mitolojik اساطیری
 mitolojik ilah رب النوع

mitralyöz (نظ) میترالیوز ، مسلسل
 miyar معیار ، میزان
 miyav میو ، مو ، مرنو
 miyavlamak میو میو کردن
 miyop (پز) میوپ ، نزدیک بین
 miyopluk (پز) نزدیک بینی
 miyosen سومین دوره زمین شناسی
 mizaç مزاج ، طبیعت ، طبع ، خو
 mizaçgir خوش رفتار ، مزاج جو
 mizah مزاج ، طنز ، شوخی ، مطایبه ،
 فکاهت ، فکاهیات ، هزل ، خوشمزگی ،
 تاخره
 mizahçı مزاج نویس ، نویسنده فکاهی
 mizahi فکاهی
 mizan ۱-میزان ، اندازه ۲-ترازو ۳-(رض)
 عمل امتحان چهار عمل اصلی
 mizantrop مردم گریز ، گوشه نشین
 mobilya مبل
 mobilyacı ۱-مبل ساز ، درودگر ۲-مبل
 فروش
 mobilyacılık ۱-مبل سازی ۲-مبل فروشی
 mobilyalı خانه مبله
 mobilya mağazası مبل فروشی ، مبل سازی
 mobilya örtüsü رومبلی
 moda مد
 modacı مدساز ، مدیست
 moda dergisi ژورنال
 modası geçmek ور افتادن ، بر افتادن
 model ۱-مدل ، نمونه ، طرح ، الگو ۲-شکل ،
 مانند ، مثل
 modelci مدل ساز ، قالب ساز
 modern مدرن ، معاصر ، تازه ، امروزی
 modernist مدرنیست
 modernize etmek مدرن کردن ، مدرنیزه
 کردن
 modernleştirmek مدرن کردن
 modist مدیست ، مدساز
 modul گاوشتک
 modullamak سگ زدن
 modül مدول
 modülasyon (مس) گردش از یک آهنگ به
 آهنگ دیگر
 moğol مغول

moğolca زبان مغولی
 Moğolistan مغولستان
 moğol keşişi قام
 mola فاصله ، تنفس ، توقف ، مکث ، تفریح
 mola vermek فاصله دادن ، اتراق کردن ،
 تنفس دادن ، توقف کردن
 molekül مولکول ، ذره
 ۱-ملا ، آخوند ۲-(قد)طلبه ، شاگرد
 molla مکتب
 mollalık ملایی ، آخوندی
 ۱-پاره سنگ ۲-(مج) آدم بی کاره ،
 چیز بی ارزش
 moment (فز) عزم ، گشتاور
 Monako مناکو
 monarşi (سیا) حکومت پادشاهی
 monogami یک زنی ، وحدت زوج
 monokl عینک یک چشمی
 monopol انحصارات ، امتیاز انحصاری
 monoteizm توحید ، یکتا پرستی
 monotip (مکن) مونو تایپ
 monoton یکنواخت ، یکسان ، یک سیاق ،
 یک رو ، یک نده ، یک آهنگ ، یک نسق
 monotonluk یکدندگی ، یکسانی ،
 یکنواختی
 monoton olmak کرسی داشتن ، یکدنده
 بودن ، یکنواخت بودن
 montaj مونتاژ
 monte etmek جمع و سوار کردن ، مونتاژ
 کردن
 mopet (راه) دوچرخه موتوردار
 mopet giremez (راه) عبور دوچرخه موتوردار
 ممنوع
 mor کبود ، ارغوانی ، بنفش ، اذرق
 moral روحیه ، حالت روحی
 morarmak بنفش شدن ، کبود شدن
 morartı کبودی
 morartmak بنفشه کردن ، کبود کردن
 Mordad ayı مرداد ماه
 morfin مرفین
 morfinman مرفینی
 morfoloji مرفولوژی
 morg سالن تشریح
 morin baliği مرو

morlaşmak کبود شدن ، بنفش شدن
 morlaştırmak بنفشه کردن ، کبود کردن
 morluk کبودی ، بنفشی
 morotoryum مهلت دادن
 mors ۱-مرس ، شیرماهی ، قیل دریایی
 ۲-مرس ، تلگراف مرس
 mors alfabeti الفبای مرس
 morto (عو) مردن ، سقط شدن
 mortocu (عو) مرده خور
 mort olmak (عو) مردن ، سقط شدن
 moruk (عو) پاتیل در رفته ، فرتوت ، گند
 پیر ، پیر و پاتال ، پیرمرد
 morumsu قدری کبود
 morumtrak قدری بنفش
 moskof (قد) روس
 Moskova مسکو
 mosmor کبود کبود ، خیلی کبود
 ۱-طوق انداختن ، ۲-رفوزه
 mosmor olmak شدن
 mostra نمونه ، مسطوره
 mostralık نمونه ای
 motel مهمان خانه ، متل
 motor موتور
 motor çekışı (مکن) کشش موتور
 motorin مازوت ، نفت سیاه ، گازوئیل
 motorlu موتوردار ، موتوری
 motorlu araç ماشین ، واسطه موتوری
 motorlu kayık قایق موتوری
 motorlu taşıt yolu başlangıcı (راه) راه
 اتومبیل رو
 motorlu taşıt yolu sonu (راه) پایان راه
 اتومبیل رو
 motor marşı (مکن) استارت (مکن)
 motor numarası شماره موتور
 motor soğutmak خنک کردن موتور
 motoru çalıştırmak روشن کردن
 motosiklet موتور سیکلت ، موتو سیکلت
 motosiklet giremez (راه) عبور موتور
 سیکلت ممنوع
 mototren ترن موتوری
 motris واگن الکتریکی ، تراموای الکتریکی
 mozaik موزائیک
 mozaikçi موزائیک کار

mozaikçilik موزائیک کاری
 mozaik işi سیما نگاری
 mozak بچه خوک
 möbleli مبله ، مبله مان
 möbleli daire آپارتمان مبله مان
 mösyö موسیو ، مسیو
 muaccel بی وعده ، بی مهلت ، فوری ، معجل
 muaddel تعدیل یافته
 muâdelet معادل بودن
 muâdil معادل ، مساوی ، برابر ، همطراز ، همتراز ، هم ارزش ، هم عیار
 muadili چند ، معادل
 muadil olmak معادل بودن ، سربرسر شدن
 muaf معاف ، بخشیده ، بخشوده
 muâfiyet معافیت
 muâhede معاهده ، پیمان
 ۱-مؤاخذة ، ۲-تنقید ، سرزنش
 muâheze مؤخر ، بعدی
 muahhar آویزان ، معلق
 muallak معیوب ، نقصان دار ، ناقص
 muallim معلم ، آموزگار
 muamelât معاملات
 ۱-معامله ، رفتار ، سرو کار ، حسیب ، ۲-سودا ، داد و ستد ، ۳-اصول و تشریفات
 muamele parası کارمزد
 muammâ معما ، کلاف
 muannit لجباز
 muârefe آشنائی ، معارفه
 muâsir معاصر ، هم دوره ، هم عصر ، همزمان ، هم دور
 muâsırlık همزمانی ، معاصری ، هم عصری
 muâşaka معاشقه ، عشق بازی
 ۱-معاشرت ، ۲-آداب معاشرت
 muâşeret بیکار ، معطل ، بیهوده
 muattal خوشبو ، عطر دار ، معطر
 muattar یاری ، کمک ، معاونت
 muâvenet معاون ، شاگرد ، دستیار
 muâvin معاینه ، بازدید
 muâyene etmek معاینه کردن ، ویزیت کردن
 کردن
 muâyenehane مطب

muayyen معین ، معلوم ، مشخص
 muazzam معظم
 muazzez معزز
 mubah مجاز ، جایز
 mûcibince بموجب ، بنابر
 mûcip موجب ، سبب ، علت
 mûcit مخترع ، موجد
 mûciz معجز ، معجزه
 mûcize معجزه ، خارق عادت ، خارق العاده
 mûcizeler معجزات
 mucur خرده ریزه ، زغال ، خرده ریز بدر
 دنخور
 muço وردست ، شاگرد
 mûdi مودع ، مشتری بانک
 ۱- (قد) جدائی ۲- طلاق mufârakat
 مفصل ، دامنه دار ، باتفصیلات mufassal
 مغالطه mugâlata
 muganni آواز خوان ، مطرب ، مغنی
 mugâyeret مغایرت
 mugâyir متفاوت ، مغایر ، ناجور ، مخالف
 مغ muğ
 muğbeçe مغ بچه ، پسر بچه ای که در
 میخانه خدمت میکند
 muğlak مغلق ، مفصل ، پیچیده ، مشکل
 muhabbet محبت ، مهربانی ، عاطفه ، دوستی
 muhabbet çiçeği (گیا) اسیرک
 muhabbet etmek مغز ترک کردن ، خوش و بش کردن
 muhabbet tellalı کس کش ، پا انداز ، دلال
 محبت ، جاکش
 muhabbet tellallığı کسی کشی ، قیامت
 muhâberat مخابرات
 muhâbere مخابره
 muhâbereci (نظ) صنف مخابرات ، سرباز
 مخابرات
 muhâbere dairesi (نظ) لجستیکی
 muhâbere sınıfı (نظ) صنف مخابرات
 muhâbere yapmak مخابره کردن
 muhâbir خبرنگار ، مخبر ، اخبار نویس
 muhâceret مهاجرت
 muhâcim مهاجم ، هجوم کننده
 muhâcir مهاجر

muhaddep محذب ، کوژ ، بر آمده
 muhaddis محدث ، دانشمند حدیث
 muhafaza محافظه ، پاس ، حفظ ، نگاهداری
 muhafaza etmek نگاه داشتن ، محافظه
 کردن ، حفظ کردن ، پائیدن
 muhafazakâr محافظه کار
 muhafazakârlık محافظه کاری
 muhafız محافظ ، نگهبان ، نگاهبان
 دیدبان ، دربان ، حارث ، پاسبان ، حرس ،
 جندار ، گوشوان ، بهره دار
 muhafız alayı (نظ) گارد
 muhafızlar حرّاس ، محافظان
 محافظت ، پاسداری ، پاسبانی ،
 muhafızlık حراست ، نگهبانی ، نگهبانی ، درباری
 محافظت کردن ،
 muhafızlık yapmak پاسبانی کردن ، پاس داشتن ، پاسیدن ،
 پاییدن
 muhakeme داد رسی ، محاکمه
 muhakkak محقق ، حکماً ، صیباً ، مسلم ،
 بدون شک
 muhakkık محقق ، بازجو ، تحقیق کننده
 muhal محال ، غیر ممکن ، ناشدنی
 muhalefet مخالفت ، ضدیت ، پتیاره ، بر مخ
 muhalefet etme تخالف ، تخلف ، منفی
 بافی
 muhalefet etmek مخالفت کردن ، تخلف
 کردن
 muhalefet partisi (سیا) حزب مخالف ، حزب
 اقلیت
 muhalif مخالف ، معارض ، متغایر ، ضد ،
 خلافتکار ، خلاف ، حرفگیر
 muhalif olmak مخالف شدن
 muhalled مخلد ، ابدی ، دائمی
 Muhammedî محمدی ، مسلمان
 muhammen (حق) تخمینی ، تقریبی ،
 برآورد
 muhammen bedel مبلغ بر آورد
 muhammes مخمس
 muhammin ارزیاب ، قیمت گذار
 muharebe (نظ) محاربه ، جنگ ، حرب
 muharip (نظ) محارب ، جنگنده ، حربی ،
 حارب ، جنگ آور
 muharref تحریف شده ، محرف

muharrem محرم ، ماه محرم
 muharrer تحریر شده
 muharrik محرك ، تحريك كنده ،
 برانگیزاننده

muharrir نویسنده ، محرر ، مؤلف
 muharriş خارش آورنده
 muhasamât خصامات ، جنگ ، دشمنی
 muhasara (نظ) محاصره
 muhasara etmek (نظ) محاصره کردن
 muhasebat محاسبات ، حسابداری
 muhasebe محاسبه ، حساب
 muhasebe bürosu دفتر خانه ، دفتر
 حسابداری

muhasebeci حسابدار ، محاسب
 muhasebecilik حسابداری ، دفتر داری
 muhasebe dairesi اداره محاسبات ،
 حسابداری

muhasım خصام ، دشمنی کننده
 muhasip محاسب ، حسابدار ، حسابدان ،
 تحصیلدار
 muhasiplik حسابداری ، حسابدانی ، اداره
 حسابداری ، کارحسابداری

muhassala نتیجه ، حاصل
 muhassas مخصص ، مخصوص
 muhassasât مبالغ تخصیص داده شده
 muhassenât خوبی ها
 muhat ۱- احاطه شده ۲- آب بینی
 muhatap مخاطب ، طرف
 muhatap olmak طرف شدن
 muhatara خطر ، تهلکه
 muhataralı خطر ناک ، پر خطر ، مخاطره
 آمیز

muhavere محاوره ، گفت وگو
 muhavile (مکن) (قد) ترانسفورماتور
 muhayyel مخیل ، خیالی
 muhayyer مخیر
 muhayyile مخیله ، قوه تخیل
 muhbir مخبر
 muhbirlik مخبری
 muhip محب ، دوست ، دوست دار
 muhit محیط ، دور ، جوار ، اطراف
 muhit edinmek دوست و آشنا گرد آوردن ،
 محیط دوستی تولید کردن

muhkem محکم ، سخت ، سفت ، استوار
 muhlis مخلص
 ۱- مخرب ۲- (نظ) کشتی ناوشکن
 muhsin محسن ، نیکوکار
 muhtaç محتاج ، نیازمند ، حاجتمند ، بیچیز
 ، تلنگی

muhtaç bırakmak محتاج کردن
 muhtaç etmek احتیاج دادن ، محتاج کردن
 muhtaçlık نیازمندی ، احتیاج
 muhtaç olmak محتاج شدن ، نیاز داشتن
 نیاز مند شدن ، ناگزیر بودن ، حاجت داشتن ،
 فروماندن

muhtaç olmamak فراغ داشتن
 muhtaç olunan اندر بایست
 ۱- کدخدا ۲- مختار ، صاحب
 muhtar اختیار ، اختیاردار
 muhtariyet (سیا) مختاریت ، استقلال
 داخلی ، خود مختاری

muhtarlık کد خدائی
 muhtas مخصوص
 muhtasar مختصر ، مجمل ، کوتاه ، کم
 خلاصه
 muhtasaran مختصراً ، بطور خلاصه ، بطور
 اجمال

muhtazir حالت دم مرگ
 muhtekir محترک
 muhtelif مختلف ، مختلفه ، گوناگون
 muhtelif بودن ، مختلف کردن
 muhtelit مخلوط ، آمیخته
 muhtemel محتمل ، احتمالی
 muhtemelen احتمالاً ، ظاهراً ، شاید
 محتملاً

muhterem محترم ، گرامی ، حرمت دار ،
 شایان احترام
 muhteris حریص ، طماع
 muhteriz محترز ، پرهیز کننده
 muhtşem محتشم ، شگرف ، بالاحتشام
 باحشمت ، باجلال ، باشکوه

muhteva محتوا ، فحوا
 muhtevi محتوی ، حاوی ، احتوا کننده
 muhteviyat محتویات
 muhtıra (سیا) یادداشت
 معین ، مددکار
 muin

muinli (نظ) كمك دار

mujik دهاتی روسی

mukabele مقابله، تطبیق

mukabele etmek ۱- برابر داشتن، پهلو زدن،

پهلو ساییدن باکسی ۲- مقابله کردن،

۲- نسخه بدل کردن

mukabeleye göndermek پذیره فرستادن

mukabil مقابل، قبال، روبرو، ضد

mukabilinde در قبال

mukabil olarak بنسبت، در قبال

mukaddem مقدم، پیش افتاده

mukaddeme دیباچه، مقدمه، پیش گفتار

mukadder مقدر، نصیب

mukadderat سرنوشت، مقدرات

mukaddes مقدس، پاکیزه، قدسی مآب، منزله

mukaddesat مقدسات

mukaddime مقدمه، پیش در آمد

mukaffa قافیه دار، مقفا

mukallit مقلد

mukarrer مقرر، قرار داده شده

mukavele مقاوله، کنترات، قرار داد

mukavelenâme مقاوله، کنترات، پیمان

mukavemet مقاومت، پایداری، ایستادگی، تحمل

mukavemet etmek پایداری کردن، پایدار بودن، قدم افشردن، ایستادگی کردن، تحمل کردن

mukavemet gücü olmak پای داشتن باکسی

mukavim مقاوم، پابرجا

mukavva مقوا، کارتن

mukayese قیاس، مقایسه

mukayese etmek قیاس کردن، مقایسه کردن

mukayeseli قیاسی

mukayyet ۱- مقید، پابند ۲- قید شده، ثبت شده

mukayyi قی آور، استغراغ آور

mukayyit قید کننده، ثبت کننده، مأمور ثبت اوراق

mukim مقیم

mukni مقنع، قانع کننده

mukriz وام دهنده، قرض دهنده

muktaza مقتضی، لازم

muktebes مقتبس، اخذ شده، گرفته شده

muktedir مقتدر، قادر

muktedir olmak قادر شدن، توانستن، قدرت داشتن

muktesit صرفه جو، مقتصد

mulaj قالب گیری، قالب ریزی، قالب

مومی، قالب گچی

۱- شمع ۲- موم ۳- واحد لامپ چراغ برق

mumaileyh مومی الیه، مشار الیه

۱- شمع فروش ۲- شمع ساز ۳- (قد) (تخ) مؤسسين كانون ینی چری

mumya مومیا، حنوط، ماده

mumyacı مومیاگر

mumyalama مومیاکاری

mumyalamak مومیایی کردن

mumyalanmak مومیایی شدن

mumyalı مومیایی

mundar مردار، پلید، ناپاک، ملوث، نجس

munfasıl منفصل، جدا شده

munis همدم، مونس

munkalip بهم خورده، برگشته، منقلب

muntazam منظم، منتظم

muntazır منتظر، چشم براه، مترصد

munzam منضم، پیوسته، ضمیمه شده

murabahacı رباخوار، نزول بگیر

murabba (هس) مربع، چهار گوشه

muradına erdirmek فایز کردن، بر آوردن

کام، کام کسی را بر آوردن

muradına erememek داغ بدل یخ گذاشتن

به مراد رسیدن، کام

یافتن، کامروا گشتن، کام گرفتن، کام

کشیدن، بر آمدن کام، روا بودن کام کسی،

کام دل یافتن، پیروز شدن، حسرت بدل

ماندن، فایز شدن، کان به گوهر رسیدن

کام دادن، کام دل دادن

muradını vermek نماینده، نماینده مجاز

۱- مراقبت، کنترل، نظارت

۲- حالت سکون و حضور درونی

murakebe etmek زانو رصد کردن، مراقبه

کردن

murakıp مراقب، گوشوان، پاینده، ناظر

خرج

murassa مرصع، جواهر نشان
 murat مراد، کام، آرزو، مقصد
 muratsız kalmak از کام و ناز افتادن، کام شکستن در کام
 muratsızlık کوتاه دستی، بی کامی، بی مرادی
 murdar مردار، لاش، لاش، نجس
 murtat مرتد، از دین اسلام برگشته
 musaddak مصدق، تصدیق شده
 musadif مصادف
 musaf قرآن، مصحف
 musafaha دست دادن
 musahhah تصحیح شده
 musahhah مصحح، تصحیح کننده
 musakka مسمای باینجان
 musalaha آشتی، مصالحه
 musalla مصلی، مصلا
 musallat مسلط، چیر، تسلط یافته
 musalla taşı تخت، سنگ مصلا
 musallat olmak مسلط شدن، چیر شدن
 musalli نماز خوان
 musammat مسمط
 musandıra دولابچه، توی دیواری، گنجینه بزرگ توی دیواری
 musanna ۱- صنعت کارانه، ماهرانه ساخته شده ۲- (مج) تصنعی، مصنوعی
 musannif نویسنده، نگارنده، مصنف
 musavver مصور، عکس دار
 musavvir نقاش، صورتگر
 Musevî موسوی، یهودی، کلیمی
 mushaf قرآن، مصحف
 musibet ۱- مصیبت، بلا، بدبختی، رنج، سختی ۲- (مج) بدشگون، شوم
 musibetler مصائب، مصایب
 mûsikî موسیقی، موزیک
 mûsikişinas (مس) موسیقی دان، پرده شناس، موسیقی شناس
 musir مصر، اصرار کننده
 muska نسخه، چشم آویز، چشمارو، حرز، تعویذ، دعای تعویذ
 muskacı دعا نویس
 muslin موسلین

musluk شیر، شیرآب، واشر
 muslukçu واشر ساز
 muslukçuluk ۱- جیب بری در مسجد ۲- واشر سازی
 musluk suyu آب شیر، آب لوله کشی
 mustar مضطر، گرفتار، ناچار
 mustarip مضطرب، پر اضطراب، پرغم، پریشان فکر
 mustarip olmak پریشان شدن، پیچان گشتن، برهم خوردن، پرنهیب شدن، کله پاچه شدن
 mustatil (هس) مستطیل
 muşamba ۱- مشمع، مشما ۲- بارانی مشمائی
 muşer منشار، اره بزرگ دوسر
 muşmula ازگیل، زالزالک
 mušta ۱- مشت ۲- رشته
 muştalamak بامشت زدن
 muştu (قد) مژدگانی
 muştulama سک، مژدگانی
 muştulamak مژدگانی دادن، مشتلق دادن
 mut خوشی، سعادت
 mutaassıp فناتیک، متعصب، تعصب دار
 mutabakat مطابقت، تطابق، توافق
 mutabakata varmak مطابقت کردن، به توافق رسیدن
 mutabık مطابق، موافق، برابر
 mutabık kalmak مطابق بودن باهم، باهم موافق بودن
 mutantan باطنطنه، باشکوه و جلال، محتشم
 mutarıza پرانتز، هلالین
 mutasaddi متصدی، مباشر
 mutasarrif متصرف
 mutasavvif متصوف
 mûtat معتاد، عادی
 mutbak آشپزخانه، مطبخ
 muteber ۱- معتبر، با اعتبار ۲- رایج، مرعی
 muteber imza امضای مجاز
 mutedil معتدل، میانه رو، راست، میانه، متوسط
 mutekif عاکف، گوشه نشین، منزوی
 mutemet معتمد، قابل اعتماد

mutena معتنا ، قابل اعتناء ، قابل اهمیت، فوق العاده

muterif معترف ، اعتراف کننده

mutezile معتزله

mutfak مطبخ ، آشپزخانه ، تنورخانه

muthike (قد) نمایش کمدی

muti مطیع ، فرمانبردار

muti olmak بزیز قلم داشتن ، فرمانبردار بودن

mutlak مطلق

mutlaka مطلقاً ، حتماً ، هر آینه ، هر آینه ، مسلماً ، لابد ، حکماً

mutlakiyet (سیا) اداره مطلقه

mutlak krallik (سیا) سلطنت مطلقه

mutlak varlik (تحص) کون مطلق

mutlu مسعود ، سعادتمند ، معنون ، خرسند ،

خرم ، شادمان ، شادناک ، خوشدل ، شادکام ،

کامور ، کامیاب ، کامیار ، کامران ، کامروا ،

نیکبخت ، برخوردار ، برومند ، سرحال ،

بهره ور ، پدرام ، حظیظ ، بلند بخت ، تازه

mutluluk سعادت ، دلخوشی ، شادکامی ،

خرمی ، شادی ، شادمانی ، خوشحالی ،

کامرانی ، کامکاری ، کامی ، کامیابی ،

خرسندی ، خوشی ، بهروزی ، برخورداری ،

بهیج ، عیش

mutluluk aramak کام جستن

mutluluk arayan کامجو

mutluluk verici سعادت بخش

mutlu olasin! سرت سبز باد!

mutlu olmak خرسند شدن ، کامروا گشتن ،

کام راندن ، خوشحال شدن ، خرم شدن

mutrib مطرب ، چنگی

mutsuz بدبخت ، بی طالع

mutsuzluk بدبختی ، بی طالعی

muvaakat توفیق ، موافقت

muvaakat etmek موافقت کردن ، همتایی

کردن ، بسر بردن ، بسر کردن

muvaakatname موافقت نامه

muvaaffak موفق

muvaaffak olmak موفق شدن

muvaaffakiyet موفقیت ، توفیق

muvaaffakiyetli باموفقیت ، موفقیت آمیز

muvaaffakiyetsiz بدون موفقیت ، بی نتیجه

muvaфик ، موافق ، طبق ، مناسب ، سازگار ، همراه

muvaahhit موحد ، خداپرست ، یکتا شناسی

muvaakat موقت

muvaakaten موقتاً

muvaakat nikah صیغه

muvaazene موازنه ، تعادل

muvazenesiz بدون موازنه ، بدون تعادل

muvaazi موازی ، متوازی

muvaazzaf وظیفه دار ، موظف

muvaazzaf hizmet (نظ) خدمت نظام وظیفه

muvaazzaf subay (نظ) افسر دائمی

muylu (نظ) دسته توپ جنگی ، گیره توپ جنگی

muz (گیا) موز

muzaf (دس) مضاف

muzaffer مظفر ، ظفر مند ، فیروز ، پیروز ، پیروزمند

muzafferce فاتحانه ، مظفرانه

muzaffer olmak مظفر شدن ، پیروز آمدن ،

پیروز شدن ، فاتح شدن ، استیلا یافتن

muzâfunileyh (دس) مضاف الیه

muzâri (دس) مضارع

muzır مضر ، ضرر دار ، زیان آور

muzip شیطننت کننده ، (عو) شیطان

muziplik شیطننت

muztarip مضطرب ، پر اضطراب ، پرغم

mübadele مبادله ، تعاطی ، پایپای ، رد

وبدل ، تعویض

mübadeleler مبادلات

mübah مجاز ، جایز

mübah kılma اباحت

mübah saymak جایز داشتن

mübalağa مبالغه ، اغراق ، اغراق گوئی

mübalağacı اغراق گو ، مبالغه گو ، لاف زن ،

گزاف گو

mübalağa etmek مبالغه کردن

mübalağalı مبالغه آمیز ، اغراق آمیز ،

پرمبالغه ، پراغراق

mübarek مبارک ، خجسته ، فرخ ، فرخنده ،

همایون

mübarek otu (گیا) علف مریم

mübareze مبارزه ، جنگ وجدال ، زدو خورد

mübaşır ، مباشر ، برگماشته ، وکیل ،
 مصلحت گزار ، پیشکار ، کارساز
 mübaşirlik پیشکاری
 mübeccel گرامی ، محترم
 müberra مبرا ، پاک شده
 mücadele مجادله ، نبرد ، جدال ، پرخاش ،
 جنگ (دورزش)
 mücadeleci چالشگر ، ستیزه جو ، جنگجو
 mücadele etmek مجادله کردن ، کشمکش
 کردن ، ستهیدن ، دست و پنجه نرم کردن ،
 عناد ورزیدن ، پرخاش جستن ، همسری کردن
 mücahit مجاهد
 mücavir مجاور ، همسایه
 mücavirlik مجاورت ، همسایگی
 mücehhez مجهز
 mücellit جلد کننده ، صحاف
 ۱- مجرد ، مطلق ۲- صرف ، تنها
 ۲- عذب ، مجرد
 mücevher گوهر ، گهر ، جوهر ، جواهر آلات
 mücevherat جواهرات ، جواهر آلات ، زیور
 آلات
 mücevherci جواهر فروش ، گوهر فروش ،
 جواهراتی
 mücevher işlemek گوهر نشانیدن
 mücevherler جواهر ، جواهرات
 mücevherli جواهر نشان ، گوهردار ، گوهری
 müçtehit مجتهد
 müdafaa دفاع ، مدافعه
 müdafaa etmek دفاع کردن
 müdafi مدافع
 müdahale مداخله ، دخالت ، دخل
 müdahale etmek دخالت کردن ، دخل کردن ،
 دست بردن
 müdahene چاپلوسی ، مدافعه
 müdahin متملق ، چاپلوس
 müdana (عو) منت ، مدافعه
 müdara مدارا ، سازگاری
 müdavim مداوم
 müddeâ مدعا
 müddeâbih (حق) خواسته ، مدعایه
 müddeî (حق) دادخواه ، مدعی
 müddeîaleyh (حق) مدعی علیه
 müddeiumumî (حق) دادستان

müddet مدت ، مهلت
 müdekkik مدقق
 müderris (قد) مدرس
 müdevver گرد ، مدور
 müdire مدیره
 müdir ادرار آورنده
 müdür مدیر ، رئیس ، کارگردان ، امین
 müdüriyet مدیریت
 müdürlük مدیریت ، کارگردانی
 müdür muavini ناظم
 müdür yardımcısı ناظم
 müebbet مؤبد ، دائمی ، ابدی
 müebbet hapis حبس ابد
 müeddep با ادب ، مؤدب ، باتربیت
 müellif مؤلف ، نویسنده ، نگارنده
 müennes مؤنث
 müessese مؤسسه ، بنگاه ، تأسیس ،
 سازمان
 müesseseler مؤسسات
 müessif مؤسف ، اسف آور ، اسفناک ،
 تأسف آور
 müessir مؤثر ، تأثیردار
 müessis مؤسس
 müeyyet مؤید ، تأیید شده
 müeyyide مؤیده ، قدرت اجراء ، پشت بند
 müezzin مؤذن ، اذان گو
 müfessir مفسر ، گزارشگر
 müfettiş مفتش ، بازرس
 müflis فرومایه ، ورشکست ، ورشکسته ،
 تهی دست
 müflis olmak باد در دست بودن
 müflon لایی
 ۱- مفردات ، جزئیات ۲- پرگرام
 درس
 müfret مفرد ، یگانه ، تنها ، واحد
 müfreze (نظ) سریت ، سریه ، بریگاد
 müfrit مفرط
 müfsit مفسد ، کج باز ، بد
 müfteri مفتری
 müftü مفتی ، امام جمعه ، وچرگر
 ۱- اداره مفتی ۲- مفتی گری
 mühendis مهندس ، پیمایشگر
 mühendislik مهندسی

mûheyya مهیا ، آماده ، حاضر
 mûhim مهم ، عمده ، پراهمیت
 mûhimmat (نظ) مهمات ، قور
 mûhim olmak اهمیت داشتن
 mûhimsemek اهمیت دادن ، مهم شمردن
 mûhlet مهلت ، وعده ، فرجه
 mûhlet istemek مهلت خواستن ، زمان
 خواستن ، استمهال کردن
 mûhlet verme تمهیل ، امهال
 mûhlet vermek مهلت دادن
 mûhlik مهلك ، هلاك كننده
 ۱-مهیره ، ۲-پیوست گرم دریایی
 ۲-منجوق شیشه ای

mûhtedi مهتدی
 mûhür مهر ، خاتم
 mûhürçü مهرکن ، خاتم ساز ، طایع
 mûhürçülük مهرکن
 mûhürdar مهردار
 mûhürleme ختم ، ختم
 mûhürlemek مهرزدن ، مهر کردن ، ختم
 کردن ، مهر گذاشتن ، مهر موم کردن
 mûhürlenmek مهروشدن ، مهر شدن ، مهر
 خوردن
 mûhürlü مهر دار ، مختوم ، ثبتی ، مهر
 خورده ، مهور ، پابه مهر
 mûhür mumu لاک
 mûjde مزده ، بشارت ، نوید
 mûjdecı مزده رسان ، بشیر ، مبشر ، مزده
 دهنده

mûjdeleme تبشیر
 mûjdelemek مزده دادن ، بشارت دادن
 mûjdelik مزدگانی ، مزده
 mûjde vermek مزده دادن ، مزده رساندن
 بشارت دادن ، بشارت کردن ، ایتوک دادن
 mûkâfat مکافات ، جایزه ، صلہ ، پاداش ،
 اجر ، مزدگانی
 mûkâfatlar جوایز
 mûkaleme مکاله
 mûkedder مکرر ، تنگدل
 mûkellef مکلف ، مالیات ده ، وظیفه دار ،
 موظف
 mûkemmek مکمل ، کامل ، اتم ، تمام کمال
 mûkemmeliyet مکملیت

mûkemmelleşme تکامل
 mûkemmelleşmek کمال یافتن ، به کمال
 رسیدن
 mûkemmek olarak بوجه اتم ، بوجه اکمل
 mûkerrem مكرم ، محترم
 mûkerrer مكرر
 mûkerrer olarak بکرات
 mûktesep مکتسب
 mûlâhaza ملاحظه ، اندیشه ، مراقبت
 mûlâhazat ملاحظات
 mûlâhaza etmek ملاحظه کردن
 mûlâkat ملاقات
 mûlâki ملاقی
 mûlâyim ملایم ، نرم ، سازگار
 ۱-(قد) نو آموز ، شاگرد دفتر
 ۲-(نظ) (قد) ستوان ، نایب
 ۱-ملعم ۲-اندود ، آلوده ، مالیده
 mûlevven رنگارنگ ، رنگی ، ملون
 mûlga ملفی ، ملغا ، لغوشده ، فسخ شده
 ۱-ملحق ، تابع ، پیوسته ، ۲-(نظ) mûlhak
 افسر در قرارگاه نظامی
 mûlhem ملهم ، الهام شده
 mûlhit ملحد ، بد مذهب ، بی دین ، خدا
 نشناس
 mûlk ملک ، آب و گل ، عقار ، خواسته ،
 زمین ، سامان ، دارائی ، مال ، قلمرو
 استملاك کردن ، صاحب ملک
 mûlk edinmek شدن
 mûlki سویل ، شخصی ، غیر نظامی
 ۱-(قد) مکتب ملکیه ، مدرسه عالی
 علوم سیاسی ۲-طبقه سویل
 mûlk sahibi صاحب ملک ، ملاک ، مالدار ،
 بیدار
 mûlkü bulunmak آب و گل درجایی داشتن
 mûlteci ملتجی ، پناه برده
 mûmas (رض) مماس ، خط تماس یافته
 mûmasıl شبیه ، مماثل ، مانند ، مثل
 mûmbit منبت
 mûmessil نماینده ، عامل
 mûmessiller نمایندگان ، عمال
 mûmessillik نمایندگی ، کارگزاری ، عاملی
 ۱-ممیز ، وارس ، فارق
 ۲-ممتحن ، ممیز امتحانات

mümeyyizlik وارسى
 mümin مؤمن، بر روشن، باخدا، بايمان،
 (مچ) مسلمان
 müminlik مؤمنى
 mümkün ممکن، امکان پذير، جايز وار،
 بودنى، قابل، ميسر
 mümkün meretebe تاممكن است، حتى
 الامكان، تاحد امکان
 mümkün olduđu kadar در حد توان، تاممكن
 است، حتى الامكان
 mümkün olmak ممكن بودن، ممكن شدن،
 ميسر شدن، شايد بودن، احتمال داشتن،
 ميسر بودن، امکان پذير بودن
 mümtaz ممتاز، برجسته، جدا، متمايز،
 عالى، برگزيده
 mümtaz kılmak ممتاز کردن، پديد آوردن
 mümteni ۱-امتناع کننده ۲-غير ممكن،
 محال
 müncat مناجات
 münadi جارچی، منادی
 münafık منافق، ریاکار، روپوش، دورو،
 دويين، زراندود
 münafıklık منافقى، دورويى، ریاکاری، گرگ
 میشى
 münakasa مناقصه
 münakaşa مناقشه، مباحثه، مذاکره،
 گفتگو، غوغا، مشاجره لفظى
 münakaşa etmek بگوگو کردن، جدل
 داشتن، غوغا کردن
 münakaşa yapmak شمار باریک کردن،
 مذاکره کردن، مباحثه کردن
 münasebet مناسبت، علاقه، ربط،
 بستگی، رابطه
 münasebetiyle بمناسبت، بنسبت
 münasebetler مناسبات
 münasebetli متناسب، بامناسبت، بجا،
 شایسته
 münasebetsiz کج سلیقه، بی مناسبت،
 نامناسب، نابجا، بی معنی
 münasebetsizlik بی مناسبتى، بی تربیتى
 münasip مناسب، ساز وار، درخور،
 درخورد، سزاوار، بجا، فراخوار، متناسب
 münasip görmek صلاح دیدن، مناسب شمردن

دن، مناسب دیدن
 münasip olmak سزیدن، اندر خوردن،
 مناسب بودن
 münavebe تناوب، تناوب
 münavebeli متناوب، بطور متناوبه ای
 münâzara مناظره
 münbîit حاصلخیز، منبت
 München مونیخ
 ۱-منجم، گردون شناس، افلاك
 müneccim شناس، اسطرلابگر، ستاره شناس ۲-طالع
 بین، فال بین
 müneccim başı منجم باشى
 münekkit منقد
 münevver روشن فکر
 münezzeه منزّه
 münezzeه bilmek به پاکی یاد کردن
 münezzeه olmak پاک شدن
 münfail رنجیده، آزرده، متاثر
 münferit منفرد، تنها
 münhali منحل، محل خالی
 münhani منحنى، خمیده
 münhasır منحصر
 münhasır olmak وقف بودن، منحصر بودن
 münhezim منهزم، مغلوب، شکست خورده
 münker منکر
 münkir منکر، جاحد
 müñşeât منشآت
 müñşî منشى
 müntahabat انتخابات
 müñzevî منزوى، معتكف، گوشه گیر،
 گوشه نشين، مردم گریز، خانه نشين، عزلت
 گزین، خلوت نشين، رهبان، زاویه نشين،
 پرده نشين، از مردم گریزان
 müñzevîlik گوشه نشینی، گوشه گیری
 müphem مبهم، پوشیده، بفرنج
 müphemiyet پیچیدگی، نامعلومى، ابهام،
 تلبس
 müphemlik پیچیدگی، نامعلومى، ابهام،
 تلبس
 müphem olmak ابهام داشتن، گرد پای حوض
 گردیدن، پیچیده بودن
 müpteda (دس) مبتدا
 müptedi میتدی، نوآموز، تازه کار، آغاز

کننده

müptelâ گرفتن ، مبتلا ، مبتلی
 müptelâ etmek گرفتار کردن ، دچار کردن
 müptelâ olmak دامنگیر شدن ، گریبانگیر شدن
 شدن ، گرفتار شدن ، دچار شدن
 müptezel مبتذل ، پیش پا افتاده ، قلم دیده
 ، خوار و ناپسند
 müracaat ۱-مراجعه ، توسل ۲-محل
 اطلاعات و مراجعات
 müracaat etmek مراجعه کردن
 müradif مترادف ، مرادف
 mürâî مراشی ، ریاکار ، سالوس ، دورو
 mürâîlik ریاکاری ، دورویی ، ظاهر سازی ،
 سالوسی
 mürdesenk (شیم) مردار سنگ ، اکسید
 طبیعی سرب ، مرده سنگ
 mürdümük (گیا) نوعی ماش
 mürebbi مربی ، نست پرور
 mürebbiye مربیه
 müreffeh مرفه ، باآسایش ، فراغبال
 müreffeh kılmak گشایش دادن ، مرفه
 ساختن
 müreffehleşmek گشایش یافتن ، به رفاه
 رسیدن ، مرفه شدن
 ۱-جؤهر ، حبر ، مرکب mürekkep
 ۲-پیونددار ، مرکب
 ماهی مرکب ، کف دریا ، mürekkep balığı
 ارنب بحری
 mürekkep yalamış ادیب رفته ، دوچراغ
 خورده
 mürettebat پرسنل
 mürettip حروفچین
 mürettiphane محل حروفچینی
 mürettiplik حروفچینی
 mürît مرید
 mürşit مرشد ، شیخ ، پیر صحبت ، پیر
 طریقت ، پیر ، راهبر ، بزرگ ، جان شناس ،
 پیشوا
 mürteci کهنه پرست ، مرتجع
 mürtet مرتد
 mürûzaman مرور زمان ، گذشت زمان
 mürüvvet مروت ، حمیت ، انصاف ،
 جوانمردی

mürüvvetli بامروت ، باانصاف
 mürüvetsiz بی مروت ، بی انصاف
 mürver (گیا) خاما اقلی ، اقسطنی
 اجازه ، اذن ، رخصت müsaade
 اجازه خواستن ، رخصت müsaade istemek
 خواستن

müsabaka مسابقه
 müsabık مسابقه چی ، مسابقه دهنده
 müsademe مصادمه کردن ، زدو خورد کردن
 müsademe yapmak مصادمه کردن ، زدو
 خورد کردن

müsadere مصادره
 müsadere etmek مصادره کردن
 müsait مساعد ، موافق ، جور
 müsamaha مسامحه ، ارفاق ، مداراکاری ،
 بردباری

müsamahakâr مسامحه کار
 müsamere مسامره
 müsavat مساوات ، برابری
 müsavî برابر ، مساوی
 müsebbip مسبب
 müseccâ مسجع ، قافیه دار
 ۱-مسجل ۲-مسابقه دار شده müseccel
 ۱-مسدس ، شعر شش مصراعی müseddes
 ۲-شش ضلعی
 müsекkin مسکن ، تسکین کننده ، آرام ده ،
 آرامبخش

müsекkin ilaç داروی مسکن
 müsellah (نظ) مسلح
 müselles (هس) مثلث ، سه گوشه
 müsellesât (رض) مثلثات
 müselsel پی در پی ، پشت سرهم ، مسلسل
 müsemâm مسما
 müshil مسهل ، کارکن ، داروی ملین ، نرم
 کننده

müskirat مشروبات ، مسکرات
 müslim مسلمان ، مسلم
 müslüman مسلمان
 müslümanlar مسلمانی ، مسلمانان
 müslümanlık مسلمانی ، اسلام
 müslüman olmak مسلمان شدن
 müspet مثبت
 müsrif مسرف ، ول خرج ، خراج ، باددست ،

خرپول

müsriflik ولخرجی، اسراف
 müstacel مستعجل، فوری
 müstafi مستغنی
 müstağni مستغنی
 müstahak مستحق
 müstahdem مستخدم، پیشخدمت، خادم، خدمتگزار
 müstahkem مستحکم، استوار، سخت، سفت
 müstahkem yer حصین، مستحکم
 müstahsil استحصال کننده، تولید کننده
 müstahzar داروهای حاضر شده، اسپسیالیت
 müstakbel مستقبل، آینده، آتی
 müstakil مستقل، سرخود، آزاد و مختار
 müstakil olmak روی پای خود ایستادن، مستقل بودن
 müstakim مستقیم، راست
 müstamel مستعمل، کارکرده، کهنه، دست دوم
 müstamere (سیا) مستعمره، مستملکه
 müstantik (حق) باز پرس، مستنطق
 müstebit مستبد
 müstehcen مستهجن، پچل، زشت، ناپسند
 müstehlik مستهلك، استهلاك کننده، مصرف کننده
 müstehzi مستهزی
 müstemleke مستملکه، مستعمره
 müstenit مستند
 müstensih کاتب، مستنسخ، استنساخ کننده
 müsterih مستريح، راحت، آسوده خاطر
 müstesna مستثنی، جز، الا، باستثنای
 müsteşar (سیا) مستشار، رایزن
 müsteşarlık (سیا) مستشاری، رایزنی
 müsteşrik مستشرق، خاورشناس، شرق شناس
 müsteşriklik خاور شناسی، شرق شناسی
 müstevli مستولی
 müstezat مستزاد
 müsvedde چرك نويس، مسوده، مینوت

پیش نویس، سیاهه

müsvedde kağıdı پیش نویس
 müsvedde yazma تسويد، چركنويسي
 müsvedde yazmak پیش نویس کردن، چركنويس کردن
 müşahade مشاهده
 müşahade etmek مشاهده کردن، دیدن، نگاه کردن
 müşahhas مشخص، معین، معلوم، شاخص
 müşahit مشاهده، بیننده، شاهد، ناظر
 müşâvere مشاوره، کنکاش
 müşavere etmek مشورت کردن
 müşavir مشاور، مستشار، رایزن، سرپرست، نوکر
 müşavirlik رایزنی، مستشاری
 müşerref مشرف
 müşerref olmak شرفیاب شدن، مشرف شدن
 müşfik مشفق، مهربان، دلنواز، دلسوز، دلرحم
 müşîr (قد) (نظ) مارشال
 müşkül مشکل، سخت، دشوار، غامض، گره
 müşkülât مشکلات، اشکال ها، سختی ها
 müşküller مشاكل
 müşkülpesent مشکل پسند، بدپسند
 müşrik مشرك
 müştak مشتاق، پر اشتیاق
 müşteki مشکى، شاكى، شکایت کننده
 müştemil مشتمل، شامل، حاوی
 müştemilât ملحقات، جزئیات، محتویات
 müşterek مشترك
 müştereken مشترکاً، بطور مشترك
 müşteri مشتری، خریدار، خریار
 müşûr (قد) (نظ) مشیر، مارشال
 mü't'a صیغه، متعه
 ۱-مطالعه، بررسی، رسیدگی
 ۲-خواندن، مطالعه ۲-فكر، نظریه
 mütalaa etmek مطالعه کردن
 mü't'a nikahı متعه
 mü'tareke (نظ) متارکه
 müteaddi (دس) متعدی
 müteaddit متعدد، بسیار، دفعات

müteahhit ، پیمانکار ، مقاطعه کار

کنتراتی

müteahhitlik ، پیمانکاری ، مقاطعه کاری

müteahhit olmak ، بست به پیمان دادن ،

پیمان کردن

müteakiben ، متعاقباً ، بالاخره

müteakip ، از پی آینده

mütebâki ، بقیه ، باقی مانده

mütebessim ، متبسم ، تبسم کننده ، خنده

رو

mütecanis ، متجانس ، هم جنس ، جور

mütecaviz ، متجاوز ، تجاوزکار ، درازبست

mütecessis ، متجسس ، کنجکار

mütedavil ، متداول ، رایج

mütedavil sermaye ، سرمایه گردان ، تنخواه

گردان

mütedeyyin ، متدین ، دیندار ، راستکار

müteessif ، متأسف ، متأثر

müteessir ، متأثر

müteessir olma ، انفعال

müteessir olmak ، متأثر گردیدن ، تحت تأثیر

قرار گرفتن

mütefekkir ، متفکر ، فیلسوف

müteferrik ، متفرق ، پراکنده

müteharrık ، متحرک

mütehassıs ، متخصص ، کارشناس

mütehassıs ، خوشوقت ، متحسس ، محفوظ

mütekabil ، متقابل ، دو طرفی

mütekait ، متقاعد ، بازنشسته

mütekait olmak ، باز نشسته شدن

mütemadi ، متمادی ، پشت سرهم ، مدام

مدت طولانی

mütemadiyen ، متماداً ، مرتباً ، بطور

مرتب

mütenasip ، متناسب

müteradif ، مترادف و هم معنی

mütercim ، مترجم ، برگرداننده

mütereddit ، دودل ، متردد ، بی تصمیم

mütereddit olmak ، پای در پیش و پای در پس

داشتن ، دودل بودن

mütesavî ، متساوی

müteselli ، متسلی

müteşebbis ، متشبث ، چنگ زن ، اندر

آویزنده

müteşekkil ، متشکل

müteşekkir ، متشکر ، سپاسگزار

mütevazi ، متواضع ، فروتن ، محقر

müteveffâ ، مرحوم ، متوفی ، شادروان

mütevellî ، متولی

mütevellilik ، تولیت

mütevellit ، متولد

müteyakkız ، متیقظ ، بیدار ، آگاه

مواظب ، باخبر

müthiş ، مدهش ، سهمگین ، سهمناک

دهشت آور ، وحشت ناک ، ترس آور

müttefik ، متفق ، هم پیمان ، همراه ، برابر

هم سخن ، هم رأی ، متحد

müttefik olmak ، متفق شدن ، برابر شدن

هم دست شدن

müttehem ، ظنین ، متهم

müttehit ، متحد

müvacehe ، مواجهه

müvekkil ، (حق) موکل

müverrih ، تاریخ نویس ، مورخ ، تاریخ نگار

müvezzi ، نامه رسان

müyesser ، دستیاب ، میسر ، ممکن ، آسان

müyesser olmak ، از پیش رفتن ، پا افتادن

ممکن بودن ، میسر شدن ، امکان پذیر بودن

müzâkere ، مذاکره ، صحبت ، گفتگو

müzâkereci ، مبصر ، سرپرست محصلین

müzâkere etmek ، طرح کردن ، مذاکره کردن

müzâkereler ، مذاکرات

müzâyede ، مزایده ، حراج

müzâyede dükkânı ، حراجی

müze ، موزه

müzehhep ، مذهب

müzehhip ، مذهب

müzekker ، مذكر

müzekkere ، اظهار ، تذکاریه ، تذکره

احضاریه

müzelik ، آنتیک

müzevir ، مزور ، سخن چین ، نام ، دویهم زن

müzevirlik ، سخن چینی ، نامی ، دویهم زنی

müzeyyen ، مزین

müziç ، مزعج ، مصدع

müzik ، موزیک ، موسیقی

müzikal   موسیقال

müzişyen   موسیسین ، موسیقی دان ،
نوازنده ، سازنده

müzmin   مزمن ، کهنه ، مداوم ، مرض کهنه

müzmin astım   (پز) آسم مزمن

müzminleşmek   مزمن شدن ، مداوم شدن ،
کهنه شدن

N

N

N, n هفدهمین حرف الفبای ترکی ، « ن »

naaş نعش ، جنازه ، جسد

naat نعت ، ستایش

nâbekâr نایکار ، کژبین

nabız نبض

nabız atışı نبضان

nabız tutmak نبض گرفتن ، نبض دیدن

nacak دور باش

nâçar ناچار ، ناگزیر

nâçiz ناچیز ، بی ارزش ، ناقابل ، لاش

nâdan نادان ، بی شعور

nadas آیش

nadasa bırakmak آیش دادن

nâdîde کمیاب ، نادر

nâdim نادم ، پشیمان

nâdim olmak نادم شدن ، پشیمان شدن

nadir نادر ، کمیاب ، نایب ، شگرت ، تحفه ، تنگیاب

nadir bulunmak قحط شدن ، کمیاب بودن

nâdiren ندرتاً ، ندرت

nâdirlik قحط ، ندرت ، کمیابی

nâehil بی اطلاع ، بی تجربه ، نااهل

nafaka نفقه ، خرج ، هزینه ، سورات ، معاش ، گذران ، مخارج زندگی

nafakalanmak گذران کردن ، مخارج زندگی را اداره کردن

nafaka vermek هزینه کردن ، خرجی دادن

nâfe نافع

nâfi سودمند ، نافع

nâfia vekâleti (قد) (سیا) وزارت عمران و آبادی

nâfile ۱-بی فایده ، بیهوده ، بیخودی

۲-نافله ، نماز غیر واجب

nâfile ibâdet نافله ، نماز غیر واجب

nâfiz مؤثر ، نافذ

naftalin (شیم) نفتالین ، نفتالین

nâgah ناگاه ، ناگهان

nâgehan ناگهان ، فوراً

nağme (مس) نغمه ، ترانه ، آواز

nağmeler (مس) الحان ، ترانه ها ، نغمات

nah (عو) بیا ، بیه ، بگیر

nâhak ناحق ، بی جهت

nahîf لاغر ، ضعیف ، نحیف

nahiv (دس) نحو

nahiv bilgini نحوی ، داشمند نحو

nâhiye دهستان ، گوشه ، جانب ، بلوک ، جهت ، بخشداری ، ناحیه

nahiyeler نواحی

nahiye müdürü بخشدار

nâhoş ناخوش ، ناپسند ، نامطلوب ، بد

nâhoşluk ناخوشی

nahvet نخوت ، غرور ، تکبر

nâil نائل ، نایل

nail olmak نایل شدن ، نایل آمدن

nâip نائب ، نایب ، جانشین

nâiplik نیابت ، وکالت

nakarat (مس) برگردان ، تکرار

nakavt (ور) ناک آوت

nakavt olmak (ور) ناک آوت شدن

nakden نقداً ، بواصل ، پولی ، باپول ، نقدینه

nakdî نقدی ، پولی

nâkıs ناقص ، ناتمام

nâkîsa نقیصه ، کمبودی

nakış نقش ، برودری ، گزار

nakışçı گلدوز ، قلابدوز

nakışçılık گلدوزی ، قلابدوزی ، سوزن دوزی

nakış işleme گلدوزی

nakış işlemek گلدوزی کردن ، گل زدن

nakışlamak گلدوزی کردن ، نقش کردن

nakışlı پر نقش ، منقش ، قلم زده ، گلداز

nakışlı ipek پرن

nakış yapmak گلدوزی کردن

nakız نقض

۱-نقل ، انتقال ، حمل ، ۲-حکایت ، nakil قصه ، تعریف

۱-ناقل ، حکایت کننده ۲-(فز) هادی nâkil

nakisa نقیصه ، کمبودی ، عیب
nakit نقدینه ، وجه نقد ، نقد ، پول
nakkâre (مس) نقاره ، دمامه
nakkâre çalmak (مس) نقاره زدن
nakkârhanе (قد) نقاره خانه
nakkaş قلمکار ، نقاش
nakkaşlık قلمکاری ، نقاشی
nakledilmek نقل شدن ، انتقال یافتن
naklen از طریق نقل ، به نقل از
nakletmek ۱-نقل و انتقال کردن ، ۲-حکایت کردن ، نقل کردن ، روایت کردن
nakli نقلی
nakliyat نقلیات ، باربری
nakliyat şirketi باربری ، شرکت باربری ، مؤسسه حمل و نقل
nakliye ۱-نقلیه ۲-اجرت نقلیه
nakliyecі صاحب مؤسسه حمل و نقل
nakşetmek صورت بستن ، صورت بر کشیدن ، صورت نمودن ، نقش بستن
Nakşibendî نقشبندی
nakzetmek نقض کردن ، شکستن ، گسیختن
nal نعل
nalbant نعلبند
nalbantlık نعلبندی
nalbur فروشنده آهن آلات از قبیل میخ ، قفل ، لولا وغیره
nal çakmak نعل زدن ، نعل کردن ، نعل کوفتن
nalın نعلین ، حافیر ، حذاء ، کفش تخته ای
nallamak نعل زدن ، نعل کردن ، نعل کوفتن
nal toplayan at قاق ، اسب عقب مانده
nam نام ، اسم ، لقب ، شهرت
nâmahrem نامحرم ، خرمگس معرکه
namaz نماز ، صلات
namaza durmak قامت بستن ، قامت زدن ، قامت کردن ، قامت گفتن ، بر پاخاستن ، بپای داشتن
namazgâh نمازگاه
namaz kılınmak نماز اقامه شدن
namaz kılmak نماز خواندن ، نماز کردن ، نماز گذاشتن ، پیشانی بر خاک نهادن
namazlık جانماز ، سجاده
namaz örtüsü چادر نماز ، خمار

۱-بی نماز ۲-خیض ، رگل namazsız
پنجگاه ، اوقات نماز namaz vakitleri
نامدار ، مشهور ، معروف ، نامی namdar
(قد) نامه ، مکتوب nâme
نامرد ، نابکار ، ناکس ، بی حمیت ، بیغیرت ، غرچه ، غراچه ، پست ، ناجوانمرد nâmert
نامردانه ، نابکارانه nâmertçe
نامردی ، نابکاری ، ناکسی ، nâmertlik
پدرسوختگی
غیر حاضر ، غایب ، غائب nâmevcut
نامی ، نامدار ، مشهور namli
(نظ) لوله ، آتش خانه namlu
ناموس ، عرض ، عفت ، شرم ، شرف namus
غیرتمندی ، حفظ ناموس namus koruma
باناموس ، باشرف ، عقیف ، نیک namuslu
نام ، پاکدامن ، پاکیزه
عقیفه namuslu kadın
غیرت ، عفت namusluluk
چشم و دل پاک بودن namuslu olmak
بی ناموس ، بی شرف ، بیعفت ، namussuz
بیغیرت ، بی حمیت ، بی انضباط ، بی عصمت
بی ناموس ، بی شرفی ، بی namussuzluk
عصمتی
حفظ ناموس کردن ، namusunu korumak
غیرت خوردن ، غیرت داشتن
نامتناهی ، بی پایان ، بی nâmütenâhî
کرانه
نامزد ، کاندیدا namzet
نامزدی namzetlik
(گیا) نعناع nane
نازک نارنجی nanemolla
(شیم) عطر نعناع ، جوهر نعناع naneruhu
آب نعناع nanesuyu
قرص نعناع ، آب نبات نعناعی nane şekeri
ریشخند کردن ، با اشاره nanik yapmak
دست مسخره کردن
نمک ناشناس ، نمک شناس ، نسپاس nankör
نمک بحرام ، قدر شناس ، ناشکر ، ناسپاس ، پست فطرت ، بی چشم و رو
نمک شناسی ، ناسپاسی ، بی nankörlük
چشم و رویی ، کفران ، بطر
ناسپاسی کردن ، پستان nankörlük etmek

مادر را گاز گرفتن ، نمک شناسی کردن

Napoli ناپل

nar (گیا) انار ، نار

nara نعره ، قریاد ، صیحه ، بنگه

nara atmak نعره زدن ، نعره کشیدن

صیحه زدن ، ویله زدن ، ویله کردن ، نهیب

دادن ، نهیب زدن

(گیا) ناربن ، اناربن ، درخت انار ، nar ağacı

ارز

narcil (گیا) نارگیل

nar çiçeği rengi رنگ گل انار

narenciye مرکبات ، نارنجی

nargile غلیان ، قلیان ، سرجوش ، نارگیله ،

چلم

nargile hazırlamak قلیان چاک کردن

nargile hokkası چلم

nargile içmek غلیان کشیدن ، قلیان کشیدن

nargile tütünü تنباکو

nargiller (گیا) فامیل انار

narh نرخ ، ثمن ، قیمت رسمی ، بها ،

اسعار

naribeyza (جغ) طبقه مذاب زمین

narin نرم ، نازک ، ریز ، لطیف

narkisizm خود شیفتگی

narkotik نارکوتیک

narkoz بیهوشی ، نارکوز

nar özü رب انار

nar tanesi نارदानه ، نارदान ، نارदानگ ،

انارदान

nas نص ، قانون صریح و آشکار

nasbetmek نصب کردن ، برپا داشتن ، برپا

داشتن

nasıl ۱-چطور ، چگونه ، چسان ، چون ، کی ،

کجا ۲-چه گفتید ؟ ، بفرمایید

nasılsa هرطور باشد ، بهر تقدیر ، هرچه

باشد

nasip نصب ، تعیین

nasır (پز) میخچه ، چفر ، پینه

nasırlanmak میخچه در آمدن

nasırlaşmak پینه زدن ، میخچه در آوردن

nasırlı میخچه دار

nasibini almak ارتزاق کردن

nasihat نصیحت ، پند ، اندرز ، وصیت

nasihat etmek پند دادن ، نصیحت دادن

اندرز دادن ، نصیحت کردن

nasihatler نصائح ، نصایح

nasip نصیب ، قسمت ، روزی ، داده ،

سربخش ، سهم ، برخ ، بهر ، حرز ، حصه

nasip etmek نصیب کردن

nasipli بهره دار

nasip olmak نصیب شدن

nasipsiz بی بهره ، بی طالع ، بی نصیب

nasipsiz kalmak بی بهره گردیدن از ، بی بهره

شدن

nasip تعیین ، نصب

Nasranî عیسوی ، مسیحی ، نصرانی

nasyonal ناسیونال ، ملی

nasyonalist (سیا) ناسیونالیست

nasyonalizm (سیا) ناسیونالیسم

nâşi ناشی ، منتج

nâşir ناشر

nâtamam ناتمام ، ناقص

nâtık حراف ، ناطق

nâtıka ناطقه

nâtıklı سخنور ، خطیب

natır کیسه کش

natron ۱-(شیم) ناترون ، ۲-(شیم) بیکربنات

سدیم طبیعی

natûk خطیب ، سخنور ، نطوق

natura ساختمان بدن

natürmort طبیعت بی جان ، بوته

navlun ۱-کرایه بار کشتی ، ۲-کرایه

مسافر کشتی

navlun kağıdı بارنامه

nay نای

nylon نایلون

nylon çorap جوراب نایلون

nylon torba کیسه نایلون

naz ناز ، کرشمه ، عشوّه ، ادا

۱-نظر ، نگاه ۲-چشم زخم ، چشم

زدگی ، چشم ، نظر زدگی ، اصابت عین

nazaran نظراً ، نظر به اینکه ، بنابراین

نسبت به

nazar boncuğu نظر قربانی ، بابا غوری

چشم زد

nazar değdirmek چشم زخم رسانیدن ، چشم

زدن
 nazar değmek چشم زخم دیدن ، چشم خوردن ، نظر خوردن ، چشم زدن
 nazari نظری
 nazariyat نظریات ، تئوری ها
 nazariye نظریه ، فرض ، تئوری
 nazarlık نظر قربانی ، نظر بند ، بادامه
 nazar otu (گیا) سپند
 naz çekmek ناز خریدن ، ناز کشیدن
 nâzenin نازنین ، نرم ، لطیف
 nazım نظم ، شعر
 nâzım ناظم
 nazır ۱-ناظر ، روبه ، متوجه بسوی ، مشرف
 به ، نظر کننده بسوی ۳-(قد) (سیا) وزیر
 Nazi نازی ، هیتلری
 nazif نظیف ، تمیز
 nazi haçı صلیب شکسته
 nazik رقیق ، باریک ، ظریف
 nazikâne بانزاکت ، باتربیت ، مؤدبانه ، بادبانه
 naziklik نزاکت ، لطافت ، ادب ، تربیت
 nâzil نازل
 nâzil etmek نازل کردن ، انزال کردن
 nazil olmak نازل شدن
 nazîr نظیر ، مثل ، مانند ، شبیه
 Nazist نازیست
 nazlanmak نازیدن ، ناز کردن
 nazlı ۱-نازنین ، نازی ، نازدار ، نازگر ، نازک ، نازپرور ، نازان ، پرنخوت ۲-بی میل
 ۳-نازک نارنجی
 nazmedilmek پیوسته شدن ، به نظم آورده شدن
 nazmetmek به رشته نظم کشیدن ، به نظم آوردن ، به سلك نظم کشیدن
 ne چه ، چی ، چه چیز
 nebat گیاه ، نبات ، سبزه
 nebatat نباتات ، گیاهان ، سبزیجات
 nebatî نباتی ، گیاهی
 nebatî yağ روغن نباتی
 nebevî نبوی
 nebi نبی ، پیغمبر
 nebil نبیل ، دانا و هشیار
 nebîlik نبوت

nebiz نبیذ
 nebûlöz ابری ، ابری مانند ، سحابی
 nebze نبذه ، مقدار جزئی ، يك خرده
 necâbet نجابت ، اصالت
 necâset نجاست ، کثافت ، پلیدی
 Necâşî نجاشی
 necat رهائی ، خلاص ، نجات
 nece به چه زبان
 neci چکاره ، چه کار میکند ؟ ، پاچه کار
 اشتغال دارد ؟
 necip نجیب ، اصیل ، شریف
 necis نجس ، پلید ، کثیف
 nedamet پشیمانی ، ندامت
 nedamet etmek پشیمان شدن ، نادم شدن
 nedamet getirmek پشیمان شدن ، نادم شدن
 nedbe داغ زخم
 neden ۱-چرا ، ازچه ، برای چه ، به چه علت ، به چه سبب ، بچه مناسب ۲-سبب ، وسیله ، علت
 به علت ، بجهت ، برجهت ، به نedeniyle سبب ، در نتیجه ، بواسطه
 nedenler علل ، سببها ، جهات
 neden olmak سبب شدن ، سبب گردیدن ، موجب شدن ، علت شدن ، باعث شدن
 neden olmasın? چرا ؟
 nedense به جهتی ، بیخود و بیجهت
 nedensel علتی ، مربوط به سبب
 nedim ندیم ، همدم
 nedimbaşı ندیم باشی
 nedime ندیمه
 nedimler ندماء
 nedimlik ندیمی
 nedir? چیست ؟
 nedret ندرت ، کمی ، کمیابی ، نایابی
 nefâset نفاست
 ۱-(نظ) سرباز ، تابین ۲-کس ، شخص ، نفر
 nefes ۱-نفس ، دم ۲-پک ۳-شعرهای بکتاشی
 nefes aldirmamak فرصت استراحت ندادن ، فرصت نفس کشیدن ندادن
 nefes almak ۱-نفس کشیدن ، نفس زدن

رطوبت پیدا کردن
nemli نم ناک ، نمدار ، مرطوب ، نم کرده ، نمگین ، تر ، رطوبت دار

nemlilik رطوبت ، بلل
nemli toprak ثری ، خاک مرطوب
nem ölçer نم سنج ، رطوبت سنج
Nemrut ۱-نمرود ۲-(مج) ظالم ۳-کوه نمرود
Nemsa (قد) اطریش ، نمسه
ne mutlu حبذا ، چه خوش
ne münasebetle بچه مناسبت
nenni لای لای ، لای لای
neodin (شیم) نئودین
ne olursa olsun هرچه باد اباد ، بادا باد
neon (شیم) نئون
neo-nazi نتونازی
neon lamba چراغ نئون
neoplazma (پز) بافت سرطانی ، بافت غیر طبیعی

Neptün (نچ) نپتون
neptünyum (شیم) نپتو نیوم
nerde کجاست
nerden از کجا
nere کجا ، به کجا
nerede کجا ، کو ، کجاست
nereden از کجا
nereli کجائی ، اهل کجا
neresi کجا ، کو ، کجایش
nereye به کجا ، کو
nergis (گیا) نرگس ، عبهر ، گل نرگس
nerprun ağacı (گیا) سیاه درخت
nesep نسب ، بطن ، تبار ، خویشی ، خویشاوندی

nesepler انساب
nesiç فیبر ، نسج ، بافت
nesih ۱-نسخ ، خط نسخ ، ۲-بغو ، ابطال
nesil نسل ، زاد ورود ، سلاله ، دودمان ، ذریه
nesilden nesile پشت اندر پشت ، نسل به نسل

nesiller انسال
nesim نسیم
nesir نثر ، نوشته ، منشور
nesli olma انتسال

nesne چیز ، شیء ، موضوع
nesrin çiçeği (گیا) ایت بورنی
nestalik نستعلیق ، خط نستعلیق
nesteren (گیا) نسرين
Nesturi نستوری
neşe نشنه ، شادی ، طرب ، نشاط ، سرور ، خرمی ، بهجت ، خوشحالی ، تفریح
ne şekilde چگونه ، بچه شکل
neşelendirmek شاد کردن ، خوشحال کردن
neşelenmek شاد شدن ، خوشحال شدن
عشرت کردن ، شادی کردن ، تفریح کردن
neşeli شاد ، شاداب ، خوشحال ، شنگول
طربناک ، ذوق زده ، سرزنده ، سردماغ ، گشاده رخ ، دلخوش ، خوشوقت ، بانشاط
neşesiz بی نشاط ، ملول ، غمگین
neşet نشأت ، نشئت ، طرب ، شادی ، نشأة
neşe verici طرب افزا ، طرب انگیز ، شادی بخش

neşide منظومه
neşir نشر
neşredilmek انتشار یافتن ، منتشر شدن ، نشر (کرده) شدن ، چاپ شدن
neşren از راه نشر
neşretmek منتشر کردن ، نشر کردن ، انتشار دادن ، گستراندن
neşriyat نشریات
neşter نشتر ، نیشتتر ، کارد جراحی ، کلک ، آدر

neşvünema (قد) نشو و نما
net خالص ، صافی ، ظروف در رفته ، ویژه
net ağırlık وزن خالص
net kilo وزن خالص به کیلو
netameli شوم ، بد قدم ، بدشگون ، پر خطر
netekim همچنانکه ، چطور که ، همانطوریکه ، چنانکه
netice نتیجه ، ماحصل ، عاقبت ، قرار ، حاصل ، ثمر ، ثمره
neticede نتیجه ، در نتیجه ، عاقبت
neticelendirmek به نتیجه رساندن ، بانجام رساندن ، به ثمر رساندن
neticelenmek به نتیجه رسیدن ، به پایان رسیدن ، به ثمر رسیدن ، انجام یافتن
neticeler نتایج

neticesiz بی نتیجه ، بی فایده ، بی ثمر
 net kâr سود ویژه ، سود خالص ، خرج در
 رفته
 net kazanç خرج در رفته ، سود خالص
 neûzubillah پناه بر خدا ، نعوذ بالله ، خدا
 حفظ کند
 neva ۱-نوا ، مقام ، نغمه ، آهنگ
 ۲-خوارک ، توشه ۲-تصیّب ، بهره
 ne vakit کی ، چه وقت ، چه هنگام
 nevâle چشته ، آذوقه ، توشه
 nevâzil (قد) (پز) نزله ، نوازل
 nevbahar نوبهار ، بهار
 nevi نوع ، گونه ، سرده ، صنف ، قسم ،
 جور ، طور
 nevilər انواع ، صور ، صنوف
 nevir رنگ صورت ، رنگ رو
 nevmıt نومید ، نا امید ، مایوس
 nevrâlji (پز) نور الّژی ، درداعصاب
 nevrastenı (پز) نور استنی
 nevrıt (پز) ورم عصب ، آماس عصبی
 nevropat (پز) بیمار عصبی
 nevroz (پز) نوروز ، بیماری عصب ،
 پریشان عصبی ، روان نژندی
 Nevruz نوروز ، عید نوروز
 Nevruz baba بابا نوروز
 nevruz bayramı عید نوروز
 nevruz otu (گیا) گل کتانی
 ney (مس) نای ، نی ، کلک
 ne yapacağını bilmemek (اصط) هیچ تکلیف
 خودش را ندانستن ، سرازپانشناختن
 ne yazık ki متأسفانه ، بدبختانه ، حیف که
 ney çalmak (مس) نای زدن
 ۱-چرا ، برای چه ، به چه جهت ۲-به چه
 neyleyim? چه کنم ؟ ، چه کنم که
 ney üflemek (مس) نای زدن
 neyzen (مس) نای زن ، نی زن
 nezâfet نظافت ، تمیزی ، پاکی
 nezahet نزاهت ، پاکدامنی
 nezâket نزاکت ، ادب ، تربیت
 nezâketli با نزاکت ، بالذب ، باتربیت
 nezâketsiz بی نزاکت ، بی ادب ، بی تربیت
 ne zaman کی ، چه وقت ، چون ، چه هنگام
 ne zamana kadar تا بچند ، تاکی ، چند

تاچند ، تاچه وقت

nezaret نظارت ، ناظری
 nezaretçi ناظر ، سرکار ، متصدی ، مباشر
 nezaret etmek نظارت کردن
 nezarethane زندان موقت
 nezif نذف ، خون آمدن
 nezih نزه ، نزیه ، تمیز ، پاک ، پاکیزه
 nezir نذر
 nezle (پز) زکام ، نزله
 nezle olmak زکام شدن ، نزله داشتن ،
 چاییدن
 nezleli زکام دار ، نزله ای ، زکام شده
 nezle otu (گیا) گل پیوتر آکرا
 nezretmek نذر کردن
 nisfet نصف ، عدل ، داد
 nisfinnehar (جغ) (قد) نصف النهار
 nısf (قد) نصف ، نیم
 ۱-متعدد ، زیاد ، چندین ، چقدر ، چه
 nice بسا ، بسیار ۲-چطور ، چگونه
 nicelik کمیت ، مقدار ، چندی ، حال
 nicelik zarfı (دس) قید مقدار ، قید کمیت
 niçin چرا ، برای چه ، به چه علت
 nida ندا ، صدا ، آواز
 nida ettirmek جار زدن
 nifak نفاق ، ناسازگاری
 nifak sokmak فتنه انگیزتن
 nifas (پز) نفاس
 nıgah نگاه ، نظر ، دید ، تماشا
 ۱-نگار ، نقش ۲-زیبا
 nihâi نهائی ، نهایی ، آخری
 nihâle زیر بشقابی ، نهاله
 nihâvend (مس) نهاوند ، آهنگ نهاوند
 nihayet نهایت ، منتها ، عاقبت ، انتها ،
 پایان ، خاتمه ، آخر الامر ، انجام ، تا
 nihayet bulmak خاتمه یافتن ، پایان
 پذیرفتن ، تمام شدن ، انجام یافتن ، پایان
 یافتن ، به پایان رسیدن
 nihayetsiz بی نهایت ، بی پایان ، لانهایه
 nihilist نیهیلیست
 nihilizm نیهیلیسم
 nikâh نکاح ، عقد ، زن مرد ، بیوگانی
 nikâh akçesi کابین
 nikâh cûzdanı عقد نامه

nikâh davetiyesi کارت دعوت عقد
 nikâh kaydı حباله نکاح
 nikâh kıyılmak عقد منعقد گردیدن
 nikâh kıymak عقد کردن ، عقد بستن ، کابین کردن ، نکاح خواندن
 nikâhlı نکاهی ، عقدی ، مشروع ، نکاح شده
 nikâh memuru عاقد
 nikâh senedi قبالة
 nikâhsız بدون نکاح
 nikâhlamak نکاح کردن ، عقد نکاح کردن
 nikâhlanmak عقد شدن ، نکاح شدن
 nikâh yapmak عقد بستن ، عقد نکاح کردن
 nikap نقاب ، پیچه ، روبند
 nikbet نکبت ، خواری ، بیچارگی ، سختی
 nikbin خوش بین ، نیک بین
 nikel نیکل
 nikêlaj نیکلاژ ، نیکل کاری
 nikelaj yapmak (مکن) نیکل کاری کردن
 nikotin نیکوتین
 nilüfer (گیاه) نیلوفر ، پیلگوش ، آبگون ، آبرود ، گل ازرق ، قل
 nilüfergiller (گیاه) فامیل نیلوفر
 nimbus (هو) ابر غلیظ ، ابر سیاه بارش دار
 nimet نعمت
 nimetşinas نعمت شناس ، نمک شناس
 nine ۱-ماور بزرگ ، نه نه ۲-(مچ) پیروز
 ninni لا لا ، لالایی ، نانو ، لای لای
 ninni söylemek لالایی گفتن ، نانو زدن
 nirengi noktası (جغ) نقطهء رأس
 nisâiye ۱-بیماری زنان ، امراض زنان
 ۲-سرویس امراض نسوان
 nisâiyeçi متخصص بیماری زنان
 Nisan نیشان ، آوریل ، آوریل
 nisanbalığı شوخی روز اول ماه نیشان
 nispet ۱-نسبت ، قرابت ، بستگی ۲-(عو)
 ضدیت ، لج ، دشمنی ، لجاجت ۲-تناسب ، میزان
 nispetçi لجاجت ، ضدیت کننده
 nispeten ۱-نسبتاً ، تا اندازه ای
 ۲-نسبت به
 nispet etmek نسبت دادن ، نسبت کردن ، بریستن
 nispetle نسبت به ، به تناسب ، نسبتاً

nispet yapmak هندیت کردن ، لجاجت کردن
 nispi نسبى
 nispi çoğunluk اکثریت نسبى
 nisplilik نسبیت
 nisvan (قد) نسوان ، زنان
 nisyan (قد) فراموشی ، نسیان
 nişabûrek (مس) نشابورك
 nişadır (شیم) نشادر ، جوهر نمک
 nişan ۱-مدال ، سبیل ۲-نامزدی ۳-نشان ، نشانه ، هدف
 nişan alma نشانه گیری ، هدف گیری
 nişan almak ۱-(نظ) نشانه گیری کردن ، هدف گیری کردن ، هدف قرار دادن ۲-مدال گرفتن ، نشان گرفتن
 nişancı نشانه گیر ، هدف گیر
 nişancılık نشانه گیری ، هدف گیری ، تیراندازی
 nişane نشانه ، علامت
 nişangâh هدف ، آماج ، نشانه
 nişan koymak علامت گذاردن
 nişanlama نشانه گیری
 nişanlamak ۱-نشان کردن ، نشانه گیری
 کردن ۲-نامزد کردن ، نامزدی کردن
 nişanlanmak نامزد شدن
 nişanlı نامزد
 nişanlılık نامزدی
 nişan takmak ۱-انگشتر نامزدی به انگشت
 کردن ۲-مدال به سینه نصب کردن
 nişan töreni جشن نامزدی ، شیرینی خوری
 nişan vermek مدال دادن ، نشان دادن
 nişan yapmak نامزدی کردن
 nişan yüzüğü حلقهء انگشتر ، انگشتر نامزدی
 nişasta نشاسته
 nişasta zıkmı صمغ نشاسته
 nitekim همچنانکه ، چنانکه ، هما بطوریکه
 چه آنکه
 niteleme توصیف
 nitelemek توصیف کردن
 niteleme sıfatı (دس) صفت توصیفی
 nitelik چگونگی ، وصف ، کیفیت
 nitelik zarfı (دس) قید کیفیت
 nitrat (شیم) نیترات

nitrik asit (شیم) نیتریک ، اسید نیتریک
nitrojen (شیم) نیتروژن
niyabet نیابت ، جاننشینی
niyaz نیاز ، خواهش ، تمنا ، درخواست ، حاجت

niye چرا ، برای چه ، از چه سبب
niyet نیت ، قصد ، غرض ، عز ، آهنگ ، برگ

niyet etmek عازم شدن ، نیت کردن ، قصد کردن ، عزیمت کردن ، احرام بستن

niyetli ۱-عازم ۲-روزه دار ، روزه گرفته

niyobyum (شیم) نیوبیوم

niyosis عدم عنبیه

niza ستیزگی ، ستیزه ، نزاع ، جدال

nizam نظام ، نظم

nizamî ۱-(قد) دارای نظم و نظام ۲-سرباز ، نظامی

nizamiye kapısı (نظ) دروازه ورود سرباز خان

nizamlı بانظم ، منظم ، بانتظام

nizamnâme اساس نامه ، نظام نامه ، آئین نامه

nizamsız بی نظم ، غیر منظم

nizamsızlık بینظمی ، بی ترتیبی

nobran بی تربیت ، خشن ، خشک

noda توده کاه گل پوش

noel نوئل ، میلاد مسیح

noel ağacı درخت نوئل

Noel baba بابا نوئل

nohut (گیا) نخود

nohutlu نخوددار

noksan نقصان ، ناقص ، کمبود ، کم و کسر

کم ، کمی ، کم کاست ، بیرهی ، کاهش ، کاست ، کاسته ، عیب ، کمبودی

noksanlık نقصانی ، دست کمی ، کاستی ، کمی

۱-نقطه ۲-جا ، محل

noktalama نقطه گذاری

noktalama işaretleri علامت نقطه گذاری

noktalamak نقطه گذاری کردن

noktalar نقاط ، نقط

noktalı نقطه دار

علامت نقطه و ویرگول

nonoş مامانی ، نازی

norm میزان ، نمونه ، مأخذ

normal معمولی ، نرمال ، عادی ، طبیعی

normale dönmeک برگشتن

normal telgraf دیر فرست

Norveç نروژ

Norveççe زبان نروژی

Norveç'li نروژی ، اهل نروژ

۱-یاد داشت ، تذکاریه ، تبصره ، تذکر

۲-نت ، شماره ، نمره

۱-نوت ، نت ۲-(سیا) یاد داشت رسمی

not alma تعلیق ، یاد داشت گیری

۱-یاد داشت کردن ، یاد داشت

گرفتن ، قلمی گرفتن ۲-نمره گرفتن ۳-مورد

تحسین قرار گرفتن

nota okuma (مس) نوت خوانی

nota okumak (مس) نوت خواندن

nota vermek (سیا) هشدار دادن

not defteri دفتر چه یاد داشت

not dökümü ریز نمرات

۱-(حق) صاحب محضر ، صاحب دفتر ، noter

سردفتر ، دفتر دار ، ۲-محضر ، دفتر اسناد

رسمی

noterlik محضر ، سردفتری ، دفتر خانه

noter masrafı حق الثبت

not etmek یاد داشت کردن

not ortalaması معدل نمرات

not tutmak یاد داشت کردن

۱-نمره دادن ۲-ارزش قائل شدن

نسبت به کسی

novil نول

۱-(نظ) کشیک ، پاس ۲-نوبه ، نوبت

بنابه ۳-(پز) تب نوبه ، مالا ریا

nöbet beklemek (نظ) کشیک دادن

(نظ) کشیکچی ، نگهبان ، نگاهبان

nöbetçi پاسبان ، قراول ، بهره دار

nöbetçi çavuş (نظ) پاس بخش

nöbetçilik (نظ) نگهبانی ، نگاهبانی

پاسبانی

nöbetçi doktor پزشک نگهبان

nöbetçi odası (نظ) قراول خانه

به نوبت

nöbetsel ادواری

nöbet şekeri نبات ، قند نبات
 nöbette olmak (نظ) در کشیک بودن
 nöbet tutmak (نظ) کشیک دادن ، کشیک داشتن ، پاس داشتن
 nöroloji (پز) نورولوژی ، عصب شناسی ، پی شناسی
 nöron (پز) سلول عصب
 nötron نوترون ، نترن
 nötür خنثی ، بی طرف ، نتر
 Nuh nebiden kalma (اصط) عهد دقیانوس
 nuhûset بد شگونی ، نحوست
 numara ۱-نمره ، شماره ، شمار ، رقم
 ۲-(عو) حقه بازی ، حيله کاری
 numaracı حقه باز ، شارلاتان
 numaralamak نمره زدن ، نمره کردن ، شمردن ، شماره زدن
 numaralar نمرات
 numaralı نمره دار ، شماره دار
 numarasız بی نمره ، بدون شماره ، بدون نمره
 numarator (مکن) شماره زن
 numûne نمونه
 numûnelik نمونه ای
 nur نور ، روشنائی ، پرتو
 nurânî نورانی ، فروغمند ، پرنور ، منیر
 nurlar انوار
 nurlu نورانی ، پرنور
 nur yüzü گشاده پیشانی
 Nusayri نصیری
 nutuk نطق ، سخنرانی
 nutuk vermek سخنرانی کردن ، سخن راندن ، نطق ایراد کردن
 nübüvvet نبوت ، پیغمبری
 nüfus جمعیت ، نفوس ، سکنه ، ساکنین
 nüfus artışı ازدیاد نفوس ، رشد جمعیت ، افزایش جمعیت
 nüfus cüzdanı شنا سنامه ، ورقه هویت
 nüfus kağıdı شنا سنامه ، ورقه هویت
 nüfus kütüğü دفتر ثبت سجل احوال
 nüfus sayımı سرشماری
 nüfus tezkeresi ورقه هویت ، شناسنامه
 nüfus yoğunluğu تراکم جمعیت
 nüfûz نفوذ ، رسوخ ، فروشدگی ، تاثیر

nüfûz etme تنفیذ ، تنفذ
 nüfûz etmek نفوذ کردن ، رسوخ کردن ، فرورفتن ، تاثیر کردن
 nüfûzlu متنفذ ، بانفوذ ، نفوذ دار ، باقدردت ، بالاستخوان
 nüfûzlu olmak زور داشتن ، بانفوذ بودن
 nüfuz sahibi زورمند ، متنفذ ، بانفوذ ، نفوذ دار
 دار ، بالاستخوان ، باقدردت
 nükleer (نظ) هسته ای ، مغزی
 nükleer başlık (نظ) کلاهک هسته ای
 nükleer fizik (فز) فیزیک هسته ای
 nükleer santral نیروگاه اتمی
 nükleer silah (نظ) سلاح هسته ای
 nükssetme نکس
 nükssetmek نکس کردن ، عود کردن مرض ، برگشتن مرض
 nükte نکته ، لطیفه ، مزاج
 nükteci لطیفه گو ، مزاج گو ، شوخی دان ، بذله گو ، ظریف
 nüktedan خرده شناس ، ظریف ، نکته پرداز
 ، نکته دان ، نکته سنج ، نکته گو ، چرب گفتار ، هزأل ، ظرافت گو ، مزاج
 nüktedanlar ظرفاء ، نکته دانال ، نکته پردازان
 نکات ، نکت
 nükteler نکات ، نکته پرداز ، بذله
 nükteperdaz ظرافت گو ، نکته پرداز ، نکته سنج
 گو ، نکته سنج
 nükül نکول ، برگشت
 nümayan آشکار ، نمایان
 nümayiş تظاهرات ، نمایش
 nümayişçi اصول گرای
 nümunه نمونه ، مسطوره
 nüsha نسخه ، کپی ، رونوشت ، سواد ، برگ
 nüshalar نسخ
 nüve هسته ، مغز ، مرکز
 ۱-(پز) فلج ، افلیج ۲-نزول ، پائین آمدن

O

هجدهمین حروف الفبای ترکی ، « و » O, o

o او ، آن ، وی

o an همان ساعت ، همان زمان ، در دم ، اندی

o anda همان زمان ، همان دم ، همان لحظه

oba ۱- ایه ، اویه ۲- چادر نشین ، کوچ نشین ۳- محل کوچ نشین

obartma مبالغه ، اغراق

obje شی ، چیز

objektif ۱- ابژکتیف ، عدسی ۲- ظاهری ، آفاقی

obruk مقعر ، گودال

obstrüksiyon مانع ، اشکال

obur پرخور ، شکم پرست ، شکم پرور ، شکم خوار ، شکمو ، لت انبان ، کاسه پرداز ، کاسه لیز ، بنده شکم ، اکول ، اکال ، بدشکم

oburluk پرخوری ، شکم پرستی

ocağını söndürmek (اصط) پر آشوب کردن

اخترکسی را

ocağı sönmek (اصط) اجاق کسی خاموش شدن

ocak ۱- اجاق ، اوجاق ، گلخن ، دیگدان ۲- ماه ۳- ژانویه ۴- کوره ۵- مرکز ۶- خانمان

ocakçı ۱- آتش کار ۲- قهوه چی ، چایچی

ocaklı ۱- اوجاق دار ۲- منسوب به جمعیت ۳- (قد) (تخ) سرباز ینی چری

ocaklık ملک پدری

ocak söndüren خانمان سوز

ocak yıkan خانمان برانداز

oda اتاق ، اتاق ، زاویه ، حجره

odabaşı اطاقدار ، سرایدار

odacı پیشخدمت ، فراش

oda duvarı دیوار اتاق ، جرز

odak (فz) کانون ، محراق

odalık ۱- زن متعه ، زن صیغه ۲- کنیزک

oditoryum طالار کنفرانس

odun ۱- هیزم ، کنده ، هیمه ، حطب

۲- (مج) آدم بی مغز ، بی کله ، کله خر ، خرف ، احمق

oduncu ۱- هیزم شکن ۲- هیزم فروش

odun kömürü زغال چوب ، زغال پوکه

odunlaşma تخشب

odunluk هیما دان ، انبار هیزم

odun yongası چلیکه

odyometre شنوایی سنج

of اوف ، آخ ، آه ، اوه

oflamak آه واوه کردن ، اوف گفتن

oflaz نفیس ، خوب ، مطلوب ، مرغوب

ofris (گیا) ثعلبی ها

ofsayd (ور) اوف ساید

ofset آفست ، افست

oftalmoskop دوربین چشم

oğalamak مالیدن ، سائیدن ، بهم مالیدن مالش دادن

oğan (قد) خدا

oğlak بزیچه ، بزغاله ، جدی

oğlak burcu بزیچه ، جدی

۱- پسر ، پسریچه ، پسریچه ۲- ورق ۳- سرباز (در ورق بازی) ۴- (عم) مأبون ، لوت ، تاز ، بی ریش ، غلام ، مخنث ، مفعول ، مکیاز ، کیر خوار ، کونی ، کون گشاد ، کون دریده ، کون ده ، کون پاره ، کون ، کولنگ

oğlanca (عو) غلامانه

oğlançı (عو) بچه باز ، لواط ، لاطی ، غلامباره ، کون کن ، کون پرست ، گریسکار

oğlancılık (عو) غلامبارگی ، کون پرستی

oğlanlar غلمان

oğlanlık (عو) مفعولی ، بی ریشی ، کون بارگی

oğlanlık etmek (عو) کون دادن

oğlan odası غلامخانه

oğmaç آش اوماچ

oğmak مالیدن ، بهم مالیدن ، سائیدن مالش دادن ، مشت و مال دادن

۱- پسر ، بصر ، بن ، فرزند ، اولاد

۲- دسته زنبور عسل

oğullar پسران ، بنی
 oğulluk پسر خوانده
 oğulmak بهم مالیده شدن ، مالیده شدن ،
 مشقت و مال شدن
 oğul otu (گیاه) قرنجمشک ، بادرنج بویه ،
 ملیسا ، ترنجان
 oğunmak بیهوش شدن ، از حال رفتن
 oğuşturmak مالش دادن ، مشقت و مال کردن ،
 بهم مالیدن
 oğuz ۱-گوساله ، اخته شده ۲-خوش قلب
 ۳-دهاتی
 Oğuz اوغوز ، غز
 oh ۱-به به ، چقدر خوب ۲-اوف ، اوه
 ۳-حقش بود ، جزایش بود
 oha او هوئی ، هوئی ، هوه
 o halde پس ، براین قیاس
 ohimmetre (فز) اهم متر
 oje لاک ناخن ، مانیکور
 oje sürmek مانیکور کردن ، لاک زدن
 ok ۱-تیر ، سهم ، تخش ۲-مال بند (ارابه)
 ۳-غلش
 o kadar چندان ، آنقدر ، اندی
 okalıptüs (گیاه) درخت اوکالیپتوس
 ok atmak تیر افکندن ، تیر انداختن
 okçu ۱-تیر انداز ۲-تیر ساز
 okçuluk تیر اندازی
 ok işareti فلش
 okka (قد) يك واحد وزن قدیمی
 okkalamak ۱-وزن چیزی را با دست و چشم
 تخمین کردن ، ۲-چاپلوسی کردن
 okkalı بزرگ ، سنگین ، کننده
 ok kuburu تیردان ، ترکش
 oklava وردنه ، گردنه ، چوب خمیر باز کنی
 okluk ترکش ، تیردان ، کیش ، جعبه
 oklu kirpi خار انداز ، روباه ترکی ، دلدل ،
 کاسج
 ok menzili تیررس ، پرتاب
 okramak شبیه کشیدن اسب
 oksalat (شیم) کلسیم اکسالات
 okside (شیم) زنگ زده ، اکسیده
 oksijen ۱-اکسیژن ۲-آب اکسیژنه
 oksijen kaynağı جوش
 oksilit (شیم) کالسیم بی اکسید

oksit (شیم) اکسید
 oksitlemek احیا کردن ، اکسیده کردن
 oksitlenme (شیم) اکسیداسیون
 okşama نوازش ، نواز ، نواخت
 okşamak ۱-نواختن ، نوازش کردن ، دست
 مالیدن ، بسکلیدن ، ۲-شبیه شدن ، شبیه
 بودن ۳-(مچ) کتک زدن
 okşanmak ناز و نوازش شدن
 oktan اکتان
 oktav (مس) اکتاو
 oktruva (قد) سرانه
 okul مکتب ، مدرسه ، آموز شگاه ، ادبیستان
 okul arkadaşı هم مکتب
 okul karnesi کارنامه
 okullar مکاتب ، مدارس
 okullu مکتبی
 okul öncesi دوره قبل از ورود به دبستان
 okuma سواد ، قرائت ، تلاوت
 okumak ۱-خواندن ، تلاوت کردن ، قرائت
 کردن ۲-درس خواندن ۳-آواز خواندن
 ۴-(عو) فحش دادن ، بدگفتن
 okuma odası قرائت خانه
 okuma yazma سواد ، خواندن و نوشتن
 okuma yazma bilmek سواد داشتن
 okumuş ۱-تحصیل کرده ، درس خوانده ،
 باسواد ، ۲-خوانده
 okunacak şey خواندنی
 okunaklı خوانا
 okunaksız ناخوانا
 okunmak خوانده شدن ، قرائت شدن
 okuntu دعوتنامه
 okur خواننده
 okuryazar باسواد
 okuryazar olmak سواد داشتن ، سیاه و
 سفید فرق کردن
 okuryazar olmayan بی سواد
 okutmak ۱-وسائل تحصیل کسی را مهیا
 کردن ۲-آب کردن ، تار زدن ، فروختن
 ۳-دادن برای خواندن
 okutman لکتور ، معلم زبان
 okuyan قاری ، خواننده
 okuyucu ۱-خواننده ، قاری ، گوینده
 ۲-آوازه خوان ۳-دعوت کننده

oküler (فز) چشمی، عینی، نظری، بصری
 okyanus (جغ) اقیانوس، محیط
 ol ۱- بشو، شو ۲- (قد) او
 olabilir ممکن است، میتواند باشد
 olabilirlik امکان، امکان پذیری
 olacak ممکن، امکان پذیر
 olacak şekilde بطوریکه، آن طور که
 olağan عادی، معمولی، قابل انجام
 olağandışı خارق العاده
 olağanüstü فوق العاده، خرق عادت
 ola ki شاید، باشد که، اندیک
 olamaz غیر ممکن، امکان نپذیر، امکان ناپذیر
 olanak امکان
 olanaklı ممکن
 olanaksız غیر ممکن، ناممکن
 olanaksızlık عدم امکان
 olanca باتمام، با کلیه، با همه، جمیع
 olarak به عنوان، به اسم
 olası محتمل، احتمالی
 olasılı محتمل الوقوع
 olasılıkla محتملاً، احتمالاً
 olasılıklar hesabı (رض) حساب احتمالات
 olay واقعه، وقعه، رویداد، پیش آمد، قضیه، حادثه، جریان، اتفاق، پروپا
 olaylar حوادث، حادثات، وقائع، وقایع، قضایا، عوارض، سوانح، امور
 oldu bitti امر واقع
 oldu bittiye getirmek امر واقع کردن
 oldukça خیلی، زیاد، تاحد امکان، بقدر
 کافی، فراوان، تدریجاً، زیاد
 oldum olası از اول وابتداء، از وقتی که میدانم
 oldurğan (دس) فعل متعدی
 oldurmak رسانیدن، ساختن، پرداختن
 oleik asit (شیم) اسید الئیک
 olein اولئین
 olgu واقعه، حادثه، اتفاق
 olguculuk فلسفه مثبت، واقعیت، قطعیت
 olgun کامل، پخته، رسا، رسیده، تمام، بالغ، جا افتاده، پرمنش، بلیغ
 olgunlaşma تکامل
 olgunlaşmak رسیدن، پختن، کامل شدن

تکمیل شدن، پزیدن
 رسیدگی، رسایی، کمال، olgunluk
 کمالیت، پختگی، تنمیه
 oligarşi (سیا) الیگارشی
 olivist (شیم) اکسید طبیعی آهن
 olimpik oyunlar (ور) بازیهای المپیک
 olimpiyat المپید
 olimpiyat oyunları (ور) بازیهای المپیک
 olimpiyat şampiyonu (ور) قهرمان المپیک
 olma بود، وجود، پیدایش
 olmadık کار غیر ممکن، کار فوق العاده
 olmak ۱- شدن، بودن، گردیدن، گشتن، از کار در آمدن ۲- رسیدن، پخته شدن
 بدون اینکه، بدون، بی اینکه olmaksızın
 نارس، نپخته، نشده olmamış
 کان لم یکن olmamışcasına
 غیر ممکن، نشدنی olmayacak
 ۱- غیر ممکن، نشدنی، نخیر، olmaz نمیشود، نشود
 رسیده، پخته شده، جا افتاده olmuş
 محتملاً، شاید، چخت olsa olsa
 عیبی ندارد، ضرر ندارد، اشکال ندارد olsun
 باشد، بشود
 خیلی باشد olsun olsun da...
 قارماق ماهی گیری، چنگال ماهی olta
 گیری
 olta çengeli شست
 olta iğnesi غمازک
 oluk ناودان، میزاب
 oluklu ناودان دار
 ۱- مثبت ۲- ثمر بخش، سازنده olumlu
 مثبت توصیف کردن olumlu bulmak
 اثبات، مثبت بودن olumluluk
 ممکن olumsal
 منفی، نگاتیف، غیر مثبت، olumsuz سلبی
 نفی، سلب olumsuzluk
 واقعه، حادثه oluntu
 امر واقع olup bitti
 ۱- میشود، ممکن است، انجام شدنی olur
 ۲- چشم، بسیار خوب، خیلی خوب
 محض اینکه، بمجرد اینکه، olur olmaz
 همینکه

oluş وقوع، تشکّل، تکنون

oluşmak تشکیل یافتن، تکنون یافتن، تکنون یافتن
یافتن، پدید آمدن

oluşturmak تشکیل دادن، ایجاد کردن

oluşum تشکّل، تکنون

omaç اماچ، اماچ، آش اماچ

omça بیخ مو

omlet نیم رو، املت خاکینه

omnibüs امنیبوس، اتوبوس دو طبقه

omur مهره، فقره، طوله، تیره

omurga ۱-ستون فقرات ۲-اسکلت کشتی

omurga kemikleri ماز

omurgalılar ذر فقار، مهره داران، ذیفقاران

omurlilik مغز حرام، نخاع شوکی

omurlar فقرات، فقار

omuz شانه، بوش، کول، کتف، سفت

omuza almak برکول سوار کردن، کول

omuz کردن، کولی دادن، قلمدوش کردن، به دوش کشیدن

omuz başı کتف ساره

omuzdaş رفیق در کارهای بد

omuz kemiği پارو، شانه

omuz kordonu (نظ) واکسیل، واکسیل بند

omuzlamak برکول سوار کردن، کول کردن،

کولی دادن، روی شانه بلند کردن، به دوش کشیدن

omuzluk (نظ) پاکون، سردوشی، رودوشی

omuz omuz شانه بشانه، پشتاپشت

omuz silkemek شانه بالا انداختن، شانه

تکان دادن

on ده

ona به او، او را، بوی، بهش

onaltı شانزده

onama تصویب، تصدیق، موافقت

onamak تصویب کردن، تصدیق کردن، به

تصویب رساندن

onanmak تصویب شدن، تصدیق شدن، به

تصویب رسیدن

onar ده تائی، ده تاده تا

onarılmak مرمت شدن، تعمیر شدن

onarım تعمیر، مرمت، دستکاری، ترمیم

تعمیرات، کار آب وگل

onarmak تعمیر کردن، مرمت کردن، راست

کردن

onat سودمند، مفید، منظم، با ترتیب

onay تصویب، مناسب، موافقت

onaylamak تصویب کردن، تصدیق کردن،

موافقت کردن، به تصویب رساندن

onaylanmak تصویب شدن، تصدیق شدن،

به تصویب رسیدن

onaylı مصوب، مصدق، تصدیق شده

onaysız تصدیق نشده، تصویب نشده

onbaşı (نظ) سرجوخه، سرجوخه

onbeş پانزده

onbin ده هزار، بیور

onbir یازده

onca ۱-آن همه ۲-بنظر او، از لحاظ او

onculayın مثل او، بنظر او، بفکر خودش

onda ۱-نزد او، پیش او، ۲-در آن، توی آن

۳-ده یک، دهم، عشر

ondalık ده یک

ondan از او، ازش، از آن

ondan sonra از آن پس، بعد از آن، سپس،

زپس، بعداً، اخیراً، پس آنگاه، از پس

ondokuz نوزده

ondört چهارده، چارده

ondurmak پیشرفت دادن، ترقی دادن،

بهرتر کردن، اصلاح کردن، خوشوقت کردن،

شفا دادن، کیف دادن، حظ دادن

ondüle فرمو، فرششماه

ongun سعادت مند، مسعود، مسرور،

خوشقت، پرحاصل، پربرکت

oniki دوازده

oniki parmak bağırsağı روده اثنی عشر

onkoloji (پز) غده شناسی

onlar ایشان، آنها، آنان

onlar basamağı (رض) دهگان، عشرات

onlar hanesi (رض) عشرات، دهگان

onlu ده تائی، دهی

۱-ده تائی، دهی ۲-ورق ده خال، ده

لو (در ورق بازی) ۳-ده لیره ای

۱-جلو رفتن، پیشرفت کردن، ترقی

کردن، ۲-شفا یافتن

on milyon ده میلیون، کرور

on para etmez (اصط) کلاهش پشم ندارد

ons اونس

on sekiz هجده ، هیجده ، هژده

onsuz بدون او ، بی آن

onu او را ، آن را

onulmaz علاج نشدنی

onun مال او ، مال آن

onun bunun çocuğu (عم) غیر زاد ، حرام زاد

ontoloji علم مکونات

onuncu دهم ، دهمی ، دهمین ، عاشر

onun gibi مثل او ، چنان ، چنانکه ، کذا ، چنو

onun için لذا ، برای آن

onun olmak از پیش کسی بودن ، مال او بودن

onur حیثیت ، عزت نفس ، شرف ، آبرو ، افتخار

onur kazanmak آبرو یافتن ، آبرو مند شدن

onur kırma حقارت ، تحقیر ، آبروریزی

onurlandırmak مفتخر کردن ، حیثیت دادن ،

آبرو دادن ، توقیر کردن ، احترام کردن

onurlanmak مفتخر شدن ، افتخار کردن

onurlu آبرو مند ، باوقار ، مفتخر ، محترم ، با حیثیت ، باشرف

onursal افتخاری

onursuz بی حیثیت ، بی آبرو ، بی شرف

onüç سیزده

onyedi هفده

opal عین الشمس

opera اپرا ، اوپرا

operasyon ۱- (پز) عمل جراحی ۲- حرکات

operatör ۱- (پز) جراح ۲- متخصص

operatörlük (پز) جراحی

operet اپرت ، اوپرت

oportünist موقع شناسی ، فرصت شناسی

optik نور شناخت ، اپتیکال

optik araçlar ابزار اپتیکال

optimist خوش بین

optimizm خوش بینی

optimun بهترین شرایط مساعد

ora آنجا

oracıkta همانجا

orada آنجا ، در آنجا

oradan از آنجا

orak داس ، داره

oralı آنجائی ، اهل آنجا

oralı olmamak (اصط) به روی خود نیاوردن ، نگریدن کک کسی را

oramiral (نظ) دریابد

oran نسبت ، تناسب

orangotan اورانگوتان ، نسناس

oranla به تناسب ، نسبت به

oranlamak از روی نسبت حساب کردن

oranlı متناسب ، متوازن ، موزون

oransız بی تناسب ، ناموزون

orantı (رض) تناسب

orantılı (رض) متناسب

orası آنجا

oratoryo (مس) اراتوریو

ordinaryus profesör پروفیسور عالی رتبه

ordinat (رض) درازا ، طول

ordino برات ، دستور پرداخت

ordonat (نظ) تدارکات ارتش

ordövr پیش خورد ، پیش دندان ، پیش آورد ، پیش پاره

ordu (نظ) ارتش ، نظام ، لشکر ، قشون ، سپاه ، سپه ، جیش ، جند ، اوردو ، اردو

۱- (عو) (پز) واریس ۲- کارخواب ordu bozan کن

ordu deposu (نظ) آمادگاه

ordu donatım (نظ) تدارکات ارتش ، تجنید

ordu donatım dairesi (نظ) ادارهء تخشایی

ordu donatmak (نظ) لشکر آباد کردن ، سپاه آباد کردن ، آراستن

ordu evi (نظ) باشگاه افسران

ordugâh (نظ) لشکر گاه ، لشکرجا ، اردوگاه گرنک

ordu gerisi (نظ) پس لشکر

ordu kanadı (نظ) جناح

ordu komutanı (نظ) سپهبد ، لشکر دار ، لشکر آرا ، بیک ، فرمانده ارتش

ordu kurmak (نظ) لشکر کردن ، اردو زدن

ordular (نظ) جیوش ، جنود ، سپاه ها

ordu mensubu (نظ) لشکری پیشه

ordu sevk etme (نظ) لشکر کشی

ordu sevk etmek (نظ) لشکر کشیدن ، لشکر انگیزتن

ordu toplamak (نظ) لشکر جمع کردن

org (مس) ارگ ، ارغنون

organ ۱-عضو ، جاره ، ارگان ۲-کارمند ، عضو

organik ارگانیك

organik hastalıklar (پز) بیماری های اندامی

organik taşlar سنگ های ارگانیك

organizma ۱-ارگانیسم ۲-سازمان

organlar عضوها ، جوارح

organlık عضویت

organ nakli (پز) جراحی پیوند

orgazm اوج لذت جنس

orgeneral ارتشبد (نظ)

orijin خاستگاه

orijinal ۱-اصلی ، اصل ، بدیع ، ابتکاری

۲-نسخه اصل ، نسخه اول

orkestra ارکستر

orkide (گیا) گل ثعلب

orman جنگل

ormancı ۱-جنگلبان ۲-مهندس جنگلبانی

ormancılık جنگلبانی

orman kedisi دلق

orman kibarı (عو) خرس

orman kolcusu جنگلبان ، نگهبان جنگل

orman koruyucusu جنگلبان

ormanlaşmak جنگل شدن ، به حالت جنگل در آمدن

ormanlık محل جنگل ، محل بیشه

orman memuru جنگلبان

ornatmak (شیم) جانشین کردن ماده ای بجای ماده دیگر

ornitoloji پرند شناسی

ornitorenk ارنی ترنگ

orospu (عم) فاحشه ، روسپی ، روسپی

قحبه ، جنده ، پلیدکار ، بلایه کار ، جاف جاف ،

لولی ، لکاته ، غرزن ، غر ، کس ده ، فاسد ،

خودفروش ، شلف ، دو برجی ، سرپایی ، نشمه

orospu analı (عم) مادر بختا ، مادر قحبه

orospu çocuğu (عم) غیر زاد ، غریبه ،

حرامزاده

orospu karlı (عم) زن روسپی ، زن جلب

orospular فواحش

orospuluk (عم) فاحشگی ، قحبگی

orospuluk yapmak (عم) کارکردن روسپی

orostopolluk (عو) حقه بازی ، حيله ونیرنگ

orsa طرف باد گیر کشتی

orta ۱-وسط ، میان ، میانه ، میانی ، بین ، ما

بین ، نیم ، نیمه ، درون ، لا ، لای ، متوسط ،

متوسطه ، کمر ۲-معتدل ، متوسط ۳-میدان ،

گیرودار

orta boylu میانه بالا

ortaç (دس) صفت اسم فاعلی

ortaçağ (تخ) قرون وسطی

ortada ۱-پیدا ۲-دروسط ، درمیان

ortadaki مابین ، در وسط

ortadan kaldırmak از بین بردن ، از میان

برداشتن ، از پا در آوردن ، ازپای بر گرفتن ،

برانداختن ، پی برداشتن

ortadan kalkma انقراض

ortadan kalkmak از بین رفتن ، گم وگور

شدن ، منقرض شدن ، پایمال گشتن

ortaderi میانپوست

ortadoğu (جغ) خاور میانه ، شرق وسطی

ortadoğu masası (سیا) امور خاور میانه

ortaelçi (سیا) سفیر درجه دوم

ortahalli متوسطی

ortak ۱-شریک ، حصه دار ، شرکت کننده ،

بهره بردار ، بهره بر ، برخور ، ارتاغ ، ارتاق

۲-مال مشترک ۳-هوو ، وسنی

ortak bildiri بیانیه مشترک

ortakçı گاویند

ortakçılık گاویندی

ortak kat (رض) مضرب مشترک

ortak koşma شرك

ortaklar شرکاء

ortaklaşa مشترکاً ، تشارك ، اشتراکی

دستجمعی

ortaklık شرکت ، مشارکت ، همبازی ،

تشريك ، اشتراك ، تشارك ، شراکت

ortaklık kurmak شرکت تشکیل دادن

ortak olmak شريك شدن ، مشارکت دادن ،

همباز شدن ، شرکت کردن

ortak pazar بازار مشترک

ortak savunma sistemi (نظ) سیستم دفاعی

مشترك

ortakulak گوش میانه ، گوش وسطی

ortakulak iltihabı (پز) آماس مارپیچ
 ortak yapmak مشارک کردن
 ortak yaşarlık (گیا) همزیستی
 ortak yatırım (باز) سرمایه گذاری مشترک
 ortalama ۱-متوسط، ۲-معدل
 ortalama hız (راه) سرعت متوسط
 ortalamak رسیدن به وسط، پیدا کردن حد متوسط

ortalalar اواسط
 ortalık میانه، گیرودار، محیط
 ortam محیط، وضعیت، موقعیت، زمینه
 orta mektep مدرسه متوسطه
 ortanca ۱-وسطی، میانه ۲-(گیا) ادیسی
 ortaokul مدرسه متوسطه، مدرسه راهنمایی

orta öğretim تدریسات متوسطه
 orta parmak انگشت میانه، انگشت وسطی، چک، بنصر

ortası میان، اوسط، مابین، مدانه
 orta siklet (ور) میان وزن
 ortasında درقلب، در وسط
 orta vadeli میان مدت
 ortaya çıkarma اظهار، تبیین، تبین
 ortaya çıkarmak پیدا کردن، پیدا آوردن، پیدا ساختن، اظهار کردن، پدید آوردن، پدید کردن، آشکاره کردن، ظاهر ساختن، علنی کردن، پرده را انداختن

ortaya çıkma تظاهر، ظهور
 ortaya çıkmak ظاهر شدن، ظاهر گردیدن، ظاهر گشتن، پدید آمدن، پدید شدن، پدیدار شدن، آشکار شدن، پیدا آمدن، پیدا شدن، پیدا گشتن، علم شدن، علنی شدن، بر سر دست درآمدن، حادث شدن، چشم شدن، تظاهر کردن، سر بر افراشتن
 ortaya koymak مطرح کردن، فرا نهادن، فرا نمودن، فرا افکندن

orta yaşlı میان سال، نیم سال، میانه سال، کهل

ortodoks ارتودوکس، ارتدکس
 ortopedi (پز) ارتوپدی، شکسته بندی
 oruç روزه، صوم، صیام، امساک، پرهیز
 oruç açmak افطار کردن، روزه باز کردن
 oruç bozma افطار

oruç bozmak ۱-افطار کردن، روزه باز کردن ۲-روزه را شکستن، روزه را باطل کردن

oruçlu روزه دار، صایم، صائم
 oruçsuz روزه نگیر، غیر صائم
 oruç tutmak روزه گرفتن، صائم شدن
 oruç yemek روزه خوردن، روزه نگرفتن
 oruç yiyen روزه خوار
 orun مقام، پایه، منصب
 orya خال خشتی (در ورق بازی)
 oryantalist خاور شناس، شرق شناس، مستشرق
 oryantalizm خاور شناسی، شرق شناسی، استشرق

oseanografi اقیانوس شناسی
 o sebeple بدان سبب، از آن وجه، از آن رو، از آنجهت، بنابر آن، از آن سبب
 Osmanlı عثمانی
 Osmanlıca زبان عثمانی، زبان ترکی دوره عثمانی

osmiyum (شیم) اسمیوم
 osteoloji (پز) علم عظام
 osurğan چسو، گوزو، گزوک، چسک
 osurğan böceği جمل، خنفساء، فاطمه
 چسک، سوسک بدبو

osurmak گوزیدن، چسیدن
 osuruk گوز، گوژ، چس
 o şekilde چنان، چنانچه
 o ölçüde چندان، همان اندازه
 ot علف، گیاه، سبزه، نبات
 otaçı حکیم، طبیب (بازبان دهاتی)
 otacı سراپرده، خرگاه، خرگه، چادر، خیمه
 otacı شادروان، پرده سرای، اطاق، پرده
 otacı خرگاه زدن
 otalamak معالجه کردن، مداوا کردن (بازبان دهاتی)
 otamak معالجه کردن، مداوا کردن (بازبان دهاتی)

ot ambarı علفخانه
 o taraf آن سو، آن ور، آن طرف
 otarmak چراندن، چرانیدن
 otçu طبیب دهاتی
 otel هتل، مهمانخانه

otelci صاحب هتل ، صاحب مهمانخانه ، مهمانخانه چی

otelcilik مهمانخانه داری ، کار هتل چی گری

ot kesme علف بر ، علف چین

otlak چراگاه ، مرعی ، علف زار ، مرتع ، چرا ، پاد ، انگ ، سبزال گاه

otlakçı (عو) مفتخور

otlakçılık مفتخوری

otlakiye (قد) عوارض مرتع و چرا گاه

otlaklar مراعی ، علفزارها

otlama چرا

otlamak ۱-چریدن ، گیاه چریدن ۲-(مج) مفتخوری کردن

otlatılmak چرانیده شدن

otlatma تعلیف ، چرانی

otlatmak چرانیدن ، چرانیدن

otluk چمن زار ، سبزه زار ، چراگاه ، مرتع

oto اتومبیل ، ماشین

oto anahtarı سوئیچ

otoban (راه) شاهراه ، راه اصلی ، اتوبان

otobur گیاه خوار ، علفخوار ، چرنده

otoburluk گیاه خواری ، علفخواری

otobüs اتوبوس

otobüsçü اتوبوس ران

otobüsçülük اتوبوس رانی

otobüs durağı ایستگاه اتوبوس

otobüse binmek سوار اتوبوس شدن ، اتوبوس گرفتن

otobüs işletmesi اتوبوس رانی

otobüs hırsızı قاپاقدزد

otojenetik خودزا

otojenik برجازا

otokar اتوکار

otoklav اتوکلاو

otokrasi (سیا) حکومت مطلق ، حکومت استبدادی

otokrat (سیا) سلطان مطلق ، سلطان مستبد

oto lastiği لاستیک ، رزین

otolit سنگ گوش

otomat ۱-(مکن) اتومات ۲-اجاق گاز خود کار

otomatik اتوماتیک ، خودکار ، خودرو

otomobil اتومبیل ، ماشین

otomobil makası (مکن) فنر

otomobil yarışı (ور) مسابقه اتومبیلرانی

otomotiv sanayi صنایع خودروسازی

otonomi (سیا) استقلال داخلی ، خودمختاری

otopark میدان پارک اتومبیل

otoplasti (پز) اتوپلاستی

otopsi اتوپسی ، اتوپسی ، کالبد شکافی ، کالبد گشایی ، فتح میت

1-صلاحیت ۲-نفوذ ، قدرت ، اقتدار otorite ۳-اولیای امور ۴-صاحب صلاحیت

oto yarışı (ور) مسابقه اتومبیلرانی

oto yıkama اتوشویی

otoyol (راه) راه اصلی ، شاهراه

otoyol başlangıcı (راه) راه اصلی

otoyol sonu (راه) پایان راه اصلی

oturacak نشیمن گاه

1-چهارپایه ، نشیمن گاه ۲-قاعده ، oturak

کف ۳-لگن بچه ۴-مجلس مشروب خوری

۵-(قد) باز نشسته ۶-زمین گیر

1-چا افتاده ، ۲-وقور ۳-جدی ، oturaklı

مستقر ، مستحکم ۴-بنای محکم

oturan جالس ، نشیننده

oturma قعود

1-نشستن ، پای در آوردن ۲-مقیم ، oturmak

شدن ، ساکن شدن ، اقامت کردن ۳-چا

افتادن ، قرار کردن ، استقرار یافتن

۴-بیگار نشستن ۵-بالغ شدن ، تمام شدن (قیمت)

مستقر شده ، چا افتاده ، نشسته oturmuş

اقعاد ، اجلاس oturtma

1-نشان دادن ، نشانیدن ۲-خوابا ، oturtmak

نشانده شدن ، نشانیده شدن oturtulmak

نشسته شدن ، نشانده شدن oturulmak

نشست ، جلسه ، سئانس ، اجلاس ، oturum

اجلاس ، قعود ، اجلاس

جلسات ، تراویح oturumlar

اجلاس داشتن ، اجلاس oturum teşkil etmek

کردن (مج) ساکن شدن ، ساکت شدن ، oturushmak

جای خود نشستن ، آرام شدن

طرز نشستن ، شکل نشستن oturuş

سی otuz

سی تانی ، سی تاسی تا otuzar

سی ویك ۲-(عم) جلق otuzbir

(عم) جلق زدن otuzbir çekmek

سی ام ، سیوم otuzuncu

علف خوردن ، گیاه خوردن ot yemek

درزه ot yığını

علفخوار ot yiyan

(جغ) جلگه ، دشت ، دشتستان ، صحرا ova

آن وقت ، حالی o vakit

بیضی oval

دست مالیدن ، دست مالی کردن ، ovalamak
مشت و مال کردن

مالیده شدن ، خرد شدن ، له ovalanmak
شدن ، ریز شدن

اهل جلگه ، دشتی ovalı

اراضی جلگه ، دشتستان ovalık

مالیدن ، ماساژ دادن ، سودن ، مشت ovmak
و مال کردن ، سائیدن

مالیده شدن ، سائیده شدن ، ماساژ ovulmak
داده شدن

بهم مالیدن ، دودست رابهیم ovuşturmak
مالیدن

۱-رأی ۲-فکر ، نظریه oy

سوزن کاری oya

دفع الوقت oyalama

معطل کردن ، طفره رفتن ، طفره oyalamak
زدن ، بازی دادن ، سردواندن ، وقت گذراندن

سرگرم شدن ، معطل شدن ، فس oyalanmak
فس کردن

سوزن کاری شده oyalı

آنسو ، آن ور ، آن طرف o yan

اتفاق آراء ، اتحاد آراء oy birliğı

هم رأی ، هم فکر oydaş

رأی بصندوق ریختن oy kullanmak

۱-در معرض آراء قرار دادن ۲-رأی oylamak
دادن ، ۳-رأی گرفتن

رأی گرفتن oylama yapmak

مذاکره ، تبادل آراء oylaşım

ران oyluk

منبت کاری ، کندگی ، کنده کاری oyma

حكاك ، منبت كار oymacı

حكاكی ، منبت کاری ، کنده کاری oymacılık

۱-حك کردن ، كندن ، كنده کاری oymak
کردن ، سوراخ کردن ، ۲-اویماق ، ایماق
۳-قبیله ، طایفه

کدیوری oymak başı

۱-مفصل ۲-لق ، متحرك ، شل oynak
۳-سبك ، چلف

مایع زلالی مفصل oynak sıvısı

بازی ، تلعب oynama

۱-بازی کردن ، ۲-رقص کردن ، oynamak
رقصیدن ۳-باختن ۴-حرکت کردن ، تكان
خوردن ، ۵-دست کاری کردن ، دست زدن

مترس ، فاسق oynaş

لاسی ، تجمش oynaşma

۱-لاس زدن ، لاسیدن ، ورفتن ، oynaşmak
فاسق بازی کردن ، (كن) كرم كشتن ۲-باهم
بازی کردن

۱-بازی دادن ، به بازی گرفتن oynatmak
۲-معطل کردن ، سردواندن ۳-دیوانه شدن ،
عقل خود را گم کردن

در صور تیکه ، در حالتیکه ، oysa
باوجودیکه ، و حال آنکه

در صور تیکه ، در حالتیکه ، oysa ki
باوجودیکه ، و حال آنکه

سوراخ ، کنده شده oyuk

۱-بازی ، لعب ، لهو و لعب ، لهو ، ترام ، oyun
سرگرمی ، مسخره بازی ۲-حیله ، حقه
۳-بازی (تاتر)

۱-خوب بازی كن ۲-حقه باز ، حیله oyunbaz
گر ، شارلاتان

چر زن ، بازی خراب كن ، چغل oyunbozan
باز ، دغل باز

چر زنی ، بازی خراب كنى oyunbozanlık

بازیچه ، اسباب بازی ، ملعبه oyuncak

عروسك ، لعبت ، نی نی oyuncak bebek

۱-لعبت ساز ، ۲-اسباب بازی oyuncakçı
فروش

۱-باز یكن ، بازیگر ، آرتیست oyuncu

۲-بازیگوش ۳-حیله گر ، حقه باز

دغل بازی کردن ، بازی در oyun etmek
آوردن ، حیله و تقلب کردن

قاشقك oyun kaşığı

۱-بازی کردن ۲-بساط در oyun oynamak

آوردن ، الم شنگه راه انداختن ، بازی در

آوردن ، دغل بازی کردن ، حيله و تقلب کردن

۱-گودال غار ، مغاره ، جای تورفتگی oyuntu

۲-جای آستین در برش لباس

oyun zarı طاس

از آن وجه ، از آن رو ، از آن سبب o yüzden

آنگاه ، وانگاه ، وانگهی ، پس ، o zaman

اندی ، اکنون ، آنوقت

o zamana kadar تا آن موقع

ozan شاعر ، شاعر تودهء مردم

ozokerit موم معدنی ، موم کانی

ozon (شم) ازن ، اوزن

ozoserit موم معدنی ، موم کانی

Ö

Ö

نوز دهمین حرف الفبای ترکی ، « او » ö, ۀ
 کله ، دست ، گروه ، توده öbek
 کله کله ، دسته دسته ، گروه öbek öbek
 گروه

آن دیگری öbür
 غیر ، آن دیگری öbürü
 آن دیگری ، آن دیگر öbürüsü
 لولی öcü
 کینه ، انتقام ، ثار öçe
 اخذ ثار ، انتقام جوئی öç alma
 انتقام گرفتن ، انتقام کشیدن ، öç almak
 کین توختن ، انتقام جوئی کردن
 انتقام گرفتن öç çıkarmak
 زهره ، صفرا öd
 (گیا) عود ، درخت عود öd ağacı
 (پز) تورم در بعضی قسمت های پوست ödem
 بدن ، خیر ، ورم
 تأدییه ، پرداخت ، پرداز ، گزارش ödeme
 حکم اجرای پرداخت ödeme emri
 ۱-تأدییه کردن ، پرداخت کردن ، ödemek
 پرداختن ، ادا کردن ، پرداخت کردن ، گزاردن
 ۲-تضمین کردن

سر رسید ödeme vadesi
 ادا پذیر ، قابل پرداخت ödenebilir
 اعتبار ، تأمین اعتبار ödenek
 تأدییه شدن ، پرداخت شدن ، ödenmek
 ادا شدن
 حق عضویت ، تقلبی پرداخت ماهیانه ödentî
 یاسالیانه

تقاص ödeşme
 باهم تصفییه حساب کردن ödeşmek
 ۱-دادار به پرداخت کردن ۲-تاوان ödetmek
 گرفتن

۱-وظیفه ۲-مشق شب ، تکلیف ödev

وظیفه دار کردن ، وظیفه ödevlendirmek
 دادن

وظائف ، وظایف ، تکالیف ödevler
 وظیفه دار ، وظیفه مند ödevli
 ترسو ، پهراس ، جبون ، بزدل ، ödleک
 گیدی ، گنجشک دل
 زهره ترک شدن ، زهره باختن ، ödü kopmak
 بند دل پاره شدن
 جایزه ، پاداش ، مکافات ، اجر ، کیفر ، ödül
 صلّه ، مزدگانی ، مزده ، پاسخ
 جایزه ربودن ، جایزه گرفتن ، صلّه ödül almak
 گرفتن ، برنده جایزه گردیدن
 پاداش کردن ، جایزه دادن ödüllendirmek
 جوایز ، پاداش ها ödüller
 جایزه دادن ، پاداش دادن ، ödül vermek
 پاداش کردن ، صلّه بخشیدن ، صلّه دادن
 عوض ، تلافی ödün
 قرض ، پیش دست ، عاریه ، عاریتی ، ödünç
 عاریت

عاریت خواستن ödünç istemek
 اعاره ödünç verme
 قرض دادن ، عاریت دادن ödünç vermek
 زهره ترک کردن ödünü koparmak
 اف öf
 خشم ، اوقات تلخی ، غضب ، حدت ، جرّ öfke
 بدخلق ، کج خلق öfkeci
 غضبناک کردن ، عصبانی öfkelenmek
 کردن ، اوقات کسی را تلخ کردن
 عصبانی شدن ، اوقات تلخ öfkelenmek
 شدن ، خشم گرفتن ، بر آشفتن ، وروت کردن ،
 آتش گرفتن ، سرخ شدن ، رگ در تن برخاستن
 ، طیره شدن ، طیره گرفتن ، غضبناک شدن ،
 غضب کردن ، غضب راندن ، عتاب کردن ، به
 غرش در آمدن ، غرشیدن ، غیظ آوردن ، گره
 برابرو کردن ، گره در ابرو زدن ، متغیر شدن
 ، متغیر گردیدن ، کف بر لب آوردن ، چین بر
 ابرو افکندن ، چشم سرخ کردن ، از جا در
 رفتن ، تندیدن ، حدت بخارج دادن ، جوش
 کردن ، جوش خوردن ، جر گرفتن کسی را ، جر
 آمدن ، پرچین کردن ابرو ، پرتاب شدن ، بهم
 بر آمدن ، ارغنده گردیدن ، (مچ) گرد و خاک
 کردن
 عصبانی ، تندخو ، متغیر ، غضبناک ، öfkeli

غضب آلود ، خشم آلود ، خشم آلوده ،
خشمگین ، خشمناک ، سرگران ، سرخ رو ،
قهر ناگ ، ستیزه جو ، بطر زهر مار ،
جوشیده مغز ، تند ، ارغند ، بدخلق

زهر خود بکسی ریختن ، öfkesini kusmak
دق دلی در آوردن

غضب انگیز öfke verici

عنصر öge

سك ögendire

ظهر ، نیم روز ، وقت ظهر ، نهار ، ögle
ناهار

قبل از ظهر ، پیش از ظهر öğleden önce

بعد از ظهر ، پس از ظهر öğleden sonra

نماز پیشین ، نماز ظهر ögle namazı

پیشینگاه ögle namazı vakti

ظهري ögle üstü

ظهر ögle vakti

ناهار ögle yemeği

ناهار کردن ، نهار ögle yemeği yemek
خوردن

ظهري ، وقت ظهر ، سرظهر ، موقع öğleyin
ظهر

مدح کردن ، تعریف کردن ögmek

آموزگار ، دانش آموز ، شاگرد ، öğrenci
محصل ، طلبه ، ادب آموز ، تلمیذ ، دانشجو
، شاگرد مدرسه

كمك هزینه öğrenci kredisi

تلامذه ، شاگردان ، محصلان öğrenciler

دانش آموزی ، شاگردی ، تلمذ ، öğrencilik
تحصیل ، دانشجویی

تلمذ کردن öğrencilik yapmak

خوابگاه دانشجویی öğrenci yurdu

تحصیل ، تعلیم öğrenim

مدرك تحصیلی öğrenim belgesi

رشته ، تحصیلی öğrenim dalı

دوره ، تحصیلی öğrenim devresi

درس خواندن öğrenim görmek

تعلیم ، یادگیری ، تحصیل öğrenme

یاد گرفتن ، آموختن ، فرا گرفتن ، öğrenmek

علم آموختن ، تعلیم یافتن ، درس خواندن ،
(کن) تخته آموختن

نظریه ، عقیده öğreti

آموزنده ، آموزشی öğretici

رمان آموزشی öğretici roman

یاد داده شدن ، تعلیم داده شدن öğretilmek

تدریس ، تدریسات ، آموزش ، öğretim
تعلیم

تعلیم öğretim

یاد دادن ، آموختن ، تعلیم دادن ، öğretim
تعلیم کردن ، درس دادن ، علم آموختن ،
پروردن

معلم ، آموزگار ، ادب آموز ، دبیر ، öğretmen
استاد

معلمی ، آموزگاری öğretmenlik

دانشسرا ، دار المعلمین öğretmen okulu

تعلیمی ، یاد دهنده öğretsel

۱-مداح ، مدح کننده ، ۲-ستایش öğücü
آمیز

وعده ، دفعه ، مرتبه ، چاشت ögün

از خود تعریف کردن ، بر خود öğünmek
بالیدن ، افتخار کردن ، لاف زدن

اوغ زدن ، هق زدن ، دل بهم خوردن öğürmek

صدای استفراغ öğürtü

مدح ، ثنا ، تعریف ، تمجید ، ستایش öğüş

نصیحت ، پند ، اندرز ، وصیت ، öğüt
عبرت ، وعظ ، حکمت ، توصیه

پند پذیرفتن öğüt dinlemek

پند دادن ، نصیحت کردن ، وعظ öğütlemek
کردن

نصائح ، نصایح ، وصایا öğütler

آرد کردن ، آسیا کردن ، ساییدن öğütme

پند آموز öğüt veren

پند دادن ، پند گفتن ، پندیدن ، öğüt vermek

نصیحت دادن ، نصیحت کردن ، نصیحت
گفتن ، وصیت کردن ، وعظ کردن ، اندرز گفتن

پاشنه ، پل ، پل ökçe

۱-چسب کشمشك ۲-زن دلربائی ökse

(گیا) داروش ökse otu

هیزم نیم سوز öksü

سرفه کردن ، سرفیدن ، سلفیدن öksürmek

به سرفه در آوردن öksürtmek

سرفه آور öksürtücü

سرفه ، سلف öksürük

سرفه دار öksürüklü

(گیا) پاخر öksürük otu

یتیم ، پدرمرده ، یتاق ، (مج) بی کس öksüz

یتیمی، بی کسی öksüzlük

۱- گاوئر، جودر، ثور ۲- (مج) احمق، öküz
ابله

گل گاوزبان öküzdili

(گیا) همیشه بهار کوهی، öküzgözü
تنباکوی کوهی، ارنیکای کوهی

۱- گاوی ۲- (مج) حماقت، احمق، öküzlük
خریت

۱- کیل، کیله ۲- مقیاس ölçek

پیمای ölçen

اندازه گیری، پیمایش، پیمای ölçme
سنجش، مساحت

اندازه کردن، اندازه گرفتن، ölçmek
گیری کردن، طناب زدن، طناب نهادن،
مساحت کردن، سنجیدن، پیمودن

۱- مقیاس، اندازه ۲- میزان، مسطاس، ölçü
معیار ۳- مقدار، شمار، عیار، قد، حد،
بلنج

اندازه گیری ölçü alma

اندازه گیری کردن، اندازه ölçü almak
گرفتن

به اندازه، درمقیاس ölçüde

عیار کردن کارها ölçülemek

حدود، مقدارها ölçüler

اندازه گیری شدن، اندازه گرفته ölçülmek
شدن، سنجیده شدن

معتدل، موزون، معقول، متناسب، ölçülü
بااندازه

مساحت، اندازه گیری، سنجش ölçüm

مساح، زمین پیمای ölçümcü

اندازه گیری، مساحت، ölçümleme
پیمایش، سنجش

مساح، پیمایشگر ölçümlemeci

مساحت کردن، پیمودن ölçümlemek

مساحت کردن، اندازه گیری ölçüm yapmak
کردن، سنجیدن

بقدر، چند، بمقدار، باندازه ölçüsünde

از حد بردن ölçüsünü kaçırmak

۱- نامحدود، بی اندازه، بی ölçüsüz

حساب، بیحد، زیاد ۲- بی اعتدال، غیر
معقول، غیر معتدل، نامربوط

باهم مقایسه کردن، باهم اندازه ölçüşmek
گرفتن، باهم مسابقه گذاشتن

معیار، سنجه ölçüt

از حد گذراندن، یابو ور ölçüyü kaçırmak
داشتن

کشنده، قاتل öldüren

بقصد کشت öldüresiye

قتل، قتل، کشتار، کشش öldürme

کشتن، قتل کردن، هلاک کردن، öldürmek
تلف کردن، جان گرفتن، جان کشیدن، جان

ستاندن، جان ستدن، خرد کردن، ازپای در
آوردن، ازپای افکندن، ازپای بر گرفتن

بقتل رسانیدن öldürtmek

مهلك، کشنده، مرگبار، قاتل öldürücü

کشته شدن، مقتول شدن öldürülmek

(اصط) هفت کفن پوسانیده öleli çok oldu

بی جان، بی حال، پژمرده، ضعیف ölgün

خسته و مانده، ازپایار افتاده ölgün bitkin

وفات، ارتحال، توفی، مرگ ölme

ölme eşeğim ölme, yonca bite de yiyessin

(اصط) بزرگ نمیر، بهار می آید

مردن، در گذشتن، فوت شدن، ازبین ölme
رفتن، قالب تهی کردن، وفات یافتن، قدم

ازجان بر آوردن، رخت بر بستن، رخت
بصحرا کشیدن، خرقه تهی کردن، هلاک شدن،

وفات کردن، عالم فانی را وداع گفتن، ازجهان
رفتن، به عدم رفتن، فوتیدن، گذشته شدن،

جان دادن، جان سپردن، چهار تکبیر زدن،
جان افشاندن، جان سپاردن، چشم از جهان

بستن، چشم فرو بستن ازجهان، (کن) کوچ
کردن، غنودن، به مرگ آمدن، غزل خدا

حافظی را خواندن، روی در پرده تراب پنهان
کردن، انتقال کردن، انتقال یافتن، اندر

گذشتن، پکیدن، خانه پرداختن، پریدن جان،
پریدن روان، فرمان یافتن، رخت به سرای

دیگر بردن، هلاک شدن، (کن) کام افتادن،
(تص) پیاله کردن، جان به جان آفرین تسلیم

کردن

ته بندی، قورت ölmecek kadar yeme
لایموت

بخور نمیر ölmecek kadar yiyecek

لایموتی، پایداری ölmezlik

۱- مرده ۲- مرحوم ۳- ازبین رفته ölmüş

۱- مرده، متوفی، درگذشته، بی جان ölü

۲- ازکار افتاده، غیر قابل استفاده

ölü aç (هس) زاویه بیروح
 ölüler مردگان ، اموات ، مرده ها
 ölüm مرگ ، درگذشت ، وفات ، فوت ، موت ، رحلت ، انتقال ، حتف ، فنا ، مرگ ومیر
 ölümculi مردنی ، مرگبار
 ölüm kusan مرگبار
 ölümler وفیات
 ölümlü فانی ، مردنی ، مرگدار
 ölümlük خرج مردن ، پول کفن و دفن
 ölümsüz لایموت ، فناناپذیر ، نمیر ، ابدی
 ölümsüzleştirmek جاویدان ساختن
 ölümsüzlük ابدیت ، فناناپذیری
 ölümüne susamak رگ بسمل خاریدن
 ölümü yaklaşmak تاریک شدن بخت
 ölü yıkayıcısı غسل ، مرده شو ، مرده شور
 ölüm yıldönümü yapmak سال گرفتن ، سال بزرگداشت کسی را گرفتن
 ölü nokta زاویه بیروح
 ölüş مرگ ، مردن
 ölü toprak زمین مرده
 ölü yıkayıcısı مرده شو ، مرده شور ، مرده شوی ، غسل
 ömrü sona ermek پایان روزی بخوردن ، قحط در علفخانه افتادن ، قفیز کسی پر آمدن
 ömür عمر
 ömür geçirmek روزگار بردن ، عمر گذراندن ، بسر بردن
 ömürlü دارای طول عمر ، مسن
 ömür sürmek زندگی راحت کردن ، روزگار بردن ، عمر گذراندن
 ömür törpüsü سوهان عمر ، عمر گاه ، سوهان روح ، جانگاه ، جان گداز
 ömür tüketme عمر فرسایي
 ömür tüketmek عمر فرسایي کردن
 ön ۱-پیش ، جلو ، پهلو ، بر ۲-آینده
 önyak پیشرو ، جلو دار
 ön bilgi معلومات مقدماتی ، مبادی
 önce پیش ، قبل ، ابتدا ، اول ، پیشتر ، سابق ، برای شروع
 önceden پیش از این ، پیشتر ، پیشکی
 önceden قبلاً ، از قبل ، از اول ، از پیش
 önceden alım (باز) پیش خریده

(باز) پیش خرید
 önceden alım yapmak کردن
 önceden olgunlaşma پیشرسی
 önceden vermek پیش دادن
 önceki اسبق ، گذشته ، ماقبل ، سابق
 önceki پیشینه ، پیشین ، قبل از این ، پیش از این
 önceki yıl سال قبل ، سال ما قبل
 öncel شخص قبل ، پیشتری
 öncelemek پیش انداختن ، جلو انداختن
 önceler اوایل
 önceleri سابقاً ، پیش ها ، زمانهای قبل ، اوائل
 öncelik تقدم ، ترجیح ، پیشی ، اولویت ، قدم ، سبقت ، تبادر ، پیش دست
 öncelik hakkı حق اولویت ، حق تقدم
 öncelikle اولاً ، پیش از همه چیز ، اول از هر چیز
 öncelikli پیش
 öncelik tanımak پیش داشتن ، اولویت دادن
 öncelik tanınmak اولویت داده شدن
 öncesiz ازلی ، لا اول
 öncesizlik ازل ، ازلیت
 ۱-پیشرو ، پیش تاز ، جلودار ، قلاوز ، öncü
 چاروش ۲-(نظ) پیش هنگ ، پیشاھنگ ، پیش جنگ ، طلایه ، طلیمه
 öncü komutanı (نظ) طلایه دار
 ۱-(نظ) طلایه کردن ، öncülük yapmak
 ۲-پیشرو کردن
 önde gelen پیشتاز
 öndeki taşıtı geçmek yasaktır (راه) سبقت ممنوع
 آوانس ، مساعده ، پول پیشکی
 önde olmak تقدم داشتن
 önder لیدر ، سرور ، پیشوا ، سر ، رهبر ، راهنما ، پیش پای ، بلد ، قائد ، قطب ، امام ، نامدار
 önderler پیشوایان ، زعما ، سروران
 önderlik پیشوایی ، سروری ، سری ، رهبری
 ، پیشروی ، هدایت ، قیادت ، امامت
 önderlik etmek پیشوایی کردن ، امامت کردن ، رهبری کردن
 ön diş پیش دندان ، ثغر
 öndişler دندانهای جلو ، دندانهای پیش

ثنا یا

öne atmak پیش گرفتن ، پیش کردن ، پیش افکندن

öne çıkmak پیش آمدن ، پای پیش نهادن

öne geçme پیشرفت ، پیش دست

öne geçmek دست پیش گرفتن ، پیشی

کردن ، پیش شدن ، پیشروی کردن ، پیش

زدن ، پیش رفتن از کسی ، پیش دستی کردن ،

پیش افتادن

önek (دس) پیشوند ، پیشاوند

önem اهمیت ، لزوم

önemli مهم ، با اهمیت ، با ارزش ، اهمیت دار

önemli bilmek اهمیت دادن

önemli ölçüde به مقیاس قابل توجهی ، به میزان قابل ملاحظه ای

önemli saymak اهمیت گذاشتن ، مهم شمردن

önemsemek اهمیت دادن ، مهم شمردن ،

اهمیت گذاشتن ، وزن نهادن ، قدر شناختن ، وقع نهادن ، اعتبار قایل شدن

önemsememe تهاون

önemsiz بی اهمیت ، بی ارزش

önem vermek اهمیت دادن ، مهم شمردن ،

اهمیت گذاشتن ، اعتبار قایل شدن

önerge لایحه ، طرح ، پیشنهاد کتبی ، مصوبه

önergeler لوايح

öneri پیشنهاد

önerme ۱-پیشنهاد ۲-قضیه (منطق)

önermek پیشنهاد دادن

öne sürmek اظهار کردن ، در میان گذاردن ، بیان آوردن ، ادعا کردن

öne uzanmak پیش یازیدن

öngörmek در نظر گرفتن ، مورد بحث قرار

دادن ، پیش کشیدن ، در میان گذاردن ، پیش بینی کردن

öngörü دور اندیشی ، صاحب نظری ، بصیرت

öngörülü دور اندیش ، صاحب نظر ، صاحب

بصر ، بصیر

öngörülmeک پیش بینی شدن ، منظور گردیدن ، در نظر گرفته شدن

önkol kemiği زند اعلی

önlem alma پیشگیری

önlem almak پیشگیری کردن ، تدارك اندیشیدن

önleme جلوگیری ، پیشبندی ، باز داشت ، منع

önlemek جلوگیری کردن ، جلو گیری کردن ، پیشگیری کردن ، مانع شدن ، باز داشتن

önlemler تدابیر

önlenmek جلوگیری شدن ، باز داشته شدن ، پیشگیری شدن

önleyici پیشگیرانه

önleyici tedbirler اقدامات پیشگیرانه

önlük پیشبند ، پیش دامن ، پیشگیر ، پیش لنگ ، روپوش دانش آموزان

ön plan در وهله اول ، در قدم اول

önsaf پیش دست

önsezi حس قبل الوقوع

önsöz پیشگفتار ، مقدمه ، دیباچه

önsöz yazma تصدير

önü açık پیشواز

önü-ardı پیش و پس ، پساپیش

önü-arkası پس و پیش

önümüzdeki آینده ، آتی

önüne çıkmak جلوگیری ، مانع شدن

önüne düşmek رهبری کردن ، پیشوائی کردن

önüne geçme پیشگیری

önüne geçmek مانع شدن ، جلوگیری کردن ، پیشگیری کردن

önüne gelen ۱-هرکس وناکس ۲-هرچه پیش آید

önüne katmak کسی را جلو خود انداختن ، از پشت کسی راه افتادن ، بزور جلو راندن

önüne koymak جلو کسی گذاشتن ، بحضور کسی آوردن

önünü almak جلوگیری کردن ، پیش بستن ، مانع شدن ، پیشگیری کردن

önünü görmek بصیرت داشتن ، جلو خود را دیدن

önünü kesmek جلو کسی را بریدن ، راه بری کردن

önüsıra پیشاپیش

önyargı پیش داوری

öpme بوسه، بوس، ماچ

öpmek بوسه زدن، بوسه کردن، ماچ کردن، بوسیدن، ماچیدن، بوس کردن، بوسه دادن، بندوق شکستن

öptürmek ماچ دادن، بوسانیدن

öpücük ماچ، بوسه، بوس

öpücük almak بوسه خوردن

öpücük vermek ماچ دادن، لب دادن، فندوق شکستن، بندوق شکستن

öpülmek بوسیده شدن، ماچ کرده شدن

öpüp kucaklama بوس وکنار

öpüş بوسه، ماچ

öpüşme ۱- رویوسی ۲- بوسه بازی

öpüşmek رویوسی کردن، بوسه بازی کردن، همدیگر را بوسیدن

ör خندق

örçin نردبان ریسمانی

ördek مرغابی، اردک، بط، بت

ördekbaşı رنگ سبز، رنگ سبز سر اردک

ördek gagası رنگ نارنجی باز

örök ساختمان، بنا

ören ۱- تننده ۲- خرابه

örf عرف، عادت

örfelemek ترساندن، تهدید کردن

örfî عرفی

örfî idare (سیا) حکومت نظامی

örge عضو

örgü بافندگی، بافته شده، پود

örgüç بافته

örgülü بافته

örgülü saç مسلسل، گیسوی مسلسل

örgü şişi میل

örgüt تشکیلات، سازمان، شبکه

örgütlemek تشکیل دادن، تشکیلات دادن، بصورت سازمان در آوردن، سازمان دادن

örgütlenme سازماندهی

örgütlenmek بصورت تشکیلات در آمدن، بصورت سازمان در آمدن، سازماندهی کردن

örme بافته، بافندگی

örmek ۱- بافتن ۲- تنیدن ۳- چیدن، örmeک

آجرچینی کردن، دیوار ساختن ۴- رفوکردن

örneğin مثلاً، برای مثال، فی المثل، از جمله، بطور مثال

örnek نمونه، مثال، چاشنی، مدل، ماننده، مثل، سرمشق

örnek almak سرمشق خود قرار دادن، الگو برداشتن

örnek getirme تمثيل

örneklik نمونه ای، برای نمونه

örnek olarak به عنوان مثال، مثلاً، برای مثال، بطور مثال

örnekseme قیاس

örs سندان

örselemek خراب کردن، کم قوت کردن، بنیه را تحلیل بردن

örselenmek خراب شدن، خسته شدن

örtbas ماسه مالی، روپوشی

örtbas etmek ماسه مالی کردن، روپوشی کردن، کمرنگ کردن

örtme پوشش

örtmek پوشیدن، پوشیده کردن، نهفتن، ستر کردن، روپوشی کردن

örtü سرپوش، حجاب، چارقد، چادر، روپوش، پوشش، پوشه، ستر

örtük سر پوشیده، سر بسته

örtülmek پوشانیده شدن، ستر شدن، روپوشی شدن

örtülü پوشیده، روی پوشیده، پوشیده روی، سربسته، مستور، پنهان، پرده نشین، روپوش دار، پوشانیده

örtülü kalmak پنهان ماندن

örtülü ödenek اعتبار محرمانه، بودجه مخصوص سری

örtünme تستر، تحجب، احتجاب، پوشش

örtünmek روپوشیدن، پنهان شدن، خود را پوشانیدن، روی خود را پوشاندن

örtüsüz باز، روباز، بدون پوشش، عیان، برهنه

örücekli تار عنکبوتی

örücü بافنده، رفوگر، پاره دوز، پنبه دوز، خراز

örücülük پاره دوزی، بافندگی

۱- بافته شدن، ۲- پاره دوزی شدن örülmek

örülü یافته

örümcek عنكبوت ، تارتن ، کروتنه ،

کراتن ، کلاش ، ارومچک ، چوله

örümcek ağı تار عنكبوت ، تنسته ، تنه ،

تنیده ، حریر ، انفسست ، پرده عنكبوت

örümceklenmek تار عنكبوت بستن

örümcek kafa (مچ) کله پوشیده

östaki borusu مجرای استاخی

öşür عشر ، عشریه ، عشور

öşürlü arazi زمین عشری

öt زهره ، کیسه صفرا

öte آن طرف ، وراء ، ماوراء ، آن سوی

öteberi هنزر و پنزر ، چس و فس ، چشم مور ،

خرده ریزه ، پک و لك ، خرت و پرت ، این و آن

ötede beride این ور و آن ور ، اینطرف و آن

طرف ، هرجا ، همه جا

ötegün روز گذشته ، آن روز

öteki آن دگر ، آن دیگر ، آن یکی ، دیگری

öteki beriki هرکس و ناکس ، همه کس ، این

و آن

öteki taraf طرف مقابل ، آن ور ، آن طرف

دیگر

ötesi ماوراء ، آن طرفش ، مابعدش ، بقیه

اطرافش

öte yandan از دیگر سو ، از سوی دیگر

ötlegən زیگ

ötmek چهچه زدن ، غار غار کردن ، آواز

خواندن مرغان ، نغمه سرانیدن پرندگان

ötre (دس) پیش ، ضمه ، ضم

ötrelı (دس) پیشدار ، مرفوع ، مضموم

ötrelı okumak (دس) پیش دادن

۱- öttürmek آوردن ، به ۲- آواز آوردن

آوردن ، به بانگ آوردن

ötücü بانگ زننده ، آواز خوان

ötürü جهت ، برای ، بخاطر

ötüş چهچه ، آوازخوانی ، بانگ

ötüşmek باهم بانگ زدن ، باهم آواز

خواندن ، باهم نغمه سرانی کردن

öveç گوسفند نر دو ساله

öven ستایشگر ، حامد

övgü ستایش ، مدحیه ، مدیحه ، مدح ، ثنا ،

مدح و ثنا ، شکر ، درود ، سپاس ، توصیف ،

تحمید ، تعریف

övgülü ستایش آمیز

övmə ستایش ، مدح ، تمذیح ، حمد ، تحمید

övmək ستایش کردن ، ستودن ، مدح کردن ،

ثنا خواندن ، ثناکردن ، ثنا گستردن ،

تعریف کردن ، ثنا گفتن ، پسندیدن ،

توصیف کردن ، تمجید کردن ، بلند برداشتن

öväcü ستایشگر ، مداح ، ستاینده ،

ستایش کننده

övälmək مدح شدن ، ستوده شدن

övälmüş حمیده ، ستوده شده

öväün نوبت ، دفعه ، مرتبه ، وعده

öväünç سربلندی ، سرافرازی ، افتخار ،

ستایش ، مباهات ، مفخرت

öväünçlü سرافراز

öväüngen فخر آور ، فخور ، فخار ، لاف زن ،

افتخار کننده

öväünme فخر ، تفاخر ، مباهات ، افتخار

öväünmek فخر آوردن ، فخر کردن ، افتخار

کردن ، مباهات کردن ، سرافراز شدن ، قورت

انداختن ، بالیدن

۱- öväütmək سائیدن ، ساییدن ، کوفتن ،

آسیا کردن ، نرم کردن ، ۲- (مچ) هضم کردن

öväütücü ساینده ، نرم کننده

öväütülmək سائیده شدن ، نرم کرده شدن

öväütülmüş کوفته ، سائیده

öykü حکایت ، داستان ، افسانه ، قصه

öykücü قصه نویس ، داستان نویس

öyküler حکایات

öykünmek تقلید کردن

öyle آنطور ، طوری ، آنچنین ، چنان ،

آنچنان ، بدان طرز ، آنگونه ، کذا ، بقسمی

öylece هم چنان ، آنطور ، بدان ترتیب

öyleki چنانکه ، بگونه ای که ، آن طور که

öylelikle باین ترتیب ، بآن وضع ، در نتیجه

öylesine آن قدر ، باندازه ای که ، تا آنجا که ،

فوق العاده

öyleyse پس ، خوب ، دراین صورت

۱- öz خود ، ذات ، اصل ، کنه ، مزج ، سره ،

زیده ، سرجمه ، ۲- مغز ، خلاصه ، جوهر ،

جانمایه ، رب ۳- تنی ، حقیقی ۴- دره

Özbek اوزبک ، ازبک

Özbekçe زبان اوزبکی

özdenlikle خالصانه

özdeş عین هم ، همانند ، مثل هم

özdeşlik همانندی ، مثل هم بودن

özel خصوصی ، مخصوص ، شخصی ، خاصه ، سرجوش ، اختصاصی ، ویژه ، خاص

özel defter دفتر یادبهر

özel dersane آموزشگاه آزاد

özel isim (دس) اسم خاص

özel kalem müdürlüğü دفتر مخصوص

özel kütüphane کتابخانه شخصی

özellik خاصیت ، خصوصیت ، خصوص ، صفت ، قابلیت

özellikle مخصوصاً ، بویژه ، خاصه ، خاصه ،

بخصوص ، خصوصاً ، علی الخصوص ، بطور اخص

özellikler مشخصات ، خصوصیات ، خصایص ، خصائص ، خواص

özel muamele تبعیض

özel okul مدرسه ملی

özel oturum اجلاس ویژه

özel sayı ویژه نامه

özel uçak هواپیمای اختصاصی

özel vergiler عوارض

özen اعتنا ، سعی ، دقت ، اهتمام ، اهمیت

özendirmek به هوس آوردن ، میل کشیدن ، جلب علاقه کردن

özen göstermek اعتناکردن ، دقت کردن ، اندیشه کشیدن

özenilmek دقت کرده شدن ، جلب علاقه شدن ، اعتنا کرده شدن ، میل پیدا شدن

özenli باذقت ، بامیل و رغبت ، باعلاقه و کوشش

özenmek ۱-دقت کردن ، اهمیت دادن ، اعتنا داشتن ، اعتنا کردن ، ۲-هوس کردن ، تقلید کردن

özensiz بی دقت ، بی اعتنا

özentî هوس ، تقلید ، پز

özerk خود مختار ، مختار ، مستقل ، دارای اختیار

özerklik مختاریت ، استقلال اداری ، استقلال داخلی ، خود مختاری

özerk olmak مختار شدن

özet خلاصه ، مختصر ، اجمال

özet çıkarma تخلیص

özet çıkarmak خلاصه کردن ، مختصر کردن ، تخلیص کردن

özetle مختصراً ، اختصاراً ، اجمالاً ، سخن کوتاه ، باری

özetlemek خلاصه کردن ، مختصر کردن

özge دیگر ، دیگری ، غریبه ، بیگانه

özgeci نوع پرست ، مردم دوست

özgeçmiş ترجمه حال اجمالی ، خلاصه ، زندگی نامه

özgen آزاد ، مستقل

özgü مخصوص ، منحصر ، ویژه ، اختصاصی ، خاص ، مختص

özgü مخصوص ، اختصاصی ، مختص بنوع خود

özgöl ağırlık (فز) وزن مخصوص

özgün ۱-مخصوص بخود ، اصلی ، اصل ، ۲-بدیع ، ابتکاری ، ۳-نسخه اصل ، نسخه اول

özgü olmak وقف بودن ، اختصاص داشتن ، مخصوص شدن

özgür آزاد ، آزاده ، حر ، مستقل ، آزادمرد ، وارسته

özgürce مستقلاً ، آزادانه

özgürler احرار ، آزادگان

özgürlük آزادی ، حریت ، آزادی

özgürlükçü آزادی خواه ، آزادی طلب

özgürlük kağıdı آزادنامه

özkardeş برادرتنی ، خواهر تنی ، برادر حقیقی ، خواهر حقیقی

özlem ۱-حسرت ، آرزو ، ۲-میل ، رغبت

özlem duyma تأسر

özlemek دلتنگی کشیدن ، در حسرت چیزی بودن ، در آرزوی چیزی بودن

özlemli دلتنگ ، مشتاق ، پر آرزو

özlenmek ۱-حسرت کشیده شدن ، مورد

حسرت و آرزو بودن ۲-جراحت پیدا کردن

özal ۱-پرمغز ، مغزدار ، جوهری ۲-مجمل

özal ۱-ماهیت ، ذات ، ۲-ذاتی ، ۳-پرسنل ، اداره استخدام

özal işleri امور استخدامی ، امور پرسنلی

özal söz ایجاز ، سخن وجیز

özne ۱-(دس) فاعل ، مبتدا ، مسند الیه

۲-ذات (فلسفه)

özel ذاتی ، انفسی ، درونی

özelik فاعلیت

özrü kabahatinden büyük (اصط) عذرش
بتر از گناه

özrü olmak عذر داشتن

özsuyu عصاره ، شیرک ، جوهر ، رب

özsuyu çıkarmak عصاره گرفتن

özsüz پوچ ، پوده

özüm اصل ، جوهر ، عصاره ، رب

özümlemek تحلیل غذا کردن

özümseme همانند سازی ، همگون سازی

özünlü درونی

۱-عذر ، معذرت ، پوزش ۲-عیب و
نقص

özür bulma تعذر ، تعذیر

özür bulmak تعذر داشتن ، بهانه تراشیدن

özür dileme معذرت خواهی ، عذر خواهی ،
پوزش ، پوزش خواهی

özür dilemek معذرت خواستن ، پوزش

خواستن ، پوزش کردن ، پوزش گفتن ، عذر

خواستن ، عذر تقصیر خواستن ، عذر آوردن

۱-معذور ، عذر دار ۲-معیوب ،
پرعیب و نقص

۱-بدون عذر ۲-بی عیب ، بی نقص

özveri فداکاری ، از خود گذشتگی

özveride bulunmak فداکاری کردن ، از خود
گذشتگی نشان دادن

P

P

بیستمین حرف الفبای ترکی « پ » P, p
 kəfəş, lalka, paçipə, pabuş کفش، لالکا، پاچپله، پاپوش
 kəfəş doz, kəfəş, kəfəş فروش pabuşçu
 pabuşluk جای کفش کنی
 pabuşsuz پابرهنه، بی کفش
 paça ۱-پاچه ۲-کله پاچه فروش
 paçacı کله پز، پاچه پز، کله پاچه فروش
 paçal آرد مخلوط
 paçaları sıvamak پاچه ها را ویر مالیدن
 paçalı ۱-پاچه دار ۲-پرپا
 paçalı pilav پاچه پلو
 paçası tutuşmak (اصط) کیک در پازه افتادن
 paçavra ۱-لته، جل، لک، پارچه کهنه پاره،
 ژنده ۲-(مج) آدم کثیف، لجن، پست
 paça yemeği کله پاچه، پاچه
 paçoz (عو) زن پست، زن بد
 padişah پادشاه، پادشا، پادشه، شاه
 سلطان، کسری، خداوند، کی، کیا، امیر
 padişah çadır بارگاه
 padişahlar پادشاهان، ملوک
 padişahlık پادشاهی
 padişah nedimi ندیم پادشاه، خاصگی
 padişah sarayı بارگاه، سرای
 pafta ۱-(مکن) حدیده ۲-پولک ۳-خال
 بزرگ، لکه بزرگ
 pafta ve klavuz حدیده قلاویز
 pagan بی دین، خدا شناس
 paha قیمت، بها، ارزش
 paha biçmek بها تخمین زدن، قیمت
 تخمین زدن
 pahacı گران فروش
 pahalı ۱-گران شدن، بالا رفتن قیمت
 گران، پر قیمت، غالیه
 ۲-گران بها، پرارزش

gəran gərdiden, gəran şədn pahalılaşmak
 gəranlık گرانی
 pahlamak پیخ کردن
 pak پاک، پاکیزه، تمیز، طاهر
 بسته، بسته بندی paket
 بسته بندی کردن paketlemek
 پاکستان Pakistan
 پاکستانی Pakistan'lı
 تطهیر paklama
 پاک کردن، تمیز کردن paklamak
 استبراء paklanma
 ۱-پاک شدن، تمیز شدن، ظاهر
 شدن، ۲-برائت کردن
 طهارت، پاک، تمیزی paklık
 (سیا) پیمان بین المللی، قرارداد بین
 المللی pakt
 ۱-صفیحه، غداره، ۲-قسمت پهن بیل pala
 سبیل چخماقی palabıyık
 ۱-شمشیر زدن، ۲-(مج) pala çalmak
 بیخودی باین طرف و آن طرف دویدن
 ماهی پالاموت palamut
 پالان، جل palan
 پالاندوز palancı
 سنگ زیر شیر آب palandız
 طناب و قرقره برای چرخ آلت جر
 palanga
 ۱-زیلو، پلاس، گلیم ۲-هتل لوکس
 ۱-شمشیر زدن ۲-(مج) این pala sallamak
 طرف و آن طرف با تولا دویدن و جوش زدن
 (نظ) کمربند پهن و کلفت palaska
 باعجله، فی الفور، بدون
 palas pandras
 جمع وجور
 لباس پاره و ژنده، پلاس پاره
 palaspares
 لاف، لاف و گزاف، شیشکی
 palavra
 شیشکی انداختن، لاف زدن،
 palavra atmak
 پراندن
 لاف زن، هوجی palavracı
 پراندن، لاف پیمودن،
 palavra sıkmak
 لافیدن، چاخان کردن
 جوجه قدری بزرگ palaz
 ۱-پروبال کردن، ۲-(مج) تازه
 بدوران رسیدن palazlanmak
 گرمب و گرمب، تراپ تروپ
 paldır küldür

paleontoloji دیرین شناسی ، دیرینه شناسی
 palet صفحه، پهن
 palikarya داش مشتی یونانی
 palladium (شیم) پالادیوم
 palmiye (گیا) نخل
 palto پالتو
 palyaço دلقك
 palyaçoluk دلقك بازی
 pamir öküzü گاو کوهان دار
 pamuk (گیا) پنبه ، برس ، قطن
 pamuk atmak پنبه زدن ، حلاجی کردن
 pamuk basmak پنبه نهادن
 pamukçu پنبه فروش
 pamukçuk (پز) برفك
 pamuk doldurmak پنبه نهادن ، پنبه زدن
 pamuk ipliği نخ
 pamuk kozası غوزه ، جوزغه
 pamuklamak كپك زدن ، ارغ زدن
 pamuklu قطنی ، پنبه ای
 pamuklu dokumacılık کرباس بافی ، پنبه بافی
 pamuklu dokuma fabrikası کارخانه، پنبه بافی، چیت سازی
 pamuklu kumaş کرباس ، چلوار
 pamuk tarlası پنبه زار
 pamuk temizleme • پنبه پاک کنی
 pamuk tıkmak پنبه زدن
 pamuk tohumu پنبه دانه
 pamuk tüccarı پنبه فروش ، قطان
 Panama پاناما
 panama کلاه حصیری پاناما
 panayır مکاره ، بازار مکاره ، فوار
 pancar (گیا) چغندر ، لبلبو ، لبو
 pancarcı لبو فروش
 pancar ekiciliği چغندرکاری
 pancar ekicisi چغندرکار
 pancar ekmek چغندرکاشتن
 pancur پنجره ، کرکره ای
 pendentif سنجاق سینه جواهر نشان
 pandul پاندول ، رقاصك
 panel ۱-پانل ۲-کارگاه
 panik هول ، هراس ، وحشت ، هو ، وحشت
 عمومی

pankart پلا کارد
 pankreas لوز المعده ، پانکراس
 pano لوحه
 panorama منظره ، دورنما ، چشم انداز
 pansiyon پانسیون
 pansiyoner پانسیون نشین ، کسی که در پانسیون می ماند
 pansuman پانسمان ، زخم بندی
 pansuman yapmak پانسمان کردن
 pantalon شلوار ، پاجامه ، تنبان ، توبان ، ایزار پای ، ازار
 pantolon ağı خشتك
 pantolon giymek شلوار پوشیدن ، ازار بستن
 panteizm وحدت وجود
 panteon پرستشگاه یونانیان و رومیان قدیم
 panter یوز پلنگ
 pantograf نقشه سواد کن ، پانتوگراف
 pantolon شلوار
 pantomim پانتومیم
 pantufla کفش دم پائی نمدی
 panzehir تریاق ، تریاک ، ضد سم ، پاد زهر ، نوش دارو ، ضد زهر
 panzehir taşı سنگ سلیمانی
 papa پاپ
 papağan طوطی ، توتك
 papah پاپاخ ، پاپاق
 papak پاپاخ ، پاپاق
 papalık پاپی
 ۱- نوعی خوراك که از نان و پنیر و آبگوشت درست می شود ۲-(عو) سرزنش ، توبیخ
 papatya (گیا) بابونه ، گل بابونه ، گل مروارید
 papatyalı pilav بابونه پلو
 ۱-کشیش ۲-ورق شاه در ورق بازی
 papazlık کشیشی
 papaz uçurmak (اصط) میخواری کردن ، مشروب خوردن
 papel (عو) پول کاغذی
 ۱-(گیا) پیزر ، پاپیروس
 ۲-پاپیروس ، پاپروس ، کاغذ مصری
 papyon پاپیون

para پول ، وجه ، نقد ، نقدینه ، پاپاسی ،
پاره

para babası زرخدا ، گنجور ، پولدار

para basımı ضرب سکه

para basma ضرب ، سکه زنی

para basmak اسکناس چاپ کردن ، پول چاپ
کردن ، زدن ، سکه زدن

parabellum (نظ) پارابلوم

para biriktirmek پول جمع کردن

parabol (هس) شلجمی

parabolik شلجمی ، شلغمی

para bozmak پول خرد کردن

para canlıs پولی ، پول پرست ، مادی

para cezası جریمه ، تاوان ، جریمه نقدی ،
جزای نقدی

paracı پولی ، پول پرست ، مادی

para çekmek پول کشیدن ، پول را از بانک
گرفتن

paraçol ارابه یك اسبی سقف دار

paradi دالان بالای تآتر

paradoks گفته متناقض

para etmek ارزیدن ، ارزش داشتن ، قیمت
داشتن

paraf پاراف ، امضای مختصر

parafe پاراف کردن ، امضاء مختصر کردن

paraf etmek پاراف کردن ، امضاء مختصر
کردن

parafin پارافین ، موم ، موم معدنی

paragöz پولی ، پول پرست ، پول دوست ،
مادی

paragraf پاراگراف ، بند ، فقره

paragraflar فقرات

Paraguay پاراگوئه

para kazanmak پول جمع کردن ، پول در
آوردن ، نفع کردن

para kesesi صره ، بدنه ، همیان ، ازاربند

para kesmek پول زیاد در آوردن ، (عو)
اسکناس چاپ زدن

para kırmak پول زیاد در آوردن

para koparmak گوش بری کردن ، پول
ازکسی کندن

paralamak پاره پاره کردن ، (مج) کلمات
قلمبه سلمبه ایراد کردن

۱-پاره پاره شدن ، پاره شدن ،
تکه پاره شدن ۲-پولدار شدن ، به پول
رسیدن ۳-اذیت زیاد کشیدن

۱-(هس) موازی ، متوازی ۲-(مج) paralel
همراه ، باهم ، مطابق ۳-(جغ) مدار
جغرافیائی

paralelkenar (هس) متوازی الاضلاع

paralellik موازات

به موازات olarak

۱-پولدار ، سیمدار ، متمول ۲-پولی ،
پاپول ، غیر مجانی ۳-خالدار ، پولدار

paralojizm قیاس فاسد ، قیاس نادرست

parametre (هس) خط متوسط ، معادل

پارامتر

paramnezi خاطره کاذب ناخودآگاه

paramparça پاره پاره ، هروشر ، لته لته ،
تکه پاره ، ریز ریز ، خرد خاکشیر

paramparça etmek پارچه پارچه کردن ، صد

شاخ کردن ، پاره پاره کردن

paramparça olmak پاره پاره شدن ، پول پول

شدن ، لت و پار شدن

paranoya (بز) اختلال روحی

پارانئز ، هلالین

parasal مالی ، مادی ، نقدینگی

parasal destek کمک مالی

para sesi چرنک

۱-بی پول ، بی سیم ۲-مجانی parasız

پوشیدن para sızdırmak

بی پولی ، فقر parasızlık

(نظ) چتر نجات ، پاراشوت ، چتر paraşüt

(نظ) چتر باز ، پاراشوتیست paraşütçü

paratoner برق گیر

paratura شیر یاخط

paravan پاراوان

paravana پاراوان

پول واریز کردن ، پول به para yatırmak
حساب واریز کردن

۱-انگل ۲-سور چران ، نزلی ، parâzît
سربار ، طفیلی ، طفیل

۱-انگلی ۲-سور چرانی parazitlik

سربار شدن parazit olmak

(پز) انگل شناس parazitolog

(پز) انگل شناسی parazitoloji

parazit yaşamak لغت و ليس کردن . سورچرانی کردن

۱-تکه ، پارچه ، پاره ، پار ، تیکه ، parça
لت ، لخت ، قطعه ، بهر ، جزء ، جزو ، برخ ،
غاز ۲-(مس) قسمتی از موسیقی

parçacı يدکی فروش
parçak purçak تکه پاره ، پاره پاره ، پاره پوره

parçalama تقطیع ، تفسیر
۱-قسمت کردن ، تقطیع کردن ، parçalamak
۲-پاره پاره کردن ، تکه تکه کردن ، جر دادن ،
جرزدن ، چاک دادن ، کتره کردن ، اوراق کردن
parçalanma تجزی ، تفسیر

۱-پاره شدن ، تکه تکه شدن ، parçalanmak
قسمت قسمت شدن ، جر خوردن ، پکیدن ۲-
تعارف زیاد کردن

parçalar اجزاء ، کسور ، پاره ها
parçalı تکه دار ، تکه تکه ، پاره ای
تکه تکه ، پاره پاره ، شرحه parça parça
شرحه ، لت لت ، لت و پار ، پار پار ، تار تار ،
کتره ، جداگانه ، جو بجو

parça parça olmak پاره پاره شدن ، تکه تکه شدن

pardesü سرداری ، پالتوبارانی ، پالتو
نازک ، ماننتو

pardon ببخشید ، عفو فرمائید ، عذر
میخواهم

parfüm عطر ، بوی خوش
parfümcülük عطر سازی ، عطر فروشی
parfümerici بو فروشی ، عطر فروش
parfüm spreyi عطر پاش
parfüm şişesi بوی دان

parıldamak درخشیدن ، برق زدن ، پرنگ
دادن

parıldatmak درخشاندن ، نورانی کردن
parıl parıl برق ، پر جلا ، پر نور ، پر زرق
وبرق

parıltı درخشش ، برق ، فروغ ، فروزندگی ،
تبش ، نور ، لمعه ، اشراق

۱-پارک ۲-پارکینگ park
پارکت parke

پارک شدن parkedilmek
پارک کردن ، پارک نمودن park etmek

parkinson hastalığı (پز) بیماری
پارکینسون ، فلج پیری

park yapılmaz (راه) پارکینگ ممنوع
park yapmak پارک کردن ، پارک نمودن
park yeri پارکینگ

۱-درخشان ، تابان ، روشن ، فروزان , parlak
فروغمند ، تابناک ، شاقب ، نورانی ، براق ، جلا
دار ۲-(مج) موفقیت آمیز ۳-خوب ، عالی

۴-(عو) خوشگل ، زیبا ، جوان ، خوش صورت
روشنایی ، برق ، روشنی ، تابانی , parlaklık
فروغ ، فروزندگی ، رونق ، فر ، تو

parlak yıldız شخانه ، ستاره ، شاقب
۱-اشتعال ۲-اشراق ، تاب , parlama

۱-درخشیدن ، پرتوافکندن ، برق , parlamak
زدن ، مشتعل شدن ۲-آتش گرفتن ، شعله ور
شدن ، زیاده کشیدن ، آتشی شدن ۳-(مج)
مشهور شدن ، ترقی کردن ۴-(مج) آنی
عصبانی شدن ، آتش گرفتن

parlamento (سیا) پارلمان ، مجلس شورای
ملی و سنا

parlatılmış پیراسته ، تابانده شده
parlatma تجلیه ، تابش

۱-تابان کردن ، تاباندن ، تافتن ، parlatmak
درخشنده کردن ، جلا دادن ، براق کردن
۲-(مج) مشروب خوردن

parlayan تابان ، درخشنده
parlayıcı احتراق پذیر ، محترقه ، گیرنده
تابش parlayış

پای کسی در میان بودن parmağı olmak
۱-انگشت ، بنان ، ۲-پره چرخ ارابه , parmak
۳-اینچ ۴-(قد) ۱/۲۴ آرشین ۵-(مج) مداخله

parmak atma انگلك
انگشت گذاشتن بر

۱-استاد سازنده پره چرخ ارابه , parmakçı
۲-(مج) تحريك کننده ، آنتريك چی

به انگشت گرفتن parmak hesabı yapmak
انگشت نگاری parmak izi

بند انگشت parmak kemiği
انگلك کردن parmakla karıştırmak

پشك انداختن parmakla kura çekmek
۱-انگشت لیسی کردن ، parmaklamak
انگشت کردن ، انگلك کردن ، ۲-انگشت

دوانیدن ، تحريك کردن
 طارمی ، پرچین ، نرده ، پكوك ،
 انگشتی

parmak otu (گیا) گل پنجه علی
 parmak şaklatmak فندق زدن
 parmak ucu سرانگشت ، بنان ، انمله
 parmak üzümü (گیا) انگور ریش بابا
 parola (نظ) اسم شب
 par par حالت پرنوری ودرخشندگی
 pars یوز پلنگ ، یوز ، نمر
 parsa شاپاش
 parsal کهنه و فرسوده
 parsel قطعه زمین
 parsellemek مفروز کردن ، قطعه قطعه
 کردن زمین

parselli مفروز
 parşömen (قد) پارشمن
 parşömen kağıdı کاغذ پارشمن
 partial کهنه و فرسوده
 part dili پارت ، زبان پارت
 parti ۱- (سیا) حزب ، فرقه ، پارتی ۲- قسم ،
 قسمت ۳- يك دست بازی ۴- جنس فروشی
 پارتی

partici حزب باز
 particilik حزب سازی ، حزب بازی
 partiler احزاب
 partili عضو حزب ، منسوب به حزب
 partiyon (مس) دفتر نت ، دفتر نوت
 partiyon okumak (مس) نوت خواندن
 parti yönetim kurulu (سیا) ستاد حزب
 partizan حزب باز ، طرفدار متعصب حزب
 partizanlık طرفداری حزب ، حزب بازی
 مفرط

parttime پاره وقت
 pas ۱- زنگ ، تاه ، زنگار ۲- (ور) پاس
 pasaj ۱- پاساژ ، گذر ، دالان بازارچه ،
 تیمچه ۲- قسمتی از يك کتاب
 pasak کثافت ، چرکی
 pasaklı شلخته ، پچل ، بد سرو ریخت
 pasaklılık شلختگی
 pasaport گذرنامه ، پاسپورت ، جواز ،
 تذکره ، چك مسافر
 pasaportunu vermek (عو) جواب گفتن ،

بیرون کردن

pasavan علم وخبر
 ۱- (دس) فعل مجهول ۲- غیر فعال ،
 بی حرکت ، بی فایده ، (عو) بی بو و بی
 خاصیت
 Pasifik okyanusu (جغ) اقیانوس کبیر ،
 بحر محیط کبیر

paskal مضحك ، دللك
 Paskalya عید پاک مسیحیان ، عید قیام
 مسیح

paslanma خوردگی
 paslanmak ۱- زنگ زدن ، زنگار بستن
 ۲- (مج) ازکار افتادن انسان

paslatmak سبب زنگ زدگی شدن
 paslı زنگ زده ، زنگار بسته
 paso کارت ، پاس ، اجازه نامه
 pasör (ور) پاسور
 ۱- آرد سبوس دار ۲- (علی) بد
 سروریخت

paspas کفش پاک کن ، پادری ، پاگرد
 pas silmek زودن
 pasta شیرینی خمیری
 pastacı شیرینی پز ، شیرینی ساز ، قناد ،
 شیرینی فروش

pastacılık شیرینی پزی ، شیرینی فروشی
 pastane شیرینی فروشی ، مغازه شیرینی
 فروشی

pastal دسته بزرگ توتون
 pastel مداد رنگی
 pastırma قدید
 pastırma yazı (هو) هوای گرم اواسط پائیز
 (پز) قرص ، خب مکیدنی ، پاستیل
 pastörize پاستوریزه

pastra نوعی بازی ورق
 pas tutmak رنگ زدن ، زنگار بستن
 pas vermek (ور) پاس دادن
 paşa (نظ) تیمسار ، پاشا
 paşalık (نظ) تیمساری
 paşmak (قد) کفش
 paşmakçı (قد) کفّاش

۱- پیخ ، پهن و فشرده (بینی) ۲- صدای
 ۳- نوعی گل

pata مساوی

پاتنگان، باننجان
 پاتنگان (گیا) تیره بادمجان patlıcangiller
 تواهه patlıcan kalyesi
 لیته باننجان patlıcan turşusu
 بیماری زا patojenik
 آسیب شناسی patolog
 آسیب شناسی، مرض شناسی، پاتولوژی patoloji
 رئیس روحانی ارتدکس، پاتریک patrik
 پاتریک خانه patrikhane
 ۱-ارباب، رئیس، مدیر، صاحب کار patron
 ۲-الگو، الگوی لباس
 ۱-غرفه ۲-کلوپ pavyon
 ۱-سهم، قسمت، حصه، رسد، بهره، pay
 سهمیه، برخ، تیر ۳- (رض) صورت
 فانه، حائل، پایه، شمع، تیر payanda
 قیاس کردن در نفس خود، مثال pay biçmek
 قرار دادن
 (رض) مخرج payda
 سهمیه بندی pay dağılımı
 حصه دار، سهام دار، صاحب سهم paydaş
 حصه ای، شرکتی، شراکتی، paydaşlı
 مشاع
 اشتراك paydaşlık
 ۱-تعطیل شده ۲-(ندا) کار تمام paydos
 شد، کار تعطیل!
 سهم کردن، تقسیم کردن، پخش pay etmek
 کردن، قسمت کردن
 پایه، درجه، رتبه، مرتبه paye
 مشرک، خدا شناس payen
 اهمیت دادن، آدم شمردن، paye vermek
 اعتبار قائل شدن
 پایدار، دائمی، ابدی payidar
 (قد) پایتخت payitaht
 گوش تابی، عتاب، سرزنش، paylama
 تعزیر، تشر، ملامت
 سرزنش کردن، توبیخ کردن، paylamak
 تشرزدن، ملامت کردن، عتاب کردن
 بین خود تقسیم کردن paylaşmak
 تسهیم، تقسیم، قسمت بندی paylaştırmak
 تسهیم کردن، تقسیم کردن، paylaştırmak
 قسمت کردن، قسمت بندی کردن
 ۱- پای کج و معوج ۲-مهره پیاده در paytak

کتک، چک patak
 ۱-کتک زدن، کتک کاری کردن، pataklamak
 چک زدن ۲-شستن لباس و جاروب کردن باعجله
 کتک خوردن، چوب خوردن pataklanmak
 (عو) غروش patakoz
 (گیا) سیب زمینی patates
 ولنگار patavatsız
 ولنگاری، حرکت بی ربط و بی معنی patavatsızlık
 کفش اسکیت، اسکیتینگ رینگ paten
 پاتنت، حق اختراع، انحصاری patent
 سرو صدا کردن، تق و تق کردن patırdamak
 سرو صدا در آوردن، صدای تق patırdatmak
 تق در آوردن
 تق و تق، تاپ و توپ، سرو صدا patır kütür
 صدای تاپ تاپ patır patır
 سرو صدا، صدای شلوغی، شلوغی patırtı
 پر سرو صدا، شلوغ patırtılı
 کفش بچه کوچولو، کفش بچه patik
 شیرخوار
 کوره راه، مال رو patika
 ۱-اسکیتینگ رینگ بازی patinaj
 ۲-یوکسوات چرخ اتومبیل
 پاتیس، ململ شاهی patis
 چلوار patiska
 تق تق، تاپ تاپ pat kü
 ترکیده، شکاف خورده patlak
 با با غوری، چشم ورقلمبیده، patlak göz
 چشم برجسته
 ۱-ترک بر داشتن ۲-(مچ) patlak vermek
 فاش شدن راز، روی آب آمدن، بروز کردن
 ۱-منفجر شدن، ترکیدن ۲-شروع patlamak
 کردن جنگ ۳-حوصله سررفتن، ازجا
 دررفتن ۴-خرج بالا آمدن، مصرف در آمدن
 چس قیل patlamış mısır
 طرقة، طرقة بازی بچه ها patlangıç
 ۱-منفجر کردن، ترکانیدن، patlatmak
 تیردرکردن ۲-بستوه آوردن، ازجا در بردن،
 حوصله سر بردن ۳-سیلی زدن، چک زدن
 منفجره، مواد منفجره، مشتعل، patlayıcı
 محترقه
 (گیا) باد مچان، بادنجان، انب patlıcan

بازی شطرنج

payton درشگه

۱- سهم دادن ۲- جواب دادن pay vermek
کوچک به بزرگ به طور بی ادبانه۱- یکشنبه ۲- بازار ، فروشگاه pazar
۳- معامله ، خرید و فروش ، داد و ستد
بهره برداشتن ، به بازار pazara çıkarmak
بردنبه بازار رفتن pazara çıkmak
رئیس بازار pazarbaşı
بازاری ، بازرگان pazarcı
خواهیدن کار pazar kesat olmak
بازاریابی ، بهره برداری pazarlama
بازاریابی کننده pazarlamacı
بازاریابی کردن ، فروختن pazarlamak
چانه ، چانه بازاری pazarlık
چانه زدن ، چک و چاه زدن pazarlık etmek
چانه زدن ، چک و چانه زدن ، کالک کردن pazarlık yapmak
مکاس کردن ، لکالک کردندوشنبه pazartesi
کرکی ، پارچه کرکی ، پارچه بامازه pazen
۱- ماهیچه ، پازی ، بازو ، کره ۲- نوعی pazi
اسفناج وحشی ۳- زواله خمیر
۱- بازوبند ، ۲- دعائی که به بازو pazıbent
می بندندتسمه ای که کفاش ها موقع کار روی pazval
پای خود می گذارندشیگرد pazvant
پیچه ، برقع ، نقاب ، حجاب ، چشم peçe
بند ، چشم آویز ، روپوش ، روبند ، روپوشه ،
لثام ، پرده ، ایازی
روپوشی کردن ، پرده پوشی peçelemek
کردنپیچه زدن ، نقاب زدن ، peçe takmak
روپوشی کردن ، پرده پوشی کردن
دستمال کاغذی ، دستمال پارچه ای peçete
متخصص فن تعلیم و تربیت ، pedagog
پداگوگپداگوژی ، فن تعلیم و تربیت ، علم pedagoji
آموزش و پرورش ، پرورش کودک ،
روانشناسی پرورشی

پدال pedal

پدر ، بابا peder

پدرشاهی pederşahi

پدیکور pedikür

علم اطفال pedaloji

بیماری های کودکان pediatri

علم زندگی کودکان pedotekni

پهلوان ، زور آزما ، بطل ، گرد pehlivan

پهلوانی ، زور آزمایی pehlivanlık

پهلوانی دادن pehlivanlık vermek

به به peh peh

به به گفتن ، تعریف کردن pehpehlemek

پرهیز pehriz

۱- پژمرده ، کهنه ، فرسوده ، پاره ، pejmürde

خراب ۲- پریشان ، ریخته واریخته ، شلوغ
و نامرتب

پژمردگی ، خرابی ۲- پریشانی pejmürdelik

۱- زیاد ، خیلی ، فوق العاده ۲- محکم ، pek
استوار ۳- غلیظ ، سفتخوب ، خیلی خوب ، بسیار خوب ، pekâlâ
فوق العاده عالیبسیار ، فت و فراوان ، فراوان ، pekçok
وافر ، بقدری

مانع طبیعی pekent

۱- خوب ، بسیار خوب ، خیلی خوب peki

۲- چشم ۳- بلی

آخر peki ama

محقق ، بدون شبهه ، قطعی pekin

سفت شدن ، محکم شدن ، غلیظ pekiştirmek
شدن

۱- محکم کردن ، سفت کردن pekiştirmek

۲- (مچ) تأیید کردن ، تأکید کردن

۱- محکم کردن ، سفت کردن pekitmek

۲- (مچ) تأیید کردن ، تأکید کردن

سفت شدن ، غلیظ شدن pekleşmek

۱- سفتی ، غلیظی ، محکمی peklik

۲- یبوست ، امتلاء معده

دچار یبوست شدن ، امتلاء peklik çekmek
معده داشتن

دوشاب ، پکمز ، شیرء انگور pekmez

سوخاری ، بکسمات peksimet

عنقریب ، در آینده نزدیک pek yakında

قایق رودخانه ای peleme

شنل pelerin

مرغ سقا ، مرغ پلیکان ، مرغ ماهی pelikan

خوار

pelinotu (گیا) خاراکوش ، افسنطین
 pelit (گیا) بلوط ، پالوط
 pelit ağacı ، درخت بلوط
 pelte ، لرزوناک
 peltek لال پتی ، الکن ، زبان گرفته
 pelteklik لکنت ، زبان گرفتگی
 pelteleşmek ۱-دله شدن ۲-(مج) لخت و وارفته شدن
 peluze پالوده
 pelür ۱-نوعی مخمل ۲-کاغذ نازک تحریر
 pembe صورتی ، رنگ صورتی ، پشت گلی
 pembemsi صورتی روشن ، صورتی باز
 penah پناه ، پناهگاه
 penalti (ور) پنالتی
 pencere پنجره
 pencereli kapı در غلیبکن
 pencidü طاس پنج دو درتخته نرد بازی
 pencüse طاس پنج وسه درتخته نرد بازی
 pencüyek طاس پنج ویک در تخته نرد بازی
 pençe پنجه ، چنگ ، چنگال ، پنچول ، پنچ ، پنکل
 ۱-پنجه افکندن ۲-درزیر
 pençe atmak سلطه خود گرفتن
 pençelemek پنجه زدن ، پنجه کردن ، پنچول زدن ، پنجه انداختن ، پنجه افکندن ، پنجه کشیدن ، پنکل کشیدن ، چنگ زدن
 ۱-همدیگر را پنجه کشیدن ، pençeleşmek
 همدیگر را چنگ زدن ۲-باهم مجادله کردن ، دست به یقه شدن ، کشمش کردن
 pençeli پنجه دار ، بازور ، قوی ، پر پنجه
 pençgâh (مس) پنچگاه
 penguen پنگوئن
 peni پنی
 penis شرم مرد ، آلت تناسل مرد ، (عو)
 لنگه ، گوش خر ، زکر ، خرزه ، چول ، گروگان ، میان ران ، سیم پا ، چوک ، چماق ، چله ، چل ، چک ، چر ، حمدان ، نیمور ، قضیب ، کاف کوفی ، کیر ، عمود ، ایر ، الفیه ، (مج) میل ، (کن) هندل ، وسه ، میان پا ، مسئله
 penis başı حشفه
 penisilin پنی سیلین
 penis sertleşmek نعوظ کردن

penis sertleşmesi نعوظ

pens گیره ، پنس
 pense انبر دست ، پنس
 Pentagon پنتاگون
 pepe زبان گرفته
 pepelik زبان گرفتگی
 pepsin پپسین
 pepton پپتن
 ۱-پراکنده ، پراکنده ، تکه تکه
 ۲-جزئی فروشی
 perakendeci خرده فروش ، فروشنده مال جزئی
 (قد) زلف ، کاکل ، یال اسب perçem
 perçin پرچ ، پرچین ، میخ پرچ
 perçinlemek پرچ کردن
 perçinlenmek پرچین شدن
 perçinleşmek پرچ شدن ، محکم شدن
 perçinli پرچ شده ، محکم شده
 perdah پرداخت ، صیقل ، جلا
 perdahçı استاد جلاگر
 perdahlamak جلا دادن ، صیقل دادن ، صاف و پرداخت کردن
 perdahlı جلا داده شده ، صافکاری و پرداخت شده ، جلا دار ، صیقلی شده
 perdahsız بدون جلا ، بدون صیقل
 ۱-پرده ، ستر ، حجاب ۲-(مس) پرده
 ۳-پرده تأثر ۴-پرده آب مرواریدچشم
 پرده کشیدن ، پرده بستن ، perde asmak
 پرده آویختن
 ۱-پرده دوز ۲-(قد) پرده دار ۲- perdecı
 صحنه را باز بسته کننده
 پرده کشیدن ، پرده انداختن perde çekmek
 پرده دار ، حاجب ، چاوش perdedar
 حاجب ، پرده داری ، سدانت perdedarlık
 پرده نگه داشتن ، پرده perdedarlık yapmak
 داری کردن
 ۱-پرده کشیدن ۲-(مج) حقیقت perdelemek
 را پوشاندن
 خود را پوشانیدن ، پرده perdelenmek
 کشیده شدن ، محجوب شدن
 پرده دار ، باپرده perdeli
 ۱-بی حجاب ، بی پرده ، بدون پرده perdesiz
 ۲-(مج) بی حیا ، بی شرم ، بی حجاب

perde rayı چوب پرده
 pere قسمت پائین دیوار
 perende (ور) معلق، پشتک
 perende atmak (ور) معلق زدن، وارو زدن، پشتک زدن
 perese ۱-نخ بنانی ۲-(مج) وضعیت، حال، درجه
 perestiş (قد) پرستش، عبادت
 perestroyka پرو ستریکا
 pergel پرگار، پردال
 pergellemek ۱-باهرگار اندازه گرفتن
 ۲-(مج) وراانداز کردن، در نظر گرفتن، تصور کردن
 perhiz (پز) پرهیز، احتماء، برنامه غذایی
 perhiz bozmak پرهیز شکستن
 perhiz etmek پرهیزختن
 perhizkâr خویشتن دار
 perhiz yemeği پرهیزانه
 peri پری، قرشته، جن
 pericik زبان قفل مغزی
 periodo زبرجد
 peridotit زبرجد سبز
 peri illeti (پز) مرض هیستری
 periler ۱-پریان ۲-ازمابهتران
 perili پریدار
 periskop (نظ) دوربین دیده بانی زیردریایی، پریسکوپ
 ۱-پریشان، پراگنده، پراکنده، پریشان
 مشوش، بی ترتیب، پاش، خراب، منکوب
 ۲-آشفته، آشفته حال، حواس پرت، خانه
 خراب، شوریده سر، بی سروسامان، شوریده
 ۱-پریشان کردن، خراب و
 ویران کردن، برهم زدن، پریشانیدن
 ۲-مشوش کردن، پر آشوب کردن، در
 اضطراب انداختن
 ۱-پریشانی، بی سرو سامانی،
 ویرانی، خرابی ۲-حواس پرتی، سوء حال،
 آشفتگی، آشفته حالی، شوریده سری،
 شوریده خاطری
 ۱-پریشان شدن، برهم شدن،
 برهم خوردن، آشفتن، آشفته شدن، بی تار
 وپود شدن، پژ ولیدن، کالیدن، کالفتن،

کالفته شدن، شوریدن
 periton (پز) صفاق، پرده صفاق
 peritonit (پز) التهاب صفاق، آماس صفاق
 periyodik پارایدک
 periyot دوره
 peri yüzlü پریوش، پری پیکر، پری چهره
 perkitmek تأکید کردن، تأیید کردن، محکم
 کردن، سفت کردن
 permanganat (شیم) پرمنگنات
 permi پروانه، اجازه نامه
 perlit سلیکات طبیعی
 peroksit (شیم) پراکسید
 peron سکوی ایستگاه راه آهن، سکو
 persenk تکه کلام
 personel کارکن، کارکنان، پرسنل، کارمندان
 personel dairesi اداره کارگزینی
 personel genel müdürlüğü دبیری کل
 سازمان اموراداری واستخدامی
 perşembe پنجشنبه
 pertavsız ذره بین
 Peru پرو
 peruk کلاه گیس
 peruka کلاه گیس
 perva پروا، ترس، باک، بیم، هراس
 pervane پروانه، هلیس
 pervane olmak پابند شدن
 pervasız بی پروا، خیره کش، جاسر، بی
 ترس، بی باک
 pervasızlık بی پروایی، پر رویی، بی باکی
 pervaz قرنیز، حاشیه، کناره باریکی
 pervazlamak اضافه کردن حاشیه به اطراف
 پارچه
 ۱-تسلیم، قبول ۲-با با ای والله
 ۳-صدای خفیف، صدای پست
 pesek زنگ دندان، چرک دندان
 pesjmist بدبین، دل سیاه، سیاه دل
 pespaye فرومایه، پست، خوار
 pest صدای خفیف، صدای پست
 pestenkerâni حرفهای چرت وپرت و بی
 معنی، مزخرف، چرند
 pestil لواشک
 pesüs قندیل گلی

۱-رنبال ، عقب ، عقب سر ، پشت ، peş
 پشت سر ، قفا ، تلو ، تالی ۲-پارچه اضافه
 ای که به دو طرف لباس اضافه می کنند
 peşiman پشیمان ، نادم
 peşin نقد ، نقدی ، نقدینه ، قبلی ، از قبل ، جلو ، پول نقد
 peşinde koşturmak پی کاری را گرفتن
 peşinden از پس ، از پی ، پی ، اندر پی ، پی
 آورد ، پس پشت ، بر اثر ، دنبال ، تلو
 peşinden gelmek از پس در آمدن
 peşinden gitme اکتفاء ، پیروی
 peşinden gitmek تعاقب کردن ، پی گرفتن ،
 پسروی کردن ، پی کسی رفتن
 peşinde olmak پی چیزی داشتن ، دنبال
 چیزی بودن
 peşine düşmek پی ماندن ، پی کسی رفتن
 peşine gitmek دنبال چیزی رفتن ، پی چیزی
 رفتن
 peşine göndermek پی کسی فرستادن
 peşine takmak پی کسی فرستادن
 peşini takip etmek پی کاری را گرفتن
 peşin olarak بنقد ، بواسطه ، نقداً
 peşin para پول نقد ، نقدینه ، پول پیشکی
 peşin yargı قضاوت پیشکی ، تصدیق بلا
 تصور
 peşinci خریدار نقدی ، فروشنده نقدی
 peşi olmak پی داشتن
 peşisıra پشت سر ، پشت
 ۱-پیشکش ۲-(مج) مفت و مسلم peşkeş
 دادن
 ۱-دستمال سر سفره ۲-جوله کوچک peşkir
 پیایی ، پی در پی ، پشت سرهم ، peşpeşe
 متوالی ، دمام ، توپر تو
 ۱-(مس) پیش در آمد موسیقی ، peşrev
 پیشرو ۲-(ور) مقدمه ، کشتی گیری
 peştahta پیش تخته ، پیش خوان صراف
 peştamal لنگ حمام
 peştamalcı لنگ حمام فروش
 ۱-لنگ انداختن ۲-(قد) peştamal kuşanmak
 عنوان استادی گرفتن از رئیس اصناف
 peştamallık سر قفلی مغازه
 Peşte بوداپست ، بوداپشت
 Peštu پشتو

Peştuca زبان پشتونی
 petek کندوی عسل
 petekgöz چشم مرکب
 petrografi سنگ شناسی
 petrokimya پتروشیمی
 petrokimya sanayii صنایع پترشیمی
 petrol نفت ، طلای سیاه
 petrol dolum tesisi ترمینال نفت
 petrol lambası چراغ نفتی
 petrol rengi نفتی
 petrol şirketi کمپانی نفتی
 petrol tankeri نفت کش
 pey پیش بها ، بیعانه ، پیش پرداخت ،
 پیش دست ، سپرده
 pey akçası پول بیعانه
 peyda پیدا ، معلوم
 peydahlamak پیدا کردن
 peyderpey پی در پی ، پیا پی ، تدریجاً ،
 بتدریج ، کم کم ، یواش یواش
 peygamber پیغمبر ، رسول ، پیغامبر ،
 پیامبر ، نبی ، پیامبر
 Peygamber aşkına به پیغمبر
 peygamber çiçeği (گیا) گل گندم ،
 قنطاریون ، قنطریون
 Peygamber devesi آخوندک
 peygamberler پیغمبران ، انبیاء
 peygamberliği tebliğ etmek پیام دادن
 peygamberlik پیغمبری ، رسالت ، رسولی ،
 بعثت ، نبوت
 ۱-(هو) پیک ۲-چاپار peyk
 نیمکت چوبی ، تخت تخته ای peyke
 بیعانه دادن برای چیزی peylemek
 بیعت ، پیمان peyman
 پنیر peynir
 (گیا) بوته پنجه کپاس بمباکس peynirağacı
 دندانی که گاهی درس پیری در peynirdişi
 دهان پیدا می شود
 کرم پنیر peynir kurdu
 پنیردار ، پنیری peynirli
 زهراب ، پنیرمایه peynir mayası
 شکر پنیر peynir şeker
 تابلوی دورنما ، نقاشی منظره ، چشم
 peyzaj انداز

pezeta واحد پول اسپانیا ، پزتا
 pezevenk قرمباق ، چاکش ، کس کش ، زن
 غراچه ، غرزن ، گیدی ، قواد ، قلتبان ، زن
 بمزد ، دلال محبت ، دیوث
 pezevenklik زن بمزدی ، قیادت ، قوادی ،
 کس کشی ، قرمباقی ، چاکشی ، غرزنای ،
 قلتبانی ، دیویش
 pıhtı دله ، دله خون ، خون دله ، علقه ،
 انبست

pıhtılaşma دله شدگی ، دله
 pıhtılaşmak دله شدن
 pıhtılaştırıcı منعقد کننده ، بستینه
 pıhtılaştırmak دله کردن ، لخته کردن
 pılıpırtı خرت وپرت ، خدره
 pınar چشمه ، چشمه گاه منبع ، عین
 pınarbaşı سرچشمه ، سرآب ، چشمه سار
 pınarlar چشمه ها ، عیون
 pır صدای «پر» ۲-فرار کردن
 pırasa (گیا) پراسه ، گندنا ، تره
 pırıldamak نور دادن ، درخشیدن ، برق زدن ،
 روشن و خاموش شدن
 pırlı pırlı خیلی براق ، نورانی ، روشن
 pırlıltı درخشش ، روشنایی ، نورانیت
 pırlamak (مج) فرار کردن ، جیم شدن ، در
 رفتن

pırlangıç مازالاق
 pırlanmak پر وبال زدن
 pırlanta برلیان
 pırmal چوب راج ، درخت راج
 pırpırı (عو) آدم سردر هوا
 pırpıt قراضه ، پاره پوره ، شکسته پکسته
 pırtı خرت وپرت
 pırtık پاره پوره
 pısırık بی عرضه ، آدم بیچاره ، ضعیف ، بی
 سر و زبان ، بی دست و پا
 pısrıklık بی دست وپائی ، بی سر و زبانی ،
 بی عرضگی
 pıtırdamak ترق تروق کردن ، صدای پرت
 پرت در آوردن
 pıtırıtı صدای پرت پرت ، صدای ترق تروق
 ۱-حرام زاده ، ولدالزنا ، غیر زاد ، پیچ
 دوتخمه ، خشوک ، سند ، مول ، ۲-شاخه ای
 که از کنار ساقه اصلی بیرون می زند

۲-تقلبی

piç etmek (عو) خراب کردن ، فاسد کردن
 piç kurusu (عو) تخم حرام ، بچه شیطان ،
 حرامزاده

piçleşmek فاسد شدن
 piçoğlu piç (عو) فاجره بچه
 piç olmak (عو) خراب شدن ، بیمزه شدن ،
 ازبین رفتن

pide نان بر بزی ، نان پیده
 pideci نان پیده فروش ، نان بربری فروش
 pigman رنگدانه
 pijama پیژامه ، پاجامه ، پی جامه ، پیراهن
 خواب ، بیر

pik لوله ، کلفت آهنی
 pikador گاوباز
 pikap ۱-پیکاپ ۲-اتومبیل وانت
 pike (هوا) پرش عقابی
 piknik پیکنیک
 piknik yapmak گردش رفتن دستجمعی ،
 پیکنیک رفتن

piko ژور
 pil پیل ، انباره
 pilaj پلاژ
 pilastik پلاستیک
 pilav پلو ، چلو ، پلاو
 pilavcı dükkânı چلو پزخانه
 pilavlık پلوئی
 pile پله
 pileli etek کمرچین
 pili ماز
 piliç مرغ ، جوجه خروس
 pililenmiş چین خوردگی
 pilli radyo رادیو باتری
 pilli uçak راه انداز
 pilot (هوا) خلبان ، هوانورد
 pilot kabini (هوا) کابین هوا پیما ، اتاق
 خلبان

pilotluk (هوا) هوانوردی ، خلبانی
 pinekleme پینکی
 pineklemek پینکی زدن ، چرت زدن
 ping pong پینگ پونگ
 pinpirik پیرپاتال
 pinpon (عو) پیر پاتال ، پیرناتوان

خسیس ، بخیل ، پنتی ، ممسک ، لنیم ، pinti
کنک ، زفت ، سیاه دست
بخل ، بخیلی ، خسیسی ، خساسست ، pintilik
خست

پیپ pipo
پیپ کشیدن pipo içmek
۱- پیر ، سالخورده ۲- (تص) پیر ، شیخ pir
صاحب طریقت

مخروطی شکل piramidal
هرم ، مخروطی شکل piramit
اهرام piramitler
کک ، کیک pire
(اصط) برای یک pire için yorgan yakmak
دستمال قیصریه را آتش زدن

دست پاچه کردن ، نگران pırelendirmek
کردن ، بخیالات انداختن
۱- کک افتادن ۲- (مج) کیک توی pırelenmek
تنبان کسی افتادن ، کک به تنبان کسی
افتادن ، دست پاچه شدن ، بدست وپا افتادن

۱- کک دار ۲- نگران ، پر وهم ، pıreli
دستپاچه ، خیالاتی

(گیا) اسپرزه pıre otu
۱- (گیا) برنج ، کرنج ، کبسون ۲- برنج pırınç
شله ، شوربا pırınç çorbası
سر pırınç rakısı
(شیم) مرقشیشا pirit
آذرسنج pirometre
(جغ) هسته مذاب مرکز کره زمین pırosfer
تروتمیز ، پاک و تمیز ، بدون لك pırupak
کتلت دسته دار pırzola
کثیف ، پلید ، نجس ، کریه ، خبیث ، pis
مردار ، بد ، نامطلوب

(رض) پی pi sayısı
شکم پرست ، شکم پرور ، شکم pisboğaz
خوار ، پرخور ، اکول ، بدشکم
پر خوری ، شکم پرستی ، pisboğazlık
بدشکمی

پیشی pisi
پیشی پیشی pisipisi
ناجا ، ناحق ، بیخودی ، بیخود و pisipisine
بی جهت
(گیا) سنبله الفار pisipisi otu

گند pis koku
بد بوی pis kokulu
اسقف ، مطران piskopos
اسقفی piskoposluk
نجس کردن ، کثیف کردن ، کثافت pislemek
کردن
کثیف شدن ، نجس شدن ، آلوده pislenmek
شدن

تنجیس pisletme
۱- کثیف کردن ، نجس کردن ، پلید pisletmek
کردن ، خراب کردن ، خرابی بالا آوردن
۲- غایط کردن ، کثافتکاری کردن
گه مال کردن pisliğe bulamak
پلیدناک شدن pisliğe bulaşmak
کثافت ، پلیدی ، خباثت ، قاذوره ، pislik
چرک ، سنده ، فضول ، پیخ ، پیخاله ،
ادباری ، ان ، غایط ، نجاست پیخال

قاذورات pislikler
کثافت کاری pislik yapma
کثافت کاری کردن pislik yapmak
فاضلاب ، چرک آب pis su
۱- (هوا) باند ، پیست ۲- پیشت! pist
۱- (مکن) پیستون ۲- (مج) پارتی ، piston
کس وکار ، آدم بانفوذ

(مکن) دسته پیستون ، شاتون piston kolu
پیشدادی pişdâdî
پیشداد Pişdâdî padişahı
رهبر ، پیشوا pişdar
پزا ، زودپز pişeğen
پزا ، زودپز pişek
عرق سوز pişik
طرز پختن pişim
۱- پزنده ۲- شاطر نانوائی pişirici
پخت pişirim
پخت pişirimlik
پزش pişirme
۱- پختن ، پزاندن ۲- (مج) پخت pişirmek
ویز کردن ، صمیمیت پیدا کردن ، علاقه پیدا
کردن

پزاندن pişirtmek
۱- پخته ، برشته ۲- (مج) پرو ، بی pişkin
عار
۱- پختگی ۲- (مج) پروئی ، بی pişkinlik

عارى	انگار ، نقش ، گزاره ، پروژه ، نیرنگ ، شالوده ، خط مشی ، جدول
pişman پشیمان ، نادم ، پژمان	طراحی کردن plan çizmek
pişmaniye پشمک	شناوران plankton
pişmanlık پشیمانی ، ندامت ، پتت	طرح بندی ، طرح ریزی ، طراحی ، planlama
pişmanlık duymak ندامت کشیدن ، انگشت خاییدن	برنامه ریزی planlamacı
pişman olmak پشیمان شدن ، ندامت کردن ، پشت بست خاییدن ، باز گشتن ، انگشت گزیدن ، (کن) کون خاریدن	نقشه کشیدن ، تحت برنامه در planlamak
1-پیختن ، پزیدن ، پخته شدن pişmek	برنامه ریزی کردن planlama yapmak
2-باتجربه شدن 3-سوختن ، عرق کردن	بانقشه ، باحساب planlı
pişmemiş خام ، نپخته	1- هوا) هواپیمای بی موتور planör
pişmiş aşı su katmak (اصط) توی آش	2- هوا) خلبان هواپیمای بی موتور planörcü
انگشت زدن	(مکن) رنده دراز planya
pişmiş yemek آب و آش	1- طرح بستن ، طرح ریختن ، plan yapmak
piştov (نظ) پیشتو ، پشتو ، بندقیه	2- نیرنگ زدن
1- (نظ) پیاده ، پیاده نظام 2- مهره piyade	سرمایه گذاری ، فروش plasman
های پیاده در بازی شطرنج 3- نوعی قایق سبک دوپاروئی	چسب مرهم دار plaster
piyadelik پیادگی	پلاستیک plastik
piyade sınıfı (نظ) پیاده نظام ، پیاده	1- (پز) جراحی پلاستیک plastik cerrahi
piyale پیاله	پشم سنگ plastik köpük
piyango بخت زمایی ، لاتاری ، قرعه ، لطاری	1- پلاتفرم 2- خط مشی سیاسی platform
piyango çekimi قرعه کشی	پلاتین ، طلای سفید platin
piyango çekmek قرعه کشیدن	(جغ) فلات ، بام plato
piyanist (مس) پیانیست ، پیانو زن	افلاطون platon
piyano (مس) پیانو	عشق خیالی platonik
1- بازار 2- آفتابی شدن ، بمیدان در piyasa	قسمت آبکی خون ، پلاسما plazma
آمدن 3- مظنه بازار	1- (هو) باران سنج pluviometre
piyata دیسک ، دوری ، دیسک نهارخوری	جیر ، چرم جیر podüsuet
piyazcı چاخان کن	صدای «پف» در آوردن pofurdamak
piyazlamak (عو) چاخان کردن ، زیاد تعریف بیخود کردن	مدح و ثنا pohpoh
piyelit (پز) آماس لگنچه	تعریف و تمجید کردن ، به به pohpohlamak
piyes پیس ، نمایشنامه	گفتن
piyore (پز) پیوره ، التهاب گوشت‌های دندان	پوکر poker
pizza پیتزا	1- (فز) پولاریزاسیون ، استقطاب polarma
plak صفحه ، پلاک	2- قطب گیری نور ، تقطع نور
plaka پلاک ، تخته ، پلاک ماشین ، نمره ماشین	جدل ، مشاجره polemik
plaka numarası نمره	گرده polen
plan نقشه ، طرح ، پلان ، برنامه ، پروگرام	1- (بانک) سفته ، حواله ، بیمه نامه ، poliçe
	برات بانکی
	پرسدانی ، چند صدانی polifoni
	1- کثیر الاضلاع 2- تعلیم گاه تیر poligon
	اندازی

poliklinik پلی کلینیک
 polip بواسیر لحمی ، بولیب ، گوشت زیادی
 بینی
 polis پلیس ، پاسبان
 polisiye roman رمان پلیسی
 polis karakolu کلا نتری
 polis teşmeni رسدبان
 politik سیاسی
 politika سیاست ، سیاستگزاری
 politikacı سیاستمدار ، رجل سیاسی ،
 پلیتیک دان ، سیاس ، باسیاست
 polo (ور) چوگان ، چوگان بازی
 polonez لهستانی
 Polonya لهستان
 Polonya'lı لهستانی
 polo sopası (ور) چوگان
 polo oynamak (ور) چوگان بازی کردن ، پهنه
 باختن
 polo oyuncusu (ور) چوگان باز
 polo oyunu (ور) چوگان بازی
 Pomak پوماک
 Pomakça زبان پوماک
 pomad پماد ، پوماد ، مرهم
 pompa پمپ ، تلمبه
 pompa istasyonu تلمبه خانه
 pompalamak تلمبه زدن ، پمپ کردن
 pompon منگوله ، منگله
 ponje حریر چینی ، حریر هندی
 ponza taşı قیشور
 popo ماتحت بچه (بزبان کودکان)
 porfir سنگ سماع ، رخام سماعی
 porselen چینی
 porsiyon پرس
 porsuk ۱-گورکن ۲-چین وچروک دار ،
 چروک
 porsuk ağacı (گیا) سور
 porsumak چروک شدن ، چین وچروک یافتن
 portakal (گیا) پرتقال
 portakallık باغ پرتقال ، نارنجستان
 portakal şurubu شربت پرتقال
 portamento صوت بر
 portatif سفری
 portatif beşik تخت گهواره ، تاشو

۱-درجه وسعت ، میدان عمل ، میزان
 اهمیت ۲-(مس) پنج خط مساوی که برای
 نوشتن نت موزیک بکار میرود
 Portekiz پرتقال ، پرتغال
 porter عکس ، تمثال ، شمائل ، تصویر
 portmanto رخت آویز ، جالباسی دیواری ،
 جای رختی
 portre تمثال ، تصویر ، شمائل ، شمایل ،
 نیم تنه ، طرح ، تندیس
 portreler تصاویر ، تماثیل
 portre ressamı صورت ساز ، صورتگر ،
 شمایل ساز ، صورت پرست
 portre ressamlığı صورت کشی ، شمایل
 سازی
 posa تفال ، درد
 posbıyık سبیل کلفت
 ۱-پوست ۲-تخته پوست ۲-(مج)
 (تص) مقام شیخ ۴-(مج) مقام ، منصب
 ۵-(مج) جان
 ۱-پست ۲-سفر ، دفعه ، مرتبه
 posta نامه رسان ، پستیچی ، نامه بر ،
 مأمور پست
 posta güvercini کیوتر نامه بر ، مرغ نامه
 بر
 posta kodu کد پستی
 posta kutusu صندوق پستی
 postal پوتین سربازی
 postalamak پست کردن ، به پست دادن
 postalanmak پست شدن
 postane پستخانه ، اداره پست ، پیک
 خانه ، چاپارخانه ، اداره مخابرات
 poster پوستر
 postu kurtarmak (اصط) جان را بسلامت
 پربردن
 postu sermek پوست تخت افکندن ، رحل
 اقامت افکندن ، به جایی لنگر انداختن
 pot کیس ، چین ، چروک لباس
 pota بوته ، بتو ، بته ، حصب ، چشمه
 آتش ، قال
 potadan çıkmak از قال بیرون آمدن
 potansiyel پتانسیل ، موجود بالقوه
 potas (شیم) پتاس ، جوهر قلیا ، نمک قلیا
 potasyum (شیم) پتاسیوم ، پتاسیم

potasyum azotat (شیم) شوره
 potasyum sülfat (شیم) زاج پتاسیم
 potin پوتین ، پوپتین
 pot kırmak گوز پوده شکستن
 potrak لباس پر چین وچروک
 potuk ۱-پرچین و گشاد ۲-بچه شتر ، کره شتر
 ۱-پرچین ، چین لباس ۲-چین و چروک potur
 ۱-(هو) بادشمالی ۲-سمت شمال poyraz شرقی
 ۱-(هو) وزیدن باد از سمت شمال poyrazlamak شرقی
 poz پز
 poz atmak پز دادن
 pozisyon موقعیت
 ۱-مثبت ۲-(فز) (رض) بالاتر از صفر pozitif
 poz kesmek پزدادن
 poz vermek پزدادن ، ژست دادن ، ژست گرفتن
 pöf پیف ، پف ، اه !
 pöh پوه !
 pörsüme فرسودگی
 pörsümek فرسودن ، پلاسیدن ، ازکار رفتن ، مندرس شدن ، چلסקیدن
 pörsümüş فرسوده ، پوده
 pösteki تخته پوست
 pösteki saydırmak کار بیشتر از ظرفیت به کسی بار کردن
 pösteki saymak زحمت زیاد کشیدن
 pöstekisini sermek کسی را زیاد کتک زدن ، پوست از کله کسی کندن
 pranga زنجیر سنگین
 pratik عملی ، قابل عمل ، سودمند ، قابل استفاده
 prefabrik پیش ساخته
 prematüre (پز) کودک نارس
 prens شهزاده ، شاهزاده ، ولیعهد ، پرنس
 prenses پرنسس ، شاهزاده خانم ، شاهدخت
 prensip پرنسیپ ، اصل قاعده ، قاعده اصلی
 prenslik ولیعهدی ، شاهزادگی
 ۱-(مکن) پرس ۲-(ور) کشش وزنه pres

presbit (پز) پیر چشمی
 presçilik پرسکاری
 prezervatif کاپوت ، ابریشمی
 ۱-حق بیمه ۲-پاداش ۳-سود سهام prim
 priz پرز ، پرز برق
 prizma (هس) منشور
 ۱-مسئله ، اشکال ۲-نابسامانی ، problem نارسایی
 problemler مسائل ، مسایل
 prodüktör تهیه کننده
 profesör پروفسور ، استاد ، استاد دانشگاه
 profesyonel حرفه ای ، پیشه ای
 profil نیم رخ ، پروفیل
 program پروگرام ، برنامه ، نقشه ، خط مشی ، دستور
 programcı نقشه کش ، برنامه ریز
 programcılık نقشه کشی ، برنامه ریزی
 programlamak تحت پروگرام در آوردن ، تحت برنامه در آوردن ، برنامه ریزی کردن
 programlı باپروگرام ، بایرنامه
 program yapmak برنامه اجرا کردن
 proje پروژه ، طرح ، نقشه ، جدول
 proje çizme طراحی
 proje çizmek طراحی کردن
 projeksiyon (هس) مرتسم ، تصویر در سطح
 projektör نورافکن ، پروژکتور ، پرتوافکن
 proje ressamı طراح
 proletarya طبقه کارگر ، رنجبر
 proleter رنجبر ، کارگر
 prolog مقدمه
 propaganda پروپاگاندا ، تبلیغات ، تلقینات
 propagandacı تبلیغاتچی
 propaganda yapmak تبلیغات کردن
 prospektüs صورت قیمت اجناس
 prostat پروستات ، غده وژی
 protein پروتئین
 protestan پروتستان
 protesto واخواست ، واخواهی ، اعتراض
 ۱-(پز) عضو ساخته شده ، اندام protez مصنوعی ، اندام ساختگی
 protezci دندان ساز
 protokol پروتکل ، صورت مجلس ، موافقت نامه مقدماتی

proton (شیم) پروتون
 protoplazma پرتو پلاسم
 prova پرو، پُروپ
 prova yapmak امتحان کردن، آزمایش کردن، پروپ کردن
 pruva قسمت جلوی کشتی
 psikanaliz درمان روانی
 psikiyatr طبیب روان شناسی، طبیب امراض دماغی
 psikiyatri طبابت روحی، طبابت روانی، روان پزشکی
 psikolog روانشناس، روانپزشک
 psikoloji روانشناسی
 psikolojik savaş (نظ) جنگ روانی
 psikopat مریض روحی، دیوانه
 psikosomatik hastalıklar (پز) بیماریهای اندامی
 puan نقطه ۲-نمره، امتیاز
 puan cetveli (ور) جدول رده بندی
 puding پودینگ
 pudra پودر، سفیداب، گرد
 pudralamak پودر زدن
 pudralık جاپودری
 pudra şeker گرد شکر
 puf پف
 puf böreği پفک
 puflamak صدای پف در آوردن
 pul ۱-تمبر ۲-پولک ۳-مهره تخته نرد ۴-(قد) نوع پول سیاه قدیمی ۵-پولک
 pulat پولاد، فولاد
 pulcu تمبر فروش
 pullamak ۱-تمبر زدن، ۲-پولک دوزی کردن روی لباسها
 pullu ۱-تمبر دار ۲-پولک دار
 pulluk گاو آهن دستی، کنند، خیش
 pulsuz ۱-بدون تمبر ۲-بدون پولک ۳-بی پول، فقیر
 puluç عنین
 pulverizatör (مکن) سمپاش
 punkçuluk پانکیسم
 punt وضعیت، موقعیت
 punto پونت، پنت
 pupa ۱-دنباله، کشتی ۲-عقب، پشت

عقب سر

puro سیگار برگی
 pus نزم، مه، تنک مه
 puset کالسه کوچک دستی بچه
 pusla قطب نما، قبله نما
 puslanmak بخار گرفتن
 puslu بخار دار، بخار زده، مه آلود، تیره
 pusmak ساکت شدن، بی صدا شدن
 pusu کمینگاه، کمین
 pusu kurmak در کمین نشستن
 pusula ۱-قطب نما، قبله نما، ۲-پته، رتبه
 pusuya yatmak در کمین کردن، نشستن
 puşt (عم) پشت، کونی، مرد مفعول، مأیون
 puştluk (عم) بی شرفی، بی ناموسی، نامردی، کونی بودن
 put ۱-بت، صنم، بغ، طاغوت ۲-خارج، صلیب
 puthane بتخانه، بتستان، بتکده
 putlane بتستان، صنم خانه، بهار، بهار خانه
 putlar اصنام، انصاب، اوٹان، بت ها
 putlaştırmak بصورت بت در آوردن
 putperest بت پرست، صنم پرست، پیکرپرست
 puvan ۱-نقطه ۲-نوت
 puvanlamak نمره دادن
 pūf پف، فوت
 pūflemek پف کردن، فوت کردن
 pūnez پونز
 pūrçek ۱-چین، چروک ۲-چین وخم موی سر
 pūrçeklenmek چین وچروک خوردن، کیس بر داشتن لباس، چین وخم پیدا کردن موی سر
 püre پوره
 pūrtük برآمدگی
 pūrüz ۱-پرز، برآمدگی کوچک، کرک پارچه ۲-اشکال، مانع
 pūrüzlū ۱-پرزدار ۲-اشکال دار، پراشکال
 pūrüzsüz ۱-بدون پرز، صاف ۲-بدون اشکال، بی اشکال، بی زحمت
 pūskūl منگوله، منگله
 pūskūllū منگوله دار
 pūskürmek پاشیدن
 pūskürtme اندفاع

۱-عمل پاشیدن را انجام دادن، püskürtmek
بیرون پاشیدن ۲-(نظ) راندن، عقب زدن ،
گریزاندن

ازدهان بیرون پاشیده püskürtü
مواد خارج شده ازدهان کوه püskürük
آتشفشان

R

- R
 بیست و یکمین حرف الفبای ترکی ، « ر » R, r
 رب ، پروردگار ، خدا Rab
 ربانی ، سبحانی rabbanî
 رابطه ، علاقه rabita
 ۱- رابطه دار ، مربوط ، باریط rabitalı
 ۲- مقرر ، منظم
 ۱- بی ربط ، نامربوط ۲- بی نظم ، rabitasız
 نامرتب
 (دس) صیغه ربط ، حرف ربط rabıt sıygası
 ربوبیت ، ربوبیت ، پروردگاری rablık
 راجه raca
 راجع ، مربوط râci
 ۱- طرز ، اصول ۲- (عو) پز ، خود نمائی racon
 (نظ) رادار radar
 ۱- راده ، درجه ، مرتبه ۲- در حدود ، radde
 در اطراف
 اساسی ، اصولی radikal
 طر فدارى اصلاحات اساسى radikalizm
 اصولی
 رادیان radyan
 تابش radyasyon
 رادیاتور radyatör
 رادیات ساز ، تعمیر کار radyatörcü
 رادیاتور
 رادیو radyo
 رادیو آکتیو ، پرتوزا radyoaktif
 رادیو آکتیویته ، تشعشع radyoaktivite
 رادیو ساز ، تعمیر کار رادیو radyocu
 رادیو الکتریک radyoelektrik
 اداره رادیو radyoevi
 پرتونگاری ، رادیوگرافی radyografi
 گفتار رادیوئی radyo konuşması
 پرتو شناس radyolog
 پرتو شناسی radyoloji
- رادیوسکپی ، پرتو بینی radyoskopi
 رادیوساز ، تعمیرکار رادیو radyo tamircisi
 تلفون بی سیم radyo telefon
 تلگراف بی سیم radyotelegraf
 پرتودرمانی radyoterapi
 صدا ، پخش radyo yayını
 (شیم) رادیوم radyum
 قفسه ، رف ، طاقچه raf
 گوازه ، تخم مرغ نیم بند ، rafadan yumurta
 تخم مرغ عسلی
 از سر باز کردن ، اهمال rafa koymak
 کردن ، سرش را بسقف بستن
 رافضی Rafızî
 تصفیه rafine
 تصفیه کردن rafine etmek
 پالایشگاه ، تصفیه خانه rafineri
 رغبت ، میل ، طلب ، آرزو rağbet
 رغبت کردن ، میل کردن ، rağbet etmek
 مایل آمدن ، مایل شدن ، مایل گردیدن ، تمایل داشتن ، پی سودن
 ترغیب rağbet ettirme
 ترغیب کردن ، مایل کردن rağbet ettirmek
 مورد رغبت ، مطلوب rağbetli
 نامطلوب rağbetsiz
 با آنکه ، با اینکه ، علی رغم ، با ، rağmen
 رغماً ، با وجودیکه ، با وجود آنکه
 راحت ، آسوده ، فراخ ، باسایش ، تن rahat
 آسان ، فارغ ، آسان
 فراغت آوردن ، راحت کردن rahata ermek
 سرپایی rahat ayakkabı
 راحت کردن ، قرار گرفتن ، راحت etmek
 آسایش یافتن
 راحت کردن rahatlamak
 ترویج rahatlatma
 راحت کردن ، فارغ کردن ، rahatlatmak
 فراغت دادن
 راحتی ، آسایش ، آسودگی ، rahatlık
 فراغت ، قرار گیری ، رامش
 ۱- ناراحت ۲- رنجور ، بیمار ، rahatsız
 مریض ، ناخوش ، کسل
 تصدیع rahatsız etme
 مزاحم شدن ، مزاحم rahatsız etmek
 گردیدن ، تصدیع کردن ، ناراحت کردن ، کیک

در پاچه افکندن
 rahatsızlanmak بیمار شدن ، مریض شدن ، ناخوش شدن
 ۱- ناراحتی ، پریشانی ، عدم راحتى ۲- رنجورى ، مرض ، ناخوشى ، مریضى ، کسالت ، علت
 rahatsız olmak ناراحت شدن ، کلافه شدن ، منقلب شدن

tخت خوابیدن rahat uyumak
 راهبه rahibe
 (پز) زهدان ، رحم ، بوگان ، بچه دان ، rahim تخمدان ، بون ، گوپك
 (پز) رحم بند rahim bağı
 (پز) فروافتادگی رحم rahim düşüklüğü
 ارحام rahimler
 (پز) بچه خوار ، بواسیر لحمی rahim polipi رحم

راهب ، رهبان rahip
 رهبانیت ، ترهب ، راهبی rahiplik
 رحله ، رحل rahle
 رحمان ، رحمن rahman
 ۱- رحمت ، احسان ، بخشایش rahmet
 ۲- (مج) باران

رحمت فرستادن rahmet göndermek
 مرحوم ، خدا بیامرز ، آمرزیده ، rahmetli شادروان ، مغفور
 مرحوم ، آمرزیده ، خدا بیامرزى ، rahmetlik شادروان ، مغفور

رخنه ، سوراخ rahne
 رخت ، لوازم زین اسب raht
 راهوار rahvan
 یورغه رفتن rahvan gitmek
 رعیت raiyet
 رقم ، غدد ، جفر rakam
 ارقام rakamlar
 راکت raket
 راکی ، عرق raki
 (جغ) ارتفاع ، هماور rakım
 رقیق ، نازک ، پاک ، (مج) مهرجان ، دل rakik رحم

رقیب ، هم چشم ، حریف rakiپ
 رقباء ، حرفاء ، حریفان rakipler
 طرف شدن ، رقیب شدن rakiپ olmak

راکد ، بی حرکت ، ساکت ، ایستاده rakit
 ۱- رقااص ، رقااصك ۲- پاکوب rakkas
 رقااصه ، پاکوب rakkase
 (مكن) بست لوله rakor
 رقص ، پابازى ، پاکوبى raks
 رقص raksetme
 رقص کردن ، رقصیدن ، پاکوفتن raksetmek
 رام ، آرام ram
 رمل ramak
 کم ماندن ، چیزى نماندن ramak kalmak
 رمضان ramazan
 ماه مبارك ، ماه روزه ، ماه ramazan ayı رمضان

عيد فطر ramazan bayramı
 روزه واجب ramazan orucu
 رام شدن ، اطاعت کردن ram olmak
 ۱- سربالایی ۲- (نظ) پایه ، پی ، سكو rampa
 ۳- نزدیک شدن ۴- سكو
 سر خوردن rampa inmek
 وعده ، ملاقات ، راندوو ، تعیین randevu وقت

دلال محبت ، جاکش randevucu
 زغارو ، خرابات ، خانهء فساد randevu evi
 تواعد کردن ، وعده ملاقات randevulaşmak دادن
 قال گذاشتن کسی randevusuna gelmemek را

وعده جا ، میعاد گاه randevu yeri
 ۱- بازده ، کارکرد ۲- ظرفیت randıman
 تختخواب طبقه دار ranza
 گزارش ، راپورت ، تبیان ، گواهی rapor
 گزارش یافتن rapor almak
 گزارش ها ، تفاسیر raporlar
 گزارش دهنده ، گزارشگر raportör
 گزارشگری raportörlük
 گزارش دادن rapor vermek
 پونز raptiye
 رصد ، نگهبانی ، ترصد rasât
 رصدخانه ، رصدگاه rasathane
 رصد بان rasit
 تیغه لیسے کاری raspa
 (مس) راست rast
 ۱- سراسری ، شانسی ، تصادفی ، rastgele

اتفاقی، بدون اتفاق ۲-خدا قوت
 rast gelmek بر خوردن، اصابت کردن، جور آمدن
 بهم رسیدن، بهم راست آمدن
 rast getirmek راست آوردن، جور کردن، جور آوردن، به هدف زدن
 rast gitmek جور آمدن، راست آمدن کار
 rastık وسمه، سورمه ابرو
 rastık çekmek وسمه بستن، وسمه کشیدن
 rastlama برخورد
 rastlamak برخورد کردن، مصادف شدن، برخوردن، اصابت کردن، بهم رسیدن
 rastlanmak برخوردن، دده شدن، راست آمدن
 rastlantı برخورد، تصادف
 rastlaşmak بهم برخوردن، بهم رسیدن، همدیگر را دیدن
 rastlatmak بهم جور آوردن، مصادف کردن
 rasyonel معقول، منطقی، از روی حساب
 raşe ریشه
 ratanya (گیا) سیاه گندم
 râtip نمناک، مرطوب
 râvent (گیا) ریواس، رواند، ریوند
 râvi راوی
 raviler روات
 ravni (ور) دور، دست
 ravza روضه، باغ، باغچه، گلستان
 ravzahan ذکر خوان، روضه خوان
 ravzahanlık روضه خوانی
 ray ریل، خط آهن
 ray döşeme ریل گذاری
 ray döşemek ریل گذاشتن، ریل گذاری کردن
 râyet رایت، پرچم، بیرق
 râyiç رایج، معمول
 rayiç kılma ترویج
 rayiç kılmak ترویج دادن
 rayiç olma تداول، در رواج بودن
 râyiha رایحه، بو، بوی
 razaki (گیا) انگور رازقی
 razı راضی، خشنود، خرسند
 razı etme ترضیه
 razı etmek ارضا کردن، قانع کردن
 razılık دلخوشی، خرسندی، رضا، رضایت

بسنده کاری، رضا مندی
 razı olma رضا مندی
 razı olmak رضا دادن، رضا شدن، خرسند شدن، بسند آمدن
 پای کسی پیش نرفتن، راضی نبودن، رضایت ندادن
 razı olmamak
 razıyane (پز) رازیانه، بادیانه
 reaksiyon واکنش
 realist رئالیست، واقع بین
 realite حقیقت، واقعیت، واقع
 realizm رئالیسم، واقع بینی
 reâya (قد) رعایا، رعیت ها
 rebap (مس) رباب، شارشک، کران
 rebiülâhir ربیع الآخر
 rebiülevvel ربیع الاول
 recep رجب
 recez رجز
 recim سنگار، رجم
 recmetmek سنگار کردن
 reçel مربا، لیچار
 reçete نسخه
 reçete yapmak نسخه پیچیدن
 reçete yazmak نسخه نوشتن
 reçine رزین، علك
 red رد
 reddedilmek رد شدن، مردود شدن
 reddetmek مردود کردن، رد کردن، قبول نکردن، خم دادن، رو گرداندن
 reddiye ردیه
 redif ردیف
 redifli مردف
 redingot ردنگت
 refah رفاه، آسایش، فراوانی، تنعم، به اوفتاد، ناز
 refaha kavuşmak به رفاه رسیدن، گشایش یافتن
 refahta bulunma ترفه
 refakat رفاقت، همراهی، دوستی
 ارتفاق، ترفق
 refakatinde به همراهی
 referendum همه پرسی، رفراندوم
 refetmek ازبین بردن، رفع کردن
 refik دوست، رفیق

refika زوجہ ، عیال
 refleks باز تاب ، رفلکس
 reflektör نورافکن ، پرتوافکن
 reform رفرم ، اصلاحات ، تجدید
 regaip kandiili لیلة الرغائب ، شب رغائب
 regl (پز) رگل ، قاعدگی ، عادت ، عذر ، رگل
 خونروش ، بی نمازی ، علت ، حیض
 regl kanı durması (پز) حیض عادت
 regl olmak لك دیدن ، عذر داشتن ، عادت
 شدن
 regülâtör (مکن) ناظم ، رگولاتور
 rehabilitasyon نوتوانی
 rehavet رخاوت ، سستی
 rehber رهبر ، راهنما ، راه نمون ، راهنما ،
 بدرقه ، هادی ، پیشوا ، بلد ، مرشد ،
 سردسته
 rehberlik رهبری ، راهنمایی ،
 رهروی ، قیادت
 rehber olmak دلالت داشتن ، راهنما شدن
 rehin رهن ، گرو ، رھین ، بند
 rehin alma ارتھان
 rehin almak گرو بردن ، گروگان بردن ،
 گروگرفت
 rehin bırakmak گرو کردن ، گروگان کردن ،
 گروبیستن ، گروباختن
 rehinden kurtarmak از گرو در آوردن ، گرو
 باز ستدن
 rehine گروگان ، رھینہ
 rehin koymak گروبیستن ، گرونھادن
 rehinli مرھون ، گروگان
 rehinli olmak به گرو بودن
 rehin vermek گرو دادن
 reis ۱- رئیس ، پیشوا ، سرور ، سرکرده ،
 پیش قدم ، بزرگ ۲- ناخدای کشتی کوچک
 reisicumhur (سیا) رئیس جمهور
 reislik ریاست ، سری ، سرپرستی
 reislik yapmak بزرگی کردن ، ریاست کردن
 reis olmak بزرگ شدن ، رئیس شدن
 reis vekili قائم مقام ، معاون رئیس
 rejim ۱- (سیا) رژیم ۲- پرهیز ، برنامه
 غذایی
 rejisör کارگردان ، صحنه گردان ، رژیسور
 rejisörlük کارگردانی ، صحنه گردانی

rekabet رقابت ، هم چشمی
 rekat رکعت
 reklam رکلام ، تبلیغات ، آگهی
 rekor مجموع محصولات زراعتی سالیانہ
 rekor رکورد
 rekor kırmak رکورد شکستن
 rekortmen رکورد شکن ، رکورد دار
 rektör رئیس دانشگاه
 rektörlük ریاست دانشگاه
 rektum رکتوم ، راست روده
 relativite نسبیت
 remel رمل
 remil رمل ، فال
 remiz رمز ، علامت ، ایما ، اشاره
 rencide رنجیده
 rençper رنجبر ، زحمت کش ، زارع ، دهقان
 rençperlik رنجبری ، زراعت ، کشاورزی ،
 فلاحت
 rende ۱- رنده ۲- تخته بر ، رنده نجاری
 rendeleme رندش
 rendelemek رندیدن ، رنده کردن
 rendelenmek رنده شدن
 rengârenk رنگارنگ ، رنگ رنگ ، گوناگون ،
 لون بلون ، پرنقش ، بوقلمونی ، الوان
 ren geyiği گوزن قطبی
 rengin رنگین ، رنگ دار
 rengini değiştirmek پوست دیگر پوشیدن
 rengi solmak پرهودن ، رنگ باختن
 rengi uçmak رنگ باختن ، پرهودن ،
 کسی پریدن
 rengi uçmuş رنگ پریده
 rengi uçuk رنگ پریده
 renk رنگ ، فام ، لون ، گونه ، چرد ، چرده ،
 پام
 renk cümbüşü تهاویل
 renk değiştirme تلون
 renkküre محیط قرمز خورشید
 renkllemek رنگ کردن ، رنگ زدن
 renklendirme تلوین
 renklendirmek رنگی کردن
 renklenme تلون
 renklenmek ۱- رنگی شدن ۲- رنگ بستن ،
 رنگ بر داشتن ، (مچ) رنگ روپیدا کردن

الوان ، رنگ ها
 رنگی ، رنگین ، ملون ، رنگ دار
 renkli kalem مداد رنگی
 renk ölçer (فz) رنگ سنج
 renksiz بی رنگ ، غیر رنگی ، بدون رنگ
 renkten renge girmek رنگ برنگ شدن
 renkteş هم رنگ
 renkteşlik هم رنگی
 renk vermek گونه دادن ، رنگ دادن
 reosta (مکن) رنوستات
 repertuvar رپرتوار
 re'sen رأساً ، شخصاً ، مستقیماً ، مستقلاً
 reseptör (فz) دستگاه گیرنده
 resim ۱-رسم ، نقش ، عکس ، نگارش ، تصویر ، شمائل ، شمایل ، پیکر ، پیکره ، تمثال ، نقاشی ۲-رژه ۳-مالیات ، رسوم
 resim atölyesi نقاش خانه ، کارخانه ، کارگاه
 resimci ۱-عکاس ۲-نقاش
 resim çekmek عکس انداختن ، عکس برداشتن ، عکس گرفتن
 resim çıkarmak عکس برداشتن ، عکس گرفتن
 resim çıkartmak عکس برداری کردن
 resimleme ترسیم
 resimlemek ترسیم کردن ، عکس دار کردن
 resimler تصاویر ، تماثیل
 resimli عکسی ، عکس دار ، منقش ، نقشه دار
 resimlik قاب عکس ، آلبوم ، جای عکس
 resim sergisi گالری ، نمایشگاه تصویر
 resim yapmak تصویر کشیدن ، صورت کشیدن ، نقش بستن
 resital (مس) کنسرت موسیقی
 resmedilmek مصور شدن
 resmen رسماً
 resmen tanımak به رسمیت شناختن
 resmetme ترسیم
 resmetmek رسم کردن ، نگاشتن ، ترسیم کردن ، عکس کشیدن ، رسم کشیدن ، نقش کشیدن
 resmî رسمی ، دولتی
 resmî gazete روزنامه رسمی
 resmî giysi لباس رسمی

resmî işlemler امور اداری
 resmî kur نرخ رسمی
 resmîlik رسمیت
 resmî olarak به رسمیت
 resmî tebliğ قطعنامه ، اعلامیه
 resmiyet رسمیت
 resmiyete koymak رسمیت دادن
 resmî ziyaret دیدار رسمی
 ressam نقاش ، رسام ، مصور ، نقشه کش ، خامه زن ، صورت بند ، صورت آرا ، طرح کش ، پیکر آرای ، پیکرنگار
 ressamlik نقاش ، صورتکشی ، نقشه کشی ، صورت آرای ، چهره پردازی ، قلمزنی
 rest çekmek حرف قطعی و آخر را گفتن
 restoran رستوران
 restore تعمیر ، احیاء باتجدید ، بازسازی
 restore edilmek بازسازی شدن
 restore etmek احیاء با تجدید کردن ، بازسازی کردن
 resul رسول ، فرسته ، مرسل
 re'sulmal رأس المال ، سرمایه ، اصل مال
 reşit رشید ، بالغ ، جوهر
 reşitlik ارشدیت
 reşit olmak از آب در آمدن ، از آب در آوردن
 retina شبکیه
 retuş رتوش
 reva روا ، جایز ، بجا ، جاری ، رایج
 revaç رواج ، روایی
 revaç bulmak رونق گرفتن
 revaçtan düşmek از صفا افتادن ، از سکه افتادن
 reva görmek روا داشتن ، جایز داشتن
 revak رواق ، طاق ، کاشانه
 revanş ۱-(ور) دست دوم ۲-تلافی ، انتقام
 reverans تعظیم
 revnak رونق ، تابش ، درخشش ، زیبایی
 revolver (نظ) رولور ، طپانچه ، ششلول
 rey ۱-رای ۲-عقیده ، فکر
 reyhan (گیا) ریحان ، ضمیران ، ونجنک ، باد روج ، حوک
 reyhanî ریحانی ، خط ریحانی
 reyler آراء

rezaki üzümlü (گیا) ریش بابا ، رازقی

rezalet ، رسوایی ، فضیحت ، فضاحت

rezalet çıkarmak ، افتضاح بالا آوردن ، رسوایی کردن

rezaletler ، رذایل ، فضایح

reze ، رزه ، چفت رزه ۲- تراشه ریز بخاری

rezeda çiçeği (گیا) اسپرک

rezelemek ، چفت ورزه انداختن ، باچفت ورزه بستن درب

rezene (پز) رازیانه

rezerv ، رزرو ، زاپاس ، ذخیره

rezervasyon ، رزرو جا

rezervler ، ذخایر

rezil ، رسوا ، رذیل ، مفتضح ، پست فطرت ،

بی سیرت ، ناکس ، سیاه دست ۲- (عم) دهل دریده ، پسرچه ، کون سوخته ، کون پاره

rezilce ، رسوایانه ، افتضاح آمیز ، بطور rezilce پست وزشت ، مفتضحانه

rezil etme ، توهین ، تزدیل

rezil etmek ، رسوا کردن ، آب رخ کسی را

بردن ، هشدن کردن ، تخته بر سرکسی زدن ، تخته بر سرکسی شکستن ، قدح بر سرکسی شکستن ، به لجن کشیدن ، (کن) گربه در شلوار

وتنبان کردن

رسوایی ، افتضاح ، پستی ، فضاحت ، rezillik

توهین ، تفضیح ، پای حوض ، قباحث ، سرشکستگی

رسوا شدن ، طشت کسی ازبام rezil olmak

افتادن ، سر در گریبان تنگ ماندن ، خنک شدن ، دریده شدن طبل کسی ، پیاده شدن

rezil rüsva olmak ، پته کسی روی آب

افتادن ، آب روی کسی ریخته شدن

rihtım ، لنگرگاه ، کشتی گاه ، بارانداز ، سد

rihtım ، ساحل ، دیوار ساحلی ، بندر

rıza ، رضا ، رضایت

rıza göstermek ، راضی بودن

rızık ، روزی ، روزیانه ، روزینه ، رزق

rızıklanma ، ارتزاق

riayet ، رعایت ، احترام ، حرمت

riayet etmek ، رعایت کردن ، مرعی داشتن ، اطاعت

کردن ، پاس داشتن

riayetkâr ، ملاحظه کار

riayetsizlik ، ۱- عدم حرمت ۲- عدم رعایت ، بی ملاحظگی

ricacı ، خواهش ، رجا ، تقاضا ، تمنا ، استدعا

rica ederim ، واسطه ، کارگشا

rica etmek ، اختیار دارید ، خواهش می کنم

rica etmek ، تقاضا کردن ، خواستن ، اندر خواستن

ricat ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

ricat etmek ، رجوع کردن ، رجوع کردن ، رجوع کردن

مظاهر
 riyakârlık ریا کاری ، ظاهر سازی ،
 سالوسی ، دورونی
 riyal ریال
 riyaset ریاست
 riyasız بی ریا ، ساده طور
 riyazet ریاضت
 riyaziyat ریاضیات
 riyaziyeci معلم ریاضیات
 riziko ریسک ، احتمال خطر
 robdöşambr رب دوشامبر ، پیل جامه
 robot روبات
 roket (نظ) ۱-راکت ۲-بازوقه
 rol ۱-رل، نقش ۲-اهمیت ، تأثیر ۲-حقه ، ۱-حرکت دروغی
 rol almak نقش ایفا کردن
 rolant (مکن) غلتان
 rol oynamak نقش ایفا کردن
 rolü olmak نقش داشتن
 rom رم
 Roma رم
 roman رمان ، رومان ، داستان
 romancı رمان نویس ، داستان نویس ، داستانسرا
 romanesk داستان مانند ، شبیه رمان ، افسانه ای
 romantik رمانتیک ، عاشقانه ، شاعرانه ، احساساتی
 romantizm رمانتیسم
 Romanya رومانی
 roman yazarı داستانسرا ، رمان نویس
 romantizma (پز) روماتیسم ، رمانیسم ، ریاح طیاری
 romantizma ağrısı (پز) درد رمانتیسمی
 romatoid artrit (پز) آرتريت روماتوئید
 Romen اهل رومانی
 ropörtaj مصاحبه ، روپورتاژ ، مخبری ، گفت وگو
 ropörtaj yapmak مصاحبه کردن
 rota خط سیر ، مسیر کشتی
 rotatif ماشین چاپ روتاتیف
 rozet علامت جلویقه
 rölyef بر آمدگی ، برجستگی در مجسمه

سازی

römork بارژ
 römorkör کشتی یدک کش ، یدک کش
 rönesans رنسانس
 röntgen اشعه رنتگن
 röntgenci ۱-دکتر متخصص عکس بردار
 ۲-مرد چشم چران
 röntgen çekme عکس برداری
 röntgen çekmek عکس برداشتن
 rötär دیر کرد ، تأخیر
 rötüş رتوش
 ruam hastalığı (پز) مسمشه
 ruba (قد) لباس ، پیراهن
 rubâi رباعی
 rubâiler رباعیات
 ruble روبل
 Rufai رفاعی
 rugan ورنی
 rugan ayakkabı کفش ورنی ، کفش لاکی
 ruh ۱-روح ، روان ، جان ۲-جوهر ، اسانس
 ruhanî روحانی
 ruhanîler روحانیون
 ruhanîlik روحانیت
 ruhaniyet روحانیت
 ruhban رهبان
 ruh besleyen جان پرداز
 ruh bilim روانشناسی
 ruh çağırma احضار ارواح
 ruh çağırma احضار ارواح کردن
 ruhî روحی ، روانی
 ruhiyat روانشناسی ، علم الروح
 ruhlar ارواح
 ruhlar âlemi (تص) عالم ارواح
 ruh intikali تراسخ
 ruhlu با روح ، ذیروح
 ruh ötesi ما رواء علم روح
 ruhsal روانی ، روحی
 ruhsal kompleks عقده روانی
 ruhsat ۱-رخست ، اجازه ، اذن ، دستوری
 ۲-مرخصی ، بار ۲-اجازه نامه ، تصدیق نامه ، جواز
 ruhsatiye اجازه نامه ، جواز ، پروانه
 ruhsatlı مرخص ، جوازدار

ruhsatname اجازه نامه ، جواز ، کارت
 مشخصات اتومبیل ، کارت مالکیت ، پروانه
 ruhsuz بی روح ، تنبل ، بی حرکت
 Ruhūlkudūs روح القدس ، روح قدسی ،
 جبرئیل

ruj ماتیک ، روژ
 ruj sūrmek ماتیک زدن ، روژ زدن
 rulet رولت
 rulman (مکن) بالبرینگ
 rumba رومبا
 Rumca زبان یونانی
 Rumeli رومیلی
 Rumen رومانی ، اهل رومانی
 Rumence زبان رومانی
 rumî تقویم رومی
 rumuz رموز ، رمز ، اشارت
 rumuzlu مرموز ، سرپیسته
 rupyē روپیہ
 Rus روس ، اروس ، ارس
 Rusça روسی
 Rusya روسیه ، شوروی
 rutenyum (شیم) روتنوم
 rutubet نم ، رطوبت
 rutubetlenmek مرطوب شدن ، نمدار شدن ،
 نم کشیدن ، رطوبت پیدا کردن
 rutubetli مرطوب ، نم ناک ، نمدار ، ترک ، پر
 رطوبت

rūbap (مس) رباب
 rūcu رجوع ، عودت ، برگشت ، عدول
 rūçhan رجحان ، ترجیح
 rûkû رکوع
 rûkû etmek رکوع کردن ، لام کردن
 rûkûn رکن ، خمیره ، اساس ، پی ، پایه
 rûkûş ۱- زن شلخته ۲- بدلیاس
 rûsûbat رسوبات
 rûsum ۱- رسوم ، عوارض مالیاتی ۲- عادات
 rûsua رسوایی
 rûsvalık رسوایی ، فضاحت
 rūşt رشد ، بلوغ
 rūştiye (قد) مدرسه ، راهنمایی متوسطه
 rūşvet رشوه ، رشوت ، پاره ، حق حساب
 rūşvet almak رشوه گرفتن
 rūşvetçi رشوه گیر ، مرتشی ، حرام کاره

اخاذ ، رشوه خوار
 rūşvete alışmak پولکی شدن
 rūşvete alıştırmak پولکی کردن
 rūşvet veren پاره دهنده ، رشوه دهنده
 rūşvet verme ارشاء ، رشوه دهی
 rūşvet vermek رشوه دادن
 rūşvet yeme رشوه خواری ، ارتشاء
 rūşvet yemek رشوه خوردن
 rūşvet yiyen رشوه خوار ، حرام خوار ، حرام
 کاره
 rūtbe رتبه ، درجه ، منصب ، پایه ، جاه ،
 پایگاه ، مقام ، مرتبه

rûtbeler رتب
 rūtbeli درجه دار ، رتبه دار
 rūtbe vermek پایگه ساختن ، رتبه دادن
 rûya خواب ، رویا ، بوشاسب
 rûya görmek خواب دیدن ، رویا دیدن
 rûya kitabı خواب نامه ، تعبیر نامه
 rûyalar خواب ها ، احلام
 rûya tabircisi خوابگزار ، معبر ، تعبیر گو
 rûya tabir etmek خواب گزاردن ، گزارش
 کردن

rûya tabiri تعبیر ، پاسخ
 rûya tabiri kitabı خواب نامه
 rūzgâr باد ، نسیم
 rūzgârda kalmak باد خوردن
 rūzgâr enerjisi انرژی بی رنگ
 rūzgâr esmek باد آمدن ، وزیدن
 rūzgâr gülü بادنا
 rūzgârlanmak ۱- باد وزیدن ۲- در مقابل باد
 ایستادن

rūzgârlı باد دار ، پر باد ، بادی
 rūzgâr ölçer باد سنج
 rūzgâr yemek باد خوردن
 rūzgâr yōnū زخمگاه باد ، جهت باد

S

S

بیست و دومین حرف الفبای ترکی ، ث ، S, s
ص ، ص

سعادت ، کامرانی ، خوشحالی ، saadet
خوشبختی ، برکت

ساعت ، گاهنما saat

ساعت ساز ، ساعت فروش ، saatçi
ساعتچی

ساعت فروشی saatçi dükkânı

۱- ساعت سازی ۲- ساعت فروشی saatçilik

کوک کردن saat kurmak

(نظ) بمب ساعتی saatli bomba

ساعتی saatlik

ساعت ساز saat tamircisi

صبا sabâ

سباء Saba

صبح ، بامداد ، صباح ، بام sabah

شب زنده دار sabahçı

صبح زود ، پگاه sabah erkenden

صبح کردن sabahı çıkarmak

شب را بروز آوردن ، صبح sabahı etmek
کردن ، بیتوته کردن

صبحانه ، چاشت sabah kahvaltısı

صبحانه خوردن sabah kahvaltısı yapmak

اصباح sabahlama

شب را بروز آوردن ، صبح sabahlamak
کردن ، شب را بصبح رساندن ، شب تاصبح

نخوابیدن

صبحگاه ، صبحگاهی ، طرف sabahleyin

صبح ، وقت صبح ، صبحدم ، بامداد ، بامدادان ،

بام

نماز بامداد sabah namazı

صبح شدن sabah olmak

صبا ، باد sabah rüzgarı

وقت صبح ، طرف صبح ، sabah vakti

چاشت ، صبحدم ، صبحگاه ، صبحگاهی

شباهنگ sabah yıldızı

(مس) صبا sabâ makamı

گاو آهن ، خیش ، قلبه saban

شیار کردن ، شیاریدن ، شخم saban sürmek

زدن ، شخم کردن

صبا ، باد صبا sabâ rüzgarı

سابق ، گذشته ، قدیم ، قدیمی ، sabık
پیشین

۱- سابقه ۲- سوء سابقه sabıka

سابقه ، پرونده سابقه sabıka dosyası

سوابق sabıkalar

سابقه دار ، بد سابقه sabıkalı

سوء پیشینه کیفری داشتن sabıkalı olmak

صبر ، بردباری ، بردبادی ، شکیبایی ، sabır

حوصله ، تاب ، تحمل ، برداشت ، خویشتن داری

باصبر ، بردبار ، پرحوصله ، پر صبر ، sabırlı

صبور ، صابر ، با حوصله ، شکیب ، متحمل

صابر شدن ، باتحمل بودن ، sabırlı olmak

تحمل داشتن ، بردبار بودن ، پرحوصله بودن

بی صبر ، ناشکیبا ، بیقرار ، sabırsız

بیطاقت ، عجول ، کم حوصله ، کم صبر

بیصبرانه ، بی تابانه sabırsızca

بی صبری کردن ، بی طاقت sabırsızlanmak

شدن ، حوصله سر رفتن ، بی تابی کردن

بی صبری ، کم صبری ، بی sabırsızlık

طاقتی

پا بر زمین زدن ، بی sabırsızlık göstermek

صبری کردن ، بی تابی کردن

سنگ صبور sabırtaş

صبی ، بچه sabi

اگر چه ، اعم از اینکه ، اگر هم -sa bile

ثابت ، پای برجای ، ایستاده ، بنادر ، sabit

برجای ، مسلم ، لایتنفر ، استوار ، پایدار

پا از پا برنداشتن ، ثابت sabit durmak

ماندن

ثابت رأی ، کله خشک ، کله شق sabit fikirli

لجبازی کردن ، ثابت رأی sabit fikirli olmak

بودن

مداد کپی ، مداد جوهری sabit kalem

باقی ماندن ، قایم ماندن ، قدم sabit kalmak

افشردن

استقرار یافتن ، محقق شدن ، sabitleşmek

قرار داشتن ، پاگرفتن ، ثابت شدن
 sabitleştirmek استقرار دادن ، محکم کردن ،
 پابر جا کردن ، قرار دادن ، بر پا داشتن ، برپا کردن

ثبیت sabitlik
 بر جای بودن ، استقرار پیدا کردن ، پابر جا بودن ، قدم داشتن
 sabotaj کار شکنی ، سابوتاژ ، خرابکاری ، خرابی

کار شکن ، خرابکار sabotajcı
 کار شکنی کردن sabotaj yapmak
 کار شکنی کردن sabote etmek
 تصبر ، اصطبار ، صبر آوری sabretme
 صبر کردن ، صبر آوردن ، صبر sabretmek
 داشتن ، صبر گزیدن ، مصابرت کردن ، مصابرت نمودن ، تحمل کردن ، تاب آوردن ، جگر خوردن

حوصله داشتن ، صبر داشتن sabrı olmak
 سر رفتن حوصله sabrı taşmak
 سر رفتن حوصله ، ظرف کسی sabrı tükenmek
 لبریز شدن ، طاقت بردن ، برشدن

صابون sabun
 صابون پز ، صابون ساز ، صابون sabuncu
 فروش ، صابونی ، صابونچی
 صابون پزی ، صابون سازی sabunculuk
 صابون پزخانه sabun fabrikası
 کارخانه صابون سازی sabunhane
 صابون پز sabun imalatçısı
 صابون زدن ، صابون مالی sabunlamak
 کردن ، با صابون شستن
 بحال صابون در آمدن ، مثل sabunlaşmak
 صابون شدن

جای صابونی sabunluk
 (گیا) صابونی ، چوبک ، بیخ sabun otu
 ساج ، طابق ، ورق sac
 سه پایه اوجاقı sacayağı
 نان تابگی ، نان تیری sac ekmeği
 بشکه فلزی sac varil
 ۱- مو ، موی سر ، موی ، زلف ، گیسو ، saç
 گیس ۲- آهن ورق سیاه

۱- طره ۲- کنار شیروانی saçak
 ریشه دار ، منگوله دار ، طره دار saçaklı
 پاش ، فشان saçan

سبز شدن ، مودر آمدن saç çıkmak
 فرق سر saç çizgisi
 دالبر saç dalgası
 ریزش مو ، سقوط شعر saç dökülmesi
 پاشیده شده saç
 پاشیلما saçılmak ، پراکنده شدن ،
 داغان شدن ، ریختن ، پریشان شدن
 موهارا کندن ، پوست saçını başını yolmak
 برتن شکافتن ، گیس کندن
 saçını değirmende ağırtmış olmamak (اصط)
 موی خود را در آسیا سفید نکردن
 saçını süpürge etmek (اصط) جاروب از
 مژگان کردن

ریزه های پاشیده شده saçıntı
 شوره سر saç kepeği
 ساده کردن ، اصلاح کردن saç kesmek
 (پز) موخوره ، خوره مو ، ریزش saçkıran
 مو

بیازک saç kökü
 مودار ، گیس دار saçlı
 ۱- ساچمه ۲- چرند ، پوچ ، چاخان ، saçma
 چرت ، بی صرفه ، بیهوده ، تره ، پرت وپلا ،
 پرت ، بی سروته ، سرسری ، هاداران ،
 هاداران پاداران ، هرزه ، کتره یی ، کتره ،
 مزخرف ، سخن بی معنی ، چرت وپرت
 ۳- تبذیر

پاشیدن ، پخش کردن ، پراکنده saçmak
 کردن ، پراگندن ، پریشان کردن ، افشاندن ،
 ولو کردن ، اشبوختن ، پاچیدن ، پاچاندن

مقاش saç makası
 چرت وپرت ، گزافکاری ، saçmalama
 گزافگوی ، ولنگاری ، بطالت
 چرند بافتن ، چرتدگفتن ، جفنگ saçmalamak
 گفتن ، ریچال بافتن ، قپی آمدن ، ول گفتن ، ول
 گویی کردن ، ولنگاری کردن ، هرزه لاییدن ،
 علك خاییدن ، گزاف کردن ، گزاف گفتن ،
 پریشان گفتن ، چسی آمدن ، بافتن ، (عم) که
 خوردن

بیهوده گو ، گزاف گو saçmalayan
 ساچمه ای saçmalı
 ۱- ساچمه دان ، ۲- هرزگی ، saçmalık
 لشبازی ، گزاف گویی ، مزخرف گویی
 مزخرفات saçmalıklar

saçma sapan قاف و دال، دری وری، مزخرف، اجوف، سخن پریشان، چفنگ، زبان بی سر، غاب، بسباس، حشل حف

saçsız تاس

saç torbası سراغوش

sada صدا

sadak (قد) تیردان

sadaka قربانی دادن، صدقه، بلا گردان، قربانی، قربانی، صدق خواستن

sadaka istemek صدقات

sadakalar صدقات

sadakat راستگیری

sadakatli با وفا، با صداقت

sadaka verme تصدق

sadaka vermek صدقه دادن، تصدق دادن، تصدق کردن

sadali با صدا، صدا دار

sadaret (قد) صدارت، نخست وزیری

sadasız بی صدا

sade ساده، بی آرایش، کمرو، پاک، بی پیرایش

sadece فقط، صرف، صرفاً، بطور ساده، خشک و خالی

saded صد

sade kahve قهوه ساده، قهوه بی شیر، قهوه سیاه

sadeleşmek ساده شدن، مختصر شدن

sadeleştmek ساده کردن، مختصر کردن

sadelik سادگی، کمرویی، بساطت

sade yağ کره

sadık صادق، درست، درستکار، با وفا، وفادار

sadık olmak وفا داشتن، صادق بودن

sadır صادر، خارج

sadır olma صدور

sadır olmak صدور کردن، صادر شدن

sadist سادیست

sadizm سادیسم

sadme صدمه، کوفت، کوس، آسیب، کوفتگی

sadmeler صدمات

sadrazam صدر اعظم، نخست وزیر، خواجه بزرگ

۱-صاف، ساده، خالص، ویژه، بیریا، پاک، بی غش ۲-صف، ردیف، رده، سلك، راسته ۳-ساده لوح، ساده دل، ساده انگار ۱-صفا، پاکی، روشنی ۲-کیف، safâ ذوق، تفریح

safa girme صف بندی

safa girmek صف بستن، صف بندی کردن

safahat صفحات، دوره ها، مراحل

safalı با صفا، صفا دار

safa vermek صفا دادن

safderun صاف دل، پاک دل

safdışı etmek از میدان بدر کردن

safdışı kalmak از میدان در رفتن

safdil صاف دل، لر، صاف ساده

safdililik سادگی، لری، صاف دلی

saf dizme صف بندی

saf dizmek صف زدن، صف بر کشیدن

safer صفر، ماه صفر

Safevî صفوی

saffet صفوت، صافیت، خلوص، پاکی، تمیزی

safha صفحه، دوره، مرحله

safhalar صفحات

safha safha تخته بر تخته

۱-صافی، خالص، ویژه، خرج در رفتن ۲-بی غل و غشی

safir صغیر، یاقوت لاجوردی، مها

saf kıran صفر

safılaştırmak پاک کردن

۱-سادگی، ساده دلی، ساده لوحی، خلوص ۲-صافی

safrâ زرداب، زرده، صفرا، زیر، گش زرد، زهره

safrâ ilacı صفرا بر

safrâ kesesi کیسه صفرا، کیسه زهره، زهر، زهر دان

safrâ kesesi taşı سنگ کیسه صفرا

safran زعفران، باد انگیز

safranlamak مزعفر ساختن

safranlı مزعفر

safran rengi زعفرانی

saf saf صف

safsata سفسطه

بی شیلہ پیلہ ، بی غل وغش saf ve sade

صف شکستن saf yarmak

(گیا) ساجو sagu ağacı

۱- راست ، دست راست ، سمت راست sağ

۲- زنده ، سالم ، صحیح

(نظ) به راست راست! sağa dön!

تیا من ، گردش به راست sağa dönme

به راست بر گردیدن sağa dönmek

(راه) گردش بر راست ممنوع sağa dönülmez

(راه) گردش بر راست sağa dönüş

بهبودی یافتن ، سالم شدن sağalmak

(ر) رگبار ، اسباب sağanak

باران پر پشت sağanak yağmur

(راه) خطر در sağa tehlikeli devamlı virajlar

گردش بر راست وچپ

(راه) خطر در گردش sağa tehlikeli viraj

براست وچپ

دست راستی ، مرتجع ، محافظه کار sağcı

محافظه کاری sağcılık

(راه) ورود بجاده sağdan anayola giriş

اصلی از راست

(راه) فرعی باصلی (در) sağdan anayola giriş

راه اصلی)

ساقدوش ، شاه بالا sağdıç

دوشاندن sağdırmak

عقل سلیم ، مصلحت اندیشی sağduyu

مصلحت اندیش ، روشن فکر sağduyulu

تیز بینی ، بصیرت sağgörü

(فضله مرغ) sağır

دوشیده شدن ، دوشانیده شدن sağılmak

۱- دوشش ۲- حیوان دوشیدنی ، sağım

شیرده

حیوان دوشیدنی ، شیرده sağımlı

(صحیح) sağın

کر ، اطروش ، اصم ، نشنو ، سیماب sağır

در گوش

کر شدن sağırlaşmak

کر کردن sağırlandırmak

کری ، عدم سامعه sağırılık

حسن نیت ، نیت خیر sağ istem

(نظ) میمنه ، یمین ، جناح ایمن sağ kanat

۱- محکم ، سخت ، متین ، مستحکم ، sağlam

قویم ، استوار ، پاقرص ، پای برجای ، پاینده ،

پابرجا ، استوان ۲- صحیح ، درست ، راست ،

فربود ۳- امین ، درستکار ، مطمئن ، مورد

اعتماد ۴- سالم ۵- یقین ، محقق ۶- قوی ،

پرقوت

۱- امین کردن ، بدست آوردن ، sağlamak

۲- بطرف دست راست رفتن ۳- آزمایش کردن

صحیح بودن حساب

(اصط) پالانش کج sağlam ayakkağı değildir

است

(حجت قاطع) sağlam kanıt

مستحکم شدن ، محکم شدن ، sağlamlaşmak

استوار شدن ، بند شدن

تحکیم ، محکم کاری ، تثبیت sağlamlaştırma

محکم کردن ، محکم کاری sağlamlaştırmak

کردن ، استوار داشتن ، استوار ساختن ،

استوار کردن ، تقویت کردن ، تشدید دادن ،

تشدید کردن ، تثبیت کردن ، قایم کردن ،

قرار دادن ، مبرم کردن ، مبرم گرداندن ، گره

بستن ، گره کردن

محکمی ، بند و بست ، استواری sağlamlık

پابرجایی ، تاکید ، سختی ، جزالت

محکم بودن ، پابرجا بودن ، sağlam olmak

بپای شدن ، پر و پا داشتن

بند کردن sağlam tutmak

رویین تن sağlam yapılı

تأمین شدن ، بدست آورده شدن ، sağlanmak

صورت حصول پیدا کردن

بسلامت ، با دل خوشی sağlıcakla

صحبت یافتن ، جا آمدن ، sağlığa kavuşmak

بهبودی یافتن ، شفا یافتن

صحت ، سلامت ، سلامتی تندرستی ، sağlık

عافیت ، بهبود ، به اوفتاد ، بهی ، چاق

(سیا) وزیر بهداری sağlık bakanı

(سیا) وزارت بهداری sağlık bakanlığı

حفظ الصحة sağlık bilgisi

بهداشت ، حفظ صحت ، sağlık koruma

پیشگیری

تندرست ، سالم ، پر صحت ، قوی ، sağlıklı

پر قوت ، چاق

بهدار sağlık memuru

سلامتی باشد ، جانت سلامت sağlık olsun

باشد

ناتندرست ، ناساز ، مریض ، sağlıksız

ضعیف التنبیه ، ناسالم

sağlık sigortası بیمه درمانی

(sağlık suların olsun صحت آب گرم)

sağlık uzmanı کارشناس بهداشت

sağma دوشش

(düşیدن ، فرو دوشیدن ۲-عسل را / از کندو گرفتن ۳-(عو) پول کشیدن از کسی)

sağmal حیوان دوشیدنی ، شیرری

sağmal inek گاو شیرری

sağman شیرده ، شیرری

(sağnak رگبار)

sağ olun سلامت باشید

sağrı ساغری ، صاغری ، کفل و سرین ، پهلوی

کپل

sağsalim صحیح و سالم ، سالمأ غانماً ، سالمأ

سرآزاد

sağ taraf دست راست ، یمین

sağrı مرثیه ، نوحه

(sağucu مرثیه خوان ، نوحه خوان)

sah پاراف

saha میدان ، محوطه ، ساحت ، پهنه

sahabe صحابه

sahabet حمایت ، پشتیبانی

sahaf فروشنده ، کتابهای کهنه و قدیمی

کتابفروش

sahaflik کتابفروشی

sahanlık صحن ، درگاهی

sahavet سخاوت ، جوانمردی

şahavetli سخاوتمند ، سخی

sahi راستی ، صحیح ، واقعأ ، واقع

sahici حقیقی ، واقعی

sahiden حقیقتأ ، واقعأ ، راستی

sahife صفحه ، صحیفه

sahifeler صحائف ، صحایف ، اوراق

صفحات

sahil ساحل ، کنار ، لب ، کرانه ، کران

sahiller دریانگار ، لب دریا ، کناردریا ، ایراه ، پیش

sahiller سواحل

sahi mi راستی ، راست می گویی

۱-صاحب ، مالک ، دارنده ، دارا ، حائز

۲-حامی ، سرپرست ، خواجه ، خداوند ، خداوندگار ، کیا ، بعل ، ارباب

sahip olma تصاحب ، تصرف ، تملك

sahip olmak داشتن ، دارا بودن ، مالک بودن

sahipsiz بی صاحب ، بی حمایت ، بی سرپرست ، ولگرد

sahipsiz mal صاحب مرده

sahne صحنه ، سن

sahnelenmek به صحنه گذاشته شدن ، صحنه گذاری شدن

sahra صحرا ، دشت ، بیابان

sahralar بوابی

sahte تقلبی ، قلب ، قلبی ، تصنعی

sahte پوشالی ، ساخته ، جعلی ، دغلی

sahteci متقلب ، حيله گر

sahtecilik تقلب ، حيله ، دغل

sahtekâr متقلب ، حيله گر ، جاعل ، مکار

sahtekârlık تقلب ، تلبیس ، حيله گری

sahtekârlık yapmak جعل کردن

sahtelik تقلب ، حقه بازی ، ساختگی

sahtıyan ساختیان ، کیمخت ، تیماج

sahur سحری

sahura kalkmak سحرگاه بیدار شدن

sahurluk سحری

saik انگیزه ، انگیز ، سائق ، سبب ، محرك

saim (قد) روزه دار ، صائم

sair سایر ، دیگر ، غیر

۱-متيقظ ، بیدار ۲-کسی که خوابش sak سبک است

۱-سقا ، آبکار ، آبکش ۲-مرغ سقا

sakağı (پز) سراج

sakahane سقاخانه

sakak غبغب

sakal ریش

sakalık سقای ، آبکاری ، آبکشی

sakalık yapmak آبکشی کردن

sakal-ı şerif موی مقدس

sakallanmak ریش در آوردن ، ریش روئیدن

۱-ریشو ، ریش دار ۲-ریش

نتراشیده ، ریش جمع شده

sakalsız بیریش ، بدون ریش

sakal tıraşı ریش تراشی ، اصلاح صورت

sakal tıraşı olmak ریش تراشیدن ، ریش تراشیدن

نتراشیدن ، ریش کردن ، اصلاح صورت کردن

sakamet خرابی ، نقصان ، نقص

sakamonya (گیا) سقمونیا

sakangui مارمولك باغی

sakangur سقنقور

sakar ۱-اسب پیشانی سفید ۲-بدبست ، مشنوم ، بداختر ، بدیمن ، نامبارک

sakarın ساخارین ، ساکارین

sakarlaşmak بدبست شدن ، بدیمن شدن ، مشنوم شدن

sakarlık بدبستی

sakarovz ساکاروز

sakat ۱-افتاده ، علیل ، ناقص اندام ، ۲-معیوب ، عیبدار ، خراب ، ناتمام ، نقص دار

sakatat دمار

sakatatçı دمار فروش

sakatlamak ناقص کردن ، شکستن

sakatlanmak افتادن ، ناقص شدن ، علیل شدن

sakatlık ۱-عیب ونقص ، شکستگی ۲-قضا ، بلا ، تصادف

sakın زینهار ، زینهار ، هان ، ها ، اینها ، مبدا ، مبادا

sakınca محذور ، اشکال ، مانع ، محذور

sakıncalar موانع

sakıncalı اشکال دار ، مانع دار ، محذور

sakıncalı دار ، محذور دار ، بدسابقه

sakındırma تحذیر

sakıngan ۱-احتیاط کار ، با احتیاط ، ۲-پرهیزکار ، متقی

sakınma اجتناب ، احتراز ، حذر ، تقیه ، تحاشی

sakınmak اجتناب کردن ، اجتناب گرفتن ، حذر کردن ، احتراز کردن ، تحاشی کردن ، پرهیز کردن ، خودداری کردن ، دوری کردن

sakıntı احتیاط ، حزم

sakırdamak لرزیدن

sakırğa کنه

sakit ساقط ، معزول شده

Sakit مرغی

sakit olmak اثر شدن ، پائین رفتن ، بی

sakız ۱-سقز ، آدامس ۲-(گیا) مصطکی

sakız ağacı (گیا) آزاد درخت

sakız kabağı (گیا) کدوی سبز وتازه

sâki ساقی ، میگسار ، آبدار ، پیاله دار ، چمانی

sakil ۱-ثقیل ، سنگین ، گران ۲-مشکل ، سخت ۳-زشت ، خشن ، درشت

sâkılık ساقیگری ، میگساری ، پیاله داری

sakillik ثقال

sakim سقیم ، خراب ، غلط ، معیوب

sâkin ۱-مقیم ، ساکن ۲-ساکت ، آرام ، ساکن

sâkinâme ساقی نامه

sâkinler سکنه

sâkinleşmek ساکت شدن ، آرام شدن ، ساکن شدن ، از پای نشستن

sâkinleştirici آرام بخش

sâkinlik قرار گیری ، سکونت

sâkin olmak ساکت بودن ، آرام بودن ، ساکن بودن

sakit بی سرو صدا ، ساکت

saklama کتم ، کتمان

saklamak ۱-پنهان کردن ، مخفی کردن ، ۲-پنهان داشتن ، ۳-پوشیده داشتن ، نهفتن ۴-نگاه داشتن

saklamak ۱-پنهان کردن ، مخفی کردن ، ۲-نگاه داشتن ، ۳-کتمان کردن ، ۴-حفظ کردن ، حمایت کردن

saklambaç oyunu قایم موشک ، قایم موشک بازی ، قایم شدن ، موش موشک

saklanmak پنهان شدن ، مخفی شدن ، نهان شدن ، غایب شدن ، قایم شدن

saklı ۱-پنهان ، نهفته ، نهفت ، نهانی ، نهان ، مخفی ، مستور ، مکنون ۲-محفوظ

saklı ۲-محرمانه

saklık هوشیاری ، بیداری ، تیقظ ، بصیرت

saklık احتیاط ، دقت ، سرعت انتقال

saklı kalmak مخفی ماندن

saklılık نهفتگی

saklı olmak پنهان ماندن

saklı tutmak نگاه داشتن ، نهان داشتن

saksafon (مس) ساکسوفون

saksağan کشکرک ، زاغچه ، کلاره

saksı گلدان

saksılık رف گلدان ، قفسه گلدان ، محفظه

sal سل ، کلک

salâ صلا

(تخته غسل میت) salarak

salah اصلاح

salah bulmak اصلاح پذیرفتن، بهبودی یافتن، اصلاح شدن

salahiyet صلاحیت

salahiyetli با صلاحیت، صلاحیت دار، صاحب صلاحیت

salak کله خراب، گول، کودن، لاده، غبی، غبین، پیه، تاتول، پوچ مغز، ابله، احمق، کم عقل

salaklık گولی، ابلهی، کم عقلی، پوچ مغزی

salam کالباس

salamci کالباس فروش

salamura نمکسود

salapunya کرجی

salât ۱- نماز، صلوة ۲- صلوة و سلام

salata ۱- سالاد ۲- کاهو

salatalık (گیا) خیار

salavat صلوات

salavat göndermek صلوات فرستادن

salça رب

salçalı رب دار

saldırgan (مهاجم، متهاجم، دراز دست)

saldırı هجوم، حمله، تاخت، تاخت و تاز، تازش

(سورن)، تعرض، تجاوز، تهاجم

saldırılar حملات

saldırıya uğramak مورد حمله قرار گرفتن

saldırış حمله، تعرض، هجوم

۱- حمله، تعرض، هجوم، تجاوز

۲- حمله

saldırmak هجوم کردن، حمله کردن، بردن

بردن، حمله آوردن، تاز کردن، تجاوز کردن، تاختن، عنان رها کردن

(سیا) عدم تعرض، عدم تجاوز

saldırmazlık ۱- ثعلب ۲- (گیا) گیاه ثعلب

salep ثعلب فروش

salepçiler (گیا) فامیل ثعلب، ثعلبی

salgi عصاره، شیرابه، ترشح، شیرک

salgın (پز) همه گیر، ساری، مسری

واگیری

(گیا) سالخ خانه، کشتار گاه

salı سه شنبه

(توصیه، خبر، اطلاع) salık(توصیه دادن، خبر دادن، صلاح) salık vermek دیدن(گشی کردن، چمانیدن، salınarak yürümek خرامیدن)۱- نانو، هلو، واز پیچ، پالوازه، salıncak نه نی ۲- تاب

salıncak kurmak نانو زدن

(نوسان، اهتزاز، خرام) salınımخرام، نوسان salınışخرام، چالش، تفت salınmasalınmak خرامیدن، تاب خوردن، چامیدن، چمیدننوسان، اهتزاز، تکان خوردگی salıntıول دادن، رها کردن، پرده فرو salıvermek گذاشتن، آویزان کردن

salih صالح، خوب، مناسب

(قص) سالك، رونده، راهرو sâlikسالم، صحیح، درست salimسالم، بسلامت، بطور صحیح و salimen سالم، سر سالم

salip خاج، صلیب، چلیپا

ثالثه şalise(شیم) سالیسیلیک salisilik asitخوشه salkım(گیا) بید مجنون salkım söğütکله رعشه دار sallabaş۱- تکان دادن، تکاندن، آویختن، sallamak

آویزان کردن ۲- (مج) معطل کردن، به تعویق انداختن، سر دواندن

sallana sallana (سلانه سلانه)

۱- تکان دادن، آویزان کردن sallandırmak

۲- (مج) بدار کشیدن

(تکان، جنبش، تزلزل) sallanma۱- نوسان کردن، تکان خوردن sallanmak

۲- آویزان بودن، آویزان شدن، ۳- لق شدن، محکم نبودن ۴- معطل کردن، لنگ کردن

ارتعاش، اهتزاز، نوسانی sallantı(پادروها) sallantıda(آدم متردد) sallapatı(پهن، وسیع) salı۱- پلیس کشیک در زمان عثمانی salma

۲- سرشکن ۳- اطاق مخصوص پرندگان

۴- حیوان ول بی صاحب

۱- وادادن ، ول دادن ، ولسش دادن ، salmak
ولش کردن ، ول کردن ، گذاشتن ۲- پی کسی
فرستادن ۳- شاخه و برگ بیرون زدن

(چراگاه ، مرتع) salmalık

طناب سیمی salmastra

سالنامه salname

سالن ، سالون ، تالار ، طالار salon

(شل ، سست ، لق) salpa

(صرف ، محض ، مطلق ، تک ، تنها) salt

روی دوبا ایستادن سگ salta durmak

۱- سلطنت ، ملک رانی ، تاج و تخت ، saltanat

پادشاهی ، حکومت ، شهی ، کسروی ۲- (مع)

فراوانی ، راحتی ، رفاه ، احتشام

شادروان ، بارگاه saltanat çadırı

(پرزرق و برق ، عالی ، محتشم) saltanatlı

تخت خانه ، پایتخت saltanat merkezi

پادشاهی راندن ، سلطنت saltanat sürmek

کردن ، فرما نروایی کردن

(سلطنت طلب) saltanat yanlısı

(مطلقیت ، استبداد) saltçılık

(مطلق saltlık

(نظ) salvo

آب دهان ، بزاق ، لعاب ، کف ، خدو salya

آب دهن پس دادن salya akıtmak

کف افکندن ، آب دهن پس

دادن

حلازون ، لیسک salyangoz

باد سام sam

گاه ، که saman

پرحیل ، آب saman altında su yürüten

زیرگاه

گاه فروش samancı

پرگاه saman çöpü

گاه رنگ ، زردکاهی ، رنگ زردباز samanî

سامانی Sâmanî

کهربا samankapan

کاغذ کاهی ، کاغذ پست saman kağıdı

کاهی samanlı

کاهگل samanlı çamur

کهدان ، گاه دان ، انبار گاه samanlık

کاهی ، رنگ کاهی saman rengi

کاهی ، زردکاهی saman sarısı

کهکشانش saman uğrusu

گاه دودکردن saman yakmak

(نچ) کهکشانش ، پالهنک samanyolu

سامبا samba

سامری Samerra'lı

سامی Sâmi

صمیمی ، بیریا ، یک رنگ ، یک رویه samimi

یک رو ، خون گرم ، خودمانی

یک رنگی ، صمیمیت ، دوستی ، samimilik

خلوص

یک رنگ شدن ، خودمانی شدن samimi olmak

صمیمیت ، خودمانی ، یکرنگی samimiyet

صمیمانه ، از صمیم دل samimiyetle

غیر صمیمی samimiyetsiz

سمور samur

گریبان سمور samur kürk

گرم باد ، سام ، باد سام sam yeli

نام ، شهرت ، لقب ، عنوان san

ترا ، به تو sana

(رض) اعداد فرضی ، تصویری sanal

هنر ، صنعت ، حرفه ، پیشه ، صناعت ، sanat

کار ، پیماور

هنرور ، صنعتکار ، صنعتگر ، sanatçı

هنرمند

هنرمندی ، صنعتگری ، sanatçılık

صنعتکاری

هنرنمایی کردن sanat gösterisi yapmak

پیشه داشتن sanatı olmak

هنرور ، هنرمند ، صنعتکار ، sanatkâr

صنعتگر ، پیشه کار ، پیشه ور ، هنرپرور ،

هنرپیشه ، صانع

هنرمندی ، هنرپیشگی ، sanatkârlık

صنعتگری

حرف ، پیشه ها ، هنرها sanatlar

نقشه دار ، گلدار sanatlı

(مس) موسیقی سنتی sanat müziği

مدرسه ، حرفه یی ، هنرستان sanat okulu

هنرسرا

سناتوریم ، ساناتوریم sanatoryum

آسایشگاه مسلولین

پیشه آموختن sanat öğrenmek

صنعتی ، صنعتی sanatsal

صنایع ، صنعتی ، صنعت sanayi

sanayi bakanı (سیا) وزیر صنعت
 sanayi bakanlığı (سیا) وزارت صنعت
 sanayici صنعتگر
 sanayileşmek صنعتی شدن
 sanayileştirmek صنعتی کردن
 sanayi tipi süpürge جاروبرقی صنعتی
 ۱-پرچم، سنجق، درفش، سنجاق، sancak
 (علم، رایت، بیرق ۲-طرف راست کشتی)
 sancak dikmek علم بستن، علم زدن
 sancaklar بیرق ها، الویه
 sancaktar بیرقدار، علمدار، علم باز
 sancak taşımak علم برداشتن، علم بردن
 sancak yeri (پاتوغ)
 sancı درد
 sancılanmak درد گرفتن، درد داشتن
 sancılı پردرد، درد ناک
 sancımak درد گرفتن، درد داشتن
 sançmak کارد زدن، کارد فرو بردن، نشانندن
 ۱-صندل، لنگه، ۲-کفش صندل sandal
 sandal ağacı (گیا) صندل، سندنل
 sandal ayakkabı صندل، کفش صندل
 کفش صندل
 sandalçı لنگه چی، قایق چی
 sandalet صندل
 ۱-صندلین، کرسی ۲-(مچ) مقام، sandalye
 پست، موقعیت
 sandalye bacağı پای
 sandık صندوق، جعبه، بنگاه
 sandık başına gitmek به پای صندوق رأی رفتن
 sandıkçı صندوق ساز، صندوق فروش
 sandikhane صندوقخانه
 sandıklamak صندوق کردن، صندوق بندی کردن
 sandıklar صنادیق
 sandık odası پستو، مخدع
 sanduka صندوقه، ضریح، دخمه
 sandviç ساندویچ
 sanem صنم، بیت
 sanevber zamkı شبینه
 sangı (سرنام، گنج)
 sangılamak (گنج شدن، سرنام آوردن)

خیال، پندار، کلن، گمان، تصور sanı
 (حق) متهم، مظنون، ظنین sanık
 مثل اینکه، فکر می کنم sanırım
 گویی، گوییا، پنداری sanırsın
 ثانیه saniye
 ثانیه شمار، عقربه، ثانیه saniye ibresi
 شمار
 گویا، مثل اینکه، گو اینکه، گویی، sanki
 گوییا، انگار، همانا، پنداشتی، پنداری
 معروف، مشهور، نام دار، اسم sanlı
 ورسمدار
 خیال کردن، گمان بردن، گمان sanmak
 کردن، گمان داشتن، حدس زدن، پنداشتن،
 تصور کردن، ظن بردن، ظن کردن، فرض
 کردن، انگاردن
 (وهم، ظن، گمان) sanrı
 راسو، دله، خز sansar
 سانسکریت sanskrit
 زبان سانسکریت Sanskritçe
 سانسور sansür
 سانسورچی sansürcü
 سانسور کردن sansür koymak
 (رض) سانتی آر، یک متر مربع santiar
 سانتی گرام santigram
 (فز) سانتی گراد santigrat
 (فز) سانتی لیتر santilitre
 سانتیم، سانت santim
 (رض) سانتیمتر santimetre
 مرکزی، مرکز برق، مرکز تلفن santral
 مأمور مرکز تلفن، تلفنچی santralçı
 (مکن) قوهء فرار از مرکز santrifüj
 (مس) سنتور santur
 (مس) سنتورزن santurcu
 (مس) سنتورزن santurü
 ۱-رسته ۲-ساقه sap
 (بی راهه، راه کج) sapa
 (راه) پیچ sapak
 (فلاخن، سنگ قلاب، سنگ انداز، sapan
 قلاب سنگ
 ماهی اره sapan balığı
 مشت سنگ sapan taşı
 (اوقات تلخی، دعوا، سرزنش) saparta
 آدم صحیح و سالم، کاملاً sapasağlam

تندرست

۱- گمراه ، بلاده ، نجابر ، شوریده راه ، sapık
فاسد ، گمزه ۲- مجنون ، دیوانه

۱- گمراهی ، ضلالت ، انحراف ، sapıklık
خطب دماغ ، ۲- جنون ، دیوانگی

گر گر زمین ریختن ، تالاپ تالاپ sapır sapır
افتادن ، شرشر ریختن

۱- چرت و پرت گفتن ، مزخرف گفتن sapıtmak
۲- دیوانه شدن ، عقل را از دست دادن

گمراه ، مضل ، از راه در رفته sapkın

گمراهی ، ضلالت sapkınlık

فرو بردن ، نصب کردن ، نشانیدن saplamak
(نهاد)

۱- فرورفتن ۲- در گل گیر کردن ، saplanmak
در گل ماندن ، در گل فرو رفتن ۲- گیر کردن

فکر
رای ثابت ، فکر ثابت ، عقیده saplantı
ثابت

۱- ساقه دار ، ۲- هسته دار ، گیره دار saplı

۱- گمراهی ۲- انحراف ، پیچش ، sapma
عدول

۱- پیچیدن ، پیچ خوردن ، میل sapmak
کردن ، راه را کج کردن ، راه را عوض کردن ،
کج تافتن ، تابیدن ، چفتن ، چپ شدن

۲- گمراه شدن ، به ضلالت افتادن ، به راه بد
افتادن

۱- پیچیده sapmış
گیاه پوسیده saprofit

کاملاً تندرست ، صحیح و سالم sapsağlam

کاملاً زرد sapsarı

تثبیت کردن ، تعیین کردن ، ثبت saplamak
کردن

تثبیت شدن ، تثبیت شدن ، تعیین شدن saplanmak
شدن

۱- تحریف ، اضلال saptırma

از راه بدر بردن ، از راه در بردن saptırmak
گم کردن ، منحرف کردن ، گمراه کردن ، راه
را کج کردن ، بر گرداندن

(پز) مرض صرع ، حمله عصبی ، آفت sara
دیو

سراج saraç

سراجی saraçlık

(پز) مرض صرع ، sara hastalığı

صراح ، وضوح sarahat

صراحه ، بطور صریح sarahaten

(عو) استهزاء ، ریشخند ، مسخره saraka

ریشخند کردن ، استهزاء sarakaya almak

کردن ، مسخره کردن

(پز) مصروع ، غشی saralı

کنفت شدن ، پخسیدن sararıp solmak

اصفرار sarma

زرد شدن ، پرهودن sararmak

زرد کردن ، برنگ زرد در آوردن sarartmak

سرای ، سرا ، دربار ، درگاه ، کاخ saray

(سیا) وزیر دربار saray bakanı

(سیا) وزارت دربار saray bakanlığı

بوآب saray kapıcısı

دبیر saray kâtibi

درباری saraylı

سراپرده saray perdesi

ماهی ساردین sardalya

پیچانیدن sardırmak

طناب ضخیم ماهیگیری sardun

ساردین ، ماهی ساردین sardunya balığı

(گیا) شمعدانی ، گل sardunya çiçeği

شمعدانی

شاره sare

۱- خرج ، مصرف ۲- (دس) صرف sarf

صرف شدن sarfedilmek

صرف sarfetme

صرف کردن sarfetmek

صرفنظر sarfınazar

قید چیزی را زدن ، از sarfınazar etmek

چیزی گذاشتن ، انگار چیزی را کردن ،
صرفنظر کردن

مخارج ، مصارف sarfiyat

باند ، باند پیچی ، سیم پیچی sargı

نوار sargı bezi

مست ، سرمست ، شنگول ، مشروب sarhoş

خورده

مستانه sarhoşça

مست کردن ، به حال آوردن sarhoş etmek

مستی ، سرمستی ، خرابی ، سکر sarhoşluk

حال ، حالت

سرمست شدن ، از دست sarhoş olmak

شدن ، مست شدن
 sarhoş taklidi yapmak مست بازی در آوردن
 sarı زرد ، زرد رنگ ، صفر ، کهربا رنگ ،
 اصفر
 sarıasma kuşu مرغ گیلان ، انجیر خوار ،
 انجیر خور
 sarıbenek لکه زرد (در چشم)
 sarıca ۱-نسبتاً زرد ، قدری زرد ۲-زنبور
 زرد
 sarıcık مرغ گیلان ، انجیر خوار ، انجیر خور
 sarıderili زرد پوست
 sarıgül (گیا) زردگل
 sarı ışık (راه) چراغ زرد چشمک زن
 sarık عمامه ، دستار ، سرپیچ ، سربند ،
 بروفه ، فوته
 sarıkanat ماهی لوفر
 sarıkart (ور) کارت زرد
 sarıklar عمام
 sarıklı معمم ، عمامه دار ، عمامه ای ، (مج)
 آخوند ، ملا
 sarık sarma تعمم
 sarık sarmak عمامه بستن
 sarılık ۱-زردی ۲-(پز) یرقان ، زرد زخم ،
 آزار تلخه
 sarılma تمسک
 sarılmak ۱-در آغوش گرفتن ، بغل گرفتن ،
 در آغوش کشیدن ۲-محاصره شدن ، محصور
 شدن ، ۳-تمسک کردن ، چسبیدن ، پیچیده
 شدن
 sarım بست و بند
 sarımsak (گیا) سیر
 sarımsı قدری زردرنگ ، مایل به زردی
 sarınmak چیزی بخود پیچیدن ، پیچیده
 شدن
 sarı papatya (گیا) بابونه گاو
 sarıp sarmalamak در بر گرفتن ، در درون
 خود گرفتن ، پیچیدن
 sarısabır (گیا) هشت دهان ، آلونس ، صبر
 sarısafran (گیا) زعفران زرد
 sarışın موپور ، بور
 sarıyakut زبر جد هندی
 sarıyüzlü زرد رو ، زرد رخ ، زرد چهره

sarızambak (گیا) وج
 sarı zımık (گیا) همیشه جوان ، زرنیخ زرد ،
 واجبی
 sarı ، واگیردار ، واگیری
 sarig ساریق
 sarıh صریح ، آشکار ، وضیح
 sarıhen صریحاً ، بطور صریح
 sarkaç پاندول ، رقاصک ، لنگر ، آونگ
 sarkık آویزان شده ، بیرون آمده ، خم شده
 sarkıntı حرف پرانی ، سربسر گذاشتن
 sarkıntılık etmek حرف پرانی کردن ، سربسر
 گذاشتن
 sarkıt گل فشنک
 sarkıtmak ۱-آویزان کردن ، بطرف بیرون خم
 کردن ۲-(مج) به چوبه دار آویختن
 sarkmak آویزان شدن ، بخارج خم شدن
 sarma محاصره ، پیچیدگی
 sarmak ۱-پیچیدن ۲-محصور کردن ،
 محاصره کردن ، گرد گرفتن ، فرا گرفتن
 ۳-تنیدن ۴-علاقمنند شدن
 sarmal حلزونی
 sarmalamak پیچیدن ، همدیگر را بغل
 گرفتن
 sarman گنده ، درشت ، عظیم الجثه
 sarmaş dolaş هم آغوش
 sarmaşık (گیا) پیچک ، عشقه ، گشت بر
 گشت ، واجد
 sarmaşıkgiller (گیا) عشقه ها
 sarmaşmak همدیگر را بغل کردن ، یکد یگر
 را در آغوش کشیدن
 sarmısak (گیا) سیر ، فوم ، ثوم ، اسکندر
 سیردار
 sarmısaklı (گیا) علف سیر
 sarmısak otu سیر ترشی
 sarınc آب انبار
 sarı ۱-کوه صعب العبور ۲-مشکل ، سخت
 sarpa sarma تعمم ، پیچ افتادگی
 sarpa sarmak پیچ افتادن
 sarpın انبار غله
 sarplaşmak سخت شدن ، صعب العبور شدن
 sarraf صراف ، درم گزین
 sarraf dükkânı صراف
 sarrafiye حق صراف ، کمیسیون صرافی

sarraflık صرافى، صرافت، گوهر شناسى

sarsak پير لرزان، پير پاتال، فرتوت

sarsılma تشنج، تخلج، تزلزل

sarsılmak ۱- تکان خوردن، تنبیدن،

لرزیدن ۲- (مع) ضعیف شدن، متأثر شدن، زیر و رو شدن

sarsıntı ۱- تکان لرزه، حرکت شدید ۲- زلزله

sarsıntılı ۱- لرزه دار، تکان خورده ۲- غیر منظم، مجهول، وضع غیر ثابت

sarsıntısız بدون لرزه و تکان

sarsmak ۱- تکان دادن، تکاندن، لرزاندن

۲- (مع) خراب کردن، ضرر زدن، متأثر کردن

Sâsânî ساسانى

sası فاسد، پوسیده، کبک زده

satan فروشنده

sataşkan مردم آزار، تجاوز کننده

sataşma تعرض، مردم آزارى

sataşmak تعرض کردن، تجاوز کردن، سربسر گذاشتن

saten ساتن، پارچه ساتن

sathî سطحى، سرسرى، دست دستی

satı فروش

satıcı فروشنده، فروختار، بیاع، بايع

satıcılık فروشنده گى، فروختارى

satih زمینه، مساحت، سطح، اديم

satih düzeltme aleti شن کش

satihlar سطوح

satılık فروختنى، فروشى، بهایى

satılmak ۱- فروخته شدن، به فروش رفتن

۲- خیانت کردن

satılmış فروخته

satım فروخت، فروش، فروشنده گى

satın alma اشترا، خرید

satın alma dairesi دایره خرید

satın almak خریدن، خریدارى کردن

satır ۱- سطر، رده، خط ۲- ساطور، کارد

قصابى، گوشت کوب

satır atmak (مع) پدر مردم را در آوردن، کم کردن، تصفيه کردن

satırbaşı سر سطر

satırlamak ساطورى کردن

satırlar سطور

satış فروش، فروخت، بيع

satışa çıkarmak (باز) در معرض فروش گذاردن، بفروش در آوردن

satış bürosu دفتر فروش

satışı feshetmek (باز) اقاله کردن

satış yeri فروشگاه

satir هجو

satıcan (پز) ذات الجنب

satmak فروختن، فروشیدن

satranç شطرنج، شترنج، شترنگ

satranç oynamak شطرنج باختن، مهره باختن

satranç oyunu بازی شطرنج

satranç tahtası تختة شطرنج، بساط

شطرنج، جدول شطرنجى

satırmak سبب فروش شدن

Satürn (نچ) زحل، کیوان، پير هفت فلك

satvet سطوت، حشمت، عظمت

sauna حمام فنلاندى

sav ۱- ادعا، مدعا ۲- حرف ۳- خبر

sava خبر، مژده، بشارت

savacı مژده دهنده، مبشر، نبى

savak جوى، آبرو

savana (جغ) گرم دشت

savaş (نظ) جنگ، نبرد، کارزار، رزم،

درگیرى، حرب، پیکار، جهاد، گیرودار،

ستیز، آرمز، پرخاش، دعوا

savaş açma (نظ) اعلام جنگ

savaş açmak (نظ) اعلام جنگ کردن

savaş çıkarmak جنگ تحمیل کردن

savaşa gitmek (نظ) پذیره رفتن، به جنگ رفتن

savaşa göndermek (نظ) پذیره فرستادن،

به جبهه فرستادن، به جنگ فرستادن

savaş alanı (نظ) جبهه، کارزارگاه، آوردگاه

savaş bakanı (نظ) وزیر جنگ

savaş bakanlığı وزارت جنگ

savaş başlamak (نظ) پیوستن جنگ

savâşçı (نظ) جنگجو، جنگنده، مبارز،

پیش دست، پیکارجو، حارب، ارتشتار

savaş çıkmak (نظ) پیوستن جنگ، پیکار

افتادن

savaş devam etmek (نظ) جنگ درگیر بودن

savaş döküntüsü (نظ) تارک
 savaş gemisi (نظ) کشتی جنگی
 savaş gereçleri (نظ) جہازات جنگی
 savaş hazırlığı (نظ) بسیج
 savaş helikopteri (نظ) هلیکوپتر جنگی
 savaşım (نظ) جنگ ، زد خورد ، حراب
 savaşkan (نظ) جنگاور ، جنگجو ، ستیزه جو
 savaşlar (نظ) جنگها ، حروب ، غزوات
 savaşma (نظ) مبارزه ، محاربه ، جنگ ، جنگ وجدال ، زدو خورد
 savaşmak (نظ) جنگ کردن ، مبارزه کردن ، پیکار
 حرب کردن ، جنگیدن ، چالش کردن ، پیکار داشتن ، پیکار کردن ، غزا کردن ، نبرد کردن ، در افتادن ، دعوا کردن
 savaş meydanı (نظ) جبهه ، کارزار ، کارزار جای ، پیکارگاه
 savaş suçlusu (نظ) جنا یتکار جنگی
 savaş tazminatı (نظ) خسارت قشون کشی
 savaş uçağı filosu (نظ) اسکادران
 savcı (حق) دادستان ، مدعی العموم
 ۱- (حق) دادسرا ، پارک ۲- (حق) دادستانی ، مدعی العمومی
 savcı yardımcısı (حق) دادیار
 savlet (حق) صولت ، هجوم ، حمله ، سطوت ، هیبت
 savmak (نظ) از سر باز کردن ، دور کردن ، رد کردن ، دفع کردن
 savruk (نظ) بی حواس ، حواس پرت
 savruklu (نظ) بی حواسی
 savrulma (نظ) انحراف
 savrulmak (نظ) پخش شدن ، پراکنده شدن ، باد داده شدن
 savsak (نظ) سرهم بندی کننده
 savsaklama (نظ) دول ، تانی ، سرهم بندی
 savsaklamak (نظ) پشت گوش انداختن ، پس افکندن ، سنبل کردن ، سردواندن ، امروز فردا کردن ، سرهم بندی کردن ، از زیر کاردر رفتن
 savsaklatma (نظ) تمهل
 savsaklatmak (نظ) کج داشتن ، تعویق کردن
 savsatmak (نظ) طول دادن
 savul (نظ) دور شو ، کور شو ، کر شو ، ریشو ، راه بده

savulmak (نظ) کنار کشیدن ، کنار رفتن
 savunma (نظ) دفاع ، مدافعه ، تدافع
 savunma ile ilgili (نظ) تدافعی
 savunmak (نظ) دفاع کردن ، مدافعه کردن ، تدافعی کردن
 savunmalık (نظ) تدافعی ، دفاعی ، مدافعه ای
 savunma savaşı (نظ) جنگ تدافعی
 savunmasız (نظ) بی پناه
 savunucu (نظ) مدافع ، دفاع کننده
 savurgan (نظ) ول خرج ، مسرف ، خراج ، خرپول ، باد دست ، مصرف ، مبذر
 savurganlık (نظ) ولخرجی ، تبذیر ، اصراف
 savurganlık yapmak (نظ) ضرر بوارث زدن ، ولخرجی کردن
 savurma (نظ) تبذیر ، اصراف
 ۱- تبذیر کردن ، اصرار کردن ، ۲- یاد دادن
 savuşmak (نظ) رد شدن ، ول کردن و رفتن ، از سرگذشتن
 savuşturma (نظ) رد کردن ، دفع کردن ، از سر رفع کردن
 say (نظ) بشمار
 saya (نظ) رویه کفش
 sayacı (نظ) پستادوز کفش
 sayaç (نظ) کنتور
 saydam (نظ) شفاف ، حاکی ماوراء
 saydamlık (نظ) شفافی
 saydırmak (نظ) ۱- وادار به احترام کردن
 ۲- شماره کردن توسط دیگری
 saye (نظ) وسیله ، توسط ، کمک ، همت ، غیرت ، اهتمام ، درسایه
 sayfa (نظ) صفحه ، صحیفه
 sayfa bağlama (نظ) صفحه بندی ، صفحه آرایی
 sayfa bağlamak (نظ) صفحه بندی کردن ، بستن صفحه
 sayfa bağlayıcı (نظ) صفحه بند
 sayfa çevirmek (نظ) ورق زدن ، گردیدن کتاب
 sayfalandırma (نظ) تورق
 sayfalar (نظ) صفحات ، صحائف ، صحایف
 sayfiye (نظ) ییلاق ، خانه تابستانی
 saygı (نظ) احترام ، حرمت ، تکریم ، آرم ، ادب ، پاس ، پاسداری
 saygıdeğer (نظ) محترم ، گرامی ، ارجمند ، عزیز

saygı değer tutmak آزره داشت
 saygı duruşunda bulunmak ادای احترام کردن
 saygı duymak احترام گذاشتن، حرمت کردن، عزیز داشتن
 saygı gösterme تعظیم، تکریم، اکرام
 saygı göstermek حرمت کردن، گرامی شمردن، گرامی کردن، تعظیم کردن، احترام گذاشتن، عزیز کردن، رعایت کردن، بلند دیدن، پاس داشتن، محترم شمردن
 saygı için ayağa kalkmak پیش پای کسی برخاستن
 saygı ile احتراماً، مؤدباً
 saygılı احترام کننده
 saygın گران قدر، گرانمایه، محترم، معتبر
 saygınlık حرمت، احترام، اعتبار
 saygısı olmak حرمت داشتن، احترام کردن
 saygisız بی ادب، بی نزاکت
 saygisızlık بی ادبی، بی احترامی، بی حرمتی
 saygıyla احتراماً، توقیراً
 saygıyla başını eğmek تعظیم کردن
 saygıyla eğilmek پشت دو تا کردن، زانو زدن
 saygıyla kalkmak ازپیش پای کسی برخاستن
 sayha صیحه، فریاد، جیغ
 sayı ۱- عدد، تعداد ۲- شماره، نمره، شمار، عده، رقم، حب
 sayıcı شماره کننده
 sayı karesi (رض) جذر
 sayıklama هذیان
 sayıklamak هذیان گفتن
 sayılar اعداد (رض)
 sayılı معدود، عدید، عدیه، شمرده
 sayılmak ۱- شمرده شدن، در حدو عد آمدن ۲- محسوب شدن، ۲- گرامی شدن، احترام شدن
 sayım ۱- آمار، سرشماری، احصاء ۲- احصائیه
 sayın محترم، جناب، گرانمایه
 sayısız بی شمار، بیحد، بیمر، غیر

محدود، نامحدود، بیرون ازحد، غیر معدود، زیاد، فراوان
 sayıştay دیوان محاسبات، دیوان زمام
 sayı zarfı (دس) قید عدد، قید شماره
 sayır سائر، سایر
 saykal صیقل
 saykallamak صیقلی کردن
 sayma ۱- شمارش، تعداد، حسابان، قلمداد، احتساب ۲- رعایت، احترام
 saymaca تصویری، اعتباری
 saymak ۱- شمردن، به شمار آوردن، شماردن، بر شمردن، حساب کردن، بحساب آوردن، اندازه کردن، اندازه گرفتن
 ۲- اهمیت دادن ۲- گرامی شمردن، احترام کردن، حرمت کردن
 saymamak ۱- نشمردن، حساب نکردن ۲- اهمیت ندادن ۲- احترام نکردن
 saymamazlık بی احترامی، بی حرمتی
 sayman حسابدار، محاسب
 saymanlık حسابداری، محاسبات، اداره حسابداری
 sayrı (قد) مریض، بیمار، ناخوش
 sayrılık (قد) بیماری، مریضی، ناخوشی
 sayvan سایبان
 saz ۱- نی ۲- ساز، چگر ۳- تار، سه تار
 sazan balığı ماهی کپور، شبوط
 sazıcı (مس) مطرب، ساز زن، نوازنده
 saz çalan (مس) ساز زن
 saz çalmak (مس) ساز زدن، ساز نواختن، پرداختن
 sazende (مس) مطرب، نوازنده، ساز زن
 saz heyeti (مس) هیئت مطربان، عملیه مطرب
 sazı eline almak (اصط) تگ مضرب را شروع کردن
 sazlık نیزار، نیستان، نالستان، بیشه
 sazlık.ev کازه
 saz teli سیم، تار، زیر
 seans ۱- سئانس، سانس ۲- دفعه، مرتبه
 sebat ثبات، قرار، پافشاری، پشت کار، استواری، پایداری، استقامت
 sebat etmek ثبات کردن، قرار داشتن، استقامت کردن، پاییدن

sebatkâr ثابت قدم ، باثبات ، با استقامت
 sebatlı ثابت قدم ، با ثبات ، با استقامت
 sebatsız بیثبات ، بی استقامت ، بیقرار
 sebâyüdü سه بادو (در بازی تخته نرد)
 sebebiyet vermek سبب شدن ، موجب شدن ، باعث شدن
 sebebiyle به سبب ، به علت ، از لحاظ
 بهجت ، بر جهت ، بوسیله ، در نتیجه ، به
 رون ، بواسطه آنکه
 sebep سبب ، علت ، وسیله ، واسطه ،
 موجب ، جهت ، باعث ، انگیزه ، بهانه
 sebep gösterme تعلیل
 sebeplenmek امرار معاش کردن ، گذران کردن
 sebepler اسباب ، علل
 sebepli با سبب ، سبب دار
 sebep olan مسبب ، باعث
 sebep olmak موجب شدن ، سبب شدن ،
 سبب گردیدن ، علت شدن
 sebepsiz بی سبب ، بی جهت ، بیعلت ، بیجا
 sebepsiz incitmek پاچه کسی را گرفتن
 ۱- سبیل ۲- فی سبیل الله ، راه رضای
 خدا ۳- شیر آب
 sebare hastalığı (پز) سپوس
 sebze سبزی ، سبزیجات
 sebzeci سبزی فروش
 sebzecilik ۱- سبزی کاری ۲- سبزی فروشی
 sebze çorbası سوپ سبزی
 sebze konservesi کنسرو سبزی
 ۱- باغ سبزیجات ۲- جای
 سبزیجات در یخچال
 sebzeli pilav سبزی پلو
 sebzevat سبزیجات
 seccade جانماز ، جای نماز ، قالیچه ،
 سجاده ، تشلیخ
 secde سجده ، کورنش
 secde etmek پیشانی سودن ، پیشانی بر
 خاک نهادن ، جبین نهادن ، سجده کردن
 secdegâh سجده گاه
 seci سجع
 secili مسجع
 seci yapma تسجیع

seciye سنجیه ، خاصیت ، خلق ، خوی ،
 طبیعت ، اخلاق
 seciyeli باسنجیه ، بااخلاق ، خوش خوی ،
 قابل اعتماد
 seciyesiz بی سنجیه ، بی اخلاق ، غیر قابل
 اعتماد
 seçici انتخاب کننده
 seçik آشکار ، روشن ، قابل تمیز ، مشخص
 seçilmek انتخاب شدن ، اختیار آمدن
 seçilmiş گزیده ، گزین ، منتخب ، انتخاب
 شده
 ۱- انتخاب ۲- (سیا) انتخابات
 seçim kazanmak (سیا) انتخابات را بردن
 seçkin گزیده ، برگزیده ، متمایز ، ممتاز ،
 گزین ، برجسته ، خاص ، خاصه ، فایق ،
 مشخص
 seçkinlik گزینش ، تمایز ، برجستگی
 seçme دست چین
 seçme اختیار ، انتخاب
 seçme hakkı اختیار
 seçme hakkı vermek اختیار دادن
 ۱- انتخاب کردن ، برگزیدن ،
 گزیدن ، گزیده کردن ، گزین کردن ، اختیار
 کردن ، انگشت نهادن ، پسندیدن ۲- ورچیدن ،
 چیدن ، جدا کردن ، ۳- مشخص کردن ،
 ۴- ریدن ۵- فرق گذاشتن ، تبعیض کردن
 seçmeler منتخبات
 seçmen انتخاب کننده
 seçmenlik انتخاب کنندگی
 seda صدا ، صوت
 sedalı صدا دار
 sedasız بی صدا
 sede bayramı سده ، جشن سده
 sedef صدف
 sedefli صدفی ، صدفدار
 sedefotu (گیا) سداب
 sedef rengi صدف رنگ ، صدفی
 ۱- تخت ، تخته ، اریکه ، سریر ، دیوان
 ۲- (گیا) لنج
 sedir ağacı (گیا) سدر ، شربین ، کنار
 sedye برانکارد ، زنبور ، عماری
 sedyelik بیمار سخت
 sefa صفا ، خوشی

sefa آوردن

sefahat عیاشی، بیعاری

sefalet تنگدستی، فقیر، بدبختی، ذلت

sefer ۱- سفر، سیاحت ۲- دفعه، مرتبه ۳- جنگ، حرب

seferber بسیج، آماده شده

seferberlik (نظ) بسیج عمومی

sefer etmek سفر کردن، پای خاکی کردن

seferi ۱- سفری، مسافر ۲- (مح) جنگی

seferlik دفعه ای، مرتبه ای

sefername سفرنامه، سیاحت نامه

sefertası دیگ سفری

sefer yapmak بنه بستن، به سفر رفتن، سفر کردن

sefiه سفیه، سبکسار، بیعار، عیاش، ولخرج

sefihler سفها

sefil سفیل، بدبخت، سافل، فقیر، پست، ذلیل

sefillik سفالت، بدبختی

sefir (سیا) سفیر، ایلچی

sefire خانم سفیر

sefirler سفراء

sefirlik سفارت (سیا)

segâh (مس) سه گاه

seğirdim ۱- دوندگی ۲- برگشت، پس نشست

seğirdim yolu کوره راه، راه باریک

seğirmek پریدن

seğırtmek دویدن، تکیدن

seğirmek پریدن، پریدن اندام

seher سحر

seher vakti سحرگاه، صبح زود، سپیده دم

sehim سهم، حصه

sehiv سهو، اشتباه، خطا

sehiv secdesi سجده سهو

sehpa ۱- سه پایه ۲- میز عسلی ۳- چوبه دار

sehven سهواً، اشتبهاً

Sekendiz (نچ) ستاره زحل، ساتورن

sekene سکنه، ساکنین، اهالی

sekerat سکرات

seki ۱- سکو ۲- (نچ) تکه زمین مسطح مرتفع ۳- لکه سفید روی پای اسب

sekir مصتی، سکر

sekiz هشت

sekizer هشت تا هشت تا، هشت تائی

sekizgen (هس) هشت ضلعی، هشت گوشه، مثنی

sekizinci هشتم، ثامن

sekizli هشتتلو، هشت تائی

sekizlik (مس) يك هشتم از نت موسیقی

sekizyüz هشتصد

sekiz yüzlü شکل هشت سطحی

sekme لی لی

sekmek لی لی زدن، لی لی کردن

sekmen ۱- نیمکت چوبی بدون پشت ۲- پله

sekreter دبیر، نایب، منشی، سکرتتر، سرپرست

sekreterlik ۱- دبیری، سکرتتری، منشی گری ۲- دبیر خانه، سرپرستی

seks سکس

seksek بازی لی لی، لی لی بازی

seksen هشتاد

seksener هشتاد تائی، هشتاد هشتاد

sekseninci هشتادمین

seksenlik ۱- هشتاد تائی ۲- آدم هشتاد ساله

seksi سکسی

seksoloji جنسیت شناسی

seksüel جنسی

sekte ۱- سکت ۲- اشکال، مانع

sekteye uğramak سکت کردن، فلج شدن کار

sekteye uğratmak اشکال تراشی کردن، مانع شدن، فلج کردن کار

sektirmek فلج کردن کار

sektör ۱- قسمت، بخش ۲- قطعه ای از دایره

sel سیل، تندرود

selam سلام، درود، پیام

selam almak جواب سلام دادن

selamet سلامت، تندرستی، بدرود

selametle بسلامت

selametlemek مشایعت کردن مسافر، راه

انداختن مسافر

selam geçişi (نظ) سان

selam göndermek سلام رساندن

selam iletmek سلام رساندن

selamlamak سلام کردن، سلام گفتن

selamlaşmak باهمدیگر سلام وعلیک گفتن

selamlık (قد) بیرونی

selam töreni yapmak (نظ) سان دادن

selamünaleyküm سلام علیکم

selam vermek سلام دادن، سلام کردن

سلام گفتن، سلام زدن

selâset سلاست، روانی لسان

Selçuklu سلجوقی

sele سله، داموز، سیدیپن

selef سلف، پیشینه، پیشین

selefler اسلاف، پیشینیان

selek سخی، سخاوتمند، دست ودل باز

selektör ماشین بدر پاک کن

self determination خود مختاری

self servis سلف سرویس

sel gelmek سیلاب آمدن

selim سلیم، سالم، درست، بی عیب

selis سلیس

selofan نوار چسب شفاف

sel suyu سیلاب

selûloit سلولوئید

selûloz سلولز

selvi (گیا) سرو

selvilik سروستان

sel yatağı مسیل، گذرگاه سیل، سیلگاه

آغر، آبراه

sel yolu گذرگاه سیل

sema ۱-آسمان، سماء ۲-سماع

semahane سماع خانه

semahat سماحت، جوانمردی، خیر خواهی

semai ۱-سمائی ۲-سماعی

semantik علم معانی

semaver سماور

semaverci سماور ساز

semavî سماوی، آسمانی

semavî cisimler اجرام سماوی

sembol سمبول، علامت، نشان، رمز

اشاره

sembolik رمزی، مربوط نشان

sembolist سمبولیست

semender سمندر، سالامندر، آتش خوار

semer پالان

semerci پالاندوز

semere ۱-ثمره، میوه ۲-نتیجه، فایده

semereli ۱-پرثمر، میوه دار ۲-نتیجه دار

فایده دار

Semerkant سمرقند

Semerkant'lı سمرقندی

semestre نیم سال

semih سمیح، جوانمرد، سخی

seminer سمینار

semirme تسمین

semirmek چاق شدن، فربه کردن، پرگوشت

شدن، ور آمدن، گوشت آوردن، گوشت روی

گوشت کسی آمدن، کفل گرد کردن، پروار

کردن، حال آمدن، پهلو آکندن

semirmiş پرواری، فربه

semirtmek چاق کردن، پروردن وچاق کردن

حیوانات

semiz چاق، فربه، سمین، گوشتالو

کوت، پرواری

semizlemek چاق وچله شدن (حیوان)

semizlik چاقی، فربهی

semizotu (گیا) خرفه

sempati محبت، سمپاتی، نزدیکی

دوستی، طرفداری

sempatik سمپاتیک، دوست داشتنی

بانمک

sempatizan طرفدار، علاقمند، محب

sempozyum سمپوزیوم

sempptom نشانه

semt سمت، سو، سوی، ناحیه، محل

طرف، منطقه

sen تو

sena ثنا، مدح

senarist سناریست، سناریونویس، فیلم

نویس

senaryo سناریو، نمایشنامه، سینما، فیلم

نامه

senaryo yazarı سناریو نویس، فیلم نویس

senato ۱-(سیا) سنا، مجلس سنا ۲-شواری

عالی دانشگاه

۱- (سیا) سناتور ، عضو مجلس سنا senatör

۲- عضو شورای عالی دانشگاه

sendeleme سگندری

sendelemek سگندری خوردن ، تلو تلو خوردن ، آشکوخیدن

sendika سندیکا ، اتحادیه

sendrom سندرم ، نشانگان

sene سال ، سنه

seneler سالیان ، سنوات ، سالها

senelik سالیانه ، سنوی

senet سند ، مدرک ، قباله ، تمسک

senetler مدارک ، اسناد

senetli سبند دار ، مدرک دار ، باسند

senetlik سندیت

senetsiz بدون سند ، بدون مدرک

señevî سنوی ، سالیانه

senfoni (مس) سمفونی ، سنفونی

(مس) ارکستر سنفونیک senfoni orkestrası

şengek ekmeği سنگک

seni ترا ، تورا

sen sen ol.. از من بتوامانت

sentaks (دس) نحو

sentetik شیمیائی ، ترکیبی ، مصنوعی

sentez ترکیب

sentur (مس) سنتور

sepek محور سنگ آسیاب

sepet سبد

sepetçi ۱- سبد فروش ۲- سبد باف

۱- توی سبد گذاشتن ۲- (عو) دفع sepetlemek
کردن ، از سر باز کردن ، رد کردن

sepetlenmek بیرون شدن ، دفع شدن ، از سر باز کرده شدن

sepi دباغی

sepici دباغ ، پوست پیرا ، پیرایشگر

sepiciilik دباغی

sepiciilik yapmak دباغی کردن ، آش کردن

sepileme دباغت ، دباغی

sepilemek دباغی کردن ، گراشتن پوست

sepili دباغی شده

sepi yapmak دباغی کردن ، پوست پیراستن

septik پلشت ، شکاک

septisemi (پز) عفونت خونی

septisizm (پز) شکاکی

sera گرم خانه ، گلخانه

sera etkisi اثر گلخانه ای

seramik ، سفالی ، سفالین ، سفال ، seramik
سوفال ، فرفوزی

seramikçilik سفال سازی ، کوزه گری

seramik potası چار

serap سراب ، آل

serasker (قد) (نظ) سپهسالار

serbest آزاد ، وارسته ، حر ، خلاص ، خالی

serbest bırakılmak آزاد
گذاشته شدنserbest bırakmak رها کردن ، مرخص کردن
اطلاق کردن ، ول دادن ، گسیل کردن

serbest ekonomi اقتصاد آزاد

serbest güreş (ور) کشتی آزاد

serbest kur نرخ شناور

serbest kalmak گشاده شدن ، وارheidن ،
رستنserbestlik آزادی ، وارستگی ، خلاصی ،
حریت

serbest meslek شغل آزاد

serbest pazar بازار آزاد

serbest vuruş (ور) ضربه آزاد ، ضربه
آزادی

serc فاستونی

serçe گنجشک ، چفک ، چتوک

serçe parmağı کلج ، کلک ، کلنج
خنجر۱- ماکو ۲- منتخب ، برگزیده ، serçin
برچین شده

serdar سردار

serdarlık سرداری

serdengeçti فدائی ، جانباز

serdetmek اظهار کردن ، بیان کردن

serdümen ۲- در کشتی
جنگی بالاتر از گروهبان

seremoni تشریفات

seren چوب بالائی بادبان کشتی

serenat سرنا

۱- سرنجام ، عاقبت ، نتیجه serencam

۲- سرگشت ، ماجرا

sereserpe ولنگ و واز

sergen رف، قفسه
 sergerdan سرگردان
 sergerde سرکرده
 sergi نمايشگاه، معرض
 sergilemek عرضه کردن، نمايش دادن، به تماشا گذاشتن، به معرض نمايش گذاشتن
 sergin گسترده
 sergüzeşt سرگذشت، ماجرا
 serhat سرحد، مرز، حد، حدود
 ۱-serî -سرریع، زودرو، چست، تند
 ۲-serî -سری، تسلسل، ترتیب، نوع
 ۱-serilmek -گسترده شدن، پهن کرده شدن
 ۲-serilmek -دراز کشیدن
 serin خنك
 serinkanlı خونسرد، متین
 serinleme کسب هوا
 serinlemek خنك شدن، سرد شدن
 serinlenmek خنك شدن
 serinleşmek خنك شدن، سرد شدن
 serinletmek خنك کردن، سرد کردن
 serinlik خنکی
 seri olarak سریماً
 serisel سریال
 seriye سریه
 serkeş نافرمان، سرکش، رویگردان، خیره دست، گردنکش، ستیزه جو، عامی، یاغی، طاغی
 serkeş at توسن
 serkeşlik سرکشی، نافرمانی، گردنکشی، سرپیچی، تجبر، عصیان، طغیان
 serkeşlik etmek نافرمانی کردن، سرتابیدن، سرتافتن، عناد ورزیدن
 serlevha سرلوحه
 ۱-sermaye -سرمایه، دست مایه، تنخواه، بضاعت، کاپیتال ۲-(مع) فاحشه ای که در فاحشه خانه باشد
 sermaye artırımی ازدیاد سرمایه
 sermayedar سرمایه دار، کاپیتالست
 sermayedarlık سرمایه داری، کاپیتالسم
 sermaye koymak سرمایه گذاشتن
 sermayeli با بضاعت، سرمایه دار
 sermayesiz بی بضاعت
 ۱-sermek -گسترده شدن، پهن کردن، دراز کردن

۲-(مع) از سر باز کردن

sermest سرمست، مست
 sermeşk سرمشق، سرخط
 serom سرم
 ۱-serpilmek -پاشیده شدن، ریخته شدن، پراکنده شدن، افشانده شدن ۲-(مع) نشو و نما کردن، رشد کردن، قد کشیدن، پاگرفتن، گوالیدن
 serpinti بارش کم و دانه دانه
 serpiştirmek ریخت و پاش کردن
 serpme ریختگی، پاشیدگی، پراکندگی، افشانندگی
 serpmek پاشیدن، ریختن، پاشیدن، افشاندن، پخش کردن، بشنجیدن، داغان کردن
 serpuş روسری، سرپوش
 ۱-sersem -سرسام، گیج، سرگیجه
 ۲-ahmı، ابله، سرگردان، سفيه
 serseme çevirmek کلافه کردن
 serseme dönmek کلافه شدن
 sersemlemek سرگیجه گرفتن، گیج شدن، سرسام آوردن، کلافه شدن
 sersemlier سفها، احمقان
 sersemleşmek گیج شدن، کله پاچه شدن، هاج و واج شدن
 sersemletici سرسام آور
 ۱-sersemletmek -کلیاوه کردن، گیج کردن، سرسام آوردن ۲-دیوانه کردن
 ۱-sersemlik -گیجه، گیجی، سرسام
 ۲-حماقت
 serseri ویلان، ولگرد، بی سروپا، سرسری، بیکاره، بی فکر، آواره، دربدر، اوباش
 serserilik اوباشی، ویلانی، ولگردی، آوارگی، دربدری
 ۱-sert -سخت، محکم، سفت، قوی، شدید، زمخت، جامد ۲-سخت گیر، آدم خشن
 sert davranmak تشدید دادن، تشدید کردن، تشدد کردن، تندید، سخت گرفتن به کسی
 sert dil شدید اللحن
 sertifika گواهی نامه، شهادت نامه، تصدیق نامه
 sertlenmek محکم شدن، سخت شدن، سفت شدن، شدید شدن

sertleşme تصلب

sertleşmek محکم شدن ، شدید شدن ، سخت شدن ، سفت شدن

sertleştirme تشدید

sertleştirmek تشدید کردن ، سخت کردن ، محکم کردن

sertlik ۱-سختی ، سفتی ، محکمی ، اشتداد ، شدت ، عنف ۲-سخت گیری ، حدت ، تیزی

sert tabiatlı تند مزاج

sert taş خارا ، سنگ خارا

serum سرم ، خونا به

serum fabrikası سرم سازی ، کارخانه خونا به سازی

serüven سرگذشت ، ماجرا ، انگاره

servet ثروت ، مایه ، تمول ، مال و منال ، بار

servi (گیا) سرو

servigiller (گیا) تیره سرو

servilik سروستان

servis ۱-سرویس ۲-خدمت سفره ۳-شعبه ، دایره

servis yapmak غذا کشیدن

seryum (شیم) سریوم

serzeniş نگویش ، شناعت ، پلکن ، بیفار ، پیفاره

serzenişte bulunmak نگویش کردن ، شناعت کردن

ses صدا ، صوت ، آواز ، آوازه ، بانگ

sesbilgisi علم اصوات ، فونتیک

sesbilim علم اصوات ، فونتیک

ses borusu بلندگو

ses çıkarmak صدا در آوردن

sesibirli (مس) هم صدا

sesi kısılmak صدا گرفتن ، صدا نشستن ، صدای کسی گرفتن ، گلو گرفتن

ses kayıt cihazı صدا پر دار

ses kayıt cihazları لوازم صوتی

ses kısıklığı صدا گرفتگی

seslendirme صدا گذاری

seslendirmek صدا گذاری کردن

seslenmek صدا کردن ، صدا دادن ، صدا در آوردن ، صدا زدن ، خواندن

sesler اصوات ، صداها ، الحان

sesli (دس) صدا دار ، مصوت ، باصدا

sesli film فیلم ناطق

sesli ikaz cihazlarının kullanımı yasaktır (راه) بوق زدن ممنوع

ses ötesi فرا آوا ، فراصوتی

sessiz ۱-بی صدا ، ساکت ، صامت ، کم حرف ، خاموش ، گلو بسته ، بی صوت ، کم حرف ، آرام ۲-آدم ملایم بی سرو صدا ۳-(دس) حرف بی صدا

sessiz film فیلم صامت

sessiz harf (دس) حرف بی صدا ، صامت ، مصوت

sessizleşmek بی سرو صدا شدن ، ساکت شدن ، آرام شدن ، خوابیدن سرو صدا

sessizlik سکوت ، خاموشی ، صمت ، آرامی ، بی سروصدائی

sessiz sedasız بی سرو صدا ، سوت و کور

sessiz sinema سینمای صامت

ses uyumu kuralı (دس) قاعده آوایی

ses vermek صدا دادن

ses yankılanması پیچش آواز

set ۱-سد ، بند ، تر ، بندان ۲-مانع

set açmak سد گشادن

setar (مس) سه تار ، ستاره ، ستو

set çekilme اتسداد

set çekme تسدید ، سد بندی

set çekmek سد بستن ، سد کشیدن ، بند آوردن ، پیش نهادن ، فرو بستن ۲-مانع شدن

setir ستر ، پوشش

set olmak بند آمدن

setretmek پوشاندن ، مخفی کردن ، ستر کردن ، پنهان کردن

sevap ثواب ، صواب ، اجر

sevap sahibi صوابکار ، بهشتی

sevda عشق ، سودا ، گش سیاه ، هوس

sevda çekmek درد عشق کشیدن

sevдалanmak سودا پختن ، عاشق شدن

sevdalı عاشق ، سودائی

sevdirmek تحبيب

sevdirmek سبب دوست داشتن شدن ، بخود جذب کردن دیگران

seven اراستمند ، دوست دارنده

seve seve باکمال میل ، از بن دندان

sevgi محبت ، مهر ، مهربانی ، عطوفت

عاطفه ، دوستی ، حب ، شوق ، عشق
 مهر ورزیدن ، دل بستن **sevgi duymak**
 یار ، دلدار ، معشوق ، معشوقه ، **sevgili**
 محبوب ، جانان ، جانانه ، عزیز ، دوست ،
 حبیب ، رفیق ، جادو نگاه ، بلای جان ، تاز ،
 شاهد ، سوگلی ، مهربان ، دلربا ، دلستان ،
 دلبر ، گل بدن ، (کن) پیاله

sevgisiz بی مهر ، بی حس
 عشق ، محبت ، مهر ، حب ، دوستی **sevi**
 دوست داشته شدن ، محبوب **sevilmek**
 شدن ، گرامی شدن
 خوشرو ، دوست داشتنی ، بانمک ، **sevimli**
 محبوب

محبوبیت **sevimlilik**
 بد مهر ، بی نمک ، بی مزه ، منفور **sevimsiz**
 (اصط) **sevincinden ayağı yere değmemek**
 پای آرز شادی بزمین نرسیدن
 شادی ، دلخوشی ، نشاط ، شادمانی ، **sevinç**
 شادکامی ، شادابی ، خوشحالی ، سرور ،
 مسرت ، شوق ، خرمی ، ذوق ، بهیج ، بهجت ،
 طرب ، زنده دلی ، فرح

اشک شادی **sevinç gözyaşı**
 شادمان ، شادناک ، شاد ، شاداب ، **sevinçli**
 خوشدل ، خوشحال ، دلشاد ، طربناک ، خرم ،
 سرحال ، سرخوش ، شوخ ، مسرف ، پر سرور

آب در چشم **sevinçten gözleri yaşarmak**
 آمدن

شاد کردن ، خوشحال کردن ، **sevindirmek**
 تازه کردن ، پدram کردن ، دلشاد کردن

بهجت ، خوشحالی ، شادی **sevinme**
 شاد شدن ، خوشحال شدن ، **sevinmek**
 مشعوف شدن ، خرسند شدن ، تفریح کردن
 عشقبازی ، معاشقه **sevişme**

۱-معاشقه داشتن ، عشقبازی **sevişmek**
 کردن ، عشق ورزی کردن ۲-همدیگر را
 دوست داشتن

سویه ، تراز ، ردیف ، سطح **seviye**

(مچ) عالی ، اصیل **seviyeli**

(مچ) پست ، دون **seviyesiz**

سوق ، گسیل **sevk**

سائق **sevkeden**

سابق ، سائق **sevkedici**

فرستادن ، فرا راندن ، ارسال **sevk etmek**
 داشتن ، گسیل داشتن

غریزه طبیعی **sevkitabii**
 ارسال ها ، مرسولات ، حمل **sevkiyat**
 محمولات

۱-دوست داشتن ۲-عشق داشتن ، **sevmek**
 عشق ورزیدن ۳-تاز و نوازش کردن
 مسافرت ، سفر ، سیاحت ، **seyahat**
 جهانگردی

آژانس مسافرتی **seyahat acentesi**
 به مسافرت رفتن ، غریبی **seyahate çıkmak**
 کردن

سفر کردن ، توشه برداشتن **seyahat etmek**
 سفرنامه ، سیاحت نامه **seyahatname**
 بنگاه مسافربری **seyahat şirketi**

سه ویک (در بازی تخته نرد) **seyek**
 سیلان ، ریزش ، جریان **seyelân**
 ۱-سیر ، گردش ، روال ، ۲-تماشا ، **seyir**
 سیران ، نگاه ، نظر

تماشاگر ، تماشاچی ، ناظر ، بیننده ، **seyirci**
 نگاه کننده

گذاشتن **seyirci kalmak**

گردشگاه **seyir yeri**

مهتر ، رکابدار ، میر آخور ، اسب **seyis**
 آموز

مهتری **seyislik**

سید ، آقا **seyit**

سیلاب ، سیل **seylap**

سیران ، گردش ، تفرج ، تفریح ، **seyran**
 گشت

۱-تنک ، کم پشت ، جدا جدا ، **seyrek**
 دورازهم ، فاصله دار ۲-نادر ، کم یاب
 تنک شدن ، کمیاب شدن ، **seyrekleşmek**
 فاصله دار شدن ، جدا جدا شدن

تنک کردن **seyrekleştirmek**

تنک شدن ، فاصله دار شدن ، جدا **seyrelmek**
 جدا شدن ، کمیاب شدن

تنک کردن ، فاصله دار کردن ، **seyreltmek**
 کمیاب کردن

۱-تماشا کردن ، گشت کردن ، **seyretmek**
 چشم آب دادن ، نگاه کردن ۲-سیر کردن ،
 سیرو سیاحت کردن

مسیر چیزی را تغییر **seyrini değiştirmek**

دادن
seyrüsefer سیر و سفر ، سیروسیاحت ، رفت و آمد
seyyah سیاح ، جهانگرد ، جهان پیما
seyyal جاری ، روان ، سیال
seyyanen بطور مساوی ، هم سویه ، هم وزن ، متساویاً
seyyar سیار ، دوره گرد
seyyare (نج) سیاره
seyyar satıcı دوره گرد ، دست فروش ، پبله
ور
seyyar satıcılık دوره گردی
seyyiat سینئات ، گناه ها ، بدی ها
seyyide سیده
seyyit سید
seyyitler سادات
seyyitlik سیدی
seza سزا ، مزد ، جزا ، پاداش
sezar قیصر
sezaryen (پز) سزارین
sezirmek محسوس کردن ، ملتفت کردن ، فهماندن
sezgi فراست ، احساس ، حدس
sezgili فراست مند
sezi فراست ، حدس ، احساس ، حس انتقال
sezilmek محسوس شدن ، حدس زده شدن ، حس کرده شدن ، احساس شدن
sezinleme تفرس ، حدس ، بویری
sezinlemek تفرس کردن ، حدس زدن ، بو بردن
sezinmek حدس زدن ، تفرس کردن ، بو بردن ، حس کردن ، احساس کردن ، ملتفت شدن
seziş حس ، حدس ، فراست ، خرده بینی
sezme حس ، حدس ، تفرس ، فراست ، خرده بینی
sezmek تفرس کردن ، حدس زدن ، حس کردن ، احساس کردن ، ملتفت شدن
sezon فصل ، موسم
sezyum (شیم) سزیوم
sıcacık گرم ملایم
sıcak ۱-گرم ، سوزنده ، حار ۲-گرمابه ، حمام
sıcak bastırmak گرم ایستادن

sıcak başına vurmak گرمی کردن
sıcak bölge (جغ) گرم سیر
sıcak çarpmak گرما خوردن
sıcak çarpması گرمزدگی
sıcak hava cephesi (هوا) جبهه هوای گرم ، پیشان گرم
sıcak kalmak گرم ماندن
sıcak kanlı خون گرم ، گرم خون
sıcak kuşak (جغ) منطقه حاره
sıcaklık گرمی ، گرما ، حرارت ، تلو ، تبش ، دما ، تفت ، تف
sıcakölçer (هو) گرماسنج
sıcak rüzgar (هو) حرور
sıcak su آب گرم
sıcak su kaynağı چشمه آب گرم
sıcaktan bayılmak تباستیدن
sıcaktan bitkin düşmek (مج) گر گرفت
sıcak tutmak گرم داشتن
sıçan موش
sıçankulağı otu (گیا) انجرك ، مرزنگوش
sıçan otu (گیا) مرگ موش ، آرسنیک
sıçırgan ریغو
sıçmak (عم) ریدن ، کپه گذاشتن ، پلیدی کردن ، کثافتکاری کردن
sıçrama پرش ، جهش ، چنبك
sıçramak ۱-پریدن ، جهیدن ، چنبك زدن ، چنبیدن ، جستن ، برجستن ، خیز داشتن ، خیز کردن ، ۲-پاشیده شدن ۳-سرایت کردن (ور) سکوی پرتابی
sıçrama tahtası ۱-پراندن ، جهانندن ، جهانیدن ، سیراتmak
sıçratmak خیز اندن ، انگیزختن ۲-پاشانیدن ۳-سرایت دادن
sıçrayan جهان ، جهنده
sıfat ۱-(دس) صفت ، وصف ۲-شکل و قیافه
sıfatıyla به اسم ، به عنوان
sıfatlandırmak توصیف کردن ، صفت کردن
sıfatlar صفات
sıfat yapan (دس) صفت ساز
sıfır صفر
sığ کوتاه ، کم عمق
sığa (فز) ظرفیت
sığdırmak جای دادن ، گنجاندن ، گنجانیدن ، طپاندن

siğınak (نظ) پناه گاه ، جان پناه ، حرز ، ملجأ

siğındırma تعویذ

siğınık ملتجی ، پناه آورنده

siğınma پناه ، تحصن ، التجا ، جوار

siğınma isteme استعاذه ، استیمان ، پناه طلبی

siğınma istemek پناه طلبیدن ، زنهار خواستن ، تحصن جستن ، تحصن طلبیدن

siğınmak پناه بردن ، پناه آوردن ، پناه دادن ، پناه گرفتن ، پناههیدن ، متحصن شدن ، تحصن جستن ، تحصن طلبیدن ، تحصن کردن ، التجاء کردن ، ملتجی شدن

siğınma yeri پناه ، پناهگاه ، ملجأ

siğır گاو نر ، گاو ، بقر

siğır besiciliği گاو داری

siğır besicisi گاودار

siğırıcık سار ، ساری

siğır çobanı گاو تاز

siğır dili (گیا) گاوزبان

siğır gözü (گیا) آرنیکای کوهی

siğır gütmek گاو راندن ، گاهو کردن

siğır kuyruğu (گیا) گل ماهور

siğır sesi خوار

siğır sürüsü گاواره ، گولگ

siğirtmaç چوپان گاو ، گاو تاز

siğır vebası گاومرکی

siğişmak بزور جا گرفتن ، جا شدن ، چپانده شدن

siğiştirmek جا دادن ، چپاندن ، تپاندن

siğlık جای کم عمق

siğmak جا گرفتن ، جاگیر شدن ، گنجیدن ، جاشدن

sihhat ۱-صححت ، عافیت ، به اوفتاد ، سلامتی
تندرستی ۲-درستی

sihhatler olsun صحت آب گرم ، عافیت باد

sihhatli ۱-تندرست ، پرصحت ، سلامت
۲-درست ، صحیح

sihhi صحتی ، بهداشتی ، طبی

sihhi tesisatçı وایر ساز

sihhi tesisatçılık وایر سازی

sihiye بهداشتی ، صحیح ، اداره بهداشتی

sihiyeci ۱-نظ) رسته بهداری ۲-بهدار ، مأمور بهداری

sihriyet مصاهره ، صهر ، قوم خویشی سببی ، قرابت سببی

sık انبوه ، کم فاصله ، نزدیک بهم ، توی هم

sıkboğaz etmek اصرار کردن زیاد ، تحت فشار قرار دادن

sıkca زود بزود ، کم فاصله

sıkı ۱-تنگ ، سفت ۲-شدید ، سخت

sıkıcı ۲-مچ) بخیل ، کنس ، خسیس
دلتنگ کننده ، غصه آورنده ، خفه کننده

sıkıfıkı ۱-صمیمی ، بی تکلف ، بی رودر
بایستی ، جی جی باجی

sıkı güvenlik önlemleri اقدامات شدید امنیتی ، تدابیر شدید امنیتی

sıkılğan خجالتی ، کمرو ، محجوب

sıkılmak ۱-تنگ آمدن ، کدورت کشیدن
دلتنگ شدن ، بهم بر آمدن ، حوصله سر رفتن ، خسته شدن ، ۲-فشار داده شدن ، فشرده شدن ۳-خجالت کشیدن ۴-در تنگنا افتادن ، بسختی و شدت افتادن

sıkılmaz بر رو ، بی حیا

sıkım یک مثبت

sıkınmak بخود فشار آوردن و خود داری کردن

sıkıntı ۱-دلتنگی ، گرفتگی ، ناراحتی ، محنت ، هجر ، تشویش ، تنگنا ، بلیت ، بیج و تاب ، اندوه ، بتیاری ، غم ، غصه ، بی حوصلگی ، عذاب ۲-سختی ، نداری ، فقر ، تنگدستی ۳-مشقت ، اذیت ، عذاب

sıkıntı çekmek پوست انداختن ، جگر خوردن ، خون دل خوردن ، زحمت کشیدن

sıkıntılı ۱-دلتنگ ، گرفته دل ، اندوهگین
ناراحت ۲-پر زحمت ، پر مشقت ۳-کم حوصله ، بی حوصله

sıkıntıya düşmek قافیه بر کسی تنگ شدن ، بلا دیدن

sıkıntıya düşürmek بلا بر سر کسی آوردن ، به رنج افکندن ، ناراحت کردن ، در مضیقه گذاردن

sıkıntıya katlanmak محنت کشیدن

sıkı pazarlık چك وچانه

- شلوغی، گرفتاری **sıkışıklık**
 ۱- فشرده شدن، چلیدن، در **sıkışmak**
 فشار و تنگنا قرار گرفتن ۲- لای چیزی رفتن
 ۱- فشار دادن، فشردن، زور **sıkıştırmak**
 ۲- به تنگ آوردن، واداشتن، مجبور کردن، تحت فشار قرار دادن
 ۱- فشرده ۲- سقط، ساقط شده **sıkıt**
 ۱- **sıkıyönetim** (نظ) حکومت نظامی
 (نظ) فرماندار **sıkı yönetim komutanı**
 حکومت نظامی، فرماندار نظامی
 (نظ) فرمانداری **sıkıyönetim komutanlığı**
 حکومت نظامی
 گرفته دل، اندوهگین، تنگدل، **sıkkin**
 غمگین، افسرده، گرفته، اوقات تلخ
 (گیا) پنجه مریم **sıklâmen**
 تکاثف **sıklaşma**
 ۱- **sıklaşmak** زود بزود شدن، پشت سرهم شدن، تکاثف کردن، کم فاصله شدن
 ۲- **sıklaştırmak** زود بزود کردن، فاصله را کم کردن، پشت سرهم کردن
 ۱- (ور) سنگینی، ثقل، ثقلیت **sıklet**
 ۲- گرفتگی، دلنگی، خفگی
 کم فاصلگی، تند تند بودن **sıklık**
 ۱- فشاری ۲- کمرست، شکم بند **sıkma**
 ۳- نوعی تنبان
 ۱- فشردن، فشار دادن، فشاردن، **sıkma**
 شپیلیدن، پالانیدن ۲- آب گرفتن ۳- سفت بستن ۴- (عو) شیشکی انداختن، پراندن
 ۵- فشار آوردن ۶- تصدیع کردن، مزاحم شدن، ناراحت کردن ۷- تیر در کردن، آتش کردن
 ۱- صله، صلهء ارحام ۲- غربت **sıla**
 غریب **sılacı**
 شکستن، خراب کردن **sılamak**
 گرم گرم **sımsıcak**
 محکم، محکم و تنگ، سفت و سخت **sımsıkı**
 محکم بستن **sımsıkı bağlamak**
 صناعی، صنعتی **sınaî**
 تجربه، امتحان، آزمایش **sınama**
 تجربه کردن، امتحان کردن، **sınamak**
 آزمایش کردن، آزمودن
 امتحان **sınav**
 کارت پذیرش امتحان، **sınav giriş belgesi**
 کارت ورود به جلسه امتحان

- رفوزه کردن، رد کردن **sınavda bırakmak**
 رد شدن، رفته شدن **sınavda kalmak**
 قبول کردن **sınavı kazandırmak**
 از امتحان گذشتن **sınavı kazanmak**
 امتحان دادن، گذراندن **sınav vermek**
 قیچی بزرگ خیاطی **sındı**
 شکست دادن، منهزم کردن **sındırmak**
 پریشان، شکست خورده **singin**
 ۱- کلاس، دانش پایه ۲- طبقه، صنف، **sınıf**
 قسم، رسته، دسته
 همکلاس، هم شاگرد، هم **sınıf arkadaşı**
 مکتب، هم درس
 رده بندی **sınıflama**
 طبقه بندی کردن، دسته بندی کردن
 ۱- طبقه بندی، رده بندی، **sınıflandırma**
 کلاس بندی، کلاسمان، درجه بندی، صف آرای، تصنیف ۲- (نظ) گروه بندی
 ۱- طبقه بندی کردن، رده **sınıflandırmak**
 بندی کردن، کلاس بندی کردن، درجه بندی کردن، تصنیف کردن ۲- (نظ) گروه بندی کردن
 ۱- طبقه بندی شدن، تصنیف **sınıflanmak**
 شدن، درجه بندی شدن ۲- (نظ) گروه بندی شدن
 ۱- صنوف ۲- کلاس ها **sınıflar**
 رفوزه **sınıfta kalan**
 شکسته بند (زبان دهاتی) **sınıkçı**
 مرز، سرحد، حد، پایان، کران **sınır**
 خط فاصل **sınır çizgisi**
 هم مرز، هم سرحد، همسایه **sınırdas**
 مرزی
 تجاوز **sınırı geçme**
 پیشروی کردن **sınırı geçmek**
 (نظ) **sınır karakolu** پاسگاه مرزی
 کلانتر مرز **sınır komiseri**
 ۱- **sınırlamak** تحدید کردن، محدود کردن
 حدود و سد گذاشتن
 ۱- **sınırlandırma** تحدید
 ۲- **sınırlandırmak** تحدید کردن، محدود کردن
 ۳- **sınırlar** حدود، مرزها
 محدود شدن **sınırları çizilmek**
 محدود **sınırlı**

- ✓/ سینرلی سورملو شیرکت با مسئولیت محدود
(راه) توقف مطلقاً
منوع
- ✓/ سینرلر موhafızı ، سرحد دار
نامحدود ، غیر متناهی ، بیکران
- سینر تاشی
سینر تایین etmek تحديد حدود کردن
سینر تایینی تحديد حدود
✓/ سینرلر شکست خوردن ، خراب شدن ،
پراکنده و پریشان شدن
sipa ۱- کره خر ۲- میز سه پایه
sir ۱- سر ، رمز ، راز ۲- جیوه ، پشت
آئینه ، لعاب
۱- رده ، ردیف ، صف ، سلك ، راسته ،
گزك ، پستا ، قطار ، بنابه ، چرگه ۲- نوبت ،
نوبه ۳- نیمکت کلاس
siraca بدنام
siraca hastalığı خنازیر ، شمشه ، سراج
siraca otu (گیاه) علف خنازیر
sir açmak راز گشادن
✓/ siradağ (جغ) سلسله کوه ها
✓/ siradağlar (جغ) رشته
sirada oturmak پس نشینی کردن
siralama طبقه بندی ، ردیف گذاری
✓/ siralamak ۱- ردیف کردن ، بردیف گذاردن ،
چیدن ، طبقه بندی کردن ۲- تازه راه افتادن
بچه ، تاتی کردن
✓/ siralanış رده بندی
✓/ siralanmak ۱- ردیف شدن ، به ردیف در آمدن ،
ردیف شدن
✓/ siralı ۱- مرتب ، ردیف شده ۲- بموقع ، بجا
در خلال ، در اثنا ، در جریان ،
هنگام
sirasını vermek جای خود را دادن
sira sıra صف در صف
sirasız ۱- بی ترتیب ۲- بی موقع ، بی وقت ،
نا بجا
sirat صراط
siraya girmek صف زدن ، صف کشیدن ،
صف گرفتن
siraya sokmak ۱- ردیف کردن ، در سمط
کشیدن

- ماده شیشه ، شیشه سنگ ، سنگ
شیشه
- sırdaş هم راز ، بطنه
sırdaşlık هم رازی
sırf صرف ، صرفاً ، به محض ، فقط ،
خالص
sır faş olmak آشکار شدن راز ، بخیه بر روی
افکندن ، بخیه بر روی کار افکندن
✓/ sırtık ترکه ، تیر باریک ، نیزه
✓/ sırtıkla atlama (ور) پرش بانیزه
✓/ sırtıklamak ۱- بار را با چوب روی دوش حمل
کردن ۲- (عو) زدن ، دزدیدن ، بلند کردن
✓/ sırtılsaklam ۱- خیس ، خیس خیس ۲- کاملاً ،
حسابی
✓/ sırtılsıklam âşık olmak دیوانه کسی بودن
✓/ sırtılsıklam olmak خیس آب شدن
✓/ sırtım دوال
✓/ sırtıtkan پر خنده
✓/ sırtıtmak ۱- نیش باز شدن ۲- (مج) فاش
شدن ، آفتابی شدن ، بروز کردن
✓/ sırtlamak زیبق کردن ، لعاب مالیدن
sırlar اسرار ، رموز ، راز ها
۱- لعاب دار ۲- اسرار آمیز
✓/ sıрма مليله ، صرمه
sırmacı زردوز ، زرکش
sırmacı dükkânı زردوزی
sırmacılık زردوزی
sırma ipliği گلابتون
sırma işleme مليله دوزی
sırmalı زرکش ، زرباف ، زربفت
sırmalı giysi زردوز
sırnaşık پرو ، بیعار ، چاپلوس
sırnaşıklık پرو روی ، چاپلوسی
sırnaşmak ۱- پرو روی کردن
Sırp صرب
Sırpça زبان صربی
sırrı ifşa olmak طشت کسی ازبام افتادن
sırrını ifşa etmek پشه کسی را روی آب
انداختن
sırrı ortaya çıkmak طشت کسی از بام افتادن
sır olmak گم شدن چیزی بطور اسرار انگیز
sır saklama کتمان سر
sır saklamak کتمان سر کردن

سرنگهدار ، کتوم ، پرده پوش

۱- خیس آب ، خیس خیس

۲- کاملاً ، بکلی ، حسابی

۱- پشت ، کول ، گریوه ، کتل ۲- (جغ) سرت
دامنه ، کوه ، تل ، تپه ، کمره ، کوه

برای معارضه حاضر شدن ، پشت
به پشت دادن

روی گرداندن ، پشت نمودن ،
قفا کردن ، پشت کردن به چیزی یا کسی

پشت خمیدن
لم دادن ، پشت به چیزی کردن
کول گرفتن ، روی دوش گرفتن
روی پشت گرفتن

کفتار
پشت به پشت آوردن ،
پشت به پشت دادن ، هم پشتی کردن
دل کسی طاقچه داشتن
چار پهلو شدن ، به پشت
خوابیدن

پشت دادن ، تکیه کردن
مسند ، گاو تکیه

ریغماسی ، جزغاله
ریغماسی شدن ، جزغاله شدن ،
خیلی ضعیف ولاغر شدن

لاغری ، ضعیفی

(پز) مالاریا ، تب نوبه

(پز) مالاریائی ، تب نوبه دار

محل مالاریا خیز

(پز) نوبه

اندود ، کاهگل ، شفته

شفته کش ، شیار

شفته مالیدن

شفته مالیده ، روکش شده

۱- شفته مالیدن ، مالیدن ،

ورمالیدن ، اندودن ، ۲- آلوده کردن ، آغشتن

۳- ورمالیدن (آستین ، پارچه) ۴- نوازش

کردن ، ناز کردن ، ناز کشیدن

۱- شفته مالی شدن ۲- مالیده

شدن ، آغشته شدن

دست کشیدن ، ناز و نوازش

کردن ، دست مالیدن

مایع ، روان ، سیال ، آبگونه

مایع رقیق

مایعات

آب شدن ، بصورت مایع در آمدن

گاز مایع

به صورت مایع در آوردن

(فز) بحالت مایع در آوردن گاز

یابخار

۱- چسبناک

۲- آدم سمج ، پرو ،

مصداق

۱- چسبناک شدن ۲- (مج) دک شدن ،

گریختن ، فرار کردن ، جیم شدن ، به چاک زدن

روغن مایع

حفظ ، صیانت ، حمایه

(دس) صیفه

سننوال پیچ کردن ، به

سؤال کشیدن ، مؤاخذه کردن

پارو

۱- تراشیدن ، خراشیدن ۲- کشیدن

۳- پاک کردن ، تمیز کردن ، کندن

۱- کندگی ، بریدگی ۲- بی شرم ، بی

حیا

۱- خراشیده شدن ، تراشیده شدن ،

کنده شدن ، کشیده شدن ۲- پاک شدن

۳- خلاص شدن ، یقه را از دست کسی آزاد

کردن ، شانه از زیر بارچیزی خالی کردن

۱- ترشح کردن ، پس دادن ، نشست

کردن ، تراوش کردن ۲- تقطیر کردن

۳- (مج) سرخوش کردن و خواب فرو بردن

۴- از کسی پول کشیدن ۵- متوجه کردن ،

ملفتت کردن

قیمه ، قورمه

سوزش ، درد خفیف

شکایت

تراوش ، ترشح ، نشست

تراوش کردن ، تراویدن ،

ترشح کردن

تصفیه کردن ، صاف کردن

۱- سوزختن ، سوزش داشتن

۲- شکوه کردن ، مویه کردن ، درد دل کردن

شکایت ، زاری

شکایت کردن ، زاریدن ، تظلم

کردن

سوزش تولید کردن ، درد آوردن

silahlı soygun سرقت مسلحانه

silah muhafızı (نظ) اسلحه دار

silah omuza! (نظ) دوش فنگ ! ، پیش فنگ !

silahsız (نظ) بدون اسلحه

silahsızlanma (نظ) خلع سلاح

silahsızlanmak (نظ) خلع سلاح کردن ، خلع اسلحه کردن

silahsızlanma konferansı (نظ) کنفرانس خلع اسلحه ای

silahşör (قد) سلاحشور ، سلحشور ، جنگجو

silahşörlük سلا حشوری ، سلحشوری ، جنگجویی

silahzar (قد) سلاحدار ، اسلحه دار

silahzarbaşı سرچاندار

silahzarlık سلاحداري

silah yapımcısı (نظ) قورچی

sil baştan روز از نوروزی ازنو

silbirmek پاک گردانیدن

1- پاک کن 2- حوله ، دست پاک کن 3- (مکن) برف پاک کن

1- مداد پاک کن ، پاک کن 2- شیشه پاک کن

silgiç پرف پاک کن

1- تمیز ، پاک 2- با عفت ، با عصمت ، سلی باشرف

silici پاک کننده ، تمیز کننده

1- ناخوانا ، پاک شده 2- بی عرضه ، آدم بی شخصیت

silikat (شیم) سیلیکات

1- سیلندر ، استوانه ، نورد 2- (مکن) سیلندر 3- جاده صاف کن

silindir kapağı (مکن) سرسیلندر

silindir şapka سلیندر ، کلاه سلیندر

silindir taşı غلتک

1- پاک شدن 2- محوشدن

silinti پاک شدگی

silis (شیم) سیلیس

silis taşı سنگ سمباده

silisyum (شیم) سیلیسیوم

silkelemek تکان دادن ، تکاندن

silkenmek خود را تکان دادن و پاک کردن

silkinmek لباس خود را تکان دادن

1- تکان 2- خوراک باندجان 3- (ور) دو ضرب

silkmek تکان دادن ، تکاندن

silme سیلی ، چک ، لطمه ، لت ، کشیده ، سرچنگ

silme yemek سیلی خوردن ، کاج خوردن

1- عمل پاک کردن ، 2- لبالب ، لبریز ، silme لب بلب

silmece لبریز ، لبالب ، لب بلب

1- پاک کردن ، تمیز کردن ، زدودن silmek

2- خط زدن ، 3- تحلیل بردن

silو سیلو ، انبار غله

1- سلسله ، زنجیر ، ردیف 2- تسلسل ، silsile نژاد ، نیاکان

silsilename شجره ، شجره نامه

siluet نقاشی نیمرخ

1- سیم 2- علامت ، اشاره ، نشان sim

1- سیما ، چهره ، قیافه 2- شخص sima

simetri تقارن ، اقترا

simetrik متقارن ، قرینه دار ، متناسب

simge علامت ، رمز ، اشاره

1- نان حلقه ای 2- بلغور خرد 3- حلقه simit نجات

simkeş سیمکش

simorg سیمرغ

simсар سمسار ، دلال ، کمیسیونچی

simсарlık سمساری

simsiyah خیلی سیاه ، کاملاً سیاه

sim tel گلابتون

simya سیمیا

sin (قد) قبر ، مزار

sinagog کنشت ، کنیسه ، کنیسا ، حوراء

sinagoglar کنایس

sinameki (گیا) سنا

1- قارماق ماهی گیری بزرگ sinara

رنگ قهوه ای نزدیک به خاکستری sincabi

sinçap سنجاب

sindirilmek هضم شدن

sindirim هضم ، گوارش ، آبکامه

sindirim aygıtı جهاز هضم ، دستگاه گوارش ، جهاز هاضم

sindirim sistemi دستگاه گوارش ، جهاز هاضم

هضم کردن sindirmek

سینه ، آغوش sine

۱-مگس ۲-گشنیز (در ورق بازی) sinek

مگس پرانی sinek avlama

(مچ) مگس پراندن ، مگس sinek avlamak
پرانی کردن ، بیکار نشستن

(گیا) مگسگیر sinekkapan

پاک تراش کردن sinek kaydı traş yapmak

مرغ مگس sinek kuşu

مگس ران ، مگس کش sineklik

(اصط) از آب کره sinekten yağ çıkarmak
گرفتن

سینما sinema

سینماچی ، صاحب سینما sinemacı

شغل سینمایی sinemacılık

۱-کم رو ، محبوب ۲-زود هضم singin

سینی sini

ترسیده و درگوشه ای خزیده sinik

عصب ، پی ، عرق sinir

علم اعصاب sinirbilim

خرد شدگی اعصاب ، چندش sinir bozukluğu

(پز) مرض اعصاب sinirce

متخصص اعصاب sinir hastalığı uzmanı

اعصاب کسی ناراحت siniri bozuk olmak
بودن

کوک شدن ، اعصاب کسی siniri bozulmak
خرد شدن

اوقات تلخ داشتن siniri üstünde olmak

کنسرو اعصاب sinir küpü

۱-پی های گوشت را در آوردن sinirllemek

۲-(قد) بریدن پی های پاهای عقب اسب

عصبانی کردن ، اوقات کسی sinirlendirmek

راتلخ کردن ، درهم کردن ، طیره کردن ، تیز
کردن ، از جا در کردن ، از جای بردن

عصبانی شدن ، اوقات تلخ sinirlenmek

شدن ، از جا در رفتن ، تغیر کردن ، حرص

خوردن ، بوش زدن ، جوش خوردن ، صفرا بر

سر زدن ، از جا در رفتن ، درهم شدن ، متغیر

شدن ، متغیر گردیدن ، آتشی شدن ، بر

آشفتن

اعصاب ، عروق sinirler

سنگین شدن ، اعصاب sinirleri yıpranmak

کسی خرد شدن

عصبانی ، عصبی ، گرم مزاج ، خشن sinirli،
اوقات تلخ

عصبانیت ، اوقات تلخی sinirlilik

(گیا) اسفرزه sinirotu

عصبی sinirsel

(پز) فلج عصبی sinirsel felç

(پز) عقده عصبی sinirsel kompleks

دستگاه عصبی sinir sistemi

هم زمانی ، هم وقتی sinkronizm

(قد) قبرستان ، گورستان sinlik

۱-خزیدن ۲-نفوذ کردن ۲-(مچ) sinmek
ترسیدن

آب زیرگاه ، سربتو ، زیر زیرکی sinsi

آب زیرگاه شدن ، زیرزیرکی sinsileşmek
کار کردن

حالت آب زیر گاهی ، سربتویی sinsilik

۱-سینوس ، جیب ۲-(پز) معصره sinüs

(رض) شبه جیب sinüoit

(پز) سینوزیت ، آماس جیبی ، آماس sinüzit
سینوسی

علامت sinyal

(راه) چراغ راهنما sinyal lambası

(راه) علامت دادن sinyal vermek

(قد) ارتشتار sipahi

سفارش sipariş

کار سفارشی گرفتن sipariş almak

سفارش کردن sipariş etmek

عنایت نامه sipariş mektubu

سفارش دادن sipariş vermek

(نظ) سنگر ، سپر ، جان پناه ، طارمی siper

(نظ) سنگربندی ، سپر سازی siper açma

(نظ) سنگربستن ، سپر ساختن siper açmak

(نظ) سپر ساز ، سنگربند siper kazan

(نظ) سنگر بستن ، سپر siper kazmak
ساختن

(نظ) سپر گرفتن ، زیر سپر siperlenmek
رفتن ، زیر سنگر رفتن

آفتاب گیر siperlik

کاملأ نک تیز sipsivri

تک و تنها ماندن sipsivri kalmak

سرایت ، واگیر ، عدوی sirayet

ساری sirayet edici

سرایت کردن sirayet etmek

Sircan'lı سیرجانی

sirk سیرک
 sirkat دزدی، سرقت
 sirkə ۱-سرکه، ۲-تخم ساس
 sirkeleşmek سرکه شدن، ترش شدن
 sirkengebin سرکنگبین، سکنجبین
 sirküler متحد المال، بخشنامه
 siroz (پز) استسقاء
 siroz hastası مستسقی
 sirrus (هو) ابر طره ای
 sis (هو) مه، میغ
 sislenmek (هو) مه گرفتن
 sisli (هو) مه آلود، مه دار
 sismograf زلزله نگار
 sismometre زلزله سنج
 sistem سیستم، دستگاه، ترتیب، طرز، روش، قاعده
 sistem analizi تحلیل سازگان، آنالیز سیستم
 sistematik طبقه بندی
 sistemleşmek تحت نظم و ترتیب در آمدن
 sistemleştirmek تحت نظم و ترتیب در آوردن
 sistemli منظم
 sistemsiz بی نظم
 sistire کارد لیسه کاری
 sistit (پز) ورم مثانه
 sistoloji سلول شناسی
 sitayiş ستایش، مدح، تعریف
 ۱-ردیف ساختمان ها ۲-دولت شهری site
 در قرون اولیه ۳-شهر درجه اول
 ۱-گله ۲-سرزنش، ستم، طعنه، sitem
 بیداد، جور، نکوهش، بلکن، توبیخ
 ۱-گله گزاردن ۲-جور کردن، sitem etmek
 ستم کردن، نکوهش کردن، نکوهیدن
 sitemkâr ستم اندیش
 ۱-گله آمیز ۲-سرزنش آمیز sitemli
 سبک sitil
 ۱-سیویل، شهری، غیر نظامی sivil
 ۲-لخت، عریان (از روی مزاح)
 ۱-کورک، خراج، بشور، جوش sivilce
 ۲-(عو) غرور جوانی
 ۱-سیویل بودن ۲-لخت بودن، عریان sivillik

بودن (از روی مزاح)

sivil polis پلیس خفیه، پلیس مخفی
 tivri نک تیز، نوک تیز
 tivri akıllı تهی مغز، پوچ مغز، کله خر، ابله، کله خراب
 sivribiber (گیا) فلفل نوک تیز، بیبر سبز
 sivrikuyruk کرمک
 sivrileşmek سرتیز شدن، نوک تیز شدن
 sivrilik تیزی، نوک تیزی
 ۱-سرتیز شدن، نوک تیز شدن sivrilmek
 ۲-(عو) کله گنده شدن
 sivriltmek نوک تیز کردن
 sivrisinek پشه
 sivriuç تک، نوک تیز
 siyah سیاه، سیه، قره، اسود
 siyah gözlük عینک دودی
 siyahımsı قدری سیاه
 siyah ırk نژاد سیاه
 siyah kehribar شبه
 siyah kimyon زیره سیاه
 siyahlanmak سیاه شدن
 siyahlatmak سیاه کردن
 siyahlık سیاهی، تاریکی
 siyah turp (گیا) ترب سیاه
 siyak سیاق، طرز، اسلوب
 siyanûr (شیم) سیانور
 siyasa سیاست
 siyasal سیاسی
 siyaset سیاست، دیپلماسی، پلتیک
 siyasetçi سیاستمدار، پلیتیکدان
 ۱-سیاسی ۲-سیاستمدار، پلیتیک دان siyasî
 (سیا) بیمان سیاسی، قرار siyasî anlaşma
 داد
 siyasî partiler (سیا) احزاب سیاسی
 siyasî temsilci (سیا) نماینده سیاسی
 siyasî tutuklu زندانی سیاسی
 (سیا) امور سیاسی siyasîyat
 (سیا) مفسر سیاسی siyasî yorumcu
 siyatik سیاتیک، نسا
 (پز) وجع عرق النساء siyatik ağrısı
 عصب سیاتیک، عرق النساء siyatik siniri
 پیشاب راه، مخرج بول siyek

شاش کردن سگ ، شاش کردن گربه **siymek**

(سیا) صهیونی ، صهیونیست **siyonist**

شما **siz**

سرخما سلامت باشد ، بقای **sizlere ömür**
عمر شما باشد

رسوایی ، افتضاح ، فضااحت ، بی **skandal**
آبرویی

اسکاندیناوی **Skandinav**

نمایش کوتاه رادیویی **skeç**

(ور) اسلalom **slalom**

سلاید ، اسلاید **slayt**

شعار **slogan**

شعار سردادن **slogan atmak**

تظاهر کردن **sloganlı yürüyüş yapmak**

اسموکینگ **smokin**

جلف **snop**

بخاری **soba**

بخاری ساز ، بخاری فروش **sobacı**

(شیم) ، سودا ، جوش شیرین **soda**

(شیم) سدیم ، سدیم **sodyum**

(شیم) جوش شیرین **sodyum bikarbonat**

(شیم) نمک قلیا **sodyum karbonat**

پشمینه ، صوف **sof**

صفا ، پاخره ، بهو ، هشتی **sofa**

عارف ، صوفی ، درویش **sofi**

سوقسطایی **sofist**

عارفانه ، صوفیانه **sofiyane**

سفسطه ، مغالطه **sofizm**

سفره ، خوان ، بساط **sofra**

سفره چی ، چاشنی گر ، خوان سالار **sofracı**

خوان سالار **sofracıbaşı**

ته سفره **sofra kalıntısı**

سفره آماده کردن ، سفره تهیه **sofra kurmak**

کردن ، بساط چیدن ، بساط کشیدن ، بساط

گشادن ، بساط انداختن ، بساط افکندن ، بساط

افشاندن

زیتون سیاه خوردنی **sofralık zeytin**

سفره رومیزی **sofra örtüsü**

لوازم سفره **sofra takımı**

برچیدن بساط ، طی کردن **sofra toplamak**

بساط

نمک طعام ، نمک ، تبرزد **sofra tuzu**

خوان گستردن ، سفره تهیه **sofra yaymak**

کردن

۱- متعصب ۲- (قد) طلبه ، مکتب **softa**

۳- (مج) کهنه پرست

تعصب **softalık**

زاهد ، دین دار **sofu**

زاهدانه **sofuca**

زهد ، زاهدی ، دین داری **sofuluk**

(گیا) پیاز ، بصل **soğan**

پیاز خرد کردن **soğan doğramak**

پیاز دار ، پیازی **soğanlı**

تتق **soğan zarı**

جذب شدگی **soğumsama**

۱- سرد ، یارد ۲- سرما **soğuk**

(پز) سرماخوردگی ، هوازدگی **soğuk algınlığı**

چایمان ، تبرید **soğuk alma**

سرماخوردن ، چاییدن ، تبرید **soğuk almak**

کردن ، چاهیدن

آهنکوب **soğukdemirci**

(هوا) جبهه هوای سرد ، **soğuk hava cephesi**

پیشان هوای سرد

سرد خانه **soğuk hava deposu**

سردبیان **soğuk insan**

خونسرد ، متین **soğukkanlı**

خونسردی ، عدم تأثر **soğukkanlılık**

سرماخوردگی ، چایندگی ، چایمان ، **soğuklama**

چایش

سرماخوردن ، چاییدن **soğuklamak**

۱- سرد شدن ۲- یاسردی **soğuklaşmak**

رفتار کردن

۱- سردی ، سرما ، برودت **soğukluk**

۲- افسردگی ۳- شکراب ۴- خوراک یاشریت

آلات سرد ۵- قسمت سرد داخل حمام ۶- (پز)

سرد مزاجی

میانه دوکس شکراب شدن **soğukluk girmek**

سوز آمدن ، باد سرد **soğuk rüzgâr esmek**

وزیدن

عرق سرد **soğuk ter**

۱- سرد شدن ۲- افسردن **soğumak**

ربایش **soğurma**

ربودن ، ربایش کردن **soğurmak**

سردکننده ، خنک کننده ، مبرد **soğutkan**

تبرید **soğutma**

سرد کننده ، خنک کننده ، مبرد **soğutmaç**

۱-سرد کردن، خنك کردن، تبرید
 کردن ۲-(مج) افسرده کردن، فاصله دادن، باد

خوردن

۱-یخچال ۲-ستگاه سرد کننده
 soğutulmak سرد کرده شدن، خنك کرده شدن
 sohbet صحبت، گفت وگو، گفتگو، حرف
 sohbet arkadaşی هم صحبت، همدم

sohbet etmek صحبت داشتن، صحبت کردن،
 دم بر آوردن، مغز ترکردن، گفتار کردن،
 گفتگو کردن، حرف زدن

sokak کوچه، کوی
 sokak çocuğu بچه، ولگرد، بچه، کوچه گرد
 sokak kadını زن ولگرد، زن کوچه گرد، (مج) فاحشه

sokak süpürgesi (عو) زن ولگرد، زن ددری
 sokakta bulmak از صحرا آوردن

sokarsinek لعل

۱-نیش زنی ۲-ادخال، دخالت
 sokmak ۱-فروکردن، فروبردن، جاکردن،
 وارد کردن، داخل کردن، چپاندن، تپاندن
 ۲-نیش زدن، گزیدن ۳-گول زدن، کلاه
 گذاشتن، مغبون کردن ۴-راه دادن(لوله)

sokman نوعی چگمه

şokranmak غرو لندکردن

sokturmak چپانیدن، تپانیدن

soku هاون بزرگ سنگی

۱-خون گرم، گرم خون ۲-(عو) sokulgan
تودل برو، زرنک

sokulganlık خون گرمی، زرنگی

۱-خود را وارد کردن، خود را جا
 کردن، وارد شدن ۲-خود را نزدیک کردن،
 بیکدیگر تنه زدن ۳-تپیدن، تپانیده شدن،
 چپانیده شدن

۱-موش کور ۲-یک چشمی، واحد العين sokur

sokuşmak خود را بجای تنگ چپاندن

۱-چپیدن، بجای تنگ وارد
 کردن، چپاندن، تپاندن ۲-(مج) حرف زنده
 زدن

۱-چپ، دست چپ، یسار ۲-(مس) سل sol

sola dönme تياسر، گردش به چپ

sola dönülmez (راه) گردش بچپ ممنوع

sola dönüş (راه) گردش بچپ

solak چپ دست، چپ

solaklık چپ دستی

sola mecburi yön (راه) تعیین سمت عبور

sola tehlikeli devamlı virajlar (راه) خطر در
 گردش بچپ و راست

sola tehlikeli viraj (راه) خطر درگردش بچپ

solcu چپ نما، دست چپی، چپگرا

solculuk چپ نمایی، تمایل به دست چپی،
 چپگرایی

solcu olmak چپ شدن، چپگرا بودن

soldan ana yola giriş (راه) ورود بجاده اصلی
 از چپ

soldurmak پڑولیدن، پڑمرده کردن، رنگ رو
 بردن

sol görüşlü چپگرا

۱-پڑمرده، پکر ۲-رنگ رورفته، کم
 solgun رنگ شده، رنگ پریده

solgunlaştırmak پڑمرده کردن، افسرده کردن

۱-پڑمردگی، فرسودگی، افسردگی solgunluk

۲-رنگ رفتگی، رنگ پریدگی، رنگ رو
 رفتگی

solidarizm هم پیوستگی، هم پشنتی

sol kanat (نظ) میسر، جناح ایسر، یسار

sollama سبقت

sollamak سبقت گرفتن

solma رنگ پریدگی

۱-رنگ پریدن، رنگ رورفتن، رنگ

باختن ۲-پڑمرده شدن، پڑمردن، پوسیدن،

بخسیدن، چلסקیدن، پڑولیدن، پلا سیدن

۳-افسردن، از دل و دماغ افتادن، لت خوردن،
 فرسودن

solo (مس) سلو

solucan خراطین، خراتین

solucan otu (گیا) علف کرم

soluğu çıkmamak نفس کسی در نیامدن

soluğu kesilmek بند آمدن نفس

۱-نفس، دم ۲-رنگ پریده، زرد چهره، soluk

رنگ رورفته، بی رنگ مو، پڑمرده

soluk aldirmamak مجال نفس کشیدن ندادن

نفس کشیدن، نفس زدن، تنفس soluk almak
 کردن

soluk soluğa نفس زنان

- soluk veriş** بازدم
solumak ۱-تنفس کردن، نفس کشیدن، نفس زدن
 ۲-نفس نفس زدن، له له زدن
solungaç (آب شش، برانشی)
solunum تنفس
solunum güçlükleri اشکال در تنفس
solunum hastalıkları بیماری تنفس
solunum sistemi جهاز تنفس
solutmak (نفس کسی را قطع کردن)
solüsyon محلول
som (خشك، خالص، بی غش، ابریز)
somak سماع
somaki سنگ سماع، سنگ سماك
som altın (زر خشك، زر عیار، زر صرف، زر پاك، زر خالص)
som balığı ماهی آزاد
somun (۱-گرده، نان گرد ۲-مهره، پیچ)
somun anahtarları آچار دوسر
somurdamak غرغر کردن، غرو لند کردن، قورق کردن
somurtkan ۱-عبوس، بداخم، ترش رو ۲-غر غرو، قورق روی
somurtkanlık عبوسی، بداخمی، ترش روی
somurtmak روی گران کردن، عبوس شدن، روی ترش کردن، اخم کردن
somut مشخص، معلوم، معین، شاخص
somutlaştırmak مشخص کردن، معلوم کردن، مجسم کردن
somya تختواب، تخت، ماتراس تختواب
son ۱-آخر، پایان، نهایت ۲-نهایی، واپسی، واپسین
 ۳-سرانجام، منتها، عاقبت، انتها، ۴-انجام، انجامش ۵-خاتمه، خاتم، ختام، ۶-کران، ۷-نتیجه، فرجام ۸-غایت ۹-اخیر
sona erdirmek انجام دادن، سر آوردن، بسر کردن، پایان دادن، مختوم کردن، بپایان رساندن
sona erme انتهاء
sona ermek آخر شدن، سپری شدن، سر آمدن، بپایان رسیدن، بپایان در آمدن، بسر آمدن، بسر شدن، انجامیدن، از پای اندر آمدن، پالیدن، پشت دادن، پرداخته شدن
sonat (مس) سونات، سنات

- sona ulaşmak** به پایان رسیدن، از پا در آمدن
sonbahar پاییز، خزان
son bulmak (پایان یافتن، بسر رفتن، گذشتن)
son cemaat yeri شبستان
sondaj سونداژ
sondaj borusu گمانه
sondaj yapmak گمانه زدن، سونداژ کردن
son defa دست آخر، آخرین بار، آخرین دفعه
son derece غایت، بغایت، بشدت، حد اکثر
sondurmak (توسعه دادن)
son ek (دس) پسوند، پساوند
son el آخر دست
songu (اجل)
son günlerde این اواخر، اخیراً
son kez آخرین بار، آخر دست
sonlandirmek خاتمه دادن، یکسره کردن
sonlanmak منتهی شدن، مختوم شدن
sonlar اواخر
sonlu (رض) متناهی
sonra بعد، پس، سپس، آنوقت، بعد از آن
sonradan (سپس، بعداً، بعدها، از پس)
sonradan görme ندید بدید، نوکیسه، نودولت
sonraki بعدی، مؤخر، پسین، سپسین
sonraki gün دیگر روز، روز دیگر
sonraları بعدها
sonralık (سپسی، بعدیت)
sonrası بعدش، نتیجه اش
sonrasız (ابدی)
sonsal (بعدی، تالی، استنتاجی، نتیجه ای)
sonsuz بی پایان، بیکران، بی حد، نامتناهی، غیر متناهی، نامحدود، ابدی، لانهای، بی نهایت، انوشه
sonsuz a kadar تا ابد
sonsuzluk ۱-ابدیت ۲-فضا
sonuca varmak نتیجه گرفتن، به نتیجه رسیدن
sonuç نتیجه، حاصل، نهایت، عاقبت
sonuç alma (محصل، فرجام، بر آیدن، مال) نتیجه گیری
sonuç çıkarma استنتاج، نتیجه گیری
sonuç çıkarmak نتیجه گرفتن، حاصل کردن

- استنباط کردن
 // sonuçlamak به نتیجه رسیدن، منتهی شدن، منتج شدن
- // sonuçlandırma انتاج
 // sonuçlandırmak به نتیجه رسانیدن، باتمام رساندن
- // sonuçlanmak منجر شدن، به نتیجه رسیدن، تمام شدن، به پایان رسیدن
- sonuçlar نتایج
 sonuç olarak در نتیجه، نتیجه
 sonuçsuz kalmak بی نتیجه ماندن، بر شاخ آهو آشیان داشتن
- // sonuçta در نتیجه، نتیجه، تا آخر الامر
 sonu hayırlı olsun! عاقبت بخیر
 sonuna kadar ۱-بغایت، الی آخر، الخ ۲-لغایت
 sonuna ulaşmak بسر رسیدن، به پایان رسیدن
- // sonuncu آخرین، واپسین، واپسی، نهائی
 پسین، خاتم، باز پسین، اخیر
 sonunda در پایان، در آخر، سر انجام، آخر کار، پس، آخر الامر، کاخر، در نتیجه، در انجام، عاقبت الامر، بالاخره، بعاقبت، اخیراً
- // sonurgu (نتیجه)
 son vermek خاتمه دادن، اختتام دادن، یکسو کردن
- son zamanlarda تازگی ها، تازه، اخیراً
 // sop (طایفه، عشیره، نسب)
 ۱-چوب، چوبد ست، چوبدستی، باتون، sopa
 عصا، چوب کلفت ۲-کوتک، کتک
 sopa atmak چوب زدن، چوبکاری کردن، کتک زدن
- sopa çekmek چوب زدن، کتک زدن
 // sopalamak چوب زدن
 // sopalı چوب بدست
 sopa yemek چوب خوردن، کتک خوردن
 (با اصل ونسب، نجیب)
 soplu سوپرانو
 soprano
 // soran جویا، جویان، پرسان، پرسنده
 // sordurmak پرسانیدن
 // sorgu (حق) باز پرس، پرسش، استنطاق
 // sorgu چقه
 // sorgulama (بازپرسی، استنطاق، واجست)
- مؤاخذ، گرفت وگیر
 // sorgulamak گرفت وگیر کردن، استنطاق کردن
 sorgulama yapmak استنطاق کردن، بازپرسی کردن
 بدون چون وچرا
 // sorgusuz sualsiz باز خواست، استنطاق، واجست
 sorguya çekme بازپرسی کردن، استنطاق کردن، به پرسش گرفتن
 sorguya çekmek (حق) بازپرس، مستنطق
 // sorit (قیاس مسلسل، تسلسل منطقی
 ۱-پرسیدن، پرسش کردن، سؤال کردن، جست ۲-مکیدن ۳-مستول بودن
 } sormak پستانک
 soru پرسش، سؤال
 soru işareti علامت استفهام، علامت سؤال
 sorular سوالات، پرسش ها
 sorulmak پرسیده شدن، سؤال شدن
 sorum مسئولیت
 sorumak هورت کشیدن، مکیدن
 sorumlu مسئول، عهده دار، جوابگو، بست اندر کار
 sorumluluk مسئولیت، عهده داری، عهده
 sorumluluk almak مسئولیت برعهده گرفتن
 sorumluluk almamak از گردن بیرون کردن
 sorumlu müdür متولی، مدیر مسئول
 sorumlu olmak به عهده داشتن، بر گردن بودن، مسئول بودن
 sorumlu tutmak مسئول دانستن
 sorumsuz غیر مسئول
 sorumsuzluk عدم مسئولیت
 // sorun مشکل، اشکال، گره، مسئله، نارسایی، نابسامانی
 // sorun çıkartmak گره افکندن
 // sorun çıkmak (گره در کار خوردن)
 sorunlar مشکلات
 sorunu çözme رفع ابهام، حل مشکل
 sorunu çözmek رفع ورجوع کردن، گره گشادن، رفع ابهام کردن، حل مشکل کردن
 soru sormak سؤال کردن، پرسیدن
 // soruşturma تحقیقات، بازپرسی
 // soruşturmak (بازپرسی کردن، تحقیق کردن)

استنطاق کردن

- ۱ عبوس، بداخم، ترش رو sorutkan
روی ترش کردن، روی گران کردن sorutmak
به سوال پیچ کردن soru yağmuruna tutmak
استمزاج کردن، سوال soru yöneltmek کردن

(دس) قید پرسش soru zarfı

سس، سوس sos

سوسیسیس sosis

اجتماعی sosyal

عدالت اجتماعی sosyal adalet

دروس اجتماعی sosyal bilgiler

سوسیالیست، اجتماعی sosyalist

اجتماعیون sosyalistler

ملی کردن sosyalizasyon

سوسیالیسم، مسلک اجتماعیون sosyalizm

ملی کردن sosyalleştirmek

روانشناسی اجتماعی sosyal psikoloji

بیمه اجتماعی sosyal sigorta

مددکار اجتماعی sosyal yardım uzmanı

طبقه اعیان و اشراف sosyete

جامعه شناس، عالم علم الاجتماع sosyolog

جامعه شناسی، علم الاجتماع sosyoloji

سویت sovyet

اتحاد جماهیر شوروی Sovyetler Birliği

۱- اصل، بود مان، خاندان، خانواده، soy

سلاله، سلسله، نژاد، نسب، چهر، تخمه، تخم،

تبار، نیاکان، فامیل ۲- خوش نسب، اصل

انتقال از راه ارثیت، ارثیت، soyaçekim

وراثت

نام خانوادگی، اسم خانوادگی، اسم soyadı

فامیل، نام فامیلی

(کیا) لوبیای ژاپنی soya fasulyesi

شجره، شجره نامه، نسب نامه soyağacı

هم نژاد، هم اصل و نسب soydaş

(لخت کردن) soydurmak

۱- زاغچه soyga

۲- راهزنی، یغما، چپاول ۲- سرقت، soygun

دزدی

۱- راهزن، قطاع الطريق ۲- سارق soyguncu

۲- یغماگر

راهزنی، سرقت، یغماگری soygunculuk

۱- راه زدن ۲- چاپیدن، soygun yapmak

سرقت کردن

نسل براندازی، اعدام دسته جمعی soykırımı

انساب soylar

اصل، نجیب، عالی نژاد، عالی نسب، soylu

فامیلدار، پاکزاد، بهزاد، شرافتمند، والانژاد،

آزاده، بزرگزاده، با استخوان، با اصل و نسب

۲- شرافتمندان soyluca

۱- شرفاء، نجیبان soylular

۲- نجابت، اصالت soyluluk

۱- (با اصل و نسب، حسیب soylu soplu)

۱- پوست کندن ۲- لخت کردن، soymak

پیراهن کشیدن از ... ۲- ربودن، سرقت کردن

۴- یغما کردن، چپاول کردن

مربوط به اصل و نسب soysal

اصل و نسب، حسب، پرور، تخمه soysop

نا اصل، ناکس، بدسرشت، بدنسل، soysuz

بدجنس، بد ذات، تخم بد، بد نسب، بی اصل

و نسب، فاسد الاخلاق

۷- از اصالت افتادن ۲- خراب soysuzlaşmak

شدن، فاسد شدن، ضایع شدن

۱- ناکسی، بدجنسی، نااصلی، بد soysuzluk

نسبی

دلک soytarı

۱- دلک بازی soytarılık

۱- لخت کرده شدن، ۲- یغما شدن، soyulmak

۱- لخت کردن، رخت کردن soyunmak

۲- شروع کردن

۱- رخت کن soyunma odası

نسل چیزی را بر انداختن soyunu kurutmak

مجرد soyut

تجرید soyutlama

مجرد کردن soyutlamak

تجرد soyutlanma

مجرد شدن، منزوی شدن از soyutlanmak

۱- سب söbû (= söbe)

۱- بخنی söğüş

۱- (کیا) بید مجنون، بید söğüt

۱- قلمه söğüt çeligi

۱- (کیا) تیره بید مجنون söğütgiller

۱- کندن، از جا کندن، شکافتن sökmek

۲- پیاده کردن ۳- خواندن ۴- (عو) تاثیر

کندن، نفوذ کردن، گرفتن

1- söktürmek توسط دیگری کنند

2- (عو) پیش بردن کار، تاثیر کردن، نفوذ

کردن 2- (عو) ملتفت شدن، سردر آوردن

sökülmek پیاده شدن

sökün etmek ظاهر شدن، پشت سرهم آمدن،

سرش باز شدن، پیدا شدن

sökük شکافتگی

1- sökülmek شکافته شدن 2- (عو) تیغ

خوردن، از روی بی میلی بول دادن

söküntü شکافتگی، تکه شکافتگی

sökü otu (گیا) گل چاه

sölpüme (وارفتن، واریختن)

sömestr ششماه، دوره شش ماه، ترم

sömürge مستملکه، مستعمره

sömürgeci سلطه طلب، استعمارگر

sömürgecilik استعمار، سلطه طلبی

sömürgen مستعمره چی، مستملکه چی

1- sömürmek استعمار کردن 2- مکیدن

3- خوردن و تمام کردن

sömürü 1- استعمار، استثمار

sömürücü استعمار کننده، استثمار کننده

sömürülen استعمارزده

sömürülmek استعمار شدن

söndürmek خاموش کردن، ساکت کردن

1- sönme خاموش شدن، ساکت شدن، فرو

نشستن 2- خارج شدن هوا 2- (مج) از رونق

افتادن

sönmüş yanardağ آتشفشان خاموش

sönük خاموش، مرده، کم نور، بی رونق

sönüklük خاموشی، کم نوری، بی رونقی

1- sönüm (فز) فرونشستگی 2- استهلاک دین

sövdürmek وادار به فحش دادن کردن، دشنام

خریدن، فحش خریدن

sövgü فحش، دشنام

sövmek فحش دادن، فحش گفتن، دشنام

دادن، دشنام گفتن

sövülmek فحش کاری شدن، دشنام داده

شدن

sövüp saymak فحش کاری کردن، حسابی

فحش و دشنام دادن

sövüş فحش، دشنام، حرف بد، بدگویی

sövüşmek به همدیگر فحش دادن

1- گفتن، بیان کردن، اظهار داشتن

2- آواز خواندن 3- سرودن

söylence فسانه

söylenilmek گفته شدن، اظهار شدن، بیان

کرده شدن

söyleniş طرز تلفظ، طرز گفتن، طرز بیان،

گویش، تلفظ

1- گفته شدن، اظهار شدن، بیان

کرده شدن، بیان شدن 2- غرغر کردن، قرو قر

کردن، غرو لند کردن، لند لند کردن، باخود

حرف زدن

söylenti روایت، قال مقال، شایعه، چو

söylentiler شایعات

söylenti yaymak (چو انداختن

söyleşi مصاحبه، مباحثه، گفتار، گفتگو، حرف

محاوره، بحث، صحبت، مصاحبت، حرف

söyleşile bulunmak مصاحبه کردن، بحث

کردن

söyleşmek گفتار کردن، مصاحبه کردن،

بحث کردن، حرف زدن، مذاکره کردن، صحبت

کردن، بگو مگو کردن، گفتگو کردن

söyletme گویانیدن، وادار به اقرار کردن

söylev نطق، خطابت، خطبه، سخنرانی

söylevler خطب، نطق ها، سخنرانی ها

söylev vermek نطق زدن، سخنرانی ایراد

کردن

söyleyen گوینده، قائل

söyleyiş (گویش، بیان، گفته، تلفظ

سخن، گفتار، قول، حرف، کلام، مقول، söz

مقوله، قال، چک، گویش، لفظ، قیل، گپ

söz açmak سر حرف را باز کردن، سخن

بیان آوردن

1- söz almak قبول گرفتن، پیمان گرفتن

2- اجازه گرفتن برای حرف زدن

söz birliği اتفاق کلام

sözcü سخنگو، جوابگو، گوینده، قایل،

بلندگو

sözcük واژه، کلمه، لغت

sözcükler کلمات، لغات

sözcülük سخنگوی، گویندگی

sözde گویا، مثل اینکه

söz dinlemek حرف شنیدن

söz dinlemeyen پنبه در گوش

- // söz dizimi (دس) نحو، ترکیب، ترکیب کلام، سنتاکس
 پیش در آمد کردن، پیوستن söz başlamak
 سخن، آغاز سخن کردن
 // söze girme افاضه
 پیش در آمد کردن، آغاز سخن söz girmek
 کردن
 // sözel لفظی
 از پیش رفتن حرف söz etkili olmak
 سخن به خرج کسی söz etkili olmamak
 نرفتن
 // söz etmek دم زدن
 // söz gelimi مثلاً، فرضاً، بطور مثال
 - söz gelişی مثلاً، فرضاً
 - söz istemek اجازه، صحبت خواستن
 // söz kalabalığı قال ومقال
 بله بری söz kesme
 // söz konusu etmek مطرح کردن، مورد بحث
 قرار دادن
 مطرح بودن، بحث شدن، söz konusu olmak
 مورد بحث بودن، موضوع بحث بودن، درکار بودن، مطرح شدن
 - sözler الفاظ، اقوال، اقایل
 - sözleşme مقاوله، کنترات، عهدنامه، قولنامه، پیوندنامه، قول وقرار، پیمان، قرار مدار
 ۱- قول وقرار دادن، قرار مدار sözleşmek
 گذاشتن، ۲- کنترات بستن ۳- قرار داد بستن
 قرار دادی، کنتراتی sözleşmeli
 کنترات بستن، کنترات sözleşme yapmak
 کردن
 ۱- شفاهی ۲- قول داده sözlü
 لغت نامه، فرهنگ، قاموس، لغت، sözlük
 کتاب لغت، دیکسیونر
 فرهنگ نویس sözlük yazarı
 پیام شفاهی sözlü mesaj
 امتحان شفاهی sözlü sınav
 استيضاح شفاهی sözlü soru
 بسط کلام، بسط مقال söz uzatma
 سابق الذکر، مزبور، مذکور، sözü geçen
 نامبرده
 لب را تر گذاشتن sözü kesmek
- // söz kısa kesmek قصه را کوتاه کردن، گرفتن کلام، تلخیص کردن
 // sözüm ona گویا
 صادق القول sözünde duran
 به عهد خود وفا کردن، وفا sözünde durmak
 کردن
 قول خود زدن، عهد خود sözünden dönmek
 را شکستن
 // sözün kıyası قصه کوتاه
 (اصط) میان کلام تان sözünü balla kestim
 شکر
 حرف را پس گرفتن sözünü geri almak
 سر حرف کسی قطع کردن sözünü kesmek
 يك طومار گفتن sözünü uzatmak
 قول دادن، وعده کردن، وعده söz vermek
 دادن، وعده نهادن
 کششی، انقباضی spastik
 کفچه، قاشقک spatula
 کپچه spatül
 اختلاج spazm
 طیف بین spektroskop
 احتکار spekülasyon
 محترک، استفاده جو، سود جو، spekulatör
 سود طلب
 نطفه، منی، آب منی sperma
 گوینده spiker
 گویندگی spikerlik
 گویندگی کردن spikerlik yapmak
 ۱- ورزش، بازی، اسپورت ۲- (گیا) spor
 هاگ
 (ور) ورزشکار sporcu
 (ور) دیدار spor karşılaşması
 (ور) ورزش خانه، ورزشگاه spor salonu
 (ور) ورزش دوست sporsever
 (ور) ورزشی sportif
 (ور) ورزشکار sportmen
 لاطاری مخصوص فوتبال spor toto
 (ور) ورزش کردن spor yapmak
 ورزشی نویس spor yazarı
 سری لانکا Sri Lanka
 راه شوسه، راه آسفالت نشده stabilize
 (ور) استادیوم، ورزشگاه stad
 (ور) استادیوم، میدان ورزش stadyum

ورزشگاه

استاز staj

کارآموز، کارورز stajiyer

آزمایشی stajiyer kadrosunda

کارآموزی stajiyerlik

استامپ stamp

استاندارد standart

(ور) استارت start

(ور) آغازگر start hakemi

استا statik

الکتریسیته، ساکن statik elektriklenme

موقعیت statü

تندنویسی steno

تندنویس stenograf

تندنویسی stenografi

(جغ) استپ، جلگه، کلاک، پهن دشت step

یدکی stepne

پاک، استریل steril

(پز) استریل‌زده، هند عفونی شده sterilize

استریل‌زده کردن، پلشت بری sterilize etmek کردن

استرلینگ sterlin

گوشی stetoskop

انببار، مال انبار شده stok

ایست stop

۱- خاموش شدن، از کار افتادن stop etmek
(موتور) ۲- ایستادن، توقف کردن(نظ) فن لشکرکشی، قشون کشی، strateji
سوق الجیش

(نظ) سوق الجیشی، استراتژیک stratejik

فشار stres

استودیو stüdyo

آب su

پرسش، سؤال sual

توضیح خواستن، سؤال کتبی sual açmak کردن

سؤال کردن، پرسیدن sual etmek

پاکسازی آب su arıtma

اسب آبی su aygırı

آبخوری، لیوان su bardağı

آب‌تاخت su basıncı

سیل، سیلاب su baskını

آبیار، سرآب، میراب su başı

(اصط) آب از سر su baştan bulanık olmak
تیره بودن

(نظ) افسر، صاحب منصب subay

(نظ) افسران، تیپان subaylar

(نظ) افسری، صاحب منصبی subaylık

(نظ) سرکار، صنف افسران subay sınıfı

بند آب، بند su bendi

هیدروگرافی su bilim

آبگیر، تالاب su birikintisi

بخار آب su buharı

آب فروش، آبی، سوچی sucu

باسلق، باستوق، باسحق sucuk

گناه، تقصیر، جرم، پالغز، جریحه، بزه suç

افترا زدن، تهمت زدن suç atmak

عیب جوئی کردن suç bulmak

آب کشیدن su çekmek

(پز) آبله مرغان su çiçeği

ارتکاب، ترجم suç işleme

گناه کردن، مرتکب جرم شدن، suç işlemek
مرتکب تقصیر شدن

اتهام، طعن، پیغاره suçlama

متهم کردن، اتهام کردن، قذح suçlamak
کردن، اتهام وارد آوردن، گرفته زدن، گوازه زدن، گواژیدنگناهکار شمردن، اتهام وارد suçlandırmak
کردن

متهم شدن، مقصر شدن suçlanmak

گناهکار، مجرم، تقصیر کار، جرم دار، suçlu
بزه کارگناهکاری، مجرمی، جرم، تقصیر suçluluk
کاریگناه داشتن، مجرم بودن، مقصر suçlu olmak
بودن

هم دست، شریک جرم suç ortağı

هم دست گردیدن suç ortağı olmak

هم دستی suç ortaklığı

بی تقصیر، بی گناه، معصوم، پاک suçsuz

بی تقصیری، بی گناهی، suçsuzluk
معصومیت

پارت su çulluğu

گناه داشتن، تقصیر داشتن suçlu olmak

گناه زدن برخورد suç üstlenmek

(حق) جرم مشهود suçüstü

- suçüstü yapmak (حق) سربرزنگاه مع کسی را گرفتن
- suda boğulmak غرق گشتن
- su damlası قطره آب
- // sudan بی اهمیت، سست، ضعیف
- * Sudan سودان
- / suda yıkanmak آب تنی کردن
- / su değirmeni آب آسیا، آس آب
- / su deposu آبدان، آب انبار
- / sudkostik (شیم) کاستیک سودا
- / su dolabı چرخ چاه
- / sūfî صوفی، متصوف، عارف
- / sūfice صوفیانه، عارفانه
- / sūfilik تصوف، صوفیگری
- / suflör سوفلور
- / su getirmek آب آوردن
- / su göleti حوض
- / suhûnet دما، گرمی، حرارت
- // su isticı آب گرم کن
- / su içmek آب خوردن
- / sūikast توطئه، سوء قصد
- / sūikastçı توطئه گر
- / suikast düzenlemek توطئه کردن
- / suikast hazırlığı yapmak اسباب چینی کردن
- / suiniyet سوء نیت
- / suizan سوء ظن، گمان بد، پندار
- / suje سوژه
- / su kabağı (گیا) کدو غلیانی
- / su kabarcığı آب سوار، غنچه
- / su kabarması فیضان، چشمه
- / su kaynağı جوش، چشمه
- / su kenarı لب آب، کنار جوی
- / su kestanesi (گیا) کلیم
- / su kırbası بشیر
- / su küre (جغ) آب محیط، هیدروسفر، آبکره
- / su lak آبدار
- / sulama آبیاری، ترویج
- / sulamak آبیاری کردن ۲- آب پاشی کردن، آب پاشیدن ۳- آب دادن به حیوانات ۴- مشروب کردن
- / sulandırmak آبیکی کردن، پر آب کردن

- ۱- آب دار شدن، پر آب شدن، آب sulanmak
- ۲- آبیاری شدن ۳- دهان آب افتادن
- ۴- لوس شدن

(شیم) سولفات کینین، کینین sulfata

صلح، آشتی sulh

اهل صلح، صلح دوست sulhçu

(حق) قاضی دادگاه صلح sulh hakimi

(حق) دادگاه بخش sulh-hukuk mahkemesi

(حق) دادگاه صلح sulh mahkemesi

ساز شننامه، صلحنامه sulhname

مصالحه کردن، سازش کردن sulh olmak

فرشته صلح sulh perisi

صلح دوست، صلح پرور sulhperver

۱- سخت، محکم، جامد ۲- صلب، کمر، sulp
استخوان پشت

سلطه sulta

سلطه طلب sultacı

سلطان، پادشاه، پادشاه sultan

۱- سلطانی ۲- (قد) مدرسه sultânî

متوسطه در اواخر سلطنت عثمانی

سلاطین sultanlar

سلطانی، سلطنت sultanlık

۱- آبدار، سیراب، شادابی، آبکی sulu
۲- لوس

دوغ پتی sulu ayran

آب رنگ sulu boya

ظرف آب پرندگان sulu kılbalık

زنجر زیر چانه اسب suluk zinciri

برف و باران، برفابه، باران sulu sepken
مخلوط بابر

پاراب، زراعت آبی sulu tarım

پاراب، زراعت آبی sulu ziraat

سماق، سماک، لش، تمت sumak

رویحی su muhallebisi

اردک نر suna

(سپر درب) sundurma

بطرف جلو دراز کردن sundurmak

سنقور، سنقر sungur

مصنوعی، ساختگی sunî

(گیا) نیلوفر آبی، آبو su nilüferi

جنگل مصنوعی sunî orman

تقدیم، عرضه sunma

تقدیم داشتن، تقدیم کردن، پیش sunmak

داشتن، عرضه داشتن

sunta (تخته مصنوعی)

sunturlu (سخت، بد، شدید)

sunturlu küfür (فحش چاروادار)

sunu (عرض)

sunucu (مجری)

sunulmak (تقديم شدن، عرضه شدن)

sunuş (تقديم، عرضه)

su oku (گیا) تیرکمان آبی

supap سوپاپ

su parası حق الشرب

su pınarı چشمه آب

su pompası واتر پمپ

supya ماهی مرکب

sur (۱-صور، دیوار قلعه ۲-سر نوشت)

surat (۱-صورت، وجه، سیما، چهره ۲-ترش)

روئی، عیوسی، اخم

surat asmak روی گران کردن، عیوسی کردن،

رو درهم کشیدن، پیشانی درهم کشیدن، اخم

کردن، اخمه کردن، ترشروئی کردن

surat ekşitmek گره بر جبین زدن، سرکه

فروختن، اخمه کردن، اخم کردن

suratı asılmak بگ کردن، عیوسی کردن

suratı beş karış olmak عیوسی کردن،

ترشروئی کردن

suratı ekşimek بگ کردن، ترشروئی کردن

suratlar صور، چهره ها

suratlı عیوس، بداخم، ترش رو

suratsız ۱-عیوس، بداخم، بدگل، بدعق،

۲-زشت، بی ریخت، بد شکل ۳-آدم لجوج،

عنود، لجباز، عصبانی مزاج

suratsızlık عیوسی، اخم و تخم

surat yapmak قیافه گرفتن، عیوسی کردن

sûre سوره

sûreler سور

sûret ۱-شکل، قیافه، شمایل، صورت

۲-سواد، کپی، نمودار ۳-طرز، صورت،

ترتیب ۴-روی، چهره ۵-عکس

sûreta ۱-ظاهر، بصورت ظاهر

۲-ساختگی، دروغی

sûret çıkarmak صورت بر داشتن، نسخه

برداشتن، ثبت برداشتن، صورت در آوردن،

کپی در آوردن، سواد در آوردن

sûretler صور

Suriye سوریه

surlar اسوار، سورها

su saati ۱-ساعت آبی، پنگان ۲-کنتر

۱-تشنه ۲-احمق

susak (گیا) کنجد، سمس

susam عطش، تشنگی

susama تشنگی، تشنگی داشتن

susamak ۲-میل شدید داشتن

susam helvası حلوی کنجد دار

susamış تشنه

susamışlık تشنگی، عطشانی

susam küspesi کنجاله

susam tohumu تخم کنجد

su samuru سمور آبی، گربه آبی

susam yağı روغن خوش، روغن کنجد

susan خاموش، خامش، ساکت

۱- تشنه کردن، ۲- اشکل تراشی

susatmak

کردن

su sayacı کنتر، کنتر

su serpme پشنگ

su serpmek آب زدن، آب پاشی کردن

su sığır گاو میش

su sıkıntısı کمبود آب

sus işareti (مس) سکوت

suskun زبان بسته، صامت، خاموش، لب

سنگ، ساکت، گلوبسته

suskunluk خاموشی، صمم

susma (سکوت)

susmak ساکت شدن، خاموش شدن، دم فرو

بستن، خشک آوردن، دم در کشیدن، زبان را

کوتاه کردن، زبان بستن، قفل بزل نهادن، لب

بستن، لب برهم خوابانیدن، لب ته دندان

کشیدن، تن زدن، بی صدا شدن، زبان خود را

نگاهداشتن

susmalık (حق السکوت، دهان بند)

sus payı حق السکوت، دهان بند

su sporçusu (ور) آب باز

su sporu (ور) آب بازی، ورزش آب

suspus olmak ساکت شدن، خاموش شدن،

بی سرو صدا شدن

susta فتر ضامن، ضامن چاقو

۱-روی دوبا ایستادن سگ

۲-از ترس در مقابل طرف خشک شدن

- ۴/ sustaya kalkmak (روی دویا ایستادن)
- ۴/ sustalı (چاقوی ضامن دار)
- susturmak ساکت کردن، زبان بستن کسی را، بستن زبان کسی، پنبه کردن، (کن) مهربر دهان کسی نهادن، نوك کسی را قیچی کردن، قفل بردهان و دست کسی زدن
- ۴/ susturulmak ساکت کردن کسی را، مجاب شدن
- susuz بی آب، تشنه، تشنه جگر، خشک، دق ولق، عطشان
- susuzluk بی آبی، تشنگی، عطش، عطشانی
- susuz yer آبکور
- ۴/ sutaş (نوار دست دوزی شده)
- su taşımak آب کشیدن
- su taşkını فیضان، فیضان آب
- su terazisi تراز آبی
- su teresi (گیا) تره تیزك آبی
- su tulumu بشیز
- ۴/ sütyen سینه بند، پستان بند
- Suûdi Arabistan عربستان سعودی
- ۴/ suvar سو آره، شب نشینی
- suvarmak آب دادن به حیوان
- suvat محل آبخوری حیوان
- su verilmiş آب داده، آبدار
- su vermek ۱- آب دادن ۲- اندودن (معدن)
- suya batırmak به آب فرو بردن، غرقه کردن، غریق کردن
- suya batmak غریق شدن، غرق شدن، غرق گشتن، غرقه شدن
- suya daldırmak غوطه دادن، به آب فرو بردن
- suya dalmak غوطه خوردن، فرو آمدن
- suya doymuş سیراب
- su yılanı مار آبی
- ۴/ su yolcu میراب
- ۴/ su yolu آبراه، آبگذر، گذرگاه آب، مجرا، مجری، کاریز، پایاب، جو، ترعه
- ۴/ su yosunu (گیا) علف دریائی، خزّه دریائی
- ۴/ su yuk گش، خلط
- ۴/ suyunu çıkarmak افشردن، عصاره گرفتن
- su yuvarı کرهء آب، هیدروسفر
- sübjektif انفسی، ذاتی، درونی، باطنی
- süblime دار اشکنه، سوبلمه
- sübut bulmak اثبات شدن

- sücut سجود
- ۴/ südremek سرمست شدن
- ۴/ süel (نظامی)
- ۴/ süet (جیر، جیری)
- ۴/ süffi ۱- سفلی، سفله، پست ۲- بد سرو پز، بد لباس، مندرس
- süheyl yıldızı سهیل، پرک
- ۴/ sühûnet دما، گرمی، حرارت
- ۴/ süklüm püklüm (خجل و شرمنده، سرافکنده)
- ۴/ sükse سوکسه
- ۴/ sükse yapmak گل کردن، سوکسه پیدا کردن
- sükûn سکون، آرامی
- sükûnet سکون، سکونت، آرامی
- sükûnetli باسکونت، ساکت، آرام، خاموش
- sükun işareti (دس) جزم
- sükût سکوت، خاموشی
- sükût hakkı حق السکوت، دهان بند
- sükûti شخص آرام، بی سر و صدا، ساکت
- sülâle سلاله، خاندان، نسل، نسب، اصل
- süleyman ağacı (گیا) ارز
- sülfat (شیم) سولفات، زاج، زاغ
- sülfür (شیم) سولفور
- sülfürük asit (شیم) عرق گوگرد
- sülük (تص) سلوک، سیر، راهروی
- ۴/ sülüğen (سرنج، شنجر، شنگرف)
- ۴/ sülük (زالو)
- ۴/ sülümen (شیم) آرسنیک
- ۴/ sülün (قرقاول، تذرو، ترنگ، جوربور، چور)
- ۴/ sülüs ۱- خط ثلث ۲- ثلث، سه یک
- ۴/ sümbül (گیا) سنبل، ناردرین، آبرود، اوافنثوس
- sümbülteber (گیا) مریم
- sümek گلوله، پشم پاک شده
- Sümer سومری
- Sümerce سومری، زبان سومری
- Sümkürmek فین فین کردن، فین کردن، دماغ گرفت، بینی خالی کردن، دماغ پاک کردن
- ۴/ sümsük ابله، بی بوی خاصیت
- ۴/ sümsükleme سقلمه
- ۴/ sümsüklemek سقلمه زدن
- ۴/ sümük آب بینی، خلط بینی، مخاط، آن دماغ، فین، خل، دماغ

- sümükdoku انساج مخاط
 sümüklü مښکي، آن دماغی
 sümüklüböcek حلزون، لیسک
 sümüksü madde مخاط، مخاطی
 sündürmek سست وشل کردن
 sündüs سندس، دیبا
 süne سن، حشره آفت گندم
 sünepe وارفته، لایالی، بی سرو صورت، پچل
 sünger اسفنج
 süngerimsi اسفنجی
 süngersi اسفنجی، اسفنج مانند
 sünger taşı سنگ پا، سنگ اسفنجی
 süngü (نظ) سرنیزه، سفته
 süngülemek سرنیزه فرو بردن، سرنیزه زدن
 süngülü سرنیزه دار
 sünmek وارفتن، سست شدن، شل شدن
 sünnet ۱- ختنه، ختان ۲- سنت، سیره
 sünnetçi اوستای ختنه کن
 sünnet düğünü ختنه سوران، سور
 sünnet etmek ختنه کردن
 sünnete uyma تسنن
 sünnetler سنن
 sünnetli مختون، بریده
 sünnet olmak ختنه شدن
 sünni سنی، اهل تسنن
 sünniler سنیه، تسنن
 sünnilik سنیه، تسنن
 süpap سوپاپ، دریچه اطمینان
 süper عالی، سوپر
 süpermen عالی مرد
 süpersonik فراصوتی
 süprüntü خاکه، آل آشغال، خار و خاشاک، زبیل، زباله
 süprüntücü سپور، آشغال جمع کن
 süprüntülük آشغال دان، جای زبیل، زباله دان
 süpürge جاروب، جارو فروش، جارو ساز
 süpürgeci ۱- جارو کش ۲- جارو، خاک روب
 süpürge darısı (گیا) بته جارو، ارزن هندی
 süpürgelik ازاره دیوار، حاشیه پائین دیوار
 süpürge otu (گیا) بته جارو، خلنگ

- süpürge otu tohumu (گیا) تخم جارو
 süpürme رفت وروب
 süpürmek ۱- جارو کردن، جاروب کردن، روختن، رفتن، روبیدن، پارو کردن، پاکیدن
 ۲- (مج) پاک کردن، تمام کردن، ۳- راندن
 süpürücü رفتگر، سپور
 süpürülmek جارو شدن، جاروب شدن
 sürahi تنگ، تنگ آب، صراحی، آب جامه
 sürat سرعت، تند، شتاب، جلدی
 sürat katarı قطار سریع السیر
 süratle به شتاب، شتابان، بزودی، باسرعت
 süratlendirmek تسريع کردن، سرعت دادن
 süratlenme تسارع
 ۱- باسرعت، سریعاً، زود، تند، süratli
 ۲- سبك رو، تندرو، زودرو
 süřme لغزش، اشکوخ، لیزش، لگنت زبان
 ۱- لغزش کردن، لیز خوردن، süřmek
 سرخوردن، سریدن ۲- اشتباه کردن، خطا کردن
 ۱- کشانیدن، طولانی کردن، طول sürdürmek
 ۲- مالاندن ۳- ادامه دادن
 süre مهلت، مدت، زمان، حین، موعد، وعده
 süre aşımı مرور زمان
 ۱- تحول، وتیره، راه ورز، ۲- مدت süreç
 (فز) ماندگی، بی حالی، تنبلی، süredurum
 عطالت
 süregelmek ادامه یافتن، جاری شدن
 süreğen مزمن، کهنه
 süreğenleşmek مزمن شدن
 süre istemek مهلت خواستن
 sürekli دایم، دائم، متصل، متوالیاً، sürekli
 همواره، همیشه، شباروز، جاودان، پیوسته،
 پیوست، بادوام، متمادی، استمراراً، معتد،
 طولانی، ادمان، پدram، بایست، يك ریز، بی
 وقفه، مرتب
 süreklı kılmak پیوسته کردن
 süreklilik همیشگی، توالی، پیوستگی
 استمراری، اطراد، تتابع
 süreklı olmak پیوسته شدن
 süreksiz موقت، کم مدت، متناوب
 süreli دوری، نوبتی، متناوب
 süresi باطل شدن
 süresinde در عرض، در مدت

- süresiz بدون مدت، برای مدت نامعلوم
 süre tanıma تأجیل، تمهیل
 süre tanımak مهلت دادن
 süreyyi uzatma تمديد
 süreyyi uzatmak تمديد کردن، مهلت دادن
 Süreyya ثريا، پروين، پرن
 sürfile ترکی دوزی، پس دوزی
 sürfile yapmak پس دوزی کردن
 sürgit الی الاید، تا ابد
 sürgü ۱- کلون در ۲- لکن ادرار زیر مریض
 ۲- ماله بزرگ
 sürgülemek کلون کردن، کشودر را انداختن
 sürgülü ۱- کلون دار، کشودار ۲- کلون شده
 ، بسته شده
 sürgün ۱- تبعید، سرگون، نفی، اخراج
 بلد، طرد ۲- (پز) رانش، اسهال، برینش
 ۲- جوانه نباتات، جوانه
 sürgün edilmek تبعید شدن
 sürgüne gönderilmek تبعید شدن
 sürgüne göndermek تبعید کردن
 sürgün etmek تبعید کردن
 sürgünlük محل تبعید، جای سرگونی، حال
 تبعید، سرگونی
 sürme ۱- سرمه، کحل، وسمه ۲- مالش
 ۳- تبعید ۴- کشو کوچک
 sürmeci سرمه کش
 sürme çekme تکحل، اکتحال
 sürme çekmek سرمه کشیدن، وسمه کشیدن
 sürmedan سرمه دان، وسمه دان
 sürmek ۱- راندن، سوق دادن ۲- تبعید
 کردن، سرگون کردن ۳- مالیدن، مالش دادن
 ۴- کشیدن ۵- تست زدن، تماس کردن، لمس
 کردن ۶- ادامه داشتن، طول کشیدن، وقت
 گرفتن ۷- صرف کردن، خرج کردن ۸- شخم
 زدن، راندن ۹- شروع به سبز شدن
 sürmelemek کلون در را کشیدن، کشودر را
 کشیدن
 sürmeli ۱- سرمه کش، کحلی، سرمه کشیده،
 وسمه کشیده ۲- کلون کشیده شده، کشو
 کشیده شده
 sürmelik سرمه دان

- sürme rengi سرمه پی، کحلی
 sürmeyi gözden çekmek (اصط) سرمه از چشم دزدیدن
 sürtme ۱- مالش ۲- ولگردی
 sürtmek ۱- مالش دادن، مالیدن، ساییدن،
 سودن، مالاندن ۲- ول گشتن، زمینها را
 گز کردن
 sürtük ۱- زن شلخته ۲- فاحشه
 sürtülme مالیده شدن
 sürtünme (فز) مالش، اصطکاک
 sürtünmek ۱- مالش خوردن، اصطکاک پیدا
 کردن ۲- (مج) (عو) بدن خارش کردن، دلش
 کتک خواستن
 sürtüşmek ۱- بهمدیگر مالیدن ۲- مخالفت
 داشتن باهم
 sürür سرور، شادی، مسرت، خوشحالی
 sürü گله، رمه، مال، احشام
 sürücü (راه) راننده، شوfer، سورچی
 sürücü hataları (راه) تخلفات رانندگی
 sürücülük (راه) رانندگی، سورچی گری
 sürüklemek کشاندن، کشانیدن، روی زمین
 کشیدن
 sürüklenmek ۱- کشیده شدن روی زمین
 ۲- معطل شدن، طول کشیدن
 sürülmek ۱- تبعید، اخراج شدن، سرگون
 شدن ۲- مالش خوردن، مالیده شدن ۳- شخم
 کرده شدن ۴- کشیده شدن روی زمین
 ۵- معطل شدن، طولانی شدن، ادامه یافتن
 ۶- رانده شدن
 sürüm ۱- رواج ۲- تداول
 sürümek بزمین کشیدن، به چیزی مالیدن
 sürümlü بر جریان، رایج، مال پرفروش
 sürümsüz کاسد، غیر متداول، مال کم
 فروش
 sürümsüz mal مال کاسد، مال کم فروش
 sürünceme وقفه، تأخیر، معطلی، لنگی
 sürüncemede kalmak معطل شدن
 süründürmek کشانیدن، معطل کردن،
 بتأخیر انداختن، طولانی کردن
 sürünerek gitmek کشاله رفتن
 sürüngeن خزند
 sürüngeنler خزندگان
 sürünmek ۱- خزیدن، غزیدن ۲- چیزی را

- بخود مالیدن ۲- خود را بهیژی مالیدن
 ۳- سختی گذران کردن
 (شیم) شنگرف، شنجرف، سولفور sûrû ۲
 معدنی، سورنج
 گله دار، مالدار sûrû sahibi
 دستجمعی، همه باهم، یک بره sûrû sepet
 سریانی، أسوری، آشوری Sûryânî
 زینت، زیور، بڑک، تراز، حلیه، حلیت، sûs
 زیب، تزیینات
 (گیا) تیره زعفرانیان sûsenginler
 (گیا) یسر sûseriği
 تزیین، آرایش، پیرایش، پرداخت، sûsleme
 پرداز، تجمیل، تحلی، توشیح
 تزیین کردن، مزین ساختن، زینت sûslemek
 دادن، پیرایه کردن، پیراستن، آراستن،
 پرداختن، پیراهیدن، آراییدن، اندام دادن،
 زینت بخشیدن
 پولک sûsleme pulu
 خود آرای، تزیین، تحلی، تجمیل sûslenme
 مزین شدن، آرایش کردن، آزار sûslenmek
 بستن، زینتبخش شدن
 مزین، آراسته، پیراسته، پدram، sûslû
 بازیخت، زینت دار، باتزیین، باغروفر
 شاخ زدن، کله زدن قوج sûsmek
 بیضه بند sûspansör
 بی زینت، بی زیور، بدون آرایش sûssûz
 شیر sût
 مرضع، مادر رضاعی، پازاچ، دایه sûtanne
 دایگی، مرضعی sûtanneliği
 سرشیر، قیماق، خامه sût başı
 خیلی سفید، رنگ شیری sûtbeyaz
 شیرخوار، شیر خواره، رضیع، sût çocuğu
 بچه شیری
 شیر فروش، شیری sûtçû
 شیر فروشی، کار لبنیات sûtçülük
 دندان شیری sût dişi
 شیر خوردن sût emmek
 شیر دادن sût emzirmek
 همشیر، برادر رضاعی sût kardeş
 همشیرگی sût kardeşlik
 سر شیر sût kaymağı
 بریده شدن شیر sût kesilmek
 رنگ سفید اسب sût kırı

- دختر رضاعی sût kıızı
 ۱- بره، شیری ۲- (مچ) بچه sût kuzusu
 نوزاد، بچه شیر خوار
 شیر برنج sûtlaç
 سکون، سکوت، آرامش، بی sûtliman
 سروصدائی
 شیری، شیردار sûtlu
 شکلات شیردار sûtlu çikolata
 شیر قهوه sûtlu kahve
 لبنیات sût mamülleri
 لبنیات فروش sût mamülleri satıcısı
 مادر رضاعی sûtnine
 پسر رضاعی sûtoğul
 (گیا) علف شیر sûtotu
 غلظت سنج شیر sûtölçer
 شیر بها sût parası
 ستره sûtre
 شیر دوش sût sağan
 شیر دوشیدن sût sağmak
 ماشین شیر دوش sût sağma makinesi
 ۱- بدون شیر ۲- کم شیر sûtsûz
 ۳- (مچ) بدشیر، خبیث، بد نژاد
 قند شیر sût şekeri
 شیر خوری sût şişesi
 از شیر باز کردن sûtten kesmek
 گرد شیر sûttozu
 ۱- استون، عمود، عماد، پایه، پای sûtun
 چوب، دیرک ۲- استون روزنامه
 لبنیات sût ürünleri
 ارضاع sût verme
 پستان دادن، شیر دادن sût vermek
 پستان بند، سینه بند، ساماچه، sûtyen
 صدره
 ۱- سواره، سوار، سوار کار sûvari
 ۲- ناخدای کشتی
 ۱- سوار کاری ۲- ناخدای کشتی sûvarilik
 بودن
 (نظ) سواره نظام sûvari sınıfı
 اسواران sûvarı takımı
 پولور sûveter
 سونز، کانال سونز Sûveyş
 صاف کردن، از فیلتر گذراندن sûzdürmek
 صافی، فیلتر sûzek

۱- صافی، فیلتر، سله ۲- آب پاش /süzgeç

۲- چلو صاف کن، چلو صافی

۱- صافی ۲- آب پاش //süzgü

۱- صاف شده، از صافی گذشته süzgün

۲- ضعیف شده، لاغر شده، تحلیل رفته

// süzgünlük تحلیل رفتگی

۱- صاف شده ۲- پالایش süzme

۱- صاف کردن، صافی کردن، پالودن، süzmek

پالاییدن ۲- ورنه انداز کردن ۳- چشمها را

خمار کردن

süzük ضعیف، تحلیل رفته

۱- صافی شدن، از صافی گذشتن، süzülmek

از فیلتر گذشتن ۲- صاف و بی صدا پرواز

کردن ۳- با ناز و غمزه نگاه کردن ۴- ضعیف

شدن، تحلیل رفتن

/ süzüntü لرد، لای، درد

فوق العاده

Ş

بیست و سومین حرف الفبای ترکی، Ş, ş
«ش»

۱- ماه شعبان ۲- (عو) ابله، خل، ساده şaban
لوح

şabanlaşmak (عو) ابله شدن، خل شدن

şad شاد

şadırvan حوض وفواره آب

şad olmak شاد شدن، تازه شدن، خوشحال
شدن

şafak شفق

şafak atmak (مع) عقل از سرش پریدن،
متحیر شدن

şafak sökmek شفق زدن، سفیده زدن صبح،
دمیدن صبح

şafak vakti سپیده دم، سپید دم

şafî شافعی

şafî köpeği کثیف مثل سگ

şaft (مکن) میله، شافت، میله، محور

şah شاه، پادشاه، شه، شهریار

şahadet شهادت

şahadet etmek گواهی دادن

şahadet getirmek کلمه شهادت گفتن

şahadetnâme شهادت نامه، گواهی نامه

şahadet parmağı انگشت شهادت، انگشت
اشاره

۱- شاهانه، خسروانه، پادشاهانه şahane
۲- عالی ۳- خیلی خوب

şahap شهاب

şahbanu شهبانو

şahbaz شاهباز، شهباز

şahbazlık شاهبازی

şahbini شاهسوار

şahdamarı شاهرگ

۱- شاهکار ۲- (مع) خیلی عالی، şaheser

şahıs شخص، کس، تن، انسان

şâhıs میر، ژالون

şahıs zamiri (دس) ضمیر شخصی

şahika قل، نك كوه، شاهقه، بن

şahin شاهین، باز، قوش، قرقی، آله

şahit گواه، شاهد

şahit getirmek اقامه شهود کردن

şahiti olmak گواه داشتن

şahit istemek گواه خواستن

şahitler شواهد

şahitliği reddetmek جرح کردن

şahitlik شاهدی، گواهی، شهادت

şahitlik etmek گواهی دادن

şahit olmak گواه آمدن، گواه شدن

şahit tutmak گواه گرفتن، گواه کردن

şahit yapmak گواه کردن، گواه گرفتن

şahlanma چراغپا

şahlanmak چراغپا شدن، روی دوپا بلند
شدن اسب

şahlık شاهی، شهبی، پادشاهی، کیانی

şahmat شاه مات

şahmerdan پتك بزرگ

şahname شاهنامه

şahney شاهنای، شهنای، آبنوسی شاه

şahrem şahrem شرحه شرحه، پاره پاره

şahrud شاهرود

şahsen شخصاً، حضوراً

şahsı شخصی، خصوصی

۱- شخصیت ۲- شخص مهم şahsiyet

بی شخصیت şahsiyetsiz

şah taraftarlığı شاه پرستی

şahtere otu (گیا) شاهتره

şahту (گیا) گل سرنگون

şâibe شائبه، عیب، چرك، شك، گمان

şair شاعر، سخنور، چامه گو، چکامه سرا

şairane شاعرانه

şairce شاعرانه

şairlik شاعری، سخنوری

۱- صدای شرق، درق ۲- شوق şak

şaka شوخی، لطیفه، مزاح، مطایبه، طنز،

بذله، هزل، تماخره، گنگل

لطیفه گو، مزاح گو، بذله گو، şakacı

هزال، لوده، حاضر جواب
 şakacıkdan بشوخی، از روی مزاح
 şakacılık لودگی، لطیفه گوئی، تفکه، حاضر جوابی.

şakadan روی شوخی، روی مزاح
 şaka etmek شوخی کردن
 şakak شقیقه، گيجگاه
 şaka kaldırmak به شوخی تحمل کردن
 şakalar لطائف، لطایف، شوخی ها
 şakalaşma مطایبه، تمازج
 şakalaşmak مطایبه کردن، باهم شوخی کردن

şakasız بی شوخی، جدی
 şaka yapmak شوخی کردن، گنگل زدن
 şakayık (گیا) شقائق، شقایق، آلاله، انامونی
 şakımak چهچه زدن
 şakırdamak ۱-چرنکیدن ۲-باران بشدت باریدن

şakır şakır ۱-شرشر، چرنک چرنک
 ۲-باسانی ۳-خیلی درخشان
 şakırtı صدای شرشر، صدای چرنک چرنک، صدای جرق جروق

şaki راهزن، یاغی، طاغی
 şakkadak ناگهان
 şaklaban مسخره، لوده، شوخ، دلک
 şaklabanlık yapmak مسخره بازی در آوردن
 şaklamak ۱-صدای «شارق» کردن ۲-دونیمه کردن

şakrak صدای پراز شادی
 şakramak چهچه زدن
 şakşak جققه
 şakşakçı متملق، تعریف کن
 şakşakçılık تملق، تعریف
 şakül پرگار
 şakülî شاغولی، عمودی
 şaküllemek شاغول گرفتن
 şal شال، لنگ، ترمه

şalak (گیا) کلک، هندوانه کوچک
 şalgam (گیا) شلغم، شلجم، بوشاد
 şalgam aşı لفتی
 şalgamlı لفتی
 şalgam suyu شلمابه
 şallak برهنه

şalter کلید بازوئی برق
 şalvar چاقچور، چاقشور
 Şam دمشق، شام
 şamama دستنبو، شمامه
 şaman شمن
 şamar سیلی، چک
 şamarlamak سیلی زدن
 şamar oğlanı (مچ) آدم توسری خور
 şamata خروش، سرو صدا، های وهوی
 şamata etmek خروشدن، های وهوی کردن، سرو صدا در آوردن، قیل و قال کردن

şamdan شمعدان
 şam fıstığı (گیا) پسته
 şamil شامل، حاوی، مشتمل بر
 Şam'lı دمشقی، شامی
 şampanya شامپانی، شامپاین
 şampiyon قهرمان، شامپیون
 şampiyona (ور) مسابقت قهرمانی، مسابقات قهرمانی

şampiyon etmek (ور) قهرمان کردن
 şampiyonluk (ور) قهرمانی
 şampiyon olmak (ور) قهرمان شدن، مقام قهرمانی راکسب کردن

şampuan شامپو
 şam zencefili راسن
 şan ۱-شان، شرف ۲-(مس) آواز اوپرائی
 şangırdamak چرنک وچرونک کردن
 şangır şungur صدای چرنک وچرونک
 şangırtı چرنک، چرنک
 şanjan پارچه قوس وقزهی
 şanlı مشهور، صاحب شان، معروف
 şano صحنه، تأثر
 şans شانس، طالع، دولت، فال
 şansa شانسی، خوشبختانه
 şans eseri شانسی، خوشبختانه
 şansız ۱-بی شهرت ۲-بی آلايش ۳-بد ریخت

şanslı خجسته طالع، بیدار بخت، بختیار، بختور، اختیار

şans parası دست خوش
 şanssız نگون بخت
 şanssızlık نگون بختی، بطر، بی شانسی
 şans tanımak فرصت دادن

هوچی گری şantaj

دوشیدن، هوچی گری کردن şantaj yapmak

کارگاه، کارخانه şantiye

(مکن) گیربکس şanzıman

صدای هلپ هلپ در آوردن، şapırdamak

صدای ملج ملج در آوردن، صدای شلپ شلپ در آوردن

هلپ هلپ، ملج ملج، شلپ شلپ şapır şupur

شلپ وشلپ بوسیدن، şapır şupur öpmek

بوسه شکستن، ماچ مالی کردن

کلاه، کله، کاسکت، کلاه فرنگی، شب şapka پوش

۱-کلاه دوز ۲-کلاه فروش şapkacı

کلاه گذاشتن şapka giymek

شاپلاق، شپلاق şaplak

صدای «شاپ» کردن şaplamak

شپلاق زدن، سیلی چسباندن şaplatmak

ناگهان، يك هو şappadak

۱-شلخته ۲-بله ۳-بدریخت، şapşal بدقیافه

۱-شلختگی ۲-ابلهی ۳-بدریختی şapşallık

رنگ شراب قرمز şarabî

چپر، پرچین، نرده şarapol

شراب، می، باده، بگماز، پیمانه şarap

۱-شراب ساز ۲-شراب فروش şarapçı

۳-دردکش، پیاله دار، شرابخوار

شراب سازی، شراب ریزی şarapçılık

کارخانه شراب سازی şarap fabrikası

کارخانه شراب سازی şaraphane

شراب خوردن، می کشیدن، şarap içmek

پیمانه آشامیدن، پیمانه خوردن، جام

پرداختن، جام کشیدن، پیاله زدن، کاسه

کشیدن، کاسه گرفتن، کاسه نوشیدن

پیغاله، بلبلی، بگماز، جام، şarap kadehi چمان، چمانه

(نظ) شرپنل، گلوله، توپ şarapnel

بطک şarap sūrahisi

تنگ، بط سرخاب زای، بلبله، şarap testisi باردان

(پز) شارببن، سیاه زخم şarbon hastalığı

شرشر کردن şarıldamak

شرشر کنان şarıldayarak

شرشر، شرشرکنان şarıl şarıl

صدای شرشر آب şarıltı

۱-شارژکردن، بارکردن ۲-(عو) şarj etmek پی بردن، دوهزاره افتادن

شارح şârih

(نظ) خشاب şarjör

شرق، مشرق، خاور şark

سالک şark çıbanı

آوازه، ترانه، سرود، خُنیا، چامه، şarkı آهنگ، نغمه، آواز

آوازه خوان، خواننده، نغمه پرداز، şarkıcı گوینده، خنیاگر، چامه گو

آوازه خوانی، گویندگی، şarkıcılık خوانندگی

تغنی، آوازه خوانی şarkı söyleme

آوازه خواندن، سرود şarkı söylemek خواندن، سرود گفتن، سرودن، خواندن، نواختن

خاور شناسی، شرق شناسی şarkiyat

شرق شناس، خاور شناس şarkiyatçı

شرق شناسی، خاور شناسی şarkiyatçılık

شارلاتان، هوچی، پشت هم انداز، şarlatan چاخان، پاچه ور مالیده، حقه باز، زبان باز، دروغگو، حقه باز

زبان بازی، حقه بازی، هوچی گری şarlatanlık

شرط، شریطه، قید، لزوم، وجوب şart

بشروط، مشروط براینکه، بشرطی şartıyla که

شرط کردن، عهد کردن şart koşmak

چیزی راسه دفعه آب کشیدن، şartlamak کردادن

۱-جلوی چشم های کسی گرفتن şartlanmak

۲-خود را آماده ساختن

شرایط، شروط şartlar

اشتراط şartlaşma

شرط گذاشتن متقابل، قرار مدار şartlaşmak گذاردن

مشروط، شرط دار şartlı

بیع شرط şartlı satış

قرار نامه، شرط نامه، قرار داد، şartname مقاله

بدون شرط şartsız

زه ماشین تحریر şaryo

شاسی şasi

şasi numarası شماره شاسی

şasa'a ۱-شعشعه، درخشش ۲-دبدب، طنطنه، جلال، شکوه

şasa'alı مشعشع

şasa kalmak مات شدن، مات بردن، پکر شدن

şasalamak جابخوردن، واخلوردن، متحیر ماندن، بهت زدن، خیره شدن

şasalatmak متحیر ساختن

şası کج بین، دوبین، کزبین، احول، چشم چپ، لوچ، چپ

şasılacak şey عجب، بلعجب

şasılacak şeyler غرائب، غرایب

şasılasmak چپ شدن چشم، لوچ شدن

şasılık دوبینی، حول، چپ چشمی

şasılmak متحیر شدن، مبهور شدن

şası olmak تاب داشتن چشم، دوبین شدن

şasırp kalmak به ششدر حیرت افتادن، حیران ماندن، پکر شدن، مات شدن، مات بردن

şasıрма عجب، حیرت، عجب

şasırmak تعجب کردن، عجب داشتن، در شکفت ماندن، شکفت آمدن کسی را، شکفت داشتن، شکفتن، جابخوردن، یکه خوردن، واخلوردن، ناخن بدندان گرفتن، غریب آمدن، گنج شدن، گنج کردن، مات بردن، مات شدن، بلند دیدن، حواس پرت شدن، متحیر شدن، افدیدن، شاخ در آوردن

şasırtıcı تعجب آور، حیرت آور، عجیب، اعجوبه

şasırtma گنجی، حواس پرتی، بهت، حیرت

şasırtmak ۱-مات کردن، گنج کردن، نست ۲-چابجا کردن، عوض کردن جای

şaşkın گنج، مبهور، حیرت زده، مات، مدهوش، خیره، شیب و تیب، سرگشته، سرگردان، سردرگم، حیران، انگشت بلب، پکر، واخلورده، واله، هاج، تیب، تیب و شیب، تایه، گول، کاتوره، متحیر، حواس پرت، بی حواس

şaşkına çevirmek کالیو کردن، گنج کردن

şaşkın kalmak بشویدن، مات ماندن

şaşkınlasmak هاج وواج شدن، گنج شدن

متحیر شدن، مات ماندن

şaşkınlık گنجی، سراسیمگی، حیرت، خیرگی، شگفتی، شکفت، کالیوی، وازدگی وله، تعجب، تحیر، حواس پرتی، بی حواسی، اندی پای از سر ندانستن، کلافه شدن

şaşkoloz (عو) احمق

şaşmak تعجب کردن، متحیر شدن، عجب آمدن، مات شدن

şatafat زرق وبرق، تجمل، شکوه

şatafatlı پر زرق وبرق، پرتجمل، باشکوه

şathiyat شطحیات

şathiye شطحیه

şato قصر، کاخ

şavk (عو) نور، روشنائی

şavkı vurmak نور چیزی تابیدن

şavul (عو) شاغول

şayak فاستونی

şayan شایان، شایسته، لایق

şayet شاید، بلکه، اگر

şâyi شایع

şâyia شایعه، چو

şâyi olmak شایع شدن، گستردن، شیوع یافتن

şebboy (گیا) شب بو، شب بوی

şebeke ۱-تور، تور ماهیگیری ۲-شبکه ۳-پاسو، جواز ۴-دسته ای از افراد

şebnem شبنم، ژاله، بشک، جلید

şecâat شجاعت، جسارت

şecere ۱-شجره، شجره نامه، نسب نامه ۲-شجره اسب ها

şedde (دس) شده

şedde koyma (دس) تشدید

şedde koymak (دس) تشدید دادن

şeddeli (دس) مشدد

şeddeli eşek بی خراشیده و بی قابلیت

şef متصدی، مباشر، رئیس

şefa'at شفاعت، خواهشگری، وساطت، میانجی گری

şefa'atçi شفیع، شافع، میانجی، شفاعت کننده

şefa'at eden خواهشگر، شفیع، میانجی، شفاعت کننده

şefa'at etmek شفاعت کردن، وساطت کردن،
پایمردی کردن

şeffaf شفاف

şeffallaşmak شفاف شدن

şeffalık شفافی

şefik شفیق، مهربان، دلسوز

şefkat شفقت، مهربانی، نرم دلی، عاطفه،
دلسوزی، لطف، رحمت، مرحمت، دلجوئی،
عطوفت، نوازش، جگر، تحفه، سپاس

şefkat göstermek مهربانی کردن، لطف
کردن، دل نمودن، تفضل کردن

şefkatler عواطف

şefkatli مهربان، مشفق، شفیق، دلسوز،
باشفقت، بامحبت

şefkatsiz بی شفقت، بی مهر، بی عاطفه،
بدمهر، بی رحم، بی انصاف، بی مروت، بی
محبت

şeftali (گیا) هلو، شفتالو

şeftali ağacı (گیا) هلو، درخت هلو

şehbender (قد) (سیا) کنسول

şehbenderlik (قد) (سیا) کنسولگری

şehâdet شهادت

şehâdetname گواهی نامه، شهادت نامه

şehadet parmağı سیابه، انگشت اشاره

şehvî شهوی، شهوانی

şehinşah شهنشاه، شاهنشاه

şehir شهر، بلد

şehirçi متخصص شهر سازی، مهندس شهر
سازی

şehirçilik شهر سازی

şehir dışı شهر از شهر

şehir hisarı شهر بند

şehirler شهرها، بلاد، بلدان

şehirli شهری، حاجز، حضری

şehir merkezi مرکز شهر، بطنه

şehit شهید

şehit düşmek شهید شدن

şehitler شهداء

şehitlik ۱-شهادت ۲-مشهد، مقابر شهدا

şehit olmak شهید شدن

şehlâ göz چشم پیچیده

şehnâme شاهنامه، شهنامه

şehnâz (مس) شهناز

şehnişin شه نشین

şehremâneti (قد) شهر داری

şehremîni (قد) امین شهر، شهردار

şehir donatmak چراغانی کردن

şehrîver شهریور

şehriye ورمشیل، رشته فرنگی

şehsûvar شہسوار

şehvânî شهوانی

şehvet شهوت

şehvet düşkünü شهوت پرست، شهوت
آلوده، هوس ران، بدنفس

şehvetler شهوات

şehvetli شهوت پرست، شهوت دار، شهوانی،
شهوت آلوده، شهوت باز، شهوت ران، شهوتی،
گرم شهوت، آرزوخواه، چالشگر، حشری،
حیوانی

şehvetlilik شهوت رانی

şehvetli olmak کرمک داشتن، شهوت داشتن

şehvetperest شهوت پرست

şehzade شاهزاده، شہزاده، شازده، سلطان
زاده، ملک زاده، پادشاهزاده، پادشہ پسر،
امیر زاده

şek شك، شبیه

şekâvet راهزنی، راهبری، یغماگری

şekel شکل، پول اسرائیل

şeker قند، کانفت، آب نبات

şeker bayramı عید فطر

şekerci قناد، شیرینی ساز، شکر فروش

şekerci dükkânı قنادی، شکر فروشی

şeker çekici قند شکن

şeker hastalığı (پز) مرض قند، بیماری
قند، دیابت

şeker kamışı (گیا) نیشکر، نی

şeker kutusu قنددان

۱-قیلوله ۲-چرت، پینکی şekerleme
۲-شکلات

şekerleşmek شکرک زدن

şekerleşmek (مج) شیرین شدن

۱-شیرین، شکری، شکرین، شکر دار şekerli

şekerlik قنددان، شکر دان

şekerli su قنداب

şekerpancarı (گیا) چغندر قند

şekerpare پاره، شکر برگ، شکر پاره

şekerpare kayısı زرد آلوی شکر پاره

şeker pembesi شکر رنگ

şekerrenk olmak شکراب شدن بین دو نفر

şekersiz بی شکر ، بی شکر

şeker şerbeti آب قند

şekil ۱-شکل ۲-طرز، گونه، رویه، طور، نوع

۳-عکس، نقش ۴-قواره، صورت، ریخت،
هیكل

şekil bilgisi (دس) علم صرف

şekil bilim علم شکل شناسی در نباتات

şekilci فورمالیته دوست، تشریفاتی

şekildeş هم شکل

şekillenme تشکل، شکل گیری

şekillenmek تشکل یافتن، تشکیل شدن،
شکل بخود گرفتن

şekiller اشکال ، وجوه

şekilli مشکل

şekilsiz بی شکل، بدون شکل ، بی ریخت

şekilsizlik بی شکلی، بی ریختی

şekil verme تشکیل

şekil yapmak شکل کردن

şeklen شکلا، از لحاظ شکل

şeklinde بصورت، بوجه، بر کردار، بر شکل

şekvâ شکوا، شکایت

şelâle آبشار ، شلاله

şema جدول، طرح

şemail خوبها ، طبعها

şempanze شمپانزه

şemse شمسه

şemsi شمسی

şemsiye چتر، شمسیه

şemsiyeci چتر ساز، چتر فروش

şemsiyelik جای چتری

şen خوشحال، مسرور، شاد

şenâ'at شناخت، بدی، زشتی

۱-مسکون شدن، عمران یافتن،
معمور شدن، آباد شدن ۲-خوشحال شدن،

۳-رویدن گیاه

şeneltmek مسکون کردن، آباد کردن، معمور
کردن

şenî شنیع، زشت ، بد

şenlendirmek خوشحال کردن، شاد کردن،
گرمی کردن

۱-خوشی کردن، شادی کردن، شاد
شدن، ۲-آباد شدن، مسکون شدن، معمور
شدن

۱-مسرت، شادی، شادمانی، şenlik
۳-خوشحالی ۴-عمران، ۲-چشنواره، جشن
آبادی، آبادانی

۱-پرسادی، پر سرور ۲-جای آباد şenlikli

۱-بی سرور، غمناک ۳-جای غیر şenliksiz
آباد، خلوت، خراب

şer شر، بدی، فساد

şerafet شرافت، شرف

şer'an شرعاً

şerare شراره، جرقه، ایژک

۱-شربت ۲-محلل şerbet

şerbetçi شربت فروش

şerbetçi otu (گیا) رازک

şerbetli مارگیر

şerç مقعد

şeref شرف، شرافت، ناموس، آبرو، حیثیت،
بشنج، حسب، حرمت

şerefe قفسه، کنگره، شرفه

şeref getirmek تشریف آوردن، سرافراز
کردن

şereflendirme تشریف

şereflendirmek تشریف آوردن، شرفیاب
کردن

şereflenmek مشرف شدن

باشرف، شرافتمند، شریف، مشرف، şereflî
عالی شرف، عالی، عزتمند، باآبرو، باحیثیت،
آبرومند، باعتبار

şereflince شرافتمندانه

بی شرف، بی حیثیت، بی آبرو ، şerefsiz
ناکس، بی غیرت، بی سیرت، سیاه رو،
پفیوز

şerefsizlik بی شرفی، بی شرافتی، بی
حیثیتی ، بی آبرویی، سیاه رویی

şeref verme تشریف

تشریف بردن، مشرف کردن، şeref vermek
شرفیات کردن

şerefyab شرفیات

şer'en شرعاً

şergil شزور، شیطان، شریذ، درد سر

şerh شرح، توضیح، عرض، تبیان
 şerha ۱-شرحها ۲-زخم
 şerheden شارح
 şerhetmek شرح کردن، شرح دادن، شرح فرمودن، تفسیر کردن، تفصیل دادن
 şerhler تفاسیل، شرح ها
 şer'î شرعی
 şer'iat شریعت، شرع
 şeriatçı شریعت طلب، مرتجع
 şeriat hükümeti حکومت مشروعه
 şeriatler شرایع
 şer'î cezalar حدود
 şer'î fetva تحکم
 şer'î hile کلاه شرعی
 şer'î hile yapmak آخوندبازی در آوردن
 şer'î mahkeme محکمه شرع
 şerik همکار، شریک، رفیق
 şerir شریر، بدکار، شرور
 şerit ۱-نوار، روبان، ریسه ۲-مسیر، باند
 ۲-کرم رشته ای
 şerit değiştirmek (راه) تغییر مسیر کردن
 şerli شریر، شرور، بدکار
 şeşbeş شش و پنج در بازی تخته نرد
 şeşcihar شش و چهار در بازی تخته نرد
 şeşidü شش و دو در بازی تخته نرد
 şeşper ششپَر
 şeşüse شش و سه در بازی تخته نرد
 şeş yek شش و یک در بازی تخته نرد
 şev جای شیب دار، شیب
 şevk شوق، آرزو، آرزو مندی، اشتیاق
 şevke gelmek شوق آمدن
 şevket شوکت، جاه، جلال
 şevketli اعلیحضرت
 şevk verici شوق انگیز
 şevval شوال
 şey چیز، چی، شی
 şeyh شیخ، پیر طریقت، امام، پیر
 şeyhler مشایخ، شیوخ
 ۱-شیخی، شیخوخت، تشیخ
 ۲-شیخ نشین
 şeyhülislâm شیخ الاسلام
 şeyhülislâmlık مشیخت اسلام
 ۱-شیطان، ابلیس، خناس، هرماس،

پتیاره، پری، پیرخسیس ۲-شریر ۲-زرنگ
 şeytanca ابلیسانه
 şeytanet شیطنت
 şeytanın bacağına kırmak (اصط) کمر غول
 راخم کردن
 şeytanî شیطانی
 şeytan işi پیشه آتش
 şeytan kulağına kurşun (اصط) گوش شیطان
 کر
 şeytanlar شیاطین
 şeytanlık شیطنتی، شیطننت، بدجنسی، خدعه، حيله، حقه بازی
 şeytan şalgamı (گیا) هزار گوشان
 şeytan tırnağı گوشت ناخن
 ۱-شیک، خوش لباس، شیرین قیافه
 ۲-شوق، طرز
 şık پوش شیک
 ۱-چرنک چرونگ کردن
 ۲-درخشیدن
 şıkirtı چرنک چرونگ
 şıklaşmak شیک شدن
 şıklık شیکی
 şillik لکاته، زن شلخته
 şımarık لوس، نذر، بدادا، پر رو، بی مزه
 şımarıklık لوسی، بی مزگی، پر روئی
 şıarmak لوس شدن، رو پیدا کردن
 şıartmak لوسی کردن
 şingirdamak صدای چلنک چلونگ در آوردن
 şingirtı درنگ، چلنگ
 ۱-ناگهان ۲-فوراً، در آن ساعت
 şıp diye کفش راحتی بدون پشت
 şıprıdıق کار باعجله
 şıpır şıpır چک چک
 şıpsevdi عاشق پرانی، عاشق پیشه، ده دله
 şıra شیر، دوشاب، پکمز
 şıracı شیره کش
 şırahane شیره خانه
 şıra havuzu سپار
 şırakkadak ناگهان
 şıralı پرشیره، شیره دار
 şıra tezgahı چرخشت
 şıfıntı غر، زن شلخته، زن پست
 şırıldamak شر شر کردن

şirîlî شرشر

şirînga ۱-سرنگ، آبدزدك، زرق ۲-تنقیه،
اماله، حقنه

şirînga yapma ۲-تزریق، اماله

şirînga yapmak تزریق کردن

şırılğan ۱-روغن کنجد ۲-شرشر

şırlamak شرشر کردن

şıvgın ۱-ترکه بزرگ ۲-نوعی درخت کاج

şîa شیعہ، شیعہ گری

şiar نشان، علامت، شعار

şiddet ۱-شدت، سرعت ۲-خسونت، سختی،
عنف

şiddet gösterme تشدد

şiddet göstermek تشدد کردن، شدت نشان
دادن

şiddetlendirmek تشدید کردن

şiddetlenmek شدت پیدا کردن، شدید شدن،
تند شدن، سریع شدن

şiddetli شدید، گران، سخت، تند، قوی

şif غوزه پنبه

şifa شفا، بهی

şifa bulma شفا یابی، بهبود، تبرا

şifa bulmak شفا یافتن، صحت پذیرفتن،
تشفی یافتن، علاج شدن، تبرا کردن

şifa dileme استشفاء، شفا خواهی

şifahen شفاهاً، زبانی، لساناً

şifahî شفاهی، افواهاً، زبانی، لساناً

şifa verici شفا بخش

şifa vermek شفا دادن، شفا بخشیدن، علاج
دادن، علاج کردن

şifoniyer کمد کشونی

şifre شیفر، رمز

şifreli رمزی، رمزدار، دارای شیفر

şifreli kilit قفل ابجد

şî شیعی، جعفری، امامی

şî'îlik تشیع، شیعه گری، اثنا عشریه

şîir شعر، چکامه، چامه، چغامه

şîirler اشعار

şîir okumak شعر سرودن، شعر خواندن

şîir ödülü چلبه، جایزه شعر

şîir söylemek شعر سرودن، چکامه سرودن،
شعر گفتن

şîir yazma شعر سرایی

şikâr شکار، صید

şikâyet شکایت، شکوه، گله، نالش

şikâyetçi شاکی، مشتکی، گله مند، متشکی

şikâyetçi olmak شاکی بودن

şikâyet etme تشکی، اشتکاء

şikâyet etmek شکایت کردن، گله گزاری،
گله کردن، گله گزاری کردن، شکوه کردن،
نالیدن

şikâyetleşme تشاکی

şikayet mektubu شکایت نامه

şike مسابقه، مواضعه ای

şikempver شکمو، پرخور، شکم پرور

şile (گیا) پودینه، صحرانی

şilep کشتی باری، بارژ

Şili شیلی

şiling شیلینگ، شلینگ

şilte دوشك، تشكچه

şimal شمال

şimal ağacı (گیا) شربین

şimal çamı (گیا) شربین

şimâli شمالی

şimdi اکنون، الان، حالا، حال، کنون، اینك،
ایدون، ایدو

şimdiciک الآن، همین حالا

şimdiden از حالا، از همین حالا، از همین حین

şimdiden tezi yok از همین حالا

şimdiki کنونی، حالی، فعلی، حالانی، امروزی

şimdiki zaman (دس) حال

şimdilik فعلاً، فعلی

şimdiye dek تابحال، تا حال، تا حالا،
کنون

şimendifer راه آهن، قطار راه آهن

şimşek برق، صاعقه

şimşek çakmak برق زدن، صاعقه زدن

şimşeklenmek برق زدن، صاعقه زدن

şimşir (گیا) شمشاد، کتم، قتم

şin روسیاهی

şipşak (عو) تر و فرز، فوراً

şirâze شیرازه

şirâzeden çıkmak موازنه عقلی خود را از
دست دادن

şirden شیردان

şirin ملیح، بانمك، شیرین، خوشگل

اینطور
 که سهل است، تاچه رسد، şöyle dursun
 تاچه برسد به
 توضیح آنکه، بدین معنی که، şöyle ki
 چنانکه
 اینطوری، باینطور، بطور سخت şöylesine
 این şu
 پرتو، شعاع şuâ
 همین ساعت، حالیه، الان، حالا şu anda
 شباط، فوریه Şubat
 شعبه، شاخه، بخش şube
 تفرع، تشعب، انشعاب şubelenme
 شعبات şubeler
 این و آن şu bu
 شوخ، بازیگوش، شنگول، چماش şuh
 بست بازی، شوخی şuhluk
 همین قدر، این قدر şu kadar
 شعله şule
 به این، این را şuna
 این قدر، این همه şunca
 توی این، داخل این şunda
 از این şundan
 اینها şunlar
 این را şunu
 به اینجا، این محل şura
 شورا، شوری şûrâ
 همینجا şuracık
 اینجا، اهل اینجا şuralı
 اینجا، این محل، اینجا şurası
 ۱- شربت ۲- داروی شربت مانند şurup
 (ور) شوت şut
 (ور) شوت زدن şut atmak
 (ور) شوت زدن şut çekmek
 شعور، هوش، عقل şuur
 باشعور، باعقل و شعور şuurlu
 بی شعور، بیهوش، بی فهم، بی عقل şuursuz
 بی شعوری şuursuzluk
 شهداء، شهیدها şüheda
 شکران، امتنان، تشکر şükran
 شاکر، سپاس گزار، سپاسدار şükreden
 پاسگزار
 شکر گزاری، سپاس گزاری، تشکر şükretme
 شکر کردن، سپاس داشتن، şükretmek

ستایش کردن، تشکر کردن، سپاسگزاری
 کردن
 شکر، سپاس، ستایش، ثنا şükür
 شکرانه şükür borcu
 خدا را شکر şükürler olsun
 شمول، احتوا şümul
 مشمول کردن، توسعه دادن şümulendirmek
 وسیع، عمومی şümulü
 گمان، ظن، شک، شبهه، شبهت، şüphe
 شایبه، خدشه، انگار، انگاره، تردید، ریب
 بدگمان، متردد، آدم شبهه دار şüpheci
 شکاکیت şüphecilik
 تردید کردن، دل دل زدن، şüphe etmek
 گمان کردن، گمان افتادن، شک کردن، متردد
 شدن، شبهه کردن، بدگمان شدن، سوء ظن
 یافتن
 تردید کردن، دل دل زدن، şüphelenmek
 گمان کردن، گمان افتادن، شک کردن، متردد
 شدن، شبهه کردن، بدگمان شدن، سوء ظن
 یافتن
 ۱- مشکوک، نامعلوم ۲- مظنون، şüpheli
 متردد
 بی شک، بی شبهه، بی تردید، şüphesiz
 بی ریب، بدون شک، بدون شبهه، قطعی،
 بدون تردید، بدون هیچگونه شک و شبهه
 تحقیقی şüphesizlik
 گمان انگیز şüphe verici
 تشکک şüpheyê düşme
 به گمان افتادن، شک şüpheyê düşmek
 کردن
 تشکیک şüpheyê düşürme
 به شک انداختن، şüpheyê düşürmek
 درگمان افکندن
 شیوع şüyü
 شایع شدن şüyü bulmak
 پرستار şvester

T

« ت » بیست و چهارمین حرف الفبای T, t
ترکی

۱- تا، الی ۲- از، تا حال ta

تعبد taabbüt

تعجب، حیرت taaccüp

تعجب کردن taaccüp etmek

تعفن، گندیدگی taaffün

گندیدن taaffün etmek

تعهد taahhüt

تعهد کردن، عهده دار شدن، بر taahhüt etmek

عهده گرفتن، تیمار خوردن، تیمار داشتن،
تعهد دادن

خدمات پیمانکاری taahhüt hizmetleri

سفارشی taahhütlü

نامه سفارشی taahhütlü mektup

ضمانت نامه taahhütname

تعلق taalluk

خویشان، بستگان، متعلقان taallukât

تعلق داشتن، متعلق بودن taalluk etmek

طعام، خوراک، غذا taam

غذا خوردن taam etmek

تعمداً، بعداً، عامداً، عمداً، taammüden
متعمداً، قصداً

تعمد taammüt

لجبازی، عناد taannüt

(نظ) تعرض، هجوم، حمله taarruz

(نظ) تعرض کردن، تاز taarruz etmek
کردن، حمله کردن

تعصب، فئاتیسم، پستی taassup

تعصب داشتن taassup göstermek

طاعت، عبادت، بندگی tâat

ظاهر شدن، معلوم شدن taayyün etmek

رنگ قهوه ای باز taba

طبابت، پزشکی tababet

۱- بشقاب، پوشقاب، کاسه بشقاب tabak
پیش دستی، قباب، طبق ۲- نعلبکی
۳- دباغ

۱- طبقه، لایه، پوشش، باب tabaka
۲- صنف، طبقه ۳- قوطی سیگار

طبقات tabakalar

دباغ، پیرایشگر tabakçı

دباغ خانه tabakhane

پیرایش، دباغی tabaklama

دباغی کردن، پیراهیدن، tabaklamak
گراشتن پوست

دباغی شدن، پیراسته شدن tabaklanmak

پیراسته، پار، دباغی شده tabaklanmış

۱- دباغی ۲- رف بشقاب tabaklık

۱- کف پا ۲- کف زیر کفش ۳- کف taban
زمین ۴- (هس) قاعده

طپانچه، تپانچه، هفت تیر، tabanca
رولور

(اصط) دوبا داشتن و دوبا tabanları yağlamak
هم قرض کردن

۱- بدون کف ۲- (مچ) ترسو، بزدل tabansız

(عو) جاده، خاکی، خط یازده tabanvay

تبصیص، تملق، چاپلوسی tabasbus

چاپلوسی کردن tabasbus etmek

تابلو، لوحه tabelâ

تابلو نویس، تابلساز tabelâcı

۱- طبع، چاپ ۲- ظهور tabetme

۱- چاپ کردن، طبع کردن tabetmek
۲- ظهور کردن

۱- چاپ، طبع ۲- خوی، خلق، طبع tabı

تابع، پیرو، برآثر tâbi

۱- طبیعت، حوزه ۲- طبع، خوی tabiat
خلق، خصلت، سیرت، سرشت، جبلت

۳- سلیقه، ذوق

طبیعیات tabiat bilgileri

طبیعت شناس tabiatçı

طبیعیون، طبیعت شناسان tabiatçılar

طبعاً، بطبع، بالطبع tabiâtiyla

۱- بد طبیعت، بد خلق ۲- بد tabiatsız
ذوق، بدسلیقه

ما فوق الطبیعه، خارق العاده tabiat üstü

۱- طبیعی، واضح، معلوم، البته، tabiî
۲- طبیعی

آوردن

علوم طبیعی tabiî bilimler

موافق طبیعت ، طبیعی بودن tabiîlik

تابعیت ، تبعیت tâbiyyet

طبیعیون ، مادیون tabiîyyun

توابع tâbiler

تابعیت ، تابع بودن tâbîlik

تابعیت ، پیروی ، بیعت tâbî olma

تابع شدن ، پیروی کردن tâbî olmak

طبییب ، پزشك ، دكتر ، حكيم tabip

طبییبی ، طبابت ، پزشکی tabiplik

پزشك دستیار ، پزشكیار tabip yardımcısı

۱-تغییر ، تأویل ، عبارت ۲-اصطلاح tabir

۱-عبارت کردن ، تعبیر کردن ، tabir etmek

۲-شرح دادن

تعبیر نامهء خواب ، خواب نامه tabirname

(نظ) سوق الجیشی ، استراتژی tâbiye

۱-طبق ۲-زیر سیگاری tabla

۱-قرص ، حب ۲-سنگ نوشته ، tablet

لوحة نوشته

۱-تابلو ، تابلوی نقاشی ، پرنیان tablo

۲-منظره ، تصویر

تصاویر ، تابلوها tablolar

تابو tabu

تابو شدن tabulaşmak

۱-(نظ) گردان ، هزاره ۲-گروه ، دسته tabur

مرخص taburcu

مرخص شدن taburcu edilmek

مرخص کردن taburcu etmek

مرخص شدن taburcu olmak

چهارپایه tabure

(نظ) سرگرد ، فرمانده tabur komutanı

گردان

تابوت ، صندوق tabut

(نظ) بارو ، استحکامات کوچک نظامی tabya

تعیجل کردن tacil etmek

(باز) بازرگان ، سوداگر ، تاجر ، tacir

خواجه

تجار tacirler

مزاحمت ، اذیت taciz

توسری ، تعجیز taciz etme

مزاحم شدن ، اذیت کردن ، taciz etmek

بستوه آوردن

۱-ناراحت کردن ، ۲-بستوه tacizlik vermek

تاج ، جیفه ، جیفه taç

تاج گذاری taç giyme

تاج گذاری کردن ، تاج بر سر taç giymek

زدن ، تاج بر سر نهادن ، تاج پوشیدن

مراسم تاج گذاری taç giyme merasimi

تاج بر سر گذاشتن taçlanmak

تاجدار taçlı

تاج شدن taç olmak

تاج taç tabakası

تاج و تخت taç taht

تعداد ، شمارش tâdat

شمردن tâdat etmek

ذایقه ، چشایی ، چشش ، حس چشایی tadım

چاشنی گیر tadımcı

لب چش کردن ، مزه کردن tadına bakmak

از چیزی لذت بردن tadını çıkarmak

تعدیل ، تغییر tadil

تعدیل ، تغییر ، تعمیر tadilât

(گیا) رند taflan

تکبر ، غرور ، خود فروشی ، طفره tafra

طفره رفتن tafra satmak

تفصیل ، تعریف ، توضیح ، تشریح tafsil

تفصیلات ، توضیحات tafsilât

مفصل tafsilâtli

شرح و تفصیل دادن ، tafsilât vermek

توضیح کردن

دارایی ، تافته tafta

(گیا) غار taftan ağacı

زور آوری ، ظلم tagallüp

تغنی ، آوازخوانی taganni

تغیر tagayyür

تغییر کردن tagayyür etmek

کرسی tağar

تغییر tağyir

محل قرنطینه tahaffuzhane

تحقق tahakkuk

به تحقیق پیوستن tahakkuk etmek

تحکم tahakküm

حکم کردن ، زور آوردن tahakküm etmek

حل شدن ، تحلیل tahallül

تحمل ، صبر ، بردباری ، تاب ، tahammül

شکیبایی ، صابری ، طاقت ، استقامت

tahammül etmek تحمل کردن ، صبر کردن ،
برتابتن ، شکیبایی کردن ، احتمال کردن
tahammül fersa طاقت فرسا ، غیر قابل
تحمل

tahammüllü صابر ، پرحوصله
tahammüllü olmak تاب داشتن ، شکیبایی بودن
taharet طهارت ، پاکی ، پاکیزگی
taharet almak طهارت گرفتن
taharetlenmek طهارت گرفتن
tahrir تحریر ، تحقیق
tahrir etmek تحقیق کردن
tahrir memuru پلیس مخفی ، پلیس سویل ،
مأمور آگاهی

taharrüş خراش یافتگی ، خراش ، سوزش
tahassun تحصن
tahassüs خوشوقتی
tahassür ۱- تحسر ۲۰- (پز) دله شدن خون
tahattur خاطر آوری
tahavvül تحول
tahavvül etmek تحوّل کردن ، دیگرگون شدن
tahayyül تخیل
tahayyül etmek تخیل کردن
tahayyür تحیر ، تعجب ، حیرت
tahdidat تحدیدات
tahdit تحدید
tahdit etmek تحدید کردن ، محدود کردن
tahfiif تخفیف
tahfiif etmek تخفیف کردن
tahıl غله ، حبوبات ، غلات
tahıl ambarı انبار غله
tahıl eleği چه
tahıllar غلات
tahıl ölçeği درون
tahin ارده
tahin helvası حلوا ارده
tahinî به رنگ ارده
tahkik تحقیق ، جستجو
tahkikat تحقیقات ، بازجویی ، بازپرسی
tahkikat yapmak بازجویی کردن ، تحقیقات
کردن

tahkik etmek بازپرسی کردن
tahkim تحکیم
tahkimat (نظ) استحکامات

۱- تحقیر ۲- اهانت ، توهین
tahkir etmek تحقیر کردن
tahlif تحلیف
۱- تحلیل ۲- تجزیه
tahlil etmek تحلیل کردن ، تحلیل و تجزیه
کردن

قایق بارژ ، قایق نجات
tahlisiye sandalı
tahlîye تخلیه
tahlîye edilmek تخلیه شدن
tahlîye etmek تخلیه کردن ، خالی کردن
tahlîye ücreti سربها
tahmin تخمین ، حدس ، پیش بینی ، گمان ،
برانداز
tahminde bulunmak تخمین زدن ، دید زدن ،
حدس زدن

tahminen تخمیناً ، تقریباً ، حدسی
tahmin etmek تخمین زدن ، حدس زدن ،
برانداز کردن ، کف دستش را بو کردن
tahminî تخمینی ، تقریبی ، حدسی
۱- تخمیس ۲- دکان قهوه فروشی
tahmis حنوط ، مومیانی کردن
tahnit ساطور ، دهره
takra ضایعات ، خرابی ها
tahribat تخریب
tahrif تحریف
tahrifat تحریفات
tahrif etmek تحریف کردن
tahrik تحریک ، وادار ، انگیزش ، اغالش
tahrik edici تحریک آمیز
tahrik edilmek انگیزخته شدن
tahrik etmek تحریک کردن ، انگیزختن ،
برانگیختن ، وادار کردن ، واداشتن ، راه بردن
، سک زدن ، تهییج کردن ، باعث کردن ، گردن
خاریدن

tahrip تخریب ، خرابکاری
tahripçi خرابکار ، تباهاکار
tahrip etmek خراب کردن ، خرابکاری کردن ،
تباہ کردن ، منهدم کردن

tahripkâr خرابکار
tahrir تحریر
tahrir heyeti هیئت تحریریه
tahrîrî کتبی ، نوشتنی
tahriş تخریش ، خراشیدگی
tahriş etmek تخریش کردن ، خراشیدن

خراشانیدن ، غراشیدن

تحصيل tahsil

۱-تحصیلات ، دریافت ۲-مبالغ tahsilât وصول شده

تحصیلدار ، محصل tahsildar

تحصیل کردن ، محصل کردن ، tahsil etmek حاصل کردن

درس خوانده tahsilli

تخصیص tahsis

تخصیصات tahsisat

بودجه محرمانه tahsisat-ı mestûre

تخصیص دادن ، مختص کردن tahsis etmek

حاشیه کردن ، حاشیه نوشتن tahşiyе

تخت ، پایگاه ، پیشگاه ، پیشگه ، پات ، taht کرسی ، سریر ، اریکه ، اورنگ

تخته tahta

مرکب چوبین tahta at

پای چوبین tahta ayak

ساس tahta biti

بر نشانیدن ، برتخت نشانیدن tahta çıkarmak

بر تخت نشستن ، جلوس کردن tahta çıkmak

انگشته ، از تخته ، از چوب tahtadan

برنشستن ، برتخت نشستن tahta geçmek

جواز ، جوازه tahta havan

مهر tahta kalıp

قاشق تخته ای tahta kaşık

ساس tahta kurusu

صندوق تخته ای tahta kutu

صلصل tahtalı güvercin

(عو) مزار ، گور tahtalı köy

بر تخت نشستن ، برنشستن tahta oturmak

بر نشانیدن ، بر تخت نشانیدن tahta oturtmak

تخته پاک کن tahta silgisi

تنگان ، تبناک ، تریان tahta.tabak

گوه tahta takoz

خوانچه tahta tepsi

(قد) (نظ) زیر دریایی ، تحت tahtelbahir البحر

آلا کلنگ ، الا کلنگ tahterevalli

تحت الشعور tahteşşuur

تخت روان ، محفه ، عماری ، tahtirevan هودج

سند تنزیل سهام ، سند سهام قرضه tahvil

بورس tahvilat borsası

تبدیل کردن tahvil etmek

طاق ، جفت tak

قایق بادی کوچک باری taka

تقدم ، سبقت takaddüm

سبقت گرفتن ، تقدم takaddüm etmek داشتن

۱-مانع ، اشکال ، انگل ۲-قرض ، takanak دین ، گرفتاری

تقرب takarrüp

پایا پای ، تقاص ، تهاتر ، معاوضه takas

معاوضه کردن takas etmek

معامله پایا پای کردن ، takas yapmak معاوضه کردن

طاقت ، قوت ، پروا ، پا وپر ، تحمل ، takat توش ، تاب

طاقت داشتن ، تحمل کردن ، takat getirmek تاب آوردن

از پا افتادن ، بی تاب شدن takati kesilmek

طاقت داشتن ، تحمل کردن ، takati olmak تاب آوردن ، پی آوردن

کمر شکن ، طاقت فرسا takat kesici

بی تاب ، بی طاقت ، بی قوت takatsiz

بی طاقت شدن ، آب شدن takatsiz' kalmak دل ، از پر وپا افتادن ، جامه دیدن

بی طاقتی ، بی قوتی takatsizlik

پای بر افکندن ، بیتاب takatsiz olmak بودن

طاقت فرسا takat tüketici

تقید ، دقت ، جدیت ، احتیاط takayyüt

۱-سرکوفت ۲-فشار ، تضییق takaza

تقبیح ، مذمت takbih

تقبیح کردن ، مذمت کردن ، takbih etmek بدگونی کردن

۱-تقدیم ، پیشکش ، اعطاء ۲-م رفی takdim ۳-جلو اندازی

مجری takdimci

۱-تقدیم کرده شدن takdim edilmek ۲-معرفی شدن

۱-تقدیم کردن ، تقدیم داشتن ، takdim etmek پیشکش ساختن ، پیشکش کردن ، پیش داشتن ، پیش کردن ۲-معرفی کردن ،

شناساندن ۳- جلو انداختن ، مقدم شمردن
 takdim-tehir مقدم مؤخر ، تقدم تاخر
 takdir ۱- تقدیر ، تعریف ، تحسین ۲- تقویم ، پیشنهاده ۳- مقدرات
 takdirde در صورتیکه ، چنانچه ، اگر
 takdir etmek تقدیر کردن ، احسنت کردن
 takdirname تقدیر نامه ، عنایت نامه ، رضایت نامه
 takdis تقدیس
 takdis etmek تقدیس کردن ، پاک خواندن
 ta kendisi عینه ، همین ، خودش
 takı ۱- زینت آلات ۲- (دس) پیشوند ، پسوند
 takılğan شوخی کننده ، دست انداز
 takılmak ۱- گیر کردن ، آویزان شدن ، نصب شدن ۲- دست انداختن ، شوخی کردن ، مزاح کردن ، سربسر گذاشتن
 takım ۱- دسته ، گروه ، رسته ۲- (ور) تیم
 ۳- افزار آلات ۴- دست ، طاق (لباس) ۵- (نظ) رسد ، گروهان ، واحد ، جوخه ۶- (دس) ترکیب
 takımada (جغ) مجمع الجزایر
 takım elbise کت شلوار
 takım kaptanı (ور) کاپیتان
 takım kutusu ابزاردان
 takım taklavat ابزار آلات
 takınaklı اشکال دار ، مانع دار ، دارای گرفتاری
 takınmak ۱- بسر و سینه نصب کردن ۲- در نظر گرفتن ، متوجه بودن ، اهمیت دادن
 takıntı ۱- گیر ، مانع ، انگل ، گرفتاری
 ۲- باقیمانده ، قرص ۳- تجدیدی در درس امتحان
 takırdamak صدای «تق تق» در آوردن
 takırdatmak صدای «تق تق» کردن
 takırtı «تق تق»، «تاق تاق»، «خر خر»
 takışmak ۱- گلاویز شدن ، باهم دعوا کردن ، دست به یقه شدن ۲- بهم گیر کردن
 takıştırmak زلنگ و زولنگ بخود بند کردن
 takibat پی کرد ، باز پرسى
 takiben ۱- از پی ، دنبال ۲- پس از
 takimetre سرعت سنج
 takip تعقیب ، پیروی
 takip eden پیرو

takip etme تعقب ، پیروی
 takip etmek پی کردن ، دنبال کردن ، پی کردن ، پی گرفتن ، بر پی کسی رفتن ، پی کسی آمدن ، پی برداشتن
 takipsizlik kararı (حق) قرار منع تعقیب
 takiyye تقیه
 takke عرقچین ، شب پوش ، شب کلاه
 tak kurma طاق بندی
 tak kurmak طاق بستن ، طاق زدن ، طاق نما بستن
 takla[k] معلق ، وارو ، پشتک
 takla atmak ۱- معلق زدن ، وارو زدن ، پشتک زدن ۲- (راه) چپه شدن (ماشین)
 taklavat ابزار آلات
 taklı طاقدار
 taklit تقلید ، ادا و اطوار ، ادا
 taklitçi مقلد ، مقلد پیشه ، لوده ، مسخره
 taklitçilik مقلدی
 taklit etmek تقلید کردن ، قلاغ کسی را گرفتن ، پای خود را جای پای دیگر گذاشتن ، پیروی کردن از
 taklitli تقلیدی
 taklit yapmak تقلید کردن ، ادا در آوردن ، قلاغ کسی را گرفتن ، پای خود جای پای دیگر گذاشتن
 takma عاریه ، عاریه ای
 takma ad مخلص ، نام مستعار
 takmak ۱- قایم کردن ، نصب کردن ، جا انداختن ۲- زینت نصب کردن ۳- (عو) نام عاریه ای دادن ۴- (عو) تجدید شدن در امتحان
 takma saç کلاه گیس
 takma yaka فکل
 takometre سرعت سنج
 takoz گوه ، تیر ، پایه
 takriben تقریباً ، تخمیناً ، در حدود
 takribî تقریبی ، تخمینى
 takrir تقریر ، بیان ، اقرار ، ایضاح
 takrîr etmek (قد) درس دادن ، درس گفتن
 takriz تقریظ
 taksalı نامه بدون تعبیر
 taksi تاکسى ، سواری
 taksi durağı ایستگاه تاکسى
 taksim تقسیم ، بخش

taksimat تقسیمات ، تقسیم بندی
 taksim edilmek پخش شدن ، تقسیم شدن ،
 قسمت بندی شدن
 taksim etmek قسمت کردن ، تقسیم کردن ،
 سر شکن کردن ، قسمت بندی کردن
 taksimetre تاکسی متر
 taksir تقصیر ، کوتاهی ، گناه
 taksirat ۱-تقصیرات ، گناه ها ۲-(عو)
 مقدرات ، سرنوشت
 taksit قسط ، تقسیط
 taksitle قسطی ، اقساطی
 taksitlendirmek قسطی کردن
 taksitler اقساط
 taksitli قسطی ، اقساطی
 taksitli satış فروش اقساطی
 taksi tutmak تاکسی کرایه کردن ، تاکسی
 گرفتن
 takti تقطیع
 taktik (نظ) تاکتیک
 taktir etmek تقطیر کردن
 taktuk صدای تاق توق
 takunya کفش تخته ای ، نعلین
 takva تقوی
 takvim تقویم ، گاهنامه ، گاهنما ، سالنامه ،
 سالنما
 takviye تقویت ، تشدید
 takviye etmek تقویت کردن ، قوه دادن ،
 نیرو دادن ، نیرومند ساختن
 talâk (قد) طلاق
 talan تالان ، یغما ، لاش ، تاراج ، چپاول
 talan edilmek غارت شدن ، به لاش شدن ،
 تالان شدن
 talan etmek تالان کردن ، تار و مار کردن ،
 غارت کردن ، غارتیدن ، به تاراج بردن
 talanlamak تالان کردن
 talaş براده ، تلاشه ، رند ، پوشال ، قراضه ،
 رنده چوب ، توپال
 talaş tozu خاک اره
 talaz موج
 talazlanmak موج زدن
 talebe دانش آموز ، شاگرد ، دانشجو ،
 طلبه ، تلمیذ
 talebeler طلاب ، دانش آموزان ، دانشجویان

talep طلب ، تقاضا ، درخواست ، خواهش
 talep etmek طلب کردن ، طلبیدن
 talepname تقاضا نامه ، درخواست
 tâlî فرعی ، فرع ، تالی ، سپسرو ، بعدی
 talih طالع ، شانس ، اقبال ، بخت ، دولت ،
 فال ، (مج) پینک
 talihli خوشبخت ، خجسته طالع ، روزبه ،
 میمون اختر ، اقبال مند ، فرخنده بخت ،
 نیکیبخت ، نیک اختر ، پیروز بخت ، اختر
 یار ، بیدار بخت ، بلند بخت ، سعادت مند ،
 خوش طالع ، خوش شانس
 talihli olmak پیشانی داشتن ، خوش طالع
 بودن
 talihsiz بی طالع ، بد بخت ، نگون بخت ،
 سیاه بخت ، سیاه روز ، شوریده بخت ،
 فلکزده ، شوم اختر ، شقی ، اختر سوخته ، باد
 بدست ، بلامدار ، پی سفید ، ادبارگر
 talihsizlik بدبختی ، بی طالعی ، ادبار ،
 ادباری ، بد شانس
 talihsiz olmak تاریک شدن بخت ، پرگار
 کسی کُز بودن
 talih yüzüne gülme زاییدن گاوکسی
 talik تعلیق ، خط تعلیق
 talik etmek تعلیق کردن ، بتأخیر انداختن
 ۱-تعلیم ، تدریس ۲-تربیت ۳-(نظ)
 talim عملیات تمرینی
 talimat دستور العمل ، دستورات ، اوامر
 talimatname آئین نامه
 talimat vermek دستور دادن ، امر صادر
 کردن
 talimgah (نظ) اردوگاه
 talimname (نظ) کتابچه تعلیمات
 talim terbiye تعلیم و تربیت ، آموزش
 و پرورش
 talip طالب ، جویا ، خواهان
 talipli (عو) طالب ، خواهان ، متقاضی
 talî yol (راه) خیابان تالی
 talk طلق ، پودر تالک
 talkım گرز
 talkin (عو) تلقین
 talk pudrası پودر تالک
 talkışist سنگ هرکاره
 taltif تلطیف

taltif etmek تلطیف کردن

talveg مسیر اصلی رودخانه

۱-تام، تمام، کامل، درست، برکمال، tam
بی نقصان، بسند ۲-عینه ۲-همینکه

tamah طمع، حرص، آز، بند، هوس
tamah etmek طمع کردن، طمع افکندن،
چشم سیاه کردن، میل کردن، دل خواستن
tamahkâr پرطمع، طمعکار، حریص، چشم
و دل گرسنه

tamahkârlık طمعکاری، حرص، چشم و دل
گرسنگی

tamahlandırmak تطمیع کردن، پرطمع
کردن، به طمع انداختن

tamahlanmak طمع کردن، طمع بستن،
طمع در بستن، چشم سرخ کردن به چیزی

tamahsız بی طمع، بی غرض
۱-تمام، تام، کامل، بی نقصان، بی
عیب، بدون کم و کسر ۲-درست ۳-خیلی
خوب، باشد

tamamen بکلی، بکمال، تماماً، یکسره،
جمله، جملگی، جمعاً، کاملاً، کلاً، بطور
کامل، قرار واقع، علی الاجماع، کلیاً

tamamı شش دانگ، تمام
tamamıyla تماماً، بکلی، کلاً، کاملاً، جملگی
tamamiyet تمامیت، کمال

tamamlama اتمام، اكمال، تتمیم

tamamlamak تمام کردن، انجام دادن،
بپایان بردن، به پای آوردن، قرار کردن،
کامل کردن، خاتمه دادن، به انجام رساندن

tamamlanmak انجام شدن، بسر آمدن، به
کمال رسیدن، سر آمدن، تمام شدن، به
ختم رسیدن، کامل شدن، پایان یافتن، به
انجام رسیدن، سپری شدن، پرداخته شدن،
پالیدن، به اتمام رسیدن، به پایان رسیدن،
خاتمه یافتن

tamam olmak تمام شدن، پایان یافتن،
انجام شدن، خاتمه یافتن

tam ayar کامل عیار، تمام عیار

tambur (مس) طنبور، تنبور

tambura (مس) طنبوره، طنبور، تنبور

tamburacı (مس) طنبوره ساز

tambur çalmak (مس) طنبور زدن

tambûrî (مس) طنبورزن

tam bu sırada درست در همین وقت، درست
همین موقع

tam cümle (دس) جملهء کامل

tam güneş tutulması (هو) کسوف کلی

tamı tamına سر راست، بدون کم و کاست

tamim متحد المال، بخشنامه، تعمیم

tamim etmek تعمیم کردن

tamir تعمیر، ترمیم، مرمت

tamirat تعمیرات

tamirci تعمیرکار، اوستا

tamir edilmek مرمت شدن، تعمیر شدن

tamir etmek مرمت کردن، تعمیر کردن

tamir görmek مرمت شدن

tamirhane تعمیرگاه، تعمیرخانه

tamlama (دس) اضافه، ترکیب

tamlanan (دس) مضاف

tamlayan (دس) مضاف الیه

tamlık تمامی، کلیت

tam olarak بطور کامل

tam olmak کامل گردیدن، تمام شدن،
بودن

tampon تامپون، سپر

tam sayı (رض) عدد صحیح

tamtakır بکلی خالی

tam teşekküllü hastane بیمارستان باتمام
تشکیلات

tamu دوزخ، نیران، جهنم

tan سحر، سفیدهء صبح، صبح کاذب، فجر

tan ağarmadan پگاه

tan ağartısı سفیده دم، سپیده دم، فجر

سپید دم، پیه صبح، چاک

tandır تنور

tandır ekmeği نان تنوری، تاشک

۱-تا، عدد ۲-دانه ۳-فروند tane
(هواپیما، کشتی)

tanecik ریزه، دانه، کوچک

taneçil دانه چین

tanelemek دانه چیدن

taneli ۱-دانه دانه ۲-دانه دار

tanen گردمازو

tangırdamak دلنگ دولنگ کردن

tangır tungur دلنگ دولنگ

۱-(مس) تانگو ۲-(عو) خانم فرنگی tango

tani (پز) تشخیص

tanidik شناسا، دوست، شناسا
tanik شاهد، گواه
tanik getirmek گواه آوردن، شاهد آوردن
tanik istemek گواه خواستن
taniklamak باگواه اثبات کردن، گواه آوردن

taniklar شواهد، اشهاد، گواهان
taniklik گواهی، شهادت
taniklik etmek گواهی دادن، گواهی کردن
tanik olmak گواه آمدن، گواه شدن
tani koymak (پز) تشخیص دادن
tanik tutmak اشهاد کردن، گواه کردن
tanilmak شناخته شدن
tanım تعریف، تشریح، توضیح
tanıma شناخت، شناسا، معرفت، تبیین
tanımak ۱-شناختن، دانستن، بلد بودن،
شناخت داشتن ۲-بجا آوردن، جا آوردن
۳-قبول کردن، ۴-تشخیص دادن، ۵-احترام
گذاشتن

tanımlamak تعریف کردن، توضیح دادن،
تشریح کردن
tanınmak شناخته شدن، معلوم شدن،
شهرت یافتن، معروفیت یافتن
tanınmamış گمنام
tanınmamışlık گمنامی
tanınmayan نامعلوم، نامعروف
tanınmış مشهور، معروف، سرشناس،
شناخته شده، انگشت نشان

taniş آشنا، دوست، شناسا، رفیق
tanışık آشنا
tanışıklık آشنائی، شناسایی
۱-آشنا شدن، سر و سر پیدا
کردن، بهم معرفی شدن ۲-بهم آشنا بودن،
دوست بودن

tanıştırılmak معرفی شدن
tanıştırma معرفی، شناسائی
tanıştırmak معرفی کردن، آشنا کردن،
شناسا کردن، شناساندن، شناسانیدن،
دوست کردن

tanıt دلیل، حجت، برهان
tanıtılmak معرفی (کرده) شدن، شناخته
شدن

tanıtlamak اثبات کردن، به ثبوت رساندن
tanıtma تعریف، شناسایی، تعرفه،
تبلیغات
tanıtmak معرفی کردن، شناسا کردن،
شناساندن، شناسانیدن، تعریف کردن،
معلوم کردن

tanjant (رض) تانژانت، شبه ظل، مماس
۱-(نظ) تانک ۲-مخزن آب آهنی
(نظ) راننده، تانک، صنف تانک،
تانکیست

۱-کشتی نفت کشی ۲-ماشین نفت
کشی

tanksavar (نظ) توپ ضدتانک
tanlamak (قد) مبهوت شدن، تعجب کردن،
خیره ماندن

tannan طنین دار
Tanrı خدا، خدای، خداوند، خداوندگار،
الله، ایزد، رب، یزدان، پروردگار،
آفریدگار، جهان آفرین، باری، بخ، تانگری
اله، رب النوع
tanrıbilim الهیات، علوم الهی
tanrıçılık خداپرستی
tanrıça الهه، ربه، ایزد بانو
tanrıkulu عبد
tanrılık ربوبیت، خدائی، ایزدی
Tanrı'nın adıyla بنام خدا، بنام ایزد
Tanrısız ربانی، یزدانی، رحمانی، لاهوتی،
الهی، خدائی

tanrısız خدا نشناس
Tanrı'ya sığınırım! پناه بر خدا
tansık معجزه، خارق العاده
tansiyon (پز) فشار خون
tansiyon aleti فشار خون سنج، نبض نگار
tantana طنطنه، تجمل، شکوه، طاق
وطارم، طمطراق، دبده

tantanalı پر آب و تاب، باطنطنه، باشکوه
tan vakti فجر، سحرگاه
tan yeli باد صبا
tanzim تنظیم
tanzim etmek تنظیم کردن، درست کردن
۱-چوب پنبه ۲-دریچه، فتیله، توپ
پرست، پرستنده
۱-معبود ۲-درگاه، درگه
tapi

tapınak معبد ، عبادت گاه ، پرستش گاه
 tapınaklar معابد
 tapınma پرستش ، عبادت
 tapınmak عبادت کردن ، پرستش کردن ،
 بندگی کردن

tapma پرستش ، عبادت
 ۱-پرستیدن ، پرستش کردن ، tapmak
 عبادت کردن ، بندگی کردن ۲-بسیار دوست
 داشتن

tapon (عو) پست ، مزخرف ، بی ارزش
 taptaze سرسبز ، ترو تازه ، خیلی تازه
 tapu قباله

tapu kayıt defteri دفتر ثبت املاک
 tapulamak قباله کردن
 tapu senedi سند مالکیت
 tapusuz بی قباله
 tar تار

taras ، پشت بام
 ۱-طرف ، سوی ، سمت ، سو ، سوک ، taraf
 جهت ، جانب ، وجه ، پیش ، جنب ، بغل ،
 ۲-ناحیه ، کنار ، گوشه ، کرانه ،
 منطقه ۳-طرف مقابل ، شخص

tarafgir طرفدار ، طرفگیر
 tarafına بسوی ، بسمت ، بجانب ، به طرف
 tarafından از جانب ، از طرف ، از پیش ، به
 اهتمام ، از قبل ، توسط

۱-جوانب ، جهات ۲-طرفین taraflar
 فی مابین taraflar arasındaki
 ۱-پهلودار ۲-طرفدار taraflı
 بی طرف tarafsız

(سیا) منطقه بی طرف tarafsız bölge
 بی طرفی tarafsızlık
 (سیا) پیمان بیطرفی tarafsızlık anlaşması
 طرفدار ، طرفگیر ، هواخواه taraftar
 هوادار ، جانب دار ، پارتی

طرفداری ، هواداری ، جانب داری taraftarlık
 طرفداری کردن ، پشتیبانی tarftarlık etmek
 کردن ، جانب داری کردن ، هواداری کردن
 طرفداری ، طرفگیری ، جانب دارى taraf tutma
 داری

طرفداری کردن ، طرفگیری taraf tutmak
 کردن ، جانب داری کردن

tarak شانه

taraklamak شانه زدن ، از شانه گذراندن
 taralı شانه زده ، شانه کرده
 ۱-شانه کردن ، شانه زدن ، ۲- taramak
 گلوله باران کردن ، ۳-بادقت جستجو کردن ،
 از مد نظر گذراندن ۴-نت برداری کردن

از مد نظر گذراندن tarama yapmak
 ۱-سر خود را شانه کردن ، taranmak
 ۲-جستجو شدن ۳-نت برداری شدن
 رتیل ، رتیلاء taranta örümceği
 طراوت ، آب و رنگ ، تروتازگی ، taravet
 شادابی

بی آب ، پژمرده ، بی طراوت taravetsiz
 تار زن tar çalan
 (مس) تار زدن tar çalmak
 (گیا) دارچین tarçın

برنگ دارچین tarçını
 طرد کردن ، راندن taretmek
 طرح ، کرد tarh
 ۱-(قد) کسر کردن ، کم کردن tarhetmek
 ۲-مالیات گذاشتن

(گیا) هندبا ، علف کرم tarhun
 (گیا) طرخون ، ترخون ، ترخان tarhun otu
 زراعت ، کشاورزی ، فلاح ، برز ، tarım
 برزه ، بشکاری

(سیا) وزیر زراعت ، وزیر tarım bakanı
 کشاورزی
 (سیا) وزارت زراعت ، tarım bakanlığı
 وزارت کشاورزی

کشاورز ، زارع ، فلاح ، برزگر tarımcı
 زراعی ، زراعتی ، فلاحتی tarımsal
 (راه) عبور تراکتور ممنوع tarım traktörü
 تعریف ، توصیف ، توضیح tarif
 ۱-تعریف ۲-صورت حرکت وسائط tarife
 نقلیه

۱-تعریف کردن ، توصیف tarif etmek
 کردن ، وصف کردن ۲-راهنمایی کردن

۱-تاریخ ۲-کتاب تاریخ ۳-درس تاریخ tarih
 تاریخچه tarihçe

۱-مورخ ، تاریخ دان ، تاریخ نویس tarihçi
 ۲-معلم تاریخ ، استاد تاریخ

ماده تاریخ tarih düşürme
 ماده تاریخ نوشتن tarih düşürmek

tarihi تاریخی

tarihî roman رمان تاریخی

tarihler تواریخ

1-مورخ، مورخه، بتاریخ، مربوط به تاریخ ... 2-تاریخ دار

tarih öncesi ماقبل تاریخ، پیش از تاریخ

tarihsel تاریخی

tarihsiz بدون تاریخ

tarih yazarı مورخ، تاریخ نویس، تاریخ نگار

tarik راه، طریق، سلك

1-طریقت، طریقہ، فرقہ، سلك، tarikat مسلک 2-جاده

tarikatchi اهل طریقت

tarikât piri (تص) پیر طریقت، پیرمغان

tariz تعریض، سخن سرپسته، سخن گوشه دار

tarla مزرعه، کشتزار، کشت، باسره، پالیز، ملك

tarla bekçisi دشتبان

tarla faresi کلاکموش، موش صحرائی

tarla kuşu کلی، جل

tarlalar مزارع

tarla sarmaşığı (گیا) لبلاب

tarla sürme شخم

tarla sürmek شخم کردن، شیاریدن، گاوکردن زمین، شیار کردن

Tarsus طرسوس

1-طرد، اخراج 2-(نظ) دفع، راندن tart

tartaklamak تنبیه کردن، کسی راتکان کردن وهل دادن

1-وزن، سنگینی 2-ترازو 3-tartı مقیاس

tartılı موزون، سنجیده

tartılmak وزن شدن، سنجیده شدن، کشیده شدن

وزن نشده، نسنجیده، ناموزون tartısız

tartışma مباحثه، مناظره، جدل، پیکار، مشاجره، بگوگو، مشاجره لفظی

tartışmacı مباحثه کننده، مشاجره کننده

tartışmak مباحثه کردن، جدل داشتن، سرو کله زدن، شارت و شورت کردن، بگوگو کردن، مناقشه کردن، مشاجره کردن، بگوگو داشتن، جرو بحث کردن

tartma سنجش

1-وزن کردن، سنجیدن، کشیدن tartmak 2-قیمت گذاشتن

tartuf ترتوف

tarûmar تار و مار، پخش وپلا، پرت وپلا، نیست و نابود، در بداغان

tarûmar etmek تار و مار کردن، پرت وپلا کردن، پریشانیدن

tarûmar olmak تار و مار شدن

tarz طرز، روش، سبك، فن، کردار، طور، طریقه، طریق، شیوه، شگرد، رویه، روند، منوال، سیاق، مسلک، گونه، اسلوب، نحوه، نحو، هنجار، وجه، وضعیت، نوع، طور، جور

tarzında بوجه، بطرز

tarziye پوزش

tarziye vermek طلب عفو کردن، پوزش طلبیدن

tarzlar وجوه، طرزها

tas تاس، طاس، باطیه، کاسه

tasa تاسه، تخس، غم و غصه، درد و غم

tasa çekmek غم خوردن، غصه خوردن، فکر و خیال کردن، تاسیدن

tasalanmak غم خوردن، غصه خوردن، فکر و خیال کردن، تاسیدن

tasalı غم و غصه دار، غمگین، مغموم

tasallut تسلط، تصدیق

tasannu تصنع، ساختگی، ظاهر سازی

tasarı لائحه، لایحه، طرح

tasarı geometri (هس) هندسه، ترسیمی

tasarım تصور، طرح، طرح ریزی

tasarımlanmak طرح ریزی شدن

1-tasarlamak تصور کردن، نیرنگ زدن، 2-طرح ریزی کردن

1-tasarruf پس انداز، صرفه جویی، اندوخته 2-تصرف، دست برد

پس انداز کردن، صرفه جویی کردن، اندوختن، پس دست کردن

tasarruf etmek صرفه جو

tasarruflu صرفه جو

tasarrufta bulunmak صرفه جونی کردن

tasasız لاقید، بی درد و غم، فارغ البال

tasavvuf تصوف، عرفان، صوفی گری

عارفانه، صوفیانه، تصوفی، tasavvufi
عرفانی

صوفی نامه، کتاب تصوف tasavvuf kitabi
تصور، فرض، تجسم tasavvur
غیر قابل تصور tasavvur edilemez
تصور کردن، پنداشتن، tasavvur etmek
خیال کردن، گمانه بردن، گمانه کردن،
گمان کردن، گمان داشتن، انگاشتن، انگاردن
، صورت نمودن، به تصور کسی در آمدن
صورت بستن، صورت بر tasavvur olmak
کشیدن

تصدیق، مزاحمت tasdi
تصدیق، گواهی، تصویب tasdik
به تصویب رسیدن tasdik edilmek
تصدیق کردن، گواهی کردن، tasdik etmek
به راست داشتن، به تصویب رساندن
مصدق، مصوب، گواهی شده، tasdikli
تصدیق شده

تصدیق نامه، گواهی نامه tasdikname
تصدیق نشده، گواهی نشده tasdiksiz
۱- تصفیة، پالایش، تزکیه tasfiye
۲- حساب صاف کنی

۱- تصفیة کردن، صافی tasfiye etmek
کردن، صاف کردن، پاک گرداندن، پالاییدن،
پالودن، پالیدن ۲- حساب راصاف کردن
۳- ازکار دور کردن

پالایشگاه، تصفیة خانه tasfiyehane
تصغیر tasgir
تصحیح، غلط گیری، غلط گیری کتاب tashih
غلط گیری کردن، تصحیح tashih etmek
کردن

قیاس tasım
قیاس کردن tasımlamak
طاس کباب tas kebab
۱- مسوده، چرك نویس، مینوت، taslak
پیش نویس ۲- تقلید
تظاهر کردن، پز دادن، از خود taslamak
نشان دادن، وانمود کردن
تسمه، قیش، تنگ، پالهنک، tasma
سیرم، دوال، دوبال

تصمیم، عزم tasmim
۱- طبقه بندی، دسته بندی tasnif

۲-تألیف، تصنیف

رده بندی کردن، طبقه بندی tasnif etmek
کردن، درجه بندی کردن

تصانیف tasnifler
(دس) تصریف، صرف کردن tasrif
تصریح، آشکار، فاش tasrih
کاملاً تمام، بکلی تمام، تمام کمال tastamam
تصویب، صلاحدید، هوابدید tasvip
پذیرفته شدن، مصوب شدن، tasvip edilmek
به تصویب رسیدن
تصویب کردن، به تصویب tasvip etmek
رساندن

قطعنامه tasvipname
۱- تصویر، شمائل، شمایل، تمثال، tasvir
پیکره، پیکر ۲- (عو) عکس

مصور شدن tasvir edilmek
وصف کردن، توصیف کردن tasvir etmek
۱- سنگ، حجر، چنل، برد، ۲- نکلن taş
خایه، خصیه، تخم، بیضه taşak
۱- خایه دار، ۲- (مج) (عو) جسور، taşaklı
شجاع

(پز) ورم بیضه taşak yangısı
۱- سنگ انداختن، سنگ پرتاب taş atmak
کردن ۲- (مج) لغاز خواندن، کنایه زدن
مارماهی taş balığı
چاپ سنگی taş basması
عروسک گچی taş bebek
سنگ شناسی taş bilim
۱- سنگ تراش، حجار ۲- سنگ کن taşçı
سربودن، جلو زدن، بهتر taş çıkartmak
بودن از کسان دیگر

سنگ تراشی، حجاری taşçılık
سنگفرش taş döşeme
سنگفرش کردن taş döşemek
سنگچین، دیوار سنگی taş duvar
مارماهی taşemen balığı
پیمان کار دست دوم، مقاطعه کار taşeron
دست دوم

فال سنگ taş falı
کابیه، جواز، جوازه taş havan
فسیل، سنگواره، مستحاثہ taşı
حمل taşıma
حمل ونقل taşımıcılık

taşırma haddi ظرفیت ، ظرفیت برد
 ۱- حمل کردن ، نقل کردن ، حمل
 و نقل کردن ، انتقال دادن ، ۲- باخود بردن ،
 همواره خود بردن
 taşırma kapasitesi ظرفیت برد ، خوردن
 taşırma اسباب کشی ، جابجائی
 ۱- نقل شدن ، نقل مکان کردن ،
 اسباب کشی کردن ، منزل عوض کردن
 ۲- حمل شدن
 taşırılmaz mal غیر منقولی
 taşırılmak لبریز کردن
 taşıt (راه) وسائط نقلیه ، وسیله نقلیه
 taşıtılar (راه) وسائط نقلیه ، وسایل نقلیه
 taşıt trafığıne kapalı yol (راه) عبور از دو
 طرف ممنوع
 taşırان حامل ، نقل کننده
 taşırıcı خبرکش ، سخن چین ، دوبهم زن
 taşıkardi (پز) پرتپشی
 taş kebabi کباب سنگ
 taş kesilme تاجر
 ۱- طغیان آب ، فیضان ، سیلاب
 ۲- پرهیجان ، مفرط ، آشفتگی ، مضطرب ،
 متلاطم
 taşkınılık طغیان ، جوش ، هیجان ، تلاطم
 taşkınılık yapmak جوش کردن ، طغیان کردن
 taşkömürü زغال سنگ
 taşlama سنگسار ، رجم ، سنگ باران
 ۲- هجو ، هجویه
 ۱- سنگسار کردن ، رجم کردن ،
 سنگ باران کردن ، ۲- لغاز خواندن ، هجو
 کردن ، هجو گفتن ، کنایه زدن ، سرکوفت
 کردن ، طعنه زدن ، ۳- سنگفرش کردن
 ۱- سنگسار شدن ، رجم شدن
 ۲- هجو کرده شدن
 taşlanmış رجم شده ، رجم شده
 taşlar سنگها ، احجار ، حجار ، حجاره
 ۱- تاجر ۲- تراجم
 ۱- تاجر کردن ، ۲- به هم سنگ
 انداختن
 taşlatmak به سنگ گرفتن
 taş levha پلحه ، لوحه ، سنگی
 ۱- سنگلاخ ۲- سنگ خروس ، سنگدان
 ۳- سنگ فرش

۱- طغیان ۲- سیلاب ۳- لبریز
 ۱- سر رفتن ، لبریز شدن ۲- (مچ) taşmak
 طغیان کردن ، صبر تمام شدن
 taş ocağı معدن سنگ
 taş pamuğu (گیا) پنبه نسوز ، پنبه
 کوهی ، آذ بستی
 taş parçası سنگ پاره
 taş pudra سفیداب اعلا
 taşra شهرهای خارج از مرکز
 taşralı کربلایی
 taşta bilemek به سنگ تیز کردن
 taştan سنگی ، سنگین
 taşyağı نفت سفید
 taş yazması سنگ نوشته ، کتاب ، کتیبه ،
 سنگ نبشته
 taş yürekli سنگدل ، قسی القلب ، سخت ،
 بی رحم
 ۱- چاشنی ، مزه ، لذت ، طعم ۲- زبان tat
 بسته
 tat alma duyusu مذاقی ، حس ذائقه ، حس
 چشائی
 Tatar تاتار
 tatar (قد) چاپار پست قدیم
 Tatarca تاتاری ، زبان تاتاری
 tatarcık پشه کوزه
 tatarsı غذای ناپز ، قدری خام
 ۱- تطبیق ۲- اجرا کردن tatbik
 ۱- (نظ) مانور ۲- استاز ، کار tatbikat
 آموزشی
 tatbik etmek تطبیق کردن
 tatbiki تطبیقی
 ۱- تعطیل ۲- تعطیلات tatil
 خوابانیدن ، متوقف کردن ، tatil etmek
 تعطیل کردن
 tatil olmak خوابیدن (کارگاه)
 ۱- شیرین کردن ، ۲- خوشمزه tatlandırmak
 کردن ، مزه دار کردن ، لذت دار کردن
 ۱- شیرین شدن ، ۲- لذت دار tatlanmak
 شدن ، خوشمزه شدن
 ۱- شیرین ، شکر دار ، انگبین tatlı
 ۲- شیرینی ۳- بامزه ، بانمک ، دوست
 داشتنی ۴- قاقا ، غاغا (زبان کود کانه)
 tatlıca کمی شیرین

۱- شیرینی فروش، قناد ۲- شیرینی tatlıcı
 ساز، شیرینی پز، شکر ریزی
 شیرینی فروشی، قنادخانه tatlıcı dükkânı
 شیرینی پزی tatlıcılık
 کلوچه tatlı çörek
 شیرین زبان، شیرین سخن، خوش tatlı dilli
 زبان، خوش سخن، خوش بیان، خوش کلام،
 طوطی سخن، بلبل زبان، جادوزبان، چرب
 زبان، چرب گفتار
 (گیا) کدوی اسلامبولی، کدو tatlı kabak
 حلویات tatlılar
 خوشمزه شدن، شیرین شدن، tatlılaşmak
 بانمک شدن
 شیرینی دار، باشیرینی tatlılı
 ۱- حلاوت، شیرینی ۲- خوش مزگی tatlılık
 (گیا) لیموی شیرین tatlı limon
 شیرین بیان، شیرین دهان، tatlı sözlü
 شیرین زبان
 آب برنده tatlı su
 ماهی درشت قنات tatlısu balığı
 ماهی خاردار رودخانه یی، tatlısu levreği
 لوتی
 کلمل، کالومل tatlı sülûmen
 چشایی، ذائقه، اذاعت، چشش tatma
 ذایقه، حس ذایقه، چشایی، tatma duyusu
 چشش، احساس ذوقی، احساس چشایی،
 حاسه ذوق
 چشیدن، مزه کردن، زبان زدن tatmak
 خاطر جمعی، راحتی خیال، مطمئن، tatmin
 اطمینان
 تمام کمال، کافی و وافی tatminkâr
 مطمئن شدن، کرم کشتن، tatmin olmak
 اطمینان پیدا کردن
 ذائقه ای، چشائی tatsal
 ۱- بی مزه، بد طعم ۲- بی ذوق، بی tatsız
 معنی، ناگوار
 ۱- بی مزه شدن، کم شیرین tatsızlaşmak
 شدن ۲- (مچ) لوس شدن، خنک شدن، بی نمک
 شدن
 ۱- بی مزگی، بی طعمی، بی tatsızlık
 شیرینی ۲- کار بی معنی و مزخرف
 ۳- ناگواری
 ۱- چشانیدن، چشانیدن ۲- (مچ) tattırmak

ترغیب کردن، بطمع آوردن
 (گیا) تاتوره، داتوره tatula
 (پز) طاعون، وبا taun
 ۱- تاو ۲- آب و تاب ۳- چاقی حیوانات tav
 تابه، تاوه، ماهی تابه، روغن داغ کن tava
 نان تابگی، نان تاوگی tava ekmeği
 طواف tavaf
 تطوف tavaf etme
 طواف کردن، طواف زدن tavaf etmek
 تابگی tavalık
 سقف، پوشش، بام، پشت، جفت، tavan
 چفته
 سقف، پوشیده tavanlı
 میانجی گری، پادر میانی tavassut
 میانجی گری کردن، پای در tavassut etmek
 میان نهادن
 توطن، وطن گیری tavattun
 کلاه گذار، جیب بر tavcı
 گل خانه، گرم خانه tavhane
 طور، رفتار، طرز، جور، نوع، حال tavır
 موضعگیری اتخاذ کردن tavır almak
 اطوار tavırlar
 ژست گرفتن tavır takınmak
 مسامحه، موافقت، عوض، مراعات taviz
 مسامحه کردن، موافقت taviz vermek
 کردن، عوض دادن، مراعات کردن، رو دادن
 ۱- طویله، اسطبل، باره بند، tavla
 ۲- تخته نرد
 تخته بازی کردن tavla atmak
 ۱- شش انداز، نراد، تاس باز tavlacı
 ۲- مهتر، طویله دار
 گاه tavla hanesi
 ۱- قوام آوردن، ۲- کلاه گذاردن tavlamak
 ۳- گول زدن، ریشخند کردن
 ۱- توییدن، قوام آمدن ۲- گول tavlanmak
 خوردن، کلاه سرش رفتن ۳- چاق شدن
 حیوانات
 تخته بازی کردن tavla oynamak
 تخته بازی، نرد tavla oyunu
 مهره نرد، تخته tavla pulu
 تاس، کعب tavla zarı
 ۱- توییده، قوام آمده ۲- چاق شده tavlı
 شل شدن tavsamak

tavsatmak شل کردن ، سست کردن ، از آب و تاب انداختن

tavsif توصیف ، تعریف

tavsif etmek توصیف کردن

۱-توصیه ، سپارش ، سفارش ، tavsije
۲-پند ، نصیحت

tavsije etmek توصیه کردن ، سفارش کردن

tavsiyeli پارتی دار ، سفارش شده ، باتوصیه

tavşan خرگوش ، درازگوش ، ارنب

tavşan dudağı لب خرگوش ، لب شکری مادر زادی

tavşan kanı رنگ قرمز تند

tavşan kulağı (گیا) گل نگونسار ، گل

سیکلمه ، بخور مریم ، پنجه مریم

tavşanlık کننده کاری نجاری ، مثبت کاری روی تخته

tavşan uykusu خواب خرگوشی

tavuk مرغ ، مرغ خانگی ، ماکیان

tavuk biti شپشک ، شپشه

tavukçu ۱-مرغ فروش ۲-مرغدار

tavukçuluk ۱-مرغ فروشی ۲-مرغداری

tavukgötü (پز) زگیل

tavuk kursağı سنگدان

tavuklu pilav چلو مرغ

tavuk yemi چینه

tavus طاوس ، طاووس

tavzih توضیح

tay کره اسب ، کره ، طای

taya دایه

taydaş اقرا

tayf طیف

tayfa جاشو ، ملوان ، ملاح ، نارودسته

tayfun (هو) طوفان ، تندباد ، گردباد خشکی

taygeldi بچه اندر

tayin (نظ) جیره ، ارزاق

tayife طایفه ، طائفه ، گروه

tayin تعیین ، انتصاب

۱-معین شدن ۲-منصوب شدن tayin edilmek

۱-تعیین کردن ، معین کردن ، tayin etmek

قرار زدن ۲-منصوب کردن

taylak کره اسب بزرگ

taylesan طیلسان ، طالسان

taytay yürümek تا تا کردن ، تایی تایی کردن

tayyar طیار ، پرنده

tayyare (هو) هواپیما ، طیاره

tayyareci (هو) هوانورد ، خلبان ، طیاره

چی

tayyare meydanı (هو) فرودگاه ، میدان

طیاره

tayyör کت و دامن زنانه

tazallüm تظلم ، داد خواهی ، شکایت

tazarru تضرع ، التماس

۱-تازه ، حدیث ، نوین ، نو ، جدید taze

۲-سرسبز ، تر ، تر و تازه ۳-زن جوان

۴-سرحال

taze biber (گیا) فلفل اسلامبولی ، فلفل

سبز ، فلفل ترشی

taze ekmek نان تازه

۱-تازه کردن ، نو کردن ، تجدید tazelemek

۲-تکرار کردن

tazelenmek تازه شدن ، تجدید شدن

tazeleşmek جوان شدن

۱-تازگی ، حدوث ، نوی ، طراوت tazelik

۲-سرسبزی ، تروتازگی ۳-جوانی

taze meyve بلک ، میوه تازه

taze soğan (گیا) پیازچه ، پیازک

tazı تازی

tazılaşmak لاغر شدن ، ضعیف شدن

tâzim تعظیم

tâzim etmek احترام گذاشتن

۱-تسلیم ، سرسلامتی ۲-تعزیه ، tâziye

تعزیت ، شبیه

taziye mektubu تسلیت نامه

taziye merasimi شبیه خوانی ، علی اکبر

خوانی

taziye okumak تعزیه خواندن

taziye okuyan تعزیه خوان

taziz اعزاز و احترام

tazmin تضمین ، ضمانت

tazminat غرامت ، خسارت ، تاوان

tazminat almak غرامت ، غرامت کردن

tazminat ödemek غرامت دادن ، خسارت

دادن ، خسارت پرداختن

tazminat vermek غرامت دادن

tazyik فشار ، تضییق

teādül تعادل
 teāmül عادت، رسم، آداب و اصول
 teāti تعاطی، داد و ستد، رد و بدل
 teatide bulunmak رد و بدل کردن، تعاطی کردن
 teavün تعاون، اعانت
 teba تبعه، رعیت، تبع
 tebah تباه
 tebahhur تبخر
 tebaiyet تبعیت، پیروی، اطاعت
 tebarüz etmek روشن شدن، معلوم شدن، بروز کردن، فاش شدن
 tebarüz ettirmek روشن کردن، توضیح دادن، واضح کردن
 tebcil تعظیم، تکریم، تبجیل
 tebcil etmek بزرگ شمردن، احترام کردن، گرامی شمردن
 tebdil تبدیل
 tebdil edilmek مبدل گشتن
 tebdil etmek مبدل کردن، عوض کردن
 tebdil gezme تبدیل لباس، تبدیل قیافه
 tebdil gezmek تبدیل قیافه کردن، تبدیل لباس کردن، بالباس عوضی گشتن
 tebeddül تبدل
 tebelles (عو) مصدع، مسلط، در دسر
 tebelles شدن، مسلط شدن
 tebellüğ آگاهی، ابلاغ
 tebellüğ etmek آگاه شدن
 ۱-تبلور ۲-روشن و واضح شدگی
 teber تبرزین درویشی
 teberru تبرع
 teberrüken تبرکاً، برای برکت
 tebessüm تبسم، لبخند
 tebessüm etmek تبسم کردن، لبخند زدن، تبسم بر لب آوردن
 tebeşir گچ، تباشیر، جیر، حص
 ۱-تبلیغ، ابلاغ، آگهی ۲-مقاله
 tebliğat ابلاغ
 tebliğ etmek ابلاغ کردن، آگهی دادن
 tebliğname ابلاغیه
 tebrik تبریک، تهنیت
 tebrik etmek تبریک گفتن، تبریک عرض کردن

tebrik kartı کارت تبریک
 Tebriz تبریز
 Tebriz'li تبریزی
 tebşir تبشیر، مژده دهنی
 tecahül تجاهل
 tecahülden gelmek خود را به نفهمی زدن، خود را به نادانی زدن
 tecanüs تجانس
 tecavüz تجاوز، دست اندازی، تخطی، تجاوز، تعدی
 ۱-پای بیرون نهادن از، تجاوز کردن، تخطی کردن، تعدی کردن، گذر یافتن
 ۲-ناموس کسی را لکه دار کردن
 tecavüzî تهاجمی
 tecavüzkâr متجاوز، تجاوز طلبی
 tecdit تجدید، تازه کردن
 ۱-تجلی ۲-تقدیر، مقدرات، نصیب، قسمت
 tecellî قسمت
 tecessüm تجسم
 ۱-تجسس، کنجکاوی ۲-تحقیق
 tecil تأجیل
 tecil etmek عقب انداختن
 tecrit تجرید
 tecrit etmek مجرد نمودن، جدا کردن
 ۱-تجربه، تجربیت، کار آزمایی
 ۲-کار دیدگی
 tecrübe kazanmak تجربه کسب کردن
 tecrübeler تجارب
 tecrübeli باتجربه، مجرب، صاحب تجربه، بلند و پست دیده، تجربه دیده، جهان دیده، کار کرده کار، سال آزموده، کار دیده، کار افتاده، کار آزموده، به کار آمده، کهنه کار، آزموده، آزموده کار، باسابقه، پخته رای، (بطور مزاح) پیرگرگ
 tecrübелilik آزمودگی، پختگی
 tecrübesiz بی تجربه، غیر مجرب، کار نا آزموده، کار نادیده، کم کار، خامدست، تازه کار
 tecrübesizlik ناشیگری، بی تجربگی، کم تجربگی
 tecrübi تجربی، تجربه ای، آزمایشی
 (پز) طب تجربی، طب آزمایشی
 tecvîd تجوید

teçhiz تجهیز

teçhizat ۱-تجهيزات ۲-لوازم و ادوات

teçhizat deposu (نظ) قورخانه

tedafûî تدافعی، دفاعی

tedahül تداخل

tedâî تداعی

tedarik تدارك

tedarik etmek مهیا کردن، آماده کردن

tedarikli مهیا، آماده، با احتیاط، باتدارك

tedariksiz بدون تدارك، بدون احتیاط

tedavi (پز) معالجه، مداوا، تداوی، علاج، درمان

tedavi bilimi (پز) اصول تداوی

tedavi edilebilir (پز) علاج پذیر

tedavi edilmek (پز) معالجه شدن

tedavi etmek (پز) معالجه کردن، مداوا

tedavi olmak (پز) معالجه شدن

tedavül تداول، رواج

tedavülde olmak جاری بودن، جاری شدن

tedbir تدبیر، چاره، رای، بند و بست

tedbir alma تدبیر

tedbir almak تدبیر کردن، علاج کردن

tedbirler تدابیر

tedbirli مدبر، با تدبیر، با رای، دوراندیش

tedbirsiz بی تدبیر، بی دقت، بی احتیاط

tedbirsizlik بی بصیرت، سست رای

tedeyyün تدین

tedfin تدفین

tedfin etmek دفن کردن، به خاک سپردن

tedhiş وحشت و رعب، ترور

tedhişçi رعب و وحشت آور، تروریست

tedip تادیب

tedirgin مکرر، دلخور، اوقات تلخ

tediye تاذیه، پرداخت

tediye etmek تاذیه کردن، پرداخت کردن

tedricen تدریجاً، بمرور، رفته رفته، خرده

tedrici خرده، متدرجاً، اندک اندک، بتدریج

tedricî تدریجی، کم کم

tedris تدریس

tedrisat تدریسات

tedvin تدوین

teeddüp خجلت، شرمساری، حیا

teemmül تأمل، تفکر، تذکر

teennî تأنی، آرامی، ملایمت

teessüf تأسف، تأثر

teessüf etmek تأسف کردن، متأسف

شدن، متأثر شدن، أسف خوردن

teessür تأثر

tef (مس) دف، دایره، تنبک، باتره

tefahür تفاخر

tefeci رباخوار، سود خور، نزول خور

tefecilik رباخواری، نزول خوری

tefecilik yapmak رباخوردن، رباخوری

کردن، نزول خوردن، نزول خوری کردن

tefe koymak دستک و دنبک راه انداختن

tefekür تفکر

teferruat فروع، فروعات

tefrik تفریق، فرق گذاشتن

tefrika ۱-پاورقی ۲-نفاق، جدائی، تفرقه

tefrika sokmak تفرقه انداختن، پشم

کشیدن، نفاق انداختن

tefriş etmek فرش کردن، مبله کردن

tefsir تفسیر، گزیرش

tefsir etmek تفسیر کردن، شرح کردن

tefsirler تفاسیر

teftiş تفتیش، بازرسی، بازجویی

وارسی و ارسى

teftiş edilmek و ارسى شدن، بازرسی شدن

teftiş etmek تفتیش کردن، بازرسی کردن

وارسی کردن، و ارسى شدن، پاس داشتن

چستن

tegafül تغافل

tegazzül تغزل

teğelti نمد زیر زین

teğet (رض) مماس، محور ظل

teğmen (نظ) ستوان، ستوان دو

teğmenlik (نظ) ستوانی، نیابت

tehacüm تهاجم، حمله، هجوم

tehdit تهدید

tehdit edici تهدید آمیز

tehdit etmek تهدید کردن، شاخشانه کشیدن

tehevür عصبانیت
 tehir تأخیر، دیرکرد، درنگی، درنگ
 tehir etmek دیر کردن، پاپیا کردن، تأخیر کردن
 tehir ettirmek از پس افکندن، به تأخیرانداختن
 tehlike خطر، تهلکه، ورطه، هچل
 tehlike çıkmak پای برسنگ آمدن، مخاطره روی دادن
 tehlikeden kurtulmak جان بدر بردن، گلیم خود را از آب بر آوردن
 tehlikeler خطرات
 tehlikeli خطر ناک، پرخطر، خطیر، مخاطره آمیز، ناسالم
 tehlikeli bir işe girişmek پیشانی پلنگ خریدن، پیشانی شیر خاریدن
 tehlikeli eğim (çıkış) (راه) سربالائی خطر ناک
 tehlikesiz بی خطر
 tehlike uyarı işaretleri (راه) علائم خطر
 tehlikeye düşürmek به خطر انداختن
 tek تەك، تنها، یگانه، فرد، یکه، واحد، طاق، جدا، جدا گانه، جرید، اوحد
 tekabbül تقبل
 tekabül تقابل
 tekaddüm پیشی، تقدم
 tekaddüm etmek پیش دستی کردن، تقدم داشتن
 tekâlif (قد) مالیات، عوارض
 tekallus تقلص
 tekâmül تکامل، پیشرفت، کمال
 tekâmül etmek کامل شدن، عاقل شدن، ترقی کردن، پیشرفت کردن، تکامل یافتن
 tekâmül kanunu قانون نشو و ارتقاء
 tekâpu تعلق، چاپلوسی
 tekaüdiye حقوق باز نشستگی
 tekaüt تقاعد، بازنشستگی
 tek başına يك تنه، به تنهائی، تنها، فرداً، يك لنگه پا، تەك و تنها
 tekbir تکبیر
 tekbir getirmek تکبیر آوردن، تکبیر گفتن، الله اکبر گفتن
 tekdir تەكدیر، عتاب، توبیخ، سرزنش

tekdir etmek تەكدیر کردن، توبیخ کردن
 tekdüze يەك دۈزە، يەكنواخت، يەكجور، دست، يەك رو، هموار، همواره
 tek düzelik يەك دۈزەلىك، يەكنواختى، يەكجورى، هموارى
 tek düze olmak كەرسى داشتەن، يەكدەندە بۇدۇن، يەكنواخت بۇدۇن
 teke تەكە، بىزىر، شاك، دكە
 tekebbür تكبر، كبر، غرور
 tekeffül تكفل
 tekeffül etmek ضامن شدن
 tekellül انحصار، منوبل
 tekellüf انحصارى
 tekellüf تكلف، تعرف، بیگانگی
 tekemmül تکمل
 teker چرخ، تکر
 tekerine çomak sokmak (اصط) سنگ در آبگینه کار کسی انداختن
 tekerlik (سيا) سلطنت مطلقه، مونارشی
 tekerlek ۱-چرخ، ۲-مدور، گرد
 tekerlemek چرخ دادن، دور گرداندن، چرخاندن
 tekerlenmek دور خوردن، چرخیدن، گردیدن، وارونه شدن، واژگون شدن
 tekerli چرخ دار
 tekerrür تکرر، تکرار
 teker teker تەك تەك، يەكى يەكى، تنها تنها
 tek evli يەك زەنە، يەك زەن دار
 tek göz dam چار دیوار
 tek gözlü اەور، يەك چشەم
 tek hörgüçlü deve شەترىك كوهانە
 tek hücreli canlı آغازى
 tekil (دس) مفرد
 ۱-خالى، ساكت ۲-تەگىن ۳-يەكە، ۴-باشگون تنها
 tekinsiz بىدەيمەن، بىدشگون
 tekit تەكيد
 tekit etmek تەكيد كەردن، استوارى كەردن، مؤكد كەردن
 tekke (تەص) تەكپە، خانقاه، خانگاه، زاویه، رباط
 ۱-(مەكن) تەك زەدن، ۲-(عو) گەرفتەگى تەكلەمەك زبەن داشتەن

tekleştirme تفرید
 tekleştirmek تفرید کردن
 tekli تکی
 teklif ۱- پیشنهاد ۲- بیگانگی ، تعارف
 teklif etmek پیشنهاد کردن
 teklifli رسمی ، تشریفاتی
 teklifsiz خودمانی ، بیگانگی
 teklifsizce خودمانی
 teklifte bulunmak پیشنهاد کردن ، پیشنهاد دادن
 teklif vermek پیشنهاد کردن
 teklik ۱- یگانگی ، فردیت ، تکی ، توحید ، وحدانیت ، وحدت ، انفراد ۲- (عو) يك لیره ای ، يك میلیون لیره ای
 tekme لگد ، پشت پا ، تیپا ، اردنگ
 tekme atmak تیپازدن ، لگدزدن
 tekmelemek لگد زدن ، پشت پازدن ، پای برجیزی زدن ، پی کوب کردن ، پاسار کردن ، تیپازدن ، اردنگ زدن ، اردنگ کردن
 tekmeleşmek به هم لگدزدن ، پای باکسی زدن
 tekme vurmak لگد زدن ، پای زدن
 teknil تکمیل ، بی نقصان ، تام ، تمام
 teknil haberi (نظ) راپورت
 teknillemek تکمیل کردن ، کامل کردن ، تمام کردن
 tekne ۱- قایق ۲- تفرار
 teknik ۱- تکنیک ، فن ۲- فنی
 teknik arıza نقص فنی
 teknikçi تکنیسین ، مأمور فنی
 tekniker مکانیسین ، تکنیسین
 teknikler فنون
 teknisyen تکنیسین
 teknoloji فن شناسی ، علوم فنی ، تکنولوژی ، فن
 tek örnek یکریز ، یکنواخت ، استاندارد
 tek parça يك پارچه ، يك تکه
 tekrar دوباره ، مجدداً ، باز ، دیگر بار ، دیگر باره ، تکرار ، تازه بتازه ، مکرر ، مجدداً ، ایضاً
 tekrar etmek تکرار کردن
 tekrarlama تکریر
 tekrarlamak ۱- تکرار کردن ، مکرر کردن

مکرر گرداندن ، تجدید کردن ۲- باز گفتن
 tekrarlanma تکرر
 tekrarlanmak مکرر شدن
 tekrar tekrar مکرراً ، کراراً ، بتکرار
 tekrar tekrar söylemek گوش فلک را کرکردن
 tekrim تکریم ، حرمت ، احترام
 teksif تکثیف
 teksir تکثیر
 teksir etmek تکثیر کردن ، زیاد کردن ، اضافه کردن
 tekstil بافندگی ، بافت ، نساجی
 tekstil mühendisi مهندس نساجی
 tektanrıci موحد
 tektanrıcılık توحید
 tek taraflı يك جانبه ، يك طرفه
 tek tek تك تك
 tek tük نادراً ، بندرت
 tek yönlü يك طرفه ، يك جانبه
 tek yönlü yol (راه) جاده يكطرفه
 tekvin تکوین ، خلقت ، آفرینش ، پیدایش
 tekvinî پیدایشی ، تکوینی ، آفرینشی
 tekzip تکذیب
 tekzip etmek تکذیب کردن
 tel ۱- سیم ، کابل ، مفتول ۲- تار ، تاره ، لیف ، نخ ۳- تلگراف ۴- سیمی ۵- تورسیمی
 tela لایه ، قدک
 telaffuz تلفظ
 telaffuz etmek تلفظ کردن
 telafi تلافی ، جبران
 telafi edilemez جبران ناپذیر
 telafi edilmek جبران شدن
 telafi etme جبران ، تدارک
 telafi etmek جبران کردن ، تدارک کردن ، تلافی کردن
 telakki تلقی
 telakki etmek تلقی کردن ، دریافتن ، فهمیدن ، ملتفت شدن ، دستگیر شدن ، محسوب کردن
 telaş دست پاچگی ، تلاش ، تشویش ، جوش
 و خروش ، شتاب زدگی ، اضطراب ، هیجان
 telaşa düşmek دستپاچه شدن ، به تلاش

افتادن

telaşa kapılmak دست وپای خود را گم کردن
، دستپاچه شدن

telaşlanmak دست پاچه شدن ، هول زدن ،
هول شدن ، از هم پاشیدن ، به تلاش افتادن ،
تلاش کردن ، دست وپای خود را گم کردن

telaşlı دستپاچه ، پرهیجان و تلاش

telaşsız خونسرد ، بی تلاش

Tel Aviv تل آویو

tel dikişli سیم دوزی شده

telef تلف

telefât تلفات ، ضایعات

teleferik اطاقچه هوائی

telef etmek تلف کردن ، بریاد دادن ، بر باد
رفتن ، اتلاف کردن

telef olmak برهم شدن ، تلف شدن ، اتلاف
شدن

telefon ۱-تلفن ، تلفون ۲-تلفن عمومی

telefoncu تلفون چی ، مأمور تلفون

telefon etmek تلفن کردن ، زنگ زدن

telefon idaresi تلفون خانه

telefonlaşmak تلفن کردن ، باتلفن تماس
گرفتن

telefonlu تلفونی

telefon rehberi راهنمای تلفن

telefon santralı مرکز تلفن

telefotografi عکس برداری از دور

telek پربال

teleke شهبال ، شهر

teleks تلکس

telepati تله پاتی

telesekreter سکرتر تلفنی

teleskop تلسکوپ ، دوربین نجومی ، دوربین
فوکو

televizyon تلویزیون

televizyon ekranı صفحهء تلویزیونی

telgraf تلگراف

telgrafçı تلگراف چی ، مأمور تلگراف

telgrafhane تلگرافخانه

telgraf kağıdı تلگرام

telgraflaşmak مخابره کردن باتلگراف

telgraf vasıtasıyla تلگرافی

telhis تلخیص

تألیف

teîlîfat تألیفات ، نوشتجات

teîlif edilmek مؤلف شدن ، تألیف شدن ،
نوشتن شدن ، به سلك تحریر در آمدن

teîlif etme تدوین ، تألیف

teîlif etmek تألیف کردن ، تدوین کردن ، گرد
آوردن ، پرداختن ، به سلك تحریر کشیدن ،
نوشتن

teîlif hakkı حق التألیف

teîlifler مؤلفات ، تألیف ، نوشتجات ،
تألیفات

teîlif ücreti حق التألیف

telin تلین

tel'in etmek لعنت کردن ، لعن کردن

teliz جانخانی ، تلیس ، گونی

tel kadâyıf فالوده

telkârî سیم کاری

telkin تلقین

telkin etmek تلقین کردن

tellak دلاک ، مالشگر ، قایم ، کیسه کش

tellaklık مالشگری ، دلاکی ، کیسه کشی

tellâl دلال ، منادی ، جارچی ، پاسبیز ، بیاع ،
کارچاق کن

tellâl çıkartmak جار زدن

tellâliye حق دلالی ، دلالی

tellâllık ۱-دلالی ، کار چاق کنی ، جارچی
گری ۲-دلالی ، حق دلالی

tellâl parası دلالی ، حق دلالی

۱-تور سیمی زدن ۲-تلگراف
کردن

tellendirmek سیگار کشیدن ، چپک کشیدن

۱-سیم کشی شدن ۲-تلگراف
شدن

teller سیم ها ، اوتار

telli sazlar (مس) سازهای زهی ، رودجامگان

telli turna پادراز

telmiḥ تلمیح

telmiḥ yapmak تلمیح کردن ، اشاره کردن

telsiz بی سیم

telsiz telgraf تلگراف بی سیم

tellik نقصان ، عیب

telve ته نشست ، درد قهوه

tema تم ، مبحث ، مطلب ، موضوع اصلی

temas ارتباط ، تماس
 temas ederek با اشاره به
 temas etmek تماس کردن ، دست زدن
 temas kurmak تماس گرفتن ، ارتباط یافتن
 temas حاصل کردن ، تماس پدیدار کردن
 temaşa تماشا ، نظر ۲-تآثر ، نمایش
 temaşa etmek تماشا کردن
 temayül تمایل ، گرایش
 temayüz تمایز
 temayüz etmek مشخص شدن ، مشهور شدن ، متمایز شدن
 tembel تنبل ، گران جان ، تن آسان ، کاسل ، پشت گوش فراخ ، کاهل ، بالین پرست ، پوستی ، سایه خشک ، کسل ، گوده حرام ، سست ، سست رگ ، عاطل ، تنه لش ، بطل
 tembelleşmek تنبل شدن ، تن آسان شدن
 tembellik تنبلی ، کهالت ، کاهلی ، سستی ، عطالت ، تکاسل ، تبطل ، پرویش
 tembellik etmek تنبلی کردن ، تنبل کردن ، کاهلی کردن
 tembih تنبیه ، گوشمال ، گوشمالی
 tembih etmek تنبیه کردن ، آگاه ساختن ، برحذر کردن
 tembul (گیا) تملول
 temcit ۱-تمجید ، تحسین ، تعریف ۲-سحری (در موقع روزه)
 temdit تمديد
 temdit etmek مدت را بیشتر کردن ، طولانی کردن ، تمديد کردن
 temek پنجرهء آخر
 temel بنیاد ، بنیان ، بن ، قاعده ، اساس ، اصل ، شالده ، شالوده ، پا ، پی ، بن داد ، پایه بنیان گذار ، بنیادگذار
 temel atan بنیادکردن ، بنیاد نهادن ، بنا نهادن ، بنا گذاشتن ، طرح افکندن ، بنیان گذاشتن ، اساس افکندن ، پی افکندن ، پی ریختن ، پی ریزی کردن
 temel atma töreni مراسم بنیان گذاری
 temel bilimler علوم پایه
 temel ihtiyaçlar نیازهای اساسی
 temelini oluşturmak اساس چیزی را تشکیل دادن

temel kemiği ویدی
 temellenmek اساس یافتن ، پی گرفتن ، بنیان یافتن
 temeller میانی
 temelleşmek جای گرفتن ، پی گرفتن ، محکم واستوار شدن
 temelli اساسی ، اصلی ، همیشگی ، دائمی ، جذری ، بازمان
 temellük تملك
 temelsiz بی اصل ، بی پایه ، بی اساس ، سست ، پادر هوا ، غیر واقع
 temenni تمنی ، آرزو ، خواهش ، میل
 temenni etmek آرزو کردن ، تمنی کردن
 temerküz تمرکز
 temerküz kampı اردوگاه تمرکز
 temettü تمتع ، بهره بری ، استفاده
 temin ۱-تأمین ۲-مطمئن کردن
 temin etmek ۱-تأمین کردن ، ۲-پیدا کردن ، بدست آوردن ۳-مطمئن کردن ، اطمینان دادن ، اعتماد دادن ، خاطر جمع کردن
 temiz پاک ، پاکیزه ، تمیز ، نظیف ، صاف ، صافی ، بری
 temiz bilmek پاک شمرده ، پاک دانستن
 temize çekilmiş yazı پاکنویس
 temize çekme پاکنویسی ، تبییض
 temize çekmek پاکنویس کردن
 temiz kimseler اصفیاء ، پاکدلان
 temizleme تنظیف ، تطهیر ، تزکیه ، تصفیه ، تخلیص ، تحریر
 temizlemek ۱-پاک کردن ، تمیز کردن ، تطهیر کردن ، پاکیدن ، ساده کردن ، زدودن ، زداییدن ۲-ازبین بردن ، نابود کردن
 temizlenmek ۱-پاک شدن ، پاک گشتن ، تمیز شدن ، طهارت کردن ، طهارت گرفتن ، صافی شدن ۲-نابود شدن ، ازبین رفتن ۳-پاک شدن قاعدگی ، تمام شدن قاعدگی
 temizleyici ۱-لباس شو ۲-تمیز کننده ، پاک کننده
 temizlik پاکی ، تمیزی ، نظافت ، طهارت ، صفا
 temizlik işleri تمیز کاری ، نظافت کاری
 temiz yaratılışı پاک طینت ، پاک نهاد
 temiz yürekli صاف دل ، ساده دل ، ساده

لوح ، پاکدل

temiz yüzlü پاک چهر ، پاکیزه رو
 temkin تمکین ، وقار
 temkinli باوقار ، باتمکین ، باسنگ ، موثر
 temkinsiz بی وقار ، بی تمکین ، بی دقت
 Temmuz ژوئیه ، ژویه ، تموز
 tempo (مس) ضرب ۲- (مچ) روش ، رویه
 tempo tutma کاسه گیری ، ضرب گیری
 tempo tutmak (مس) کاسه گرفتن ، ضرب گرفتن ، رنگ گرفتن
 temren پیکان ، زج ، سرنیزه ، خدنگ
 temrenli ok عقاب آهنین منقار
 temrin تمرین ، مشق
 temrin yapmak ۱- تمرین کردن ، مشق کردن
 ۲- ورزش کردن
 temriye (گیا) خزه بری ، خزه زمینی
 temsil ۱- نمایش ۲- نمایندگی
 temsilci نماینده ، کارگزار
 temsilcilik نمایندگی ، کارگزاری
 temsil etmek ۱- ارائه کردن ۲- نمایندگی کردن
 temyiz تمییز ، تمیز ، فرجام ، پژوهش
 temyiz etmek (حق) تمییز دادن ، فرجام خواستن
 temyiz mahkemesi (حق) دیوان تمیز ، دادگاه
 تمیز ، محکمه تمیز ، فرجام
 ten تن ، بدن ، قالب ، توش
 tenakuz تناقض
 tenasüh تناسخ
 tenasül تناسل
 tenasüp تناسب
 tencere قابلمه ، دوری ، دیگ
 tencere dibin kara, seninki benden kara (اصط) دیگ به دیگ می گوید: رویت سیاه؛
 ترب به تربچه گفت: چقدر تندی!
 teneffüs ۱- تنفس ۲- تفریح
 teneffüs etmek نفس کشیدن ، تنفس کردن
 teneffüs zili زنگ تفریح
 teneke ۱- حلبی ۲- پیت ، پیت حلبی بنزین
 tenekeci حلبی ساز
 teneke kutu قوطی حلبی ، صندوق حلبی
 teneşir تخته
 teneşirlik بیمار محتضر

تنزل tenezzül

tenezzül etmek پست شدن
 تنها خلوت
 tenhalaşmak خلوت شدن
 ۱- جای خلوت ۲- خلوت بودن
 tenhalık
 tenis (ور) تنیس
 tenisçi (ور) تنیس باز
 tenkit ۱- نقد ، تنقید ۲- عیبجویی
 ۱- منقد ۲- خرده بین ، خرده گیر ، حرفگیر
 tenkit etme خرده بینی ، خرده گیری
 ۱- نقد کردن ۲- خرده گرفتن بر
 کسی ، پالودن ، خرده گیری کردن ، ایراد گرفتن
 tenkiye حقنه ، اماله ، تنقیه
 tennûre (قد) تنوره
 tensikat اصلاحات
 tensip تنسیب ، تصویب
 tensip buyurmak مناسب شمردن
 tentene تور
 tentürdiyot (شیم) تئوریوت
 tenvin (دس) تنوین
 tenvin almak (دس) تنوین برداشتن
 tenvirat روشنائی ، وسائل روشنائی
 tenya کرم کدو ، تنیا
 tenzih تنزیه
 tenzilât تخفیف ، تنزیلات
 tenzilâtli باتنزیل ، باتخفیف
 tenzilât yapmak تخفیف دادن ، تخفیف کردن
 teodolit (مکن) ارتفاع یاب
 teokrasi (سیا) دولت دینی ، دولت مذهبی
 teokratik مبنی بر دین و مذهب
 teoloji الهیات ، علوم الهیات
 teorem (هس) قضیه هندسی
 teori تئوری ، نظریه
 ۱- تپه ، کوه ، قله ، بلندی ، تل ، حدب
 ۲- تپه ، فرق ، بالا ، برندک ۳- سر ، رأس
 ۱- پشت ، تپه ، کوچک ۲- (گیا) کلانه
 tepecik
 tepedamgası ملان
 ۱- کتک کاری حسابی ۲- کله کود ،
 لبالب
 ۱- حسابی کتک زدن ۲- مغلوب
 کردن ، سر کوبی کردن ۳- (مچ) کشتن

۱- کتک خوردن ۲- مغلوب شدن tepelenmek

۳- (مچ) کشته شدن

تپه ها ، پشته ها ، تلال ، قلل ، اتلال tepeler

تپه دار ، طره دار ، تاج دار tepeli

سمت الرأس tepe noktası

(عو) از کوره بدر رفتن ، از جا tepesi atmak
در رفتن

توسری tepesine vurma

سرنگون ، سرنگونسار ، وارون ، tepetaklak
وارونه ، معلق ، واژگون

اسکیزه ، پاکوبی tepinme

۱- پابزمین کوبیدن ۲- (مچ) رقص tepinmek
کردن ، پاکوبیدن

غریبال غله tepir

غریبال کردن tepirlemek

۱- بهم لگد پراندن ۲- جست و خیز tepişmek

۲- باهم ستیزه کردن ، بجان هم افتادن

انعکاس ، رفلکس tepke

۱- واکنش ، عکس العمل ، واژنش tepki

۲- جهش ، قوه بر گرداننده

قوه دافعه tepki gücü

انعکاسی ، عکس العملی tepkili

عکس العمل ، انعکاس ، انفعال tepkime

عکس العمل نشان دادن tepkimek

واژنش tepme

۱- لگد زدن ، لگد پراندن ۲- (مچ) رد tepmek

کردن ، پس زدن ۳- (نظ) عقب زدن (توپ ،

تفنگ) ۴- طپانیدن ۵- پشت پا زدن

تکان خوردن ، حرکت کردن tepremek

برگشت ، نکس tepreşme

عود کردن ، برگشتن ، بحرکت tepreşmek

آمدن ، نکس کردن

سینی tepsi

عرق ، خوی ter

ترقی ، پیشرفت ، پیشی terakki

کمال یافتن ، ترقی کردن ، terakki etmek

پیشرفت کردن

تراکم teraküm

جمع شدن ، گرد آمدن ، teraküm etmek

متراکم شدن

۱- (قد) ترانه ، سرود ، نغمه ، لحن terane

۲- (مچ) تکرار مکررات ، قصه ، کلشوم ننه

تراس ، پادگانه ، پشت بام teras

پله پله کردن زمین teraslamak

طراوت ، شادابی teravet

نماز تراویح ، تراویح teravih namazı

ترازو ، میزان terazi

میزان ، برج میزان terazi burcu

ناره ، طیار ، لسان terazi dili

کپه terazi kefesi

۱- تربیت ، ادب ، تربیه ، پرورش terbiye

۲- افسار یابو

مربی terbiyeci

پرورش یافتن ، ادب شدن terbiye edilmek

تأدیب terbiye etme

ادب دادن ، تأدیب کردن ، terbiye etmek

پروراندن ، پرورش کردن

مؤدب ، با ادب ، خجالتی ، باتربیت terbiyeli

بی تربیت ، بی ادب ، ناجنس terbiyesiz

بی تربیتی ، بی ادبی ، terbiyesizlik

ولنگاری

تربیتی ، پرورشی terbiyevî

ترجیح ، تفضیل tercih

ترجیح کردن ، ترجیح دادن ، tercih etmek

تفضیل نهادن ، گزین کردن ، گزیدن بر ، پسند

کردن بر ، برگزیدن

تراجیح tercihler

مرجع ، راجع ، راجع ، گذشته tercihli

(اد) ترجیع بند tercî-i bend

مترجم ، ترجمان tercüman

مترجمی tercümanlık

ترجمان شدن tercüman olmak

ترجمه ، گزارش ، برگردانی tercüme

دار الترجمة ، دفتر ترجمه tercüme bürosu

ترجمه کردن ، گرداندن ، tercüme etmek

برگرداندن ، کسوت گری کردن

تراجم tercümeler

تعرق ، عرق ریزی ter dökme

عرق ریختن ter dökmek

(گیا) شاهی ، تره تیزک ، ترتیزک tere

تربانتین terebentin

تردد ، دودلی ، شبهه ، شك tereddüt

تردید tereddüt etme

تردید کردن ، این پا آن پا tereddüt etmek

کردن

tereddütlü مردد ، دودل
 tereddütlü olmak پاپا کردن ، دودل شدن
 tereke ترکه ، میراث ، متروکات ، ارثیه
 tereküp ترکیب
 tereküp etmek ترکیب یافتن
 terelelli سردر هوا ، جلف ، آدم سبک
 teremanti ترمانتین ، سقز ، جوهر سقز
 terrennüm ترنم ، زمزمه
 tereyağı کره
 tereyağından kıl çekmek (اصط) مواز ماست کشیدن

terfi ترفیع
 terfi etmek ترقی کردن ، بالا رفتن
 terhis etmek ترخیص کردن ، مرخص کردن
 terilen تریلن
 terim اصطلاح ، اصطلاح تخصصی
 terimli مصطلح
 terk ترك
 terkeden تارك ، دست بردار
 terketmek ترك کردن ، ترك گفتن ، دست باز داشتن ، هشتن ، خارج شدن ، پشت پازدن ، پشت نمودن ، پاکشیدن ، بردادن ، بر شکستن ، در گذاشتن

terki ترك اسب
 terkib-i bend (اد) ترکیب بند
 terkip ترکیب
 terkip yapma ترکیب بندی
 terleme تعرق
 ۱- عرق کردن ۲- (مج) خسته شدن
 terletici معرق ، عرق آور
 terletme تعریق
 ۱- عرق آوردن ۲- (مج) به تنگنا انداختن ، بزحمت و دشواری انداختن

terli عرق دار
 ۱- پاپوش ، راحتی ، کفش سرپاشی
 ۲- روفرشی ۳- عرقچین
 ۱- پاپوش دوز ۲- پاپوش فروش
 terlik محل آبهای معدنی گرم
 terminoloji اصطلاحات
 termodinamik ترمودینامیک
 termoelektrik ترموالکتریک
 termofofor کیسه آب گرم لاستیکی
 termometre ترمومتر ، گرماسنج ، میزان

الحراره ، گرمایما ، حرارت سنج
 termonükleer گرما هسته ای
 termos قمقمه
 terör ترور
 terörist تروریست
 ۱- وارونه ، وارون ، نگون ، نگونسار
 ۲- فضله حرکت خشن
 ters (هس) زاویه متقابل براس
 tersane محل ساختمان کشتی
 ters çevirmek وارونه کردن
 ters dönmek وارونه شدن ، برگردیدن ، چپ شدن

ters düşmek مغایرت داشتن
 tersim ترسیم ، نقش
 tersine برعکس ، برضد
 tersine sayma شمارش معکوس
 ۱- رجوع کردن ، برگشتن ۲- لچ
 tersinmek کردن

۱- کرکری خواندن ، عتاب کردن ،
 اوقات تلخی کردن ، خشمگین شدن ، حرف
 خشن زدن ۲- فضله انداختن
 terslenmek اوقات تلخی شنیدن ،
 دعوا شنیدن

terslik عصبانیت ، اوقات تلخی ، خشونت
 ters orantı (حسن) تناسب معکوس
 tersyüz پشت رو ، وارونه
 tersyüz etmek پشت رو کردن
 tertemiz پرو پاکیزه ، پاک و پاکیزه ، جاروب
 دیده

۱- ترتیبات ، آمادگی ، تهیه
 ۲- تدبیر

۱- ترتیب ، نظم ، درستی ، ردیف
 ۲- غرض ، مقصد ، نقشه ۳- حروف چینی
 tertipچی توطئه چین ، مغرض ، غرض کار
 tertip düzen سرو سامان ، بند و بست
 ۱- مرتب شدن ۲- برپا شدن
 tertip etmek ترتیب دادن ، مرتب کردن ،
 پیوند کردن ، تلفیق کردن ، برپا کردن

tertiplu بنظام
 tertipleme تنظیم
 tertiplemek بر پا کردن ، مرتب کردن ، منظم
 کردن ، ردیف کردن ، ترتیب دادن
 مرتب ، با انضباط ، ترتیبی ، بجم ،

منظم ، بانظم و ترتیب
 بی ترتیب ، نامرتب ، بی سامان ، tertipsiz
 بیقاعده
 سر سبز ، ترو تازه terütaze
 ترویج terviç
 خیاط ، درزی ، لباس دوز terzi
 خیاطی ، درزی گری terzilik
 خیاطی کردن ، درزی کردن ، terzilik yapmak
 درزی گری کردن
 رولت خیاطی terzi ruleti
 تصادف ، پروپا ، برخورد tesadüf
 اتفاقاً ، تصادفاً ، از قضا ، دست tesadüfen
 بر قضا ، قضا را
 الله بختی ، اتفاقی tesadüfî
 توافق ، هم آهنگی ، همکاری tesanüt
 تسجیل ، ثبت tescil
 به ثبت رسیدن tescil edilmek
 تسجیل کردن ، به ثبت رساندن tescil etmek
 مسجل ، ثبتی tescilli
 تسلی ، دلجویی ، دلسوزی teselli
 تسلی یافتن ، آرام گرفتن teselli bulmak
 تسلی دادن ، دلجویی کردن teselli etmek
 تسلی دادن ، تسلی بخشیدن ، teselli vermek
 آرام دادن ، دلداری دادن ، (کن) گرم داشتن
 تسلی دادن ، تسلی بخشیدن ، teselli vermek
 تسلسل ، پیوستگی teselsül
 تستر ، پوشش ، حجاب tesettür
 تأثیر tesir
 توستری زدن ، تحت tesir altında bırakmak
 تأثیر قرار دادن
 توستری خوردن ، تحت tesir altında kalmak
 تأثیر واقع شدن
 تأثیر کردن ، اثر کردن ، اثر tesir etmek
 گذاشتن ، کارگر شدن ، کارگر آمدن ، کار کردن
 مؤثر ، کارگر ، کاری ، پر تأثیر tesirli
 مؤثر شدن ، مؤثر گشتن ، مؤثر tesirli olmak
 افتادن ، کارگر بودن
 بی تأثیر tesirsiz
 ۱- تأسیس ، برقراری ، نصب tesis
 ۲- وقف
 تأسیسات ، دستگاه tesisat

مأمور تأسیسات tesisatçı
 پی ریزی کردن ، پی افکندن ، tesis etmek
 تأسیس کردن
 زنبور ، زنبه ، برانکار teskere
 تسکین ، آرام بخشی teskin
 آرام بخشیدن ، تسکین کردن teskin etmek
 تسلیحات teslihat
 ۱- تحویل ۲- تسلیم teslim
 تحویل گرفتن ، دریافتن teslim almak
 تحویل teslim etme
 ۱- تحویل دادن ، تحویل کردن ، teslim etmek
 تسلیم کردن ، واگذار کردن ، وا گذاشتن ، برگرداندن ۲- قبول کردن ، متقاعد شدن
 تسلیم بودن teslimiyet
 تسلیم شدن ، سر سپردن ، teslim olmak
 گردن دادن ، گردن نهادن ، خود را تسلیم کردن
 تثلیث ، ثالوث اقدس teslis
 تسمیه ، نام گذاری tesmiye
 تسبیح tesbih
 خرماکی tesbih böceği
 تسبیح کشیدن tesbih çekmek
 به پاکی یاد کردن ، تسبیح کردن ، تسبیح گفتن tesbih etmek
 تثبیت tespit
 ۱- ثبت شدن ۲- شناسایی tespit edilmek
 شدن
 ۱- تثبیت کردن ، ثبت کردن ، tespit etmek
 برجای داشتن ۲- تعیین کردن ، مشخص کردن ، معین کردن
 تست test
 دست ارّه ، دستره ، ارّه ، ارّه testere
 دستی
 ارّه ماهی ، ماهی ارّه testere balığı
 کوزه ، سبو ، سبوی ، قلق ، غلغلک testi
 کوزه گر ، سفالگر ، فخار testici
 بیضه testis
 (پز) ورم بیضه testis iltihabı
 ۱- تسویه ، خاک برداری ۲- تصفیه tesviye
 حساب
 سوهانکار tesviyeci
 سوهانکاری tesviyecilik
 تسویه کردن ، هم سویه tesviye etmek
 کردن ، صاف کردن

tesviye ruhu آب تراز ، تراز آبی
 teşbīb تشبیب
 teşbih تشبیه
 teşcî تشجیع
 teşebbūs تشبث ، توسل ، اقدام ، مبادرت
 teşebbüse geçmek دست اندر کار زدن ، اقدام کردن
 teşebbüse girmek اقدام کردن ، توسل کردن
 teşebbüse niyeti olmak در بند چیزی بودن
 teşebbüs etmek تشبث کردن ، اقدام کردن ، پای پیش نهادن ، تمسک کردن ، پاپیش گذاشتن ، قدم در نهادن ، چنگ زدن ، شلیدن ، اقدامات به اجرا گذاشتن
 teşekkül تشکل
 teşekkül etmek تشکیل شدن ، متشکل بودن از...
 teşekkür تشکر ، مرسی
 teşekkür etmek تشکر کردن
 teşerrüf تشرف
 teşhir تشهیر
 teşhir etmek ۱- نمایش دادن ، در انتظار
 عمومی گذاردن ۲- سر زبانها انداختن
 teşhis تشخیص ، شناسایی
 teşhis etmek تشخیص دادن ، تمیز دادن ، فرق دادن ، وادانستن
 teşhis koymak (پز) تشخیص دادن
 teşkil تشکیل
 teşkilât تشکیلات
 teşkilât kurmak سازمان دادن
 teşkilâtlandırma سازماندهی
 teşkilâtlanmak سازمان دادن ، تشکیلات دادن
 teşkilâtlı سازمانی ، سازمان دار ، تشکیلات دار
 teşkil etmek تشکیل دادن ، تشکیل کردن
 teşmil تشمیل
 teşmil etmek شمول دادن
 teşrif تشریف
 ۱- تشریفات ، تعارفات ۲- اصلی ، تعارف
 teşrifatçı (سیا) مأمور تشریفات وزارت خارجه
 teşrifat reisi سالار بار

teşrih (پز) کالبد شکافی ، کالبدگشایی
 teşrî-i masuniyet (سیا) مصونیت قانونی
 teşriki mesai تشریک مساعی ، همکاری
 teşvik تشویق
 teşvik etmek آرزومند کردن ، واداشتن ، بر سر کار آوردن ، ترغیب کردن ، تشویق کردن ، به رغبت آوردن
 tetanos (پز) کزار ، تتانوس
 tettebbu تتبع ، جستجو ، بررسی ، تحقیق ، مطالعه
 ۱- (نظ) ماشه ، پاشنه ۲- چست ، tetik تردست ، بیدار ، هشیار
 (نظ) چکاندن ماشه ، چکاندن tetik çekmek
 tetikte گوش بزننگ
 tetikte durmak حاضر باش بودن ، دست به ماشه تفنگ بودن
 ۱- پوست سبز گردو ۲- لکه میوه tetir
 tetkik تدقیق ، بررسی ، مطالعه ، رسیدگی
 tetkikler تدقیقات
 tevarüs توارث
 tevatür تواتر
 tevazu تواضع ، فروتنی ، کرنش ، خضوع ، سرافکندگی ، افتادگی ، وارستگی
 tevazu göstermek گردن کج کردن ، پشت دست بر زمین نهادن ، پرگستردن ، کم زدن ، فروتنی کردن ، دا من بدن دان کردن ، پیشانی نهادن
 tevdî تودیع
 tevdîat (بانک) وجوه سپرده شده
 tevdî etmek سپردن ، ودیعه گذاشتن
 teveccüh التفات ، توجه ، عنایت
 teveccüh etmek التفات کردن ، توجه فرمودن
 tevek تنه مو
 ۱- تصادفی ، بیخودی ، بدون قصد tevekkeli
 ۲- مگر
 tevekkül توکل
 tevekkül etme اتکال
 tevekkül etmek توکل کردن
 tevellüt تولد
 tevellütü متولد
 tevessül توسل
 tevessül etmek متوسل شدن

افشاندن ، بساط آراستن

tevhit توحید

tezgâhtar دستگاه دار

tevil تأویل

tezhip تذهیب

tevil etmek تأویل کردن ، تفسیر کردن

tezhipler تذهیبات

tevkif (حق) توقیف ، باز داشت

tezhipli مذهب

tevkif etmek (حق) توقیف کردن ، باز داشت

tezkere ۱-بیاد داشت ، عماری ۲-اجازه نامه

tevkifhane (حق) باز داشتگاه ، توقیفگاه

مرخصی

tevlit تولید

tezleşmek تند شدن ، سریع شدن

Tevrat تورات ، تورا ، کتاب عهد عتیق

tezleştmek تند کردن ، تسریع کردن

tevriye توریه

عجله انداختن

tevzi توزیع ، بخش

tezlik تندی ، زودی ، سرعت

tevzi edilmek بخش شدن

tezhvir تزویر ، خدعه ، حیل

tevzi etmek بخش کردن

tezyinat تزیینات ، نقش و نگارها

teyakküz تیقظ ، استیقاظ ، بیداری

tezyin etmek زینت دادن ، زیور دادن

آراستن ، تزیین کردن

teyel کوك

tıbbî (پز) طبی ، پزشکی

teyelleme کوك زنى ، شلال

tıbbiye (قد) دانشکده پزشکی

teyellemek کوك زدن

tıbbiyeli دانشجوی پزشکی

teyelli کوك دار

tığ ۱-قلاب تور بافی ۲-درفش کفاشی

teyemmüm تیمم

tıka basa doldurmak تپاندن ، تپانیدن

teyit تأیید

و پرکردن

teyit etmek تنفیذ کردن ، تأیید کردن

tıka basa dolmak تپیدن

تأکید کردن

tıkaç توپی ، سوراخ گیر

teyp ضبط صوت ، تیپ

tıkalı بند آمده ، چپانیده شده ، تپانیده شده

teyze خاله

tıkamak بند آوردن ، تپاندن ، چپاندن

teyze zâde پسر خاله ، دختر خاله ، خاله

تپاندن ، طپاندن ، چپیدن ، چپانیدن

زاده

tıkanık بند آمده ، چپانیده ، گیر کرده ، تپانده شده

tez ۱-تیز ، پایان نامه ۲-زود ، تند ، سریع

tıkanıklık ۱-گرفتگی ، بند آمدگی ، گیر

tezahürat ۱-تظاهرات ، نمایش ۲-نشانه

۲-خفقان ، تنگی نفس

ها ، علامات

tıkanma انسداد ، اختناق ، بند آمدگی

tezahürat yapmak تظاهر کردن

tıkanmak ۱-بند آمدن ، گیر کردن ، تپانده شدن

tezat تضاد ، ناسازگاری

شدن ، چپانده شدن ، ۲-اشتها کور شدن

tezat halinde olmak تضاد داشتن باهم

tıkılmak پشدن ، تپانده شدن

tezayak تکاور

tıkınmak پشکل بتنور خوردن ، پی درپی خوردن

tezayût تزايد

خوردن

tezcanlı تیزپا

tıkırdamak تق و توق صدا کردن

tezek تاپاله خشك

tıkırtı صدای تق تق

tezekkür تذکر

tıkıştırmak ۱-تپاندن ، چپاندن ، چپیدن

tezekkür etmek تذکر کردن ، بیاد آوردن

۲-با عجله چند لقمه خوردن

tezene مضراب (مس)

tıkız سفت ، محکم

tezgâh ۱-پیش خوان ، میزکار ، ۲-سنگاه ، ساز ، بساط

tıklım tıklım ۱-لبالب ، لبریز ، پر ، فراوان

tezgâh kurmak بساط انداختن ، بساط

۲-پر جمعیت

۱-تپاندن ، چپاندن ۲-توی حبس tıkmak
انداختن

تپکناز خپل ، پکنه ، حنبیل ، توپول

tıknefes تنگ نفس ، نفس نفس زنان

tıksırık عطسه کوجک ، عطسه

tıksırmak عطسه زدن

tılsım طلسم ، چشممارو ، فریب ، حرز ، نیرنگ

۱-تیمار ۲-رسیدگی tımar

tımarhane دار المجانین ، دیوانه خانه ، دار الشفاء

tımarhanelik مجنون ، دیوانه

tınaz توده علف

۱-(عو) لات ، بی پول ، مفلس ۲-پول tıngır
۲-خالی ، تهی

تینگیرداماک صدای «دلنگ دولنگ» در آوردن

tingirtı صدای «دلنگ دولنگ»

tını آهنگ ، طنین

tınlama اندازه طنین

tınlamak طنین انداختن

۱-چیک زدن ، ۲-اهمیت دادن tınmak

۱-چیک نزدن ، صدا در نیاوردن tınmamak

۲-(عو) اهمیت ندادن ، گلش نکزیدن

tıp (پز) طب ، پزشکی

tıpa سوراخ گیر ، چوب پنبه

tıpatıp کت و مت ، عیناً ، عینه ، کاملاً

شبیه هم ، نعل بالنعل ، مطابق هم

tıpçı استاد دانشکده پزشکی

tıp fakültesi دانشکده پزشکی

tıpiş tıpiş تاتی تاتی

عینه ، عیناً ، همان ، همین ، tipki

چنانچون ، گویی ، مطابق

tıpkı basım چاپ افست

tırabzan نرده پلکان

tırampa مبادله

tırampa etmek مبادله کردن

tıraş تراش

۱-تراشکار ۲-پرچانه ، روده دراز ، tıraşçı

برحرف

۱-تراشیدن ۲-(عو) پرچانگی tıraş etmek

کردن ، روده درازی کردن

tıraşlama تراش ، قطف ، حک

tıraşlamak تراشیدن ، صاف کردن ، حک

کردن ، کابیدن

tıraşlanmış تراشه

tıraşlanmış kristal آبگینه مخروط

tıraşlı تراشیده شده ، اصلاح شده

tıraş makinesi ماشین ریش تراش ، خودتراش ، ماشین تیغ تراشی

tırıl (گیا) شبدر ، گشنیزی

۱-لخت ، عور ۲-بی پول ، مفلس tırıl

tırkas کلون پشت درب

tırmalama خراش ، پنچول ، پنگول

tırmalama izi خراشیدگی

tırmalamak خراشیدن ، خراشاندن ، ناخن

زدن ، ناخن فرو کردن ، پنجه زدن ، پنجه

کردن ، پنچول زدن ، پنگول کشیدن ، چنگ

کشیدن

۱-بالا رفتن ۲-بالاگرفتن tırmanmak

۱-شن کش ، چنگال شن کش ۲-جای tırmık

ناخن ، جای چنگ

tırmıklamak پنگول کشیدن ، پنجه زدن ،

چنگ کشیدن

tırnağı bile olamaz (اصط) کفش پیش پای

اوینی تواند گذاشت

۱-ناخن ، حافر ، چنگ ، چنگال ، tırnak

چنگک ۲-سم

tırnak cilası لاک ناخن ، مانیکور

tırnakçı (عو) جیب بر

tırnak kesmek ناخن بریدن ، ناخن تراشیدن

tırnaklamak ناخن زدن ، ناخن فرو کردن ،

چنگ زدن ، چنگ کشیدن ، پنچول کشیدن

tırnak makası ناخن گیر ، ناخن تراش ،

ناخن برا

tırnaksı ناخن وار

tırnak sökmek ناخن کندن

tırnak törpüsü ناخن تراش

tırpan داس دسته بلند

tırpancı داس دار

۱-درو کردن ، باداس دسته بلند tırpanlamak

چیدن ۲-(مج) از بین بردن ، نیست و نابود

کردن

tırtık کنده ، پاره ، بریده

tırtıkçı (عو) جیب بر

tırtıklamak (عو) جیب بری کردن ، زدن ،

زدیدن

۱-کرم صدپا، کرم درخت ۲-زنجیره tirtıl
دور پول فلزی ۳-نوار فلزی زنجیری دور
چرخ تانک

tirtılanmak کرم افتادن درخت
tirtılı زنجیره دار
tıs سکوت، سوت کور
tibet öküzü غرگاو
ticâni ۱-طریقۃ تجانی ۲-(مج) مرتجع
ticaret تجارت، بازرگانی، سودا گری، داد
و ستد
ticaret bakanı (سیا) وزیر بازرگانی، وزیر
تجارت
ticaret bakanlığı (سیا) وزارت بازرگانی،
وزارت تجارت

ticarethane تجارت خانه
ticaret odası اتاق بازرگانی
ticaret yapmak تجارت کردن
ticarî تجارتی، بازرگانی، تجاری
ticarî ataşe (سیا) اتاشه تجارتی
ticarî defter (باز) دفتر تجارتی
ticarî iş (باز) کارتجارتی
ticarî işletme (باز) مؤسسه تجارتی
ticarî mal (باز) مال التجاره، کالا
ticarî senetler (بانک) اسناد تجارتی
ticarî şirket (باز) شرکت تجارتی
tifo (پز) حصبه، مطبقه
tiftik نمد

tiftiklenmek ریش ریش شدن، نخ نما شدن
tifüs (پز) تیفوس، محرقه
tik (پز) انقباض نا ارادی چهره
tiksendirici کراهت آور، چنندش آور،
مشمئز کننده

tiksinerek عناً، کرهاً، از روی کره
tiksinme کراهت، کراهیت، استکراه، تنفر
tiksinmek تنفر داشتن، مشمئز شدن،
چنندش شدن، دل بهم خوردن، نفرت کردن
tiksinti تنفر، کراهت، کراهیت، استکراه،
نفرت

tik tik تیک تیک
tilavet تلاوت
tilki ۱-روباه، روبه، ثعلب ۲-(مج) مؤذی،
زرنک، حيله گر
tilkileşmek زرنک شدن، مؤذی شدن، حيله

گر شدن، روباه شدن
روباهی، زرنکی، حيله گری tilkilik
tilkinin dönüp geleceği yer kürkçü dükkanıdır
(اصط) آخرش گذر پوست بدباغخانه می
افتد

tilki (گیا) روس انگروه، تاجریزی
tilmiz (قد) شاگرد، تلمیذ
timbal (مس) طبل ارکستر فرنگی
timsah نهنک، تمساح، سوسمار
timsahgiller سوسماران آبی
timsal تمثال، مثال، نمونه، شبیه
timüs (پز) طموس، غده، لنفوی
tin روح، معنا
tinet طینت
tinsel روحانی، معنوی
tip ۱-تیپ، نوع، نمونه ۲-قواره، تیپ بدن
tipi (هو) دمه، بوران
tipik نمونه ای
tipilemek (هو) بورانی شدن
tipografya صنعت چاپ
tiraj تیراژ
tirat اطناب کلام
tirbuşon پیچ، سربطری بازکن
tire ۱-نخ پنبه ای ۲-علامت تیره - -
tirenâz ۱-(مج) خوش لباس، شیک پوش
۲-(مج) کار راه انداز، ماهر، هنرمند

tirfil (گیا) یونجه، صحرانی
tirfillenmek پرز رفتن
tirildemek لوزیدن، مثل بید لوزیدن
tiril tiril مثل موج آب، تمیز و ظریف
tirilyon تریلیون
tirit ترید
tiritleşmek پیرو پاتال شدن
tiriz ۱-تریز ۲-تخته باریک کم پهنا
tirkeş ترکش
tiroit bezi (پز) تیروئید، غده تیروئید
tirşe ۱-رنگ بین سبز و آبی ۲-پارشمن
tiryak تریاک
tiryakî ۱-معتاد، افیونی، کله خشک،
پوستی ۲-سیگارکش، سیگاری

tiryakilik سیگارکشی
titan (شیم) تیتان
titiz ۱-خرده بین ۲-سواسی

titizlenmek حساسیت نشان دادن

titizlik حساسیت ، خرده کاری ، دقت

titrek لرزان ، رعشه دار ، رعشه ناک ، مرتعش ، لرزنده

titrek çiçek (گیا) موسیر ، کلاغک

titreme لرز ، لرزش ، ارتعاش ، چنهش ، رعشه ، تشنج ، تخلج

titremek ۱-لرزیدن ، لرز کردن ، به لرزش در
افتادن ، لرزش کردن ، تنبیدن ، تپیدن

۲-ترسیدن زیاد

titreşim (فز) لرزش ، ارتعاش ، اهتزاز

titreşmek بخود لرزیدن

titretmek ۱-لرزاندن ۲-ترساندن

titreyerek لرز لرزان

titreyiş لرزش ، لرز ، ارتجاج ، چندهش ، ارتعاش ، جنبش

tiyatro ۱-تئاتر ، نمایش ۲-تماشاخانه

tiyatrocü هنرپیشه تأثر

tiyatroculuk هنرپیشگی تأثر

tiz تیز ، صدای تیز

toflan سیاه گیله

tohum ۱-تخم ، بذر ، بزر ، دانه ۲-تخم حیوان

tohum ıslahı اصلاح بذور

tohumlanmak (گیا) تخم در آوردن ، تخم گذاشتن

tohumlu تخم دار

tohumluk ۱-تخمی ۲-تخمندان ، دار دان

tohumluk hıyar (گیا) غاوش ، غاش

tohumluk kavun پاشنگ

tohumluk üzüm غاوش

tohum saçma بذر افشانی ، تخم افشانی

tohum saçmak تخم افشاندن ، تخم انداختن ، کاشتن ، بذر افشاندن

tok سیر ، شکم پر

toka سگک ، گیره

tokaç تخمق جامه شونی

toka etmek ۱-رست دادن ۲-(عو) پول در کف کسی گذاردن ، پول دادن

tokalaşma مصافحه ، تصافح ، تلاطم

tokalaşmak مصافحه کردن ، دست دادن ، بهم دست دادن

tokat سیلی ، چک ، لت ، لطمه ، سرچنگ

شاپلاق

tokat atmak سیلی زدن ، لت زدن ، لت کردن ، چک زدن ، طپانچه کردن

tokatlamak سیلی زدن ، چک زدن ، لت کردن

tokatlanmak سیلی خوردن ، چک خوردن

tokat yemek سیلی خوردن ، لت خوردن ، لطمه خوردن ، طپانچه خوردن ، کاج خوردن

tokluk سیری ، پری شکم

tokmak ۱-تخمق ، میخکوب ۲-کوبه در چکش در

tokmakçı (عو) فاسق

toksikolog زهر شناس ، سم شناس

toksikoloji زهر شناسی ، سم شناسی

toksin توکسین ، زهر ، سم ، زهرابه

tokurcun خرمن ، کپه

tokurdamak غل غل کردن

tokuş عوض بدل

tokuşma تصادم

tokuşmak سر شاخ شدن ، شاخ بشاخ شدن ، بهم افتادن ، بهم تصادم کردن ، بهم خوردن

۱-زدن ، سرشاخ کردن ، شاخ ۲-بشاخ انداختن ۳-بهم کوبیدن

۱-مسامحه ، تسامح ۲-تفاوت در اندازه tolerans

tolga کلاه خود قدیمی

tolün (شیم) تلون

۱-توپ چوبی ، توپوز ، گرز ، کوپال tomak ۲-نوعی چکمه ضخیم

tomar طومار ، لوله کاغذ

tombak برنج (معدن)

tombala لوتو ، بازی تومبالا

tombalak توپی ، تپل

tombiş تپل

tombul لنبه ، تپل ، توپول ، توپول موپول ، کوپول موپول

۱-تنه درخت ۲-غنچه گل باز tomruk ۳-کند ۴-(قد) زندان ، حبس

tomurcuk شکوفه ، غنچه

tomurcuklanmak شکوفه کردن ، غنچه کردن ، غنچه بستن

۱-تن ۲-(مس) مایه ، تن ton

tonaj ظرفیت وزن

tonga تله ، گیر

tongaya basmak (عو) به تله افتادن ، گیر
افتادن

tongaya düşmek (عو) به تله افتادن ، گیر
افتادن

tonilato مقدار تن ظرفیت کشتی

tonos طاق گنبد

tonton مامان ، مامانی ، کوپول موپول

top ۱-توپ ، گوی ۲-(نظ) توپ ، عراده ،
بندقیه ۳-توپ پارچه ۴-(ور) توپ بازی

topaç مازالاق ، چرخوک ، گردنا ، بادبر ،
فرفره

topak ۱-زواله ، خمیر ۲-تکه ، کروی

topal لنگ

topallamak لنگیدن

topallık لنگی

top arabası (نظ) عراده ، گردونه

toparlık گرد ، گلوله ای ، کروی

toparlamak جمع و جور کردن ، گرد آوردن ،
مرتب کردن

toparlanmak ۱-جمع و جور شدن ، ۲-بهبودی
یافتن

topatan kavunu (کیا) طالبی ، گرمک

top atmak ۱-(نظ) توپ انداختن ۲-(عو)
افلاس کردن ، ور شکستن

topa tutmak (نظ) به توپ بستن

topaz یاقوت زرد

topçu ۱-(نظ) توپچی ، گول انداز ۲-(ور)
فوتبالیست

topçu bataryası (نظ) توپچی ، توپخانه

topçu birliği (نظ) توپخانه

topçu mermisi (نظ) تخی ، گلوله ، توپ

topçu taburu (نظ) آتش بار

topçu yüzbaşı (نظ) سروان توپخانه

tophane (نظ) توپخانه

topla چنگال باد افشان

toplaç (مکن) کلکتور ، دینام

toplama جمع ، مجموع ، جمع کل

toplama ۱-جمع ۲-گرد آوری ، اجماع ، حشر

toplamak ۱-جمع بستن ، جمع کردن ، جمع
آوردن ۲-چیدن ، برچیدن ۳-گرد آوردن ،
گرد کردن ، فراهم آوردن ، جمع آوری کردن ،
گرد آوری کردن ، دسته کردن ، علاوه کردن ،

الفاختن

toplama olarak مجموعاً ، جمعاً ، روی هم
رفته

toplama اجتماع ، تجمع ، احتفال ، گرد هم
آبی

toplama ۱-گرد آمدن ، فراهم آمدن ،
گرد هم آمدن ، گرد گشتن ، گرد شدن ، جمع
شدن ، دربند قیابستن ۲-انجمن کردن ،
انجمن شدن ، انجمن داشتن ، اجتماع کردن ،
تجمع کردن ، جلسه کردن ، دور هم جمع شدن ،
جلسه تشکیل دادن ۳-خود را جمع و جور
کردن

toplama yeri پاتوغ ، مجلس ، جای گرد هم
آبی

toplama مجلس ، جلسه ، اجلاس ، اجتماع ،
ضیافت ، جمع ، گرد هم آبی

toplama مجامع ، جلسات

toplama تالار اجتماعات ، تالار
اجلاس

toplama جلسه تشکیل دادن

toplama سیاه رگ ، ورید

toplama اورده

toplama تحزب

toplama جمع شدن ، گرد آمدن

toplama گرد آور ، جمع آور

toplama ۱-جامع ، دستجمعی ۲-غنده ، چاق

toplama ۳-فراهم ، برهم ۴-توپ دار

toplama ۱-باهم دیگر ، دستجمعی ۲-کمی
چاق

toplama رسانه های گروهی

toplama سوزن ته گرد

toplama قتل عام

toplama جمعیت ، جماعت ، انجمن

toplama جوامع ، افواج ، امم

toplama جامعه ، اجتماع ، همگان ، انجمن

toplama مردم

toplama جامعه شناسی ، علم الاجتماع

toplama سوسیولوژی

toplama سوسیالیست

toplama سوسیالیسم

toplama ملی کردن

toplama اجتماعی ، عمومی ، جامعه نگری

toplama جمعاً ، باهم ، روی هم

مجموعاً

toplu tabanca (نظ) ششلول
 toplu taşıma araçları وسایط نقلیه، عمومی
 top mermisi (نظ) گلوله، دانه، سنگ رعد
 topografi توپوگرافی
 top oyunu توپ بازی
 toprağa verilmek بخاک سپرده شدن
 toprağa vermek بخاک سپردن
 toprak ۱- خاک ۲- سرزمین، اراضی، پلم، تراب، تربت، زمین، کشور
 toprak bütünlüğü (سیا) تمامیت ارضی
 toprak doldurma خاکریزی
 toprak doldurmak خاکریزی کردن
 toprak duvar چینه، دیوارگلی
 toprak kurdu کرم خاکی
 topraklamak باخاک پوشاندن
 topraklandırmak صاحب، صاحب ملک کردن
 topraklı ۱- خاکسار، خاکی، خاک دار ۲- صاحب زمین، صاحب اراضی
 topraklı priz سه شاخه
 toprak rengi خاکی
 toprak sahibi مالک، دهقان
 toprak testi بستو، کوزه
 toprak yol جاده، خاکی
 toptan یک قلم، کافه، جمعاً، یک جا، همه باهم، بطور عمده
 toptancı عمده فروش، بنکدار، کل فروش
 toptancılık عمده فروشی، کل فروشی
 topuk پاشنه، پل، عقب
 topuk kemiği شتالنگ
 topuklu پاشنه دار
 topuk vurmak پی زدن
 topuz طوپوز، توپز، چماق، گرز، کوپال
 topuzlu گرزبان، گرزدار
 topyekün جمعاً، کلاً
 tor ۱- تور ۲- غریبه، بیگانه
 toraman چاق وچله
 torba ۱- توبره ۲- کیسه، پيله ۲- کیسه خصیه
 torbalı کیسه دار
 torlak ۱- جوان ناشی ۲- حیوان رمو
 torluk ناشی گری، بی دست وپائی

torna (مکن) چرخ خراطی
 tornacı تراشکار، چرخکار، خراط، تراشنده
 tornacılık تراشکاری، خراطی، چرخ کاری
 torna edilmiş تراشیده
 torna etmek تراشیدن
 tornavida آچار پیچ گوشتی، پیچ گوشتی
 tornistan ۱- گردش وارونه، پروانه، کشتی ۲- این رو آن رو کردن، وارونه کردن
 tornistan etmek ۱- عقب زدن کشتی ۲- برگرداندن رویه، لباس ۳- عقب زدن، جازدن، رجوع کردن
 torpedo gemisi (نظ) اژدر افکن، ناوچه
 torpil ۱- (نظ) تورپیل، اژدر ۲- (مج) پارتی
 torpil balığı اژدر ماهی
 torpillemek (نظ) اژدر افکندن، اژدر انداختن
 tortop کاملاً گرد
 tortu درد، دردی، لرت، پس آب، ته نشین، ته نشست، تفاله، لرد، رسوب، لای
 torun نوه، نواده، نبیره، پسرزاده، حافد، حفید
 torunlar احفاد، اعقاب
 tos کله زدن، شاخ زدن
 tosbağa لاک پشت، باخه، سنگ پشت، کاسه پشت
 toslamak ۱- کله زدن، شاخ زدن، ۲- (عو) تیغ خوردن، بی جهت پول دادن
 toslaşmak شاخ بشاخ شدن، بهمدیگر کله زدن
 tost تست
 tostopariak کوپول موبول، چاق وچله
 tosun گوساله، نواخته شده
 tos vurmak شاخ زدن، کله زدن
 totaliter (سیا) مستبد
 toy ۱- آدم بی تجربه ۲- (قد) مهمانی، ضیافت
 toygar چکاوک، چکاو
 toyluk بی تجربگی، ناشی گری
 toynak سم، سنب، حذاء
 toynaklı سمدار
 toz گرد، پودر، غبار
 toz alma گرد گیری

toz almak گرد گرفتن ، گرد گیری کردن ،
گرد و خاک گرفتن ، روبیدن

toza bulanma اغیرار ، غبار آلودگی
tozan ۱-زَره ، دانه های گرد ۲-جای پر گرد
و خاک

tozarmak گرد شدن
toz bezi پارچه گرد گیری ، کهنه گرد گیری
toz çıkarmak گرد بر آوردن ، گرد بر
انگیختن ، غبار افشاندن ، غبار برانگیختن ،
غبار بر آوردن

toz kaldırmak گرد بر آوردن ، گرد بر انگیزتن
toz kalkmak گرد بر آمدن ، گرد بر خاستن
toz kaplamak غبار نشستن

toz konmak گرد نشستن ، غبار نشستن
toz koparan غبار انگیز
tozlanmak گرد خوردن ، گرد و خاکی شدن ،
خاک خوردن

tozlaşma گرد افشانی
tozlaşmak گرد شدن ، پودر شدن ، بحالت
گرد در آوردن
tozlu گرد آلود ، غبار آلود ، غبار ناک ،
گردی ، گردناک ، خاک آلود ، خاک آلوده ،
خاکسار ، گرد و خاکی

tozluk گتر ، روکشی
tozmak گردش و تفریح کردن
toz oturmak غبار نشستن ، گرد نشستن
tozpembe صورتی باز ، صورتی کم رنگ
toz sabun گرد صابون
toz saçmak گرد افشاندن
toz şeker شکر ، خاکه قند
toz toprak گرد و خاک ، کرشته
toz tutmak گرد نشستن ، گرد گرفتن
tozumak گرد و خاک بلند شدن ، خاک پس
دادن

tozuna bile yetişmemek (اصط) به گرد
کسی نرسیدن
tozunu attırmak (اصط) رُس کسی را بالا
آوردن

tozunu silmek گرد افشاندن ، گرد پاک کردن
tozutmak گرد کردن ، گرد و خاک در آوردن ،
گرد و خاک بلند کردن

töhmət تهمت
töhmətli متهمت

tökezmek سکندری رفتن
tömbeki تنباکو ، دخانیات
töre رسم ، کنش ، آیین ، رسم و عادات
tören جشن ، مراسم ، عید ، آیین
törpü سوهان ، سان
törpülemek سودن ، ساییدن ، سوهان
کردن ، سوهان زدن ، سوهان کشیدن
törpülü سوهان زده شده
töskürtmek حیوان را عقب عقب زدن
tövbe توبه ، پت
tövbe etmək توبه کردن ، پشیمان شدن ،
باز گشتن ، آب توبه بر سر ریختن
tövbekâr توبه کار ، توبه پرست ، تواب ،
تایب

tövbeli توبه کرده
töz اصل ، جوهر ، اساس
trabzan درازین ، دارافزین
trafik (راه) راهنمایی ، رانندگی ،
آمدورفت ، تردد ، ترافیک
trafik görevlileri (راه) مأمورین انتظاری
trafik kazası (راه) تصادف ، تصادم
trafik kilitlenmesi (راه) راه بندان
trafik levhası (راه) تابلوی راهنمایی
trafik müdürlüğü (راه) اداره راهنمایی
و رانندگی
trafik polisi (راه) پلیس راهنمایی
trafik tanzim işaretleri (راه) علائم باز دارنده
و حکم کننده

trafikten men (راه) جلوگیری از تردد
trahom (پز) تراخم ، گوشت زاید جفن
trajedi تراژدی ، غمنامه
trajik الیم ، فجیع ، غمناک ، حزن آور
traktör تراکتور
trampa مبادله ، عوض بدل
trampa etmek مبادله کردن ، تعویض کردن
trampet بالابان
trampet sopası چوبک
tramvay تراموای
transfer انتقال
transformatör (مکن) ترانسفور ماتور
transistör (مکن) ترانزیستور
transistörlü radyo رادیو ترانزیستوری
transit ترانزیت

transit salonu تالار ترانزیت

trapez تراپز

trasit زبره سنگ

travers تراورس

trefil گشنیز

tren قطار ، ترن

trençkot پالتوی بارانی

tren yolu راه آهن

treylr تریلی

treylr giremez (راه) عبور باتریلی ممنوع

trifaze برق سه فاز

trigonometri مثلثات

triko لباس بافتنی

trikotaj کار بافتندگی

trilyon ، تیریلیون

trişin تریشین

tritium (شیم) تریتیوم

triyo (مس) سه تائی

trolleybüs تریلی بوس

trombon (مس) ترومبون

tromboz (پز) لخته سازی

trompet (مس) ترومپت

tropikal (جغ) نواحی گرمسیر ، منطقه گرم سیر

trotuvar (راه) پیاده رو

tröst تراست

truakar کت بلند زنانه

tu! تف! تفو!

tûba طوبی

tufan طوفان ، توفان ، بیر

tufeyli طفیلی ، سور چران ، پارازیت

tugay (نظ) تیپ ، بریگاد

tugay komutanı (نظ) سرتیپ ، فرمانده تیپ

tuğ توغ

tuğamiral (نظ) دریادار

tuğamirallik (نظ) دریاداری

tuğbay (نظ) سرهنگ

tuğgeneral (نظ) سرتیپ

tuğgenerallik (نظ) سرتیپی

tuğla آجر ، تاوه

tuğlacı آجری ، آجرپز ، آجر فروش

tuğra طغرا ، توقیع

tuğyan ۱- طغیان ۲- تجاوز ، گردنکشی ، گستاخی

tuhaf ۱- عجیب ، غریب ، افس ۲- مضحك ، فکاهی ، خنده دار ۳- بی معنی ، بی مناسبت

tuhaf gelmek غریب آمدن

tuhaf görmek غریب شمردن

tuhafiye خرازی

tuhafiyeci خراز ، خرازی ، خرازی فروش ، علاقه بند

tuhafiyecilik خرازی فروشی ، علاقه بندی

tuhafiye dükkanı خرازی فروشی ، علاقه بندی

tuhaflaşmak عجیب و غریب شدن ، عوض شدن

tuhaflik غرابیت ، عجیبی

tulga درفش

tuluk خیک

tulum ۱- خیک ، مشک ۲- شلوار کارگری

tulumba تلمبه

tulumbacı ۱- (قد) مأمور آتش نشانی ۲- داش ، آدم هرزه

tulumba tatlısı بامیه (شیرینی)

tulumlu su yosunu (گیا) فوقس

tulum peyniri خیکی

tumağı (پز) زکام

tumbadız قد کوتاه و چاقالو

tümşuk کچ نوک

tumturak طمطراق ، طاق و طارم ، آب و تاب

tumturaklı پر طمطراق

tunç مفرغ ، برنز ، طوج

tunçlaşmak رنگ برنز پیدا کردن

tundra (جغ) زمین توندرا ، تندرا ، شمالگانی

Tunus تونس

tur تور ، دور ، گشت ، گردش ، چرخ

tura طغرا

turaç kuşu درآج

tur atlamak (ور) جواز عبور به مرحله بعدی را گرفتن

tur atma پرسه

tur atmak ۱- کرد کردن ۲- پرسه زدن

turba تورب

turfa عجیب، شگفت آور، طرفه
 turfalamak بی قرب و منزلت شدن
 turfanda نوپر، بلك، آنین
 turgay چكاروك
 turist سیاح، جهانگرد، گیتی نورد، جهان پیما، جهان بین، توریست
 turistik توریستی، جهانگردی، سیاحت
 turizm سیاحت، توریسم، جهانگردی
 turkuvaz فیروزه
 turna درنا، غرنوق، کلنگ
 turna balığı اردك ماهی
 turna gözü رنگ زرد باز براق
 turna kırı خاکستری نزدیک به سرخی
 turna kuşu درنا، غرنوق، کلنگ
 turne گشت، گردش، دور
 turnusol (شیم) تورنسل
 turp ترب، فجل، تربچه
 turşu ترشی، بنبل
 turşu kurmak ترشی گذاشتن
 turşuluk hıyar قاشقی
 turuncu نارنجی، ترنجی
 turunç نارنج، ترنج، توسرخ، اترج
 turunç çiçeği yağı عطر بهار نارنج
 turunçgiller (کیا) مرکبات
 turunç rengi نارنجی
 ۱-جای انگشتی پیانو ۲-بزمین آمدن tuş
 پشت کشتی گیر
 tutaç ائیرك لابراتوار
 tutak ۱-گیره ۲-گیرهء انبر
 tutam يك مشت
 ۱-رسته، گیره ۲-(مج) دلیل، tutamak
 برهان، دست آویز
 tutanak صورت مجلس، صورت جلسه
 tutar مبلغ
 tutarak (پز) مرض صرع
 tutarında معادل، به مبلغ
 tutarlı متناسب، مرتب، منظم، جمع وجور
 tutarsız بی ترتیب، بی نظم، متناقض
 tutarsızlık بی نظمی، بی ترتیبی، تناقض
 tutkal سریشم، چسب
 tutkallamak باسریشم چسباندن
 tutkallı سریشمی
 tutku رغبت، میل سرشار، حرص، طمع

tutkun پابند، پادركل، در گیر، مفتون
 قریفته، شوریده، شیفته، برده دل، دل باخته، دلبسته، گرفتار، مبتلا، مبتلی، پاسوز، گرفته
 tutkunluk گرفتاری، شیفتگی، مفتونیت، مجذوبیت
 ۱-گرفتگی ۲-شاگرد، وردست ۳-باز tutma
 داشت ۴-دل بهم خوردگی
 ۱-گرفتن، بدست گرفتن، اخذ کردن tutmak
 ۲-چاگرفتن ۳-نگاهداشتن، حفظ کردن، نگهداری کردن ۴-بازداشت کردن، توقیف کردن ۵-بالغ شدن ۶-طرفداری کردن، پشتیبانی کردن ۷-بازار پیدا کردن، گرفتن کار ۸-چور آمدن، مطابق آمدن، ۹-کرایه کردن، گرفتن ۱۰-گرفتن (کشتی، ماشین، هواپیما)، دل بهم خوردن ۱۱-مرض گرفتن ۱۲-گرفتن نهال، روئیدن نهال
 به قید کسی ماندن tutsağı olmak
 اسیر، بندی tutsak
 اسیر شدن، بندی شدن tutsak düşmek
 گیر آوردن، اسیر کردن، tutsak etmek
 اسیر گرفتن
 اسیری، اسارت tutsaklık
 ۱-قایم کردن، گیردادن، وصل tutturmak
 کردن، چسباندن، پهره کردن ۲-اصرار کردن ۳-چور آوردن، مطابق در آوردن، اصابت کردن
 تاجانی که تیغش ببرد tutturabildiğine
 رهن، گرونی tutu
 گیردار، گیرا، محافظه کار، tutucu
 متعصب، کهنه پرست
 گیرایی، محفظه کار، متعصب، tutuculuk
 کهنه پرست
 کم حرف وخجول، محجوب tutuk
 بازداشتگاه، محبس tutukevi
 باز داشت، توقیف tutuklama
 باز داشت کردن، بازداشتن، tutuklamak
 توقیف کردن، زندانی کردن، حبس کردن
 محبوس، بازداشت شده، زندانی tutuklu
 ۱-گرفتگی، گیر ۲-کم روئی، tutukluk
 محجوبیت، لکنت زبان
 بازماندگی، بازداشت، توقیف، tutukluluk
 حبس، دستاق

توتولما گرفتگی

۱- گرفته شدن ، گیر کردن ، گریبا tutulmak
نگیر شدن ، درگیر شدن ۲- عاشق شدن ،
شیفتن ، گرفتار شدن ، مفتون شدن ، دلبسه
شدن ، ۳- دلتنگ شدن ، گرفته شدن ۴- مبتلا
شدن ۵- لکنت زبان پیدا کردن

توتولما مال رهنی

۱- صرفه جویی ۲- وضعیت ، روش ، tutum
حالت ، موضع اصولی

توتولما صرفه جو ، مقتصد

صرفه جویی کردن tutumlu davranmak

توتولما ولخرج ، خراج ، مسرف

۱- سست خود را به چیزی گرفتن tutumsuz
۲- گرفتن کار ۳- قرب و منزلت پیدا کردن

۱- آتش گرفتن ، شعله ور شدن ، tutuşmak
روشن شدن ، در گرفتن ، گیراندن ، گیراندن
۲- بهم گیر کردن ، در افتادن ، جان هم
افتادن

۱- بهم گیر دادن ، وصل کردن tutuşturmak
۲- بجان هم انداختن ۳- توی دست کسی
گذاشتن ۴- روشن کردن ، آتش گیراندن ،
شعله ور کردن

توتولما گیره ، پود ، آتشگیره

گیرنده ، قابل اشتعال tutuşucu

توتولما (شیم) توتیا ، روی

سنگ توتیا ، سنگ زخم ، توتیا ، tutya taşı
سلیمانی

توتولما آب و رنگ

۱- بیزک ، توالت ۲- لباس های tuvalet
قیمتی شب ۳- مبرز ، مستراح ، جایی ،
روشوی ۴- میز توالت

توتولما چاه مبرز

قضاء حاجت رفتن ، کپه tuvalet çıkma
گذاشتن ، به مستراح رفتن

توتولما (شیم) نمک

گیر افتادن ، به دام افتادن tuzağa düşmek

گیر انداختن tuzağa düşürmek

توتولما ارصاد

در کمین نشستن tuzağa yatmak

۱- دام ، کمین ، کمینه ، تله ، حباله tuzak

۲- گرفتاری ، بند گیر

توتولما دامگاه ، کمینگاه

نمک زار ، نمک سار ، نمکستان tuzla

شوره ، شورستان

توزلاک نمکزار

۱- نمک زدن ، ۲- توی نمک گذاردن ، tuzlamak
شور کردن

توزلاک شور کردن ، شور گردانیدن

نمک زده شدن ، نمک ریخته شدن tuzlanmak
۱- پرنمک ، نمکی ، شوری ، شور ، بانمک tuzlu
۲- گران

توزلاک شور مزه

توزلاک نمکدان

توزلاک شوری

(شیم) اسید کلریدریک tuzluhu

۱- بی نمک ، کم نمک ۲- آدم لوسی tuzsuz

(پز) سل tüberküloz

(باز) تاجر ، سوداگر ، تجار ، tüccar
بازارگان ، بازارگان

تاجری ، داد و ستد ، سوداگری ، tüccarlık
بازرگانی ، تجارت

توتولما (نظ) تفنگ

(نظ) قلق تفنگ tūfek ayarsızlığı

(نظ) خالی کردن تفنگ tūfek boşaltmak

(نظ) چخماق tūfek çakmağı

(نظ) چاتمه فنگ! tūfek çat!

(نظ) چاتمه tūfek çatma

(نظ) چاتمه زدن tūfek çatmak

۱- تفنگ ساز ، تفنگ فروش ۲- (قد) tūfekçi
تفنگدار ، محافظ قصر

(نظ) پر کردن تفنگ tūfek doldurmak

(نظ) قنداق tūfek kundağı

۱- (نظ) جای تفنگی ۲- غلاف تفنگ tūfeklik

تف! tūh!

تمام شدن ، از بین رفتن ، خالی tūkenmek
شدن ، مستهلك شدن ، پایان یافتن

۱- تمام نشدنی ۲- خودکار tūkenmez

خودکار ، قلم خودکار tūkenmez kalem

(باز) مصرف کننده ، استهلاك tūketici
کننده ، مستهلك

مصرف شدن ، استهلاك شدن tūketilmek

(باز) استهلاك ، مصرف tūketim

۱- تمام کردن ، فاتحه چیزی را tūketmek

خواندن ۲- (باز) استهلاك کردن ، مستهلك
کردن

تف انداختن ، تف کردن ، اخ tükürmek

وتف کردن
 түкүрүк تف ، تفو ، آب دهان ، خيو ، خدو ،
 بزاق ، اخ و تف ، بصاق ،
 түкүрүк bezi غده بزاقی
 түкүرүк bezleri غده های بزاقی
 түкүرүklemeك تف مالی کردن
 тү تور ، گاز
 түlyum (شیم) تولیوم
 түم تمام ، کامل ، تام ، همه ، کاملاً ، تماماً ،
 تمام کمال ، تمامی
 түmamiral (نظ) دریابان
 түmbek تنبک
 түmce (دس) جمله
 түmceler (دس) جملات ، جملات
 түmdengelim (منطق) استنتاج
 түmel کلی (منطق)
 ۱- түmen (نظ) لشکر ، تومان ، دیویزیون
 ۲- تومان ۳- توده بزرگ
 түmen kornutanı (نظ) سر لشکر ، امیر
 تومان
 түmevarım استقراء (منطق)
 түme varmak استقرا کردن
 түmgeneral (نظ) سر لشکر ، امیر لشکر ،
 امیر تومان
 түmgenerallik (نظ) سر لشکری
 түm gücüyle باتمام قوا
 түmleç (دس) متمم ، متمم فعل ، وابسته
 فعل
 түmlmek تمام کردن ، کامل کردن
 түmlenmek تمام شدن ، کامل شدن
 түmör (پز) نوروں ، غده ، غده سرطانی ،
 برآمدگی ، تومور
 түmsayı (رض) عدد تمام
 түmseک محذب ، بالا آمدگی ، بلندى ، کوپه
 түmsekleşme تحذب
 түmsekli محذب ، برجسته ، بالا آمده
 түmseklik در آمدگی ، برجستگی ، بالا
 آمدگی
 түmseک olmak تحذب داشتن
 түmü کافه ، همه ، یکسر ، همگی ، کلیه ،
 سرمجموع ، سر بسر ، سر تا پا ، سرتاسر ،
 از سیر تا پایاز ، تمامت ، تمامی ، جميع
 түmür پرز داخل روده

تماماً ، بکلی ، کلاً ، کاملاً ، کافه ، يك түmüyle
 قلم ، یکجا
 түn (قد) شب
 түnaydın شب بخیر ، سلام شب
 түnel تونل
 түnel geçmek (عو) فکرو حواسی کسی جای
 دیگر بودن
 түnel girişi (راه) مدخل تونل
 түnemek نشستن ، خوابیدن
 түnmeك شب شدن ، تاریك شدن
 түp توب
 ۱- түر نوع ، جنس ، قسم ، گونه ، سرده ، صنف ،
 صورت ، تیره ، دسته ، چشمه ۲- جور ، طور
 түrab تراب
 түrbe آرامگاه ، تربت ، مزار ، مقبره
 түrbedar خادم آرامگاه
 түrbin توربین
 түrdeş هم نوع ، هم جنس
 түreç بدعت
 түredi نوکیسه
 түrel حقوقی
 түreme اشتقاق
 түremek تولید شدن ، ظاهر شدن ، بوجود
 آمدن ، زیاد شدن ، اشتقاق کردن
 түretmek تولید کردن ، بوجود آوردن ،
 ظاهر ساختن ، اشتقاق دادن
 ۱- түrev (رض) مشتق ، ۲- فرآورده
 түreyiş پیدایش
 Türk ترک ، تورک
 Türkçe ترکی ، زبان ترکی
 türkçeleştmek ترکی کردن
 Türkçü ترک پرست
 Türkistan ترکستان ، ختن
 Türkistan üslubu سبک ترکستانی
 türkiyat ترک شناسی
 Türkiye ترکیه
 Türkler اتراک
 türkleşmek ترک شدن ، ترکی شدن
 türkleştmek ترک کردن ، ترکی کردن
 Türk lirası لیره ترک
 Türklük ترکی
 Türkmen ترکمن ، تورکمن
 Türkmen çadırı اوبه

Türk olmayan تازيك
 türkolog ترك شناس ، عالم زبان وادبيات
 ترك ، توركولوگ
 türkoloji ترك شناسى ، توركولوژى
 türkü (مس) آواز محلى تركى
 türler انواع ، صور ، صنوف ، وجوه ، اصناف
 türlü مختلف
 türlü türlü متنوع ، گوناگون
 tütmek ۱-دود کردن ۲-دود پس دادن
 tütsü بخور
 tütsüleme تبخير ، تدخين ، پنام
 tütsülemek بخور دادن
 tütsülük دخنه
 tüttürmek پوک زدن ، دود کردن
 tütün (گيا) توتون ، دخانيات ، دخان
 tütün balığı ماهى دودى
 tütüncü توتونكار ، توتونچى ، توتون فروش
 tütüncülük توتونكارى
 tütün içme تدخين
 tütün tekeli انحصار دخانيات
 tüveyç (گيا) حلقه ، گلبرگ
 tüy مو ، موى ، كرك ، پشم ، پر

tüycük مژك
 tüy dökmek پرافكندن ، تولك رفتن
 tüydürmek (عو) زدن ، دزدیدن ، سنبل
 کردن ، در بردن
 tüy kalem قلم مو ، شاهپر
 tüylenmek ۱-پرور آوردن ، مودر آوردن ، پشم
 در آوردن ۲-(مچ) پولدار شدن ، كلفت شدن
 پوشمالو ، موى ناك ، مودار ، پشم دار ،
 tüylü پشمى
 tüymek (عو) جيم شدن ، فرار کردن ، سنبل
 کردن ، فرار دادن ، زدن
 tüysiklet (ور) خروس وزن
 tüysüz ۱-بى مو ، بى پشم ، بى پر ۲-بى
 ريش ، غوشت ، ريدك ، ساده رخ ، ساده رو ،
 امرد
 tüze (حق) عدالت
 tüzel (حق) حقوقى ، عدليه اى
 tüzel kişi (حق) شخصيت حقوقى
 tüzel kişiler (حق) اشخاص حقوقى
 түзүк نظام نامه ، آيين نامه ، اساس نامه ،
 ضابطه
 түзүклер نظامات

U

بیست و پنجمین حرف الفبای ترکی U, u «او»

ubûdiyet عبودیت ، بندگی
uca استخوان عجز ، عظم عجز
ucûbe اعجوبه
ucun ucun ۱-کناره ، لب ۲-کم کم
ucuz ارزان ، رایگان ، مفت
ucuzcu ۱-ارزان فروش ۲-ارزان خر
ucuzlama تنزل بها
ucuzlamak ارزان شدن
ucuzlatmak ارزان کردن
ucuzluk ارزانی
۱-نوک ، نك ، نیش ، سر ۲-سر قلم uç
۳-کنار ۴-ته ، انتها ۵-(قد) مرز ، سرحد
uçak (هوا) هواپیما ، طیاره
uçak bileti بلیت مسافرت هواشی
uçak pisti (هوا) پرشگاه ، فرودگاه ، پیست
uçaksavar (نظ) توپ ضد هوا پیما
uçan پرنده ، پرواز کننده
uçan balık پرنده ماهی ، ماهی پرنده
uçan yıldız (نظ) نجم ثاقب
uçar پرنده ، پرواز کننده
۱-ولخرج ، عیاش ، بیعار ۲-مفرط ، uçarı
خیلی زیاد
۱-پرنده ۲-جرقه آتش ، شراره uçkun
بند تنبان uçkur
(عو) پس دادن ، به خاک ریختن ، uçlanmak
پرداختن ، دادن
نك دار ، سر قلم دار uçluk
پرواز uçma
۱-پرواز کردن ، پریدن ، پرزدن ، uçmak
پری زدن ، پرکشیدن ۲-(مج) از بین رفتن ، گم
شدن ۳-تبخیر کردن ، پخش و پراکنده شدن

uçmuş پرنده ، پرواز کرده
uçsuz بی انتها ، بی نهایت ، بی منتها ، بی
کران
uçsuz bucaksız بی نهایت ، بی
کران
uçucu پرنده ، پرواز کننده
uçucular پرندگان
۱-تبخال ، آتش پارس ۲-رنگ پرنده uçuk
تبخال زدن ، تاول کردن uçuklamak
۱-پرانندن ، به پرواز آوردن uçurmak
۲-هوا کردن (بادبادك) ۳-پرتاب کردن ،
انداختن ۴-واژگون کردن
بادبادك ، كاغذ اطفال uçurtma
پرواز دادن ، پرانندن ، پرواز uçurtmak
کردن ، پرواسیدن ، پرانیدن
پرتگاه uçurum
پرواز ، پرواس ، پرش ، طیران uçuş
تطایر uçuşma
باهم به پرواز آمدن ، پرواز کردن uçuşmak
برد پروازی uçuş menzili
مهندس پرواز uçuş mühendisi
۱-عود ، ۲-(گیا) انجوج üd
(مس) عودی ، عودزن üd
(راه) دور زدن ممنوع u-dönüşü yapılmaz
دار بوی üd tahtası
اوف! uf!
۱-کوچولو ۲-مختصری ، قدری ufacık
۱-کوچك ، ریزه ، خرده ، خرد ۲-کم ، ufak
مختصر
قدری کوچك ، نسبتاً کوچك ufakça
۱-کوچکی ، ریزگی ۲-پول خرد ufaklık
۳-شیش
پول خرد ufak para
خرده ریز ufak tefek
خرد کردن ، ریزه کردن ، ریز ufalamak
کردن ، پله كوب کردن ، خرد و خاکشیر کردن
خرد شدن ، ریز شدن ، غبار ufalanmak
شدن ، شکسته شدن ، پخش شدن
کوچك شدن ، ریز شدن ufalmak
خرد کردن ، ریز کردن ، کوچك ufaltmak
کردن
نسبتاً کوچك ، قدری کوچك ufarak
افقی ، آفاقی ufki

uflamak اوف گفتن

ufuk افق

ufuklar آفاق

ufûnet عفونت، بوی بد

ufûnetlenmek (پز) چرك کردن، چراخت جمع

شدن، عفونی شدن

uğrak سرگذر، سر راه، در بستر، پیاله

فروشی

uğramak ۱-سر زدن، سر کشیدن ۲-از

پهلوی چیزی رد شدن ۳-دچار شدن، مبتلا

شدن، گرفتار شدن

uğraş مشغله، کندوکار، تلاش، اشتغال

uğraşı ۱-مشغولیت، گرفتاری، شغل،

سرگرمی، تلاش، سربندی ۲-کارو کاسبی،

کار، شغل ۳-مجادله، مشاجره، زد و خورد

uğraşilar مشاغل، گرفتاری ها

uğraşma تلاش

uğraşmak ۱-مشغول شدن، کار کردن، کند

و کو کردن، و رفتن ۲-سر بسر گذاشتن

۳-زندگی را گذران کردن

۱-از محلی گذراندن ۲-دچار

uğratmak ساختن، دستخوش چیزی ساختن

uğru (قد) اغری، دزد، سارق

uğrulamak (قد) دزدیدن، سرقت کردن

uğruluk (قد) دزدی، سرقت

uğrun دزدکی، پنهانی، مخفیانه

uğrunda در راه، در سر

uğuldama مهمه، طنین اندازی، طنین

زوزه کشی

uğuldamak زوزه کشیدن، مهمه کردن

uğultu مهمه، صدای غرش، زوزه

uğur ۱-شگون، تبرک، یمن، برکت، اوغور،

اغر، سعادت، میمنت ۲-راه، مقصد

uğur böceği کفشدوزک

uğur getirmek آمد کردن، شانس آوردن

uğurlamak مشایعت کردن، سفر بخیر گفتن

uğurlu میمون، خوش یمن، فرخ،

فرخجسته، فرخنده، نیک پی، پیروز،

پدرام، باببرکت، بامیمنت، باشگون

uğur ola سفر بخیر، سلامت

uğursamak خوش یمن شمردن، خوشقدم

دانستن

uğur sayma تبرک

uğursuz بدیمن، بدشگون، شوم، مشنوم

سیاه دست، منحوس، پاسبز، بداغر، پی

سفید، آغل، تخجم

uğursuzluk شومی، شنامت، بد شگونی

بدیمنی، بدبختی

uğursuz olmak بد بودن قدم کسی، شوم

بودن

uhde عهده

uhdesinden gelmek از عهده چیزی بر آمدن

uhrevî اخروی

ukalâ فضول

ukalâlık فضولی

ukde عقده، درد دل، غصه

ukûbet ۱-عقوبت، عذاب، شکنجه

۲-زشت، شلخته، بی سلیقه

ulaç (دس) حرف ربط، رابطه

ulak قاصد، پیک، رهنورد، چاپار

راهنورد، خبر برنده

ulak ile چاپاری

ulam زمره، توده، دسته، جمع

ulama وصل، ربط، اضافه

ulamak وصل کردن، ربط کردن، اضافه

کردن، متحد کردن

ulan (عم) احمق، پسره

ulaşım ارتباط، رابطه، راه نقلیه و ارتباط

ulaşım araçları وسایط نقلیه

ulaşma وصول، وصل، وصلت، توصل

ulaşmak رسیدن، واصل شدن، اندر

رسیدن

ulaştırılmak رسانده شدن

ulaştırma مواصلات، ارتباط، نقلیات، بلاغ

ulaştırmak واصل کردن، رساندن، رسانیدن

، موبوط کردن

ulayıcı وصل کننده، مربوط کننده

ulema علمای دین، آخوندها

ulemalık taslamak فضولی کردن

ultraviyole فرابنفش

ulu عظیم، کبیر، بزرگ، با عظمت، عالی

جلیل، شریف، حسیب، الخ

ulûfe (قد) علوفه، جامگی، مرسوم

ulûhiyet خداوندی، خدایی، الوهیت

ululama تبجیل، تجلیل، تمجید، توقیر

اجلال

ululamak تمجید کردن، گرامی داشتن ، بزرگ شمردن، ستودن

ulular بزرگان ، کرام ، مشایخ
ululuk جلال ، جلالت ، عظمت ، بزرگی ، فخامت

uluma زوزه
ulumak زوزه کشیدن
ulu melek کروی
ulu olmak با برکت شدن ، بزرگ بودن
ulu orta ۱-حرفهای گنده ، مزخرف ۲-آشکارا

ulus ملت
ulusal ملی ، ناسیونال
ulusallaştırmak دولتی کردن
uluslararası بین المللی ، بین کشوری

uluşmak زوزه کشیدن دستجمعی
ulvî علوی
ulviyet علویت ، بلندی ، بزرگی
umacı لولو

umdurmak امیدوار کردن
ummak توقع داشتن ، امید داشتن ، انتظار داشتن ، چشم داشتن ، بیوسیدن

umman (جغ) اقیانوس ، بحر محیط
Umman عمان
Umman'lı عمانی

umran عمران
umre عمره
umreler عمرات

umulmadık غیر مترقب ، غیر منتظره
umulmak متوقع بودن ، امید رفتن ، انتظار رفتن ، کیسه دوختن برای چیزی

umum عموم ، همگان ، عام ، همه ، همگی ، کل ، عوام ، جمهور
umumhâne فاحشه خانه ، قحبه خانه ، خانه فاسد

umumi عمومی ، همگانی
umûmî telefon تلفن عمومی
umûmî tuvalet توالت عمومی
umûmî yerler مکانهای عمومی
umûmiyet عمومیت ، کلیت
umûmiyetle بطور کلی ، بطور کل ، اعم ، اصولاً

umum müdür رئیس کل
umursamak اهمیت دادن ، مهم شمردن
umursamamak اهمیت ندادن ، اعتنا نکردن ، نگزیدن ک کسی را

umursamazlık بی اعتنائی
umut امید ، انتظار ، توقع ، اندی
umutlandırmak امیدوار کردن ، امید دادن
umutlanmak امیدوار شدن ، امید داشتن ، امید بستن

umutlu امیدوار
umutsuz نا امید ، نومید
umutsuzluk ناامیدی

un آرد
un çorbası اُردینه

undurmak اصلاح کردن ، درست کردن ، خوشبخت کردن ، شفا دادن ، مسعود کردن

un kurabiyesi کلوچه
unlamak آردی کردن ، به آرد آغشته کردن ، به آرد آغشتن

unlanmak آردی شدن ، به آرد آغشته شدن
unlu maddeler مواد آردی

unmak اصلاح شدن ، مسعود شدن ، خوشبخت شدن ، فلاح یافتن ، شفا یافتن

unnap عناب ، شیلان
unsur عنصر ، اصل

unsurlar عناصر
ununu eleyip eleğini asmak (اصط) آرد را بیختن و الک را آویختن

unutkan فراموش کار ، فراموش پیشه ، نسیانکار
unutkanlık فراموشکاری ، فراموشی ، نسیان

unutma فراموشی ، نسیان ، سهو
unutmabeni çiçeği (گیا) گل فراموشم مکن

۱-فراموش کردن ، از یاد رفتن ، یاد رفتن ، کار بگوشه چیدن ۲-چاماندن ، به جا گذاشتن ، تارک شدن
unutturmak فراموش دادن ، از یاد بردن ، از خاطر بردن ، فراموشانیدن

unutulmak فراموش شدن ، فراموش گردیدن ، فراموش گشتن ، از یاد رفتن

unutulmaz فراموش نشدنی
unvan عنوان ، رتبه

upuygun کاملاً موافق

upuzun کاملاً دراز

ur غده ، نورون

urağan طوفان شدید ، گردباد شدید

uran صنایع

uranus (نچ) اورانوس

uranyum (شیم) اورانیوم

urba لباس ، جامه ، پوشاک ، پوشش

urban بدوی

urcûze ارجوزه

Urduca اردو ، زبان اردو

urgan رسن

Uruguay اوروگوئه

uruk قبيله

us عقل ، خرد ، هوش

usanç ستوه ، تنگ آمدگی

usanç getirmek بستوه آمدن ، تنگ آمدن

usanç vermek بستوه آوردن ، بجان آوردن

به تنگ آوردن ، خسته کردن

usandırıcı ملالت انگیز ، خسته کننده ،

کسل کننده ، بستوه آورنده

usandırmak به تنگ آوردن ، بستوه آوردن ،

بجان آوردن ، خسته کردن

usanma انزجار

usanmak منزجر شدن ، زده شدن ، ملال

گرفتن ، بس کردن از کسی ، بستوه آمدن ،

بتنگ آمدن ، حوصله سر رفتن

usâre عصاره ، رب ، شیرک ، شیر ، انگ

usa vurmak بترازوی عقل زدن

uskur پروانه کشتی

uslanmak آرام و ساکت شدن ، عاقل شدن

uslu عاقل ، آرام ، ساکت

uslu durmak ساکت نشستن ، آرام وبا ادب

نشستن ، اذیت نکردن

usluluk سکوت ، سکون ، ادب ، تربیت

ussal عقلی ، منطقی

usta اوستا ، استا ، استاد ، ماهر ، حاذق ،

کارگر ، افزارمند

usta atıcı olmak پشه را در هوا نعل کردن

ustabaşı سر اوستا ، استادکار

usta binici چابک سوار

ustaca ماهرانه ، هنرمندانه

ustalık استادی ، مهارت ، زبردستی

زیرکی ، حذاقت ، استادکاری

usta olmak استاد شدن

ustunç ادوات جراحی

ustura تیغ ، استره ، تیغه ، پاکی

ustura çekmek کب زدن

ustura kayışı قیش

ustura tutunmak جاهای محرم خود را باتیغ

تراشیدن

usturlap اصطرلاب ، اسطرلاب ، استرلاب

usturuplu حسابی ، منظم ، مرتب ، جمع

وچور

usûl سبک ، رویه ، اصول ، راه ، رسم ، طرز

usulcacık بی سرو صدا ، یواشکی

محرمانه ، آهسته

usulsüz بی اصول ، بی قاعده ، بی جا

usulsüzlük ۱-بی اصولی ، بی قاعدگی

۲-معامله غیر قانونی

usul usul یواش یواش ، آهسته ، آرام ، بی

سرو صدا

uşak ۱-نوکر ، خانه شاگرد ، پادو ، بستک ،

پرستار ، ۲-پسر

uşaklar نوکران ، خدمه ، خدام

uşaklık نوکری ، خانه شاگردی

۱-(مس) عود ، بربط ۲-شرم ، حیا ،

خجالت

utanç خجالت ، خجلت ، شرمندگی ، شرم ،

عار ، سرافکندگی ، شرمساری ، سرشک

utanç duymak خجالت کشیدن ، خجلت بردن

utançtan kızarmak سرخ شدن

utanç verici شرم آور ، خجلت آور

utandırma تشویر ، تخجیل

utandırmak خجالت دادن ، عرق کسی را در

آوردن

utangaç شرمگین ، شرمنده ، شرم زده ،

شرمسار ، محجوب ، خجلت زده ، خجول ،

خجالت زده ، حیادار ، خجالتی ، پادر گل ،

کمر ، منفعل ، (کن) چشم پیش

utangaçlık خجل ، کمرویی ، شرمساری

شرمندگی

utanma شرم ، خجالت ، خجلت ، حیا ،

رودربایستی ، آزمون ، استحياء ، بغل تری ،

حجب ، شوره

utanmak خجالت کشیدن ، خجلت بریدن

شرم داشتن ، شرم آمدن ، شرمساری بردن ،
شرمساری کشیدن ، تنگ داشتن ، حیا کردن ،
حجب داشتن ، دماغ کسی سوختن ، روساختن ،
تورگیدن ، عرق کردن ، زنج برخون زدن ، شاخ
بر آوردن

بیحیا ، بی شرم ، بی ننگ ، utanmaz
بیعار ، بیرو ، بی چشم ورو ، بی آبرو ، شوخ
، درو ، بلایه کار ، پاردم ساییده ، چشم بی
آب ، پررو ، چشم دریده ، چشم سفید
بیعاری ، پر رویی ، پرده utanmazlık
دریدگی ، شوخی ، بی شرمی ، بی ننگی
چشم دراندن ، سمسول utanmazlık etmek
ورزیدن ، پرده برگرفتن ، بی شرمی کردن
آب در چشم نداشتن ، چشم utanmaz olmak
شکستن ، چشم زاغ داشتن ، پیشانی سخت
داشتن

عطار Utarit

(مس) عودزن utçu

ظفر ، فتح ، غلبه utku

قافیه uyak

۱-بیدار کردن ، بلند کردن ، uyandırmak

پنبه از گوش بر داشتن ۲-روشن کردن چراغ

۱-بیدار ، بی خواب ، چشم باز uyanık

۲-هوشیار ، هشیار ، آگاه ، زنگ ، باعقل

بیدار ماندن uyanık kalmak

هشیاری ، یقظه ، تیقظ ، تنبه ، uyanıklık

انتباه ، بی خوابی

بیدار شدن ، بیدار بودن ، uyanık olmak

آگاه بودن

بیداری uyanış

انتباه ، بیداری uyanma

۱-بیدار شدن ، برخاستن ، چشم uyanmak

باز کردن ۲-هشیار شدن ، عاقل شدن

۳-جان گرفتن ۴-برانگیخته شدن احساسات

موافق ، مطابق uyar

اخطار ، ایقاظ ، تنبیه uyarı

بیدار کننده uyarıcı

متنبه شدن ، بیدار کرده شدن ، uyarılmak

هشیار کرده شدن ، مالش خوردن ، ادب شدن

بموجب ، بقرار uyarınca

تطبیق دادن ، منطبق کردن uyarlamak

ایقاظ ، تنبیه uyarma

۱-اخطار کردن ، تنبیه کردن ، uyarmak

متنبه ساختن ، مؤاخذه کردن ، هان وهین
کردن ، ۲-بیدار کردن

۱-پیک ، پیرو ، تابع ، ماه ۲-ماهواره uydu

۱-ساختگی ، مصنوعی ، تصنعی ، uydurma

تقلیدی ، قلابی ، من در آوردی ۲-انطباق

۳-چاخان

۱-دروغ بافتن ، از خود در uydurmak

آوردن ، دروغ گفتن ، ساختن ، پرداختن

۲-مطابق کردن ، جور کردن ، منطبق کردن

(عو) حقه ، کلک ، دروغ ، uydurmasyon

ساختگی ، از خود در آوردگی

(دس) ترکیب جعلی uydurma terkip

من در آوردی ، قلابی ، بی پایه ، بی uyduruk

اصل ، دروغ ، ساختگی ، چاخان

متمدن uygar

تمدن ، مدنیت uygarlık

انطباق ، جور آمدگی uygu

تطبیق ، اجراء ، عمل ، تنفیذ uygulama

تطبیق کردن ، به فعل آوردن ، uygulamak

به کار بستن ، در کار کشیدن ، کار رفتن ،

گام زدن ، انجام دادن ، عمل و اجراء کردن ،

بموقع عمل گذاردن ، اجراء کردن

عملیات uygulamalar

تطبیقی ، عملی ، فعلاً uygulamalı

به مورد اجراء گذاشته uygulamaya konulmak

شدن

در کار کشیدن ، به uygulamaya koymak

مورد اجراء گذاشتن

اجراء شدن ، عمل شدن ، انجام uygulanmak

شدن ، کار رفتن ، تطبیق شدن

اجراء کننده ، مجری uygulayıcı

۱-مناسب ، در خور ، درخور ، به uygun

جا ، جور ، جایز ، طبق ، مساعد ، متناسب ،

ساز گار ، سازوار ، موافق ، فراخور ، براه ،

بدربخور ۲-روادید ، تصویب ، موافق

ناصواب دانستن uygun bulmamak

تفاوت کردن ، مغایر uygun düşmemek

بودن ، موافق نبودن

صوابدید ، صلاحدید ، uygun görme

تصویب ، جواز ، اجابت

صلاح دیدن ، روا داشتن ، جایز uygun görmek

داشتن ، مصلحت دیدن ، تصویب کردن

ناصواب دانستن uygun görmemek

uygunluk تناسب ، تطابق ، توافق
 uygun olarak بموجب ، بقدر ، بروفق
 uygunsuz بیجا ، نامناسب ، نابجا ، ناروا ،
 ناهنجار ، ناهموار ، نامساعد ، نامتناسب ،
 ناچور ، خلاف ، خارج آهنگ ، نابهنجار ،
 ناچنس

uygunsuz kadın زن فاحشه
 uygunsuzluk بی مناسبتی ، ناچوری ، عدم
 توافق ، تناقض ، نامربوطی

Uygur اویغور
 Uygurca اویغوری ، زبان اویغوری
 uyku ۱-خواب ۲-(مچ) غفلت
 uyku bastırmak چشم کسی گرم شدن
 uyukucu پرخواب ، خفتک
 uykudan sıçramak از خواب پریدن
 uyku getirici خواب آور
 uyku getirmek هوس خواب برانگیختن ،
 خواب آوردن

uyku hali خفتگی
 uyku ilacı داروی خواب ، داروی خواب آور ،
 داروی بیهوشی

uykulu خواب آلود ، خوابناک
 ۱-نام مشترک غدهء تیموس
 uykuluk وپانکراس ۲-چرك كف دست بچهء گهواره
 uykusı dağılmak خواب از سر پریدن
 uykusı gelmek خواب کسی گرفتن
 uykusı kaçmak خواب از سر پریدن ، خواب
 گریختن

uykusunu almak باندازهء کافی خوابیدن
 uykusı sıçramak خواب از سر پریدن ،
 آشوردن

uykusuz بیخواب ، گریخته خواب ، کم
 خواب ، خواب آلود

uykusuz kalmak اختر شمردن ، بیخواب
 بودن

uykusuzluk بیخوابی ، کم خوابی ، خواب
 آلودگی

uyku tutmaması بیخوابی ، گریخته خوابی
 uyku kuya dalmak خواب رفتن ، خواب شدن
 uyma متابعت ، پیروی ، امتثال ، اقتدا ،
 بیعت ، تشیع

uymak ۱-رعایت کردن ، پیروی کردن ، اقتدا
 کردن ، پای بر نهادن ، پسروری کردن ، پاس

داشتن ، اطاعت کردن ، متابعت کردن
 ۲-موافق شدن ، مطابق شدن ۳-چور آمدن ،
 چور شدن ، چور بودن ، متناسب شدن ،
 خوردن

uyruk تبعیت ، تابعیت ، تبعه
 uyrukluk تابعیت
 uyruksuz اجنبی

uyusal مردم دار ، سربراه ، عاقل ، آرام ،
 رام ، خوش اخلاق
 uysallık آرامی ، مردم دازی ، سربراهی ،
 خوش اخلاقی ، خوش خلقی

uyuklama چرت ، پینکی
 uyuklamak چرت زدن ، پینکی زدن ، پینکی
 رفتن

uyum هم آهنگی ، هارمنی ، سازش ،
 سازگاری ، موافقت ، لحن

uyuma خفت ، تخدر ، خواب
 ۱-خوابیدن ، خفتن ، خواب بردن ، uyumak
 خواب شدن ، غنودن ۲-لا لا کردن ، بی پیش
 کردن (بزیان کودکان) ۳-غفلت کردن

uyumamak بیدار ماندن ، نخوابیدن
 uyum içinde olmak توافق داشتن

uyumlu هم آهنگ ، متناسب ، خوش منش ،
 سازشکار ، سازگار ، سازوار ، موزون ، چور ،
 مطابق ، موافق

uyumlu olmak هم آهنگ بودن ، موزون
 بودن ، اخت بودن

uyum sağlama تطابق ، هم آهنگی
 uyum sağlamak هم آهنگی کردن ، ساز
 گرفتن ، اخت آمدن ، توافق حاصل کردن

uyumsuz ناساز ، ناسازگار ، نابهنجار ،
 غیر متجانس ، نامتناسب ، ناممساز ،
 خلافکار ، متضاد ، ناموافق ، ناچور

uyumsuzluk ناسازگاری ، نابهنجاری ، ناهم
 آهنگی

uyurgezer شبگرد ، سائر فی المنام
 uyuşkan ملایم اخلاق

uyuşma ۱-آشتی ، تطابق ، توافق ،
 مطابقت ، مصالحه ۲-تخدر ، کرخی ، خواب
 رفتگی

uyuşmak ۱-خواب رفتن ، کرخ شدن ، سوزن
 سوزن شدن ، بی حس شدن ، ۲-موافق شدن ،
 چور آمدن ، مطابق شدن ، صلح کردن

uyuşmazlık اختلاف ، ناموافقتی
 uyuşturma تخذیر
 uyuşturmak ۱-تخذیر کردن ، بیهوش کردن ،
 بی حس کردن ۲-چور آوردن ، صلح دادن ،
 باهم موافق کردن
 uyuşturuucu مسکر ، مسکن ، مخدر
 uyuşturuucu maddeler مخدرات ، مواد
 مخدره ، مواد مخدر
 uyuşuk کرخ ، خیره ، بی حس ، بی حرکت ،
 تنبل
 uyuşukluk کرخی ، خفتگی ، کسالت ، بی
 حسی ، بی حرکتی
 uyutma تنویم
 uyutmak خواباندن ، خوابانیدن ، خواب
 بستن ، چشم بخواب کردن ، بی حس کردن ،
 بی هوش کردن
 uyutucu خواب آور
 uyuz ۱-(پز) گر ، جرب ۲-چربناک ۳-آدم
 تنبل ، بی حس ، بی حال ، بی دست و پا
 uyuzlaşmak ۱-گر شدن حیوان ۲-بی دست
 و پا شدن ، بی حس و بیحال شدن
 uyuzlu چربناک
 uyuzluk گری
 uyuz olmak گر داشتن
 uz ۱-خوب ، موافق ، مناسب ، بدربخور
 ۲-کارداران ، اهل کار ۳-فصیح
 uzaduyum تله پاتی
 uzağa atmak پرت کردن ، پرتاب کردن
 uzağı görmek پیش بینی کردن
 uzak دور ، بعید ، دورست ، اقصی ، فاصله
 دار ، عاری
 Uzakdoğu (جغ) خاور دور
 uzak durma تجنب ، دوری
 uzak durmak فاصله گرفتن ، پهلونگ داشتن ،
 پهلوکردن ، پهلو دادن کسی را ، دوری جستن
 uzak düşmek جدا افتادن
 uzak gören دور بین
 uzak kalmak طاق شدن ، جدا افتادن
 uzaklaşma تباعد ، تیرا ، دوری
 uzaklaşmak دور شدن ، دور رفتن ، بعید شدن ،
 جدا شدن ، کرانه کردن ، فاصله پیدا کردن
 uzaklaştırma طرد ، تبعید ، تسبیر
 uzaklaştırmak دور کردن ، دفع کردن ، طرد

کردن ، پرت کردن ، جدا کردن ، تبعید کردن
 ، پی کردن ، انداختن ، راندن ، پی زدن
 دوری ، مسافت ، بعد ، فاصله
 uzaklık ölçer فاصله سنج
 uzaklık ölçmek فاصله سنجیدن
 uzak olsun! پرگست باد!
 uzaksamak دور شمردن ، بعید شمردن
 uzak seyahate çıkmak پایتابه کسی
 درهند باز شدن
 uzaktan kumanda کنترل از راه دور
 uzak tutmak دور داشتن ، دور نگه داشتن
 uzak yol جاده خاکی ، راه دور
 uzam وسعت
 uzama امتداد
 uzamak ۱-دراز شدن ، طولانی شدن ،
 پیوسته شدن ، کش آمدن ۲-طول کشیدن
 uzanım فاصله ظاهری
 uzanmak دراز کشیدن ، پهلو نهادن ، تخت
 شدن ، امتداد یافتن ، طول کشیدن ، دراز
 کردن
 uzanti تمديد ، امتداد ، ادامه
 uzatma تمديد ، تطویل
 uzatmak دراز کردن ، طول دادن ، کش دادن ،
 امتداد دادن ، کشیدن ، بلند کردن ، وسعت
 دادن ، تمديد کردن ، طولانی کردن
 uzay فضا ، هوا ، جو
 uzay geometri هندسه فضایی
 uzay mühendisliği مهندسی فضایی
 uzal ماهر ، متخصص
 uzlaşıcı سازشکار
 uzlaşılmalık صلح و مصالحه حاصل شدن
 uzlaşma مصالح ، جرح و تعدیل
 uzlaşmak سازش کردن ، سازش حاصل
 کردن ، مصالحه کردن ، موافقت کردن ، آشتی
 کردن ، کنار آمدن باکسی
 uzlaşma sağlamak به توافق دست یافتن ،
 توافق حاصل کردن
 uzlaşmazlık اختلاف ، عدم توافق
 uzlaştırma جرح و تعدیل
 uzlaştırmak سازش دادن ، وفق کردن ،
 آشتی دادن ، صلح دادن ، تألیف کردن
 uzlet عزلت ، گوشه نشینی
 uzlete çekilme اعتزال ، گوشه نشینی

کرانه کردن ، گوشه نشینی
کردن

uzluk مهارت ، استادی ، حذاقت ، تخصص
uzman کارشناس ، متخصص ، کاربین
uzmanlık کارشناسی ، تخصص ، اختصاص
uzun دراز ، بلند ، طویل ، طولانی ، دیر ،
ممتد

uzun atlama (ور) پرش طول
uzun bacaklılar دسته پرنندگان درازپا
uzun bir süre sonra بعد از نور و بوقی ، بعد
از مدت مدیدی

uzun boylu دراز بالا ، دراز قد ، بلند بالا ،
بلند قامت ، بلند قد ، بالابلند ، طولانی

uzun dilli ارّه زبان
uzun kavun (کیا) ملونیا

uzunlaşmasına بطول
uzun levrek ماهی سوف
uzunluğu طولاً

uzunluk درازی ، درازا ، طول ، طولی ،
امتداد ، بلندی ، مسافت ، فاصله

uzun menzilli دور برد
uzun ömürlü پر عمر ، دراز مدت
uzun sakallı بلعه ریش
uzun süre دیر باز ، مدت مدید ، مدت
طولانی

uzun süreli دراز مدت
uzun sürmek طول کشیدن ، دراز کشیدن

uzun tüy شاهپر
uzun uzadıya بالا بلند
uzun vadeli دراز مدت ، بلند مدت

۱-uzuv عضو ، اندام ، جارحه ، ارگان
۲-کارمند

uzuvlar اعضاء
uzuvluk عضویت
uzvî عضوی
uzvî kimya (شیم) شیمی آلی
uzviyet عضویت

Ü

بیست و ششمین حرف الفبای ترکی، ü, "او"

دور، دور دست، دور افتاده، بعید، ücra
پرت، اقصی

مزد، اجرت، کارمزد، دست مزد، ücret
دسترنج، پاره، پای مزد، حسبت، خیر

اجور، مزدها ücretler

مزدور، مزدبَر، اجیر ücretli

به مزد گرفتن، اجیر کردن ücretli tutmak

بی اجرت، بی پول، مفت، مجانی ücretsiz

سه، ۳ üç

(ور) پرش سه گام üç adım atlama

سه پایه üç ayaklı

سه بعد، سه جاده üç boyut

سه تائی، سه تا سه تا üçer

(هس) سه گوشه، مثلث، سه کنج، üçgen
سنبوسه

کلاه بردار، حيله گر، حقه باز، üçkâğıtçı
دروغو، متقلب، کلک باز

۱-سه لا ۲-سه برابر üç kat

مثلث، سه کنج üç köşe

لچکی، سه کنجی، سه گوشه ای üç köşeli

سه تا کردن، تثلیث، ثالوث üçleme

سه تائی üçlü

سه لو، سه خال (در بازی ورق) üçlü kart

سه شاخه üçlü priz

سه جانبه، سه طرفه üç taraflı

سه يك، ثلث üçtebir

دوسوم üçte iki

سه چرخه üç tekerli bisiklet

سوم، سومین، سه دیگر üçüncü

بار سوم، ثالثاً، دفعه سوم üçüncü kez

سه قلو، سه قولو üçüz

سه پهلو، سه جانبه üç yanlı

Üç yol kavşağı (راه) سه راه

Üç yönlü yol (راه) سه راه

Üç yüz سیصد

Üdebâ ادیبان، ادباء، ادیب ها

Üflemek پف کردن، دمیدن، بردمیدن، فوت کردن

Üfürmek دمیدن، وزاندن، وزیدن

Üfürük پف، فوت، وزش

Üğendire سیخ خرکچی

Üğrüm چرخ محوری

Üleşmek تقسیم کردن، سهم کردن، بخش کردن

Üleştirmek تقسیم کردن، سهم کردن، توزیع کردن، سهم دادن، قسمت بندی کردن

Ülfet الفت، دوستی

Ülga (قد) تیغ سلمانی

Ülke کشور، مملکت، قلمرو، میهن، مرز

وبوم، ملک، خاک، خطه، دیار، بوم، سرزمین، بقعه، بروبوم

Ülke genelinde در کل کشور

Ülkeler ممالك، اقالیم، اقطار

Ülker yıldızı (نچ) ثریا، پروین

Ülke yönetimi کشور داری

Ülke yönetmek کشور داری کردن، شهر راندن

Ülkü آرمان، ایده آل، هدف، آماج، غایت مطلوب

Ülkücü ایده آلیست

Ülser (پز) زخم معده، زخم

Ültimatom (سیا) اولتیما توم، حجت اتمام، اتمام حجت

Ülûhiyet الوهیت

Ümerâ ۱-امراء ۲-افسران بلند رتبه

Ümit امید، اومید، دلگرمی، بو، توقع، حاجت

Ümit bağlamak امید بستن

Ümit Burnu (جغ) دماغه، امید واری

Ümit etmek امید وار کردن، چشم داشتن

Ümittlendirmek امید وار کردن، امید دادن

Ümitlenmek امید بستن، امید کردن، امید وار شدن

Ümitli امید وار، اومیدوار، دلگرم

Ümitli olmak امید داشتن

ümit serpmek امید وار کردن
 ümitsiz مایوس، نومید، مایوس، پکر
 ümitsiz bırakmak مایوس کردن، آب پاکی
 بدست کسی ریختن، برفاب دادن، پنبه
 کردن
 ümitsizce نا امیدانه
 ümitsiz kalmak مایوس ماندن
 ümitsizlik نومیدی، نا امیدي
 ümitsiz olmak بور شدن، پای بسنگ
 خوردن، نومید شدن
 ümit vermek امید دادن، امید وار کردن،
 قوت قلب دادن
 ümmet امت
 ümmetçilik امت گرایی
 ümmî امی، بی سواد، برانی، پیاده
 ümmîlik حالت امی بودن
 ümran عمران، آبادي
 ün شهرت، نام، شأن ۲-صدا
 üne kavuşmak نامی شدن، مشهور شدن،
 شهرت پیدا کردن
 üniforma اونیفورم، لباس رسمی
 ünik تک، تک و تنها، یگانه
 ünite ۱-واحد ۲-دایره، شعبه، اداره
 ۲-فاز
 universal عالم شمول
 üniversite دانشگاه، دار الفنون
 üniversite diploması دانشنامه
 üniversite giriş sınavı کنکور
 üniversiteli دانشجوی، دانشگاهی
 üniversite mezunu دیپلمه
 üniversite öğrencisi دانشجو
 üniversite yönetim kurulu شورای دانشگاه
 ünlenmek ۱-منادی شدن ۲-مشهور شدن
 ünlem ندا
 ünlemek ندا کردن، صدا کردن
 ünlü مشهور، سرشناس، معروف، شهیر،
 شهره، روشناس، زبانزده، زبانزد، بلند
 آواز، بنام، انگشت نشان، نام آور،
 نامبردار، نامور، نامی، نام پرور
 ünlüler فحول
 ünlü olmak اشتهار داشتن، علم شدن،
 مشهور بودن
 ün salmak نامی شدن، مشهور شدن

ünsiyet دوستی، انسیت
 ۱-غیر مشهور ۲-(دس) حرف بدون
 صدا
 ünvan عنوان
 ünvanlar عناوین
 ünübirli (مس) هم صدا
 ün yapma اشتهار
 ün yapmak مشهور شدن، نامی شدن
 ürât نمک اسید ادرار
 ürbânizm شهر سازی
 Ürdün اردن
 Ürdün'lü اهل اردن، اردنی
 üre اوره
 ürem نزول، تنزیل، ربا، سود
 üreme تناسل، تولید
 üremek زیاد شدن
 üremi (پز) مرض اوره
 üreteç مولد برق، ژنراتور
 üretici تولید کننده
 üretici reaktör رآکتور زاینده
 üreticiden tüketiciye از تولید به مصرف
 üretim تولید، استحصال
 üretim artışı ازبیاد تولید
 üretim dışı kalmak ازمدار خارج شدن
 üretim faaliyetleri امور تولیدی
 üretim fazlası مازاد تولید، فزونی تولید
 üretim kapasitesi میزان تولید
 üretimsel تولیدی
 üretim yapmak تولید کردن
 üretiliş تولید
 üretken بار آور
 üretkenlik بار آوری
 üretmek ۱-تولید کردن، استحصال کردن،
 ۲-بوجود آوردن
 üretra (پز) پیشاب راه
 ürik asit (شیم) اسید اوریک
 ürkek ۱-رمو، ترسو، بدزهره، آهودل
 جبان، رمیده ۲-خجالتی، محجوب
 ürkekleşmek رموشدن، آهودل شدن
 ürkeklik جبانیت، رمیدگی
 ürkmek رم، توحش، هراس
 ۱-رمیدن، رم کردن، ترسودن،
 ترسیدن، چلیدن، تولیدن، توریدن، از جا

پريدن، هول کردن ۲-میوه ندادن درخت
 هراس آور، رم آور ürkünç
 ترس، رم، وحشت ürküntü
 رم آور ürküntülü
 رم دادن، رمانیدن، رماندن ürkütmek
 ترساندن
 ترسناك، رم آور، هراس آور ürkütücü
 (پز) میزه شناس ürolog
 (پز) میزه شناسی، اورولوژی، üroloji
 شناخت دستگاه پيشابى
 ۱-فراخیدن، مو بر بدن سیخ ürpermek
 شدن، متهیج شدن، لرزه براندام کسی
 افتادن ۲-ترسیدن
 تهیج ürperti
 ترساندن ürperti vermek
 ترساندن، هراس آوردن ürpertmek
 پارس کردن ürümek
 محصول، کشت، حاصل، ثمر، ثمره ürün
 باهم پارس کردن ürüşmek
 عریان، لخت، برهنه üryan
 (گیا) آلو بخارانی üryanî erik
 ۱-(نظ) پایگاه ۲-(رض) توان ۳-اصل، üs
 اساس
 اسراء، اسیران üserâ
 (نظ) پایگاه قرار گرفتن üslenmek
 اسلوب، سبک، سیاق، منوال، üslûp
 نحو، طرز، طریق، روش، راه
 بی قواره، بی ریخت üslûpsuz
 سعادت جاودانی (منطق) üsmut
 (نظ) صاحب منصب ارشد üssubay
 ۱-فوق، بالا، زیر، فوقانی، صدر، فراز üst
 ، رو، بر، مافوق، عالی، رویه خارجی،
 رویه، سر ۲-لباس، پوشاک ۳-زیادی پول
 استاد، عالم üstat
 استادان، اساتید üstatlar
 آرواره، زیرین، زهر زیرین üst çene
 فك اعلی üstçene kemiği
 بشره، قشر üstderi
 لب بالا üst dudak
 (نظ) ستوان يك، ستوان یک üsteğmen
 تاکید، اصرار üsteleme
 ۱-اصرار کردن، تاکید کردن üstelemek
 ۲-رویهم آمدن، پشت سرهم تکرار شدن

بعلاوه، باضافه، گذشته از، ازاین üstelik
 گذشته، همینیز، وانگاه، وانگهی، مضافاً،
 تازه
 از پس چیزی برآمدن، üstesinden gelmek
 از عهده چیزی بر آمدن، از کاری بدر آمدن،
 از دست برخاستن، ازپس کسی بر آمدن،
 بسند آمدن باکسی، تاوستن
 نابغه، داهی üst insan
 بالاخانه، برباره، بهو، ست آوند üst kat
 تعهد، تصدی üstlenme
 تعهد کردن، به گردن گرفتن، üstlenmek
 گردن گرفتن، در عهده گرفتن
 بالا پوش، روپوش، بارانی، قباء üstlük
 کاشانه، بالاخانه üst oda
 در بالا، در فوق üstte
 فوقانی، زیرین üstteki
 سر گشاده، روباز، سرباز üstü açık
 (شیم) سفیداب، باروق üstübeç
 ۱-فائق، فایق، عالی، رودست، فوق، üstün
 برین، بره بند، فوق العاده ۲-فته، زیر
 غلبه کردن üstün çıkmak
 زیر، روی آن، بالای آن üstünde
 از گردن افکندن üstünden atmak
 روی، سر üstüne
 به گردن کسی انداختن üstüne atmak
 بر فراز شدن üstüne çıkmak
 تازه üstüne üstlük
 ۱-(عو) بالا کشیدن üstüne yatmak
 ۲-تصحب کردن
 به گردن کسی انداختن üstüne yıkmak
 چیر شدن، فایق آمدن، فایق üstün gelmek
 شدن، غالب آمدن برکسی، غلبه کردن،
 رجحان یافتن
 سطحی، سرسری، بی اهمیت، üstünkörü
 بی اعتنا، بی دقت
 برتری، افضلیت، زبردستی، üstünlük
 زبری، رجحان، سروری، فضل، فضیلت،
 غلبه، مزیت، شاهبازی، تفضیل، تفوق،
 تغلب
 جدل زدن üstünlük davasına kalkmak
 تفوق یافتن، پیش üstünlük kazanmak
 افتادن
 پای بر سر کسی نهادن üstün olmak

üstün tutmak تفضیل نهادن

üstünü değiştirmek لباس عوض کردن

üstünü örtmek ، پوشاندن ، پوشانیدن

üstün vasıflı پرآب و تاب

üstün zekâ دها ، نابغه

üstü örtülü سرپوشیده

üstüpü نخ پرک

üstüste روی هم ، روی هم رفته

üstüste koymak باهم نهادن ، برهم نهادن

üstyapı ساختمان ظاهری

üşenç کسالت ، تنبلی

üşengeç کسل ، تنبل ، بی حال

üşengen کسل ، تنبل ، بی حال

üşenme کسالت ، تکاسل ، کهولت

üşenmek تنبلی کردن ، حوصله نداشتن

üşmek حمله کردن ، هجوم کردن ، جمع شدن

üşümek سرد کسی شدن ، احساس سرما کردن

üşüşmek جمع شدن ، غلیان کردن ، هجوم کردن ، گرد آمدن ، ازدحام کردن

üşütmek ۱- سرما خوردن ، تبرید کردن ، چاییدن ، چانیدن ۲- دیوانه شدن

üten برنده

ütme ۱- بردن ، پول بردن در قمار ، ۲- کز کردن

ütü ۱- اطو ، اتو ، تله ۲- کز

ütücü اطوکش

ütülemek ۱- اطو کردن ۲- کز دادن

ütülenmek ۱- اطو شدن ۲- کزداده شدن

ütülen para بورك

ütülmek باختن ، قاق شدن

ütülü اتو کرده ، اتو شده

ütüsüz بدون اتو

ütü yapmak اتو کردن ، اتو کشیدن ، اتو زدن

üvendre سیخ خرکچی

üvey اندر

üveyana نامادری ، زن پدر ، مادراندر

üveyanne نامادری ، مادراندر ، زن پدر

üvey baba پدر اندر ، ناپدری

üvey evlat اولاد اندر ، ناپسری ، نادختری ، پسراندر ، دختر اندر

üvey kardeş برادر اندر ، خواهراندر

üvey kız نادختری ، دختراندر ، ربیبه

üveyoğul پسراندر ، ناپسری ، پسرشوهر ، ربیب

üvez ağacı (گیا) درخت سنجد

üye عضو ، کارمند

üye kabulü عضو گیری

üyelik عضویت ، کارمندی

üyelik kartı کارت عضویت

üzengi رکاب

üzengi kemiği رکابی

üzengilemek رکاب زدن به اسب

üzengili رکابدار

۱- درحالت ۲- درحین ۳- بموجب ، بر ۴- بشرط

üzeri فوق ، سر

üzerinde بر فراز ، بر روی

üzerinde kalmak بر گردن ماندن

üzerine روی ، به روی

üzerine almak تعهد کردن ، پذیرفتن ، تقلد کردن ، بر عهده گرفتن

üzürlük (گیا) اسپند

üzgü اذیت ، عذاب ، جفا

üzgün محزون ، متأسف ، گرفته دل

üzgün غمزه ، غمخوار ، ملول ، غصه دار ، غصه خور ، شکسته دل ، شوریده خاطر ، رنجه ، دلگیر ، تنگ دل ، اندوهگین ، اندوهمند ، اندوهناک ، دلخور ، دلتنگ

üzgünlük دلخوری ، افسردگی ، غصه خوری ، غمگینی ، پژمردگی

üzme غمگین کردن ، غمگین داشتن ، غمناک کردن ، به غم افکندن ، غصه دادن ، غبار بر دل نهادن ، داغ به دل کسی گذاشتن ، رنجاندن ، رنجانیدن ، سبیل کسی را دود دادن ، پژمرده کردن ، محزون کردن ، دلتنگ کردن ، ناراحت کردن

üzücü غم آور ، غم انگیز ، ملالت انگیز ، حزن آور

üzölme تأسف ، غمگینی ، وله ، حسرت ، تحسر ، تیرم

üzölmek غمگین شدن ، غمگین گشتن ، غمناک شدن ، متأثر گردیدن ، مکرر شدن ، غم کشیدن ، غم خوردن ، غم بردن ، ملول شدن ،

غصه کشیدن ، غصه خوردن ، دریغ آمدن
 کسی را ، دریغ خوردن ، اندوهگین شدن ،
 اسف خوردن ، حسرت خوردن ، رنج بردن ،
 دست روی دست زدن ، دست از پا درازتر
 داشتن ، سیر آمدن ، تاسیدن ، افسردن ،
 انگشت خاییدن ، پژمردن ، متاثر شدن ،
 مغموم شدن ، محزون شدن

1- (گیا) انگور ، رز ۲- کشمش üzüm

(گیا) کرم ، تاک üzüm asması

تاکستان üzüm bağı

حصرم üzüm koruğu

لواشک انگور üzüm pestili

پاشنگ ، بریخ ، عنقود üzüm salkımı

آب انگور üzüm suyu

انگوری üzümsü

دیس üzüm şirası

(اصط) تره üzüm üzümeye baka baka kararır

به تخمشم می رود

کدر ، دلتنگی ، غم ، غصه ، اندوه ، üzüntü

انده ، الم ، افسوس ، تأثر ، دلگیری ، دل

ماندگی ، داغ ، فروماندگی ، درد ، غمگینی ،

ملال ، محنت ، اسف ، حزن

پوست برتن شکافتن üzüntüden çıldırmak

غصه مرگ شدن ، دق üzüntüden ölmek

کردن

1- غصه مند ، غصه ناک ، غصه دار ، üzüntülü

اندوه خوار ، متاثر ، متأسف ، محزون ،

غمگین ، سوخته ، سوخته دل ۲- حزن آور ،

متاثر کننده

غبار بردل داشتن ، محزون üzüntülü olmak

بودن

بی غم ، بدون غم و غصه ، راحت üzüntüsüz

ملال انگیز ، تأثر آور ، اسف üzüntü verici

انگیز

تأسف خوردن üzüntü vermek

پرغم گشتن üzüntüye boğulmak

V

بیست و نهمین حرف الفبای ترکی، « و » V, v

vaat وعد، وعده، قول
 vaat etmek وعده دادن، قول دادن
 vaatle bulunmak وعده دادن
 vaat vermek وعده دادن، وعده کردن، وعده نهادن، قول دادن

vaat yeri میعادگاه، وعده گاه
 vaaz موعظه، وعظ، خطبه
 vaazler مواعظ
 vaaz vermek وعظ کردن، پند دادن، تذکیر گفتن

vabeste منوط، معلق، وابسته
 vacip واجب، لازم، وجبیه، فریضه
 vacip olmak واجب شدن، واجب آمدن، واجب گردیدن

vade وعده، موعد، مدت، مهلت، سررسید
 vade koyma وعده بندی
 vadeli موعده دار، مدت دار، وعده دار
 vadeli hesap açmak سپرده گذاری کردن
 vadeli mevduat سپرده گذاری
 vadesi gelmek (مج) وعده اش فرا رسیدن، اجلش رسیدن

vadesiz بدون مدت، موقت
 vade vermek وعده دادن، وعده کردن
 vadi ۱-وادی، دره ۲-موضوع
 vaftiz تعمید، غسل تعمید
 vâfur وافور
 vagon واگون، واگن
 vagonet واگونت
 vah واخ، آه، وای
 vaha (جغ) واحه، آباده، کویری
 vahamet وخامت، سختی
 vahdâniyet وحدانیت، یگانگی خداوند

vahdet یگانگی
 vahim وخیم، خطرناک
 vahit واحد، یگانه، یکی، یکتا
 vahiy وحی، پیام
 vahiy kâtibi کاتب وحی
 vahşet وحشت
 vahşî وحشی، توسن، درنده
 vahşice ددمنشانه
 vahşî hayvan وحشی، در، درنده
 vahşî hayvanlar وحوش
 vahşileşme توحش
 vahşilik وحشی گری
 vahşî yonca (گیا) عشب
 vah vah! واخ، ای وای، حیف
 vaiz واعظ، خطیب، پند آموز
 vajina (پز) واژن، مهبل، فرج، کاف ران،
 مسطح، شریح، شرم زن، (عم) چشمه
 سوزن، کس، شلفیه، (کن) هاون، (مج) پلاس
 آخور

vak'a واقعه، رویداد، حادثه، پیش آمد
 vak'alar وقایع، وقائع، حالات، روی دادها
 vak'anüvis وقایع نگار، وقایع نویس
 vakar وقار، سنگینی، سکونت، بوچ
 vakarlı وقور، باوقار، گران سرشت
 vaketa چرم گوساله
 vakfe وقفه، درنگ
 ۱-وقف کردن ۲-منحصر کردن، vakfetmek
 اختصاص دادن

vakfiye وقف نامه
 ۱-حقیقت، واقع ۲-در واقع، در vâkıa
 حقیقت، گرچه، هرچند

vakıf وقف
 vâkıf آگاه، واقف، باخبر، خبردار
 vakıf başkanlığı تولیت، ریاست اوقاف
 vakıflar اوقاف، وقفیات
 vakıflar bakanı (سیا) وزیر اوقاف
 vakıflar bakanlığı (سیا) وزارت اوقاف
 vakıflar dairesi اداره اوقاف
 vakıfnâme وقف نامه
 vâkıf olmak واقف شدن، واقف آمدن
 ووقوف داشتن، باخبر بودن، پی بردن
 vâki واقع
 vâki olmak روی نهادن، پیش آمدن، وارد

آمدن
 ۱-وقت، زمان، هنگام، گاه، vakit
 ۲-خوصله، حال وروز
 vakit almak وقت گرفتن
 vakit geçirme دفع الوقت
 ۱-وقت گذراندن، بسر
 بردن، طول دادن ۲-روز سوختن، وقت هدر
 کردن، معطل کردن
 vakit kaybetmek پاپیا کردن، وقت هدر
 کردن
 vakit kazanmak از وقت استفاده کردن،
 وقت را طولانی کردن
 vakitler اوقات
 vakitli ۱-موقع، بجا ۲-خوشبخت،
 پولدار، خوشوقت
 vakitli vakitsiz گاه و بیگاه، وقت و بی وقت،
 بی موقع، هردم، بی هنگام
 vakit öldürmek روز سوختن، سماع مکیدن
 vakitsiz بی هنگام، ناوقت، بی موقع، بی
 جا، بی محل
 vakitsiz yemek yemek پریشان خوردن
 vaktaki موقعی که، زمانی که، و قتیکه،
 هروقت که
 vaktini almak سرکسی را گرم کردن
 vakum (فz) خلاء
 vakur وقور، باوقار، سنگین
 valf (مکن) والف، دریچه، شیر، سوپاپ
 vali (سیا) والی، استاندار، حاکم
 valide والده، مادر
 valiler ولات، حکام، استانداران
 ۱-استانداری ۲-ولایت، استان
 valilik چمدان، جامه دان، خورجین
 valiz والس
 vampir وامپیر
 vana وانشر
 vanilya وانیل
 vanilya esansı اسانس وانیل
 vanilya sarmaşığı (گیا) وانیل
 vantilatör بادبزن برقی، وانتیلاتور
 vantuz بادکش
 vapur کشتی، واپور
 ۱-هست ۲-هستی، دارائی var

varak ورق، ورقه، برگ
 varaka ورقه، نوشته
 ۱-رسیده ۲-ورل varan
 تنه نخوری، مواظب باش، کنار برو varda
 کشیک چی کشتی vardacı
 رساندن، واصل کردن vardirmek
 ۱-نوبت کاری ۲-کشیک چی در vardiya
 کشتی
 vareste وارسته، مستغنی، آزاد
 var etme تکوین
 هست کردن، موجود کردن var etmek
 بوجود آوردن
 var gücüyle باتمام قوا
 varılmak رسیده شدن
 ۱-ورود، وصول ۲-عرفان varış
 عارف varışlı
 دار و ندار، هست و نیست، بود و varıyoğu
 نابود، زاد و بود
 varidat در آمد، عایدات
 varide اوراق وارده
 varil چلیک، بشکه، بشلکه بزرگ
 varis (پز) واریس
 وارث، ارث بر، میراث بر vâris
 توریث vâris kılma
 ورثه، وراثت vârisler
 وارث شدن vâris olmak
 وارد، واقع، محتمل vârit
 (عو) دارائی varietyet
 (عو) پولدار، ثروتمند، دارا، varietyetli
 دولتمند
 ۱-هستی، موجود، کون، وجود varlık
 حضور ۲-دارایی، غناء، تمول، بود
 قدرتی ازخود نشان دادن varlık göstermek
 موجودات varlıklar
 متمول، دولتمند، صاحب چیز، varlıklı
 غنی، توانگر، چیز دار، کان یسار
 تمول داشتن varlıklı olmak
 بود و نابود، هستی varlık ve yokluk
 نیستی
 وصول، ورود varma
 ۱-واصل شدن، رسیدن، آمدن varmak
 وارد شدن ۲-رفت
 بود var olma

var olmak وجود داشتن، وجود یافتن، هست
آمدن، حاضر شدن، تگون یافتن، بودن

varoluş کون، پیدایش
varoluşçuluk اگز یستانسیالیسم

varoş حومه، حول وحوش

varsayılı فرضی

varsayım فرضیه

varsayımlar فرضیات

varsaymak فرض کردن

varta ورطه، مهله، خطر، جای خطرناک

varyasyon (مس) واریاسیون

varyemez بخیل، لثیم، خسیس

varyete واریته

varyos پتک

vasat وسط، متوسط، میانه

vasatı وسطی، میانی، میانین، میانگین،
حد متوسط، بطور معدل

vasfetmek وصف کردن، صفت کردن،
توصیف کردن

vasıf وصف، صفت

vasıflandırma توصیف

vasıflandırmak توصیف کردن، تعریف
کردن

vasıflanmak وصف شدن، تعریف شدن

vasıflar اوصاف، خصائص، خصایص

vasıl olmak واصل شدن، رسیدن

vasita ۱- واسطه، وسیله، توسط، میانجی
۲- واسطه، نقلیه

vasıta etme توسط

vasıtalar وسائط، وسایط

vasıtalı باواسطه، غیر مستقیم

vasıta olmak توسط کردن

vasıtasıyla بوسیله، بواسطه، بردست، با
بدون واسطه، بدون وسیله،
مستقیم

vası وصی

vasılık وصایت

vası tayin etmek وصی کردن

vasiyet وصیت، اندرز

vasiyet etmek وصیت کردن، وصایت کردن

vasiyetler وصایا

vasiyetname وصیت نامه

vaşak سیاه گوش، وشق، فهد، وشاق

vat وات

vatan وطن، میهن

vatandaş هم وطن، هم میهن، تابع

vatandaşlık هم وطنی، هم میهنی،
تبعیت، تابعیت

vatan edinmek متوطن شدن، وطن کردن

vatanî وطنی، میهنی

vatanperest میهن پرست، وطن پرست،
میهن دوست، وطن دوست

vatanperestlik میهن پرستی، وطن
پرستی، میهن دوستی

vatanperver میهن پرست، وطن پرست،
وطن پرور، میهن دوست، وطن دوست

vatansever میهن پرست، وطن پرست،
وطن خواه، وطن دوست، میهن دوست

vatanseverlik وطن پرستی، وطن خواهی،
وطن دوستی، میهن پرستی، میهن دوستی،
حب وطن

Vatikan واتیکان

vatman راننده، تراموای برقی

vatmetre وات سنج

vatoz سپرماهی

vaveyla واویلا

vay! وای، آخ، ای وای

vazelin وازلین

vazgeçme صرف نظر، عدول

vazgeçmek منصرف شدن، صرف نظر
کردن، عدول ورزیدن، گذشتن از چیزی، قید
چیزی را زدن، دست کشیدن، پاپس آوردن،
دست بر داشتن، چشم فرو بستن از، ول
کردن، باز گشتن، پرداختن دل، پشیمان
شدن

vazife وظیفه، واجبی، تکلیف، جامگی

vazifelendirmek وظیفه دادن، موظف کردن

vazifeler وظائف، وظایف

vazifeli موظف، وظیفه دار

vazifeşinas وظیفه شناس، سربراه

vaziyet وضعیت، حالت، حال

vazo گلدان

ve و

veba (پز) وبا، کلرا، طاعون

vebal وبال، گناه

vebalı (پز) وبایی، طاعون زده

ve benzeri وجزا ینها

vecde gelme تواجد

vecde gelmek به وجد آمدن

vecibe وظیفه

vecit وجد، بیخودی

veciz وجیز، مختصر، کوتاه

vecize وجیزه، ایجاز

veda وداع، بدرود، خدا حافظی

veda etmek خدا حافظی کردن، وداع کردن

بدرود کردن، بدرود گفتن، بدرود کردن

vedalaşma خدا حافظی

vedalaşmak وداع کردن، وداع گفتن، باهم

خدا حافظی کردن

vefa وفاء

vefa etmek وفا کردن

vefakâr وفاکار، وفادار

vefali وفادار، باوفا، پروفا، پادار

vefali olmak وفا داشتن

vefasız بی وفا، ده دله، بی صفت

vefasızlık بی وفایی

vefasızlık etmek غدر کردن، بی وفایی کردن

vefat وفات، در گذشت، مرگ

vefat etmek وفات کردن، وفات یافتن

فوتیدن، فوت کردن، مردن، درگذشتن، رخت

بربستن

vefatlar وفيات

vehim وهم، خیال

vehimlenmek وهم کردن، متوهم شدن

گمان بردن

vehimler اوهام

vehimli وهمناك

vejetalin روغن نباتی

vekâlet ۱-وکالت، نمایندگی ۲-وزارت

۳-وزارت خانه

vekâleten وکالتاً

vekâletnâme (حق) وکالت نامه

vekalet ücreti (حق) حق الوکاله

vekil ۱-وکیل، برگماشته، نیابتگر

نماینده، نائب، نایب، فرستاده، جانشین

قائم مقام، کفیل، کاردار، کارساز ۲-(سیا)

وزیر

vekil bırakma توکیل، تخلیف

vekil bırakmak برگماشتن، برگماردن

وکیل کردن

vekilharç پیشکار، وکیل خرج

vekiller وکلاء

vekillik وکالت، نیابت، جانشینی

کفالت، کارداری

vekil olmak وکیل شدن، نیابت داشتن

vektör (رض) خط حامل

velâdet ولادت، تولد

velâkin ولیکن، ولکن

velespit دوچرخه

velet ۱-اولاد، ولد ۲-(عو) حرامزاده

velev ولو، اگرچه، با وجودیکه، هرچند

ولو اینکه

velevki اگر چنانچه، ولو، ولواینکه

velhasıl القصبه، خلاصه، مختصر، بهر

حال، باری

veli ۱-ولی، وصی ۲-ولی، جان شناس

بزرگ

veliaht ولیعهد، جانشین

veliahtlık ولی عهدی، جانشینی

velilik ولایت، بزرگواری

velinimet ولینعمت

velisi olmak ولی داشتن

velur مخمل

velut ۱-پر محصول ۲-پر زرا

velve لوله، جار و جنجال، داد و بیداد

velveleci پر و لوله، پر جار و جنجال

Venezuela ونزوئلا

Venüs (نج) زهره، ناهید

venüs kemeri (کیا) گوش گل

venüs sepeti (کیا) گوش گل

veranda ایوان شیشه بندی

veraset (حق) وراثت

verdi بازده

verecek بدهی، قرض

verecekli بدهکار، مقروض، قرض دار

verem (پز) سل، دق، ورم

veremli (پز) مسلول

veren دهنده، مؤدی

verese ورثه

veresiye نسبه، پسادست

verev (رض) اریب، کج، یک بر

۱-مالیات ۲-جزیه، تحویل، باج، vergi

علوفه ، خراج ۲-داد ، موهبت الهی ، عنایت الهی ۴-عوارض

vergici (عو) تحصیلدار مالیات

vergi defteri کتابچه

vergilendirmek مشمول مالیات کردن ، مالیات گذاری کردن

vergiler مالیات ، رسومات

vergi memuru تحصیلدار

vergi tahsildarı مالیات بگیر

vergi toplamak ۱-تحصیل کردن ۲-باج ستاندن

veri اطلاعات مقدماتی ، مأخذ

verile پرداخت شود! تأدیه شود!

verile emri تصویب پرداخت

verilmek ۱- داده شدن ۲- پرداخت شدن ، تأدیه شدن

verim ۱- بازده ، کارکرد ، کارائی ۳- محصول ، حاصل ، عایدات ، نتیجه ، فایده ، منفعت

verimli برومند ، بارور ، بار آور ، حاصلخیز ، پرثمر ، پرفایده ، پر حاصل ، پر نتیجه ، پر محصول ، زراعت خیز

verimlilik بارآوری

verimsiz کم محصول ، بی فایده ، بی سود

verip veristirmek بد و بیراه گفتن

veristirmek بد و بیراه گفتن

vermek ۱- دادن ۲- پرداخت کردن ، تأدیه کردن ۳- عطا کردن ، بخشیدن ۴- واگذار کردن ۵- عطف کردن ، معطوف کردن ، ۶- تقدیم کردن

vermut ورموت

vernik ورنی ، روغن جلا ، صیقل

verniklemek ورنی زدن ، روغن جلا زدن ، روغن صیقل زدن

verniye cetveli ورنیه

veronika (گیا) تره تیزک آبی

veryansın etmek بد و بیراه گفتن ، به باد دادن

vesaik اسناد ، وثیقه ها

ve saire غیره ، وغیره ، وجزاینها

vesait وسائط

vesayet وصایت

vesika وثیقه ، سند ، دلیل ، برهان ، جواز ، استواری

vesikalar وثائق ، وثایق

vesikalı (مج) فاحشه رسمی

vesikalık fotoğraf عکس پرسنلی ، عکس شناسنامه در چهار

vesile وسیله ، دست آویز ، سبب ، واسطه ، موجب ، فرصت

vesilesiyle بوسیله ، بواسطه

vesselâm والسلام

vestiyer رخت ، آویز

vesvese وسوسه ، وسواس ، خدشه

vesveseli وسواسی ، وسوسه مند ، شکاک ، پرشک و تردید

veteriner دامپزشک ، بيطار

veteriner fakültesi دانشکده دامپزشکی

veterinerlik دامپزشکی ، بيطاری

veto (سیا) وتو

veya یا ، و یا

veyahut یا ، یا اینکه

vezaret (قد) وزارت

vezin وزن

vezinli موزون

vezinsiz بی وزن

vezir ۱-وزیر ، صاحب دیوان ، خواجه ۲-فرزین (در بازی شطرنج)

vezirlik وزارت ، صدارت

vezne صندوق

vezneci صندوقدار

veznedar صندوقدار ، تحویلدار

veznedarlık صندوقداری

vicık گل آبکی ، شل ، گل شل ، گل ولای

viklamak صدای غوغ کردن

vırıldamak ورور کردن

vırvır ورور ، پرحرفی

viz gelmek بی اهمیت بودن ، بی تأثیر بودن ، خیلی آسان بودن

vızıldamak وزوز کردن

vızılta وزوز ، دندنه

vızır vızır گرگر ، پرفتن و آمد

vızlamak وزوز کردن

vicdan آزار ، ضمیر

vicdanının sesini dinlemek (اصط) کلاه خود را قاضی کردن

vicdanî وجدانی

vicdanlı با وجدان، با انصاف، با مروت
 vicdansız بی وجدان، بی انصاف، بی مروت
 vicdansızlık بی وجدانی، بی انصافی
 vida پیچ
 vidala چرم پوست گوساله
 vidadamak پیچاندن
 vidalı پیچ دار، پیچ میخ دار
 video ویدئو، ویدیو
 video kaseti نوار ویدیو
 vilayet استان، ولایت
 vilayetler ولایات، استانها
 vilayet mahkemesi (حق) دادگاه استان
 villa ویلا، قصر
 vinç جرثقیل، جرثقال
 vinyola بنیوله
 vira پشت سرهم، یک دنده، یک بند،
 متعادیا، لا ینقطع
 viraj پیچ
 viran ویران، خراب، مصور
 virane ویرانه، خرابه
 viranlık ویرانی، خرابی
 viran olmak ویران شدن، خراب شدن، به پای
 در آمدن
 virgöl ویرگول
 virt ورد
 virüs (پز) ویروس
 visal وصال
 visamiral (نظ) دریاسالار
 viski ویسکی
 viskonsül (سیا) ویسکنسول، کنسول یار
 vişne (گیا) آلبالو، آلبالو
 vişne çürütü رنگ آلبالونی تند
 vişne esansı اسانس آلبالو
 vişne pulpu تفاله آلبالو
 vişne püresi پوره آلبالو
 vişne reçeli مربای آلبالو
 vitamin ویتامین
 vitellüs زرده تخم مرغ
 vites دنده
 vites değiştirmek دنده عوض کردن
 vitesle takmak بدنده گذاشتن
 vites kolu دسته دنده
 vites kutusu گیر بکس

vitir namaz وتر، نماز وتر
 vitrin ویترین، جعبه آینه
 viyaklamak ونگ ونگ کردن
 Viyana وین
 viyola (مس) ویولن آلتو
 viyolon (مس) ویولون
 viyolonist (مس) ویولنیست، ویولن زن
 viyolonsel (مس) ویلون سل
 vize ویزا، روادید
 vize almak ویزا گرفتن
 vizit ویزیت
 vizite ویزیت
 vizon شفاره
 vokal صوتی
 volan چرخ، چرخ لنگر
 voleybol (ور) والیبال
 voli تور ریزی ماهیگیری
 voli vurma (عو) شکار زدن، پول هنگفتی
 به جیب زدن
 volkan (جغ) کوه آتش فشان
 volt ولت
 voltaj ولتاژ
 voltapili پیل ولتا
 voltmetre ولت سنج، ولت متر، ولتامتر
 votka ودکا، ونگا، عرق، عرق روسی
 vukû وقوع
 vukûbulma بروز
 vukûbulmak واقع شدن، وقوع داشتن، وقوع
 یافتن، وجود یافتن، وجود داشتن، اتفاق
 افتادن، پیوستن، بروز کردن
 vukuf وقوف، دانائی، دانایی، بینش، اطلاع،
 آگاهی
 vukufsuz بی وقوف، بی اطلاع
 vurdu kirdi زد و خورد، بزن بزن، چالش
 vurdum duymaz سر بهوا، بی علاقه، بی
 فکر، بی رگ، بی حس
 vurgu اکسان
 vurgulamak تصریح کردن، ذکر کردن، یاد
 آور شدن، اظهار کردن
 vurgun ۱- عاشق ۲- سر کیسه
 vurguncu محترک
 vurkaç ستونه
 vurma زد

- ۱- زدن، کوبیدن ۲- به چپ و
راست زدن ۳- رنگ مالیدن ۴- بار زدن، بار
کردن ۵- کشتن ۶- دزدیدن، زدن، کش رفتن
۷- نشانه زدن ۸- منعکس شدن

vuru تپش، ضربان قلب

vurucu زننده

vuruk زده

- ۱- زده شدن، کوبیده شدن ۲- vurulmak
(مچ) عاشق شدن، مفتون شدن ۳- تیر
خوردن، کشته شدن، مقتول شدن، گلوله
خوردن

vurulmuş زده

vurup kırmak زد و خورد کردن

- ۱- تپش، ضربان ۲- ضربه، ضربت، vuruş
زد

vuruşma زد و خورد، تضارب، درگیری

vuruşmak زد و خورد کردن، چالش کردن،
جنگ کردن، جنگیدن، دعوا کردن، کتک کاری
کردن

vuslat وصلت

vuzuh وضوح

vücuda getirmek بوجود آوردن، پیدا آوردن،
پیدا ساختن، پیدا کردن

vücudunu sergilemek بدن نمائی کردن

- ۱- وجود، هستی ۲- تن، بدن، vücut
اندام، جسم، پیکر، جثه، هیكل

vücutlu پرهیکل، چاق، گنده

vükelâ (قد) وزراء

Y

بیست و هشتمین حرف الفبای ترکی، Y, y

« ی ، یه »

۱- یا ۲- ای، ایا ۳- اما، ولی، ۴- پس، ya
نیز ۵- یلی ۶- وای، ای وای، عجب ۷- که، که
اینطور ۸- البته

yaba چنگال تخته ای

۱- بیابان، سرکوه ۲- وحشی، yaban

بیابانی ۳- بیگانه، غریب، اجنبی

بیگانه، غریب، خارجی، بیرونی، yabancı

اجنبی، ناشناس، غیر مانوس

السنة خارجی، زبانهای خارجه yabancı diller

بیگانگان، غربا، اجانب، اغیار yabancılar

اداره امور اتباع خارجی yabancılar daresi

بیگانگی، غریبی، جدایی، ناشیگر yabancılik

غریبی کردن yabancılik çekmek

خارجی، اتباع خارجه yabancı uyruklu

خوک وحشی، گراز yaban domuzu

(گیا) گوجه وحشی، گوجه yaban eriği

سبز وحشی

گور خر، حمار وحشی yaban eşiği

(گیا) نسترن yaban gülü

(گیا) زردک بیابانی yaban havucu

۱- وحشی، بیابانی، کوهی ۲- رمو، yabanî

محبوب ۳- خشن، بی تربیت

(گیا) گوجه سبز وحشی yabânî erik

(گیا) شقاقل yabani havuç

(گیا) سیسنبر، کاکوتی yabani kekik otu

(گیا) علف وحشی yabanî ot

(گیا) زیتون تلخ yabanî zeytin

گرهه وحشی، یوز پلنگ yaban kedisi

(گیا) آس بویه yaban kekiği

(گیا) قره قاط yaban mersini

غیر عادی، عجیب yabansı

(گیا) عنصل yaban soğanı

غریب، بیگانه، غیر، غربت yad

نکر yadetme

یاد کردن، متذکر شدن، نام بردن، yadetmek

ذکر کردن، بخاطر آوردن

غریبی کردن، غریب شمردن، yadırgamak

بیگانگی حس کردن

بیگانه تلقی شدن، غریب yadırganmak

تلقی شدن

یادگار yadigâr

یادگار گذاشتن yadigâr bırakmak

انکار کردن، نفی کردن yadsımak

غیر قابل انکار yadsınamaz

(گیا) پرتقال یافا yafa

۱- روغن، چرب ۲- روغن گل yağ

غده چربی yağ bezi

۱- روغن فروش ۲- روغن زن، روغنی، yağcı

روغن کار ۳- (عو) چرب زبان، لوس، لابه گر،

لاوه گر، چاپلوس، متملق

۱- روغن فروشی ۲- روغن کاری، yağcılık

روغن زنی ۲- تملق، چرب زبانی، لاهه،

چاپلوسی

۱- روغن کاری کردن yağcılık yapmak

۲- چاپلوسی بقلب زدن

روغن کشی yağ çıkarma

(عو) لابه گری کردن، پیژر به yağ çekmek

پالان کسی گذاردن، پوش به پالان کسی

گذاردن، به لابه دم جنباندن، لابه ساختن، لابه

کردن، تملق کردن

روغندان yağdanlık

تعویض روغن کردن yağ değiştirmek

۱- بارانیدن، مثل باران ریختن yağdırmak

۲- فراوان تهیه کردن، زیاد در دسترس

گذاردن

انساج روغنی yağdoku

کار خانه روغن کشی، yağ fabrikası

کارخانه روغن گیری

کارخانه روغن گیری، کارخانه yağhane

روغن کشی

(قد) دشمن، بدخواه، خصم yağı

دشمنی، خصومت yağılık

روغن مانند، شبیه روغن yağımsı

پیه گرفتن yağını çıkarmak

زخم پشت اسب yağır

yağış (هو) بارش، بارندگی
 yağışlı (هو) هوای بارانی، هوای برفی
 yağız سبزه، سیاه چرده
 yağ kabı روغندان
 yağ kandili چراغ پیه سوز
 yağla balla beslenmek به شیر و شکر برآمدن
 yağlama روغنکاری، روغن مالی، تدهین
 yağlamak ۱- روغن زدن، روغنکاری کردن، روغن مالی کردن ۲- (عو) تعلق کردن
 yağlanma ۱- تسمین ۲- روغن مالی
 yağlanmak ۱- روغن مالی شدن، روغن کاری شدن ۲- چاق شدن، چربی پیدا کردن
 yağlı چربی، روغنی، روغن دار، پر روغن
 yağlı boya ۱- رنگ روغنی ۲- بیا، خبردار، خبر، آی رنگی نشوی
 yağlı boya fırçası قلم مو
 yağlı boya yapmak رنگ و روغن زدن
 yağlı ekmek نان روغنی
 yağlı lokma شکار
 yağma یغما، غارت، چپاول، تاراج، تالان، لاش
 yağmacı غارتگر، یغماگر، تاراجگر، چاپنده، چپاولچی، الامانچی
 yağmacılık غارتگری، یغماگری
 yağma etmek غارت کردن، تاراج کردن، تاراجیدن، به تاراج بردن
 yağmak باریدن، فرو باریدن
 yağmalama تاراج، غارت، توت ومرت، پذیره، اغاره
 yağmalamak غارت کردن، یغما زدن، یغما کردن، غارتیدن، تاراج کردن، به تاراج افکندن، تاراجیدن، چاپیدن، به تاراج بردن
 yağmalanmak غارت شدن، به لاش شدن، تاراج شدن
 yağmalanmış غارت زده، تاراج شده
 yağmaya gitmek به تاراج رفتن، تاراج شدن
 yağmur باران
 yağmurca بزکوهی
 yağmur dinmek بند آمدن باران
 yağmur duası etmek باران خواستن
 yağmur isteme استسقاء، باران خواهی
 yağmur kuşağı قوس قزح

yağmur kuşu مرغ بارانی
 yağmurlamak (هو) بارانی شدن هوا
 yağmurlu (هو) بارانی، باران ناک، باران دار
 yağmurluk بارانی
 yağmur ormanı جنگل بارانی
 yağmur ölçeği (هو) باران سنج
 yağmur suyu آب باران
 yağmur yağırdırmak (هو) باران آوردن، بارانیدن
 yağmur yağmak (هو) باران آمدن، باران باریدن
 yağ pompası (مکن) اوئل پمپ، پمپ روغن
 yağsız بی روغن، بی چربی، کم روغن
 yağ sürme روغن مالی، تدهین
 yağ sürmek روغن مالیدن
 yağ yakma (مکن) روغن سوزی
 yağ yakmak (مکن) روغن سوختن
 yağ yakmaya başlamak (مکن) به روغن افتادن (موتور)
 yahni یخنی
 yahu آهای، های، نگاه کن، بابا
 yahudi یهودی، موسوی، جهودی، کلیمی، عبرانی
 yahudi baklası (گیا) لوبیا گرگی
 yahudi bilgini خبر
 yahudice زبان عبرانی
 yahudilik یهودیگری، جهودی
 yahudi müçtehit ربن
 yahudi müftüsü ربن
 yahut یا اینکه، ویاخود، یا
 yak غز گاو
 yaka ۱- یقه، یخه، گریبان، چرخ ۲- ساحل
 دیگر
 yakacak سوختنی، سوخت
 yaka düğmesi گویک، دکمه، یقه
 yakalama گیرش
 yakalamak گرفتن، به گیر آوردن، گیر انداختن، گیر دادن، دستگیر کردن، بچنگ آوردن
 yakalanmak گرفتار شدن، به گیر آمدن، به گیر افتادن، گیر افتادن، گرفتار شدن، دستگیر شدن، بچنگ افتادن
 yakalatmak گیراندن، گیرانیدن

۱- روی یقه ای ۲- یقه یدکی پیراهن yakalık
 دست بیقه شدن، بست yaka paça olmak
 بیقه شدن، بست و گریبان شدن، گلاویز شدن، بست و گریبان بودن

مناجات، دعا، تضرع، لابه، التماس، yakarış
 استغاثه

لايه، شفاعت، مناجات، تخشع yakarma
 مناجات کردن، التماس کردن، لابه yakarmak
 کردن، لابه ساختن، لابه گری کردن، ناله کردن، استغاثه کردن

فحش yakası açılmadık küfür etmek
 چاروادار نشخوار کردن

یقه کسی را گرفتن yakasına sarılmak
 دست از گریبان کسی بر داشتن yakasını bırakmak

پرو پاچه کسی را yakasını bırakmamak
 گرفتن

گریبان دریدن yakasını yırtmak
 آستین ملال بر کسی افشادن yaka silmek
 گلیم خود را از آب بر yakayı sıyırmak
 آوردن

مرهم yakı
 (گیا) کرم دانه yakı ağacı
 ۱- سوزنده، سوزناک، سوزآور، yakıcı
 ۲- سوزان، ۲- محترق، محترقه، حراق

سوزایی yakıcılık
 ۱- سوخته شدن، سوزانده شدن yakılmak
 ۲- مالیده شدن حنا

۱- نزدیک، قریب، نزدیکی، مقرون، پهلو yakın
 ۲- قوم، خویش، خصم، مقارن

قرون اخیره yakınçağ
 بهمین نزدیکی yakında
 قریب الوقوع yakında gerçekleşecek olan
 شرق نزدیک، خاور نزدیک yakındoğu
 بنزدیک yakınında
 به اقوی احتمال، به احتمال yakın ihtimalle
 قوی

نزدیکان، خواص، احباء، احباب yakınlar
 نزدیک شدن، پیش آمدن yakınlasmak
 نزدیک کردن yakınlasmak
 نزدیکی، تقرب، تقارن، قربت، قرب، yakınlık
 مقارنت، قرابت، قرابت داری، جوار
 پهلو دادن کسی را، yakınlık göstermek

دوستی و محبت نشان دادن

شکایت، ناله وزاری yakınma
 ۱- شکایت کردن، ناله وزاری yakınmak
 ۲- مالیدن کردن

قرین شدن، تقرب داشتن yakın olmak
 خاور نزدیک yakın şark
 پیش گذاشتن yakın tutmak
 (گیا) سعد، چگن yakı otu
 موافق، مناسب، برازنده، لایق، yakışık
 شایسته

در خوردن، شایستن، فخور yakışık almak
 آمدن، برازنده بودن، مناسب بودن، لایق بودن

شیرین قیافه، خوش ترکیب، yakışıklı
 خوش ریخت، خوش سیما، خوش قواره،
 خوش هیكل، خوش اندام، خوشگل
 بی جا، ناروا، نامناسب، yakışıksız
 نامربوط، ناشایسته

برازندگی yakışma
 برازنده بودن، برازیدن، شایستن، yakışmak
 زیبایی، لایق بودن

سوخت yakıt
 سوخت گیری yakıt alma
 سوخت گرفتن yakıt almak
 نفت کش yakıt tankeri
 یقیناً، بی شک و شبهه yakinen
 تقریبی، تخمیناً، تخمینی yaklaşıp
 حدود، بطور تقریب، تقریباً، yaklaşıp olarak
 تقریبی، تخمیناً، در حدود

تقرب، اقتراب، نزدیکی yaklaşma
 نزدیک شدن، نزدیک آمدن، yaklaşmak
 نزدیک رسیدن، مقرون شدن، فرا رسیدن،
 پیش آمدن

نزدیک کردن، مقرون کردن، yaklaştırmak
 پیش آوردن، فرا بردن

سوز، سوخت، سوزندگی، احراق yakma
 ۱- سوختن، سوزاندن، سوز کردن، yakmak
 به آتش کشیدن ۲- روشن کردن، افروختن
 ۳- خشک کردن محصول ۴- مالیدن (حنا)

یاقوت، لعل yakut
 یاقوتی yakut rengi
 غذای سگ yal
 ۱- براق، درخشنده، روشن ۲- الو، yalabık

روشنائی، شعله

yalak ۱-مرکز ۲-پرو
 yalama لیس
 yalamak لیسیدن، لیس کردن
 yalan دروغ، بهت، چفته
 yalancı ۱-دروغو، دروغ باف، پشت هم ۲-بدل، انداز، کاذب، دجال، بطل، بشاک
 بدلی
 yalancı dostluk دوستی خاله خرسه
 yalancı hâmilelik (پز) بارداری دروغین
 yalancıktan دروغی، بدروغ، از دروغی
 yalancıktan ağlama گریه-سرد
 yalancıktan ağlamak اشک تمساح ریختن
 yalancılık دروغگویی، دروغ بافی، قالب
 زنی، دروغ پردازی، کذب گوئی
 yalancı peygamber متنبی
 yalancı safran (گیا) کاجیره
 yalancı sinameki (گیا) قدقک
 yalancı şahit گواه دروغ
 yalandan دروغی، بدروغ، تصنعی، ظاهری
 yalan haberler اراجیف، اکاذیب
 yalan karıştırmak تخیل کردن
 yalanlama تکذیب، جحد
 yalanlamak تکذیب کردن، دروغ شمردن
 yalanmak خود را لیسیدن، لب ولوچه لیس
 زدن
 yalan söylemek دروغ بافتن، دروغ گفتن، تزویر کردن
 yalan uyduurmak قالب زدن، دروغ بافتن، اختراع کردن
 yalan yanlış konuşmak رطب ویابس گفتن
 yalan yere yemin etmek قسم دروغ خوردن
 yalap yalap برق زنان
 yalatmak لیساندن
 yalaz زبانہ
 yalazlanma تلهب، توقد
 yalazlanmak زبانہ کشیدن، زبانہ زدن، گرازه کشیدن، شعله زدن
 yalazlı زبانہ زن، شعله ور
 yalçın پرشیب
 yaldırak براق و جلدار
 yaldız آب طلا
 yaldızci ۱-طلا کار ۲-آدم ظاهر ساز

طلا کاری yaldızcılık

yaldız işi آب طلا کاری
 yaldızlama تذهیب
 yaldızlamak ۱-تذهیب کردن، طلا کاری
 کردن، تذهیب کاری کردن ۲-ظاهر سازی
 yaldızlanmak تذهیب شدن، طلاکاری شدن
 yaldızla yazılmak سجاوندی شدن
 ۱-آب طلایی، آب طلا دار ۲-گول
 زننده
 yaldız yaprak زر ورق
 yalı ساحل خانه، ساحل سرای
 ۱-پتی، مجرد، ساده، برهنه ۲-الو، شعله
 yalın ayak پای برهنه، پاپتی
 ۱-یک دست، یک لا ۲-سرهم بندی
 yalın kılıç شمشیر برهنه
 yalıtılmak عایق شدن
 yalıtımsız بی عایق
 yalıtkan عایق
 yalıtmak عایق ساختن، عایق کردن
 yalız صاف و شفاف
 yallah یا الله، برو! حرکت کن!
 ۱-خم، مایل ۲-فراز، سربالائی
 ۱-تنها، مجرد، تک، دست تنها، فرد، یالیز
 غریب، جرید، جدا، جدا گانه ۲-فقط
 yalnız başına تک و تنها، یکه و تنها
 yalnız kalma تجرید
 yalnız kalmak جدا افتادن، تنها ماندن
 yalnızlık جدایی، تجرید
 yalpa تلوتلو
 yalpalamak تلوتلو خوردن، پیلی پیلی خوردن، گيج گيج خوردن، گیلی گیلی خوردن، ناویدن
 yalpa vurmak تلوتلو خوردن، پیلی پیلی خوردن، گيج گيج خوردن، گیلی گیلی خوردن، ناویدن
 yalpık جای پهن، جای وسیع
 yaltak متملق، چاپلوس، متبصص
 yaltakçı متملق، چاپلوس
 yaltaklanma متملق، چاپلوسی، خایه مالی
 تبصص، خوش رقصی
 yaltaklanmak تملق کردن، چاپلوسی کردن

خایه مالی کردن، تبصیح کردن
 yalvaç رسول، پیغمبر، نبی
 yalvaçlık رسالت، نبوت
 yalvarılmak تمنا کرده شدن
 yalvarıp yakarmak ازو چز کردن
 yalvarış لابه، تمنا، استدعا، تضرع، التماس
 yalvarma لابه، تمنا، تضرع، استدعا، التماس
 التماس، استعانه، نیاز
 yalvarmak لابه کردن، التماس کردن، لابه
 ساختن، لابه گری کردن، استدعا و تمنا کردن،
 نیاز کردن، راز و نیاز کردن
 yama وصله، پینه
 yamacı پینه دوز، پاره دوز
 yamacılık پینه دوزی، پاره دوزی
 yamaç ۱-پهلو، کنار ۲-دامنه، کوه، تنیزه
 yamak وردست، شاگرد، پادو
 yamalamak پینه کردن، وصله کردن
 yamalanmak وصله شدن، وصله خوردن
 yamalı وصله دار
 yamamak وصله کردن، وصله چسباندن، پاره
 دوختن، پیوند کردن
 yaman ۱-عجیب، پر قوت، مدهش، حیرت
 بخش ۲-(قد) بد
 yamanmak ۱-وصله شدن، وصله خوردن
 ۲-سبب درد سر شدن، بیخ ریش کسی بسته
 شدن
 yamrı yumru کج وکوله، چپ اندر قیچی،
 قناص
 yamrılmak کج وکوله شدن
 yamuk ۱-یک وری، لوس و لیموس ۲-(هس)
 نو زنگه
 yamuk yumuk کج وکوله، چپ اندر قیچی،
 قناص
 yamyam آدم خوار، یام یام
 yamyassı کاملاً صاف و هموار
 yan ۱-نزد، نزدیک، پیش، کنار ۲-طرف،
 سمت، سو، پهلو، پره، جنب، حصیر، جانب،
 ۳-فرع، فرعی، غیر اصلی
 yanak گونه، رخ، رخسار، عارض
 yanan سوزان
 yanardağ (جغ) آتشفشان
 yanaşık نزدیک شده، قریب
 yanaşılmak نزدیک شدن، پهلو گرفتن

yanaşlık اسکله
 yanaşma ۱-پهلو گیری ۲-کلفت، نوکر،
 شاگرد
 yanaşmak ۱-پهلو گرفتن، برزدن، نزدیک
 شدن، ۲-زیر بار رفتن ۳-اعتنا کردن
 yanay نیمرخ، پروفیل
 yancı (نظ) پهلودار
 yan cümle (دس) جمله، معترضه، جمله
 پیرو
 yandaş طرفدار، هواخواه
 yandaş edinme یارگیری
 yandaşlık طرفداری، هواخواهی
 yandırma سوزندگی
 yandırmak (عو) سوزاندن، آتش زدن
 yangı چرك، ماده التهاب، ورم، سوزش
 yangılanmak چرك کردن
 yangın ۱-آتش سوزی، آتش سوز، حریق
 ۲-(عو) تب ۳-(عو) عاشق، دلسوخته، مفتون
 (نظ) گلوله، آتش زان
 yangın memisi آتش نشانی
 yangın söndürme آتش نشان
 yangın söndürme aleti ماشین آتش نشانی
 yangın söndürme aracı آتش نشانندن
 yangın söndürmek محترق، محترقه، احتراق پذیر، قابل
 yanıcı احتراق، سوزا، سوزان، سوختنی
 yanıcı madde آتش افروز، مواد احتراق
 پذیر
 yanıcı olmak محترق شدن، محترق گردیدن
 yanık ۱-سوخته ۲-سوختگی ۳-انسان
 ضعیف مانده
 yanı kara سیاه زخم
 yanık burun بور
 yanıklık واسوختگی
 yanlış اشتباه، غلط، خطا
 yanlış olmak در غلط بودن، در اشتباه
 بودن
 yanlışla düşmek به غلط افتادن، به
 اشتباه افتادن
 yanlışla düşürmek به غلط انداختن،
 مغلطه کردن، پرت کردن حواس کسی، القاء
 شبهه کردن
 yanlış olmak ۱-اشتباه کردن، غلط خوردن، غلط
 دیدن، غلط شدن، غلط کردن ۲-گول خوردن

- yanıltı سهو، اشتباه
 yanıltmaca مغالطه، مغالطه
 yanıltmak به غلط انداختن، غلط دادن، مغالطه کردن، گنج کردن، اشتباه انداختن
 yanına çağırmak پیش خود خواندن، پیش خواندن، فرا خواندن، طلب کردن
 yanına koymak پیش نهادن
 yanında بنزدیک، در پیش
 yanında bulundurmak به همراه داشتن
 yanısıra ۱- بجراز، غیراز، گذشته از
 ۲- باهم، پهلوی هم
 yanıt جواب، پاسخ
 yanıtlamak جواب دادن، جواب گفتن، پاسخ دادن، پاسخ گفتن، پاسخ کردن
 yanıt vermek جواب دادن، جواب گفتن، پاسخ دادن، پاسخ گفتن
 yani یعنی
 yankesici جیب بر، کیسه بر، طرّار
 yankesicilik جیب بری، کیسه بری، طرّاری
 yankılanma انعکاس صوت
 yankılanmak منعکس شدن، انعکاس یافتن، صدا پیچیدن، خنیدن، در پاسخ آمدن صدا
 yan kuvvetler (نظ) پهلودار
 yanlar جوانب
 yanlı طرفگیر، طرفدار
 yanlış غلط، اشتباه
 yanlış anlama سوء تفاهم، سهل انگازی
 yanlış anlamak سوء تفاهم کردن، کور خواندن، غلط فهمیدن
 yanlış anlaşılma اشتباه شدن
 yanlış çıkmak غلط افتادن
 yanlış-doğru cetveli - غلطنامه، لیست خطا - صواب
 yanlış gitmek گم رفتن
 yanlışlık سهو، غلط، اشتباه، خطا
 yanlışlıkda اشتباهی، غلطی، سهواً، اشتباهشاً، از روی غلط
 yanlış okuma تصحیف، تزییف
 yanma سوزش، اشتعال، احتراق، سوختگی، تحرق، حرقت
 yanlış okumak کور خواندن
 yanmak ۱- سوختن، سوخته شدن، آتش گرفتن
 ۲- روشن شدن، ۳- یلّال شدن، از

اعتبار و قیمت افتادن

- yanmaz احتراق ناپذیر
 yanmaztaş پنبه، کوهی، پنبه، نسوز
 yansı (فز) انعکاس، عکس
 yansıma (فز) انعکاس، عکس
 yansımak منعکس شدن، انعکاس یافتن، عکس انداختن، گشتن، خنیدن
 yansıtmak منعکس کردن، عکس انداختن، عکس پذیرفتن، گرداندن، باز تاباندن
 ۱- بی طرف ۲- (شیم، فز) خنثی
 yansız بی طرفی
 yanlış پر حرف، لوس، خنک، بیمعنی، بیمزه
 yaşamak پر حرفی کردن، بیمزگی کردن
 yan tesir اثر جانبی
 yanyana مجاور، سیبل تاسبیل، پهلوی هم
 yapabilmek توانستن، قادر بودن
 yapan صانع، ایفاگر
 yapay مصنوع، ساخته، عملی
 yapayalnız تنهای تنها، تک و تنها، یکه و تنها
 yapay miknatıs آهن ربای مصنوعی
 yapay penis چرمینه، کیرکاشی
 yapı ۱- ساختمان، بنا، عمارت ۲- هیكل، بنیه، وجود، پک ویز، هیأت، ساخت، ساختار
 سازنده، درست کننده
 yapıcı سازندگی، بنائی
 yapı iskelesi چوب دست
 yapılaşma شکل گیری
 yapılmak ۱- شدن، ساخته شدن، به عمل آمدن، عمل برآمدن، انجام شدن
 ۲- ساختمان، بنا ۳- عمل ساختن
 ساخته، ساخت
 yapı malzemesi مصالح ساختمان
 yapımcı سازنده، تهیه کننده
 yapıncak ۱- روکش پشمی اسب ۲- (گیا) نوعی انگور سفید خالدار
 ۳- روخت و دوز کردن ۲- هوس
 yapırgan (گیا) برگ گل
 yapış عمل کرد
 yapışık چسبده، متصل، پیوسته
 yapışıklık چسبندگی، پیوستگی

۱-چسب، گیرنده ۲-آدم سمج yapışkan
 چسبندگی، چسبناکی، لیزی yapışkanlık
 (گیاه) گوش موش، اذن الغار yapışkan otu
 التصاق yapışma
 چسبیدن، متصل شدن، متصل yapışmak
 گشتن، بند شدن، پیوستن، تمسک کردن
 چسب، چسباننده، چسبناک yapıştırıcı
 چسبانده شدن yapıştırılmak
 چسبانیدن، چسبانیدن، بند yapıştırmak
 زدن، ملصق کردن، پا دوسانیدن
 چسبناک yapış yapış
 ۱-ساختمان، آثار ۲-اثر، نوشته yapıt
 سنگ ساختمان yapıtaş
 بنا یار yapı ustası
 بنا نهادن، بنا افکندن yapı yapmak
 ۱-انجام، اجراء، اعمال ۲-جعل، yapma
 جعلی، ساختگی، مصنوعی
 ساختگی، دروغی، جعلی، yapmacık
 تصنعی، غیر طبیعی
 گل مصنوعی yapma çiçek
 گل ساز yapma çiçekçi
 دندان عاریه، دندان مصنوعی yapma diş
 ۱-کردن، عمل کردن، به عمل yapmak
 آوردن، درست کردن، ساختن، انجام دادن،
 نمودن، بنا کردن، اجراء کردن، به خرج دادن،
 کمر زدن ۲-تعمیر کردن
 (دس) مصدر جعلی yapma masdar
 برگ، ورق yaprak
 شته yaprak biti
 برگ ریزان، کاریز، yaprak dökümü
 برگریزی، برگریزش
 برگدار شدن، برگ دادن yapraklanmak
 برگدار، دارای برگ yapraklı
 بی برگ yapraksız
 سنگ ورقه ای yaprak taşı
 برگدار شدن، برگ دادن yaprak vermek
 کیفر بردن yaptığını bulmak
 مؤیده yaptırım
 اجراء گردانیدن yaptırma
 تنهای تنها، تک تنها، يك تنها yapyalnız
 ۱-یار، معشوق ۲-پرتگاه ۲-کمک، yar
 معاون، نایب
 زخم، جراحت، جریحه، ریش، خراش، yara

خراشیده، قرحه

جراحت بند yara bandı
 خالق، آفریدگار، خداوند yaradan
 ۱-خلقت، فطرت، سرشت yaradılış
 ۲-طبیعت، خوی، مزاج
 (پز) التیام یافتن yara iyileşmek
 ۱-(قد) سلاح، آلت ۲-(عم) آلت yarak
 رجولیت، کیر
 کبره، قرسنه yara kabuğu
 زخم زدن، مجروح کردن، زخمی yaralamak
 کردن، ضربت زدن، خستن، آزدن، خراشیدن
 مجروح شدن، زخمی شدن، yaralanmak
 افکار شدن، اوف شدن، زخم خوردن
 مجروح، زخم‌دار، زخم خورده، زخمی، yaralı
 خسته، جریحه دار، جریح، جراحت دیده
 مجروحین yaralıları
 بدرد خوردن، بکار آمدن، موافق yaramak
 بودن
 ۱-بدرد نخور، بیکاره، بیفایده yaramaz
 ۲-شیطان، شریر، شرور، تخس
 ۱-شیطننت، شرارت، تخسی yaramazlık
 ۲-نامساعدی، نامرتبی
 یاران، دوستان yâran
 دل کسی را بدست آوردن yaranmak
 ریشیدن، زخم شدن yara olmak
 ۱-نفع، منفعت، سودمندی، سود، yarar
 فائده، برد ۲-بدرد بخور
 فایده رسیدن yararı dokunmak
 سود داشتن yararı olmak
 فایده رسیدن yarar gelmek
 بهره مند، بهره دار yararlanan
 بهره برداری، استفاده yararlanma
 سود بردن، فایده بردن، سود yararlanmak
 کردن، استفاده کردن، فایده ستدن، برخوردار شدن
 منافع، فوائد، فواید yararlar
 سود مند، مفید، نافع، پر فایده، yararlı
 بدرد بخور
 خدمت مفید yararlık
 نافع شدن، پهلو داشتن yararlı olmak
 بی سود، نامفید، بیهوده، بی yararsız
 فایده، بیکاره، بدرد نخور، بی صرفه، پید
 خفاش، شب پره، شبیازه، اخفش، yarasa

پیواز

yara sargısı زخم بند
 yara sarma زخم بندی
 yara sarmak زخم بندی کردن
 yaraşır شایان، مستحق، زیبنده، شایسته
 سزاوار، قابل، فراخور
 yaraşma شایستگی، شایسته، لیاالی، سزاواری
 yaraşmak شایستن، زیبیدن، سزیدن، قابلیت داشتن، در خوردن، لایق بودن، مناسب بودن، موافق بودن، متناسب بودن
 yaraştırmak متناسب دیدن، لایق شمردن
 yaratan آفریدگار، کردگار، خلاق، جان آفرین، صانع
 yaratıcı ۱-آفریدگار، خالق، کردگار، آفریننده، صانع، جان آفرین، باری، موجد، مبتکر ۲-قوه خلاقه
 yaratıcılık خلاقیت
 yaratık مخلوق، آفریده، خلق، ساخته، بریه
 yaratıklar خلائق، مخلوقات
 yaratılış ۱-خلقت، آفرینش، پیدایش ۲-نهاد، سرشت، بنیه، بنیت، جبلت، طینت، فطرت
 yaratılıştan فطری، فطره، طبعی، جبلی
 yaratılmak وجود یافتن، هست آمدن، خلق شدن، آفریده شدن، ایجاد شدن، پدید آمدن، حادث شدن
 yaratma تکوین
 yaratmak آفریدن، خلق کردن، ایجاد کردن، ساختن، جعل کردن، سرشتن
 yara yeri زخمگاه
 yarbay (نظ) سرهنگ دوم، نایب سرهنگ، میرپنچ
 yarda یارد
 yardakçı کاسه لیس
 yardım کمک، یاری، مساعدت، معاونت، دستیاری، دستگیری، مدد، نصرت، اعانه، امداد
 yardımcı معاون، یاریگر، معین، کمک
 yardımcı دستیار، دستگیر، دستگذار، یار، پایمرد، پیش دست، پیشیار، فریادرس، پشتیبان
 yardımcı fiil (دس) فعل معین، فعل کمکی
 yardımçılık معاونت، مساعدت
 yardım dileme استعانت، استعانه، کمک

خواهی

yardım etmek کمک کردن، یاری دادن، یاری کردن، یاریدن، مدد دادن، مدد کردن، پشتی کردن، بنجیدن
 yardımıyla بوسیله، بواسطه
 yardım isteme استمداد، کمک خواهی
 yardım istemek کمک خواستن، یاری خواستن، مدد خواستن، استمداد کردن، فریاد خواستن
 yardımlaşma معاونت، تناصر
 yardımlaşmak بهم دیگر کمک کردن، تظاهر کردن
 yardımlaşma sandığı شرکت تعاونی
 yâren دوست، رفیق
 yârenlik ۱-دوستی، رفاقت ۲-صحبت
 yarga چوچه بزرگ ودرشت
 yargı (حق) حکم، قرار، عدالت
 yargıç (حق) قاضی، داد گستر، دادگر، دادرس، داور، حاکم
 yargıçlık (حق) قضاوت، داد گری، حاکمی، داورى
 yargılama (حق) دادرسی، محاکمه
 yargılamak (حق) دادرسی کردن، محاکمه کردن
 yargılanmak (حق) دادرسی شدن، محاکمه شدن
 yargıtay (حق) محکمه عالی تمیز
 yarı نیم، نیمه، نصف
 yarıbuçuk خیلی کم
 yarıcanlı نیمه جان، نیم جان
 yarıcı شکافنده، چاک دهنده
 yarıçap (هس) شعاع، نیم قطر
 yarıfinale kalmak (ور) به مرحله نیمه نهایی ماندن
 yarıgölge (فز) شبه ظل
 yarık شکاف، شکافته، رخنه، رخنه دار، ترک، چاک، تراك، جر، سوراخ، لا، غاز، گسستگی
 yarık dudaklı لب شکر، لب شکرى
 yarı küre نیم کره
 yarılacak نصف کردن، نیمه کردن، به میان رسیدن
 yarılanmak نصف شدن، نیم شدن، به وسط آمدن

yarılma دریدگی، انفلاق
 yarılmak ترك خوردن، تركیدن، شكافتن، شكافته شدن، شق شدن، چاك خوردن، سوراخ شدن
 ۱- نیم، نیمه، نصف ۲- نصفه، ناتمام yarım
 ۲- مریض، ناقص، علیل
 yarımada (جغ) شبه جزیره
 yarımaya نصف ماه
 yarım başağrısı (پز) صداع شقی، شقیق
 yarımca فلج نصف بدن
 yarım daire (هس) نیمگرد
 yarım kalmış نیمه کاره
 yarım küre نیم کره، نیم خایه
 yarımlamak نصف کردن، نیمه کردن، به نصف رساندن
 ۱- (عو) فتق ۲- نیمه بودن yarımlık
 ۲- علیلی
 yarım yamalak ناقص، ناتمام، نیمه کاره، سرهم بندی، وصله پینه کرده
 ۱- فردا ۲- آتیه، استقبال yarın
 نیمه شفاف yarı saydam
 yarış مسابقه
 yarışa girmek مسابقه گذاشتن
 yarış alanı (ور) پیست
 yarış atı حلبه، اسب دو
 yarışçı مسابقه چی
 yarışıcı رقیب
 yarış kazanmak سبق بردن
 ۱- مسابقه ۲- رقابت yarışma
 yarışmacı مسابقه چی
 ۱- مسابقه گذاشتن، در مسابقه yarışmak
 شرکت کردن ۲- رقابت کردن، همسری کردن
 yarıştırmak مسابقه گذاردن، بمسابقه گذاشتن
 yarılıl نیم سال
 yarım yola نیمه راه
 yar kurul کمیسیون فرعی
 yarlığama مغفرت، عفو، آمرزش
 yarlığamak مغفرت کردن، آمرزیدن، عفو کردن
 yarlıg (قد) فرمان پادشاهی
 yarmak شكافتن، چاك دادن، نصف کردن، نیمه کردن، كافییدن، تركانیدن، كافتن،

كافتیدن، سوراخ کردن
 (گیا) گاودانه، پوفه، پودنه yarpuz otu
 ماتم، عزا، عزاداری، سوگواری، سوگواری yas
 (سیا) قانون، رسم، قاعده، آیین نامه yasa
 (سیا) قانون کردن، قانون yasa çıkarmak گذاشتن
 (حق) غیر قانونی yasa dışı
 ممنوع، قدغن yasak
 حریم، منطقه ممنوعه yasak bölge
 (قد) دربان yasakçı
 قدغن کردن، ممنوع کردن yasak etmek
 روابط محرمانه yasak ilişkiler
 (سیا) قانون نامه yasa kitabı
 تحریم، منع yasaklama
 ممنوع کردن، قدغن کردن، منع yasaklamak
 کردن، حرام کردن، نهی کردن
 قانونی، مشروع، مشروعه yasal
 قوانین yasalar
 قانونی yasalı
 ربح قانونی، سود قانونی yasal kazanç
 قانوناً yasal olarak
 (سیا) قانون گذاری، تقنین yasama
 (سیا) قانون گذاردن، منظم کردن yasamak
 (سیا) مؤسسه قانون yasama kurulu
 گذاری، پارلمان
 تشریعی yasamalı
 (گیا) یاسمن، یاسمین، یاس yasemin
 تکیه دادن yaslamak
 تکیه گاه yaslanacak yer
 اتكاء، تکیه yaslanma
 ۱- تکیه کردن، لم دادن، پشت yaslanmak
 دادن، پشت نمودن، استناد کردن، پشت گرم بودن، یله دادن، لمیدن ۲- ماتم گرفتن، عزاداری کردن
 عزادار، ماتم زده، غمزده yaslı
 عزا داشتن، ماتم داشتن، پلاس در yaslı olmak
 کردن کردن
 پهن کردن، گستردن، صاف کردن yasmak
 (گیا) عدس yasmık
 قرص، پهن، صاف، هموار، پخ yassı
 پهن شدن، صاف و هموار شدن yassılaşımak
 مسطحی، همواری yassılık
 صاف و هموار شدن، پهن و وسیع yassılmak

شدن

تیره گوش ماهی yassı solungaçlılar

تخته خمیر yastıgaç

بالش، متکا، بالین، پشتی، چهاربالش yastık

ماتم داشتن، ماتم گرفتن، عزاداری yas tutmak

کردن، عزا گرفتن، جامهء کبود پوشیدن، جامه

ازرق کردن، جامه در نیل زدن

۱-سال، سالگی، سن ۲-خیس، نم، تر، yaş

مرطوب ۳-اشک ۴-تروتازه، سبز

شاد باش، زنده باد، سلامت باش، زه، yaşa!

زه‌زده، په‌په

عمر، زندگانی، زندگی، زیست، yaşam

حیات، معیشت

زیست، حیات، زندگی، گذران، yaşama

تعیش، بقاء

۱-زیستن، زندگی کردن، زیست yaşamak

کردن، عمر گذراندن، سر کردن، بسر بردن،

گذران کردن ۲-(مچ) عیشی کردن، کیف

کردن

شرائط زیستی yaşam koşulları

ترجمهء حال، زندگی نامه yaşam öyküsü

گذران کردن yaşanmak

طرز زندگی yaşantı

۱-مرطوب شدن، ترشدن، نمناک yaşarmak

شدن ۲-اشک بچشم آمدن

۱-اشک بچشم آوردن ۲-تر yaşartmak

گرداندن

احیا yaşatma

احیا کردن، زندگی کسی را تأمین yaşatmak

کردن

زنده yaşayan

طرز زندگی، حیات، گذران yaşayış

گروه سنی، گروه سالخور yaş grubu

سالگی، ساله yaşında

سال داشتن، سالگی بودن yaşında olmak

هم سن، همسال yaşit

اقران، همسالان yaşitlar

همسالی، هم سنی yaşitlık

صغر سن گرفتن yaş küçültmek

۱-پیر شدن، پابسن گذاشتن، yaşlanmak

سالخورده شدن، روبه پیری رفتن، به زاد بر

آمدن ۲-اشک بچشم آمدن

۱-پیر، کهن سال، سالمند، سالخورده، yaşlı

سالخورد، مسن، کلان سال، بنساله، بزرگسال،

فرتوت ۲-اشک دار

پیرمرد، مرد پیر، مرد سالخورده yaşlı adam

مسن و محترم yaşlı başlı

تری، خیس، مرطوبی، نمناکی yaşlılık

پیرزن، پیرزال yaşlı kadın

پیرگرگ yaşlı kurt

کلاس سالمندان yaşlılar sınıfı

پیری، سالخورگی، کهنسالی yaşlılık

چارقد بزرگ، روسری بزرگ yaşmak

چارقد دار، چارققدی yaşmaklı

زغار yaş toprak

کشتی کوچک yat

یاتاقان، یاطاقان، دشنه، خنجر yatağan

۱-رختخواب، تختخواب، بستر، yatak

بستر خواب، توشک، تشک، جاجل، بالین

۲-یاتوغ ۳-(مکن) یاتاقان

ملافه، چادرشب yatak çarşafı

خوابگاه، شبستان yatakhane

تختخواب دار yataklı

بستری yataklık hasta

واگون لی yataklı vagon

خوابگاه، اتاق خواب، توشک yatak odası

خانه

روتختی yatak örtüsü

بستر افکندن، بستر yatak sermek

انداختن، جا انداختن

رختخواب yatak takımı

زمین گیر، بستری، بالین گیر yatalak hasta

افقی، تراز yatay

(مکن) سکان افقی yatay dümen

مهمانی شب خواب yatı

خوابیده، به پهلو خوابیده yatık

شبانه روزی yatılı

قبر آدم مقدس yatır

۱-(باز) سرمایه گذاری ۲-ودیه yatırım

گذاری

۱-سرمایه گذار ۲-ودیه گذار yatırımcı

۱-خواباندن، خوابانیدن، خواب yatırmak

کردن ۲-پول خواباندن، ودیه گذاشتن،

بحساب ریختن پول

قرار yatışma

ساکن شدن، ساکن گردیدن yatışmak

yavşak رشك

yayılmak منتشر شدن، پهن شدن، شیوع یافتن، شایع شدن، فراگرفتن، پراکنده شدن، گسترده شدن، انتشار یافتن

yayılmış گسترده

yayım نشر، انتشارات، نشریات

yayımcı ناشر

yayımlamak نشر کردن، انتشار کردن، پخش کردن

yayın نشریه، نشریات، انتشارات، پخش

yayın bakanı (سیا) وزیر اطلاعات

yayın bakanlığı (سیا) وزارت اطلاعات

yayınevi مرکز چاپ و نشر، مؤسسه انتشاراتی

yayınlamak منتشر کردن، نشر کردن، انتشار کردن، پخش کردن

yayınlanan منتشره

yayınlanmak نشر شدن، انتشار یافتن، پخش شدن، منتشر شدن، از چاپ در آمدن

yay kırıışı زهوار

yayla بیلاق، سردسیر، فلات، بام

yaylalı بیلاق

yaylamak تابستان را در بیلاق بسر بردن، بیلاق کردن

yaylı فنری، فنردار

yaylım چراگاه، مرتع

yaylım ateşi (نظ) رگبار، شلیک

yayma گسترش، پخش، ترویج، توزیع، بسط، توسعه

yaymacı خرده ریزه فروشی

yaymak ۱- پهن کردن، گستردن، گستراندن، گسترده کردن، گسترانیدن، پهنیدن، دراز کردن

۲- پخش کردن، پراکنده کردن، پراگندن

۳- شیوع دادن، شایع کردن

۴- انتشار دادن، نشر کردن، منتشر کردن

۵- ول کردن، باز کردن، پراکنده کردن (حیوانات)

yaytan پهن، گشاد، سرپهن

yaz تابستان

yazan نویسنده، مؤلف، راقم

yazar نویسنده، مؤلف، محرر، مصنف، ادیب، دبیر، نگارنده

yazarlar نویسندگان، ادباء

yazarlık نویسندگی، دبیری، قلمزنی

yazboz tahtası olmak (اصط) ملعبه کسی شدن

yazdırmak نویساندن

yazgı سرنوشت، قدر، تقدیر، قسمت، قضا، مقدرات، پرگار

۱- خط، نوشته، رقم، سواد ۲- نوشته، مکتوب، نامه، مقاله ۳- (مج) سرنوشت ۴- جلگه، دشت

yazıcı کاتب، نویسنده

yazıcı kadın مشاطه

yazıcılar کتاب

۱- کاتبی، نویسندگی ۲- مشاطه ۳- گری

yazı dili زبان نوشتار

۱- دفتر کار، دفتر، حجره ۲- میز تحریر

yazı heyeti هیئت تحریریه

yazık دریغ، حیف، افسوس

yazıklanmak تأسف کردن، افسوس خوردن، متأثر شدن

yazıklar olsun! هیئات! افسوس! حیف شد!

yazı kurulu هیئت تحریریه

yazık olmak حیف بودن، حیف شدن

۱- کتبی، محرر، مسطور، رقم، ۲- مرقوم

yazılı olarak کتباً

yazılı yemin سوگندنامه

۱- نوشته شدن، قلمی شدن، سیاه شدن ۲- اسم نویسی کردن، ثبت نام کردن

yazılmış قلم دیده، نوشته شده

yazı makinesi ماشین تحریر

yazı masası میز تحریر

۱- ادبیات ۲- در فصل تابستان

yazı örneği سر مشق

yazışma مکاتبه، مراسله، تکاتب

yazışmak مکاتبه کردن

yazışmalar مکاتبات، مراسلات

yazı کتبه، سنگ نوشته، سنگ نبشته

yazı tahtası تخته سیاه، تابلو، تخته خط، کشی، تخته تعلیم

yazı-tura شیر یا خط

yazlamak تابستان را بسر بردن

yazlık تابستانی، تابستانه، صیفی، بچکم

yazlık ev خان غرد، خانه تابستانی
 yazlık giysi تابستانی، لباس تابستانی
 yazlık sinema سینمای روباز
 ۱-کتابت، تحریر، ترقیم ۲-بست
 نوشته، نوشته خطی ۳-روسری نازک نقش دار
 ۱-نوشتن، مرقوم داشتن، مرقوم کردن، تحریر کردن، رقم زدن، کتابت کردن، قلمی کردن، قلمی زدن، قلم راندن، قلم جمع کردن، قلم در خارش آوردن ۲-آرایش دادن روی عروس ۳-پهن کردن، گستردن
 yazma kitap کتاب خطی، نسخه خطی
 yazman نایب، دبیر، محرر، منشی، نویسنده، کاتب، سرپرست
 yazmanlık دبیری، منشی گری، محرری، سرپرستی
 ۱-یدک، یدکی، اضافی، احتیاطی yedek
 ۲-(نظ) ذخیره
 vedek کوتل، اسب یدکی
 yedeklemek یدک تأمین کردن، ذخیره کنار گذاردن
 yedeklik یدکی، احتیاطی، ذخیره ای
 yedeksubay (نظ) افسر احتیاط
 yedi هفت
 yedicanlı جان سخت، هفت جان
 yedigen (فس) هفت گوشه، هفت ضلعی
 yedigir (نچ) دب انگیر
 yedili هفت تائی، هفت عددی، ورق هفت لو
 yedinci هفتم، هفتمین، سابعاً
 yedirme تغذیه، اطعام
 ۱-خوراندن، خوراندن، تغذیه yedirmek
 ۲-تحمل کردن، تاب آوردن
 yedişer هفت هفت، هفت تاهفت تا
 yedyüz هفتصد، هفصد
 yedmek یدک کشیدن، یدک کشی کردن
 yegâne یگانه، فرید، فرد، واحد
 yeğ بهتر، مرجع، برتر
 yeğen برادرزاده، خواهرزاده
 yeğînleşmek تند شدن، شدید شدن
 yeğînlîk شدت
 yeğlemek گزیدن بر، ترجیح دادن، برتر شمردن
 yeğlik رجحان

yeğni خفیف، سبک
 yeğrek مرجع، برتر، بهتر
 yeğ tutmak گزیدن بر، ترجیح دادن، برتر شمردن
 yeis یأس، نا امیدى
 yek يك
 yekdiğeri بهمدیگر، به یکدیگر
 yeknesak یکنواخت، یکسان، يك جور، يك نسق
 yekpare يك پارچه
 yeksan یکسان، همانند
 yekta یکتا، تنها، فرید، بی همتا
 yekten ناگهان، يك باره، يك هو، یکدفعه
 yekûn جمع، جمع کل، مجموع
 ۱-باد ۲-(عو) رماتیسیم، استخوان درد yel
 ۳-(عو) گوز
 yel değirmeni باد آس، آس باد، طاهون هوا
 yele یال، فش، توك
 yeleç هوادار
 yelek چلتکه، چلتقه، پستک
 yeleli یال دار
 yeleme آدم غیر جدی، بی بند وبار
 yelken بادبان، فروند
 yelken açmak بادبان کشیدن
 yelken bezi دامان، پارچه بادبان
 ۱-بادبان دوز ۲-مأمور بادبان باز yelkenci
 و بسته کننده
 yelken kulak بلبلی گوش
 yelkenlemek بادبان باز کردن وبراه افتادن
 yelkenli gemi کشتی بادبان دار، کشتی شرacey، بادی
 yelkovan دقیقه شمار، عقربه دقیقه شمار
 yellemek باد زدن
 yellenme چس، گوز، باد
 yellenmek گوزیدن، باد در کردن
 ۱-بادگیر، محل پر باد، هوادار ۲-(عو) yelli
 رماتیسیم دار ۳-پر باد در کننده
 yelloz زن پست، بولھوس، شلخته
 yelmek باشتاب دویدن
 yelpaze بادبزن، بادزن، بادبیزن
 yelpazelemek بادزیدن
 yelpik (پز) مرض آسم
 yelte دمدی مزاج، بی تصمیم

yeltenmek هوس کردن
 yelyeperek عجله، شتاب
 yem دانه، چشته، علوفه
 yemcilik علافی
 yeme içme تناول
 yemek ۱- خوردن ۲- غذا، طعام، خوراک
 yemek artığı پس مانده
 yemek dağıtmak غذا کشیدن
 yemekhane سالن غذاخوری
 yemek hazırlamak غذا درست کردن، غذا ساختن، غذا کردن
 yemek kabı چاشتدان، قابلمه
 yemek kaşığı قاشق غذا خوری
 yemekli باغذا
 yemeklik لوازم خوراکی
 yemek masası میز غذا خوری، میز نهارخوری
 yemek odası اتاق غذا خوری، اتاق نهار خوری، سفره خانه
 yemek pişirmek دیگ پختن، غذا پختن
 yemeksiz بی غذا، بدون خوراک
 yemek verilme ضیافت بر پاشدن
 yemek yapmak غذا درست کردن
 yemek yemek غذا خوردن، نان خوردن، غذا چیدن
 yemin سوگند، قسم، عهد، حلف
 yemin bozmak سوگند شکستن
 yemin etmek سوگند خوردن، سوگند یاد کردن، قسم خوردن، قسم دادن
 yeminli سوگند خورده، قسم خورده
 yemin mektubu قسم نامه، سوگند نامه
 yemin vermek سوگند دادن، قسم دادن
 yemiş میوه
 yemişçi میوه فروش
 yemişli میوه دار
 ۱- باغ میوه، باغ انجیر ۲- ظرف yemişlik میوه، میوه خوری
 yemişsiz بی میوه
 yemlemek دانه گذاردن در تله
 yemlik ۱- دانه دان ۲- طعمه، دانه
 yemlik otu (گیاه) شنگ
 yem torbası توپره
 yem yemek بر چیدن، چیدن

yemyeşil سبز و خرم، سر سبز، کاملاً سبز
 ۱- سر آستین پیراهن ۲- واحد پول yen ژاپن
 ۱- زن عمو، زن برادر، زن دایی yenge ۲- ینگه، انگ
 yengeç خرچنگ، پنچ پا، کلنجار
 yengeç burcu برج سرطان
 yengeç dönencesi (جغ) مدار برج سرطان
 yengi غالبیت، تسلط
 yeni نو، تازه، جدید، نوین، جید
 yeni baştan تازه بتازه، از سر نو
 yenice تازه، خیلی تازه و نو
 yeni çağ عصر جدید
 yeniçeri ینی چری
 yeni çıkmış تازه در آمد
 yeniden از نو، مجدداً، دوباره، دیگر بار، دیگر باره، از سر نو، از سر، تازه بتازه، تازگی، به تازگی، از اول
 yeniden basım تجدید چاپ
 yeniden başlamak از سر گرفتن
 yeniden evlenmek تجدید فراش کردن
 yeniden imar باز سازی
 yeniden inceleme تجدید نظر
 yeniden kullanmak تازه داشتن
 yeniden kurmak باز سازی کردن
 ۱- (جغ) امریکا، ینگی دنیا yeni dünya ۲- (گیا) زرد آلوی ژاپنی
 yeni gelin نوعروس، تازه عروس
 yeni gelmiş تازه وارد
 ۱- مغلوب، شکست خورده، زده، زبون yenik ۲- باخت ۳- بید خوردگی، موش خوردگی ۴- خورده شده، رفته
 Yeni Kaledonya کالیدونی جدید
 ۱- مغلوب شدن، شکست yenik düşmek ۲- (ور) از پای در آمدن (در کشتی گیری)
 yenilebilir قابل خوردن
 ۱- تازه کردن، تازه داشتن، تازه yenilemek ۲- تأیید ساختن، نو کردن، تجدید کردن و تجدید شدن
 yenilen gol (ور) خورده
 yenilenmek تازه شدن، نو شدن
 yenileşmek تجدید شدن

yenileştirmek تجدید کردن

yeniletmek تازه کردن، تجدید کردن

yenilgi شکست، مغلوبیت، انهزام، باخت

yenilgiye uğratmak شکست دادن

yenilik تجدد، تازگی، نوی، تجدیدی، حدوث، حادث، ابتکار

yenilikçi متجدد

yenilmek ۱- مغلوب شدن، شکست خوردن، شکست یافتن، از پا در آمدن، جارفتن، پای کم آوردن ۲- باختن در بازی

yeni şey طرفه

yeni yapılmış تازه ساز

yeni yaprak تازه برگ

yeni yeni تازه بتازه

yeni yetme جوجه خروس، نوجوان

yenli سرآستین دار

yenmek ۱- مغلوب کردن، غالب شدن، غالب گشتن، شکستن، تسلط یافتن، از پا در آوردن، کم آوردن کسی را ۲- بردن (در بازی)

yepyeni کاملاً تازه، نونو

yer ۱- جا، جای، جایگاه، جایگاه، جاه، پایگاه، بوم، بنگاه، بنک، موضع، مقام، مکان، محل، نقطه، ارض ۲- خاک، زمین ۳- رد، نشان، اثر

yer açmak جای باز کردن، جا دادن

yer almak ۱- جاگیر شدن، قرار کردن، جا افتادن ۲- قرار داشتن، واقع بودن

yeraltı زیر زمینی، تحت الارضی

yeraltı barınağı آشیانه زیر زمینی

yeraltı mezarı سرداب

yerberi حضیض

yerbilim زمین شناسی

yerbilimci زمین شناس

yerçami (گیا) ماش دارو

yerçekimi جاذبه زمین، جاذبه ارضی، گرانش، جاذبه گرانشی

yer değiştirme تحویل

yer değiştirmek جا عوض کردن، پس و پیش کردن، جابجا کردن، جابجا شدن، جابجا افتادن، از جا رفتن

yerden göğe kadar از ثری تا آسمان

yerden çakılmak بسر در آمدن، بزمین سقوط کردن

yer çalmak به زمین زدن، نقش زمین کردن، به پای آوردن

yer edinmek جا گرفتن، جا تهیه کردن
 yer düşmek از پای اندر آمدن، زمین خوردن

yerel محلی، عرضی، ارضی، موضعی، زمینی
 yerel hükümet (سیا) حکومت محلی

yer elması (گیا) سیب زمینی ترشی، یر آلماسی

yer oturtmak از پای نشان دادن

yer eşeği خرخاکی

yer etmek خانه گرفتن

yerey اراضی

yer fıstığı (گیا) پسته زمینی، بادام زمینی، بادام خاکی

yeri هجو نامه، هجویه، زم

yerici هجو کننده

yerin قبیح، زشت، بد، مذموم، منفور

yerinlik بدی، زشتی، قباح

yerinde ۱- به جا، جا افتاده، لایق، سزاوار، شایسته ۲- پاقرص، براه، برجای، برباد، پابرجای

yerinde bırakmak باقی گذاشتن

yerinde kalmak باقی ماندن، برپاماندن، بازماندن

yerinden çıkmak جابجا شدن

yerinden doğrulmak بلند شدن، به پای بر آمدن

yerinden oynamak از جا شدن

yerinden oynatmak انگیزتن، بشولانیدن

yerinden sıçramak برپای جستن، تپیدن

yerinde olmak برجا بودن، برجای بودن

yerinde say! (نظ) درجا!

yerinde saymak ۱- (نظ) درجا زدن

۲- باهمان يك كيله جو هنوز باید ساختن

yerin dibine girmek از خجالت آب شدن

yerine به جای، بعوض، پی، در ازاء، عوض، بالتیاب

yerine bırakmak گذاشتن

yerineç ناودیس

yerine geçme جایگزین

yerine getiren ایفاگر

yerine getirmek به جا آوردن، گزاردن، ادا

کردن، ایفا کردن

yerine koymak جا انداختن

yerine takmak جا انداختن

yerini sormak سراغ کردن

yerinmek متأسف شدن، متأثر شدن، غصه خوردن، افسوس خوردن

yeri olmak چاداشتن

yerkabuğu قشر زمین، پوسته زمین

yerküre کره زمین، دنیا

yerle bir etmek به هامون آوردن، پست کردن، زیر و زیر کردن

yerle bir olmak زیر و زیر شدن، زیر و رو شدن، باخاک یکسان شدن

yerler اماکن، امکنه، جاها

yerleşen جایگیر

yerleşik مسکون، مستقر، متمکن، جای گرفته

yerleşik olmak مسکون شدن

yerleşim birimi واحد مسکونی

yerleşme جایگزین، تمکن، توطن

yerleşmek ۱- سکونت کردن، رحل اقامت افکندن، ساکن گردیدن، ساکن گشتن، ساکن شدن، مسکن کردن، مستقر شدن، ریشه

گرشدن، متوطن شدن، متمرکز شدن، متمکن شدن، پی نهادن، تمکن یافتن، اقامت گزیدن، سکونت یافتن ۲- کارپیدا کردن، جا پیدا

کردن ۳- جا افتادن

۱- چادادن، ساکن کردن، yerleştirmek مسکون کردن، چاکردن، قرار دادن، قرار

داشتن، متمرکز کردن، متمکن کردن، گذاشتن، گذاردن، جعل کردن، گنجاندن، گنجانیدن، نهادن، قاب کردن ۲- (مج) چک زدن، سیلی

چسباندن

۱- بومی ۲- محلی ۳- ثابت yerli

yerli yapım ساخت داخل

yer mantarı (گیا) قارچ زمینی، دنبلان

yerme هجو، ذم، طعن، بدگوئی

yermeci هجو کننده

yermek هجو کردن، هجو گفتن، هجا کردن، ذم

طعن زدن، طعن کردن، بدگوئی کردن، ذم و قدح کردن

yer misin, yemez misin (اصط) د... بزن

هابزن

yer mumu موم طبیعی، موم معدنی، موم کانی

yeröte اوج

yer palamutu (گیا) مرو

yer parası حق الارض

yer sakızı قیر معدنی

yer sarsıntısı زلزله، زمین لرزه

yersel موضعی، محلی

yer sıçanı کورموش

۱- نابجا، بیجا، ناساز، ناهنگام، yersiz نامناسب، بی معنی، مزخرف ۲- بی جا، بی محل

۱- کم جانی ۲- نابجائی، بیمعنی yersizlik گری

yersiz direnmek پی غلط افشردن

yersiz itiraz ایراد بنی اسرائیلی

yersiz itirazda bulunmak بهانه جستن

yersiz konuşmak پراگنده گفتن، به جاروب زبان گردی کردن

yersiz yurtsuz خانه بدوش

yer sümek بسمار دادن، بسماردن، شخم زدن، شیار کردن

yer tutma تمکن

yer tutmak تمکن کردن، پایگاه ساختن، جای گرفتن

(اصط) آب شده yer yarılmış da içine girmişti بود و بزمین فرو رفته بود

yer yer جا جا، جایجا، گله گله

yer yuvarlağı کره زمین، کره ارض

yeryüzü روی زمین، سطح زمین، دنیا

yer zarfı (دس) قید مکانی

yestehlemek (عو) تقوود کردن، بیرون رفتن، کثافت کردن، شاش کردن، کثافتکاری کردن

yeşeren رویا

yeşerme اخضرار

yeşermek سبز شدن، روییدن، رستن، برآمدن، بر خاستن، برگ دادن

yeşerti سبزه زار

yeşertmek رویا ندن، رویانیدن، سبز کردن

yeşil سبزه، سبزه رنگ

yeşil alan فضای سبز

yeşiları kuşu کلاغ سبز

yeşil bağa روزغ

yeşil bakla (گیا) باقلای سبز
 yeşilbaş مرغابی وحشی نر
 yeşil ışık چراغ سبز، سبز قاطع
 yeşilimsi قدری سبز رنگ
 yeşil ispinoz سبز قبا
 yeşil kuşak (جغ) کمر بند سبز
 yeşillenmek ۱-سبز شدن، روئیدن ۲-سبز
 رنگ شدن ۳-(عو) از زنی خوش آمدن و هوس
 کردن ۴-(عو) روی مال کسی دست گذاشتن
 ۱-رنگ سبز دار ۲-لباس سبز yeşilli
 پوشیده
 ۱-چمن زار، علف زار، حضرت، yeşillik
 النگ، سبزه زار، سبزه دار ۲-سبزی، سبزه،
 سبزیجات، تره بار
 yeşil otlak شاداب
 yeşil renkli سبز رنگ، سبز فام
 yeşil taş pamuğu پنبه کوهی، پنبه نسوز
 yeşim یشم
 yetenek قابلیت، استعداد، چک وچانه
 yeter کافی، بس، کافی است
 yeterince بقدر کافی، بقدر کفایت
 yeterli ۱-باکفایت، کافی، بس، بسند
 ۲-خبره، با اطلاع، بلد
 yeterli bulmak کافی دانستن
 yeterli hale getirmek اقتصار کردن
 ۱-اکتفا، تکافو، کفایت ۲-لیاقت، yeterli
 وقوف، خبره
 ۱-(دس) اقتداری ۲-کفایت، کافی yeterli
 بودن
 yeterlik önergesi پیشنهاد کفایت مذاکرات
 yeterli olmak کافی بودن، اکتفاء کردن
 لیاقت داشتن، تکافو کردن، بسند کردن
 yeter sayı نصاب، حد نصاب
 yetersiz ۱-غیر کافی، بیعرضه، بی کفایت، بی
 اطلاع، نابلد
 yetersizlik بی کفایتی
 yeti ملکه، قوه، قدرت
 yetiklik قابلیت، استعداد
 yetim یتیم، پدرمرده
 yetimhane یتیم خانه، پرورشگاه یتیمان،
 دار الایتام
 yetimler ایتام
 yetimlik یتیمی

yetinme قناعت، کفایت
 yetinmek اکتفاء کردن، قانع شدن، کفایت
 یافتن، اختصار کردن
 yetirmek رساندن، ابلاغ کردن، تمام کردن،
 بانتهای رساندن
 yetişkin رسیده، کامل، عاقل مرد
 ۱-رسیدن، واصل شدن، تمام شدن، yetişmek
 اندر رسیدن ۲-کافی بودن، بس بودن
 ۳-رسیدگی کردن
 رسیده، کامل شده، تمام شده yetişmiş
 ۱-استحصال کننده، تهیه کننده، yetiştirici
 آماده کننده ۲-رساننده ۳-پرورنده
 ۱-رسانده شدن ۲-پرورده yetiştirilmek
 شدن
 ۱-رساندن، رسانیدن yetiştirmek
 ۲-پروریدن، تربیت کردن، نگاهداری کردن
 ۳-کامل کردن ۴-سخن چینی کردن، خبر
 کشی کردن
 ۱-ولایت، قیمومت ۲-سلطه، اختیار yetke
 صلاحیت، اجازه، yetki
 برگ تشخیص صلاحیت yetki belgesi
 صلاحیت دادن yetkilendirmek
 صلاحیت دار، اختیار دار، دست yetkili
 اندرکار
 yetkililik اهلیت
 صلاحیت داشتن، اختیار داشتن yetkili olmak
 کامل، مکمل، رسیده yetkin
 کمال یافتن yetkinleşmek
 کمال yetkinlik
 بی صلاحیت yetkisiz
 ۱-کافی بودن، بس کردن، کفاف yetmek
 دادن، کفایت کردن، بس بودن، ۲-رسیدن،
 واصل شدن
 yetmiş هفتاد
 yetmişer هفتاد هفتاد، هفتاد تائی
 yetmişinci هفتادمین
 ۱-هفتاد ساله ۲-هفتاد تائی yetmişlik
 ۱-روزانه، یومیه، روزی ۲-اجرت yevmiye
 روزانه
 yevmiyeci دستمزد بگیر
 Yezîdî یزیدی
 yezit یزید، خائن
 yezitlik خیانت

yığdırmak جمع آوری کردن

yığılı پرپشت، آکنده، جمع آوری شده

yığılışma ازدحام، شلوغی

yığılma تراکم

۱- جمع شدن، گرد آمدن، تراکم

yığılmak کردن، پریدن ۲- (مچ) بی حال شدن و بی حرکت افتادن

yığılmış متراکم، پر

yığın توده، انبوه، پشته، خرمن، کپه، بلغند، حشر

yığınak (نظ) جمع آوری و تمرکز قوا

yığınlar توده ها، جماهیر، پشته ها

yığıntı جمع شدگی، گرد آمدگی

yığın yığın فوج فوج

yığışık ازدحام کرده، گرد آمده

yığışmak دورهم جمع شدن، گرد آمدن

yıgmak آکندن، جمع کردن، توده کردن، گرد آوردن، کوبه کردن

yıkama شستشو

yıkamak شستن، شستشو کردن، شستشو دادن، شوریدن، تطهیر کردن

yikanma غسل، اغتسال

yikanmak ۱- خود را شستن، استحمام کردن،

۲- شسته شدن، شستشو شدن

yıkayıcı قصار، غسال

yıkı خرابه، ویرانه

yıkıcı خرابکار، ویرانگر

yıkık خراب، ویران، خرابی، ویرانه، خرابی

۱- ویران شدن، خراب شدن، از بین

yıkılmak رفتن ۲- گم شدن، از جلو چشم دور شدن

۳- منهدم شدن

yıkım ضرر بزرگ، خرابی

yıkıntı ویرانه، خرابه

yıkışma تناقض

yıkın خراب، حالت خرابی

۱- خراب کردن، ویران کردن، بنیاد

yıkma کندن، بنیاد ریختن، بنیاد بر کندن، بنیاد

بر انداختن، بنیاد بردن چیز را ۲- از پا

انداختن، انداختن درخت، دیوار، ۳- کج کردن

به يك طرف ۴- ضرر فاحش دادن

yıl سال، سنه

yılan مار، حیه

yılan balığı مارماهی

yılandık (پز) باد سرخ، حمه

yılan derisi پوست مار

yılan ısılığı فشست

yılandık مار پیچ، مار پیچی، پیچ وخم دار

yılandık olmak لول خوردن، لول شدن

مارپیچ شدن

yılan kökü انگیبار، انجبار

yılanlar مارها، افاعی

yılan sepeti سله

yılan sokmak مار گزیدن

yılan sokması ما گزیدگی، ضرب

yılanda سنگ مار، حجر الحیه

yılan yastığı (گیا) گل شیپوری، آرن

yılan yıldızları مار سان

yılan zehiri زهر مار

yılbaşı سال نو، نوئل

۱- درخشنده ۲- صاعقه، برق، آذرخش

yıldırak (نج) ستاره، سهیل

yıldırım (هو) صاعقه، آذرخش، برق، کنور

بیر

yıldırım kıran برق گیر

yıldırım savar برق گیر

yıldırım sesi تراك

yıldırma اخافه

yıldırma ترساندن، مرعوب کردن

yıldız (نج) ستاره، اختر، کوکب

yıldız tapan افلاکی، اختر پرست

yıldız böceği کرم شب تاب

yıldız çiçeği گل کوکب، گل ستاره ای

ستاره، کوکب

yıldız doğmak بر دمیدن

yıldız falı زایچه

yıldız falı tutmak اختر کردن

yıldız hesabı زیج

yıldız kayması انقضا

yıldızlar ستاره ها، انجم

yıldızlı ستاره ای

yıldız savaşları (سیا) جنگ ستارگان

yıldız taşı سنگ آفتاب

yıldız yağmuru (نج) شهاب ثاقب

yıldız yeli (هو) باد شمال

yıldönümü سالگرد، سرسال، تحویل، سالروز

yığı هراس، دهشت، رعب، وحشت

ترسیده، مرعوب، وحشت زده
yılğın رعب، هراس، ترس، وحشت
yılğınlik
کچ، چپ، پیچ دار
yılık بی عار، پر رو، پوست کلفت
yılışık پر روشی، بی عاری، پوست کلفتی،
لوسی

لوس شدن
yılışmak
ایلخی، یلخی، فسیله، زرنک
yılık ۱-یکساله شدن ۲-کهنه شدن
yılanmak
سالخورده
yılanmış
خندریس
yılanmış şarap
سالیان، سالها، سنوات
yılar
سالیان دراز، سالهاست، سالیان
yılar yılı
سال، سالیانی
۱-ساله ۲-سالیانه، سالانه، سنوی
yılık ۳-یک ساله ۴-سالنامه

ترسیدن، رم کردن، مرعوب شدن
yılmak
از پا ننشستن
yılmamak
ریخته و پاشیده شدن، پاره پوره
yıpranmak
شدن، از پا افتادن، خرد و خمیر شدن، خراب
شدن
yıpratmak
خراب کردن، از پا انداختن، از
بین بردن

آواز، آهنگ، نوا
yır
چاک و ترک خوردن
yırılmak
آواز خواندن، ترنم کردن
yırlamak
درنده، وحشی، خونخوار
yirtıcı
دد، درنده
yirtıcı hayvan
درندگان
yirtıcı hayvanlar
وحوش، درندگان
yirtıcılar
درندگی، خونخواری، وحشیگری
yirtıcılık
۱-مندرس، چاک، پاره، دریده، پارگی،
yirtık
پار، ژنده، ژند، هر و شر، غاز ۲-پر رو،
پوست کلفت، بی عار

دریدگی
yirtıklık
پاره پاره، پاره پوره، کتره، ژنده،
yirtık pırtık
ژند، پژ

۱-پاره شدن ۲-(مج) چشم و گوش
yirtılmak
باز شدن، جسور شدن

خود را پاره کردن
yirtınmak
چاک لباس
yirtmaç
چاک دار
yirtmaçlı
۱-دریدن، چاک دادن، جر دادن، جر
yirtmak

زدن، دراندن ۲-پاره کردن ۳-چنگ زدن
هیوان

۱-دلایر، دلیر، پهلوان، شاهسوار،
yiğit
شجاع، چیره، بطل، جسور، باجرات، بهادر
۲-چوان، جوانمرد

دلیرانه
yiğitçe
دلوری، دلیری، پهلوانی، شجاعت،
yiğitlik
بهادری، جنگجویی، حمیت، جسارت، جرأت،
جوانمردی

باز، بازهم، ایضاً، مجدداً، دوباره، نیز
yine
بازهم
yine de

تکرار کردن، تجدید کردن
yinelemek
مکرر، مجدد
yinelemeli

بیست
yirmi
بیستم، بیستمین
yirminci

بیست بیست، بیست تابست تا،
yirmişer
بیست تائی

ضایعه، فاقه، غایب، گم شده
yitik
گم کردن، ضایع کردن، از دست
yitirmek

دادن، به باد دادن، غایب کردن، درباختن،
تضییع کردن

گم شدن، فوت شدن، تلف شدن،
yitmek
ضایع شدن، از بین رفتن

شیار، تورفتگی
yiv
شیاردار
yivli

غذا، خوراک، خورد، خوردنی،
yiyecek
خورش، طعام، طعمه، توشه، بودباش، قوت،
مأكولات

اغذیه، خوراک ها
yiyecekler
۱-پرخور، بد شکم، شکمو ۲-رشو
yiyici

خوار، مرتشی

اکل
yiyim
قابل اکل، خوردنی
yiyimli

خوردنی ها، خوراکی، مأكولات
yiyinti
متعصب
yobaz

نیست شدن، نابود شدن، از بین
yoğalmak
رفتن

مصرف، استهلاك، خرج
yoğaltım
مستهلك کردن، بمصرف رساندن
yoğaltmak

۱-زواله شدن خمیر ۲-خرد
yoğrulmak
وخمیر شدن

۱-غلظت، سفت، ستبر، چگال، کثیف
yoğun
۲-شدید، گران

yoğunlaş کند نساتور برق

yoğunlaşma تکاثف

yoğunlaşmak ۱- غلیظ شدن، سفت شدن

متکاثف شدن ۲- انباشته شدن

yoğunlaştırma تراکم

yoğunlaştırmak غلیظ کردن، سفت کردن، در

انباشتن

yoğunluk ۱- غلیظی، غلظت، کثافت، جم

۲- وزن مخصوص، چگالی

yoğunlukölçer چگالی سنج

yoğurma تخمیر

yoğurmak سرشتن، خمیر کردن، زوال

کردن، خیسیدن، آغاریدن

yoğurt ماست

yoğurt çalma ماست بندی، ماست زنی

yoğurt çalmak ماست زدن، ماست بندی

کردن

yoğurtçu ماست فروش، ماست چی، ماست

فروش

yoğurtçuluk شیر بندی، ماست فروشی،

ماست سازی

yoğurt kâsesi ماست خوری

yoğurtlu ماستی، ماست دار

yoğurt mayası ماست مایه

yoğurt otu (گیا) شیر پنیر

yoğurulmak عجین شدن، سرشته شدن

۱- ناموجود، نیست ۲- خیر، نخیر، نه

۳- علامت نفی

yok etme قلع و قمع، تدمیر، دمار، افنا،

ازالت

yok etmek نیست گرداندن، نیست کردن،

نابود کردن، محو کردن، از میان برداشتن، از

بین بردن، هلاک کردن، هبا داشتن، هبا کردن،

فانی کردن، برباد دادن، طبر خون زدن، به

عدم باز دادن، منهدم کردن، خرد کردن، زیبی

کردن، پالودن، به پای آوردن، به پایان آوردن،

تباہ کردن، تحلیل کردن، از جا بردن، تحلیل

بردن، تلف کردن، خرده کردن، ازاله کردن،

سلب کردن

yoklama جستجو، سراغ گیری، استمزاچ

yoklamak ۱- سراغ گرفتن، جستجو کردن،

معاینه کردن، از زیر نظر گذراندن، یکدستی

زدن، سر و گوش آب دادن، استمزاچ کردن،

پرسیدن ۲- احوالپرسی کردن، دیدنی کردن

yoklama yapmak حضور غایب کردن، حضور

غیاب کردن

yoklanmak احوال پرسى شدن، سراغ گرفته

شدن، جستجو شدن، تفتیش شدن

yokluğunu fırsat bilmek سرکسی را دور

دیدن

yokluğunu görmek پشت سر کسی دیدن

۱- نابودی، نیستی، فناء، عدمی، yokluk

عدم، زوال، تلاشی، فقدان ۲- غایبی، غیبت،

غیبوبیت ۳- فقر، تنگدستی، مسکنت، نداری،

بی نوانی

yok olan زایل

yok olma زوال، دمور، تلاشی، تبار، بوار،

انقراض، اضمحلال

yok olmak نابود شدن، نیست شدن، هلاک

شدن، هبا شدن، هبا گردیدن، غیب زدن، از

دست رفتن، تباہ شدن، سوخت شدن، بسر

رسیدن، پاک شدن، گم شدن، ازاله شدن

yok olucu زوال پذیر

yok olup gitmek به عدم رفتن، نیست و نابود

شدن

۱- اگر نه، اگر نه، ورنه، مگر ۲- آيا، yoksa

۳- آيا، يا اينکه

yoksul بینوا، فقیر، تهیدست، ندار، ندار،

دست خالی، درویش، مسکین، بی چیز،

تنگدست، حاجتمند، مستمند، پاپتی،

تلنگی، بی بضاعت، بی پول، خرده پای،

خشته، خاکسترنشین، فلکزده، مفلس، ناتوان،

پوست پوش

yoksullaşmak فقیر شدن، به گدایی افتادن،

پای از جای رفتن، دست از پادرازتر داشتن،

پريشان شدن، از پرده افتادن

yoksulluk تنگدستی، تهیدستی، فقری،

فقر، نداری، درویشی، در یوزگی، فاقه،

سکونت، مسکنت، بی نوانی، بی بضاعتی،

سختی، پريشانی، عسرت

yoksun محروم، بی بهره، عاری، فاقد

yoksunluk فقد، فقدان، محرومیت، عدم

بهره

yoksunmak محروم بودن، بهره نداشتن

yokumsamak انکار کردن

yokuş سربالا، سربالایی

yokuş aşağı سرازیر، سراشیب، سراشیبی،
 سرپایینی، نشیب، سرازیری، شیب
 yokuş aşağı inmek سرخوردن
 yokuş yukarı سربالا، سربالایی، روبه بالا،
 روبه فراز، بطرف بالا
 yol ۱-راه، ره، چاهه، خط، سریق، طریقه،
 طریقت، صراط ۲-اسلوب، طرز، وسیله،
 سلك، مسلك، مذهب ۳-غن، روند، ۴-سرعت
 ۵-دفعه، مرتبه
 yola çıkmak به راه افتادن، عازم شدن،
 رهسپار شدن
 yol açma خیابان بندی، جاده کشی
 yol açmak ۱-راه باز کردن، جاده کشیدن،
 خیابان بندی کردن ۲-سبب شدن، باعث
 شدن، منجر شدن
 yola düşmek به راه افتادن، قدم بر گرفتن،
 عازم شدن
 yola getirmek به راه آوردن
 yol ağız (راه) محل تقاطع راه، دهانه، راه
 yola koyulmak به راه افتادن، روان شدن،
 پیش گرفتن راهی، قدم بر گرفتن، بغل
 گشادن، روانه شدن
 yol alan راه پیمای
 yol alma طی مسافت، قطع مسافت، طی،
 راه پیمایی
 yol almak راه کردن، طی راه کردن، طی
 کردن، طی مسافت کردن، قطع مسافت کردن،
 گذشتن، سپردن، پیمودن، گام سپردن، طی
 طریق کردن
 yol azığı زاد، نان راه، ره انجام
 yol bakanı (سیا) وزیر راه
 yol bakanlığı (سیا) وزارت راه، وزارت طرق
 yol bekçisi راهدار
 yol bilen راه شناس
 yol bilmek راه چیزی را دانستن، راه شناختن
 yol bulmak چاره جستن، راه پیدا کردن
 yolcu ۱-مسافر، راه گذر، رهگذر، راهرو
 ۲-مریض سخت، مریض رفتنی
 yolcu eşyası بینه، توشه
 yolcu etmek مشایعت کردن
 yolcu gemisi کشتی مسافربری
 yolcu karşılama پیشواز
 yolculuğa çıkmak بمسافرت رفتن،

رفتن

yolculuk سفر، مسافرت
 yolcu taşıma مسافربری
 yolcu vapuru کشتی مسافربری
 yolda (راه) جاده در دست تعمیر
 yolda çalışma به انحراف کشانده شدن
 yoldan çıkarılmak گمراه کردن، از راه بردن،
 گم کردن
 yoldan çıkma انحراف
 yoldan çıkmak گمراه شدن، گم شدن
 yoldan geçen رهگذر، راه گذر
 yoldaş همراه، رفیق راه، یار دوست
 yoldaşlık همراهی
 yol görünmek وقت سفر رسیدن
 yol gösteren راهنما
 yol gösterme راهنمایی، ارائه طریق،
 هدایت، ارشاد
 yol göstermek راه نمودن، راه نمائی کردن،
 راه نشان دادن، راه چاره نشان دادن
 yol harçlığı خرج بین راه
 yol hazırlığı yapmak رخت بر بستن، رخت
 بستن
 yol hediyesi سوغات
 yol inşaatı (راه) جاده دردست تعمیر
 yol işareti (راه) کرکز
 yol kapalı olmak قفل در راه بودن، راه بسته
 بودن
 yol kesen راهزن، قطاع، قطاع الطريق،
 گردنه بر، راهگیر، حرامی، دزد، غارتگر
 yol kesici راهزن، قطاع، قطاع الطريق،
 گردنه بر، راهگیر، حرامی، دزد، غارتگر
 yol kesme راهزنی، راهگیری
 yol kesmek راهزنی کردن، راه زدن، راه
 گرفتن، گذر گرفتن
 yollama اعزام، ارسال
 yollamak فرستادن، ارسال داشتن، ارسال
 کردن، ارسال نمودن، گسیل کردن، گسیل
 داشتن، اعزام کردن، راهی کردن، روانه کردن،
 روان کردن، بعید کردن
 yollanmak ۱-فرستاده شدن، ارسال شدن،
 روانه شدن، روان شدن ۲-طی طریق کردن
 yollar راه ها، طرق، خطوط
 yollu راهدار، راه زاه، دارای راه، دارای خط

۱-توشه راه ۲-سِر راهی، سوغات yolluk
 ۲-کناره، قالی باریک ۴-خرج سفر، خرج راه
 yollu yordamlı شیوه گر
 ۱-کندن ۲-پول کشیدن از کسی yolmak
 (مکن) جاده صاف کن yol makinesi
 راهنما yol rehberi
 پیچ yol sapağı
 (مکن) جاده کوب، جاده صاف کن yol silindiri
 ۱-بی راه، بدون راه ۲-نامشروع، yolsuz
 نادرست
 ۱-بی راهی ۲-نامشروعی، yolsuzluk
 نادرستی، سوء استفاده، بی راهی
 بیراه yolsuzluk yapan
 ره کوبیدن yol tepmek
 گذر گرفتن yol tutmak
 گذر بر جایی افتادن، گذار yolu düşmek
 کسی بجایی افتادن
 راهی راپیش پای کسی yolu göstermek
 گذاشتن
 کنده شده yoluk
 غلط کردن راه yolu kaybetmek
 روبراه شدن، روی غلتک yoluna girmek
 افتادن
 روبراه کردن، پیش بردن yoluna koymak
 کاری را
 ۱-روبراه ۲-در راه، درجهت yolunda
 سوراخ دعا را پیدا کردن yolunu bulmak
 راه گردانیدن yolunu değiştirmek
 از راه افتادن، تاب گرفتن yolunu sapıtmak
 راه پیش گرفتن، راه جانی را yolunu tutmak
 پیش گرفتن
 ۱-از راه، از طریق، بوسیله، yoluyla
 بواسطه، بکردار، بنحوی، بحکم ۲-از راه
 درست
 فاصله، بعد مسافت yol uzunluğu
 (راه) رعایت حق تقدم yol ver
 راه دادن، گذر دادن، کوچه دادن yol vermek
 راهسازی، خیابان سازی yol yapımı
 جاده کشیدن، خیابان بندی yol yapmak
 کردن، خیابان سازی کردن، راه ساختن
 راه راه، راهدار yol yol
 تخطیط yol yol dokuma
 راه و رسم yol yordam

یمن، شگون yom
 خوش یمن دانستن yom tutmak
 (گیا) یونجه، قضب، اسفست، yonca
 سپست، سفسف
 یونجه زار yoncalık
 براده، تراشه، قراضه، پوشال، رنده yonga
 چوب
 رنده کردن، تراشیدن، خراشیدن yonmak
 دم جنبانک، چلچله yont kuşu
 تراش yontma
 ۱-تراشیدن، رنده کردن، yontmak
 غراشیدن، کابیدن ۲-(مج) پول کندن از
 کسی، پول کشیدن از کسی
 ۱-سنگ تراش، مجسمه ساز yontucu
 ۲-استفاده جو
 تراشه، براده yontuk
 تراشیده شدن، رنده شدن، yontulmak
 خراشیده شدن
 نتراشیده نخراشیده، غول بی yontulmamış
 شاخ و دم، ناساز، ناتراشیده، چنדרه
 تراشیده، رنده شده yontulmuş
 ۱-مهارت، زبردستی، استادی، yordam
 ۲-زنگی ۲-ملکه، عادت
 یورغه yorga
 لحاف، بستر آهنگ yorgan
 ۱-لحاف دوز ۲-لحاف فروش yorgancı
 ۱-لحاف دوزی ۲-لحاف فروشی yorgancılık
 جیغوت yorgan pamuğu
 تفسیر، تعبیر yorgu
 خسته، مانده، درمانده، باز yorgun
 مانده، کوفته، کسل، استوه
 خسته ومانده، شل شهید yorgun argın
 خسته شدن، عاجز آمدن، yorgun düşmek
 فروماندن، ازپا افتادن
 خستگی، ماندگی yorgunluk
 رفع خستگی کردن، yorgunluk çıkarmak
 خستگی در کردن، رنج افکندن
 ۱-خسته کردن ۲-تفسیر کردن، yormak
 تعبیر کردن، حمل کردن
 ول گشتن، بی کاروبی عار گردیدن yortmak
 جشن مسیحیان، عید مسیحیان yortu
 ستوه yorulma
 ۱-خسته شدن، ستوه شدن، رنجه yorulmak

گشتن ۲-تفسیر شدن، تعبیر شدن، حمل شدن
 تفسیر، تعبیر، تأویل، عبارت، yorum
 گزارش، گزارشگر، مفسر، معبر، تحلیل گر yorumcu
 استفسار کردن، گزارش yorum istemek
 خواستن
 گزارش کردن، گزاریدن، yorumlamak
 تفسیر کردن، تعبیر کردن
 قابل تأویل yorumlanabilir
 گزارش یافتن، تفسیر شدن yorumlanmak
 تفاسیر، تراجم، گزارش ها yorumlar
 تفسیر کردن، تعبیر کردن، yorum yapmak
 گزارش کردن
 ۱-زن جلف ۲-طناز، لوند yosma
 (گیا) خزه yosun
 خزه بستن، خزه پیدا کردن yosunlanmak
 خزه بستن، خزه پیدا کردن yosunlaşmak
 خام، بکر yoz
 پس روی، پسگراپی yozlaşma
 پس رفتن، عقب رفتن، پست yozlaşmak
 شدن
 سمت، طرف، جهت، سوی، سو، جانب، yön
 جوار، سوک، وجه، وجهه، پیش
 جهت یابی yön bulma
 جهت یابی کردن yön bulmak
 همرس، هم طرف، هم سمت، هم yöndeş
 جهت
 روی آور yөнelen
 متوجه، معطوف yөнelik
 توجه، یازش، التفات yөнelme
 متوجه شدن، توجه کردن، میل yөнelmek
 کردن، رو آوردن، رو نهادن، روی کردن،
 یازیدن، عنایت کردن، عنایت کردن، پیچیدن
 عنان
 جهات یابی yөнeltim
 توجیه yөнeltme
 توجیه کردن، توجه دادن، بسمتی yөнeltmek
 راندن
 مقررات، تعلیمات، دستورات yөnerge
 هم گرایي yөneşme
 اداره کننده، مدیر، زمامدار، yөnetici
 گرداننده، سرپرست

۱-مدیری ۲-مدیریت yöneticilik
 ۳-سرپرستی
 اداره شدن، پیش برده شدن، yönetilmek
 هدایت شدن
 ۱-هیئت مدیره ۲-طرز اداره yönetim
 هیئت اجرا، هیئت اداره، yönetim kurulu
 هیئت مدیره
 اداری yönetsel
 اداره کردن yönetmek
 نظامنامه، آیین نامه، نظام yönetmelik
 مدیر، اداره کننده yönetmen
 توجیه شدن yönlendirilmek
 سوق دادن yönlendirmek
 جهات، جوانب yönler
 تمایل، توجه، میل باطنی yönseme
 اصول، فن، سبک، طریق، طرز، yöntem
 هنجار، اسلوب، راه، وسیله
 سبک شناسی، اسلوب شناسی، yöntembilim
 متدولوژی
 درجهت yönünde
 از لحاظ، از نظر، بلحاظ، از حیث yönünden
 جنبه، چیزی داشتن yönü olmak
 حوالی، دور ویر، دور وور، حومه، yöre
 گرداگرد، گوشه، محوطه، مرز و بوم، ناحیه،
 اطراف، پیرامون، گرد، جانب، بلده، حوش،
 حول، یلد، اقلیم
 نواحی yöreler
 محلی yöresel
 مدار، مسیر، پایه، پرگار yönünge
 به مدار رسیدن yönüngeye girmek
 جرعه، غورت، غرت، قورت yudum
 قورت، تجرع yudumlama
 غورت زدن، جرعه جرعه yudumlamak
 نوشیدن، مزمه کردن
 تجرع کردن، جرعه yudum yudum içmek
 جرعه نوشیدن
 او، اه yuf
 ۱-لواش ۲-ترد yufka
 خمیر لواش باز کردن yufka açmak
 لواش فروش yufkacı
 نان یوخه، نان لواش yufka ekmeği
 نرم دل، نازک دل، رحم دل، yufka yürekli
 حساس، خوش قلب

Yugoslavya یوگوسلاوی

yuğ سیم، جو

yuh ۱-هو هو، اوه ۲-مرده باد!

yuha هو، مرده باد

yuha çekmek هو کردن، مرده باد گفتن

yuhalamak هو کردن، مرده باد گفتن

yukarı بالا، فوق، فوقانی، رو، مافوق، بر

yukarı çekmek برکشیدن، افراختن،

آهیختن، بالا کشیدن

yukarı çıkmak بالارفتن، برفراز شدن،

برشدن

yukarı fırlatmak بلند انداختن

yukarı kaldırmak بلند کردن

yukarısı سمت بالا، طرف بالا

yukarıya فراز، به بالا

yulaf (گیا) جودوسر، دوسر، یولاف، خرطال،

جوصحرائی

yular مهار، افسار، پلاهنک

yumak ۱-گوی، کلافه، نخ گوله، نخ گلوله

۲-شستن

yumaklamak گلوله کردن نخ، گوله کردن نخ

yummak بستن، محکم بستن

yumru گرد، کروی، گلوله ای

yumruk مشت

yumruklamak مشت زدن

yumruklanmak مشت خوردن

yumrulaşmak مشت کاری کردن

yumruk sıkmak مشت بیضه کردن

yumruk vurmak مشت زدن

yumrulanmak گرد شدن، گلوله شدن، لوله

شدن

yumuk بسته شده

yumulmak بهم بسته شدن

yumurcak بچه کوچک شیطان، تخم جن

yumurta ۱-تخم مرغ ۲-تخم، خاک ۳-خایه،

خصیه، بیضه

yumurta akı سفیده، سفیده تخم مرغ،

آلبومین، اسپیده

yumurtacı تخم مرغ فروش

yumurtacık تخمک

yumurtalı erişte رشته تخم مرغ دار

yumurtalık ۱-تخمندان ۲-جای تخم مرغی

yumurta sarısı زرده

yumurtlama تخمگذاری

yumurtlamak ۱-تخم گذاردن، تخم کردن،

و وضع کردن بیضه ۲-حرف ناپجا گفتن

yumuşak نرم، ملایم، لطیف، سست، سهل

yumuşakça کسی گربه

yumuşakçalar صدف

yumuşak davranma تملط، تاتی، تعلم

yumuşak davranmak تملط کردن، بانرمی

رفتار کردن

yumuşaklık نرمی، ملایمت، لطافت، حلم،

سهولت

yumuşaklıkla بنرمی

yumuşak tabiatlı سازوار

yumuşama تلین

yumuşamak نرم شدن، ملایم شدن

yumuşatma تلین

yumuşatmak نرم کردن، ملایم کردن، معتدل

کردن، شل کردن، خائیدن

yuna جل اسب، جل الاغ

yunak محل رختشویی، جای شستشو

Yunan یونانی

Yunanistan یونان

yunmak شستشو شدن، شسته شدن

Yunus balığı ماهی یونس، خوک دریایی،

گراز دریائی، خنزیر بحری

yurdu سوراخ سوزن

yurgu غلتک، بام غلطان

yurgulamak غلتک زدن

yurgu taşı غلتک، بام غلطان، بام گلان،

غلطبان، قلتبان

yurt ۱-کشور، مملکت ۲-میهن، وطن

۳-پاتق ۴-خانه، خوابگاه محصلین

yurt edinme توطن

yurt edinmek توطن کردن، متوطن شدن

yurtlandırmak جای دادن، مسکن دادن، ساکن

کردن

yurtluk مالکانه، ملک اربابی، قلمرو

yurtsamak غریبی کردن، یاد وطن کردن،

برای وطن دلتنگ شدن

yurtsever وطن پرست، میهن پرست

yurtsuz بی سرو سامان

yurttaş هم وطن، هم میهن

yurttaşlık هم وطنی

yurt tutmak متوطن شدن

yusufçuk سنجاقک

yusyumru کاملاً گرد

yusyuvarlak کاملاً گرد

yutak گلوگاه، حلقوم، حلق

yutar hücre بیگانه خوار

yutkunmak ۱- آب دهان غورت دادن ۲- حرف را در دهان نگاهداشتن، تردید کردن

yutma بلع

yutmak بلع کردن، بلعیدن، قورت دادن، فرو خوردن

yutulmak ۱- بلعیده شدن، غورت داده شدن ۲- باختن

yuva ۱- آشیان، لانه، آشیانه، کاشان، کاشانه، زاویه ۲- خانه، جا، مکان، مرکز، کانون ۳- سوراخ

yuvak استوانه

yuva kurmak آشیانه کردن، لانه کردن

yuvalamak لانه کردن، آشیانه کردن، خانه کردن

yuvalanmak ۱- خانه دار، ۲- (نظ) موضع گرفتن

yuvar گلبول

yuvarlak گرد، مدور، کروی، قرص، گنده، گرده، غلتان، پخ

yuvarlaklaşmak گرد شدن

yuvarlaklık مدوری، تدویر، گردی

yuvarlak masa میز مدور، میز گرد

yuvarlamak ۱- غلتانیدن، غلتانیدن، غالیدن

۲- گرد کردن، استوانه ای کردن ۳- پیچاندن

۴- بلع کردن، غورت دادن ۵- دروغ کردن، دروغ چاپ زدن

yuvarlanan غلتان

yuvarlana yuvarlana غلتان غلتان

yuvarlanıp gitmek پلکیدن

۱- غلتیدن، غلت خوردن، قل

خوردن، گالیدن، غالیدن ۲- ناگهانی مردن

۳- پرت شدن، سرگون شدن

yuvasını yapmak کارکسی را ساختن

yuva yapmak لانه ساختن، لانه کردن

yuvgu ۱- جاده صاف کن ۲- بام غلتان

yüce بلند، عالی، عالی اثر، عالی حضرت

والا، کبیر، عظیم، علوی، تعالی، جلیل

حسیب، تاج سر، مرتفع، بالا، متعال، متعالی، شامخ

yüce himmet بلند بین، بلند همت

yücelere ağmak بلند پروازی کردن

yücelik علو، بزرگی، عظمت

yücelikler علویات

yücelmek والا شدن، بالا رفتن، بلند شدن، مرتفع شدن

yüceltme اجلال

yüceltmek بلند کردن، بالا بردن، عالی کردن، مرتفع کردن

yüce Tanrı بار خدا، باری تعالی، خدای تعالی، بیچون

۱- بار، محمول، حمل، کوله، تنگ، ۲- زحمت، مسئولیت

yük alma بارگیری

yük almak بار برداشتن، بار گرفتن

yük bağlamak بار بستن

yükçü باربر، حمال

yükçülük باربری، حمالی

yüke katlanmak بار برتافتن، تحمل کردن

yük gemisi کشتی حمل و نقل

yük hayvanı بارکش، بارگیر، بدرو

yük indirmek بار نهادن، بار افکندن

yük kayışı بار پیچ

yüklem (دس) فعل، مسند، خبر

yükleme بارگیری، تحمیل

yüklemek ۱- بار کردن، بار بر نهادن، تحمیل کردن، بار زدن ۲- اسناد کردن، اتهام کردن

yüklenilmek بارگیری شدن، بار کرده شدن

۱- بار شدن، زیر بار رفتن

۲- بگردن گرفتن ۳- خود را روی چیزی انداختن، فشار دادن

۱- باردار، پر بار، محمول ۲- حامله، ۳- سنگین، سخت ۴- گرفتار ۵- (عو) مست

yükölçe هنگفت

yükölük گنجه، بزرگ دیواری

yük olmak بار شدن، بار شدن بگردن کسی

yüksek بلند، بالا، والا، عالی، مرتفع، فوق

yüksek atlama (ور) پرش ارتفاع

yüksek dereceli عالی رتبه، عالی شان، عالی

قدر، عالی مقام، تارک نشین

yüksek görüşlü والاھمت، بلند نظر، بلند
ھمت

yükseklik بلندی، ارتفاع، فراز، برز، افراز
ارتفاع گرفتن

yüksek lisans فوق لیسانس، کارشناسی
ارشد

yüksek lisans öğrencisi دانشجوی فوق
لیسانس

yüksek lisans programı دوره کارشناسی
ارشد

yüksek makamlar مقامات عالی رتبه
yüksek okul مدرسه عالی

yüksek öğretmen okulu دانشسرای عالی
yüksek rütbeli بلند مرتبه، بلند پایه

yüksek rütbeli subay (نظ) فرمانده عالی
yüksek sesle جہراً، باصدای بلند

yüksek tahsil لیسانس
yüksek tahsilli تحصیل کرده

yüksekten atmak (عو) پراندن
yüksek tirajlı کثیر الانتشار

yüksek topuklu پاشنه بلند
yüksek yer سربلندی، جای بلند

yükseliş ارتفاع، ارتقاء
yükselme ارتفاع، امتلاء، تصاعد، تبارک

تعالی، عروج، اوچگیری
yükselmek ارتفاع یافتن، بر آمدن، صعود

کردن، بالا رفتن، بلند شدن، والا شدن، مرتفع
شدن، ارتقاء یافتن، ارتقاء یافتن، متصاعد

شدن
yükselteç (فز) افزایش دہ

yükselti ارتفاع، بلندی
yükseltmek بالا برده شدن، ترقی داده شدن

yükseltme اعلاء، ترفیع، تصعید
yükseltmek ۱-بالا بردن، بلند کردن، مرتفع

کردن، برکردن، برآوردن، بلند بر داشتن،
افراختن ۲-ترقی دادن

yüksük انگشتانہ
(گیا) گل انگشتانہ، گل پنجه

علی
yüksünmek بار شمردن، زحمت شمردن

yük taşımak بار بردن
yüküm مجبوریّت، اجبار، وظیفہ، تکلیف

yükümlü مجبور، موظف، مکلف

yükünmek تعظیم کردن
yükünü tutmak بار خودش را خوب بستن،
خودرا بستن

yük vagonu واگن باری
yülgü تیغ سلمانی (لہجہ دھاتی)

yün پشم
yünden پشمی

yün kırkma کاربو
yünlü پشمی، پشمالو

yünlü giysi پشمینہ
yünlü kumaş پشمی

yüreği ağzına gelmek (اصط) بند دل کسی
پارہ شدن

yüreği sıkışmak گرفتن قلب
yüreği yanmak دل سوختن

yürek ۱-قلب، دل ۲-(مج) جسارت، جرأت
yürek çarpıntısı تپش قلب، طپش قلب

yürek iç zarı (پز) غشاء درونی قلب
yürekli ۱-دل و جرأت دادن، تشجیع

نمودن
yüreklennmek جرأت یافتن

yüreklar قلوب
yürekli شجاع، جسور، پر جرأت، رستم دل،
دلیر

yüreklilik جسارت، جرأت، شجاعت، دلیری
yüreksiz کم دل، ترسو، جبون، کم جرأت

yüreksizlik ترسوئی، جبن
yürekte از صمیم قلب، قلباً

yürekte ۱-جان خراش
yürekte ۲-رخش، راهوار

yürük ۱-راه رفتن، قدم زدن، قدم
گذاردن، گام بر داشتن، گام بر کشیدن، گام

زدن، گام بر داشتن، گام بر گرفتن، پا زدن، راه
افتادن، پیاده رفتن، پیش رفتن ۲-گردان

شدن (کار) ۳-(نظ) پیش رفتن ۴-(عو) مردن،
رحلت کردن

yürünmekten bitkin düşmek پاچه ریز کردن
yürümeye başlamak براه افتادن

yürürlüğe girme برقراری
yürürlüğe koymak به مورد اجرا گذاشتن

yürürlük رواج، اعتبار
yürürlükte جاری

yürürlükte olmak جاری بودن، جاری شدن
 yürütme اجراء، گزاره، انفاذ، تمشیت
 yürütmek اجرا کردن، تمشیت دادن، تنفیذ
 کردن؟ ۲- راه بردن، حرکت دادن، پیش بردن،
 جلو انداختن ۳- قبولاندن ۴- ازکار انداختن،
 عزل کردن ۵- بلند کردن، زدن

yürütme komitesi کمیته اجرایی
 yürütme kurulu هیئت اجرایی
 yürüyen رهرو، راهرو
 yürüyüş پیاده روی
 yürüyüşçü راه پیمای
 yürü (گیا) یسر
 ۱- صد ۲- رو، چهره، چهر، پیکر، رخ، yüz
 صورت، رخسار، سیما، جبهه، گونه، دیدار،
 طرف، وجه، قیافه ۳- رویه، سطح ۴- جهت،
 سبب، علت ۵- حیا، شرم، آبرو
 yüzbaşı (نظ) سروان
 yüzbezi رومال
 yüzbin صد هزار
 yüz bulmak لوس شدن، رو پیدا کردن،
 پررو شدن

yüz çeviren رو گردان
 yüz çevirmek زوی گرداندن، روگرداندن،
 روی برتافتن، رخ گردانیدن، اعراض کردن،
 پیچان شدن، بر شکستن

yüzde درصد، فی صد
 yüzdelik کمیسین، دلالی
 yüzden سطحی
 yüzdeyüz صد درصد
 yüzdürmek شناور کردن
 yüzdürülmek ۱- شناور کرده شدن، روی آب
 آورده شدن ۲- مسلخ کرده شدن، کنده شدن
 پوست حیوان
 yüzegelen اعیان، سران قوم، سرکردگان،
 اشراف

yüzer صدتا صدتا، صد صد
 yüzerlik (گیا) اسپند، اسفند دانه
 yüzey سطح، رویه، زمینه، رو
 yüzeyler سطوح
 yüzeyssel سطحی، عارضی، رویی، سرسری
 yüze yüze kuyruğuna gelmek (اصط) ماهی
 را تادمش رساندن
 yüz felci (پز) لقوه

yüzgeç بال ماهی
 yüz görümlüğü رونما
 yüz görümlük رونما، هدیه
 yüz göstermek رخ دادن، عارض شدن، پیش
 افتادن، روی دادن

yüz göz دك ودهن
 yüzgöz olmak دك ودهن شدن
 yüz hatları اسباب صورت
 yüz karası روسیاهی
 yüz kızartıcı شرم آور
 yüzlemece روبرو
 yüzlemek عیب کسی را برویش زدن
 yüzler صورت، روی ها
 yüzleşme ملاقات، مواجهه
 yüzleşmek مواجهه شدن، روبرو شدن
 yüzleştirme مقابله
 yüzleştirmek مواجهه کردن، روبرو کردن،
 مقابله کردن

۱- رودار، سطح دار ۲- پر رو yüzlü
 اسکناس صد لیله ای yüzlük
 yüzme شنا
 yüzme bilen آب آشنا
 yüzme havuzu استخرشنا
 ۱- شنا کردن ۲- پوست کندن، سلخ yüzmek
 کردن ۳- (مج) پول زیاد گرفتن

yüznumara مستراح، جایی، چرخي
 yüzölçümü مساحت سطح، مساحت
 yüzöpme رو بوسی
 yüzörtmek پرده کردن، روی خود را پوشیدن
 yüzörtüsü روپوش، روانداز، نقاب
 yüz parlaklığı بشنج
 yüz rengi چرده، رنگ رو
 yüz suyu آب رو، شرف، حیثیت، آب رخ،
 ننگ، عرض، بشنج
 yüz suyu dökmek آبرو بردن، آبرو هدر
 دادن، آبرو ریختن

yüzsüz بیرو، بی رو، بی آبرو، بی عار، بی
 چشم زرو، چشم دریده، پاچه ور مالیده،
 بیرگ، سیاه رو، دهل دریده، ناکس، افتاده
 yüz süzleşmek بیعار شدن، بیرو شدن
 بیرو شدن
 yüz süzlük پر رویی، دریدگی، بی آبرویی،
 ننگ، افتادگی

yüzsüzlük etmek پرده بر گرفتن، پر رویی کردن

yüzsüz olmak رو داشتن، پر رو بودن

yüz tutmak روبه چیزی نهادن

yüzücü ۱-شناگر، شناور، آشناگر ۲-پوست کن، سلخ کننده

yüzücülük شناگری، شناوری، آب بازی

yüzük انگشتر، خاتم

yüzü kara روسیاه

yüzü kireç gibi olmak رنگ کسی مثل ماست پریدن، باختن رنگ

yüzük kaşı نگین، مهر، مهرک، خاتم، مهر

yüzükoyun رو بزمین، دمر

yüzük oyunu انگشتر بازی

yüzük parmağı انگشت بنصر

yüzülmek ۱-شناور شدن ۲-کنده شدن پوست حیوان

yüzüncü صدم، صدمین

yüzüncü yıldönümü صده

yüzünden بسبب، به جهت، بواسطه

yüzüne duramamak به رو در ماندن

yüzüne vurma سرکوفت

yüzünü buruşturmak پیشانی درهم کشیدن، روی ترش کردن

yüzünü ekşitmek رو ترش کردن

yüzünün rengi uçmak باختن رنگ کسی، پالودن رنگ رخ کسی

yüzü olmak روی داشتن

yüzüstü ۱-دور ۲-نیمه کاره، ناقص

yüzüstü uzanmak دور افتادن، دور خوابیدن

yüzü tıraş etmek صاف کردن، اصلاح کردن

yüz vermek رو دادن

yüzyıl قرن، عصر، صده، سده

yüzyıllar قرون، اعصار

yüzyıllık صد ساله، صد سالگی، یک قرنی

yüzyüze روی بروی، رویا روی، روبارو، مقابل، متقابل، رو برو

yüzyüze gelmek مواجه شدن، رو برو شدن

Z

بیست و نهمین یا آخرین حرف الفبای Z, z
ترکی، « ز ، ز ، ض ، ظ »

zaaf ضعیف، ناتوانی، بی قوتی

zabit صورت مجلس

zâbîta ضابطه، پلیس، مأمور آگاهی

zâbîta memuru شحنة

zabıtname صورت مجلس، صورت جلسه

zâbît افسر، صاحب منصب

zaç (شیم) کات، زاج

zaç yağı (شیم) اسید سولفوریک، جوهر گوگرد

zâdegân اعیان، اشراف

zafer ظفر، فتح، پیروزی، غالبیت، چیرگی، نصرت

zafer kazanma کسب پیروزی

zafer kazanmak ظفر یافتن، ظفر کردن، دست یافتن، مظفر شدن، پیروز شدن

zafer takı طاق نصرت، خواره، گنبد

zafer verici ظفر انگیز

zafiyet ضعیف، تحلیل قوه، ضعیفی، بی قوتی، لاغری

zağar تازی، سگ شکاری

zağara پوست یقه پالتو

zağcı کارد تیزکن

zağlamak تیز کردن

zâhir ۱-ظاهر، هویدا، نمایان ۲-معلوم، یقین، بی شبهه ۳-گویا، مگو، معلوم میشود

zahire ذخیره، غله، غلات، بندار، بن دندان، پس افت، پستا

zahire biriktirmek ذخیره نهادن

zahireler غلات

zâhîren ظاهراً، از قرار معلوم، بصورت ظاهر

zahire yapmak پس افکندن

zahirî صورتی، ظاهری

zâhir olmak ظاهر شدن، نمایان شدن، بیرون آمدن

zâhit زاهد، پاکباز، تارک دنیا، پارسا، پرهیزکار، متقی، بتول

zâhitçe زاهدانه

zâhit kadın پارسازن، زن پارسا

zâhitler زهاد

zâhitlik زهدی، زهد، زهدی، تزهد

zâhit olmak پارسا شدن، زاهد شدن

zahmet رنج، زحمت

zahmet çekmek زحمت کشیدن، رنج بردن

zahmet çıkarmak درد رساندن

zahmete sokmak به رنج افکندن، ناراحت کردن

zahmet etmek زحمت کشیدن

zahmetkeş زحمتکش

zahmetler زحمات

zahmetli پر زحمت، زحمت دار

zahmet olmazsa بی زحمت

zahmetsiz بی زحمت

zahmet verici رنج آور

zahmet vermek اسباب زحمت شدن، زحمت داشتن، زحم دادن، زحمت افزا شدن

zahmet vermemek زحمت راکم کردن

Zaire زئیر

zait ۱-زائد، زیادی ۲-(رض) علاوه، بعلاوه، جمع (+)

zakkum (گیا) زقوم

zal زال

zalim ظالم، ظلم پیشه، بی رحم، دلسخت، ستمگر، ستمکار، ستم پرور، ستم اندیش،

جان آزار، جفاپیشه، پرجفا، بیدادگر، غدار،

غدار نهاد، مردم آزار، دست دراز، خونخوار،

خون آشام، شقی، جابر، جلف، کافر، کافرخوا

zâlimce ظالمانه

zâlimlik ستمگری، ظلم، ظالمی، ستمکاری

zâlimlik ستمگری، ظلم، ظالمی، ستمکاری

zâlimlik ستمگری، ظلم، ظالمی، ستمکاری

zam افزایش

zaman زمان، وقت، گاه، موقع، ایام، عصر،

روزگار، دور، دهر، هنگام، حین، عهد، اوان،

اجل

zaman aşımı مرور زمان

zamane زمانه، روزگار، دهر
 zaman geçirmek بسر بردن، وقت گذاردن
 zamanında بموقع، سروققت
 zamanla مرور ایام، به مرور، پس از گذشت زمان
 zamanlar ازمنه، ازمان، وقتها
 zamansız ناهنگام، نا وقت، بیجا، بی هنگام
 zaman zaman گاه گاه، گه گاهی، گاه بگاه
 گاه ازگاه، احياناً، در احيان، گاهی، فصل به فصل
 zaman zarfı (دس) قید زمان، قید زمانی، ظرف زمان
 zambak (گیا) زنبق، سوسن
 zambakgiller (گیا) تیره زنبقیان
 zamir ۱- (دس) ضمیر ۲- باطن
 zamirler (دس) ضمائر، ضمائر
 zamk ۱- چسب ۲- صمغ، انگ، زنج، ازو
 zamklamak چسباندن
 zamklı چسب دار
 zamk sürmek علك خایدن، چسباندن
 zamme (دس) ضم
 zammetmek افزودن، زیاده کردن، اضافه کردن، علاوه کردن
 zampara زن باره، زندوست، خانم باز، زن باز، چنده باز، کس کن
 zamparalık زنبارگی
 zam yapmak افزودن، زیاد کردن، اضافه کردن، بالا بردن
 zan ظن، شبهت، شبهه، گمان، خیال، تصور، شک، انگار، انگاره، پندار، وهم
 zanaat صنعت دستی، صنایع دستی
 zangırdamak دريك دريك لرزیدن
 zangır zangır titremek سراپا لرزیدن
 zangoç زنگ زن، ناقوس زن، خادم کلیسا
 zannetme اختیال، گمان
 zannetmek گمان داشتن، گمان کردن، گمان بردن، انگاشتن، ظن بردن، ظن کردن، حدس زدن، تصور کردن، خیال کردن، پنداشتن، متوهم شدن
 zanlı مظنون، ظنین
 zaparta توبیخ، سرزنش، اوقات تلخی
 zapt ضبط

۱- ضبط کردن، در ضبط آوردن، zaptetmek
 بزور گرفتن ۲- فتح کردن ۳- نگاه داشتن
 ۴- یاد داشت کردن، ثبت کردن
 zaptiye خطیبه
 zapturapt بست و بند، ضبط وربط، دیسیپلین
 ۱- غشاء، پوست، پوسه، شامه ۲- طاس، zar
 تاس ۳- چادر سیاه زنانه
 zarafet ظرافت، خوش طبعی، زیبایی، خوشگلی
 zarar ضرر، زیان، مضرت، کاستی، خسارت، گزند، کوفت، صدمه، غایله، لطمه
 zarar etmek زیان بردن، غبن داشتن، غبن کشیدن، گزند رسیدن، ضرر کردن، زیان کردن
 zarar görme زیانکاری، تضرر، تغابن، تیاب، آسیب پذیری
 zarar görmek ضرر دیدن، ضرر کشیدن، زیان بردن، زیان دیدن، زیان خوردن، ضرب دیدن، صدمه خوردن، صدمه دیدن، گزند آمدن، گزند خوردن، گزند دیدن، کاسته شدن
 zararlar خسارات
 zararlı مضر، متضرر، ضرر دار، زیان دار، زیانبار
 zararlı بی ضرر، بیعیب، بی زیان
 zarar verme اضرار
 zarar vermek زیان زدن، گزند آوردن، گزند رساندن، گزند کردن، صدمه زدن، شر رسانیدن
 zarar ziyan غرامت، سود و زیان، خرابی، خسارت
 zarda hile yapmak کعبتین کژ در میان آوردن
 ۱- (دس) قید، ظرف، ۲- پاکت پستی zarf ۳- غلاف
 درمدت، در ظرف، در عرض zarfında
 zarflamak پاکت کردن
 zarflar (دس) قیود
 zarf yapan (دس) قید ساز
 ۱- ظریف، نازک، نازنین، حساس، برنا، zarif
 دقیق، شنگول ۲- شوخ، مزاح
 zarifçe ظریفانه
 zarifler ظرفاء، ظرف

zariflik نازکی، ظریفی

zarih خریج

zarp ۱-ضرب ۲-ضرب

zarplı (عو) پر تاثیر، مؤثر، آدم پر قوت

zarta گوز

zar tutmak طاس گرفتن

zart zurt قارت وقورت

zarûret ضرورت، لزوم، دریااست، استلزام، احتیاج

zarûrî ضروری، واجب، لازم، اضطراری، ناگزیر، وایست

zâr zâr زار زار

zarzor بزور زر، بسختی

zat ذات، شخص، خود، خویش، تن

zaten ذاتاً، اصلاً، اساساً

zât-âlileri جناب عالی

zatî ذاتی، شخصی، خصوصی، طبعی

zat işi کار گزینی

zat işleri کار گزینی، پرسنل

zat işleri müdürlüğü اداره کارگزینی

zatlar نوات

zatülcenp (پز) ذات الجنب، پهلو درد، برسام

zûtürriye (پز) ذات الریه، سینه پهلو، آماس شش

zavallı بیچاره، نادار، مسکین، زیون، خانه خراب، عاجز، بد بخت، فلکزده

zavallılaşmak به پستی افتادن، بیچاره شدن

zavallılık بیچارگی، مسکنت، بدبختی، عاجزی

zavallı olmak به پیسی افتادن، بیچاره شدن، عاجز شدن

zavazingo مزین مردم

zaviye ۱-(هس) زاویه، گوشه ۲-تکیه، درگاه، خانقاه

zayıf ۱-ضعیف، لاغر، نحیف، باریک، بی بنیه، سست، شل ۲-ناتوان، بی طاقت، کم قوت

zayıf bırakmak پشت شکستن

zayıf düşürmek عاجز کردن

zayıflamak لاغر گشتن، لاغر شدن، ضعیف شدن، کاست گرفتن، لت خوردن

zayıflar ضعفاء

zayıflatıcı تن گداز

zayıflatma تضعیف، احصاف

zayıflatmak لاغر کردن، ضعیف کردن، گداز دادن، (مچ) گداختن

zayıflık ضعیف، ضعیفی، لاغری، ناتوانی، نحیفی، بی قوتی، قصور، سستی

zayıf nokta چم

zayıf noktasını yakalamak رگ خواب کسی را پیدا کردن

zayıf olmak از پا افتادن، از پادر آمدن، ضعیف شدن

zayıf temelli سست بنیاد

zayı ضایع، کم شده، مفقود

zayıat ۱-ضایعات، تلفات، کم شدگی ۲-فقدان

zayı etmek ضایع کردن، کم کردن، تضعیع کردن

zayı olmak ضایع شدن، کم گشتن، کم شدن، مفقود شدن، فقدان یافتن، پلغده گردیدن

zabanî زبانی، نگهبان جهنم

zebanî زبانه

zellanî آدم لندهور، گنده، غول بیابانی

zebercet زبرجد، یشم، بسراق

zebercetli زبرجدین

zebir گورخر

zebra گور اسب

zebun زیون، خوار، زیر دست، ناتوان، بیچاره، بابت سرپل، ضعیف، بد بخت

zebunlaşmak زیون شدن، لت خوردن، خوار شدن

Zebur زبور

Zebur sûresi مزماری

zecir فشار، سختگیری

zecrî سخت، پر زور، شدید

zedelemek ۱-صدمه زدن، رنجیده کردن ۲-ضرر زدن، زیان وارد کردن

zedelenmek ۱-صدمه خوردن، رنجیدن ۲-ضرر دیدن

zehap تصور، ظن، فکر، خیال، گمان

Zehebiye زهپی

zehir سم، زهر، همه

zehir ağacı (گیا) شوکران

zehir içirtmek زهر خوراندن

zehirlemek مسموم کردن، زهر دادن،
 زهر آلود کردن، زهرناک کردن
 zehirlenmek مسموم شدن، زهرناک شدن
 zehirli مسموم، سمدار، زهر دار، زهرناک،
 زهر آلود، زهر آگین

zehirli diş نیش
 zehirlilik سمیت، زهر آلودگی
 zehirli su زهراب
 zehir zemberek تند و تیز
 zehretmek زهر کردن، تلخ کردن، ناگوار
 کردن
 zehrolmak زهر شدن، تلخ شدن، ناگوار
 شدن

zekâ ذکا، جریزه، تیزهوشی، زیرکی
 zekât زکات، زکوة، زکاة، باج
 zekât verme تزکیه
 zekâvet نکاوت، تیزهوشی، هوشیاری
 zekî ذکی، زرنک، زیرک، هشیار، زودفهم،
 هوشیار، هوشمند، تیزهوش، داهی، حیل،
 پاکیزه دها، بوز
 zekîlik زیرکی، هشیاری، بصیرت
 zelîl ذلیل، خوار، پست، سبکسار، ناکس
 zelîl etme تذلیل، اذالت
 zelîl etmek ذلیل کردن، پای افکندن، خوار
 کردن

zelillik مذلت، خفت
 zelzele زلزله، زمین لرزه، بومهن
 zem ذم، بدگوئی، عیب جوئی
 zemberek زنبورك، عراده
 zembil زنبیل، زبیل، عیبه
 zembilci زنبیل باف
 zemheri (هو) زمهریر
 ۱- زمین، سطح ۲- پایه، اساس، زمینه
 zemin hazırlama زمینه سازی
 zemin hazırlamak زمینه سازی کردن
 zemini düzeltmek تسطیح کردن
 zemin kat طبقه همکف
 zeminlik مخزن زیر زمینی
 zemmetmek بدگوئی کردن، ذم کردن، قدح
 کردن، عیب کردن

zemzem زمزم
 zencefil زنجبیل
 zenci زنگی، سیاه پوست، کاکا سیاه

zenci köle کاکا سیاه
 Zend-avesta زند اوستا
 zendost زن پرست، زن دوست
 Zend tefsiri پازند
 Zengibar زنگبار
 zengin متمول، ثروتمند، توانگر، پرثروت،
 غنی، دارنده، خواجه، صاحب چیز، دم کلفت،
 بندار، چیزدار، سیمدار، مالدار، مایه دار،
 پولدار، گنجور، کان یسار

zengin etmek غنی کردن
 zenginler اغنیا
 zenginleşme تغنی
 zenginleşmek غنی شدن، غنی گردیدن،
 غنی گشتن، متمول شدن، پولدار شدن،
 مالدار شدن

zenginleştirmek غنی کردن
 zenginlik ثروتمندی، مالداري، ثروت، تمول،
 دارایی، دارندگی، غناء، خواجگی
 zengin olmak تمول داشتن، تمول یافتن، تمکن
 یافتن، دماغ چاق داشتن، غنی شدن، غنی
 گشتن، غنی گردیدن، قارون شدن، پول کسی
 باپارو بالا رفتن

zenne زنانه
 zenneci اشیاء زنانه فروش
 zeplin (هو) زپلین، کشتی هوایی
 zerde شله زرد
 zerdeçal زرد چوبه
 zerdeçav زردچوبه
 zerdeva دله
 Zerdüşť زرتشت، زردشت
 zerdüşťi زرتشتی، زردشتی، مجوس، گبر،
 آتش پرست

Zerdüşťi duası زمزم، زمزمه
 Zerdüşťi lideri پیر مغان
 Zerdüşťlük زردشتی، بسته کستی
 Zerdüşť mezarlığı دخمه
 Zerdüşť rahibi مخ
 Zerdüşť sembolü فروهر
 Zerdüşť tapınağı دیر مغان، آتشکده
 zerk زرق، تزریق
 zerre ذره، ریزه
 zerreler ذرات
 zerre zerre ریگ ریگ، ریز ریز، جوبجو، تار

zerzevat سبزیجات، سبزی	کردن، کپیدن، کپه گذاشتن، کلهء مرگ بزمین گذاشتن، بهجهنم رفتن
zerzevatçı سبزی فروش	روپپراهنی کوتاه آستین دار
zerzevatçılık سبزی فروشی	۱-ضدیت، تباین، ناسازی
zevâhir ظواهر، صورت ظاهر	۲-دشمنی، مخالفت
zeval زوال، نابودی	زه، باریکه، قیطان، نوار
zevat ذوات	نوار گذاردن، قیطان گذاردن، زه
zevc شوهر، زوج، همسر	گذاردن
zevce زوجه، زن، خانم، همسر، عیال	۱-زقوم ۲-تلخ وبی مزه ۳-(عو) زهر
zevcelik زوجیت، همسری	مار
zevk ۱-ذوق، سلیقه ۲-کیف، حظ ۳-ذائقه	zikkimın peki (عو) زهرمار
چشانی	zikkimlanmak (عو) زهرمارکردن، زقوم خوردن
zevk almak ۱-حظ کردن، خوش آمدن، کیف کردن	سرزنش، نکوهش، توبیخ، اوقات تلخی
zevk duymak ذوق کردن، لذت بردن	zılgıt اوقات تلخی شنیدن
zevk etmek ۱-کیف کردن، خوشی کردن، حظ بردن	زیمبا سوراخ کن، منگنه
۲-استهزاء کردن، مسخره کردن	zımbalamak ۱-منگنه کردن، سوراخ کردن
۳-ذوق کردن	zımbalanmak ۲-منگنه شدن، سوراخ شدن
zevkler ۱-اذواق	zımbalı ۳-منگنه شده، سوراخ شده
zevkli ۲-بذوق، باسلیقه	zımbırdatmak ۱-دنگ دنگ کردن
zevk sahibi ۳-باسلیقه، خوش سلیقه، خوش طبع	zımnen ۲-ضمن، در ضمن، در اثناء
۱-بی ذوق، کج سلیقه، بی دماغ	zımnında ۳-ضمنی
مرده ذوق، بی سلیقه ۲-بی مزه، زشت	zımpara ۱-سنباده، سمباه
zevksizlik ۳-عدم ذوق، عدم سلیقه	zımpara kağıdı ۲-کاغذ سمباده
zevzek ۱-پر حرف، پر چانه، روده دراز	zındık ۳-زندیق، بیدین، ملحد
zevzeklenmek ۲-پر حرفی کردن، پر چانگی کردن، روده درازی کردن	zındıklar ۱-زنداقه، زندایق
zevzeklik ۳-پر حرفی، پر چانگی، روده درازی	zındıklık ۲-زندقه
zeyiller ۱-اذیال	zingadak ۳-ناگهان وباتکان
zeyil yazma ۲-تذییل، ذیل نویسی	zingıldamak ۱-لرزیدن، دریک دریک لرزیدن
zeyrek ۳-زیرک، ذکی، اریش، زرنک	zingırdamak ۲-لرزیدن، دندانها بهم خوردن، تکان خوردن
zeyreklik ۱-زرنگی، زیرکی، ظرافت	zipçıkı ۳-(عو) سرخر
zeytin (گیا) زیتون	zipır ۱-سبک سر، سبک مغز
zeytin ağacı ۲-(گیا) درخت زیتون، زیتون	zipırlık ۳-سبک سری، سبک مغزی
zeytincilik ۱-زیتونکاری	zipkın ۲-نیزهء قلاب دار
zeytinlik ۳-باغ زیتون، منطقهء کاشت زیتون	ziplama ۱-جست و خیز
zeytin rengi ۲-زیتونی	ziplamak ۳-جست و خیز کردن، برجستن، پریدن، جستن، جهیدن
zeytin yağı ۱-روغن زیتون	ziplatmak ۲-بالا انداختن، بالا پراندن، هوا انداختن
zeytünü ۳-زیتونی	zipzip ۱-تیکه ۲-یویو
zıbarmak ۱-(عو) مردن ۲-(عو) کپهء مرگ	zip zip ۳-لی لی کردن

گاو بی شاخ و دم، گاو، جاهل مرکب
 zırcahillik جهل مرکب
 zırcahil olmak از بیخ عرب بودن
 zırđeli دیوانه صرف، دیوانه حسابی، کاملاً
 دیوانه
 zırđ زره، پوش، برگستوان، جوشن، کرفک،
 بکتر

zırđlı زره دار، زره پوش، بکتر پوش
 zırđlı gemi (نظ) کشتی زره پوش
 zırđlamak زرزر کردن
 ۱-زرزر ۲-دعوا، جنجال، قال مقال
 zırđlıتاری زاری
 zırđlamak زرزر کردن، جز زدن
 zırmık زرنیخ، زرنیق، نوره
 zırmık sürmek نوره کشیدن
 zırtapoz (عو) آشغال کله، آدم مزخرف، آدم
 بی معنی

zırva قاف ودال، پرت وپلا، چرت، چرت
 وپرت، کلپتیره، گزاف، هرز، هرزه، یاوه،
 هاداران، هاداران پاداران، مزخرف، بی معنی،
 کشک

zırvalamak چرند بافتن، چرند گفتن، هرزه
 لاییدن، چک وچانه زدن، پراکنده گفتن، قبی
 آمدن، بافتن، رطب و یابس بهم بافتن،
 ولنگاری کردن، ول گفتن، ول گویی کردن،
 حرف مزخرف گفتن، کشک گفتن، (عم) کس شعر
 گفتن

zırzır زرزر، زارزار
 zırzop آدم مزخرف، آدم بی معنی
 zıt ضد، مخالف، مغایر، عکس، نقیض،
 متغایر، متضاد، پاد، خلاف، مقابل، بر عکس
 zıt gitmek کلنجار رفتن باکسی، لج افتادن،
 بر عکس کردن

zıt kutup قطب غیر همنام
 zıtlar اضداد
 zıtlaşmak کج افتادن باکسی، چپ افتادن،
 در افتادن، لج افتادن، کلنجار رفتن باکسی،
 برخلاف رفتار کردن، برضد کسی حرکت
 کردن

zıtlık تباین، سوسن و سیر، چپ افتادگی
 zıttına رغم، رغم انف کسی، علی رغم
 ۱-زبانہ ۲-لوله، کوچک دو طرفه
 zıvanalı زبانہ دار

zıvanalı geçme فاق و زبانہ
 ۱-بدون لوله ۲-بدون زبانہ
 zıvanasız لیز، لزج
 ۱-مزخرف، آدم بی معنی، آدم دیوانه
 ۲-کسی که لباس بسیار تنگ و کوتاه
 پوشیده باشد

zibidilik لوسی، سبکی، بی معنی گری
 zıfaf زفاف
 zıfaf gecesi شب زفاف، شب گردک
 zıfir سیاهی، چرک
 zıfiri تاریکی شدید
 zıfiri siyah قیر مانند
 zıft قیر، زفت، آبدارو، قطران
 zıftlemek قیر مالیدن، قیر مالی کردن
 ۱-قیر مالی شدن ۲-(عو)کوفت
 خوردن، زهر مار خوردن ۳-(مج) ازراه
 نامشروع عایدات بدست آوردن

zigot زیگوت
 zihaf زحاف
 zihin ذهن، حافظه، ادراک، فهم
 zihin gücü قریحه
 zihinler اذهان
 zihinsel ذهنی
 zihinsel güçler قرائح، قرائع
 zihniyet فکر، نظر
 ۱-ذکر ۲-ورد، دعاوٹا
 zikirler اذکار
 zikredilen نام برده، مذکور
 zikredilmek مذکور شدن، ذکرش گذشتن
 ۱-ذکر کردن، نام بردن، یاد کردن
 ۲-ورد خواندن، ذکر خواندن
 zikzak زیگزاک، زیگ زاگ، منکسر، خط
 منکسر

zil زنگ، زنگوله
 zil çalmak زنگ زدن
 zil çiçeği (گیا) گل کتانی چنگی
 zilhicce ذی الحجه
 zilkade زیقده، ذی القعدة
 zillet ذلت، خواری، بدبختی
 ۱-زنگی، زنگ دار، زنگوله دار ۲-(مج)
 زن بی تربیت
 zilli maşa (مس) انبرک زنگوله دار
 zil otu (گیا) گل کتانی چنگی

چلنگ zil sesi

ذی الید zilyet

مست لایمقل، گذاره zilzurna sarhoş

پاتیل شدن zilzurna sarhoş olmak

عهده، ذمه، قرض، بدهی zimmet

اختلاس zimmete geçirme

زنا، فحشاء، فجور zina

زناکار، پلیدکار zina eden

زناکار، پلیدکار، فاجر، بدکار zinakâr

فاحشه دوست zinakâr erkek

آبی گرم کردن، زنا کردن zina yapmak

(شیم) شنجر، شنجر، شنجرف zincifre

۱-زنجیر، سلسله ۲-زنجیر چرخ zincir

زنجیره zincirek

بزنجر کشیدن، به قید zincire vurmak

آوردن، در بند کردن، بندیدن

پای در بند داشتن zincire vurulmuş olmak

(پز) مهره zincir kemiği

مسلسل، زنجیر وار zincirleme

۱-زنجیر کردن، بزنجر کشیدن، zincirlemek

به قید آوردن، دربند کردن، ۲-زنجیروار

کردن، متسلسل و پشت سر هم آوردن

zincirleme tamlama (دس) تتابع اضافات

۱-مقید، زنجیر بند ۲-زنجیر دار، zincirli

زنجیری

زنجیری zincirlik

(راه) استفاده zincir takmak mecbûridir

اجباری از زنجیر چرخ

زند، محبس، بندخانه، حبس خانه، zindan

دستاق

زند، زندان، زندان بان، زندانچی zindancı

گریج zindan kuyusu

تازه نفس، زنده، بارو، شاداب، zinde

سرحال

زینهار، زینهار، اینها، مبدا zinhar

(گیا) گل آهار zinya çiçeği

زیرا، چونکه، چون، چو، برای آنکه zira

زراعت، کشاورزی، کشت، فلاح، ziraat

کاشت، برزه، برز، حرث

برزگر، کشاورز، زارع، فلاح، ziraatçı

تخم افشاندن، تخم انداختن ziraat yapmak

زراعی، زراعتی، فلاحی ziraî

سمپاشی ziraî ilaçlama

ذروه، نوک، کوه، اوج، قله، چکاد، zirve

بلندی، بز، سر، نک

قلل zirveler

اجتماع سران دولت zirve toplantısı

روشنائی، نور، ضیا ziya

زیاده، غالب، افزون، فراوان ziyade

فوق العاده، زیاده ازحد، بیش ziyadesiyle

ازحد

ولیمه، ضیافت، جشن، پذیرایی، ziyafet

سور، مهمانی

مهمانی دادن، ضیافت دادن ziyafet çekmek

سور چران ziyafet düşkünü

درازخوان ziyafet sofrası

ضیافت کردن، سور دادن، ziyafet vermek

مهمانی دادن، مهمانی ساختن، مهمانی کردن،

بگماز کردن، خوان نهادن، ولیمه دادن

ضرر، زیان، گزند، مضرت، لطمه، ziyan

خسارت، آسیب

صدمه کشیدن، ضرر دیدن، ziyan görmek

زیان دیدن

زیانکار، پز زیان، پرگزند، ضرر ziyankâr

رسان، خرابکار

زیانکاری، ضرر رسانی، تباب ziyankârlık

بی ضرر، بی عیب ziyaansız

زیارت، بازدید، ملاقات، دیدار ziyaret

زائر، زائر، زوار ziyaretçi

زیارتنامه ziyaret duası

زیارت کردن ziyaret etmek

زیارتگاه، عتبہ ziyaretgâh

زیارات ziyaretler

زیارتنامه ziyaretname

زیارتگاه ziyaret yeri

زینت، زیور، بزک، تراز، آرایش ziyinet

جدی، منطقة البروج zodyak

سرب قارماق zoka

ذق ذق کردن، زرق زرق کردن، zonklamak

زق زدن، تیر کشیدن

جانور شناس zoolog

جانور شناسی، زئولوژی zooloji

فن حیوان داری zoetekni

۱-شوار، مشکل، سخت ۲-زور، قوت، zor

قوه ۲-مجبوریت، فشار، بار

زورکی، زور زورکی، جبراً، اجباری zoraki

zorla koşmak	اضطرار
سخت گرفتن، پیچ پیچی کردن	هزینه، لازم
زورگو، گردن کلفت، قلچماق، زور	اجباراً، لزوماً، اضطراراً
آزما، قلدر، چماقلو، جابر، جبار، دست دراز، قول دور، غرتشن	قهرأ
تحکم آمیز	لزوم داشتن، در بایستن، به
zorbalık	کاربودن
زورگویی، گردن کلفتی، زورمندی	ظهور، وقوع، بروز، پیدایش
زور آزمایی، قلچماقی، تحکم	به ظهور آمدن، به ظهور
تحکم کردن، تحکم بردن، zorbalık etmek	رسیدن، پیدا گشتن
زورگویی کردن، گردن کلفتی کردن	تاریکی، ظلمت
zor kullanmak	ظلم کردن، بیداد کردن، جفا
زور زدن، رجز خواندن	کردن، جور کردن، ستم کردن، اذیت کردن،
zorla	بغی کردن، توسری زدن، تعدی کردن، غرض
بازور، بزور، بافشار، اجباراً، بشدت،	کردن
به ضرب دست، بعنف، جابرانه، زور زورکی	
اشتمل کردن، بند بستن	zulme uğramak
zorla almak	ستم کشیدن
۱-ادار، الزام، اجبار، پژوژ، زجر، zorlama	ظلم، ستم، بیداد، جفا، تعدی، جور، zulüm
۲-فشار	زورگویی، ستمگری، ستمکاری، بی عدالتی
۱-فشار آوردن، زور دادن، زور	ستم دیدن، ستم چشیدن
zorlamak	zulüm görmek
آوردن، زور تپان کردن، زور کردن، قوت	مظالم
کردن ۲-ادار کردن، مجبور کردن، سخت	zülüm yapmak
گرفتن	بیداد کردن، ظلم کردن، ستم
zorlanmak	کردن
مجبور شدن، وادار شدن	
zorlaşma	زوم کردن
تعرس	zum yapmak
zorlaşmak	(مس) سورنا، زرنا، سرنا، نای ترکی، zuma
سخت شدن، دشوار شدن، مشکل	خالو
شدن، تعذر داشتن	
zorlaştırmak	(مس) سورناچی، سرنازن
سخت کردن، دشوار کردن	zumacı
zorlayıcı	چاخان
الزام آور	zübük
زورمند، سرسخت، شدید، پرقوت، پر	بلور فروشی
zorlu	بلورفروش
زور، استخوان دار	zücaciye
دشواری، سختی، اشکال، زحمت، zorluk	لات، لاط، لاتى، لات وپات، بی پول، zügürt
شدت	جیب خالی، آسمان جل
zorluk çıkaran	بی پول شدن
اشکال تراشی	zügürtlemek
zorluk çıkarmak	بی پولی
قر	zügürtlük
وغمزه آمدن، گاو در خرمن کسی کردن، غرض	(نج) زحل، کیوان، نجم ثاقب، پیر هفت
ومرض داشتن	Zühal
	فلک
zorlu olmak	(نج) زهره، ناهید، ونوس
دشوار داشتن	Zühre
zor olmak	(پز) امراض مقاربتی، zührevi hastalıklar
سخت شدن	امراض زهروی
zor ölüm	موت احمر
موت احمر	
zorunlu	(تص) زهد، تقوی، پرهیز کاری
لازم، ضروری، واجب، مجبوری	zühht
الزامی، ناگزیر، اجباری، وایست، هرآینه،	زھول، فراموش، غفلت
هر آینه، اندر بایست، اضطراری، لابد	zühul
واجب دیدن، واجب دانستن، zorunlu görmek	(پز) زکام، نزله
zükâm	زل، ذلت، خواری، بدبختی
واجب دیدن، واجب دانستن،	zül
واجب شمردن	زلف، گیسو، گیس
zorunlu görmek	zülûf
ضرورت، التزام، اجبار، لزوم، zorunluk	زمره، دسته، گروه، جماعت، zümre

داروسته

zūmrūt زمرد

zūmrūt rengi زمردی

zūmrūtten زمردین، زمردین

zūmrūtūanka سیمرغ، عنقا

zūmrūt yeşili زمردی، زمردین

zūnnar زنار

zūnnar bağlamak زنار بستن

zūppe جلف، خودساز، ژیکولو، سبک، لوس

zūppelik جلفی، سبکی

zūrafa زرافه، شتر گاو پلنگ

zūrriyet ذریت، نسل، صلب

zūyuf پول قلب، پول کم قیمت

B Ü Y Ü K

TÜRKÇE-FARSA

S Ö Z L Ü K
